Stadsfullmäktiges

i

Västerås

Protokoll

och

Handlingar

för år

1938

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1938

REGISTER.

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Amorteringslån, konvertering av	84	510
Amorteringslån, nytt, upptagande av	2	2
Anslutningsavgifter för stadens ledningar år 1938	24	84
Anslutningsavgift för vatten- och avloppsledningar inom Korsängsgärdet	9	27
Arbetstidslag för detaljhandel och butikstängningslag, yttrande rörande	10, 22	73
Arbetareinstitutet, anslag till föreläsnings- och biblioteksverksamhet	122	684, 762
Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet, anslag till	127	771
Arbetsförmedlingen, anslag till	127	770
Arbetsstugan, anslag till	126	754, 770
Arosgården, anslag till	127	771
Arvoden för en del kommunala uppdrag	15	63
Assistent åt drätseldirektören, anställande av	35	172
Avloppsledningar i delar av Stora gatan och Källgatan, anläggande av	40	232
Avlopps- och gasledningar i en del av Stora gatan, anläggande av	91	553
Badhusen, budget för år 1939	125	727, 766, 824
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1937	33	151
Badplatser, understöd åt Västerås Simsällskap till förbättring av simbad i Svartån	50	334
Badplatser å Östra holmen, anordnande av	126	768
Barnavården, budget för år 1939	121	664, 760, 797
Barnavårdsnämnden, anställande av barnavårdsbiträde vid	33	162
Barnavårdsnämndens årsberättelse för 1937	47	285

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Barnbeklädnadsbidrag, m. m., yttrande över betänkande av befolkningskommissionen	37, 67	462
Barnbördsavdelningen vid Centrallasarettet, reglering av stadens driftkostnadsbidrag	68	474
Barnkrubban, anslag till	126	770
Barnhemmet för flickor, anslag till	126	754, 770
Barnrika familjer, yttrande rörande bostadsförsörjning i egna hem för	5	14
Begagnade föremål, tillstånd för Karl Robert Gustavsson att bedriva handel med	74	
Begagnade föremål, tillstånd för K. J. N. Leithoff att bedriva handel med	10	
Begagnade föremål, tillstånd för Arvid Julius Nygren att bedriva handel med	73	
Begagnade föremål, tillstånd för A.-B. Ivar Thulin att bedriva handel med	60	
Beklädnadsförmån för år 1938, värdesättning av	13	54
Bekvämlighetsinrättningar, anordnande av	84, 128	512, 643, 772
Bibliotek, nybyggnad för	128	772
Bjärby egendom, anslag till diverse byggnadskostnader m. m. vid	112, 125	593, 643, 767
Bjärby egendom, tilläggsanslag för nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder m. m. vid	112, 125	591, 643, 767
Bokföringsmaskin för stadskamrerarekontoret, inköp av	128	884
Bokföringsmaskin för tekniska verken, inköp av	12, 111	45, 588
Borgen för lån åt A.-B. Västeråsbanans Intressenter, ingående av	46	
Borgen för lån åt Västerås Teateraktiebolag, ingående av	68	472
Bostadsförsörjning för barnrika familjer i egna hem, yttrande rörande	5	14
Bostadsinspektrisen, höjning av arvodet för	116	615
Bostadslån, förmedling av	13	52
Bostads- och bränsleförmån, värdesättning av, för år 1938	14	55
Brandchefens årsberättelse för 1937	32	147
Brandrotar för utomplansområdet, inrättande av	36	182
Brandverket, anskaffande av ny stegautomobil till	33, 125	155, 732, 767
Brandväsendet, bidrag till, från Städernas Allmänna Brandstodsbolag	91	552
Brandväsen, budget för år 1939	125	732, 767, 828
Brottmålsrådmannabefattningen, anstånd med återbesättande av	16, 37	
Budget för år 1939	121	617, 781

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Budget för år 1939, Beredningsutskottets betänkande..		775
Budget för år 1939, Drätselkammarens betänkande..		757
Byggnadsaktiebolaget Mimer, anslag till	127	772
Byggnadsförbud för ett område öster om järnvägslinjen till Tillberga	48, 75	321
Byggnadsförbud för kvarteren Kettil, Klas, Knut, Leif, Lennart, Leo, Loke, Nimrod, Karl och Lovisa	48, 80	322
Byggnadsindustrien, i Sverige, yttrande över betänkande	37, 67	467
Byggnadsnämnden, budget för år 1939	126	749, 769, 842
Civilrådmannen, anstånd med avskedstagande	78	501
Djuphamnen, anläggning av en bilväg vid	70, 124	483, 704, 765
Djuphamnen, anordningar för ökat malmupplagsutrymme vid	6, 70, 124	23, 481, 704, 765
Djuphamnen, anskaffning av skärmar för malmupplagen vid	6, 70, 124	23, 481, 704, 765
Djuphamnen, anskaffning av en ny malmskopa för brokranen	59, 124	443, 704, 765
Djuphamnen, uppförande av en oljekaj vid	69, 124	479, 704, 765
Drätselkammaren, anställande av assistent åt drätseldirektören	35	172
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937	39	185
Drätselkammaren, återbesättande av en ledig kontorsbiträdestjänst å stadskansliet	77	496
Dyrtidstillägg å vissa äldre pensioner	14	57
Elektriska ledningar, nya, och transformatorutbyggnader för djuphamnen och Västra Förstaden	113	596
Elektriska ledningar, anläggande av en ny transformatorstation å Jakobsberg	113	598
Elektriska ledningar, div. nya inom staden samt transformatorstation vid Källgatan, anläggning av	24	82
Elektriska ledningar till en del lägenheter vid vägen Vallby—Bäckby, anläggning av	79	506
Elektrisk ström, övertagande av leverans av till Emaus gård	23	79

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Fastighetshandel, försäljning av ett område att tilläggas stadsäg. 1589	44	262
Fastighetshandel, försäljning av mark att tilläggas Folkets park	13	50
Fastighetshandel, försäljning av tomt å Östra utmarken till Kungl. Vattenfallsstyrelsen för transformatorstation	26, 49, 83	93, 328, 509
Fastighetshandel, försäljning av tomt i kvarteret Nimrod till Systemaktiebolaget	8	26
Fastighetshandel, försäljning av tomtmark inom kv. Lorens	119	879
Fastighetshandel, försäljning av tomtmark vid Eriksgatan och Västmannagatan	49	329
Fastighetshandel, förvärv av mark för framdragning av Borrargatan	66	451
Fastighetshandel, förvärv av mark av stadsäg. 1169 för reglering av tomter vid Arosvägen	30	
Fastighetshandel, förvärv av mark för utläggning av Sturegatan	12	49
Fastighetshandel, köp av fastigheten n:r 1 i kv. Heimer	77	494
Fastighetshandel, köp av fastigheten n:o 2 i kv. Ida	119	880
Fastighetshandel, köp av mark för utläggning av Fogdegatan	16	67
Fastighetshandel, köp av mark för utläggning av Källgatan vid kv. Mina	24	86
Fastighetshandel, markbyte för reglering av Hülphersgatan	84	510
Fastighetshandel, överlåtelse till landstinget av mark för Centrallasarettet m. m. och förvärv från landstinget av viss vägmark	68	474
Fattigvården, anläggande av kylrumsanläggning i ålderdomshemmets ekonomiavdelning	41	240
Fattigvården, budget för år 1939	121	655, 759, 792
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937	48	297
Flickläroverket, anslag för sänkning av terminsavgifterna	122	683, 762
Flickläroverket, bidrag till	2	4
Folkskolan, utsträckt lästid vid m. m.	19, 34	165
Folkskolan anslag till läkarebehandling av defekter hos elever i syn-, hörsel- och talorgan	122	669, 761
Folkskolan, budget för år 1939	122	668, 760, 799
Folkskolan, lönebestämmelser för folkskolans övningslärare år 1938	15	58

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Folkskolan, lönetillägg för slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid	116	609
Fornminnesföreningen, anslag till	127	771
Friluftsbad, understöd åt Västerås Simsällskap till förbättring av simbad i Svartån	50	334
Friluftsbad å Östra holmen, anordnande av	126	768
Friluftskonserter m. m., anslag till	127	770
Frälsningsarmén, anslag till hem för frigivna fångar	41	237
Församlingsgränserna inom staden, jämkning av	3, 74	7
Förslagsanslaget för år 1939	128	773, 843
Försäljning av ett område att tilläggas stadsäg. 1589	44	262
Försäljning av mark att tilläggas Folkets park	13	50
Försäljning av tomt i kvarteret Nimrod till Systemaktiebolaget	8	26
Försäljning av tomt å Östra utmarken till Kungl. Vattenfallsstyrelsen för transformatorstation	26, 49, 83	93, 328, 509
Försäljning av tomtmark vid Eriksgatan och Västmannagatan	49	329
Försäljning av tomtmark inom kv. Lorens	119	879
Gasverket, tilläggsanslag för utbyggnad av	114	600
Gator, köp av mark för framdragning av Borrargatan	66	451
Gator, köp av mark för utläggning av Sturegatan	12	49
Gator, köp av mark för utläggning av Fogdegatan	16	67
Gator, köp av mark för utläggning av Källgatan vid kv. Mina	24	86
Gator, markbyte för reglering av Hülphersgatan	84	510
Gator, namngivning av gator å Sandgärdet	85	526
Gatubelysningen, anläggningar för ökning av	123	707, 764, 812
Gatubelysningen, utökad bränntid för	12	46
Gatubelysning vid Svartåns västra sida söder om järnvägen, anordnande av	88, 124	545, 764
Gatuläggningar, anslag till för år 1939	123	762, 809
Gatuläggning, asfaltering av vissa delar av Tegnérgatan, Munkgatan och Engelbrektsgatan	67, 123	468, 763
Gatuläggning, breddning och förbättring av en del av Hållgatan	58, 123	441
Gymnastikföreningen, anslag till	127	771

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Hamnen, anläggning av en bilväg vid djuphamnen	70, 124	483, 704, 765
Hamnen, anordningar för ökat malmupplagsutrymme vid djuphamnen	6, 70, 124	23, 481, 704, 765
Hamnen, anskaffning av en ny malmskopa för brokranen vid djuphamnen	59, 124	443, 704, 765
Hamnen, anskaffning av skärmar för malmupplagen vid djuphamnen	6, 70, 124	23, 481, 704, 765
Hamnen, budget för år 1939	124	699, 704, 764, 813
Hamnen, uppförande av en oljekaj vid djuphamnen	69, 124	479, 704, 765
Hamn för småbåtar, anläggande av	523	18, 78
Hamntaxa, ny	25, 130	92
Hundskatt för år 1939	128	773
Hälsovårdsnämnden, budget för år 1939	122	690, 762, 807
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937	32	105
Högre allmänna läroverket, om- och tillbyggnader för	101	568
Idrottsplats, bidrag till utbyggnad av Arosvallen	69, 127	476, 643, 772
Inkomst- och utgiftsstat för år 1939	121	617, 781
Inkomst- och utgiftsstat för år 1939, Beredningsutskottets betänkande		775
Inkomst- och utgiftsstat för år 1939, Drätselkammarens betänkande		757
Inköpsväsendet m. m., förbättring av	35	172
K. F. U. M., anslag till	127	771
Kommunala förtroendemän, val av	1, 47, 65, 80, 86, 92—101, 129	508, 527, 558
Kommunala pensionstillskott, ändrade bestämmelser rörande	120	883
Kommunala uppdrag, arvoden för en del sådana	15	63
Kommunala uppdrag, N. Ramqvist avsägelse av	63	
Kontorsbiträdestjänst, kvinnlig, vid tekniska verken, återbesättande av	3	9
Kontorsbiträdestjänst, kvinnlig, å stadskansliet, återbesättande av	77	496
Kopieringsmaskin för stadsingenjörskontoret, anskaffande av	91	555

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Kronouppbörds- och exekutionsväsen, budget för år 1939	126	740, 768, 836
Köp av fastigheten n:r 1 i kv. Heimer	77	494
Köp av fastigheten n:o 2 i kv. Ida	119	880
Köp av mark av stadsägan 1169 för reglering av tomter vid Arosvägen	30	
Köp av mark för framdragning av Borrargatan	66	451
Köp av mark för utläggning av Källgatan vid kv. Mina	24	86
Köp av mark för utläggning av Fogdegatan	16	67
Köttbesiktningsbyrån, höjning av arvodet för kassören vid	115	604
Landstinget, överlåtelse till, av mark för Centrallasarettet m. m. och förvärv från, av viss vägmark	68	474
Lantegendomarna, anslag till diverse byggnadskostnader m. m. vid Bjärby	112, 125	593, 643, 767
Lantegendomarna, förbättring av arbetarebostäderna vid stadens lantbruk	59, 125	444, 643, 767
Lantegendomarna, inköp av traktor	60, 125	446, 643, 767
Lantegendomarna, nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid Malma	111, 125	590, 643, 767
Lantegendomarna, tilläggsanslag för nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid Bjärby m. m.	112, 125	591, 643, 767
Lantegendomsnämnden, budget för år 1939	124, 125	720, 765, 767, 815, 834
Ledningar, anslutningsavgifter för år 1938	24	84
Ledningar, avlopps-, i delar av Stora gatan och Källgatan, anläggande av	40	232
Ledningar, avlopps- och gas, i en del av Stora gatan, anläggande av	91	553
Ledningar, tilläggsanslag för div. ledningsanläggningar m. m.	44	262
Ledningar, vatten- och avlopps-, anslutningsavgift för, inom Korsängsgärdet	9	27
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i Bergmarksgatan, anläggande av	40	234
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i en del av Blåsbovägen, anläggande av	23	80
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i norra delarna av Drottningsgatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan, anläggande av	76	491

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i en del av Jakobsbergsgatan, anläggande av	77	493
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i en del av Knutsgatan, anläggande av	66	449
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i Snickaregatan, anläggande av	69	478
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, till en del av Frejaområdet, anläggande av	43	251
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, till och inom Övre Vega, anläggande av	88	546
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i delar av Trådragargatan och Målargatan m. m., anläggande av	49	326
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i en del av Åsgatan, anläggande av	40	235
Lekplatser, utökning och förbättring av sådana	68, 123	469, 764
Luftfarten, yttrande rörande internationell sundhetskonvention för	2	1
Luftskyddsföreningen för Västerås, anslag till	88	548
Luftskyddsnämnden, anslag till verksamhet för 1938	25, 43	87, 252
Luftskyddsnämnden, anslag till för år 1939	127	756, 772, 843
Lån, amorterings-, nytt, upptagande av	2	2
Lån, bostads-, förmedling av	13	52
Lån konvertering av ett amorteringslån	84	510
Läroverket, högre allmänna, om- och tillbyggnader för	101	568
Lönebestämmelser för folkskolans övningslärare för år 1938	15	58
Löneförbättring för en del av stadens befattningshavare	51, 92	339, 558
Lönereglering, förhöjning av arvodet åt kassören vid köttbesiktningsbyrån	115	604
Lönereglering, förhöjning av rektorsarvodet vid tekniska skolan	43	260
Lönereglering, höjning av arvodet för bostadsinspektrisen	116	615
Lönereglering, prov., för en del lärare vid tekniska skolan	115	605
Lönetillägg för slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid folkskolan	116	609
Magistraten, anstånd med avskedstagande för civilrådmannen	78	501

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Magistraten, anstånd med återbesättande av brottmålsrådmansbefattningen	16, 37	
Magistraten och rådhusrätten, budget för år 1939	126	738, 768, 836
Magistraten och rådhusrätten, omorganisation av m. m.	16, 56	399
Malma egendom, nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid	111, 125	590, 643, 767
Markbyte för reglering av Hülphersgatan	84	510
Minnesord över rådmannen V. Åsberg	11	
Mjölkpropaganda, anslag till	84	512
Musikundervisning, anslag till	127	772
Nationalinsamlingen i anledning av Konungens 80-årsdag, bidrag till	26	94
Natthärbärget, anslag till	127	754, 770
Naturaförmåner, värdesättning av beklädnads- samt bostads- och bränsleförmåner för år 1938	13, 14	54, 55
Nykterhetskurs i Köping, anslag till	25	90
Nykterhetsnämnden, anslag till	127	753, 771, 799
Nykterhetsnämnden, årsberättelse för 1937	11	43
Näringsfrågan, yttrande över betänkande av befolkningskommissionen	37, 66	452
Oktroj för Systemaktiebolaget	21	69
Omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m	16, 56	399
Pensionsförsäkringen, budget för år 1939	126	751, 769, 839
Pensioner, dyrtidstillägg å vissa äldre sådana	14	57
Pension, förtids, åt drätselnotarien Eric Plantin	48	319
Pensionstillskott, ändrade bestämmelser rörande kommunala sådana	120	883
Pensionärsbostadssakkunnigas betänkande, yttrande över	120	881
Pensionärshem, uppförande av ytterligare ett sådant	41, 127	241, 643, 772
Pilsnerdricka, tillstånd för Edla Bäckström att utskänka	72	
Pilsnerdricka, tillstånd för Selly V. A. Eriksson att utskänka	61	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Pilsnerdricka, tillstånd för Anna Fredrika Gäfvert att utskänka	29	
Pilsnerdricka, tillstånd för Greta Magnusson att utskänka	60	
Pilsnerdricka, tillstånd för Frithiof Sandberg att utskänka	62	
Pilsnerdricka, tillstånd för Åke Sören Sörman att utskänka	61	
Pilsnerdricka, tillstånd för Rickard Wennerström att utskänka	28	
Pilsnerdricka, tillstånd för Per Arvid Wesslén att utskänka	29	
Pilsnerdricka, tillstånd för Västerås Kafé Aktiebolag att utskänka	71	
Pilsnerdricka, tillstånd för B. T. W. Öberg att utskänka	19	
Pilsnerdricka, tillstånd för fru Britta Östman att utskänka	45	
Planteringar, budget för år 1939	123	695, 764, 810
Polisen, inrättande av en ny biträdande överkonstapelsbefattning samt två nya poliskonstapelsbefattningar	78	497
Polismästarebefattning, inrättande av	56	399
Polisväsen och fångvård, budget för år 1939	126	743, 769, 837
Renhållningsstadgan för staden, tillägg i ang. avstjälpningsplatserna	36, 75	180
Revision av stadens räkenskaper för år 1937	85	514
Rusdryckshandeln, tillstånd till årsutskänkning för Systemaktiebolaget i Västerås	21	69
Rådhus, utredningskostnader för uppförande av	128	773
Rådhuset, inredning av ritkontor å vinden	59	442
Rådhusrätten, anstånd med avskedstagande för civilrådmannen	78	501
Rådhusrätten, anstånd med återbesättande av brottmålsrådmansbefattningen	16, 37	
Rådhusrätten och magistraten, omorganisation av m. m.	16, 56	399
Råttutrotning, anslag till	111	587

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Semester, lagstadgad, yttrande över lagförslag	6	25
Simsällskapet, understöd åt till förbättring av simbad i Svartån	50	334
Sjukkasseverksamheten, anslag till	127	770
Skatter, befrielse från kommunalutskylder för H. T. Jakobssons sterbhus	34	163
Skatter, personella, yttrande om avskaffande av vissa sådana	4	10
Skatter, yttrande ang. omläggning av den direkta statsbeskattningen, indragning av den kommunala progressivskatten m. m.	4	11
Skatteutjämningsfond, avsättande av	128	773
Skollovskolonierna, anslag till	127	642, 771
Skogsaccis för år 1938	90	551
Slottsparken, nedsättning av ersättningen för underhåll av	123	764
Slumverksamheten, anslag till	127	770
Småbåtshamn, anläggande av	5, 23	18, 78
Sparvboet, anslag till	127	770
Stadsfiskalstjänsten, lön på övergångsstat	56	399
Stadsfullmäktige, avsägelse av ledamotskap av R. Liljeblad	46	
Stadsfullmäktige, avsägelse av ledamotskap av N. Ramqvist	63	
Stadsfullmäktige, deltagande i stadsfullmäktiges i Stockholm 75-års jubileum	30	
Stadsfullmäktige, förteckning över oavgjorda ärenden m. m.	9	36
Stadsfullmäktige, ny ledamot vald	1, 47, 65	
Stadsfullmäktige, val av interimistisk ordförande för 1939	129	
Stadsingenjörskontoret, anskaffning av en kopieringsmaskin för	91	555
Stadsingenjörskontoret, taxa för	39, 81	227
Stadskamrerarekontoret, inköp av en bokföringsmaskin för	128	884
Stadsombudsmannatjänsten, återbesättande av	27	
Stadsombudsman, val av	42	244
Stadsplan för ett område öster om järnvägslinjen till Tillberga, utarbetande av förslag till	48, 75	324
Stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande delar av förutvarande stadsplan	110	578
Stadsplan, ändring av kvarternamn vid Mariaberget	110	586

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Stadsplaneändring beträffande kv. Fjalar	70	485
Stadsplaneändring betr. kv. Hanna, Herta, Helga m. m.	81	
Stadsplaneändring betr. kv. Jonas, Jorund Kol m. m.	26, 81	95
Stadsplaneändring betr. kvarteren Kettil, Klas, Knut, Leif, Lennart, Leo, Loke, Nimrod, Karl och Lovisa	48, 80, 86, 129	322, 529
Stadsplaneändring för kvarteren Kleopatra och Klio	87	541
Stadsplaneändring beträffande kv. Konrad m. m.	71	487
Stadsplaneändring för Mariaberget m. m.	63, 117	
Stadsplaneändring betr. kv. Mina m. m.	27, 81	100
Stadsträdgården, förbättrad värmeanordning i växthusen	3	6
Stadsträdgården, tilläggsanslag för iordningställande av	123	764
Stensättningsmaskin, inköp av	50	336
S. W. B. järnväg, ingående av borgen för lån åt AB Västeråsbanans Intressenter	46	
Systemaktiebolaget, tillstånd till årsutskänkning för	21	69
Taxa för stadsingenjörskontoret	39, 81	227
Taxa å hamnavgifter, ny	25, 130	92
Taxeringsarbetet, anslag till	127	642, 772, 843
Teaterbolaget, fortsatt understöd åt	50	330
Teaterbolaget, ingående av borgen för lån åt	68	472
Tekniska skolan, budget för år 1939	122	688, 762, 804
Tekniska skolan, förhöjning av rektorsarvodet för	43	260
Tekniska skolan, prov. löneförbättring för en del lärare vid	115	605
Tekniska skolan, reparation i	42	250
Tekniska verken, anskaffning av en del inventarier för	114	601
Tekniska verken, inköp av bokföringsmaskin för	12, 111	45, 588
Tekniska verken, tilläggsanslag för div. ledningsanläggningar m. m.	44	262
Tekniska verken, återbesättande av en kvinnlig kontorsbiträdestjänst av II klass vid	3	9
Tomter, försäljning av mark i kv. Nimrod till Systemaktiebolaget	8	26
Tomter, försäljning av ett område att tilläggas stadsägan 1589	44	262

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Tomter, försäljning av tomtmark inom kv. Lorens ..	119	879
Tomter, försäljning av tomtmark vid Eriksgatan och Västmannagatan	49	329
Tomter, förvärv av mark av stadsägan 1169 för reglering av tomter vid Arosvägen	30	
Tomter, köp av fastigheten nr 1 i kv. Heimer	77	494
Tomter, köp av fastigheten nr 2 i kv. Ida	119	880
Torngrenska fonden, understöd ur, till fru Olga Olauson	13	51
Transformatorstation vid Källgatan och div. nya elektriska ledningar inom staden, anläggning av	24	82
Transformatorstation å Jakobsberg, anläggande av ..	113	598
Transformatorstationer vid djuphamnen och Stohagsvägen, utbyggande av	113	596
Tuberkulosföreningen, bidrag till för ombyggnad av kolonifastighet vid Apelviken	33	158
Understöd ur Hallanderska donationsfonden till ingenjören J. W. Hallander	79	503
Understöd ur Torngrenska fonden till fru Olga Olauson	13	51
Understöd åt en f. d. städerska vid rådhuset	92	556
Understöd åt en f. d. städerska vid tekniska verken	78	499
Utgifts- och inkomststat för år 1939	121	617, 781
Utgifts- och inkomststat för år 1939, beredningsutskottets betänkande		775
Utgifts- och inkomststat för år 1939, drätselkammarens betänkande		757
Utmarken, Östra, försäljning av tomt å till Kungl. Vattenfallsstyrelsen för transformatorstation.....	26, 49, 83	93, 328, 509
Uttaxeringen år 1939	128	773
Val av kommunala förtroendemän	1, 47, 65, 80, 86, 92—101, 129	508, 527, 558
Val av stadsombudsman	42	244
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Bergmarksgatan, anläggande av	40	234
Vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Blåsbovägen, anläggande av	23	80

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Vatten-, avlopps- och gasledningar i norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan, anläggande av	76	491
Vatten-, avlopps- och gasledningar till en del av Frejaområdet, anläggande av	43	251
Vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Jakobsbergsgatan, anläggande av	77	493
Vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Knutsgatan, anläggande av	66	449
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Snickaregatan, anläggande av	69	478
Vatten-, avlopps- och gasledningar i delar av Trådragargatan och Målargatan m. m., anläggande av	49	326
Vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Åsgatan, anläggande av	40	235
Vatten-, avlopps- och gasledningar till och inom Övre Vega, anläggande av	88	546
Vatten- och gasverksstyrelsen, budget för år 1939	123, 124	707, 764, 765, 812, 817
Vatten- och gasverksstyrelsens årsberättelse för 1937	45	265
Vattenklosetter, antagande av särskilda bestämmelser för inrättande av	74	
Världsutställning i Newyork, ang. medverkan till	79	504
Västerås Luftskyddsförening, anslag till	88	548
Västerås Simsällskap, understöd åt till förbättring av simbad i Svartån	50	334
Västerås Teateraktiebolag, fortsatt understöd åt	50	330
Västerås Teateraktiebolag, ingående av borgen för lån åt	68	472
Växthus, stadens, förbättrad värmeanordning i	3	6
Ålderdomshemmet, anläggande av kylrumsanläggning i ålderdomshemmets ekonomiavdelning	41	240
Årsberättelse, badhusstyrelsens för 1937	33	151
Årsberättelse, barnavårdsnämndens för 1937	47	285
Årsberättelse, brandchefens för 1937	32	147
Årsberättelse, drätselkammarens för 1937	39	185
Årsberättelse, fattigvårdsstyrelsens för 1937	48	297
Årsberättelse, hälsovårdsnämndens för 1937	32	105
Årsberättelse, nykterhetsnämndens för 1937	11	43
Årsberättelse, vatten- och gasverksstyrelsens för 1937	45	265

Västerås 1939, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s Tryckeri.

PROTOKOLL

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 januari 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, v. ordf. Rektorn Hj. Thyresson, Direktören Axel Sundström, Redaktören And. Pers, Köpmannen Carl Hedberg, Expeditören C. G. Pettersson, Folkskolläraren G. Leontein, Kassören Einar Keijser, Metallarbetaren O. Håvberg, Bokförlagsföreståndaren R. V. Hult, Byggmästaren Fritz Eklund, Studieledaren Gust. Sund, Förmannen Karl Engdahl, Stuveriförmannen Carl Hellström, Direktören R. Liljeblad, Arbetsförmedlingsföreståndaren Josef Widén, Kaptenen Georg Robsahm, Skorstensfejaremästaren C. W. Karlsson, Posttjänstemannen E. L. Östlund, Järnvägstjänstemannen Thure Bergquist, Brandförmannen Ernst Johansson, Överingenjören Carl Henning, Verkmästaren Gust. Karlsson, Kontoristen, C. G. R. Sjöberg, Muraren Martin Hellblom, Inköpschefen John Lundgren, Förrådsförmannen Hugo Fredriksson, Kommunalarbetaren Nils Löf, Fru Ebba Holmström, Advokaten Ruben Nyman, Filaren Viktor Persson, Lasarettsläkaren I. Behring, Folkskoleinspektören Em. Granér, Lantbruksingenjören Henrik Welin-Berger, Kassören Gösta Lundberg, Civilingenjören Hugo Trangius, Montören Artur Lundell, Snickaren J. A. Grönberg, Fru Anna Lundell, Lokomotivmästaren Eric Holmström, Ingenjören Nils A. Ramqvist, Montören E. V. Larsson och Trädgårdsdirektören Elow Eriksson.

Frånvarande med godkänt förfall: Byggnadssnickaren David Johansson, Fru Ebba Berg, Hyvlaren Herman Thorén, Fru Anna Vestberg och Förmannen Gunnar Larsson.

§ 1.

Ang. val av ny stadsfullmäktigeledamot.

Jämlikt till stadsfullmäktige överlämnat utdrag av magistratens protokoll för den 20 december 1937 hade vid verkställd röstsammanräkning för utseende av ny stadsfullmäktigeledamot i stället för avgångne ledamoten Direktören Erik Falk härtill blivit vald för tiden från och med innevarande års ingång intill utgången av år 1938, Trädgårdsdirektören Elow Eriksson.

Herr Eriksson, som var vid sammanträdet närvarande, hälsades av ordföranden välkommen till deltagande i stadsfullmäktiges arbete.

§ 2.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Henning och Gust. Karlsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset måndagen den 31 innevarande januari kl. 1 e. m.

§ 3.

Ang. yttrande rörande internationell sundhetskonvention för luftfarten.

Sedan magistraten genom resolution den 10 november 1937 anmodat stadsfullmäktige att avgiva yttrande över av Kungl. Medicinalstyrelsen upprättat förslag ang. bestämmelser i samband med ratifikation av internationell sundhetskonvention för luftfarten samt hälsovårdsnämnden anmodats att i ärendet avgiva förberedande utlåtande, hade hälsovårdsnämnden genom utdrag av sitt protokoll för den 13 december 1937 åberopat en av förste stadsläkaren G. Andrén avlåten skrivelse i ämnet.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1) beslöto stadsfullmäktige såsom eget yttrande åberopa vad hälsovårdsnämnden och förste stadsläkaren sålunda anfört.

§ 4.

Ang. tillstånd för staden att upptaga ett nytt amorteringslån.

Föredrogs och lades till handlingarna en av drätselkammaren med skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 2) överlämnad styrkt avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. Finansdepartementet av den 10 december 1937, utvisande att Kungl. Maj:t bifallit en av drätselkammaren jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 30 september 1937 gjord underdånig ansökning om tillstånd för staden att upptaga ett nytt amorteringslån å 1.089.500 kronor.

§ 5.

Ang. bidrag till flickläroverket.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande januari hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 anslå 7.447 kronor motsvarande ränta efter 5½ % å stadens andel i byggnadskostnaden för läroverkets fastighet, 135.000 kronor, samt 1.650 kronor motsvarande ränta efter samma procentsats å ett stadens lån till läroverket å 30.000 kronor; att för samma

tid bidraga till vid läroverket anställda lärarinnors ålderstillägg och pensionsavgifter med beträffande ålderstilläggen halva det belopp, som staten komme att anslå för samma tid samt beträffande pensionsavgifterna i överensstämmelse med stadsfullmäktiges i samma ärende den 31 mars 1910 fattade beslut och de grunder, som funnes angivna i Kungl. kungörelsen den 23 december 1910; samt att ovannämnda anslagsbelopp skulle i vad de motsvarades av angivna beräknade räntor utgå av dessa räntemedel och i övrigt bestridas med uttaxerade medel.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 3) biföllo stadsfullmäktige — på yrkande av Herr Thyresson — utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 6.

Ang. förbättrad värmeanordning i stadens växthus.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 4) hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att för inköp och inmontering i stadens nya växthus av en värmeledningspanna ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag å 2.000 kronor; samt att beloppet ifråga skulle utgå av innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav utan omröstning godkänna drätselkammarens framställning.

§ 7.

Ang. viss jämkning av gränserna mellan Domkyrko-, Lundby och S:t Ilians församlingar.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 5) hade drätselkammaren i anledning av en framställning från enskilda fastighetsägare, vilka hemställt, att stadsfullmäktige måtte hos vederbörande myndigheter anhålla om sådan jämkning i gränserna mellan Domkyrko-, Lundby och S:t Ilians församlingar, att gränserna komme att sammanfalla med intilliggande gatulinjer på sätt en i ärendet upprättad karta utvisade, föreslagit att stadsfullmäktige måtte besluta att ingå till Konungen med underdånig framställning av i ärendet berört innehåll.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet godkände stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens förslag.

§ 8.

Ang. återbesättande av en kontorsbiträdes-

I skrivelse till stadsfullmäktige den 10 december 1937 hade lönenämnden i anledning av framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige ville bemyndiga vatten- och gasverksstyrelsen att

tjänst vid tekniska verken.

med ordinarie innehavare återbesätta en vakant befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av 2:dra klass vid tekniska verken.

Drätselkammaren hade i häröver den 3 innevarande januari avgivet utlåtande, under framhållande av att vid återbesättande av vakanta ordinarie befattningar inom stadsförvaltningen kungörelseförfarande genom annonsering i stadens tidningar borde användas, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga vatten- och gasverksstyrelsen att, med beaktande av de av drätselkammaren anförda synpunkterna ifråga om sättet för återbesättandet, med ordinarie innehavare återbesätta ifrågavarande vakanta befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av 2:dra klass vid tekniska verken.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 6) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen enligt drätselkammarens förslag.

§ 9.

Ang. yttrande om avskaffande av vissa personella skatter.

Sedan magistraten genom resolution den 13 december 1937 berett stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över kommunalskatteberedningens betänkande med förslag om avskaffandet av de personella skatterna sjukvårdsavgift och folkskoleavgift samt stadsfullmäktige den 20 samma månad och år överlämnat handlingarna i ärendet till drätselkammaren för förberedande yttrande, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7), under framhållande bl. a. av att sådana skatter och avgifter sedan mera än tjugo år tillbaka icke upptoges här i staden och att sålunda ett avskaffande av ifrågavarande pålagor uppenbarligen icke i något avseende kunde beröra staden i ekonomiskt avseende, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att på i ärendet av drätselkammaren anförda skäl förklara sig sakna anledning att i vidare mån yttra sig i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade stadsfullmäktige utan omröstning sitt beslut däri i överensstämmelse med drätselkammarens hemställan.

§ 10.

Ang. yttrande över 1936 års skattekommittés betänkande.

Sedan magistraten genom resolution den 13 nästlidne december lämnat stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över 1936 års skattekommittés betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m. samt stadsfullmäktige den 20 i samma månad beslutat remittera handlingarna i ärendet till drätselkammaren för förberedande utlåtande, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande januari (Stadsfull-

mäktiges handlingar N:o 8) avgivit sådant utlåtande och därvid hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att såsom eget yttrande åberopa vad drätselkammaren i sitt utlåtande anfört.

Stadsfullmäktige biföllo, efter föredragning av handlingarna i ärendet och sedan Herrar Sundström, Engdahl, Eklund och Ramqvist yttrat sig utan att dock framställa särskilt yrkande, utan omröstning drätselkammarens berörda hemställan.

§ 11.

Ang. yttrande rör. bostadsförsörjning för barnrika familjer i egna hem.

Sedan magistraten genom resolution den 14 nästlidne december lämnat stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över bostadssociala utredningens betänkande med förslag rörande lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer i egna hem m. m. samt stadsfullmäktige den 20 i samma månad remitterat handlingarna i ärendet till drätselkammaren för förberedande utlåtande, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 9) avgivit sådant utlåtande och därvid hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att under hänvisning till vad drätselkammaren i ärendet andragit förklara sig i princip kunna giva sin anslutning till betänkandets synpunkter och förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens berörda hemställan.

§ 12.

Ang. anläggande av en småbåtshamn.

Sedan stadsfullmäktige den 31 mars 1937 till drätselkammaren för yttrande remitterat en av Herr Liljeblad väckt motion om utredning angående anordnande av hamn för segel- och motorbåtar, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande januari under åberopande av en utredning av särskilda av drätselkammaren utsedda kommitterade samt på i övrigt anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att godkänna av kommitterade uppgjort förslag till hamn för segel- och motorbåtar, att förklara sig beredda att framdeles anslå erforderliga medel för bestridandet av den del av med företagets genomförande förenade kostnader, som kunde ankomma på staden efter erhållet statsbidrag, detta dock under villkor, att nämnda statsbidrag komme att utgå med belopp, som kunde av stadsfullmäktige såsom skäligt anses; samt att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökning om bidrag med högsta möjliga belopp för ifrågavarande ändamål.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 10) och sedan under en stunds diskussion dels Herrar Liljeblad, Keijser, Persson, Holmström, Eklund, vice ordföranden, Nyman och Robsahm yrkat bifall till drätselkammarens förslag, dels Herr Henning med instämmande av hr Engdahl den ändringen i förslaget, att stadsfullmäktige för närvarande endast i princip ville godkänna det föreliggande förslaget, dels ock Herr Behring yttrat sig utan att framställa något särskilt yrkande, biföllo stadsfullmäktige vid framställd proposition å de gjorda yrkandena utan omröstning till alla delar drätselkammarens i ärendet framställda förslag oförändrat.

§ 13.

Ang. anskaffande av skärmar för malmupplagen vid djuphamnen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från hamnstyrelsen och under tillstyrkande av vad hamnstyrelsen däri föreslagit, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande januari hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att för bestridandet av kostnaderna för anskaffandet av 100 stycken skärmar för avskärmning av malmupplagen vid djuphamnen ställa till hamnstyrelsens förfogande ett anslag å 23.000 kronor, samt att beloppet ifråga skulle av drätselkammaren förskotteras av tillgängliga medel för att sedermera efter förslag av drätselkammaren bliva föremål för slutlig täckning.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 11) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen enligt drätselkammarens förslag.

§ 14.

Ang. yttrandre rörande lagstadgad semester

Sedan magistraten genom skrivelse den 12 innevarande januari lämnat stadsfullmäktige tillfälle att senast den 2 februari 1938 avgiva yttrande över av 1936 års semestersakkunniga avgivet betänkande med förslag till lag om semester, hade drätselkammaren, som anmodats förberedelsevis taga ärendet under behandling i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12) hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att med hänsyn till den otillräckliga remisstiden förklara sig förhindrade att avgiva yttrande i ärendet.

Efter föredragning härav avgav Herr Sjöberg följande skriftliga yttrande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti ärendet rörande avgivande av yttrande över 1936 års semestersakkunnigas betänkande med förslag till lag om semester får undertecknad anföra följande.

Drätselkammaren har i sitt i ärendet avgivna yttrande framhållit olägenheten av den korta remisstid, som stått till buds för yttrandes avgivande. Det torde vara uppenbart, att, därest en allsidig och grundlig utredning i ett ärende av här föreliggande omfattning skall kunna verkställas erfordras, att nödig tid härför står till förfogande för det kommunala organ, som har att avgiva yttrande i ärendet. Jag vill sålunda biträda drätselkammarens uttalande om önskvärdheten av att de statliga myndigheterna framdeles i görligaste mån söka att utsträcka remisstiderna i nödig omfattning.

Vad angår själva sakfrågan synes det mig dock, med hänsyn till frågans principiella betydelse, som om stadsfullmäktige ur stadens synpunkt borde uttala sin mening över förslaget. Ett dylikt mera allmänt uttalande torde kunna ske efter jämförelse mellan å ena sidan gällande bestämmelser angående arbets- och löneförhållanden vid stadens arbeten och å andra sidan förslagets innehåll.

Enligt de förra bestämmelserna äger arbetare, som regelbundet sysselsättes för kommunens räkning samt genom uppvisande av arbetsbetyg styrker sig sedan 9 månader hava oavbrutet varit anställd i dennas tjänst och icke åtnjutit ledighet under längre tid än sammanlagt 90 dagar under senaste 12 månader, rätt att erhålla semester med bibehållen normal tidavlöning de första 5 kalenderåren under 8 arbetsdagar, de följande 5 kalenderåren under 12 arbetsdagar och de därefter följande kalenderåren under 15 arbetsdagar. Arbetare med regelbundet natt-, sön- och helgdagsarbete (även skiftarbetare med sådant arbete) erhåller under enahanda förhållanden 10, 16 och 19 arbetsdagars semester.

Det föreliggande förslaget berör arbetstagare i enskild tjänst ävensom sådana arbetstagare i statens eller kommunens tjänst, som icke äro underkastade ämbetsmannaansvar. Sådan arbetstagare skall, sedan minst fyra månader förflutit från det han tillträtt anställning hos arbetsgivare, äga rätt till semester med en dag för varje månad anställningen varat. Är anställningen att betrakta som bisyssla, berättigar densamma icke till semester. Under semestern skall lön utgå. Arbetstagare, som är avlönad med tidlön, beräknad pr vecka eller längre tidsenhet, skall äga uppbära den å semestern belöpande lönen. För övriga arbetstagare skall lönen för varje semesterdag utgå med belopp, motsvarande arbetstagarnas genomsnittliga inkomst per dag, som arbete för arbetsgivarens räkning utförts under de månader av närmast föregående kalenderår, för vilka semesterrätt förelegat.

Såsom av den gjorda jämförelsen framgår föreligga inga mera betydande avvikelser mellan de bestämmelser i hithörande hänseende, som nu gälla för arbetstagare anställda hos staden och de föreslagna bestämmelserna. I ekonomiskt hänseende bör under alla förhållanden förslagets genomförande icke komma att för staden medföra verkningar av betydelse. Däremot är det enligt min mening av den allra största betydelse ur social synpunkt, att hithörande förhållanden bliva ordnade på ett såvitt möjligt enhetligt sätt.

Då staden alltså enligt vad ovan sagts icke skulle komma att tillskyndas olägenheter att räkna med av förslagets genomförande, synes hinder icke föreligga för stadsfullmäktige att biträda ifrågavarande förslag, såvitt detsamma berör stadens intressen.

Undertecknad yrkar därför, att stadsfullmäktige måtte besluta

att på i ärendet anförda grunder förklara sig biträda ifrågavarande av 1936 års semestersakkunniga avgivna betänkande med förslag till lag om semester, såvitt förslaget ifråga berör Västerås stads intressen.

Västerås den 27 januari 1938.

Gösta Sjöberg."

Vid framställd proposition å drätselkammarens förslag å Herr Sjöbergs yrkande fattade stadsfullmäktige beslut i ärendet i enlighet med sistnämnda yrkande.

§ 15.

Ang. försäljning av tomt i kv. Nimrod.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 14 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 13) hade drätselkammaren under erinran, att stadsfullmäktige den 26 augusti 1937 beslutat bemyndiga drätselkammaren att till härvarande systemaktiebolag försälja 1.664 kvadratmeter av tomten n:o 2 i kv. Nimrod, på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att med ändring av sitt berörda under § 174 i protokollet antecknade beslut, bemyndiga drätselkammaren att till pris och på villkor, som drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, till härvarande systemaktiebolag försälja ett markområde om sammanlagt 1.737 kvadratmeter, därav 1.589 kvadratmeter av tomten n:r 2 och 148 kvadratmeter av tomten n:r 3, allt i kvarteret Nimrod, samt att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla de åtgärder, som från stadens sida kunde påkallas för ifrågavarande försäljnings genomförande.

Efter föredragning härav biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 16.

Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

Sedan stadsfullmäktige den 28 maj 1936 beslutat till vatten- och gasverksstyrelsen samt drätselkammaren för utlåtande remittera en av dåvarande ledamoten av stadsfullmäktige Herr Westholm såsom egen motion upptagen framställning från ett antal fastighetsägare inom f. d. Viktoriaföreningens område å Korsängsgärdet att få anslutning för sina fastigheter till beslutade nya vatten- och avloppsledningar inom området utan erläggande av anslutningsavgift, hade nu de begärda yttrandena till stadsfullmäktige inkommit.

Såväl vatten- och gasverksstyrelsen som drätselkammaren hade därvid på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta, att förevarande framställning icke skulle till någon stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 14) uppstod överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Henning, Hellblom, Eklund och Trangius bifall till vatten- och gasverksstyrelsens och drätselkammarens förslag, dels av Herr Ernst Johansson med instämmande av Herrar Holmström och Persson återremiss av ärendet till vatten- och gasverksstyrelsen och drätselkammaren.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes till en början proposition å återremissyrkandet och frågan om ärendets omedelbara avgörande. Genom begärd och anställd omröstning beslöto stadsfullmäktige härvid med 34 ja emot 4 nej, avgivna för Herr Johanssons yrkande, i dag företaga ärendet till slutlig behandling. Härefter beslöto stadsfullmäktige utan omröstning enligt vatten- och gasverksstyrelsens och drätselkammarens förslag, att motionen ej skulle till någon stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

§ 17.

Ang. förteckning över oavgjorda ärenden.

Med skrivelse till stadsfullmäktige den 18 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15) hade sekreteraren jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 21 juni 1935 överlämnat förteckning över sådana oavgjorda ärenden, vilka för besluts fattande förutsatte särskild utredning samt över av stadsfullmäktige fattade beslut av mera väsentlig betydelse, vilka av en eller annan anledning icke blivit verkställda.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet och sedan Herr Pers yttrat sig beslöto stadsfullmäktige lägga förteckningen till handlingarna.

§ 18.

Ang. tillstånd för K. J. N. Leijthoff att bedriva handel med begagnade föremål.

Sedan magistraten genom resolution den 3 nästlidne december anmodat stadsfullmäktige att avgiva yttrande över en av arbetaren K. J. N. Leithoff hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att inom fastigheten Norra Ringvägen nr 29 här i staden idka handel med skrot och lump jämte dithörande föremål, hade hälsovårdsnämnden, som anmodats att i ärendet avgiva förberedande utlåtande, i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande januari med förmälan, att förste stadsläkaren, som besiktigat den tillärnade försäljningslokalen förklarat, att hinder för rörelsens idkande ej borde föreligga, då densamma endast skulle ske i ringa omfattning och förvaring av försäljningsföremålen icke vore avsedd för längre tid än ett dygn, föreslagit, att stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att sökanden beviljades tillstånd att i den avsedda lokalen idka handel med begagnade föremål, dock ej med ben och hudar och under villkor i övrigt, att lump ej finge förvaras i affärslokalen under längre tid än ett dygn.

Stadsfullmäktige, som enhälligt medgåvo, att ifrågavarande ärende, ehuru ej upptaget å kallelselistan till sammanträdet, nu finge företagas till slutligt avgörande, godkände utan omröstning hälsovårdsnämndens förslag.

§ 19.

Ang. yttrande rörande arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag.

Genom resolution denna dag hade magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande före den 1 nästkommande april över av särskilda sakkunniga avgivet betänkande med förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och butikstängningslag.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden anmoda beredningsutskottet att avgiva förberedande utlåtande i ärendet.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 31 januari 1938.

ALB. LUNDKVIST.

Carl Henning. *Gust. Karlsson.*

Offentligen uppläst den 31 januari 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 24 februari 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Pers, Hedberg, Pettersson, Leontein, Keijser, Håvberg, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Widén, Robsahm, C. W. Karlsson, Östlund, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, David Johansson, Hellblom, Lundgren, Fru Berg, Herrar Thorén, Fredriksson, Löf, Fru Holmström, Herrar Nyman, Persson, Fru Westberg, Herrar Larsson, Granér, Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, Ramqvist och E. V. Larsson.

Frånvarande med godkänt förfall: Vice ordföranden Herr Rektorn Hj. Thyresson samt Herrar Sundström, Hult, Liljeblad, Bergquist, Behring och Eriksson.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren Gunnar Hedenström.

§ 20.

Uttalade ordföranden några minnesord i anledning av Rådmannen V. Åsbergs den 15 innevarande februari timade frånfälle. *Ang. minnesord.*

§ 21.

Uppdrogs åt Herrar David Johansson och Sjöberg att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset måndagen den 28 innevarande februari kl. 12.30 e. m. *Justering.*

§ 22.

Anmäldes och lades till handlingarna nykterhetsnämndens till stadsfullmäktige avgivna verksamhetsberättelse för år 1937 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 16). *Ang. nykterhetsnämndens årsberättelse för 1937.*

§ 23.

Ang. inköp av en kontorsmaskin för tekniska verken.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 17) hemställt, att stadsfullmäktige ville med bifall till styrelsens förslag besluta *att för* inköp av en bokföringsmaskin ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 6.975 kronor, *samt att* bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet ifråga, vilket belopp sedermera efter förslag av drätselkammaren skulle bliva föremål för slutlig täckning.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens heställan.

§ 24

Ang. utökad bränntid för gatubelysningen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 18) hemställt, att stadsfullmäktige måtte med bifall till berörda framställning besluta, *att* gatubelysningen i staden skulle från och med den 1 mars 1938 tändas och släckas å tider, som funnes angivna uti en vid styrelsens skrivelse fogad tabell, *samt att* de kostnader, 2.400 kronor, som under innevarande år föranleddes av den ökade energiåtgången vid utsträckning av bränntiden för gatubelysningen, skulle bestridas med medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 25.

Ang. förvärv av mark för utläggning av Sturegatan.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 19) hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* godkänna en i skrivelsen omförmäld preliminär överenskommelse mellan drätselkamaren och boktryckaren Wilh. Nyberg rörande överlåtelse till staden av 7 kvadratmeter av tomten n:r 5 i kvarteret Njord, vilken markareal vore avsedd att utläggas till Sturegatan.

Stadsfullmäktige godkände efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens i ärendet framställda förslag.

§ 26.

Ang. försäljn. av mark att tilläggas Folkets park.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 20) hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren *att* till pris och på villkor, som drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, till Föreningen Folkets hus och park försälja ett markområde om cirka 1.320 kvadratmeter av stadsägan n:r 1999, beläget intill Folkets parks västra gräns mot stadsträdgården.

Stadsfullmäktige godkände efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens i ärendet framställda förslag.

§ 27.

Ang. understöd ur Torngrenska fonden till Fru O. Olauson.

I skrivelse till drätselkammaren den 3 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 21) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* av Torngrenska fondens medel bevilja Fru Olga Olauson ett månatligt understöd om 100 kronor att utgå från och med innevarande års början tillsvidare under samma år.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens sålunda gjorda framställning.

§ 28.

Ang. förmedling av bostadslån.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 22) hade drätselkammaren efter anförd motivering hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* tillsvidare åtaga sig att i enlighet med föreskrifterna i Kungl. kungörelsen den 30 juni 1937 (Svensk författningssamling N:o 658) förmedla statens lån till främjande av bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 29.

Ang. värdesättning av beklädnadsförmån.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från lönenämnden hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 10 innevarande februari hemställt, att stadsfullmäktige måtte i enlighet med nämndens förslag besluta *att* för år 1938 bestämma värdet av förmån av fri beklädnad för en var av per-

sonalen vid polisverket till 235 kronor, vid brandverket till 190 kronor och vid renhållningsverket till 60 kronor, samt slitningsersättningen till kriminalkonstapel och kriminalöverkonstapel till 235 kronor.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 23) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 30.

Ang. värdesättning av bostads- och bränsleförmån år 1938

Sedan lönenämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 7 innevarande februari avgivit förslag till värdesättning av de vissa befattningshavare tillkommande naturaförmåner, för vilka enligt mom. 7 c av allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestater av åren 1921 och 1929 ersättning skulle utgivas genom avdrag å lönen och i sådant hänseende hemställt, att stadsfullmäktige måtte för år 1938 fastställa följande ersättningsbelopp, nämligen

för bostad i logement	kr.	180:—
för ett rum och kök	„	425:—
för två rum och kök	„	700:—
för tre rum och kök	„	1.000:—
för fyra rum och kök	„	1.250:—
för stadens jordbruksförvaltare tillhandahållen bostad om fem rum och kök jämte övriga förmåner	„	1.650:—
för fritt bränsle till		
ett rum och kök	„	125:—
två rum och kök	„	175:—
tre rum och kök	„	220:—
fyra rum och kök	„	270:—

hade drätselkammaren i avgivet yttrande över denna framställning tillstyrkt lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 24) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 31.

Ang. dyrtidstillägg för äldre pensionärer år 1938.

Jämlikt av lönenämnden gjord framställning och drätselkammarens tillstyrkan (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning att hittills gällande bestämmelser ang. dyrtidstillägg å vissa av stadsfullmäktige före antagandet av nu gällande pensionsstat beviljade pensioner och s. k. pensionsersättningar skulle vara gällande även under år 1938.

§ 32.

Ang. lönebestämmelser för folkskolans övningslärare år 1938.

Med anledning av folkskolestyrelsens framställning i samband med framläggandet av styrelsens statförslag för år 1938 om ändrade lönebestämmelser för folkskolans övningslärare, vilken framställning jämväl inlämnats till lönenämnden, hade lönenämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 7 innevarande februari avgivit förslag till sådana bestämmelser att gälla från 1938 års ingång och tillsvidare under innevarande år.

Drätselkammaren hade i avgivet yttrande i ärendet den 10 innevarande februari, under framhållande bl. a. av ifrågavarande reglerings rent provisoriska karaktär samt att de löneökningar förslaget innehöll vore så avvägda, att löneförmånerna även efter en eventuell utökning av lästiden vid stadens folkskolor måste anses fullt skäliga, varför den av regleringen berörda personalen icke kunde påräkna någon ytterligare förhöjning under angivna förhållande, tillstyrkt lönenämndens förslag och sålunda hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* tilldela envar hos staden anställd ordinarie och icke ordinarie skolkökslärarinna provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 1.100 kronor för år, *att* berörda skolkökslärarinnor var för sig skulle vara skyldiga att till staden utgiva ersättning för i skolköket intagna middagar med 200 kronor för år, *att* tilldela envar hos staden anställd slöjdlärarinna provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 546 kronor för år, *att* tilldela envar hos staden anställd slöjdlärare provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 300 kronor för år, *att* samtliga nu föreslagna provisoriska lönetillägg skulle utgå fr. o. m. den 1 januari innevarande år tillsvidare under samma år, *att* för ifrågavarande övningslärarebefattningar nu tillämpade tidsintervall mellan ålderstilläggen, fem år, skulle tillsvidare gälla, *att* för bestridandet av kostnaderna för ifrågavarande förslags genomförande ställa till folkskolestyrelsens förfogande ett förslagsanslag å 8.000 kronor, *samt att* kostnaderna ifråga, 8.000 kronor skulle bestridas med medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N: 26) godkände stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen enligt drätselkammarens förslag.

§ 33.

Ang. arvoden för en del kommunala uppdrag.

Sedan stadsfullmäktige den 26 september 1935 till drätselkammaren för förberedande behandling remitterat en av dåvarande ledamoten Herr Henry Karlsson och Herr Keijser väckt motion om arvoden för en del kommunala uppdrag, hade nu drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 10 inne-

varande februari på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* tillerkänna stadsfullmäktiges ordförande ersättning med 300 kronor för år för med uppdraget ifråga förenade kostnader, *att* för med resp. uppdrag förenat besvär tillerkänna envar av följande ordförande nedan berörda arvoden, nämligen till ordföranden i drätselkammaren 800 kronor, till ordföranden i vatten- och gasverksstyrelsen 500 kronor, till ordföranden i fattigvårdsstyrelsen 500 kronor samt till ordföranden i folkskolestyrelsen 200 kronor, allt för helt år räknat, *att* vald ledamot eller för sådan tjänstgörande suppleant i drätselkammaren, vatten- och gasverksstyrelsen, hamnstyrelsen, lönenämnden, byggnadsnämnden, hälsovårdsnämnden, barnavårdsnämnden, fattigvårdsstyrelsen (icke distriktsråd), folkskolestyrelsen och lantegendomsnämnden jämte av alla de nu nämnda förvaltningsorganen ävensom av stadsfullmäktige tillsatta kommittéer eller delegationer, skulle äga att åtnjuta gottgörelse i form av dagtraktamente med fem kronor för varje dag vid deltagande i sammanträde, där protokoll fördes, därvid skulle iakttagas, att sammanträdet skulle hava påbörjats senast klockan 16 och pågått utan avbrott minst en timme omedelbart därefter och att en och samma ledamot vid deltagande å samma dag i flera sammanträden icke skulle äga uppbära mera än ett dagtraktamente, *att* vad här ovan föreslagits skulle träda i tillämpning från och med den 1 april 1938 och gälla tillsvidare under samma år, *att* kostnaderna för förslagets genomförande såvitt avsåge innevarande år beräknade till sammanlagt omkring 2.600 kronor, skulle bestridas med medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter, samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att underställa beslutet länsstyrelsen för dess godkännande.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 27) godkände stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens förslag.

§ 34.

Ang. köp av mark för utläggning av Fogdegatan.

I skrivelse till drätselkammaren den 10 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga drätselkammaren *att* för en köpeskilling av 7 kronor per kvadratmeter eller tillhopa 490 kronor förvärva ett markområde om 70 kvadratmeter, avsett att användas för vidgning av Fogdegatan, samt *att* köpeskillingen ifråga skulle bestridas med reserverade köpeskillingsmedel.

Efter härav tagen del godkände stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens berörda förslag.

§ 35.

Ang. omorganisation av magistraten m. m.

Från magistraten hade inkommit följande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Befattningen såsom brottmålsrådman, tillika notarius publicus, i Västerås har sedan rådmannen Victor Åsberg den 15 i denna månad avlidit, blivit vakant.

Efter assessorn Helge Cronholms i augusti 1932 timade frånfälle uttalade lönenämnden i anledning av ifrågasatt omorganisation av assessorstjänsten det önskemålet, att befattningen ifråga tills vidare och i avbidan på inträdet av förhållanden, vilka skulle möjliggöra en större omorganisation än då kunde komma ifråga, skulle uppehållas på förordnande.

Med hänsyn till detta önskemål beslöt magistraten, att assessorstjänsten skulle vakanssättas i avbidan på framtida omorganisation av befattningarna vid Rådhusrätten och Magistraten, varefter vakansförordnandet i vederbörlig ordning tillsattes; och medgav Kungl. Maj:t efter därom på Magistratens hemställan av Stadsfullmäktige gjord framställning, att med åtgärder för återbesättande med ordinarie innehavare av assessorstjänsten under tiden finge anstå.

(Se Stadsfullmäktiges protokoll den 21 juni 1933 § 126 och dess handlingar samma dag nr 64 samt protokoll den 31 augusti samma år § 148.)

Civilrådmannen J. W. Ödman skall reglementsenligt med utgången av nästkommande november månad på grund av uppnådd pensionsålder avgå från befattningen såsom civilrådman.

På grund av dessa förhållanden torde tiden nu vara inne att i ett sammanhang till prövning och avgörande upptaga frågan rörande omorganisation av samtliga befattningar vid Rådhusrätten och Magistraten. Samtidigt torde frågan om chefskapet för poliskåren böra tagas under omprövning. Frågorna härom synas inom loppet av innevarande år kunna bringas till en lösning.

Magistraten får med anledning härav hemställa, att Stadsfullmäktige ville *dels* hos Kungl. Maj:t anhålla om tillstånd att med åtgärder för återbesättande med ordinarie befattningshavare av befattningen såsom brottmålsrådman, tillika notarius publicus, måtte få anstå till innevarande års utgång, *dels och* tillsätta en kommitté för utredande av frågan rörande omorganisation av befattningarna vid Rådhusrätten och Magistraten och i samband därmed stående frågor.

Västerås rådhus den 21 februari 1938.

På Magistratens vägnar:

Thorwald Bergquist.

Bertil Sandgren."

Däröver hade beredningsutskottet avgivit ett så lydande utlåtande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan magistraten i Västerås i skrivelse till stadsfullmäktige av den 21 dennes på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte *dels* hos Kungl. Maj:t anhålla om tillstånd att med åtgärder för återbesättande med ordinarie befattningshavare av befattningen såsom brottmålsrådman, tillika notarius publicus, måtte få anstå till innevarande års utgång, *dels* ock tillsätta en kommitté för utredandet av frågan rörande omorganisation av befattningarna vid rådhusrätten och magistraten och i samband därmed stående frågor samt nämnda hemställan för förberedande utlåtande till beredningsutskottet överlämnats, får utskottet anföra följande.

Efter i ärendet verkställd utredning anser sig beredningsutskottet icke hava något att erinra emot det ifrågasatta anståndet med återbesättandet av befattningen ifråga. Vad angår den föreslagna omorganisationskommittén anser sig beredningsutskottet böra föreslå, att densamma kommer att bestå av fem ledamöter och har utskottet vid personvalet sökt att i görligaste mån medverka till, att sakkunskap och övrig saken gagnande erfarenhet fått bliva företrädda inom kommittén.

Beredningsutskottet hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att hos Kungl. Maj:t anhålla om tillstånd att låta med åtgärder för återbesättandet med ordinarie innehavare av befattningen såsom brottmålsrådman, tillika notarius publicus, anstå intill innevarande års utgång, samt

att för verkställandet av den i ärendet omförmälda utredningen tillsätta en kommitté, bestående av följande ledamöter, nämligen: Herr Borgmästaren Th. Bergquist, Herr Förmannen Karl Engdahl, Herr Kontorschefen Einar Keijser, Herr Inköpschefen John Lundgren och Herr Advokaten J. Ruben Nyman med Herr Bergquist som sammankallande.

Västerås den 24 februari 1938.

För Beredningsutskottet:

Ernst Johansson.

Paul Grante."

Efter föredragning av ovanintagna handlingar biföllo stadsfullmäktige till alla delar beredningsutskottets hemställan samt utsågo till kommitterade de av utskottet föreslagna personerna med Herr Borgmästaren Th. Bergquist som sammankallande.

§ 36.

Ang. utsträckt lästid vid folkskolan m. m

I skrivelse till stadsfullmäktige den 17 innevarande februari hade folkskolestyrelsen hemställt om vissa ändringar i § 12 av det för Västerås folkskolor gällande reglementet avseende i huvudsak utsträckning av lästiden till 39 veckor samt anhållit om anslag till vissa i anledning därav föranledda kostnadsökningar.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Granér remittera framställningen för utlåtande till drätselkammaren och beredningsutskottet.

§ 37.

Ang. tillstånd för B. T. W. Öberg att utskänka pilsnerdricka.

Genom resolution den 29 december 1937 hade magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Bror Tage Wiktor Öberg hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att här i staden utskänka pilsnerdricka.

I ärendet hade nykterhetsnämnden avgivit följande utlåtande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 27 maj 1937 efter förslag av nykterhetsnämnden beslutat hos Konungens befallningshavande i länet tillstyrka, att Rikard Wennerström beviljades tillstånd att inom lokaler i fastigheten nr 8 vid Nedre Trädgårdsgatan här i staden från och med den 1 oktober 1937 till och med den 30 september 1940 i samband med pensionatsrörelse utskänka pilsnerdricka av klass II och har Konungens Befallningshavande sedermera beviljat Wennerström tillstånd på sätt stadsfullmäktige tillstyrkt.

I skrivelse till Konungens Befallningshavande i länet av den 27 december 1937 har nu Bror Tage Wiktor Öberg hemställt att i samband med övertagandet av den ovan angivna pensionatsrörelsen få till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II under tiden 1/1 1938—30/9 1940. Vid framställningen är bland annat fogat ett intyg av Rikard Wennerström, vari denne förklarar sig avstå från den honom beviljade utskänkningsrätten, därest berörda Öberg beviljades enahanda rättighet inom de lokaler Wennerström tidigare innehaft.

Efter vederbörliga remisser av ärendet till stadsfullmäktige har nykterhetsnämnden av stadsfullmäktiges sekreterare enligt uppdrag anmodats avgiva förberedande utlåtande.

Av ansökningen bilagda intyg har nämnden inhämtat, att sökanden anses lämplig idka matserveringsrörelse förbunden med utskänkning av pilsnerdricka.

Med anledning härav, och då det i detta fall dessutom endast är fråga om övertagandet av en tidigare bedriven rättighet, får nykterhetsnämnden tillstyrka bifall till utskänkningstillstånd.

Nämnden har den principiella inställningen att tillstånd av denna art första gången böra beviljas endast för högst ett år, men alldenstund endast omkring sju månader återstå av ett den 1 oktober 1938 utgående oktrojår, förordar nämnden, att sökanden beviljas utskänkningsrätt till och med den 30 september 1939.

Nämnden hemställer alltså, att stadsfullmäktige ville besluta hos Konungens Befallningshavande i länet tillstyrka

att Bror Tage Wiktor Öberg beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten nr 8 vid Nedre Trädgårdsgatan här i staden till och med den 30 september 1939 i samband med pensionatsrörelse utskänka pilsnerdricka av klass II.

Västerås den 21 februari 1938.

För Nykterhetsnämnden:

Carl W. Karlsson.

Eric Plantin."

Efter föredragning av handlingarne i ärendet biföllo stadsfullmäktige, som enhälligt medgåvo, att ifrågavarande ärende, ehuru ej upptaget i kallelsen till dagens sammanträde, nu finge upptagas till avgörande, utan omröstning nykterhetsnämndens hemställan.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 28 februari 1938.

ALB. LUNDKVIST.

David Johansson. *Gösta Sjöberg.*

Offentligen uppläst den 28 februari 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västmanl. Folkblads Tr., Västerås

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 31 mars 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Hedberg, Leontein, Keijser, Håvberg, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Liljeblad, Widén, Robsahm, C. W. Karlsson, Östlund, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, David Johansson, Hellblom, Lundgren, Fru Berg, Herrar Thorén, Fredriksson, Löf, Fru Holmström, Herr Persson, Fru Westberg, Herrar Behring, Granér, Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, Ramqvist, E. V. Larsson och Eriksson.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Sundström, Pers, Pettersson, Bergquist, Nyman och Larsson.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Th. Bergquist.

§ 38.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Östlund och Ernst Johansson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset torsdagen den 7 nästkommande april kl. 1 e. m.

§ 39.

Ang. tillstånd till årsutskänkning för Systemaktiebolaget i Västerås.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom resolution den 5 nästlidne januari anmodat stadsfullmäktige att efter hörande av nykterhetsnämnden och magistraten yttra sig över en av Systemaktiebolaget i Västerås hos länsstyrelsen gjord ansökan om tillstånd till årsutskänkning av spritdrycker och vin här i staden under tiden fr. o. m. den 1 oktober 1938 t. o. m. den 30 september 1941 vid sex utskänkningsställen, belägna tre inom norra kvarteret med rätt för bolaget att överflytta ett av dem till södra eller västra kvarteren, två inom västra kvarteret, därav ett inom ett parkområde, samt ett å ett utvärdshus, samt framställningen remitterats för förberedande utlåtanden till

nykterhetsnämnden och magistraten, hade dels nykterhetsnämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 nästlidne februari hemställt, att stadsfullmäktige ville hos Konungens Befallningshavande tillstyrka, att Systemaktiebolaget beviljades tillstånd till den sökta årsutskänkningen under i ansökan angivna tid att omfatta högst sex utskänkningsställen, belägna tre inom norra kvarteret med rätt för bolaget att överflytta ett av dem till södra kvarteret, två inom västra kvarteret, därav ett inom ett parkområde, samt ett å ett utvärdshus, dels ock magistraten i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars förklarat sig för sin del icke hava något att erinra mot bifall till Systemaktiebolagets ansökan.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29) fattade stadsfullmäktige på yrkande av Herr C. W. Karlsson utan omröstning sitt beslut i ärendet i överensstämmelse med nykterhetsnämndens förslag.

§ 40.

Ang. yttrande ang. arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag.

Sedan magistraten genom resolution den 27 sistlidne januari infordrat stadsfullmäktiges yttrande över av särskilda sakkunniga avgivet betänkande med förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag samt stadsfullmäktige den 27 i samma månad anmodat beredningsutskottet att i ärendet avgiva förberedande utlåtande, hade utskottet nu avgivit sådant utlåtande i skrivelse till stadsfullmäktige den 9 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 30) och därvid hemställt, att stadsfullmäktige ville såsom eget yttrande åberopa innehållet i beredningsutskottets utlåtande.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod överläggning. Därunder yrkades dels av Herr Behring med instämmande av Herrar Engdahl, Granér, Ernst Johansson, Eklund, Keijser och Leontein samt Herr Borgmästaren bifall till beredningsutskottets förslag, dock med den ändring beträffande automathandel med tobaksvaror, att sådan handel över huvud taget ej borde tillåtas, dels av Herr Granér, med instämmande av Herr Leontein, därutöver att stadsfullmäktige måtte uttala sig för förbud mot all slags automathandel utom vid trafikanstalter, dels av Herr Engdahl, att stadsfullmäktige måtte ifråga om kioskhandeln förorda sakkunnigeförslaget oförändrat, dels ock slutligen av Herrar Persson, Hedberg och Lundberg, att stadsfullmäktige måtte till alla delar ansluta sig till beredningsutskottets förslag.

Vid efter överläggningens slut framställda propositioner å de sålunda gjorda yrkandena beslöto stadsfullmäktige utan omröstning såsom eget yttrande åberopa innehållet i beredningsutskottets utlåtande med det av Herr Behring gjorda tillägget beträffande automathandel med tobaksvaror.

§ 41.

Ang. anläggande av en småbåtshamn.

Sedan magistraten genom resolution den 1 innevarande mars infordrat stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, som anförts av Oskar Norstedt över stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1938 angående förberedande åtgärder för anordnande av en småbåtshamn ,samt beredningsutskottet anmodats häröver avgiva förberedande utlåtande, hade beredningsutskottet i skrivelse till stadsfullmäktige den 9 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31), vid det förhållande att besvären icke inkommit till länsstyrelsen inom stadgad tid, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att i yttrande till magistraten framhålla, att ifrågavarande besvär icke borde till någon länsstyrelsens vidare åtgärd föranleda.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning härav beslut i ärendet enligt beredningsutskottets hemställan.

§ 42.

Ang. övertagande av leverans av elektrisk ström till Emaus gård.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 32) hemställt, att stadsfullmäktige måtte med bifall till denna framställning besluta, *att* för bestridandet av kostnaderna för övertagandet på sätt i ärendet angivits av strömleveransen till Emaus gård ställa till vatten- och gasverksstyrelsen förfogande ett anslag å 2.940 kronor; samt *att* beloppet ifråga skulle utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 43.

Ang. anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Blåsbovägen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33) hemställt, att stadsfullmäktige måtte med bifall till denna framställning besluta, *att* för bestridandet av kostnaderna för nedläggandet i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag av ledningar för vatten, avlopp och gas i övre delen av Blåsbovägen ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 3.500 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 44.

Ang. anl. av transformatorstation vid Källgatan samt div. nya elektriska ledningar inom staden.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34) hemställt, att stadsfullmäktige måtte med bifall till denna framställning besluta *att* för bestridandet av kostnaderna för anläggandet av en underjordisk transformatorstation i hörnet av Västgöte- och Källgatorna samt för nedläggandet av erforderliga jordkablar i Slotts-, Västgöte- och Hållgatorna jämte Skepparbacken ävensom för överkoppling till den nya transformatorstationen av de inom kvarteren Phyllis, Penelope och Pandora belägna fastigheterna samt slutligen för nedläggandet av jordkablar i Rudbecks-, Herrgärds- och Kaplansgatorna ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å sammanlagt 62.500 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige på yrkande av Herr Henning utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 45.

Ang. anslutningsavgifter för stadens ledningar år 1938.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 35) hemställt, att stadsfullmäktige måtte med bifall till denna framställning besluta, *att* avgifterna för anslutning till stadens allmänna ledningar skulle för år 1938 utgöra följande per kvadratmeter tomtyta uträknade belopp, avseende det först nämnda Jakobsberg och vissa därmed i stadsfullmäktiges beslut den 26 maj 1933 likställda områden och det sist nämnda övriga stadsdelar, nämligen för vatten 44 respektive 34 öre, för avlopp 57 respektive 44 öre och för gas 29 respektive 22 öre samt för elektrisk ledning inom hela stadsområdet 10 öre.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 46.

Ang. förvärv av mark för utläggn. av Källgatan vid kv. Mina.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 36) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* godkänna en i ärendet träffad preliminär överenskommelse mellan drätselkammaren och Fröknarna Jenny och Anna Behm rörande över-

låtelse till staden av cirka 54 kvadratmeter av förutvarande tomterna n:ris 7 och 8 i kvarteret Mina, vilken markareal vore avsedd att utläggas till Källgatan, samt *att* den i ärendet omförmälda köpeskillingen, 675 kronor, skulle bestridas med reserverade köpeskillingsmedel.

Stadsfullmäktige biföllo efter härav tagen del utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 47.

Ang. anslag till luftskyddsnämnden.

Med överlämnande av en i ämnet gjord framställning till drätselkammaren från stadens luftskyddsnämnd, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för bestridandet av vissa i ärendet närmare angivna av Västerås stads luftskyddsnämnds verksamhet föranledda kostnader ställa till nämndens förfogande ett anslag å 500 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37) biföllo stadsfullmäktige på yrkanden av Herrar Trangius och Robsahm utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 48.

Ang. anslag till en nykterhetskurs i Köping.

Med överlämnande av en till stadsfullmäktige ställd, till drätselkammaren ingiven framställning från Centralförbundet för nykterhetsundervisning och vederbörande kursbestyrelse om ett anslag å 500 kronor till en planerad nykterhetskurs i Köping, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* anvisa ett anslag å 250 kronor såsom bidrag till kostnaderna för en av Centralförbundet för nykterhetsundervisning planerad allmän upplysningskurs i alkoholfrågan att avhållas under innevarande år, samt att beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 49.

Ang. ny hamntaxa.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 14 innevarande mars hade hamnstyrelsen föreslagit, att stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t hemställa, *att* den av Kungl. Maj:t den 6 december 1935 fastställda taxan å hamnavgifter i Västerås måtte erhålla förlängd giltighet oförändrad även under åren 1939, 1940 och 1941.

Drätselkammaren hade utlåtit sig i ärendet den 17 innevarande mars och därvid tillstyrkt hamnstyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39) godkände stadsfullmäktige utan omröstning hamnstyrelsens förslag.

§ 50.

Ang. försäljning av tomt å Östra utmarken till Kungl. Vattenfallsstyrelsen för transformatorstation.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 17 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 40) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren *dels* att för en köpeskilling av 12.000 kronor och på de villkor i övrigt varom drätselkammaren ägde besluta till Statens Vattenfallsstyrelse försälja ett område om 10,08 hektar av stadens donationsjord i Östra utmarken, *dels ock* att å stadens vägnar hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd till ifrågavarande försäljning.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 51.

Ang. bidrag till nationalinsamlingen i anledning av Konungens 80-årsdag.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 17 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 41) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *dels* att anvisa ett belopp av 500 kronor till 1938 års nationalinsamling i anledning av Konungens 80-års dag, *dels* ock att ifrågavarande anslag skulle gäldas av det i 1938 års budget upptagna anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning härav biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 52.

Ang. ändr. av stadsplanen betr. kv. Jonas, Jorund och Kol m. m.

Sedan stadsfullmäktige den 25 november 1937 beslutat antaga ett av byggnadsnämnden framlagt förslag till vissa stadsplaneändringar såvitt detta avsåg kvarteret Jonas men till byggnadsnämnden för förnyad behandling återremitterat förslaget beträffande kvarteren Jorund och Kol m. m.; hade nu byggnadsnämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande mars hemställt, att stadsfullmäktige måtte antaga ett vid skrivelsen fogat genom byggnadsnämndens försorg upprättat omarbetat förslag till ifrågavarande stadsplaneändringar, avseende såväl kvarteret Jonas som ock kvarteren Jorund och Kol samt innefattande jämkning av gatuhöjderna för delar av Utanbygatan, Domkyrkoesplanaden, Kopparbergsvägen, Smedjegatan, Östermalmsgatan,

Snickaregatan, Timmermansgatan och Sturegatan, allt enligt karta och beskrivning, upprättade den 5 januari 1938 av stadsingenjören Schiött och stadsarkitekten Ahlbom.

I häröver den 17 innevarande mars avgivet yttrande hade drätselkammaren, under tillstyrkande av byggnadsnämndens hemställan, föreslagit, att stadsfullmäktige måtte besluta *dels* att upphäva sitt berörda beslut den 25 nov. 1937 att antaga byggnadsnämndens förslag till stadsplaneändring för kvarteret Jonas, *dels* att antaga byggnadsnämndens nu föreliggande förslag såväl till stadsplaneändring för kvarteren Jonas, Jorund och Kol som ock till jämkning av gatuhöjderna för delar av Utanbygatan, Domkyrkoesplanaden, Kopparbergsvägen, Smedjegatan, Östermalmsgatan, Snickargatan, Timmermansgatan och Sturegatan, *dels ock* uppdraga åt byggnadsnämnden att i vederbörlig ordning underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42) godkände stadsfullmäktige på yrkande av Herr Eklund och sedan Herr Engdahl yttrat sig utan att framställa något yrkande utan omröstning drätselkammarens nu framställda förslag.

§ 53.

Ang. ändr. av stadsplanen betr. kv. Mina.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande mars hade byggnadsnämnden anhållit om antagande av ett genom byggnadsnämndens försorg utarbetat förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Mina och till jämkning av gatuhöjderna för del av Stora gatan, allt i överensstämmelse med karta och beskrivning, upprättade den 24 november 1937 av stadsingenjören Schiött och stadsarkitekten Ahlbom.

I häröver den 17 innevarande mars avgivet yttrande hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta dels antaga byggnadsnämndens berörda förslag, dels ock uppdraga åt byggnadsnämnden att i vederbörlig ordning göra framställning om fastställelse av stadsfullmäktiges beslut i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 54.

Ang. återbesättande av stadsombudsmannatjänsten.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande mars hade drätselkammaren anfört följande:

"Sedan nuvarande innehavaren av befattningen såsom stadsombudsman utsetts att från och med den 1 april 1938 vara innehavare av befattning å an-

nan ort samt stadsombudsmannabefattningen här i staden därigenom blivit vakant, har drätselkammaren till prövning upptagit frågan om återbesättandet av sistnämnda befattning.

Av den i ärendet verkställda utredningen har framgått, att en befattningshavare med de arbetsuppgifter, som nu åvila stadsombudsmannen, icke kan undvaras. Med hänsyn härtill och då relativt kort tid förflutit, sedan stadsfullmäktige senast beslutat om återbesättandet av befattningen ifråga, har drätselkammaren för tids vinnande låtit kungöra befattningen till ansökan ledig. I kungörelsen hava nuvarande med befattningen förenade löneförmåner angivits. Drätselkammaren hemställer nu om godkännande av den sålunda vidtagna åtgärden ävensom om bemyndigande att i övrigt vidtaga alla för återbesättandet erforderliga åtgärder."

I häröver den 15 innevarande mars avgivet yttrande hade lönenämnden med förmälan, att ifrågavarande befattning för närvarande vore placerad i lönegrupp 49, där begynnelselönen utgjorde 9.390 kronor, hemställt om godkännande av drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 55.

Ang. tillstånd för Rickard Wennerström att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten genom resolution den 19 innevarande mars infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Rickard Wennerström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att här i staden utskänka pilsnerdricka, hade nykterhetsnämnden, som anmodats i ärendet avgiva förberedande utlåtande, i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 innevarande mars anfört följande:

"Sökanden har tidigare sedan cirka tio år tillbaka haft tillstånd att i samband med måltid utskänka pilsnerdricka senast i lokaler inom fastigheten nr 8 vid Trädgårdsgatan här i staden.

Den av Wennerström där drivna pensionatrörelsen övertogs i början av detta år av B. T. W. Öberg, som efter tillstyrkan av nykterhetsnämnden av stadsfullmäktige den 21 februari 1938 hos Konungens Befallningshavande förordades till innehav av utskänkningsrättigheter till och med den 30 september 1939.

Enligt stadsfullmäktiges principuttalande den 22 februari 1934, § 28, är utskänkningen av pilsnerdricka klass II i samband med pensionatsrörelse och å spritrestauranter helt oberoende av den inställning, som stadsfullmäktige må kunna intaga till övrig utskänkning av pilsnerdricka klass II.

Under hänvisning till sökandens förklaring i ansökningsskrivelsen och därtill att sökanden är väl van att handhava detta slag av utskänkning, får nykterhetsnämnden förorda, att stadsfullmäktige ville besluta, hos Konungens Befallningshavande i länet tillstyrka, att Rikard Wennerström beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten nr 12 vid Hållgatan här i staden till och med den 30 september 1940 i samband med pensionatrörelse utskänkna pilsnedricka klass II."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade stadsfullmäktige utan omröstning sitt beslut däri i överensstämmelse med nykterhetsnämndens förslag.

§ 56.

Ang. tillstånd för Per Arvid Wesslén att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten genom resolution den 19 innevarande mars infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Per Arvid Wesslén hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att här i staden utskänka pilsnerdricka, hade nykterhetsnämnden, som anmodats i ärendet avgiva förberedande utlåtande, i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 innevarande mars anfört följande:

"Sökanden har efter förslag av stadsfullmäktige den 26 augusti 1937 beviljats tillstånd att utskänka pilsnerdricka till spisande gäster i lokaler inom fastigheten nr 46 vid Stora gatan till och med den 30 september 1938.

Då någon anmärkning mot sökandens handhavande av hans rättighet under den gångna tiden icke förekommit, får nykterhetsnämnden för sin del förorda rättighetens förlängande till den tid, då samtliga andra i kraft varande rättigheter utlöpa och alltså föreslå, att stadsfullmäktige ville besluta hos Konungens Befallningshavande i länet tillstyrka, att Per Arvid Wesslén beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten nr 46 vid Stora gatan till och med den 30 september 1940 i samband med pensionatrörelse utskänka pilsnerdricka klass II."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade stadsfullmäktige utan omröstning sitt beslut däri i överensstämmelse med nykterhetsnämndens förslag.

§ 57.

Ang. tillstånd för Anna Fredrika Gäfvert att utskänka pilsner dricka.

Sedan magistraten genom resolution den 26 nästlidne februari infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Anna Fredrika Gäfvert hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att här i staden utskänka pilsnerdricka, hade nykterhetsnämnden, som anmodats i ärendet avgiva förberedande utlåtande, i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 innevarande mars anfört följande:

"Sökanden har övertagit en av Fru Elvira Ulmer i fastigheten nr 4 vid Stora gatan här i staden bedriven matserveringsrörelse.

Fru Ulmer innehar rätt att till spisande gäster utskänka pilsnerdricka till och med den 30 september 1940. I en ansökningshandlingarna bilagd skrivelse avstår Fru Ulmer från denna rättighet, därest Fru Gäfvert beviljas densamma.

Enligt stadsfullmäktiges principuttalande den 22 februari 1934, § 28, är utskänkningen av pilsnerdricka klass II i samband med pensionatsrörelse och å spritrestauranter helt oberoende av den inställning, som stadsfullmäktige må kunna intaga till övrig utskänkning av pilsnerdricka klass II.

Mot sökanden personligen finnes ingen anmärkning att göra, men har här i staden tidigare tillämpats att första gången beviljat tillstånd icke utsträckes till maximitiden, tre år, utan begränsas till kortare tid.

Nykterhetsnämnden förordar alltså för sin del, att stadsfullmäktige ville besluta, hos Konungens Befallningshavande i länet tillstyrka att Anna Fredrika Gäfvert beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten nr 4 vid Stora gatan här i staden till och med den 30 september 1939 i samband med pensionatrörelse utskänka pilsnerdricka klass II."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade stadsfullmäktige utan omröstning sitt beslut däri i överensstämmelse med nykterhetsnämndens förslag.

§ 58.

Ang. deltagande i Stadsfullmäktiges i Stockholm 75-års jubileum.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 24 innevarande mars hade Stockholms stadsfullmäktige, med förmälan att stadsfullmäktige i Stockholm den 3 maj 1938 komme att fira kommunalförordningens sjuttiofemårsdag och att fullmäktige hoppades att vid detta tillfälle som sina gäster få hälsa representanter för övriga vid Mälaren belägna städer, inbjudit Västerås stad att genom en representant deltaga i jubileumsfesten å Stockholms stadshus den 3 maj.

Efter föredragning av skrivelsen, beslöto stadsfullmäktige på förslag av Herrar Ernst Johansson och C. W. Karlsson tacksamt emottaga berörda inbjudan samt utse stadsfullmäktiges ordförande Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, med vice ordföranden Rektorn Hj. Thyresson som ersättare, att vid ifrågavarande tillfälle representera staden.

§ 59.

Ang. förvärv av mark för reglering av tomter vid Arosvägen.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 26 innevarande mars hade drätselkammaren anfört följande:

"Köpare hade anmält sig till två tomtdelar om tillsammans cirka 1400 kvadratmeter av den del av stadsägan nr 1434, det vill säga Blåsboområdet,

som är belägen öster om Lundagatan, vilka tomtdelar äro avsedda att sammanläggas med tomtdelar av stadsägan 1169. Köparen har samtidigt erbjudit staden att för regleringsändamål förvärva cirka 1200 kvm. av stadsägan 1169. Med erinran om att drätselkammaren sedan lång tid tillbaka äger stadsfullmäktiges bemyndigande att försälja delar av Blåsboområdet, får drätselkammaren härmed hemställa, att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren att på de villkor, som äro med stadens fördel förenade förvärva angivna del av stadsägan 1169, varvid köpeskillingen skall ingå som dellikvid i den köpeskilling, som den anmälde köparen till del av stadsägoområdet 1434 skall erlägga."

Stadsfullmäktige, som enhälligt medgåvo, att ifrågagavarande ärende, ehuru ej upptaget i kallelsen till sammanträdet, nu finge företagas till avgörande, biföllo efter föredragning av skrivelsen utan omröstning drätselkammarens hemställan.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 7 april 1938.

ALB. LUNDKVIST.

Ernst Johansson. *Erik Östlund.*

Offentligen uppläst den 7 april 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 april 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Sundström, Pers, Hedberg, Pettersson, Leontein, Håvberg, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Widén, Robsahm, C. W. Karlsson, Östlund, Bergquist, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, David Johansson, Hellblom, Lundgren, Fru Berg, Herrar Thorén, Fredriksson, Löf, Fru Holmström, Herrar Nyman, Persson, Behring, Larsson, Granér, Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, Ramqvist och E. V. Larsson.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Keijser, Liljeblad, Fru Westberg och Herr Eriksson.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Thorwald Bergquist.

§ 60.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar C. W. Karlsson och Bergquist att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset lördagen den 30 innevarande april kl. 1 e. m.

§ 61.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Anmäldes och lades till handlingarna hälsovårdsnämndens till stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för 1937 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44).

§ 62.

Brandchefens årsberättelse för 1937.

Anmäldes och lades till handlingarna brandchefens med skrivelse från brandstyrelsen till stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för 1937 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 45).

§ 63.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1937.

Anmäldes och lades, efter yttrande av Herrar Lundell, Engdahl, Widén och Persson, till handlingarna badhusstyrelsens till stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för 1937 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46).

§ 64.

Ang. anskaffande av ny stegautomobil för brandverket.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 7 innevarande april hade drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från brandstyrelsen, under tillstyrkande av nämnda styrelses däri gjorda anhållan hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för inköp av en ny brandstegautomobil ställa till brandstyrelsens förfogande ett anslag å 42.000 kronor; *samt att* beloppet ifråga skulle bestridas i första hand med i handlingarna omförmälda fonderade gåvomedel, 18.366 kronor 69 öre, samt återstoden, 23.633 kronor 31 öre, förskotteras av drätselkammaren av tillgängliga medel samt därefter täckas på sätt stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren framdeles komme att besluta.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 65.

Ang. bidrag till tuberkulosföreningen för ombyggn. av kolonifastighet vid Apelviken.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Västerås stads förening mot tuberkulos hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 7 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48) hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* bevilja Västerås stads förening mot tuberkulos ett anslag å 15.000 kronor såsom bidrag till kostnaderna för utförandet av i ärendet omförmälda ombyggnadsarbeten å föreningens kolonifastighet Lindersnäs, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 66.

Ang. anställande av ett barnavårdsbiträde.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 7 innevarande april hade drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från barnavårdsnämnden, hemställt, *att* stadsfullmäktige måtte med bifall till nämndens anhållan besluta *att* bevilja barnavårdsnämnden ett anslag å 2.025 kronor till avlöning

för ett extra biträde åt barnavårdssystern i Västerås under tiden 1 april till 31 december innevarande år, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 49) utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 67.

Befrielse från kommunalutskylder för sterbhuset efter H. T. Jakobsson.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 7 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 64) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* befria dödsboet efter förrådsarbetaren Harald Teodor Jakobsson från skattskyldighet för 1937 års kommunalutskylder till Västerås stad, utgörande sammanlagt ett belopp å 103 kronor 60 öre, samt att de redan erlagda skattebeloppen avseende nyssnämnda utskylder skulle till dödsboet återbetalas.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens berörda hemställan.

§ 68.

Ang. utsträckt lästid vid folkskolan.

Sedan stadsfullmäktige den 24 sistlidne februari till drätselkammaren och beredningsutskottet för utlåtande remitterat en hemställan från folkskolestyrelsen om vissa ändringar i det för Västerås folkskolor gällande reglementet avseende i huvudsak utsträckning av den årliga lästiden till 39 veckor samt om anslag till vissa i anledning därav föranledda kostnadsökningar, hade nu de infordrade utlåtandena till stadsfullmäktige inkommit.

Drätselkammaren och beredningsutskottet hade därvid sammanstämmande dels tillstyrkt folkskolestyrelsens förslag beträffande lästidens utsträckning, dels ock i fråga om kostnadsökningarna tillstyrkt samma förslag allenast i vad detsamma avsåge utgifterna för städning och sålunda hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens framställning om utökning av lästiden vid stadens folkskolor till 39 veckor per år, *att* vidtaga de därav föranledda ändringarna i 12 § av det för stadens folkskolor gällande reglementet i enlighet med folkskolestyrelsens i ärendet ingivna förslag, så lydande:

"Förslag till ändring av § 12 i reglementet för Västerås folkskolor.

1. Den årliga undervisningstiden utgör 39 veckor, fördelade på en hösttermin och en vårtermin.

Höstterminen omfattar sjutton och en halv veckor, vårterminen tjugoen och en halv veckor.

Läsåret börjar med höstterminen.

2. Undervisningen pågår under veckans alla söckendagar.

3. Antalet verkliga undervisningsdagar skall utgöra 214, vari inräknas upprops- och terminsavslutningsdagar.

4. Årliga lovdagar äro den 1 oktober, den 6 november, torsdagen och lördagen före samt tisdagen och onsdagen efter påsk, den 1 maj, lördagen före pingst samt en dag före varje termins avslutning.

Därutöver äger folkskoleinspektören att inställa undervisningen en eller annan dag varje termin för att bereda lärjungarna tillfälle till deltagande i skolutflykt eller idrottsövning, till övervarande av en minnesfest samt för skollokalernas rengöring eller av annan anledning," samt *att* för täckande av ökningen i städningskostnader med anledning av lästidens utsträckning anvisa ett belopp å 300 kronor avseende tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december innevarande år, att utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51) uppstod överläggning, varunder Herrar Granér och Pers yrkade bifall till beredningsutskottets och drätselkammarens hemställan samt Herrar Engdahl, Persson och Holmström yttrade sig utan att framställa särskilt yrkande.

Stadsfullmäktige fattade härefter utan omröstning sitt beslut i ärendet i överensstämmelse med drätselkammarens och beredningsutskottets förslag.

§ 69.

Ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.

Sedan stadsfullmäktige den 21 juni 1935 till drätselkammaren och beredningsutskottet för utlåtande remitterat ett av särskilda kommitterade framlagt förslag rörande förbättring av stadens inköpsväsende, hade nu de infordrade yttrandena till stadsfullmäktige inkommit.

Drätselkammaren och beredningsutskottet hade därvid sammanstämmande hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *dels* uttala att vederbörande förvaltningsstyrelser borde anordna samarbete på sätt drätselkammarens för frågans förberedande utredning tillsatta delegerades särskilda vid drätselkammarens utlåtande fogade yttrande angåve och i övrigt iakttaga de anvisningar, som drätselkammaren härutinnan kunde finna påkallade, *dels* bemyndiga drätselkammaren att tillsvidare å extra stat anställa en assistent åt drätseldirektören med de uppgifter och innehavande den kompetens, som ifrågavarande yttrande ävenledes angåve, *dels ock* bemyndiga drätselkammaren att på sätt i yttrandet från kammarens delegerade angåves vidtaga åtgärder för lösandet av vissa i samband därmed stående lokalfrågor.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 52) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens och beredningsutskottets hemställan.

§ 70.

Ang. ändring i renhållningsstadgan.

Sedan hälsovårdsnämnden i skrivelse till stadsfullmäktige hemställt om antagande av viss ändring i renhållningsstadgan för staden, hade beredningsutskottet, som anmodats avgiva yttrande i ärendet i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande april med tillstyrkan av hälsovårdsnämndens förslag hemställt att stadsfullmäktige ville besluta *att* som ett nytt mom. 8 under § 6 i gällande "Renhållningsstadga för Västerås stads planlagda område och stadens område i övrigt, som i vederbörlig ordning förklarats skola i hälsovårdsavseende betraktas såsom planlagt område", vilken stadga fastställts av Konungens befallningshavande i länet den 4 juni 1920, skulle intagas följande bestämmelse: "Ej må annan å de av staden anordnade avstjälpningsplatserna uppsamla skrot och dylikt än den, som innehar av stadens lantegendomsnämnd därför utfärdat särskilt tillståndsbevis", samt *att* beslutet ifråga skulle underställas Konungens befallningshavande i länet för fastställelse.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53) godkände stadsfullmäktige utan omröstning beredningsutskottets förslag.

§ 71.

Ang. inrättande av brandrotar för utomplansområdet.

Sedan länsstyrelsen i cirkulärskrivelse den 25 oktober 1937 påkallat upptagande av fråga om indelning av stadens icke planlagda område i brandrotar m. m. hade beredningsutskottet, som anmodats avgiva utlåtande i ärendet, i skrivelse till stadsfullmäktige, under åberopande av ett från brandstyrelsen infordrat yttrande, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* hos länsstyrelsen i länet anhålla, att Västerås stads icke planlagda område icke skulle utgöra brandrote i enlighet med bestämmelserna i lag den 7 maj 1937 om förekommande och släckning av skogseld.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning beredningsutskottets berörda hemställan.

§ 72.

Ang. anstånd med återbesättande av

Föredrogs och lades till handlingarna en till stadsfullmäktige överlämnad ämbetsskrivelse från Kungl. Justitiedepartementet, utvisande, att Kungl. Maj:t med anledning av framställning från stadsfullmäktige den 24 februari

1938 medgivit, att med åtgärder för återbesättande med ordinarie innehavare av befattningen som brottmålsrådman, tillika notarius publicus, vid rådhusrätten och magistraten i Västerås finge anstå intill innevarande års utgång. *brottmålsrådmannabefattningen.*

§ 73.

Genom resolution den 5 innevarande april hade magistraten berett stadsfullmäktige tillfälle att före den 1 juli 1938 avgiva yttrande över av befolkningskommissionen avgivet betänkande i näringsfrågan. *Ang. yttrande över betänkande i näringsfrågan.*

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera ärendet till barnavårdsnämnden, folkskolestyrelsen och drätselkammaren för förberedande utlåtande.

§ 74.

Genom resolution den 5 innevarande april hade magistraten berett stadsfullmäktige tillfälle att före den 1 juli 1938 avgiva yttrande över befolkningskommissionens betänkande ang. barnbeklädnadsbidrag m. m. *Ang. yttrande över betänkande rörande barnbeklädnadsbidrag m. m.*

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera ärendet till barnavårdsnämnden och drätselkammaren för förberedande utlåtande.

§ 75.

Genom resolution den 25 innevarande april hade magistraten berett stadsfullmäktige tillfälle att före den 1 september 1938 avgiva yttrande över 1934 års byggnadsindustrisakkunnigas utredning och betänkande rörande byggnadsindustrien i Sverige. *Ang, yttrande över betänkande rörande byggnadsindustrien i Sverige.*

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till drätselkammaren för förberedande utlåtande.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 april 1938.

ALB. LUNDKVIST.

Carl W. Karlsson. *Thure Bergquist.*

Offentligen uppläst den 30 april 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västmanl. Folkblads Tr., Vås

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

DEN 27 maj 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice Ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Sundström, Pers, Hedberg, Pettersson, Leontein, Keijser, Håvberg, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Widén, Robsahm, C. W. Karlsson, Östlund, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, David Johansson, Hellblom, Lundgren, Thorén, Fredriksson, Löf, Nyman, Persson, Fru Westberg, Herrar Behring, Larsson, Granér, Welin-Berger, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Ramqvist, E. V. Larsson och Eriksson.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Hult, Liljeblad, Bergquist, Fru Berg, Fru Holmström, Herrar Lundberg och Holmström.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Thorwald Bergquist.

§ 76.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Widén och Robsahm att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset måndagen den 30 innevarande maj kl. 1 e. m.

§ 77.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Anmäldes och lades till handlingarna drätselkammarens till stadsfullmäktige överlämnade räkenskapsberättelse för år 1937 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 55).

§ 78.

Ang. antagande av taxa för stadsingenjörskontoret.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 21 nästlidne april hade drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från byggnadsnämnden, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta, att med upphävande av den Konungens Befallningshavande i länet den 20 juli 1918 fastställda taxan för byggnadschefen och stadsingenjören i Västerås, antaga det i ärendet upp-

gjorda i byggnadsnämndens protokoll för den 9 mars 1938 intagna förslaget till taxa för stadsingenjörskontoret i Västerås samt att hos Kungl. Maj:t göra framställning om fastställelse av förslaget.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 56) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens sålunda gjorda framställning.

§ 79.

Ang. avloppsledningar i delar av Stora gatan och Källgatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 nästlidne april under tillstyrkande av styrelsens förslag, hemställt ,att stadsfullmäktige måtte besluta att för nedläggande, i huvudsaklig överensstämmelse med det i ärendet upprättade förslaget, av ledningar för avlopp i delar av Stora gatan och Källgatan ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å sammanlagt 11.250 kronor; samt *att* beloppet ifråga skulle utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 80.

Ang. vatten-, avlopps- och gasledningar i Bergmarksgatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 nästlidne april, under tillstyrkande av styrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Bergmarksgatan ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 8.800 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 81.

Ang. vatten-, avlopps- och gasledningar i Åsgatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 nästlidne april, under tillstyrkande av styrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta, *att* under villkor att gatumark i erforderlig utsträckning överlämnades till staden ställa till vatten- och gasverksstyrelsens

förfogande ett anslag å 3.500 kronor för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Åsgatan mellan stadsägorna 2389 och 619—620 H, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 59) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 82.

Ang. anslag till Frälsningsarméns hem för frigivna fångar.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 5 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 60) hade drätselkammaren i anledning av en vid skrivelsen fogad framställning från Frälsningsarmén hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* bevilja Frälsningsarmén ett engångsanslag å 500 kronor såsom bidrag till en fond för säkerställande av driften vid Frälsningsarméns under uppförande varande skyddshem i Stockholm för frigivna fångar; samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet på yrkande av Herr Ernst Johansson utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 83.

Ang. kylrum i ålderdomshemmets ekonomiavdelning.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från fattigvårdsstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 5 innevarande maj, under tillstyrkande av styrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, *att* ställa till fattigvårdsstyrelsens förfogande ett anslag å 4.500 kronor för utförande i överensstämmelse med fattigvårdsstyrelsens förslag av en kylrumsanläggning i ålderdomshemmet, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 61) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 84.

Ang. uppförande av ytterligare ett pensionärshem.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från fattigvårdsstyrelsen samt en av särskilda av drätselkammaren och fattigvårdsstyrelsen utsedda kommitterade verkställd utredning, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 12 innevarande maj hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för uppförande av ytterligare ett pensionärshem för fattigvårdsstyrelsens behov och i huvudsaklig överensstämmelse med de av arkitekt Ahl-

bom i ärendet uppgjorda ritningarna ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag å 110.000 kronor, *att* beloppet ifråga skulle förskotteras av tillgängliga medel för att därefter slutligen täckas på sätt stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren kunde komma att besluta, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för byggnadens uppförande och iordningställande i fullt färdigt skick erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 62) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 85.

Ang. val av stadsombudsman.

Med skrivelse den 12 innevarande maj hade drätselkammaren överlämnat ansökningshandlingar från 37 sökande till den efter stadsombudsman Grantes avgång lediga stadsombudsmannatjänsten i staden och hade drätselkammaren på förslag till erhållande av tjänsten uppsatt i första rummet t. f. stadssekreteraren i Uppsala juris kandidaten Bertil Adolfsson, i andra rummet stadsombudsmannen i Kristinehamn Thjelvar Hedberg och i tredje rummet stadsombudsmannen i Köping Sven Einar Brenander.

Efter föredragning av drätselkammarens skrivelse och en därvid fogad förteckning över de sökande (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 63) samt sedan Herr ordföranden tillkännagivit, att en av de på förslaget uppförda, nämligen stadsombudsmannen Brenander i skrivelse till stadsfullmäktige den 18 innevarande maj återkallat sin ansökan och Herrar Eklund, Welin-Berger och Engdahl yttrat sig i ärendet, företogs valet med slutna sedlar, och utföll detsamma så, att till stadsombudsman i Västerås utsågs stadsombudsmannen Thjelvar Hedberg från Kristinehamn med 23 avgivna röster. 18 röster tillföllo juris kandidaten Bertil Adolfsson från Uppsala.

§ 86.

Ang. reparation i tekniska skolan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 12 innevarande maj, under tillstyrkande av styrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* ställa till styrelsens för Västerås stads skolor för yrkesundervisning förfogande ett förslagsanslag å 4.690 kronor för utförande av i ärendet närmare angivna underhålls- och reparationsarbeten å skolbyggnaden och vaktmästarebostaden; samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur Zimmermanska fonden.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 64) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 87.

Ang. vatten-, avloppsoch gasledningar till en del av Frejaområdet.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 12 innevarande maj, under tillstyrkande av styrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i en ny gata söder om Frejagatan i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 5.300 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 65) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 88.

Ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från luftskyddsnämnden hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 12 innevarande maj under tillstyrkande av nämndens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* ställa till Västerås stads luftskyddsnämnds förfogande ett anslag å 6.700 kronor för bestridande av kostnaderna för planläggning av det civila luftskyddet i Västerås i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 66) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 89.

Ang. förhöjning av rektorsarvodet vid tekniska skolan.

Sedan stadsfullmäktige den 20 december 1937 vid behandlingen av förslaget till inkomst- och utgiftsstat år 1938 för Västerås stads skolor för yrkesundervisning beslutat remittera till lönenämnden för yttrande en av skolans styrelse gjord framställning om höjning av det till skolans rektor utgående arvodet med 500 kronor per år, hade lönenämnden i avgivet yttrande den 11 innevarande maj tillstyrkt, att det nu utgående arvodet fr. o. m. den 1 januari 1938 höjdes med 500 kronor för år räknat.

Drätselkammaren, som lämnats tillfälle att yttra sig i ärendet, hade i skrivelse till stadsfullmäktige den 12 innevarande maj hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* bevilja rektor vid stadens skolor för yrkesundervisning en förhöjning av det nu utgående arvodet med 500 kronor per år, räknat från och med den 1 januari 1938, samt *att* kostnaderna för genomförande under innevarande år av arvodeshöjningen eller sålunda 500 kronor skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen enligt drätselkammarens förslag.

§ 90.

Ang. försäljning av ett område att tilläggas stadsäg. 1589 vid Vasagatan och Norra Ringvägen.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 12 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 68) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta, *att* bemyndiga drätselkammaren att till i ärendet omnämnde J. O. Eriksson för pris och på villkor, som drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, försälja ett söder om stadsägan nr 2289 samt mellan stadsägan nr 1589 och Vasagatan beläget område, utgörande delar av Thunbyvägen och stadsägan nr 1586 med ett uppskattat ytinnehåll av sammanlagt cirka 310 kvadratmeter samt avsett att sammanläggas med stadsägan nr 1589.

Stadsfullmäktige biföllo efter härav tagen del utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 91.

Ang. tilläggsanslag för diverse ledningsanläggningar m. m. för tekniska verken.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 12 innevarande maj, under tillstyrkande av styrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för täckande av i styrelsens framställning omförmälda brister i beviljade anslag till ledningsanläggningar och andra arbeten, som av tekniska verken färdigställts under år 1937 bevilja vatten- och gasverksstyrelsen ett tilläggsanslag å sammanlagt 16.257 kronor 31 öre, att utgå med 10.058 kronor 59 öre ur tekniska verkens amorteringsfond samt ifråga om återstoden eller sålunda 6.198 kronor 72 öre täckas av lånemedel, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts stadfästelse å beslutet i vad det avsåge att med lånemedel bestrida ifrågavarande underskott.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 69) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen enligt drätselkammarens förslag.

§ 92.

Ang. vatten- och gasverksstyrelsens årsberättelse för år 1937.

Anmäldes och lades till handlingarna vatten- och gasverksstyrelsens med skrivelse från drätselkammaren den 12 innevarande maj till stadsfullmäktige överlämnade verksamhetsberättelse för år 1937 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 70).

§ 93.

Ang. tillstånd för Fru Brita Östman att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten genom resolution den 4 nästlidne april infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Fru Brita Östman hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att, efter det hon övertagit en av Fru Iris Sofia Ström i fastigheten nr 4 vid Stora gatan i Västerås bedriven matserveringsrörelse under tiden från och med den 1 maj 1938 till och med den 30 september 1940 uti ifrågavarande lokaler utskänka pilsnerdricka till spisande gäster, hade nykterhetsnämnden, som anmodats avgiva förberedande utlåtande i ärendet, i skrivelse till stadsfullmäktige den 29 nästlidne april anfört följande:

"Fru Iris Sofia Ström innehar Konungens Befallningshavandes tillstånd att i nu förevarande lokaler utskänka pilsnerdricka till spisande gäster till och med den 30 september 1940 och förklarar hon i en handlingarna bilagd skrivelse, att hon för den händelse enahanda tillstånd beviljas sökanden avstår från den henne beviljade rätten.

Verkställda undersökningar hava givit vid handen att emot sökandens lämplighet att handhava en utskänkningsrörelse av pilsnerdricka intet finnes att erinra. Enär emellertid sökanden icke tidigare innehaft utskänkningsrättigheter av förevarande slag anser nykterhetsnämnden lämpligt, att det sökta tillståndet beviljas att gälla allenast till och med den 30 september 1939.

Då dessutom här endast är fråga om övertagande av en tidigare utövad rättighet får nykterhetsnämnden föreslå, att stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att tillstånd beviljas Fru Astrid Britta Maria Östman att till och med den 30 september 1939 inom matserveringslokaler i fastigheten nr 4 vid Stora gatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II."

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning av handlingarna i ärendet sitt beslut i frågan i enlighet med nykterhetsnämndens förslag.

§ 94.

Ang. ingående av borgen för lån åt A.-Bol. Västeråsbanans Intressenter.

Med skrivelse den 5 innevarande maj hade drätselkammaren till stadsfullmäktiges kännedom överlämnat i styrkt avskrift en ämbetsskrivelse från Kungl. Finansdepartementet den 29 april 1938, utvisande, att, sedan stadsfullmäktige den 20 december 1937 beslutat ikläda staden borgensansvar för Aktiebolaget Västeråsbanans Intressenters lån intill ett belopp av 8.300.000 kronor att återbetalas under högst 30 år, räknat från den 15 maj 1938 samt användas för inlösen av ett bolagets obligationslån av år 1928, Kungl. Maj:t lämnat staden tillstånd att teckna ifrågavarande borgensförbindelse.

Stadsfullmäktige beslöto lägga de sålunda inkomna skrivelserna till handlingarna.

§ 95.

R. Liljeblad ang. avsägelse av ledamotskap i stadsfullmäktige.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 5 innevarande maj hade direktören Ragnar Liljeblad på grund av bristande tid anhållit att bliva befriad från ledamotskapet av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktige biföllo berörda anhållan.

Anmälan om den sålunda uppkomna ledigheten skulle göras hos magistraten för verkställandet av röstsammanräkning för utseende av ny ledamot av stadsfullmäktige i Herr Liljeblads ställe.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 maj 1938.

ALB. LUNDKVIST.

Georg Robsahm. *Josef Widén.*

Offentligen uppläst den 30 maj 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 juni 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice Ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Pers, Hedberg, Pettersson, Keijser, Håvberg, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Widén, C. W. Karlsson, Östlund, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, David Johansson, Hellblom, Lundgren, Fru Berg, Herrar Thorén, Fredriksson, Löf, Fru Holmström, Herrar Nyman, Persson, Fru Westberg, Herrar Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Eriksson och Norrman.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Sundström, Leontein, Robsahm, Bergquist, Behring, Larsson, Granér, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, Ramqvist och E. V. Larsson.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Thorwald Bergquist.

§ 96.

Val av ny stadsfullmäktigeledamot.

Jämlikt till stadsfullmäktige överlämnat utdrag av magistratens protokoll för den 13 innevarande juni hade vid verkställd röstsammanräkning i anledning därav att direktören R. Liljeblad vid stadsfullmäktiges nästföregående sammanträde entledigats från uppdraget som ledamot i stadsfullmäktige, läroverksadjunkten O. Norrman förklarats vald till stadsfullmäktig i den avgångnes ställe för tiden intill innevarande års utgång.

Efter föredragning härav välkomnade Herr ordföranden den nyvalde ledamoten.

§ 97.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Engdahl och Hellström att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset tisdagen den 5 nästkommande juli kl. 1 e. m.

§ 98.

Barnavårdsnämndens årsberättelse för år 1937.

Anmäldes och lades till handlingarna barnavårdsnämndens till stadsfullmäktige överlämnade verksamhetsberättelse för år 1937 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 71).

§ 99.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1937.

Anmäldes och lades till handlingarna fattigvårdsstyrelsens till stadsfullmäktige överlämnade verksamhetsberättelse för år 1937 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 72).

§ 100.

Ang. förtidspension åt drätselnotarien Eric Plantin.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 12 nästlidne maj hade drätselkammaren efter framställning från befattningshavaren och på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att bevilja drätselnotarien Eric Plantin förtidspension på grund av sjukdom från och med den 1 juli 1938 med tillämpning av motsvarande bestämmelser i det för stadens befattningshavare gällande pensionsreglementet.

I häröver den 19 nästlidne maj avgivet utlåtande hade lönenämnden tillstyrkt berörda framställning och tillika föreslagit, att stadsfullmäktige ville bestämma pensionen till 3.450 kronor årligen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 73) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning, vad drätselkammaren och lönenämnden sålunda hemställt och föreslagit.

§ 101.

Ang. nybyggnadsförbud för kvarter invid Köpmangatan och en del av Vasagatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från byggnadsnämnden hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande juni, under tillstyrkan av vad byggnadsnämnden föreslagit, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning om nybyggnadsförbud för kvarteren Kettil, Klas, Knut, Leif, Lennart, Leo, Loke, Nimrod, Karl och Lovisa för tiden intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om ifrågasatt ändring av stadsplanen för berörda del av staden, dock högst intill den 1 januari 1939.

Stadsfullmäktige biföllo, efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 74) och sedan Herr Pers yttrat sig utan att dock framställa något yrkande, utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 102.

Ang. nybyggnadsförbud för ett område öster om järnvägslinjen till Tillberga.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från byggnadsnämnden hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande juni, under tillstyrkande av vad nämnden föreslagit, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* hos Konungens Befallningshavande i länet göra framställning om förbud mot nybyggnad för ett område, som begränsades av Tegnérgatan, Malmabergsgatan, Frejagatan, Vargbogatan, Sigtunagatan, Utmarksgatan, stadsägan nr 2102, en linje österut 40 meter norr om Stockholmsvägen till

stadsgränsen, stadsgränsen mot Skiljebo, södra gränsen till stadsägan nr 2239 B, södra och västra gränserna till Sommarro, Pilgatan samt järnvägen till Tegnérgatan intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om antagande av stadsplan för berörda del av staden, dock högst till den 1 juli 1939.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 75) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning ifrågavarande framställning.

§ 103.

Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i delar av Tråddragargatan och Målargatan m. m.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande juni, under tillstyrkan av styrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Tråddragargatan och Målargatan samt en närmast öster om Målargatan belägen gata i huvudsaklig överensstämmelse med vatten- och gasverksstyrelsens i ärendet uppgjorda förslag ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 17.600 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 76) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 104.

Ang. försäljning av ytterligare ett område av Östra utmarken till Kungl. Vattenfallsstyrelsen.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 77) hade drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att för en köpeskilling av 2.000 kronor och på villkor i övrigt varom drätselkammaren ägde besluta till Kungl. Vattenfallsstyrelsen försälja ett i skrivelsen närmare angivet område om 0.90 hektar av stadens donationsjord å Östra utmarken, samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd till ifrågavarande försäljning.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 105.

Ang. försäljning av tomtmark vid Eriksgatan och

I skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 78) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga drätselkammaren att för pris och på villkor, som drätselkammaren kunde finna för staden antagliga försälja de staden tillhöriga

Västmannagatan.

markområden, som enligt i ärendet åberopad regleringsplan skulle ingå i stadsägan nr 121 och en intill denna stadsäga angränsande, nybildad tomt.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 106.

Ang. fortsatt understöd åt Västerås teateraktiebolag.

I anledning av en framställning från Västerås Teateraktiebolag hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande juni, med överlämnande av berörda framställning, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för år 1938 bevilja Västerås Teateraktiebolag ett understöd i form av restitution av till staden under samma år från föreställningar å teatern erlagda nöjesskattemedel och till belopp motsvarande högst vad sålunda till staden under nämnda år erlagts; samt *att* vad bolaget sålunda under berörda år i understöd från staden erhållit skulle till fullo återgäldas, innan utdelning till aktieägare i bolaget skedde.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 79) och sedan Herrar Borgmästaren samt vice ordföranden, Persson, Sund, Keijser och Engdahl yttrat sig utan att dock framställa något yrkande, biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 107.

Ang. understöd åt Västerås Simsällskap till förbättring av simbad i Svartån.

I anledning av en framställning från Västerås Simsällskap hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande juni med överlämnande av sagda framställning, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* bevilja Västerås Simsällskap ett anslag å 500 kronor såsom bidrag till kostnaderna för förbättringsarbete å Simsällskapets bad i Svartån å Hovdesta gårds ägor; samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 80) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 108.

Ang. inköp av en stensättningsmaskin.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 81) hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för inköp av en stensättningsmaskin för stadens gatuarbeten ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag å 3.500 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle förskotteras av tillgängliga medel samt därefter amorteras genom påförande efter hand av kostnaden å respektive gatuarbeten.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens berörda framställning.

§ 109.

Ang. löneförbättring för en del av stadens befattningshavare.

Sedan stadsfullmäktige den 28 januari 1937 vid behandling av inkomna framställningar om löneförbättring åt en del befattningshavare, vilka framställningar återremitterats till lönenämnden, uppdragit åt lönenämnden att efter inhämtande av uppgifter inkomma med yttrande rörande stadens lönestats läge i förhållande till löneställningen för olika befattningshavaregrupper i med Västerås jämförbara städer, hade nu lönenämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 29 sistlidne april, med överlämnande av de återremitterade handlingarna samt av lönenämnden infordrade och till nämnden eljes inkomna yttranden och framställningar, föreslagit uppflyttningar av en stor del av i stadens lönestat upptagna befattningar med tillämpning retroaktivt från innevarande års ingång samt vidare hemställt, att i lönestatens 15:e lönegrupp måtte upptagas en ny befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av III klass, att stadsfullmäktige ville förbehålla sig rätt att framdeles vidtaga nedsättning i de lönehöjningar, som nu komme att beslutas samt att lönenämnden måtte bemyndigas att med Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avdelningar n:ris 116 och 144 upptaga förhandlingar om förslag till nytt arbets- och löneavtal, avsett att underställas stadsfullmäktige för prövning och godkännande.

I häröver den 2 innevarande juni avgivet utlåtande hade drätselkammaren till alla delar tillstyrkt lönenämndens förslag, dock att den retroaktiva tillämpningen av löneuppflyttningarna endast skulle gälla för de befattningshavare, som vore i stadens tjänst anställda vid tiden för stadsfullmäktiges beslut i ärendet, samt tillika föreslagit, att för täckande av kostnaderna för genomförande under innevarande år av de föreslagna uppflyttningarna, förslagsvis beräknade till 49.800 kronor måtte anvisas medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter samt att lönenämnden måtte erhålla i uppdrag att verkställa utredning och inkomma med förslag om borttagande av sportelinkomsterna för stadsfogde- och exekutionsbiträdesbefattningarna ävensom införande av förbud för dessa befattningshavare att innehava bisysslor.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet, vilka funnos intagna under N:o 82 av stadsfullmäktiges tryckta handlingar för dagen, uppstod överläggning. Därunder yrkades dels av Herr Henning bifall till lönenämndens och drätselkammarens förslag, dock ifråga om uppflyttning av befattningen som chef för stadens tekniska verk bifall till talarens och Herr Engdahls inom lönenämnden avgivna reservation, att nuvarande innehavaren av denna befattning måtte utan att uppflyttas till högre lönegrupp tilldelas ett personligt lönetillägg av 800 kronor, dels ock av Herrar Persson och Elow Eriksson, att trädgårdsmästarebefattningen måtte uppflyttas till lönegrupp 28 i stället för lönegrupp 27 enligt lönenämndens förslag.

Sedan överläggningen förklarats avslutad beslöto stadsfullmäktige vid framställda särskilda propositioner dels genom begärd och anställd omröstning med 20 ja emot 14 nej, avgivna för bifall till Herr Hennings yrkande, bifalla lönenämndens förslag beträffande chefen för tekniska verken, dels utan omröstning godkänna Herrar Perssons och Erikssons ändringsförslag i fråga om uppflyttning av trädgårdsmästarebefattningen, dels utan omröstning bifalla lönenämndens och drätselkammarens förslag i fråga om övriga löneuppflyttningar, dels ock slutligen i allt övrigt likaledes utan omröstning godkänna drätselkammarens förslag.

Stadsfullmäktige hade sålunda i detta ärende beslutat

1. att kokerska vid ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 1 till lönegrupp 3;
2. att tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 1 till lönegrupp 3;
3. att sjuksköterska vid ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 5 till lönegrupp 6;
4. att föreståndarinna vid barnhemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 5 till lönegrupp 6;
5. att stadssjuksköterska för mindre bemedlade skulle uppflyttas från lönegrupp 5 till lönegrupp 6;
6. att husmoder vid ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 6 till lönegrupp 7;
7. att stadssjuksköterska skulle uppflyttas från lönegrupp 8 till lönegrupp 9;
8. att biljettförsäljerska vid varmbadhuset skulle uppflyttas från lönegrupp 11 till lönegrupp 12;
9. att skolsköterska vid folkskolorna skulle uppflyttas från lönegrupp 14 till lönegrupp 15;
10. att kvinnligt kontorsbiträde av II klass skulle uppflyttas från lönegrupp 17 till lönegrupp 18;
11. att manligt kontorsbiträde av II klass skulle uppflyttas från lönegrupp 19 till lönegrupp 20;
12. att badare i varmbadhuset skulle uppflyttas från lönegrupp 19 till lönegrupp 20;
13. att kvinnligt kontorsbiträde av I klass skulle uppflyttas från lönegrupp 20 till lönegrupp 21;
14. att eldare i varmbadhuset skulle uppflyttas från lönegrupp 20 till lönegrupp 22;
15. att eldare å ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 20 till lönegrupp 22;

16. att eldare i stadshotellet skulle uppflyttas från lönegrupp 20 till lönegrupp 22;
17. att sjukvårdare vid ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
18. att körkarl vid drätselkammaren skulle uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
19. att kvinnlig barnavårdsman skulle uppfyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
20. att barnavårdsinspektis och barnavårdssköterska skulle uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
21. att extra brandman skulle uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
22. att mätareavläsare vid tekniska verken skulle uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 25;
23. att maskinist vid vattenledningsverket skulle uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 24;
24. att maskinist vid varmbadhuset skulle uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 25;
25. att extra poliskonstapel skulle uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 24;
26. att renhållningsarbetare skulle uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 24;
27. att manligt kontorsbiträde av I klass skulle uppflyttas från lönegrupp 24 till lönegrupp 25;
28. att brandman skulle uppflyttas från lönegrupp 24 till lönegrupp 25;
29. att maskinist vid ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 24 till lönegrupp 25;
30. att vaktmästare och eldare vid Herrgärds-, Djäknebergs- och Korsängsskolorna och vaktmästare vid folkskolans expedition skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
31. att vaktmästare vid ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
32. att rådhusvaktmästare skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
33. att stadsvaktmästare skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
34. att mätareavläsareförman skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
35. att maskinist vid elektricitetsverket skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;

36. att renhållningsförman skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 27;
37. att förrådsförman vid drätselkammarens förråd skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 27;
38. att poliskonstapel skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 27;
39. att gasverkseldare skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
40. att vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
41. att ångbåtsmaskinist skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
42. att förman vid grustaget skulle uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
43. att trädgårdsmästare skulle uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 28;
44. att hälsovårdstillsyningsman skulle uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 27;
45. att mätarejusterareförman vid gasverket skulle uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 28;
46. att mätarejusterareförman vid elektricitetsverket skulle uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 28;
47. att brandförman skulle uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 27;
48. att kassörskan vid stadskamrerarekontoret skulle uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 27;
49. att arbetsförman vid drätselkammaren skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
50. att rörnätsförman skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
51. att maskinistförman skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
52. att montörförman vid elektricitetsverket skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
53. att bokhållare vid tekniska verken skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
54. att förrådsförman vid tekniska verken skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
55. att fattigvårdstillsyningsman skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
56. att bokhållaren hos lantegendomsnämnden skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
57. att biträdande överkonstapel skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;

58. att kriminalkonstapel skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
59. att arbetsförman vid vattenverket skulle uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
60. att stadsbokhållare skulle uppflyttas från lönegrupp 29 till lönegrupp 31;
61. att brandmästare skulle uppflyttas från lönegrupp 29 till lönegrupp 30;
62. att polisöverkonstapel skulle uppflyttas från lönegrupp 29 till lönegrupp 31;
63. att kassören vid tekniska verken skulle uppflyttas från lönegrupp 29 till lönegrupp 31;
64. att förste hälsovårdstillsyningsman skulle uppflyttas från lönegrupp 30 till lönegrupp 31;
65. att gasmästare skulle uppflyttas från lönegrupp 30 till lönegrupp 31;
66. att ångbåtsbefälhavare skulle uppflyttas från lönegrupp 30 till lönegrupp 31;
67. att verkmästare vid drätselkammaren skulle uppflyttas från lönegrupp 30 till lönegrupp 33;
68. att kriminalöverkonstapel skulle uppflyttas från lönegrupp 31 till lönegrupp 32;
69. att barnavårdsföreståndare skulle uppflyttas från lönegrupp 33 till lönegrupp 34;
70. att föreståndare för ålderdomshemmet skulle uppflyttas från lönegrupp 36 till lönegrupp 37;
71. att vice brandchef skulle uppflyttas från lönegrupp 36 till lönegrupp 37;
72. att stadsträdgårdsmästare skulle uppflyttas från lönegrupp 37 till lönegrupp 38;
73. att poliskommissarie skulle uppflyttas från lönegrupp 38 till lönegrupp 39;
74. att hamnkapten skulle uppflyttas från lönegrupp 39 till lönegrupp 41;
75. att andre stadsläkare skulle uppflyttas från lönegrupp 40 till lönegrupp 41;
76. att assistent vid vatten-, avlopps- och gasverket skulle uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 43;
77. att assistent vid elektricitetsverket skulle uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 43;
78. att kamrer vid tekniska verken skulle uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 43;
79. att brandchef skulle uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 44;
80. att kronouppbördskassör skulle uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 43;

81. att förste stadsläkare skulle uppflyttas från lönegrupp 43 till lönegrupp 44;
82. att fattigvårdssysslоman skulle uppflyttas från lönegrupp 44 till lönegrupp 45;
83. att stadskamrer skulle uppflyttas från lönegrupp 47 till lönegrupp 48;
84. att stadsingenjör skulle uppflyttas från lönegrupp 48 till lönegrupp 51;
85. att folkskoleinspektör skulle uppflyttas från lönegrupp 49 till lönegrupp 50;
86. att stadsombudsman skulle uppflyttas från lönegrupp 49 till lönegrupp 51;
87. att chef för stadens tekniska verk skulle uppflyttas från lönegrupp 53 till lönegrupp 54, samt
88. att drätseldirektör skulle uppflyttas från lönegrupp 60 till lönegrupp 61, samt därjämte

att de sålunda beslutade uppflyttningarna skulle vinna retroaktiv tillämpning från och med den 1 januari 1938 för de befattningshavare, som vore i stadens tjänst anställda vid stadsfullmäktiges beslut i ärendet,

att för täckande av kostnaderna för genomförande under innevarande år av de beslutade uppflyttningarna, förslagsvis beräknade till 49.800 kronor, skulle tagas erforderliga medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter,

att i lönestaten skulle upptagas en ny befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av III klass med placering i lönestatens 15:e lönegrupp;

att förbehålla sig rätt att framdeles vid en nedgång av levnadskostnadsindex under nuvarande läge vidtaga en av omständigheterna betingad nedsättning i de beslutade löneförhöjningarna,

att bemyndiga lönenämnden att med Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avdelningar n:ris 116 och 144 upptaga förhandlingar om förslag till nytt arbets- och löneavtal, avsett att sedermera underställas stadsfullmäktige för prövning och godkännande, samt

att uppdraga åt lönenämnden att verkställa utredning och inkomma med förslag om borttagande av sportelinkomsterna för stadsfogde- och exekutionsbiträdesbefattningarna ävensom införande av förbud för dessa befattningshavare att innehava bisysslor.

§ 110.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Sedan stadsfullmäktige den 21 februari 1938 tillsatt en särskild kommitté för utredande av frågan rörande omorganisationen av befattningarna vid rådhusrätten och magistraten och i samband därmed stående frågor, hade kommittén i skrivelse till stadsfullmäktige den 31 nästlidne maj framlagt utredning

i ärendet och därpå grundade förslag, avseende dels ny arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Västerås, innefattande jämväl förslag om ett personligt lönetillägg till borgmästare Thorwald Bergquist, dels rätt för rådmannen Gunnar Hedenström att under vissa villkor tillträda befattning enligt den nya organisationen, dels inrättande av en poliskammare i Västerås och dels lönestat för stadsfiskalen och polismästaren i Västerås samt instruktion för polismästaren.

Vidare hade kommittén i särskild skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande juni avgivit förslag rörande nuvarande innehavarens av stadsfiskalsbefattningen överförande på övergångsstat.

Över de sålunda framställda förslagen hade lönenämnden avgivit särskilda yttranden den 9 och 16 innevarande juni o. därvid, allenast med en erinran beträffande vad kommittén i motiveringen anfört i fråga om biträdesbefattningarna hos rådhusrätten och magistraten, tillstyrkt kommitténs i båda ovanberörda skrivelser framställda förslag.

Slutligen hade drätselkammaren, som i skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande juni avgivit yttrande i ärendet jämväl tillstyrkt de framställda förslagen och i sammanfattning av desamma hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, *att* antaga och godkänna i ärendet uppgjort vid kommitténs skrivelse såsom bil. I fogat förslag till ny arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Västerås; *att* borgmästaren Thorwald Bergquist skulle från och med den dag, då han överginge å den nya lönestaten, åtnjuta ett personligt lönetillägg av 3.000 kronor per år; *att* tredje rådmannen Gunnar Hedenström skulle under förutsättning att han förklarat sig villig att övergå å den nya lönestaten och godkänt de för dess tillämpning stadgade villkor och bestämmelser, från och med den dag berörda arbetsordning och lönestat trädde i kraft, med placering i 4:e lönegraden äga tillträda befattningen såsom civilrådman, skolande för sådant fall det i § 15 av arbetsordningen och lönestaten stadgade förbudet för befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten att tillika innehava avlönad befattning i enskild tjänst under en tid av tre år från nämnda dag icke tillämpas å den av rådmannen Hedenström innehavda befattningen såsom ombudsman hos Västmanlands läns sparbank; *att* vid stadsfiskalen E. V. Peterssons avgång från stadsfiskalstjänsten såsom polismyndighet i Västerås skulle inrättas en poliskammare med polismästare såsom ende ledamot; *att* godkänna i ärendet uppgjort vid kommitténs skrivelse såsom bil. II fogat förslag till lönestat för stadsfiskalen och polismästaren i Västerås; *att* antaga i ärendet uppgjort vid kommitténs skrivelse såsom bil. III fogat förslag till instruktion för polismästaren i Västerås; *att* hos Kungl. Maj:t göra framställning om stadfästelse av samtliga här förut angivna beslut; *att* tillförbinda staden, att, därest stadsfiskal Petersson avginge från sin be-

fattning med 1938 års utgång, och på sätt han förbundit sig avstod från på tiden därefter belöpande sportler, tilldela honom avlöning på övergångsstat till dess han uppnådde pensionsåldern med 700 kronor per månad år 1939 och 650 kronor per månad för återstående tid; *att* förklara stadsfiskalen Petersson berättigad att vid erhållande av pension såsom tjänsteår tillgodoräkna sig även den tid han åtnjutit avlöning på övergångsstat, samt *att* hos Kungl. Maj:t anhålla om medgivande att statsfiskalsbefattningen i Västerås finge, sedan stadsfullmäktiges beslut om inrättande av en poliskammare i Västerås vunnit stadfästelse, återbesättas med ordinarie innehavare.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet, vilka funnos återgivna i stadsfullmäktiges tryckta handlingar för dagen under n:o 83, ävensom av en skrivelse i ämnet till stadsfullmäktiges ordförande från rådmannen Gunnar Hedenström, uppstod överläggning. Därunder yttrade sig till en början Herr Borgmästaren och förordade till antagande det föreliggande förslaget, sådant detta framställts i drätselkammarens utlåtande.

Under den fortsatta behandlingen av ärendet, därvid borgmästaren ej var närvarande, yrkade Herr Engdahl, med instämmande av Herr C. W. Karlsson bifall till drätselkammarens förslag med den ändringen i överensstämmelse med Herr Engdahls inom kommittén avgivna reservation, att § 16 i förslaget till arbetsordning och lönestat för Rådhusrätten och Magistraten i Västerås skulle erhålla följande lydelse: "En var befattningshavare äge årligen åtnjuta semester å tid, som magistraten bestämmer, borgmästaren under en och en halv månad samt rådmännen under en månad". Herr Nyman yrkade bifall till drätselkammarens förslag oförändrat.

Sedan härefter överläggningen förklarats avslutad beslöto stadsfullmäktige för sin del vid framställda propositioner dels i alla de delar, vari ändringsyrkande ej framställts, utan omröstning godkänna det föreliggande förslaget sådant detta sammanfattats av drätselkammaren, dels ock i fråga om ovanberörda § 16 av arbetsordningen genom begärd och anställd omröstning med 27 nej emot 8 ja, avgivna för bifall till förslaget i oförändrat skick, godkänna det av Herr Engdahl framställda ändringsförslaget.

§ 111.

Ang. breddning och förbättring av en del av Hållgatan.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 84) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för utförande av förbättringsarbeten å Hållgatans östra sida mellan Eriksgatan och Stallhagsgatan i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet uppgjort förslag ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag å 11.800 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle förskotteras

av tillgängliga medel och därefter slutligen täckas på sätt stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren komme att besluta.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens berörda framställning.

§ 112.

Ang. inredning av ett ritkontor å rådhusets vind.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 85) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för iordningställande av ett nytt ritrum för stadsplanearbetet å rådhusets vind i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag å 9.600 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav utan omröstning bifalla drätselkammarens sålunda gjorda framställning.

§ 113.

Ang. anskaffning av en ny malmskopa för brokranen vid djuphamnen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från hamnstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande juni, under tillstyrkande av hamnstyrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för anskaffande av en ny malmskopa för Djuphamnen ställa till hamnstyrelsens förfogande ett anslag å 14.585 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel från Djuphamnens inkomster och därefter slutligen täckas i samband med uppgörandet av hamnstyrelsens budget för nästkommande år.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 86) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 114.

Ang. förbättring av arbetarebostäderna vid stadens lantbruk.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från lantegendomsnämnden hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande juni, under tillstyrkande av nämndens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för försättande av stadens lantarbetarbostäder i avtalsenligt skick ställa till lantegendomsnämndens förfogande ett anslag å förslagsvis 25.000 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel och därefter slutligen täckas på sätt stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren komme att framdeles besluta.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 87) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 115.

Ang. inköp av en jordbrukstraktor.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från lantegendomsnämnden hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande juni, under tillstyrkande av nämndens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för inköp av en ny traktor för driften vid stadens lantbruk å Kristiansborg och Malma ställa till lantegendomsnämndens förfogande ett anslag å förslagsvis 6.000 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel och därefter slutligen täckas på sätt stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren komme att besluta.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 88) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 116.

Ang. tillstånd för A.-B. Ivar Thulin att bedriva handel med begagnade föremål.

Sedan magistraten genom resolution den 11 nästlidne maj infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av A.-B. Ivar Thulin hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att å stadsägan 2256 A å Kungsängen i Västerås idka yrkesmässig handel med skrot och lump samt dit ej hänförliga begagnade metallvaror, hade hälsovårdsnämnden i avgivet förberedande utlåtande i ärendet uttalat, att från hälsovårdsnämndens sida hinder ej mötte för sökanden att driva den ifrågavarande affären, under villkor dock att i affären icke finge förvaras sådan lump, ben, hudar eller andra ämnen, vilka kunde vålla sanitära olägenheter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto stadsfullmäktige utan omröstning såsom eget yttrande åberopa hälsovårdsnämndens berörda uttalande.

§ 117.

Ang. tillstånd för Greta Magnusson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten genom resolution den 19 nästlidne mars infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Gertrud Margareta Magnusson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att utskänka pilsnerdricka, hade nykterhetsnämnden i avgivet förberedande utlåtande anfört följande:

”Av ansökningen bilagda handlingar har nämnden inhämtat, att sökanden anses lämplig idka matserveringsrörelse förbunden med utskänkning av pilsnerdricka.

Nämnden har den principiella inställningen att tillstånd av denna art första gången bör beviljas endast för högst ett år.

Nämnden hemställer alltså, att stadsfullmäktige ville hos Konungens befallningshavande tillstyrka, *att* Gertrud Margareta (Greta) Magnusson beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten Lorens nr 1 här i staden till och med den 30 september 1939 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade stadsfullmäktige utan omröstning sitt beslut däri i enlighet med nykterhetsnämndens hemställan.

§ 118.

Ang. tillstånd för Åke Sören Sörman att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten genom resolution den 19 nästlidne mars infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Åke Sören Sörman hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att utskänka pilsnerdricka, hade nykterhetsnämnden i avgivet förberedande utlåtande anfört följande:

"Av ansökningen bilagda intyg har nämnden inhämtat, att sökanden anses lämplig idka matserveringsrörelse förbunden med utskänkning av pilsnerdricka.

Med anledning härav får nykterhetsnämnden tillstyrka bifall till utskänkningstillstånd.

Nämnden har den principiella inställningen, att tillstånd att utskänka pilsnerdricka första gången endast bör beviljas för högst ett år.

Nykterhetsnämnden hemställer alltså, att stadsfullmäktige ville besluta hos Konungens befallningshavande tillstyrka, *att* Åke Sören Sörman beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten Smedjegatan 14 här i staden till och med den 30 september 1939 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet och sedan Herr C. W. Karlsson yrkat bifall till nykterhetsnämndens förslag och Herr Engdahl yttrat sig utan att framställa särskilt yrkande, fattade stadsfullmäktige utan omröstning sitt beslut i ärendet i enlighet med nykterhetsnämndens hemställan.

§ 119.

Ang. tillstånd för Selly V. A. Eriksson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten genom resolution den 19 nästlidne mars infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Selly Vendla Augusta Eriksson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att utskänka pilsnerdricka, hade nykterhetsnämnden i avgivet förberedande utlåtande anfört följande:

"Av ansökningen bilagda handlingar synes sökanden vara lämplig idka matserveringsrörelse förbunden med utskänkning av pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden har emellertid inhämtat, att sökanden icke bedriver någon med övriga matserveringsrörelser eller pensionat jämförbar rörelse. Sökandens avsikt torde endast vara att tillhandahålla hotellets gäster pilsnerdricka.

Då med hänsyn härtill det icke torde föreligga något berättigat behov till utskänkning av pilsnerdricka, får nykterhetsnämnden föreslå, att stadsfullmäktige ville avstyrka bifall till den föreliggande framställningen."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto stadsfullmäktige på yrkande av Herr C. W. Karlsson i enlighet med nykterhetsnämndens förslag utan omröstning avstyrka bifall till ansökningen.

§ 120.

Ang. tillstånd för Frithiof Sandberg att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten genom resolution den 19 nästlidne mars infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Frithiof Sandberg hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att utskänka pilsnerdricka, hade nykterhetsnämnden i avgivet förberedande utlåtande anfört följande:

"Då nykterhetsnämnden förlidet år hade frågan om tillstånd för sökanden att utskänka pilsnerdricka till behandling, beslöt nykterhetsnämnden tillstyrka, att Sandberg beviljades tillstånd för en tid av två år. Detta nykterhetsnämndens beslut vilade på den uppfattningen, att Sandberg, sedan stadsfullmäktige den 22 februari 1934 i frågan om utskänkning av pilsnerdricka i princip uttalat sig för, att utskänkningen av pilsnerdricka här i staden — frånsett utskänkningen i samband med pensionatrörelse och å restauranger — skulle efter den 1 oktober 1935 omhändertagas av ett kafébolag med kommunal anknytning, icke skulle berövas sin enda utkomstmöjlighet utan under en tid av två år få tillfälle att avveckla sin rörelse.

Stadsfullmäktige beslöto emellertid i sitt yttrande blott tillstyrka tillstånd för Sandberg under ett år.

Sandberg erhöll enligt Konungens befallningshavandes resolution tillstånd att under tiden den 1 oktober 1937—den 30 september 1938 i lokaler inom fastigheten nr 5 vid Hantverkaregatan (Automaten) utskänka pilsnerdricka under vissa restriktiva villkor.

Nämnden har funnit, att Sandberg i enlighet med nämndens tidigare ståndpunkt bör beviljas tillstånd att utskänka pilsnerdricka till och med den 30 september 1939.

I fråga om villkoren härför har nämnden funnit, att Sandberg utöver nu gällande villkor i likhet med vad som numera är bestämt för Västerås kafé-aktiebolag icke bör få hålla öppet längre än till kl. 19 under fredagar och lördagar och till kl. 17 å söndagar samt att ordningsvakt bör tjänstgöra å fredagar från kl. 17 och å lördagar från kl. 13.

Nykterhetsnämnden hemställer alltså, *att* stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Frithiof Sandberg beviljas tillstånd under tiden den 1 oktober 1938 till och med den 30 september 1939 i lokaler inom fastigheten nr 5 vid

Hantverkaregatan här i staden (Automaten) utskänka pilsnerdricka under villkor, *att* utskänkningen upphör alla vardagar kl. 21 utom under fredagar o. lördagar, då tiden inskränkes till kl. 19, samt sön- och helgdagar kl. 17, *att* utskänkningen endast medgives till spisande gäst (mat utan bestämt pris), *att* fredag, lördag och dag före helgdag efter kl. 18 samt sön- och helgdagar hela dagarna utskänkningen endast medgives till gäst, som intager verklig måltid, bestående av lagad mat till ett pris av 75 öre, *att* till varje gäst ej utskänkes mera än 2/3 liter per gång, *att* gäst, till vilken utskänkes pilsnerdricka, icke måtte ånyo erhålla sådan dryck inom utskänkningsställe förrän efter två timmar, samt *att* genom sökandens försorg ordningsvakt hålles vid lokalen under fredagar från kl. 17, under lördagar från kl. 13 samt under sön- och helgdagar hela dagarna."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod överläggning. Därunder yrkades dels av Herrar C. W. Karlsson och Hult bifall till nykterhetsnämndens förslag, dels ock av Herr Hellblom, med vilken Herrar Ernst Johansson och Engdahl samt Fru Holmström förenade sig, att stadsfullmäktige måtte under hänvisning till sitt av nykterhetsnämnden omförmälda principbeslut den 22 februari 1934 avstyrka bifall till ansökningen.

Sedan överläggningen förklarats avslutad fattade stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 23 nej emot 11 ja, avgivna för bifall till nykterhetsnämndens förslag, sitt beslut i ärendet i överensstämmelse med Herr Hellbloms under överläggningen framställda yrkande.

§ 121.

Ang. stadsplaneändring för Mariaberget och kringliggande kvarter m. m.

Föredrogs och lades till handlingarna länsstyrelsens i Västmanlands län utslag den 4 juni 1938 på besvär av järnhandlaren Erik Sundström över stadsfullmäktiges beslut den 30 september 1937 i fråga om ändring av stadsplanen för Mariaberget och kringliggande kvarter, varigenom länsstyrelsen på angivna grunder lämnat besvären utan avseende.

§ 122.

N. Ramqvist; ang. avsägelse av ledamotskap i stadsfullmäktige m. m.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 21 innevarande juni hade ingenjören N. Ramqvist på grund av avflyttning från staden anhållit om befrielse från ledamotskapet i stadsfullmäktige samt från övriga kommunala uppdrag, som av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla framställningen.

Vidare beslöto stadsfullmäktige hos magistraten göra anmälan om den sålunda uppkomna ledigheten i och för anställande av röstsammanräkning för val av ny ledamot av stadsfullmäktige i den avgångnes ställe.

Slutligen anmodades beredningsutskottet att upprätta förslag till fyllnadsval ifråga om övriga kommunala uppdrag, från vilka hr Ramqvist befriats.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 5 juli 1938.

ALB. LUNDKVIST.

Carl Hellström. *Karl Engdahl.*

Offentligen uppläst den 5 juni 1938; betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Västmanl. Folkblads Tr., Västerås

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 25 augusti 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice Ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Sundström, Pers, Hedberg, Leontein, Keijser, Håvberg, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Widén, Robsahm, C. W. Karlsson, Östlund, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, David Johansson, Hellblom, Lundgren, Thorén, Fredriksson, Löf, Fru Holmström, Herrar Nyman, Persson, Behring, Larsson, Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, E. V. Larsson, Eriksson, Norrman och A. Lindén.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Pettersson, Hellström, Bergquist, Fru Berg, Fru Westberg och Herr Granér.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Thorwald Bergquist.

§ 123.

Val av ny stadsfullmäktigele damot.

Jämlikt till stadsfullmäktige överlämnat utdrag av magistratens protokoll för den 18 nästlidne juli hade vid verkställd röstsammanräkning i anledning därav att Ingenjör N. Ramqvist vid stadsfullmäktiges nästföregående sammanträde entledigats från uppdraget att vara ledamot i stadsfullmäktige Ombudsmannen Arne Lindén förklarats vald till stadsfullmäktig i den avgångnes ställe för tiden intill innevarande års utgång.

Efter föredragning härav välkomnade Herr Ordföranden den nyvalde ledamoten.

§ 124.

Justering

Uppdrogs åt Herrar Eklund och Sund att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset tisdagen den 30 innevarande augusti kl. 1.30 e. m.

§ 125.

Ang. vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Knutsgatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 nästlidne juli under tillstyrkande av styrelsens förslag hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för nedläggande av ledningar för avlopp, vatten och gas i Knutsgatan på sätt vatten- och gasverksstyrelsen föreslagit ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 13.800 kronor, samt *att* ifrågavarande anslag skulle utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 89) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 126.

Ang. förvärv av mark för framdragning av Borrargatan.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 21 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 90) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 5 kronor per kvm. förvärva för Borrargatans reglering erforderlig mark, c:a 37 kvm. från stadsägan n:r 1967 samt besluta att härför erforderligt anslag skulle utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 127.

Ang. yttrande över betänkande i näringsfrågan.

Sedan magistraten genom resolution den 5 sistlidne april berett stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan samt stadsfullmäktige den 28 i samma månad remitterat ärendet till barnavårdsnämnden, folkskolestyrelsen och drätselkammaren för förberedande utlåtande, hade nu de begärda utlåtandena inkommit.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 91) uppstod överläggning, varunder Herrar Engdahl, Hellblom och Widén beträffande frågan om skolbarnsbespisning yrkade, att stadsfullmäktige ville såsom yttrande åberopa den inom folkskolestyrelsen avgivna reservationen och sålunda i detta hänseende tillstyrka befolkningskommissionens betänkande samt Herrar Eklund, Pers, Trangius och Fru Holmström yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Sedan överläggningen förklarats avslutad beslöto stadsfullmäktige dels i fråga om skolbarnsbespisning genom begärd och anställd omröstning med 21 nej emot 20 ja, avgivna för drätselkammarens förslag, åberopa vad reservan-

terna i folkskolestyrelsen föreslagit, dels ock beträffande betänkandet i övrigt åberopa vad barnavårdsnämnden och drätselkammaren i sina förberedande yttranden anfört.

§ 128.

Ang. yttrande över betänkande rörande barnbeklädnadsbidrag m. m.

Sedan magistraten genom resolution den 5 sistlidne april berett stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över befolkningskommissionens betänkande ang. barnbeklädnadsbidrag m. m. samt stadsfullmäktige den 28 i samma månad remitterat ärendet till barnavårdsnämnden och drätselkammaren för förberedande utlåtande, hade nu de begärda utlåtandena inkommit.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 92) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning såsom eget yttrande i ärendet åberopa innehållet i drätselkammarens utlåtande.

§ 129.

Ang. yttrande över betänkande rörande byggnadsindustrien i Sverige.

Sedan magistraten genom resolution den 25 sistlidne april berett stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över 1934 års byggnadsindustrisakkunnigas utredning och betänkande rörande byggnadsindustrien i Sverige samt stadsfullmäktige den 28 i samma månad remitterat ärendet till drätselkammaren för förberedande utlåtande, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 4 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 93) på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville förklara sig avstå från att avgiva yttrande i ärendet.

Efter föredragning härav biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 130.

Ang. asfaltering av vissa delar av Tegnérgatan, Munkgatan och Engelbrektsgatan.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 4 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 94) hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* låta på sätt drätselkammaren i sin skrivelse föreslagit iordningställa Tegnérgatan mellan Kopparbergsvägen och Malmabergsgatan, Munkgatans norra körbana mellan Fiskartorget och Vasagatan samt Engelbrektsgatan och del av Zimmermansgatan mellan Norra Ringvägen och Kristiansborgsallén och härför ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag av 70.000 kronor, samt *att* ifrågavarande anslag finge av tillgängliga medel förskotteras och sedermera täckas på sätt drätselkammaren kunde komma att föreslå i samband med uppgörande av budgeten för nästkommande år.

Stadsfullmäktige beslöto efter härav tagen del och sedan Herrar Larsson, Eklund och Leontein yttrat sig utan att dock framställa yrkande utan omröstning godkänna, vad drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 131.

Ang. utökning och förbättring av lekplatser för barn.

Sedan stadsfullmäktige den 28 oktober 1937 till planteringsnämnden och drätselkammaren för förberedande behandling remitterat en av fruarna Vestberg och Holmström väckt motion om utökning av lekplatser för barn inom staden samt utökning och förbättring av å de befintliga lekplanerna förefintliga lek- och gymnastikredskap, hade drätselkammaren med överlämnande av planteringsnämndens yttrande i ärendet, i skrivelse till stadsfullmäktige den 4 innevarande augusti hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för kompletteringav anordningarna å lekplatserna vid Utanbygatan och i Vasaparken samt för inrättande av nya lekplatser vid Odentorget, invid Floragatan väster om flickläroverket, samt å ett område mellan Nedre Hyttvägen i öster, ridhuset i väster, Stohagsvägen i norr och järnvägen i söder ävensom för anordnande av en plaskdamm å lekplatsen vid Odentorget anvisa 10.000 kronor, samt *att* ifrågavarande anslag finge av tillgängliga medel förskotteras av stadskassan och på sätt drätselkammaren sedermera kunde komma att föreslå, slutligen täckas i staten nästkommande år.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 95) biföllo stadsfullmäktige på yrkande av Fru Holmström samt Herrar Pers och Thyresson utan omröstning drätselkammarens förslag.

§ 132.

Ang. borgen å lån för Västerås Teateraktiebolag.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 4 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 96) hade drätselkammaren i anledning av en framställning från Västerås Teateraktiebolag hemställt, att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren att å stadens vägnar teckna borgen för Västerås Teateraktiebolag å lån åt bolaget för inre ombyggnad av teatern å sammanlagt högst 101.000 kronor mot säkerhet i inteckningar i bolagets fastighet på sätt i bolagets skrivelse till drätselkammaren angivits.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 133.

Ang. överlåtelse till landstinget av mark för Centrallasarettet m. m.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 97) hade drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för sin del godkänna ett i skrivelsen återgivet förslag till överenskommelse mellan Västerås stad och landstinget angående överlåtelse och förvärv av mark m. m. i huvudsaklig överensstämmelse

med det preliminärt träffade avtalet och med iakttagande av vad drätselkammaren därom anfört, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att i övrigt vidtaga alla de åtgärder, som från stadens sida kunde påkallas för genomförande av ifrågavarande överenskommelse.

Efter härav tagen del och sedan Herrar Ernst Johansson, Pers och Sund yttrat sig i ärendet utan att framställa uttryckligt yrkande biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 134.

Ang. bidrag till utbyggnad av idrottsplatsen Arosvallen.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 98) hade drätselkammaren i anledning av en framställning från Föreningen Västerås Nya Idrottsplats hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för färdigställande av träningsplanen å Arosvallen ställa till idrottsplatsstyrelsens förfogande ett anslag av högst 22.500 kronor, under förutsättning dock att av tipsmedel erhölles ytterligare anslag med så stort belopp, att sammanlagda bidraget av tipsmedel uppginge till det belopp staden genom ovannämnda anslag om 22.500 kronor och tidigare anslag tillskjutit, samt *att* under angivna villkor beloppet finge av drätselkammaren i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel och efter förslag av kammaren slutligt täckas i staten för nästkommande år.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet och sedan Herrar Behring och Engdahl yrkat bifall till drätselkammarens föslag samt Herr Ernst Johansson yttrat sig utan yrkande biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens förslag.

§ 135.

Ang. anläggning av nya vatten-, avlopps- och gasledningar i Snickaregatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren under tillstyrkande av styrelsens förslag hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta, *att* för omläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Snickaregatans sträckning mellan Kopparbergsvägen och Sturegatan anvisa ett anslag av 4.500 kronor att utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 99) utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 136.

Ang. uppförande av en oljekaj vid djuphamnen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från hamnstyrelsen hade drätselkammaren under tillstyrkande av styrelsens förslag hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för anordnande, på sätt hamnstyrelsen föreslagit,

av en oljehamn öster om djuphamnen ställa till styrelsens förfogande ett förslagsanslag av 87.000 kronor, samt *att* ifrågavarande anslag i mån av behov skulle förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas på sätt stadsfullmäktige på förslag av drätselkammaren i samband med uppgörande av budgeten för nästkommande år komme att besluta.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 100) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 137.

Ang. anordningar för ökat malmupplagsutrymme vid djuphamnen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från hamnstyrelsen hade drätselkammaren under tillstyrkande av styrelsens förslag hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för förlängning av spåret och elektriska ledningen för kybelvagnen samt stödjemuren för malm i djuphamnen ävensom för anskaffande av 200 meter flyttbara träskärmar för malmupplagen därstädes ställa till styrelsens förfogande ett anslag av 20.000 kronor, samt *att* ifrågavarande anslag i mån av behov skulle förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas på sätt stadsfullmäktige på förslag av drätselkammaren i samband med uppgörande av budgeten för nästkommande år komme att besluta.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 101) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 138.

Ang. anläggning av en bilväg för djuphamnen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från hamnstyrelsen hade drätselkammaren under tillstyrkande av styrelsens förslag hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för inköp av en bilväg vid djuphamnen ställa till hamnstyrelsens förfogande ett anslag av 5.500 kronor, samt *att* ifrågavarande anslag i mån av behov finge förskotteras av tillgängliga medel och sedermera slutligt täckas på sätt stadsfullmäktige på förslag av drätselkammaren komme att besluta.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 102) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 139.

Ang. stadsplaneändring beträffande kvarteret Fjalar.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 10 innevarande augusti hade byggnadsnämnden anhållit, att stadsfullmäktige ville antaga ett med skrivelsen överlämnat, av stadsarkitekten och stadsingenjören upprättat, den 4 maj 1938 dagtecknat förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Fjalar.

I häröver den 11 innevarande augusti avgivet utlåtande hade drätselkammaren tillstyrkt byggnadsnämndens hemställan och tillika föreslagit, att stadsfullmäktige ville giva byggnadsnämnden i uppdrag att i vederbörlig ordning underställa vederbörande stadsfullmäktiges beslut i ärendet för fastställelse.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 103) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning vad byggnadsnämnden och drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit.

§ 140.

Ang. stadsplaneändring beträffande Konrad m. m.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 10 innevarande augusti hade byggnadsnämnden anhållit, att stadsfullmäktige ville antaga ett vid skrivelsen fogat av stadsarkitekten och stadsingenjören upprättat den 11 maj 1938 dagtecknat förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Konrad samt jämkning av gatuhöjderna för delar av Timmermansgatan, Karlsgatan och Östermalmsgatan.

I häröver den 11 innevarande augusti avgivet utlåtande hade drätselkammaren tillstyrkt byggnadsnämndens hemställan och tillika föreslagit, att stadsfullmäktige ville uppdraga åt byggnadsnämnden att i vederbörlig ordning underställa vederbörande stadsfullmäktiges beslut för fastställelse.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 104) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning vad byggnadsnämnden och drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit.

§ 141.

Ang. tillstånd för Västerås Kafé Aktiebolag att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten på grund av länsstyrelsens resolution den 15 mars 1938 infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av drätseldirektören Th. Öberg i egenskap av ordförande och firmatecknare för Västerås Kafé Aktiebolag hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att här i staden utskänka pilsnerdricka hade nykterhetsnämnden, som anmodats i ärendet avgiva förberedande utlåtande, i skrivelse till stadsfullmäktige den 22 innevarande augusti anfört följande:

"Sedan stadsfullmäktige beslutat avstyrka den av direktören Frithiof Sandberg hos Konungens Befallningshavande gjorda framställningen om rätt för honom att få utskänka pilsnerdricka i lokaler inom fastigheten n:r 5 vid Hantverkaregatan (Automaten), har enligt till nykterhetsnämnden lämnat

meddelande Västerås Kaféaktiebolag träffat överenskommelse med direktören Sandberg om övertagande från och med den 1 oktober 1938 av dennes lokaler, under förutsättning av att bolaget före den 1 oktober 1938 beviljas tillstånd att i nämnda lokaler utskänka pilsnerdricka under en tid av tre år.

Nykterhetsnämnden har funnit, att bolagets nuvarande lokaler i fastigheten n:r 6—8 vid Stora gatan icke kunna anses tillräckliga för att på ett tillfredsställande sätt omhänderha utskänkningen av pilsnerdricka efter indragning av direktören Sandbergs tillstånd. Det synes därför nämnden vara påkallat att Västerås Kaféaktiebolag beviljas tillstånd att uti ytterligare en lokal utskänka pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden får alltså för sin del förorda att stadsfullmäktige ville besluta att hos Konungens Befallningshavande i länet tillstyrka, att drätseldirektören Theofil Öberg beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten n:r 5 vid Hantverkargatan här i staden från och med den 1 oktober 1938 till och med den 30 september 1941 utskänka pilsnerdricka."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Ernst Johansson och Sjöberg, att stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till ansökningen på grund av lokalens olämpliga läge och beskaffenhet, dels av Herrar Lundberg, Sundström och Nyman bifall till nykterhetsnämndens förslag, dels av Herr Hellblom, att stadsfullmäktige måtte låta med avgörandet av ärendet anstå intill dess Kafébolaget inkomme med förslag ang. ordnande av försäljning av pilsnerdricka till avhämtning, varjämte Herr Robsahm yttrade sig utan att framställa särskilt yrkande.

Sedan efter överläggningens slut Herr ordföranden förklarat sig förhindrad framställa proposition på Herr Hellbloms yrkande beslöto stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 27 ja emot 5 nej, avgivna för Herr Johanssons yrkande, att såsom eget yttrande upptaga nykterhetsnämndens utlåtande.

§ 142.

Ang. tillstånd för Edla Bäckström att utskänka pilsnerdricka.

Sedan magistraten på grund av länsstyrelsens resolution den 16 nästlidne juli infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av fröken Edla Bäckström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att här i staden utskänka pilsnerdricka hade nykterhetsnämnden, som anmodats i ärendet avgiva förberedande utlåtande i skrivelse till stadsfullmäktige den 22 innevarande augusti anfört följande:

"Stadsfullmäktige hava den 31 mars 1938 efter förslag av nykterhetsnämnden beslutat hos Konungens Befallningshavande tillstyrka, att Per Arvid

Wesslén beviljades tillstånd att inom lokaler i fastigheten n:r 46 vid Stora gatan till och med den 30 september 1940 i samband med pensionatsrörelse utskänka pilsnerdricka.

I skrivelse till Konungens Befallningshavande av den 15 nästlidne juli har nu Edla Bäckström hemställt att i samband med övertagande av ovan angivna pensionatsrörelse få till spisande gäster utskänka pilsnerdricka under tiden från och med den 1 oktober 1938 till och med den 30 september 1941.

I en vid Edla Bäckströms ansökan fogad skrivelse förklarar Wesslén sig avstå från honom beviljad utskänkningsrätt, därest rättighet beviljas Edla Bäckström.

Efter vederbörliga remisser av ärendet till stadsfullmäktige har nykterhetsnämnden av stadsfullmäktiges sekreterare enligt uppdrag anmodats avgiva förberedande utlåtande.

Av ansökningen bilagda intyg har nämnden inhämtat, att sökanden anses lämplig idka matserveringsrörelse förbunden med utskänkning av pilsnerdricka.

Med anledning härav och då det i detta fall dessutom endast är fråga om fortsättandet av tidigare bedriven rörelse, får nykterhetsnämnden tillstyrka bifall till utskänkningstillstånd.

Nämnden har den principiella inställningen, att tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka första gången böra beviljas endast för högst ett år och förordar nämnden, att sökanden beviljas utskänkningsrätt till och med den 30 september 1939.

Nykterhetsnämnden får alltså hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta att hos Konungens Befallningshavande tillstyrka, att Edla Bäckström beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten n:r 46 vid Stora gatan till och med den 30 september 1939 i samband med pensionatsrörelse utskänka pilsnerdricka."

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning nykterhetsnämndens ovan återgivna förslag.

§ 143.

Ang. tillstånd för Arvid Julius Nygren att bedriva handel med begagnade föremål.

Sedan magistraten genom resolution den 11 sistlidne juni infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av byggnadssnickaren Arvid Julius Nygren hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten n:r 7 vid Kungsgatan här i Västerås idka handel med begagnade föremål, hade hälsovårdsnämnden, som anmodats i ärendet avgiva förberedande utlåtande, i skrivelse till stadsfullmäktige den 8 innevarande augusti för sin del

tillstyrkt ansökningen under förutsättning att tät vägg uppfördes i magasinsbyggnaden en trappa upp mellan förvaringsutrymmet för begagnade möbler och det öster därom belägna lagerutrymmet för nya möbler.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto stadsfullmäktige utan omröstning såsom eget yttrande åberopa vad hälsovårdsnämnden sålunda anfört.

§ 144.

Ang. tillstånd för Karl Robert Gustavsson att bedriva handel med begagnade föremål.

Sedan magistraten genom resolution den 15 sistlidne juni infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Verkstadsarbetaren Karl Robert Gustavsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten n:r 8 vid Köpmangatan här i staden idka handel med begagnade föremål, hade hälsovårdsnämnden, som anmodats att i ärendet avgiva förberedande utlåtande, i skrivelse till stadsfullmäktige den 8 innevarande augusti meddelat, att nämnden för sin del tillstyrkte ansökningen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto stadsfullmäktige utan omröstning jämväl för sin del tillstyrka ifrågavarande ansökning.

§ 145.

Kungl. Maj:ts beslut ang. viss jämkning av gränserna mellan Domkyrko-, Lundby- och S:t Ilians församlingar.

Föredrogs och lades till handlingarna en stadsfullmäktige tillhandakommen avskrift av ämbetsskrivelse från vederbörande departement, enligt vilken Kungl. Maj:t i anledning av stadsfullmäktiges därom gjorda framställning den 22 juli 1938 förordnat, att nedannämnda stadsägor och vägmark i Västerås skulle fr. o. m. den 1 januari 1939 överflyttas, stadsägorna n:ris 566, 567 och 568 från S:t Ilians församling till Västerås domkyrkoförsamling, stadsägorna n:ris 469, 470, 473 och 474 från Västerås domkyrkoförsamling till Lundby församling samt stadsägorna n:ris 479, 485 och 486 ävensom vägmarken mellan stadsägorna n:r 476 och n:r 479 från Lundby församling till Västerås domkyrkoförsamling.

§ 146.

Ang. antagande av särskilda bestämmelser ang. inrättande av vattenklosetter i Västerås.

En skrivelse från hälsovårdsnämnden av den 13 sistlidne juni med förslag angående antagande av särskilda bestämmelser angående inrättande av vattenklosetter i Västerås beslöto stadsfullmäktige för yttrande remittera till vatten- och gasverksstyrelsen och drätselkammaren.

§ 147.

K. B:s resolution ang. ändring av renhållningsstadgan.

Föredrogs och lades till handlingarna länsstyrelsens i Västmanlands län den 11 juli 1938 meddelade resolution, varigenom stadsfullmäktiges beslut den 28 april samma år om visst tillägg till § 6 i renhållningsstadgan för staden blivit av länsstyrelsen fastställt.

§ 148.

K. B:s resolution ang. nybyggnadsförbud för ett område öster om järnvägslinjen till Tillberga.

Föredrogs och lades till handlingarna länsstyrelsens i Västmanlands län den 13 augusti 1938 meddelade resolution, varigenom länsstyrelsen i anledning av stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1938 meddelat förbud mot nybyggnad inom ett område som begränsades av Tegnérgatan, Malmabergsgatan, Frejagatan, Vargbogatan, Sigtunagatan, Utmarksgatan, stadsägan n:r 2102, en linje österut 40 meter norr om Stockholmsvägen till stadsgränsen, stadsgränsen mot Skiljebo, södra gränsen till stadsägan n:r 2239 B, södra och västra gränserna till Sommarro, Pilgatan samt järnvägen till Tegnérgatan att gälla intill dess stadsfullmäktige beslutat angående ifrågasatt stadsplan för området, dock högst till den 1 juli 1939.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 augusti 1938.

ALB. LUNDKVIST.

Fritz Eklund. *Gustaf Sund.*

Offentligen uppläst den 30 augusti 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 september 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice Ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Sundström, Pers, Hedberg, Pettersson, Leontein, Keijser, Håvberg, Hult, Sund, Engdahl, Hellström, Widén, Robsahm, C. W. Karlsson, Östlund, Bergquist, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, Hellblom, Lundgren, Fru Berg, Herrar Thorén, Fredriksson, Fru Holmström, Herr Persson, Fru Westberg, Herrar Behring, Larsson, Granér, Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, E. V. Larsson, Eriksson och Norrman.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Eklund, Ernst Johansson, David Johansson, Löf, Nyman och Lindén.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Thorwald Bergquist.

§ 149.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Håvberg och Hult att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset måndagen den 3 nästkommande oktober kl. 1 e. m.

§ 150.

Ang. vatten-, avlopps- och gasledningar i norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande september under tillstyrkande av framställningen hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 25.000 kronor, *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om nådigt tillstånd att få bestrida ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 105) biföllo stadsfullmäktige på yrkande av Herr Henning utan omröstning till alla delar vad drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 151.

Ang. vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Jakobsbergsgatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande september under tillstyrkande av framställningen hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Jakobsbergsgatan på sätt vatten- och gasverksstyrelsen föreslagit ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 5.000 kronor, *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om nådigt tillstånd att få bestrida ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 106) biföllo stadsfullmäktige på yrkande av Herr Henning utan omröstning till alla delar vad drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 152.

Ang. köp av fastigheten nr 1 i kv. Heimer.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 107) hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 140.000 kronor och på de villkor i övrigt, som drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, inköpa tomten n:r 1 i kvarteret Heimer, *att* köpesumman skulle utgå av reserverade köpeskillingsmedel, samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga alla de åtgärder, som från stadens sida kunde bliva erforderliga för köpets avslutande.

Stadsfullmäktige godkände efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens berörda förslag.

§ 153.

Ang. återbesättande av en ledig kontorsbiträdestjänst.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande september hade drätselkammaren hemställt om stadsfullmäktiges bemyndigande att med ordinarie innehavare återbesätta befattningen som kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskansliet.

I häröver den 5 innevarande september avgivet yttrande hade lönenämnden tillstyrkt drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 108) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 154.

Ang. ökning av stadens polisstyrka.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från polisnämnden hade drätselkammaren, under tillstyrkande i huvudsak av nämndens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* från och med den 1 januari 1939 skulle vid stadens poliskår inrättas ytterligare en biträdande överkonstapelsbefattning och två poliskonstapelsbefattningar, samt *att* för avlöning av dessa befattningshavare och för beklädnadsersättning åt dem upptaga erforderligt anslag i 1939 års stat.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handdingar N:o 109) samt en längre överläggning, varunder Herr Östlund, med instämmande av herr Welin-Berger och Herr Borgmästaren, yrkade bifall till drätselkammarens förslag, Herr Norrman ifrågasatte om icke utökningen av polisstyrkan borde göras större än som nu föreslagits, samt Herrar Engdahl, Pers, Behring, Lundgren, Trangius och Hult yttrade sig utan att framställa något yrkande, biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 155.

Ang. understöd åt en städerska.

Med anledning av vederbörliga framställningar hade lönenämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 5 innevarande september hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* bevilja städerskan vid tekniska verken fru Selma Broberg ett årligt pensionsunderstöd av 300 kronor att utgå från och med månaden efter den, under vilken hon avginge från sin tjänst.

I häröver den 15 innevarande september avgivet yttrande hade drätselkammaren tillstyrkt lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 110) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 156.

Ang. anstånd med avskedstagande för civilrådmannen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från civilrådmannen J. V. Ödman hade magistraten i skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande september tillstyrkt, att stadsfullmäktige ville medgiva att rådmannen Ödman, som uppnådde stadgad pensionsålder under november månad innevarande år, finge kvarstå i tjänsten till den 1 januari 1939.

I häröver den 5 och 15 innevarande september avgivna yttranden hade såväl lönenämnden som drätselkammaren tillstyrkt ifrågavarande hemställan.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 111) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 157.

Ang. ett understöd från Hallanderska donationsfonden.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 15 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 112) hade drätselkammaren under hänvisning till liknande beslut av stadsfullmäktige under de senaste åren och på i övrigt anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren att av avkastningen av Maria Hallanders donationsfond tilldela ingenjören J. W. Hallander ett understöd för år 1939 med 800 kronor att utbetalas kvartalsvis två månader i efterskott.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 158.

Ang. medverkan till New York-utställningen 1939.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Svenska Stadsförbundet hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 15 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 113) hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att med bestyrelsen för Sveriges deltagande i New York-Utställningen 1939 överenskomma om reserverande för stadens räkning av en yta, avsedd att täckas med en kalkstensplatta med stadens vapen och namn.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet godkände stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 159.

Ang. anläggning av elektriska ledningar till en del lägenheter vid vägen Vallby—Bäckby.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 6 innevarande september hade vatten- och gasverksstyrelsen på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige ville av innevarande års driftmedel vid elektricitetsverket anvisa ett belopp av 6.600 kronor för utdragning av elektriska ledningar till vissa i skrivelsen angivna lägenheter i f. d. S:t Ilians socken, under villkor att abonnenterna till staden erlade utöver strömavgifter enligt taxa en fast avgift med till en början 5 kronor per abonnent och kvartal, vilken avgift kunde efter styrelsens beprövande minskas i mån av ökad anslutning till ifrågavarande ledningar.

I häröver den 15 innevarande september avgivet yttrande hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte bifalla vatten- och gasverksstyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 114) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning vad vatten- och gasverksstyrelsen sålunda hemställt och drätselkammaren tillstyrkt.

§ 160.

Ang. val av en del kommunala förtroendemän.

Sedan stadsfullmäktige den 30 sistlidne juni entledigat ingenjören N. Ramqvist från de kommunala uppdrag, som av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val, samt anmodat beredningsutskottet att upprätta förslag till fyllnadsval, så utsågo nu stadsfullmäktige i enlighet med av utskottet i skrivelse till stadsfullmäktige den 14 innevarande september framlagt förslag med acklamation:

till ledamot av folkskolestyrelsen intill utgången av år 1939 nuvarande suppleanten i styrelsen bokhandlaren Ivar Wennberg samt till suppleant i styrelsen efter Herr Wennberg för samma tid häradsskrivaren O. Lewrö;

till suppleant i polisnämnden intill utgången av år 1941 häradsskrivaren O. Lewrö;

till suppleant i styrelsen för Västerås Idrottshall Förening u. p. a. intill utgången av år 1939 civilingenjören Hugo Trangius; samt

till ledamot av arbetslöshetskommittén för återstoden av innevarande år nuvarande suppleanten i kommittén ingenjören G. H. Zanders och till suppleant i kommittén för samma tid efter Herr Zanders inköpschefen John A. Lundgren.

Tillika valde stadsfullmäktige likaledes med acklamation på förslag av Herr vice ordföranden till suppleant i beredningsutskottet efter Herr Ramqvist för återstoden av innevarande år läroverksadjunkten O. Norrman.

§ 161.

Ang. nybyggnadsförbud för kv. Karl, Kettil, Klas, Knut, Leif, Lennart, Leo, Loke, Lovisa och Nimrod.

Föredrogs och lades till handlingarna länsstyrelsens i Västmanlands län resolution den 23 sistlidne augusti, varigenom länsstyrelsen i anledning av stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1938 meddelat nybyggnadsförbud intill den 1 januari 1939 inom kvarteren Karl, Kettil, Klas, Knut, Leif, Lennart, Leo, Loke, Lovisa och Nimrod.

§ 162.

Ang. taxa för stadsingenjörskontoret i Västerås.

Föredrogs och lades till handlingarna till stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev den 26 augusti 1938, varigenom Kungl. Maj:t fastställt det av stadsfullmäktige den 27 maj 1938 antagna förslaget till taxa för stadsingenjörskontoret i Västerås att tillämpas från och med den 1 oktober 1938.

§ 163.

Ang. ändr. av stadsplanen för kv. Jonas, Jorund och Kol m. m.

Föredrogs och lades till handlingarna till stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev den 2 september 1938, varigenom Kungl. Maj:t fastställt det av stadsfullmäktige den 31 mars 1938 antagna förslaget till ändring av stadsplanen för kvarteren Jonas, Jorund och Kol m. m. jämte tillhörande stadsplanebestämmelser.

§ 164.

Ang. ändr. av stadsplanen kv. Mina.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts till stadsfullmäktige i bestyrkt avskrift överlämnade nådiga brev den 2 september 1938, varigenom Kungl. Maj:t fastställt det av stadsfullmäktige den 31 mars 1938 antagna förslaget till ändring av stadsplanen för kvarteret Mina jämte tillhörande stadsplanebestämmelser ävensom avskrift av byggnadsstyrelsens i detta ärende avgivna underdåniga yttrande.

§ 165.

Ang. förslag till ändr. av stadsplanen för kv. Hanna, Herta, Helga m. m.

Föredrogs och lades till handlingarna till stadsfullmäktige i bestyrkt avskrift överlämnade *dels* Kungl. Maj:ts nådiga brev den 2 september 1938, varigenom Kungl. Maj:t fastställt det av stadsfullmäktige den 30 september 1937 antagna förslaget till ändring av stadsplanen för kvarteren Hanna, Herta och Helga m. m. jämte tillhörande stadsplanebestämmelser, dock att från fastställelse undantagits ej mindre det å stadsplanekartan med S IV betecknade området i kvarteret Herta ävensom det å kartan med W betecknade området av Svartån, än även stadsplanebestämmelserna i § 4, § 7, § 9 andra stycket samt vad i § 10 stadgas om skyldighet att anordna plantering, varjämte § 5 av bestämmelserna skulle erhålla följande ändrade lydelse: ”Å med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), som siffran i romben angiver”, samt vidare beträffande det från fastställelse undantagna området inom kvarteret

Herta meddelat förbud mot nybyggnad utan tillstånd av länsstyrelsen, att gälla till dess nytt förslag till stadsplan för området antagits, dock längst till den 1 juli 1943, *dels ock* byggnadsstyrelsens i ärendet avgivna underdåniga utlåtande.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 3 oktober 1938.

ALB. LUNDKVIST.

R. V. Hult. *Oskar Håvberg.*

Offentligen uppläst den 3 oktober 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västmanl. Folkblads Tr., Västerås

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 oktober 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice Ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Sundström, Pers, Hedberg, Pettersson, Leontein, Keijser, Håvberg, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Widén, Robsahm, Östlund, Bergquist, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, David Johansson, Hellblom, Lundgren, Fru Berg, Herrar Thorén, Fredriksson, Löf, Nyman, Persson, Fru Westberg, Herrar Larsson, Granér, Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, E. V. Larsson, Eriksson och Norrman.

Frånvarande med godkänt förfall: Herr C. W. Karlsson, Fru Holmström, Herrar Behring och Lindén.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Thorwald Bergquist.

§ 166.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Leontein och Keijser att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset måndagen den 31 innevarande oktober kl. 11 f. m.

§ 167.

Kungl. Maj:ts beslut ang. tillstånd till försäljning av donationsjord å Östra Utmarken.

Föredrogs och lades till handlingarna en ämbetsskrivelse från Kungl. Socialdepartementet av den 22 nästlidne september, enligt vilken Kungl. Maj:t under vissa villkor förklarat hinder från Kungl. Maj:ts och Kronans sida icke möta mot försäljning till Kungl. Vattenfallsstyrelsen av två områden å stadens östra utmark enligt stadsfullmäktiges beslut den 31 mars och den 30 juni 1938 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 116).

§ 168.

Markbyte för reglering av Hülphersgatan.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 6 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 117) hade drätselkammaren hemställt om stadsfullmäktiges bemyndigande att med ägaren av stadsägorna 1731 och 1745 träffa avtal om förvärvande för stadens räkning av c:a 160 kvm. mark för framdragning av Hülphersgatan till Allégatan emot avstående till fastighetsägaren av c:a 50 kvm. av Hülphersgatans nuvarande område utan mellanavgift å någondera sidan.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning berörda framställning.

§ 169.

Ang. konvertering av ett amorteringslån.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 6 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 118) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra framställning om rätt för staden att för inlösen av återstående del av 1919 års obligationslån, 2.289.000 kronor, upptaga ett obligationslån eller reverslån å samma belopp att återbetalas under tiden intill den 1 september 1959; samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga alla övriga för det nya lånets upptagande och utkvitterande nödiga åtgärder.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav utan omröstning bifalla den sålunda gjorda framställningen.

§ 170.

Ang anslag till mjölkpropaganda.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 6 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 119) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* av innevarande års förslagsanslag anvisa ett belopp av 300 kronor såsom bidrag till finansieringen av en här i staden anordnad mjölkvecka.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav utan omröstning bifalla den sålunda gjorda framställningen.

§ 171.

Ang. anordnande av bekvämlighetsinrättningar.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 6 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 120) hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* ställa till drätselkammarens förfo-

gande ett förslagsanslag av 28.000 kronor för anskaffande och uppsättande av urinoirer och vattenklosetter i huvudsaklig överensstämmelse med i skrivelsen angivet förslag, samt *att* ifrågavarande anslag finge förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas av uttaxerade medel i 1939 års stat.

Efter föredragning av berörda skrivelse biföllo stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sjöberg, Eklund och Robsahm utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 172.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.

Med skrivelse till stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober hade magistraten för besluts fattande överlämnat av vederbörande revisorer för granskning av stadens räkenskaper och förvaltning för år 1937 avgivna revisionsberättelse ävensom av magistraten införskaffade yttranden i anledning av berättelsen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 121) beslöto stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bergquist jämlikt revisorernas tillstyrkan bevilja ansvarsfrihet för 1937 års förvaltning åt drätselkammaren och stadens övriga förvaltningsorgan.

§ 173.

Ang. namngivning av gator å Sandgärdet.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 5 innevarande oktober hade byggnadsnämnden föreslagit, att för trafikslederna å byggnadsområdet Sandgärdet skulle antagas följande benämningar: den nuvarande Metallvägen skulle benämnas Metallgatan, de i riktningen norr till söder gående nya gatorna skulle från väster räknat benämnas Stålgatan och Tenngatan samt de i riktningen väster—öster gående nya gatorna skulle norrifrån räknat erhålla namnen Valsverksgatan, Bruksgatan, Tubgatan, Profilgatan, Anodgatan och Degelgatan.

Beredningsutskottet hade i avgivet yttrande i ärendet tillstyrkt, att stadsfullmäktige ville antaga de av byggnadsnämnden sålunda föreslagna gatunamnen med den ändringen, att namnet Anodgatan utbyttes mot Kabelgatan.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en stunds överläggning. Därunder yrkades dels av Herrar Ernst Johansson och Eklund bifall till byggnadsnämndens förslag, dels av Herrar Pers, Vice Ordföranden och Östlund bifall till beredningsutskottets förslag, dels ock av Herr Larsson de ändringar i förslaget, att namnet Bruksgatan utbyttes mot Trolleygatan och namnet Valsverksgatan mot Lamellgatan, i vilket yrkande Herrar Engdahl och Lundberg instämde, den sistnämnde dock endast beträffande ändringen av namnet Valsverksgatan. Herrar Borgmästaren och Nyman yttrade sig i frågan.

Sedan överläggningen förklarats avslutad biföllo stadsfullmäktige utan omröstning byggnadsnämndens förslag med den av beredningsutskottet förordade ändringen.

§ 174.

Ang. val av suppleant i barnavårdsnämnden.

Med bifall till en av Fru Anna Arvidson gjord framställning att på grund av avflyttning från staden bliva befriad från uppdraget att vara suppleant i barnavårdsnämnden valde stadsfullmäktige enligt av beredningsutskottet avgivet förslag med acklammation till suppleant i nämnden i den entledigades ställe för tiden intill utgången av år 1941 Fru Gutter Dawidsson.

§ 175.

Ang. val av suppleant i hälsovårdsnämnden.

Med bifall till en av Ingenjören Theodor Arvidson gjord framställning att på grund av avflyttning från staden bliva befriad från uppdraget att vara suppleant i hälsovårdsnämnden valde stadsfullmäktige enligt av beredningsutskottet avgivet förslag med acklamation till suppleant i nämnden i den entledigades ställe för tiden intill utgången av år 1939 barnavårdsombudet Fru Karin Ström.

§ 176.

Ang. val av ledamöter i Hallanderska donationsfonden.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 123) hade beredningsutskottet, under erinran att i reglementet för Maria Hallanders donationsfond stadgades bl. a. att av de första gången för fyra år valda fem ledamöterna i nämnden för utdelning av understöd ur fonden två ledamöter skulle vid 1938 års utgång avgå efter inför stadsfullmäktige verkställd lottning, hemställt, att stadsfullmäktige ville företaga den föreskrivna utlottningen.

Med bifall till denna hemställan företogs nu sådan lottning bland nämndens ledamöter, och utföll densamma så, att Domprosten Enochsson och Fru Alma Larsson skulle avgå ur nämnden vid innevarande års utgång.

I anledning av utskottets i samma skrivelse gjorda erinran beslöto stadsfullmäktige vidare att till sammankallande ledamot i nämnden utse fru Ebba Berg.

§ 177.

Ang. ändring av stadsplanen för stadens centrala del.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 5 innevarande oktober hade byggnadsnämnden, under åberopande av nämnden enligt stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1937 givet uppdrag, på anförda grunder hemställt, att stads-

fullmäktige ville antaga ett vid skrivelsen fogat av stadsingenjören Schiött och stadsarkitekten Ahlbom upprättat, den 1 juni 1938 dagtecknat förslag till ändring av stadsplanen samt förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteren Lovisa, Karl, Kettil, Klas, Knut, Leif, Leo, Lennart, Loke, Manfred, Martin, Mats och Märta med däri den 5 innevarande oktober företagen jämkning beträffande kvarteret Martin, ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Drätselkammaren hade i häröver den 13 innevarande oktober avgivet yttrande tillstyrkt byggnadsnämndens berörda förslag, varvid dock drätselkammaren meddelat, att inom drätselkammaren dess ledamöter Herrar Bäckman och Nyman reserverat sig mot drätselkammarens beslut så tillvida, att enligt deras mening arkader utmed Köpmangatans västra sida ej borde upptagas, samt att Drätseldirektören Öberg i särskild reservation anfört avvikande mening beträffande breddningen av Vasagatan.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 124) uppstod överläggning. Därunder yrkade dels Herrar Eklund, Engdahl, Welin-Berger, Pers och Keijser bifall till byggnadsnämndens förslag, vilket jämväl förordades av Herr borgmästaren, dels Herr Henning med vilken Herrar Hedberg, Eriksson och Sundström förenade sig, sådan ändring i förslaget, att de föreslagna bestämmelserna om arkader vid Köpmangatan skulle utgå eller alltså att den nuvarande stadsplanen i denna del skulle lämnas oförändrad, dels ock Herr Sundström, att Vasagatan skulle upptagas till 14 meters bredd i stället för föreslagna 18 meter. Herr Nyman yttrade sig utan att framställa särskilt yrkande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad godkände stadsfullmäktige vid framställd proposition å de därunder avgivna yrkandena utan omröstning till alla delar byggnadsnämndens av drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Emot beslutet anmälde Herrar Sundström, Henning och Eriksson reservation under hänvisning till sina under överläggningen gjorda yrkanden.

§ 178.

Ang. ändring av stadsplanen för kvarteren Kleopatra och Klio.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 5 innevarande oktober hade byggnadsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville antaga ett av stadsingenjören Schiött och stadsarkitekten Ahlbom upprättat, den 1 juni 1938 dagtecknat förslag till jämkning av stadsplanen samt stadsplanebestämmelser för kvarteren Kleopatra och Klio ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Drätselkammaren hade i häröver den 13 innevarande oktober avgivet utlåtande tillstyrkt byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 125) godkände stadsfullmäktige utan omröstning ifrågavarande förslag.

§ 179.

Ang. belysning vid Svartåns västra sida söder om järnvägen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från hamnstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober, under tillstyrkande av hamnstyrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att för anordnande av belysning utmed Svartåns västra sida söder om järnvägen lämna styrelsen ett anslag å 1.150 kronor att förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas genom att för uttaxering upptagas i hamnstyrelsens utgiftsstat för nästkommande år.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 126) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 180.

Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till och inom Övre Vega.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober under tillstyrkande av styrelsens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas till och inom byggnadsområdet Övre Vega i enlighet med vatten- och gasverksstyrelsens föreliggande förslag anslå 65.800 kronor, *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om nådigt tillstånd att få bestrida ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att i mån av behov förskottera beloppet av tillgängliga medel.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 127) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 181.

Ang. anslag till Västerås luftskyddsförening.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Västerås luftskyddsförening hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 128) hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för stödjande av föreningens verksamhet under

innevarande höst lämna föreningen ett anslag av 1.000 kronor att utgå av innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet utan omröstning drätselkammarens framställning.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 31 oktober 1938.

ALB. LUNDKVIST.

Georg Leontein. *Einar Keijser.*

Offentligen uppläst den 31 oktober 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 24 november 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice Ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Sundström, Pers, Hedberg, Leontein, Keijser, Håvberg, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Widén, Robsahm, C. W. Karlsson, Östlund, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, Hellblom, Lundgren, Fru Berg, Herrar Thorén, Fredriksson, Löf, Fru Holmström, Herrar Nyman, Persson, Fru Westberg, Herrar Behring, Granér, Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, E. V. Larsson, Eriksson, Norrman och Lindén.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Pettersson, Hellström, Bergquist, David Johansson och G. Larsson.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Thorwald Bergquist.

§ 182.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Hedberg och Lindén att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset tisdagen den 29 innevarande november kl. 1 e. m.

§ 183.

Ang. skogsaccis för år 1938.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 129) hade drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa skattesatsen för skogsaccis i Västerås för år 1938 till en krona 85 öre för 100 kronors rotvärde.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning drätselkammarens berörda förslag.

§184.

Ang. bidrag till brandväsendet från Städernas Allmänna Brandstodsbolag.

Med överlämnande av en skrivelse från Städernas Allmänna Brandstodsbolag, däri bolaget meddelat, att bolaget beslutat för innevarande år lämna Västerås stad ett bidrag om 6.300 kronor till bestridande av kostnaderna för brandförsvaret inom staden, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 130) hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* med tacksamhet emottaga i ärendet omförmälda bidrag, samt *att* beloppet ifråga skulle på sätt drätselkammaren komme att föreslå i samband med framläggandet av budgeten för nästkommande år användas till täckande av kostnaden för inköp av brandverkets nya stegautomobil.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 185.

Ang. anläggande av avloppsoch gasledningar i en del av Stora gatan.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande november under tillstyrkande av styrelsens förslag hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för framdragande av avloppsledning och gasledning i en del av Stora gatan i huvudsaklig överensstämmelse med vatten- och gasverksstyrelsens föreliggande förslag ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 12.200 kronor, *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t anhålla om nådigt tillstånd för staden att bestrida ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 131) biföllo stadsfullmäktige på yrkande av Herr Henning utan omröstning till alla delar drätselkammarens hemställan.

§ 186.

Ang. anskaffandet av en ljuskopieringsmaskin för stadsingenjörskontoret.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från byggnadsnämnden hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 3 innevarande november, under tillstyrkande av nämndens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för inköp av en ny ljuskopieringsmaskin ställa till byggnadsnämndens förfogande ett förslagsanslag å 2.500 kronor, samt *att* beloppet ifråga skulle utgå av innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 132) utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 187.

Ang. pensionsunderstöd åt f. städerskan Elin Eng.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 15 september 1938 hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* bevilja förra städerskan Elin Eng ett årligt pensionsunderstöd av 300 kronor.

Lönenämnden hade i häröver den 2 innevarande november avgivet yttrande tillstyrkt framställningen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 188.

Ang. förhandlingar med Sv. Kommunalarbetareförbundet.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 134) hade lönenämnden meddelat, att förda förhandlingar med Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avdelningar N:ris 116 och 144 om förslag till arbets- och löneavtal rörande till förbundet anslutna befattningshavare icke lett till enighet och att förhandlingarna därför avbrutits.

Stadsfullmäktige beslöto lägga det inkomna meddelandet till handlingarna.

§ 189.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 9 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 135) hade beredningsutskottet avgivit förslag ang. val av kommunala förtroendemän i följd av att mandat med innevarande år utlöpte och i anledning av eljes uppkomna ledigheter.

Med ledning av detta förslag och under föredragningen framställda yrkanden företogos nu ifrågavarande val på sätt §§ 190—227 här nedan närmare omförmäles.

Samtliga val förrättades med acklamation.

§ 190.

Drätselkammaren.

Med bifall till arbetsförmedlingsföreståndaren Josef Widéns anhållan om entledigande med innevarande års utgång från uppdraget som ledamot av drätselkammaren, valde stadsfullmäktige till ledamot i drätselkammaren intill utgången av år 1939 kassören Gösta Lundberg.

§ 191.

Hamnstyrelsen.

Utsågos till ledamot i hamnstyrelsen för åren 1939—1943 fastighetsarbetaren O. Håvberg och till suppleant i styrelsen för åren 1939—1941 direktören Mattias Pers.

§ 192.

Lönenämnden.

Med bifall till överingenjören C. Hennings anhållan om entledigande med innevarande års utgång från ledamotskapet i lönenämnden valde stadsfullmäktige till ledamot i lönenämnden intill utgången av år 1939 grosshandlaren Sam. Nyström.

§ 193.

Byggnadsnämnden.

Till ledamöter i byggnadsnämnden för åren 1939—1942 valde stadsfullmäktige civilingenjören Albert Andersson, byggmästare Fritz Eklund, byggnadssnickaren David V. Johansson och brandchefen O. Clarholm.

Till suppleanter i nämnden för samma tid utsågos fabrikören Johan Svensson, byggnadssnickaren Axel Eriksson, byggnadssnickaren Fritz Nyberg och vice brandchefen O. G. F. Werngren.

§ 194.

Brandstyrelsen.

Valde stadsfullmäktige till ledamöter i brandstyrelsen för åren 1939—1942 montören Arthur Lundell och byggnadssnickaren Fritz Nyberg samt till suppleanter för samma tid filaren Göte Juhlén och ingenjören Valter Åkerman.

§ 195.

Sakkunniga vid brandsyn.

Utsågo stadsfullmäktige till sakkunniga vid brandsyn för år 1939 byggmästaren J. Albert Fredriksson och muraren Martin Hellblom samt till suppleanter för dem kakelugnsmakaren Jonas Johansson och byggnadssnickaren A. N. Vretholm.

§ 196.

Fattigvårdsstyrelsen.

Biföllo stadsfullmäktige en av distriktschefen i 10:de fattigvårdsdistriktet muraren Martin Hellblom gjord anhållan om entledigande från uppdraget.

Härefter valde stadsfullmäktige till distriktschef i herr Hellbloms ställe för åren 1939—1941 nuvarande vice distriktschefen, fru Helga Gustafsson, till vice

distriktschef i fru Gustafssons ställe för samma tid nuvarande vårdaren, lokeldaren Gunnar Lindgren och till ny vårdare i herr Lindgrens ställe fru Maja Sillén.

§ 197.

Direktionen för ålderdomshemmets tuberkulosavdelning.

Utsågo stadsfullmäktige till ledamöter i direktionen för ålderdomshemmets tuberkulosavdelning för åren 1939—1942 andre stadsläkaren C. Idar och domprosten Ernst Enochsson och till suppleant i direktionen under samma tid praktiserande läkaren Josef Lundblad.

§ 198.

Badhusstyrelsen.

Till ledamöter i badhusstyrelsen för åren 1939—1942 valdes drätseldirektören T. Öberg, förste stadsläkaren Gustav Andrén och simläraren Tord Söderquist.

§ 199.

Planteringsnämnden.

Med bifall till förmannen G. F. Lundbergs anhållan om entledigande med innevarande års utgång från uppdraget att vara ledamot i planteringsnämnden, utsågo stadsfullmäktige till ledamot av nämnden i herr Lundbergs ställe för tiden intill 1939 års utgång förrådsvaktmästaren Ivar Engström.

I samband härmed anhöll redaktören Anders Pers om befrielse med innevarande års utgång från uppdraget att vara ledamot i nämnden.

Stadsfullmäktige biföllo denna anhållan samt uppdrog åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av ny ledamot i den avgångnes ställe.

§ 200.

Lantegendomsnämnden.

Valde stadsfullmäktige till ledamöter i lantegendomsnämnden för åren 1939—1941 statens lantbruksingenjör H. Welin-Berger, godsägaren Johan Jansson, verkmästaren Gustaf Karlsson, smeden G. S. Berg och byggnadssnickaren Erik Lindström.

§ 201.

Taxeringsnämnderna.

Beslöts, att antalet av stadsfullmäktige valda ledamöter i en var av 1939 års taxeringsnämnder skulle vara tre med tre suppleanter utom i 11:te distriktet, där antalet sådana ledamöter bestämdes till fem med lika antal suppleanter.

Härefter valdes till ledamöter och suppleanter för år 1939 i de olika taxeringsnämnderna följande personer, varvid bestämdes, att varje ledamot skulle hava sin särskilda suppleant och att vid förfall för ordinarie ledamot den suppleant skulle inkallas, som här nedan finnes upptagen i det mot ledamoten svarande ordningsrummet.

1:sta distriktet:

Ledamöter: Direktören Elow Eriksson, bokföraren R. Söderquist, fabrikören Otto Petersson.

Suppleanter: Köpmannen O. Maunsbach, montören E. V. Larsson, tapetseraren Gust. Lindström.

2:dra distriktet.

Ledamöter: Ingenjören Erik Kjörning, bokförlagsföreståndaren R. V. Hult, överpostiljonen J. E. Wirén.

Suppleanter: Köpmannen Sigfr. Holm, gjutaren Axel Larsson, linjeförmannen V. R. Brännström.

3:dje distriktet.

Ledamöter: Sågverksägaren A. Norén, byggnadssnickaren Fritz Nyberg, handelsföreståndaren Axel Andersson.

Suppleanter: Verkstadsarbetaren Georg Karlsson, förmannen Gunnar Larsson, postassistenten Rudolf v. Hülpershausen.

4:de distriktet.

Ledamöter: Handlanden Otto Jansson, fanjunkaren K. A. Jansson, byggnadssnickaren Karl Viktorsson.

Suppleanter: Förrådsvaktmästaren Ivar Engström, förvaltaren David Hallborg, apparatprovaren Ragnar Karlsson.

5:te distriktet.

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, verkstadsarbetaren C. A. Fröbom, ingenjören Algot Svensson.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, hyvlaren Herman Thorén, köpmannen Bror Edling.

6:te distriktet.

Ledamöter: Sekreteraren K. Sjöfält, grosshandlaren Alb. Reutergårdh, järnvägstjänstemannen Thure Bergquist.

Suppleanter: Skorstensfejaremästaren C. W. Karlsson, kamreraren S. Holmblad, byggnadsarbetaren J. E. Willebrand.

7:de distriktet.

Ledamöter: Köpmannen C. V. Tisell, handelsföreståndaren C. E. Juhlin, fastighetsarbetaren Erik Karlsson.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, folkskolläraren Edvin Sigroth, snickaren Erik Lindström.

8:de distriktet.

Ledamöter: Matvaruhandlaren F. H. Berglind, byggnadssnickaren K. J. Pettersson, arkitekten V. Segerstedt.

Suppleanter: Skräddaren K. Torstensson, svarvaren A. V. Adamsson, blomsterhandlaren Karl Pettersson.

9:de distriktet.

Ledamöter: f. slöjdläraren F. Brandt, plåtarbetaren Emil Johansson, f. guldsmeden C. E. Tengström.

Suppleanter: Folkskolläraren Elis Hedberg, plåtslagaren J. V. Bergstrand, ingenjören F. O. Berling.

10:de distriktet.

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, ingenjören Ferdinand Wahlberg, förmannen C. F. Larsson.

Suppleanter: Verkmästaren V. Linde-Olsson, målaremästaren O. Hansson, plåtslagaren Olof Larsson.

11:te distriktet.

Ledamöter: Lokeldaren Ernst Larsson, snickaren J. A. Johansson, lindaren Fredr. Wetter, lantbrukaren Jakob Pettersson, f. lantbrukaren A. Engström.

Suppleanter: Lokomotiveldaren J. A. Löfstrand, snickaren J. A. Grönberg, lantbrukaren C. P. Karlstedt, lantbrukaren Herman Falk, bankkamreraren Curt Möller.

Åt nämnden i detta distrikt och närmast åt ledamoten herr Pettersson skulle givas uppdraget att taga befattning med virkestaxering enligt § 81 i taxeringsförordningen med herr Falk som suppleant i detta särskilda uppdrag.

§ 202.

Pensionsnämnderna.

Med bifall till muraren Martin Hellbloms anhållan om entledigande med innevarande års utgång från uppdraget att vara ledamot i pensionsnämnden för S:t Ilians sockens distrikt, valde stadsfullmäktige till ledamot i hans ställe för tiden intill utgången av år 1941 nuvarande suppleanten, förmannen Gunnar Pettersson samt till suppleant i herr Petterssons ställe för samma tid fru Anna Gelin.

§ 203.

Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.

Till ny ledamot i Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen efter köpmannen Carl Hedberg, vilken från den 1 januari 1939 icke längre tillhörde stadsfullmäktige utsågs intill utgången av år 1939 skorstensfejaremästaren C. W. Karlsson.

§ 204.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

Till ledamöter i Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för åren 1939 och 1940 återvaldes kaptenen G. Robsahm, kontorschefen Einar Keijser och folkskolläraren G. Leontein samt till ledamot efter herr Hedberg, som från den 1 januari 1939 icke längre tillhörde stadsfullmäktige, för tiden intill 1939 års utgång skorstensfejaremästaren C. W. Karlsson.

§ 205.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Till ledamöter i Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond för åren 1939 och 1940 återvaldes måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och direktören Elow Eriksson.

§ 206.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Till ledamöter i Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond för åren 1939 och 1940 valdes från tjänstemannaklassen domprosten E. Enochsson, från handlande- och hantverkareklassen fabrikören Arvid Svensson och handlanden Erik Sjöquist samt från arbetsklassen förrådsförmannen Th. Bergqvist.

§ 207.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Till ledamöter i Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för åren 1939 och 1940 valdes fabrikören Johan Svensson och fru Anna Vestberg.

§ 208.

Maria Hallanders donationsfond.

Sedan efter den av stadsfullmäktige den 27 oktober 1938 företagna utlottningen ledamöterna i nämnden över Maria Hallanders donationsfond domprosten Ernst Enochsson och fru Alma Larsson förklarats skola avgå med utgången av innevarande år återvalde stadsfullmäktige för åren 1939—1942 de utlottade ledamöterna.

§ 209.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning.

Till ledamöter i Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning för åren 1939—1942 återvaldes överingenjören C. M. Schenström, förmannen C. F. Larsson och skorstensfejaremästaren C. W. Karlsson.

§ 210.

Styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor.

Till ledamöter i Styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor återvalde stadsfullmäktige för tiden till och med utgången av juni månad 1940 fru Agnes Söderquist och kaptenen G. Robsahm och till suppleant i styrelsen för samma tid länsjägmästaren E. Nyblom.

§ 211.

Styrelsen för Västerås Arbetarinstituts förening.

Till ledamöter i Styrelsen för Västerås Arbetarinstituts förening utsågo stadsfullmäktige för åren 1939—1941 rektorn V. Hj. Thyresson och kontoristen Mauritz Pettersson.

§ 212.

Revisorer av stadens räkenskaper.

Till ordinarie revisorer av stadens räkenskaper för år 1939 utsågos hovrättsnotarien Erik Genell, tjänstemannen E. Ekeroth, förmannen Karl Engdahl, kamreraren J. Häggström, kontoristen Einar Jonsson, metallarbetaren Martin

Holmberg och direktören Valter Litzén, samt till suppleanter för dem kamreraren Rick. Landstätt, svarvaren Viktor Karlsson, kontoristen C. G. R. Sjöberg, kamreraren Fritz Lilliecreutz, bokföraren B. Sjöberg, tjänstemannen Gösta Holmén och järnvägstjänstemannen Hugo Svanlind.

Till sammankallande utsågs herr Genell.

§ 213.

Revisorer av arbetareinstitutets räkenskaper.

Till revisor för år 1939 av arbetareinstitutets räkenskaper återvaldes ingenjören F. O. Berling och till hans suppleant kassören Gösta Lundberg.

§ 214.

Revisorer av högre allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.

Till revisorer av högre allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper för år 1939 valdes verkmästaren Gustaf Karlsson och kaptenen G. Robsahm och till deras suppleant järnvägstjänstemannen Hugo Svanlind.

§ 215.

Revisor av Västerås högre elementarläroverk för flickor räkenskaper.

Till revisor av Västerås högre elementarläroverks för flickor räkenskaper för år 1939 återvaldes folkskolläraren G. Leontein.

§ 216.

Revisor av Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet.

Till revisorer av Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhets räkenskaper för år 1939 återvaldes posttjänstemannen E. L. Östlund och till hans suppleant kaptenen G. Robsahm.

§ 217.

Revisor av Baptistkyrkans ungdomsförenings biblioteksverksamhet i Västerås.

Till revisor av Baptistkyrkans ungdomsförenings biblioteksverksamhet i Västerås räkenskaper för år 1939 återvaldes posttjänstemannen E. L. Östlund och till hans suppleant kaptenen G. Robsahm.

§ 218.

Idrottsplatsstyrelsen.

Till ledamöter i idrottsplatsstyrelsen för åren 1939 och 1940 återvaldes redaktören Fritz Svanström, drätseldirektören T. Öberg och lasarettsläkaren I. Behring samt till deras suppleanter för samma tid folkskolläraren Karl Nordlund, förrådsförmannen Hugo Fredriksson och komministern S. A. Sigland.

§ 219.

Revisor av Västerås Idrottshalls förening u. p. a. räkenskaper för år 1939.

Till revisor av Västerås Idrottshalls förenings u. p. a. räkenskaper för år 1939 omvaldes tjänstemannen Gust. Lindén och till dennes suppleant kontoristen Einar Jonsson.

§ 220.

Västerås Kafé Aktiebolag.

Till ledamöter i styrelsen för Västerås Kafé Aktiebolag återvaldes för år 1939 stuveriförmannen Carl Hellström, skorstensfejaremästaren C. W. Karlsson och kassören Gösta Lundberg samt till suppleanter för samma tid byggnadssnickaren David Johansson och förrådsförvaltaren John Beckman.

Till revisor av bolagets räkenskaper för samma år omvaldes bokförlagsföreståndaren R. V. Hult och till suppleant för denne rektorn Hj. Thyresson.

§ 221.

Arbetslöshetskommittén.

Till ledamöter i arbetslöshetskommittén för år 1939 utsågos studieledaren Gust. Sund, direktören K. R. Liljeblad, statens lantbruksingenjör H. Welin-Berger, muraren Martin Hellblom, förrådsförvaltaren John Beckman, hyvlaren Herman Thorén, förmannen Gunnar Larsson, filaren Viktor Persson och ingenjören G. H. Zanders, samt till suppleanter smidesmästaren F. H. Eriksson, redaktören E. Berg, metallarbetaren Erik Andersson, inköpschefen John Lundgren och metallarbetaren Vilhelm Berg.

Till revisorer av kommitténs med statsbidrag bedrivna verksamhet för år 1939 valdes kassören Gösta Lundberg och kamreraren Harald Ivarsson samt till suppleant för dem kassören Harry Öjve.

§ 222.

Trafikkommittén.

Sedan ledamoten av trafikkommittén arbetsförmedlingsföreståndaren Josef Widén avsagt sig uppdraget, utsågo stadsfullmäktige, med bifall till herr Widéns hemställan om entledigande, till ledamot i herr Widéns ställe chauffören John Eriksson.

§ 223.

Brandstodskommittén för fast egendom.

Till ledamöter i brandstodskommittén för fast egendom för år 1939 återvaldes byggmästaren Edvard Karlsson, byggmästaren J. A. Fredriksson, byggmästaren Axel Hammer och byggnadssnickaren David V. Johansson med byggmästaren Fritz Eklund och muraren Martin Hellblom som suppleanter.

§ 224.

Ombud vid mantalsskrivning.

Till ombud vid mantalsskrivning för år 1939 omvaldes skrivaren Axel Andersson, snickeriförmannen Hugo Svensson, f. guldsmeden Emil Tengström och fattigvårdstillsyningsmannen Erik Johansson.

§ 225.

Huvudmän i Västerås stads sparbank.

Till huvudmän i Västerås stads sparbank för åren 1939—1943 utsågos måleriföreståndaren Albert Lundkvist, köpmannen Erik Sundström och byggmästare Fritz Eklund.

§ 226.

Sakkunniga att gå Rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör.

Beslöto stadsfullmäktige till sakkunniga att gå rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1939 föreslå hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, sjökaptenen G. Thorslund, ångbåtsbefälhavaren Nils Sander, maskiningenjören G. Wallenius och kaptenen Carl Wenström.

§ 227.

Gode män vid mätningsförrättningar.

Med anledning av en hemställan från magistraten om ökat antal gode män vid mätningsförrättningar beslöto stadsfullmäktige att ytterligare två gode män skulle utses till utgången av år 1941 och valde härtill direktören Ulrik Celsing och byggnadssnickaren Erik Lindström.

§ 228.

Ang. om- och tillbyggnader för högre allmänna läroverket.

Sedan stadsfullmäktige den 30 januari 1936 vid behandling av ett av den av stadsfullmäktige tillsatta särskilda kommittén för utredning av högre allmänna läroverkets i Västerås lokalbehov avgivet preliminärt förslag till om- och tillbyggnad av de nuvarande läroverksbyggnaderna beslutat uttala sig för, att kommitténs fortsatta utredningsarbete borde fullföljas i huvudsaklig över-

ensstämmelse med det av kommittén förordade förslaget, hade kommittén nu i skrivelse till stadsfullmäktige den 8 innevarande november hemställt, om godkännande av ett av kommittén på grundvalen av det preliminära förslaget utarbetat slutligt förslag till frågans lösning. Vid kommitténs skrivelse var fogad en skriftlig reservation av en av kommitténs ledamöter, Herr Henning, vilken för sin del yrkat, att stadsfullmäktige måtte återremittera ärendet till kommittén för utredning av frågan om nybyggnad av läroverkshus i stället för om- och tillbyggnad av de nuvarande byggnaderna samt uppdraga åt rådhusbyggnadskommittén att yttra sig rörande de nuvarande läroverksbyggnadernas användande för den kommunala förvaltningen.

Drätselkammaren hade i avgivet yttrande den 10 innevarande november under tillstyrkande av kommitténs framställning hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* godkänna det av kommittén framlagda förslaget till om- och tillbyggnad av läroverksbyggnaderna med förbindelsegång och luftskyddsrum i överensstämmelse med i ärendet uppgjorda ritningar, *att* för ändamålet anslå förslagsvis 1.375.000 kronor att utgå med 1.000.000 kronor av lånemedel och återstoden av redan uttaxerade och för ändamålet reserverade medel, *att* uppdraga åt drätselkammaren att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökning om tillstånd för staden att få bestrida nyssnämnda utgift om 1.000.000 kronor genom upptagande av amorteringslån, samt *att* uppdraga åt den redan tillsatta kommittén att underställa byggnadsförslaget Kungl. Skolöverstyrelsen och Kungl. Byggnadsstyrelsen för granskning och godkännande samt att i egenskap av byggnadskommitté infordra och antaga entreprenadanbud och under byggnadstiden företräda staden ävensom ansöka om största möjliga statsbidrag till luftskyddsrummens anordnande.

Efter föredragning av berörda handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 136) upplästes dels en från läroverkskollegiet inkommen skrivelse med tillhörande protokollsutdrag, så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan kollegiet vid h. allm. läroverket i Västerås vid sammanträde den 14 och 18 november 1938 beslutat avlåta en vördsam skrivelse till Stadsfullmäktige rörande läroverkets lokalfråga, får jag i enlighet med detta beslut översända protokollsutdrag från ovannämnda sammanträde.

Västerås den 19. 11. 1938.

Vördsamt

S. Landtmanson.
Rektor".

"Utdrag ur protokoll vid kollegiets sammanträde den 14 och 18 nov. 1938.

---

§ 3.

Vid sitt sammanträde den 10 nov. 1938 hade kollegiet på förslag av herr Wahlberg beslutat yrka, att tillfälle skulle beredas det att ånyo yttra sig över det förslag till om- och tillbyggnad av läroverkets byggnader, som utarbetats inom den av stadsfullmäktige tillsatta kommittén.

Med anledning av detta yrkande redogjorde rektor för byggnadsfrågans behandling inom kommittén och erinrade om att kollegiet vid sammanträde den 30 oktober 1936 redan i princip godkänt det av arkitekten Hahr utarbetade förslag, vilket nu efter ytterligare överarbetning, varvid hänsyn tagits till av kollegiet uttalade önskningar, färdigställts och av kommittén överlämnats till Stadsfullmäktige för besluts fattande. Förslaget hade av drätselkammaren enhälligt förordats, och utsikt syntes alltså nu finnas, att läroverkets segslitna byggnadsfråga kunde inom ej avlägsen tid bliva löst och det nuvarande provisoriska och ohållbara tillståndet upphöra. Det vore enligt rektors mening ingalunda lyckligt, om frågan nu skulle riskera att ytterligare förhalas och dess avgörande ställas på framtiden.

Vid den följande, livliga diskussionen framhölls av flera lärare, att kollegiet visserligen vid ovannämnda tillfälle i princip godkänt den Hahrska planen, men att detta skett endast därför, att det fått den uppfattningen, att det vore omöjligt att realisera den av kollegiet vid ett föregående tillfälle, den 1 november 1935, förordade tanken att igenlägga Östra Kyrkogatan och för läroverkets räkning utnyttja den på andra sidan gatan belägna tomten. Vidare framhölls, att i det nu utarbetade projektet icke alla kollegiets önskemål blivit beaktade, och att planen vore i flera avseenden otillfredsställande. Då staden numera inköpt den nämnda tomten på andra sidan Östra Kyrkogatan och stadsarkitekten i ett annat sammanhang föreslagit gatans slopande, borde man återgå till tanken att lösa läroverkets byggnadsfråga genom att på något sätt utnyttja denna tomt för läroverkets räkning. Härigenom kunde ock vinnas en skolgård av tillräcklig storlek, något, som vore mycket värdefullt.

Sedan diskussionen avslutats, beslöt kollegiet på förslag av herr Stenström med 19 röster mot 9 att till Stadsfullmäktige avlåta följande skrivelse:

Sedan det av kommittén för utredande av frågan rörande h. allm. läroverkets lokalbehov till Stadsfullmäktige ingivna förslaget till lösande av denna fråga kommit till kollegiemedlemmarnas kännedom, har kollegiet vid h. allm.

läroverket i Västerås denna drag dryftat byggnadsfrågans nuvarande läge och ber kollegiet vördsamt att till Stadsfullmäktige få framföra följande synpunkter.

När kollegiet den 1 november 1935 hade att avgiva yttrande över då föreliggande förslag till lösning av läroverkets byggnadsfråga, beslöt kollegiet utan omröstning, att som sitt främsta önskemål framhålla en undersökning, huruvida icke ett nytt skolhus kunde uppföras å den på andra sidan Östra Kyrkogatan belägna tomten och i sammanhang härmed gatan igenläggas. Därefter beslöt kollegiet med 15 röster mot 12 att, "för den händelse en sådan lösning av frågan av någon anledning icke skulle kunna genomföras", i princip förorda ett av de 3 då föreliggande alternativen till läroverksbyggnadernas utökning. 12 röster avgåvos för avslag å samtliga de föreliggande förslagen.

När kollegiet den 30 oktober 1936 hade att ånyo yttra sig över läroverkets lokalfråga, förelåg det av kollegiet år 1935 föredragna alternativet i delvis utarbetat skick. Någon utredning, som klart visade, att kollegiets främsta önskemål, utnyttjande av tomten öster om läroverket, icke kunde komma till stånd, hade icke delgivits kollegiet. Framläggandet av enbart ombyggnadsprojektet torde ha tolkats så, att för kollegiet obekanta, oavvisliga hinder funnes för en lösning av frågan i anslutning till kollegiets främsta önskan.

När kollegiet därför beslöt att i princip tillstyrka arkitekten Hahrs ombyggnadsförslag, skedde detta på grundval av följande förutsättningar:

1) ett utnyttjande av tomten öster om läroverket var av någon orsak icke realiserbart;

2) kollegiets beträffande ombyggnadsförslaget framlagda särskilda önskemål skulle komma att väsentligen tillmötesgås;

3) det framlagda ombyggnadsförslaget skulle vara väsentligt billigare än annan, radikalare lösning av byggnadsfrågan;

4) kollegiet trodde sig genom denna tillstyrkan befordra en snabb lösning av byggnadsärendet.

Icke någon av dessa förutsättningar har visat sig *helt* riktig. Arkitekten Hahrs förslag har efter långvarig bearbetning framlagts till Stadsfullmäktige, varvid uppvisats, att ombyggnadsförslaget icke ställer sig väsentligt billigare än nybyggnader för liknande ändamål å annan ort, att kollegiets särskilda önskemål visserligen i stor utsträckning tillmötesgåtts, men att för ungdomens bästa och skolans arbete så betydelsefulla frågor som anskaffande av gymnastiklokal för flickorna, bostad för vaktmästare och maskinist samt ökat utrymme för ungdomen under rasterna icke kunnat genom detta förslag lösas.

Slutligen har från auktoritativt håll framkastats förslag till lösning av läroverkets byggnadsfråga med utnyttjande av tomten öster om läroverket. Då

denna av kollegiet år 1935 såsom kollegiets främsta önskemål framlagda plan numera alltså framförts från annat håll, och då kollegiet alltjämt betraktar ett utnyttjande av tomten öster om läroverket som den bästa och närmaste till hands liggande vägen att tillgodose läroverkets behov av ökat tomtutrymme för bebyggande och för ökad skolgård, kan kollegiet icke finna annat än att en utredning av denna fråga måste komma till stånd.

Kollegiet vill därför hos Stadsfullmäktige vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige, innan läroverkskommitténs förslag definitivt antages, ville föranstalta en utredning av huruvida en god och framtidsduglig lösning av läroverkets byggnadsfråga kunde vinnas genom utnyttjande av tomten öster om läroverket. Finnes någon orsak, som verkligen omöjliggör denna lösning, bör denna orsak ganska snabbt kunna angivas. Finnes ingen sådan orsak, skall kollegiet, som dagligen erfar olägenheterna av att byggnadsfrågan alltjämt är olöst, under den tidsutdräkt, som den nya utredningen dessvärre måste föra med sig, dock kunna glädja sig åt förhoppningen, att en bättre lösning än den nu framlagda skulle bliva funnen. Om denna av kollegiet begärda utredning kommer till stånd, skall kollegiet, väl medvetet om att många hinder kunna uppstå, som försvåra en snabb lösning av frågan, känna en mycket stor tacksamhet mot hrr kommitterade, om de lyckas övervinna dessa hinder på en kort tid.

Skulle Stadsfullmäktige icke kunna bifalla denna kollegiets begäran om utredning, eller skulle kollegiets främsta önskemål visa sig icke kunna realiseras, står kollegiet alltjämt fast vid att tillstyrka det föreliggande ombyggnadsförslaget, som, även om det kan befaras bliva ett provisorium, dock bör komma till stånd hellre än att frågan förskjutes till en helt oviss framtid. För denna händelse vill kollegiet återigen starkt betona sina tidigare framförda önskemål: lokaler böra anskaffas för flickornas gymnastik, Huvudbyggnaden och Gamla annexbyggnaden böra förenas genom en förbindelsegång, och en anordning för astronomiska observationer bör göras.

Kollegiet, som finner det hart när otroligt, att en ombyggnad av läroverket skall kunna ske under pågående termin utan att för elever, lärare och deras arbete olidliga förhållanden uppkomma, vill söka äga tilltro till den sakkunskap, som har att utarbeta organisationsplan för arbetet, men har ej kunnat underlåta att uttala sin stora oro inför detta problem.

---

9 röster avgåvos för ett av rektor framställt förslag, att kollegiet, för att icke förhala frågans lösning, skulle, med fasthållande av sitt beslut den 30 oktober 1936, inskränka sig till att i en skrivelse till Stadsfullmäktige dels understryka vikten av att en förbindelsegång kommer till stånd mellan Huvudbyggnaden och Gamla annexbyggnaden, såsom kommittén alternativt föreslagit,

dels med styrka betona de av kollegiet tidigare uttalade önskemål, som icke i det föreliggande förslaget tillgodosetts, främst behovet av lokal för flickornas gymnastik och anordning för astronomiska observationer, dels slutligen starkt framhålla, att den nuvarande alltför trånga skolgården, som genom tillbyggnaden ytterligare minskas, borde utökas genom anlitande av tomten på andra sidan Östra Kyrkogatan, vare sig detta sker medelst igenläggande av gatan eller icke.

Mot kollegiets beslut reserverade sig hrr Liedgren, Nylund, Jirlow, Karlström, Nyman, Bengtsson, Holm, Lindqvist och undertecknad rektor, vilka vid omröstningen utgjort minoritet.

§ 4.

Vid justering av detta protokoll den 18 november anmälde herr Fristedt, att han, som röstat för herr Stenströms förslag, numera anslöte sig till rektors förslag. Likaså anmälde herr Erdtman, att han, som vid sammanträdet den 14 nov. nedlagt sin röst, nu önskade ansluta sig till rektors förslag. Herrar Erdtman och Fristedt anmälde reservation mot kollegiets beslut. Herrar Wahlberg och Wilén samt Ämneslärarinnan Nordlund, som varit frånvarande vid sammanträdet den 14 november, anmälde, att de önskade biträda herr Stenströms förslag.

§ 5.

Att å kollegiets vägnar justera protokollet utsågos hrr Stenström och Jirlow.

Västerås den 18 nov. 1938.

S. Landtmanson.

Justeras.

Olof Stenström. *Ragnar Jirlow.*

Vidimeras

S. Landtmanson."

dels ock en skrivelse från lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket med tillhörande protokollsutdrag av följande lydelse:

"Till *Stadsfullmäktige*
V ä s t e r å s.

Sedan Lokalstyrelsen denna dag varit i tillfälle att taga del av det beslut, som under den 14 och 18 innevarande månad fattats inom kollegiet vid härvarande Högre Allmänna Läroverk, och varigenom en majoritet inom kollegiet förklarat sig önska en fortsatt utredning i läroverkets byggnadsfråga, vill Lokalstyrelsen vid läroverket för sin del uttala såsom sin åsikt, att det måste anses vara för läroverket så värdefullt, att åtgärder *skyndsamt* vidtagas för ett bättre tillgodoseende av lokalbehovet, att det ur den synpunkten vore mycket att beklaga, därest stadsfullmäktige i Västerås icke redan nu vidtoge de anordningar, som den för utredning av läroverkets byggnadsfråga tillsatta kommittén föreslagit.

Ett tillmötesgående av den framställning, som gjorts av läroverkskollegiets majoritet, skulle otvivelaktigt betyda en lång tids uppskov med ordnandet av läroverkets lokalfråga, ej minst därför att förutsättningen för ett genomförande av den av kollegiemajoriteten förordade planen är en även beträffande transportlederna inom staden i utomordentligt hög grad inverkande stadsplaneförändring, vilken, om den kan komma att bifallas, dock hör till de svårutredda och därför ej snabbt avgjorda frågorna.

Inför det av Lokalstyrelsen vitsordade trängande behovet av bättre utrymmen för undervisningens bedrivande i Västerås Högre Allm. Läroverk vidhåller därför Lokalstyrelsen sitt redan fattade beslut att för sin del tillstyrka ett utförande snarast möjligt av särskilda kommitténs förslag till om- och tillbyggnad av de nuvarande läroverksbyggnaderna.

Dessutom ansluter sig Lokalstyrelsen gärna till den erinran, som av kollegiets minoritet dikterats till protokollet från läroverkskollegiets sammanträden den 14 och 18 innevarande november, nämligen att vid genomförandet av byggnadsförslaget en förbindelseled mellan huvudbyggnaden och gamla annexbyggnaden bör anordnas i enlighet med byggnadskommitténs alternativa beslut härutinnan, varjämte Lokalstyrelsen — ävenledes i likhet med läroverkets rektor och kollegium — framhåller, att lokal för flickornas gymnastik, till vilken utrymme ej beretts i det framlagda förslaget, skyndsamt på annat sätt måste anordnas, ävensom att, sedan numera en härför väl belägen tomt av Västerås stad förvärvats, det ock måtte så ordnas, att genom anlitande därav bättre fritt utrymme för skolgård erhålles.

Västerås den 21 november 1938.

På Lokalstyrelsens vägnar
Erik Falk.
Ordförande."

"Utdrag ur protokoll vid lokalstyrelsens sammanträde den 21 nov. 1938.

Närvarande: hrr Falk, Rudberg, Östlund, rektor och undertecknad.

§ 1.

Föredrog hr Ordf. den skrivelse, som av läroverkets kollegium insänts till Stadsfullmäktige med yttrande i läroverkets byggnadsfråga, avgivet vid kollegiets sammanträde den 14 och 18 november 1938.

Hr Ordf. beklagade livligt, att denna skrivelse kommit till stånd, då en fortsatt utredning endast skulle medföra ett längre uppskov med ordnandet av läroverkets lokalfråga. Häri instämde hrr Rudberg, Östlund och rektor. Undertecknad Norrman anförde avvikande mening och relaterade de synpunkter, som dikterade denna ställning till frågan, och som närmare uttryckts i kollegiemajoritetens skrivelse till Stadsfullmäktige.

§ 2.

Föredrog hr Ordf. en av honom uppsatt skrivelse till Stadsfullmäktige av följande lydelse:

(Skrivelsen bifogas separat.)

I denna skrivelse instämde samtliga Lokalstyrelsens ledamöter utom undertecknad Norrman, vilken anförde avvikande mening och anhöll om reservation att antecknas till protokollet.

— —

§ 4.

Till att justera dagens protokoll utsågs Landskamreraren Axel Rudberg.

Västerås som ovan.

Olof Norrman.

Justeras

Axel Rudberg.

Rätt udraget betygar i tjänsten:

Olof Norrman."

Härefter uppstod en lång överläggning. Därunder yttrade sig först ordföranden Herr Lundkvist i egenskap av ordförande i utredningskommittén och yrkade bifall till drätselkammarens förslag. Till samma förslag yrkades bifall jämväl av Herrar Östlund, Eklund, Granér, Behring och Pers, vilken sistnämnde dock hemställe, att några skyddsrum ej anordnades i läroverkshusen och att anslaget därför minskades med 78.000 kronor. Herr Henning, med vilken Herrar Sundström, Hellblom, Holmström, Engdahl, Norrman, Nyman, fru Holmström och Herr Trangius förenade sig yrkade, att ärendet måtte återremitteras till kommittén för utredning av fråga om fullständig nybyggnad av läroverkshus. Herr Widén yrkade återremiss av frågan till kommittén för utredning i anslutning till läroverkskollegiets senaste yttrande. Herrar vice Ordföranden och Robsahm yttrade sig utan att framställa särskilt yrkande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes till en början proposition å Herrar Hennings och Widéns återremissyrkanden och frågan om ärendets omedelbara avgörande och beslöto stadsfullmäktige härvid, sedan Herr Ordföranden förklarat sig anse, att stadsfullmäktige uttalat sig för ärendets avgörande, samt efter det därvid votering begärts till kontraproposition häremot utan omröstning antagits Herr Hennings yrkande, genom anställd omröstning med 26 ja emot 17 nej, avgivna för Herr Hennings yrkande, nu företaga ärendet till avgörande.

Härefter beslöto stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 29 ja emot 14 nej, avgivna för avslag, bifalla drätselkammarens förslag, dock med undantag för den del av det förordade anslaget, som avsåge anordnande av skyddsrum, varom särskild proposition därefter framställdes. Då sådan proposition slutligen framställdes å drätselkammarens förslag och Herr Pers yrkande godkände stadsfullmäktige i denna del utan omröstning drätselkammarens förslag oförändrat.

Emot stadsfullmäktiges beslut i huvudfrågan anmäldes reservation av Herrar Henning, Norrman, vice Ordföranden, Trangius, Holmström, Hellblom, E. V. Larsson, Nyman, Sundström och Lindén samt Fru Holmström. Herr Engdahl avgav rörande sin inställning till frågan följande förklaring:

"Undertecknad anhåller att till stadsfullmäktiges protokoll i frågan om läroverkets byggnadsfråga få antecknat:

Då stadsfullmäktiges majoritet avslog yrkandet om återremiss för utredning av nybyggnad, vilket sistnämnda förslag jag röstade för, återstod, såvitt jag kan se endast att godkänna förslaget eller rösta för avslag.

Då ett avslagsyrkande otvivelaktigt inneburit att läroverkets byggnads-

fråga ställts på en oviss framtid, vilket jag inte vill medverka till, ansåg jag mig böra rösta för kommitterades förslag ehuru jag tidigare röstade för återremiss av frågan."

Det antecknades, att Herr Lundgren omedelbart efter voteringen om ärendets avgörande eller återremiss yrkat bordläggning, men att detta yrkande såsom för sent väckt icke kunde bliva föremål för beslut, ävensom att Herr Eriksson efter frågans slutbehandling uppgav, att han vid voteringen om bifall till eller avslag å drätselkammarens förslag av misstag röstat ja i stället för, som han avsett, nej.

§ 229.

Stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande områden m. m.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande november hade byggnadsnämnden, med överlämnande av till ärendet hörande handlingar, hemställt, att stadsfullmäktige ville antaga ett vid skrivelsen fogat, av Stadsingenjör Schiött och Stadsarkitekt Ahlbom uppgjort den 23 september 1938 dagtecknat förslag till stadsplan med tillhörande beskrivning för delar av Jakobsberg och Lustigkulla med angränsande områden samt förslag till ändring av stadsplanen för Djäkneberget och kvarteren Gertrud, Greta, Hanna, Herta, Ida, Idun, Kata, Karna, Kamilla, Kajsa, Karin, Kristina och Karola ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Drätselkammaren hade i häröver den 10 innevarande november avgivet utlåtande till alla delar tillstyrkt byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 137) uppstod överläggning, varunder Herrar Henning och Pers yrkade bifall till byggnadsnämndens förslag, Herr Sund påyrkade den ändringen i samma förslag, att Kronvägens anslutning till Götgatan från väster gjordes endast 10 meter bred i stället för 12 meter enligt byggnadsnämndens förslag samt Herr Lundberg yttrade sig utan att framställa särskilt yrkande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad godkände stadsfullmäktige utan omröstning det föreliggande av byggnadsnämnden uppgjorda förslaget i oförändrat skick och uppdrogo åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande stadsfullmäktiges beslut för fastställelse.

§ 230.

Ang. ändring av kvartersnamn vid

I skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande november hade byggnadsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, *att* de områden, vilka nu hade kvartersnamnen Maria och Malvina, icke längre skulle bära kvar-

tersnamn, samt *att* i stället kvartersnamnet Maria måtte åsättas det område, varå Elementarläroverket för flickor nu vore uppfört, och kvartersnamnet Malvina det område, till vilket detta läroverks gymnastikhus vore förlagt. *Mariaberget.*

Drätselkammaren hade i häröver avgivet utlåtande den 10 innevarande november tillstyrkt byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 138) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 231.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 17 nästlidne oktober hade hälsovårdsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* till hälsovårdsnämndens förfogande ställa ett förslagsanslag å 1.000 kronor till bestridande av stadens andel uti kostnaderna för verkställandet av en allmän råttutrotning inom stadens centrala delar under innevarande år. *Ang. anslag till råttutrotning.*

Drätselkammaren hade i häröver avgivet utlåtande den 10 innevarande november tillstyrkt hälsovårdsnämndens framställning och föreslagit, att anslaget skulle utgå av det i årets stat upptagna förslagsanslaget för oförutsedda utgifter.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 139) utan omröstning bifalla vad hälsovårdsnämnden och drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit.

§ 232.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 140) hade drätselkammaren med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen och under tillstyrkan av vad däri föreslagits hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* det av stadsfullmäktige den 24 februari 1938 beviljade anslaget om 6.975 kronor för inköp av en bokföringsmaskin till tekniska verken täcktes på så sätt, att kostnaderna belastade verkens utgifter för år 1938. *Ang. gäldande av anslag till en bokföringsmaskin för tekniska verken.*

Stadsfullmäktige biföllo efter av handlingarna tagen del vad drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 233.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 10 innevarande november hade drätselkammaren i anledning av en vid skrivelsen fogad framställning från lantegendomsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för uppfö- *Ang. nybyggnad och reparation av*

lantarbetarebostäder vid Malma.

rande av en ny lantarbetarebostad vid Malma och reparation av därstädes befintliga bostadshus i enlighet med lantegendomsnämndens förslag ställa till nämndens förfogande ett förslagsanslag å 30.000 kronor, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet ifråga, vilket skulle bliva föremål för slutlig täckning efter förslag av drätselkammaren i samband med framläggandet av budgeten för nästkommande år.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 141) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 234.

Ang. tilläggsanslag för nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid Bjärby.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från lantegendomsnämnden och under tillstyrkan av vad nämnden däri föreslagit, hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 142) hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för täckande av uppkommen brist i det av stadsfullmäktige den 25 november 1937 beviljade anslaget å 22.500 kronor till uppförande av nybyggnad för lantarbetarebostäder vid Bjärby m. m. lämna lantegendomsnämnden ett tilläggsanslag av 5.565 kronor, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet, vilket skulle bliva föremål för slutlig täckning efter förslag av drätselkammaren i samband med framläggandet av budgeten för nästkommande år.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 235.

Ang. anslag till diverse byggnadskostnader m. m. vid Bjärby.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 18 nästlidne oktober hade lantegendomsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att dels till bestridande av kostnaderna för vattenledning till arrendatorsbostaden och ladugården samt avloppsledning från och värmeledningsinstallation uti arrendatorsbostaden vid Bjärby, dels till ersättning åt arrendatorn å Bjärby för dennes tillgodohavande enligt syneutlåtande, dels till gäldande av stadens kostnader för syn å Bjärby, dels till vissa förstärkningsarbeten å ladugården vid Bjärby och dels till upptagande av en brunn jämte anordnande av en vattenledning och pump vid Sörängen till lantegendomnämndens förfogande ställa ett anslag å 6.300 kronor.

Drätselkammaren hade i häröver den 10 innevarande november avgivet utlåtande tillstyrkt lantegendomsnämndens berörda hemställan samt vidare

föreslagit, att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera anslaget, vilket skulle bliva föremål för slutlig täckning efter förslag av drätselkammaren i samband med framläggandet av budgeten för nästkommande år.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 143) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning vad lantegendomsnämnden sålunda hemställt och drätselkammaren föreslagit.

§ 236.

Ang. nya elektriska ledningar och transformatorutbyggnader för djuphamnen och Västra Förstaden.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande november hade vatten- och gasverksstyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett anslag av 110.500 kronor för anläggande av en högspänningsjordkabel av 3=150 mm. dimension till djuphamnen med utgångspunkt vid stadens nya reningsverk å Kungsängen ävensom en förbindelsekabel mellan transformatorstationen vid Stohagsvägen och norra änden av Ragvaldsbacke samt utbyggnad av transformatorstationerna vid djuphamnen och Stohagsvägen jämte ställverket i elektricitetsverket på sätt i skrivelsen närmare angivits.

I häröver den 10 innevarande november avgivet utlåtande hade drätselkammaren föreslagit, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för utförande av de i vatten- och gasverksstyrelsens skrivelse omförmälda arbetena ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 110.500 kronor att utgå av lånemedel och i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel, samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om rätt för staden att täcka ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 144) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning vad vatten- och gasverksstyrelsen och drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit.

§ 237.

Ang. ny transformatorstation å Jakobsberg.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från vatten- och gasverksstyrelsen hade drätselkammaren i skrivelse till stadsfullmäktige den 10 innevarande november hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för anläggande på sätt vatten- och gasverksstyrelsen föreslagit av en ny underjordisk transformatorstation i Kronvägen med tillhörande ledningar och utbyggnad av apparaturen i nuvarande transformatorstationen vid Drottninggatan ställa till styrelsens förfogande ett anslag av 12.900 kronor att utgå av lånemedel och i

mån av behov förskotteras av tillgängliga medel, samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om rätt för staden att täcka ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 145) utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 238.

Ang. tilläggsanslag för utbyggnad av gasverket.

Sedan stadsfullmäktige den 29 oktober 1936 beviljat ett anslag å 197.000 kronor för utvidgning av byggnaderna m. fl. arbeten vid gasverket, därav 190.000 kronor av lånemedel, hade vatten- och gasverksstyrelsen i skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande november på grund av något utvidgat program för den del av dessa byggnadsarbeten, som ännu ej kommit till utförande, anhållit om ett tilläggsanslag för ändamålet å 9.000 kronor.

I häröver den 10 innevarande november avgivet utlåtande hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för ifrågavarande ändamål ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett tilläggsanslag å 9.000 kronor att utgå av lånemedel och i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel, samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om rätt för staden att täcka ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 146) biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 239.

Ang. anskaffning av en del inventarier för tekniska verken.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 7 innevarande november hade vatten- och gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag av 15.000 kronor för inköp av en mekanisk stege för gatubelysningen, en lastbil och en skåpbil jämte en slamsugningstank samt besluta, att kostnaderna skulle uppdelas på verkens drift och nyanläggningar med lika andelar på vartdera av åren 1938, 1939 och 1940.

Drätselkammaren hade i häröver den 10 innevarande november avgivet utlåtande på det sätt tillstyrkt vatten- och gasverksstyrelsens hemställan, att drätselkammaren föreslagit, att stadsfullmäktige ville besluta *att* för bestridande av kostnaden för de i vatten- och gasverksstyrelsens skrivelse omförmälda nyanskaffningarna ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 15.000

kronor att förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas genom att uppdelas på verkens drift och nyanläggningar och med lika andelar påföras dessa konti under ett vart av åren 1939, 1940 och 1941.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 147) fattade stadsfullmäktige utan omröstning sitt beslut i ärendet enligt drätselkammarens förslag.

§ 240.

Ang. höjning av arvodet för kassören vid köttbesiktningsbyrån.

Sedan stadsfullmäktige den 20 december 1937 till lönenämnden för yttrande remitterat en framställning från hälsovårdsnämnden om höjning av kassörens vid köttbesiktningsbyrån årsarvode från 1.000 till 1.200 kronor, hade lönenämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande november föreslagit, att kassörens arvode skulle från den 1 januari 1938 utgå med ett belopp av 1.200 kronor för år räknat.

Drätselkammaren, som utlåtit sig i ärendet den 10 innevarande november, hade därvid tillstyrkt lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 148) biföllo stadsfullmäktige den föreliggande framställningen enligt drätselkammarens tillstyrkan.

§ 241.

Ang. prov. löneförbättring för en del lärare vid tekniska skolan.

I anledning av en framställning från styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning hade lönenämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande november hemställt, att stadsfullmäktige ville i avbidan på reglering av nedan nämnda lärares vid skolorna avlöning, varom utredning påginge inom lönenämnden, besluta *att* tillerkänna ingenjör Sigfrieds en årlig lön av 8.007 kronor, *att* tillerkänna envar av ingenjörerna Bäckström och Centervall en årlig lön av 6.771 kronor, *att* tillerkänna slöjdläraren Carlsson en årlig lön av 4.800 kronor, *att* ifrågavarande löner skulle såsom provisorisk avlöning utgå tillsvidare under år 1939 intill dess en blivande slutgiltig löneregler ing för de ifrågavarande lärarna trätt i tillämpning, samt *att* ingenjörerna Sigfrieds, Bäckström och Centervall skulle åtnjuta ifrågavarande löner retroaktivt från den 1 oktober 1938 och slöjdläraren Carlsson skulle för sista kvartalet 1938 åtnjuta avlöning, beräknad efter en årslön av 4.527 kronor.

Drätselkammaren hade i häröver den 10 innevarande november avgivet utlåtande tillstyrkt lönenämndens hemställan samt vidare föreslagit, att stads-

fullmäktige ville till täckande av kostnaderna för lönetilläggen under innevarande år anvisa ett belopp av 1.017 kronor 75 öre av årets förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 149) yrkade Herr Henning, med vilken Herrar Norrman och C. V. Karlsson förenade sig, den ändringen i lönenämndens och drätselkammarens förslag, att de förordade lönetilläggen skulle utgå retroaktivt från 1938 års början och att till täckande av 1938 års kostnader för ändamålet skulle anvisas 4.071 kronor av årets förslagsanslag. Herr Keijser yrkade bifall till drätselkammarens förslag. Herr Engdahl yttrade sig utan att framställa särskilt yrkande.

Vid framställning av proposition å de sålunda framställda yrkandena biföllo stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 24 ja emot 14 nej, avgivna för Herr Hennings yrkande, vad lönenämnden och drätselkammaren i ärendet hemställt och föreslagit.

§ 242.

Ang. lönetillägg för slöjdlärare, slöjdlärarinnor och skolkökslärarinnor vid folkskolan.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 2 innevarande november hade lönenämnden, med överlämnande av en framställning från folkskolestyrelsen med därtill hörande ansökningar och beviljande av ytterligare prov. lönetillägg till slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid stadens folkskolor att utgå med 300 kronor för år räknat till varje befattningshavare fr. o. m. den 1 januari 1939, hemställt, att stadsfullmäktige ville — med avslag å folkskolestyrelsens berörda hemställan — besluta *att* tillsvidare under 1939 tilldela vid stadens folkskolor anställda slöjdlärare och slöjdlärarinnor samt skolkökslärarinnor samma provisoriska lönetillägg, varom stadsfullmäktige fattade beslut den 24 februari 1938.

Drätselkammaren hade i avgivet utlåtande den 10 innevarande november anslutit sig till lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 150) fattade stadsfullmäktige, sedan Herr Granér yrkat bifall till folkskolestyrelsens framställning, utan omröstning beslut i ärendet i enlighet med lönenämndens av drätselkammaren tillstyrkta förslag.

§ 243.

Ang. höjning av arvodet för bostadsinspektrisen.

Med överlämnande av en hemställan från hälsovårdsnämnden därom, att det till t. f. bostadsinspektrisen utgående arvodet måtte för år 1939 höjas från 3.300 kronor till 3.540 kronor, hade lönenämnden i skrivelse till stadsfullmäk-

tige den 2 innevarande november hemställt, att stadsfullmäktige ville — med avslag å hälsovårdsnämndens framställning — besluta att i 1939 års stat upptaga arvodet till t. f. bostadsinspektrisen med 3.300 kronor.

Drätselkammaren hade i häröver den 10 innevarande november avgivet yttrande anslutit sig till lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 151) beslöto stadsfullmäktige, sedan Herr Borgmästaren förordat hälsovårdsnämndens förslag och bifall härtill yrkats av Herr Behring samt Herr Persson yttrat sig utan att framställa särskilt yrkande genom begärd och anställd omröstning med 19 ja emot 18 nej, avgivna för bifall till lönenämndens och drätselkammarens förslag, i enlighet med hälsovårdsnämndens framställning att i 1939 års stat upptaga ifrågavarande arvode med 3.540 kronor.

§ 244.

Ang. ändring av stadsplanen för Mariaberget m. m.

Med skrivelse den 2 innevarande november hade byggnadsnämnden för kännedom till stadsfullmäktige överlämnat i styrkt avskrift Kungl. Maj:ts brev den 14 oktober 1938 angående ändring av stadsplanen för Mariaberget m. m. jämte byggnadsstyrelsens i ärendet avgivna yttrande.

Av det Kungliga brevet inhämtades, att Kungl. Maj:t funnit gott fastställa det av stadsfullmäktige den 30 september 1937 antagna förslaget till ändring av stadsplanen för Västerås beträffande Mariaberget samt kvarteren Kerstin och Laura m. m. jämte tillhörande stadsplanebestämmelser, dock att från fastställelse undantagits dels vissa områden, vilka å stadsplanekartan numera angivits inom heldragna blå linjer och omfattade kv. Laura och södra delen av kv. Kerstin, dels ock stadsplanebestämmelserna i § 4 andra stycket, § 5 första stycket, § 8 första stycket och § 10 tredje stycket, varjämte § 6 av bestämmelserna skulle erhålla följande ändrade lydelse:

"Å med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms sluströskel), som siffran i romben angiver.

Å med Ö betecknat område får byggnad uppföras till högst 7,6 meters höjd."

Slutligen hade Kungl. Maj:t beträffande de från fastställelse undantagna områdena meddelat förbud mot nybyggnad utan tillstånd av länsstyrelsen, att gälla till dess nytt förslag till stadsplan för desamma antagits, dock längst till den 1 juli 1943.

Stadsfullmäktige beslöto efter antecknande härav lägga de inkomna skrivelserna till handlingarna.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 29 november 1938.

ALB. LUNDKVIST.

Arne Lindén. *Carl Hedberg.*

Offentligen uppläst den 29 november 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västmanl. Folkblads Tr., Västerås

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 19 december 1938.

Närvarande: Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, vice Ordföranden Herr Rektor Hj. Thyresson samt Herrar Sundström, Pers, Hedberg, Pettersson, Leontein, Keijser, Håvberg, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Widén, Robsahm, C. W. Karlsson, Östlund, Ernst Johansson, Henning, Gust. Karlsson, Sjöberg, David Johansson, Hellblom, Lundgren, Fru Berg, Herrar Thorén, Fredriksson, Löf, Fru Holmström, Herrar Nyman, Persson, Behring, Larsson, Granér, Welin-Berger, Lundberg, Trangius, Lundell, Grönberg, Fru Lundell, Herrar Holmström, E. V. Larsson, Eriksson, Norrman och Lindén.

Frånvarande med godkänt förfall: Herr Bergquist och Fru Westberg.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Borgmästaren Thorwald Bergquist.

§ 245.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Sundström och Pers att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å Rådhuset fredagen den 30 innevarande december kl. 1 em.

§ 246.

Ang. försäljning av tomtmark inom kv. Lorens.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 154) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att till pris och på villkor, som drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja återstoden av tomterna n:ris 8 och 9 i kvarteret Lorens.

Efter härav tagen del biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 247.

Ang. köp av fastigheten n:o 2 i kv. Ida.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 155) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* bemyndiga drätselkammaren ej mindre att för 19.000

kronor för stadens räkning förvärva tomten nr 2 i kvarteret Ida än även att till pris och på villkor, som kammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja den del av tomten, som ej skulle utläggas till gata, *att* köpeskillingen, 19.000 kronor, skulle utgå av reserverade köpeskillingmedel, samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga alla de åtgärder, som från stadens sida kunde bliva erforderliga för köpets avslutande.

Efter föredragning av berörda skrivelse biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens hemställan.

§ 248.

Ang. yttrande över pensionärsbostadssakkunnigas betänkande.

Sedan länsstyrelsen genom resolution den 29 nästlidne november lämnat stadsfullmäktige tillfälle avgiva yttrande över 1938 års pensionärsbostadssakkunnigas betänkande rörande statsbidrag till anordnande av bostäder åt åldringar och änkor i s. k. pensionärshem, hade drätselkammaren, som anmodats i ärendet avgiva förberedande utlåtande i skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 156) hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att såsom eget yttrande åberopa, vad drätselkammaren i berörda skrivelse anfört.

Efter föredragning av ärendet fattade stadsfullmäktige utan omröstning sitt beslut i frågan enligt drätselkammarens hemställan.

§ 249.

Ang. ändrade bestämmelser rörande kommunala pensionstillskott.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 28 nästlidne november hade fattigvårdsstyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige måtte i stället för hittills gällande bestämmelser ang. beviljande av kommunala pensionstillskott antaga följande förslag till nya bestämmelser att gälla fr. o. m. december månad år 1938:

"Kommunalt pensionstillskott utan karaktär av fattigvård beviljas av fattigvårdsstyrelsen åt personer, som jämlikt lag om kommunala pensionstillskott m. m. den 18 juni 1937 samt nedan angivna särskilda villkor, prövas förtjänta därav. För erhållande av sådant pensionstillskott skall sökanden:

1) I fattigvårdshänseende äga hemortsrätt i Västerås,
2) leva i sådana förhållanden, som påkalla fattigvård,
3) vara i saknad av anhöriga, som äro pliktiga och i stånd att lämna erforderlig försörjning, samt
4) vara känd för ett ordentligt levnadssätt."

Drätselkammaren hade i avgivet utlåtande den 2 innevarande december tillstyrkt fattigvårdsstyrelsens berörda förslag.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 157) godkände stadsfullmäktige på yrkande av Herr Hult utan omröstning det sålunda framlagda förslaget.

§ 250.

Utgifts- och inkomststat för år 1939.

Med skrivelse till stadsfullmäktige den 5 innevarande december hade magistraten överlämnat av drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för stadskommunen år 1939, över vilket förslag beredningsutskottet avgivit utlåtande den 6 innevarande december.

Vid föredragning av handlingarna i ärendet, vilka funnos intagna under N:o 152 samt beträffande ett i drätselkammarens betänkande omförmält förslag till förändrad budgetuppställning under N:o 153 av stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll, fattade stadsfullmäktige nedan antecknade beslut.

Före behandlingen av de särskilda punkterna i statförslaget uppstod en stunds överläggning rörande förslaget i allmänhet. Därunder yttrade sig Herrar Pers, Engdahl, E. Johansson, Henning, Eklund och Persson.

Räntor, amorteringar samt aktier.

Med godkännande av drätselkammarens förslag i avseende å under huvudtitlarna räntor och aktier samt kapitalavbetalningar upptagna utgifter och inkomster beslöto stadsfullmäktige särskilt, *att* järnvägsmedelsfonden för år 1939 skulle tillföras ränta efter 3 % att läggas till fondens kapital, *att,* med ändring av vid fastställandet av innevarande års budget fattat beslut därom, att 1938 års ränta å samma fond skulle tillhandahållas AB Västeråsbanans Intressenter för förräntning och amortering av dess obligationslån, jämväl ifrågavarande ränta skulle läggas till järnvägsmedelsfonden, samt *att* staden skulle avstå från anspråk på utdelning för år 1938 å sitt aktieinnehav i AB Arbetarebostäder i ändamål att bolaget skulle använda det belopp, som därigenom besparades, till avskrivning av kvarstående oreglerad förlust för Västerås Masugnsaktiebolag, som ägdes av AB Arbetarebostäder.

Fattigvård.

Fattigvårdsstyrelsens förslag till budget för stadens fattigvård godkändes med de av drätselkammaren påyrkade ändringarna, att det kvinnliga kontorsbiträdets av I klass avlöning skulle upptagas i första lönegraden, i stället för fjärde lönegraden enligt fattigvårdsstyrelsens förslag, samt att utgifterna för ränta och amortering å lån skulle höjas med 1.838 kronor 37 öre.

Barnavård.

Godkändes i oförändrat skick barnavårdsnämndens av drätselkammaren tillstyrkta förslag till stat för nämndens verksamhet.

Folkskola. Beträffande folkskolans stat beslöto stadsfullmäktige jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 24 nästlidne november att avlöningarna till slöjdlärare och slöjdlärarinnor skulle upptagas enligt drätselkammarens ändringsförslag.

Vidare beslöts i fråga om tilläggspensioner för f. d. lärare i överensstämmelse med drätselkammarens ändringsförslag i avbidan på blivande beslut efter utredning av lönenämnden, att för ändamålet erforderligt anslag skulle uppföras med förslagsvis beräknat belopp, som med 7.500 kronor understeg den sammanlagda summa av olika anslagsposter, som i förevarande avseende upptagits i folkskolestyrelsens statförslag.

Med bifall till styrelsens förslag och enligt drätselkammarens tillstyrkan anvisades såsom arvode till läkare för folkskolebarns behandling av defekter i syn-, hörsel- och talorgan för år 1939 förslagsvis 2.000 kronor.

Med iakttagande av de ändringar, som föranleddes av ovan antecknade beslut, godkändes förslaget till utgifts- och inkomststat för folkskolan.

Fortsättningsskola. Fastställdes förslaget till stat för fortsättningsskolan i oförändrat skick.

Högre folkskola. Med reservation enligt drätselkammarens förslag beträffande tilläggspension åt en f. d. lärare godkändes statförslaget för högre folkskolan.

Allmänt läroverk. Det av drätselkammaren uppgjorda förslaget till utgiftsstat under titeln allmänt läroverk godkändes.

Högre flickskola. I enlighet med drätselkammarens förslag beslöto stadsfullmäktige för år 1939 av uttaxerade medel anvisa åt Västerås högre elementarläroverk för flickor förslagsvis 10.300 kronor för möjliggörande av nedsättning av terminsavgifterna i skolans fem lägsta klasser enligt de grunder, som angivits i stadsfullmäktiges beslut den 31 maj 1935, eller till de för högre allmänna läroverkets realskola bestämda beloppen. I övriga delar godkändes statförslaget i vad det rörde ifrågavarande läroanstalt.

Arbetareinstitutet. Anslogos för år 1939 av uttaxerade medel enligt drätselkammarens tillstyrkan till Västerås Arbetareinstitut dels 3.000 kronor för upprätthållande av institutets föreläsningsverksamhet och dels 17.500 kronor för dess biblioteksverksamhet.

Lärlings- och yrkesskola. Förslaget till stat för Västerås stads skolor för yrkesundervisning godkändes i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

Elektroteknisk fackskola. Anslogos enligt drätselkammarens förslag såsom hyresbidrag för år 1939 till rektor vid statens elektrotekniska fackskola 2.000 kronor.

Hälso- och sjukvård. Med iakttagande av de av drätselkammaren föreslagna ändringarna i hälsovårdsnämndens statförslag, eller att det till Västerås stads förening mot tuberkulos upptagna anslaget å 4.000 kronor för uppehållande av dispensärverksamhet skulle utgå, enär samma verksamhet komme att övertagas av landstinget, samt att bidraget till driftkostnaderna vid Centrallasarettets barn-

bördsavdelning skulle ökas med 5.312 kronor, godkändes det uppgjorda förslaget till utgifts- och inkomststat under titeln hälso- och sjukvård.

Gator och vägar.

Ifråga om särskilda gatuarbeten beslöto stadsfullmäktige till en början efter yttranden av Herrar Welin-Berger, Pers och Eklund enligt drätselkammarens förslag, att de av stadsfullmäktige den 30 juni och den 28 augusti 1938 anvisade anslagen till resp. breddning och förbättring av en del av Hållgatan med 11.800 kronor och asfaltering av delar av Tegnér-, Munk- och Engelbrektsgatorna med 70.000 kronor skulle slutligen gäldas av uttaxerade medel i 1939 års stat.

Vidare anslogos likaledes av uttaxerade medel 318.200 kronor för större gatuarbeten om vilkas utförande närmare förslag framdeles skulle föreläggas stadsfullmäktige.

Än vidare godkändes drätselkammarens hemställan, att det i innevarande års stat beräknade anslaget för förbättring av stensättningen å delar av Stora gatan, som ej tagits i anspråk, måtte för avsett ändamål reserveras till nästkommande år.

Slutligen beslöto stadsfullmäktige, som i övrigt godkände vad av drätselkammaren ifråga om anslag till gatu- och väghållning föreslagits, att de sedan många år i räkenskaperna reserverade medlen, enligt 1937 års bokslut utgörande 55.231 kronor 5 öre till en påtänkt järnvägsviadukt till nya hamnen vid Lillån, vilka medel från början utgjort del av köpeskilling, skulle överföras till "Reserverade köpeskillingsmedel".

Planteringar.

Med av drätselkammaren föreslagna tillägg och ändring godkändes förslaget till utgifts- och inkomststat för stadens parker och planteringar och skulle sålunda dels det av stadsfullmäktige den 25 augusti 1938 beviljade anslaget å 10.000 kronor till utökning och förbättring av lekplatser och dels det tilläggsanslag å 19.126 kronor 86 öre, som erfordrades för slutligt täckande av kostnaderna för iordningställande av ny stadsträdgård med växthusanläggningar vid Myggbo uppföras till uttaxering i 1939 års stat samt inkomstposten: ersättning för vård av Slottsparken, nedsättas från 1.000 till 250 kronor.

Gatubelysning.

Beträffande kostnader för utökning av gatubelysningen anslogos dels enligt vatten- och gasverksstyrelsens av drätselkammaren tillstyrkta förslag till anskaffning av nya gatulyktor 37.730 kronor av uttaxerade medel och 53.150 kronor att påföras kostnaderna för övergång till växelström, dels ock enligt drätselkammarens tilläggsförslag ytterligare 5.000 kronor av uttaxerade medel till oförutsedda belysningsanläggningar.

Gaturenhållning.

De av drätselkammaren upptagna anslagen till gaturenhållning godkändes utan förändring.

Avloppsledningar. Vatten- och gasverksstyrelsens förslag till stat för stadens avloppsledningar godkändes till alla delar.

Hamnar. Med de av drätselkammaren föreslagna jämkningar i hamnstyrelsens förslag till stat för stadens äldre hamn avseende dels tillägg av en ränteutgift för av stadskassan förskotterade kostnader för förbättringsarbeten i hamnen kronor 5.072:87 och dels tillägg av kostnad för belysningsanläggning å västra Svartåstranden enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1938 1.550 kronor samt dessa belopp motsvarande minskning kronor 6.622:87 av anslaget till ombyggnad av kajer, fastställdes det framlagda statförslaget i denna del.

Beträffande djuphamnen godkändes det upprättade statförslaget i alla delar och beslöto stadsfullmäktige i samband härmed utan omröstning, att de under innevarande år den 27 januari och den 25 augusti beviljade anslagen om tillhopa 63.085 kronor för anskaffning av skärmar för malmupplagen, malmskopa och bilvåg skulle amorteras under fem år och att i 1939 års stat skulle uppföras en första amortering med kronor 13.528:32, samt att det av stadsfullmäktige den 28 augusti 1938 beviljade anslaget å 87.000 kronor till byggande av en oljekaj skulle gäldas av lånemedel, därvid drätselkammaren bemyndigades underställa beslutet härom Kungl. Maj:t för prövning och fastställelse.

Renhållning och svingård. Med iakttagande av den av drätselkammaren förordade ändringen om ökat anslag med 150 kronor till revisionskostnader för renhållningsverket, godkändes statförslaget för renhållningsverket och svingården.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken. Beträffande vatten- och gasverksstyrelsens hemställan, att bland vattenledningsverkets utgifter skulle upptagas ett belopp av 50.000 kronor att avsättas såsom en särskild fond för mötande av kommande utvidgningar vid verket beslöto stadsfullmäktige att i enlighet med drätselkammarens ändringsförslag nämnda anslag skulle avföras i ifrågavarande utgiftsstat. I allt övrigt godkändes det upprättade förslaget till stat för vattenledningsverket. Statförslagen för gas- och elektricitetsverken fastställdes enligt drätselkammarens tillstyrkan utan förändring eller tillägg.

I samband härmed beviljade stadsfullmäktige enligt drätselkammarens förslag utan omröstning dels 62.000 kronor för fortsatt övergång till allmän distribution av växelström att påföras det för detta ändamål upplagda kontot och bestridas genom elektricitetsverkets inkomster genom viss årlig avskrivning, dels ock 40.000 kronor till serviser och diverse mindre anläggningar att gäldas av lånemedel, därvid drätselkammaren bemyndigades att underställa beslut härom Kungl. Maj:t för prövning och fastställelse. Härjämte bemyn-

digades vatten- och gasverksstyrelsen att för sistberörda ändamål använda eventuellt överskott å anslutningsavgifter för avslutade och redovisade ledningsanläggningar.

Kall- och varmbadhus.

De av badhusstyrelsen uppgjorda förslagen till utgifts- och inkomststater för stadens kall- och varmbadhus godkändes enligt drätselkammarens tillstyrkan till alla delar.

Båttrafik och grustag.

Drätselkammarens förslag till stat för båttrafiken och grustaget godkändes och beviljades i samband därmed av uttaxerade medel ett tilläggsanslag å kronor 12.279:35 för täckande av kostnader utöver förut beviljat anslag för inköp och reparation av ytterligare en ångfärja.

Brandväsendet.

Brandstyrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för stadens brandväsen godkändes med iakttagande av de formella förändringar i avseende å statens uppställning, som av drätselkammaren förordats.

Egendomar inom stadsplanen.

Godkändes drätselkammarens förslag med avseende av utgifter och inkomster under rubriken egendomar inom stadsplanen.

I samband härmed beviljades av uttaxerade medel dels 50.000 kronor till fortsatta restaureringsarbeten i stadshotellet, dels 100.000 kronor till restaurering av polis- och brandstationsbyggnaden samt påbörjande av nybyggnad för densamma och dels kronor 3.774:55 såsom tilläggsanslag för täckande av kostnaden för uppförande av ny paviljong i stadsparken.

Lantegendomar under eget bruk m. m.

Det av lantegendomsnämnden uppgjorda förslaget till utgifts- och inkomststat för stadens eget lantbruk godkändes enligt drätselkammarens tillstyrkan.

Härjämte och i förevarande sammanhang upptogos i staten för täckning av uttaxerade medel följande av stadsfullmäktige beviljade anslag:

Tilläggsanslag för reparation av arbetarebostad m. m. vid Bjärby	Kr.	5.565:—
Förbättringsarbeten å byggnader vid Bjärby	,,	6.300:—
Inköp av jordbrukstraktor	,,	6.000:—
Till gäldande av anslag för förbättring av arbetarebostäderna vid Nordanby och Malma, tillhopa 55.000 kronor, ett belopp av	,,	30.000:—

med uttalande tillika att återstående del av dessa anslag, 25.000 kronor, framdeles skulle, efter förslag av drätselkammaren, bliva föremål för slutlig täckning.

Jordar och andra fastigheter utom stadsplanen.

Godkändes drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomstberäkningar under titeln jordar och andra fastigheter utom stadsplanen.

I samband härmed beslöto stadsfullmäktige att till täckande av det av stadsfullmäktige den 20 december 1937 beviljade anslaget till anordnande av badplatser å Östra holmen samt för fullföljd av arbetena för samma ändamål anslå av uttaxerade medel 65.000 kronor.

Skogar. Lantegendomsnämndens förslag till stat för stadens skogar godkändes enligt drätselkammarens tillstyrkan.

Magistrat och rådhusrätt. Godkändes det av magistraten upprättade och av drätselkammaren tillstyrkta förslaget till utgifts- och inkomststat för magistraten och rådhusrätten.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen. Magistratens av drätselkammaren tillstyrkta förslag till utgifts- och inkomststat för kronouppbörds- och exekutionsväsendet godkändes.

Polisväsendet och fångvård. Stadsfullmäktige godkände till alla delar i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan det av polisnämnden upprättade förslaget till utgifts- och inkomststat för polisväsendet och fångvården.

Allmänna pensionsförsäkringen. Pensionsnämndens förslag till utgiftsstat beträffande den allmänna pensionsförsäkringen, vilket tillstyrkts av drätselkammaren, godkändes.

Stadsfullmäktige och drätselkammaren m. m. Godkändes drätselkammarens förslag beträffande såväl utgifter som inkomster avseende under rubriken stadsfullmäktige och drätselkammaren samt automobiler upptagna belopp.

Byggnadsnämnden. Ifråga om anslag under byggnadsnämndens utgiftsstat beviljades det begärda anslaget å 1.000 kronor för upprättande av förteckning enligt 7 § byggnadsstadgan och beslöts enligt drätselkammarens förslag att det av stadsfullmäktige den 20 december 1937 för påbörjande av sådan förteckning beviljade anslaget å 500 kronor, vilket ej tagits i anspråk skulle avföras. I övrigt godkändes byggnadsnämndens statförslag till alla delar.

Sociala ändamål. Jämlikt drätselkammarens hemställan beviljade stadsfullmäktige för år 1939 till sociala ändamål följande belopp att, i den mån ej annat angives här nedan, utgå av uttaxerade medel:

		kronor
till *Västerås Arbetsstuga*		
av Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	1.000:—	
samt av uttaxerade medel	2.000:—	3.000:—
„ *Västerås Barnkrubbas understödsförening*		3.500:—
„ *Barnhemmet för flickor*		
av Sundinska donationsfonden	500:—	
av uttaxerade medel	500:—	1.000:—

till *Västerås natthärbärge*
av Sundinska donationsfonden ..... 600:—
av uttaxerade medel ..... 400:— 1.000:—
„ *Västmanlands läns Arbetsförmedling*
såsom bidrag till anstaltens lokalhyra ..... 3.000:—
„ *Barnhemmet Sparvboet* ..... 1.400:—
„ *Frälsningsarméns slumstation i Västerås såsom hyresbidrag*.. 1.200:—
„ *friluft- och folkkonserter* att av drätselkammaren på lämpligt sätt fördelas ..... 2.800:—
„ *Västerås Erkända sjukkassa* ..... 10.000:—
„ *Sveriges Träarbetares Erkända sjukkassa* ..... 125:—
„ *Aseapersonalens Erkända centralsjukkassa* ..... 4.500:—
„ *Arosgårdens Intressentförening* ..... 3.000:—
„ *Nykterhetsnämnden* att fördelas enligt nämndens förslag .... 3.900:—
„ *Arbetarnes bildningsförbund* i Västerås såsom bidrag till dess biblioteksverksamhet ..... 3.000:—
„ *Föreningen Västerås Skollovskolonier* ..... 11.000:—
„ *Västerås Gymnastikförening* ..... 1.800:—
„ *Västmanlands Fornminnesförening* ..... 3.000:—
„ *Kristliga Föreningen av Unge Män* i Västerås såsom bidrag till kostnaden för dess studie- och sociala verksamhet ..... 1.000:—
„ *Västerås Bildningsorganisationers samarbetskommitté för musikundervisning* ..... 1.000:—

Luftskyddsnämnden.

Till bestridande av administrationskostnaderna för det civila luftskyddet i Västerås under år 1939 anslogs enligt luftskyddsnämndens hemställan och drätselkammarens tillstyrkan ett belopp av 4.005 kronor att fördelas enligt nämndens förslag.

Taxeringsnämnderna.

Drätselkammarens förslag till beräkning av utgifter och inkomster under rubriken taxeringsnämnderna godkändes.

Diverse utgifter.

Anvisades för täckning av utbetalat garantibelopp för utdelning för år 1937 å *Byggnadsaktiebolaget Mimers* preferensaktier av uttaxerade medel kronor 12.698:91.

Till bestridande av samtliga kostnader för *uppförande av ett pensionärshem å Sandgärdet* enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 maj 1938 anslogs av uttaxerade medel ett belopp av 110.000 kronor.

Till bestridande av *kostnader för utbyggnad av Arosvallen* enligt stadsfullmäktiges åtagande den 25 augusti 1938 anslogos av uttaxerade medel 22.500 kronor.

Vidare anslogos av uttaxerade medel till bestridande av kostnaderna för *anordnande av nya bekvämlighetsinrättningar* enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1938 kronor 28.000 med avdrag av under år 1937 anslagna och reserverade kronor 5.000, 23.000 kronor.

Till *nybyggnad för bibliotek,* varom stadsfullmäktige framdeles kunna komma att fatta beslut beslöto stadsfullmäktige av skattemedel i 1939 års stat anslå ett belopp av 75.000 kronor.

Slutligen anslogos till *rådhuskommitténs utredningskostnader* 10.000 kronor och till *bibliotekskommitténs utredningskostnader* 5.000 kronor att upptagas till uttaxering i den föreliggande staten.

Förslagsanslaget. Bifölls drätselkammarens hemställan om upptagande i budgeten av ett anslag till oförutsedda utgifter om förslagsvis 159.000 kronor.

Diverse inkomster. Enligt drätselkammarens förslag skulle bland diverse inkomster uppföras överskott å äldre reserverade anslag nämligen behållningar å anslag till uppförande av ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet kronor 6.654:28 och å anslag för ordnande av en vidgad del av Stockholmsvägen vid Sommarro kronor 3.300.

Skatter. Enligt drätselkammarens hemställan beslöto stadsfullmäktige, att ett belopp av 200.000 kronor att bestridas av uttaxerade medel och upptagas i 1939 års utgiftsstat skulle med stöd av bestämmelserna i lag den 12 juni 1936 om kommunal fondbildning avsättas till allmän fond eller skatteutjämningsfond.

Bestämdes hundskatten för år 1939 att utgå med ett belopp av 25 kronor för varje hund.

Med bifall till drätselkammarens av beredningsutskottet tillstyrkta förslag samt med godkännande av drätselkammarens beräkning av restitutioner och avkortningar, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning att för bestridande av stadens utgifter år 1939 skulle för år 1938 uttaxeras 6 kronor 59 öre per skattekrona.

Slutligen beslöto stadsfullmäktige likaledes i enlighet med drätselkammarens av beredningsutskottet tillstyrkta förslag att i allt övrigt godkänna i den föreliggande utgifts- och inkomststaten upptagna utgifter och inkomster samt att, med godkännande av det samtidigt överlämnade förslaget till ny budgetuppställning, fastställa i nämnda förslag ingående skattestat samt fond- och lånestat för år 1939.

§ 251.

Ang. inköp av en bokförings-maskin för I skrivelse till drätselkammaren den 1 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 158) hade drätselkammaren hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* för inköp av en bokföringsmaskin för stadskamrera-

rekontoret ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag å 12.500 kronor, samt *att* berörda anslag skulle utgå av 1939 års förslagsanslag för oförutsedda utgifter. *stadskamrerarekontoret.*

Efter föredragning härav biföllo stadsfullmäktige utan omröstning drätselkammarens framställning.

§ 252.

Sedan stadsfullmäktige den 24 nästlidne november bifallit en hemställan av Herr Pers om befrielse med utgången av innevarande år från uppdraget att vara ledamot i planteringsnämnden, utsågo stadsfullmäktige enligt beredningsutskottets förslag med acklamation till ledamot i nämnden i den avgångnes ställe och för dennes återstående mandattid till utgången av år 1939 kassören Gösta Lundberg. *Val av ledamot i planteringsnämnden.*

§ 253.

Efter anmälan från beredningsutskottet, att vice distriktschefen i 1:sta fattigvårdsdistriktet fru Sara Norén anhållit om befrielse från detta uppdrag, biföllo stadsfullmäktige berörda hemställan samt valde enligt av beredningsutskottet framställt förslag med acklamation till vice distriktschef i 1:sta fattigvårdsdistriktet i fru Noréns ställe för tiden intill utgången av år 1941 nuvarande vårdaren i distriktet kyrkovaktmästaren Karl Axel Eriksson samt till vårdare i samma distrikt och för samma tid fru Gertrud Lundkvist. *Val av ledamöter i fattigvårdsstyrelsen.*

§ 254.

I anledning därav, att val av stadsfullmäktige ägt rum under innevarande år, utsågo stadsfullmäktige sin efter nyvalet kvarstående till tjänsteåren äldste ledamot Folkskolläraren G. Leontein att från ingången av nästkommande år utöva ordförandeskapet, till dess stadsfullmäktige under nästkommande januari månad utsett ordförande för år 1939. *Val av interimistisk ordförande för år 1939.*

§ 255.

Föredrogs och lades till handlingarna länsstyrelsens i Västmanlands län utslag den 3 december 1938 i anledning av besvär över stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1938 i fråga om ändring av stadsplanen för kvarteren Lovisa, Karl m. fl., enligt vilket utslag länsstyrelsen funnit skäligt lämna besvären utan avseende. *Ang. ändring av stadsplanen för kvarteren Lovisa, Karl m. fl.*

§ 256.

Ang. taxa å hamnavgifter i Västerås.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts resolution den 9 december 1938, enligt vilken Kungl. Maj:t förordnat, att den av Kungl. Maj:t den 6 december 1935 fastställda taxan å hamnavgifter i Västerås fortfarande skulle gälla fr. o. m. den 1 januari 1939 tillsvidare intill utgången av år 1940.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 december 1938.

ALB. LUNDKVIST.

And. Pers. Axel Sundström.

Offentligen uppläst den 30 december 1938; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västmanl. Folkblads Tr., Västerås

HANDLINGAR

N:o 1.

Hälsovårdsnämndens förberedande yttrande över förslag till bestämmelser rörande internationell sundhetskonvention för luftfarten.

Utdrag av protokoll, hållet vid hälsovårdsnämndens i Västerås sammanträde den 13 december 1937.

§ 436.

Sedan hälsovårdsnämndens ordförande till 1. stadsläkaren med anmodan att avgiva yttrande i samråd med flygläkaren doktor Fritsch remitterat stadsfullmäktiges remiss med anmodan till hälsovårdsnämnden om avgivande av förberedande yttrande över förslag till internationell sundhetskonvention för luftfarten, skisserade nu doktor Andrén, huru han för sin del tänkt sig detta yttrande, men meddelade samtidigt, att han alldenstund flygläkaren Fritsch för närvarande hade tjänstgöring å annan ort icke haft tillfälle konferera med denne.

Hälsovårdsnämnden godkände för sin del yttrandet såsom doktor Andrén skisserat detsamma samt bemyndigade honom att å hälsovårdsnämndens vägnar skriftligen avgiva detsamma till stadsfullmäktige.

Justerat d. 17/12 1937. Som ovan

G. Andrén. In fidem:

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknad får härmed enligt uppdrag angående *"Förslag till Kungl. Maj:ts kungörelse angående sanitär kontroll över luftfarten"* avgiva följande yttrande:

Av handlingen sid. 6 framgår att Kungl. Maj:t den 5 juni 1936 förordnat att *Västerås* (Hässlö, Centrala flygverkstaden) tills vidare skall utgöra tullflygplats. Det bör härom anmärkas, att Centrala flygverkstaden och flygfältet ligga utanför Västerås stads område i Badelunda socken.

Sid. 20, § 43. I slutet av §:en bör tilläggas — jämte resekostnader. Det

N:o 1.

Ang. förslag till bestämmelser rörande internationell sundhetskonvention för luftfarten.

borde även i samma § stå angivet att besiktningsarvodet skall erläggas av luftfartyget.

F. ö. intet att anmärka till Kungl. Medicinalstyrelsens förslag och övriga skrivelser angående den sanitära kontrollen över luftfarten.

— —

Till ledning för Stadsfullmäktige vid granskningen av Kungl. Medicinalstyrelsens förslag får jag göra följande *P. M.*

Enl. §§ 45 och 41 skall ev. kostnad för läkares besök hos flygfartyg gäldas av staden.

Sid. 6. Därest särskilda tullokaler erfordras åligger det vederbörande kommun att kostnadsfritt tillhandahålla tullverket erforderliga expeditionslokaler med möbler och inventarier. Detsamma gäller om lokaler för den sanitära besiktningsverksamheten erfordras.

Det torde ytterst sällan förekomma, att luftfartyg från utrikes ort direkt anländer till Västerås, och att således ifrågavarande besiktningsverksamhet skall behöva träda i funktion.

Doktor Fritsch har tagit del av handlingarna och har ej haft något att tillägga utöver vad jag i ärendet anfört.

Västerås den 22 dec. 1937.

På hälsovårdsnämndens vägnar:

GUSTAV ANDRÉN.
Förste stadsläkare.

N:o 2.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av Kungl. brev ang. tillstånd för staden att upptaga ett nytt amoteringslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan till drätselkammaren inkommit bifogade av Kungl. Maj:t den 10 december 1937 utfärdade tillstånd för staden att till täckande av vissa närmare angivna utgifter å tillhopa 1.089.500 kronor upptaga ett på tjugofem års amortering ställt lån, får drätselkammaren till stadsfullmäktige för kännedom överlämna samma tillstånd.

Västerås den 3 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

(Avskrift.)

N:o 2.

Ang. tillstånd för staden att upptaga ett nytt amorteringslån

Till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Å särskilda sammanträden under åren 1936 och 1937 hava stadsfullmäktige i Västerås beslutat följande utgifter, att gäldas med lånemedel, nämligen för

utvidgning av gasverket med en ny ugn m. m.	kr.	190.000: —
framdragande av vatten-, avlopps- och gasledningar i delar av Allé-, Fogde- och Tegnérgatorna samt Lyckogränd	„	8.300: —
anläggande av underjordisk transformatorstation i Blåsbo m. m.	„	12.750: —
anskaffande av gripskopa till vipparmskranen vid djuphamnen i staden	„	6.250: —
anläggande av ny transformatorstation i Rudbecksparken samt elektriska ledningar i vissa gator m. m.	„	90.900: —
anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar inom Sandgärdsområdet m. m.	„	56.800: —
anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i delar av Högbergs- och Schenströmsgatorna.....	„	15.200: —
anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Ängsgatan	„	3.450: —
anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Smedjegatan	„	2.750: —
utbyggande av elektriska ledningar inom Sandgärdsområdet	„	18.700: —
anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Apalbyvägen	„	5.500: —
tecknande av nya stamaktier i byggnadsaktiebolaget Mimer	„	500.000: —
anläggande av reningsverk för kloakvatten (tilläggsanslag)	„	178.900: —
eller tillhopa	kr.	1.089.500: —

I en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen i Västmanlands län med utlåtande den 26 oktober 1937 jämte magistratens i Västerås yttrande överlämnad skrift har drätselkammaren i nämnda stad, under åberopande av stadsfullmäktiges å sammanträde den 30 september 1937 fattade beslut, anhållit om tillstånd för staden att till täckande av ovan omförmälda utgifter mot obligationer eller vanliga skuldförbindelser upptaga ett på tjugufem års amortering ställt lån å en miljon åttioniotusenfemhundra kronor ävensom att därav försälja obligationer eller utgiva skuldförbindelser till lånets hela belopp.

Efter anmodan har svenska stadsförbundets finansråd den 6 november 1937 yttrat sig i ärendet.

Kungl. Maj:t bifaller ansökningen; dock att obligationer skola hava avyttrats eller skuldförbindelse utfärdats senast den 10 december 1938, vid äventyr att medgivandet till lånets upptagande skall anses hava förfallit.

N:o 2. *Ang. tillstånd för staden att upptaga ett nytt amorteringslån*

Detta får jag, på nådig befallning, meddela länsstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande. Stockholm den 10 december 1937.

ERNST WIGFORSS.

/Bengt Arfwidson.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

P. J. Arrhenius.

N:o 3.

Drätselkammarens skrivelse ang. bidrag till flicklärоverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 23 oktober 1937 har styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor hemställt om fortsatt bidrag från staden till bestridandet av kostnaderna för verksamheten; och får drätselkammaren i anledning därav anföra följande.

Ifrågavarande framställning avser anslag för i ärendet omförmält ändamål enligt samma grunder, som hittills tillämpats. På grund därav och då den i ärendet verkställda utredningen ådagalagt, att det begärda bidraget är erforderligt för verksamhetens bedrivande, har drätselkammaren intet att erinra emot bifall till samma framställning.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 anslå 7.447 kronor motsvarande ränta efter 5½ % å stadens andel i byggnadskostnaden för läroverkets fastighet, 135.000 kronor, samt 1.650 kronor motsvarande ränta efter samma procentsats å ett stadens lån till läroverket å 30.000 kronor;

att för samma tid bidraga till vid läroverket anställda lärarinnors ålderstillägg och pensionsavgifter med beträffande ålderstilläggen halva det belopp, som staten kommer att anslå för samma tid samt beträffande pensionsavgifterna i överensstämmelse med stadsfullmäktiges i samma ärende den 31 mars 1910 fattade beslut och de grunder, som

finnas angivna i Kungl. kungörelsen den 23 december 1910; samt

att ovannämnda anslagsbelopp skola i vad de motsvaras av angivna beräknade räntor utgå av dessa räntemedel och i övrigt bestridas med uttaxerade medel.

N:o 3.
Ang. bidrag till flickläroverket.

Västerås den 3 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse angående ansökningar om statsunderstöd åt enskilda läroanstalter skall vid dylik ansökan bl. a. bifogas "handlingar, som visa, att kommun eller enskilda donatorer till skolans underhållande under tid, för vilken statsunderstöd sökes dels lämna bidrag, vars värde för år räknat uppgår till minst samma belopp som det sökta statsunderstödet, dels bidraga till de vid skolan anställda lärarinnornas ålderstillägg med hälften av det belopp, staten för samma ändamål tillskjuter, dels ock förklarat sig villiga att bidraga till lärarinnornas pensionering enligt stadgade grunder."

Senaste anslagsperioden har omfattat tiden den 1 juli 1937—den 30 juni 1938. Då nu underdånig ansökan om förnyelse av statsunderstödet skall avse tiden den 1 juli 1938—den 30 juni 1939 och till Kungl. skolöverstyrelsen insändas, får styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor härmed vördsamt anhålla

att Drätselkammaren ville hos stadsfullmäktige göra framställning om förnyande för tiden den 1 juli 1938—den 30 juni 1939 av stadens årsanslag till nämnda läroverk; ävensom om förnyande av förbindelsen angående bidragen till lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter, allt i överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut i ärendet under närmast föregående år.

Västerås den 23 oktober 1937.

Å styrelsens för Västerås Högre Elementarläroverk för flickor vägnar:

HJALMAR THYRESSON.

N:o 4.

Drätselkammarens skrivelse ang. förbättrad värmeanordning i stadens växthus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För uppvärmning av stadens nya växthus inmonterades vid byggnadens uppförande tvenne värmeledningspannor för kokseldning. Pannorna, som innehålla en eldyta om vardera 9 kvm., beräknades kunna lämna den för byggnaden erforderliga värmemängden. Emellertid har det under innevarande vinter vid kyligare väderlek visat sig svårt att med tillgängliga resurser erhålla den behövliga temperaturen inom växthuset. På grund därav och då det för en växthusanläggning är av den största betydelse, att värmebehovet kan på ett tillfredsställande och tillförlitligt sätt tillgodoses, har utredning verkställts rörande lämpligaste sättet att avhjälpa ovan berörda olägenhet. Därvid har framgått, att önskat resultat skulle kunna uppnås genom inmontering av ytterligare en värmeledningspanna med en eldyta av 15 kvm. Denna panna bör dock vara inrättad för vedeldning, enär därigenom en mera ekonomisk eldning med avfallsved kan äga rum.

Kostnaderna för pannan jämte inmontering av densamma hava beräknats till sammanlagt 2.000 kronor. Dessa kostnader böra lämpligen bestridas med medel ur innevarande års förslagsanslag.

Enär drätselkammaren sålunda anser, att ifrågavarande anordning bör komma till stånd och då hinder ur teknisk synpunkt icke möter för dess utförande, hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för inköp och inmontering i stadens nya växthus av en i ärendet omförmäld värmeledningspanna ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag å 2.000 kronor; samt

att beloppet ifråga, 2.000 kronor, skall utgå av innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 3 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 5.

Drätselkammarens skrivelse ang. viss jämkning av gränserna mellan Domkyrko-, Lundby och S:t Ilians församlingar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 14 december 1937 hava åtskilliga fastighetsägare inom Domkyrko-, Lundby- och S:t Ilians församlingar här i staden hemställt, att stadsfullmäktige måtte hos vederbörande myndigheter anhålla om sådan jämkning i gränserna mellan berörda församlingar, att gränserna ifråga komme att sammanfalla med de intilliggande gatulinjerna på sätt i ärendet upprättad karta utvisade; och får drätselkammaren i anledning därav anföra följande.

Ifrågavarande framställning torde vara föranledd av rent praktiska skäl. De områden, som skulle komma att beröras av gränsregleringen äro icke stadsplanelagda och följaktligen måste en bebyggelse av de olika berörda stadsägorna i mycket hög grad försvåras av nu rådande gränsförhållanden. Drätselkammaren finner alltså för sin del en ändring av gränserna på sätt som föreslagits befogad och ändamålsenlig och föreslår därför, att stadsfullmäktige bifalla framställningen.

Enligt lag 13 juni 1919 om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning förordnar Konungen om ändring i här ovan berört avseende. Underdånig framställning i ärendet bör sålunda avlåtas till Konungen.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att ingå till Konungen med underdånig framställning av i ärendet berört innehåll.

Västerås den 3 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknade fastighetsägare inom Domkyrko-, Lundby och S:t Ilians församlingar i Västerås stad få härmed hemställa, att Stadsfullmäktige ville hos vederbörande myndigheter anhålla om sådan jämkning i gränserna mellan ovan nämnda församlingar, att de sammanfölle med de intilliggande gatulin-

N:o 5. *Ang. viss jämkning av gränserna mellan Domkyrko-, Lundby och S:t Ilians församlingar.*

jerna i de sträckningar, där de nu avskilja delar av de till enheter avsedda byggnadsplatserna. Härtill karta med beskrivning.

Västerås den 14 december 1937.

G. Cederlund,
för stadsägorna n:ris 472, 473.

E. S. Carlsson,
för stadsägan n:r 566.

G. Anderson,
för stadsägorna n:ris 486, 487.

Valter Sjöberg,
för stadsägorna n:ris 476, 474.

A. Johansson,
för stadsägorna n:ris 468, 469.

C. A. Linder,
för stadsägorna n:ris 546 565.

O. Ericsson,
för stadsägorna n:ris 479, 480.

G. A. Anderssons sterbhus,
stadsägan n:r 568.

O. Larson,
för stadsägorna n:ris 470, 471.

Oscar Hallberg,
för stadsägorna n:ris 523, 567.

BESKRIVNING

till karta över förslag till ändring för delar av gränserna mellan Domkyrko-, Lundby och S:t Ilians församlingar i Västerås stad.

Förslaget omfattar två områden vid Hammarbygatan och två områden vid Fullerövägen och Sveavägen samt avser sådan ändring av gränsen mellan Domkyrkoförsamlingen och S:t Ilians församling, att den nuvarande gränsen flyttas till Hammarbygatans södra sida, sålunda överförande stadsägan n:r 568 till Domkyrkoförsamlingen, samt nuvarande gränsen mellan stadsägorna n:ris 523 och 567 likaledes till Hammarbygatans södra sida, överförande stadsägorna n:ris 566 och 567 till Domkyrkoförsamlingen.

Ändringen vid Fullerövägen och Sveavägen mellan Lundby församling och Domkyrkoförsamlingen avser sådan ändring att gränsen flyttas till Fullerövägens nordvästra sida och Sveavägens östra sida, sålunda överförande stadsägorna n:ris 469, 470, 473 och 474 till Lundby församling samt stadsägorna n:ris 479, 485 och 486 till Domkyrkoförsamlingen.

Västerås den 18 december 1937.

C. Th. Lager.

N:o 6.

Drätselkammarens skrivelse ang. återbesättande av en kontorsbiträdestjänst vid tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 10 december 1937 har lönenämnden hemställt om bemyndigande för vatten- och gasverksstyrelsen att med ordinarie innehavare återbesätta en vakant befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av 2:dra klass vid tekniska verken; och får drätselkammaren efter verkställd utredning i ärendet förklara sig för sin del icke hava något att erinra emot bifall till ifrågavarande hemställan. Drätselkammaren vill emellertid i detta sammanhang framhålla önskvärdheten och lämpligheten av att vid återbesättandet av vakanta ordinarie befattningar inom stadens kommunalförvaltning kungörelseförfarande användes, varigenom tillfälle lämnas även utomstående kompetenta personer att söka sådana befattningar. Dylikt kungörelseförfarande bör ske genom offentlig annonsering i stadens tidningar. Enligt drätselkammarens mening torde härigenom de bästa garantier kunna skapas för att till befattningarna erhålla de lämpligaste och mest kvalificerade arbetskrafterna.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer alltså drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

> *att* bemyndiga vatten- och gasverkstyrelsen att, med beaktande av de här ovan anförda synpunkterna ifråga om sättet för återbesättandet, med ordinarie innehavare återbesätta ifrågavarande vakanta befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av 2:dra klass vid tekniska verken.

Västerås den 3 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 6.

Ang. återbesättande av en kontorsbiträdestjänst vid tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan vatten- och gasverksstyrelsen i skrivelse till lönenämnden av den 9 nästlidne november anmält, att en befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av 2:dra klass vid tekniska verken, upptagen i 17. lönegruppen av gällande lönestat blivit vakant, ävensom anhållit om tillstånd att få återbesätta befattningen med ordinarie innehavare, får lönenämnden anföra följande.

Av den i ärendet verkställda utredningen har framgått, att befattningen ifråga är erforderlig och att densamma sålunda bör återbesättas.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga vatten- och gasverksstyrelsen att med ordinarie innehavare återbesätta ifrågavarande vakanta befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av 2:dra klass vid tekniska verken.

Västerås den 10 december 1937.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Paul Grante.

N:o 7.

Drätselkammarens förberedande yttrande över förslag om avskaffande av vissa personella skatter.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 20 december 1937 till drätselkammaren för förberedande utlåtande överlämnat kommunalskatteberedningens betänkande med förslag om avskaffandet av de personella skatterna, sjukvårdsavgift och folkskoleavgift, får drätselkammaren anföra följande.

För avgivande av yttrande i ett ärende, som det här föreliggande, synes det drätselkammaren erforderligt, att ett dylikt yttrande baseras på den praktiska erfarenhet, som inom kommunalförvaltningen kan hava vunnits av de i ärendet omförmälda skatternas och avgifternas upptagande. Då sådana skatter och avgifter sedan mera än tjugo år tillbaka icke upptagas här i staden, anser sig drätselkammaren icke å stadens vägnar böra yttra sig om det föreliggande förslaget. Detta desto mera, som ett avskaffande av ifråga-

varande pålagor uppenbarligen icke i något avseende kan beröra staden i ekonomiskt avseende. N:o 7. *Ang. förslag om avskaffande av vissa personella skatter.*

Med hänsyn till vad sålunda anförts hemställer alltså drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

att på i ärendet av drätselkammaren anförda skäl förklara sig sakna anledning att i vidare mån yttra sig i ärendet.

Västerås den 3 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 8.

Drätselkammarens förberedande yttrande över 1936 års skattekommittés betänkande.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 20 december 1937 till drätselkammaren för förberedande utlåtande remitterat 1936 års skattekommittés betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m., får drätselkammaren anföra följande.

Förevarande betänkande innehåller de principer efter vilka den direkta statsbeskattningen föreslås anordnad. För den kommunala förvaltningens del synes ingen anledning föreligga att närmare uttala sig om dessa principer, där desamma icke direkt beröra den kommunala finanspolitiken och därmed i och med förslagets genomförande komma att utöva ett mer eller mindre omfattande inflytande på den kommunala hushållningen.

En kortfattad redogörelse för förslaget i vad detta berör kommunerna torde här böra lämnas.

Kommittén föreslår sålunda, att mantalspengarna, den kommunala progressivskatten och utjämningsskatten avskaffas i och med det nya skattesystemets ikraftträdande. För kommunernas del är endast den kommunala progressivskatten av intresse. All sådan beskattning av inkomst och förmögenhet skall alltså förbehållas staten. Såsom skäl härför framhålles bland annat, att den verkställda statistiska utredningen visat, att den kommunala progressivskatten i de flesta av de mera skattetyngda kommunerna har ringa eller ingen betydelse för reglering av utdebiteringen till skäligt belopp. Å andra sidan, framhåller kommittén vidare, åstadkommer den kommunala progressivskatten

N:o 8. *Ang. 1936 års skatte-kommittés betänkande.*

ofta en icke obetydlig sänkning av utdebiteringen i kommuner, vilka hava ett starkt skatteunderlag och på grund därav utan hjälp av progressivskatten skulle kunna hålla utdebiteringen jämförelsevis låg. Progressivskatten har alltså, anser kommittén, märkbart ökat ojämnheten i det kommunala skattetrycket. Under överläggningarna rörande progressivskatten har kommunalskatteberedningen framhållit, att beredningen i syfte att lätta de hårdare tryckta kommunernas skattebördor, överväger förslag om skilda åtgärder, varigenom kraven på statligt stöd åt kommunerna avsevärt ökas samt att beredningen förutsätter, att vid bedömandet av dessa beredningens blivande förslag hänsyn tages till den kommunala progressivskattens indragande till staten. För lättande av övergångssvårigheterna för kommunerna föreslås vidare, att staten under fyra på varandra följande år till kommunerna betalar ersättning för mistad progressivskatt. Ersättningen under de fyra övergångsåren skall utgöra resp. 100, 75, 50 och 25 procent av medeltalet av i varje kommun för åren 1934—1936 utdebiterad dylik skatt. Ovan refererade del av förslaget är det för kommunernas vidkommande viktigaste. Men därjämte upptager betänkandet jämväl förslag om höjning av åldersgränsen för barn, för vilka familjeavdrag må erhållas, från nuvarande 16 år till 18 år. Ett genomförande av förslaget i denna del torde komma att öva ett visst inflytande på skatteunderlaget inom kommunerna.

För klargörande av den inverkan, som förslagets genomförande kan beräknas komma att utöva för Västerås stads vidkommande, må först erinras om att progressivskattens avkastning i stadens budget för år 1938 upptagits till 260.600 kronor, motsvarande en utdebitering för allmän kommunalskatt om 48 öre per skattekrona. Den kommunala progressivskatten kan alltså för Västerås del sägas utgöra en inkomstkälla av icke oväsentlig betydelse, med vilken staden för framtiden räknat och jämväl med hänsyn till denna inkomstpost inrättat sin finanspolitik. Det torde ej heller rimligen kunna bestridas, att staden haft fullgiltiga skäl att räkna med en sådan stabilitet i skattelagstiftningen, att de legala faktorer, vilka bestämma skattesatsens höjd, ej nämnvärt förändras. Avsaknad av sådan stabilitet måste nämligen för kommunerna framstå såsom en kännbar olägenhet, enär kommunerna blott med största svårighet kunna inrätta sig efter växlande skattenormer. En ledande princip i kommunernas skattepolitik är just strävandena att undvika fluktuerande skattesatser. En hjälp i dessa strävanden ha statsmakterna lämnat genom att medgiva upplåggandet av kommunala skatteutjämningsfonder. Principen om en jämn utdebitering har alltså erkänts av statsmakterna. Föreliggande förslag om borttagandet av progressivskatten befordrar ingalunda denna princip. Tvärtom torde därigenom kommunernas nämnda syfte motverkas för längre eller kortare tid.

Därest emellertid staten av skattepolitiska skäl skulle finna anledning indraga den kommunala progressivskatten, bör i princip gälla, att full ersättning härför lämnas kommunerna. De av kommittén föreslagna ersättningsgrunderna finner drätselkammaren icke vara tillfredsställande beräknade. Till grund för medeltalets uträknande har lagts progressivskatteinkomsterna under åren 1934—1936. Dessa år voro emellertid typiska krisår med onormalt låga progressivskatteinkomster, varför deras medeltalssiffror icke giva ett tillfredsställande utslag vid ersättningens bedömande. För Västerås vidkommande

N:o 8.

Ang. 1936 års skattekommittés betänkande.

utgjorde medeltalet för nämnda tre år allenast 93.200 kronor eller 167.400 kronor lägre än vad som för innevarande år beräknats. Differensen är betydande och oriktigheten i kommitténs beräkningssätt framträder skarpare mot bakgrunden av dessa siffror. Vid bestämmandet av ersättningens belopp måste uppenbarligen något medelvärde komma till användning, men enligt drätselkammarens mening måste detta medelvärde baseras på en större konjunkturcykel, exempelvis tioårsperioden 1928—1937. Såsom medeltal för Västerås vidkommande erhålles då siffran 104.100 kronor, motsvarande en utdebitering per skattekrona av 27 öre.

Slutligen må i denna del framhållas, att den av kommittén föreslagna tiden, fyra år, under vilken progressivskatten skall avvecklas, enligt drätselkammarens mening är alltför kort. Till jämförelse må nämnas indragningen av kommunernas andel i brännvinsförsäljningsmedlen. Ersättningen härför till kommunerna avskrevs successivt under loppet av 20 år. Detta är, jämfört med här ifrågavarande förslag, så mycket mera anmärkningsvärt som det belopp, som lades till grund för bestämmandet av berörda ersättning, uppgick till blott 5,6 miljoner kronor. Därest i förevarande fall till grund för beräkningen av ersättningen lägges medeltalet för riket för åren 1928—1937 erhålles ett belopp om 16,2 miljoner kronor. Motsvarande siffra för år 1938 kommer att bliva cirka 19 miljoner kronor. Med hänsyn till dessa faktiska omständigheter synes det drätselkammaren skäligt, att den föreslagna avvecklingen, därest den nu kommer att genomföras, sker på sätt, som länder kommunerna till minsta förfång. För detta ändamål anser drätselkammaren, att ersättningen till kommunerna för mistad progressivskatt i varje fall icke bör beräknas efter oförmånligare grunder än vad som skedde i fråga om brännvinsförsäljningsmedlen.

Beträffande den inverkan, som förslaget, såvitt detta rör höjning av åldersgränsen för barnavdrags åtnjutande från nuvarande 16 till 18 år, kan medföra å den beskattningsbara inkomstens storlek inom Västerås stad, må framhållas, att enligt verkställda beräkningar minskningen av berörda inkomst genom förslagets genomförande kommer att uppgå till 132.950 kronor eller således 1.329: 50 skattekronor. Jämväl i denna del innebär alltså förslaget en nackdel för kommunen. Någon kompensation härför har dock icke av kommittén ifrågasatts. Enligt drätselkammarens mening bör denna fråga något närmare övervägas före förslagets slutliga utformande.

Slutligen hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

att såsom eget yttrande i ärendet åberopa innehållet i drätselkammarens ovanskrivna utlåtande.

Västerås den 13 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 9.

Drätselkammarens förberedande yttrande ang. bostadsförsörjning för barnrika familjer i egna hem.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 20 december 1937 till drätselkammaren för förberedande utlåtande remitterat bostadssociala utredningens betänkande med förslag rörande lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer i egnahem m. m., får drätselkammaren anföra följande.

Ifrågavarande förslag innebär, såvitt angår städer samt stadsliknande och andra tätare bebyggda samhällen, eller alltså till den del det kan anses beröra Västerås stads intressen, en direkt utvidgning av den statliga låne- och bidragsverksamheten till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer att omfatta jämväl sådana fall, där enfamiljshus innehavas med äganderätt.

Här må erinras om, att enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 september 1935 om lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, kommunernas medverkan för realiserandet av kungörelsens syftemål bestämts sålunda, att kommunerna skulle förbinda sig att, *dels* i den mån så erfordrades, tillhandahålla byggnadsföretaget den del av fastighetskapitalet, som översköte det genom lån av statsmedel erhållna utan rätt att å sålunda tillskjutet kapitalbelopp åtnjuta ränta och amortering i vidare mån än som av statens byggnadslånebyrå prövades skälig, *dels* fritt ställa tomt till förfogande eller på annat sätt utan kostnad för företaget svara för den del av fastighetskapitalet, som motsvarade tomtens värde, *dels ock* gentemot staten ansvara för den förlust som kunde uppkomma genom försummad hyresbetalning. Vidare må framhållas, att staden i åtskilliga fall medverkat till uppförandet av i berörda kungörelse åsyftade bostadshus.

Förevarande förslag föreligger såsom en följd av uppkomna önskemål om sådan utvidgning av subventionsverksamheten, som ovan angivits.

Vid utformningen av de bestämmelser, som skola avse bostadssubventionen till *egnahem* för barnrika familjer, hava emellertid såsom nedan närmare skall beröras, vissa modifikationer vidtagits av de regler, som gälla kommunens medverkan enligt författningen rörande lån och bidrag till barnrika familjers bostadsförsörjning i *hyresbostäder*. Enligt föreliggande förslag må för beredande åt mindre bemedlade, barnrika familjer av billiga bostäder i egnahem å mark, som innehaves med äganderätt eller tomträtt, beviljas lån av statsmedel (bostadsanskaffningslån) samt medgivas eftergifter å de för lånen fastställda ränte- och annuitetsbeloppen (familjebidrag). Såsom *låntagare* anses enskild egnahemsbyggare. Bostadsanskaffningslånen lämnas emellertid under förmedling utav vederbörande kommun. Låneverksamhet må förekomma allenast i kommun, som åtagit sig att utan kostnad för statsverket eller lån-

N:o 9.
Ang. bostadsförsörjning för barnrika familjer i egna hem.

tagare omhänderhava förmedlingen. Förmedlingsorgan är, om icke stadsfullmäktige annorlunda besluta, drätselkammaren. Bostadsanskaffningslån beviljas för nybyggnad eller förbättring av bostadshus och utgår med högst 90 % av det belopp, vartill kostnaderna för byggnadsföretaget eller för förbättringsarbetet kunna beräknas uppgå. Kan återstående del av kostnaderna icke täckas genom insats av *egen* eller annan kostnadsfri *arbetskraft* och ej heller genom tillskott av kapital från låntagaren eller annan, må lån icke beviljas, där ej kommunen åtager sig att tillhandahålla låntagaren det erforderliga beloppet utan rätt för kommunen att därå åtnjuta ränta och amortering i vidare mån än statens byggnadslånebyrå prövar skäligt. Beträffande frågan om den arbetsinsats, som kan påräknas från egnahemsbyggarens sida, har i förslaget anförts, att frågan om kommunens medverkan vid finansieringen borde ses i sammanhang därmed. Erfarenheter av egnahemsbyggnadsverksamheten tydde på, att sådan arbetsinsats i allmänhet kunde och borde göras. Normalt räknas med en arbetsinsats av omkring 10 % av bostadens anskaffningsvärde. Arbetsinsatsen har enligt förslaget ett visst värde såsom prov på en familjs lämplighet såsom egnahemsinnehavare. Denna synpunkt borde dock icke tillmätas någon avgörande betydelse, när fråga vore om barnrika familjer i svag ekonomisk ställning. Då bestämmandet av familjens behov av ekonomiskt stöd och beaktandet av de speciella krav på skötsamhet och lämplighet i övrigt, som borde ställas på egnahemsinnehavare, måste ankomma på kommunen, varigenom urvalet av familjer gjordes beroende av kommunal prövning, borde även kommunen, i händelse arbetsinsats icke kunde göras från familjens sida, sörja för finansieringen av vad som felades i normal arbetsinsats. Bostadsanskaffningslån må enligt ifrågavarande förslag i likhet med vad som nu gäller beträffande hyreslägenheter, beviljas endast på villkor att kommunen åtager sig att dels, om så erfordras, ställa tomt till förfogande och dels gentemot staten ansvara för den förlust, som kan uppkomma å lånet. Härvid motsvaras det kommunen enligt 1935 års ovan berörda kungörelse åvilande ansvaret för förluster orsakade av försummad hyresbetalning, av ansvar för den förlust, som kan uppkomma på statslånet till det egna hemmet. Rörande lånets amortering och ränteberäkningen därå hava detaljerade bestämmelser givits, olika för det fall kommunen ställer tomt till förfogande eller icke. Sålunda skall i förra fallet bostadsanskaffningslån utgöra till en tredjedel en stående del, varå ränta skall utgå, och till återstoden en amorteringsdel. Denna sist nämnda del skall slutamorteras inom tjugu år. Före denna amorteringstids utgång kan den stående delen av lånet icke från statens sida uppsägas, men sedan amorteringsdelen till fullo guldits må den stående del av lånet, varå ränta löper (två niondelar av denna del), uppsägas till betalning. I varje fall skall denna stående del av lånet efter skedd uppsägning vara gulden inom tio år från det sista inbetalningen å amorteringsdelen bort fullgöras. Kommun, som ställer tomt till förfogande, erhåller en däremot svarande räntefri fordran, vars storlek bestämmes av statens byggnadslånebyrå. Denna fordran må dock av kommunen återkrävas, allenast där nämnda organ med hänsyn till särskilda förhållanden finner fog för sådan åtgärd föreligga. Sedan bostadsanskaffningslån i vederbörlig ordning inbetalts, skall kommunens fordran för lånet anses hava förfallit. Familjebidrag, som kunna uppgå högst till belopp, motsvarande de årliga ränte- och annuitetsbeloppen å bostadslånet,

N:o 9. *Ang. bostadsförsörjning för barnrika familjer i egna hem.*

skola bestämmas med hänsyn till för varje fastighet beräknad normal årlig bostadskostnad till ett procentuellt belopp av normalkostnaden med 30 % för familj med tre barn, 40 % för familj med fyra barn samt 50 % för familj med fem eller flera barn.

Såsom ovan nämnts har i enlighet med Kungl. kungörelsen av den 4 september 1935 kommunen att ekonomiskt medverka dels genom att i mån av behov sörja för finansieringen av den del av fastighetskapitalet, som överskjuter det genom lån av statsmedel erhållna, dels fritt ställa tomt till förfogande, dels slutligen gentemot staten ansvara för den förlust, som kan uppkomma genom försummad hyresbetalning. Här ovan relaterade bestämmelser uti föreliggande förslag torde innebära, att i stort sett samma ekonomiska ansvar tänkes åvila kommunen vid den föreslagna bostadssubventionen till egnahem. Uppenbarligen ställa sig tomtkostnaderna per familj dyrare för kommunen, än då det gäller hyresbostäder, men det förutsättes ej heller, att kommunen i alla förekommande fall skall kostnadsfritt ställa tomt till förfogande. Förslaget räknar nämligen också med, att tomt kan anskaffas på andra vägar. Sålunda nämnes, att industriella företag kunna tänkas vara villiga medverka till egnahemsidéns realiserande genom tomtupplåtelser till sina anställda etc. I varje fall gäller här, liksom beträffande hyresbostäderna, att de engångskostnader i form av upplåtande av tomt samt bidrag till byggnadskostnaderna, som staden skulle få vidkännas, kunna exakt beräknas i varje förekommande fall, som stadsfullmäktige få att taga ställning till, medan de årliga kostnaderna genom ersättande av förluster på statslånet däremot icke kunna i förväg överblickas.

Västerås stad har såsom ovan i korthet berörts tidigare i enlighet med berörda kungörelses bestämmelser medverkat till uppförandet av hyresbostäder för mindre bemedlade, barnrika familjer. Såvitt hittills kunnat bedömas hava dessa bostadsföretag visat sig fylla ett föreliggande behov och alltså varit till gagn för staden. Under sådana förhållanden och då det kan antagas, att behovet av dylika billiga bostäder för mindre bemedlade, barnrika familjer ännu icke är fyllt här i staden, synes anledning föreligga att fortsätta på den inslagna vägen. Beträffande den här föreslagna formen, egnahem, synes intet vara att erinra emot densamma. Snarare kanske denna är att föredraga framför hyresbostäderna. Det egna hemmet och det egna arbetet för att åstadkomma detta är en faktor att räkna med såsom bindande låntagaren och hans familj mera fast vid det förvärvade hemmet. Drätselkammaren vill nämligen ytterligare betona de i förslaget framförda betänkligheterna, att missbruk lätt kunna uppkomma, som äventyra det bostadssociala syfte, som eftersträvas. Härvid har åsyftats närmast försäljningar av subventionerade egna hem, varigenom oberättigade realisationsvinster skulle kunna uppstå. Detta torde vara en detalj av särskild betydelse att uppmärksamma vid förslagets slutliga utformande. Beträffande förslaget att å kommunerna lägga hela ansvaret för den förlust, som kan uppkomma å bostadsanskaffningslånet, finner drätselkammaren, att utredningen härutinnan icke anfört bärande skäl. Utredningen anför härom, att de risker i berörda avseende, som man i den föreslagna verksamheten har att räkna med i allmänhet komma att bliva obetydliga, men att kommunens ansvar skall utgöra en sporre för kommunen att förhindra tendenser till missbruk och dålig skötsel av fastigheter. Enligt drätselkammarens

N:o 9.

Ang. bostadsförsörjning för barnrika familjer i egna hem.

mening finnes ingen rimlig anledning att bygga kommunens intresse på dylik grund. Bestämmelser om skyldighet att härutinnan öva kontroll bör eventuellt utformas i det slutliga förslaget. Ett dylikt tillvägagångssätt faller sig enligt drätselkammarens mening avgjort naturligare. Ovan berörda ekonomiska ansvar bör alltså helt falla på staten.

Slutligen vill drätselkammaren beröra förslagets utformning, såvitt detta avser kommunens medverkan i sådana fall, där låntagaren icke är i stånd att täcka det utöver statslånet erforderliga beloppet genom insats av egen eller annan kostnadsfri arbetskraft och ej heller genom tillskott av kapital från låntagaren eller annan. Enligt förslaget skulle kommunen tillhandahålla felande belopp. Enligt drätselkammarens mening kan ifrågasättas, om kommunen i sådana fall bör åtaga sig sist berörda medverkan. Det torde nämligen vara synnerligen tveksamt, om egnahemsformen under sådana förhållanden är den lämpligaste formen för bostadssubvention. Vid nämnda upplåtelseform bör nämligen det egna arbetet, såsom jämväl ovan framhållits, tillmätas en mycket framträdande betydelse.

Under framhållande av, att de synpunkter, som av drätselkammaren här ovan framförts, böra vid förslagets slutliga utformande beaktas, får drätselkammaren förklara sig i princip kunna ansluta sig till förslaget.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att under hänvisning till vad drätselkammaren i ärendet andragit förklara sig i princip kunna giva sin anslutning till betänkandets synpunkter och förslag.

Västerås den 13 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 10.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av en småbåtshamn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige den 31 mars 1937 till drätselkammaren för yttrande remitterat en av Herr Direktören R. Liljeblad vid fullmäktiges sammanträde samma dag ingiven motion med förslag om utredning angående anordnande av hamn för segel- och motorbåtar samt av drätselkammaren utsedda kommitterade i frågan till kammaren inkommit med bifogade yttrande och förslag, får drätselkammaren för egen del anföra följande.

Drätselkammaren, som verkställt en noggrann granskning av det framlagda förslaget och de uppgjorda kostnadsberäkningarna, har funnit förslagit ändamålsenligt och väl ägnat att på ett fullt tillfredsställande sätt lösa frågan om hamn för segel- och motorbåtar. Mot kostnadsberäkningarna har drätselkammaren ej heller funnit anledning till erinran.

Såsom kommitterade i sitt yttrande framhållit föreligga möjligheter att såsom bidrag till bestridandet av kostnaderna för de föreslagna arbetena erhålla anslag av bensinskattemedel. Storleken av sådant eventuellt bidrag är givetvis omöjlig att på förhand beräkna men enligt drätselkammarens mening böra stadsfullmäktige, därest fullmäktige finna ifrågavarande förslag lämpligt att genomföra, såsom villkor för framtida anslag från staden fordra, att statsbidrag till arbetena beviljas till sådant belopp, som kan av stadsfullmäktige godtagas. Blott under sist nämnda förutsättning böra alltså stadsfullmäktige förklara sig beredda att framdeles lämna anslag för ändamålet. Slutligen har inom drätselkammaren diskuterats ytterligare en synpunkt, som här torde närmare böra beröras. Såsom av de verkställda beräkningarna framgår bliva kostnaderna för de föreslagna anordningarnas genomförande avsevärda. Det torde kunna förutsättas, att enbart stadens andel i samma kostnader blir betydande. Under sådana förhållanden och då dessa kostnader komma de båtägare till godo, som begagna sig av hamnen, finner drätselkammaren grundad anledning föreligga att, därest förslaget genomföres, taga under övervägande en skälig höjning av de nu tillämpade båtplatsavgifterna. En dylik höjning synes nämligen under sådana förhållanden befogad.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

att godkänna ifrågavarande förslag till hamn för segel- och motorbåtar;

att förklara sig beredda att framdeles anslå erforderliga medel för bestridandet av den del av med företagets genomförande förenade kostnaderna, som kan ankomma på

staden efter erhållet statsbidrag, detta dock under villkor, att nämnda statsbidrag kommer att utgå med belopp, som kan av stadsfullmäktige såsom skäligt anses; samt

N:o 10. *Ang. anläggande av en småbåtshamn.*

att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökning om bidrag med högsta möjliga belopp för ifrågavarande ändamål.

Västerås den 13 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I motion till stadsfullmäktige den 23 mars sistlidet år har ledamoten därav, direktören R. Liljeblad, framlagt förslag om utredning angående anordnande av hamn för segel- och motorbåtar och hava stadsfullmäktige vid sammanträde den 31 i samma månad remitterat framställningen till hamnstyrelsen och drätselkammaren för yttrande samt har drätselkammaren vid sammanträde den 11 november 1937 utsett en kommitté bestående av herrar Liljeblad, sammankallande, Hellström och drätseldirektören med uppdrag att verkställa utredning i detta ärende och till drätselkammaren inkomma med resultatet av utredningen.

I kommittéarbetet har dessutom som representant för friluftsbadkommittén deltagit herr Welin-Berger.

Representanter för segel- och motorbåtssammanslutningar här i staden hava beretts tillfälle att yttra sig under utredningsarbetets gång.

I samband med avgivande av förslag i frågan får utredningskommittén nu anföra följande.

I motionen framhålles bland annat att hamnförhållandena i Västerås för segel- och motorbåtar sedan gammalt varit synnerligen primitiva. De större båtarna nödgas i stor utsträckning läggas vid boj, oskyddade ute på Västeråsfjärden, och de mindre båtarna, som låge vid bryggorna i hamnen, voro ofta utsatta för haverier särskilt vid hård sydostlig vind, då det förekomme, att båtarna sleto sig och dreve på varandra med mycket ödesdigra följder. Tillgången på båtplatser vore ävenledes så knapp, att många därigenom hindrades att skaffa sig båtar.

Kommittén kan icke annat än vitsorda vad motionären anför, men måste å andra sidan — om också icke alldeles obetingat — godtaga de ekonomiska skäl, som föranlett stadens myndigheter att hittills iakttaga en viss återhållsamhet beträffande mer omfattande och definitiva åtgärder till segel- och motorbåtssportens fromma, samtidigt som kommittén dock också villigt er-

N:o 10. *Ang. anläggande av en småbåtshamn.*

känner att hamnstyrelsen inom ramen av de mer begränsade ekonomiska möjligheter, som stått styrelsen till buds, givit denna sports utövare goda handtag, genom att nästan årligen öka antalet båtplatser.

Emellertid torde väl nu i och med att hamnstyrelsen vid ingången av nästa båtsäsong kan ställa ett sextiotal nya båtplatser vid Lillåmynningen till förfogande, det yttersta vara uppnått ifråga om att utan allt för stora omkostnader och anordningar kunna utöka antalet båtplatser härstädes.

Då numera möjligheter finnas att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för uppförande av småbåtshamnar erhålla anslag av bensinskattemedel från statens sida med högst 90 procent av kostnaderna, har kommittén icke tvekat att ansluta sig till motionärens åsikt att från stadens sida nu bör vidtagas en sådan åtgärd till båtsportens fromma, som för lång tid framåt säkerställer tillräckligt antal skyddade båtplatser här i staden och framlägger kommittén förslag till byggande av en större småbåtshamn, vars detaljer närmare framgå av bilagda kartor, litt. I och II. Littera I avser den första utbyggnaden och littera II huru båthamnen kommer att te sig, sedan området bakom strandskoningen fullständigt utfyllts.

Hamnen förlägges, som av kartorna framgår, vid Svartåns utlopp i Mälaren. Den bildas genom att väster om nuvarande badhusarm bygges en femhundra meter lång vågbrytare, som lägges parallellt med blivande kaj söder om järnvägsverkstäderna samt på ett avstånd av etthundra meter från kajen. Hamnen avslutas i väster av en bank, som utföres av schaktningsmassa från grundgrävningar för byggnader. Bandens yttersidor beklädas med sten. Vågbrytaren väster om badhusarmen utföres av timrade träkistor, som byggas vintertid på isen, varefter de med tillhjälp av fyra nedslagna pålar som styrning sänkas genom att kistorna fyllas varvtals med sten och trä.

För förtöjning av båtar i hamnen byggas bryggor av trä. Utmed södra sidan i hamnen utföres en 630 meter lång brygga, där förtöjning av båtar sker vid endast en sida. Vid norra sidan i hamnen utföres en 400 meter lång brygga på ett avstånd av 15 meter från blivande kaj. Vid denna brygga förtöjas båtar vid båda sidorna.

De nya bryggorna till förtöjning av båtar hava således en längd av 1.430 meter. Om man räknar med att en båt vid förtöjning i medeltal erfordrar 2,5 m. brygga, så erhållas vid dessa bryggor 572 nya båtplatser. Medräknas de nuvarande bryggorna i Svartån söder om järnvägsbron, erhåller man tillsammans bryggor till en längd av 1.885 meter. Den nya båthamnen skulle således komma att rymma cirka 750 båtar.

Under förutsättning att anslag beviljas borde arbetet försiggå under vintern 1938—1939 och bedrivas så, att hamnen vore färdig att tagas i bruk på våren 1939.

Enligt av byggnadskontoret uppgjort kostnadsförslag, vartill specialberäkningar bifogas, äro dessa kostnader:

Vågbrytare utförda av träkistor, fyllda varvtals med sten och trä, 500 lm. à kronor 570: —	285.000: —
Båtbryggor till förankring av båtar vid båda sidorna, 400 lm. à kronor 40: —	16.000: —

N:o 10.
Ang. anläggande av en småbåtshamn.

Båtbryggor till förankring av båtar vid en sida, 630 lm. à kronor 35: —	22.050: —
Brygga mellan land och båtbryggorna, 36 lm. à kr. 37: 50	1.350: —
Summa kronor	324.400: —

Upplysningsvis får kommittén meddela, att det är troligt att Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, därest anslag beviljas av statsmedel, utför arbetet i egen regi. För jämförelses skull omnämnes att antalet båtplatser år 1927 voro 570, år 1932 599 samt under sista sommarsäsongen 650. Antalet småbåtar i Västerås uppskattas av kommittén till 800. Av den verkställda utredningen framgår alltså tydligt, att om den nya båthamnen tillkommer, stadens innevånare kunna åt sig anskaffa småbåtar med visshet om att erhålla båtplatser i betydlig utsträckning.

Med överlämnande av utredningen, kostnadsförslag, kartor samt ritningar hemställer kommittén, att drätselkammaren ville vidtaga erforderliga åtgärder för frågans lösning.

Västerås den 12 januari 1938.

För kommitterade:

RAGNAR LILJEBLAD.

/Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamn- och slipförhållandena i Västerås för segel- och motorbåtar har som bekant sedan gammalt varit synnerligen primitiva. De större båtarna måste i stor utsträckning läggas vid boj, oskyddade ute på Västeråsfjärden, de mindre båtarna, som ligga vid bryggorna i hamnen, äro ofta utsatta för haverier särskilt vid hård sydostlig vind, då det förekommer, att båtarna slita sig och driva på varandra med mycket ödesdigra följder. Tillgången på båtplatser är ävenledes så knapp, att många därigenom hindras att skaffa sig båtar.

Vad slipförhållandena beträffar är det nödvändigt att snarast möjligt göra någon ändring, då risken vid upptagningen av större båtar är alltför stor och kostnaderna för upptagning och sjösättning dessutom orimligt stora.

Då antalet segel- och motorbåtar i en sjöstad som Västerås är synnerligen stort och i händelse av bättre hamnförhållanden säkerligen skulle bliva än större, och då frågan är av intresse för en stor del av befolkningen inom alla samhällsklasser, anser jag det vara ett viktigt samhällsintresse, att denna fråga på tillfredsställande sätt snarast möjligt ordnas.

Segelsällskapen och motorklubbarna inom staden ha rådgjort om frågan och även utarbetat förslag, som borde kunna ligga till grund för en tillfredsställande lösning. Under hand har även detta förslag diskuterats med intresserade myndigheter inom staden. Detta förslag innebär, att en båthamn lägges

N:o 10. *Ang. anläggande av en småbåtshamn.*

utefter stranden söder om järnvägsverkstäderna. Med nuvarande starka byggnadsverksamhet skulle på mycket kort tid det erforderliga fyllnadsmaterialet stå till förfogande, och den behövliga vågbrytaren alltså med mycket små kostnader kunna komma till stånd. Det är emellertid av vikt att handla snabbt. För närvarande bygges som bekant genom tippning av fyllnadsmaterial en vågbrytare för hamnen öster om ån. Enligt uppgift från stadens myndigheter lär denna vågbrytare vara färdig omkring midsommar. Det gäller då att omedelbart ha klart för sig var fyllningen sedan bör tippas. Uppgöres omedelbart en plan för den föreslagna båthamnen, skulle alltså redan i sommar vågbrytaren kunna påbörjas och kanske redan något år senare åtminstone en första början till hamnen kunna föreligga. Enligt uppgift lär den nu under byggnad varande vågbrytaren fortskrida med en hastighet av ett par meter per dag.

Då det är nödvändigt att omedelbart vidtaga åtgärder för förbättring av slipmöjligheterna, är det ävenledes av största betydelse att principbeslut redan i vår fattas angående båthamnen. Om denna kommer att läggas i enlighet med förslaget, är det nämligen meningslöst att låta slipen ligga kvar på samma ställe som nu. En lämplig plats för densamma vore omedelbart öster om den föreslagna båthamnen, i den lilla vik som bildas innanför den redan företagna utfyllningen. Sällskapen och klubbarna skulle här själva kunna anordna en lämplig slip så snart planerna för hamnen äro fastställda.

Vinteruppläggningen av de större båtarna skulle alltså för framtiden bliva utmed stranden söder om järnvägsverkstäderna innanför den föreslagna båthamnen. De mindre båtarna skulle liksom hittills kunna lyftas i kranen och uppläggas omedelbart väster om ån. Området öster om ån skulle däremot för framtiden bliva fritt.

På senare åren ha för ett flertal samhällen omkring Mälaren avsevärda belopp beviljats av automobilskattemedel för motorbåtshamnar. Med säkerhet skulle även Västerås kunna erhålla dylika bidrag. Kostnaderna skulle för hela anläggningen under sådana omständigheter säkerligen kunna inskränkas till ett mycket måttligt belopp. Men det gäller att handla snabbt. Jag vill därför föreslå, att stadsfullmäktige giva vederbörande myndigheter i uppdrag att omedelbart vidtaga sådan utredning, att stadsfullmäktige redan i vår kan fatta beslut angående hamn för segel- och motorbåtar.

Västerås den 23 mars 1937.

RAGNAR LILJEBLAD.

N:o 11.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffande av skärmar för malmupplagen vid djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 7 dennes har hamnstyrelsen hemställt om anslag å 23.000 kronor för bestridandet av kostnaderna för anskaffandet av 100 stycken i skrivelsen närmare angivna skärmar att användas för avskiljandet av olika malmupplag å djuphamnens område; och får drätselkammaren i anledning därav anföra följande.

Efter i ärendet verkställd utredning vill drätselkammaren för sin del vitsorda behovet av de i ärendet angivna skärmarna, och får kammaren alltså tillstyrka bifall till framställningen.

Med avseende å finansieringen av kostnaderna finner drätselkammaren den av hamnstyrelsen antydda vägen härför lämplig. Emellertid bör åt drätselkammaren uppdragas att framdeles inkomma med förslag till utgifternas slutliga täckning och alltså drätselkammaren i avvaktan därå bemyndigas att av tillgängliga medel förskottera beloppet.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för bestridandet av kostnaderna för anskaffandet av i ärendet omförmälda 100 stycken skärmar för avskärmning av malmupplagen vid djuphamnen ställa till hamnstyrelsens förfogande ett anslag å 23.000 kronor, samt

att beloppet i fråga, 23.000 kronor, skall av drätselkammaren förskotteras av tillgängliga medel för att sedermera efter förslag av drätselkammaren bliva föremål för slutlig täckning.

Västerås den 13 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under senare delen av detta år har, sedan exportörerna av malm över stadens djuphamn framfört sina önskemål beträffande upplagringsmöjligheterna därstädes för närmare framtiden, hamnstyrelsen haft ingående förhand-

N:o 11.
Ang. anskaffande av skärmar för malmupplagen vid djuphamnen.

lingar med dessa. Därvid har det visat sig att dessa önskemål innebära högst betydande utvidgningar av de upplagsområden, som för närvarande disponeras och därjämte att exportörernas önskemål icke kunna tillfredsställas inom ramen av det platsutrymme, som vid djuphamnen för närvarande står till buds.

Ej heller kunna kolimportörernas fordringar på ökade upplagsplatser tillmötesgås.

Då ej heller den nuvarande kajens längd är tillräcklig för den alltmer ökande trafiken, utan allvarlig missbelåtenhet över för lång liggetid härstädes visat sig hos de rederier, som trafikera hamnen, synes det ofrånkomligt att staden — därest den vill bibehålla och utveckla import- och exporttrafiken över djuphamnen — låter vidare utbygga densamma; en fråga vartill hamnstyrelsen inom närmaste framtiden återkommer.

Emellertid var det nödvändigt för att i görligaste mån kunna tillfredsställa kraven på ökade lagerutrymmen i djuphamnen att vidtaga en del provisoriska åtgärder och igångsatte hamnstyrelsen redan under september månad sistlidet år utredning i syfte att i största möjliga utsträckning kunna fullständigt utnyttja de begränsade upplagsområdena.

Hamnstyrelsen anser sig kunna nödtorftigt och för den allra närmaste tiden lösa frågan genom att anskaffa flyttbara skärmar, som skola uppsättas mellan de olika malmupplagen å djuphamnens område ävensom mellan upplagen och vägarna samt järnvägsspåren å djuphamnen. Härigenom utvinnes möjlighet att mer effektivt belasta upplagsytan.

Efter infordrande av anbud å sådana skärmar brötos anbuden den 16 december sistlidet år, varvid kunde fastställas, att kostnaderna för anskaffande av 100 stycken skärmar uppgingo till 23.000 kronor. Tiden var då emellertid för långt framskriden för att hamnstyrelsen skulle kunna äska och erhålla anslag för gäldandet av den ifrågavarande kostnaden vid stadsfullmäktiges senaste december-sammanträde, men var det å andra sidan en trängande nödvändighet, att tillverkningen av skärmarna skyndsammast igångsattes. Styrelsen nödsakades därför att utan stadsfullmäktiges hörande vidtaga åtgärder i sådant avseende.

Styrelsen får vidare meddela, att sådana överenskommelser träffats med malmexportörerna att genom ökade kranavgifter utgifterna för anordningarna kunna täckas, förmodligen under loppet av ett par år, och att skärmarna i händelse av utvidgning av djuphamnen givetvis även i fortsättningen äro behövliga, varigenom sålunda icke de med denna provisoriska åtgärd förenade kostnaderna för framtiden äro bortkastade.

Hamnstyrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta dels på grund av de med denna frågas lösning förenade omständigheterna godkänna hamnstyrelsens åtgärd, dels ock för bestridande av kostnaderna för anskaffande av 100 stycken skärmar att brukas för avskärmning av malmupplagen å djuphamnen anvisa 23.000 kronor.

Västerås den 7 januari 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

/Eric Plantin.

N:o 12.

Drätselkammarens skrivelse ang. yttrande över förslag till lagstadgad semester.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan magistraten genom resolution av den 12 dennes till stadsfullmäktige överlämnat 1936 års semestersakkunnigas betänkande med förslag till lag om semester och därvid lämnat stadsfullmäktige tillfälle att före den 2 februari 1938 avgiva yttrande i ärendet samt nämnda betänkande därefter remitterats till drätselkammaren för förberedande utlåtande, får drätselkammaren anföra följande.

Då den korta remisstid, som stått drätselkammaren till buds för yttrandes avgivande i detta ärende, icke medgivit kammaren att förskaffa sig sådan kännedom om innehållet i det föreliggande betänkandet, som är erforderlig såsom underlag för yttrandes avgivande, ser sig drätselkammaren nödsakad att återställa remisshandlingarna utan yttrande.

På grund därav hemställer alltså drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

> *att* med hänsyn till den i ärendet lämnade otillräckliga remisstiden förklara sig förhindrade att avgiva yttrande över ifrågavarande av 1936 års semestersakkunniga avgivna betänkande med förslag till lag om semester.

Västerås den 13 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 13.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomt i kv. Nimrod

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 26 augusti 1937 beslöto stadsfullmäktige att bemyndiga drätselkammaren att till pris och på villkor, som kunde vara för staden antagliga, till härvarande systemaktiebolag försälja ett område om 1.664 kvm. av tomten n:r 2 i kvarteret Nimrod. Vid tidpunkten för drätselkammarens framställning till stadsfullmäktige i ärendet förelåg icke något definitivt tomtindelningsförslag för ovan berörda kvarter. Det var sålunda vanskligt att då förutse de blivande tomtgränsernas och den blivande byggnadens läge i förhållande till nämnda gränser. Sedan numera ett definitivt och av drätselkammaren godkänt förslag till tomtindelning för kvarteret föreligger, har det visat sig, att den för bolagets behov erforderliga tomtmarken kommer att beröra icke blott tomten n:r 2 utan även tomten n:r 3 i kvarteret Nimrod. Sammanlagt skulle bolaget behöva förvärva 1.737 kvm. eller 73 kvm. mera än som omförmäldes uti stadsfullmäktiges ovan nämnda beslut. Av denna markareal skulle 1.589 kvm. frångå tomten n:r 2 och 148 kvm. tomten n:r 3. Med hänsyn härtill och då denna förändrade anordning icke för stadens del medför några olägenheter — vatten- och gasverksstyrelsen, som närmast beröres av det ändrade förslaget, har i yttrande däröver förklarat sig icke hava något att erinra emot detsamma — föreslår drätselkammaren, att stadsfullmäktiges ovan berörda beslut ändras i enlighet med vad ovan sagts.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att med ändring av sitt den 26 augusti 1937 under § 174 i protokollet antecknade beslut, bemyndiga drätselkammaren att till pris och på villkor, som drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, till härvarande systemaktiebolag försälja ett markområde om sammanlagt 1.737 kvm, därav 1.589 kvm. av tomten n:r 2 och 148 kvm. av tomten n:r 3, allt i kvarteret Nimrod; samt

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla de åtgärder, som från stadens sida kunna påkallas för ifrågavarande försäljnings genomförande.

Västerås den 14 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/*Paul Grante.*

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 13.

Ang. försäljning av tomt i kv. Njord.

Sedan vatten- och gasverksstyrelsen vid sammanträde den 7 december 1937 beretts tillfälle taga del av ett av stadsingenjören F. Schiött den 6 i samma månad upprättat förslag till tomtindelning för del av kvarteret Nimrod, får styrelsen förklara, att styrelsen för sin del intet har att erinra emot det framlagda förslaget.

Västerås den 17 januari 1938.

För vatten- och gasverksstyrelsen:

CARL HENNING.

/Eric Plantin.

N:o 14.

Drätselkammarens och Vatten- och gasverksstyrelsens yttrande ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 28 maj 1936 till drätselkammaren för utlåtande remitterat en av åtskilliga fastighetsägare inom f. d. Viktoriaföreningens område å Korsängsgärdet gjord, av Herr Förmannen E. A. Westholm såsom egen motion upptagen framställning om erhållande av anslutning för sina fastigheter till beslutade nya vatten- och avloppsledningar inom området utan erläggande av anslutningsavgift, får drätselkammaren anföra följande.

Drätselkammaren har, efter prövning av de i ärendet till stöd för framställningen anförda skälen, funnit sig icke för sin del kunna biträda de av fastighetsägarna framställda anspråken. Vad vatten- och gasverksstyrelsen uti sitt i ärendet avgivna yttrande anfört, finner drätselkammaren utgöra fullt bärande skäl för avslag å framställningen. Drätselkammaren ansluter sig alltså till alla delar till innehållet i sist nämnda yttrande och hemställer sålunda, att stadsfullmäktige måtte besluta

att förevarande framställning på i ärendet anförda skäl icke skall till någon stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Västerås den 13 januari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 14.

Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning dels av stadsfullmäktiges remiss den 28 maj 1936 av en av Förmannen E. A. Westholm såsom egen motion upptagen framställning från gårdsägare inom f. d. Viktoriaföreningen om befrielse från anslutningsavgift för vatten- och avloppsledningar och dels en skrivelse till drätselkammaren i samma ärende av den 3 september 1937 får Vatten- och Gasverksstyrelsen med återställande av remisshandlingarna anföra följande.

År 1911 övertog staden det av enskilda fastighetsägarna anlagda ledningsnätet för vatten och avlopp inom berörda område. Jämlikt stadsfullmäktiges protokoll för nämnda år, sidan 57, voro villkoren härför följande:

"att ledningarna inkopplades på byggnadsföreningens bekostnad men genom stadens försorg till stadens allmänna ledningar i korsningen mellan Malmabergs- och Odengatorna,

att föreningens ledningar skulle, då överkoppling skedde, vara i felfritt skick och att särskilt vad vattenledningarna beträffade, om det vid inkopplingen skulle visa sig, att desamma icke voro till alla delar fullt motståndskraftiga för det större tryck, de genom inkopplingen underkastades, föreningen vore skyldig att på sin bekostnad genast låta avhjälpa bristfälligheterna med rätt för staden att intill dess så skett låta avkoppla föreningens ledningar,

att de inom föreningens område belägna fastigheterna tillförsäkrades rätt att utbekomma vatten enligt de taxor och bestämmelser, som vore antagna eller kunde komma att antagas

samt att vid erforderliga utvidgningar och ombyggnader av allmänna ledningar inom föreningens område, föreningen med avseende på bidrag till kostnaderna vore underkastad de villkor, som vore antagna eller kunde komma att av stadsfullmäktige antagas för dylika arbeten."

De i sistanförda bestämmelse omförmälda villkoren "för dylika arbeten" avse icke, som petitionärerna och motionären synas anse, villkoren för reparation och utvidgning av redan befintliga ledningar och kunna icke heller gärna så uppfattas, då bidrag till dylika arbeten varken före eller efter övertagandet av Viktoriaföreningens ledningar ifrågasatts för abonnenter, som mot fastställd avgift erhållit anslutning till stadens ledningsnät.

Bestämmelsen avser att giva uttryck för den rimliga fordringen från stadens sida, att när i en framtid de övertagna ledningarna icke längre voro tillräckliga utan måste ombyggas Viktoriaföreningens medlemmar då skulle betala samma anslutningsavgift som nytillträdande abonnenter, eller för närvarande 78 öre per kvadratmeter tomtyta. En dylik uppfattning vinner stöd icke blott i den ovan påpekade frånvaron av varje som helst bestämmelse om bidrag till ombyggnader och reparationer i allmänhet utan även i de närmare omständigheterna vid ledningarnas övertagande.

När staden år 1911 övertog de privata ledningarna inom Viktoriaföreningen, godkände staden därmed icke dessa ledningar såsom tillräckliga och ändamålsenliga att ingå som delar i stadens ledningsnät — i detta fall behöver man endast tänka på ledningarnas otillräckliga dimensioner av 1″ à 1 ¼″ för vatten och 6″ för avlopp emot eljest erforderliga och nu beräknade 4″ och 6″ för vatten och 9″ för avlopp —, utan skedde detta för att tillmötesgå denna del av stadens vattenförbrukare och möjliggöra för dem att under det antal år, som deras

N:o 14.
Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

egna ledningar nödtorfteligen kunde användas framflytta den tidpunkt, då de skulle bliva nödsakade att bidraga till av staden anlagda ordentliga ledningar.

De gamla privata ledningarna inom området anlades omkring år 1903. Till vattenledningen användes smidda rör av endast 1 till 1 ¼ tums dimensioner, till avloppsledningarna 6 tums lerrör. Under den långa användningstiden hava vattenledningsrören på grund av förrostning blivit otäta och förträngning uppstått i desamma. Välgrundade klagomål hava ingått, att vatten ej serveras i tillräcklig mängd. Fall hava t. o. m. förekommit, där en vattenkran fått stå öppen timme efter timme för att tillgodose vattenbehovet genom uppsamlande av det vatten, som tidvis under dagen möjligen kunde nå fram genom ledningen. Vid företagna reparationer av de smidda rören har det visat sig, att dessa i vissa fall varit så upprostade, att erforderlig gängning för anbringande av nya delar knappast kunnat utföras och verket slutligen tvingats att säga nej till framställningar om fortsatt underhåll av de gamla vattenledningarna. Den ringa dimensionen och den obetydliga lutningen på avloppsrören har medfört uppstoppningar i desamma, som krävt ständigt återkommande rensningar och spolningar. Av det anförda framgår att nya ledningar nu nödvändigtvis måst anläggas. I samband härmed har området också erhållit erforderliga brandposter. Dylika kunde förut ej uppställas på grund av den bristfälliga vattenledningen.

För Viktoriaföreningen anlagda vatten- och avloppsledningar äro utförda i olika etapper med av stadsfullmäktige anvisade anslag.

Anläggningskostnaderna uppgå till omkring 61,500 kr. Anslutningsavgifterna från området, när alla tomter äro bebyggda, äro beräknade till cirka 35,600 kr. enligt följande:

	st.	anslutningsavgifter kr.
till nya ledningssystemet redan anslutna fastigheter	27	18,500: —
till gamla ledningssystemet fortfarande anslutna fastigheter	18	12,700, —
ej bebyggda tomter	5	4,400: —
Summa	50	35,600: —

Stadens andel bliver sålunda cirka 26,000 kr. Härtill komma betydande kostnader för områdets andel i huvudledningar för frammatning av vatten och bortledande av avloppsvätska. Tager man i betänkande att vattenverket endast lämnar ringa vinst och att avloppsledningarna kräva årliga tillskott från det allmänna, är det orimligt begärt, att staden skall avstå från anslutningsavgifter vid anläggande av nya ledningar för området.

I den mån överkoppling av fastigheter skett till stadens nät, hava privatledningarna bortkopplats. Så måste på grund av ledningarnas otillfredsställande beskaffenhet snart nog också ske med återstående fastigheter.

Sedan staden övertog det enskilda ledningsnätet inom föreningens område, har också staden jämlikt sitt åtagande ombesörjt underhållet av detsamma, vilket krävt betydande kostnader.

Nuvarande bestämmelser för utdragning av stadens allmänna ledningar, vilka bestämmelser fastställdes av stadsfullmäktige den 20 december 1916 och

N:o 14. *Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.*

sedermera vid ett par tillfällen i vissa hänseenden ändrats, hava alltid tillämpats i andra fall liknande det ifrågavarande, då staden övertagit enskilda ledningar eller tillåtit enskilda ledningars anslutning till stadens ledningar. Att i några få fall, där staden anlagt nya ledningar av annan orsak än att de enskilda ledningarna varit förbrukade — t. ex. för erforderlig frammatning av vatten eller bortledande av avloppsvätska — och därvid slopat de gamla ledningarna samt anslutit invidliggande fastigheter till de nya utan att fordra anläggningsbidrag, som staden i dessa fall ej varit befogad tilltvinga sig, utgör härvidlag ej något undantag, såsom i framställningen göres gällande. Dylik överkoppling måste företagas för en del fastigheter, när staden åren 1909 och 1913 framdrog ledningar i Malmabergsgatan. För att kunna bereda plats för de nya rörledningarna, måste vissa privatledningar bortkopplas, varav följde att en och annan fastighet överkopplades till stadens ledningar. Detta skedde i övrigt före tiden för tillkomsten av ovanberörda allmänna bestämmelser. För dylika fastigheter skall emellertid anslutningsavgift erläggas, när desamma på grund av ombyggnad eller utvidgning kräva nya och grövre servisledningar.

På grund av det anförda hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen, att framställningen icke måtte till någon stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Västerås den 28 december 1937.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under sommaren 1936 ingingo fastighetsägare inom f. d. Viktoriaföreningen till stadsfullmäktige med en framställning av följande innehåll:

"Den 22 maj 1935 utfärdade Västerås Stads Vatten- & Elektricitetsverks styrelse en cirkulärskrivelse till varje fastighetsägare inom f. d. Viktoriaföreningens område på Korsängsgärdet med huvudsakligt innehåll att de på sin tid därstädes genom privat försorg anlagda och år 1911 av staden övertagna vatten- och avloppsledningarna ej vore i tillfredsställande skick varför ifrågasättes deras utdömande och ersättande med ny ledning.

Vidare uppgav styrelsen att vid övertagande år 1911 fästs det villkor, att vederbörande fastighetsägare skulle, så snart de privata ledningarna ej mera vore användbara, ansluta sina fastigheter till stadens allmänna ledningar mot erläggande av de avgifter, som enligt nu gällande bestämmelser skulle utgå från fastighetsägarna vid utsträckning av stadens allmänna ledningar och anslutning till desamma. Fastighetsägarna anmanades förty att snarast möjligt avgiva begäran om att få vatten-, avlopps- och gasledningar *"framdragna"* för

N:o 14.
Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

anslutning till vederbörandes tomter enär den befintliga ledningen snarast möjligt måste sättas ur drift.

Vattenverksstyrelsens skrivelse var ägnad att hos fastighetsägarna väcka förvåning och oro, det förra så mycket mera, som fastighetsägarna hade sig bekant, det i en del fall anslutning till stadens allmänna ledningsnät beviljats fastighetsägarna utan avgift, och enär fastighetsägarna icke kunde åt de år 1911 stipulerade övervillkoren förläna den tolkning och innebörd, som Vattenverksstyrelsen syntes tillmäta desamma.

Under den därpå följande tiden ansökte några av fastighetsägarna, vilka trodde sig därtill nödda och tvungna, om ledningarnas "framdragande" till deras tomter, varemot en del andra den 21 oktober 1935 ingingo till Vattenverksstyrelsen med en framställning, att särskilda och billigare villkor för anslutning till de omlagda ledningarna skulle dem beviljas.

Uppenbarligen hava under närmast föregående tid hos Vattenverksstyrelsen och måhända även hos fastighetsägarna rått ovisshet och en oklar uppfattning om stadens, respektive fastighetsägarnas, rättigheter och skyldigheter på grund av den år 1911 gjorda överlåtelsen. Så hade exempelvis den 18 januari 1935 Vattenverksstyrelsen meddelat ägaren av fastigheten Stjärnhöksgatan n:r 2 att han vore ansluten till en gammal privat ledning i nämnda gata samt ytterligare den 16 februari samma år att underhållet av den privata ledningen åläge ägarna till dessa och ej staden.

Nämnda brev voro så lydande:

"Västerås den 18 januari 1935.

Herr E. Forsberg, Stjärnhöksgatan 2, Västerås.

Med anledning av Edert brev den 3 d:s få vi meddela, att Eder fastighet är ansluten till en gammal privatledning i gatan. Vi äga icke någon kännedom om, huruvida något fel förefinnes på denna ledning.

Enda utvägen att erhålla en varaktig och effektiv förbättring av vattentrycket är att låta framdraga allmänna ledningar i Stjärnhöksgatan. Detta arbete kan endast utföras efter framställning från samtliga fastighetsägare vid denna gata, som äro anslutna till de gamla privatledningarna, enär dessa måste slopas i samband med framdragandet av nya ledningar.

Högaktningsfullt

Västerås Stads Vatten-, Gas- & Elektr.-verk.

GERH. GESTON.

N:o 14.

Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

Västerås den 16 februari 1935.

Herr Enoch Forsberg, Stjärnhöksgatan 2, Västerås.

Ang. ledningar.

Till svar på en från Eder ingiven skrivelse få vi meddela, att underhållet av privata ledningar åligger ägarna till dessa och ej staden.

Till den nya vattenledningen i Myggbogatan får ej fastighet anslutas med mindre än att denna samtidigt ansluter sig till stadens avloppsledning. Detta kan endast ske genom att samtliga gårdsägare utefter Stjärnhöksgatan inkomma med ansökan därom. Staden utför då sådana ledningar i mån av dessas räntabilitet.

Högaktningsfullt

Västerås Stads Vatten-, Gas- & Elektr.-verk.

GERH. GESTON."

Vattenverksstyrelsen besvarade sedermera fastighetsägarnas framställning av den 21 oktober 1935 genom en så lydande skrivelse:

"Till Gårdsägare inom f. d. Viktoriaföreningen

Herr J. V. Råberg, Malmabergsgatan 25, Västerås.

Med anledning av gjord framställning om nedsättning av ledningsavgiften vid anslutning till stadens allmänna ledningar, när dessa nu utdragas i f. d. Viktoriaföreningens gator som ersättning för de på privat initiativ omkring år 1903 lagda ledningarna, får Vatten- och Gasverksstyrelsen anföra följande.

I framställningen framhålles, att staden genom tillkomsten av de privata ledningarna, vilka år 1911 av byggnadsföreningen Viktoria överlämnades till staden, kunnat spara nedläggning av allmänna ledningar i 25 år. Sannolikt är emellertid att staden vid tiden för privatledningarnas utförande ej skulle hava låtit bekosta vatten- och avloppsledningar till området såsom varande för staden oekonomiskt. Gårdsägarna hava givetvis funnit det vara med sin fördel förenat att själva bekosta en dylik anläggning, som säkerligen i minst motsvarande mån inbringat bättre avkastning från gårdarna genom ökade hyror. Härtill kommer det villkor, som stadgades, då staden övertog de privata ledningarna, nämligen att gårdsägarna vid erforderliga utvidgningar och ombyggnader av allmänna ledningar inom ifrågavarande område skulle med avseende på bidrag till kostnaderna vara underkastade de villkor, som voro antagna eller kunde komma att av stadsfullmäktige antagas för dylika arbeten. Som denna bestäm-

N:o 14.
Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

melse godkändes av gårdsägarna, övertog staden ledningsnätet och har sedan denna tid underhållit detsamma. Ytterligare må nämnas att gårdsägarna inom berörda område vid hittills skedda utsträckningar redan förbundit sig att erlägga de en gång stadgade ledningsavgifterna.

På grund av det här anförda kan styrelsen ej lämna sitt bifall till den *gjorda framställningen.*

Västerås den 21 april 1936.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar

CARL HENNING.

Gerh. Geston."

Det gjordes gällande, att staden väl övertagit och sedan år 1911 underhållit ledningarna, men att fastighetsägarna vid erforderliga utvidgningar och ombyggnader skulle vara underkastade de villkor, som av stadsfullmäktige blivit antagna för dylika arbeten. Frågan vilka villkor, som därmed åsyftades, lämnade Vattenverksstyrelsen obesvarad, men hava vi anledning förmoda att därmed avses de den 20 december 1916 antagna och den 29 juni 1922 samt den 27 maj 1936 ändrade bestämmelser angående utsträckning av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma, en uppfattning, som vi icke kunna dela.

Såsom av stadsfullmäktiges handlingar framgår hemställde kommitterade *för byggnadsföreningen Viktoria den 19 maj 1910 till Vattenverksstyrelsen att* föreningen skulle utan särskild avgift få inkoppla föreningens vatten- och avloppsledning uti stadens nyanlagda ledning uti Malmabergsgatan, varvid föreningen dock vore villig att ersätta kostnaderna för material och arbete. Vattenverksstyrelsen beslöt den 7 juni 1910 bifalla framställningen under förutsättning att sökanden överlämnade ledningen med full äganderätt till staden. Den 30 november 1910 inkom föreningen med ett förslag till kontrakt mellan staden och föreningen, genom vilket föreningen överläte ledningen med full äganderätt mot det att föreningen erhölle avgiftsfri anslutning till stadens ledningar i Malmabergsgatan, samt att fastighetsägarna inom föreningens område fortfarande skulle tillförsäkras vatten och avlopp för sina respektive fastigheter mot erläggande av den för stadens övriga fastighetsägare utgående vattenförbrukningsavgiften ävensom att staden övertoge underhållet av ledningarna.

Beträffande vattenförbrukningsavgiften förklarade Vattenverksstyrelsen genom beslut den 14 mars 1911 sig icke behörig att träffa uppgörelse, men vidhöll styrelsen sitt tidigare erbjudande i övrigt.

Byggnadsföreningen Viktoria u. p. a. ingick härefter den 27 april 1911 till stadsfullmäktige med framställning i huvudsaklig överensstämmelse med den som förut gjorts till Vattenverksstyrelsen. Sedan framställningen av J. F. Råberg upptagits som egen motion beslöto stadsfullmäktige nämnda dag att remittera frågan till Vattenverksstyrelsen för yttrande. Detta avgavs den 15 juni 1911 och innebar i huvudsak ett vidhållande av styrelsens tidigare ståndpunkt.

N:o 14.
Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

Den 22 juni 1911 återremitterade stadsfullmäktige ärendet till Vattenverksstyrelsen med begäran om utredning huruvida omläggning av ifrågavarande vattenledningsnät vore erforderlig ur brandsäkerhetssynpunkt. Vattenverksstyrelsen avgav den 17 augusti 1911 förnyat yttrande med innebörd, att vattenledningen vore fullt användbar och tillräcklig för hushållsändamål men däremot ej för brandändamål, samt att kostnaden för avhjälpande av sistnämnda olägenhet beräknades till kronor 3,100: —, vilken kostnad i förekommande fall enligt styrelsens mening borde fördelas med ⅓ på staden och ⅔ på sökanden. Skulle ytterligare utsträckning av stadens ledningsnät i Malmabergsgatan ske ansåg styrelsen kostnaderna därför böra, såsom dittills, helt och hållet bestridas av staden.

Den 31 augusti 1911, paragraf 120, beslöto stadsfullmäktige, som bordlade frågan om inläggning av grövre vattenledning genom byggnadsföreningens område, att övertaga och underhålla byggnadsföreningen Viktorias vatten- och avloppsledningar i gatorna under villkor bl. a. att de inom föreningens område belägna fastigheterna tillförsäkrades rätt att utbekomma vatten enligt de stadgar och bestämmelser, som voro antagna eller skulle komma att antagas samt att vid erforderliga utvidgningar och ombyggnader av allmänna ledningarna inom föreningens område, föreningen med avseende på bidrag till kostnaden vore underkastad de villkor, som vore antagna eller skulle komma av stadsfullmäktige antagas för dylika arbeten.

Innebörden av dessa villkor, som sedermera av föreningen godkändes, torde ju otvivelaktigt vara, dels att den privata ledningen inordnades uti stadens befintliga allmänna ledningsnät, att underhållet av ledningen ålåge staden och att fastighetsägarna tillförsäkrades rätt att erhålla vatten mot erläggande av gällande vattenförbrukningsavgift.

Därmed torde vara klart att år 1911 stadens allmänna vatten- och avloppsledningar måste anses hava blivit till och inom området utdragna och att följaktligen en av de befintliga ledningarnas förslitning betingad omläggning icke längre kan betraktas som ett utdragande av ledningsnätet.

Då någon skyldighet för fastighetsägarna att deltaga i kostnader för omläggning av befintlig ledning, som genom ålder och förslitning bliver obrukbar, ej finnes av stadsfullmäktige bestämt för övriga delar av staden, torde för här ifrågavarande område ej heller någon sådan skyldighet kunna göras gällande. Fastighetsägarna, vilka tillförsäkrats tillgång till vatten mot vanlig förbrukningsavgift, kunna givetvis ej betagas denna rättighet därför att ledningen blivit försliten. I den underhållningsskyldighet, som staden åtagit sig torde även ligga skyldighet att förnya ledningen i den mån rören bliva för gamla. Oss veterligen äro ledningarna för övrigt icke behäftade med något fel.

Redan år 1911 var området bebyggt i ungefär enahanda utsträckning som för närvarande. Någon ny-, om- eller tillbyggnad, som erfordrat anläggande av nya eller grövre servisledningar till någon fastighet, har ej förekommit

Varje anledning att avkräva fastighetsägarna anslutningsavgifter torde således enligt vår mening saknas.

På grund av det anförda, få vi vördsamt hemställa att stadsfullmäktige måtte, dels tillhålla Vattenverksstyrelsen att icke i strid mot vår uppenbara rätt avstänga oss från erhållande av vatten, dels medgiva oss rätt att utan erläggande av anslutningsavgift vara anslutna till vatten- och avloppsledningar

av grövre dimensioner än de nu befintliga, därest sådana komma att inom området, i utbyte mot nuvarande ledningar, nedläggas.

N:o 14.
Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

Skulle stadsfullmäktige icke vilja lämna oss senast berörda medgivande, hemställa vi, att de befintliga ledningarna måtte bibehållas och av staden enligt åtagande underhållas i funktionsdugligt skick.

Något framdragande av gasledningar å området påfordra vi icke. Skulle staden besluta framdraga sådana, äro vi villiga att i den mån anslutning sker, erlägga därför stadgad anslutningsavgift."

Framställningen upptogs i stadsfullmäktige av förmannen E. A. Westholm såsom dennes motion, vars behandling dock icke ännu synes vara slutförd.

Vi vidhålla fortfarande, att det icke är med rätt och billighet överensstämmande att vi, som en gång fått själva vidkännas hela kostnaden för vår vattenledningsanläggning samt utan ersättning överlämnat densamma till staden, varigenom denna gjort en högst avsevärd kostnads- och räntebesparing, nu skola nödgas att betala samma anslutningsavgift till staden, som ägarna av i stadens utkanter belägna fastigheter, vilka ej tidigare nedlagt några kostnader på ledningar. Så mycket mer anse vi oss hava blivit obilligt behandlade, som de av Viktoriaföreningens fastigheter utkrävda anslutningsavgifterna betydligt överstiga stadens självkostnader för ledningsnätet inom föreningens område. Vi skulle således tillika bringas att subventionera de dyrbarare utkantsledningarna. Det torde ej kunna bestridas, att vi med laga rätt kunna fordra av staden, att den befintliga ledningen underhålles i likhet med stadens ledningsnät i övrigt. Att Vattenverksstyrelsen icke förr än i april 1936 synes blivit på det klara med att staden är i full utsträckning underhållsskyldig för ledningen har givetvis medfört, att ledningen för närvarande är i sämre skick än vad den rätteligen bort vara. Det kan icke vara rätt att på fastighetsägarna lasta över de kostnader, som uppstå genom av staden eftersatt underhåll.

Vi vilja vidare framhålla, att alla fastighetsägare inom föreningen böra beredas lika rätt, oavsett om de genom Vattenverksstyrelsens hårdhänta påtryckningar förmåtts att på nytt begära inträde i stadens ledningar, till vilka de i själva verket varit anslutna sedan år 1911.

Emellertid har vattenverksstyrelsen hotat att avstänga vattentillförseln för de fastighetsägare, vilka på ovan anförda grunder vägrat att erlägga ränta på av styrelsen debiterade anslutningsavgifter. Det måste väl sägas vara fullständigt oförenligt med ändamålet för kommunal verksamhet, att en stadens styrelse löser med maktspråk en den enskilde medborgaren rörande rättsfråga, om vars rätta avgörande i varje fall åtminstone kan råda tvekan. Redan det är betänkligt, att staden år 1911 med dylikt maktspråk förmådde fastighetsägarna i Viktoria att gå in på villkor, vars innebörd helt berodde på framtida beslut av stadens myndigheter. Klart är, att ett avstängande av vattentillförseln för en hel stadsdel medför så omedelbart ödesdigra verkningar, att de enskilda medborgarna bringas till underkastelse utan möjlighet för dem att i laga ordning göra sin eventuella rätt gällande. En dylik makt löper oftast fara att bliva missbrukad.

Utom det, att vi undertecknade härmed förnya vår sistlidet år gjorda, ovan intagna framställning och hemställa om skyndsammare behandling av den i frågan väckta motionen, hemställa vi, att stadsfullmäktige måtte *omedelbart, så fort ske kan,* förständiga vattenverksstyrelsen att icke mot oss eller andra

N:o 14.
Ang. anslutningsavgift för ledningar inom Korsängsgärdet.

ägare av fastigheter inom Viktoriaföreningens område vidtaga några tvångsåtgärder innan denna fråga blivit på ett för alla parter rättvist och skäligt sätt löst genom avtal eller annat bindande avgörande.

Västerås den 3 september 1937.

Namnunderskrifter.

N:o 15.

Sekreterarens förteckning över oavgjorda ärenden m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 21 juni 1935 beslöto stadsfullmäktige att genom sekretariatet vid varje årsskifte skulle upprättas en förteckning över sådana oavgjorda ärenden, vilka för besluts fattande förutsatte särskild utredning samt över av stadsfullmäktige fattade beslut av mera väsentlig betydelse, vilka av en eller annan anledning icke blivit verkställda.

Med anledning härav får jag överlämna närslutna förteckning.

Västerås den 18 januari 1938.

THEOFIL ÖBERG.
Stadsfullmäktiges sekreterare.

A. Oavgjorda ärenden.

N:o 15.
Förteckning över oavgjorda ärenden m. m.

Dag, då senaste beslut av stfm. fattades	Ärendets innehåll	Beslutets beskaffenhet	Anmärkningar
1930 $^{30}/_{5}$	Motion ang. anordnande av friluftsbad.	Återremiss till drätselkammaren.	Under 1937 ha beslut fattats om förbättrade badanordningar å Östra holmen, inköp av en ångfärja och köp av Norra Björnön. I övrigt föremål för fortsatt utredning.
1933 $^{30}/_{3}$	Upprättande av ett folk- och landsbibliotek i Västerås.	Remiss av ett kommittébetänkande i ärendet till diverse myndigheter och institutioner.	Ärendet är för närvarande beroende av drätselkammarens yttrande. Drätselkammarens och bibliotekskommitténs gemensamma beredning har under 1937 gjort vissa utredningar.
1934 $^{28}/_{3}$	Omändring och framtida disposition av seminariebyggnaden.	Remiss till läroverkskommittén.	Beroende av kommitténs utredning.
1934 $^{30}/_{8}$	Förhandlingsrätt för stadens tjänstemän.	Återremitterat till lönenämnden för förnyat yttrande sedan en allmän utredning genom Sv. Stadsförbundet verkställts.	Den allmänna utredningen ännu ej klar. Särskild lagstiftning att förvänta.
1935 $^{31}/_{1}$	Motion ang. förvärv av del av Johannisberg för ordnande av strandbad.	Remiss till drätselkammaren.	Frågan under beredning i drätselkammaren. Saluvärdering pågår.
1935 $^{21}/_{6}$	Centralisering av stadens inköpsväsende.	Ett av särskilda kommitterade framlagt förslag remitterades till drätselkammaren och övriga förvaltningsstyrelser samt beredningsutskottet.	Särskild beredning inom drätselkammaren pågår.
1935 $^{26}/_{9}$	Motion ang. ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.	Remiss till drätselkammaren.	Utredning i frågan pågår.
1935 $^{28}/_{11}$	Vidgning av del av Vasagatan.	Uppdrag åt byggnadsnämnden att inkomma med utredning och förslag.	Stfm. hava under 1937 beslutat om ytterligare förlängt byggnadsförbud.

N:o 15.
Förteckning över oavgjorda ärenden m. m.

Dag, då senaste beslut av stfm. fattades	Ärendets innehåll	Beslutets beskaffenhet	Anmärkningar
1935 $^{19}/_{12}$	Motion ang. tomträtt som upplåtelseform för stadens tomtmark samt inrättande av en tomträttskassa.	Kommitté tillsatt för utredning.	Utredning pågår.
1936 $^{30}/_{1}$	Tillgodoseende av Högre Allm. Läroverkets lokalbehov.	Principiellt beslut fattat.	Slutligt förslag förväntas inom närmaste tid.
1936 $^{27}/_{2}$	Utvidgade lokaler för polisväsendet och brandverket.	Medgåvo stadsfullmäktige att entrepenadanbud finge infordras.	Kompletterande entrepenadritningar äro under utarbetande.
1936 $^{26}/_{3}$	Nya lokaler för pastorsexpeditionen.	Remiss till rådhuskommittén.	Beroende på utredning.
1936 $^{28}/_{5}$	Uppförande av ett nytt rådhus m. m.	Tillsattes en kommitté för utredning och förslag i ämnet.	Utredningsarbetet pågår. Pristävlan om platsen har ägt rum under år 1937.
1936 $^{28}/_{5}$	Anslutning till ledningar inom Korsängsgärdet.	Remiss till vatten- och gasverksstyrelsen samt drätselkammaren.	Yttranden avgivas under jan. 1938.
1936 $^{27}/_{8}$	Avsättande av en del av Ormberget till allmän plats.	Remiss till drätselkammaren.	Utredning pågår.
1936 $^{24}/_{9}$	Stadsplan för del av Jakobsberg.	Remiss till byggnadsnämnden.	Utredning pågår. Förslag torde inkomma i mars 1938.
1936 $^{21}/_{12}$	Lönereglering för lärare i slöjd och huslig ekonomi vid folkskolan.	Remiss till lönenämnden.	Utredning i ärendet pågår.
1937 $^{28}/_{1}$	Lönereglering för folkskolans vaktmästare, hälsovårdstillsyningsmännen och polispersonalen.	Återremiss till lönenämnden med uppdrag för nämnden att i samband därmed yttra sig rörande nuv. lönestatens läge i förhållande till andra jämförbara städer.	Föremål för utredning.
1937 $^{31}/_{3}$	Utredning om anordnande av småbåtshamn.	Remiss till hamnstyrelsen och drätselkammaren.	Förslag i ärendet avgives i januari 1938.
1937 $^{28}/_{10}$	Utökning av lekplatserna för barn i stadens parker.	Remiss till planteringsnämnden och drätselkammaren.	Utredning pågår inom planteringsnämnden.

N:o 15.
Förteckning över oavgjorda ärenden m. m.

Dag, då senaste beslut av stfm. fattades	Ärendets innehåll	Beslutets beskaffenhet	Anmärkningar
1937 25/11	Ombildning av Västerås högre elementarläroverk för flickor till kommunal flickskola.	Remiss till drätselkammaren och beredningsutskottet.	Drätselkammaren och beredningsutskottet hava tillsatt en gemensam delegation för utredning av frågan.
1937 20/12	Höjning av rektorsarvodet i tekniska skolan.	Remiss till lönenämnden.	
1937 20/12	Höjning av arvodet till kassören vid köttbesiktningsbyrån.	Remiss till lönenämnden.	

B. Ej verkställda beslut.

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1935 25/4	Anläggande av förbindelseledningar mellan gasverket och Munkgatan.	Arbetet pågår.
1935 31/10	Vatten-, avlopps- och gasledningar för kvarteren Pandora, Penelope och Phyllis.	Färdigställes i mån av byggnadsverksamhetens fortskridande.
1936 27/2	Vatten-, avlopps- och gasledningar i Tegnérgatan.	Arbetet pågår.
1936 28/5	Anläggning av ett reningsverk för kloakvatten.	Anläggningen är under utförande.
1936 23/5	Vatten-, avlopps- och gasledningar på Kristiansborgsområdet öster, söder och väster om Kullen.	Arbetet pågår.
1936 29/6	Vatten-, avlopps- och gasledningar för Övre Rosenhill.	Arbetet pågår.
1936 29/6	Uppförande av ett garage för stadens motorredskap.	Utförandet har förhindrats på grund av inom byggnadsnämnden pågående utredning om förändrad stadsplan, berörande den ifrågasatta tomten.

N:o 15.
Förteckning över oavgjorda ärenden m. m.

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1936 21/12	Omläggning av gångbanan å Stora gatan mellan Källgatan och Kopparbergsvägen	Arbetet utfört i delen väster om Svartån. Tilltänkt byggnadsföretag och bristande tid har fördröjt arbetet i övrigt
1936 21/12	Stensättning av Nygatan mellan Domkyrkoesplanaden och Utanbygatan.	Arbetet har ej medhunnits under år 1937.
1936 21/12	Omsättning av körbanan i Pilgatan mellan Kungsängsgatan och Metallverkens spår.	Arbetet har ej medhunnits under år 1937.
1936 21/12	Första ordnande av gatukorset i Oxbacken.	Arbetet utfört endast till en mindre del. Torde fullföljas under 1938.
1936 21/12	Ordnande av Smedjegatan från Stora torget förbi tomten n:o 4 i kv. Inge.	På grund av försenade byggen invid gatan har arbetet endast delvis utförts. Den nuv. anordningen är provisorisk.
1936 21/12	Färdigställande av vissa delar av Tessin-, Brahe- och Wallingatorna.	Arbetet är delvis utfört och fullföljes i mån av bebyggelsens fortskridande.
1937 25/2	Förvärv av del av tomten n:r 6 i kv. Inge för vidgning av Smedjegatan.	Underhandlingar om frivillig uppgörelse pågå.
1937 31/3	Anläggning av ledningar för vatten, avlopp och gas inom Sandgärdet.	Arbetet pågår.
1937 29/4	Triangelmätning av stadens område.	Arbetet pågår.
1937 29/4	Anläggning av gator inom gamla lasarettsområdet.	Arbetet är till avsevärd del utfört.
1937 29/4	Anläggning av ledningar för vatten, avlopp och gas i Högbergs- och Schenströmsgatorna.	Arbetet pågår.
1937 27/5	Uppförande av en serveringspaviljong å Djäkneberget.	Arbetet fördröjt på grund av delade meningar om utförandet. Torde uppföras i början av år 1938.
1937 27/5	Anläggning av elektriska ledningar inom Sandgärdet.	Arbetet pågår.
1937 18/6	Upptagande av en stadsfilm över Västerås.	Det huvudsakliga arbetet är utfört. En del kompletteringar hava måst anstå till våren 1938. Filmen torde bliva färdig i maj eller juni 1938.

N:o 15.
Förteckning över oavgjorda ärenden m. m.

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1937 $^{26}/_{8}$	Uppförande av nytt tullhus.	Byggnadsarbetet är under utförande.
1937 $^{30}/_{9}$	Anläggning av gatubrunnar.	Arbetet är till avsevärd del utfört. En del har ej medhunnits under år 1937.
1937 $^{30}/_{9}$	Andelsteckning och tomtöverlåtelse för åstadkommande av en idrottshall.	Förutsättningarna för verkställighet äro ännu ej för handen.
1937 $^{30}/_{9}$	Försäljning av del av tomten nr 2 i kv. Nimrod.	Verkställigheten beroende av kompletterande beslut.
1937 $^{28}/_{10}$	Anläggning av ledningar för vatten, avlopp och gas i Kristiansborgsallén, Timmermans- och Drottninggatorna.	
1937 $^{25}/_{11}$	Restaureringsarbeten inom Herrgårdsskolan.	Verkställigheten beroende av särskilt beslut.
1937 $^{25}/_{11}$	Nybyggnad och reparation av arbetarebostäder vid Bjärby.	Reparationsarbetena i stort sett färdiga. Förberedelser för nybyggnaden äro i gång.
1937 $^{25}/_{11}$	Nedläggande av kulvert i Persbobäcken genom Övre Rosenhill.	
1937 $^{20}/_{12}$	Anordnande av badplatser m. m. å Östra holmen.	Arbetet är igångsatt och fullföljes under vintern.
1937 $^{20}/_{12}$	Inköp av norra delen av Björnön.	I avvaktan på laga kraft å Stfms beslut har köpet ej kunnat avslutas.
1937 $^{20}/_{12}$	Anläggning av elektriska ledningar i Emaus- och Vijkmansgatorna jämte transformatorstation.	
1937 $^{20}/_{12}$	Anläggning av elektriska ledningar i del av Stora gatan samt i Skepparbacken, Östra och Västra Kyrkogatorna och Skolgatan.	

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1938 Den 24 februari II

N:o 16.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1937.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden får härmed avgiva berättelse för år 1937 och i sådant avseende anföra följande.

Under år 1937 har nämnden avhållit 10 sammanträden. Antalet utgående expeditioner under året är 152, därav följande särskilda utlåtanden:

Till Stadsfullmäktige:

angående försäljning till avhämtning eller utskänkning av pilsnerdricka 23
angående oktroj för systembolaget 1
angående årsredogörelse för år 1936 1

Till Stadsfiskalen:

angående nykterhetsintyg för körkort, handlagda av nämnden 36
angående nykterhetsintyg för körkort, handlagda av nämndens ordförande 400

Till Socialstyrelsen:

angående arbetsanställning för dem, som utskrivas från alkoholistanstalter 1

Till systembolaget:

angående utskänkningen å restauranterna i staden 1

Till A.-B. Vin- och Spritcentralen:

angående detaljhandel med dubbeldenaturerad rödsprit 6

Övervakningsverksamheten har bedrivits enligt följande rapport från övervakaren.

"Av i Västerås hemmahörande personer stodo den 31/12 1936 17 personer under övervakning av nykterhetsnämnden. 10 av dessa övervakningar hade beslutats av nykterhetsnämnden och 7 av olika alkoholistanstalter.

Under år 1937 hava 17 övervakningar tillkommit, av vilka 14 beslutats av nämnden och 3 av olika alkoholistanstalter. Det sammanlagda antalet övervakade personer under år 1937 har sålunda varit 34.

N:o 16.
Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1937.

Genom nykterhetsnämndens beslut hava 8 personer under året avförts från övervakning. Tre av dessa hava avförts genom interneringsåtgärd och fem på grund av att nämnden ansåg dem återförda till ett nyktert och ordentligt levnadssätt. För de övervakade, som avförts genom interneringsåtgärd, har tvångsinternering vidtagits i ett fall och två hava frivilligt ingått å alkoholistanstalt, enligt § 50 i alkoholistlagen. Den 31/12 1937 kvarstå 23 personer under övervakning för vidare behandling av nykterhetsnämnden.

Tre personer, som ej stode under övervakning av nämnden, hava under året frivilligt ingått å alkoholistanstalt, enligt § 50 alkoholistlagen.

För tre av de vid årets slut kvarstående övervakade personerna är interneringsåtgärd avsedd, men äro ärendena vid årsskiftet ej slutbehandlade.

TABLÅ:

Transporterade övervakningar från år 1936	17
Övervakningar, som tillkommit under år 1937,	
genom nykterhetsnämndens beslut	14
genom alkoholistanstalters beslut	3
Summa	34

Övervakningar, som avförts under år 1937,	
genom nykterhetsnämndens beslut	8
genom interneringsåtgärd	3
Kvarstå för vidare behandling av nykterhetsnämnden	23
Summa	34

Västerås den 31 december 1937.

Nils Åkerblom.
Nykterhetsnämndens tillsyningsman."

Resultatet av nämndens verksamhet kan i stort sett betraktas såsom tillfredsställande.

Beträffande det allmänna nykterhetstillståndet i staden vill nämnden, med hänsyn såväl till de rapporter, nämnden under året emottagit från systembolaget rörande fylleriförseelser här i staden, som ock till sina egna iakttagelser, göra det uttalandet, att det vill synas som om ynglingar i åldern under 21 år missbruka rusdrycker i större utsträckning än hittills. I övrigt är i detta hänseende intet särskilt att omnämna.

Västerås den 3 februari 1938.

För Västerås stads nykterhetsnämnd:

CARL W. KARLSSON.

/Eric Plantin.

N:o 17.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av en kontorsmaskin för tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 28 december 1937 har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om anslag å 6,975 kronor för inköp av en i ärendet närmare angiven bokföringsmaskin för tekniska verkens kontor; och får drätselkammaren efter i ärendet verkställd utredning och då därav har framgått, att behov av den till inköp föreslagna bokföringsmaskinen föreligger, hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för inköp av en i ärendet närmare angiven bokföringsmaskin ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 6.975 kronor; samt

att bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet ifråga, 6.975 kronor, vilket belopp sedermera efter förslag av drätselkammaren skall bliva föremål för slutlig täckning.

Västerås den 3 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Å tekniska verkens kontor användas två större s. k. bokföringsmaskiner. Med tillhjälp av dessa sammanföras alla avgifter för vatten, gas och elektrisk ström, varvid samtidigt olika taxor specificeras, ävenså verkställes bokföringen för driften, införas och fördelas avlöningslistorna etc. På grund av verkens tillväxt och därmed ökat kontorsarbete äro kontorets maskiner ej mer tillräckliga och har på grund härav under sista tiden övertid regelbundet måst användas för att med befintliga maskiner kunna verkställa bokföringen. Härav framgår att utökning av dessa maskiner erfordras och föreslår styrelsen anskaffande av ännu en dylik för en kostnad av 6,975 kr.

N:o 17.
Ang. inköp av en kontorsmaskin för tekniska verken

Styrelsen får därför hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för inköp av en kontorsmaskin vid tekniska verken bevilja ett anslag av 6.975 kr. att utgå av medel på sätt Drätselkammaren behagade föreslå.

Västerås den 28 december 1937.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/*Gerh. Geston.*

N:o 18.

Drätselkammarens skrivelse ang. utökad bränntid för gatubelysningen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 21 nästlidne januari har vatten- och gasverksstyrelsen på anförda skäl föreslagit utökad bränntid för gatubelysningen i enlighet med upprättad plan; och får drätselkammaren i anledning därav anföra följande.

Vatten- och gasverksstyrelsen har såsom skäl för förslaget åberopat den ökade trafiken och dess behov av bättre och ändamålsenligare belysning. Det åberopade skälet torde vara fullt bärande och drätselkammaren vill för sin del ansluta sig till styrelsens ifrågavarande synpunkt. För utökning av gatubelysningen har som bekant uti innevarande års utgiftsstat upptagits ett avsevärt anslagsbelopp. Såväl sistnämnda åtgärd som den nu föreslagna måste betraktas såsom led i strävandena att åstadkomma tillfredsställande förhållanden i fråga om gatubelysningen här i staden. Drätselkammaren vill sålunda förorda bifall till förslaget. Detsamma bör erhålla tillämpning från och med den 1 nästkommande mars månad.

Såsom av styrelsens skrivelse i ärendet framgår komma kostnaderna för anordningen under innevarande år att belöpa sig till sammanlagt 2,400 kronor. Medel härför böra lämpligen utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer alltså drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

att gatubelysningen i staden skall från och med den 1 mars 1938 tändas och släckas

N:o 18.
Ang. utökad bränntid för gatubelysningen.

å tider, som finnas angivna uti den ärendet vidfogade tabellen; samt

att de kostnader, 2.400 kronor, som föranledas av den ökade energiåtgången vid utsträckning av bränntiden för gatubelysningen, skall bestridas med medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 3 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Tändning och släckning av gatubelysningen sker efter en av magistraten år 1925 fastställd tidtabell. Sedan denna tid har trafiken ökat i hög grad och i förening därmed behovet av ej blott utökad belysning utan även längre bränntid. På grund härav synes det nödvändigt dels att tända gatubelysningen ¼ till ½ timme tidigare och dels att densamma får brinna ¼ till ½ timme längre. För att underlätta en jämförelse mellan den gamla och den nya tabellen äro tiderna för tändning och släckning satta bredvid varandra i närslutna uppställning. De utökade bränntiderna motsvara per år:

för en morgonbrinnare, s. k. A-lampa	204.5 tim.
för en aftonbrinnare, s. k. B-lampa	84.0 tim.

Enligt häröver upprättade beräkningar skulle den utökade bränntiden med de pris, som nu tillämpas, nämligen 4.8 öre per kilowattimme ström och 12 öre per kbm. gas, innebära en ökad årlig kostnad av i runda tal 1.800 kr. för elektriska gatubelysningen och 600 kr. för gasgatubelysningen, i dessa kostnader äro då även inberäknade ökade utgifter för elektriska lampor och glödstrumpor för gas.

På grund av det anförda tillåter sig styrelsen föreslå utökad bränntid för gatubelysningen i enlighet med närslutna tabell samt att, för det fall Drätselkammaren biträder styrelsens förslag, den nya tabellen får träda i kraft omedelbart efter Drätselkammarens beslut i ärendet.

Västerås den 21 januari 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

N:o 18.
Ang. utökad bränntid för gatubelysningen.

Tabeller över gatulyktornas tändning och släckning.

Nya tabellens siffror stå till höger om siffrorna i nuvarande tabell.
D betyder datum, T tändning och S släckning.

Januari					Februari					Mars				
D	T	T	S	S	D	T	T	S	S	D	T	T	S	S
2	4.00	3.45	7.30	8.00	1	5.00	4.45	6.30	7.00	1	6.00	5.45	5.15	5.30
10	4.15	4.00	7.15	7.45	6	5.15	5.00	6.15	7.00	6	6.15	6.00	5.00	5.15
18	4.30	4.15	7.00	7.30	13	5.30	5.15	6.00	6.30	12	6.30	6.15	4.45	5.00
26	4.45	4.30	6.45	7.15	20	5.45	5.30	5.45	6.00	18	6.45	6.30	4.30	4.45
					27	6.00	5.45	5.30	5.45	24	7.00	6.45	4.15	4.30
										30	7.15	7.00	4.00	4.15

April					Maj					Juni				
D	T	T	S	S	D	T	T	S	S					
5	7.30	7.15	3.45	4.00	4	9.00	8.45	2.15	2.30					
10	7.45	7.30	3.30	3.45	8	9.15	9.00	2.00	2.15					
15	8.00	7.45	3.15	3.30	12	9.30	9.15	1.45	2.00					
20	8.15	8.00	3.00	3.15	16	9.45	9.30	1.30	1.45					
25	8.30	8.15	2.45	3.00	20	10.00	9.45	1.15	1.30					
30	8.45	8.30	2.30	2.45										

Juli					Augusti					September				
D	T	T	S	S	D	T	T	S	S	D	T	T	S	S
					6	9.15	9.00	2.15	2.30	4	7.45	7.30	3.30	3.45
					9	9.00	8.45	2.15	2.30	7	7.30	7.15	3.30	3.45
					12	8.45	8.30	2.30	2.45	10	7.15	7.00	3.45	4.00
20	10.00	9.45	1.15	1.30	18	8.30	8.15	2.45	3.00	15	7.00	6.45	4.00	4.15
25	9.45	9.30	1.45	2.00	24	8.15	8.00	3.00	3.15	20	6.45	6.30	4.15	4.30
30	9.30	9.15	2.00	2.15	30	8.00	7.45	3.15	3.30	25	6.30	6.15	4.30	4.45
										30	6.15	6.00	4.45	5.00

Oktober					November					December				
D	T	T	S	S	D	T	T	S	S	D	T	T	S	S
6	6.00	5.45	5.00	5.15	1	4.45	4.30	6.15	6.30	1	4.00	3.30	7.15	8.00
9	5.45	5.30	5.15	5.30	4		4.30		7.00	7		3.30		8.15
12	5.30	5.15	5.30	5.45	8	4.30	4.15	6.30	7.00	15	3.45	3.15	7.30	8.30
18	5.15	5.00	5.45	6.00	12		4.15		7.15					
24	5.00	4.45	6.00	6.15	16	4.15	4.00	6.45	7.30					
					24	4.00	3.45	7.00	7.45					

N:o 19.

Drätselkammarens skrivelse ang. förvärv av mark för utläggning av Sturegatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt stadsplanen för kvarteret Njord, vilken i dess nuvarande skick fastställdes den 3 november 1937, skall 7 kvadratmeter av tomten n:r 5 i samma kvarter utläggas till Sturegatan. Nämnda markareal bör sålunda överföras i stadens ägo. För detta ändamål har preliminär överenskommelse träffats med ägaren till tomten ifråga, boktryckaren Wilh. Nyberg. Enligt denna överenskommelse skall Nyberg till staden på grund av stadsplanelagens bestämmelser överlåta hälften av berörda areal eller 3,5 kvadratmeter utan ersättning och andra hälften mot en avtalad ersättning av 20 kronor per kvadratmeter, eller sammanlagt 70 kronor. Köpeskillingen skall dock gå i kvittning mot den ersättning, överenskommen till 70 kronor, som det skall åligga Nyberg att till staden utgiva för tillstånd att under en tid av 10 år räknat från avtalets dag, hava ett å gatumarken beläget gatuhus kvarstående därstädes. Kontant köpeskillingslikvid ifrågakommer sålunda icke från stadens sida.

Såsom ovan nämnts har preliminär överenskommelse i enlighet med ovan refererade villkor träffats och överlåtelsehandling därefter upprättats.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att godkänna den i ärendet träffade preliminära överenskommelsen mellan drätselkammaren och boktryckaren Wilh. Nyberg rörande överlåtelse till staden av 7 kvadratmeter av tomten n:r 5 i kvarteret Njord, vilken markareal är avsedd att utläggas till Sturegatan.

Västerås den 3 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 20.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av mark att tilläggas Folkets park.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 10 nästlidne november har Föreningen Folkets hus och park anhållit att genom köp få med äganderätt förvärva ett staden tillhörigt markområde om cirka 1,320 kvadratmeter av stadsägan n:r 1999, beläget intill Folkets parks västra gräns mot stadsträdgården; och får drätselkammaren i anledning därav anföra följande.

Ifrågavarande markområde, vilket sedan ett tiotal år tillbaka arrenderas av föreningen, är enligt uppgift jämväl för framtiden erforderligt för föreningens verksamhet. Å detsamma finnas uppförda vissa föreningen tillhöriga byggnader. Föreningens avsikt är att efter genomfört förvärv av markområdet tillägga detsamma den föreningen tidigare tillhöriga bredvidliggande fastigheten, stadsägan n:r 2386.

Av den utredning, som drätselkammaren låtit i ärendet verkställa, har framgått att hinder icke ur stadsplane- eller annan synpunkt möter för markområdets försäljning. Ur den förra synpunkten torde snarare en sammanläggning av ifrågavarande markområde med föreningens nuvarande fastighet erbjuda en fördel, enär föreningens nybildade fastighet därigenom kommer att erhålla betydligt mera regelbundna gränser. Drätselkammaren tillstyrker sålunda för sin del bifall till föreningens ifrågavarande anhållan.

De närmare försäljningsvillkoren bör drätselkammaren enligt bemyndigande i detta hänseende äga att bestämma.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer alltså drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

> *att* bemyndiga drätselkammaren att till pris och på villkor, som drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, till Föreningen Folkets hus och park försälja ett markområde om cirka 1,320 kvadratmeter av stadsägan n:r 1999, beläget intill Folkets parks västra gräns mot stadsträdgården.

Västerås den 3 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 21.

Drätselkammarens skrivelse ang. understöd ur Torngrenska fonden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 16 nästlidne januari har Fru Olga Olauson härstädes anhållit, att ett månatligt understöd om 100 kronor måtte tilldelas henne ur Torngrenska fonden att utgå från innevarande års början tillsvidare under samma år; och får drätselkammaren i anledning därav anföra följande.

Enligt stadsfullmäktiges särskilda beslut av den 25 april 1935, den 27 februari 1936 och den 25 februari 1937 har Fru Olauson åtnjutit understöd med enahanda belopp ur ifrågavarande fond alltsedan den 1 april 1935. Verkställd utredning har givit vid handen, att sökanden alltfort är i behov av understöd. På grund härav och då fondens medel lämna tillgång till understödet ifråga, finner sig drätselkammaren böra tillstyrka bifall till förevarande anhållan.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att av Torngrenska fondens medel bevilja Fru Olga Olauson ett månatligt understöd om 100 kronor att utgå från och med innevarande års början tillsvidare under samma år.

Västerås den 3 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Åberopande mina skrivelser till Drätselkammaren av den 16 mars 1935, den 15 januari 1936 och den 18 januari 1937, på grund av vilka Drätselkammaren beviljade mig ett månatligt understöd av 100 kronor ur Torngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka, "att utgå till och med utgången av nästlidna år", får jag härmed vördsamt anhålla, att Drätselkammaren ville bevilja mig ett dylikt understöd att till oförändrat belopp utgå även under innevarande år.

N:o 21. *Ang. understöd ur Torngrenska fonden.*

Som liknande skäl, som föranlett dessa mina skrivelser alltjämt äro för handen, och då jag med anledning av min tilltagande ålder får allt svårare att erhålla en knapp utkomst genom mottagande av skolungdomar i helinackordering — ytterligare försvårat tack vare ständigt förbättrade kommunikationsförhållanden för stadens kringliggande orter —, vågar jag hysa den förhoppningen att Drätselkammaren skall finna anledning att även under innevarande år bevilja mig och min familj detta för vår existens oumbärliga understöd.

Västerås den 16 januari 1938.

Olga Olauson.

N:o 22.

Drätselkammarens skrivelse ang. förmedling av bostadslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 25 januari 1934 beslöto stadsfullmäktige "att utan kostnad för statsverket och låntagaren jämlikt föreskrifterna uti Kungl. kungörelsen den 16 september 1933 angående lån till främjande av bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen förmedla ett lån åt Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförenings Moderförening i Västerås u. p. a. å 42.100 kronor för ett av föreningen ifrågasatt byggnadsföretag inom byggnadskvarteret Konrad".

Förmedlingsåtagandet avsåg såsom av beslutets formulering framgår ett visst bestämt lån. H. S. B. har numera inkommit med ytterligare en till Statens Byggnadslånebyrå ställd ansökning om statslån i enlighet med nu gällande bestämmelser i Kungl. kungörelsen den 30 juni 1937 angående tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet. Lånet avser ett belopp om 56.200 kronor för uppförandet av bostadsfastighet i kvarteret Frej här i staden. Föreningen anhåller nu, att staden måtte åtaga sig att förmedla ifrågavarande lån.

Enligt ovan berörda Kungl. kungörelse må lån utgå endast å ort, där byggnadsverksamhet för främjandet av sådant byggnadsföretag, som avser uppförandet i städer och stadsliknande samhällen av bostadshus, huvudsakligen innehållande rymliga smålägenheter, icke utan dylikt statligt stöd kan beräknas inom den närmare tiden komma till stånd i den omfattning, som befinnes önskvärd med hänsyn till bostadsförhållandena å orten. Vidare må låneverksamhet förekomma allenast i kommun, som åtagit sig att i enlighet med föreskrifterna i nämnda kungörelse utan kostnad för statsverket eller låntagare förmedla lån av ifrågavarande art. Förmedlingsorgan är, där kommunen ej annorlunda beslutar, i stad drätselkammaren.

Såsom av här ovan refererade lagbestämmelser framgår, hava stadsfullmäktige i förevarande ärende att taga ställning till huruvida staden skall

åtaga sig att i enlighet med kungörelsens bestämmelser förmedla lån av ifrågavarande art, d. v. s. huruvida bostadsbyggnadsverksamhet här i staden icke utan statligt stöd kan beräknas inom den närmare tiden komma till stånd i den omfattning, som befinnes lämplig med hänsyn till bostadsförhållandena härstädes och önskvärd med hänsyn till läget på arbetsmarknaden. Skulle stadsfullmäktige finna att staden bör åtaga sig dylik låneförmedling, bör dylikt åtagande ske generellt och alltså avse alla framtida ansökningar av förevarande beskaffenhet. Drätselkammaren har sedermera att yttra sig över varje särskild ansökning och kommer givetvis att underkasta varje ansökning noggrann prövning. **N:o 22.** *Ang. förmedling av bostadslån.*

Utan att ingå på närmare bedömande av här ifrågavarande ansökning, vill drätselkammaren framhålla, att ett visst behov av relativt billiga smålägenheter föreligger här i staden. Det torde vara tvivel underkastat, om detta behov har utsikter att inom den närmare framtiden bliva fyllt. I varje fall torde ett sådant ekonomiskt stöd, varom här är fråga, bliva av den största betydelse för höjandet av den allmänna bostadsstandarden.

Drätselkammaren anser det alltså ändamålsenligt, att staden utan att ikläda sig ansvar eller betalningsskyldighet, bidrager till ökad produktion av behövliga bostadslägenheter genom åtagande att i enlighet med föreskrifterna i ovanberörda Kungl. kungörelse utan kostnad för statsverket eller låntagare förmedla lån av här ifrågavarande art.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer alltså drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

> *att* tillsvidare åtaga sig att i enlighet med föreskrifterna i Kungl. kungörelsen den 30 juni 1937 (Svensk författningssamling N:o 658) förmedla statens lån till främjande av bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen.

Västerås den 3 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

N:o 23.

Drätselkammarens skrivelse ang. värdesättning av beklädnadsförmån år 1938.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 7 dennes har lönenämnden framlagt förslag för bestämmandet för år 1938 av värdet av sådan beklädnadsförmån, som ingår i löneförmånerna för vissa stadens befattningshavare och dels sådan ersättning för slitning av kläder, som må av viss polispersonal kontant uppbäras; och får drätselkammaren, som tagit förslaget under övervägande, förklara sig icke hava något att erinra emot detsamma.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för år 1938 bestämma värdet av förmån av fri beklädnad för en var av personalen vid polisverket till 235 kronor, vid brandverket till 190 kronor och vid renhållningsverket till 60 kronor, samt slitningsersättningen till kriminalkonstapel och kriminalöverkonstapel till 235 kronor.

Västerås den 10 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För varje år bestämma stadsfullmäktige i enlighet med förslag av lönenämnden dels värdet av sådan beklädnadsförmån, som ingår i löneförmånerna för vissa stadens befattningshavare och dels sådan ersättning för slitning av kläder, som må av viss polispersonal kontant uppbäras.

De hittills i hithörande hänseende gällande ersättningsbeloppen bestämdes av stadsfullmäktige den 28 januari 1937 (se SH 1937 n:o 15) och utgöra för en var av personalen vid polisverket 215 kronor, vid brandverket 170 kronor och vid renhållningsverket 60 kronor samt såsom slitningsersättning till kriminalkonstapel och kriminalöverkonstapel vardera 215 kronor.

Med hänsyn till ökade materialpriser och stegrade arbetskostnader och då erfarenheten visat, att beloppen för de befattningshavare för vilka höjning

nedan föreslagits, varit otillräckliga, anser sig lönenämnden böra för år 1938 föreslå vissa justeringar uppåt. Sålunda bör för polispersonalen värdet bestämmas till 235 kronor, för personalen vid brandverket till 190 kronor samt slitningsersättningen bestämmas till 235 kronor. Värdet för beklädnadsförmånen åt personalen vid renhållningsverket bör förbliva oförändrad eller 60 kronor. **N:o 23.** *Ang. värdesättning av beklädnadsförmån år 1938.*

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer alltså lönenämnden att stadsfullmäktige måtte besluta

att för år 1938 bestämma värdet av förmån av fri beklädnad för en var av personalen vid polisverket till 235 kronor, vid brandverket till 190 kronor och vid renhållningsverket till 60 kronor, samt slitningsersättningen till kriminalkonstapel och kriminalöverkonstapel till 235 kronor.

Västerås den 7 februari 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Paul Grante.

N:o 24.

Drätselkammarens skrivelse ang. värdesättning av bostads- och bränsleförmån år 1938.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 7 dennes har lönenämnden framlagt förslag till värdesättning för år 1938 av vissa befattningshavare tillkommande naturaförmåner i enlighet med bestämmelserna i mom. 7 c av allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av Västerås stads lönestater av åren 1921 och 1929; och får drätselkammaren, efter granskning av förslaget, förklara sig icke hava något att erinra emot detsamma.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för år 1938 fastställa de uti lönenämndens ifrågavarande skrivelse angivna ersättningsbeloppen för värdet av vissa be-

N:o 24.
Ang. värdesättning av bostads- och bränsleförmån år 1938.

fattningshavare tillkommande bostads- och bränsleförmåner.

Västerås den 10 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden får härmed avgiva förslag till värdesättning av de vissa befattningshavare tillkommande naturaförmåner, för vilka enligt mom. 7 C. av allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestater av åren 1921 och 1929 ersättningen skall utgivas genom avdrag å lönen.

De hittills i detta avseende gällande bestämmelserna antogos av stadsfullmäktige efter förslag av lönenämnden den 28 januari 1937 (se SH. 1937 N:o 14). Lönenämnden har icke funnit skäl föreligga att på någon punkt föreslå förändring i dessa bestämmelser utan hemställer, att desamma oförändrade fastställas att gälla under år 1938.

Lönenämnden får alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte för år 1938 fastställa följande ersättningsbelopp, nämligen

för bostad i logement	kr.	180: —
för ett rum och kök	„	425: —
för två rum och kök	„	700: —
för tre rum och kök	„	1.000: —
för fyra rum och kök	„	1.250: —
för stadens jordbruksförvaltare tillhandahållen bostad om fem rum och kök jämte övriga förmåner	„	1.650: —
för fritt bränsle till		
ett rum och kök	„	125: —
två rum och kök	„	175: —
tre rum och kök	„	220: —
fyra rum och kök	„	270: —

Västerås den 7 februari 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Paul Grante.

N:o 25.

Drätselkammarens skrivelse ang. dyrtidstillägg för äldre pensionärer år 1938.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 7 dennes har lönenämnden föreslagit, att oförändrat dyrtidstillägg måtte för år 1938 utgå å vissa i skrivelsen närmare angivna pensioner och pensionsersättningar; och får drätselkammaren, som tagit förslaget under övervägande, förklara sig icke hava något att erinra emot detsamma.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att hittills gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg å i ärendet omförmälda pensioner och pensionsersättningar skall vara gällande även under år 1938.

Västerås den 10 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Av stadsfullmäktige den 16 december 1929 antagen pensionsstat för stadens befattningshavare är icke tillämplig i avseende å tidigare beviljade pensioner, eller s. k. pensionsersättningar, i följd varav å dessa utgående dyrtidstillägg tillsvidare måste bibehållas; och får lönenämnden därför föreslå, att stadsfullmäktige måtte besluta

att hittills gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg å i ärendet omförmälda pensioner och pensionsersättningar skall vara gällande även under år 1938.

Västerås den 7 februari 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Paul Grante.

N:o 26.

Drätselkammarens skrivelse ang. lönebestämmelser för folkskolans övningslärare år 1938.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan folkskolestyrelsen i skrivelse till stadsfullmäktige av den 10 oktober 1937 hemställt, att vissa i skrivelsen närmare angivna provisoriska lönetillägg måtte tilldelas lärarinnor och lärare i övningsämnen vid folkskolan d. v. s. skolkökslärarinnor, slöjdlärarinnor och slöjdlärare i avvaktan på den statliga lönereglering för berörda lärarepersonal, som vore att förvänta inom den närmare framtiden, samt lönenämnden i huvudsak tillstyrkt bifall till folkskolestyrelsens nämnda hemställan och framställningen därefter överlämnats till drätselkammaren för yttrande, får drätselkammaren anföra följande.

Drätselkammaren har tagit förslaget under övervägande, och då den i ärendet verkställda utredningen visat, att de till stöd för lönenämndens hemställan framlagda skälen äro bärande samt de av nämnden ifrågasatta lönetilläggen i och för sig med avseende å storleken torde vara skäliga, finner kammaren grundad anledning föreligga för bifall till folkskolestyrelsens förslag på sätt lönenämnden tillstyrkt. Drätselkammaren vill emellertid i detta sammanhang framhålla, att ifrågavarande löneregleringsåtgärd såsom rent provisorisk och föranledd av särskilda omständigheter, av drätselkammaren betraktats såsom en fristående fråga, helt skild från den blivande allmänna översynen av stadens lönestat. Vidare vill drätselkammaren beröra en annan fråga, som torde böra beaktas i detta sammanhang. Såvitt drätselkammaren har sig bekant föreligga för närvarande planer på utökning av lästiden vid folkskolorna från nuvarande 36½ till 39 veckor årligen. Därest en sådan utökning skulle äga rum, komma uppenbarligen i samband därmed lönebeloppen för ämneslärarepersonalen att höjas. Med hänsyn därtill vill drätselkammaren såsom sin mening framhålla, att här föreslagna löneökningar för ifrågavarande övningslärarepersonal äro så avvägda, att löneförmånerna, även efter en utökning av lästiden på sätt ovan nämnts, böra anses såsom fullt skäliga, varför sistberörda personal icke bör kunna påräkna någon ytterligare förhöjning under angivna förhållanden.

Med avseende å kostnaderna, 8.000 kronor, för förslagets genomförande, torde dessa lämpligen böra bestridas med medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att tilldela envar hos staden anställd ordinarie och icke ordinarie skolkökslärarinna provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 1.100 kronor för år;

N:o 26.
Ang. lönebestämmelser för folkskolans övningslärare år 1938.

att berörda skolkökslärarinnor var för sig skola vara skyldiga att till staden utgiva ersättning för i skolköket intagna middagar med 200 kronor för år;

att tilldela envar hos staden anställd slöjdlärarinna provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 546 kronor för år;

att tilldela envar hos staden anställd slöjdlärare provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 300 kronor för år;

att samtliga nu föreslagna provisoriska lönetillägg skola utgå från och med den 1 januari innevarande år tillsvidare under samma år;

att för ifrågavarande övningslärarebefattningar nu tillämpade tidsintervall mellan ålderstilläggen, fem år, skall tillsvidare gälla;

att för bestridandet av kostnaderna för ifrågavarande förslags genomförande ställa till folkskolestyrelsens förfogande ett förslagsanslag å 8.000 kronor; samt

att kostnaderna ifråga, 8.000 kronor, skola bestridas med medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 10 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti den skrivelse av den 10 oktober 1937, som folkskolestyrelsen avlät till stadsfullmäktige i samband med ingivandet av sitt förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stads folkskolor för år 1938 framhöll styrelsen bland

N:o 26.
Ang. lönebestämmelser för folkskolans övningslärare år 1938.

annat, att 1937 års riksdag beslutat en ingående löneregIering för folkskolans lärarepersonal med undantag för lärarinnor och lärare i övningsämne d. v. s. skolkökslärarinnor, slöjdlärarinnor och slöjdlärare. Styrelsen framhöll vidare, att en statlig löneregIering jämväl för sist berörda kategorier av lärarepersonal vore att förvänta om ett eller annat år.

Då övningslärarinnors och övningslärares löneförmåner tidigare varit avvägda i viss relation till de nu reglerade lönerna, syntes det styrelsen skäligt, att vissa provisoriska lönetillägg av staden tilldelades övningslärarinnor och övningslärare i avvaktan på den blivande statliga löneregleringen även för dem. Sålunda föreslog folkskolestyrelsen, att ordinarie och icke ordinarie skolkökslärarinna skulle erhålla ett lönetillägg av 700 kronor årligen med dyrtidstillägg därå, för närvarande 14 % utöver småskollärarinnornas reglerade lön, jämte fria middagar i skolköket. För det närvarande åtnjuter skolkökslärarinna småskollärarinnas oreglerade löneförmåner med tillägg av 300 kronor eller sammanlagt 3.750 kronor i högsta lönegraden jämte fria middagar. Småskollärarinnas reglerade lön utgör för det närvarande i högsta lönegraden med dyrtidstillägg och avlöningsförstärkning sammanlagt 4.046 kronor. Enligt folkskolestyrelsens förslag skulle sålunda skolkökslärarinna komma att i högsta lönegraden åtnjuta en löneförmån med dyrtidstillägg om sammanlagt 4.844 kronor, innebärande en löneökning om cirka 1.100 kronor. För slöjdlärarinna har folkskolestyrelsen föreslagit småskollärarinnas lön, vilken såsom nämnts utgör i högsta lönegraden sammanlagt 4.046 kronor, jämte ett tillägg på detta lönebelopp om 100 kronor med dyrtidstillägg därå för närvarande utgörande 14 %. Slöjdlärarinna åtnjuter för närvarande småskollärarinnas oreglerade lön, 3.379 kronor i högsta lönegraden, jämte tillägg därtill om 100 kronor samt dyrtidstillägg å sistnämnda 100 kronor eller sammanlagt cirka 3.500 kronor. Enligt förslaget skulle alltså slöjdlärarinna komma att i högsta lönegraden åtnjuta en löneförmån om 4.160 kronor, innebärande en löneökning om cirka 660 kronor. För slöjdlärare föreslår folkskolestyrelsen samma löneförmåner, som före löneregleringen utgått till folkskollärarinna eller i högsta lönegraden cirka 5.000 kronor, jämte ett tillägg därå av 300 kronor, dock att dyrtidstillägg å sistnämnda tilläggsbelopp icke skall beräknas. Ökningen för slöjdlärare kommer sålunda att uppgå till 300 kronor.

I anledning av ovan refererade förslag har lönenämnden låtit verkställa en omfattande utredning i ärendet, därvid bland annat jämförande löneuppgifter införskaffats från andra jämförbara städer.

Av utredningen har framgått, att en ökning av löneförmånerna för den ifrågavarande lärarepersonalen är berättigad. Särskilt har jämförelsematerialet visat, att skolkökslärarinnorna här i staden äro särskilt lågt avlönade i förhållande till motsvarande löneförmåner i andra städer. Jämväl för slöjdlärarinnor och slöjdlärare torde en höjning vara berättigad. De förra äro avgjort bättre avlönade på de flesta andra jämförbara orter och de senare, vilka väl icke av sistnämnda anledning borde vara berättigade till höjning, torde likväl med hänsyn till arten av deras arbetsuppgifter och i betraktande av, att dessa befattningshavares tjänstgöringstid under året icke är begränsad till lästerminerna i samma grad som övriga övningslärares, utan utsträckt till praktiskt taget året om med vanlig semesterledighet, skäligen vara berättigade till någon löneökning. Såsom grundad anledning för sist nämnda höjning kan

N:o 26.
Ang. lönebestämmelser för folkskolans övningslärare år 1938.

jämväl nämnas den omständigheten, att en slöjdlärare vid statligt läroverk åtjuter en slutlön av 5.130 kronor. Denne senare befattningshavares tjänstgöringstid är emellertid inskränkt till lästerminerna och icke såsom en motsvarande kommunal befattningshavares utsträckt över hela året.

Med utgångspunkt från de nu anförda synpunkterna har lönenämnden tagit folkskolestyrelsens förslag under övervägande och därvid kommit till det resultat, att styrelsens förslag beträffande slöjdlärarna torde oförändrat kunna tillstyrkas. Dessa lärare skulle sålunda erhålla en löneökning av 300 kronor för året. För skolkökslärarinnorna finner sig lönenämnden böra framställa endast det ändringsyrkandet i folkskolestyrelsens förslag, att sådan befattningshavare skall vara skyldig ersätta staden värdet av middagarna i skolköket med 200 kronor för året. Skolkökslärarinna skulle alltså erhålla en löneförhöjning om 1.100 kronor i högsta lönegraden, dock skola de fria middagarna bortfalla och desamma av befattningshavarna ifråga ersättas med 200 kronor för året. Slutligen vill lönenämnden för slöjdlärarinnor föreslå, att dessa erhålla småskollärarinnas lön, vilken i högsta lönegraden utgör 4.046 kronor. Nämnden kan dock icke för sin del, med hänsyn till vad utredningen i ärendetådagalagt, förorda folkskolestyrelsens förslag om ytterligare tillägg om 100 kronor med dyrtidstillägg för slöjdlärarinnorna. Dessa böra alltså erhålla en löneökning av blott 546 kronor mot folkskolestyrelsens förslag om cirka 660 kronor.

Såsom av det ovan anförda framgått, har folkskolestyrelsen ansett, att dessa föreslagna lönetillägg blott skola vara att anse såsom provisoriska och utgå i avbidan på den kommande statliga löneregleringen. Lönenämnden vill än ytterligare understryka karaktären av provisorium men vill därutöver framhålla, att ifrågavarande förslag av lönenämnden framlägges uteslutande såsom en självständig och rent tillfällig löneförbättring och för att yttermera framhålla detta föreslår nämnden, att löneförbättringarna fastställas att utgå från och med den 1 januari innevarande år tillsvidare blott under samma år.

Slutligen vill lönenämnden framhålla, att nu för ifrågavarande övningslärarebefattningar gällande tidsintervall mellan ålderstilläggen, fem år, alltfort bör äga tillämpning. Enligt den statliga löneregleringen har nämnda tidsintervall förkortats till tre år men en förändring på denna punkt, såvitt avser ifrågavarande befattningar, anser lönenämnden omotiverad och oberättigad.

Vad angår kostnaderna för ifrågavarande förslags genomförande har lönenämnden beräknat desamma till sammanlagt cirka 8.000 kronor för innevarande år. Nämnda belopp bör alltså i händelse av förslagets antagande ställas till folkskolestyrelsens förfogande för ändamålet.

Med stöd av vad sålunda anförts får lönenämnden alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att tilldela envar hos staden anställd ordinarie och icke ordinarie skolkökslärarinna provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 1.100 kronor för år;

att berörda skolkökslärarinnor var för sig skola vara skyldiga att till staden utgiva ersättning för i skolköket intagna middagar med 200 kronor för år;

N:o 26.
Ang. lönebestämmelser för folkskolans övningslärare år 1938.

att tilldela envar hos staden anställd slöjdlärarinna provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 546 kronor för år;

att tilldela envar hos staden anställd slöjdlärare provisoriskt lönetillägg utöver nu utgående lön med sammanlagt 300 kronor för år;

att samtliga nu föreslagna provisoriska lönetillägg skola utgå från och med den 1 januari innevarande år tillsvidare under samma år;

att för ifrågavarande övningslärarebefattningar nu tillämpade tidsintervall mellan ålderstilläggen, fem år, skall tillsvidare gälla; samt

att för bestridandet av kostnaderna för ifrågavarande förslags genomförande ställa till folkskolestyrelsens förfogande ett förslagsanslag å 8.000 kronor.

Västerås den 7 februari 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Paul Grante.

N:o 27.

Drätselkammarens skrivelse ang. arvoden för en del kommunala uppdrag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige den 26 september 1935 till drätselkammaren för förberedande behandling remitterat en av Herrar Henry Karlsson och Einar Keijser samma dag väckt motion om tilldelandet av arvoden och ersättningar åt vissa kommunala förtroendemän för fullgörandet av kommunala uppdrag samt en av drätselkammaren tillsatt kommitté för utredning av ärendet till kammaren inkommit med utlåtande och förslag, får drätselkammaren anföra följande.

Drätselkammaren vill till en början beröra de allmänna lagbestämmelser, som reglera hithörande angelägenheter. Enligt 29 § i 1930 års kommunallagar stadgas i detta hänseende, att ordförande i stadsfullmäktige icke i denna sin egenskap äger uppbära arvode eller ersättning för andra med uppdraget förenade kostnader än för skrivhjälp, skrivmaterialier, postporton och dylika utgifter, som för stadens räkning påkallas vid uppdragets fullgörande (representationsutgifter etc.). Samma lagrum lämnar vidare stadsfullmäktige fritt att, där så finnes av behovet påkallat, besluta, att vald ledamot av drätselkammaren och av annan kommunal styrelse, nämnd eller beredning ävensom revisor skola för deltagande i sammanträde eller förrättning inom staden i stadens angelägenhet åtnjuta gottgörelse av stadens medel i form av dagtraktamente med högst fem kronor för sammanträdes- eller förrättningsdag. Förutom dylik gottgörelse kan emellertid beslutas om arvode till sådan ledamot av drätselkammaren eller annat stadens förvaltande organ, som utsetts till ordförande, sekreterare, kassaförvaltare eller verkställande ledamot. Dylikt arvode må bestämmas att utgå även till annan ledamot, som innehar motsvarande funktion samt till revisor. Arvodet skall till beloppet bestämmas för ett år i sänder och må icke överstiga vad som på grund av göromålens omfattning och art kan anses skäligt och ej heller bestämmas med hänsyn till den inkomst av tjänst, rörelse eller yrke, som uppdragets innehavare kan gå förlustig. Slutligen skall arvodet, där det ej endast är fråga om förnyelse av beslut i denna del från föregående år, underställas länsstyrelsens prövning.

Den praktiska tillämpningen av dessa kommunallagarnas föreskrifter ter sig, såsom kommitterade jämväl i sitt yttrande framhållit, synnerligen olika. Det kan emellertid nämnas, att ett flertal i synnerhet mindre städer i sina kommunalförvaltningar upptagit principen om arvoden till innehavarna av de mest krävande förtroendeposterna. Denna omständighet torde vara en direkt följd av utvecklingen på den kommunala förvaltningens område. Obestridligen har denna under den senaste tioårsperioden utvecklats synnerligen kraftigt och denna utveckling har i sin tur medfört ökade krav på de kommunala förtroendemännen. Dessa ökade krav hava givetvis kunnat bliva större eller mindre i den

N:o 27.
Ang. arvoden för en del kommunala uppdrag.

mån kommunen till sitt förfogande haft kvalificerade tjänstemän, åt vilka de mest krävande och tidsödande arbetsuppgifterna kunnat anförtros.

Vad angår hithörande förhållanden här i staden torde likväl icke kunna bestridas, att vissa förtroendemän äro synnerligen hårt belastade i det kommunala arbetet. Sålunda kan nämnas ordföranden i drätselkammaren, där sammanträdena under ett år uppgå till ett tjugufemtal med 600—700 ärenden. Vatten- och gasverksstyrelsens, fattigvårdsstyrelsens och folkskolestyrelsens ordförande tillhöra också dem, som hava en förhållandevis stor arbetsbörda. Innehavarna av dessa nu nämnda förtroendeposter böra sålunda enligt drätselkammarens mening tillerkännas skäliga arvoden för sitt sysslande med det kommunala arbetet. Det torde emellertid vara befogat, att jämväl ledamöterna i vissa av de mera arbetsbetungade kommunala förvaltningsorganen och av dem tillsatta särskilda delegationer ävensom ledamöterna i av stadsfullmäktige tillsatta särskilda kommittéer tillerkännas gottgörelse i form av dagtraktamente för sitt arbete i den mån sådan gottgörelse med hänsyn till sammanträdes varaktighet och tid på dagen kan anses vara motiverad. Drätselkammaren föreslår sålunda, att följande arvoden och ersättningar tillerkännas ordförande och ledamöter i nedan omförmälda nämnder och styrelser jämte av desamma tillsatta delegationer ävensom kommittéer, nämligen:

Drätselkammarens ordförande erhåller arvode om 800 kronor.

Vatten- och gasverksstyrelsens ordförande erhåller arvode om 500 kronor.

Fattigvårdsstyrelsens ordförande erhåller arvode om 500 kronor.

Folskolestyrelsens ordförande erhåller arvode om 200 kronor.

Ledamöter i nedannämnda förvaltningsorgan erhålla dagtraktamente med fem kronor för varje dag vid deltagande i sammanträde, där protokoll föres, därvid skall iakttagas, att sammanträdet skall hava påbörjats senast klockan 16 och pågått utan avbrott minst en timme omedelbart därefter. Dock skall en och samma ledamot vid deltagandet å samma dag i flera sammanträden icke äga att unpbära mera än ett dagtraktamente. För vald ledamot tjänstgörande suppleant skall äga lika rätt till dagtraktamente som ledamot. Såsom allmän regel skall vidare gälla, att dagtraktamente icke skall utgå till någon stadens tjänsteman, som är ledamot av kommunal styrelse eller delegation. De förvaltningsorgan, varom här är fråga, äro följande: drätselkammaren, vatten- och gasverksstyrelsen, hamnstyrelsen, lönenämnden, byggnadsnämnden, hälsovårdsnämnden, barnavårdsnämnden, fattigvårdsstyrelsen (icke distriktsråd), folkskolestyrelsen och lantegendomsnämnden jämte alla av de nu nämnda förvaltningsorganen ävensom av stadsfullmäktige tillsatta kommittéer eller delegationer. Slutligen bör stadsfullmäktiges ordförande såsom ersättning för med uppdraget ifråga förenade kostnader tillerkännas ett belopp om 300 kronor. Detta senare belopp torde visserligen med hänsyn till den omfattande representationsskyldighet, som åvilar stadsfullmäktiges ordförande, vara synnerligen knappt tilltaget men då beloppets storlek fastställes endast för ett år i sänder, torde den framtida erfarenheten få utvisa, huruvida framdeles en höjning av detsamma kan vara skälig.

Såsom av det ovan anförda framgår har arvoden föreslagits blott till ett fåtal styrelseordförande och ersättning ej heller förordats till ledamöterna i samtliga stadens styrelser och nämnder. Drätselkammaren har vid ställningstagandet härutinnan låtit skälighetsprincipen vara avgörande och sålunda före-

N:o 27.
Ang. arvoden för en del kommunala uppdrag.

slagit ersättning blott i sådana fall, där arbetsbördan skäligen synts motivera detta. Emellertid vill drätselkammaren i detta sammanhang framhålla, att framtida erfarenhet av förslagets praktiska tillämpning möjligen kan komma att visa, att kompletteringar av detsamma framdeles bör äga rum.

Drätselkammaren föreslår, att förslaget träder i tillämpning från och med den 1 april 1938.

Med avseende å kostnaderna för förslagets genomförande har drätselkammaren för år 1938 beräknat desamma till sammanlagt omkring 2.600 kronor. Beloppet bör lämpligen utgå av innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Med stöd av vad sålunda anförts får drätselkammaren alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att tillerkänna stadsfullmäktiges ordförande ersättning med 300 kronor för år för med uppdraget ifråga förenade kostnader;

att för med resp. uppdrag förenat besvär tillerkänna envar av följande ordförande nedan berörda arvoden, nämligen till ordföranden i drätselkammaren 800 kronor, till ordföranden i vatten- och gasverksstyrelsen 500 kronor, till ordföranden i fattigvårdsstyrelsen 500 kronor samt till ordföranden i folkskolestyrelsen 200 kronor, allt för helt år räknat;

att vald ledamot eller för sådan tjänstgörande suppleant i drätselkammaren, vatten- och gasverksstyrelsen, hamnstyrelsen, lönenämnden, byggnadsnämnden, hälsovårdsnämnden, barnavårdsnämnden, fattigvårdsstyrelsen (icke distriktsråd), folkskolestyrelsen och lantegendomsnämnden jämte av alla de nu nämnda förvaltningsorganen ävensom av stadsfullmäktige tillsatta kommittéer eller delegationer, skall äga att åtnjuta gottgörelse i form av dagtraktamente med fem kronor för varje dag vid deltagande i sammanträde, där protokoll föres, därvid skall iakttagas, att sammanträdet skall hava påbörjats senast klockan 16 och pågått utan avbrott minst en timme omedelbart därefter och att en och samma ledamot vid deltagandet å samma dag i flera sammanträden icke skall äga uppbära mera än ett dagtraktamente;

att vad här ovan föreslagits skall träda i tillämpning från och med den 1 april 1938 och gälla tillsvidare under samma år;

N:o 27.
Ang. arvoden för en del kommunala uppdrag.

att kostnaderna för förslagets genomförande såvitt avser innevarande år beräknade till sammanlagt omkring 2.600 kronor, skola bestridas med medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter; samt

att uppdraga åt drätselkammaren att underställa beslutet länsstyrelsen för dess godkännande.

Västerås den 10 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

MOTION.

Frågan om ersättning till kommunala förtroendemän för förlorad arbetsförtjänst samt i vissa fall de mest betungade uppdragen inom Västerås kommunala förvaltning har vid något tidigare tillfälle diskuterats, men den gången blev icke något beslut fattat i frågan.

Med den omfattning den kommunala verksamheten numera fått tagas enskilda medborgares arbetstid och även fritid i anspråk rätt mycket, varför det icke kan anses oskäligt att staden lämnar någon gottgörelse, i synnerhet för den inkomst, som går förlorad för den enskilde vid utövandet av det uppdrag, som han eller hon blivit utsedd till.

Ersättning i form av dels årsarvode dels ersättning per sammanträde utgår för närvarande till endast revisorerna och taxerings- och pensionsnämnderna i Västerås stad. Vid en företagen undersökning hur det förhåller sig i andra svenska städer, har det visat sig, att arvode och dagtraktamente utbetalas även till ordförande och ledamöter i övriga styrelser och kommunala nämnder.

Med hänvisning till vad ovan anförts samt med bifogande av utredningsmaterial hemställa undertecknade om att stadsfullmäktige måtte upptaga frågan om ersättning för förlorad arbetsförtjänst vid utförandet av uppdrag i kommunens tjänst, samt att låta utreda frågan om arvode till ordförande och ledamöter i de mest betungade styrelserna.

Västerås den 4 september 1935.

Henry Karlsson. *Einar Keijser.*

N:o 28.

Drätselkammarens skrivelse ang. köp av mark för utläggning av Fogdegatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I enlighet med upprättad plan för ordnandet av Katrinelundsområdet skall Fogdegatan erhålla en bredd av 18 meter. Nämnda gata måste alltså till viss del av sin sträckning vidgas. Bland annat måste av den byggmästaren Albert Nilsson tillhöriga stadsägan nr 1730 för ändamålet tagas i anspråk en markareal om 140 kvadratmeter. Enligt stadsplanelagens bestämmelser åligger det markägaren att utan ersättning till staden avstå hälften av den för ändamålet erforderliga markarealen eller således 70 kvadratmeter. Resterande 70 kvadratmeter måste staden genom köp förvärva. Vid de förhandlingar, som förts med markägaren rörande villkoren för överlåtelsen av sist berörda markareal, har preliminär överenskommelse träffats om en köpeskilling av 7 kronor per kvadratmeter eller för sistberörda markareal sammanlagt 490 kronor. Då priset är skäligt och motsvarar markens verkliga värde, bör drätselkammaren bemyndigas att avsluta förvärvet på angivna villkor.

Köpeskillingen torde lämpligen böra bestridas med reserverade köpeskillingsmedel.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för en köpeskilling av 7 kronor per kvadratmeter eller tillhopa 490 kronor förvärva ett markområde om 70 kvadratmeter, avsett att användas för vidgning av Fogdegatan; samt

att köpeskillingen ifråga, 490 kronor, skall bestridas med reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 10 februari 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Paul Grante.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 29.

Magistratens och nykterhetsnämndens förberedande yttranden ang. tillstånd till årsutskänkning för systemaktiebolaget i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige i Västerås till magistraten i staden för beredande utlåtande överlämnat Systemaktiebolagets i staden skrivelse den 20 december 1937 till Konungens Befallningshavande angående utskänkning i staden under tiden från och med den 1 oktober 1938 till och med den 30 september 1941 får magistraten härmed återställa remissakten och överlämna ett av nykterhetsnämnden avgivet, den 21 februari 1938 dagtecknat utlåtande i ärendet.

Magistraten finner för sin del intet att erinra mot bifall till Systemaktiebolagets ansökan. Västerås rådhus den 3 mars 1938.

På magistratens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

Ivar Ahlström.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Konungens Befallningshavande i länet av den 20 december 1937 har Systemaktiebolaget i Västerås hemställt om tillstånd till årsutskänkning här i staden under tiden från och med den 1 oktober 1938 till och med den 30 september 1941 på sätt i framställningen närmare angivits.

Sedan Konungens Befallningshavande den 5 januari 1938 remitterat ärendet till stadsfullmäktige för nykterhetsnämndens och magistratens hörande, innan stadsfullmäktige avgåvo eget yttrande, har stadsfullmäktiges sekreterare den 8 januari 1938 enligt uppdrag remitterat berörda framställning till nykterhetsnämnden och magistraten för förberedande utlåtande.

Nykterhetsnämnden, som beretts tillfälle att först avgiva yttrande, får i ärendet anföra följande.

På grund av bestämmelserna i Kungl. förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker äger kommun icke längre att taga annan befattning med utminuteringen av rusdrycker inom kommunen, än som be-

N:o 29.
Ang. tillstånd till årsutskänkning för systemaktiebolaget i Västerås.

tingas av bestämmelserna i Kungl. förordningen den 18 juni 1937 med vissa föreskrifter i avseende å nykterhetsnämnd, vilken träder i kraft den 1 oktober 1938.

Det som i tidigare oktrojfrågor förekommit i detta avseende har sålunda nu helt bortfallit.

Däremot kan kommun alltjämt i regel förhindra att utskänkning anordnas inom dess område, dock med det undantag härifrån, som angår s. k. turistutskänkning.

Beträffande utskänkningen gäller i övrigt enligt den nya kungl. förordningen att kommunerna icke längre äga att med bindande verkan föreskriva sådana villkor ifråga om utskänkningens handhavande, som avse måltidstvångets tillämpning — såsom angående lägsta måltidspris eller den individuella utskänkningskvantitetens storlek — eller innefattande grunder för förbud mot utskänkning till viss person, såsom exempelvis höjning av åldern över stadgade 18 år, generella avstängningsregler för sådana, som icke fullgjort skatteskyldighet eller åtnjuta understöd av allmänna medel.

Efter denna kortfattade orientering om den nya rusdrycksförordningens bestämmelser övergår nämnden till den föreliggande oktrojansökningen.

Systemaktiebolaget hemställer att få bedriva årsutskänkning av såväl spritdrycker som vin inom sex utskänkningsställen i staden, belägna:

tre inom norra kvarteret med rätt för bolaget att överflytta ett av dem till södra eller västra kvarteret,

två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde, samt slutligen

ett å ett utvärdshus, varmed enligt handlingarna avses sommarserveringen å ön Elba.

Antalet begärda utskänkningsställen överensstämmer med antalet i nu gällande oktroj.

Den nuvarande s. k. rörliga rättigheten för mera tillfälliga eller oförutsedda behov bortfaller i den nya oktrojen. Tillstånd till sådan tillfällig utskänkning beviljas efter den 1 nästkommande oktober i varje särskilt fall av Länsstyrelsen.

Nämnden har intet att invända mot Systemaktiebolagets framställning beträffande utskänkningsställenas antal, men anser i vad det angår den föreslagna belägenheten att — då redan nu två utskänkningsställen finnas och även i föreliggande oktrojansökan föreslås inom västra kvarteret — bolagets rätt att överflytta ett av utskänkningsställena inom norra kvarteret begränsas endast till södra kvarteret.

Nykterhetsnämnden hemställer alltså, att stadsfullmäktige ville besluta hos Konungens Befallningshavande i länet tillstyrka,

att Systemaktiebolaget i Västerås beviljas tillstånd till årsutskänkning här i staden från och med den 1 oktober 1938 till och med den 30 september 1941,

samt att ifrågavarande utskänkningsrätt må omfatta högst sex utskänkningsställen, belägna:

N:o 29.
Ang. tillstånd till årsutskänkning för systemaktiebolaget i Västerås.

tre inom norra kvarteret, med rätt för bolaget att överflytta ett av dem till södra kvarteret,

två inom västra kvarteret, därav ett inom ett parkområde, samt

ett å ett utvärdshus.

Västerås den 21 februari 1938.

För nykterhetsnämnden:

CARL W. KARLSSON.

/Eric Plantin.

Till Konungens Befallningshavande i Västmanlands Län.

Härmed får Systemaktiebolaget i Västerås vördsamt anhålla om tillstånd till årsutskänkning i *Västerås stad* under tiden fr. o. m. den 1 oktober 1938 till o. m. den 30 september 1941 på sätt och i den omfattning här nedan närmare angives.

Det nuvarande systembolaget har tillstånd till utskänkning å sex utskänkningsställen, alla för både spritdrycker och vin, därvid dock ej inräknat en s. k. rörlig rättighet för mera tillfälliga eller oförutsedda behov, vartill motsvarighet ej förekommer i denna ansökning. I de sålunda angivna förhållandena avses med förevarande ansökning ingen förändring.

Bolaget hemställer sålunda att få bedriva årsutskänkning av såväl spritdrycker som vin vid sex ställen i staden, belägna tre inom norra kvarteret med rätt för bolaget att överflytta en av dem till södra eller västra kvarteren, två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde samt slutligen ett å ett utvärdshus.

Av de tre rättigheterna i norra kvarteret utövas en f. n. såsom I klass servering inom stadshotellet och är överlåten till enskild restauratör. Under förutsättning att icke särskilt inträffande förhållanden häri påkalla ändring, avser sökandebolaget ej heller härutinnan någon ändring för den kommande oktrojperioden utan har för avsikt att överlåta rättigheten till enskild restauratör att utövas å I klass restaurang.

De två andra rättigheterna i norra kvarteret utövas f. n. av Systembolaget självt och i viss förening med varandra. Serveringslokalerna äro två skilda och benämnas II och III klass, men de stå under gemensam personlig ledning, hava gemensamma ekonomiutrymmen såsom kök m. m. samt gemensam kassa och bokföring. Sökandebolaget avser att alltfort utöva dessa rättigheter för folkrestaurantrörelse; de komma sålunda ej att överlåtas till enskild restauratör, utan skall bolaget antingen såsom hittills utöva rörelsen

N:o 29. *Ang. tillstånd till årsutskänkning för systemaktiebolaget i Västerås.*

självt eller ock överlåta densamma på s. k. restaurangbolag. De lokaliteter, där ifrågavarande rättigheter utövas, hava med åren — de äro så gott som desamma sedan år 1907 — blivit för små och motsvara för närvarande långt ifrån behovet. Planer äro därför å bane att skaffa ökade utrymmen för ifrågavarande ändamål. Huruvida denna fråga skall lösas genom om- och tillbyggnader av och vid den flygel av Stadshotellbyggnaden där lokalerna nu äro förlagda eller genom en fullständig nybyggnad på annat håll i staden eller slutligen genom utflyttande av den ena rättigheten är ännu ej avgjort.

Vad härefter angår de två rättigheterna i västra kvarteret äro båda knutna till I klass restaurangen och överlåtna till enskilda restauratörer. I den ena, som är förlagd till ett parkområde, utövas rörelsen blott under sommarmånaderna 15 april—15 september eventuellt med någon utsträckning av tiden — c:a 14 dagar — före och efter angivna period. I dessa hänseenden avses med denna ansökning ingen ändring.

Beträffande slutligen den rättighet, som lokaliserats till ett utvärdshus — f. n. å ön Elba — utövas denna å en I klass restaurant och är överlåten till enskild person. Liksom ifråga om parkrestaurangen är rörelsen inskränkt till sommarmånaderna. I dessa hänseenden föreslås nu ingen förändring.

Vid överlåtelse av utskänkningsrätt i de fall, där sådan åtgärd enligt ovan avses, kommer bolaget att i överlåtelsekontraktet införa bestämmelser för utskänkningens bedrivande i enlighet med de anvisningar, som Kungl. Kontrollstyrelsen härutinnan plägar meddela.

Västerås den 20 december 1937.

Systemaktiebolaget i Västerås.

FRITZ EKLUND.

Fr. Barklund.

N:o 30.

Beredningsutskottets förberedande yttrande över förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut av den 27 nästlidne januari anmodat beredningsutskottet att till fullmäktige avgiva förberedande utlåtande över av särskilda sakkunniga avgivet betänkande med förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag, får beredningsutskottet anföra följande.

För klargörande av förslagets innehåll torde till en början en kortare orientering över detsammas innehåll böra lämnas.

Förslaget till lag om arbetstiden i detaljhandel och viss annan rörelse upptager först bestämmelser om lagens tillämpningsområde. Under lagen skall falla varje rörelse, där detaljhandel idkas samt verksamhet i samband med rakstuga, frisérsalong, fotografiateljé eller badinrättning, såvitt i rörelsen eller verksamheten till arbete för arbetsgivarens räkning i regel användes minst två arbetstagare. Från lagens tillämpning undantages arbete, som utföres under sådana förhållanden, att det ej kan anses tillkomma arbetsgivaren att vaka över arbetets anordnande, vidare arbete, som till sin natur är så oregelbundet, att det icke kan förläggas till bestämda tider, arbete såsom handelsresande, arbete, som bedrives av staten, husligt arbete och slutligen sådant arbete i samband med hotell-, restaurang- eller kaférörelse, som är att hänföra till allmänhetens direkta betjänande, dock endast om arbetstagare uteslutande sysselsättes med här nämnt arbete. Beträffande den ordinarie arbetstiden stadgas, att arbetsgivare icke må använda arbetstagare till arbete under längre tid, raster oräknade, än 48 timmar i veckan. Såvitt sammanlagda arbetstiden för tidrymd av högst åtta veckor, med utgångspunkt från den 1 augusti varje kalenderår, icke blir längre än att den motsvarar 48 timmar i veckan, må arbetstiden fördelas på annat sätt än nyss nämnts. Dock må arbetet icke någon vecka överstiga 54 timmar. Arbetet må icke något dygn överstiga 10 timmar. Under vissa särskilt angivna förutsättningar äger arbetsrådet medgiva undantag från nu refererade bestämmelser om arbetstiden. Arbetstagare må i fall av tvingande omständigheter användas till arbete å övertid. Anmälan om sådant arbete, dess anledning, omfattning och varaktighet skall av arbetsgivaren göras till arbetsrådet senast inom två dygn från arbetets början. Till betjäning av kunder, som vid stängning av butik, rakstuga, frisérsalong, fotografiateljé eller badinrättning befinna sig i lokalen, samt till sådana förbindelse- eller anslutningsarbeten, som för driftens ohindrade gång nödvändigtvis måste utföras före eller efter den allmänna arbetstiden, må nödigt antal arbetstagare användas å övertid under högst fyra timmar i veckan, dock icke något dygn mer än en timme. Finner arbetsgivare i annat fall än här ovan först nämnts med hänsyn till särskilt förhållande påkallat att använda arbetstagare å övertid, vare därtill berättigad för högst

N:o 30. *Ang. förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag.*

48 timmar under loppet av fyra veckor och 260 timmar, under en tidrymd av tolv månader, räknat från den 1 augusti varje år. Är ytterligare efter-gift av trängande behov påkallad, må sådan, dock för högst 150 timmar under en tidrymd av tolv månader, meddelas av arbetsrådet. För sådant övertidsarbete, varom förmäles härovan i sist skrivna tvenne meningar skall utgå särskild övertidsersättning, minst en fjärdedel högre än vad arbetstagaren erhåller för motsvarande arbete under ordinarie arbetstid. Sådan ersättning må utbytas mot ledighet å ordinarie arbetstid, minst en fjärdedel längre än övertiden, såframt arbetsgivare och arbetstagare äro ense därom. Dylik ledighet skall lämnas senast inom åtta veckor efter det övertidsarbetet utfördes. Har arbetstagare icke inom samma tid hos arbetsgivaren framställt anspråk på övertidsersättning eller ledighet, vare rätt att påkalla förmån, varom här sägs, förlorad. I fråga om arbetstagares skyldighet att utföra arbete, som nu sagts, skall gälla vad därom kan anses vara med arbetsgivaren överenskommet, men det skall åligga denne att tillse, att icke arbetstagaren genom användande till dylikt arbete utsättes för överansträngning eller ohälsa. Angående raster m. m. stadgas, att därest arbetstagarens arbete fortgår under minst åtta timmar om dygnet, skall, såframt ej är fråga om arbete av tvingande natur, under arbetstiden infalla en sammanhängande rast om minst en timme. Sådan rast må utbytas mot två raster om sammanlagt minst en timme 15 minuter, om arbetsgivare och arbetstagare äro ense därom. Härefter innehåller lagförslaget vissa bestämmelser om skyldighet för arbetsgivare att göra anteckning rörande arbetstagares användande till arbete, om tillsyn å efterlevnad av lagen och om påföljd av underlåtenhet att ställa sig lagens föreskrifter till efterrättelse. Lagen föreslås skola träda i full tillämpning den 1 januari 1939 samt gälla till och med den 31 december 1941.

Det föreliggande förslaget till lag om tiden för idkande av detaljhandel och viss annan rörelse (butikstängningslag) angiver likaledes till en början lagens tillämpningsområde. I detta avseende stadgas, att med butik avses varje försäljningsställe, där detaljhandel idkas. Man har alltså utsträckt begreppet butik, som ersätter uttrycket handelsbod i den nuvarande butiksstängningslagen, synnerligen långt, och därunder innefattas sålunda bland annat kiosker samt serveringsställen, där detaljhandel förekommer. Vad som stadgas om butik skall gälla även rakstuga, frisérsalong och fotografiateljé, om icke annat särskilt angives. Butik må hållas öppen för allmänheten endast under tid, då det enligt ifrågavarande lag är medgivet. Utan hinder av lagens bestämmelser må dock sådan kund betjänas, som inkommit i butik å tid, då den får hållas öppen för allmänheten och vara utlämnas eller försändas, som sålts i butik å sådan tid. Försäljning till allmänheten av viss vara annorstädes än i butik må endast ske å tid, då butik får hållas öppen för allmänheten för handel med dylik vara. Denna sist nämnda passus syftar på försäljning genom kringföring. Lagen skall icke äga tillämpning å försäljningsställe, där ordnad restaurang-, kafé eller konditorirörelse idkas, såframt ej andra varor än lagad mat, bageri- och konditorivaror, alkoholfria drycker samt periodiska skrifter där försäljas till avhämtning eller försändning; å apotek, såvitt gäller försäljning av varor, som erfordras för medicinskt bruk; å försäljning av motor- och smörjoljor samt andra för framförande av motorfordon nödvändiga varor, om försäljningen sker från upplagsställe, där andra

N:o 30.

Ang. förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag.

varor ej saluföras; å försäljning å trafikmedel, som icke går i lokaltrafik; å försäljning av konfektyrer, färsk frukt, levande blommor, program eller liknande trycksaker i teatrar och biografer samt å andra nöjesplatser; å försäljning av konfektyrer och tobaksvaror i förpackning, tändstickor samt färsk frukt från automatapparat, som är uppsatt utanför butik, där sådana varor saluföras och som handhavas av butiksägaren; å försäljning själv eller genom familjemedlem av egna lantmanna- och trädgårdsprodukter samt fisk av egen fångst, om försäljningen sker utomhus och i ringa omfattning samt icke är förbunden med annan handel; å försäljning av leksaksballonger och liknande för barn avsedda smärre artiklar, om försäljningen sker utomhus och i ringa omfattning samt icke är förbunden med annan handel; å försäljning av periodiska skrifter, om den icke är förbunden med annan handel; å försäljning av kataloger, fotografier, minnessaker eller dylikt i museer eller utställningslokaler eller å andra sådana platser samt slutligen å tillfällig försäljning för välgörande eller annat ideellt ändamål. Av de nu angivna undantagen från lagens tillämpning märkes särskilt regeln om tobaksautomater. Dylika bliva nämligen generellt tillåtna genom ifrågavarande lag och detta innebär en viss utvidgning i förhållande till nu gällande bestämmelser. Sakkunniga hava emellertid ansett att detta utan våda kunnat medgivas och att detsamma skulle kunna bliva en ersättning för allmänheten för att kioskernas tobaksförsäljning genom den av de sakkunniga föreslagna regleringen torde komma att avsevärt minskas. Beträffande den normalt medgivna tiden för butiks öppethållande stadgas, att butik å söckendag må hållas öppen för allmänheten från klockan 8 till klockan 19. Under tiden från och med den 10 till och med den 23 december må butik hållas öppen till klockan 20. Å påskafton, midsommarafton och julafton må butik ej hållas öppen efter klockan 16. Å sön- eller helgdag må butik ej hållas öppen för allmänheten. För försäljning av mejerivaror, ägg, margarin, bageri- och konditorivaror, pilsnerdricka, alkoholfria drycker, färsk frukt och levande blommor må dock butik hållas öppen mellan klockan 8 och klockan 10, om andra varor under försäljningstiden ej finnas förvarade å försäljningsstället eller äro undanlåsta, övertäckta eller på annat sätt ej synliga för kunderna. Om sön- och helgdagar inträffa i följd, må rakstuga och frisérsalong hållas öppen en av dessa dagar mellan klockan 8 och klockan 10. Från de nu nämnda bestämmelserna om tiden för butiks öppethållande kan vissa kommunala avvikelser medgivas. Sålunda må stadsfullmäktige i stad besluta, att den tillåtna tiden för öppethållande skall *inskränkas* eller delvis förläggas till annan del av dygnet. Detaljerade bestämmelser härutinnan hava i lagen givits. För *utsträckning* av affärstiden erfordras särskilt tillstånd. Sådant tillstånd meddelas av länsstyrelsen och må givas endast då synnerliga skäl härtill äro. Emellertid har på väsentliga i lagen angivna punkter denna regel uppmjukats. Det viktigaste fallet avser den typiska kioskhandeln, d. v. s. kioskhandel, som är begränsad till konfektyrer, alkoholfria drycker, färsk frukt, levande blommor, periodiska skrifter, smärre tryckalster och tändstickor under hela försäljningsdagen. Den anses i regel böra medgivas till klockan 22 alla veckodagar. Vad nu sagts om kiosker gäller också stånd, bord och andra sådana försäljningsställen men beträffande kringföringshandel endast om skäl därtill äro. Såsom motiv för förslaget såvitt avser kioskhandel hava de sakkunniga anfört, att de funnit det orätt-

N:o 30. *Ang. förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag.*

vist att ställa denna form av handel i så hög grad i särställning, som den nuvarande lagen i praktiken kommit att medföra. Men å andra sidan har man velat tillmötesgå de berättigade krav, som från allmänhetens sida kan ställas på bekväm tillgång till vissa för omedelbar konsumtion avsedda varor, och man har tagit hänsyn till den stora utbredning, som kioskhandeln fått. Vad som här åsyftas är alltså kontroll och reglering av kioskhandeln liksom annan försäljning, som äger rum utom den vanliga butikstiden. Sådant särskilt tillstånd, som nu sagts, kan meddelas för högst ett kalenderår i sänder och kan när som helst indragas, om skäl därtill anses föreligga. Lagförslaget upptager till sist vissa allmänna bestämmelser, som hava avseende å lagens efterlevnad, såsom straffbestämmelser etc. Lagen föreslås skola träda i full tillämpning den 1 januari 1939 och gälla till och med den 31 december 1941.

Innan beredningsutskottet tagit ställning till förevarande lagförslag, har utskottet berett de av förslagen närmast intresserade parterna, nämligen Västerås Köpmannaförening för arbetsgivareparten och avd. 21 härstädes av Svenska Handelsarbetareförbundet tillfälle att avgiva särskilda yttranden i ärendet. Dylika yttranden hava jämväl inkommit från båda parterna och hava dessa i stort sett lämnat sin anslutning till förslagen. Beträffande särskilt de föreslagna bestämmelserna om kioskhandeln har dock arbetsgivareparten framställt vissa erinringar. Vid avfattande av sitt nedan skrivna yttrande har beredningsutskottet vederbörligen beaktat de av arbetsgivarna och arbetstagarna framförda synpunkterna men har givetvis i främsta rummet låtit de egna åsikterna komma till uttryck.

Beredningsutskottet får alltså för egen del såsom yttrande anföra följande.

Vad först angår de föreslagna bestämmelserna om arbetstiden torde dessa vara ägnade att skapa en enhetlighet, som för det närvarande saknas på detta område. För arbetstagarna och icke minst för arbetsgivarna torde bestämda normer i detta avseende vara av den största betydelse. Samarbetet mellan parterna bör nämligen genom en sådan anordning i icke oväsentlig grad kunna främjas. Beredningsutskottet finner alltså, att föreliggande förslag såvitt detsamma avser arbetstidslag för detaljhandeln är väl ägnat att läggas till grund för en blivande lagstiftning i ämnet.

Vad angår förslaget till butiksstängningslag torde till en början kunna konstateras, att detsamma med avseende å själva tiderna för öppethållande av butik i nu gällande lags bemärkelse icke företer några ändringar av betydenhet. I denna del torde sålunda icke något vara att erinra. Likaså bör med tillfredsställelse kunna hälsas de föreslagna bestämmelserna om försäljning genom kringföring. Nu gällande bestämmelser om denna sorts handel äro icke tillfredsställande. Den begränsning av tiden för idkandet av dylik handel, som förslaget innehåller, bör därför väl försvara sin plats. Däremot har beredningsutskottet särskilt uppmärksammat ett par avsnitt av förslaget, som utskottet ansett särskilt betydelsefulla och vilka enligt utskottets mening icke på ett fullt tillfredsställande sätt löst hithörande problem. Det gäller dels kioskhandeln och dels försäljningen av tobaksvaror från automatapparat. Enligt nu gällande lag är kioskhandeln i hög grad gynnad i förhållande till vanlig butikshandel. Förslaget avser också att åstadkomma viss ändring härutinnan men den reela ändring, som förslagets genomförande

N:o 30.
Ang. förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och butiksstängningslag.

kommer att innebära, kan befaras bliva mera av teoretisk art. Förslaget åsyftar nämligen, att kiosker som *regel* skola meddelas tillstånd till öppethållande till klockan 22 alla veckodagar, d. v. s. att samma bestämmelser som hittills skola i stort sett äga tillämpning. Denna anordning synes beredningsutskottet befogad i fråga om sådana kiosker vid järnvägsstationer och andra trafikhållplatser, som huvudsakligen försälja tidningar och andra tryckalster och som företrädesvis betjäna trafikanter å det eller de trafikmedel, som benyttja trafikstationen. Likaså synes den utsträckta försäljningstiden befogad för kiosker, varifrån försäljes eller serveras alkoholfria drycker, konditorivaror och dylikt. Därutöver anser emellertid beredningsutskottet icke grundad anledning föreligga att giva kiosker särställning i förhållande till andra butiker. Tvärtom böra dessas lägre omkostnader motivera, att vanlig butiksstängningstid skall för dem som regel äga tillämpning. Undantag från denna regel bör icke medgivas utan att särskilda skäl därtill äro. I denna del vill sålunda beredningsutskottet till fullo instämma med vad köpmannaföreningen härutinnan anfört. Utskottet har icke kunnat finna något bärande skäl anfört till stöd för de sakkunnigas förslag i denna del. Beträffande slutligen förslaget såvitt detta avser försäljning av tobaksvaror från automatapparater, kommer dylik försäljning efter förslagets genomförande att bliva generellt tillåten. Sakkunniga hava i denna del blott helt kort anfört, att sådan försäljning utan våda ansetts kunna medgivas för att sålunda kompensera allmänheten för den inskränkta kioskhandeln. Beredningsutskottet vill icke förneka att praktiska skäl kunna tala för den föreslagna anordningen men utskottet ifrågasätter samtidigt, om icke andra tungt vägande sociala skäl kunna motivera vissa restriktioner med avseende på berörda tobakshandel. Tobaksförsäljningen från automatapparater kommer uppenbarligen att eliminera all kontroll över denna försäljning. Tobaksvaror i obegränsade kvantiteter bliva med andra ord obehindrat tillgängliga även för barn. Vad detta kan komma att betyda för folkhälsan, kan var och en förstå. Läkarevetenskapen torde enhälligt fördöma nikotinbruk bland barn och uppväxande ungdom. Enligt beredningsutskottets mening skulle något kunna vinnas, därest i en blivande lag om tobaksförsäljning från automatapparater infördes bestämmelser om minimiförpackning om exempelvis tio cigaretter eller cigarrer för försäljning i dylika apparater. En sådan bestämmelse skulle kanske bliva till ett visst hinder för att tobaksvaror förvärvades av barn, vilka väl oftast icke disponera tillräckliga medel för köp av en hel förpackning tobaksvaror. I övriga än nu berörda delar har beredningsutskottet intet att erinra emot förslaget.

Beredningsutskottet hemställer slutligen, att stadsfullmäktige måtte besluta *att* såsom eget yttrande i ärendet åberopa innehållet i beredningsutskottets ovanskrivna utlåtande.

Västerås den 9 mars 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

/Paul Grante.

N:o 31.

Beredningsutskottets förberedande yttrande över stadsfullmäktiges beslut ang. småbåtshamn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan till beredningsutskottet för förberedande utlåtande överlämnats av Oskar Norstedt härstädes anförda besvär över stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1938 att godkänna uppgjort förslag till hamn för segel- och motorbåtar; att förklara sig beredda att framdeles anslå erforderliga medel för bestridandet av den del av med företagets genomförande förenade kostnader, som kunde ankomma på staden efter erhållet statsbidrag, detta dock under villkor, att nämnda statsbidrag komme att utgå med belopp, som kunde av stadsfullmäktige såsom skäligt anses; samt att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökning om bidrag med högsta möjliga belopp för ifrågavarande ändamål, får beredningsutskottet anföra följande.

Av handlingarna har inhämtats, att det protokoll fört vid stadsfullmäktiges sammanträde den 27 januari 1938, vari ovan berörda beslut funnes intaget, justerats och offentligen upplästs den 31 januari samma år samt att ifrågavarande besvär till Länsstyrelsen ingivits den 25 februari 1938. De anförda besvären hava sålunda icke till Länsstyrelsen inkommit inom den i 76 § lag den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad stadgade besvärstiden. Med hänsyn till sist nämnda omständighet synas de anförda besvären icke böra till någon Länsstyrelsens vidare åtgärd föranleda.

Beredningsutskottet hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att i yttrande till Magistraten såsom sin mening framhålla, att ifrågavarande av Oskar Norstedt anförda besvären icke böra till någon Länsstyrelsens vidare åtgärd föranleda.

Västerås den 9 mars 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

/Paul Grante.

N:o 32.

Drätselkammarens skrivelse ang. stadens övertagande av leverans av elektrisk ström till Emaus gård.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till Stadsfullmäktige av den 8 nästlidne februari har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om anslag å 2.940 kronor för bestridandet av kostnaderna för övertagandet av strömleveranser till Emaus gård; och får drätselkammaren efter i ärendet verkställd utredning förklara sig icke hava något att erinra emot förslaget eller mot de för förslagets genomförande beräknade kostnaderna.

Beträffande sättet för kostnadernas täckande föreslår drätselkammaren i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, att tekniska verkens amorteringsfond härutinnan anlitas.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för bestridandet av kostnaderna för övertagandet på sätt i ärendet angivits av strömleveransen till Emaus gård ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 2.940 kronor; samt

att beloppet ifråga, 2.940 kronor, skall utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 3 mars 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Leverans av elektrisk ström till Emaus gård ombesörjes genom A.-B. Svenska Metallverken, vilka voro ägare till gården innan staden inköpte densamma. Då staden numera äger gården har såväl från Metallverkens som vatten- och gasverksstyrelsens sida ansetts lämpligt att strömleveransen ombesörjes av staden. För detta ändamål erfordras framdragning till gården av en ledning från den norr om gården gående, staden tillhöriga högspännings-

N:o 32. *Ang. stadens övertagande av leverans av elektrisk ström till Emaus gård*

linjen, uppställning av en transformator i närheten av ladugården samt anläggande av fördelningsledningar från denna till förbrukningsställena. Därjämte skulle staden övertaga en av Metallverkens distributionsledningar. Erforderliga kostnader äro beräknade till 2.940 kr.

Då anläggningen bliver för staden ekonomiskt bärande, hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville för övertagande av strömleveransen till Emaus gård anvisa ett anslag av 2.940 kr. att utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 8 februari 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

N:o 33.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Blåsbogatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till Stadsfullmäktige av den 8 nästlidne februari har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om anslag å 3.500 kronor för bestridandet av kostnaderna för nedläggandet i övre delen av Blåsbovägen av ledningar för vatten, avlopp och gas; och får drätselkammaren efter i ärendet verkställd utredning förklara sig icke hava något att erinra emot förslaget eller mot den i ärendet verkställda kostnadsberäkningen.

Beträffande sättet för kostnadernas täckande föreslår drätselkammaren i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, att tekniska verkens amorteringsfond härutinnan anlitas.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för bestridandet av kostnaderna för nedläggandet i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag av ledningar för vatten, avlopp och gas i övre delen av Blåsbovägen ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 3.500 kronor; samt

att beloppet ifråga, 3.500 kronor, skall utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

N:o 33.
Ang. anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Blåsbogatan.

Västerås den 3 mars 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Å övre delen av Blåsbovägens sträckning mellan Norra Ringvägen och Kapellvägen saknas förbindelseledningar för vatten och gas, vilket gör att erforderlig cirkulation ej erhålles. Dylika äro i detta fall behövliga, då nämligen bättre frammatning särskilt av gas erfordras. Klagomål hava nämligen framkommit över dålig gastillförsel. Erforderliga reparationer kunna också företagas utan att behöva avstänga större områden, om cirkulationsledningar finnas. I samband med framdragning av vatten- och gasledningar skulle även avlopp anläggas å en kortare sträcka. Anläggningskostnaderna äro beräknade till 3.500 kr.

På grund av det anförda hemställer vatten- och gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville för anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i övre delen av Blåsbovägen ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av 3.500 kr.

Västerås den 8 februari 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 34.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av transformatorstation vid Källgatan samt diverse nya elektriska ledningar inom staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till Stadsfullmäktige av den 22 nästlidne februari har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om anslag å sammanlagt 62.500 kronor för bestridandet av kostnaderna för anläggandet av en underjordisk transformatorstation i hörnet av Västgöte- och Källgatorna samt för nedläggandet av jordkablar i Slotts-, Västgöte- och Hållgatorna samt Skepparbacken ävensom för överkoppling till den nya transformatorstationen av de inom kvarteren Phyllis, Penelope och Pandora belägna fastigheterna samt slutligen för nedläggandet av jordkablar i Rudbecks-, Herrgärds- och Kaplansgatorna, allt i enlighet med uppgjorda förslag.

Då den av drätselkammaren i ärendet verkställda utredningen givit vid handen, att de föreslagna anläggningarna äro av behovet påkallade och då de beräknade kostnaderna för arbetenas utförande synas skäliga, har kammaren för sin del intet att erinra emot förslaget. Beträffande sättet för kostnadernas täckande föreslår drätselkammaren i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, att tekniska verkens amorteringsfond härutinnan anlitas.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för bestridandet av kostnaderna för anläggandet av en underjordisk transformatorstation i hörnet av Västgöte- och Källgatorna samt för nedläggandet av erforderliga jordkablar i Slotts-, Västgöte- och Hållgatorna jämte Skepparbacken ävensom för överkoppling till den nya transformatorstationen av de inom kvarteren Phyllis, Penelope och Pandora belägna fastigheterna samt slutligen för nedläggandet av jordkablar i Rudbecks-, Herrgärds- och Kaplansgatorna ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å sammanlagt 62.500 kronor; samt

att beloppet ifråga, 62,500 kronor, skall utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 3 mars 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 34.

Ang. anläggande av transformatorstation vid Källgatan samt diverse nya elektriska ledningar inom staden.

Det har visat sig att elektricitetsverkets transformatorstationer i gamla stadshuskällaren, i Västmanlands Läns Sjukhem och vid Herrgärdsskolan numera äro fullbelastade, varför utbyggnader måste ske för att säkerställa driften och kunna mottaga de ytterligare belastningar, som äro att förvänta inom den närmaste tiden. Det bliver därför nödvändigt att i överensstämmelse med den 1930 utarbetade planen för övergång till växelström bygga en underjordisk transformatorstation på 2×250 kVA i hörnet av Västgöte- och Källgatorna samt att nedlägga fördelningsjordkablar för allmän distribution och gatubelysning i Slottsgatan (detta kabelarbete måste utföras, då gatan breddades och erhöll ny stensättning), i vissa delar av Västgöte- och Hållgatorna samt i Skepparbacken. För avlastning av transformatorstationen i Sjukhemmet skulle samtidigt fastigheterna inom kvarteren Phyllis, Penelope och Pandora överkopplas till den nya underjordiska transformatorstationen. Kostnaden för dessa anläggningar äro beräknade till 54.700 kr.

Genom anläggande av växelströmsjordkablar för allmän distribution och gatubelysning i vissa sträckningar i Rudbecks-, Herrgärds- och Kaplansgatorna kan en del av belastningen på Herrgärdsskolans transformator överföras till den nyanlagda transformatorstationen i Rudbecksparken. Erforderlig anläggningskostnad för dessa kablar är beräknad till 7.800 kr.

På grund av det anförda hemställer styrelsen

att Stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa dels ett anslag på 54.700 kr. till en underjordisk transformatorstation i hörnet av Västgöte- och Källgatorna samt erforderliga jordkablar i Slotts-, Västgöte- och Hållgatorna jämte Skepparbacken ävensom överkoppling av fastigheterna inom kvarteren Phyllis, Penelope och Pandora till den nya transformatorstationen,

dels ock ett anslag av 7.800 kr. till jordkabelanläggningar i Rudbecks-, Herrgärds- och Kaplansgatorna.

Västerås den 22 februari 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 35.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslutningsavgifter för stadens ledningar år 1938.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 8 nästlidne februari har vatten- och gasverksstyrelsen framlagt förslag till anslutningsavgifter att gälla under år 1938 för vatten-, avlopps-, gas- och elektriska ledningar samt därvid på anförda skäl hemställt, att samma avgifter som gällde under år 1937 måtte fastställas för innevarande år.

Drätselkammaren, som tagit ärendet under övervägande, har för sin del intet att erinra emot förslaget och hemställer därför, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att avgifterna för anslutning till stadens allmänna ledningar skola för år 1938 utgöra följande per kvadratmeter tomtyta uträknade belopp avseende det först nämnda Jakobsberg och vissa därmed i Stadsfullmäktiges beslut den 26 maj 1933 likställda områden och det sist nämnda övriga stadsdelar nämligen för vatten 44 respektive 34 öre, för avlopp 57 respektive 44 öre och för gas 29 respektive 22 öre.

Västerås den 3 mars 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämligt beslut av Stadsfullmäktige skola avgifterna för anslutning till stadens ledningar för vatten, avlopp, gas och elektrisk ström för varje år fastställas av Fullmäktige. På grund härav får vatten- och gasverksstyrelsen härmed framlägga förslag till beräkning av avgifterna för innevarande år.

Under år 1937 ökade prisen på en del material, varjämte såväl Svenska Kommunalarbetareförbundet som Svenska Elektriska Arbetareförbundet uppsagt kollektivavtalen, som utlöpa med utgången av april månad. Då berörda

N:o 35.
Ang. anslutningsavgifter för stadens ledningar år 1938.

prisökningar ej i nämnvärd grad inverka på ledningskostnaderna och man i närvarande stund ej kan avgöra, om eller i vilken mån förestående förhandlingar med arbetarna komma att medföra ökade löner, anser styrelsen att samma avgifter som för 1937, vilka tillämpats under en följd av år, kunna tillämpas även för 1938. Desamma äro:

		bergsområdet i stadens nordvästra del	övriga staden
vattenledning	öre	44	34
avloppsledning	„	57	44
gasledning	„	29	22
elektrisk ledning	„	10	10
S:ma	öre	140	110

På grund av det anförda hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville besluta, att anslutningsavgifterna för vatten-, avlopps-, gas- och elektriska ledningar skola under 1938 utgå i enlighet med ovanstående eller alltså efter samma beräkning som för 1937.

Västerås den 8 februari 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 36.

Drätselkammarens skrivelse ang. förvärv av mark för utläggning av Källgatan vid kv. Mina.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt ett den 16 april 1927 fastställt förslag till tomtindelning av kvarteret Mina skall av förutvarande tomterna n:ris 7 och 8 i samma kvarter utläggas bland annat cirka 54 kvadratmeter till Källgatan. Nämnda markareal bör sålunda överföras i stadens ägo. För detta ändamål har preliminär överenskommelse träffats med ägarna till tomterna ifråga, Fröknarna Jenny och Anna Behm. Enligt denna överenskommelse skola Fröknarna Behm till staden på grund av stadsplanelagens bestämmelser överlåta hälften av berörda areal eller cirka 27 kvadratmeter utan ersättning och andra hälften mot en avtalad ersättning av 25 kronor per kvadratmeter, eller sammanlagt cirka 675 kronor.

Då den avtalade köpeskillingen är skälig och motsvarar markens verkliga värde och då den föreslagna regleringen av äganderätten till marken nu bör komma till stånd, föreslår drätselkammaren, att förvärvet genomföres på angivna villkor.

Köpeskillingen, 675 kronor, bör lämpligen bestridas med medel ur köpeskillingsfonden.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att godkänna den i ärendet träffade preliminära överenskommelsen mellan drätselkammaren och Fröknarna Jenny och Anna Behm rörande överlåtelse till staden av cirka 54 kvadratmeter av förutvarande tomterna n:ris 7 och 8 i kvarteret Mina, vilken markareal är avsedd att utläggas till Källgatan; samt

att den i ärendet omförmälda köpeskillingen, 675 kronor, skall bestridas med reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 3 mars 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Paul Grante.

N:o 37.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till luftskyddsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 9 nästlidne februari har Västerås stads luftskyddsnämnd hemställt om anslag å 500 kronor för bestridandet av vissa i skrivelsen närmare angivna av nämndens verksamhet föranledda kostnader; och får drätselkammaren, efter i ärendet verkställd utredning och då därav har framgått, att anslaget är erforderligt för verksamhetens bedrivande i enlighet med gällande lagbestämmelser, förklara sig icke hava något att erinra emot framställningen.

Beloppet bör lämpligen utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för bestridandet av vissa i ärendet närmare angivna av Västerås stads luftskyddsnämnds verksamhet föranledda kostnader ställa till nämndens förfogande ett anslag å 500 kronor; samt

att beloppet ifråga, 500 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 3 mars 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Paul Grante.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Länsstyrelsen i länet i skrivelse till stadsfullmäktige av den 25 november sistlidet år erinrat om kommuns skyldighet enligt luftskyddslagens bestämmelser att biträda vederbörande luftskyddschef vid planläggningen av luftskyddet samt att kommun för sådant ändamål torde få vidkännas kostnader, förslagsvis angivna till 5- à 10.000 kronor, för att sätta vederbörande luftskyddschef i stånd att sörja för de med den förberedande planläggningen förbundna åtgärderna, har drätselkammaren vid sammanträde den 2 december

N:o 37. *Ang. anslag till luftskyddsnämnden.*

1937 under § 529 i dess då förda protokoll remitterat skrivelsen till luftskyddsnämnden för utredning och yttrande ifråga om de i skrivelsen berörda kostnaderna.

Luftskyddsnämnden får i ärendet anföra följande.

Enligt § 7 luftskyddslagen den 11 juni 1937 skall luftskyddsinspektionen verka för, att luftskyddets förberedande sker ändamålsenligt, planmässigt och enhetligt och skall för sådant ändamål utfärda anvisningar till ledning för myndigheter, enskilda sammanslutningar, vilka önska medverka vid luftskyddet samt allmänheten.

Vidare skall luftskyddsinspektionen enligt § 3 Kungl. kungörelsen med närmare bestämmelser om luftskyddslagens tillämpning, i den mån det lämpligen kan ske, för varje klass av luftskyddsorter meddela anvisning i vilken utsträckning planläggning av luftskydd i allmänhet bör ske.

I anledning av att sådana anvisningar, som här ovan omförmälts icke ännu utfärdats, är luftskyddsnämnden för närvarande icke i tillfälle att på ett önskat uttömmande sätt besvara remissen utan får tillsvidare inskränka sig till ett äskande om ett mindre anslag för emotsedda förvaltningskostnader.

I Länsstyrelsens skrivelse av den 25 november 1937 redogöres icke för de uppgifter, som åligga kommun i samband med luftskyddets anordnande, varför nämnden anskaffat den skrivelse från luftskyddsinspektionen, som legat till grund för Länsstyrelsens förberörda skrivelse till stadsfullmäktige.

I denna skrivelse, varav en avskrift här bifogas, finnes en något detaljerad uppgift över dessa kommunens skyldigheter och heter det i denna skrivelse: "Det är också endast i ett avseende som kommunernas medverkan vid luftskyddets förberedande under fredstid gjorts *obligatorisk,* nämligen då det gäller att lämna erforderligt biträde vid planläggningen. Denna planläggning omfattar bland annat uppsättande och utbildning av beredskapskårer inom de olika grenarna av den allmänna luftskyddstjänsten samt viss av staten ej bekostad materialutrustning för dessa kårer."

Luftskyddsinspektionen fortsätter vidare med att omnämna att något tvång för kommunerna har icke stadgats att eljest bidraga till luftskyddet, ehuru det förutsättes, att kommunen skall medverka på de områden, där staten icke bidrager, det vill säga huvudsakligen inom sådana, vilka sammanhänga med den kommunala förvaltningen. Dessa äro enligt luftskyddsinspektionen i huvudsak följande:

a) Åtgärder för driftspersonalens skydd vid tekniska verk och andra kommunala företag;
b) Åtgärder för ifrågavarande personals alarmering inom företaget;
c) Tekniska skydds- och reservanordningar för driften vid anläggningar för samhällenas förseende med vatten, gas och elektricitet;
d) Mörkläggningsanordningar innefattande bland annat vissa omläggningar av ledningar och manövreringsanordningar för gatubelysningen samt sådana anordningar för avskärmning och nedbringande av ljusstyrkan, som erfordras vid inskränkt belysning och mörkläggning;
e) Anordnande av förstärkta skyddsrum för den aktiva personalen inom det civila luftskyddet samt upprättande av hjälpplatser;
f) Förstärkning av brandredskapen, åtgärder för vattentillgångens säkerställande och förbättring av anordningarna för brandalarm.

N:o 37.
Ang. anslag till luftskyddsnämnden.

Beträffande de under a, b, c, d och f angivna åtgärderna har sig luftskyddsnämnden bekant att vatten- och gasverksstyrelsen upprättat vissa planer och vidtagit en del förberedande åtgärder i dessa hänseenden.

Huruvida brandstyrelsen avser någon förstärkning av brandredskapen eller förbättring av anordningarna för brandalarm, har sig nämnden däremot ingenting bekant.

Vad nämnden angår skulle sålunda på nämnden falla först de under citation ovan angivna uppgifterna och vidare de, som omförmälas ovan under mom. e.

Luftskyddsnämnden har lämnat stadens luftskyddschef, poliskommissarie H. Stahre, tillfälle att i ärendet avgiva yttrande med angivande av de åtgärder beträffande luftskyddets planläggning som enligt hans åsikt skulle medföra kostnader för kommunen.

I ett den 10 januari innevarande år daterat yttrande, varav avskrift här bifogas, har luftskyddschefen besvarat remissen.

Luftskyddsnämnden saknar anledning och befogenhet att bedöma lämpligheten eller nödvändigheten av, vad luftskyddschefen anfört under punkt 1 i sitt yttrande beträffande åtgärder för hans frikoppling helt eller delvis från poliskommissarietjänsten.

Däremot torde det vara klart, att vissa kostnader komma att uppstå för utredningar och materialanskaffningar sedan de ovan omförmälta anvisningarna från luftskyddsinspektionen kommit nämnden och luftskyddschefen tillhanda.

Av det ovan anförda framgår, att nämnden för närvarande icke har tillgång till det material, som erfordras för en utredning utgörande grund för ett anslagsäskande i sådan omfattning som luftskyddsinspektionen och Länsstyrelsen avsett, vadan nämnden för tillfället inskränker sig till att hemställa, att drätselkammaren ville ställa till nämndens förfogande ett förslagsanslag å 500 kronor.

Västerås den 9 februari 1938.

För Västerås stads luftskyddsnämnd:

HUGO TRANGIUS.

/Eric Plantin.

N:o 38.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till en nykterhetskurs i Köping.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti till stadsfullmäktige ställd cirkulärskrivelse har Centralförbundet för nykterhetsundervisning och kursbestyrelsen i Köping anhållit om anslag å 500 kronor såsom bidrag till kostnaderna för en av förbundet planerad allmän upplysningskurs i alkoholfrågan, vilken kurs skulle hållas i Köping under innevarande år; och får drätselkammaren i anledning därav anföra följande.

Genom tidigare beslut hava stadsfullmäktige för ifrågavarande ändamål och då det gällt kurser att avhållas å andra orter inom länet anvisat anslag å 250 kronor. Så skedde för kurser 1919 i Sala, 1921 i Köping, 1927 i Arboga och 1931 i Västanfors. Med hänsyn härtill och till det allmännyttiga ändamålet anser sig drätselkammaren böra tillstyrka, att enahanda belopp, 250 kronor, anvisas såsom bidrag till kursen i Köping under innevarande år.

Beloppet bör lämpligen utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförsedda utgifter.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta

att anvisa ett anslag å 250 kronor såsom bidrag till kostnaderna för en av Centralförbundet för nykterhetsundervisning planerad allmän upplysningskurs i alkoholfrågan att avhållas under innevarande år; samt

att beloppet ifråga, 250 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 3 mars 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Paul Grante.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning (C. F. N.), som har till syftemål att främja upplysningsarbetet i nykterhetsfrågan och därmed samman-

hängande etiska, socialekonomiska och hygieniska spörsmål, anordnar för sådant ändamål bl. a. allmänna upplysningskurser i alkoholfrågan. T. o. m. 1937 ha 216 sådana hållits. **N:o 38.** *Ang. anslag till en nykterhetskurs i Köping.*

Vid organiserandet av dessa kurser har samarbete ägt rum mellan C. F. N. och för ett objektivt upplysningsarbete intresserade personer, oberoende av principiella ståndpunkter i övrigt. I överensstämmelse härmed och i enlighet med Kungl. Maj:ts föreskrift äro även politiska och religiösa strider och förhandlingar förbjudna.

Erfarenheten från hittills hållna kurser har visat, att på detta område ett intresserat och fruktbärande samarbete kunnat ske mellan de olika meningsriktningarna på det nykterhetspolitiska området. Så ha ej blott behövliga anslag lämnats, utan jämväl i övrigt — vid kursprogrammens utarbetande etc. — har samarbetet varit utmärkt. Så långt C. F. N. av uttalanden i pressen och annorledes kunnat inhämta, ha kurserna överallt vunnit erkännande för vederhäftighet och objektivitet.

Inom Västmanlands län har förbundet hållit sju kurser, nämligen i Västerås 1907, 1924 och 1934, i Köping 1912, i Sala 1919, i Arboga 1927 och i Västanfors 1931. Om behövliga anslag erhållas, kommer nästa kurs inom länet att förläggas till Köping 1938 under tiden 10—13 november.

Med ledning av vunnen erfarenhet från senast hållna kurser ha utgifterna beräknats till cirka 5.500 kr. Till den planerade kursen har landstinget anslagit 1.000 kr. Som emellertid detta belopp icke är tillräckligt för säkerställande av kursens ekonomi, är dess tillkomst även beroende på det intresse och tillmötesgående, som den kan komma att röna hos övriga myndigheter och korporationer inom länet.

Beträffande kursens program får C. F. N. hänvisa till vad därom säges i en till denna ansökan fogad bilaga (cirkulär N:r 2 B), vari bl. a. redogöres för orsaken till att programmets utarbetande måste anstå till dess anslagsfrågorna blivit avgjorda.

Under åberopande av vad sålunda anförts får C. F. N. och dess kursbestyrelse i Köping vördsamt anhålla att stadsfullmäktige i Västerås måtte anslå ett belopp å kr. 500: — eller annat belopp, som må befinnas möjligt, såsom bidrag till den av förbundet år 1938 planerade allmänna upplysningskursen i Köping samt att meddelande om beslutet snarast möjligt sändes till undertecknad Sandberg.

För Centralförbundet för nykterhetsundervisning och kursbestyrelsen i Köping:

Olof Olsson.	*August Ljunggren.*	*Hjalmar Nestor.*	*Artur Sandberg.*
f. d. statsråd.	Direktör.	Överlärare.	Pastor.
Centralförbundets ordf.	C. F. N:s ledare.	Kursbestyrelsens ordf.	Kursbestyrelsens sekr.

N:o 39.

Drätselkammarens skrivelse ang. ny hamntaxa.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande och tillstyrkande av ett av stadens hamnstyrelse avgivet förslag om förlängning under åren 1939—1941 av nu gällande taxa å hamnavgifter härstädes, får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta att ingiva underdånig framställning om, att den av Kungl. Maj:t den 6 december 1935 fastställda taxan å hamnavgifter i Västerås måtte erhålla förlängd giltighet oförändrad även under åren 1939—1941.

Västerås den 17 mars 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den av Kungl. Maj:t den 6 december 1935 fastställda och från och med den 1 januari 1936 gällande taxan å hamnavgifter i Västerås upphör att gälla med utgången av år 1938.

Enligt gällande bestämmelser skall förslag till ny taxa före den 1 maj, det år taxan upphör att gälla, ingivas till vederbörande länsstyrelse.

Införandet på sin tid av de nu gällande taxebestämmelserna innebar en avsevärd förändring av den taxepolitik, som tidigare drivits av stadens myndigheter. Den korta tid taxan gällt — knappast två och ett kvarts år — gör det omöjligt för styrelsen att redan nu kunna bedöma, huruvida den förändrade taxepolitiken varit ur alla synpunkter lämplig. Några större anmärkningar hava dock från trafikanternas sida icke framställts.

I anledning av det anförda får hamnstyrelsen föreslå, att stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t hemställa,

att den av Kungl. Maj:t den 6 december 1935 fastställda taxan å hamnavgifter i Västerås måtte erhålla förlängd giltighet oförändrad även under åren 1939, 1940 och 1941.

Västerås den 14 mars 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

/Eric Plantin.

N:o 40.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomt å Östra utmarken till Kungl. Vattenfallsstyrelsen för transformatorstation.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kungl. Vattenfallsstyrelsen har genom Västerås kraftverk anhållit att få inköpa ett enligt upprättad karta 10.08 hektar stort markområde av Östra utmarken för att därå uppföra ett ställverk. Området är beläget i trakten av Andersborg och Gustafsslätt samt består av 8.91 hektar skogsmark och 1.17 hektar åker. Enligt av jägmästaren E. Nyblom uppgjord värdering är skogsmarkvärdet 4,455 kronor, värdet av kvarstående skog 5,597 kronor, varjämte kostnaderna för avverkning beräknats till 203 kronor, alltså sammanlagt 10,255 kronor. Åkerjorden har efter 1,000 kronor per hektar värderats till 1,170 kronor. Med Västerås kraftverk har preliminärt avtalats en köpeskilling av 12,000 kronor. Som ovan redan angivits är det till försäljning avsedda området beläget å Östra utmarken av stadens donationsjord, dock ej inom den del därav av vilken staden enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 november 1935 innehar tillstånd att med äganderätt upplåta mark för bebyggelse, vadan alltså Kungl. Maj:ts medgivande är förutsättning för försäljningens avslutande.

Västerås kraftverk har icke för avsikt att omedelbart använda områdets åkerjord för sina anläggningar, utan kan stadens arrendator å Gustafsslätts gård tills vidare bruka densamma. Uppgörelse har även träffats mellan denne och lantegendomsnämnden om ersättning åt arrendatorn i den mån kraftverket önskar disponera åkerjorden eller del därav.

Under hänvisning till det anförda får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren

dels att för en köpeskilling av 12,000 kronor och på de villkor i övrigt varom drätselkammaren må besluta till Statens Vattenfallsstyrelse försälja ett område om 10.08 hektar av stadens donationsjord i Östra utmarken,

dels ock att å stadens vägnar hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd till ifrågavarande försäljning.

Västerås den 17 mars 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Plantin.

N:o 40.

Ang. försäljning av tomt å Östra utmarken till Kungl. Vattenfallsstyrelsen för transformatorstation.

Till Västerås Stads Drätselkammare, Västerås.

För sammanknytning av Statens nuvarande kraftledningar vid Västerås med en ny kraftledning från Norrland behöver Kungl. Vattenfallsstyrelsen markområde i närheten av Västerås.

Härför lämpligt område är en skogsmark, beläget inom Staden tillhörig mark på gränsen mot Badelunda.

Vi få härmed anhålla, att detta markområde, beträffande vilket vi tidigare diskuterat med Drätseldirektören om, och som vi markerat å närslutna ekonomiska karta samt ritning n:r C 22038, måtte överlåtas till Kungl. Vattenfallsstyrelsen och anhålla vi samtidigt om uppgift, till vilket pris eventuell överlåtelse kan ske.

Västerås den 14 februari 1938.

STATENS VATTENFALLSVERK.

Västerås kraftverk.

Th. Strand.

N:o 41.

Drätselkammarens skrivelse ang. bidrag till nationalinsamlingen i anledning av Konungens 80-årsdag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ordföranden i den för organiserandet av 1938 års nationalinsamling inom staden bildade särskilda kommittén, måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, har hos drätselkammaren hemställt att drätselkammaren ville hos stadsfullmäktige utverka lämpligt bidrag från Västerås stad till insamlingen.

Insamlingen har som bekant kommit till stånd efter initiativ av Statsoch Utrikesministrarna, Riksmarskalken samt Talmännen i Riksdagens Första och Andra kammare och avser anskaffandet av medel till Konung Gustaf V:s fond för utforskande och bekämpande av invalidiserande folksjukdomar och skola de insamlade medlen överlämnas till landets Konung på dennes åttioårsdag den 16 juni i år.

Då drätselkammaren finner det såväl med vår stads värdighet förenat att staden bringar landets Konung denna dess hyllning på Konungens 80-åriga födelsedag, som ock det avsedda ändamålet med insamlingen värt allt stöd får drätselkammaren hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

dels att anvisa ett belopp av 500 kronor till 1938 års nationalinsamling;

dels och att ifrågavarande anslag skall gäldas av det i 1938 års budget upptagna anslaget för diverse och oförutsedda behov. **N:o 41.** *Ang. bidrag till nationalinsamlingen i anledning av Konungens 80-årsdag.*

Västerås den 17 mars 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Plantin.

N:o 42.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändring av stadsplanen beträffande kvarteren Jonas, Jorund och Kol m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava vid sammanträde den 25 november 1937 under § 228 i dess då förda protokoll i anledning av ett av byggnadsnämnden framlagt förslag och i enlighet med drätselkammarens hemställan beslutat att antaga ett byggnadsnämndens förslag till stadsplaneändring såvitt detta avsåge kvarteret Jonas, ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse; samt att till byggnadsnämnden för förnyad behandling återremittera förslaget i vad detta avsåge kvarteren Jorund och Kol samt förslaget till jämkning av gatuhöjderna för delar av Utanbygatan, Domkyrkoesplanaden, Kopparbergsvägen, Smedjegatan, Östermalmsgatan, Snickargatan, Timmermansgatan och Sturegatan.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige den 16 innevarande mars har byggnadsnämnden hemställt att stadsfullmäktige måtte antaga vid skrivelsen fogat genom byggnadsnämndens försorg upprättat numera omarbetat förslag till ändring av stadsplanen för såväl kvarteret Jonas som ock kvarteren Jorund och Kol samt till jämkning av gatuhöjderna för delar av de gator som ävenledes ovan angivits, ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

I den omarbetade beskrivningen har byggnadsnämnden i stort sett tillmötesgått de önskemål, som drätselkammaren tidigare anförde i samband med återremissen, men ävenledes anknutit kvarteret Jonas till denna beskrivning, vadan alltså ett antagande från stadsfullmäktiges sida av det nu föreliggande förslaget till stadsplaneändring för de tre angivna kvarteren måste föregås av ett upphävande av stadsfullmäktiges beslut den 25 november 1937 att antaga ändrade stadsplanebestämmelser för kvarteret Jonas.

Med stöd av det anförda får drätselkammaren alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

N:o 42.
Ang. ändring av stadsplanen beträffande kv. Jonas, Jorund och Kol m. m.

dels att upphäva sitt beslut under § 228 i stadsfullmäktiges protokoll för den 25 november 1937 att antaga byggnadsnämndens förslag till stadsplaneändring för kvarteret Jonas och uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse;

dels att antaga byggnadsnämndens nu föreliggande såväl förslag till stadsplaneändring för kvarteren Jonas, Jorund och Kol som ock förslag till jämkning av gatuhöjderna för delar av Utanbygatan, Domkyrkoesplanaden, Kopparbergsvägen, Smedjegatan, Östermalmsgatan, Snickargatan, Timmermansgatan och Sturegatan;

dels ock uppdraga åt byggnadsnämnden att i vederbörande ordning underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Västerås den 17 mars 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden har låtit utarbeta förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Jonas, Jorund och Kol samt förslag till jämkning av gatuhöjderna för delar av Utanbygatan, Domkyrkoesplanaden, Kopparbergsvägen, Smedjegatan, Östermalmsgatan, Snickargatan, Timmermansgatan och Sturegatan i Västerås stad.

Angående förslagets innehåll samt gällande stadsplan och provisoriska byggnadsföreskrifter får byggnadsnämnden hänvisa till den utförliga av stadsingenjören Folke Schiött och stadsarkitekten Sven Ahlbom den 5 januari 1938 upprättade beskrivningen.

Mot förslaget hava erinringar framställts av Sam Erstadius (Carlsson) såsom ägare av tomten n:r 3 i kv. Jonas, av Västerås Metodistförsamling såsom ägare av tomten n:r 4 i kv. Jorund samt av S. Lennkvist såsom ägare av tomten n:r 2 i kv. Kol.

Beträffande de av Erstadius anförda klagomålen får byggnadsnämnden som sin uppfattning uttala följande:

N:o 42.
Ang. ändring av stadsplanen beträffande kv. Jonas, Jorund och Kol m. m.

Med hänsyn till såväl planlösning som platsbildningen vid Domkyrkoesplanaden—Kopparbergsvägen torde den av klaganden föreslagna vinkelbebyggelsen vara mindre lämplig. Inom den föreslagna från Utanbygatan genomgående byggnadshöjden mot Domkyrkoesplanaden, vilken ansluter sig till befintlig bebyggelse å tomten n:r 2 B i kv. Jonas, erhålles vid Kopparbergsvägen möjlighet till fem våningar. En ytterligare höjning skulle icke vara lycklig.

Drätselkammaren har i ärendet avgivit yttrande.

Byggnadsnämnden finner förslaget såväl ur stadsplanesynpunkt som ock för fastighetsägarna innebära sådana fördelar, att det bör kunna antagas i oförändrat skick.

Med överlämnande av den till ärendet hörande kartan jämte förutnämnda beskrivning samt utdrag av byggnadsnämndens protokoll den 9 mars 1938, § 126, får byggnadsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta antaga föreliggande förslag samt uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslutet därom för fastställelse.

Västerås den 16 mars 1938.

För byggnadsnämnden:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Bertil Sandegren.

BESKRIVNING

till

Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Jonas, Jorund och Kol samt förslag till jämkning av gatuhöjderna för delar av Utanbygatan, Domkyrkoesplanaden, Kopparbergsvägen, Smedjegatan, Östermalmsgatan, Snickargatan, Timmermansgatan och Sturegatan i Västerås stad.

Förslaget avser sådan ändring av nu gällande stadsplan att

dels östra hörnen av kvarteren Jonas och Jorund ändras så att räta vinklar erhållas mot Domkyrkoesplanaden, varvid de östra kvartersgränserna mot Kopparbergsvägen förläggas 5 meter längre västerut än Kopparbergsvägens västra sida söder om Smedjegatan,

dels Smedjegatan breddas till 14,0 meter och i sin östra del anslutes till Östermalmsgatan genom en brytning söderut av södra gatulinjen,

dels kvarteret Jorunds sydvästra hörn utbildas med rät vinkel mot Smedjegatan.

För delar av Utanbygatan, Domkyrkoesplanaden, Kopparbergsvägen, Smedjegatan, Östermalmsgatan, Snickargatan, Timmermansgatan och Sturegatan föreslås mindre jämkningar i gatuhöjderna.

Den föreslagna bebyggelsen ansluter sig *dels* till befintlig nybebyggelse

N:o 42. *Ang. ändring av stadsplanen beträffande kv. Jonas, Jorund och Kol m. m.*

å tomten n:r 2 B i kvarteret Jonas i fyra våningar, *dels* till den enligt provisoriska byggnadsföreskrifterna tillåtna bebyggelsen med fyra våningar mot Domkyrkoesplanaden och i övrigt med tre våningar.

Då dessa kvarter av ålder inrymma ett flertal lokaler för småhantverk, har hänsyn härtill tagits genom att delvis medgiva gårdsbebyggelse i en våning.

Den för kvarteren gällande stadsplanen har fastställts genom Kungl. brev den 14 maj 1915.

För kvarteren ha fastställts provisoriska byggnadsföreskrifter genom Kungl. brev den 25 januari 1935.

Följande stadsplanebestämmelser för kvarteren Jonas, Jorund och Kol föreslås till fastställelse med upphävande av förut gällande bestämmelser.

§ 1.

Områdets användning.

Med S betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål. Byggnadsnämnden må dock medgiva inredning av kontor, mindre garage, samlingslokaler och lokaler för handel.

§ 2.

Byggnadssätt.

Med S betecknat område får bebyggas endast med hus, som med varandra sammanbyggas.

§ 3.

Gård.

Med punktprickning betecknat område får icke bebyggas.

Med ringprickning jämte siffra i romb betecknat område får icke bebyggas i vidare mån än att lokaler må anordnas under ett gårdsplan, som må förläggas på högst den höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), som siffran i romben angiver.

§ 4.

Fönster till bonings- och arbetsrum.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med punktprickning, får mot nämnda område förses med fönster.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med ringprickning, får mot nämnda område förses med fönster ovan den byggnadshöjd, som för samma område finnes föreskriven.

§ 5.

Hushöjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), än siffran i romben angiver.

N:o 42.

Ang. ändring av stadsplanen beträffande kv. Jonas, Jorund och Kol m. m.

§ 6.

Våningsantal.

Å med V, IV, III eller II betecknat område får byggnad uppföras med högst fem (5), fyra (4), tre (3) eller två (2) våningar.

§ 7.

Takfall.

Tak å byggnad, som uppföres med högsta tillåtna våningsantal, får givas en lutning mot horisontalplanet av högst trettio (30) grader.

§ 8.

Byggnadsmaterial.

Å med V, IV, III eller II betecknat område skall byggnad uppföras av sten.

§ 9.

Indragning av hörn å byggnad.

Med streckning betecknat område skall i höjd med angränsande gator vara tillgängligt för allmän gångtrafik, varvid den fria höjden under eventuellt utskjutande byggnadspartier ej får understiga tre och en halv (3,5) meter. Byggnad får här ej skjuta utanför en rät linje av minst tre (3) meters längd, bildande lika stora vinklar mot vardera gatulinjen eller en böjd linje, där bågen får överskjuta nyssnämnda räta linje med högst trettio (30) cm.

§ 10.

Där byggnadsnämnden prövar sådant av arkitektoniska skäl eller eljest nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser kunna medgivas beträffande gränser mellan olika bestämmelseområden samt från vad ovan stadgats angående hushöjd, våningsantal och taklutning.

Västerås den 5 januari 1938.

F. Schiött. *Sven Ahlbom.*

N:o 43.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändring av stadsplanen beträffande kvarteret Mina.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 16 innevarande mars månad har byggnadsnämnden hemställt, att fullmäktige måtte antaga vid skrivelsen fogat genom byggnadsnämndens försorg upprättat förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Mina samt förslag till jämkning av gatuhöjderna för del av Stora gatan ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Drätselkammaren, som verkställt granskning av det upprättade förslaget, har för sin del intet att erinra emot detsamma och hemställer därför, att stadsfullmäktige måtte besluta

att antaga byggnadsnämndens ifrågavarande förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Mina samt

att uppdraga åt byggnadsnämnden att i vederbörlig ordning underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Västerås den 17 mars 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden har låtit utarbeta förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Mina i Västerås samt förslag till jämkning av gatuhöjderna för del av Stora gatan.

Angående förslagets innehåll samt gällande stadsplan och provisoriska byggnadsföreskrifter får byggnadsnämnden hänvisa till den utförliga av stadsingenjören Folke Schiött och stadsarkitekten Sven Ahlbom den 24 november 1937 upprättade beskrivningen.

Mot förslaget har erinran framställts av Anna Behm och Jenny Behm såsom ägare till administrativa tomten n:r 13 samt av ingenjören Ernst Löf

N:o 43.
Ang. ändring av stadsplanen beträffande kv. Mina.

såsom ägare av tomten n:r 3 i frågavarande kvarter, varjämte Västerås Pantaktiebolag i ärendet inkommit med en skrivelse.

Efter klagotidens slut har vidare Bostadsrättsföreningen Odd Fellow-gården lämnat visst meddelande.

Drätselkammaren har i ärendet avgivit yttrande.

Byggnadsnämnden finner förslaget såväl ur stadsplanesynpunkt som ock för fastighetsägarna innebära sådana fördelar, att det bör kunna antagas i oförändrat skick.

Med överlämnande av den till ärendet hörande kartan jämte förutnämnda beskrivning samt utdrag av byggnadsnämndens protokoll den 5 januari 1938, § 22, får byggnadsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta antaga föreliggande förslag samt uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslutet därom för fastställelse.

Västerås den 16 mars 1938.

För byggnadsnämnden:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Bertil Sandegren.

BESKRIVNING

till

Förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Mina i Västerås samt förslag till jämkning av gatuhöjderna för del av Stora gatan.

Den föreslagna bebyggelsen ansluter sig till ny bebyggelse å tomterna n:ris 14 och 15.

Den föreslagna bebyggelsen å tomten n:r 12 ansluter sig till ett under utarbetande varande förslag till logebyggnad för Odd Fellow, vari i översta våningen föreslagits en logesal, som kräver den föreslagna högre höjden åt gården.

Förslaget avser vidare jämkning av gatuhöjden för Stora gatan mellan Hållgatan och Källgatan till överensstämmelse med nuvarande markhöjd.

De å kartan angivna höjderna i Hållgatan +16,85 utanför tomten n:r 1 och +16,25 mittför Västgötegatans norra sida äro upptagna såsom ändringar i *Förslag till ändring av stadsplanen för Mariaberget m. m.*, upprättat den 16 juni 1937 och jämkat den 1 september, vilket förslag ännu icke blivit fastställt.

Den för kvarteret gällande stadsplanen har fastställts genom Kungl. brev den 14 maj 1915 och den 25 februari 1921.

För kvarteret ha fastställts provisoriska byggnadsföreskrifter genom Kungl. brev den 25 januari 1935.

Följande stadsplanebestämmelser för kvarteret Mina föreslås till fastställelse med upphävande av förut gällande bestämmelser.

N:o 43.

Ang. ändring av stadsplanen beträffande kv. Mina.

§ 1.

Områdets användning.

Med S betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål. Byggnadsnämnden må dock medgiva inredning av kontor, mindre garage, samlingslokaler och lokaler för handel.

Med k betecknat område får i undervåningen inredas för affärs- och liknande ändamål. Bostäder får i undervåningen här ej inredas.

§ 2.

Byggnadssätt.

Med S betecknat område får bebyggas endast med hus, som med varandra sammanbyggas.

§ 3.

Gård.

Med punktprickning betecknat område får icke bebyggas.

Med ringprickning betecknat område får överbyggas och användas på sätt byggnadsnämnden prövar lämpligt.

§ 4.

Fönster till bonings- och arbetsrum.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med punktprickning, får mot nämnda område förses med fönster.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med ringprickning, får mot nämnda område förses med fönster ovan den byggnadshöjd, som för samma område finnes föreskriven.

§ 5.

Hushöjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), än siffran i romben angiver.

§ 6.

Våningsantal.

Å med III eller II betecknat område får byggnad uppföras med högst tre (3) eller två (2) våningar.

Å med k betecknat område, får utöver angivet våningsantal anordnas undervåning.

§ 7.

Vindsinredning.

Å med v betecknat område får utöver stadgat våningsantal vind inredas.

§ 8.

Takfall.

Tak å byggnad, som uppföres med högsta tillåtna våningsantal, får givas en lutning mot horisontalplanet av högst trettio (30) grader.

Tak å byggnad, som betecknats med bokstaven P inom triangel, skall göras plant. För överbyggd gård må dock medgivas lanterniner till mindre höjd.

§ 9.

Byggnadsmaterial.

Å med III och II betecknat område skall byggnad uppföras av sten.

§ 10.

Indragning av hörn å byggnad.

Med streckning betecknat område skall i höjd med angränsande gator vara tillgängligt för allmän gångtrafik, varvid den fria höjden under eventuellt utskjutande byggnadspartier ej får understiga tre och en halv (3,5) meter. Byggnad får här ej skjuta utanför en rät linje av minst tre (3) meters längd, bildande lika stora vinklar mot vardera gatulinjen eller en böjd linje, där bågen får överskjuta nyssnämnda räta linje med högst trettio (30) cm.

§ 11.

Där byggnadsnämnden prövar sådant av arkitektoniska skäl eller eljest nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser kunna medgivas beträffande gränser mellan olika bestämmelseområden samt från vad ovan stadgats angående hushöjd, våningsantal och taklutning.

Västerås den 24 november 1937.

F. Schiött. *Sven Ahlbom.*

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1938 Den 28 april IV

N:o 44.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed för kännedom överlämna sin årsberättelse samt stadsläkarnes m. fl. årsberättelser.

Västerås den 14 mars 1938.

För Hälsovårdsnämnden:

GUSTAV ANDRÉN.

/Eric Plantin.

Årsberättelse rörande den allmänna hälsovården från Hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1937.

HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN.

Ledamöter: Borgmästare Th. Bergqvist, ordf., 1:ste Stadsläkare G. Andrén, v. ordf., Veterinär M. Jonsson, Byggmästare F. Eklund, Kyrkoskrivare J. O. Sjöblom, Gjutare Axel Larsson, Lasarettsläkare Ivar Behring.

Suppleanter: Direktör A. Sundström, Ing. Th. Arvidsson, Posttjänsteman Erik Östlund, Länsveterinär O. Hultén, Montör Artur Lundell.

Sekreterare: Notarie E. Plantin.

I. *HÄLSOVÅRDSNÄMNDENS VERKSAMHET.*

1. Nämnden har sammanträtt 11 ggr. under året. Ärendena protokollförda i 486 paragrafer.

2. Beträffande nämndens befattning med den allmänna hälso- och sjukvården, instruktion för nämndens eller särskilda föreskrifter, tillkomna i enlighet med § 30 i hälsovårdsstadgan, ha ändringar ej förekommit.

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

3. Diarieförda ärenden 456. Dessutom 219 anmälningar ang. hälsotillståndet å från utländska hamnar hit inkomna fartyg.

II. *BEFOLKNINGSFÖRHÅLLANDEN INOM SAMHÄLLET.*

1. Kyrkoskrivna inv. vid årets början: m. 16.607, kv. 17.227, s:ma 33.834
   Kyrkoskrivna inv. vid årets slut: m. 17.553, kv. 17.825, s:ma 35.378
2. Antal under året levande födda: m. 247, kv. 244, s:ma 491
3. Antalet under året döda personer: m. 162, kv. 183, s:ma 345
4. Antal döda barn under 1 års ålder: m. 12, kv. 6, s:ma 18
5. Särskilt stor dödlighet inom viss stadsdel har ej förekommit.

Folkmängdens tillväxt under de senaste 12 åren framgår av nedanstående tabell.

År	Folkmängden vid årets början	Folkmängden vid årets slut	Ökning + Minskning −	Födda			Döda			Nativitets överskott + underskott −	Inflyttnings överskott + underskott −
				Män	Kv.	S:ma	Män	Kv.	S:ma		
1925	29,920	29,215	− 705	193	181	374	142	160	302	+ 72	− 633
1926	29,215	29,059	− 156	210	202	412	142	162	304	+ 108	− 48
1927	29,059	29,119	+ 60	200	173	373	133	164	297	+ 84	− 24
1928	29,119	29,587	+ 459	166	189	355	150	155	305	+ 50	+ 409
1929	29,578	29,921	+ 343	164	166	330	158	178	336	− 6	+ 349
1930	29,921	30,378	+ 457	202	167	369	153	149	302	+ 67	+ 390
1931	30,378	30,648	+ 270	194	178	372	136	154	290	+ 82	+ 198
1932	30,648	30,913	+ 265	183	157	340	160	168	328	+ 12	+ 253
1933	30,913	31,229	+ 316	176	176	352	157	155	312	+ 40	+ 276
1934	31,229	31,294	+ 565	181	151	332	164	153	317	+ 15	+ 550
1935	31,794	32,570	+ 776	159	164	323	156	178	334	− 11	+ 787
1936	32,570	33,834	+1,264	229	195	424	158	176	334	+ 90	+1,174
1937	33,834	35,378	+1,544	247	244	491	162	183	345	+ 146	+1,398

III. *ALLMÄN HÄLSOVÅRD.*

A. *Vattentillgång.*

1. Behovet av hushållsvatten tillgodoses genom stadens vattenledning, till vilken samtliga fastigheter inom staden äro anslutna med undantag för fastigheterna inom området Övre Rosenhill och norra delen av Jakobsbergsområdet. De områden, som nu ej äro anslutna till stadens vattenledning bebos av c:a 1 % av stadens invånare.

Under året utfördes 4,917 m. nya vattenledningar. Ledningarnas sammanlagda längd vid årets slut motsvarade 102,865 m.

Vatten inleddes under året i 123 gårdar och var vid årets slut inlett i 2,500 gårdar.

Vattenledningsvattnet utgöres av vatten taget ur brunnar i Badelundaåsen

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

vid Hesslö. Vattnet består dels av i åsen från norr framrinnande grundvatten och dels, till följd av grundvattenytans sänkning genom pumpningen, infiltrerat vatten från den c:a 1,000 m. från vattenverket avlägsna Mälaren. Regelbundna undersökningar av vattenledningsvattnet hava under året utförts av kemiska stationen i Västerås. Vattnets hårdhetsgrad var den 1 januari 17,6° och vid årets slut 15,8°. Syreförbrukningen (vilken tjänar som måttstock å mängden av organiska ämnen) har varierat mellan 0,175—0,185 gram och järnhalten har varit 0,01 gram per 100 l. vatten. Salpetersyrlighet eller ammoniak har ej förekommit i vattnet. Undersökningar av vattnets bakteriehalt hava ej ansetts erforderliga.

2. Som resultat framgår, att vattenledningsvattnet är rent och av god beskaffenhet.

Vattentillgången var fullt tillräcklig. Förbrukningen var under året:

För	hushållsbehov	c:a	2,067,980 kbm.	eller	78 %
„	allmänna behov	„	215,000 „	„	8 %
„	industriella behov	„	375,000 „	„	14 %
		Summa	2,657,980 kbm.		

Per individ och dygn blev förbrukningen sålunda:

För	hushållsbehov	161 liter
„	allmänna behov	18 „
„	industriella behov	29 „

För vattenförbrukning enligt mätare har avgiften under året varit 20 öre per kbm. För de bostadshus, där vattenmätare ännu ej installerats, 10,6 % av hela antalet hus, har vattnet debiterats gårdsägarna enligt kontrakt med däri stipulerade avgifter, utgörande: för rum 6.—, bad- eller duschrum 12.—, vattenklosett 12.—, vattenpost 8.— kr. Tvättavgift per hushåll 5.— kr.

B. *Avledning av spill- och regnvatten.*

1. Vattenavloppet är anordnat enligt s. k. kombinerat system, så att spill- och regnvatten tillsammans avledes till Mälaren och Svartån nedanför Turbinhusbron. Avskärande kulvert utmed Mälaren med reningsverk vid Kungsängen för avloppsvattnet är under utförande.

2. Under året utfördes 3,684 m. nya underjordiska avloppsledningar och var ledningarnas sammanlagda längd vid årets slut 82,055 m.

Underjordiskt avlopp utfördes under året för 128 gårdar.

Då isupptagningen å Mälaren tog sin början visade sig isen vara något grumlig, emedan vattnet vid tillfrysningen på grund av blåsig väderlek var slamblandat. Bakteriologiska prov visade att isen var användbar för hushållsändamål.

C. *Renhållning.*

a) Latrinrenhållning:

1. Genom stadens renhållningsverks försorg, förutom i 175 gårdar, be-

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

lägna i stadens utkanter, där latrinrenhållningen ombesörjes av resp. gårdsägare.

2. Missförhållanden ang. renhållning ha anmärkts av tillsyningsmännen i 72 fall, som rättats efter tillsägelse.

3. Antal våningsklosetter: 6,696, varav 6,583 w. c. i 1,610 fastigheter.

4. Se mom. 1.

5. Upplagsplats för latrinen är en stadens torvpudrettfabrik, belägen inom staden vid hamnområdet. Frågan om nybyggnad och omplacering vilar sedan flera år av ekonomiska skäl. Sedan användande av pudrett till gödsling i trädgårdar inom stadsområdet förbjudits har torvpudrettberedning i det närmaste upphört.

6. Torvpudretten användes för stadens eget lantbruk.

b) Renhållning av gårdar och gator:

Tredelningssystem är föreskrivet inom det centralare stadsområdet.

1. Bortforslingen sker genom renhållningsverket (förutom i 324 gårdar belägna i ytteromr.)

2. Särskilda upplagsplatser finnas å stadens lantegendomar utanför det bebyggda stadsområdet. Tipp finnes även å strandområdet väster och öster om hamnen.

3. Svinmaten inom tredelningsområdet går till stadens svingård, belägen å en av stadens lantegendomar.

Gödselsopor köras ut till stadens lantbruk, skräpsopor till hamnutfyllningar.

4. Av tillsyningsmännen ha gjorts anmärkningar beträffande renhållning å gårdar, avstjälpningsplatser och dyl. i 99 fall, varav flertalet grundar sig på bristande sophämtning, bristfälliga sopkärl etc.

Nämnden har beslutat att sopkärl av plåt, s. k. Noba-kärl, rymmande 125 lit. försett med avtagbart lock hädanefter skall användas.

Utredning rörande omorganisation av sophämtningen pågår. (Särskild kommitté.)

c) Antal inom staden befintliga:

1. Svinhus. Inga.
2. Fähus. Inga.
3. Stall 53, därav 30 inom, 23 utom stadsplanen.
4. I 2 fall anmärkta olägenheter och bristfälligheter betr. stall har rättats.
5. Svinhållning förbjuden inom stadsplaneområdet.

Missförhållanden och åtgärder beträffande dessa:

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtal
Gårdsrenhållning	62	1	1
Bristande hämtning av sopor	60	—	—
Avträden och urinkurar	8	—	—
Avstjälpningsplatser och avlopp	—	—	—
Bristfälliga sopplatser och sopkärl	39	—	—
Stall	2	—	—

N:o 34.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

D. *Begravningsplatser.*

Tre begravningsplatser finnas. Å de båda äldre, inom själva staden, begraves endast i familjegravar. Nya begravningsplatsen, som är belägen omkring ett par kilometer utom den bebyggda staden, togs i bruk 1925. Anmärkta missförhållanden ha ej förekommit.

E. *Fabriker och näringar.*

1. Klagomål som visat sig befogade ha vid upprepade tillfällen framförts över besvärande sot och damm, härledande från fläkten i ett större gjuteri beläget i stadens centrum och i omedelbar närhet av bostadskvarter. Vidtagna åtgärder hava något minskat olägenheterna.

2. Anmälan om anläggande eller inrättande av nya fabriker enligt § 24 av hälsovårdsstadgan. Ingen.

3. Uppgift ang. minderåriga i industriellt yrke: 1:ste tillsyningsmannen förordnad som tillsyningsorgan. Han har till yrkesinspektionen insänt vederbörliga rapporter. Tillsynen omfattar 14 inspektioner, fördelade på 11 dagar.

Arbetsställena: hantverk 9, handel 5. Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektör, har i intet fall iakttagits.

F. *Bostäder.*

1. Antal med boningshus bebyggda tomter inom planlagt område vid årets slut: 2,646.

Under året ha av enskilda uppförts: 123 nya bostadshus med 326 läg., varjämte 1 läg. och 3 enkelrum tillbyggts i gamla fastigheter.

Lägenheterna fördela sig på följande sätt: 27 rum utan kök, 33 lägenheter å 1 rum och kokvrå, 6 lägenheter å 2 rum och kokvrå, 94 lägenheter å 1 rum och kök, 105 lägenheter å 2 rum och kök, 100 lägenheter å 3 rum och kök, 9 lägenheter å 4 rum och kök, 12 lägenheter å 5 rum och kök och därutöver.

Rivna fastigheter: 6, därav 6 1-rumslägenheter, 10 2-rumslägenheter samt 2 3-rumslägenheter.

2. För barnrika familjer hava uppförts 3 bostadshus rymmande tillsammans 16 lägenheter å 2 rum och kök. Staden har för dessa bostäders tillkomst bidragit med fri tomt.

3. Särskilda bostäder för lungsiktiga finnas ej.

4. Inga härbergen eller asyler hava tillkommit.

5. a. Bostadsinspektionen handhaves av en särskild inspektris.

b. Antal bostadsinspektioner under året: 1:sta besök 1,125, återbesök 757, summa 1,882. Åtgärdade anmälningar, förfrågningar och klagomål 176. Avhjälpta missförhållanden 91.

Av hälsovårdsnämnden utdömda bostäder: enkelrum 2, rum och kök 3, 2 rum och kök 4.

Antalet damfrisersalonger har ökats med 5 till 27. De flesta av dem äro små och primitiva.

G. *Samlingslokaler.*

Några anmärkningar ha ej inkommit.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

H. *Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.*

I stadens varmbadhus har under året serverats 88,364 bad, varav för skolbarn: billighetsbad med simhall 4,096 och simundervisningsbad 6,923, folkbad: billighetsbadstu 34,631.

Staden har dessutom ett större kallbadhus vid hamnen och har även anordnat friluftsbad å en holme i fjärden, dit regelbundna ångfärjeförbindelser finnas dagligen under sommaren. Ett mindre friluftsbadområde finnes även väster om djuphamnen. Utredning om anordnande av ett större friluftsbad pågår. (Särskild kommitté.)

I. *Födoämnen och njutningsmedel.*

1. Köttbesiktningstvång finnes. Västerås Andelsslakteri (N:r 74), började sin verksamhet i nov. 1934. En större privat saluhall finnes sedan 1931.

3. Se mom. 1.

4. Enskilda, mindre slakterier: 3 st., därav intet under s. k. offentlig kontroll:

5. Mjölkkontrollen genom tillsyningsmännen. Mjölkundersökningarna utföras å kemiska stationen härstädes.

6. Matvaruberedning och matvaruhandel:

Rörelsens art	Antal			
	Vid årets början	Under året		Vid årets slut
		nedlagda	inrättade	
Slakterier	2	—	—	2
Korvfabriker	27	2	—	25
Charkuteributiker	34	1	3	36
Bagerier	34	2	5	37
Karamellfabriker	3	1	1	3
Brödbutiker	15	—	2	17
Mejerier	1	—	—	1
Mjölkbutiker	97	6	5	96
Smör-, ägg- och ostbutiker	2	—	—	2
Speceributiker	69	5	5	69
Fiskbutiker	6	—	—	6
Näringsställen	72	5	5	72
Rak- och frisérsalonger	21	—	1	22
Skrot- och hudupplag	7	—	1	8

Missförhållanden och åtgärder beträffande dessa:

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtal
Charkuterier	22	—	—
Charkuteributiker	3	—	—
Bagerier och konditorier	21	2	—
Mjölkbutiker	28	4	—
Fiskaffärer	1	—	—
Speceriaffärer	2	—	—
Näringsställen	5	3	—

Av hälsovårdstillsyningsmännen ha under året inga födoämnen beslagtagits.

8. Ur beslagsrapporten från köttbesiktningsbyrån:

Översikt av under året beslagtagna födoämnen:

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		tuberkulos	trikiner	andra sjukliga förändringar	förskämning
Kött av: nötkreatur	250	140	—	110	—
häst	5	—	—	5	—
svin	102	42	—	59	1
får, get	—	—	—	—	—

Beslag gjorda å köttbesiktningsbyrån, se särskild bilaga.

9. Tillsyn av matserveringsställen.

219 inspektionsbesök av tillsyningsmännen, varvid inga grövre anmärkningar, som föranlett nämndens ingripande, förekommit.

10. Livsmedelskontrollens anordning och kostnader:

Mjölk- och matvaruprov undersökas å kemiska stationen härstädes, 718 mjölk- och 399 gräddprov ha därvid undersökts. Årskostnaderna för undersökningarna har uppgått till 1,000.— kronor.

11. Missförhållanden med avseende på försäljning eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- eller njutningsmedel ha ej varit föremål för nämndens handläggning.

K. *Åtgärder i anledning av lag ang. könssjukdomar av den 20 juni 1918.*

1. Poliklinik inrättad sedan 1 juli 1924. Besöksantalet under året 2,194. Medeltal per mottagning 7,3.

Den 15/11 1936 flyttades polikliniken till förste stadsläkarens mottagningslokaler.

2. Missförhållanden och i anledning därav vidtagna åtgärder ha ej förekommit.

L. *Åtgärder i anledning av lag den 14 sept. 1914 ang. vissa åtgärder mot utbredning av tuberkulos.*

1. Antal lägenheter, i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum = 23.

2. Anslag från staden för den privata dispensärverksamheten = 4,000.— kr. Se 1:ste stadsläkarens ämbetsberättelse för år 1937, bil. 13.)

M. *Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppympning av den 2 juni 1916.*

1. 2:dre stadsläkaren under året förordnad som offentlig vaccinatör.

2. Åtgärder beträffande oympade skolbarn: Förelägganden ha skett i 31 fall.

3. Anslag för den offentliga vaccinationen har utgått med 150 kronor.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

N. *Kommunala vårdanstalter.*

1. Sjukavdelning finnes inrättad vid ålderdomshemmet Karlslund med 44 platser. På tuberkulosavdelningen finnas 19 platser och på sinnessjukavdelningen 16 platser. Försörjningsfall 110 platser.

2. Barnhem:

	Platsantal	Stadens kostn., resp. bidrag
Västerås stads upptagningsanstalt för barn (Barnhemmet i Sommarro)	18	14,541: 42
Enskilda föreningars barnhem:		
Västerås Barnkrubba. I medeltal pr dag	15	3,500: —
Sparvboet	12	1,400: —
Flickbarnshemmet	12	*) 1,000: —

*) Från Sundinska fonden.

Västerås stads barnhem i Sommarro.

Utdrag ur årsberättelsen 1937.
Läkare: 1:ste stadsläkaren G. Andrén.
Föreståndarinna: Ewy Aspling.
Antal underhållsdagar: 4.197.
Antal kvarliggande barn från år 1936: 10 st.
Antal intagna barn under år 1937: 20 st., 13 gossar, 7 flickor.
Antal utskrivna barn under år 1937: 17 st.
Antal kvarliggande barn till år 1938: 13 st.
Barnens hälsotillstånd har varit gott. Antal sjukskrivna barn: 11 st.
Antal sjukdagar 61. 2 av barnen hava undergått operation för förstorade svalgmandlar. I 2 fall gjordes trumhinnesnitt.

O. *Spädbarns- och fosterbarnsvård.*

Å barnavårdscentralen för meddelande av läkarråd ang. uppfödning och vård av barn under 1 års ålder ha under året varit inskrivna 412 st., därav 1937 nyinskrivna 238 st.

Läkaren har under året haft 48 mottagningar, varvid sammanlagt 523 barn undersökts. Medeltal per mottagning c:a 10,8.

Sköterskan har avlagt 2,890 besök i hemmen.

Läkare: D:r J. Lundblad.

P. *Hälso- och sjukvårdspersonal.*

1. Tjänstebefattningar: 2 stadsläkare, 1 veterinär såsom föreståndare vid köttbesiktningsbyrån, 2 vaktmästare vid samma byrå, 1 bostadsinspektris, 4 tillsyningsmän, som tillika äro desinfektörer, 4 stadssjuksköterskor, varav 2 äro avsedda för bemedlade — och 2 för mindre bemedlade och obemedlade patienter. Dessutom finnas 4 diakonissor, 1 distriktsbarnmorska.

2. Laboratorium: Kemiska stationen.

R. *Kvacksalveri och olaga medikamentsförsäljning.*

En "naturläkare" och innehavare av ett "Dietfysikaliskt Institut" har, efter att hava blivit dömd till dagsböter för kvacksalveri, avflyttat från staden.

Sedan tidningarna i regel upphört med att införa kvacksalvares annonser hava de ambulerande kvacksalvarna kunnat hållas borta.

S. *Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa.*

Intet att anföra.

T. En ny ambulansbil har anskaffats för kr. 8,500: —.

Bilagor: 1) Översikt över dödsorsakerna enligt dödsbevisen.
2) Översikt över några av de viktigaste dödsorsakerna.
3) Årsredogörelse från köttbesiktningsbyrån.

Västerås den 14 mars 1938.

För Hälsovårdsnämnden:

GUSTAV ANDRÉN.
1:ste stadsläkare.

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Bilaga 1. *Översikt av dödsorsakerna i Västerås*

Dödsorsak (Enligt K. Med. styr:s cirk. den 2 jan. 1931)	Mankön: under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—50 år	50—60 år	60—70 år	70 år och däröver	Summa mankön
Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Ålderdomssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11
Influensa	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	4
Ros	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varfeber	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	3
Epidemisk hjärnfeber	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Lungsot	—	—	—	—	—	8	3	—	—	—	11
Annan tuberkulos	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	4
Perniciös anämi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukdomar i blodbildande organen och blodet	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Sockersjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Övriga ämnesomsättnings m. fl. sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	—	—	1	1	8	10
Fallandesjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra nervsystemets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	3
Dementia paralytica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kronisk sjukdom i hjärtats valver och muskulatur	—	—	—	—	—	1	1	4	6	10	22
Arterio-cardioscleros	—	—	—	—	—	—	—	—	2	11	13
Övriga cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	2	3	6
Akut luftrörsinflammation och bronkopneumoni	3	—	1	—	—	—	—	—	—	5	9
Akut lobär lunginflammation	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	3
Övriga andningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
Mag- och tarmsår	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2
Blindtarmsinflammation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmbråck och tarmhinder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjukdom i lever och gallvägar	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Övriga matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—		—	1	—	—	1
Kronisk njurinflammation	—	—	—	—	—	—	1	1	3	1	6
Prostata hypertrofi	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Övriga urinorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varfeber efter missfall	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledgångarnas och bensystemets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Magkräfta	—	—	—	—	—	—	—	1	7	4	12
Tarmkräfta	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	5
Bröstkörtelkräfta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kräfta i livmoder och äggstock	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kräfta i övriga organ	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	3
Sarkom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga svulster	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	3
Olyckshändelser: Benbrottkompl.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	4
Olyckshändelser: Drunkning	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Olyckshändelser: Hjärnkontusion	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	3
Olyckshändelser: Brännskada	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Självmord: Revolverskott	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Självmord: Halssnitt	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Summa	12	3	2	—	5	14	11	17	29	69	162

under år 1937, enligt dödsbevisen.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Kvinnkön										Summa kvinnkön	Totalsumma
under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—50 år	50—60 år	60—70 år	70 år och däröver		
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	21
—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	5	9
—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	2
—	—	—	—	—	2	—	1	1	1	5	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	1	10	—	1	1	—	13	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3
—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	4	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	6	12	18	28
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	1	2	4	8	7	22	44
—	—	—	—	—	—	—	1	3	22	26	39
—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	3	9
—	—	—	—	—	—	1	1	3	3	8	17
1	—	—	—	—	—	1	1	1	1	5	8
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3
—	—	—	—	—	—	3	2	1	1	7	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	4	5	9	21
—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	5	10
—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	3	3
—	—	—	—	—	2	1	2	—	2	7	7
—	—	—	—	—	—	1	1	2	2	6	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	5
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
6	—	—	1	2	19	16	17	43	79	183	345

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Bilaga 2.

Översikt av några av de viktigaste dödsorsakerna i Västerås under år 1937.

Dödsorsak	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Ålderdomssjukdomar	7	1	—	3	1	1	2	1	2	3	—	—	21
Influensa	—	3	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	9
Lungsot	3	2	2	2	1	2	1	4	—	2	1	4	24
Akut luftrörsinflammation och bronkopneumoni	3	3	1	2	3	1	—	—	—	—	2	2	17
Akut lobär lunginflammation	—	2	3	—	—	—	—	—	—	1	—	2	8
Mag- och tarmsår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
Blindtarmsinflammation	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Självmord	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2

Bilaga 3.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1937.

Antal besiktigade samt helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade kroppar		Godkända efter kassation av förändrade organ eller kött		Helt kasserade		Summa djurkroppar, varå beslag gjorts (särskild behandling icke medräknad)	
	1/1	1/2	Antal	Det kasserade köttets vikt kg.	Antal	Köttets vikt kg.	Antal	Det kasserade köttets vikt kg.
Storboskap	1039	51	169	565	14	2165	183	2730
Större kalv	1751	23	28	5	8	383	36	388
Mindre kalv	1530	10	5	6	26	521	31	527
Får, get	55	—	—	—	—	—	—	—
Svin	4167	620	94	175	6	301	100	476
Spädgris	13	—	1	—	1	10	2	10
Häst	78	—	4	42	1	252	5	294
Summa	8633	703	301	793	56	3632	357	4425

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Beslagsorsaker vid Köttbesiktning

Orsak till särskild behandling eller kassation	Storboskap				Större kalv				Mindre kalv				Får, get			
	Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd		
		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septichæmia)	—	—	—	—	2	—	—	2	14	—	—	14	—	—	—	—
Varfeber (Pyæmia)	—	—	—	—	1	—	—	1	7	—	—	7	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis)	131	130	—	1	7	5	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (Distomatosis)	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Echinococcus)	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Traum. mag-, mellangärds- och hjärtsäcksinfl.	8	5	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiektasia hepatis)	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis)	—	—	—	—	20	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (Mastitis)	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slemsäckar och senskidor	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blödningar (kontusioner och benbrott)	11	11	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Abscessbildning	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar	13	11	—	2	3	2	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—
Utmärgling	4	—	—	4	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Omogenhet	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—
Förskämning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abnorm lukt	4	—	—	4	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Summa	183	169	—	14	36	28	—	8	31	5	—	26	—	—	—	—

byrån i Västerås under år 1937.

N:o 44.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1937.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbart organbesiktning Antal kasserade lösa organ av				
Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Storboskap	Kalv	Får, get	Svin	Häst
	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda					
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	39	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	15	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	32	—	1	1	1	—	—	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100	94	—	6	2	1	—	1	5	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Bakteriologisk köttkontroll har under året 1937 utförts i 14 fall, samtliga på nötkreatur.

Åtta fall ha varit negativa, varav ett fall på grund av lukt kasserats, de övriga ha godkänts.

I sex fall har mer eller mindre riklig växt av kocker konstaterats. Samtliga fall ha dels på grund av provets positiva utslag, dels på grund av andra förändringar i köttet helt kasserats.

Västerås den 28 februari 1938.

HARALD SJÖLIN.
Föreståndare för köttbesiktningsbyrån.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Årsberättelse rörande epidemisjukvården från Hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1937.

1. I 2 § 1 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom kommunen under året och i anledning därav enl. 2 § 1 och 2 mom.*) vidtagna åtgärder (tillkallande av läkare, anmälan till tjänsteläkare eller länsstyrelse).	Skarlakansfeber .... 78 insjuknade Tyfus och paratyfus.. 1 „ Barnförlamning .... 3 „ Difteri ..... 1 „ Epidemisk hjärnfeber 1 „ 1 död Undulantfeber ..... 4 „ S:a 88 „ 1 „
2. Från läkare till nämnden enl. 2 § 3 mom. inkomna anmälningar.	88 st.
3. Förekomst av spetälska och åtgärder däremot enl. 2 § 6 mom.	0
4. Åtgärder enl. 3 § 1 och 2 mom, för beredande av isolering och vård åt personer, som äro eller misstänkas vara behäftade med sjukdom, som i 2 § 1 mom. sägs.	För observation å epidemisjukhuset hava varit intagna 18 personer. Inga bacillbärare.
5. Åtgärder enl. 3 § 3 mom. för anordnande av observation, isolering m. m. av personer, som utan att vara sjuka likväl av läkare misstänkas föra smitta av sjukdom, som säges i 2 § 1 mom.	De sjuka hava vårdats å epidemisjukhuset. Syskon till de insjuknade hava varit isolerade i hemmet under erforderlig tid.
6. Åtgärder för a) smittrening enl. 4 och 5 §§ och i samband därmed stående frågor enl. 6 och 7 §§.	Formalindesinfektion har utförts: 72 ggr efter fall av epidemisk sjukdom. 23 ggr efter fall av tuberkulos. Förutom de sjukas kläder m. m., som behandlats i smittade hem, hava 84 rum och 43 kök desinfekterats.
b) förgörande av ohyra (i bostäder, avlusningsanstalter).	Cyanvätegasbehandling har utförts i 862 rum. I 2 privata cyangaskammare hava utförts 48 gasbehandlingar av möbler, kläder m. m.
c) utbildning av härför erforderlig personal.	1:ste tillsyningsmannen är tidigare utbildad härför.

*) Hänvisningar till §§ och mom. avse, där icke annorlunda säges, epidemilagen den 19 juni 1919.

Västerås den 14 mars 1938.

Gustav Andrén.

Årsberättelse från 1:ste stadsläkaren i Västerås för år 1937.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

I.

Befolkningsförhållanden inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna innevånare vid redovisningsårets början:

i Domkyrkoförsamlingen	m.	14 361	kv.	14 996	S:a	29 357
i S:t Ilians församling	m.	1 256	kv.	1 267	S:a	2 523
i Lundby församling	m.	990	kv.	964	S:a	1 954
S:a	m.	16 607	kv.	17 227	S:a	33 834

Antal vid årets slut:

i Domkyrkoförsamlingen	m.	15 192	kv.	15 513	S:a	30 705
i S:t Ilians församling	m.	1 327	kv.	1 311	S:a	2 638
i Lundby församling	m.	1 034	kv.	1 001	S:a	2 035
S:a	m.	17 553	kv.	17 825	S:a	35 378

2. Under året levande födda:

i Domkyrkoförsamlingen	m.	203	kv.	193	S:a	396
i S:t Ilians församling	m.	25	kv.	26	S:a	51
i Lundby församling	m.	19	kv.	25	S:a	44
S:a	m.	247	kv.	244	S:a	491

3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	m.	147	kv.	167	S:a	314
i S:t Ilians församling	m.	11	kv.	9	S:a	20
i Lundby församling	m.	4	kv.	7	S:a	11
S:a	m.	162	kv.	183	S:a	345

4. Därav antal döda barn under 1 års ålder:

i Domkyrkoförsamlingen	m.	10	kv.	5	S:a	15
i S:t Ilians församling	m.	1	kv.	—	S:a	1
i Lundby församling	m.	1	kv.	1	S:a	2
S:a	m.	12	kv.	6	S:a	18

5. Särskilt stor dödlighet inom viss del av samhället och särskilt stor dödlighet bland späda barn har ej förekommit.

6. Antalet under året födda har överstigit antalet under året döda med 146 (85 m., 61 kv.).

7. Ökning av befolkningssiffran genom inflyttning 1.398 (861 m., 537 kv.).

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

II.

Allmänna sjukvården.

1. I 2 § 1 och 6 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom staden under året:

Skarlakansfeber	78	insjuknade
Typhus och paratyphus	1	„
Barnförlamning	3	„
Difteri	1	„
Epidemisk hjärnfeber	1	„ 1 död
Undulantfeber	4	„
S:a	88	„ 1 „

I februari, mars och april pågick en influensaepidemi med sammanlagt 351 rapporterade fall, 8 fall med dödlig utgång. Å epidemisjukhuset var en avdelning öppnad för influensasjuka, tiden 23/2—1/5.

Tiden jan.—mars inträffade c:a 400 fall av rubeola ("röda hund").

Beträffande dödsfallen under året må antecknas att i lungsot inträffade 24 dödsfall och i annan tuberkulos 4. Av dessa döda hava 18 befunnit sig i åldern 20—40 år.

Av könssjukdomar hava inrapporterats 87 fall av gonorrhoea (63 m. och 24 kv.). 63 av de insjuknade hava angivits såsom infekterade i Västerås. Av 50 anmälda smittokällor blevo 15 tagna under behandling här i staden, 6 kunde förete friskintyg, 25 anmälda till sundhetsinspektör å annan ort och 4 kunde ej anträffas.

III.

1. *Apoteksväsendet.*

På apoteket Hjorten tjänstgöra vid årsskiftet förutom innehavaren 2 leg. apotekare och 3 pharm.-kandidater.

På apoteket Bäfvern tjänstgöra förutom innehavaren 2 leg. apotekare och 2 pharm.-kandidater.

2. *Barnmorskeväsendet.*

Västerås utgör numera endast 1 barnmorskedistrikt.
Stadsbarnmorska: Fröken Bertha Karlsson.
Privatpraktiserande: 2.

3. *Skyddskoppympning.*

2:dre stadsläkaren har under året varit förordnad såsom offentlig vaccinatör.

Inalles hava 352 här kyrkoskrivna barn vaccinerats under året. **N:o 44.**

Av de skolpliktiga barnen som i år började sin skolgång hava enligt anmälan 32 barn icke inom föreskriven tid undergått ympning. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

IV.

Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:

1. För hälso- och sjukvård:
   Från Medicinalstyrelsen: Intet att anföra.
   Från Hälsovårdsnämnden: Utredningar och inspektioner i tjänsten.
2. För rättsmedicinskt ändamål: Inga. Förekommande rättsmedicinska obduktioner utföras av lasarettsläkaren å patol. avd.

V.

Sinnesslöa och sinnessjuka.

Ingen anmälan har inkommit rörande icke tillfredsställande vård av sinnessjuk i ensk. hem. Ej heller har anledning funnits att hos länsstyrelsen anhålla om förordnande att få besöka sinnessjuk. Inspektion av i enskilt hem vårdade sinnessjuka och sinnesslöa kommer hädanefter att utföras av hjälpverksamhetsläkare.

Antalet i staden kyrkoskrivna sinnessjuka uppgick vid årets slut till 187, därav 87 män och 100 kvinnor. Av de sjuka vårdades 39 i enskilt hem, ingen å enskild anstalt, 37 å försörjningsanstalt, 11 å upptagningsanstalt och 100 å sinnessjukhus.

Antalet sinnesslöa var 51, varav 34 män och 17 kvinnor. Av de sjuka vårdades 5 i enskilt hem, 43 på sinnesslöanstalt, 3 på försörjningsanstalt.

VI.

Spädbarnsvården.

Den år 1931 inrättade barnavårdscentralen för meddelande av läkarevård ang. uppfödning och vård av barn under 1 års ålder har även under det gångna året flitigt anlitats. Doktor J. Lundblad har varit föreståndare. Sköterska, Syster Svea Sandberg.

Årsberättelse: Se följande bilaga.

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Årsredogörelse för Västerås stads Barnavårdscentral år 1937.

Nyinskrivna barn under år 1937	238	
Från föregående år kvarvarande	174	
Alltså under året inskrivna barn		412

Av de under centralens uppsikt stående barnen voro

Barn födda inom äktenskap	358	
Barn födda utom äktenskap	54	412

Av dessa voro fosterbarn 17.

Under året ha 178 barn utskrivits ur centralen.

Enär barnet uppnått en ålder av ett år	159	
Enär barnet flyttat från staden	17	
Enär barnet avlidit	2	178

Dödsorsaker: medfött hjärtfel,
tuberkulös hjärnhinneinflammation.

Uppfödning.

Enbart bröstet	59	
Bl. uppfödning, därav enb. br. i 14 dag. 1 mån. 2 mån. 3 mån. 6/ 19/ 18/ 23/ 4 mån. 5 mån. 6 mån. 13/ 16/ 6/	101	
Konstgjord uppfödning	18	178

Därav voro 11 fosterbarn.
Till år 1938 kvarstå 240.

Sjukdomar.

Kikhosta	3
Röda hund	6

Läkaren har under året haft 48 mottagningar, varvid sammanlagt 523 undersökningar å barn utförts.

Medeltal besök per mottagning: 10,8.

Sköterskan har avlagt 2 890 besök i hemmen.

Avgift, 5 kronor i kvartalet eller 2 kronor i månaden, har erlagts till ett sammanlagt belopp av 764 kronor.

Västerås i mars 1938.

J. Lundblad,
leg. läkare.

VIII.

N:o 44.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1937.

Medicinpersonalen i Västerås den 1 jan. 1938.

Läkare:

G. Fjellander, 1:ste provinsialläkare.
K. Nylén, bitr. 1:ste provinsialläkare, skolläkare vid läroverket.
G. Andrén, 1:ste stadsläkare, läkare vid Västmanlands läns epidemisjukhus.
C. Idar, 2:dre stadsläkare, läkare vid ålderdomshemmet, flickskolan och folkskolorna, dispensärläkare.
G. Wingren, läkare vid Kungl. Västmanlands Flygflottilj t. o. m. 15/10, fältl. å reservst.
P. Fritsch, läkare vid Kungl. Västmanlands Flygflottilj fr. d. 15/10, spec. invärtes och barnsjukdomar.
J. Lundblad, fängelseläkare, läkare vid Västmanlands läns sjukhem.
F. Kugelberg, privatpraktiserande läkare, spec. ögonsjukdomar.
N. Boström, privatpraktiserande läkare, spec. öronsjukdomar.
K. Hallengren, privatpraktiserande läkare, spec. barnsjukdomar.
Gertrud Gussander, privatpraktiserande läkare.
C. Thunström, f. d. 1:ste stadsläkare, privatpraktiserande läkare.
O. Ohlin, f. d. provinsialläkare, privatpraktiserande läkare.

Vid Centrallasarettet:

L. Norrlin, lasarettsläkare vid kirurgiska avd.
G. Redell, 1:ste underläkare vid kirurgiska avd.
T. Persson, 2:dre underläkare vid kirurgiska avd.
A. Bjure, lasarettsläkare vid medicinska avd.
V. Hedström, 1:ste underläkare vid medicinska avd.
H. Wejdegård, 2:dre underläkare vid medicinska avd.
A. Renander, lasarettsläkare vid röntgenavd.
E. Evers, underläkare vid röntgenavd.
I. Behring, lasarettsläkare vid patologiska avd.

Vid tuberkulossjukhuset Skogsfjället:

M. Sjögren, sanatorieläkare vid tuberkulossjukhuset.
Hjördis Lind-Campbell, extra läkare vid tuberkulossjukhuset.

Tandläkare:

E. Adolphson, G. Jonsson, H. Lybeck, E. Nyström, Fr. Luttropp (skoltandläkare), E. Lagerkvist, K. Edlund, O. Lundvall, H. Ehnberg, F. Wahlund, O. Boberg, E. von Unge, H. Björn, B. Wallman, Fr. Gisela Rantzien-Cronholm, M. Laurell, E. Berggren, G. Geijer, O. Westermark, A. Björk.

Veterinärer:

Osw. Hultén, länsveterinär, Harald Sjölin, besiktningsveterinär vid Kött-

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

besiktningsbyrån och Andelsslakteriet, M. Jonsson, praktiserande veterinär, E. Thunberg, praktiserande veterinär.

Sjukgymnaster:

Manliga: Legitimerade: Överstelöjtnant K. Wallenius, Kapten O. Clarholm, A. Hammarfeldt (gymnastiklärare).
Övriga: A. Tersmeden, E. Johansson, Åke Norén.

Kvinnliga: Legitimerade: Fru Thora Wittbom, Fröken Elisabeth Arvedson (gymnastiklärarinna), Fröken Karin Borggren (anställd vid Vårdhemmet för kroniskt sjuka), Fru Märtha Lindhé-Landqvist, Fröken Dagny Johansson, Fru Morling.

Övriga: Fröken Karin Andersson, Fröken Elsa Andersson.

Sjuksköterskor:

a) Stadssjuksköterskor:

För bemedlade: Lilly Kallin, Helny Karlsson.
För obemedlade: Elin Karlsson, Sigrid Sandén.

Å ålderdomshemmet Anna Forslund, Elin Ramqvist, Estrid Eriksson, Lisa Hedberg, Kerstin Pettersson.

b) Skolsköterska: Rut Berggren-Nilsson.

c) Dispensärsköterska: Lisa Nilsson.

d) Privatpraktiserande: Anna Eriksson, Edit Eriksson, Agnes Eklund, Anna Ekström, Ingeborg Jansson, alla godkända.
Helny Kjellin, Gunhild Gustafsson, ej godkända.

På länslasarettet finnes en sköterskebyrå inrättad från april 1935.

Församlingsdiakonissor: Astrid Aronsson, Elsa Bergstrand, Linnea Svensson, Anna Isaksson, vid flickbarnhemmet Greta Johnsson, vid barnkrubban Hilma Moberg.
Församlingssyster: Anna Karlsson.

Barnmorskor:

a) Stadsbarnmorska: Fröken Bertha Karlsson.

b) Å Centrallasarettet anställda: Göta Söderberg, Elsa Ekholm, Ragnhild Jonsson, Inez Hjalmarsson.

c) Kommunalt anställda: Se a).

d) Privatpraktiserande: Fröken Hilda Pihlgren, Fru Anna Ågren.

e) Ej praktiserande: Fröken Augusta Björkegren.

Hemvårdarinnor: Elsa Andersson, anställd hos Asea.
Britta Jonsson, anställd hos Västerås Röda Kors-Krets.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Översikt över gängse sjukdomar.
2. Summarisk förteckning över skyddskoppympningen.
3. Sammandrag av summariska utdrag ur barnmorskornas dagböcker.
4. Uppgifter över medicinalpersonalen i staden.
5. Översikt över smittosamma könssjukdomar enligt ålder och kön.
6. Översikt över smittosamma könssjukdomar enligt smittningsort.
7. 2:dre stadsläkarens årsberättelse (med årsredogörelse från sjukhuset vid stadens ålderdomshem).
8. Årsredogörelse från polikliniken för könssjuka.
9. Uppgifter enligt diariet över könssjuka.
10. 1:ste tillsyningsmannens årsberättelse.
11. Bostadsinspektrisens årsberättelse.
12. Översikt över stadssjuksköterskornas arbete under året.
13. Årsberättelse från dispensären i Västerås stad.

Västerås den 27 februari 1938.

GUSTAV ANDRÉN.
1:ste stadsläkare.

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Bilaga 1. *Översikt av gängse sjukdo*

Sjukdomar	Januari		Febr.		Mars		April		Maj	
	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda
Barnsängsfeber efter missfall	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber	—	—	5	—	6	—	—	—	4	—
Difteri (och strupsjuka)	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Mässling	13	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Påssjuka	—	—	3	—	2	—	2	—	—	—
Kikhosta	11	—	13	—	14	—	10	—	4	—
Influensa	39	—	144	3	182	3	54	2	15	
Nervfeber och Paratyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Akut barnförlamning	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Undulantfeber	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Akut infl. i luftstrupe och luftrör	93	2	78	—	92	1	60	1	46	—
Bronkopneumoni. Kapillärbronkit	3	1	8	3	7	—	9	1	9	
Akut lunginflammation	7	—	15	2	12	3	3	1	5	—
Lungsäcksinflammation	1	—	3	—	1	—	—	—	1	
Akut mag- och tarminflammation	17	—	3	—	13	—	15	—	13	—
Summa	185	3	273	8	333	7	154	5	98	

Bilaga 3. *Sammandrag av utdrag ur årsberättelser och av summariska utdr*

Antal barnmorskor, från vilka uppgifter inkommit	Barnaföderskor						Barnsängskvinnan var 3 veckor efter förlossningen			Vid förlossningen använda operationer							
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor o. frånskilda	Förstföderskor	Omföderskor	frisk	sängliggande sjuk	död	Inre lösn. av efterbörden verkst. av		Inre vändning verkställd av		Tång anlagd av		Trubbig hake anlagd av läkare	Skarpa instrument
										barnmorska	läkare	barnmorska	läkare	barnmorska	läkare		
3	63	60	3	—	17	46	63	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—

Västerås år 1937.

Juni		Juli		Augusti		September		Oktober		November		December		S u m m a	
Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	1
7	—	6	—	2	—	5	—	13	—	20	—	10	—	78	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2	—	13	—
—	—	3	—	4	—	6	—	4	—	2	—	2	—	73	—
7	—	2	—	13	—	12	—	17	—	26	—	26	—	537	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	4	—
27	—	20	—	26	—	33	—	42	—	64	1	86	1	667	6
9	1	—	—	1	—	2	—	3	—	12	1	5	1	68	11
3	—	—	—	1	—	—	—	1	—	4	—	5	2	56	8
4	1	1	1	1	—	4	—	1	—	—	—	—	—	17	3
1	—	16	—	15	—	13	—	12	1	6	—	4	1	128	2
59	2	49	2	64	—	76	—	94	1	138	3	140	5	1663	41

ur dagböcker, förda av barnmorskor i Västerås stad under år 1937.

Fall av				Barnaföderskor förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 24 mom. 1)	Barnaföderskor förlösta och vårdade i förlossningshem (Regl. § 24 mom. 2 och 4)	Antal börder					Födda barn									
						med livsd. foster								Levande födda				Dödfödda			
														Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna	
eklampsi	trångt bäcken	föreligg. moderkaka	livmoderbristning			Enkelbörder	Tvillingbörder	Trillingbörder	Summa	Missfall	Antal	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor
—	—	—	—	—	—	58	—	1	59	4	61	26	35	25	34	1	1	—	—	—	—

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Bilaga 4. *Uppgifter den 31 dec. 1937 angående läkare*

Provinsialläkardistrikt, e. provinsialläkardistrikt, stad, köping och municipalsamhälle, som ej tillhör provinsialläkaredistrikt	Antal legitimerade läkare						Antal tan läkare, pral serande	
	Civila läkare med tjänsteårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	m.	kv
Västerås	16	8	—	22	2	24	19	1

Bilaga 5. *Översikt av inkomna uppgifter om fall av smittosam könssjukd*

Sjukdom	Summa	Kön
Gonorrhoea	63	män
„	24	kvinnor

Bilaga 6. *Översikt av anmälda fall av smittosam könssjukdom i Väste*

Smittningsort	Syphilis congenita			Syhil		
				Primaria		
	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—
Uppsala län stad	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län stad	—	—	—	—	—	—
Värmlands län stad	—	—	—	—	—	—
Västmanlands län stad	—	—	—	—	—	—
Västmanlands län landsb.	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län stad	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län landsb.	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs län stad	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands län landsb.	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län stad	—	—	—	—	—	—
Norge stad	—	—	—	—	—	—
Frankrike stad	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—

tandläkare samt sjukgymnaster, barnmorskor och sjuksköterskor.

Antal sjukgymnaster, legitimerade		Antal barnmorskor				Antal sjuksköterskor					Anmärkningar
						Distr. sköterskor anst. av					
m.	kv.	Distriktsbarnmorskor	Anställda av kommun	Anställda å förlossningsanstalt	Enskilt praktiserande	landsting	kommun	Dispensärsköterskor	Andra av kommun, församling, bruk m. m. fast anst. sjuksköterskor	I ensk. sjukvårdstjänst (privatvård)	
3	7	1	—	4	2	—	4 *5	1	2	4 *1	9 läkare vid lasarettet 2 läkare vid tuberkulossjukhuset 1 1:ste provinsialläkare 1 provinsialläkare 2 stadsläkare 1 fängelseläkare

* Diakonissor.

i Västerås under år 1937 med hänsyn till ålder och kön.

Den smittades ålder										
under 1 år	1—10 år	10—15 år	15—20 år	20—25 år	25—30 år	30—40 år	40—50 år	50—60 år	över 60 år	okänd
—	—	—	17	14	15	14	3	—	—	—
—	—	—	11	9	3	1	—	—	—	—

år 1937 med hänsyn till uppgiven smittningsort.

acquisita			Summa			Gonorrhoea			Ulcus molle		
Secundaria											
M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
—	—	—	—	—	—	8	1	9	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	42	21	63	—	—	—
—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	63	24	87	—	—	—

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Bilaga 2.

Summarisk förteckning

upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympningen inom Västerås i Västmanlands län år 1937.

A. *Vaccination.*

Utdragets N:r	Församlingens namn	Ymparens namn	Antal personer, som fullgjort ympningsplikt på grund av		
			framgångsrik ympning	11 § 2 mom. lagen om skyddskoppympning	S:ma
1	Västerås	D:r C. Idar	23		23
2	„	„	23		23
3	„	„	23		23
4	„	„	23		23
5	„	„	23		23
6	„	„	23		23
7	„	„	23		23
8	„	„	23		23
9	„	„	23		23
10	„	„	23		23
11	„	„	23		23
12	„	„	23		23
13	„	„	20		20
14	„	„	4		4
15	„	D:r G. Andrén	5	1	6
16	„	D:r G. Fjellander	2		2
17	„	D:r K. Nylén	1		1
18	„	D:r J. Lundblad	1		1
19	„	D:r O. Ohlin	1		1
20	„	D:r E. Gamstedt	2		2
21	„	D:r G. Nilson	1		1
22	„	D:r G. Wingren	11		11
23	„	D:r C. Barre	2		2
24	„	D:r S. Radhe	1		1
25	„	D:r K. Hallengren	21		21
26	„	„	6		6
		Summa	354	1	355

B. *Revaccination.*

Under året hava utförts 6 ympningar på förut med framgång ympade personer.

Bifogad årsberättelse och insänd jämte 26 journalutdrag över förut icke ympade personer till 1:ste provinsialläkaren i Västmanlands län den 28/2 1938.

Gustav Andrén.
1:ste stadsläkare.

Bilaga 7.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Ämbetsberättelse från andre stadsläkaren i Västerås för år 1937.

I. *Distriktet.*

1. Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som under föregående år.

2. Invånarantalet i distriktet torde fortfarande överstiga hälften av hela stadens folkmängd, som den 31 dec. 1936 utgjorde 32 879 personer.

II. *Allmänna sjukvården.*

1. Angående de epidemiska sjukdomarnas förekomst hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

Angående övriga sjukdomar hänvisas till bilagda översikt av gängse sjukdomar i Västerås under år 1937. Något särskilt anmärkningsvärt har ej förekommit.

III. *Ämbetsförrättningar.*

1. Offentlig skyddskompympning har företagits i maj månad för inalles 296 förut ej ympade personer. Inga nämnvärda komplikationer ha i samband härmed förekommit.

2. Blodprov för alkoholbestämning har för polisens begäran tagits på 4 st. automobilförare.

På polisens begäran har en person undersökts och utlåtande avgivits angående skada genom misshandel.

IV. *Sinnesslöa och sinnessjuka.*

Angående dessa hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

V. *Behovet av större möjligheter*

att bereda akut insjuknade sinnessjuka vård å sjukhus är fortfarande mycket kännbart.

Behovet av ökat platsantal å stadens ålderdomshem såväl å sjukavdelningar som å de egentliga ålderdomsavdelningarna är trängande.

VI. *Intet av vikt att anföra.*

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Årsberättelse från sjukhuset vid stadens ålderdomshem jämte Bil. C och C I.
2. Översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad under år 1937.

Västerås den 31 jan. 1938.

C. Idar.
Andre stadsläkare.

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem för år 1937.

Sjukhuset tillhör: Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande

byggnader och deras omgivning: Å sjukhusets vind har under året inretts ett sköterskerum med tambur, w. c. och garderob.

Mathållning: Ingen väsentlig förändring.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: komplettering.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: ingen förändring.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: ytterligare ett vårdbiträde anställt.

Övriga anmärkningsvärda förhållanden: Avdelningarna för kroppssjuka (ej yttre) samt avdelningen för psykiskt sjuka ha varit nästan ständigt överbelagda liksom anstaltens ålderdomsavdelningar, varför behovet av anstaltens utvidgning måste anses trängande.

I. *Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.*

Antal patienter		Underhålls-dagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhus-vistelsen
intagna	avlidna				antal vårdade någon dag under året		
135	69	29160	80	80	85	76	216

Anm. Sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet.

Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Lön, Kr.	Andra förmåner
2 sjuksköterskor à 1,563: —	3,126: —	+ fritt vivre
2 d:o à 1,230: —	2,460: —	+ „ „
2 vårdbiträden à 840: —	1,680: —	+ „ „ (delat rum)
1 d:o	729: —	+ „ „ „ „
1 d:o	780: —	+ „ „ „ „
1 d:o	731: —	+ „ „ „ „
1 d:o	685: —	+ „ „ „ „
1 d:o	660: —	+ „ „ „ „
Extra hjälp c:a 60 dagar	180: —	+ „ „

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

Uppgift angående:

Intagna sjukdomsfall ävensom döda: Bil. C.

Västerås den 31 jan. 1938.

C. Idar.
2:e stadsläk.

Bilaga C. *Uppgift från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem för år 1937 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.*

Sjukdomarnas namn	Intagna		Döda		Sjukdomarnas namn	Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.
Ålderdomssjukdomar.					Hemiplegia	—	1	—	1
					Paraplegia	—	1	—	—
Marasmus senilis	5	7	2	3	Sclerosis cerebro-spinalis disseminata	1	1	1	1
					Epilepsia	—	1	—	—
Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.					Hysteria	—	2	—	—
					Neurasthenia	—	1	—	—
					Psychonenros	3	2	—	—
Erysipelas	—	1	—	—					
Rubeola	1	—	—	—					
Influenza epidemica	1	—	—	—	**Sinnessjukdomar.**				
Tuberculosis *(samtliga fall)*	31	26	6	9					
„ pulmonum. Tuberculosis laryngis	28	25	5	8	Insania et Idiotia	14	12	2	1
„ cerebri. Meningitis tuberc.	1	—	1	—					
„ ossium et articulorum	1	1	—	1					
„ urogenitalis	1	—	—	—	**Cirkulationsorganens sjukdomar.**				
					Endocarditis chronica Vitium organicum cordis	—	2	—	1
Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.					Myocarditis chronica. Cardiosclerosis Cor adiposum	7	7	5	1
					Arteriosclerosis. Endarteritis	17	26	7	8
Anæmia	2	2	—	—	Hypertonia essent	—	2	—	—
Anæmia perniciosa progressiva	—	1	—	—					
					Andningsorganens sjukdomar.				
Ämnesomsättningssjukdomar									
Diabetes mellitus	3	2	—	—	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	—	1	—	—
					Tracheitis chron. Bronchitis chron.	2	1	—	—
Kroniska förgiftningssjukdomar.					Asthma bronchiale	2	—	—	—
					Pneumonia crouposa acuta	1	—	—	—
Alcoholismus chronicus	1	—	—	—	Bronchopneumonia acuta	2	3	1	1
Nervsystemets sjukdomar.					**Matsmältningsorganens sjukdomar.**				
Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis	—	1	—	1	Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	—	1	—	—
					Entero-colitis chronica	—	1	—	—
Hæmorrhagia thrombosis. Embolia cerebri. Emollitio cerebri	8	5	4	3	Cholelithiasis	—	1	—	—

Sjukdomarnas namn	Intagna		Döda		Sjukdomarnas namn	Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.
Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.					**Hudens sjukdomar.**				
					Eczema	1	—	—	—
Nephritis degenerativa et inflammatoria					Ulcus varicosum cruris	—	3	—	—
acuta	1	2	1	2	Gangræna	3	—	2	—
Könsorganens sjukdomar.					**Ögonsjukdomar.**				
					Iritis, iridocyclitis	—	1	—	—
A. Manliga könsorganen.					Cataracta	—	1	—	—
					Chorioditis exsudativa (non suppurativa).				
Hypertrophia prostatæ	2	—	—	—	Retino-chorioditis	1	—	—	—
Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.					**Svulster.**				
					Sarcoma	—	1	—	1
					Carcinoma *(samtliga fall)*	2	2	—	—
Polyarthritis rheumatica chronica	3	3	—	—	„ ventriculi	2	—	2	—
Arthritis deformans	3	5	—	—	„ genitalium	—	2	—	1

Bilaga 8. **N:o 44.**

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Årsberättelse från Västerås stads poliklinik för kostnadsfri behandling av könssjuka enligt lagen den 20 juni 1918, § 5, för år 1937.

I. a) Läkare och hans vikarier
för den manliga avd.: }
för den kvinnliga avd.: } 1. Dr. G. Andrén. Vikarie K. Hallengren.
b) Sköterskor, antal 1.

	Behäftade med eller misstänkta för könssjukdom i smittsamt skede	Lidande av könssjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdomar o. s. v.
II. Antal under året undersökta eller behandlade patienter		*)
a) manliga	149	
därav nytillkomna under året	131	
b) kvinnliga	61	
därav nytillkomna under året	49	
III. Antal under året vid polikliniken avlagda besök:		
a) av manliga patienter	1115	
medeltal per mottagning	3,7	
b) av kvinnliga patienter	1079	
medeltal per mottagning	3,6	

*) Mottagningarna hava dagl. besökts även av icke-veneriskt sjuka.

IV. Poliklinikmottagningarna ha under året varit förlagda till följande tider och veckodagar:
a) för manliga patienter: måndag, tisdag fredag, torsdag 17.00—17.30, onsdag, lördag 13.00—13.30.
b) för kvinnliga patienter: måndag, tisdag, fredag, torsdag 17.30—18.00, onsdag, lördag 13.30—14.00.

V. Anmärkningar: (Polikliniklokal m. m.) Anordnad i 1:e stadsläkarens praktiklokaler.

Gustav Andrén.
Poliklinikföreståndare.

N:o 44. Bilaga 9.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Uppgifter för år 1937 från Sundhetsinspektören i Västerås stad.

Enligt § 9							Enligt § 10		§ 11	Uppgifter om smittkällor							§ 12	Antal intyg enligt	
Antal inkomna anmälningar enl. § 9.	Antal av dessa beh. enl.			Resultat Antal som			Antal anmälningar enl. § 10	Behandlad enl. § 17	Anmälningar enl. § 11	Antal anmälda smittkällor	Antal anmäln. om smittkälla behandl. enligt			Resultat Antal som			Antal anmälningar enl. § 12	§ 14	§ 15
	§ 13	§ 16	§§ 21—22	ej anträffas	styrkt smittfrihet	återgått till behandling					§ 13	§ 14	§§ 21—22	ej anträffats	styrkt smittfrihet	påbörjat behandling			
20	2	16	4	3	2	13	—	—	106	50	25	24	3	4	6	15	—	—	29

Västerås den 22/2 1938.

Gustav Andrén.
Sundhetsinspektör.

Bilaga 10.

N:o 43.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Redogörelse för hälsovårdstillsyningsmännens i Västerås verksamhet år 1937.

Handel och näringar.

Rörelsens art	Antal			
	Vid årets början	Under året		Vid årets slut
		nedlagda	inrättade	
Slakterier	2	—	—	2
Korvfabriker	27	2	—	25
Charkuteributiker	34	1	3	36
Bagerier	34	2	5	37
Karamellfabriker	3	1	1	3
Brödbutiker	15	—	2	17
Mejerier	1	—	—	1
Mjölkbutiker	97	6	5	96
Smör-, ägg- och ostbutiker	2	—	—	2
Speceributiker	69	5	5	69
Fiskbutiker	6	—	—	6
Näringsställen	72	5	5	72
Rak- & Frisérsalonger	21	—	1	22
Skrot- och hudupplag	7	—	1	8

I ovanstående är Saluhallen ej medräknad.

Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder:

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtalade
Charkuterier	22	—	—
Charkuteributiker	3	—	—
Bagerier och konditorier	21	2	—
Mjölkbutiker	28	4	—
Fiskaffärer	1	—	—
Speceriaffärer	2	—	—
Näringsställen	5	3	—
Stall	2	—	—
Gårdsrenhållning	62	1	1
Sopplatser och sopkärl	99	—	—
Avträden och urinkurar	8	—	—

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Tillsynen har omfattat:	Gårdar och avträden	15 935	besök
	Stall	421	„
	Lump-, skrot- och hudupplag	85	„
	Avstjälpningsplatser	110	„
	Avlopp och diken	351	„
	Godsmagasin	21	„
	Salubodar	5 422	„
	Salutorg	101	„
	Bagerier	473	„
	Mjölkförsäljningsställen	1 278	„
	Slakterier och korvfabr.	1 575	„
	Näringsställen	219	„
	Rak- & frisérsalonger	22	„
	Arbetsställen för minderåriga	33	„
Övriga göromål:	Desinfektioner	95	st.
	Provtagning	30	„
	Expeditionstjänst	305	„
	Diverse arbeten	332	„

Mjölkkontroll.

Av tillsyningsmännen inköpta prov å saluhållen mjölk och grädde ha med avseende å fetthalten undersökts vid Kemiska Stationen i Västerås.

Tabellen härnedan visar i sammandrag resultaten av undersökningarna.

	Antal prov			Fetthalt		
	Undersökta	överstigande 3 procent	understigande 3 procent	högsta %	lägsta %	medeltal %
Oskummad mjölk	718	713	5	5,10	1,80	3,54
Tunn grädde	295	292	3	32,70	13,70	17,77
Tjock grädde	104	104	—	46,40	35,50	40,72

Desinfektioner, utförda under året, uppgå till 95, därav i anledning av tuberkulos 23 och sjukdomar enligt epidemilagen 72. Förutom de sjukas kläder m. m., som behandlats i smittade hem, ha 84 rum och 43 kök desinficerats.

I och för utrotande av ohyra har, enligt från cyanvätedesinfektörerna inkomna rapporter, cyanbehandlats 862 rum. Den inom gården N:r 49 Stora gatan belägna cyankammaren har under året tagits i bruk 42 gånger och cyankammaren inom Vasagatan 14, vilken nyinrättades i oktober, har använts för sitt ändamål 6 gånger för behandling av begagnade möbler, kläder m. m.

Kommunal tillsyn i enlighet med arbetarskyddslagen har undertecknad på Nämndens uppdrag handhaft. Tillsynen omfattar 14 inspektioner, fördelade på 11 dagar. Arbetsställena: hantverk 9, handel 5. Dessutom har vid olika tillfällen besökts ett flertal arbetsplatser i min egenskap av biträde åt yrkesinspektör.

Västerås i januari 1938. *Ernst Berggren.*

Bilaga 11.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Redogörelse för bostadsinspektrisens arbete år 1937.

Inspektioner:	Antal 1:sta besök	1 125
	Antal återbesök	757
		1 882

Anmälningar, förfrågningar och klagomål	176
Avhjälpta missförhållanden	91
Utdömda lägenheter, enkelrum	2
rum och kök	3
2 rum och kök	4
	276

Förutom ovanstående uppgifter ha förekommit andra med inspektionen förenade arbeten såsom bokföring, skriftliga och muntliga förhandlingar med hyresvärdar och hyresgäster m. fl.

Arbetet har i det stora hela fortgått efter samma riktlinjer som förut.

Antal damfrisersalonger.

December 1930	8
„ 1931	8
„ 1932	8
„ 1933	10
„ 1934	15
„ 1935	17
„ 1936	23
„ 1937	27

Västerås den 28 februari 1938.

Stina Ralfe,
t. f. bostadsinspektris.

N:o 44. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Bilaga 12.

Sammandrag av stadssjuksköterskornas arbetsuppgifter för 1937.

	Enkla besök för sjukvård	Heldygns sjukvård	Vaknätter	Anm.
Sköterskorna för betalande patienter:				
Lilly Kallin	653		81	
Helny Carlsson	496	47	88	
Sköterskorna för obemedlade:				Behandlingar i sköterskans bostad:
Elin Carlsson	1197	—	10	60
Sigrid Sandén*)	1545	—	6	120
Summa	3891	47	185	180

*) Tjänstgör även som sköterska å könspolikliniken.

Bilaga 13.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Årsberättelse från Dispensären i Västerås stad, Västmanlands län, för år 1937.

1. Dispensären anordnad av Västerås stads förening mot tuberkulos.

2. Verksamhetsområde (dispensärdistrikt) och dess folkmängd: Västerås stad inkl. Lundby och S:t Ilians församlingar. Folkmängd den 1/1 1937: 33.834.

3. Personal och dess löneförmåner: Läkare: Doktor C. Idar. Lön 800: — pr år. Dispensärsköterska: Syster Lisa Nilsson. Lön 2.300: — kr. pr år + 3 ålderstillägg à 150: — kr. pr år + bostad. Biträde: Lön 335: — kr. pr år.

4. Lokal: Polisgränd nr 4, 3 rum och kök, däri sjuksköterskans bostad inberäknad. Lokalen inredd av staden för dispensärens räkning.

5. Mottagningar: 2 gånger i veckan kl. 8.15—9.15 f. m. utom under läkarens semester. Anmälan till sköterskan göres förut Remiss från läkare fordras ej.

6. *Översikt över dispensärens verksamhet.*

Antal hem, som under året anlitat dispensären	216
„ under året nytillkomna hem	35
„ av dessa nytillkomna hem, där tuberkulos i någon form påvisats	14
Under året nytillkomna personer, hos vilka påvisats lungtuberkulos	13
Enbart annan form av tuberkulos, 2 vuxna, barn under 15 år 1 st.	
Av dispensärläkaren undersökta personer	365
Av dispensärläkaren utförda läkarundersökningar	445
Av röntgenundersökningar genom dispensärens försorg	38
Av genom dispensärens försorg undersökta upphostningsprov:	
med tbc. bac. 7,	
utan tbc. bac. 2.	
Av dispensären under året kända dödsfall	
i lungtuberkulos	10
i enbart annan form av tuberkulos	1
Av dispensärsköterskan i och för dispensärsvården besökta hem	312
Utförda besök i hemmen	1.769
Remisser till tuberkulossjukhus	2
Remisser till kustsanatorier	2
Remisser till andra sjukvårdsinrättningar	—
Intyg till sjukkassor m. m.	84

7. *Dispensärens åtgärder beträffande smittrening.*

Antal smittreningar, för dispensären kända ev. genom dess försorg vidtagna: 1) efter dödsfall 7, 2) efter avflyttning eller intagning på sjukhus 11.

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

8. *Understöd.*

28 personer ha under året erhållit 5.819 liter mjölk. En del andra matvaror samt tvätthjälp ha erhållits.

9. *Dispensärens barnavårdsverksamhet.*

Utackorderade eller överlämnade åt anhöriga: under 2 år 1, över 2 år 5.
Intagna på barnhem: under 2 år 0, över 2 år 3.
Mottagna vid skollovskolonier för vilka dispensären ej haft några omkostnader 15.
Tuberkulösa barn intagna på tuberkulossjukhus 6, på kustsanatorium 1.
Av dispensären anordnad sommarkoloni vid Varberg, där 41 barn vistats.
Lokal: Egen villa vid Apelviken, bestående av 8 rum, 2 hallar och kök.
Kolonien öppen under tiden: 9/6—27/8.
Antal mottagna gossar 22, flickor 19.
Barnens ålder: max. 16 år, min. 5 år, medeltal 9,6 år.
Driftkostnaden: inalles 4.992: 23.
Driftkostnaden pr barn och dag 1,52.
Barnens hälsotillstånd (viktökning, sjukdomsfall etc.): Hälsotillståndet mycket gott. Medelviktökning 3 kg.

10. *Andra anmärkningsvärda förhållanden.*

I regel ha samtliga familjemedlemmar undersökts.
Undersökning med tuberkulinhäfta har gjorts 72 gånger.
Blodsänkningsprov ha gjorts 48 gånger.
Antalet underhållsdagar vid sommarkolonien i Varberg var 3.280 och utgifterna för densamma 4.609 kr. 63 öre, vartill vid beräkningen av dagskostnaden lagts av målsmän inbetald kostnad för underhåll av vid kolonien vårdade barn och andra inkomster vid kolonien med kr. 382: 60, tillsammans kr. 4.992:23.
Kostnad pr vårddag blev alltså kr. 1: 52.

Västerås den 26 februari 1938.

C. IDAR.
(Dispensärens läkare.)

N:o 44.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Dispensärens inkomster och utgifter.

Inkomster:

Under året uppburna medel från		
Västerås stad		4.000: —
Asea		500: —
A.-B. Svenska Metallverken		400: —
Konsum i Västerås		200: —
Svenska Nationalföreningen		1.200: —
Statsanslag		1.843: 98
Majblomman		1.870: —
Årsavgifter		959: —
Allmänna arvsfonden		15.000: —
Räntor och rabatter		1.144: 34
Övriga inkomster		18: 80
Återlevererade medel från koloniens verksamhet		110: 21
Summa inkomster kronor		27.246: 33

Utgifter:

Avlöningar		4.213: 52
Hyra för och underhåll av dispensärlokal, resp. sköterskans bostad		366: 41
Resor i dispensärens tjänst		112: 45
Expeditionskostnader		562: 76
Nödvändiga sjukvårdsartiklar samt röntgen- och sputumundersökningar		140: 12
Organiserad barnavård:		
a) Utackordering av barn	321: 40	
b) Sommarkoloni	4.609: 63	4.931: 03
d) Övriga utgifter för organiserad barnavård		316: 99
Summa		10.643: 28
Utdelat understöd		1.472: 29
Ny-, till- och ombyggnader för barnkoloni eller dispensärhem		335: 55
Summa		1.807: 84
Summa utgifter kronor		12.451: 12

Västerås den 24 februari 1938.

Oscar Karlsson.
Dispensärens kassaförvaltare.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 45.

Brandchefens årsberättelse för 1937.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed överlämna Brandchefens berättelse över brandkårens verksamhet under år 1937.

Västerås den 29 mars 1938.

På brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

/Paul Grante.

Brandchefens årsberättelse för år 1937.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt avgiva följande berättelse:

Västerås stad.

Stadens invånareantal (kyrkoskrivna folkmängden) var den 31 december 1936 32.481 och den 31 december 1937 35.378 personer.

Stadens hela ytinnehåll uppgår till 5.934 har, varav 180 inom det planlagda området.

Antalet registerförda fastigheter är 3.394, därav 689 inom och 2.705 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å samtliga fastigheter var den 31 december 1937 kronor 164.169.200: —.

Organisation och personal.

Brandstyrkan består av brandchef, vice brandchef och
yrkesbrandkåren: 2 brandmästare, 3 brandförmän och 17 brandmän,
borgarbrandkåren: 1 chef, 3 förmän och 36 man,
brandberedskap från Västmanlands Flygflottilj.

N:o 45. *Brandchefens årsberättelse för 1937.*

Den 28 februari avgick brandmannen Robert August Ferngren med pension. Till brandman antogs den 1 mars Gustav Herman Larsson.

Brandredskap.

Följande fordon ha stått utrustade på brandstationen för utryckning:

1 automobil med 1.200 min.-lit. centrifugalpump och utdragsstege,
1 „ „ 1.250 „ „ R. A. G.-pump och mek. stege,
1 „ „ 800 „ „ centrifugalpump och utdragsstege,
1 manskapsautomobil (även användbar som lastbil),
1 motorspruta med 1.000 min.-lit. centrifugalpump.
I reserv: 1 äldre automobil, 1 ångspruta, 1 mek. stege m. m.

Under året har anskaffats 400 m. tryckslang med kopplingar, 1 kometstrålrör för skum, gummerad smalslang med grenrör, kompletterande rökskyddsmateriel samt diverse mindre redskap.

Brandtelegrafen.

Brandtelegrafen har under året utökats med ett brandskåp å Malmabergsområdet. Endast smärre felaktigheter ha förekommit å brandtelegrafledningar och automatiska brandsignalanläggningar.

Vattenledningen.

Å vattenledningen ha tillkommit 22 brandposter inom Emaus-, Jakobsbergs- och Kristiansborgsområdena.

Hela antalet brandposter utgjorde vid årets slut 470, därav 46 enskilda.

Bokföringsvärdet

av brandväsendets materiel och inventarier är efter gjorda avskrivningar kronor 59.195: 15.

Ambulansväsendet.

Med hälsovårdsnämndens ambulansautomobil ha utförts 390 transporter, därav vid sjukdomsfall 335 och vid olycksfall 55.

Med landstingets ambulansautomobil ha utförts 635 transporter, därav vid sjukdomsfall 597 och vid olycksfall 38.

Brandsyn

har förrättats i enlighet med bestämmelserna i stadens brandordning, varvid eldstadsbesiktning utförts av vederbörande skorstensfejare.

Övningar och arbeten.

Dagordning för yrkesbrandkåren:

7.30—8.30 fm. gymnastik och övningar.
8.30—9 fm. frukost.
9 fm.—2 em. arbetstjänst.

N:o 45.
Brandchefens årsberättelse för 1937.

Under övningar och arbeten ha förelegat olägenheter på grund av de trånga och delvis olämpliga lokalerna och framstår tydligt nödvändigheten av, att den planerade ombyggnaden av brandstationen genomföres i en snar framtid.

Å kårens verkstäder har utom för brandkårens egen räkning utförts arbeten för drätselkammaren, renhållningsverket, hälsovårdsnämnden m. fl. stadens institutioner i smide, hovslageri, bilreparation, snickeri, skomakeri, skrädderi och måleri.

Sammanlagda värdet av de i verkstäderna utförda arbetena är kronor 8.738: 95 enligt följande fördelning:

Smedjan	4.034: 55
Snickeriverkstaden	2.435: 95
Skräddareverkstaden	193: 50
Skomakareverkstaden	920: 20
Brandtelegrafen	582: 50
Diverse arbeten	572: 25
Summa kronor	8.738: 95
Avgår för material	2.976: 58
Vinsten utgör kronor	5.762: 37

I arbetssumman äro de för brandkårens egen räkning utförda arbeten å beklädnaden, brandredskapen, brandtelegrafen m. m. upptagna till ett värde av kronor 2.218: 57, varå en vinst av kronor 1.588: 17 uppstått.

Brandkårens hjälp har även tagits i bruk för länspumpning, fyllning av vattentankar å ångare, räddning av djur i fara m. m.

Vakthållning vid teater- och cirkusföreställningar m. m. har av kåren utförts 56 gånger.

Utryckningar och eldsvådor.

Antalet utryckningar har varit:

för eldsvåda	53
„ trängrök och förmodad eldfara	6
„ soteld	11
„ kontakt i ledningar till automatisk brandalarm	5
Summa	75

Vid släckning av eldsvådorna har i ett fall använts 10, i ett fall 4, i ett fall 3, i nio fall 2 och i sju fall 1 slangledning från brandposter eller motorsprutor. Övriga eldsvådor ha släckts med mindre redskap. Sammanlagda längden av vid eldsvådor använd slang utgör 4.077 meter.

Alarmeringen har nio gånger skett genom brandskåp, i övriga fall genom telefon eller bud.

Bland eldsvådor av större betydenhet kan nämnas följande:

Den 13 januari kl. 4.28 em. kallades brandkåren genom signal å brandskåp till Aseas Emausverkstad, där eld utbrutit i en träbyggnad innehållande plåtverkstad.

N:o 45. *Brandchefens årsberättelse för 1937.*

Elden torde ha uppkommit genom överhettning i en i norra delen av byggnaden belägen lackeringsugn, varvid lackfärgen antänts och elden sedan med stor hastighet spritt sig till taket ovanför ugnen. Vid brandkårens ankomst till platsen var denna del av byggnaden övertänd och lågorna slogo ut på spridda ställen vid taknocken även å södra delen. Verkstadens brandberedskap hade redan lagt ut två slangledningar från brandpost och bringat befintliga syrgastuber i säkerhet.

Släckningsarbetet inriktades i första hand på att hejda eldens spridning till byggnadens södra del samt att skydda ett närliggande träskjul och upplag av träull och lådor. En grupp av borgarbrandkåren alarmerades och anlände kl. 5.15. Sammanlagt 10 slangledningar utdrogos från brandposter. Efter ungefär en timmas arbete kunde elden anses begränsad till byggnadens norra del, å vilken taket samt norra och västra väggarna störtat in. Kl. 7.55 em. inkallades ytterligare en grupp av borgarbrandkåren för avlösning av yrkesbrandkåren. Eftersläckningen pågick därefter till kl. 10 em., varefter vakt hölls av yrkesbrandkåren och verkstadens personal till kl. 12 em.

Under släckningen skadades en arbetare tillhörande verkstadens brandberedskap, då den stege, på vilken han jämte en kamrat befunno sig, störtade omkull. Efter undersökning å lasarettet kunde han begiva sig hem, då skadorna voro av lindrig art.

Norra delen av plåtverkstaden med maskiner förstördes fullständigt medan i södra delen endast obetydliga skador uppstodo. Brandskadeersättningen uppgick för fastigheten till 54.800 kr., för maskiner till 35.165 kr. och för inneliggande varor till 80.000 kr.

Västerås den 28 februari 1938.

Olof Clarholm.
Brandchef.

N:o 46.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1937.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Över verksamheten och förvaltningen vid stadens badhus under år 1937 får Badhusstyrelsen avgiva följande

BERÄTTELSE.

A. Varmbadhuset.

I likhet med föregående år har badhuset hållits öppet alla vardagar med undantag av 1 maj, som varit fridag, samt 5 dagar under juni månad då det hållits stängt för reparationer av ångpannor och ledningar.

Antalet baddagar har utgjort 298 och antalet serverade bad 88.364. Motsvarande siffror föregående år utgjorde för samma antal baddagar 92.366 serverade bad. Medeltalet serverade bad pr dag har under året utgjort 297. Antalet serverade bad har således minskat med 4.002 st.

I föregående antal bad ingå dels bad för simundervisningen, 6.923 st., dels ock bad för arbetslösa 56 st.

Specifikation å verksamheten framgår av följande tabell med parallellsiffror för år 1936 utvisande antal serverade bad av olika slag vid anstalten.

N:o 46.
Badhus-styrelsens årsberättelse för 1937.

Badform	Antal serverade bad					
	Under år 1936			Under år 1937		
	Herrar	Damer	Summa	Herrar	Damer	Summa
I kl. karbad	1,150	1,101	2,251	1,218	1,136	2,354
I kl. karbad med massage	107	293	400	129	226	355
I kl. halvbad	2	3	5	5	10	15
II kl. karbad	2,500	3,057	5,557	2,385	2,626	5,011
II kl. karbad med massage	532	350	882	546	452	998
II kl. halvbad	5	10	15	8	6	14
I kl. badstu	2,704	217	2,921	2,862	150	3,012
I kl. badstu med borstning	1,900	25	1,925	1,828	40	1,868
I kl. badstu med massage	15	3	18	46	4	50
Simhall med värmestuga (vinter)	3,287	1,869	5,156	3,904	2,068	5,972
D:o fredag och lördag	8,704	5,057	13,761	3,417	2,135	5,552
D:o för skolungdom	1,589	831	2,420	910	511	1,421
Elektriskt ljusbad	7	—	7	1	—	1
D:o med borstning	2	2	4	2	1	3
D:o med massage	59	18	77	42	16	58
Bågljus med dusch	97	83	180	136	208	344
D:o med halvbad	24	4	28	4	4	8
D:o med karbad	13	8	21	7	9	16
Kolsyrebad	26	—	26	30	—	30
Billighetsbadstu	26,962	8,068	35,030	27,348	7,227	34,575
D:o för arbetslösa	136	—	136	56	—	56
Simhall med värmestuga och solbad	6,029	3,397	9,426	9,611	5,000	14,611
Simsällskapet	1,085	98	1,183	921	100	1,021
Elementarskolan	1,820	1,034	2,854	2,087	1,173	3,260
Folkskolan	640	405	1,045	504	332	836
Summa bad	59,395	25,933	85,328	58,007	23,434	81,441
Bad för simundervisning	4,087	2,951	7,038	3,811	3,112	6,923
Summa bad	63,482	28,884	92,366	61,818	26,546	88,364
Hundbad			35			30

Beräknad inkomststat för år 1937 jämte verkliga inkomster:

Mot beräknad inkomst ..... kr. 67.000: —
har influtit i badavgifter och diverse andra poster ..... „ 64.983: 71
således kronor 2.016: 29 under den beräknade inkomsten.

Beräknad utgiftsstat för år 1937 jämte verkliga utgifter.

N:o 46.
Badhus-årsberättelse styrelsens för 1937.

	1937 års utgiftsstat	Verkliga utgifter
Andra årets amortering å tillbyggnad av badhuset	5,000: —	5,000: —
Löner och arvoden	29,841: —	28,611: 79
Pensioner och understöd	3,528: —	3,528: —
Bränsle	10,000: —	11,854: 85
Elektrisk belysning och kraftström	2,000: —	1,524: 73
Anskaffning och underhåll av inventarier	900: —	157: 17
Anskaffning och underhåll av linne	2,000: —	2,026: 28
Underhåll av fastigheten	4,000: —	2,971: 51
Underhåll av pannor och ledningar	2,500: —	1,546: 13
Tvätt, extra hjälp	400: —	441: 78
Renhållning och städning	150: —	206: 65
Skriv- och trycksaker	600: —	382: 74
Telefon och samtal	240: —	220: —
Läkarearvode och sjukvård	200: —	86: 91
Brandförsäkringspremier	160: —	155: 53
Olycksfallsförsäkringspremier	200: —	153: 11
Förbrukningsartiklar	4,500: —	4,122: 88
Utskylder	500: —	417: —
Oförutsedda utgifter	281: —	36: 45
Kronor	67,000: —	63,443: 51

Den tillbyggnad av varmbadhusets värmestugor, vartill stadsfullmäktige vid sammanträde den 30 oktober 1935 anvisat förslagsvis kronor 25.400: —, har under året blivit verkställd. Till följd av ökade priser såväl å materialier som arbetskostnader, har denna tillbyggnad i sin helhet dragit en kostnad av kronor 34.059: 72. Badhusstyrelsen kommer framdeles att hos stadsfullmäktige begära ett tilläggsanslag å överskjutande belopp att återbetalas av inkomsterna av badhusrörelsen i likhet med det anslag, som beviljats för arbetets utförande.

Som framgår av förestående redogörelse ha inkomsterna varit kr. 64.983: 71
och utgifterna stannat vid „ 63.443: 51

varför ett netto uppstått å kr. 1.540: 20

Nedgången i badfrekvensen torde uteslutande bero på de störningar, som uppkommit under den tid tillbyggnaden verkställts.

N:o 46.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1937.

B. Kallbadhuset.

Badhuset öppnades den 11 juni och stängdes den 28 augusti. Antalet baddagar har utgjort 79.

De badandes antal har varit:

Betalande	2.674
Fribad för ungdom	2.630
Summa personer	5.304

Under år 1936 voro de badande:

Betalande	3.915
Fribad för ungdom	3.889
Summa personer	7.804

Minskning för år 1937 utgör således 2.500 personer.

Beräknad inkomst- och utgiftsstat för år 1937 jämte verkliga inkomster och utgifter.

Inkomster:

	Beräknade	Verkliga
Badavgifter	1.000: —	467: 65
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100: —	—: —
Ersättning för brandskada	—: —	150: —
Summa	1.100: —	617: 65

Utgifter:

	Beräknade	Verkliga
Avlöningar	1.000: —	837: —
Annonser och trycksaker	100: —	57: 75
Isväckning och diverse arbeten	2.000: —	1.463: 19
Brandförsäkringspremie	100: —	61: 03
Oförutsedda utgifter	100: —	46: 41
Summa	3.300: —	1.465: 38

Västerås den 8 april 1938.

På badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

/B. Falk.

N:o 47.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffande av en ny stegautomobil för brandverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige den 29 nästlidne mars har brandstyrelsen hemställt om ett anslag å 42.000 kronor för anskaffande av en så kallad stegautomobil, det vill säga en automobil med däråå monterad hopfällbar brandstege.

För närvarande disponerar brandkåren här i staden en stegautomobil, som emellertid är 23 år gammal och delvis starkt försliten. Särskilt är stegen praktiskt taget förbrukad och icke möjlig att reparera. Själva bilen torde ännu någon tid kunna användas, men det är numera omöjligt att anskaffa reservdelar till en så gammal årsmodell, varför ett stort osäkerhetsmoment kommer att vara förknippat med dess fortsatta användning.

Då en stegautomobil är oundgängligen nödvändig för en brandkår i en stad av Västerås storlek, finner drätselkammaren att en ny stegautomobil måste anskaffas i den gamlas ställe. Brandstyrelsen har för inköp föreslagit ett svenskt Volvo-chassis med en påmonterad 26 meter lång stege av tyska fabrikatet Magirus. Drätselkammaren anser vägande skäl hava åberopats till stöd för valet av den sålunda föreslagna automobiltypen. Kostnaderna för anskaffande av stegautomobilen hava beräknats till 42.000 kronor och brandstyrelsen har tillförsäkrat sig preliminärt kontrakt om leverans av bilen för sagda pris. Drätselkammaren finner icke någon invändning att rikta emot kostnadsberäkningen, varför det preliminärt överenskomna priset 42.000 kronor får anses tillfredsställande.

Drätselkammaren finner att de i brandstyrelsens skrivelse oförmälda fonderade gåvomedlen från Städernas Allmänna Brandstodsbolag, för närvarande uppgående till sammanlagt 18.366 kronor 69 öre, i första hand böra användas för täckande av köpeskillingen.

Med åberopande härav får drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för inköp av i ärendet omförmälda brandstegautomobil ställa till brandstyrelsens förfogande ett anslag å 42.000 kronor;

samt att beloppet ifråga, 42.000 kronor, skall bestridas i första hand med i ärendet omförmälda fonderade gåvomedel 18.366 kronor 69 öre samt återstoden, 23.633 kronor 31 öre, förskotteras av drätselkammaren av tillgängliga medel samt därefter täckas på

N:o 47.
Ang. anskaffande av en ny stegautomobil för brandverket

sätt drätselkammaren framdeles kommer att föreslå.

Västerås den 7 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till den maskinella utrustning, som är oundgängligen nödvändig för en brandkår i en stad av Västerås storlek, hör en s. k. stegautomobil, d. v. s. en automobil på vilken är uppmonterad en hopfällbar brandstege av erforderlig längd. Den stegautomobil av märket Scania-Vabis, som brandkåren här i staden disponerar, anskaffades år 1915. Den är sålunda numera 23 år gammal och delvis starkt försliten, särskilt är stegen praktiskt taget förbrukad och icke möjlig att reparera. Själva automobilen däremot torde kunna användas ytterligare någon tid men med hänsyn till dess höga ålder är det numera omöjligt att anskaffa reservdelar till densamma, varför ett stort osäkerhetsmoment är förknippat med automobilens användning. Såsom reservvagn skulle den däremot med fördel kunna tjänstgöra, sedan en ny stegautomobil anskaffats. Stegen å den nuvarande automobilen har en längd av 21 meter. En sådan brandstege är numera icke tillräcklig för Västerås stads förhållanden. Antalet höghus här i staden har nämligen under de senare åren betydligt ökats. Likaså har det under senare tid mera allmänna införandet av förgårdar till fastigheterna försvårat användningen av den nuvarande stegen, vilken är handdriven och avsevärt mera svårmanövrerad än nu använda moderna maskindrivna stegar. Dessa omständigheter göra den nuvarande stegen mindre lämpad att fylla nu föreliggande behov och fyller icke rimliga krav på ett tidsenligt livräddningsredskap. Med hänsyn till det anförda har brandstyrelsen nu funnit erforderligt att vidtaga förberedande åtgärder för anskaffandet av en ny och tidsenlig stegautomobil. Av de i ärendet verkställda utredningarna, därvid bl. a. den moderna stegmaterialen studerats vid landets bäst utrustade brandkårer, har framgått, att en 26 meter lång stege vore lämplig för våra behov och att en sådan stege av det tyska fabrikatet Magirus vore att föredraga framför andra fabrikat. Denna stege, som drives av bilens motorkraft och som manövreras av en enda man mot fyra à fem man för den nuvarande stegen, användes bl. a. av brandkårerna i Stockholm, Göteborg, Hälsingborg, Karlskrona, Kalmar och Sundsvall. Från alla håll har rapporterats endast de bästa erfarenheter av stegen ifråga. Brandstyrelsen vill alltså föreslå, att en dylik stege anskaffas. Vad därefter angår anskaffandet av bilen, på vilken stegen skall monteras, har brandstyrelsen haft att välja mellan en bil av samma fabrikat som stegen, d. v. s. det tyska fabrikatet Magirus, eller en bil av annan till-

N:o 47.
Ang. anskaffande av en ny stegautomobil för brandverket

verkning. Vid ställningstagandet till denna fråga ha jämväl sådana synpunkter, som möjligheterna av snabb reparation av bilen genom lätt tillgång till reservdelar, beaktats. Brandstyrelsen har därvid kommit till den uppfattningen, att den bästa lösningen säkerligen vore anskaffandet av ett svenskt Volvo-chassis och påmontering å detsamma vid den tyska fabriken av stegen. Detta tillvägagångssätt har använts av flera svenska brandkårer och förordas av brandtekniska fackmän. Kostnaderna skulle också på så sätt komma att bliva något lägre. Då Volvofabriken samarbetar med den tyska producenten av brandstegar, möter ur den synpunkten icke heller några hinder för det nämnda tillvägagångssättet. Leveransen skulle lämpligen kunna ske genom Volvos härvarande försäljare, Aktiebolaget Yngve Swenson, vilken åtagit sig att stå såsom huvudleverantör såväl av bilen som stegen.

Vid de förhandlingar i ärendet, som förts med ovan nämnda bolag, har priset preliminärt överenskommits till 42.000 kronor såväl för bilen som stegen, den senare komplett påmonterad. I priset ingå jämväl tullkostnader för stegen.

För finansieringen av köpet torde lämpligen i första hand kunna tagas i anspråk medel, som influtit såsom gåva från Städernas Allmänna Brandstodsbolag och vilka fonderade medel för det närvarande uppgå till sammanlagt 18.366 kronor 69 öre. I enlighet med stadsfullmäktiges beslut rörande medlens användning skola desamma disponeras för ändamål, som kan vara ägnat att främja utvecklingen och fulländningen av stadens brandväsende. Under de närmaste åren torde ytterligare årliga bidrag om cirka 6.000 kronor från brandstodsbolaget vara att förvänta.

Med stöd av vad sålunda anförts får brandstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för inköp av i ärendet omförmälda brandstegautomobil ställa till brandstyrelsens förfogande ett anslag å 42.000 kronor.

Västerås den 29 mars 1938.

För brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

/Paul Grante.

N:o 48.

Drätselkammarens skrivelse ang. bidrag till Västerås stads förening mot tuberkulos för ombyggnad av kolonifastighet vid Apelviken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige den 31 sistlidne januari har Västerås stads förening mot tuberkulos med bifogande av årsberättelse för föreningens verksamhet under år 1937 hemställt om ett anslag å 15.000 kronor som bidrag till kostnaderna för planerad ombyggnad av föreningens kolonifastighet Lindersnäs vid Apelviken cirka en halv mil söder om Varberg. Ombyggnadsarbetet avser i huvudsak tillskapandet av nya utrymmen och förbättrade hygieniska anordningar i föreningens bemälda fastighet, vilka blivit en följd av nya tidens krav och vilkas tillgodoseende är oundgängligen nödvändigt för att barnantalet ej skall behöva betydligt nedskrivas. Föreningen har antagit ett anbud å utförandet av ifrågavarande ombyggnadsarbeten, slutande å 37.200 kronor. Arvsfonden har lämnat bidrag till kostnaderna med ett anslag å 15.000 kronor. Återstoden av byggnadskostnaderna eller sålunda 22.200 kronor kan ej i sin helhet av föreningen bestridas med egna medel utan att föreningens verksamhet äventyras. Då det för staden är av stor betydelse, att föreningen beredes möjlighet att i oförminskad omfattning fortsätta sin hittillsvarande samhällsnyttiga verksamhet för beredande av vård åt tuberkuloshotade barn från Västerås stad, finner drätselkammaren föreningens förevarande framställning synnerligen behjärtansvärd.

Med hänsyn till ovanstående får drätselkammaren hos stadsfullmäktige anhålla, att stadsfullmäktige måtte besluta

att bevilja Västerås stads förening mot tuberkulos ett anslag å 15.000 kronor såsom bidrag till kostnaderna för utförandet av de i ärendet omförmälda ombyggnadsarbeten å föreningens kolonifastighet Lindersnäs,

samt att beloppet ifråga, 15.000 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 7 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 48.

Ang. bidrag till Västerås stads förening mot tuberkulos för ombyggnad av kolonifastighet vid Apelviken.

Västerås stads förening mot tuberkulos har alltsedan år 1905 utfört sitt förebyggande arbete till tuberkulosens bekämpande. Icke minst har det gällt att söka skydda och hjälpa de tuberkuloshotade barnen. Sedan år 1912 har föreningen i detta syfte utövat sommarkoloniverksamhet, fr. o. m. 1925 i egen kolonifastighet, Lindersnäs, vid Apelviken, c:a ½ mil söder om Varberg. 40—46 barn i åldern 4—14 år ha där under c:a 10 veckor varje sommar fått njuta av sol, havsluft och salta bad samt närande kost. Resultatet har varit utomordentligt gott. Barnen ha kommit hem friska och solbrynta och med en medelviktsökning av 2½—3 kg.

Emellertid har man arbetat under i flera avseenden rätt primitiva förhållanden. Den nya tiden med sina berättigade krav på större utrymmen, förbättrade hygieniska anordningar och lämpligare arbetsförhållanden för personalen har gjort sig gällande även beträffande koloniverksamheten. Föreningen har därför sett sig nödsakad att gå in för en väsentlig utvidgning av kolonifastigheten, om man inte skulle bli tvungen att betydligt nedskära barnantalet, vilket ej gärna bör komma ifråga, då efterfrågan på platser länge varit större än tillgången.

De behov, som framför allt måste tillfredsställas äro sovsalar (2 st.), isoleringsrum (2 st.) för sängliggande sjuka, tvättrum (2 st.), sovrum för 2 st. biträden, lekhall (vid ogynnsam väderlek), uthus för sanitära anläggningar och förrådsutrymmen.

Föreningens styrelse har haft åtskilliga olika förslag under omprövning, men har måst stanna för fullständig ombyggnad av den gamla byggnaden såsom det mest ändamålsenliga.

Ritningar och kostnadsförslag (entreprenadanbud från 3 st. olika byggnadsfirmor i Varberg) ha inkommit, och har styrelsen beslutat antaga ett anbud slutande på 37.200 kr. (trettiosjutusen tvåhundra) — inklusive alla ledningar och planeringar.

För finansieringen av ombyggnaden har styrelsen begärt anslag från Arvsfonden, som beviljat dess anhållan med kr. 15.000.

Troligen kommer det hela med inventarier o. d. att kräva en summa av c:a 40.000 kr., vilket skulle innebära en väl stark belastning av föreningens ekonomiska ställning. De förefintliga reserverna äro väl behövliga för säkerställandet av det löpande arbetet, som genom den nya dispensärorganisationen blir betydligt mera omfattande och kostsamt än förut.

Med hänsyn till det betydelsefulla arbete, som föreningen under många år utfört och alltjämt utför, vågar föreningens styrelse därför vördsamt hemställa, att stadsfullmäktige ville bevilja föreningen ett lika stort engångsanslag för ovannämnda ändamål, som staten genom Arvsfonden tidigare beviljat, d. v. s. kr. 15.000 (femton tusen).

Västerås den 31 januari 1938.

För Västerås stads förening mot tuberkulos:

THORWALD BERGQUIST.

N:o 48. *Ang. bidrag till Västerås stads förening mot tuberkulos för ombyggnad av kolonifastighet vid Apelviken.*

Årsberättelse för år 1937, avgiven av styrelsen för Västerås stads förening mot tuberkulos.

Styrelsen har utgjorts av följande medlemmar:
Ordförande: Borgmästaren Thorwald Bergquist.
Vice ordförande: Doktor C. Idar.
Kassaförvaltare: Kronouppbördskassör O. Karlsson.
Övriga ledamöter hava varit: Doktor J. Lundblad, Bankdirektör J. Hult, Tapetserare C. Bäckman, Fru E. Fjellander, Redaktör E. Berg, Doktor Hj. Lind-Campbell.
Sekreterare: Syster Lisa Nilsson.

Styrelsen har under året sammanträtt fyra gånger. Därvid har möjligheten av ombyggnad av fastigheten Lindersnäs, utanför Varberg, diskuterats. Av Arvsfonden har till ombyggnad erhållits ett anslag på 15.000 kr.

Doktor Idar har även under det gångna året varit läkare vid dispensären. Dispensärsköterska: Syster Lisa Nilsson.

Föreningen har under sommaren 1937 från den 9/6—27/8 haft 41 barn på föreningens egen koloni, Lindersnäs, utanför Varberg. Kolonien har förestått av dispensärsköterskan Lisa Nilsson. Hälsotillståndet bland barnen var mycket gott. Medelviktökning: 3 kg. Dagskostnad pr barn kr. 1: 52.

Som vikarie på dispensären i Västerås har tjänstgjort Syster Ingeborg Benzon.

Angående dispensärens verksamhet hänvisas till läkarens årsberättelse.

Föreningens ekonomiska ställning samt utgifter och inkomster framgår av följande räkenskapsutdrag:

Föreningens ekonomiska ställning:

Tillgångar:		1/1 1937:		31/12 1937:
Kassabehållning		605: 93		401: 95
Banktillgodohavande i:				
Västerås Stads Sparbank	41.971: 50		57.004: 03	
Varbergs Stads Sparbank	140: 20		56: 86	
Svenska Handelsbanken	1.439: 16	43.550: 86	1.517: 99	58.578: 88
Inventarier		1: —		1: —
Fastigheten Lindersnäs		18.500: —		18.500: —
	Kronor	62.657: 79		77.481: 83

Föreningens fonder:

Märta och Ernst Björkmans fond	11.339: 16		11.367: 99	
Fru Louise Åhfeldts fond	9.500: —	20.839: 16	9.500: —	20.867: 99
Kapitaltillgång		41.818: 63		56.613: 84
	Kronor	62.657: 79		77.481: 83

N:o 48.

Ang. bidrag till Västerås stads förening mot tuberkulos för ombyggnad av kolonifastighet vid Apelviken.

Föreningens verksamhet 1937.

Inkomster:

Anslag från:			
Västerås stad	4.000: —		
Allmänna Svenska Elektriska A.-B.	500: —		
Aktiebolaget Svenska Metallverken	400: —		
Konsum i Västerås	200: —		
Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos	1.200: —	6.300: —	
Statsanslag	1.843: 98		
Majblomman	1.870: —		
Årsavgifter	959: —		
Allmänna Arvsfonden	15.000: —		
Räntor och rabatter	1.144: 34		
Övriga inkomster	18: 80		
Återlevererade medel från koloniens verksamhet	110: 21	20.946: 33	27.246: 33
		Kronor	27.246: 33

Utgifter:

Avlöningar			4.213: 52
Underhåll av dispensär			366: 41
Resor i dispensärens tjänst			112: 45
Expeditionskostnader			562: 76
Sjukvårdsartiklar			140: 12
Organiserad barnavård i:			
Västerås	321: 40		
Lindersnäs	4.609: 63		4.931: 03
Övriga utgifter för organiserad barnavård			316: 99
Utdelat understöd			1.472: 29
Fastigheten Lindersnäs			335: 55
Årets överskott			14.795: 21
		Kronor	27.246: 33

Västerås den 24 februari 1938.

C. IDAR.
V. ordförande.

Lisa Nilsson.
Sekreterare.

N:o 49.

Drätselkammarens skrivelse ang. anställande av ett barnavårdsbiträde.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige den 1 innevarande april har barnavårdsnämnden hemställt om ett anslag å 2.025 kronor för anställande av ett extra biträde åt barnavårdssystern i Västerås under tiden 1 april till 31 december innevarande år.

Drätselkammaren vill för sin del tillstyrka bifall till framställningen och får därför hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att bevilja barnavårdsnämnden ett anslag å 2.025 kronor till avlöning för ett extra biträde åt barnavårdssystern i Västerås under tiden 1 april till 31 december innevarande år,

samt att beloppet ifråga, 2.025 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 7 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Västerås stads barnavårdsnämnd år 1931 startade barnavårdscentral för läkareundersökning, rådgivning och övervakning av spädbarnsvården inom staden i den mån, hänvändelse gjordes till centralen, har besöksfrekvensen vid densamma stadigt ökat år från år. Sålunda utgjorde antalet under år 1937 vid centralen inskrivna barn 412 mot 232 under startåret 1931. Detta visar, att denna gren av social verksamhet har vunnit förtroende och förståelse i skilda läger inom samhället. Att vården om de späda barnen är ytterst betydelsefull till motverkande av barndödligheten samt till grundläggande förbättring av släktets hälsotillstånd, är numera så allmänt erkänt, att det i detta sammanhang ej behöver särskilt betonas.

N:o 49.
Ang. anställande av ett barnavårdsbiträde.

Arbetet bedrives *dels* genom regelbundna läkaremottagningar en gång i veckan och *dels* genom besök av barnavårdssystern i barnens hem för kontroll och rådgivning angående vård och uppfödning. Dessa hembesök äro av största betydelse för att verksamheten skall kunna nå den effektivitet, som åsyftas.

Genom den betydande omfattning, verksamheten sålunda numera antagit, är det icke möjligt för barnavårdssystern att medhinna alla de hembesök och övriga arbetsuppgifter, som åvila henne, varför det, för att arbetet skall kunna nöjaktigt utföras, är erforderligt, att ett biträde åt henne anställes tillsvidare. Sådant biträde måste givetvis ha barnavårdsutbildning, varför avlöningen ansetts icke kunna sättas lägre än 225: — kronor i månaden.

Barnavårdsnämnden vill i samband härmed meddela, att nämnden ansett sig nödsakad, för att arbetet icke skall äventyras, att anställa sådant biträde tillsvidare från och med innevarande april månad.

På grund av vad sålunda anförts får barnavårdsnämnden för anställande av biträde tills vidare åt barnavårdssystern hemställa om ett anslag à 2.025: — kronor till avlöning åt sådant extra biträde under tiden 1/4—31/12 innevarande år.

Västerås den 1/4 1938.

För barnavårdsnämnden:

EM. GRANÉR.

/*Axel Norén.*

N:o 50.

Drätselkammarens skrivelse ang. befrielse från kommunalutskylder för H. T. Jakobssons sterbhus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren den 23 nästlidne mars har barnavårdsföreståndaren Carl E. Scott i Västerås i egenskap av förmyndare för avlidne förrådsarbetaren Harald Teodor Jakobssons från Agnegatan 15 här i staden omyndige son Lars Olof Harald, född den 2 september 1925, hemställt om befrielse från sterbhuset åvilande kommunalutskylder i Västerås stad för år 1937.

Förrådsarbetaren Harald Teodor Jakobsson avled den 27 sistlidne februari och efterlämnade såsom enda dödsbodelägare ovannämnde omyndige son Lars Olof Harald. Tillgångarna i boet utgjordes av fast egendom, hälften av stadsägan 1209 i Västerås, taxeringsvärderad till 3.000 kronor, kontanta medel 513 kronor 19 öre, lösegendom värderad till 200 kronor och begravningshjälp 200 kronor eller sålunda tillhopa till 3.913 kronor 19 öre. Avgående poster och skulder utgjordes av begravningskostnader 250 kronor, fastigheten åvilande

N:o 50.
Ang. befrielse från kommunalutskylder för H. T. Jakobssons sterbhus.

inteckningslån 1.500 kronor samt obetalda och kommande skatter till ett beräknat belopp av 400 kronor eller sålunda tillhopa 2.150 kronor. Behållningen i boet uppgick alltså till 1.763 kronor 19 öre.

De kommunalutskylder, som med ansökningen avses, utgöras av kommunal inkomstskatt 92 kronor 50 öre och kommunal fastighetsskatt 11 kronor 10 öre. Dessa skatter hava erlagts å första uppbördsstämman den 9 mars 1938.

Enligt bestämmelserna i 55 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 äger dödsboet efter avliden person hos vederbörande beskattningsnämnd erhålla befrielse från skattskyldighet för sådan den avlidnes inkomst, som skolat upptagas till beskattning under det år han avlidit eller under året näst därefter. Därest alltså vad beträffar nu förevarande fall förrådsarbetaren Harald Teodor Jakobsson avlidit blott ett par månader tidigare eller före utgången av år 1937, så hade dödsboet kunnat göra framställning till vederbörande beskattningsnämnd om befrielse från nu förevarande skatter.

Under beaktande av nyssnämnda särskilda förhållande och de för övrigt i ärendet föreliggande synnerligen ömmande omständigheterna får drätselkammaren härmed under tillstyrkande av ansökningen överlämna ärendet till stadsfullmäktige för avgörande och sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att befria dödsboet efter i ärendet omförmälde förrådsarbetaren Harald Teodor Jakobsson från skattskyldighet för 1937 års kommunalutskylder till Västerås stad, utgörande sammanlagt ett belopp å 103 kronor 60 öre, samt att de redan erlagda skattebeloppen avseende nyssnämnda utskylder skola till dödsboet återbetalas.

Västerås den 7 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad, som den 14 innevarande mars blivit förordnad till förmyndare för avlidne förrådsarbetaren Harald Teodor Jakobsson och hans likaledes avlidna hustru Olga Johanna Jakobssons omyndiga barn, Märta Bernhardina, f. 5/8 1920, och Lars Olof Harald, f. 2/9 1925, får härmed vördsamt anhålla om befrielse från erläggande av sterbhuset åvilande skatter till kommunen för år 1937, som belöper sig å den avlidne faderns arbetsinkomst och fastighet, stgn. 1209.

Som motivering härför får jag framhålla, att alla tillgängliga medel äro

nödvändiga för den minderåriga gossens underhåll och för att om möjligt kunna behålla fastigheten för barnens räkning.

N:o 50.
Ang. befrielse från kommunalutskylder för H. T. Jakobssons sterbhus.

För att sköta hemmet åt barnen ha vi måst anställa en husföreståndarinna, som måste avlönas.

Som kommunalutskylderna för år 1937 enl. närslutna debetsedlar inbetalts innan jag blev förordnad till förmyndare, anhålles vördsamt att dessa måtte avkortas och återbetalas till undertecknad för sterbhusets räkning.

Transumt av boupptecknig, förmyndareförordnande samt två st. debetsedlar bifogas.

Västerås den 23 mars 1938.

Carl E. Scott,
förmyndare.

N:o 51.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets utlåtanden ang. utsträckt lästid vid folkskolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har att enligt stadsfullmäktiges beslut den 24 sistlidne februari avgiva utlåtande över en av folkskolestyrelsen i skrivelse till fullmäktige av den 17 i samma månad gjord hemställan om ändring i 12 § av det för Västerås folkskolor gällande reglementet, innefattande i huvudsak utsträckning av lästiden vid stadens folkskolor till 39 veckor, ävensom om anslag för därav föranledda löneökningar till lärarepersonalen och kostnadsökning för städning; och får drätselkammaren i ärendet anföra följande.

Då nu Västerås stad genom de av 1937 års riksdag antagna nya bestämmelserna i fråga om skoldistriktens rätt att bestämma om lästidens längd ställes inför valet att förkorta lästiden från nuvarande 37 veckor till 34½ resp. 36½ veckor eller att förlänga lästiden till 39 veckor, allt per år, anser drätselkammaren att avgörandet härvidlag bör träffas under största hänsyn till verkningarna för skolbarnen och deras föräldrar samt målsmän av en förlängning eller förkortning av lästiden. Ur denna synpunkt bör en förlängning av lästiden ej komma ifråga, därest överansträngning av skolbarnen därigenom kan befaras uppstå. Då emellertid även en avkortning av lästiden kan tänkas medföra nackdelar för skolbarnen i den mån de nu föreskrivna kurserna ej kunna medhinnas utan ökning av arbetstempot, vill drätselkammaren ej motsätta sig den av folkskolestyrelsen föreslagna förlängningen av lästiden, dock under uttalande av det önskemålet, att det till främjande av skolbarnens fysiska fostran inlägges minst 10 halva läsdagar [redacted] att av skolbarnen användas för friluftsliv och idrottsövningar.

N:o 51.
Ang. utsträckt lästid för folkskolan.

I fråga om den av folkskolestyrelsen föreslagna löneökningen till övningslärare och övningslärarinnor i anledning av lästidens förlängning får drätselkammaren allenast hänvisa till sin tidigare intagna ståndpunkt vid yttrande till stadsfullmäktige över den av folkskolestyrelsen då begärda och av stadsfullmäktige den 24 sistlidne februari beslutade provisoriska löneökningen för övningslärarpersonalen vid stadens folkskolor. Drätselkammaren framhöll i sagda yttrande, att de av drätselkammaren tillstyrkta löneökningarna voro så avvägda, att löneförmånerna även efter en eventuell utökning av lästiden vid stadens folkskolor måste anses fullt skäliga, varför den av regleringen berörda personalen icke kunde påräkna ytterligare förhöjningar under angivna förhållanden. Däremot finner drätselkammaren den av folkskolestyrelsen begärda kostnadsökningen för städning motiverad och skälig.

Under hänvisning till ovanstående får drätselkammaren sålunda föreslå stadsfullmäktige, att fullmäktige ville besluta

att bifalla folkskolestyrelsens framställning om utökning av lästiden vid stadens folkskolor till 39 veckor per år,

att vidtaga de därav föranledda ändringarna i 12 § av det för stadens folkskolor gällande reglementet i enlighet med folkskolestyrelsens i ärendet ingivna förslag,

samt att för täckande av ökningen i städningskostnader med anledning av lästidens utsträckning anvisa ett belopp å 300 kronor avseende tiden från och med 1 juli till och med den 31 december innevarande år, att utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 14 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet har att enligt stadsfullmäktiges beslut den 24 sistlidne februari avgiva utlåtande över en av folkskolestyrelsen i skrivelse till fullmäktige av den 17 i samma månad gjord hemställan om ändring i 12 § av det för Västerås folkskolor gällande reglementet, innefattande i huvudsak utsträckning

av lästiden vid stadens folkskolor till 39 veckor, ävensom om anslag för därav föranledda löneökningar till lärarpersonalen och kostnadsökning för städning; och får beredningsutskottet i ärendet anföra följande. **N:o 51.** *Ang. utsträckt lästid för folkskolan.*

Sedan skoldistriktens hittillsvarande beslutanderätt i fråga om lästidens längd vid folkskolorna genom de av 1937 års riksdag antagna nya bestämmelserna, som skola träda i full tillämpning från och med den 1 juli innevarande år, blivit inskränkt till valet mellan alternativen 34½, 36½ eller 39 veckors lästid per år, har nu även Västerås stad att träffa avgörande i frågan för stadens folkskolor. Som den nuvarande lästiden utgör 37 veckor, har staden alltså att välja mellan en förkortning av lästiden till 34½ resp. 36½ veckor eller en förlängning av lästiden till 39 veckor. Inför detta val bör enligt beredningsutskottets förmenande den största vikt tillmätas verkningarna för skolbarnen samt deras föräldrar och målsmän av en förlängning eller förkortning av lästiden. Såsom betydelsefullt härvidlag har utskottet erfarit, att redan nu ett viss jäkt är rådande för att inom ramen av den anslagna lästiden kunna medhinna de för stadens folkskolor fastställda kurserna med de i kursplanerna inlagda nytillkomna uppgifterna i fråga om undervisning i diverse ämnen såsom trafikkunskap, sparverksamhet och alkoholfrågan. Dessutom föreligger ett behov av att vidga tillgodoseendet av barnens fysiska fostran genom utsträckt antal halva läsdagar för gymnastik och idrott.

Vid övervägandet av dessa synpunkter ävensom övriga under ärendets beredning inhämtade upplysningar har utskottet funnit vägande skäl föreligga för en förlängning av lästiden till 39 veckor per år. Utskottet vill i detta sammanhang även hänvisa till att samtliga länets övriga städer redan fattat beslut om lästidens förlängning till 39 veckor. Slutligen önskar utskottet även framhålla, att den samtidigt med de nya bestämmelserna om lästidens längd av riksdagen genomförda löneregleringen för lärare vid folk- och småskolor innefattade, att den statliga avlöningen av lärare i skriv- och läsämnen skall utgå enligt lönegrupperna 15, 16 och 17, beroende på om lästiden är bestämd till 34½, 36½ eller 39 veckor, varvid den högsta lönegruppen motsvarar den längsta lästiden. Genom utsträckning av lästiden till 39 veckor beredes sålunda staden möjlighet att för sina folkskolor konkurrera med andra skoldistrikt om de bästa lärarkrafterna.

Enligt den av 1937 års riksdag antagna löneregleringen kommer staten att övertaga hela avlöningen av lärare i läs- och skrivämnen. Däremot har staden allt fortfarande att svara för lönerna till lärare i övningsämnen, vilka för Västerås stads folkskolors vidkommande äro slöjdlärare och slöjdlärarinnor samt skolköksläraringar. De för denna lärarpersonal gällande lönebestämmelserna reglerades senast genom stadsfullmäktiges beslut den 24 sistlidne februari, varvid provisoriska lönetillägg beviljades envar slöjdlärare med 300 kronor, envar slöjdlärarinna med 546 kronor och envar skolköksläraringa med 900 kronor, allt per år räknat. Vid beslutet om ifrågavarande löneökningar uttalades, att löneförhöjningarna voro så avvägda, att löneförmånerna även efter en eventuell utökning av lästiden vid stadens folkskolor måste anses fullt skäliga, varför den av regleringen berörda personalen icke kunde påräkna ytterligare förhöjningar under angivna förhållanden. Beredningsutskottet vill i anledning av folkskolestyrelsens förslag om löneökning åt övningslärarpersonalen i samband med läs-

N:o 51. *Ang. utsträckt lästid för folkskolan.*

tidens förlängning allenast hänvisa till stadsfullmäktiges nyssnämnda ståndpunktstagande. Däremot finner utskottet den av folkskolestyrelsen föreslagna kostnadsökningen för städning motiverad och skälig.

Under hänvisning till ovanstående får beredningsutskottet sålunda föreslå stadsfullmäktige, att fullmäktige ville besluta

att bifalla folkskolestyrelsens framställning om utökning av lästiden vid stadens folkskolor till 39 veckor per år,

att vidtaga de därav föranledda ändringarna i 12 § av det för stadens folkskolor gällande reglementet i enlighet med folkskolestyrelsens i ärendet ingivna förslag,

samt att för täckande av ökningen i städningskostnader med anledning av lästidens utsträckning anvisa ett belopp å 300 kronor avseende tiden från och med 1 juli till och med 31 december innevarande år, att utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 13 april 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med den vid 1937 års riksdag genomförda löneregleringen för lärare vid folk- och småskolor träffades nya bestämmelser med avseende på den årliga lästiden, vilka bestämmelser skola träda i full tillämpning fr. o. m. 1/7 1938. Hittills har den s. k. lagstadgade minimilästiden omfattat 34½ veckor. Endast för denna tid har statsbidrag utgått till lärarnas avlöning. I den mån skoldistrikten frivilligt föranstaltat om utsträckning av lästiden över nämnda minimum, ha dessa själva fått svara för kostnaderna härför. I Västerås har lästiden sedan lång tid tillbaka utgjort 37 veckor, varvid staden haft att betala övertidsläsningsersättning för 2½ veckor.

Den frihet för skoldistrikten, som hittills rått, att själva besluta om skoltidens längd, under förutsättning att denna ej understege 34½ veckor, har så tillsvida begränsats, att numera endast trenne alternativ erbjuda sig, näml. 34½, 36½ och 39 veckor. Mellan dessa ha skoldistrikten rätt att välja, och staten svarar för hela lönekostnaden till lärare i läs- och skrivämnen.

N:o 51.
Ang. utsträckt lästid för folkskolan.

Vilken av de förutnämnda lästiderna, Västerås bör välja, torde närmast böra bli en omdömesfråga, varvid hittills vunna erfarenheter synas vara ägnade att lämna god vägledning. Dessa erfarenheter ge vid handen, att ett nöjaktigt inhämtande av de för stadens folkskolor fastställda kurserna medföra ett visst jäkt, som särskilt för de svagare begåvningarna innebära allvarliga olägenheter. De nya uppgifter, t. ex. undervisning i trafikvård, sparverksamhet, alkoholfrågan m. m., varmed skolarbetet undan för undan utökats, har självfallet bidragit till att göra dessa olägenheter mera kännbara. Med hänsyn härtill skulle en minskning av lästiden — låt vara obetydlig — vara en allvarlig sak, medan däremot en ökning på ett par veckor framstår som ett välmotiverat önskemål. Att man sett denna fråga på samma sätt inom övriga rikets stadsskoldistrikt, framgår av en förfrågan, som gjorts hos resp. folkskolestyrelser. I samtliga större och medelstora städer har redan beslut fattats om 39 veckors lästid. Detsamma torde även vara fallet beträffande mindre städer. Så har sig styrelsen bekant, att de övriga städerna inom Västmanlands län vidtagit åtgärder för ökning av lästiden till 39 veckor. Statsmakterna ha också funnit en sådan utveckling av frågan om folkskolans lästid önskvärd. Sålunda yttras i statsutskottets utlåtande (n:r 140, sid. 46) härom följande: "Föredragande departementschefen gav starkt uttryck åt sin förhoppning om en successiv förlängning av läsåret. Sannolikt blir detta också fallet i städer och samhällen, sedan en utsträckning av lästiden icke kommer att påverka kommunens kostnader för skolväsendet. På dylika orter tala även sociala skäl för ett längre skolår. Föräldrar och målsmän sakna i ganska stor utsträckning möjlighet att ägna barnen tillsyn och omvårdnad under de nu långa ferierna. En förlängning av undervisningstiden kommer att för hemmen innebära en väsentlig hjälp vid barnens fostran."

Att denna sistnämnda synpunkt ger uttryck för en uppfattning, som man hyser på föräldrahåll, har folkskolestyrelsen fått bekräftat vid ett antal föräldramöten, där frågan om förlängning av lästiden varit föremål för överläggning. Samstämmigt har därvid omvittnats, att man ej minst bland mödrarna känner det som en lättnad, då barnen få ställas under skolans omvårdnad. Därtill kommer, att en förlängd tid för barnens deltagande i skolans barnbespisning innebär ökad hjälp för de allra fattigaste hemmen.

En allvarlig fråga, som i detta sammanhang uppställer sig, är den, om en lästid av 39 veckor kan tänkas inverka menligt på barnens hälsa. Då i några städer denna lästid redan förut tillämpats, har styrelsen förfrågat sig hos resp. skolläkare rörande av dem gjorda erfarenheter med avseende på denna fråga. Samtliga ha förklarat, att de ej funnit en lästid på 39 veckor i och för sig innebära någon hälsorisk. Av vida större betydelse vore det sätt, varpå arbetet bedreves. En lugn arbetstakt under en något längre tid vore att föredraga framför ett forcerat arbetstempo under en kortare tid. Inströdda rekreationsmoment under lästiden vore att rekommendera. Det kan i detta sammanhang nämnas, att vi redan nu ha ett mindre antal halva läsdagar, avsedda till lek och idrott i det fria under klasslärarens ledning. Ett något ökat utrymme för denna form av avspänning i arbetet har utan tvivel goda skäl för sig.

Det torde i detta sammanhang böra påpekas, att ferierna även med en lästid av 39 veckor bli ganska rundligt tilltagna. Styrelsen har tänkt sig att höst-

N:o 51. *Ang. utsträckt lästid för folkskolan.*

terminen skulle pågå tiden 20/8—20/12 och vårterminen 10/1—8/6. Julferien skulle alltså omfatta 3 veckor och sommarferien 10 veckor.

Den omständigheten att — som förut är nämnt — praktiskt taget alla städer och tillika ett stort antal landskommuner beslutat 39 veckors lästid innebär ytterligare ett mycket tungt vägande skäl för Västerås att följa de övrigas exempel. Det lär ej kunna undvikas, att rekryteringen av lärarekåren ur kvalitativ synpunkt eljest kommer att lida svårt avbräck, ty det blir självfallet så, att de bästa krafterna söka sig dit, där de bästa villkoren erbjuda sig. Genom den senaste löneregleringen är också skoldistrikt förbjudet att bevilja kommunala lönetillskott.

Som förut är nämnt svarar staten för hela avlöningen till lärare i läs- och skrivämnen. Någon ökad utgift för detta ändamål påkallas sålunda ej av en ökning av lästiden till 39 veckor. Då emellertid den statliga löneregleringen ej avser lärare i övningsämne (slöjdlärare- och lärarinnor samt skolkökslärarinnor) komma för deras vidkommande liksom även för städning ökade anslag att erfordras.

Under förutsättning att slöjd- och skolkökslärarinnornas löner ställas, som hittills varit fallet, i viss relation till småskollärarinnas, komma lönerna för nämnda lärarinnekategorier att ökas med skillnaden i lön mellan 8:e och 9:e lönegraden. Denna skillnad varierar inom de olika löneklasserna mellan 150 och 180 kr. jämte dyrtidstillägg (f. n. v. 14 %).

För slöjdlärare åter skulle övertidsläsningsersättningen ökas för en tid av två veckor och variera för de olika lönegraderna mellan 110 och 144 kr. jämte dyrtidstillägg (f. n. v. 32 %).

De ökade utgifterna för städning uppgå till 600 kr.

De sammanlagda merutgifterna utgöra:

Till slöjdlärare	kr.	685: —
„ slöjdlärarinnor och skolkökslärarinnor	„	2.386: —
„ städning	„	600: —
Summa kronor		3.671: —

Då emellertid statens bidrag till avlöning av lärare kommer att med en ökning av lästiden till 39 veckor uppgå till c:a 34.000 mer än för närmast lägre tillåtna lästid, erhåller staden tillbaka c:a 2.500 kr. i form av skatt på nämnda merinkomst.

Förslag till den ändring i reglementet för Västerås folkskolor, som påkallas av förslaget om utsträckt lästid bifogas.

Med åberopande av vad härovan anförts får folkskolestyrelsen hemställa,

att stadsfullmäktige behagade godkänna bifogade förslag till ändring av § 12 i folkskolans reglemente samt

att för tiden 1/7—31/12 1938 anvisa kr.

1.835: 50 till lönefyllnad åt lärare i övningsämne samt till städning. **N:o 51.** *Ang. utsträckt lästid för folkskolan.*

Västerås den 17/2 1938.

På folkskolestyrelsens vägnar:

RICH. SÖDERQUIST.

Em. Granér.

Förslag till ändring av § 12 i reglementet för Västerås folkskolor.

1. Den årliga undervisningstiden utgör 39 veckor, fördelade på en höstter-min och en vårtermin.

Höstterminen omfattar sjutton och en halv veckor, vårterminen tjugoen och en halv veckor.

Läsåret börjar med höstterminen.

2. Undervisningen pågår under veckans alla söckendagar.

3. Antalet verkliga undervisningsdagar skall utgöra 214, vari inräknas upprops- och terminsavslutningsdagar.

4. Årliga lovdagar äro den 1 oktober, den 6 november, torsdagen och lördagen före samt tisdagen och onsdagen efter påsk, den 1 maj, lördagen före pingst samt en dag före varje termins avslutning.

Därutöver äger folkskolinspektören att inställa undervisningen en eller annan dag varje termin för att bereda lärjungarna tillfälle till deltagande i skolutflykt eller idrottsövning, till övervarande av en minnesfest samt för skollokalernas rengöring eller av annan anledning.

Rätt avskrivet betygar

Em. Granér.

N:o 52.

Beredningsutskottets och Drätselkammarens utlåtanden ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet har att enligt stadsfullmäktiges beslut den 21 juni 1935 avgiva yttrande över betänkande i frågan om stadens inköpsväsende, som med skrivelse den 29 maj 1935 avlämnats av en av stadsfullmäktige den 29 november 1934 tillsatt särskild kommitté.

Beredningsutskottet vill samtidigt yttra sig över en skrivelse från drätselkammaren till stadsfullmäktige av den 17 nästlidne mars, vari drätselkammaren med bifogande av betänkande från drätselkammarens särskilda delegerade hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta om vidtagande av i skrivelsen föreslagna åtgärder för förbättring av stadens inköpsväsende ävensom om anställande tillsvidare å extra stat av en assistent åt drätseldirektören och lösande av vissa i samband därmed stående lokalfrågor.

Beredningsutskottet får sålunda i ärendet anföra följande.

Frågan om förbättring av stadens inköpsväsende har ursprungligen väckts av stadens revisorer, vilka bland annat i berättelsen över 1933 års räkenskaper efterlyste en utredning om centralisering av inköpen för stadens räkning.

Tillsättandet av en särskild kommitté för frågans utredning beslöts av stadsfullmäktige efter hörande av beredningsutskottet och i enlighet med utskottets förslag.

Det av kommittén avgivna betänkandet remitterades av stadsfullmäktige dels, såsom ovan angivits, till beredningsutskottet, dels ock till drätselkammaren för yttrande.

Beredningsutskottet anser att den av stadsfullmäktige tillsatta särskilda kommittén givit värdefulla uppslag och anvisningar för nedbringande av stadens kostnader vid inköp och upphandling för stadens räkning. Utskottet anser vidare, att de förslag, som drätselkammarens särskilda delegerade utformat i det av dem avgivna yttrandet den 2 nästlidne mars, på ett lyckligt sätt löst föreliggande frågor, varför utskottet helt ansluter sig till sagda yttrande. I likhet med drätselkammarens särskilda delegerade anser även beredningsutskottet, att de föreslagna nyordningarna i fråga om stadens inköpsväsende ävensom drätseldirektören nu åvilande arbetsbörda motivera tillsättandet tillsvidare av en assistent åt drätseldirektören med de uppgifter och innehavande den kompetens, som angives i yttrandet från drätselkammarens särskilda delegerade. Kostnaderna för anställande av en sådan assistent hava preliminärt beräknats till lägst 500 kronor per månad och innebära sålunda en avsevärd utgift för staden. Det torde emellertid enligt utskottets förmenande kunna förväntas, att assistentens verksamhet skall medföra besparingar i stadens inköp samt i andra avseenden av sådan omfattning, att kostnaderna för assistentens anställande bliva täckta.

Under åberopande av det ovan anförda får sålunda beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige, att stadsfullmäktige ville besluta

N:o 52.
Ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.

dels uttala att vederbörande förvaltningsstyrelser böra anordna samarbete på sätt drätselkammarens delegerades särskilda yttrande angiver och i övrigt iakttaga de anvisningar, som drätselkammaren härutinnan kan finna påkallade,

dels bemyndiga drätselkammaren att tillsvidare å extra stat anställa en assistent åt drätseldirektören med de uppgifter och innehavande den kompetens, som ifrågavarande yttrande ävenledes angiver,

dels ock bemyndiga drätselkammaren att på sätt i yttrandet från kammarens delegerade angives vidtaga åtgärder för lösandet av vissa i samband därmed stående lokalfrågor.

Västerås den 13 april 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige tillsatte den 29 november 1934 en särskild kommitté med uppdrag att verkställa utredning och framlägga förslag rörande stadens inköpsväsende. Med skrivelse den 29 maj 1935 avlämnade kommittén till stadsfullmäktige sitt betänkande med förslag i ärendet.

Den 21 juni 1935 under § 135 i dess då förda protokoll beslöto stadsfullmäktige remittera ifrågavarande skrivelse dels till drätselkammaren med uppdrag att efter hörande av samtliga styrelser och nämnder, som verkställde upphandling för stadens räkning, avgiva utlåtande i ämnet dels ock till beredningsutskottet för yttrande.

En särskild delegation inom drätselkammaren har berett detta ärende och har efter införskaffande av olika förvaltningsorganisationers utlåtanden avgivit ett yttrande i ärendet, som här bifogas.

Detta yttrande har av drätselkammaren till alla delar godkänts.

Utöver det som anföres i detta yttrande, anser sig drätselkammaren endast böra framhålla, att drätselkammaren först sedan närmare undersökts, för

N:o 52. *Ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.*

vilken avlöning den ifrågasatta nya arbetskraften kan anskaffas och kostnaderna för lokalinredning beräknats, är beredd att hos stadsfullmäktige begära anslag för ändamålet.

Under hänvisning till det anförda får drätselkammaren sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

dels uttala att vederbörande förvaltningsstyrelser böra anordna samarbete på sätt delegerades särskilda yttrande angiver och i övrigt iakttaga de anvisningar, som drätselkammaren härutinnan kan finna påkallade,

dels bemyndiga drätselkammaren att tillsvidare å extra stat anställa en assistent åt drätseldirektören med de uppgifter och innehavande den kompetens som ifrågavarande yttrande ävenledes angiver,

dels ock bemyndiga drätselkammaren att på sätt i delegerades yttrande angives vidtaga åtgärder för lösandet av vissa i samband därmed stående lokalfrågor.

Västerås den 17 mars 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Plantin.

YTTRANDE

från drätselkammarens särskilda delegerade ang. förbättring av inköpsväsendet.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 29 november 1934 tillsattes efter därom tidigare väckt förslag en särskild kommitté med uppdrag att verkställa utredning av frågan om centralisering av inköpen för stadens olika institutioner. I det yttrande, som beredningsutskottet avgav i ärendet den 13 november 1934, meddelade utskottet, att vid stadsrevisionens arbete gjorts iakttagelser, som gåvo vid handen, att åtskilligt skulle vara att vinna genom större samarbete vid inköp av förnödenheter för de särskilda institutionernas behov. Utskottet ansåg därför, att en utredning härom och om eventuellt andra åtgärder för nedbringande av stadens utgifter borde komma till stånd. Vidare framhöll utskottet, att kommittén icke borde bindas av några direktiv, men att vid utredningen ej skulle förbises, att enligt kommunallagarna viss själv-

ständighet i avseende å förvaltningen vore tillerkänd de kommunala styrelserna och nämnderna.

N:o 52.
Ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.

I sitt den 29 maj 1935 avgivna yttrande i fråga uttalade kommittén, att inköpsverksamheten vore i flera avseenden bristfällig och mindre affärsmässig, varutinnan som exempel angavs bl. a. att olika institutioner ofta inköpte samma slags varor till olika priser, att allt för många av de hos förvaltningarna anställda befattningshavarna gjorde inköp samt att det ofta förekomme köp hos detaljister i sådana fall, då fördelaktigare pris kunde erhållas genom köp hos tillverkare eller grossister. Kommittén ansåg därför att uppenbara fördelar kunde vinnas genom centralisering av upphandlingen. Kommittén föreslog därför att sådan centralisering skulle åstadkommas på det sätt,

att beredningsutskottet och drätselkammaren bemyndigades utfärda föreskrifter, avseende att samarbete i upphandlingsärenden skulle upptagas mellan de olika förvaltningsgrenarna,

att inköpsrätten begränsades så att inköpen ginge genom en tjänsteman inom varje förvaltning,

att upphandling i den utsträckning sådant lämpligen kunde ske verkställdes för flera förvaltningsgrenar gemensamt, samt

att anbud infordrades i största möjliga utsträckning.

Slutligen hemställde kommittén, att drätselkammaren skulle erhålla till sitt förfogande ett anslag å 600 kronor för bestridande av arvode åt en sakkunnig rådgivare i inköpsfrågor.

Vid behandling av kommitténs förslag den 21 juni 1935 beslöto stadsfullmäktige remittera detsamma dels till drätselkammaren med uppdrag att efter hörande av samtliga styrelser och nämnder, som verkställde upphandling för stadens räkning, avgiva utlåtande i ärendet, dels ock till beredningsutskottet.

Drätselkammaren tillsatte för frågans vidare beredning den 1 augusti 1935 en särskild delegation, bestående av ledamöterna Edv. Karlsson och Widén samt drätseldirektören. Sedan byggmästaren Edv. Karlsson med 1937 års utgång lämnat drätselkammaren, anförtroddes fullföljandet av utredningen åt den särskilda delegationen inom drätselkammaren, som hade bl. a. inköpsfrågor om hand.

Yttranden i frågan hava infordrats från samtliga förvaltningsstyrelser. Av dessa yttranden framgår, att vederbörande styrelser ej hava något emot samarbete i inköpsfrågor i viss utsträckning. Ävenså hava en del styrelser uttalat sig för samköp av en del förnödenheter, som äro gemensamma för olika förvaltningsgrenar. Däremot förklara de flesta förvaltningsstyrelser, att centralisering ej bör ifrågakomma vid inköp av sådana varor, som äro speciella för de särskilda förvaltningarna, såsom skolmaterial för folkskolan, vissa instrument och ritmaterial för byggnadsnämnden, ledningsmaterial för de tekniska verken o. s. v. Enligt uttalandena förekommer redan nu anbudsförfarande i stor utsträckning.

För egen del får drätselkammarens delegation i ärendet anföra följande.

Syftet med föreliggande förslag är att staden vid inköp och upphandling erhåller lägsta möjliga priser utan eftersättande av anspråken på erforderlig

N:o 52. *Ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.*

god kvalitet. I detta syfte torde en var, som har intresse för stadens ekonomiska angelägenheter vilja instämma. I fråga om bästa sättet att nå detta mål kunna dock olika meningar göra sig gällande. Uppenbart vore det icke tillrådligt att för ifrågavarande ändamål tillskapa en förvaltningsapparat, vars kostnader komme att uppgå till eller överstiga den besparing som omorganisationen avser att åstadkomma. Även i övrigt är frågan också långt ifrån lättlöst. Så månghövdad som den kommunala förvaltningen är och så olikartade uppgifter denna har sig förelagd, kommer en reform på ifrågavarande område att stöta på vissa svårigheter. Delegationen har också kommit till den uppfattningen, att de erinringar, som framställts mot inköpsväsendets bristande effektivitet, just haft sin yttersta grund i nämnda förhållande. Hänsyn måste även vid frågans bedömande, såsom beredningsutskottet framhållit, tagas till den självständighet, som lagstiftningen tillerkänt de särskilda förvaltningsorganen, och det ansvar för förvaltningen, som påvilar framförallt de kollegialt arbetande styrelserna och deras medlemmar. Förvaltningsarbetet inom en kommun skiljer sig härutinnan väsentligt från motsvarande förhållanden inom det enskilda näringslivet och blir naturligen mera tungrott än detta.

Emellertid har delegationen efter noggrant övervägande av här angivna synpunkter och efter tagen del av de inkomna yttrandena, samt av en utredning som verkställts rörande omfattningen av stadens inköp och särskilt av vissa standardartiklar, vilka äro gemensamma för flera förvaltningsgrenar, kommit till den uppfattningen, att syftet med det i ärendet framställda förslaget kan vinnas genom åtgärder, som i huvudsak hålla sig inom den nuvarande förvaltningsorganisationens ram.

Främst bör i sådant hänseende åstadkommas ett ordnat samarbete mellan de olika förvaltningsgrenarna. Genom detta samarbete kan förmedelst utbyte av erfarenheter och råd vinnas ökat intresse för och större förtrogenhet med inköpsfrågor hos de tjänstemän, som handhava upphandling, en tillgång som blir av värde även för sådana fall, där vederbörande tjänstemän hava att förberedande handlägga inköpsärenden, vilka avgöras genom styrelsebeslut. Vidare bör samarbetet leda till, att samköp anordnas mellan de olika förvaltningsgrenarna i den utsträckning så befinnes ändamålsenligt. Dylika samköp behöva ej annat än i undantagsfall förbindas med anordnandet av gemensamt förråd, utan kunna ske så, att leveransavtal upprättas med villkor om successiva leveranser motsvarande behovet för de olika institutionernas räkning under en viss tidsperiod. Det framstår för delegationen såsom självfallet, att vid upphandling för stadens räkning såväl i fråga om samköp som eljes anbudsförfarande skall ifrågakomma i största möjliga utsträckning, varvid köpförfrågningar företrädesvis böra riktas till sådana säljare, vilka i egenskap av tillverkare eller grossister kunna förutsättas erbjuda de för staden fördelaktigaste villkoren. Vidare anser delegationen i likhet med kommittén, att inom varje förvaltningsenhet inköpen så vitt möjligt läggas i *en* tjänstemans hand eller under en tjänstemans inseende och ansvar, där ej inköpet är beroende av vederbörande styrelses eller nämnds beslut eller sker i samköp.

Det samarbete i inköpsfrågor, som delegationen sålunda förordar, bör ordnas så, att de tjänstemän, vilka vid de olika institutionerna verkställa inköp eller förbereda inköpsärenden, under drätseldirektörens ledning och ordförandeskap bilda ett inköpsråd. Detta råd sammanträder å bestämda tider, förslags-

N:o 52.
Ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.

vis en gång varje månad eller annars när så påkallas, för överläggning i angelägenheter av gemensamt intresse och för förberedande eller verkställande av samköp. Fall kunna även tänkas förekomma, då endast ett fåtal av inköpstjänstemännen kallas att rådslå. De gemensamma överläggningarna ledas som nämnts av drätseldirektören, under vars inseende och ledning samarbetet koncentreras och samköpen beslutas. Därvid har rådet att med den kännedom och erfarenhet, detta besitter i frågor angående inköp, informera däri deltagande tjänstemän om allt vad som kan vara av värde i och för dessas handläggande av hithörande uppgifter inom respektive förvaltningar. På detta råd ankommer även att så långt görligt och lämpligt är utforma enhetliga eller speciella bestämmelser rörande införandet av kvantitets- och kvalitetskontroll av leveranser för stadens räkning ävensom sådana andra bestämmelser i samband med varas inköp, leverans. mottagning och godkännande till betalning, varförutan ett ordnat inköpsväsen icke kan sägas vara tillfinnandes. Vidare må rådet åstadkomma ett enhetligt blankettsystem för anbuds infordrande och för köpavtals slutande, för rekvisitioner och redovisningar av förnödenheter eller varor såväl inom stadsförvaltningens olika organ som utåt, ävensom annat för inköpsväsendet erforderligt blankettmaterial.

De angivna riktlinjerna för åstadkommande av förbättringar i avseende å inköpsväsendet erfordra enligt kommitténs mening ingen reglementsändring, utan kunna mycket väl fullföljas inom ramen av nuvarande föreskrifter. Detta är också att föredraga därför, att det nu framlagda förslaget bör betraktas som ett försök tillsvidare, då det icke är osannolikt, att arbetet enligt nu anförda riktlinjer efter vunna erfarenheter kan behöva omläggas i ett eller annat avseende. Det synes sålunda lämpligast, att det förslag, som drätselkammaren har att avgiva till stadsfullmäktige inskränkes till att avse ett vägledande uttalande från stadsfullmäktiges sida av innehåll, att vederbörande förvaltningsstyrelser böra anordna samarbete i här ovan angiven riktning och i övrigt iakttaga de anvisningar, som drätselkammaren härutinnan kan finna påkallade.

Emellertid har delegationen vid övervägandet av ovanberörda fråga kommit till insikt om nödvändigheten av att i detta sammanhang även ett annat spörsmål löses, vilket delvis sammanfaller med inköpsfrågan, men som till sin huvudsakliga del ligger utom delegationens egentliga uppgift. I det samarbete, som delegationen förordar för inköpsväsendets rationalisering, skall enligt förslaget drätseldirektören intaga en ledande och sammanhållande ställning. Detta medför för honom ett väsentligt tillägg i förutvarande arbetsuppgifter även därutinnan, att samarbetet med inköpsmännen inom de olika förvaltningarna, för att giva ett ändamålsenligt resultat, måste leda till ökat expeditionsarbete och korrespondens ävensom förhandlingar med leverantörer, varåt allt drätseldirektören måste ägna åtskillig eftertanke och omsorg. Med hänsyn till de mångahanda uppgifter, vilka redan nu åvila drätseldirektören och det ökade arbete, som efter hand tillkommit såsom en följd av stadens tillväxt och utveckling, är det emellertid icke möjligt att utan vidare överföra ifrågavarande nya arbetsområde till drätseldirektörens åligganden.

Delegationen anser därför, att åt drätseldirektören bör ställas till förfogande en assistent. Som nyss antytts är det icke enbart det nu föreslagna nya arbetsområdet som motiverar detta, även om detsamma giver direkt an-

N:o 52. *Ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.*

ledning till framförande av behovet av ökad arbetskraft. Enbart det förhållandet, att de högre tjänstemännens antal inom den centrala kommunalförvaltningen ännu är detsamma som för 20 år sedan, trots att staden under denna tid vuxit avsevärt i folkmängd och nya förvaltningsuppgifter tillkommit, utgör i och för sig ett vägande skäl för behovet av utökad arbetskraft inom drätselförvaltningen. Det står därför klart för delegationen nödvändigheten av att en assistentbefattning åt drätseldirektören inrättas, varigenom denne bleve avlastad åtskilligt detaljarbete, varmed han nu måste taga befattning, för att i stället kunna mera helt ägna sin tid och sitt intresse åt de viktigare åligganden, som ankommer på den verkställande tjänstemannen inom centrala stadsförvaltningen att handlägga och som av denne kräves. Ehuru alltså en ny tjänsteman såsom hjälp åt drätseldirektören icke kan motiveras enbart av den ifrågasatta reformeringen av inköpsväsendet, är inrättandet av en sådan tjänst enligt delegationens åsikt väl motiverad av det allmänna behov av ökad arbetskraft inom det så kallade stadskansliet som redan nu gör sig gällande. Även i fråga om stadsombudsmannens arbete, varav visserligen en del redan provisoriskt frånskilts tjänsten, genom att sekretariatet i byggnadsnämnden anförtrotts åt särskilt tillförordnad person, har detta tilltagit i omfattning så, att om icke någon ytterligare avlastning kan ske, arbetsbördan måste anses alltför betungande. Också av denne befattningshavare handläggas nu en mängd detaljsaker, vilka torde kunna överflyttas på en mindre kvalificerad kraft. Genom överflyttning av en del av stadsombudsmannens smärre uppgifter till assistenten skulle eventuellt stadsombudsmannen kunna återtaga sekreterareskapet hos byggnadsnämnden, varigenom det nu utgående särskilda arvodet för detta uppdrag, 1,800 kronor per år, inbesparades.

Med hänsyn till arten och omfattningen av det arbete, som kommer att åvila assistenten, har delegationen ansett, att denne bör äga kommersiell utbildning och helst även någon administrativ skolning inom kommunalförvaltning. Befattningen bör icke, åtminstone till en början, uppföras på ordinarie stat, utan endast förordnas tillsvidare. Delegationen har i anseende till de kvalifikationer, som fordras, och de höga anspråk på ifrågakommande persons duglighet, som böra ställas, ansett att ett arvode för den nya befattningen, icke understigande 500 kronor per månad, skall utgå.

Som känt är, lider den centrala kommunalförvaltningen av en framträdande lokalbrist. Den föreslagne assistenten behöver givetvis en något sånär tillfredsställande arbetsplats, helst i eget rum. Detta förhållande gör lokalbristen ännu mera kännbar. Delegationen har likväl trott sig finna en lösning av lokalfrågan på det sätt, att det rum ovanför drätseldirektörens tjänsterum, som nu användes som ritrum för stadsplanearbetet, upplåtes åt assistenten samt att ett ritrum inredes å rådhusets vind, vartill utrymme och möjlighet i övrigt förefinnes. I avbidan på nämnda lokalförändringar kan assistenten givas tillfällig plats i drätselkammarens sessionsrum, vilket under expeditionstiden nu användes som kanslilokal. Delegationen finner nämligen, att dess ovan framställda organisationsförslag och i vart fall frågan om inrättande av en assistenttjänst, bör genomföras så snart ske kan.

Västerås den 2 mars 1938.

Delegerade.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 52.

Ang. förbättring av stadens inköpsväsende m. m.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 november 1934 tillsattes en särskild kommitté att verkställa utredning gällande stadens inköpsväsende samt inkomma med yttrande och förslag som denna utredning kunde föranleda.

Efter verkställd granskning av de olika förvaltningarnas upphandling samt genomgående av samtliga inköpsfakturer för år 1934 få vi anföra följande:

Utan att på något sätt vilja klandra de tjänstemän, som ha med upphandlingen eller prisgranskningen att göra, då dessa givetvis icke kunna vara tränade inköpsmän, enär deras anställning i stadens tjänst oftast har helt annan karaktär än inköpsmannens, äro kommitterade av den bestämda uppfattningen, att inköpsverksamheten i stor utsträckning lämnar mycket övrigt att önska.

Så är till exempel affärsmässigheten i en stor mängd affärsavtal mycket bristande,

olika institutioner inköpa ofta samma slag av materialier och förbrukningsartiklar till högst olika priser,

ofta efterfrågas icke konkurrerande leverantörers priser, utan inköp och beställningar göras från för staden ofördelaktigt håll,

allt för många hos de olika förvaltningarna anställda göra inköp,

ofta förekomma stora inköp i detaljhandeln, då i stället genom köp direkt hos tillverkaren eller hos grossist mycket förmånligare pris kunnat erhållas.

Efter ovanstående anmärkningar anse vi, att uppenbara fördelar vinnas genom centralisering av upphandlingen inom staden. Frågan att tillsätta en speciell inköpsman för samtliga stadens förvaltningsgrenar föreslå vi få stå öppen tillsvidare men anse däremot, att omedelbart en ändring bör ske, varför kommitterade anhålla, att stadsfullmäktige ville uppdraga åt beredningsutskottet och drätselkammaren att utfärda föreskrifter om:

att samarbete mellan de olika förvaltningsgrenarna i upphandlingsärenden upptages,

att inköpsrätten begränsas, så att minsta möjliga antal tjänstemän tilldelas samma samt att samtliga inköpsrekvisitioner gå genom en tjänsteman å varje förvaltningsgrupp,

att upphandling av vissa materialier och förbrukningsartiklar verkställes gemensamt,

att anbud infordras i största möjliga utsträckning.

Då kommitterade ha den uppfattningen, att en mellanhand som rådgivare mellan de olika förvaltningarna skulle vara till stor nytta i inköpsärenden hemställes

att ett belopp av kronor 600: — ställes till drätselkammarens förfogande för nämnda ändamål att utgå ur anslaget för diverse och oförutsedda utgifter.

Västerås den 29 maj 1935.

Thure Bergquist.

E. Ekeroth. *Carl Hedberg.*

R. V. Hult. *K. A. Friberg.*

N:o 53.

Beredningsutskottets utlåtande ang. ändring i renhållningsstadgan för staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan hälsovårdsnämnden i Västerås i skrivelse till stadsfullmäktige den 29 nästlidne mars på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige för sin del ville besluta om ändring av 6 § i gällande "Renhållningsstadga för Västerås stads planlagda område och stadens område i övrigt, som i vederbörlig ordning förklarats skola i hälsovårdsavseende betraktas såsom planlagt område" i enlighet med hälsovårdsnämndens förslag ävensom underställa beslutet Konungens befallningshavande i länet för fastställelse, samt nämnda hemställan för förberedande utlåtande till beredningsutskottet överlämnats, får beredningsutskottet tillstyrka framställningen och sålunda hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att som ett nytt mom. 8 under § 6 i gällande "Renhållningsstadga för Västerås stads planlagda område och stadens område i övrigt, som i vederbörlig ordning förklarats skola i hälsovårdsavseende betraktas såsom planlagt område", vilken stadga fastställts av Konungens befallningshavande i länet den 4 juni 1920, skall intagas följande bestämmelse: "Ej må annan å de av staden anordnade avstjälpningsplatserna uppsamla skrot och dylikt än den, som innehar av stadens lantegendomsnämnd därför utfärdat särskilt tillståndsbevis",

samt att beslutet ifråga skall underställas Konungens befallningshavande i länet för fastställelse.

Västerås den 13 april 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 53.

Ang. ändring i renhållningsstadgan för staden.

I syfte att ernå större ordning å de av staden anordnade avstjälpningsplatserna vid uppsamling av skrot och dylikt har stadens lantegendomsnämnd utfärdat särskilda tillståndsbevis för ett fåtal personer, vilka tillståndsbevis medge dessa rätt att uppsamla skrot å avstjälpningsplatserna. För att emellertid den avsedda ordningen skall kunna uppstå genom dessa tillståndsbevis, är det tydligen nödvändigt, att en bestämmelse inflyter i gällande renhållningsstadga, att sådan uppsamling av skrot endast är tillåten för den, som innehar dylikt tillståndsbevis, varför lantegendomsnämnden hos hälsovårdsnämnden gjort framställning om åtgärders vidtagande i sådant syfte.

I anledning härav får hälsovårdsnämnden föreslå, att stadsfullmäktige ville för sin del besluta, att som ett nytt mom. 8 under § 6 i gällande "Renhållningsstadga för Västerås stads planlagda område och stadens område i övrigt, som i vederbörlig ordning förklarats skola i hälsovårdsavseende betraktas såsom planlagt område", vilken stadga fastställts av Konungens befallningshavande i länet den 4 juni 1920, skall intagas följande bestämmelse: "Ej må annan å de av staden anordnade avstjälpningsplatserna uppsamla skrot och dylikt än den, som innehar av stadens lantegendomsnämnd därför utfärdat särskilt tillståndsbevis", ävensom underställa detta beslut Konungens befallningshavande i länet för fastställelse.

Västerås den 29 mars 1938.

För hälsovårdsnämnden:

THORWALD BERGQUIST.

/Eric Plantin.

N:o 54.

Beredningsutskottets utlåtande ang. fråga om inrättande av brandrotar för utomplansområdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan brandstyrelsen i Västerås i skrivelse till beredningsutskottet av den 29 nästlidne mars på anförda skäl hemställt, att beredningsutskottet måtte föreslå stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen i länet anhålla, att Västerås stads icke planlagda område ej skall utgöra brandrote i enlighet med bestämmelserna i lag den 7 maj 1937 om förekommande och släckning av skogseld, får utskottet, som finner brandstyrelsens framställning välmotiverad, under åberopande av de av brandstyrelsen andragna grunderna hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta,

> *att* hos länsstyrelsen i länet anhålla, att Västerås stads icke planlagda område icke skall utgöra brandrote i enlighet med bestämmelserna i lag den 7 maj 1937 om förekommande och släckning av skogseld.

Västerås den 13 april 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

/Eric Ericsson.

Till Beredningsutskottet i Västerås.

Sedan beredningsutskottet genom beslut den 10 november 1937 till brandstyrelsen för utredning och yttrande överlämnat handlingarna i ärendet rörande utseende av brandfogde och vice brandfogde för brandroten ävensom upprättandet av skogsbrandordning, allt i enlighet med bestämmelserna i lag den 7 maj 1937 om förekommande och släckning av skogseld, får brandstyrelsen anföra följande.

I enlighet med bestämmelserna i 5 § av ovan berörda lag skall stads icke planlagda område utgöra en eller flera brandrotar, där Länsstyrelsen efter vederbörandes hörande finner skäligt så förordna. Det ankommer sålunda på Länsstyrelsens avgörande i denna del. Sådant avgörande bör uppenbarligen grunda sig på faktiska förhållanden rörande skogsbestånd, förefintligheten av

fara för skogselds uppkomst och spridning, föreliggande resurser för skapandet av trygghet mot skada av skogseld m. m. **N:o 54.** *Ang. fråga om inrättande av brandrotnr för utomplansområdet.*

De utomplansområden, vilka såsom skogbärande här komma ifråga, äro belägna inom Lundby och S:t Ilians socknar. Skogsarealen inom den förstnämnda socknen är dock synnerligen obetydlig. Inom S:t Ilians sockens norra del finnes visserligen ett skogbeklätt område men skogen därstädes består till stor del av lövskog och är flerstädes avbruten av inägor och ängsmark samt buskbevuxna sanka marker. Det torde sålunda icke möta större svårigheter att begränsa en skogsbrand inom de nämnda områdena. Lagen lämnar därjämte möjligheter att anlita såväl i trakten boende civilbefolkning som i staden förlagd militär för släckning av skogsbrand och detta även utan att skogsbrandordning finnes. Med hänsyn härtill och då stadens brandstyrka uppenbarligen har skyldighet att släcka eldsvåda av vad slag det vara må inom stadens jurisdiktionsområde, kan brandstyrelsen icke finna, att bärande skäl tala för inrättandet av brandrote här i staden. Brandstyrelsen och brandchefen torde utan olägenhet kunna ombesörja de uppgifter, som enligt ifrågavarande lag ankomma på resp. skogsbrandstyrelse och brandfogde.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer brandstyrelsen, att beredningsutskottet måtte föreslå stadsfullmäktige besluta

att hos Länsstyrelsen i länet anhålla, att Västerås stads icke planlagda område icke skall utgöra brandrote i enlighet med bestämmelserna i lag den 7 maj 1937 om förekommande och släckning av skogseld.

Västerås den 29 mars 1938.

För brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

Paul Grante.

Till stadsfullmäktige i länets städer samt kommunalfullmäktige i Kungsörs köping.

Den 7 maj 1937 har Kungl. Maj:t utfärdat "Lag om förekommande och släckning av skogseld" (S. F. S. n:o 222). Denna lag (skogseldslagen) skall träda i kraft den 1 januari 1939, då lagen den 14 oktober 1914 i ämnet upphör att gälla.

Enligt den nya lagen skall bland annat stads icke planlagda område ävensom dylikt område inom köping, som utgör egen kommun, utgöra en eller flera brandrotar, därest länsstyrelsen efter vederbörandes hörande finner skäligt så förordna.

För varje brandrote skola finnas en brandfogde och en vice brandfogde, vilka väljas för en tid av fyra år av dem, som utöva brandrotens beslutande-

N:o 54. *Ang. fråga om inrättande av brandrotar för utomplansområdet.*

rätt. Denna rätt utövas i stad av stadsfullmäktige och i köping av dess kommunalfullmäktige. Förvaltningen av brandrotens angelägenheter handhaves i stad av drätselkammaren och i köping av kommunalnämnden, därest ej kommunen finner skäligt uppdraga förvaltningen åt en för sådant ändamål utsedd skogsbrandstyrelse eller annan kommunal förvaltningsmyndighet. Om två eller flera kommuner förenas till en brandrote, och överenskommelse ej träffas att bilda kommunalförbund för vidmakthållande av skogsbrandväsendet, ankommer det på dem att sinsemellan träffa de avtal, som i följd av gemenskapen må erfordras. Om kommunalförbund bildas, skall detta utöva brandrotens rättigheter och fullgöra dess skyldigheter.

För brandrote skall vidare finnas en skogsbrandordning, upptagande de föreskrifter, som utöver de i ovanberörda lag eller eljest i vederbörlig ordning meddelade bestämmelser äro erforderliga till förekommande och släckning av skogseld. Beslut om antagande eller ändring av skogsbrandordning, som skall fattas av brandroten, skall underställas länsstyrelsens prövning. Denna bestämmelse om skogsbrandordning är en av de viktigaste förändringarna i den nya lagen. Medan det enligt den gamla lagen ankom på vederbörande kommun att besluta, huruvida särskilda ordningsföreskrifter till förekommande eller släckning av skogseld skulle utfärdas, har i den nya lagen införts obligatorisk skyldighet för brandrote att hava skogsbrandordning av i lagen närmare angivet innehåll.

Enär det synts vara av stor vikt, att kommunerna i god tid före den nya lagens ikraftträdande den 1 januari 1939 till behandling upptaga frågorna om indelning i brandrotar, om utseende av brandfogdar och vice brandfogdar samt om antagande av skogsbrandordning, har Konungens befallningshavande ansett sig böra redan nu erinra om den nya lagstiftningen i ämnet.

Till ledning vid uppgörandet av skogsbrandordningar överlämnas närlagda inom Kungl. jordbruksdepartementet utarbetade handledning. I detta sammanhang vill Konungens befallningshavande därjämte dels erinra om nödvändigheten av, att dessa skogsbrandordningar antagas och underställas länsstyrelsens prövning i så god tid, att fastställelse däråhinner meddelas, innan den nya lagen träder i kraft, dels meddela, att de ordningsföreskrifter, som för närvarande kunna finnas fastställda för vissa brandrotar måste ersättas med nya skogsbrandordningar eller i varje fall undergå omarbetning, samt att enligt nu gällande lag i ämnet innehavda uppdrag att vara brandfogde eller suppleant för sådan upphöra med utgången av år 1938.

Västerås slott i landskansliet den 25 oktober 1937.

På länsstyrelsens vägnar:

C. Holmqvist. *A. Westring.*

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Redogörelse

över Västerås stads räkenskaper för år 1937.

Huvudräkning.

DEBET.

Tillgångar vid årets början:		
Enligt föregående års redogörelse		39.861.768: 91
Inkomster under året:		
Drätselkammaren, enligt redogörelse	8.401.314: 20	
Köttbesiktningsbyrån	15.913: 91	
Reserverade köpeskillingsmedel	238.684: 08	
Hamnen	210.296: 22	
Djuphamnen	199.219: 44	9.065.427: 85
Värdeökningar under året:		
Kapitalavbetalning å lån	707.608: 62	
Inköp av fastigheter	561.671: 80	
Inköp av inventarier och material	125.373: 27	
Förhöjda värden	149.952: —	1.544.605: 69
Utgifter utöver inkomster i årets stat:		
Köttbesiktningsbyrån	332: 81	
Reserverade köpeskillingsmedel	103.897: 34	104.230: 15
Skulder vid årets slut:		
Obligations- och amorteringslån	14.995.152: 84	
Andra lån och skulder	2.392.797: 67	
Ogulden köpeskilling	55.185: 42	
Reserverade medel att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål	2.618.784: 99	
Transport	20.061.920: 92	50.576.032: 60

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

	Transport	20.061.920: 92	50.576.032: 60
Fonderade medel		793.770: 24	
Överskott å lånemedel		451.757: 83	
Postgiro		45.567: 70	
Underlydande styrelsers skulder enligt särskilda redogörelser		10.436.717: 38	31.789.934: 07
		Kronor	82.365.966: 67

KREDIT.

Skulder vid årets början:

Enligt föregående års redogörelse			29.599.122: 54

Utgifter under året:

Drätselkammaren, enligt redogörelse		8.088.329: 64	
Köttbesiktningsbyrån		16.246: 72	
Reserverade köpeskillingsmedel		342.581: 42	
Hamnen		176.638: 25	
Djuphamnen	208.998: 80		
varifrån avgår årets uttaxering, upptagen i Drätselkammarens redogörelse	9.779: 36	199.219: 44	8.823.015: 47

Värdeminskningar under året:

Kapitalavbetalningar å andelar i lån		369.692: 84	
Inkomst av försålda fastigheter		236.227: —	
Nedskrivna värden		48.354: 40	
Avskrivningar		84.330: 69	
Uppskrivna lån för hamnbyggnader		2.551.095: 02	3.289.699: 95

Inkomster utöver utgifter i årets stat:

Överskott i årets stat		312.984: 56	
Hamnen		33.657: 97	346.642: 53

Tillgångar vid årets slut:

Fastigheter		19.512.076: 32	
Inventarier		929.293: 25	
Materialier		251.399: 77	
Aktier, värdepapper och fordringar tillhörande kapitaltillgångarna		4.918.011: 35	
Förråd och andra naturapersedlar		111.782: 39	
I bank innestående		808.117: 66	
Innestående å postgiro		5.302: 65	
Fordringar		12.500.681: 60	
Förskotterade medel		1.240.366: 06	
Kontant		30.455: 13	40.307.486: 18
		Kronor	82.365.966: 67

Inkomster:

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Behållning i 1935 års stat			322.573: 40
Räntor och aktier:			
Obligations- och amorteringslån		375.714: 97	
Andra lån och skulder		101.319: 17	
Aktier		4.950: —	481.984: 14
Kapitalavbetalningar:			
Obligations- och amorteringslån		341.666: 14	
Andra amorteringslån		33.542. 11	375.208: 25
Fattigvården:			
Enligt Fattigvårdens räkenskaper:			
Yttre fattigvården		110.191: 79	
Ålderdomshemmet		158.146: 30	268.338: 09
Barnavårdsnämnden:			
Enligt Barnavårdsnämndens räkenskaper			34.518: 47
Folkskolan:			
Statsbidrag		369.738: 03	
Anslag från Vahlbeckska fonden		2.000: —	
Arrendemedel		37: —	
Hyresmedel		6.804: 25	
Diverse inkomster:			
Slöjdmaterial för flickor	1.760: 02		
Skomakerislöjden	990: 85		
Försäljning av varm mjölk	304: 85		
Skolköken	2: 67		
Terminsavgifter	375: —		
Olycksfallsersättning	88: 82		
Övriga div. inkomster	169: —	3.691: 21	382.270: 49
Fortsättningsskolan:			
Statsbidrag			7.000: —
		Transport	1.871.892: 84

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

		Transport	1.871.892: 84

Högre folkskolan:

Statsbidrag			17.660: 90

Andra undervisnings- och bildningsanstalter:

Lärlings- och yrkesskolan:

Statsbidrag till:			
Avlöning åt rektor och lärare	23.991: 75		
Inköp av stadigvarande undervisningsningsmaterial	853: 74		
Underhåll och förbrukning av undervisningsmaterial	1.162: 43		
Bibliotek	270: —	26.277: 92	
Bidrag av landstinget		4.000: —	
Avkastning av donationer och fonder		3.771: 40	
Lärjungeavgifter		14.409: 30	
Säljbar produktion		10.010: 23	
Understöd av enskilda		1.000: —	
Andel i kostnader för bränsle m. m.		2.403: 17	
Hyra för inventarier m. m.		91: 35	61.963: 37

Hälso- och sjukvård:

Statsbidrag åt sundhetsinspektören		450: —	
Betalda utryckningar med ambulansautomobilen		1.086: 50	
Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden		958: 79	
Protokollslösen		811: 55	3.306: 84

Gator, vägar, planteringar o. d.:

Gatuläggningen:

Årligt bidrag av A.-B. Yngve Swenson	300: —		
Ordinarie automobilskattemedel	90.000: —		
Avgifter för torgplatser	4.509: 50		
D:o för omnibustrafiken	4.000: —		
Gatukostnadsbidrag	28.702: 47	127.511: 97	

Vägar:

Av ordinarie automobilskattemedel:			
Till allmänna vägar	40.000: —		
Övriga trafikleder utom stadsplanen	31.883: 16		
	71.883: 16		
Transport	71.883: 16	127.511: 97	1.954.823: 95

N:o 55. *Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.*

Transport	71.883: 16	127.511: 97	1.954.823: 95
Utjämningsandel av automobilskatt för Köpingsvägen	17.200: —		
För underhåll av väg till Malma	2.075: 45		
Influtna restantier å vägskatt	600: 60	91.759: 21	
Planteringar:			
Ersättning från Kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid Domkyrkan	4.600: —		
För vård av Slottsparken	1.000: —		
Försäljningsmedel och dekorationer	4.373: 70		
Ved och diverse	1.708: 70		
För vård av parken vid Asea	500: —		
D:o, d:o	50: —		
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten	348: —	12.580: 40	
Gatubelysning:			
För belysning å hamnen		840: —	
Gaturenhållning:			
Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	1.000: —		
Avgift från hamnen för renhållning vid hamnområdet	1.850: —		
Grus från upplag	508: —		
Från landstinget för renhållning vid Epidemisjukhuset	152: 40	3.510: 40	236.201: 98

Avloppsledningar:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	88.890: 99

Renhållningsverk:

Försäljning av:			
Stallströ och sopor		2.084: —	
Torvmullspudrett		2.621: 80	
Torvmull		360: 46	
Hämtningsavgifter		50.079: 25	
Försäljning av kärl		3.558: 50	
Transport av svinmat till Malma		1.500: —	
Uppsamling av svinmat i staden		6.053: 25	
Diverse		820: 59	
Skillnad i ingående och utg. lager		66: 04	67.143: 89
		Transport	2.347.060: 81

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

		Transport	2.347.060: 81

Svingård:

Försäljning av fläsk			38.896: 99

Vattenledningsverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			313.704: 51

Gasverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			570.062: 46

Elektricitetsverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			1.047.400: 48

Andra kommunens affärsföretag:

Kallbadhuset:			
Badavgifter	467: 65		
För uthyrning vid uppvisningar och brandskadeersättning	150: —	617: 65	
Varmbadhuset:			
Badavgifter m. m.	60.933: 71		
Ersättning för simundervisningsbad	4.050: —	64.983: 71	
Båttrafiken:			
Persontrafik	19.425: 21		
Godstrafik	140: 25		
Ersättning för haveri	376: 34	19.941: 80	
Grustaget:			
Inkomster av grusförsäljning		44.569: 60	130.112: 76

Brandväsen:

För utförda arbeten i verkstäderna:			
Smidesverkstaden	3.363: 36		
Snickareverkstaden	2.018: 90		
Skräddareverkstaden	36: —		
Skomakeriverkstaden	413: 95	5.832: 21	
	Transport	5.832: 21	4.447.238: 01

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Transport		5.832: 21	4.447.238: 01
Ersättning för skötsel av:			
Hälsovårdsnämndens ambulansautomobil	3.000: —		
Landstingets d:o	3.000: —	6.000: —	
Ersättning för tillsyn av enskildas brandskåp		210: —	
Bruttovärdet av åt brandverket utförda arbeten		1.822: 82	
Hyror		6.455: 08	
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten		374: —	
Diverse inkomster		624: 48	21.318: 59

Fastighetsförvaltningen:

Egendomar inom stadsplan:

Stadshotellet	81.339: 52	
Sundinska huset	13.338: 50	
Tullhuset	420: —	
Paviljongen i Stadsparken	15.680: —	
Pensionärshemmet	4.500: —	
Gårds- och tomtfastigheter	141.468: 94	
Hamnmagasinen	20.394: 02	
Hamnplanen	20.654: 88	
Hamnpaviljongen	3.500: —	
Kabinettet	1.763: 88	
Omnibustrafikstation	3.280: —	
För polisens lokaler i Vestmannia	1.400: —	
Seminariet	416: 66	
Diverse	15: —	308.171: 40

Lantegendomar under eget bruk:

Diverse jordbruksprodukter	108.120: 55	
Ladugården	11.975: 68	
Körningar och andra utförda arbeten	18.075: 78	
Trädgården vid Malma	800: —	
Hyror	3.628: 66	
Hyra för potatislotter	275: 20	
Försålda djur	26.299: 85	
Diverse	1.641: 59	
Ersättning för skada å mark från Kungl. Vattenfallsstyrelsen	6.077: 49	
Skillnad i ingående och utg. lager	12.318: 47	189.213: 27

Jordar och andra fastigheter:

Egendomarna Carlsberg och Stensborg	3.335: —		
Transport	3.335: —	497.384: 67	4.468.556: 60

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Transport	3.335: —	497.384: 67	4.468.556: 60
Hästholmarna:			
Hyra för serveringspaviljong å Elba	6.850: —		
Östra holmen	2.000: —	8.850: —	
Arrenden för:			
Östra utmarken		11.290: —	
Västra utmarken		3.625: —	
Viksäng		386: 50	
Diverse arrenden		2.663: 95	
Arrende för fiskvatten		230: —	
Hyresmedel		25.639: 25	
Hyra för mark av Skeppsvarvet		2.595: 50	
Arrende för Bjärby		2.400: —	61.015: 20	
Skogar:			
Årets skogsavverkning		8.536: 11	566.935: 98

Magistrat och rådhusrätt:

Försålda ordningsstadgar	4: —

Kronouppbörds- och exekutionsväsen:

Debetsedelslösen och provision å debiterade landstingsmedel	13.935: 53	
Sportler från Stadsfogdetjänsten	5.540: —	19.475: 53

Polisväsen och fångvård:

Ersättning av statsverket för avlöning m. m. till statspolisen under år 1937	41.034: 88	
varifrån avgår återbetalt statsbidrag för år 1936	47: 74	40.987: 14

Allmänna pensionsförsäkringen:

Influtna grundavgifter	5.577: —

Övriga förvaltningskostnader:

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren:			
Inbetalda revisionsarvoden	5.100: —		
Diverse inkomster	584: 84	5.684: 84	
Transport		5.684: 84	5.101.536: 25

	Transport	5.684: 84	5.101.536: 25
Byggnadsnämnden:			
Avgifter för förrättningar m. m.		15.195: 80	
Automobiler:			
Inkomst av körningar		26.316: —	47.196: 64

Anslag och bidrag till diverse ändamål:

Ersättning från Riksförsäkringsanstalten			1.207: 38

Allmänna bidrag av staten:

Källarfrihetsmedel			349: 89

Diverse inkomster:

Bötesmedel		691: 50	
Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef. bokföring m. m.		4.000: —	
Hyra för maskiner, försäljning av stadgar m. m.		31: —	
Vågavgifter från köttbesiktningsbyrån	1.429: —		
varifrån avgår arvode för skötsel av vågen	247: 50	1.181: 50	
Inkomst av försåld våg		75: —	
Överskott av förrådsrörelsen		2.022: 88	
Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor		236: 35	8.238: 23

Skatter och liknande avgifter:

Hundskatt	13.250: —	
Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar	1.076: 02	
Skogsaccis	757: 39	
Statsbidrag för restituerade utskylder till främmande trosbekännare	297: 51	
Kommunalutskylder inklusive progressivskatt och tomtören	3.138.992: 68	
Nöjesskatt	88.412: 21	3.242.785: 81
	Kronor	8.401.314: 20

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Utgifter:

Räntor och lånekostnader:

Obligationslån	120.400: —	
Andra amorteringslån upptagna från:		
pensionsförsäkringsfonden	82.955: 78	
bostadslånefonden	15.629: 41	
reverslån	442.357: 78	
Andra lån och skulder	67.009: 27	
Lånekostnader: provisioner	242: —	728.594: 24

Kapitalavbetalningar:

Obligationslån	58.000: —	
Andra amorteringslån upptagna från:		
pensionsförsäkringsfonden	58.386: 83	
bostadslånefonden	11.346: 81	
reverslån	498.933: 45	
Andra lån och skulder	130: 48	626.797: 57

Fattigvården:

Enligt Fattigvårdens räkenskaper:		
Yttre fattigvården	363.386: 25	
Ålderdomshemmet	284.939: 54	648.325: 79

Barnavården:

Enligt Barnavårdsnämndens räkenskaper	101.154: 88

Folkskolan:

Underhåll och reparationer av fastigheter	56.500: —	
Anskaffning och underhåll av inventarier	4.464: 73	
Löner och arvoden	583.577: 85	
Pensioner	18.403: 82	
Premier för olycksfallsförsäkring	659: 40	
Skolträdgårdarna	8.155: 68	
Fri undervisningsmaterial	26.770: 94	
Undervisningsmaterial till skolornas förråd	3.133: 38	
Transport	701.665: 80	2.104.872: 48

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Transport	701.665: 80	2.104.872: 48
Tandkliniken	20.971: 27	
TryckningS- och annonskostnader	2.284: 94	
Lärare- och lärjungebiblioteket	1.898: 49	
Skolresor	1.501: 30	
Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn	2.737: 31	
Vatten, värme och belysning	34.001: 65	
Skolbad	4.869: 58	
Renhållning	9.213: 76	
Diverse utgifter	17.427: 39	
Räntor	30.019: 05	
Kapitalavbetalningar	41.562: 28	868.152: 82

Fortsättningsskolan:

Lärarearvoden	11.330: —	
Föreståndarearvode	600: —	
Fri undervisningsmaterial	1.868: 06	
TryckningS- och annonskostnader	24: —	
Städning och renhållning	224: 30	
Material till förråden samt diverse utgifter	427: 91	14.474: 27

Högre Folkskolan:

Undervisningsmaterial	1.105: 18	
Löner och arvoden	24.787: 87	
Pensioner	1.380: —	
TryckningS- och annonskostnader	432: 94	
Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare	945: 41	
Biblioteket	613: 51	
Skolläkare	150: —	29.414: 91

Allmänna läroverket:

Underhåll av fastighet	5.192: 74	
Anslag till påbörjande av läroverkets restaurering, 2:dra året	150.000: —	
Hyresbidrag åt rektor	2.800: —	
Arvode för simundervisning	430: —	
Ersättning till varmbadhuset för skolbad	450: —	158.872: 74
Transport		3.175.787: 22

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

	Transport	3.175.787: 22

Andra undervisnings- och bildningsanstalter:

Högre Flickskolan:		
Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering	2.411: 02	
Arvode för simundervisning....	345: —	
Fyllnadspension åt fröken H. Hwasser	827: 94	
Ersättning för skolbad till varmbadhuset	450: —	
Bidrag till nedsättning av terminsavgifterna för flickskolans lägre klasser	10.942: 90	14.976: 86
Arbetareinstitutet:		
Anslag till föreläsningsverksamhet	3.000: —	
Anslag till bibliotek	16.500: —	19.500: —
Tekniska skolan:		
Rektorsarvode	2.500: —	
Övriga lärarearvoden	46.293: 11	
Pension och understöd	2.885: 04	
Inköp av stadigvarande undervisningsmaterial	1.854: 19	
Underhåll och förbrukning av undervisningsmaterial	2.463: 01	
Bibliotekskostnader	626: 91	
Förbrukning av råvaror	8.517: 55	
Arbetspremier till elever	819: 10	
Andra premier och stipendier	3.771: 40	
Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning	11.350: 99	
Administrationskostnader	2.519: 05	
Övriga utgifter	2.427: 88	
Anordnande av lokaler för undervisning i husligt arbete ..	30.000: —	116.028: 23
Elektrotekniska fackskolan:		
Hyresbidrag åt rektor	2.000: —	152.505: 09
	Transport	3.328.292: 31

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

		Transport	3.328.292: 31

Hälso- och sjukvård:

Allmänna hälso- och sjukvården:

Anskaffning av ambulansautomobil	8.605: 50	
Löner och arvoden	43.799: 99	
Pensioner	5.723: 04	
Diverse utgifter	26.368: 70	84.497: 23
Bostadsinspektionen:		
Löner och arvoden	3.084: 80	
Övriga utgifter	352: 53	3.437: 33
Polikliniken för könssjuka:		
Värme, belysning och städning	675: —	
Lokalhyra	675: —	
Diverse	225: —	1.575: —
		89.509: 56

Gator, vägar, planteringar o. d.:

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator	32.222: 89	
Särskilda gatuarbeten:		
Omläggning av gångbanorna å Stora gatan mellan Källgatan och Kopparbergsvägen	21.000: —	
Asfaltering av norra gångbanan i Pilgatan	5.885: 13	
Rätning och stensättning av Stockholmsvägen från Myggbogatan till Sommarrogatan	26.695: 81	
Stensättning av Nygatan från Domkyrkoesplanaden till Utanbygatan	9.500: —	
Omsättning av körbanan i Pilgatan mellan Kungsängsgatan och A.-B Svenska Metallverkens spår	7.500: —	
Ordnande av Slottsgatan mellan Stora gatan och Skepparbacken	19.133: 24	
Avgår reserverade medel från år 1936	12.200: —	6.933: 24
Transport	109.737: 07	3.417.801: 87

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Transport	109.737: 07		3.417.801: 87
Första ordnande av gatukorset i Oxbacken	9.500: —		
Stensättning av Sturegatan från Munkgatan till Trädgårdsgatan	6.489: 85		
Hamngatan, asfaltering av västra gångbanan	3.411: 60		
Ordnande av Smedjegatan från Stora torget förbi tomten n:o 4 i kvarteret Inge	23.000: —		
Färdigställande i mån av bebyggelsens fortskridande av vissa delar av Tessin-, Brahé- och Wallingatorna med asfalterade körbanor	40.000: —		
Engelbrektsgatan, asfaltering 12.759: 92			
Avgår reserverade medel från år 1936 11.309: 37	1.450: 55	193.589: 07	
Vägar:			
Grusning av vägar samt erforderliga vägförbättringar	46.711: 26		
För vidgning av Köpingsvägen, 1937 års anslag	20.000: —		
Iordningställande av slänten utmed Vallhallagatan	439: 70		
Underhåll av:			
Köpingsvägen	18.249: 11		
Skultunavägen	8.534: 78		
Vägar utmed busslinjerna	6.557: 05		
Gäldande av oreglerade vägkostnader 217.056: 04			
varifrån avgår härför reserverade medel 130.000: —	87.056: 04	187.547: 94	
Planteringar:			
Anskaffning och underhåll av inventarier	2.473: 06		
Löner och arvoden	21.326: —		
Pensioner	3.414: —		
Skötsel och underhåll	76.195: 27		
1937 års anslag till trädgårdsanläggningen vid Myggbo	66.500: —		
Transport	169.908: 33	381.137: 01	3.417.801: 87

Transport	169.908: 33	381.137: 01	3.417.801: 87
Planeringsanläggningen för nya trädgården i Myggbo	5.000: —	174.908: 33	
Gatubelysning:			
Gasbelysning	17.852: 40		
Elektrisk belysning	49.500: 28		
Inköp av gatulyktor	16.680: —	84.032: 68	
Gaturenhållning:			
Renhållning	55.349: 54		
För sopning å allmänna platser	4.368: —	59.717: 54	699.795: 56

Avloppsledningar:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	170.951: 18

Hamnar:

Djuphamnen:

Utgifter utöver inkomster i årets rörelse	9.779: 36

Renhållningsverket:

Anskaffning och underhåll av inventarier	9.054: 21	
Löner och arvoden	103.168: 07	
Inköp av torvmull	2.696: 48	
Stallet	4.923: 54	
Övriga utgifter	12.423: 81	132.266: 11

Svingård:

Kraftfoder	14.728: 66	
Inköp av grisar	3.450: —	
Avlöningar	2.905: 62	
Transport av svinmat och övriga körningar	2.377: —	
Ved, lyse, reparationer och diverse	3.382: 46	
Hyra för rastgårdar m. m.	1.000: —	
Uppsamling av svinmat i staden	6.053: 25	
Hyra för svingårdsanläggningen, motsvarande 5 % ränta å anläggningskostnaden	5.000: —	38.896: 99
Transport		4.469.491: 07

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

		Transport	4.469.491: 07

Vattenledningsverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			265.438: 07

Gasverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			502.796: 79

Elektricitetsverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			680.962: 86

Andra kommunens affärsföretag:

Kallbadhuset:			
Löner och arvoden		837: —	
Övriga utgifter		1.628: 38	2.465: 38
Varmbadhuset:			
Amortering av kostnad för tillbyggnad av varmbadhuset enligt Stfs. beslut 31/10 1935, 2:dra året		5.000: —	
Löner och arvoden		28.611: 79	
Pensioner och understöd		3.528: —	
Bränsle		11.854: 85	
Elektrisk belysning och kraftström		1.524: 73	
Anskaffning och underhåll av inventarier		157: 17	
Anskaffning och underhåll av linne		2.026: 28	
Underhåll av:			
fastigheten		2.971: 51	
pannor och ledningar		1.546: 13	
Diverse utgifter		6.223: 05	63.443: 51
Båttrafiken:			
Underhåll och reparationer....		1.734: 04	
Löner och arvoden		9.647: 18	
Anskaffning och underhåll av inventarier		21: 10	
	Transport	11.402: 32	65.908: 89	5.918.688: 79

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Transport	11.402: 32	65.908: 89	5.918.688: 79
Driftkostnader:			
Smörjoljor, fotogen & trassel 333: 66			
Bränsle 2.535: 10	2.868: 76		
Övriga utgifter	999: 71		
Avgifter till hamnen för ångaren "Thor"	4.923: —	20.193: 79	
Grustaget:			
Underhåll av väg till grustaget	2.075: 45		
Egentliga driftkostnader	27.583: 77		
Ränta	2.395: 62		
Kapitalavbetalning	12.014: 76		
Avgäld för grustäkt	500: —	44.569: 60	130.672: 28

Brandväsen:

Nyanskaffningar	1.856: 50	
Löner och arvoden	96.251: 35	
Pensioner	13.484: 71	
Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna	3.530: 10	
Diverse utgifter	26.195: —	141.317: 66

Fastighetsförvaltningen:

Egendomar inom stadsplanen:		
Rådhuset	3.410: 08	
Polis- och brandstation	6.650: 85	
Stadshotellet	88.403: 88	
Sundinska huset	17.367: 88	
Tullhuset	728: 90	
Paviljongen i Stadsparken	102.167: 59	
Gårds- och tomtfastigheter ..	77.669: 42	
Hamnmagasinen	2.157: 84	
Hamnplanen o. materialgården	3.199: 42	
Hamnpaviljongen	464: 31	
Kabinettet	2.592: 51	
Omnibustrafikstationen	3.280: —	308.092: 68
Lantegendomar under eget bruk:		
Anskaffning av inventarier ..	1.824: 37	
Arrenden	10.437: —	
Transport	12.261: 37	308.092: 68	6.190.678: 73

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Transport	12.261: 37	308.092: 68	6.190.678: 73
Löner och arvoden	60.572: 04		
Produkter av egen skörd	19.053: 29		
Underhåll och reparationer	6.359: 99		
Övriga utgifter	24.368: 49		
Svingården vid Nordanby	11.491: 25		
För inköp av djur, enligt beslut	8.430: —		
Resterande kostnader för Nordanby gårds uthusbyggnader	655: 62	143.192: 05	
Jordar och andra fastigheter:			
Egendomarna Carlsberg och Stensborg	4.409: 60		
Egendomen Emaus	8.588: 07		
Hästholmarna	10.481: 25		
Diverse jordägor	23.388: 56	46.867: 48	
Skogar:			
Löner och arvoden	3.077: 28		
Övriga utgifter	2.910: 89	5.988: 17	504.140: 38

Magistrat och rådhusrätt:

Anskaffning och underhåll av inventarier	1.082: 13	
Löner och arvoden	53.317: 95	
Pensioner	2.130: —	
Renhållning	1.731: 31	
Belysning	342: 38	
Uppvärmning	1.077: 43	
Trycknings- och annonskostnader	2.944: 64	
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1.187: 47	
Olycksfallsförsäkring	29: 86	
Läkare- och sjukvård för stadsvaktmäst.	3: —	
Telefonavgifter	1.286: 80	
Oförutsedda utgifter	105: 96	65.238: 93

Kronouppbörds- och exekutionsväsen:

Anskaffning och underhåll av inventarier	640: 11	
För inköp av räknemaskin	800: —	
Löner och arvoden	44.702: —	
Pensioner	7.962: —	
Transport	54.104: 11	6.760.058: 04

	Transport	54.104: 11	6.760.058: 04
Kronouppbördskontoret:			
Hyra	750: —		
Renhållning	661: 13		
Belysning	90: 58		
Uppvärmning	264: 97	1.766: 68	
Stadsfogdekontoret:			
Hyra	1.000: —		
Städning	334: 95		
Belysning	4: 60	1.339: 55	
Exekutionsbiträdenas tjänstelokal:			
Hyra	1.200: —		
Renhållning	450: 15		
Belysning	45: 59		
Uppvärmning	139: 28	1.835: 02	
Övriga utgifter:			
Trycknings- och annonskostnader	1.649: 09		
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	852: 84		
Premie för olycksfallsförsäkring	52: 36		
Läkarearvoden	23: —		
Exekutionsbiträdena för hållande av cyklar	150: —		
Telefonavgifter	673: 20		
Premier för kollektivförsäkring för uppbördsmedel	150: —		
Kostnad för distribution av debetsedlar	857: 92		
Oförutsedda utgifter	41: 32	4.449: 73	63.495: 09

Polisväsen och fångvård:

Anskaffning och underhåll av inventarier	3.576: 95	
Löner och arvoden	241.537: 64	
Pensioner	29.196: —	
Hyra för lokal åt statspolisen	1.800: —	
Hyra för garage åt statspolisen	450: —	
Städning av tjänstelokalerna	1.837: 40	
Belysning	1.165: 69	
Uppvärmning	2.043: 55	
Transport	281.607: 23	6.823.553: 13

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

	Transport	281.607: 23	6.823.553: 13
Övriga utgifter:			
Premier för olycksfallsförsäkring	680: 82		
Trycksaker, skrivmaterial m. m.	2.349: 43		
Läkarearvode och sjukvård	1.505: 50		
Telefonavgifter	2.593: 65		
Oförutsedda utgifter	1.720: 01		
Fångars vård och förplägnad	63: 30		
Biltransporter	1.964: 45		
Förplägnad åt anhållna	456: 36		
Hyra för bårhus	300: —	11.633: 52	293.240: 75

Allmänna pensionsförsäkringen:

Pensionsnämnden för Västerås:			
Dagtraktamenten för nämndens vice ordf. och ledamöter	328: —		
Arvode åt ordföranden	600: —		
Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	3.000: —		
För läkareintyg och läkareundersökningar	175: —		
Annonser och kungörelser	201: 30		
Papper, blanketter o. diverse	543: 33	4.847: 63	
Pensionsnämnden för S:t Ilian		24: —	
Pensionsnämnden för Lundby		36: —	
Inbetalning av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden, som icke kunnat indrivas		10.974: —	
Bidrag till pensionstillägg och understöd		34.118: 17	
Extra kostnader för nämnden		708: 20	50.708: —

Övriga förvaltningskostnader:

Stadsfullmäktige och drätselkammaren:			
Anskaffning och underhåll av inventarier	3.599: 59		
Löner och arvoden	141.683: 63		
Pensioner	32.141: 29		
Renhållning	2.933: 15		
Belysning	656: 10		
Uppvärmning	1.607: 36		
	Transport	182.621: 12	7.167.501: 88

Transport	182.621: 12		7.167.501: 88
Övriga utgifter:			
TryckningS- och annonskostnader	10.975: 28		
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	3.154: 76		
Premier för olycksfallsförsäkring ..	86: 32		
Premier för inbrottsförsäkring	203: 75		
Telefonavgifter	2.332: 84		
Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex	2.400: —		
Diverse och oförutsedda utgifter ..	1.479: 42		
Distribuering av debetsedlar	643: 92	21.276: 29	
Stallet		5.800: 86	209.698: 27
Byggnadsnämnden:			
Anskaffning och underhåll av inventarier		1.658: 90	
Löner och arvoden		31.627: 82	
Pensioner		7.704: —	
Övriga utgifter:			
Kostnader för besiktningar	912: 85		
Hantlangning	7.778: 45		
Telefon- & postavgifter	372: 60		
Annonskostnader ..	843: 10		
Rit- o. skrivmaterial	1.348: 52		
Lösen av resolutioner m. m.	846: 38	12.101: 90	
Anslag för triangelmätning:			
Anslag av förslagsanslaget 25.000: — och i staten 22.000: — = ...	47.000: —		
varifrån avgår som utgift å förslagsanslaget	8.424: 17	38.575: 83	91.668: 45
Transport		301.366: 72	7.167.501: 88

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

	Transport	301.366: 72	7.167.501: 88
Automobiler:			
Underhåll och reparationer	6.126: 67		
Löner och arvoden.....	7.594: 71		
Driftkostnader	6.660: 95		
Diverse utgifter	2.104: 53	22.486: 86	323.853: 58

Anslag och bidrag till diverse ändamål:

Sociala ändamål:			
Arbetsstugan	1.000: —		
Barnkrubban	3.500: —		
Natthärbärget	400: —		
Västmanlands läns Arbetsförmedling	3.000: —		
Barnhemmet "Sparvboet"	1.400: —		
Frälsningsarméns slumverksamhet	800: —		
Frilufts- och folkkonserter	2.800: —		
Västerås erkända sjukkassor ..	16.062: —		
Arosgårdens verksamhet	3.000: —		
Nykterhetsnämnden	2.300: 60		
Arbetarnas bildningsförbundsbibliotek	2.500: —		
Västerås Skollovskolonier	11.000: —		
Västerås Gymnastikförening ..	1.500: —		
Västmanlands Fornminnesfören.	3.000: —		
Västerås Konstförening	2.500: —		
K. F. U. M:s studie- och sociala verksamhet	1.000: —	55.762: 60	
Taxeringsnämnderna:			
Traktamentsersättning	2.093: 70		
Biträde åt ordförandena	700: —		
Lokalhyra med värme och städning	58: 63		
Annonsering m. m.	88: 50		
Skrivmaterial och diverse	229: 73		
Taxeringsassistenten: Telefon och skrivmaterial	85: 45	3.256: 01	
Diverse utgifter:			
Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	1.716: 31		
Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt stadens arbetare	6.776: 31		
Transport	8.492: 62	59.018: 61	7.491.355: 46

Transport	8.492: 62	59.018: 61	7.491.355: 46
Årsavgift till Svenska stadsförbundet	1.950: —		
Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift	732: —		
Representationskostnader	2.866: 60		
Omkostnader för resor och mindre utredningar	1.716: 05		
Kostnader för utsättning av smörbord	388: 58		
Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation	536: 25		
För garanterad utdelning i Byggnads A.-B. Mimer	23.981: 55		
Grundförstärkning av Stadshotellet (2:dra året)	150.000: —		
Restaurering av polis- och brandstation (2:dra året)	100.000: —		
Pristävlan om nytt rådhus	15.000: —		
Uppförande av ett garage för motorredskap	35.000: —		
Överbyggnad av Persbobäcken för Årosvallens utvidgning	17.801: 32		
Diverse utgifter (telefonkostnader)	27: 50	358.492: 47	417.511: 08

Övriga oförutsedda utgifter:

Anslaget till oförutsedda behov har enligt Stadsfullmäktiges beslut disponerats för följande ändamål:

Bidrag till musikundervisning	1.000: —
Kostnader för folkräkning	20: —
Anslag för anordnande av kälkbackar	2.500: —
Tilläggsanslag till frälsningsarméns slumstation i Västerås	300: —
Anslag till skolbyggnaden i kvarteret Folke vid Herrgärdsskolan	15.442: 06
Anordnande av trafikdagar	2.398: 57
Tilläggsanslag för Fröken Berglunds vängåva	77: 22
Anläggning av en trottoar vid en del av Tunbyvägen	1.900: 69
Kostnader för badplatsen vid Hammarby sjöhage	1.292: 50
Inköp av ytterplagg för brandmanskapet	1.500: —
Understöd åt f. d. simlärarinnan Ebba Ståhl	500: —
Transport	26.931: 04	7.908.866: 54

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Transport		26.931: 04	7.908.866: 54
Triangelmätning av stadens område		25.000: —	
Inköp av gatuskyltar	2.334: 26		
varifrån avgår reserverade medel från år 1936	2.139: 36	194: 90	
Tilläggsanslag för vissa restaureringsarbeten i Djäknebergsskolan		19.015: —	
Ledningsanslutningsavgiften för folkskolan å Jakobsberg		1.794: —	
Upptagande av en stadsfilm över Västerås		6.000: —	
För trafikanordningar		3.862: 95	
Anslag till arvode för sakkunnigt biträde åt stadsrevisionen		3.000: —	
Kostnader för reparation av vattenläcka vid Högre Elementarläroverket		500: —	
Anslag till trafikanordningar i Stora gatan och Kopparbergsvägen		1.400: —	
Kostnader för trafikräkning		788: 41	
Inköp av en lastautomobil för Renhållningsverket		7.561: 17	
Inventarier för socialregistret		4.402: 60	
Omändringsarbeten inom Ålderdomshemmets sjukhus		4.000: —	
Anslaget till brandväsendet enligt Drk. beslut 10/6 1937		591: 32	
Anordnande av duschar i kallbadhuset		2.000: —	
Anordnande av bilparkeringsplats vid Östra Ringvägen		1.000: —	108.041: 39

Skatter och liknande avgifter:

Avsättning av nöjesskattemedel till byggnad för kulturellt ändamål		25.000: —	
Restitution av nöjesskatt till:			
Västerås Teater A.-B.	12.579: 85		
Folkets park m. fl.	1.877: 90		
Västerås Idrottsplatskommitté	9.428: 80	23.886: 55	
Arvode till kontrollant över nöjesskattebetalningen		2.851: 17	
Restitution av kommunalutskylder		19.479: 99	
För inköp av hundskattemärken		204: —	71.421: 71
			8.088.329: 64

Överskott i 1937 års stat:

Behållning till år 1938	312.984: 56
Kronor	8.401.314: 20

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Köttbesiktningsbyrån:

DEBET.

Utgifter under året:

Löner och arvoden		7.432: 96	
Pensioner		4.461: —	
Diverse utgifter			
Värme, belysning och vatten	282: 70		
Telefonavgifter	162: 50		
Tvätt	87: 85		
Hyra	3.000: —		
Premier för olycksfallsförsäkring	66: 65		
Diverse	516: 80		
Pensionsavgifter för vaktmästaren	81: —		
Slaktdjursavgifter	155: 26	4.352: 76	16.246: 72

Utgående Balans Konto:

Behållning till år 1938			2.255: 92
		Kronor	18.502: 64

KREDIT.

Ingående Balans Konto:

Behållning från år 1936			2.588: 73

Inkomster under året:

Besiktningsavgifter		15.744: 90	
Slaktdjursavgift		169: 01	15.913: 91
		Kronor	18.502: 64

Reserverade köpeskillingsmedel:

DEBET.

Utgifter under året:

Lagfartskostnader		5.451: 05	
Lösen av protokoll		1.317: 19	
Köpeskilling för inköpta fastigheter		289.397: 40	
Gatuarbeten å:			
Kristiansborgsområdet	15.523: 25		
Blåsboområdet	4.337: 02		
Apalbyvägen	514: 72		
Allé & Fogdegatorna	8.487: 26		
Gästgivarevägen	4.204: 20		
Stohagsvägen	542: 45		
Transport	33.608: 90	296.165: 64	

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Transport	33.608: 90	296.165: 64	
Sandgärdet	8.303: 47		
Myggbogatan	364: 70	42.277: 07	
För staket omkring Kristiansborg		2.539: 75	
Rivning av uthus å tomt n:o 3 i kvart. Fingal		33: —	
Diverse smidesarbeten för Köttbesiktningsbyrån		1.565: 96	342.581: 42
Utgående Balans Konto:			
Behållning till år 1938			1.261.752: 08
		Kronor	1.604.333: 50

KREDIT.

Ingående Balans Konto:			
Behållning från år 1936			1.365.649: 42
Inkomster under året:			
Köpeskilling för försålda fastigheter		229.277: —	
Ränta å oguldna köpeskillingar		4.581: 69	
Gatuarbeten:			
Återlämnad material m. m. från:			
Kristiansborgsområdet	2.665: 55		
Blåsboområdet	1.199: 88		
Allé- & Fogdegatorna	363: 36		
Gästgivarevägen	581: 35	4.810: 14	
Lösen av protokoll		15: 25	238.684: 08
		Kronor	1.604.333: 50

Hamnrörelsens Drift Konto:

DEBET.

Den egentliga hamnen:

Nyanläggningar:

Inköp av pontoner m. m.	24.182: 40	
Underhåll och reparationer:		
Kajer, dykdalber, båtbryggor, fyrar och sjömärken	7.963: 94	
För ombyggnad av kajer	852: 74	
Amortering å kostnader för muddring i Lillån, 2:dra året	2.630: —	
Grusning	12: 33	
Underhåll av hamnskjulen	165: 78	
Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	45: 75	
Drift och underhåll av motorbåten	429: 73	12.100: 27
Transport		36.282: 67

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

	Transport	36.282: 67	
Löner och arvoden		17.946: 09	
Övriga utgifter:			
Hamnkontoret	2.746: 14		
Belysning	6.298: 97		
Renhållning	1.918: —		
Årsavgift till Sv. Hamnförbundet	225: —		
Olycksfallsförsäkring, ersätttill F. Svanström	48: —		
Premier för olycksfalls- och ansvarsförsäkring	1.139: 31		
Diverse	2.507: 90		
Brandförsäkringspremier	61: 29	14.944: 61	
Ränta å:			
1928 års lån	6.316: 93		
1929 „ „	6.025: 70		
1931 „ „	3.525: 41		
1935 „ „	2.740: 10		
Hamnens balanserade underskott	1.521: 17	20.129: 31	
Kapitalavbetalningar å:			
1928 års lån	8.194: 69		
1929 „ „	2.892: 30		
1931 „ „	2.695: 54		
1935 „ „	5.236: 73	19.019: 26	
Bogserbåten "Thor":			
Avlöningar och övriga utgifter	21.477: 20		
Amortering å inköpssumman..	5.000: —	26.477: 20	
		134.799: 14	
Hamnmaskiner:			
3:dje årets amortering å kostnader för ny kranutrustning vid hamnen enligt Stfs beslut 30/8 1934	19.000: —		
Ett års ränta å oguldet belopp för kranutrustning vid hamnen kr. 138.307: 62 à 3 %	4.149: 23		
Löner och arvoden	13.071: 10		
Driftkostnader:			
Strömförbrukning för kranar	3.619: 79		
Underhåll och reparationer	1.521: 23		
Elektrisk ström till verket..	11: 80		
Diverse utgifter	465: 96	41.839: 11	176.638: 25
		Transport	176.638: 25

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

			Transport	176.638: 25

Djuphamnsrörelsens Drift Konto:

Den egentliga hamnen:

Underhåll och reparationer....	9.759: 61			
Övriga utgifter	5.753: 09			
Ränta å lån	83.200: 74			
Kapitalavbetalning å lån	63.706: 80	162.420: 24		
Hamnmaskiner:				
Underhåll av kranmaskiner....	16.557: 06			
Reparation av skada å malmvagn	427: 97			
Löner och arvoden	20.149: 45			
Strömförbrukning	9.010: 98			
Diverse	433: 10	46.578: 56	208.998: 80	385.637: 05
Hamnens Underhålls- och Reparationsfond:				
Inkomster utöver utgifter för äldre hamnen				33.657: 97
			Kronor	419.295: 02

Hamnrörelsens Drift Konto:

KREDIT.

Den egentliga hamnen:

Hamnavgifter för varor av:			
Ångfartyg i regelbunden trafik	33.670: 75		
Andra fartyg	64.092: 18	97.762: 93	
Hamnavgifter för fartyg:			
Ångfartyg	14.258: 47		
Segelfartyg	3.557: 10		
Pråmar	3.344: 62	21.160: 19	
Uthyrning av båtplatser		8.839: —	
D:o av upplagsplatser		3.825: 06	
D:o av varuskjul		2.155: —	
D:o av mark för fotogenmagasin		8.300: —	
Bogserbåten "Thor"		22.285: 54	
Utdelning i J. R. Benssons konkurs		14.192: 85	
Reparation av kaj efter kollision		668: 53	
Diverse		31: 65	
		179.220: 75	
	Transport	179.220: 75	

	Transport	179.220: 75	
Hamnmaskiner:			
Kranhyror	30.925: 47		
Markhyra för kran n:r III	150: —	31.075: 47	210.296: 22

Djuphamnsrörelsens Drift Konto:

Den egentliga hamnen:			
Hamnavgifter för varor		40.925: 71	
Hamnavgifter för fartyg:			
Ångfartyg	35.241: 65		
Pråmar	1.891: 50	37.133: 15	
Hyror för:			
Upplagsplatser	11.119: 26		
Hamnarbetarnas lokal	700: —	11.819: 26	
Utdelning i J. R. Benssons konkurs		400: —	
För flyttning av ett skjul		39: 60	
		90.317: 72	
Hamnmaskiner:			
Kranhyror	108.249: 72		
Diverse	652: —	108.901: 72	199.219: 44
Utgifters och inkomsters Konto:			
Utgifter utöver inkomster för djuphamnen			9.779: 36
		Kronor	419.295: 02

Kapital Konto:

DEBET.

Värdeminskningar under året:

Kapitalavbetalningar å andel i lån:			
Fattigvården	28.357: 63		
Kyrkokassan	4.000: —		
Folkskolan	33.069: 41		
Vatten-, Gas- & El.-verket	188.905: 16		
Hamnbyggnaden	19.019: 26		
Djuphamnsbyggnaden	63.706: 80		
Malma grustag	12.014: 76		
A.-B. Arbetarebostäder	7.098: 43		
Diverse personer	13.521: 39	369.692: 84	
	Transport	369.692: 84	

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

	Transport	369.692: 84	
Avskrivningar å inventarier under året:			
Drätselkammaren	48.720: 01		
Hamnen	20.177: 10		
Djuphamnen	1.750: 35		
Lärlings- och yrkesskolor	13.283: 23		
Fattigvården	400: —	84.330: 69	
Andra värdeminskningar:			
Försålda fastigheter	236.227: —		
Nedskrivna värden	48.354: 40	284.581: 40	
Uppskrivna lån för:			
Hamnbyggnader m. m.		2.551.095: 02	3.289.699: 95
Utgående Balans Konto:			
Kapitalbehållning till år 1938			8.517.552: 11
		Kronor	11.807.252: 06

KREDIT.

Ingående Balans Konto:		
Kapitalbehållning vid årets början		10.262.646: 37
Värdeökningar under året:		
Kapitalavbetalningar å lån	707.608: 62	
Inköp av fastigheter	561.671: 80	
D:o av inventarier	125.373: 27	
Förhöjda värden	149.952: —	1.544.605: 69
	Kronor	11.807.252: 06

Utgående Balans Konto:

Tillgångar:

Fastigheter:		
Fastigheter enligt fastighetsbok	8.326.217: 40	
Hamnbyggnader	3.350.000: —	
Fattigvården	1.220.000: —	
Folkskolorna	2.398.000: —	
Vatten-, Gas- & Elektricitetsverket	4.217.858: 92	19.512.076: 32
	Transport	19.512.076: 32

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

		Transport	19.512.076: 32
Inventarier:			
Inventarier enligt förteckning vid:			
Drätselkammaren		505.319: 28	
Hamnen		168.893: 50	
Djuphamnen		18.770: 15	
Fattigvården		76.500: —	
Barnavårdsnämnden		6.085: 25	
Folkskolorna		105.599: 66	
Lärlings- och yrkesskolan		48.121: 41	
Vatten-, Gas- & Elektricitetsverk		4: —	929.293: 25
Materialier:			
Vatten-, Gas- & Elektricitetsverk			251.399: 77
Aktier, värdepapper och fordringar tillhörande kapitaltillgångar:			
Aktier i:			
Byggnadsaktiebolaget Mimer	300.000: —		
S. V. B:s Nya Järnvägs A.-B.	99.000: —		
D:o D:o	1.843.160: —		
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägsaktiebol.	2: —		
Västerås Teateraktiebolag	2: —		
Aktiebolaget Arbetarebostäder	300.000: —		
Aktiebolaget Västeråsbanans Intressenter	1.020.250: —	3.562.414: —	
Utlånade medel mot säkerhet av inteckningar ur bostadslånefonden för understödjande av byggnadsverksamheten	725.436: 92		
Utlånade medel ur stadskassan mot inteckningar	275.524: 83	1.000.961: 75	
Vatten-, Gas- & Elektricitetsverkets fonderade medel		140.454: 29	
Fattigvårdens fonder		171.950: 22	
Folkskolans fonder		42.231: 09	4.918.011: 35
Förråd och andra naturapersedlar:			
Makadam		21.846: —	
Grus		5.033: 99	
Förrådets Konto: Diverse byggnadsmaterialier		30.907: 39	
Lantegendomarnas förråd		45.624: 61	
Renhållningsverkets förråd		736: 52	
Skogsprodukter		3.434: 73	
Lärlings- och yrkesskolornas förråd		4.199: 15	111.782: 39
		Transport	25.722.563: 08

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

		Transport	25.722.563: 08
I bank innestående:			
Innestående medel å kapitalräkning i Aktiebolaget Svenska Handelsbanken för:			
Västerås stads Donationsjordfond		5.921: 10	
Strömsholms våg- och lastageplats		10.606: 25	
Aktiebolaget Jordbrukarbanken		520.349: 67	
Innestående medel å checkräkning i Aktiebolaget Jordbrukarbanken för:			
Västerås Drätselkammare		246.231: 98	
Västerås Fattigvårdsstyrelse		15.826: 19	
Lärlings- och yrkesskolan		9.182: 47	808.117: 66
Innestående å postgiro:			
Fattigvårdens postgirokonto			5.302: 65
Fordringar:			
För andelar i stadens obligations- och amorteringslån vid 1937 års slut:			
Fattigvårdsstyrelsen	768.876: 25		
Folkskolestyrelsen	694.430: 21		
Vatten-, Gas- och El.-verk	4.865.639: 98		
Kyrkorådet	57.000: —		
Hamnstyrelsen	2.358.545: 02	8.744.491: 46	
Västerås stads Fattigvårdsstyrelse	38.084: 37		
Västerås stads Barnavårdsnämnd	31.590: 45		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket	1.171.839: 69		
Västerås Trädgårdskoloniförening	3.000: —		
Aktiebolaget Arbetarebostäder	229.390: —		
Aktiebolaget Västeråsbanans Intressenter	190.338: 87		
Föreningen Västerås Nya Idrottsplats	134.129: 43		
Skatter och liknande avgifter	100.000: —		
Drätselkammarens utestående fordringar	22.083: 02		
Renhållningsverkets d:o	8.909: 15		
Hamnen	138.853: 42		
Hamnens lån av stadskassan:			
Brist i stat m. m.	23.297: 69		
Diverse personer	87.456: 88	2.178.972: 97	
Fordringar m. m. enligt särskilda redogörelser:			
Västerås stads Fattigvård	65.621: 23		
D:o D:o	4.618: 53		
Västerås stads Barnavårdsnämnd	36.375: 35		
Vatten-, Gas- och El.-verk	674.264: 79		
D:o D:o	796.337: 27	1.577.217: 17	12.500.681: 60
		Transport	39.036.664: 99

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

	Transport	39.036.664: 99
Förskotterade medel, att gäldas genom uttaxering, lån eller på annat sätt:		
Malma grustag	47.875: 65	
Nybyggnad av ladugård vid Nordanby	4.298: 58	
Restaurering av gamla huvudbyggnaden vid Karlslund	17.279: 21	
Kostnader för omläggning av Tunbyvägen	2.452: 81	
Omnibustrafikstationen	1.736: 52	
Muddringsarbeten i äldre hamnen	187.884: 11	
Kostnader för Rådhuskommitténs utredning	3.539: 64	
Kostnader för inköp av maskiner till förrådet	18.795: 61	
Kostnader för uppförande av nytt tullhus	7.518: 88	
Ny trädgårdsanläggning vid Myggbo	18.676: 86	
Byggnadsaktiebolaget Mimer; garanterad utdelning åt preferensaktieägare	19.454: 28	
Uppförande av ny restaurant i Stadsparken	117.264: 26	
Kostnader för markersättning vid vidgning av Köpingsvägen	5.870: —	
Anläggning av gator inom gamla lasarettsområdet	11.026: 59	
Kostnader för biblioteksutredning	1.410: 05	
För iordningställande av badplatser å Östra holmen	9.800: 31	
Anläggning av gatubrunnar	5.906: 16	
Grundförstärkning av Stadshotellet	132.595: 30	
Kostnader för polis- och brandstation	161: 61	
Kostnader för fastighetstaxering	414: 45	
Kostnader för uppförande av en byggnad för tullbevakningspersonal	4.055: 42	
Reparationsarbeten i Bjärby	2.534: 18	
För stensättning vid flickskolan	1.635: 87	
Fastighetsförvaltningen	11.397: 10	
Gator, vägar, planteringar o. d.	97.546: 95	
Förskotterade kostnader att gäldas genom lån	332.025: 30	
Tillbyggnad av Varmbadhuset	24.059: 72	
Inköp och iordningställande av ångfärjan Elba II	39.091: 59	
Kostnader för restaureringsarbeten vid Herrgärdsskolan	2.200: —	
Polisväsen och fångvård	21.128: 88	
Inköp av en lastautomobil enligt Stadsfm. beslut den 29/4 1937	15.150: —	
Restaureringskostnader i Djäknebergsskolan	41.372: 23	
Konto pro diverse	34.207: 94	1.240.366: 06
Kontant:		
Drätselkammaren	28: 34	
Renhållningsverket och Lantegendomarna	17.333: 16	
Fattigvården	10.550: 71	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket	2.542: 92	30.455: 13
	Kronor	40.307.486: 18

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

Skulder:

Fonderade skulder:

Utelöpande obligationer:

1929 års 5 % lån		2.350.000: —

Amorteringslån, upptagna från pensionsförsäkringsfonden:

1916 års 4¾ % lån	173.610: 27	
1917 „ 4¾ % „	179.173: 71	
1918 „ 4¾ % „	258.278: 96	
1918 „ 5¼ % „	264.674: 49	
1920 „ 6 % „	171.717: 34	1.047.454: 77

Amorteringslån, upptagna från statens bostadslånefond:

1920 års 4 % lån	92.456: 93	
1921 „ 4 % „	42.306: 28	
1925 „ 4 % „	23.011: 76	
1926 „ 4 % „	29.943: 09	
1927 „ 4 % „	21.577: 57	
1928 „ 4 % „	49.155: 81	
1929 „ 4 % „	31.259: 37	
1930 „ 4 % „	52.339: 95	
1931 „ 4 % „	18.446: 92	360.497: 68

Amorteringslån, upptagna år 1926 från:

Svenska Arb. Allm. Sjuk- och Begravningskassa, à 3¼ %	156.255: 47	
Sveriges Allm. Understödsfören., à 3¼ %	156.255: 47	
Städernas Allm. Brandstodsbolag, à 5 %	251.310: 50	563.821: 44

Amorteringslån à 5 % upptagna år 1928 från:

Kopparbergs läns Sparbank	333.263: 60	
Svenska Lifförsäkringsbolaget	94.646: 99	
Bollnäs Sparbank	16.663: 05	
Gävle stads Sparbank	66.652: 72	
Arbetsgivarnas Ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag	333.263: 90	844.490: 26

Amorteringslån à 4½ % upptaget år 1931 från:

Kungl. Postsparbanken		702.712: 72
	Transport	5.868.976: 87

	Transport	5.868.976: 87
Amorteringslån, upptagna år 1932 från:		
Kungl. Postsparbanken à 4,85 %	584.875: 48	
Västmanlands läns Landsting à 5 %	221.059: 50	
Fonder under Drätselkammarens förvaltning à 5 %	884.238: —	1.690.172: 98
Amorteringslån à 4,5 %, upptagna år 1933 från:		
Försäkrings A.-B. Skandia	462.748: 52	
Livförsäkringsbolaget Framtiden	92.549: 70	
Svenska Livförsäkringsbolaget	462.748: 46	
Svenska Personal-Pensionskassan	185.099: 40	
Brand- och Lifförsäkrings A.-B. Skåne	185.099: 40	
Kinda härads Sparbank	46.274: 86	
Livränte- och Kapitalräkningsanstalten för Östergötlands län och stift	46.274: 86	
Stockholms Sjukhem	152.707: —	1.633.502: 20
Amorteringslån, upptagna år 1934 från:		
Städernas Allm. Brandstodsbolag à 3,8 %	1.576.526: 67	
Kungl. Pensionsstyrelsen à 3,75 %	724.862: 88	2.301.389: 55
Amorteringslån, upptagna år 1935 från:		
Städernas Allm. Brandstodsbolag à 3,9 %	851.817: 99	
Kungl. Postsparbanken à 3 %	563.476: 59	
Vahlbeckska välgörenhetsfonden à 3 %	66.155: 82	
Västerås stads fonder à 3 %	55.864: 92	
Västerås stads Fattigvårdsstyrelse m. fl. à 3 %	91.883: 09	
Västmanlands läns Sparbank à 3 %	232.280: 45	1.861.478: 86
Amorteringslånet à 2,9 %, upptaget år 1936 från:		
Kungl. Postsparbanken		1.639.632: 38
Andra lån och skulder:		
Upplånta medel från:		
Fonder under Drkns förvaltning	288.536: 65	
Sundinska beklädnadsfonden	5.000: —	
Folkskolans fonder	12.000: —	
Västerås stads Pensionsfond	244.101: 02	
A. B. Västeråsbanans Intressenter	1.843.160: —	2.392.797: 67
	Transport	17.387.950: 51

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

		Transport	17.387.950: 51
Ogulden köpeskilling:			
Västerås stads Sparbank:			
Inteckningslån för fastigheten:			
Västra kv. n:o 86	10.000: —		
Sommarro n:o 8	20.000: —	30.000: —	
Rotehållarnas i Västmanlands län besparingsfond:			
Inteckningslån för egendomen Malma..		25.185: 42	55.185: 42
Reserverade medel, att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål:			
Järnvägsövergång till nya hamnen		55.231: 05	
Fastighetsförvaltningens Konto:			
Hyror för år 1938, som influtit under år 1937	9.583: 92		
Hyra från Västerås Hotell A.-B.	625: —	10.208: 92	
Ingeniör Hans Borgströms donation för iordningställande av Skenvretsgatan....		2.000: —	
Behållning å anslag för uppförande av ekonomibyggnad vid Karlslund		6.654: 28	
Behållning å anslag för avloppsbrunnar i Västra förstaden		1.211: 84	
Statens Pensionsanstalt		—:04	
För tillbyggnad av brand- och polisstationsbyggnaden		188.672: 75	
För upptagande av en stadsfilm över Västerås		619: 65	
Deponerade medel för lån av ritningar till nytt tullhus		50: —	
Pensionsavgift från Mariestads stads drätselkammare, erlagda av 1:ste stadsläkaren G. Andrén		1.385: 70	
För inredning av lokaler å vinden till Tekniska skolan		1.028: 64	
Veterinär T. Segelberg, del av arrende för egendomen Bjärby		139: 58	
Brandväsens Konto		18.724: 62	
Gator, vägar, planteringar o. d.		82.277: 91	
Reserverade köpeskillingsmedel		1.261.752: 08	
Köttbesiktningsbyråns behållning		2.255: 92	
För kulturella ändamål		50.000: —	
Allmänt läroverk		250.000: —	
Folkskolans Konto		27.770: 23	
		Transport	17.443.135: 93

N:o 55.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

	Transport	17.443.135: 93	
Hälso- och sjukvård	13.600: —		
Lantegendomar under eget bruk	8.430: —		
Övriga förvaltningskostnader	8.318: 89		
Anslag och bidrag till diverse ändamål	35.000: —		
Övriga oförutsedda utgifter	42.915: 51		
Överskott i stater:			
Behållning i:			
1936 års stat 237.552: 82			
1937 „ „ 312.984: 56	550.537: 38	2.618.784: 99	
Fonderade medel:			
Västerås stads Donationsjordsfond	6.421: 10		
Lundby Magasinsfond	1.000: —		
Fonderade medel av försålda fastigheter vid Strömsholms våg	25.902: 93		
Folkskolans fonder	7.204: 34		
Järnvägsmedelsfonden	612.787: 58		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverks fonderade medel	140.454: 29	793.770: 24	
Postgiro Konto		45.567: 70	
Överskott å lånemedel:			
Vatten-, Gas- och El.-verks lånemedels Konto		451.957: 83	
		21.353.216: 69	
Skulder enligt särskilda redogörelser från:			
Västerås stads Fattigvårdsstyrelse	995.067: 60		
Västerås stads Barnavårdsnämnd	31.590: 45		
Västerås stads Folkskolor	766.919: 88		
Västerås stads lärlings- och yrkesskolor	9.182: 47		
Västerås stads Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk	6.082.861: 96		
Västerås Hamnars lån av stadskassan	2.551.095: 02	10.436.717: 38	31.789.934: 07
Kapital Konto:			
Kapitalbehållning vid årets slut			8.517.552: 11
		Kronor	40.307.486: 18

Västerås den 12 april 1938.

På drätselkammarens vägnar:

FRITZ EKLUND.

/Oscar Andersson.

Redogörelse

för överskottet i 1937 års stat.

	Utgifter:		Inkomster		Överskott:	Underskott;
	Beräknade utgifter i 1937 års stat:	Verkliga utgifter i 1937 års stat:	Beräknade inkomster i 1937 års stat:	Verkliga inkomster i 1937 års stat:		
Behållning från sist avslutade räkenskapsår ...	—	—	322,573: 40	322,573: 40	—	—
1. A. Räntor m. m.	697,664: 53	728,594: 24	426,601: 31	481,984: 14	24,453: 12	—
1. B. Kapitalavbetalningar å lån	626,975: 49	626,797: 57	358,790: 79	375,208: 25	16,595: 38	—
2. Fattigvård	692,536: 05	648,325: 79	225,274: —	268,338: 09	87,274: 35	—
3. Barnavård	102,250: —	101,154: 88	28,800: —	34,518: 47	6,813: 59	—
4. A. Folkskola	859,701: 05	868,152: 82	392,468: —	382,270: 49	—	18,649: 28
4. B. Fortsättningsskola	15,050: —	14,474: 27	6,750: —	7,000: —	825: 73	—
4. C. Högre folkskola	28,783: 50	29,414: 91	16,020: —	17,660: 90	1,009: 49	—
4. D. Allmänt läroverk	156,680: —	158,872: 74	—	—	—	2,192: 74
4. E. Andra undervisnings- o. bildningsanstalter	150,120: —	152,505: 09	52,023: 33	61,963: 37	7,554: 95	—
5. Hälso- och sjukvård	95,665: —	89,509: 56	19,586: —	3,306: 84	—	10,123: 72
6. Gator, vägar, planteringar o. d.....	646,966: 04	699,795: 56	203,200: —	236,201: 98	—	19,827: 54
7. Avloppsledningar	185,900: —	170,951: 18	80,000: —	88,890: 99	23,839: 81	—
8. Hamnar	354,041: 04	9,779: 36	311,805: —	—	32,456: 68	—
10. Renhållningsverk och svingård	154,465: 76	171,163: 10	89,500: —	106,040: 88	—	156: 46
11. Vattenledningsverk	248,538: —	265,438: 07	278,600: —	313,704: 51	18,204: 44	—
12. Gasverk	472,955: —	502,796: 79	521,000: —	570,062: 46	19.220: 67	—
13. Elektricitetsverk	659,869: —	680,962: 86	1,001,700: —	1,047,400: 48	24,606: 62	—
17. Andra kommunens affärsföretag	121,726: 62	130,672: 28	119,526: 62	130,112: 76	1,640: 48	—
18. Brandväsen.....	136,556: 75	141,317: 66	15,035: —	21,318: 59	1,522: 68	—
20. Fastighetsförvaltningen.....	419,216: 56	504,140: 38	476,424: 69	566,935: 98	5,587: 47	—
21. Magistrat och Rådhusrätt.....	63,395: —	65,238: 93	—	4: —	—	1,839: 93
Transport	6,889,055: 39	6,760,058: 04	4,945,678: 14	5,035,496: 58	271,605: 46	52,789: 67

	Utgifter		Inkomster		Överskott:	Underskott:
	Beräknade utgifter i 1937 års stat:	Verkliga utgifter i 1937 års stat:	Beräknade inkomster i 1937 års stat:	Verkliga inkomster i 1937 års stat:		
Transport	6,889,055: 39	6,760,058: 04	4,945,678: 14	5,035,496: 58	271,605: 46	52,789: 67
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen ...	62,627: —	63,495: 09	15,540: —	19,475: 53	3,067: 44	—
23. Polisväsen och fångvård	287,559: —	293,240: 75	39,946: —	40,987: 14	—	4,640: 61
26. Allmänna pensionsförsäkringen	46,640: —	50,708: —	—	5,577: —	1,509: —	—
27. Övriga förvaltningskostnader	286,769: 75	323,853: 58	41,000: —	47,196: 64	—	30,887: 19
28. Anslag och bidrag till diverse ändamål	426,147: 80	417,511: 08	2,700: —	1,207: 38	7,144: 10	—
29. Oförutsedda utgifter	119,216: 65	108,041: 39	—	—	11,175: 26	—
30. Allmänna bidrag av staten.....	—	—	349: 89	3 9: 89	—	—
31. Diverse inkomster	—	—	7,900: —	8,238: 23	338: 23	—
32. Skatter och liknande avgifter.....	225,000: —	71,421: 71	3,289,901: 56	3,242,785: 81	106,462: 54	—
	8,343,015: 59	8,088,329: 64	8,343,015: 59	8,401,314: 20	401,302: 03	88,317: 47
Efter minskade utgifter	—	254,685: 95	—	—	—	—
och ökade inkomster	—	—	58,298: 61	—	—	—
utgör årets överskott i stat.....	—	—	—	—	—	312,984: 56
Summa kronor	8,343,015: 59	8,343,015: 59	8,401,314: 20	8,401,314: 20	401,302: 03	401,302: 03

N:o 55.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.

N:o 55. *Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1937.*

Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning.

	Behållning 1/1 1937	Inkomster	Utgifter	Behållning 31/12 1937
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.	45,458: 54	2,271: 03	2,369: 20	45,360: 37
Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —	250: —	250: —	5,000: —
Curry Treffenbergs fond	2,000: —	95: 87	95: 87	2,000: —
Gustaf Wahlbecks gåva	2,999: 49	143: 81	131: —	3,012: 30
Västerås Gilles donationsfond	1,000: —	30: —	30: —	1,000: —
Magistratens Ämbets- & Tjänstemäns reservfond	89,141: 53	5,484: 92	1,860: —	92,766: 45
Engvallska donationsfonden	32,189: 40	1,375: 54	1,360: —	32,204: 94
Altinska fonden	4,001: 17	191: 75	190: —	4,002: 92
Sundinska donationsfonden för Barnhemmet	10,150: —	300: —	300: —	10,150: —
Ol. Norelii testamentsfond	31,561: 65	1,331: 55	1,331: 55	31,561: 65
A. Engströms donationsfond	10,000: —	345: 45	345: 45	10,000: —
Zimmermanska slöjdskolefonden	74,345: 22	3,130: 52	8,527: 95	68,947: 79
Sundinska donationsfonden för välg. & allm. nyttiga ändamål	186,522: 99	13,772: 20	14,856: 47	185,438: 72
Sundinska donationsfonden för Skarpskytteföreningen	500: —	15: —	15: —	500: —
Bilschierska testamentsfonden	1,010: 46	30: 10		1,040: 56
Natalia Anderssons stipendiefond	1,000: —	30: —	30: —	1,000: —
Vahlbeckska välgörenhetsfonden	193,221: 59	7,373: 91	7,228: 05	193,367: 45
Bergmanska donationsfonden för Arbetareföreningen	11,000: —	509: 39	509: 39	11,000: —
Bergmanska donationsfonden för Natthärbärget	3,000: —	143: 82	143: 82	3,000: —
Torngrenska fonden	436,454: 52	20,094: 66	16,200: 30	440,348: 88
Ålderdomshemmets kapitalmedel	38,118: 54	3,495: 81	1,140: 19	40,474: 16
Carolina Hygrells donationsfond	47,323: 51	2,080: 72		49,404: 23
Mark Modins minne	500: —	15: —		515: —
Doktor P. O. Linds fond	10,000: —	479: 39	479: 39	10,000: —
Katarina Molls fond	3,653: 94	144: 42		3,798: 36
Mobergska guldbröllopsfonden	36,715: 01	1,705: 26	1,368: —	37,052: 27
Joh:a Fryklunds donationsfond	10,305: 37	488: 24	497: 70	10,295: 91
Orströms donationsfond	8,020: 75	363: 38	200: —	8,184: 13
J. G. Berglunds testamentsfond	15,000: —	719: 10	719: 10	15,000: —
Systrarna Sundvalls pensionsfond	31,373: 76	1,444: 80	1,015: —	31,803: 56
Abraham Hülphers testamentsfond	4,711: 43	193: 73		4,905: 16
Vretmanska donationsfonden	1,109: 76	33: 30	33: 30	1,109: 76
Anna Norbergs stipendiefond	1,690: 71	84: 54	76: 09	1,699: 16
Ekelundska sjukvårdsfonden	20,000: —	958: 79	958: 79	20,000: —
Transport	1,369,079: 34	69,126: —	62,261: 61	1,375,943: 73

Transport	1,369,079: 34	69,126: —	62,261: 61	1,375,943: 73
Lotten Ekelunds donationsfond	50,000: —	2,396: 98	2,396: 98	50,000: —
G. R. Lagerqvists donationsfond	29,542: 36	1,388: 50	1,390: —	29,540: 86
Västerås Planteringssällskaps donationsfond	3,202: 10	64: 03		3,266: 13
Major Meurlings fond	4,716: 75	213: 26	213: 26	4,716: 75
G. Sällings donationsfond	3,000: —	143: 82	143: 82	3,000: —
Karin Möllers donationsfond	4,914: 17	219: 18	219: 18	4,914: 17
Emelie Bergströms donationsfond	18,012: 92	1,080: 30	1,080: —	18,013: 22
Stadskamrer Bernh. Carlsons donationsfond	47,557: 09	2,494: 70	2,494: 70	47,557: 09
Theresia Möllers donationsfond	4,625: —	210: 50	210: 50	4,625: —
Hanna & P. W. Werkelins donationsfond	22,000: —	1,036: 72	1,036: 72	22,000: —
Augusta Berglunds vängåva	25,231: 91	700: —	700: —	25,231: 91
Maria Hallanders donationsfond	134,323: 95	3,721: 79	848: 30	137,197: 44
Kronor	1,716,205: 59	82,795: 78	72,995: 07	1,726,006: 30

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 16 februari 1938.

OSCAR ANDERSSON.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 56.

Drätselkammarens skrivelse ang. antagande av taxa för stadsingenjörskontoret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 19 mars 1938 har byggnadsnämnden i Västerås med bifogande av byggnadsnämndens protokoll den 9 mars 1938, § 124, ävensom av byggnadsnämnden då antaget förslag till "Taxa för stadsingenjörskontoret i Västerås" hemställt om att stadsfullmäktige ville för sin del antaga och hos Kungl. Maj:t göra framställning om fastställelse av förslaget.

Drätselkammaren har för sin del intet att erinra emot förslaget och får därför hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att antaga det i ärendet uppgjorda förslaget till "Taxa för stadsingenjörskontoret i Västerås"; samt

att hos Kungl. Maj:t göra framställning om fastställelse av förslaget.

Västerås den 21 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av bilagda utdrag av byggnadsnämndens protokoll den 9 mars 1938, § 124, med godkännande av visst förslag till "Taxa för stadsingenjörskontoret i Västerås", får byggnadsnämnden härmed hemställa, att stadsfullmäktige ville för sin del antaga och hos Kungl. Maj:t göra framställning om fastställelse av förslaget.

Västerås den 19 mars 1938.

För byggnadsnämnden:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Bertil Sandegren.

N:o 56.
Ang.antagande av taxa för stadsingenjörskontoret.

Utdrag av protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 9 mars 1938.

§ *124.*

Föredrogs följande hemställan:

"Till Byggnadsnämnden.

Sedan den av stadsfullmäktige beslutade triangel- och polygonmätningen av Västerås stad nu fortskridit så långt, att fastighetsredovisningen delvis kan ske i anslutning till denna mätning, torde tiden vara inne för en revidering av taxan för stadsingenjörskontoret och närmast taxan för laga mätningsförrättningar.

Den gällande taxan fastställdes av Konungens befallningshavande den 20 juli 1918.

Beträffande mätningsförrättningar har den gällande taxan sedan lång tid icke tillämpats vid arealer över 10.000 kvadratmeter, emedan den ansetts för hög i förhållande till den av lantmäteristyrelsen år 1926 föreslagna normaltaxan, vilken fastställts för ett flertal städer.

Sedan undertecknad satt sig i förbindelse med byråchefen T. Ågren i lantmäteristyrelsens stadsbyrå, har stadsbyrån den 3 februari 1938 översänt ett förslag till taxa, upprättad efter nya principer, vilka ansetts bliva enhetliga för samtliga städer.

Med överlämnande av lantmäteristyrelsens skrivelse och det till denna bifogade förslaget till taxa, får jag vördsamt hemställa, att byggnadsnämnden ville upptaga till prövning frågan om ny taxa i anslutning till den föreslagna.

Västerås den 9 mars 1938.

F. Schiött.

Härvid voro fogade

1:o) en så lydande skrivelse:

"Kungl. Lantmäteristyrelsen.

Herr Stadsingenjör Folke Schiött, Västerås.

Telefonledes har Ni begärt anvisning rörande lämplig mätningstaxa för Västerås och får jag på den grund och sedan Kungl. Maj:t den 28 sistlidne januari fastställt förslag till taxa för Malmö härmed överlämna avskrift av densamma och i övrigt meddela följande.

Malmötaxan representerar en helt ny taxetyp, karakteriserad dels av att densamma fullkomligt saknar de äldre taxeformernas varierande tilläggs-

tariffer för växande arealer och dels därav, att kostnaderna för handräckning, resor och markeringsmaterial äro inräknade i övriga tariffer. Taxan har sålunda mycket få tariffer. Genom frånvaron av tilläggstariffer kan t. ex. arvodet för planmätning (eller karta) i varje fall beräknas ur formeln $S=\sqrt{A}$, där S motsvarar taxebeloppet och A det uppmätta områdets areal i kvm. **N:o 56.** *Ang.antagande av taxa för stadsingenjörskontoret.*

I systemet för tidigare fastställda taxor äro taxebeloppen i viss mån hänförda till samhällets storlek och förekomsten av mer eller mindre utvecklat mätningsorgan. Detta system torde även framdeles få tänkas bibehållet. På grund härav har man inom styrelsen övervägt, huru en allmän tillämpning av Malmötaxan skulle ställa sig vid tillämpningen i vissa fall av reducerade taxetariffer. Det har därvid befunnits, att önskvärd anpassning till systemet och olika lokala förhållanden skulle kunna erhållas genom att på vissa punkter i taxan tillämpa en retarderingskoeffecient, d. v. s. så, att en 0,9, 0,8, 0,7 eller 0,6 taxa av Malmötyp skulle vara tänkbar. Genom sådan gradering, som ändock medgåve viss anpassning till lokala förhållanden, skulle i vart fall fullkomlig enhetlighet i fråga om taxans uppställning och text kunna mera allmänt genomföras, varjämte de flesta taxebeloppen även tänkas bliva lika för alla samhällen.

Vad beträffar Västerås torde enligt min mening en 0,8-taxa motsvara en i ovan angivna system lämpligt inpassad taxehöjd. Arvodet för planmätning (eller för karta) framgår i så fall av formeln $S=0{,}8\sqrt{A}$. Jag överlämnar därför en avskrift av Malmötaxan, i vilken med rött införts de ändringar, som karakterisera den tänkta 0,8-taxan. Jag önskar framhålla att med hänsyn till önskvärd likformighet det är att föredraga, att text och uppställning i övrigt lämnas utan ändring.

Stockholm den 3 februari 1938.

T. Ågren."

2:o) avskrift av avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 28 januari 1938 angående fastställelse av taxa för stadsingenjörskontoret i Malmö med vissa däri med rött gjorda ändringar.

Ett med nämnda taxa för stadsingenjörskontoret i Malmö, efter de av byråchefen T. Ågren för anpassning efter förhållandena här i staden föreslagna ändringar, överensstämmande förslag till taxa för stadsingenjörskontoret i Västerås erhöll följande lydelse:

TAXA

för stadsingenjörskontoret i Västerås.

§ *1.*

Staden äger uppbära:

1. För planmätning av administrativt eller rättsligen bildad tomt, stadsäga eller annat område, vare sig utstakning å marken äger rum eller icke:

N:o 56.
Ang.antagande av taxa för stadsingenjörskontoret.

a) arealavgift, beräknad efter sidans längd i ett kvadratformigt område med mätningsområdets areal, för meter av sidans längd ..... kronor 0:80
dock lägst ..... „ 10:—
b) punktavgift, för varje inmätt och å karta redovisad gränspunkt, hushörn eller annan punkt med skarp begränsning ..... „ 0:80
dock högst ..... „ 16:—

2. a) För karta grundad på nymätning ersättning enligt mom. 1 a, vari inbegripes jämväl ersättning för den kopia av kartan, som vid mätningsförrättning skall utlämnas till sakägare.
Därest flera områden redovisas å samma karta, beräknas ersättningen efter områdenas sammanlagda areal.
b) För kopia av karta, utlämnad i andra fall än som avses under mom. 2 a:
I. Då kopian utföres å ritpapper 50 % av avgiften under mom. 2 a, samt
II. Då kopian utföres å kalkerväv, 30 % av samma samma avgift.

3. a) För hållande av sammanträde samt upprättande av protokoll vid förrättning enligt 2 eller 5 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad ..... „ 10:—
Avgiften omfattar jämväl ersättning för den avskrift av protokoll, som skall utlämnas till sakägare.
b) För avskrift av protokoll eller annan handling i stadsingenjörskontorets arkiv, utom i fall, som avses under mom. 3 a:
för första sidan..... „ 2:—
för varje följande sida ..... „ 1:—
c) För arealbevis, så ock för tjänstebevis tecknat å karta eller annan handling ..... „ 5:—

4. För förslag till tomtindelning:
a) för varje föreslagen tomt ..... „ 10:—
b) för varje i sådan tomt ingående fastighet eller fastighetsdel utöver den första ..... „ 10:—
c) för karta ersättning enl. mom. 2 b, varvid ersättningen beräknas efter den sammanlagda arealen för samtliga föreslagna tomter.

5. För tomtkarta för nybyggnad:
a) för upprättande av sådan karta, ersättning enligt mom. 2 b I samt därutöver för beskrivning ..... „ 10:—
b) för kopia av sådan karta samt avskrift av beskrivning, ersättning enligt mom. 2 b II och mom. 3 b.
c) för bevis om dugligheten av äldre tomtkarta, då besök å platsen erfordras ..... „ 10:—
då besök å platsen icke erfordras ..... „ 5:—

N:o 56.

Ang. antagande av taxa för stadsingenjörskontoret.

6. För utstakning och kontroll:
   a) för utstakning vid nybyggnad, utsättning av hägnad o. dyl.,
      för varje punkt ..... kronor 5: —
      dock lägst ..... „ 20: —
   b) för kontroll av byggnadssockel, hägnad o. dyl. jämte bevis ..... „ 20: —

7. För avvägning:
   a) i samband med åtgärd, som avses under mom 6 a och 6 b ..... „ 10: —
   b) vid andra tillfällen ..... „ 20: —
   c) för bevis rörande avvägning, då sådant begäres ..... „ 5: —

8. För utskrivande av kallelse till förrättning, för varje sakägare ..... „ 0: 25
   dock lägst ..... „ 2: —
   För kungörelse och för delgivning i samband med förrättning erlägges kontorets självkostnad.

9. För förrättning eller åtgärd, där ersättning ej kan beräknas enligt ovan angivna grunder, utgår ersättning efter dagberäkning för hel dag med 24 kronor för mätningsman och med 16 kronor för biträdande ingenjör.
   För del av dag beräknas ersättningen i förhållande till heldagsersättningen, dock lägst till 8 kronor. Med hel dag avses den för kontoret fastställda arbetstiden. Ersättning för handräckning, resekostnader och markeringsmaterial utgår i fall, som i detta mom. avses efter kontorets självkostnad, dock lägst med 8 kronor.

10. För förrättningsmannens inställelse till förrättning, som genom förrättningssökandes förvållande icke kan äga rum, utgår ersättning för tidsspillan med:
    då handräckning icke medföres ..... „ 10: —
    då handräckning medföres ..... „ 15: —

§ 2.

Ersättning till god man, som biträder vid förrättning, utgår med 24 kronor för hel dag räknat. För del av dag beräknas ersättningen i förhållande till heldagsersättningen, dock lägst till 8 kronor.

§ 3.

Uti de ersättningar, som staden enligt denna taxa äger uppbära, inberäknas — utom i fall som avses under § 1 mom. 9 — ersättning för handräckning, resekostnader och markeringsmaterial ävensom för sådana koncepthandlingar (karta, protokoll o. d.), vilka enligt lag och författning eller eljest skola förvaras under byggnadsnämndens eller annan myndighets vård.

N:o 56.
Ang.antagande av taxa för stadsingenjörskontoret.

Byggnadsnämnden, som för sin del godkände förestående förslag, beslöt att hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige måtte antaga förslaget samt hos Kungl. Maj:t göra framställning om fastställelse av detsamma.

Som ovan

In fidem:

Martin Lindheimer.

Rätt utdraget; betygar

Ex officio:

Bertil Sandegren.

N:o 57.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av avloppsledningar i delar av Stora gatan och Källgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 9 april 1938 har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om ett anslag å sammanlagt 11.250 kronor för bestridande av på staden ankommande utgifter för anläggande av nya avloppsledningar i vissa närmare angivna delar av Stora gatan och Källgatan.

Drätselkammaren har för sin del intet att erinra emot, att de föreslagna ledningsarbetena komma till utförande. Likaså synes det drätselkammaren, i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, lämpligt, att kostnaderna bestridas med medel ur tekniska verkens amorteringsfond.

Drätselkammaren får alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för nedläggande i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag av ledningar för avlopp i delar av Stora gatan och Källgatan ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å sammanlagt 11.250 kronor; samt

att beloppet ifråga, 11.250 kronor, skall utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 21 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 57.

Ang. anläggande av avloppsledningar i delar av Stora gatan och Källgatan.

För att bereda ökade lokalutrymmen byggas, särskilt inom de centralare delarna av staden, där tomtvärdena äro höga, bostads- och andra hus numera på större djup under marken än vad fallet var, när stadens äldre avloppssystem anlades, vilket förhållande gör att dränering från dylika byggnader ej kan beredas genom detta system. För två nybyggnader, varav den ena vid Stora gatan, inom kvarteret Livia, den andra i hörnet av Bonde- och Källgatorna, inom kvarteret Klio, bliver det därför av anfört skäl erforderligt att anlägga nya avlopp, för det förstnämnda bygget i Stora gatan med utgångspunkt från avloppet i Slottsgatan, för den andra nybyggnaden i Källgatan med anslutning till Kristinagatans avlopp. Dessa avloppsledningar kunna givetvis få användning även för ev. tillkommande nybyggnader i grannskapet. Efter avdrag av anslutningsavgifterna belöpa sig kostnaderna till resp. 4.600 och 6.650 kronor.

På grund av det anförda hemställer styrelsen,

att stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa dels 4.600 kr. för anläggande av avloppsledning i Stora gatan mellan Slottsgatan och nybyggnaden inom kvarteret Livia och dels 6.650 kr. för anläggande av liknande ledning i Källgatan mellan Kristinagatan och nybyggnaden inom kvarteret Klio.

Västerås den 9 april 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 58.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i Bergmarksgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 9 april 1938 har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om ett anslag å 8.800 kronor för bestridande av på staden ankommande utgifter för anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Bergmarksgatan.

Drätselkammaren, som utöver vad skrivelsen innehåller inhämtat att ledningarna för avloppet skola utföras med 9″ rör, har för sin del intet att erinra emot, att de föreslagna ledningsarbetena nu komma till utförande. Likaså synes det drätselkammaren, i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, lämpligt, att kostnaderna bestridas med medel ur tekniska verkens amorteringsfond.

Drätselkammaren får alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Bergmarksgatan ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 8.800 kronor; samt

att beloppet ifråga, 8.800 kronor, skall utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 21 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För ett flertal utefter Bergmarksgatan belägna gårdar har framställning gjorts till vatten- och gasverksstyrelsen om utdragning av vatten-, avloppsoch gasledningar. Gårdarna äro nu anslutna till privata ledningar för vatten och avlopp med anknytning till Pilgatans ledningssystem. Tid efter annan har det privata avloppet varit tilltäppt, vilket medfört besvär och obehag med avloppsvätskan, och genom vattenledningen, som endast består av 1″ rör, har på grund av förrostning behovet av vatten ej alltid kunnat tillgodoses.

N:o 58.
Ang. anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i Bergmarksgatan.

För en ledningsanläggning i berörda gata böra 8″ vatten- och gasrör komma till användning, enär denna ledningssträcka sedermera skall ingå i tilltänkta förbindelseledningar mellan vattenhuvudledningen från Hesslö resp. gasverket och Pilgatan. Ledningar av berörd dimension erfordras för bättre matning av vatten och gas till östra och norra områdena. Anläggningskostnaden är beräknad till 20.800 kr., anslutningsavgifterna till 12.000 kr., och uppgår alltså stadens andel till 8.800 kr. Då anläggningen bliver för staden ekonomiskt bärande, får styrelsen, under åberopande av vad styrelsen i det föregående anfört, hemställa

att stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av 8.800 kr. för anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Bergmarksgatan.

Västerås den 9 april 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 59.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Åsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 9 april 1938 har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om ett anslag å 3.500 kronor för bestridande av på staden ankommande utgifter för anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i viss närmare angiven del av Åsgatan.

Drätselkammaren har för sin del intet att erinra emot att de föreslagna ledningsarbetena nu komma till utförande, under villkor dock att gatumark i erforderlig utsträckning överlämnas till staden. Likaså synes det drätselkammaren, i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, lämpligt, att kostnaderna bestridas med medel ur tekniska verkens amorteringsfond.

Drätselkammaren får alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att under villkor att gatumark i erforderlig utsträckning överlämnas till staden ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 3.500 kronor för nedläggande av

N:o 59.
Ang. anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Åsgatan.

ledningar för vatten, avlopp och gas i Åsgatan mellan stadsägorna 2389 och 619—620 H; samt

att beloppet ifråga, 3.500 kronor, skall utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 21 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För nybyggnader utefter Åsgatan har framställning gjorts till vatten- och gasverksstyrelsen om utdragning av ledningar för vatten, avlopp och gas. Anläggningskostnaden är beräknad till 5.700 kr. Då enskilda bidraget bliver 2.200 kr., belöper sig stadens andel på 3.500 kr. Som inkomsterna från anläggningen bliva för staden ekonomiskt tillfredsställande hemställer styrelsen,

att stadsfullmäktige ville besluta om anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Åsgatan mellan stadsägorna 2389 och 619—620 H och för detta ändamål anvisa 3.500 kr. att utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 9 april 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

N:o 60.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till Frälsningsarméns hem för frigivna fångar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av januari 1938 har Frälsningsarmén anhållit om ett engångsanslag å 500 kronor såsom bidrag till en fond, avsedd att säkerställa driften vid ett hem för frigivna fångar, som Frälsningsarmén håller på att uppföra i Stockholm.

Efter verkställd utredning i ärendet får drätselkammaren anföra följande.

Stockholms stad har gratis upplåtit tomt för den byggnad, som är avsedd att inrymma nyssnämnda hem, varjämte byggnads- och inredningskostnaderna i det närmaste anskaffats på frivillighetens väg. Den för driftens säkerställande erforderliga fonden har ansetts böra uppgå till omkring 200.000 kronor. Bidrag till denna fond har begärts bland annat från landets samtliga kommuner.

Frågan om vidtagande av anordningar från samhällets sida för bringande av hjälp åt frigivna fångar, framförallt under den första tiden efter deras utsläppande från fängelset, har länge stått under diskussion i ansvariga kretsar men har ännu icke vunnit sin lösning. Det måste därför hälsas med tillfredsställelse, att Frälsningsarmén tagit initiativet till ett hem för frigivna fångar, dit den frigivne kan begiva sig omedelbart efter det han lämnat fängelset. Som dessutom detta hem, där 35 män kunna emottagas, är avsett att stå öppet för frigivna fångar från alla landets fängelser oavsett vederbörandes hemort, har drätselkammaren icke tvekat att hos stadsfullmäktige tillstyrka bifall till framställningen. Drätselkammaren får sålunda hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att bevilja Frälsningsarmén ett engångsanslag å 500 kronor såsom bidrag till en fond för säkerställande av driften vid Frälsningsarméns under uppförande varande skyddshem i Stockholm för frigivna fångar; samt

att beloppet ifråga, 500 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 5 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 60.

Ang. anslag till Frälsningsarméns hem för frigivna fångar

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

De människor, som av en eller annan anledning nödgats tillbringa någon tid inom fängelsets murar, få vanligen utstå sitt värsta straff, när portarna till friheten åter öppnats. Svårigheten, i vissa fall omöjligheten, att på ärligt sätt förskaffa sig uppehälle tvingar många av dem ånyo in på brottets bana. Efter frigivningen möta de ofta bekanta, som lägga ut snaror för dem, lockelser, varigenom alla deras goda föresatser grusas.

Ett hem, en plats, dit den frigivne kan komma omedelbart efter det han lämnat fängelset och där han kan finna skydd, erhålla arbete, återvinna förtroendet för sig själv och efter någon tid och med ett betyg, som öppnar vägen för honom, bli hjälpt att erhålla en passande sysselsättning, skulle rädda mången från att återfalla i brott. Ett sådant hem håller Frälsningsarmén på att anskaffa i Stockholm. Redan i maj detta år öppnar det sina portar, då trettiofem män kunna mottagas där. Detta jämte ett tidigare existerande sådant hem kommer att på en gång kunna bereda plats åt omkring fyrtiofem män. Med en vistelsetid på hemmet av omkring fyra eller sex månader — i vissa fall kanske något längre — få på så sätt årligen över hundratalet män ett tillfälle att återinträda i samhället.

Ett av de allvarligaste bekymren i samband med ett sådant hem är frågan om dess ekonomi. Det arbete, som utföres där, kan aldrig bli tillräckligt bärande. För det ovannämnda nyplanerade hemmet har Stockholms stad gratis upplåtit tomten, och kostnaden för hemmets iordningställande har i det närmaste influtit på frivillighetens väg. Vad som nu kräves är ett stöd för den dagliga driften. Denna bleve säkerställd, därest en driftsfond på omkring 200.000 kronor kunde uppbringas.

Då på våra skyddshem frigivna fångar mottagas från *alla landets fängelser* och detta oavsett hemort, vända vi oss härmed till varje landets kommun i förhoppning om att de respektive kommunala myndigheterna skola vara villiga att med ett engångsanslag hjälpa oss att få denna i så hög grad behjärtansvärda verksamhet säkerställd. Vi anhålla därför vördsamt även hos Eder kommun om ett anslag av 500: — kronor eller det belopp, som kommunen anser sig kunna giva.

I tro att denna anhållan skall möta välvillig förståelse och att den snarast möjligt skall upptagas till behandling av vederbörande myndighet, avvakta vi resultatet, förvissade om att detsamma skall bli till gagn för dem, vilkas talesmän vi här önska vara.

Beviljat anslag torde sändas till undertecknad, kommendör Karl Larsson, Östermalmsgatan 71, Stockholm 5, som också i Stridsropet samt i en särskild broschyr, som tillställes alla anslagsgivare, meddelar full redovisning.

Stockholm i januari 1938.

Å Frälsningsarméns vägnar, för fängelsemissionens räkning:

KARL LARSSON,
kommendör,
ledare av Frälsningsarmén i Sverige.

H. A. Åkerberg,
chefsekreterare.

N:o 60.

Ang. anslag till Frälsningsarméns hem för frigivna fångar

Jag giver denna anhållan mitt oförbehållsamma stöd, förvissad som jag är, att behovet av ett hem för frigivna är ofrånkomligt, och att Frälsningsarmén är bäst skickad av alla att driva ett dylikt hem.

Stockholm den 17 januari 1938.

O. Bernadotte
Prins
Grefve af Wisborg.

I tacksamt erkännande av Frälsningsarméns betydelsefulla, av stark människokärlek uppburna verksamhet på det sociala området förordar jag på det varmaste förestående vädjan.

Stockholm den 12 januari 1938.

K. G. Westman,
justitieminister.

Det är utan tvivel en sak av alldeles utomordentlig angelägenhet, att de ur fängelset frigivna omedelbart efter sin frigivning komma i åtnjutande av lämplig omvårdnad och beredas en mellantid, under vilken deras återgång till det vanliga livet kan förberedas och förmedlas. Frälsningsarmén, som på det sociala området nedlagt ett både utomordentligt nitiskt och ovanligt framgångsrikt arbete, planerar nu upprättandet av ett hem i sagda syfte. Undertecknad vill därför varmt förorda förestående vädjan om bidrag till detta ändamål.

Upsala den 13 januari 1938.

Erling Eidem,
ärkebiskop.

Den frigivne fången står ofta nog ensam. Efter straffet vänta honom hemlöshet och arbetslöshet. Risken är stor, att han i detta läge driver utför mot nya brott och nya fängelsevistelser. Frälsningsarméns planerade hem för frigivna, uppspårade av fängelsemissionären under hans besök vid alla landets fångvårdsanstalter, blir en utomordentlig tillgång för skyddsverksamheten. Jag vågar därför enträget anhålla, att ovanstående vädjan icke må lämnas obeaktad.

Stockholm den 13 januari 1938.

Harry Göransson.
överdirektör och chef för fångvårdsstyrelsen.

N:o 61.

Drätselkammarens skrivelse ang. inrättande av ett kylrum i ålderdomshemmets ekonomiavdelning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige den 20 april 1938 har fattigvårdsstyrelsen i Västerås hemställt om ett anslag å 4.500 kronor för inredning av ett kylrum med tillhörande apparatur i ålderdomshemmet.

Drätselkammaren har för sin del icke något att erinra emot att den föreslagna anläggningen kommer till utförande och får därför hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att ställa till fattigvårdsstyrelsens förfogande ett anslag å 4.500 kronor för utförande i överensstämmelse med fattigvårdsstyrelsens förslag av en kylrumsanläggning i ålderdomshemmet; samt

att beloppet ifråga, 4.500 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 5 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid uppförandet av ålderdomshemmets ekonomibyggnader kom av vissa skäl kylrum icke att inrättas i densamma. Avsaknaden av sådant rum har dock gjort sig starkt kännbar, särskilt under sommartid, då det inneburit betydande svårigheter att förvara för värme särskilt ömtåliga livsmedel. Fattigvårdsstyrelsen har därför sökt utfinna lämpligt och tillräckligt utrymme inom byggnaden för kylrumsanläggning och nu funnit, att sådant med fördel kan beredas vid en av ingångarna till köksavdelningen.

Enligt verkställd beräkning uppgår den sammanlagda kostnaden för anläggningen till 4.500: — kronor, varav 2.500: — kr. belöper sig på rummets in-

redning och isolering samt indragning av erforderliga ledningar m. m. samt 1.950: — kronor på själva kylanordningen. **N:o 61.** *Ang. inrättande av ett kylrum i ålderdomshemmets ekonomiavdelning.*

Fattigvårdsstyrelsen har tänkt sig, att kylrummet skulle kunna vara färdigt att tagas i bruk från och med instundande sommar.

Med stöd av vad sålunda anförts får fattigvårdsstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige måtte, med bifall till förslaget om inrättande av ett kylrum i ålderdomshemmets ekonomiavdelning, bevilja ett förslagsanslag för ändamålet på 4.500: — kronor.

Västerås den 20 april 1938.

För fattigvårdsstyrelsen:

ERNST ENOCHSSON.

/*Axel Norén.*

N:o 62.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppförande av ytterligare ett pensionärshem.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till stadsfullmäktige av den 26 mars 1937 har fattigvårdsstyrelsen hemställt att fullmäktige måtte genom lämpligt organ låta utreda frågan om uppförande av ytterligare en byggnad att av fattigvårdsstyrelsen disponeras såsom pensionärshem.

Vid ärendets förberedande behandling i drätselkammaren har drätselkammaren utsett delegerade att tillsammans med representanter för fattigvårdsstyrelsen verkställa utredning och inkomma med förslag.

Delegerade hava i skrivelse till drätselkammaren av den 10 innevarande maj avgivit utlåtande och därvid förordat till uppförande på tomten n:r 45 å Sandgärdet av en byggnad innehållande 16 lägenheter om vardera ett större rum med tillhörande kokvrå, toalettrum och tambur enligt av stadsarkitekten Ahlbom uppgjord ritning. Byggnaden har överslagsvis kostnadsberäknats till 110.000 kronor.

Drätselkammaren, som i likhet med fattigvårdsstyrelsen finner föreliggande behov påkalla uppförande av ytterligare ett pensionärshem, anser sig kunna tillstyrka det sålunda av delegerade förordade förslaget. De verkställda kostnadsberäkningarna synas, såvitt drätselkammaren kan bedöma, icke föranleda till någon anmärkning. Drätselkammaren får därför med biträdande av delegerades förslag hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

N:o 62.
Ang. uppförande av ytterligare ett pensionärshem.

att för uppförande av ytterligare ett pensionärshem för fattigvårdsstyrelsens behov och i huvudsaklig överensstämmelse med de av arkitekt Ahlbom i ärendet uppgjorda ritningarna ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag å 110.000 kronor;

att beloppet ifråga, 110.000 kronor, skall förskotteras av tillgängliga medel för att därefter slutligen täckas på sätt stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren kan komma att besluta; samt

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för byggnadens uppförande och iordningställande i fullt färdigt skick erforderliga åtgärder.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 26 mars 1937 hemställde fattigvårdsstyrelsen, att fullmäktige måtte genom lämpligt organ låta utreda frågan om uppförandet av ytterligare en byggnad att av fattigvårdsstyrelsen disponeras såsom pensionärshem.

Vid ärendets förberedande behandling inom drätselkammaren den 15 april 1937 beslöt drätselkammaren under § 192 i dess då förda protokoll att hos fattigvårdsstyrelsen hemställa, att styrelsen måtte utse delegerade att tillsammans med drätselkammarens representanter verkställa utredning i ärendet och utsåg drätselkammaren till sina delegerade för beredningen herrar Edv. Karlsson och Einar Keijser. Sedermera utsåg fattigvårdsstyrelsen till sina representanter i frågan herrar Gösta Sjöberg och Axel Norén. Dessutom har drätseldirektören Th. Öberg deltagit i utredningsarbetet.

Kommittén får härmed framlägga förslag till pensionärshemsbyggnad. Förslaget innefattar uppförande å tomten n:r 45 på Sandgärdsområdet av en byggnad i trä, med en längd av 27 meter och en bredd av 12 meter samt innehållande 16 lägenheter om vardera en golvyta på cirka 32 m^2 och med tillhörande kokvrå, toilettrum med w. c. och tvättställ samt tambur, allt i enlig-

het med bilagda ritningar av stadsarkitekten Ahlbom. Byggnaden har tänkts förlagd efter Malmabergsgatan i huvudsaklig nord-sydlig riktning och är försedd med två ingångar å fasaden åt väster. **N:o 62.** *Ang. uppförande av ytterligare ett pensionärshem.*

Enligt av byggmästaren Edv. Karlsson gjorda överslagsberäkningar kommer byggnadens uppförande att draga en kostnad av 110.000 kronor, vilket fördelat på varje lägenhet skulle innebära en kostnad av 6.875 kronor per lägenhet.

Med åberopande härav får delegationen sålunda till utförande förorda ovanstående förslag.

Västerås den 10 maj 1938.

För Delegerade:

EINAR KEIJSER.

/O. Lundvall.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I enlighet med Stadsfullmäktiges beslut i december 1930 uppfördes ett s. k. pensionärshem, inrymmande 16 lägenheter om rum och kokvrå, som varit i bruk sedan år 1932.

Hemmet är avsett att bereda bostäder åt medellösa, ensamma personer eller åldriga makar, vilka prövas förtjänta av sådan bostadsförmån enligt särskilda, närmare utformade bestämmelser. (Stadsfullmäktiges protokoll den 22 dec. 1930 § 237.)

Under den diskussion, som fördes i samband med frågans behandling, antyddes, att försök borde göras med uppförandet av till att börja med *en* byggnad för ändamålet samt att, därest försöket sloge väl ut och behov av sådana bostäder fortfarande förelåge, fortsättning på den inslagna vägen skulle kunna äga rum.

Fattigvårdsstyrelsen, som omhänderhaft tilldelningen av bostäder, har varit angelägen att inga andra än de, som gjort sig kända för skötsamhet och hedrande vandel, erhållit bostad. Därför har också ordning, renlighet och trevnad varit rådande i hemmet, varför ur denna synpunkt enbart goda erfarenheter vunnits. Ifråga om den ekonomiska sidan, kan meddelas, att kostnaden pr bostad utgjort i genomsnitt 360: — kronor om året, inclusive värme, vatten, kostnad för gårdskarl och löpande reparationer, vilken kostnad i betraktande av den relativt höga standard, varpå lägenheterna stå, måste anses skälig. Då mera genomgripande reparationer påkallas, stiger givetvis kostnadssumman.

Någon brist på lägenheter är visserligen icke förnärvarande rådande i staden, men i den mån bostadsbeståndet kvalitativt förbättras och äldre och i många fall mindervärdiga bostäder utgallras, komma hyrespriserna att stiga. I varje fall komma hyrorna för fattigvårdens klientel, som hittills i stor utsträckning fått nöja sig med bostäder, vilka efter hand helt försvinna från

N:o 62. *Ang. uppförande av ytterligare ett pensionärshem.*

hyresmarknaden, att högst betydligt öka, vilket givetvis påkallar högre hyreshjälp från fattigvården. Tendenser i den riktningen äro redan starkt framträdande. Medelkostnaden av från fattigvården utgående hyror, som år 1929 beräknades till i genomsnitt 145: — kronor för enkelrum och 253: — kronor för lägenhet om 1 rum och kök pr år, kan sålunda nu beräknas till i genomsnitt respektive 220: — och 350: — kronor.

Det synes därför med vad här sist anförts påkallat, att ytterligare en byggnad, som på sätt tidigare skett, ställes till fattigvårdens förfogande för angivet ändamål. Denna eventuella byggnad bör emellertid erhålla en mera tidsenlig inredning, till vilken fråga fattigvårdsstyrelsen torde få tillfälle att återkomma senare.

Med vad sålunda anförts får fattigvårdsstyrelsen föreslå och hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta att uppdraga åt lämpligt organ att utreda frågan samt inkomma med förslag om uppförande av byggnad för angivet ändamål.

Västerås den 26 april 1937.

För fattigvårdsstyrelsen:

ERNST ENOCHSSON,
v. ordförande.

/Axel Norén.

N:o 63.

Drätselkammarens skrivelse ang. val av stadsombudsman.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige den 31 sistlidne mars medgivit, att den efter förutvarande innehavarens övergång till annan befattning lediga stadsombudsmannatjänsten finge återbesättas med ordinarie innehavare, har drätselkammaren, jämlikt stadsfullmäktiges samtidigt givna godkännande och bemyndigande kungjort befattningen till ansökan ledig. Inom ansökningstiden hava 38 sökande anmält sig. En av dem har emellertid återtagit sin ansökan. Samtliga 37 kvarstående sökande, vilka finnas upptagna i bifogade förteckning, som jämväl innehåller uppgift om de sökandes ålder, examina och, i sammanträngd form, föregående verksamhet, äro till den sökta tjänsten behöriga.

Enligt den av stadsfullmäktige antagna instruktionen för befattningen skall densamma tillsättas av stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren. Drätselkammaren har nu att, med överlämnande av ansökningshandlingarna, framlägga sådant förslag. Därvid har drätselkammaren funnit det lämpligt att låta sitt förslag omfatta tre personer, vilka drätselkammaren ansett böra före

N:o 63.
Ang. val av stadsombudsman.

de övriga sökande vid valet bliva föremål för övervägande, och har drätselkammaren uppsatt dessa tre på förslaget i nedan angiven ordning. Drätselkammarens förslag avser sålunda följande sökande:

i första rummet t. f. Stadssekreteraren i Uppsala Juris kandidaten Bertil Adolfsson;

i andra rummet Stadsombudsmannen i Kristinehamn Thjelvar Hedberg; och

i tredje rummet Stadsombudsmannen i Köping Sven Einar Brenander.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Sökande till stadsombudsmannatjänsten i Västerås den 31/3 1938.

Nr	Namn	Titel el. yrke	Ålder	Examina Studierna avslutade	Huvudsakliga meriter
1	Olof Linder, Göteborg	Jur. kand.	35 år	Jur. kand 1932	Tingstjänstgöring, advokatverksamhet c:a 1 år samt anställning under c:a 1 år hos Göteborgs Fastighetsägares Garantiförening.
2	Claes Wallin, Piteå	Jur. kand.	32 år	Jur. kand. 1935	Tingstjänstgöring, kurser i maskinskrivning, stenografi och bokföring.
3	Nils Magnus Oscar Lundvall, Västerås	Jur. kand.	30 år	Jur. kand. 1935	Fullgör tingstjänstgöring.
4	Sven Einar Brenander, Köping	Jur. kand.	37 år	Jur. kand. 1927	Tingstjänstgöring, advokatverksamhet, biträdande stadsombudsman i Köping 1 år, t. f. och ordinarie stadsombudsman därstädes c:a 5 1/2 år.
5	Erik Sjöberg, Hälsingborg	Jur. kand.	33 år	Jur. kand. 1931	Tingstjänstgöring, någon advokatverksamhet, juridiskt biträde åt stadskamreraren i Hälsingborg under c:a 2 1/2 år, ombudsman och sekreterare hos fattigvårdsstyrelse, barnavårdsnämnd, idrottsnämnd och slakthusstyrelse, allt i Hälsingborg under c:a 1 år, bokföringskurs.

N:o 63.
Ang. val av stadsombudsman.

Nr	Namn	Titel el. yrke	Ålder	Examina Studierna avslutade	Huvudsakliga meriter
6	Nils Gustav Torsten Roupe, Stockholm	Jur. kand.	31 år	Jur. kand. 1933	Tingstjänstgöring, tjänstgöring hos Överståthållarämbetet under c:a 1 år, någon tjänstgöring i jordbruksdepartementet, amanuens i luftskyddsinspektionen sedan juli 1937.
7	Stig Gustafsson, Uppsala	Jur. kand.	33 år	Jur. kand. 1931	Tingstjänstgöring, biträdande jurist vid drätselkammaren i Uppsala c:a 3 år, tjänstgjort såsom sekreterare i åtskilliga kommunala styrelser och nämnder i Uppsala.
8	Carl Hjalmar Lundström, Vaxholm	t. f. Borgmästare	35 år	Jur. kand. 1928	Tingstjänstgöring, advokatverksamhet c:a 4 år, någon hovrättstjänstgöring, förordnande såsom t. f. borgmästare i Askersund och Vaxholm under sammanlagt c:a 2 år och 9 månader.
9	Nils Söderström, Trelleborg	Stadssekreterare	38 år	Jur. kand. 1927	Tingstjänstgöring, polis- och stadsdomareförordnanden, advokatverksamhet 1/4 år, stadssekreterare i Trelleborg c:a 5 1/2 år.
10	Erik Persson, Avesta	Kommunalborgmästare	34 år	Jur. kand. 1929	Tingstjänstgöring, någon hovrättstjänstgöring, tjänstgöring vid fångvårdsstyrelsen c:a 4 1/2 år, kommunalborgmästare i Avesta sedan 1 januari 1938.
11	Mattias Ahlberg, Avesta	Jur. kand.	32 år	Jur. kand. 1936	Advokatverksamhet c:a 2 år.
12	Gösta Johansson, Kristinehamn	Jur. kand.	32 år	Jur. kand. 1932	Fullgör tingstjänstgöring.
13	Einar Mylander, Stockholm	Vice krigsfiskal, notarie hos Kungl. arméförvaltningen			Inga uppgifter om meriter.
14	Nils Johansson, Stockholm	e. Länsnotarie	33 år	Jur. kand. 1933	Tingstjänstgöring, tjänstgöring vid länsstyrelsen i Stockholms län c:a 1 år.

N:o 63.
Ang. val av stadsombudsman.

Nr	Namn	Titel el. yrke	Ålder	Examina Studierna avslutade	Huvudsakliga meriter
15	Frithiof Berglund, Skellefteå	Jur. kand.	30 år	Jur. kand. 1935	Tingstjänstgöring, någon tjänstgöring vid rådhusrätt.
16	Sven B. Nordlöf, Stockholm	Förste amanuens	30 år	Jur. kand. 1933	Tingsmeriterad, någon tids borgmästare- och rådmansförordnanden i Örnsköldsvik, 1/2 års hovrättstjänstgöring, c:a 1/2 års tjänstgöring i olika centrala ämbetsverk.
17	Erik Brandelius, Stockholm	Förste amanuens	32 år	Jur. kand. 1931	Tingstjänstgöring, ekonomisk examen vid handelshögskolan 1934, någon tjänstgöring vid rådhusrätt, tjänsteman hos K. Försäkringsrådet 1 år.
18	Ellinor Carleman-Beörecz, Arvika	Advokat	39 år	Jur. kand. 1922	Advokatverksamhet 6 år, ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
19	Curt Häggmark, Stockholm	Jur. kand.	31 år	Jur. kand. 1930	Tingstjänstgöring, hovrättstjänstgöring c:a 1 år, tjänstgöring såsom jurist hos olika försäkringsbolag c:a 3 år.
20	Knut Erik Lyngby, Göteborg	Jur. kand.	40 år	Jur. kand. 1926	Tingstjänstgöring, tjänstgöring i länsstyrelse c:a 1/2 år, någon tjänstgöring vid rådhusrätt, hovrättstjänstgöring 2 1/2 år, tjänstgöring såsom extra notarie vid drätselkammaren i Göteborg c:a 1 1/2 år, kortare förordnanden såsom polisnotarie, advokatverksamhet 1 år.
21	Fred Fant, Stockholm	Advokat	31 år	Jur. kand. 1932	Tingstjänstgöring, advokatverksamhet c:a 3 år, ledamot av Sveriges Advokatsamfund, kortare tids tjänstgöring vid rådhusrätt och vid handelskammare.
22	Stig Norberg, Stockholm	Jur. kand.	29 år	Jur. kand. 1933	Tingstjänstgöring, kortare tids förordnande såsom t. f. borgmästare, någon tjänstgöring vid rådhusrätt, kortare tids tjänstgöring såsom biträdande jurist hos stadsombudsmannen i Stockholm, någon tjänstgöring vid länsstyrelse.

N:o 63.
Ang. val av stadsombudsman.

Nr	Namn	Titel el. yrke	Ålder	Examina Studierna avslutade	Huvudsakliga meriter
23	Georg Nyberg, Stockholm	Amanuens	38 år	Jur. kand. 1927	Tingstjänstgöring, tjänstgöring vid rådhusrätt 8 månader, kortare tids tjänstgöring såsom ombudsman vid sparbank, tjänstgöring såsom amanuens hos socialstyrelsen c:a 6 år.
24	Bertil Adolfsson, Uppsala	Jur. kand.	32 år	Jur. kand. 1933	Tjänstgöring vid domsaga c:a 1 år, någon advokatverksamhet, tjänstgöring som biträdande jurist vid drätselkammaren i Uppsala c:a 3 år, förordnande såsom t. f. stadssekreterare och t. f. sekreterare i drätselkammaren i Uppsala c:a 1 år.
25	Ture Ingerby, Sölvesborg	Jur. kand.	33 år	Jur. kand. 1934	Tingstjänstgöring, någon tjänstgöring vid rådhusrätt, någon tids förordnande såsom t. f. borgmästare i Sölvesborg.
26	Nils Giertz, Stockholm	Amanuens	53 år	Jur. kand. 1909	Tingstjänstgöring, tjänstgöring vid länsstyrelse c:a 2 1/2 år, tjänstgöring vid rådhusrätt c:a 1 1/2 år, uppehållit borgmästareämbete, advokatverksamhet c:a 10 år, tjänstgöring vid Kungl. Kammarkollegium c:a 13 år.
27	Kjell Olsson, Kattarp	Jur. kand.	31 år	Jur. kand. 1934	Tingstjänstgöring, kortare tids advokatverksamhet.
28	Gustaf Palmér, Eskilstuna	Stadskanslist	39 år	Jur. kand. 1928	Banktjänstgöring, bokföringskurs, tingstjänstgöring, rådmansförordnanden, stadskanslist c:a 6 1/2 år, t. f. stadsombudsman 8 månader, förestår Eskilstuna rättshjälpsanstalt sedan 1932, ordförande i taxeringsnämnd.
29	Gunnar Malmström, Stockholm	Jur. kand.	35 år	Jur. kand. 1927	Tjänstgöring vid länsstyrelse c:a 3 år, tingstjänstgöring, kortare tids tjänstgöring vid rådhusrätt, tjänstgöring vid Kungl. Domänstyrelsen 7 år.
30	Nils Wallenberg, Göteborg	e. Länsnotarie	33 år	Jur. kand. 1930	Tingstjänstgöring, tjänstgöring vid länsstyrelse c:a 4 år.

N:o 63.
Ang. val av stadsombudsman.

Nr	Namn	Titel el. yrke	Ålder	Examina Studierna avslutade	Huvudsakliga meriter
31	Isidor Reisenman, Göteborg	Advokat	32 år	Jur. kand. 1931	Tingstjänstgöring, tjänstgöring vid rådhusrätt c:a 1/2 år, advokatverksamhet c:a 2 1/2 år.
32	Gillis Ehrenroth, Sunne	Jur. kand.	32 år	Jur. kand. 1934	Någon polistjänstgöring, kortare tids tjänstgöring vid länsstyrelse, fullgör tingstjänstgöring.
33	Per Sjösten, Malmö	Ombudsman	32 år	Jur. kand. 1929	Tingstjänstgöring m. fl. domareförordnanden, advokatverksamhet c:a 3 3/4 år, tillfälliga förordnanden såsom kommunalborgmästare, ombudsman och kontorsföreståndare hos Malmö fastighetsägareförening 8 månader
34	Gösta Lundberg, Ystad	Jur. kand.	27 år	Jur. kand. 1935	Fullgör tingstjänstgöring, kortare förordnanden såsom rådman.
35	Tjelvar Hedberg Kristinehamn	Stadsombudsman	29 år	Jur. kand. 1932	Tingstjänstgöring, hovrättstjänstgöring 7 månader, kortare tids tjänstgöring i Kungl. Pensionsstyrelsen, ordinarie stadsombudsman i Kristinehamn c:a 1 3/4 år, kortare förordnanden såsom rådman och notarius publicus.
36	Helge Welborn, Stockholm	Jur. kand.	35 år	Jur. kand. 1931	Tingstjänstgöring, hovrättstjänstgöring 7 månader, tjänstgöring vid Stockholms rådhusrätt 2 år.
37	Åke Martenius, Stockholm	Jur. kand.	29 år	Jur. kand. 1934	Ettårig handelskurs vid Göteborgs Handelsinstitut, kortare tids tjänstgöring vid rådhusrätt, tingstjänstgöring, hovrättstjänstgöring 6 månader.

N:o 64.

Drätselkammarens skrivelse ang. reparation i tekniska skolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 9 innevarande maj har styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning hemställt om ett förslagsanslag å 4.690 kronor för utförande av vissa i skrivelsen närmare angivna underhålls- och reparationsarbeten å skolbyggnaden och vaktmästarebostaden.

Drätselkammaren får efter granskning av vid skrivelsen fogat kostnadsförslag och arbetsbeskrivning anföra, att drätselkammaren icke har något att erinra emot att dessa arbeten komma till utförande. De uppgjorda kostnadsberäkningarna synas icke heller, såvitt drätselkammaren kan bedöma, föranleda till någon anmärkning. Drätselkammaren får därför hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att ställa till styrelsens för Västerås stads skolor för yrkesundervisning förfogande ett förslagsanslag å 4.690 kronor för utförande av de i ärendet närmare angivna underhålls- och reparationsarbeten å skolbyggnaden och vaktmästarebostaden; samt

att beloppet ifråga, 4.690 kronor, skall utgå ur Zimmermanska fonden.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning tillåter sig härmed att göra följande framställning om anvisandet av medel till underhållsarbeten innevarande sommar i en del av skolbyggnaden. Medel till diverse underhållsarbeten ha tidigare anvisats av stadsfullmäktige åren 1933, 1934 och 1937. Avsikten är att nu, i huvudsak, fortsätta underhållet av delar av skolbyggnaden, vilka icke tidigare reparerats. Det planerade arbetet kommer till väsentlig del att omfatta uppsnyggning av laboratorielokalerna i källar-

våningen. Vidare avses en del reparationsarbeten i vaktmästarbostaden. Ifrågavarande arbeten ha av byggnadskontoret kostnadsberäknats till kronor 4.690:—, vilket belopp styrelsen härmed vördsamt anhåller att stadsfullmäktige måtte anvisa förslagsvis. N:o 64. *Ang. reparation i tekniska skolan.*

Västerås den 9 maj 1938.

THEOFIL ÖBERG.
Styrelsens ordförande.

/Folke Ericsson.

N:o 65.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till en del av Frejaområdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 3 nästlidne april har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om ett anslag å 5.300 kronor för bestridande av på staden ankommande utgifter för anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i en ny gata söder om Frejagatan.

Drätselkammaren har för sin del intet att erinra emot, att de föreslagna ledningsarbetena komma till utförande. Likaså synes det drätselkammaren, i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, lämpligt, att kostnaderna bestridas med medel ur tekniska verkens amorteringsfond.

Drätselkammaren får alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i en ny gata söder om Frejagatan i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 5.300 kronor; samt

att beloppet ifråga, 5.300 kronor, skall utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 65.

Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till en del av Frejaområdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I och för bebyggande av stadsägorna 1975, 1978 och 79, 1980 och 81 har framställning gjorts till styrelsen om utdragande av ledningar för vatten, avlopp och gas. För detta ändamål måste ledningar framdragas i en ny gata söder om Frejagatan och med anslutning till ledningarna i denna gata. Anläggningskostnaderna äro beräknade till 11.300 kr. Enskilda bidraget bliver 6.000 kr. och stadens andel i kostnaden alltså 5.300 kr. Sökanden har gentemot staden ställt erforderliga garantier rörande anslutningsavgifter m. m. På grund härav och då en bebyggelse enligt föreliggande förslag gör anläggningen ekonomiskt bärande för staden, hemställer vatten- och gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av 5.300 kronor för anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i en ny gata söder om Frejagatan i och för anslutning av de i det föregående angivna stadsägorna.

Västerås den 3 april 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

N:o 66.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till stadsfullmäktige av den 20 nästlidne april har Västerås stads luftskyddsnämnd hemställt om ett anslag å 6.700 kronor för bestridande av kostnaderna för planläggning av det civila luftskyddet i Västerås i enlighet med luftskyddsinspektionens anvisningar och i ärendet verkställda kostnadsberäkningar.

Stadsfullmäktige har den 9 sistlidne februari beviljat luftskyddsnämnden ett förslagsanslag å 500 kronor i avbidan på de nu verkställda kostnadsberäkningarna.

Drätselkammaren har för sin del intet att erinra emot bifall till framställningen och får sålunda hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

N:o 46.
Ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.

att ställa till Västerås stads luftskyddsnämnds förfogande ett anslag å 6.700 kronor för bestridande av kostnaderna för planläggning av det civila luftskyddet i Västerås i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag; samt

att beloppet ifråga, 6.700 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan luftskyddsnämnden i skrivelse till stadsfullmäktige av den 9 februari 1938 (se stadsfullmäktiges i Västerås handlingar 1938 n:r 37) på anförda skäl hemställt om ett förslagsanslag å 500 kronor för angivet ändamål samt vidare framhållit, att nämnden för det dåvarande icke hade tillgång till det material, som erfordrades för en utredning utgörande grund för ett anslagsäskande i sådan omfattning som luftskyddsinspektionen och länsstyrelsen avsett, så har nu nämnden genom luftskyddschefen låtit verkställa erforderliga beräkningar, varom närmare förmäles uti bilagda skrivelse av den 20 april 1938 med därvid fogade detaljerade kostnadsberäkningar, utvisande att kostnaderna uppgå till 6.697 kronor 64 öre.

Med åberopande härav får luftskyddsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja nämnden ett anslag å 6.700 kronor för bestridande av kostnaderna för planläggning av det civila luftskyddet i Västerås i överensstämmelse med de riktlinjer luftskyddschefen i ärendet uppdragit.

Västerås den 20 april 1938.

För Västerås stads luftskyddsnämnd:

HUGO TRANGIUS.

/O. Lundvall.

N:o 46.

Ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.

Till Luftskyddsnämnden i Västerås.

Enligt luftskyddslagens 10 § åligger det kommun att lämna erforderligt biträde vid planläggningen av luftskyddet inom kommunen. Enligt chefens för socialdepartementet uttalande i samband med propositionen angående luftskyddslag innebär ifrågavarande stadgande för kommunens del, att denna kommer att svara för erforderligt biträde vid planläggningen i den mån sådant icke kan erhållas av enskilda, d. v. s. kommunen kommer att medverka vid planläggningen av det luftskydd, som rör samhället i dess helhet (det så kallade allmänna luftskyddet). Vad större städer och samhällen beträffar står det klart, att sådan planläggning icke kan komma till stånd utan att särskild personal avdelas därför. För ordningen och säkerheten inom samhället ansvarar den kommunala polisen. Det ankommer därför på denna att med tillgänglig eller av förhållandena påkallad utökad personal vidtaga de förberedande åtgärder, som erfordras för att densamma redan i fredstid skall kunna intaga en förstärkt beredskap. Först härigenom blir det nämligen möjligt för polisen att uthärda de påfrestningar, för vilka den allmänna ordningen och säkerheten i händelse av luftskyddstillstånd eller krigstillstånd utsättes.

Det är också i endast ett avseende som kommunernas medverkan vid luftskyddets förberedande under fredstid gjorts obligatorisk, nämligen då det gäller att lämna erforderligt biträde vid planläggningen. Denna planläggning omfattar bland annat uppsättande och utbildning av beredskapskårer inom de olika grenarna av den allmänna luftskyddstjänsten samt viss av staten ej bekostad materielutrustning för dessa kårer. Något tvång för kommunerna att eljest bidraga till luftskyddet har icke stadgats, ehuru det förutsättes, att kommunerna med hänsyn till ansvaret för civilbefolkningen skola finna med sitt intresse förenligt att medverka på de områden, där staten icke bidrager.

Luftskyddsinspektionen har i slutet av år 1937 till länsstyrelserna avlåtit cirkulär av i huvudsak ovannämnda innehåll samt i övrigt anmodat länsstyrelserna att genom skrivelser till de kommunala organen å särskilt de orter, som ur luftskyddssynpunkt äro betydelsefulla, framhålla vikten av att för året 1938 upptaga ett för luftskyddsändamål avsett reservationsanslag. Detta anslag hade av inspektionen beräknats att för mindre och medelstora städer belöpa sig till 5.000—10.000 kronor och hava till ändamål att sätta vederbörande luftskyddschefer i stånd att sörja för de med den förberedande planläggningen förbundna åtgärderna.

I skrivelse den 10 januari 1938 gjordes av undertecknad hos luftskyddsnämnden framställning om anslag för ifrågavarande ändamål, och beviljades med anledning därav på nämndens framställning ett anslag på 500 kronor.

Enär anvisningar angående åtgärder för luftskyddets planläggning samt infordrande av förslag till planläggningens olika delar inkommit från länsstyrelsen till undertecknad, och planläggningen sålunda måste igångsättas, hava de anslagna medlen synts böra tagas i anspråk för avsett ändamål. Dessa hava emellertid visat sig icke förslå till täckande av föreliggande behov.

På grund härav får jag anhålla, att Luftskyddsnämnden hos stadsfullmäktige omedelbart måtte göra framställning om ett anslag av 6.700 kronor.

Specifikation över beloppets fördelning framgår av närslutna bilagor 1 och 2. **N:o 66.** *Ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.*

Västerås den 20 april 1938.

H. STAHRE,
luftskyddschef.

Bil. 1.

UPPGIFT

å beräknade kostnader för planläggning av det civila luftskyddet i Västerås, evad på luftskyddschef ankommer.

Inventarier för expeditionslokal:

1 st.	kontorsskåp	250: —	
1 „	skrivmaskinsbord	75: —	
1 „	skrivstol	75: —	
1 „	skrivmaskinsstol	60: —	
2 „	kontorsstolar à kr. 20: —	40: —	
	Armatur	100: —	600: —
1 „	skrivmaskin		600: —

Löpande kostnader:

1 biträde à 200: — kr. per månad, 7 månader	1.400: —	
Lokalhyra	700: —	
Städning	300: —	
Belysning	100: —	
Trycksaker, skrivmaterial, bokbinderiarbeten	300: —	
Telefonavgift	110: —	
Samtalsavgifter	75: —	
Transportkostnader vid övningar	200: —	3.185: —

För utbildning av personal erforderlig materiel, som icke bekostas av staten:

Personlig gasskyddsutrustning:

Overalls, 30 st. à kr. 7: 50	225: —	

Materiel för övningar i gasspanings-, saneringsoch avgasningstjänst (utom förbrukningsmateriel):

8 st.	flagglinor à kr. 4: —	32: —	
6 „	fotogenkannor à kr. 2: 30	13: 80	
	Transport	270: 80	4.385: —

N:o 66.

Ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.

		Transport	270: 80	4.385: —
2	st.	blecktrattar à kr. 0: 27	—: 54	
2	„	strilkannor à kr. 6: —	12: —	
4	„	kalkkvastar à kr. —: 50	2: —	
10	„	spadar à kr. 3: 75	37: 50	
8	„	piasakvastar à kr. 1: —	8: —	
8	„	krattor à kr. 2: 75	22: —	
8	„	skyfflar à kr. 4: 25	34: —	
6	„	bänkar à kr. 12: —	72: —	
2	par	skor à kr. 7: —	14: —	
1	st.	bordslampa à kr. 2: 30	2: 30	
4	„	skottkärror à kr. 6: —	24: —	
10	st.	baljor à kr. 4: —	40: —	
6	„	penslar à kr. 1: 50	9: —	
15	„	bindstreck à kr. 1: 25	18: 75	
24	„	pålar à kr. 3: —	72: —	
4	„	badborstar à kr. 1: 10	4: 40	
6	„	Levang-borstar à kr. 1: 10	6: 60	
2	„	presenningar à kr. 3: 50	7: —	
8	„	filtar à kr. 9: —	72: —	
8	par	galoscher à kr. 3: —	24: —	
10	st.	handdukar à kr. 1: —	10: —	
8	„	handfat à kr. 1: 40	11: 20	
8	par	strumpor à kr. 2: —	16: —	
8	st.	”träningsoverall” à kr. 10: —	80: —	
1	„	klubba	2: —	
1	„	låda för kalk	1: —	
2	„	gastäta lådor à kr. 22: —	44: —	
6	„	gasvarningsanslag för avstängning à kr. 0: 05	—: 30	
8	„	ögonsköljglas à kr. —: 50	4: —	921: 39

Material för övningar i eldsläckningstjänst (utom förbrukningsmateriel):

6	st.	koloxidfilter à kr. 3: —	18: —	
30	„	ficklampor à kr. 1: 50	45: —	
10	„	pytssprutor à kr. 7: —	70: —	
10	„	svabbar à kr. 2: 30	23: —	
10	„	lådor med sand à kr. 1: —	10: —	
20	„	skyfflar à kr. 3: 75	75: —	
25	„	hinkar à kr. 1: 75	43: 75	
10	„	yxor à kr. 7: 15	71: 50	
10	„	spett à kr. 15: 40	154: —	
20	„	lyktor à kr. 24: —	480: —	
1	„	strålrör	20: —	
1	„	brandpostnyckel	12: —	
1	„	brandposthuvud	50: —	
		Transport	1.072: 25	5.306: 39

	Transport	1.072: 25	5.306: 39	**N:o 66.**
1 „	"Brandklipparen"	125: —		*Ang. anslag till luftskydds-nämndens verksamhet.*
1 „	"Presto" med laddsatser	45: —		
1 „	tappkransslang	80: —		
2 „	"Succus"-sprutor à kr. 10: —	20: —		
	Förbrukningsmateriel:			
	Bleckplåt med uppvikta kanter	5: —		
	Spik, nubb m. m.	5: —		
	Trassel	2: —		
	Vaselin	2: —		
	Natriumkarbonatlösning	5: —		
10 st.	papperspåsar med cellophaninlägg à kr. 1: —	10: —		
10 „	papperssäckar med cellophaninlägg à kr. 2: —	20: —	1.391: 25	
	Summa kronor		6.697: 64	

Bil. 2.

Cirkulärskrivelse till luftskyddscheferna beträffande gasskyddsutrustning.

Enligt riksdagsskrivelse 395/1937 har anslag beviljats för anskaffande av viss gasskyddsutrustning för det civila luftskyddet. Den gasskyddsutrustning, varom här är fråga, utgöres av dels gasmasker, gasskyddskläder och annan personlig utrustning för aktiv personal inom det civila luftskyddets olika grenar, dels vissa behandlingsapparater för hjälpplatser och dels viss indikeringsmateriel.

Det är avsett att inköpa dylik materiel för Sveriges Centralförbund för civilt luftskydd och för Svenska Röda Korset att av dessa organisationer användas för utbildningsändamål. Härvid vill luftskyddsinspektionen åberopa sin cirkulärskrivelse nr 1/1937 den 24 november 1937. Intill den 1 juli 1938 skola enligt åtagande nyssnämnda organisationer utbilda instruktörer jämväl för det allmänna luftskyddet.

Nedanstående förteckning är avsedd att vara till ledning för luftskyddscheferna vid rekvisition av gasskyddsmateriel hos luftskyddsinspektionen.

De angivna talvärdena avse erforderlig materiel för en utbildningskurs med 30 elever, vilket torde vara ett lämpligt antal för ernående av gott resultat.

Nedanstående materiel kan alltså rekvireras hos *luftskyddsinspektionen.*

Personlig gasskyddsutrustning m. m.

Gasmask m/31—36, för luftskyddsändamål	30 st.	Gummistövlar m/35 med filtsulor (varav 10 par nr 43 och 20 par nr 46)	30 st.
Gasskyddsdräkt m/35 (blus o. byxor)	30 „	Gasskyddsförkläde m/35 ..	10 „
Gummihandskar m/35	30 par	Gasmaskmått	6 „

N:o 66. *Ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.*

Syrgasapparat m/38, större	1 st.
Desinfektionslåda för 25 st. gasmasker	1 „
Behållare f. gasmask m/31—36, genomskuren	1 „
Gastät säck m/35 (persedelsäck)	1 „
Reparationslåda för gasmask m/35, mindre	1 „
Galgar för gasskyddsdräkt	30 „

Indikeringsmateriel.

Gasskyddskista m/35, komplett och innehållande:	
etiketter till mark- och vattenprov	2 block
flaskor för vattenprov	2 st.
gasvarningsanslag m/35	10 „
gasvarningsflaggor m/35 med snören	10 „
gummihandskar (hushålls-)	1 par
kloramin	1 burk
koloxidprovare (atrapp)	1 st.
metylalkohol	1 flaska
skopa för vattenprov	1 st.
skål	1 „
spade	1 „
säckar för markprov	2 „
termometer	1 „
vattenfärgningsmedel	1 flaska
vattenindikeringsmedel	1 sats
vindprovare	1 ask
Gasskyddsväska m/35, komplett, innehållande:	
ask med häftstift och nubb	1 st.
B-blanketter	1 block
gasvarningsanslag m/35	10 st.
gasvarningsflaggor m/35 med snören	20 „
gasvarningsflaggor m/35 med käpp	5 „
gasskyddshandskar m/35	1 par
gasskyddsstrumpor m/35	1 „
indikeringskäpp m/35	1 st.
indikeringspapper m/35	4 block
indikeringsplattor m/35	4 paket
indikeringspulver m/35, liten burk	2 st.
vindprovare m/35	1 ask

Saneringsmedel.

Klorbomb, liten	1 st.
Klorkalkblåsare	1 „
Saneringsspruta m/större	1 „
„ m/mindre	4 „
Gaspuderdosor (tomma)	30 „
Gasbehandlingslåda nr 1	1 „
Gassjukvårdslåda (innehåll huvudsakl. attrapper)	1 „

Övningsmateriel.

Gasluktlåda m/35	3 st.

Förbrukningsmateriel.

Nysläckt kalk	50 kg.
Klorkalk	45 „
Kloramin	3 lit.
Bromaceton	1 „
Cellophan	2 ark
Resistenslösning	1 sats
Behållare för sprängning m/35, mindre	12 st.
Behållare för sprängning m/35, större	12 „
Sprängpatron med stubin	26 „
Sprängladdning (trotyl)	26 „
Tetralin	135 lit.
Övningsgashandgranat m/30	20 st.
Krita	700 kg.
Metylalkohol	2 lit.
Brandbomb	5 st.
Desinfektionssats	3 „

Beträffande omfattningen av det beräknade behovet av gasskyddsutrustning.

Luftskyddscheferna torde, när dem åliggande planläggning framskridit så långt, att utbildning av aktiv personal kan igångsättas, i god tid till luft-

skyddsinspektionen inkomma med rekvisition av den övningsmateriel, som kan vara erforderlig för kurser inom dem underställda luftskyddsorter. **N:o 66.** *Ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.*

Rekvisitioner skola endast omfatta övningsmateriel. Med rekvisition av materiel, som skall läggas i mobiliseringsförråd, skall tills vidare anstå.

Beträffande annan materiel för luftskyddet.

För erhållande av medel till luftskyddsmateriel, för vilken intet anslag disponeras av luftskyddsinspektionen, måste hänvändelse göras till de kommunala organen med framställning om anslag för ändamålet.

För utbildningsverksamhet fordras sålunda viss materiel utöver den, som enligt ovan tillhandahålles genom statens försorg.

För en kurs om 30 man torde följande materiel vara tillfyllest:

Personlig gasskyddsutrustning m. m.

Overall, grå med draglås (varav 3 st. storl. 48, 3 st. storl. 52, 18 st. storl. 54, 3 st. storl. 56 och 3 st. storl. 58)	30 ställ
Stativ för upphängning av gasskyddsdräkt.	

Materiel för övningar i gasspanings-, sanerings- o. avgasningstjänst (utom förbrukningsmateriel).

Flagglina m/35 (nystan om 50 m.)	8 st.
Fotogenkanna 10 lit.	6 „
Blecktratt (10 cm.)	2 „
Strilkanna	2 „
Kalkkvast	4 „
Spade	10 „
Piasavakvast	8 „
Kratta	8 „
Skyfflar	8 „
Bänkar (med tillhörande 2 st. bockar)	6 „
Skor (för sanering)	2 par
Bordslampa (för sanering)	1 st.
Skottkärra (50 lit.)	4 „
Balja (galv., 15 lit.)	10 „
Penslar, mjuka	6 „
Bindstreck (bunt om 25 m.)	15 „
Pålar m. beslag (för avgasningsplats)	24 „
Badborste	4 st.
Levang	6 „
Presenning, c:a 6×5 m. (Kan ev. förhyras)	2 „
Filt	8 „
Galoscher	8 par
Handdukar	10 st.
Handfat	8 „
Strumpor	8 par
"Träningsoverall"	8 ställ
Klubba för nedslagning av pålar	1 st.
Låda för borstning med klorkalk	1 „
Låda, gastät (för nedgasade kläder)	1 „
Låda, gastät (för nedgasade ytterkläder)	1 „
Anslag för avgasningsplats, olika	6 „
Ögonsköljglas	8 „

Materiel för övningar i eldsläckningstjänst (utom förbrukningsmateriel).

Koloxidfilter	6 st.
Ficklampa (pannlampa)	30 „
Pytsspruta	10 „
Svabel	10 „
Låda med sand	10 „
Skyfflar, långa	20 „
Hinkar	25 „
Yxor	10 „
Spett	10 „

N:o 66.
Ang. anslag till luftskyddsnämndens verksamhet.

Lyktor	20 st.	"Succus"-sprutor m. bygel och lång slang	2 st.
Strålrör	1 „		
Vattenslang (längd efter omständigheterna).		*Förbrukningsmateriel.*	
Brandpostnyckel	1 „		
Brandposthuvud	1 „	Bleckplåt (med uppvikta kanter).	
"Brandklipparen" med skumväska	1 „	Spik, nubb m. m.	
"Presto" med laddsatser	1 „	Trassel.	
Sopskyffel	2 „	Vaselin, rå.	
Tappkranslang à 20 m.	1 „	Natriumbikarbonatlösning, 2 %.	
Kolsyresnöapparat	1 „	Papperspåsar à 5 kg.	
"Tempus"	1 „	Papperspåse med cellophaninlägg.	
		Papperssäck med cellophaninlägg.	

För det fall att förestående förteckningar framdeles skulle erfordra komplettering eller ändring i något avseende, kommer inspektionen att därom lämna meddelande.

Stockholm den 31 januari 1938.

Luftskyddsinspektionen.

N:o 67.

Drätselkammarens skrivelse ang. förhöjning av rektorsarvodet vid tekniska skolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige den 20 december 1937 till lönenämnden för yttrande remitterat en av styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning gjord framställning om höjning av det till skolornas rektor utgående arvodet med 500 kronor per år, räknat från och med den 1 januari 1938 (se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar år 1937 under n:r 164 samt bilaga litt. 4 Ec till samma handlingar), så har nu lönenämnden i skrivelse till fullmäktige av den 11 innevarande maj avgivit yttrande i ärendet och därvid ansett sig kunna biträda styrelsens framställning.

Drätselkammaren anser de av lönenämnden anförda motiven vägande och har för sin del intet att erinra emot att skolornas rektor på angivet sätt erhåller en skälig lönefyllnad.

Med åberopande härav får drätselkammaren sålunda hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att bevilja rektor vid stadens skolor för yrkesundervisning en förhöjning av det nu

utgående arvodet med 500 kronor per år, räknat från och med den 1 januari 1938; samt

N:o 67. *Ang. förhöjning av rektorsarvodet vid tekniska skolan.*

att kostnaderna för genomförande under innevarande år av arvodeshöjningen eller sålunda 500 kronor skola utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige den 20 december 1937 vid behandlingen av förslaget till inkomst- och utgiftsstat år 1938 för Västerås stads skolor för yrkesundervisning beslutat att till lönenämnden för yttrande remittera en av skolans styrelse gjord framställning om höjning av det till skolornas rektor utgående arvodet med 500 kronor per år från och med år 1938 (se stadsfullmäktiges tryckta handlingar år 1937 under nr 164 samt bilaga litt. 4 Ec till samma handlingar), får lönenämnden i ärendet anföra följande.

Rektor Ericsson har, sedan han tillträdde tjänsten såsom skolornas rektor, nedlagt ett högt skattat arbete på skolornas utveckling och höjning av dess allmänna standard. Dessutom har hans arbetsbörda, på sätt styrelsen framhållit, ökats genom en utvidgning av skolorna. Lönenämnden anser sig därför kunna biträda styrelsens förslag om förhöjning av rektorsarvodet och får sålunda hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja rektor vid stadens skolor för yrkesundervisning en förhöjning av det nu utgående arvodet med 500 kronor per år från och med den 1 januari 1938.

Västerås den 11 maj 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Eric Ericsson.

N:o 68.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av ett område att tilläggas stadsägan 1589 vid Vasagatan och Norra Ringvägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan J. O. Eriksson hos drätselkammaren hemställt att få av staden inköpa ett nedan närmare angivet område mellan sökanden tillhöriga stadsägan nr 1589 och Vasagatan i och för sammanläggning med sagda tomt, så får nu drätselkammaren hänskjuta ärendet till stadsfullmäktige för avgörande och därvid hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att till i ärendet omnämnde J. O. Eriksson för pris och på villkor, som drätselkammaren kan finna för staden antagliga, försälja ett söder om stadsägan nr 2289 samt mellan stadsägan nr 1589 och Vasagatan beläget område, utgörande delar av Thunbyvägen och stadsägan nr 1586 med ett uppskattat ytinnehåll av sammanlagt cirka 310 kvadratmeter samt avsett att sammanläggas med stadsägan nr 1589.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 69.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag för diverse ledningsanläggningar m. m. för tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 3 innevarande maj har vatten- och gasverksstyrelsen under hänvisning till sin vid årsredogörelsen för verksamheten vid tekniska verken under år 1937 fogade skrivelse hemställt att

N:o 69.

Ang. tilläggsanslag för diverse ledningsanläggningar m. m. för tekniska verken.

stadsfullmäktige ville besluta om täckande av uppkomna brister i beviljade anslag till ledningsanläggningar och andra arbeten, som av tekniska verken färdigställts under år 1937, vilka brister uppgå till ett sammanlagt belopp av kr. 16.257: 31.

Drätselkammaren anser i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, att de i styrelsens årsberättelse för år 1937 angivna, i nu förevarande hänseende åberopade förhållanden påkalla stadsfullmäktiges beslut om täckning av de belopp, varmed beviljade anslag, på sätt styrelsen framhållit, överskridits. Med biträdande av styrelsens förslag även i övrigt får drätselkammaren sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för täckande av i ärendet angivna brister i beviljade anslag till ledningsanläggningar och andra arbeten, som av tekniska verken färdigställts under år 1937 bevilja vatten- och gasverksstyrelsen ett tilläggsanslag å sammanlagt 16.257 kronor 31 öre, att utgå med 10.058 kronor 59 öre ur tekniska verkens amorteringsfond samt ifråga om återstoden eller sålunda 6.198 kronor 72 öre täckas av lånemedel; samt

att bemyndiga drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts stadfästelse å beslutet i vad det avser att med lånemedel bestrida ifrågavarande underskott.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom vatten- och gasverksstyrelsen omnämner i sin till förvaltningsberättelsen för 1937 fogade skrivelse har brist uppstått å anslagen till en del under berörda år fullbordade nyanläggningar vid tekniska verken, nämligen å av lånemedel anvisade anslag kr. 6.198: 72 och å av verkens amorteringsfond beviljade medel kr. 10.058: 59. Om också å anslag av amorteringsfonden fanns en besparing från 1936 å kr. 44.392: 05, anser likväl styrelsen att för ovanstående brist tilläggsanslag bör begäras hos Stadsfullmäktige.

På grund av det anförda och under hänvisning till förvaltningsberättelsen för 1937 hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville för täckande av uppståndna brister i beviljade anslag till

N:o 69.
Ang. tilläggsanslag för diverse ledningsanläggningar m. m. för tekniska verken.

ledningsanläggningar och andra under år 1937 vid tekniska verken färdigställda arbeten anvisa följande tilläggsanslag, nämligen

av lånemedel ..... kr. 6.198: 72
och av tekniska verkens amorteringsfond ..... „ 10.058: 59

Västerås den 3 maj 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 70.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1937.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till stadsfullmäktige av den 3 innevarande maj har vatten- och gasverksstyrelsen med bifogande av årsredogörelse för verksamheten vid tekniska verken under år 1937 avgivit förvaltningsberättelse för samma år.

Berättelserna hava av drätselkammaren granskats utan anmärkning.

Drätselkammaren får härmed överlämna handlingarna ifråga till stadsfullmäktige och hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att vatten- och gasverksstyrelsens i ärendet avlämnade förvaltningsberättelse och årsredogörelse för år 1937 skola läggas till stadsfullmäktiges handlingar.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och gasverksstyrelsen får härmed överlämna berättelse över 1937 års förvaltning. Av densamma framgår, att omsättningen vid stadens tekniska verk under redogörelseåret blev större än den beräknade, medförande ökade vinstresultat men också ökade utgifter för en del poster, bland vilka märkas läkare och sjukvård, olycksfallsförsäkring, kontorsmaterial, underhåll av ledningsnät, apparater och byggnader m. m. Nya mätare för såväl vatten som gas och elektrisk ström måste på grund av ökade nyanslutningar anskaffas i större utsträckning än som beräknades vid budgetens upprättande. Å andra sidan hava räntor och amortering för elektricitetsverket och avloppsledningarna understigit de beräknade. Utgifterna för reningsverkets uppförande under-

N:o 70. *Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.*

stego under 1937 de i budgeten kalkylerade, vilket medförde minskade utlägg för räntor och amortering.

Av den i berättelsen intagna sammanställningen över de ekonomiska resultaten under 1937 framgår, att den verkliga vinsten vid vatten-, gas- och elektricitetsverken blev nära 482.000 kr. mot beräknade 419.938 kr.

Nedanstående siffror visa verkens drift jämförd med 1936:

		1936	1937	ökning	%
uppfordrat vatten	kbm.	2.498.000	2.658.000	160.000	6,4
tillverkad gas	kbm.	2.544.000	2.826.000	282.000	11,1
fr. Statens Kraftv. uttagen ström	kWh	8.348.000	9.533.000	1.185.000	14,2

Under redogörelseåret anlagda gatuledningar äro av rätt så betydande omfattningar, nämligen för

vatten	4.882 m.
avlopp	3.829 m.
gas	4.958 m.

Såsom framgår av de i förvaltningsberättelsen intagna sammanställningarna över nyanläggningar har å beviljade anslag i en del fall besparing uppstått, i andra åter brist. Besparingen på ledningsanläggningen för vatten, avlopp och gas i Brahe- och Linnégatorna berodde huvudsakligen på den ökade byggnadsverksamheten och i förening därmed ökade anslutningsavgifter.

Emscherbrunnsanläggningen vid Skerikesbron visade sig vara svårare att utföra än vad som beräknats, varför det beviljade anslaget ej var tillräckligt.

Vid övriga arbeten, där brist uppstått, har anledningen härtill varit dels att arbetena till en del måst utföras vid otjänlig väderlek, nämligen under vintertid, för beredande av arbete, dels ökade materialkostnader och dels i ett fall, att arbetet blivit av något större omfattning än den beräknade. I särskild skrivelse till Stadsfullmäktige har styrelsen gjort framställning om fyllnadsanslag för täckande av de uppkomna bristerna.

Västerås den 3 maj 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 70.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.

Västerås Vatten- och Gasverksstyrelses årsberättelse för år 1937.

Merkantila uppgifter.

GEMENSAMMA FÖRVALTNINGEN.

	Enl. budget	Enl. bokslut
Löner och pensioner	137.862: —	142.139: 29
Diverse utgifter, såsom läkararvode, sjukhjälp, försäkringar, kontorsutensilier, telefon, renhållning, värme m. m.	43.500: —	52.997: 10

VATTENVERKET.

Inkomster:

Vatten och mätarehyror	276.000: —	310.858: 01
Skötsel och underhåll av brandposter	1.200: —	1.200: —
Installationer m. m.	1.400: —	1.646: 50
Kronor	278.600: —	313.704: 51

Utgifter:

Driftkostnader	31.500: —	34.994: 62
Underhållskostnader	37.000: —	41.761: 26
Avlöningar	26.638: —	28.242: 18
Diverse utgifter	12.100: —	15.021: 20
Avskrivning av fordringar	400: —	0: —
Inköp av vattenmätare	13.000: —	16.974: 90
Ränta och amortering	127.900: —	128.443: 91
	248.538: —	265.438: 07
Inkomster utöver utgifter	30.062: —	48.266: 44
Kronor	278.600: —	313.704: 51

AVLOPPSLEDNINGARNA.

Inkomster:

Avgifter för vattenklosetter	80.000: —	88.890: 99
Kronor	80.000: —	88.890: 99

N:o 70. *Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.*

Utgifter:

Driftkostnader	14.600: —	12.024: 69
Underhållskostnader	19.600: —	18.043: 43
Avlöningar	16.500: —	18.073: 94
Diverse utgifter	3.900: —	4.770: —
Ränta och amortering	131.300: —	118.039: 12
	185.900: —	170.951: 18
Utgifter utöver inkomster	105.900: —	82.060: 19
Kronor	80.000: —	88.890: 99

GASVERKET.

Inkomster:

Allmänna belysningen	21.300: —	17.852: 40
Gas och mätarehyror	361.000: —	379.190: 36
Koks och tjära	137.400: —	171.719: 70
Installationer	1.300: —	1.300: —
Kronor	521.000: —	570.062: 46

Utgifter:

Driftkostnader	184.900: —	186.353: 19
Underhållskostnader	60.100: —	77.172: 25
Avlöningar	71.655: —	74.200: 28
Diverse utgifter	26.300: —	27.573: 46
Avskrivning av fordringar	1.000: —	451: 17
Inköp av gasmätare	25.000: —	31.573: 80
Ränta och amortering	104.000: —	105.472: 64
	472.955: —	502.796: 79
Inkomster utöver utgifter	48.045: —	67.265: 67
Kronor	521.000: —	570.062: 46

ELEKTRICITETSVERKET.

Inkomster:

Allmänna belysningen	47.000: —	49.415: 42
Elektrisk ström och mätarehyror	953.300: —	996.338: 20
Installationsarbeten	1.400: —	1.646: 86
Kronor	1.001.700: —	1.047.400: 48

Utgifter:

Driftkostnader	273.700: —	282.174: 59
Underhållskostnader	109.100: —	115.415: 40
Avlöningar	93.969: —	96.896: 93
Turbinhusdriften	4.900: —	5.026: 99
Diverse utgifter	58.900: —	61.294: 40
Avskrivning av fordringar	1.500: —	737: 32
Inköp av elektriska mätare	17.000: —	22.554: 22
Ränta och amortering	100.800: —	96.863: 01
	659.869: —	680.962: 86
Inkomster utöver utgifter	341.831: —	366.437: 62
Kronor	1.001.700: —	1.047.400: 48

SAMMANSTÄLLNING AV 1937 ÅRS EKONOMISKA RESULTAT.

Inkomster:

	Beräknade	Verkliga
Vattenverket	278.600: —	313.704: 51
Gasverket	521.000: —	570.062: 46
Elektricitetsverket	1.001.700: —	1.047.400: 48
Summa	1.801.300: —	1.931.167: 45
Avloppsledningarna	80.000: —	88.890: 99
Summa	1.881.300: —	2.020.058: 44

Utgifter:

Vattenverket	248.538: —	265.438: 07
Gasverket	472.955: —	502.796: 79
Elektricitetsverket	659.869: —	680.962: 86
Summa	1.381.362: —	1.449.197: 72
Avloppsledningarna	185.900: —	170.951: 18
Summa	1.567.262: —	1.620.148: 90

Vinst.

Vattenverket	30.062: —	48.266: 44
Gasverket	48.045: —	67.265: 67
Elektricitetsverket	341.831: —	366.437: 62
Summa	419.938: —	481.969: 73
Avloppsledningarna avgår	105.900: —	82.060: 19
Summa	314.038: —	399.909: 54

N:o 70.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1937.

Sammanställning av verkens anläggnings- och bokförda värden år 1937 samt amortering under åren 1912—1937.

	Anläggningsvärde Kr.	Amortering Kr.	Bokfört värde Kr.
Vattenverket	1.890.681: 56	677.910: 93	1.212.770: 63
Gasverket	1.564.852: 94	733.704: 60	831.148: 34
Elverket	2.045.770: 35	1.199.477: 19	846.293: 16
Avloppsledningarna	1.693.087: 01	393.291: 22	1.299.795: 79
Kontors- och Förrådsbyggn.	38.393: 91	10.542: 91	27.851: —
Inventarier	87.566: 68	87.565: 68	1: —
Vattenmätare	52.983: 32	52.982: 32	1: —
Gasmätare	94.420: 82	94.419: 82	1: —
Elmätare	111.507: 23	111.506: 23	1: —
Kronor	7.579.263: 82	3.361.400: 90	4.217.862: 92

Nyanläggningar år 1937.

	Anslag beviljat den	Anläggningskostnad		Stadens andel		Överskott	Brist
		beräknad	verklig	beviljat anslag	verklig utgift		
Nyanläggningar, fullbordade år 1937:							
Att utgå av lånemedel:							
På div. anslag besparade medel vid 1937 års början		5.551: 39		5.551: 39		5.551: 39	
Ledningar för vatten, avlopp och gas:							
Brahe- och Linnégatorna	28/5 1936	10.700: —	10.447: 99	8.700: —	938: 79	7.761: 21	
Allé-, Fogde- och Tegnérgatorna samt Lyckogränd	29/10 1936	11.200: —	16.531: 01	8.300: —	11.974: 01		3.674: 01
Norra delen av Ängsgatan	29/4 1937	3.450: —	5.204: 60	3.450: —	4.323: 10		873: 10
Smedjegatan till kvart. Inge	29/4 1937	4.200: —	4.877: 54	2.750: —	1.726: 54	1.023: 46	
Emscherbrunn för Kvarnbrovreten m. fl. områden	31/3 1937	11.000: —	16.077: 48	11.000: —	16.077: 48		5.077: 48
Transformatorstation i källaren till Flickläroverkets gymnastikhus, låg- och högspänningsjordkablar i Stora-, Håll-, Bonde- och Västmannagatorna samt Lidmansvägen	28/5 1936	32.600: —	30.918: 60	32.600: —	30.918: 60	1.681: 40	
Underjordisk transformatorstation vid korsningen mellan Köpings- och Djuphamnsvägarna, luftledning för lågspänning i S:t Ursulavägen och i Djuphamnsvägen mellan Köpings- och Stohagsvägarna	28/5 1936	13.700: —	23.374: 16	13.700: —	22.446: 96		8.746: 96
Luftledning för lågspänning å Kristiansborgsområdet väster och sydost om Kullen	29/6 1936	10.000: —	7.305: 71	7.100: —	3.986: 78	3.113: 22	
Underjordisk transformatorstation vid korsningen mellan Förenings- och Vahlbäcksgatorna samt högspänningsjordkabel mellan denna transformatorstation och Karlslund	28/1 1937	12.750: —	11.157: 34	12.750: —	11.157: 34	1.592: 66	
Underjordisk transformatorstation i Rudbecksparken, lågspänningsjordkablar i Vasa-, Linné-, Tessin-, Vallin- och Brahegatorna	25/2 1937	43.500: —	48.491: 96	43.500: —	47.846: 91		4.346: 91
Utrustning av underjordiska transformatorstationen i Kopparbergsvägen samt lågspänningsjordkabel i Timmermans- och Karlsgatorna	25/2 1937	21.000: —	25.203: 60	21.000: —	25.203: 60		4.203: 60
Kronor		179.651: 39	199.589: 99	170.401: 39	176.600: 11		

	Anslag beviljat den	Anläggningskostnad		Stadens andel		Överskott	Brist
		beräknad	verklig	beviljat anslag	verklig utgift		
Brist på de i ovan redovisade anslagen							6.198: 72
Att utgå ur tekniska verkens amorteringsfond:							
Serviser och mindre ledningsutsträckningar	21/12 1936	30.000: —	80.598: 16	30.000: —	38.562: 01		8.562: 01
Ledningar för vatten, avlopp och gas:							
Utanbygatan	25/4 1929	7.000: —	6.456: 32	7.000: —	6.456: 32	543: 68	
Gästgivarevägen	31/3 1935	15.000: —	17.459: 62	8.250: —	8.790: 62		540: 62
Västermalmsgatan	27/7 1937	7.000: —	8.925: 22	7.000: —	8.925: 22		1.925: 22
Geijersgatan	30/9 1937	2.700: —	2.991: 03	1.300: —	1.561: 03		261: 03
Stohagsvägen	30/9 1937	3.300: —	2,315: 18	1.100: —	587: 48	512: 52	
Fiskargatan	30/9 1937	3.000: —	3.175: 81	1.200: —	1.395: 81		195: 81
Hülphersgatan	28/10 1937	4.100: —	3.984: 10	3.400: —	3.030: 10	369: 90	
Kronor		72.100: —	125.905: 44	59.250: —	69.308: 59		
Brist på de i ovan redovisade anslagen				10.058: 59			

Tekniska uppgifter.

N:o 70.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.

VATTENVERKET.

Fördelning av det förbrukade vattnet.

	År			Jämförelse mellan åren			
				1935—1936		1936—1937	
	1935	1936	1937	Ökning i			
				m³	%	m³	%
För hushållsbehov	1.720.050	1.974.870	2.062.980	254.820	14,8	88.110	4,5
För industriella behov	322.200	313.100	375.000	—9.100	—2,8	61.900	19,8
För allmänna behov, såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning av gräsmattor, spolning av gator, brandsläckning, läckage m. m.	190.000	210.000	220.000	20.000	10,5	10.000	4,8
Summa	2.232.250	2.497.970	2.657.980	265.720	11.9	160.010	6,4

Utdrag ur driftrapporten.

Aggregat n:r	Drift i tim.	Uppfordrat vatten	
		kbm.	lit. per sek.
1	3.313	1.093.380	91.7
2	3.324	1.098.400	91,7
3	1.850	466.200	70,0

Elektriska strömförbrukningen uppgick till 996.480 kWh, motsvarande 374,9 kWh pr 1.000 kbm. uppfordrat vatten.

Vattnets temperatur lägst 5°, högst 10° C.

Vattenförbrukning per dygn: största 8.550 (28/8)
medel 7.285
lägsta 5.540 (24/6)

N:o 70.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.

Vattenledningar

		Meter	S:a meter
Stadens:			
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1936		86.347
	Under året lagda ledningar	4.817	
	Under året kasserade ledningar	118	4.699
	Sammanlagda längden den 31 dec. 1937		91.046
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1936	2.067	
	Under året lagda ledningar:		
	i Eriksborgsgatan 2″	20	
	i Tunbyvägen 2″	45	2.132
Ledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1937			93.178
Enskildas:			
Gjutjärnsledningar		3.240	
Smidesjärnsledningar		5.397	8.637
Vattenledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1937			101,815

År 1937 lagda vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter			Summa meter
	8″	6″	4″	
Geijersgatan österut	—	—	31	31
Sandgärdets södra och mellersta delar	75	431	621	1.127
Tegnergatan mellan Vikmansgatan och Malmabergsgatan	344	—	—	344
Ängsgatan från Baldersgatan österut		130	—	130
Från Gasverket över Kungsängen	254	—	149	403
Uggelvägen från st. äg. 1465 till 1464	—	—	34	34
Hökvägen från st. äg. 1456 till 1458	—	—	63	63
Kapellvägen från Apalbyvägen västerut	—	—	20	20
Papegojgatan mellan Trastvägen och Lärkvägen	—	—	51	51
Lärkvägen från Papegojgatan till st. äg. 1441	—	—	46	46
Skrågatan från Vallgatan norrut	—	130	—	130
Persbovägen från Rosenhill till Kristiansborg	—	—	70	70
Lundagatan från Arosvägen norrut	—	—	33	33
Bomansgatan från Mobergsgatan norrut	—	—	206	206
Brahegatan från Engelbrektsgatan till Linnégatan	—	201	67	268
Vallingatan från Engelbrektsgatan västerut	—	126	—	126
Apalbyvägen från Kullavägen norrut	—	245	—	245
Övre Rosenhill	—	—	163	163
Trastvägen från Tunbyvägen till Vasagatan	—	176	—	176
Hülphersgat. från Krutkällarvägen till st. äg. 1732	—	—	94	94
Krukmakaregatan norrut till st. äg. 1528	—	—	43	43
Smedjegatan från Vasagatan öster- och västerut	—	118	—	118
Transport	673	1.557	1.691	3.921

N:o 70.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1937.

Ledningssträckor	Meter 8″	Meter 6″	Meter 4″	Summa meter
Transport	673	1.557	1.691	3.921
Utanbygatan mellan Karlsgatan och Kopparbergsvägen	117	--	—	117
Timmermansgatan västerut	—	—	19	19
Drottninggatan till st. äg. 746	—	76	—	76
Åsgatan från st. äg. 582 norrut	—	40	61	101
Högbergsgatan från Kronvägen till Schenströmsgatan	—	163	—	163
Schenströmsgatan från Högbergsgatan norrut	—	100	—	100
Västermalmsgatan från Floragatan västerut	—	—	133	133
Stohagsvägen till st. äg. 218	—	--	52	52
Gästgivarvägen från Köpingsvägen söderut	—	—	73	73
Fiskargatan från Frankegatan västerut	—	—	62	62
Summa	790	1.936	2.091	4.817

Vattenmätare: ökade från 2.145 till 2.301 st.
Brandposter: „ „ 448 „ 470 „
Vattenserviser: inom stadens planlagda område anlades 16 st.,
utom „ „ „ „ 107 „
Vatten utlämnas till Hamre egendom och Hesslö flygfält, belägna utanför stadens område.

Avloppsledningarna.

	Meter	S:a meter
Stadens:		
Sammanlagda längden den 31 dec. 1936	—	72.221
Under året lagda ledningar	3.829	—
Under året kasserade ledningar	358	3.471
Sammanlagda längden den 31 dec. 1937	—	75 692
Enskildas:		
Sammanlagda längden den 31 dec. 1937	—	6.772
Avloppsledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1937	—	82.464

N:o 70.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.

År 1937 lagda avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter					Summa meter
	36″	16″	15″	12″	9″	
Geijersgatan österut	—	—	—	—	31	31
Sandgärdets södra och mellersta delar	—	—	856	—	502	1358
Ängsgatan från Baldersgatan österut	—	—	—	—	112	112
Uggelvägen från st. äg. 1465 till 1464	—	—	—	—	34	34
Hökvägen från st. äg. 1456 till 1458	—	—	—	—	18	18
Papegojgatan mellan Trastvägen och Lärkvägen	—	—	—	—	51	51
Lärkvägen från Papegojgatan till st. äg. 1441	—	—	—	—	46	46
Skrågatan från Vallgatan norrut	—	—	—	—	92	92
Persbovägen från Rosenhill till Kristiansborg	—	—	—	—	70	70
Eriksborgsgatan till Tunbyvägen	—	—	—	—	20	20
Lundagatan från Arosvägen norrut	—	—	—	—	33	33
Bomansgatan från Mobergsgatan norrut	—	—	—	—	160	160
Brahegatan från Engelbrektsgatan till Linnégatan	—	—	—	—	137	137
Vallingatan från Engelbrektsgatan västerut	—	—	—	—	78	78
Apalbyvägen från Kullavägen norrut	—	—	—	—	245	245
Tunbyvägen från Eriksborgsgatan norrut	—	—	—	—	45	45
Övre Rosenhill	—	—	—	—	163	163
Trastvägen från Tunbyvägen till Vasagatan	—	—	—	48	119	167
Hülphersgatan från st. äg. 1732 till Krutkällarvägen	—	—	—	—	60	60
Krukmakaregatan norrut till st. äg. 1528	—	—	—	—	43	43
Smedjegatan från Vasagatan österut	—	—	—	32	—	32
Timmermansgatan västerut	—	—	—	—	19	19
Drottninggatan till st. äg. 746	—	—	—	—	76	76
Åsgatan från st. äg. 582 norrut	—	—	—	—	85	85
Högbergsgatan från Kronvägen till Schenströmsgatan	—	—	—	—	163	163
Schenströmsgatan från Högbergsgatan norrut	—	—	—	—	100	100
Västermalmsgatan från Floragatan västerut	—	—	—	—	59	59
Stohagsvägen till st. äg. 218	—	—	—	—	52	52
Gästgivarvägen från Köpingsvägen söderut	—	—	—	—	73	73
Fiskargatan från Frankegatan västerut	—	—	—	—	62	62
Avskärande ledning, åkorsningar	25	120	—	—	—	154
Summa	25	120	856	80	2748	3829

Emscherbrunn anlades vid Svartåns västra sida vid Skerikesbron för rening av avloppsvattnet från Kvarnbrovreten med omgivning.

Arbetet med reningsanläggning för avloppsvätska påbörjades.

Avloppsserviser: Inom stadens planlagda område anlades 17 st.
Utom „ „ „ „ 111 „

Vattenklosetter: Antal uppsatta den 31 dec. 1936 .... 5.785 st.
Ökning under året ..... 798 „
Antal den 31 dec. 1937 ..... 6.583 „

N:o 70.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.

GASVERKET.

	År		Jämförelse mellan åren 1936 och 1937	
	1936	1937	+ —	%
Förgasade kol ..... ton	7.163	7.889	726	10,1
Tillverkad gas ..... kbm.	2.543.830	2.825.620	281.790	11,1
Gasutbyte per 1.000 kg. kol.... kbm.	355,0	358,2	3,2	0,1
Koks från ugnarna ..... hl.	111.925	120.875	8.950	8,0
Koks till undereldning ..... hl.	27.160	29.610	2.450	9,0
Koks till försäljning ..... hl.	84.765	91.265	6.500	7,7
Koks till försäljning per 1.000 kg. kol ..... hl.	11,8	11,6	—0,2	—1,7
Till undereldning använd koks i % av förgasade kol ..... %	16,7	16,9	0,2	1,2
Erhållen tjära ..... kg.	352.120	346.555	—5.565	—1,6
Erhållen tjära pr 1.000 kg. kol.. kg.	49,2	43,9	—5,3	—10,8
Antal laddningar ..... st.	4.392	4.805	413	9,4
Kol per laddning ..... kg.	1.630,9	1.641 8	10,9	0,7
Gasförbrukn. per år och inv. .. kbm.	75,0	81,5	6,5	8,7

Fördelning av den förbrukade gasen.

	1936		1937		Jämförelse mellan åren 1936 och 1937	
	kbm.	%	kbm.	%	Ökn., resp. minskn.	
	av årsförbrukningen				kbm.	%
Offentlig belysning	106.099	4,2	86.439	3,1	—19.660	—1,9
Enskild värme- och lysgas	2.228.350	87,7	2.404.783	85,7	176.433	8,0
Gasverkets eget behov	29.001	1,1	28.315	1,0	—686	—2,4
Felmätningar och förluster	177.900	7,0	304.063	10,2	126.163	70,9
Summa	2.541.350	100	2.823.600	100	282.250	11,1

Gasförbrukning per dygn: största 11.850 kbm. 23/12
medel 7.736 ,,
minsta 4.370 ,, 24/6

N:o 70.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1937.

Gasledningarna.

		Meter	S:ma meter
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1936	—	64.135
	Under året lagda ledningar	4.893	—
	Under året kasserade ledningar	118	4.775
	Sammanlagda längden den 31 dec. 1937	—	68.910
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden d. 31 dec. 1936	6.441	—
	Under året lagda ledningar:		
	i Eriksborgsgatan 2″	20	—
	i Tunbyvägen 2″	45	—
		6.506	—
	Under året kasserade ledningar	430	—
	Sammanlagda längden den 31 dec. 1937	—	6.076
Ledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1937		—	74.986

År 1937 lagda gasledningar.

Ledningssträckor	Meter				S:a meter
	14″	8″	6″	4″	
Geijersgatan österut	—	—	—	31	31
Sandgärdets södra och mellersta delar	—	75	131	921	1.127
Tegnergatan mellan Wikmansgatan och Malmabergsgatan	—	427	—	—	427
Ängsgatan från Baldersgatan österut	—	—	—	130	130
Ugglevägen från stadsäg. 1465 till 1464	—	—	—	34	34
Hökvägen från stadsäg. 1456 till 1458	—	—	—	63	63
Kapellvägen från Apalbyvägen västerut	—	—	—	20	20
Lärkvägen från Papegojgatan	—	—	—	46	46
Papegojgatan mellan Trastvägen och Lärkvägen	—	—	—	51	51
Skrågatan från Vallgatan norrut	—	—	130	—	130
Persbovägen från Rosenhill till Kristiansborg	—	—	—	70	70
Lundagatan från Arosvägen norrut	—	—	—	33	33
Bomansgatan från Mobergsgatan norrut	—	—	—	206	206
Brahegatan från Engelbrektsgatan till Linnégatan	—	—	268	—	268
Vallingatan från Engelbrektsgatan västerut	—	—	126	—	126
Apalbyvägen från Kullavägen norrut	—	—	245	—	245
Övre Rosenhill	—	—	—	163	163
Trastvägen från Tunbyvägen till Vasagatan	—	—	176	-	176
Hülphersgatan från Krutkällarvägen till stadsäg. 1732	—	—	—	94	94
Krukmakaregatan norrut till stadsäg. 1528	—	—	—	43	43
Utanbygatan från Karlsgat. till Kopparbergsvägen	—	117	—	—	117
Smedjegatan från Vasagatan öster- och västerut	—	—	118	—	118
Timmermansgatan västerut	—	—	—	19	19
Drottninggatan till stadsäg. 746	—	—	76	—	76
Transport	—	619	1.270	1.924	3.813

N:o 70.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1937.

Ledningssträckor	Meter				S:a meter
	14″	8″	6″	4″	
Transport	—	619	1.270	1.924	3.813
Åsgatan från stadsäg. 582 norrut	—	—	40	61	101
Högbergsgatan från Kronvägen till Schenströmsgatan	—	—	163	—	163
Schenströmsgatan från Högbergsgatan norrut	—	—	100	—	100
Västermalmsgatan från Floragatan västerut	—	—	—	133	133
Stohagsvägen till stadsäg. 218	—	—	—	52	52
Gästgivarevägen från Köpingsvägen söderut	—	—	—	73	73
Fiskargatan från Frankegatan västerut	—	—	—	62	62
Gashuvudledning Gasverket—Munkgatan	396	—	—	—	396
Summa	396	619	1.573	2.305	4.893

År 1937 kasserade gasledningar.

Ledningssträckor	Meter		S:ma meter
	6″	4″	
Smedjegatan från Vasagatan öster och västerut	86	32	118
Sandgärdet, södra delen	—	430	430
Summa	86	462	548

Gasverket tillbyggdes med en 6-kammarugn. Samtidigt anlades en högbehållare för kol, koks och bäddstybb samt därjämte en transportbana till behållaren med därtill hörande gruvhund.

Gasverket är numera utrustat med 4 st. ugnar för vardera 3 och 1 st. ugn för 6 kammare.

Antalet gatulyktor motsvarade ..... 186 st.
Antal gasmätare den 31 december 1936 ..... 8.018 st.
Ökning under året ..... 639 „
Antal gasmätare den 31 december 1937 ..... 8.657 st.
därav 5.897 automatmätare.

Gasserviser: Inom stadens planlagda område utfördes ..... 16 st.
och utom stadens planlagda område..... 91 „
Varmvattenberedarnas antal ökades från 926 till 976 st.

N:o 70.

Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.

ELEKTRICITETSVERKET.

	År		Jämförelse mellan åren 1936—1937	
	1936	1937	Ökn. resp. minskn.	
	kWh	kWh	kWh	%
Likström:				
Dieselmotorerna exkl. förluster	—	—	—	—
Turbinhusgeneratorerna exkl. förluster	302.016	231.083	— 70.933	— 23,5
Motorgeneratorerna exkl. förluster..	1.824.944	1.865.587	40.643	2,2
Totalt exkl. förluster	2.126.960	2.096.670	— 30.290	— 1,4
Växelström:				
Från dieselmotorerna	—	—	—	—
Från Älvkarleby direkt distribuerad	5.963.605	7.180.078	1.216.473	20,4
Från Älvkarleby till omformning ..	2.384.771	2.352.602	— 32.169	— 1,3
Från Älvkarleby totalt	8.348.376	9.532.680	1.184.304	14,2
Batteri, urladdning	11.445	16.601	5.156	45
Batteri, förluster	3.811	6.006	2.195	57,6
Förluster vid omformning	467.499	414.840	— 52.659	— 11,3
Förluster vid utjämning	43.854	23.400	— 20.454	— 46,6
Magnetiseringsström	44.663	42.769	— 1.894	— 4,2

Levererad ström.

	År		Jämförelse mellan åren 1936—1937	
	1936	1937	Ökn. resp. minskn.	
	kWh	kWh	kWh	%
Till offentlig gatubelysning:				
5 % likström, 95 % växelström	303.752	433.000	129.248	42,6
Till enskild belysning:				
Likström	1.275.417	1.238.625	— 36.792	— 2,9
Växelström	1.942.343	2.295.448	353.105	18,2
Till kraft:				
Likström	603.184	631.938	28.754	4,8
Växelström	3,187.945	3.547.008	359.063	11,3
Egen förbrukning:				
Belysning	8.757	9.770	1.013	11,6
Kraft och värme	26.118	58.414	32.296	123,7
Totalt	7.347.516	8.214.203	866.687	11,8

Total anslutning.

	Anslutn. 31/12 1936	Ökning resp. minskn. 1937	Anslutning 31/12 1937		
			st.	hkr.	kW
Belysning:					
Gatubelysning:					
Likström: Glödlampor ..... st.	85	— 40	45		
kW	18,3	— 7,3			11
Växelström: Glödlampor ..... st.	501	161	662		
kW	81,25	67,75			149
				Summa kW	160
Enskild belysning:					
Likström: Glödlampor ..... st.	43,233	—1,523	41,710		
kW	1,163,76	— 61			1,102,76
Båglampor ..... st.	17	— 3	14		
kW	42	— 7,5			34,50
Växelström: Glödlampor ..... st.	89,230	10,863	100,093		
kW	2,953,76	1,409,48			4,363,24
Båglampor ..... st.	5	5	10		
kW	5,0	7,5			12,50
				Summa kW	5,513,00
Kraft:					
Likström: Motorer ..... st.	1,049	— 39	1,010		
hkr.	1,953,65	— 63		1,890,65	
kW	1,614,63	— 46,5			1,568,13
Växelström: Motorer ..... st.	2,193	517	2,710		
hkr.	5,073,65	448		5,521,65	
kW	3,943,40	330			4,273,40
				Summa kW	5,841,53
Diverse apparater:					
Likström ..... st.	3,024	— 102	2,922		
kW	2,021,08	— 59			1,962,08
Växelström ..... st.	7,017	978	7,995		
kW	3,296,83	741,69			4,038,52
				Summa kW	6,000,60

Den 31 dec. 1937 utgjorde hela anslutningen ..... kW. 17.515,13
varav likström ..... „ 4.678,47
och växelström ..... „ 12.836,66

N:o 70.

Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1937.

Transformatorer:

Från 1,7—500 kVA 6.400 volt: 116 st. om tillsammans 9.228,4 kVA.

Mätare:

	Lik-ström	Växel-ström
Den 31 dec. 1936	4.106	8.695
Minskn. resp. ökning under året	— 29	942
Den 31 dec. 1937	4.077	9.637
	Summa	13.714

Under året utförda elektriska servisledningar:

Jordkabel	53	serviser
Luftledning	72	„
Summa	125	serviser

Antal abonnenter:

	År 1936	År 1937
På taxa 6 (ackordslampor)	113	0
På taxa 7 (nattström)	29	30
På taxa 9 (äldre hushållstaxan)	469	375
På taxa 8 (nya hushållstaxan)	6.166	7.181

Utförda ledningsarbeten m. m.:

Högspänningsjordkablar nedlades:

till Sandgärdet, Haga, Malmaberg, Centrallasarettet,
till f. d. Skeppsvarvet,
till Övre Blåsbo,
till Konsums varuhus,
till Rudbecksparken.

Högspänningsluftledningar framdrogos:

till Framnäs tomtområde,
Reningsverkets byggnadsplats.

Nya transformatorstationer utfördes:

vid Övre Blåsbo, underjordisk, 100 kVA,
vid Malmaberg, underjordisk, 100 kVA,
vid Haga, i plåtkiosk, 100 kVA,
vid Sandgärdet, i plåtkiosk, 100 kVA,
vid Reningsverket, i plåtkiosk, 50 kVA,
vid Rudbecksparken, underjordisk, 2×250 kVA,
vid Kopparbergsvägen, underjordisk, 2×250 kVA,
vid Framnäs, på stolpar, 30 kVA,
i Elverkets källare 30 kVA,
vid Gasverket, ökning från 50 till 100 kVA.

Lågspänningsjordkablar för växelström nedlades:
i Slottsgatan från Stora gatan till Skepparbacken,
i Timmermansgatan från Kopparbergsvägen till Allégatan,
i Karlsgatan från Timmermansgatan till Stora gatan,
i Kopparbergsvägen från transformatorstationen till Kopparbergsvägen 14,
i Västra Kyrkogatan från Stadshotellet till Telegrafhuset,
i Tessingatan från Rudbecksgatan till kv. Fjalar,
i Linnégatan från Rudbecksgatan till Brahegatan,
i Vasagatan från Linnégatan till Norra Ringvägen,
i Brahegatan från Engelbrektsgatan till Linnégatan,
i Rudbecksgatan från Vasagatan till Gåsmyregatan,
i Sturegatan från Stora gatan till Hantverkaregatan.

Luftledningar för lågspänning drogos:
på Kristiansborgsområdet omkring "Kullen",
i Lagmans- och Fogdegatorna,
i Tegnérgatan till Stadsträdgården,
inom Framnäs tomtområde,
och ombyggdes i Djuphamnsvägen, vid Skeppsvarvet och å Gustavsviksområdet.

Vid Djuphamnen monterades kraft- och belysningsledningar för ny malmtransportör, nedlades jordkablar för A.-B. Kolimport och ny vipparmskran.

Å gamla hamnens östra kaj monterades ytterligare 2 st. fackverksmaster för belysningen.

Vid gasverket nedlades jordkabel mellan transformatorstationen och ugnsbyggnaden.

Den elektriska gatubelysningen utökades med 144 lampor.

Västerås den 3 maj 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 71.

Barnavårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Verksamheten har bedrivits på sätt, som skett under föregående år.

Barnavårdsnämnden har under året avhållit 12 ordinarie sammanträden och nämndens delegation, som handlägger frågor av särskilt brådskande natur, har haft 3 sammanträden.

I sin egenskap av ungdomsnämnd har nämnden hållit 3 sammanträden. Vid samtliga dessa sammanträden ha handlagts sammanlagt 382 protokollförda ärenden.

Utöver i lag om barnavård och ungdomsskydd nämnden åvilande arbetsuppgifter, har nämnden bl. a. haft att avgiva yttranden i 8 äktenskapsskillnadsärenden samt 11 adoptionsärenden.

I likhet med vad tidigare skett, har nämnden medverkat till av folkskolestyrelsen anordnade föredrag i sexualhygien för gossar och flickor från folkskolans avgångsklasser.

Åtgärder ha begärts i syfte att i görligaste mån förhindra minderåriga att under kvällar idka gatuförsäljning eller eljest under sen tid av dygnet idka uteliv.

Samtliga av barnavårdsnämnden omhändertagna barn och deras fosterhem ha inspekterats minst en gång under året eller eljest så ofta förhållandena påkallat. Detsamma har ägt rum ifråga om fosterhemsinspektionen. Endast ett hem har underkänts.

Barn, som företett psykiska rubbningar eller eljest visat alltför särartade drag i sitt uppförande, ha erhållit särskild läkareundersökning och vård, då sådan ordinerats.

Antalet under barnavårdscentralens verksamhet stående barn har ytterligare ökat.

Åtgärder mot försumliga försörjare enligt 72 § i lagen om samhällets barnavård och ungdomsskydd ha vidtagits i 17 fall, varav 2 lett till intagande å arbetshem.

Detaljerade, huvudsakligen siffermässiga, uppgifter rörande nämndens verksamhet lämnas under nedan angivna rubriker:

1) Avd. I samhällsvård och skyddsuppfostran.
2) Avd. II barn utom äktenskap.
3) Avd. III barnavårdscentralens verksamhet.

N:o 71.
Barnavårds-nämndens årsberättelse för 1937.

4) Avd. IV tillsynen över fosterbarnsvården.
5) Avd. V den ekonomiska förvaltningen.

Västerås i april 1938.

För barnavårdsnämnden:

EM. GRANÉR.

/Axel Norén.

Barnavårdsnämnden har under året utgjorts av:

Folkskoleinspektör Em. Granér, ordförande.
Kontorschefen Einar Keijser, v. ordförande.
Ledamöter: Komministern Nils Berge, Doktor Josef Lundblad, Fattigvårdssysslomannen Axel Norén, Kontoristen Gösta Sjöberg och Fru Agnes Söderqvist.

Fattigvårds- och barnavårdsbyrån:

Befattningshavare:

Avd. för samhällsvård och skyddsuppfostran:

Sekreterare och ombudsman m. m.: Fattigvårdssysslomannen Axel Norén.
Kassörska och bokförerska m. m.: Kassörskan Elin Isaksson.
Övriga arbetsuppgifter utföras av på fattigvårdens stat upptagen, vid byrån anställd personal.

Barnavårdsnämndens avdelning:

Föreståndare och barnavårdsman: Carl E. Scott, barnavårdsman: Fröken Elsa Hultgren.

Barnavårdscentralen:

Barnavårdssystern Svea Sandberg.

Barnhemmet:

Föreståndarinnan Evy Aspling.

N:o 71.
Barnavårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Avd. I.

Samhällsvård och skyddsuppfostran samt därmed sammanhängande åtgärder.

Barn, vilka nämnden omhändertagit eller eljest haft befattning med under året fördela sig sålunda:

År	i äkt.		u. äkt.		Tillhör annan kom.	Förebyggande åtgärder					Skyddsuppfostran enl. 22 §				Samhällsvård enl. 29 §			Ingen åtgärd
	m.	kv.	m.	kv.		1 m. a)	1 m. b)	1 m. c)	1 m. d)	2 m.	a)	b)	c)	d)	1 m.	2 m.	3 m.	
1936	92	69	61	62	56	20	55	15	3	19	2	22	14	3	26	18	114	30
1937	56	50	59	59	55	14	12	1	—	2	4	22	21	3	30	20	104	1

De av nämnden omhändertagna barnen fördela sig sålunda:

År	Från föreg. år	Nytillkomna	Avgångna	Till nästa år	Antal underhållsmånader	Överlämnad till				Skyddshem	Annan anstalt
						ensk. person		barnhem			
						inom kommun	utom kommun	inom kommun	utom kommun		
1936	172	24	26	170	2,004	62	104	15	8	12	21
1937	171	29	34	166	1,967	58	65	18	20	20	20

De omhändertagna barnens antal i förhållande till stadens folkmängd utgör 0,66 %.

De av barnavårdsnämnden utackorderade under året inspekterade barnen fördela sig med hänsyn till ålder och kön samt fosterhemmens beskaffenhet sålunda:

	Antal	I. ä.		U ä.		Föräldralösa	Änkors	Invaliders	Andra	Hemmens beskaffenhet	
		g.	fl.	g.	fl.					goda	mycket goda
I staden utackorderade	75	11	16	20	28	18	2	1	54	56	19
Å landsbygden utackord.	108	31	22	41	28	16	1	14	91	79	29
Summa inspekterade	183	42	38	61	56	34	3	15	145	135	48
Icke inspekterade	14										
	197										

Utackorderingsavgifterna utgå i regel med högst 25:— kr. i månaden.

N:o 71. *Barnavårds-nämndens årsberättelse för 1937.*

Tabell över inlagor i barnavårdsmål samt annan skriftväxling.

	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Anmaningsskrivelser	31	26	43	52	22	45	38	52	35	44
Svar å anmaningsskrivelser	22	21	39	27	36	26	41	17	38	27
Ansökningar hos länsstyrelsen	12	18	28	31	13	25	25	31	25	18
Påminnelser hos länsstyrelsen	63	72	84	93	97	75	81	92	94	98
Förklaringar hos länsstyrelsen	7	19	49	41	34	41	54	22	61	89
Andra skrivelser	354	409	527	531	529	599	670	680	637	604
Summa	489	565	770	775	731	811	909	894	890	880

I 3 mål ha besvär anförts hos Kungl. Kammarrätten. I ett ärende har resning begärts och erhållits, varigenom nämnden tillerkändes ersättning med omkring 3.500: — kronor.

Tabell, utvisande kostnaden för barnavården åren 1928—1937 och dess fördelning på mantalsskriven innevånare och bevillningskrona.

År	Kostnad		Antal invånare	Antal skattekronor	Nettokostnad fördelad på	
	Brutto	Netto			invånare	bev.-kr.
1928	81,543: —	67,892: —	29,180	294,721: —	2: 33	0: 23
1929	87,804: —	73,113: —	29,892	324,948: —	2: 45	0: 22
1930	92,072: —	69.399: —	30,320	362,516: —	2. 29	0: 19
1931	99,066: —	73,900: —	30,525	375,128: —	2: 42	0: 20
1932	99,930: —	77,097: —	30,627	356,952: —	2: 52	0: 22
1933	96,081: —	69,034: —	30,842	348,096: —	2: 24	0: 20
1934	94,255: —	67,485: —	31,794	320,206: —	2: 12	0: 21
1935	97,032: —	65,649: —	32,616	379,313: —	2: 01	0: 19
1936	97,132: —	66,897: —	33,879	450,777: —	1: 90	0: 15
1937	101,155: —	66,636: —	35,378	541,956: —	1: 87	0: 12

Barnhemmet Sommarro 8.

Å barnhemmet ha följande antal barn intagits och utskrivits m. m.:

Kvarvarande från år 1936	10	
Intagna under året	20	30
Utskrivna under året	17	
Kvarvarande till år 1938	13	30

Av de intagna barnen voro 13 gossar och 7 flickor.
Hälsotillståndet vid hemmet har varit gott.

Årskostnaden för barnhemmet utgör 14.541: — kr., vilken summa fördelad på 5.292 underhållsdagar utgör 2: 75 kr. pr dag och barn.

Vid hemmet äro anställda en föreståndarinna och två biträden.

Västerås i april 1938.

Axel Norén.

Avd. II.

Verksamheten på grund av lagen om barn utom äktenskap.

Antal barnavårdsmän:

I likhet med föregående år ha samtliga förordnanden varit uppdelade på två fast anställda barnavårdsmän, föreståndaren för byrån och en kvinnlig barnavårdsman.

Antal barnavårdsmannaförordnanden:

Kvarstående från föregående år		466
Under året utfärdade		99
Därav inflyttade från annan kommun	38	
och inom kommunen skrivna	61	
	Summa	565

Under året upphörda förordnanden:

Barnet fyllt 16 år, resp. 18 år	42	
Adoption av barnet	5	
Föräldrarnas giftermål med varandra	25	
Överflyttning till annan kommun	21	
Annan orsak	1	94
	Kvarvarande vid årets slut	471

Fastställande av faderskap:

Antal fall där faderskapet erkänts frivilligt	56
Antal fall där faderskapet fastställts genom dom	1
Antal fall där rättegång om faderskapet pågår	4
Av inom kommunen födda har trolovning konstaterats i 42 fall	
För de inflyttade barnen var faderskapet fastställt för	35
och kan ej fastställas för	3
Summa	99

N:o 71. *Barnavårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Mot barnens föräldrar vidtagna åtgärder:

Beslut om arbetsföreläggelse	17
Därav inställda å Arbetshem	2
Ej anträffade med delgivning	1
Ej anträffad med handräckning	3
Delgiven men handräckning ej begärd under året	1
Uppskov med inställelsen på grund av uppgörelse	10

Därav 15 manliga och 2 kvinnliga.

Underhållsbidrag:

I underhållsbidrag har under året till byråns kassa inbetalts kronor 60.439: 32 och utbetalts samma summa, därav till Barnavårdsnämndens och Fattigvårdsstyrelsens kassa kronor 12.779: 46. Underhållsbidraget har under året av den försörjningspliktige erlagts direkt till moder och barn i 112 fall med en avtalssumma av tillsammans 35.320: — kronor.

Granskningen av de av barnavårdsmännen förda anteckningar och räkenskaper ha i likhet med föregående år, enligt nämndens förordnande, verkställts av nämndens ombudsman syssloman Axel Norén och föreståndaren Carl E. Scott.

Tabell, utvisande hos vem barnen vårdades vid utgången av år 1937.

Av årsklass	Hos modern	Hos fadern	Hos båda föräldrarna	Andra anhöriga	Icke anhöriga	Skydds-hem	Barn-hem	Kron. sj.-anst.	Summa
1921	5	—	—	1	1	—	—	—	7
1922	7	—	2	8	3	—	—	—	20
1923	12	—	3	4	4	—	—	—	23
1924	4	—	2	6	1	—	—	2	15
1925	6	1	2	8	3	—	3	—	23
1926	7	—	2	4	1	—	2	1	17
1927	7	—	1	—	9	—	—	—	17
1928	11	—	3	4	2	—	1	1	22
1929	13	—	2	3	3	—	—	—	21
1930	10	—	3	5	2	—	—	—	20
1931	16	—	1	5	4	1	1	—	28
1932	20	—	—	7	4	—	—	2	33
1933	20	—	5	3	4	—	2	—	34
1934	12	2	4	4	3	—	2	—	27
1935	11	—	4	5	4	—	2	—	26
1936	30	—	9	3	8	1	1	—	52
1937	51	1	14	6	10	—	3	1	86
Summa	242	4	57	76	66	2	17	7	471

N:o 71.
Barnavårdsnämndens årsberättelse för 1937.

Tabell, utvisande antal nya barnavårdsmannaförordnanden pr år samt den utomäktenskapliga procenten av under året inom kommunen födda barn.

År	Förordnanden för		Summa förordnanden	Procent av inom kommunen födda
	inom kommunen födda	från annan kommun inflyttade		
1931	70	29	99	19,07
1932	60	32	92	17
1933	58	30	88	14,92
1934	53	15	68	15,96
1935	47	19	66	14,6
1936	64	28	92	15,17
1937	61	38	99	12,45

Inspektionen av de barn, som varit omhändertagna för samhällsvård och utackorderade inom staden har under året verkställts av föreståndaren C. Scott, vilken även verkställt alla utredningar för barns omhändertagande för skyddsuppfostran och därmed sammanhängande uppgifter. Fosterbarnsinspektionen har under året verkställts av barnavårdsmannen fröken Elsa Hultgren.

Västerås i mars 1938.

Carl E. Scott,
föreståndare.

Avd. III.

Barnavårdscentralen.

Nyinskrivna barn under år 1937	238	
Från föregående år kvarvarande	174	
Alltså under året inskrivna barn		412

Av de under centralens uppsikt stående barnen voro:

Barn födda inom äktenskap	358	
Barn födda utom äktenskap	54	412

Av dessa voro fosterbarn 17.

Under året har 178 barn utskrivits ur centralen.

Enär barnet uppnått en ålder av ett år	159	
Enär barnet flyttat från staden	17	
Enär barnet avlidit	2	178

Dödsorsaker: medfött hjärtfel,
tuberkulös hjärnhinneinflammation.

N:o 71. *Barnavårdsnämndens årsberättelse för 1937.*

Uppfödning:

Enbart bröstet	59	
Bl. uppfödning, därav enb. br. i 14 dag. 6/ 1 mån. 19/ 2 mån. 18/ 3 mån. 23/ 4 mån. 13/ 5 mån. 16/ 6 mån. 6/	101	
Konstgjord uppfödning	18	178

Därav voro 11 fosterbarn.

Till år 1938 kvarstå 240.

Sjukdomar.

Kikhosta	3
Röda hund	6

Läkaren har under året haft 48 mottagningar, varvid sammanlagt 523 undersökningar å barn utförts.

Medeltal besök per mottagning: 10,8.

Sköterskan har avlagt 2.890 besök i hemmen.

Avgift, 5: — kronor i kvartalet eller 2: — kronor i månaden, har erlagts till ett sammanlagt belopp av 764: — kronor.

Västerås i mars 1938.

J. Lundblad,
leg. läkare.

Avd. IV.

Fosterbarn under barnavårdsnämndens tillsyn.

Under barnavårdsnämndens tillsyn ha under år 1937 stått 119 barn enligt bestämmelserna i § 49 mom. I i lagen om samhällets barnavård. Av dessa ha 42 varit födda inom äktenskap samt 77 utom äktenskap.

Barnen under ett års ålder inskrivas i barnavårdscentralen och stå under barnavårdssysters tillsyn. De kvarstå till fyllda 2 år. Dessa ha till antalet varit 12.

Antal barn vid årets början	95
Därav i fosterhem	80
Därav på barnhem	15
Under året tillkomna	24
Därav i fosterhem	18
Därav på barnhem	6

Under året avgångna	28
Därav enär barnet flyttat från staden	3
Därav enär barnet intagits å anstalt	1
Därav enär barnet omhändertagits av föräldrarna	5
Därav enär barnet omhändertagits av fadern	1
Därav enär barnet omhändertagits av modern	8
Därav enär barnet omhändertagits för samhällsvård	5
Därav enär barnet fyllt 16 år	4
Därav enär barnet avlidit	1
Antal barn vid årets slut	91
Därav i fosterhem	78
Därav på barnhem	13

Antal besök under året: 290.

Västerås den 7/5 1938.

Elsa Hultgren. *Svea Sandberg.*

Tablå över barnavårdsnämndens räkenskaper för år 1937.

DEBET:

Tillgångar vid årets början:

Fordran av landstinget		17.387: 11	
Fordran av andra barnavårdsnämnder		9.602: 80	
Inventarier på barnhemmet		3.445: 25	
Inventarier på barnavårdsmännens byrå		1.200: —	
Barnavårdsnämndens andel i skillnad mellan debet och kredit		18.212: 29	
Barnavårdsnämndens del i kassabehållning		7.844: 62	57.692: 07
Inkomster under året:			
Uttaxerade medel från Drätselkammaren		66.636: 41	
Ersättning av Landstinget	11.033: 94		
Ersättning av enskilda	17.922: 25		
Ersättning av Staten	2.617: 33		
Inkomst av barnavårdscentralen	764: —		
Diverse inkomster	378: —		
Barnhemmet Sommarro div. ersättningar	1.802: 95	34.518: 47	101.154: 88
Skulder vid årets slut:			
Förskott av Drätselkammaren			31.590: 45
		Summa Kronor	190.437: 40

N:o 71.
Barnavårds-nämndens årsberättelse för 1937.

KREDIT:

Skulder vid årets början:

Förskott av Drätselkammaren		24.776: 86

Utgifter under året:

Utackorderade barn:

Samhällsvård	23.122: 91	
Skyddsuppfostran i enskilt hem	3.406: 17	
Skyddsuppfostran i skyddshem	9.143: 06	35.672: 14

Anstalts- och sjukvård:

Lasarettsvård	281: 50	
Sinnesslövård	2.075: —	
Vanförevård	44: —	
Annan sjukvård	3.408: 33	
Diverse sjuktransporter m. m.	241: 17	6.050: —
Återbetalning till främmande barnavårdsnämnder		18.860: 87

Löner och arvoden:

Löner åt barnavårdsmännen	8.271: —	
Lön åt barnavårdssystern	3.306: —	
Läkaren, arvode	800: —	
Del av löner i fattigvårdens stat	1.979: —	
Diverse arvoden och inspektionskostnader	2.700: —	17.056: —

Pension:

F. d. föreståndarinnan H. E. Hellström	1.418: 50
Diverse utgifter	4.692: 54

Barnavårdscentralen:

Utgifter	554: 49

Årsavgift till Svenska Fattigvårds- och Barnavårds-förbundet 160: 35

Barnhemmet Sommarro 8:

Hushållet	3.758: 80	
Löner och arvoden	2.944: 43	
Beklädnad	1.943: 30	
Bränsle, lyse och vatten	1.247: 35	
Hyra	2.500: —	
Diverse utgifter	2.147: 54	14.541: 42

Engångskostnad:		
Möbler för barnavårdsmännens exp.	2.148: 57	101.154: 88
Tillgångar vid årets slut:		
Fordran av Landstinget	28.421: 05	
Fordran av främmande nämnder	7.954: 30	
Inventarier å barnhemm et	3.445: 25	
Inventarier å barnavårdsmännens byrå	2.640: —	
Barnavårdsnämndens andel av i bank innestående medel	14.026: 19	
Barnavårdsnämndens andel i skillnad mellan debet och kredit	2.018: 53	
Barnavårdsnämndens del i kassabehållning	6.000: 34	64.505: 66
	Summa Kronor	190.437: 40

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1938 Den 30 juni X

N:o 72.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

Fattigvårdsstyrelsen har under året avhållit 11 ordinarie sammanträden, varvid behandlats sammanlagt 806 protokollförda ärenden.

Distriktsråden, elva till antalet, som avgöra understödsfrågor av mera permanent karaktär, hava vardera under året haft 12 eller tillsammans 132 sammanträden.

Enligt för fattigvården gällande reglemente avgöres alla tillfälliga, till 1 § i lagen om fattigvården hänförliga understödsärenden av fattigvårdssysslomannen, som häröver har att månadvis till fattigvårdsstyrelsen avgiva rapport. Omkring 2.320 sådana ärenden ha under året avgjorts.

Förvaltningsutskottet, som företrädesvis handlägger frågor rörande ålderdomshemmet och i övrigt frågor av mera brådskande natur, har under året haft 10 sammanträden, varvid avgjorts 104 protokollförda ärenden.

Fattigvårdsstyrelsens ordförande fr. o .m. år 1933, Kontorschefen Einar Keijser, har med ingången av berättelseåret, på grund av ökade göromål, avgått från detta uppdrag. Herr Keijser, som dessförinnan i cirka 12 år varit ledamot och v. ordförande i styrelsen, har nedlagt ett betydelsefullt och högt skattat arbete.

Med utgången av året ha följande ledamöter och distriktschefer avgått:

Exekutionsbetjänten Hugo Carlsson, som tillhört styrelsen sedan år 1929, efter att dessförinnan sedan 1915 ha varit vårdare.

Kriminalöverkonstapeln J. E. Weimer, ledamot av styrelsen sedan 1933 och dessförinnan vårdare sedan 1921.

Lärarinnan Greta Ringdahl, som efter att ha varit vårdare sedan 1929 blev ledamot av styrelsen år 1933.

Samtliga ha nedlagt ett hängivet och intresserat arbete inom fattigvården.

DEN YTTRE FATTIGVÅRDEN.

Antalet i sina hem eller eljest utom fattigvårdens anstalt understödda personer utgör under året 1.758, vilket utgör 4,89 % av stadens folkmängd, mot 4,97 % under år 1936.

Bruttokostnaden för yttre fattigvården uppgår till 363.386: — kronor samt inkomsterna till 110.191: — kronor, vadan av uttaxerade medel erfordrats, för denna del av fattigvården, ett belopp av 253.195: — kronor.

Bruttokostnaden för såväl yttre som inre fattigvården utgör 648.325: — kronor och nettokostnaden att uttaxera 379.787: — kronor, som, fördelad på antalet innevånare och bevillningskrona, utgör respektive 10: 74 och 0: 74

N:o 72. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.*

kronor. Kostnaden har även för året nedgått såväl absolut som relativt, huvudsakligen föranlett av ökade folkpensioner.

I enlighet med stadsfullmäktiges uppdrag har socialregister upprättats jämlikt lag om sådant register. Kostnaden härför har uppgått till 4.402: — kronor. Registret avser att innefatta statlig, kommunal och enskild understöds- och hjälpverksamhet.

Flera yttranden i sociala lagstiftnings- och andra frågor hava avgivits.

Under året har utarbetats och antagits följande

"Bestämmelser att tjäna till ledning vid beviljande av understöd inom den öppna fattigvården i Västerås.

Understöd skall i varje särskilt fall i görligaste mån ansluta sig till det faktiskt föreliggande behovet.

Understöd fastställes i regel för en månad och angives därvid särskilt dels vad som avser mathållning och kläder m. m., dels hyra och dels bränsle.

Understöden fastställas med ledning av de belopp och efter de avdragsregler, som nedan angivas:

Understöd för mathållning och kläder m. m.:

för vuxen ensam person	högst	36: —	kr. pr	mån.
för makar	„	60: —	„ „	„
för vuxen person och ett mindre barn	„	56: —	„ „	„
för vuxen person och två mindre barn	„	75: —	„ „	„
för vuxen person och tre mindre barn	„	92: —	„ „	„
för varje barn därutöver ytterligare	„	11: —	„ „	„
för makar och ett mindre barn	„	80: —	„ „	„
„ „ „ två „ „	„	99: —	„ „	„
„ „ „ tre „ „	„	116: —	„ „	„
för varje barn därutöver ytterligare	„	11: —	„ „	„

Då så prövas erforderligt må å förestående belopp kunna utgå ett tillägg av intill högst 10 %; dock att i de fall, då understödsbeloppet icke slutar på jämna kronor, jämkning kan ske uppåt eller nedåt till närmast liggande krontal.

Understöd endast till barn:

för ett barn	högst	25: —	kr. pr	mån.
för två barn	„	44: —	„ „	„
för tre barn	„	63: —	„ „	„
för varje ytterligare barn	„	13: —	„ „	„

Understöd till en och samma familj må icke utan fattigvårdsstyrelsens särskilda medgivande uppgå till högre belopp än 140: — kr. i månaden.

Vid av läkare föreskriven diet eller kostförbättring, som betingar särskild kostnad, må kunna ske någon ökning av understödet, som bestämmes i varje särskilt fall av fattigvårdsstyrelsen.

Hyreshjälp:

Till ensamma personer och för makar med och utan barn (alltså icke då understöd utgår endast till barn) kan hyreshjälp utgå med i regel det kontrakterade beloppet, dock

för ensam person med enkelrum ..... högst 25: — kr. i mån.
för makar eller familj med 1 rum och kök ..... „ 35: — „ „ „

Bränsle:

för bostad om 1 rum utgår ½ meter ved i mån. under högst 10 månader av året;
för bostad om 1 rum och kök utgår högst 1 meter ved i månaden under högst 10 mån. av året.

Läkarevård och medicin:

Läkarevård erhålles av vederbörande tjänsteläkare ävensom ordinerad poliklinisk vård och medicin, efter anvisning av fattigvårdsbyrån.

Begravningshjälp.

Såsom begravningshjälp lämnas kista, svepning, likbil, gravöppning och bärare jämte kontant högst 30: — kronor för vuxen person samt högst 20: — kronor för barn.

Avdrag:

Vid beräkning av understöd enligt dessa bestämmelser skall understödstagarens, hans hustrus och hans minderåriga barns inkomster, av vad slag de vara må, avdragas helt från de ovan beräknade understödsbeloppen, dock att, ifråga om sjukkassehjälp och minderåriga barns inkomster, jämkning till understödstagarens förmån kan ske efter beslut i varje särskilt fall.

Vid uthyrning av rum bör hyresintäkten dragas från fastställda hyresbidrag; dock att dessförinnan från denna intäkt drages kostnaden för värme, lyse, tvätt och slitage med 8: — kr. i månaden pr rum.

Hemmaboende vuxna barn med inkomst skola, utöver erläggandet av betalning för egen försörjning, som bör utgå med minst 75: — kr. i månaden, jämväl bidraga till det gemensamma hemmet med 40 % av den del av inkomsten, som överstiger *120:* — kr. i månaden.

DEN SLUTNA FATTIGVÅRDEN.

I likhet med vad som varit fallet under tidigare år har ålderdomshemmets behov av livsförnödenheter huvudsakligen tillgodosetts genom anbud. Utspisningen har skett efter av läkaren godkänd och av fattigvårdsstyrelsen antagen utspisningsstat.

Tidvis har överbeläggning förekommit vid ålderdomshemmet. Åtgärder i syfte att råda bot härför komma att vidtagas.

Sjukhuset har invändigt undergått fullständig målning. Å vinden har in-

N:o 72. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.*

retts lägenhet för en sjuksköterska. Arbetet härmed har i huvudsak utförts av å hemmet intagna pensionärer. Likaså ha målnings- och reparationsarbeten utförts av pensionärer.

Regelbundna söndags- och veckogudstjänster ha hållits av hemmets pastor.

Härutöver hänvisas till följande, huvudsakligen siffermässiga och i tabellform lämnade uppgifter.

Västerås i maj 1938.

ERNST ENOCHSSON.

/Axel Norén.

Fattigvårdsstyrelsen.

Fattigvårdsstyrelsen har under år 1937 utgjorts av:

Domprost E. Enochsson, v. ordförande och distriktschef till 27/5 1937, därefter ordförande.

Ledamöter och distriktschefer: Exekutor H. Carlsson, Kontorist Gösta Sjöberg ,Verkstadsarbetaren Gunnar Jacobsson, Kriminalöverskonstapel J. E. Weimer, Lärarinnan Greta Ringdahl, Lärarinnan Elsa Pettersson, Förman H. Svensson, Tjänsteman Hugo Lindgren, Muraren O. M. Hellblom och Kyrkoskrivare John Sjöblom.

Fattigvårdsstyrelsens befattningshavare:

Vid Fattigvårdsbyrån:

Axel Norén, syssloman, sekreterare och ombudsman sedan 1 jan. 1920.
Fröken Elin Isaksson, kontorsbiträde sedan 1 mars 1922.
Eric Johansson, tillsyningsman sedan 1 nov. 1930.
Karl Österberg, extra tillsyningsman sedan 1 maj 1933.
Fröken Anna-Lisa Larsson, kontorsbiträde, innehaft tjänsten sedan i april 1922, ordinarie sedan 1 jan. 1929.
Fröken Gurli Ahlström, extra skrivbiträde sedan 1 febr. 1929.
Fröken Karin Bjelke, extra skrivbiträde sedan 1 febr. 1937.

Vid Ålderdomshemmet:

Gustav Severin Pihl, föreståndare sedan 1 jan. 1924 (vik. sedan 1 april 1923).
Johan Viktor Eriksson, vaktmästare sedan 24 oktober 1921.
Henrik Forslund, maskinist sedan 1 mars 1920.
Olga Lundberg, husmoder sedan 4 jan. 1917.
Anna Forslund, sjuksköterska sedan 1 mars 1910.
Elin Ramkvist, sjuksköterska sedan 1 jan. 1922.
Helga Elisabet Hedberg, sjuksköterska sedan 1/7 1936.
Estrid Eriksson, sjuksköterska sedan 15/3 1935.
Kerstin Pettersson, sjuksköterska sedan 1 jan. 1937.

Anna Lundkvist, kokerska sedan 1/2 1935.
Ester Berggren, tvättföreståndarinna sedan 1 mars 1929.
Ruben Sandh, vårdare sedan 1 juli 1923.
Holger Larsson, eldare sedan 16 juni 1930.
14 köks-, tvätt- och sjukbiträden.

Predikant: Komminister Manne Eriksson.

Läkare: Doktor Carl Idar, läkare vid Ålderdomshemmet och för norra stadsdelens understödstagare;

Doktor G. Andrén, läkare för södra och västra stadsdelen samt S:t Ilian och Lundby.

Tabell över inlagor i fattigvårdsmål.

A) Till främmande kommuner avlåtna anmaningar och svar å anmaningsskrivelser.

	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Anmaningsskrivelser	131	106	136	132	143	166	200	221	150	199	147	189
Svar å anmaningsskrivelser	111	108	130	131	175	179	238	245	195	196	165	168
Summa	242	214	266	263	318	345	438	466	345	395	312	357

B) Till Konngens Befallningshavande i länet:

	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Ansökningar	81	118	124	82	53	68	51	31	45	40	51	71	84	71	47
Påminnelser	264	263	304	302	146	127	105	45	111	86	92	97	129	159	188
Förklaringar	211	209	261	256	83	67	110	94	72	111	161	146	141	81	77
Summa	556	590	689	640	282	262	266	170	228	237	304	314	354	311	312
Mantalsskrivningsmål:															
Ansökningar	—	—	—	—	—	—	—	313	364	355	164	98	60	121	101
Påminnelser	—	—	—	—	—	—	—	190	283	234	102	62	29	87	57
Förklaringar	—	—	—	—	—	—	—	32	21	41	53	38	46	40	55
Summa	—	—	—	—	—	—	—	535	668	630	319	198	135	248	213

Dessutom har från Fattigvårdsstyrelsen under året utgått 2.492 skrivelser i olika fattigvårdsärenden.

N:o 72.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

Uppgift å antalet understödstagare

samt deras fördelning rörande ålder och kön m. m. enligt utdrag av statistisk redogörelse till Statistiska Centralbyrån.

Tablå över antalet understödstagare av olika slag, fördelade efter kön, ålder och civilstånd.

	Varaktigt understödda				Tillfälligt understödda		S:ma
	Kvarvarande fr. föreg. år		Nytillkomna under året				
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Barn, direkt understödda — I äktenskap	—	1	1	—	5	5	12
Barn, direkt understödda — Utom „	—	—	—	—	—	2	2
Summa	—	1	1	—	5	7	14
Ogifta äldre personer ... — Utan tillhörande barn	115	132	14	26	56	45	388
Ogifta äldre personer ... — Med tillhörande barn	—	33	—	3	—	13	49
Summa	115	165	14	29	56	58	437
Tillhörande barn	19	28	3	2	8	7	67
Äkta makar, som gemensamt åtnjuta understöd... — Utan tillhörande barn	102	102	9	9	13	13	248
Äkta makar, som gemensamt åtnjuta understöd... — Med tillhörande barn	24	24	7	7	23	23	108
Summa	126	126	16	16	36	36	356
Tillhörande barn	33	40	14	7	36	30	160
Äkta makar, av vilka endera eller båda var för sig åtnjuta understöd ..... — Utan tillhörande barn	15	14	6	3	24	19	81
Äkta makar, av vilka endera eller båda var för sig åtnjuta understöd ..... — Med tillhörande barn	—	11	—	3	—	9	23
Summa	15	25	6	6	24	28	104
Tillhörande barn	10	15	3	2	5	6	41
Änklingar änkor o. frånskilda ..... — Utan tillhörande barn	73	225	13	19	12	17	359
Änklingar änkor o. frånskilda ..... — Med tillhörande barn	1	53	—	8	2	12	76
Summa	74	278	13	27	14	29	435
Tillhörande barn	41	46	8	3	7	10	115
Summa direkta understödstagare	330	595	50	78	135	158	1346
„ tillhörande barn	103	129	28	14	56	53	383
Samtliga understödstagare	433	724	78	92	191	211	1729
Därav tillhörande annat fattigvårdssamhälle	48	96	17	18	44	77	300

N:o 72.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

Direkta understödstagare, varaktigt understödda:

	M.	Kv.
Under året avlidna	35	38
Under året på annat sätt avgångna	44	92
Till nästa år kvarvarande	301	543
Summa	380	673

Tablå över understödets beskaffenhet:

	Intagna på					Utackorderade	Understödda i hemmet	På annat sätt understödda	Summa
	Fattigv.-anstalt	Arb.-hem	Anst. för sinnessjuka	Anst. för kron. sjuka	Annan sjukv.-anstalt				
Varaktigt understödda:									
Barn, direkt understödda:									
I äktenskap	—	—	1	—	1	—	—	—	2
Utom äktenskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vuxna män:									
Ogifta	46	—	45	8	5	1	29	—	134
Gifta	15	1	6	10	5	—	133	—	170
Änkl. eller frånskilda	35	—	2	21	2	—	30	—	90
Vuxna kvinnor:									
Ogifta	33	—	44	15	11	—	100	—	203
Gifta	9	—	11	8	4	—	153	—	185
Änkor eller frånskilda	24	—	8	28	10	—	254	—	324
Tillhörande barn	4	—	—	—	4	—	269	—	277
Summa varaktigt understödda	166	1	117	90	42	1	968	—	1385
Tillfälligt understödda:									
Barn, direkt understödda	—	—	—	—	7	—	1	4	12
Vuxna personer	15	—	5	27	87	—	152	22	308
Tillhörande barn	1	—	—	—	5	—	107	—	113
Summa tillfälligt understödda	16	—	5	27	99	—	260	26	433
Samtliga understödstagare	182	1	122	117	141	1	1228	26	1818

N:o 72.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

Tablå över orsaker till understödsbehovet:

	Sjukdom	Otillräcklig arbetsförmåga	Arbetslöshet	Dryckenskap	Lättja och liknöjdhet	Talrik familj	Försörjningspliktiges död	Försörjningspliktiges avvikande	Andra orsaker	Summa understödstagare
Nytillkomna, varaktigt understödda:										
Barn, direkt understödda:										
I äktenskap	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Utom äktenskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vuxna män:										
Ogifta	9	5	—	—	—	—	—	—	—	14
Gifta	16	6	—	—	—	—	—	—	—	22
Änkl. eller frånskilda	8	5	—	—	—	—	—	—	—	13
Vuxna kvinnor:										
Ogifta	24	5	—	—	—	—	—	—	—	29
Gifta	16	3	—	—	—	—	—	—	2	22
Änkor eller frånskilda	13	7	—	—	—	—	7	—	—	27
Summa	87	31	—	1	—	—	7	—	2	128
Tillfälligt understödda:										
Barn, direkt understödda	12	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Vuxna män	118	2	10	—	—	—	—	—	—	130
Vuxna kvinnor	119	10	15	—	—	—	2	3	2	151
Summa	249	12	25	—	—	—	2	3	2	293

N:o 72.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

Tablå över personer, som under redogörelseåret erhållit kommunalt pensionstillskott, tillskott till blindhetsersättning och sjukvårdsbidrag.

Antalet understödstagare av olika slag, fördelade efter kön och civilstånd.

	Varaktigt understödda				S:ma
	Kvarvarande från föreg. år		Nytillkomna under året		
	m.	kv.	m.	kv.	
Ogifta, äldre personer	3	5	—	—	8
Äkta makar, som gemensamt åtnjuta understöd	3	3	—	—	6
Äkta makar, av vilka endera eller båda var för sig åtnjuta understöd	—	—	—	—	—
Änklingar, änkor och frånskilda	2	10	2	1	15
Samtliga understödstagare	8	18	2	1	29
Därav personer, som erhållit:					
Kommunalt pensionstillskott	6	16	2	1	25
„ tillskott till blindhetsersättning	—	—	—	—	—
„ sjukvårdsbidrag	2	2	—	—	4

Direkta understödstagare, varaktigt understödda:

	m.	kv.
Under året avlidna	1	1
Under året på annat sätt avgångna	1	3
Till nästa år kvarvarande	8	15
Summa	10	19

Tablå över understödets beskaffenhet.

		Understödda i hemmet	Summa
Varaktigt understödda:			
Vuxna män:	Ogifta	3	3
	Gifta	3	3
	Änkl. eller frånskilda	4	4
Vuxna kvinnor:	Ogifta	5	5
	Gifta	3	3
	Änkor eller frånskilda	11	11
	Summa varaktigt understödda	29	29

N:o 72.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

Tablå över orsaker till understödsbehovet.

		Sjukdom	Otillräcklig arbetsförmåga	Summa understödstagare
Nytillkomna, varaktigt understödda:				
Vuxna män:	Ogifta	—	—	—
	Gifta	—	—	—
	Änkl. eller frånskilda	1	1	2
Vuxna kvinnor:	Ogifta	—	—	—
	Gifta	—	—	—
	Änkor eller frånskilda	—	1	1
	Summa	1	2	3

Tablå över understödstagarnas procenttal av Västerås stads folkmängd.

	Yttre fattigvården	Inre fattigvården	Hela fattigvården
År 1915	—	—	6,31 %
År 1916	—	—	5,45 %
År 1917	—	—	5,95 %
År 1918	—	—	5,91 %
År 1919	—	—	5,76 %
År 1920	—	—	5,59 %
År 1921	—	—	6,96 %
År 1922	—	—	9,91 %
År 1923	—	—	10 %
År 1924	—	—	10,05 %
År 1925	8,42 %	0,86 %	9,28 %
År 1926	7,12 %	0,89 %	8,01 %
År 1927	6,66 %	1,35 %	8,01 %
År 1928	6,82 %	1,2 %	8,02 %
År 1929	6,16 %	1,27 %	7,43 %
År 1930	5,79 %	1,04 %	6,83 %
År 1931	5,83 %	1,18 %	7,01 %
År 1932	6,7 %	1,3 %	8 %
År 1933	7,1 %	0,94 %	8,04 %
År 1934	5,77 %	1 %	6,77 %
År 1935	5,5 %	0,98 %	6,48 %
År 1936	4,97 %	0,70 %	5,67 %
År 1937	4,89 %	0,68 %	5,57 %

Under året har i 7 fall försörjningspliktig ålagts arbete enligt 71 § fattigvårdslagen, vilket åläggande i 3 fall lett till inställande i arbete.

Vård har under året lämnats:

	Antal personer											
	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Å lasarett och därmed likställda vårdanstalter	172	245	235	174	181	211	216	274	189	132	118	90
Å Sanatorium	37	31	25	31	14	20	30	28	23	15	17	33
Å Sinnesslöanstalter	8	11	13	14	15	16	19	19	20	19	21	19
Å Hospital	41	52	46	48	43	73	79	91	93	91	99	101
Å Epileptikerhem	3	3	3	3	4	4	2	2	4	6	6	4
Å Eugeniahemmet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Å Västm. läns sjukhem	—	—	—	—	—	—	22	35	41	34	32	27
Å Kuranstalter	—	—	—	—	—	—	49	51	57	40	40	24
Å Andra vårdanstalter	10	18	26	34	19	25	20	29	28	25	22	24
Summa	271	260	348	294	276	349	437	529	455	362	355	322

Ordinarie understöd i kontanter och in natura under åren 1935, 1936 och 1937, fördelat distriktsvis.

Distr. n:o	År 1935			År 1936			År 1937		
	Understödskostnad pr distriktsvis under året	Understödskostnad pr hushåll	Understödskostnad pr person	Understödskostnad pr distriktsvis under året	Understödskostnad pr hushåll	Understödskostnad pr person	Understödskostnad pr distriktsvis under året	Understödskostnad pr hushåll	Understödskostnad pr person
N:o 1	11,741: 30	404: 87	308: 98	11,636: 45	387: 88	298: 37	8,200: 89	341: 70	273: 36
„ 2	11,858: 71	348: 78	320: 50	11,943: 98	351: 29	306: 26	9,648: 01	321: 60	247: 38
„ 3	12,143: 15	433: 68	328: 19	10,779: 35	414: 59	336: 85	8,065: 34	424: 49	298: 72
„ 4	14,236: 70	474: 56	347: 23	12,597: 98	466: 59	340: 49	9,829: 40	427: 36	307: 17
„ 5	7,736: 05	336: 35	266: 76	6,300: 76	350: 04	300: 04	3,864: 55	322: 04	276: 04
„ 6	11,023: 71	423: 99	344: 49	9,578: 39	456: 11	383: 14	8,610: 38	453: 18	344: 41
„ 7	6,909: 20	345: 46	300: 40	6,773: 54	376: 31	238: 68	5,929: 76	395: 32	348: 81
„ 8	14,291: 59	446: 62	340: 27	13,325: 38	459: 50	380: 73	10,472: 74	436: 36	337: 83
„ 9	8,320: 90	489: 46	297: 17	8,015: 05	471: 47	348: 48	5,896: —	421: 14	310: 31
„ 10	8,410: 55	300: 38	247: 36	7,135: 15	297: 30	246: 04	4,532: —	283: 25	206: —
„ 11	13,132: 60	486: 39	320: 30	12,181: 10	529: 61	338: 36	7,438: 09	437: 53	323: 40
Genomsnittskostnad	10,891: 33	408: 23	311: 06	10,024: 28	414: 61	319: 77	7,498: 83	387: 63	297: 58

N:o 72. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.*

Sammandrag av utgifterna för den yttre fattigvården under åren 1915—1937.

År	Bruttoutgifter Kronor	Inkomster Kronor	Nettoutgifter Kronor	Utgifterna fördelade	
				pr invånare	bev. kr.
1915	104,901: 02	1,566: 37	103,334: 65	4: 70	0: 79
1916	111,985: 28	3,208: 34	108,766: 94	4: 68	0: 71
1917	152,733: 40	9,332: 61	143,400: 79	5: 88	0: 73
1918	237,125: 09	3,317: 56	233,807: 53	9: 20	0: 62
1919	322,480: 29	7,716: 32	315,764: 68	11: 05	0: 47
1920	372,198: 11	8,610: 23	363,587: 88	11: 90	0: 64
1921	411,528: 47	2,249: 99	409,278: 58	13: 35	0: 90
1922	430,977: 09	4,417: 27	426,559: 82	14: 06	1: 45
1923	520,382: 68	32,652: 24	487,730: 44	16: 24	2: 14
1924	487,185: 15	47,893: 19	439,291: 96	14: 68	1: 97
1925	496,233: 03	51,839: 11	444,393: 92	15: 08	1: 81
1926	467,713: 36	47,466: 69	420,246: 67	14: 47	1: 68
1927	468,828: 98	56,888: 52	411,940: 46	14: 15	1: 46
1928	438,237: 89	54,050: 80	384,187: 09	13: 17	1: 30
1929	429,168: 60	54,217: 97	374,950: 63	12: 51	1: 15
1930	420,774: 47	70,358: 66	350,415: 81	11: 53	0: 97
1931	440,965: 12	76,117: 44	364,847: 68	11: 95	0: 97
1932	469,939: 64	83,850: 59	386,089: 05	12: 49	1: 08
1933	482,333: 06	87,494: 86	394,838: 20	12: 64	1: 13
1934	435,625: 40	109,641: 73	325,983: 67	10: 25	1: 02
1935	420,642: 59	99,405: 80	321,236: 79	9: 85	0: 85
1936	415,156: 87	103,358: 93	311,797: 94	9: 20	0: 69
1937	363,386: 25	110,191: 79	253,194: 46	7: 16	0: 46

Ålderdomshemmet Karlslund.

De intagna pensionärernas antal under år 1937:

Kvarvarande sedan år 1936	194	
Under året intagna	133	327
Under året avgångna genom döden	70	
Under året avgångna genom utskrivning	67	137
Vid årets slut kvarvarande		190

därav 104 män, 85 kvinnor och 1 barn.

Av under året intagna personer tillhöra 28 män och 37 kvinnor främmande fattigvårdssamhälle.

N:o 72.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1937.

De å hemmet intagna pensionärerna voro till ålder och civilstånd:

	Män			Kvinnor			Summa
	Ogifta	Gifta	Änkl	Ogifta	Gifta	Änkor	
Barn under 16 år	4	—	—	1	—	—	5
Pensionärer mellan 16—20 år ...	1	—	—	2	—	—	3
„ 20—30 „ ...	7	—	—	8	3	—	18
„ 30—40 „ ...	12	2	—	7	3	1	25
„ 40—50 „ ...	8	3	—	9	7	2	29
„ 50—60 „ ...	8	3	1	10	3	3	28
„ 60—70 „ ...	28	8	5	10	6	15	72
„ 70—80 „ ...	14	12	30	8	6	20	90
„ 80—90 „ ...	4	5	16	6	3	16	50
„ över 90 år	—	—	1	1	—	5	7
Summa	86	33	53	62	31	62	327

Dessa 327 pensionärer hava åtnjutit vård under sammanlagt 68.349 underhållsdagar, varå 29.160 belöpa sig å 104 män och 115 kvinnor, som vårdats å hemmets sjukavdelning.

Den äldsta av under året vårdade män var änkl. August Albert Larsson, född år 1847, och bland kvinnor änkan Anna Katarina Lindbom, född år 1838.

N:o 72. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.*

Med avseende å hälsotillstånd och arbetsförmåga:

	Män	Kvinnor	Summa
Icke arbetsföra:			
Sinnessjuka och sinnesslöa	15	12	27
Blinda och litet seende	3	2	5
Lama och ofärdiga	5	3	8
Ständigt sängliggande	46	60	106
Lungsjuka	27	27	54
Ålderstigna och sjukliga	50	28	78
Minderåriga barn	4	1	5
Mindre arbetsföra:			
Sinnessjuka och sinnesslöa	7	15	22
Arbetsföra	15	7	22
Summa	172	155	327

Pensionärernas sysselsättning har bestått i:

dels arbeten för hemmets behov, såsom vävnad, sömnad, stickning, tvätt och skurning, skomakeri, smiden, snickeri, måleri, hönsskötsel och div. trädgårdsarbeten m. m.,

dels arbeten för andra personer, såsom fjäderspritning, mangling, vedsågning, div. arbeten i tvättinrättningen m. m.

I tvättinrättningen har under året avverkats 64.117 kg., därav privat tvätt 32.294 kg.

N:o 72.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

Tablå över leveranspris å de för fattigvårdens behov inköpta större artiklarna åren 1927—1937.

	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Rågmjöl ...	22: —	28: —	22: 75	18: 50	18: 12	17: 75	17: 50	17: 25	18: 75	18: 25	21: 25
Rågsikt.....	36: —	35: 50	32: —	27: —	26: 25	26: 50	25: 50	24: 50	25: 75	25: —	29: 25
Vetemjöl ...	41: —	36: —	36: —	32: 25	32: 63	30: 35	29: 25	26: 50	30: 75	33: 75	33: 82
Korngryn ...	23: 25	31: 25	25: 75	19: 25	18: 25	19: 38	18: 25	19: 88	21: —	21: 50	28: —
Ärter.....	34: 75	37: 50	34: 50	22: 12	19: 50	20: 50	23: 38	29: 38	35: 88	28: —	28: 12
Fläsk	136: 62	158: —	163: 85	230: 25	99: —	89: 88	89: 13	79: 75	112: 75	134: 75	133: 50
Sill	28: 50	25: 50	28: 25	37: 50	30: 50	19: 94	20: 38	28: —	31: 88	48: 50	30: 75
Havregryn	31: 75	35: —	32: 50	27: 25	22: 50	26: 50	21: —	24: —	26: 63	26: —	31: 12
Risgryn.....	49: 50	48: 60	47: 25	45: 75	40: 50	38: 83	30: 63	28: 46	30: 50	36: —	36: —
Kaffe.....	240: —	272: 50	293: 75	232: 50	180: —	237: 50	217: 50	198: 12	205: —	193: 75	204: 50
Socker	59: 63	51: 75	43: 50	36: —	31: —	35: 38	35: 94	36: —	36: —	36: 75	37: 55
Bruna bönor	32: 50	62: 50	64: 50	45: 50	28: —	30: 75	29: 75	35: —	46: 25	44: —	37: 50
Margarin ...	119: —	107: 75	94: 25	86: 87	74: 75	72: 50	72: 63	88: 87	96: 13	91: 75	116: 25
Farrin	51: 75	44: 25	36: 25	28: 25	22: 75	30: 50	28: 75	27: 75	27: 33	29: —	30: 25

Sammandrag av Ålderdomshemmets ekonomi under åren 1915—1937.

År	Understödstagare			Brutto-kostnader för år	Inkomster	Netto-kostnad för år	Underhållskostnad	
	Antal	Antal underhålls-dagar	Medeltal pr dag	Kr.	Kr.	Kr.	Understödstagare pr år Kr.	För understödstagare pr dag Kr.
1915	161	31,389	86	26,762: 84	1,352: 10	25,410: 74	293: 47	0: 80
1916	141	30,719	84	30,658: 13	1,324: 90	29,232: 23	349: 09	0: 95
1917	136	32,694	90	34,359: 73	1,276: 19	32,083: 54	367: 59	1: —
1918	156	35,110	96	67,992: 64	1,235: 47	66,757: 17	695: 18	1: 90
1919	188	32,418	89	83,665: 77	6,383: 28	77,282: 49	868: 33	2: 38
1920	199	31,064	84	124,518: 71	11,331: 19	113,187: 19	1,347: 47	3: 61
1921	181	32,900	91	99,487: 23	21,072: 25	78,414: 98	861: 70	2: 37
1922	283	43,611	121	138,538: 12	35,862: 10	102,671: 02	1,144: 91	3: 15
1923	325	48,057	132	116,186: 03	49,707: 53	66,478: 51	880: 19	2: 42
1924	366	53,244	145	133,855: 90	102,239: 43	31,616: 47	923: 14	2: 51
1925	384	59,957	164	137,817: 26	97,325: 55	40,491: 71	880: 59	2: 42
1926	371	58,035	159	125,389: 15	102,709: 27	22,679: 88	788: 61	2: 16
1927	393	63,931	162	180,076: 68	111,071: 71	69,004: 97	1,111: 58	3: 04
1928	357	62,585	172	218,662: 06	117,986: 45	100,675: 61	1,270: 20	3: 48
1929	382	59,484	163	240,831: 56	118,279: 94	122,551: 62	1,285: 55	4: 07
1930	362	64,404	176	274.890: 20	135,840: 42	139,049: 78	1,558: 55	4: 27
1931	363	67,990	187	243,765: 96	126,751: 55	117,014: 41	1,310: 35	3: 59
1932	366	68,161	186	237,069: 99	132,606: 16	104,463: 83	1,273: 68	3: 48
1933	347	66,137	181	245,341: 97	139,736: 35	105,605: 62	1,354: 15	3: 71
1934	372	65,360	179	248,889: 62	125,619: 34	123,270: 28	1,390: 65	3: 81
1935	367	62,935	172	251,958: 68	124,197: 60	127,761: 08	1,460: —	4: —
1936	321	69,746	191	280,894: 30	130,720: 61	150,173: 69	1,470: 95	4: 03
1937	327	68,349	187	284,939: 54	158,146: 30	126,793: 24	1,522: 05	4: 17

I dessa kostnader ha fr. o. m. år 1928 medräknats amorteringar och räntor å byggnadslån.

N:o 72. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.*

Tabell, utvisande sammanlagda kostnaden av såväl inre som yttre fattigvården åren 1915—1937.

År	Bruttokostnad		Summa Kr.	Nettokostnad		Summa Kr.
	Inre fattigvården Kr.	Yttre fattigvården Kr.		Inre fattigvården Kr.	Yttre fattigvården Kr.	
1915	27,762: 84	104,901: 02	131,663: 86	25,410: 74	102,977: —	128,388: 10
1916	30,658: 13	111,985: 28	142,643: 11	29,323: 23	106,863: 50	136,186: 73
1917	34,359: 73	152,733: 40	187,093: 13	33,082: 54	143,400: 71	186,484: 25
1918	67,992: 64	237,125: 09	305,117: 73	66,757: 17	233,817: 17	300,574: 70
1919	83,665: 77	322,480: 29	406,146: 06	77,282: 49	314,763: 97	392,046: 46
1920	124,518: 97	372,198: 11	496,717: 08	113,187: 78	365,587: 88	476,775: 66
1921	99,487: 23	411,528: 47	511,015: 70	78,414: 98	409,278: 58	487,693: 56
1922	138,533: 12	430,977: 09	569,510: 21	102,671: 02	326,559: 82	529,230: 84
1923	116,186: 03	520,382: 68	636,568: 71	66,478: 51	487,730: 44	554,208: 95
1924	133,855: 90	528,358: 25	662,214: 15	31,616: 47	480,465: 06	512,081: 55
1925	183,139: 51	496,233: 03	679,372: 54	85,813: 96	444,393: 92	530,207: 88
1926	170,747: 67	467,713: 36	638,461: 03	68,038: 40	420,246: 67	488,285: 07
1927	180,076: 68	468,828: 98	648,905: 66	69,004: 97	411,940: 46	480,945: 43
1928	218,662: 06	438,237: 89	656,899: 95	100,675: 61	384,187: 09	484,862: 70
1929	240,831: 56	429,168: 60	670,000: 16	122,551: 62	374,950: 63	497,502: 25
1930	274,890: 20	420,774: 47	695,664: 67	139,049: 78	350,415: 81	489,465: 59
1931	243,765: 96	440,965: 12	684,731: 08	117,014: 41	364,847: 68	481,862: 09
1932	237,069: 99	469,939: 64	707,009: 63	104,463: 83	386,089: 05	490,552: 88
1933	245,341: 97	482,333: 06	727,675: 03	105,605: 62	394,838: 20	500,443: 82
1934	248,889: 62	435,625: 40	684,515: 02	123,270: 28	325,983: 67	449,253: 95
1935	251,958: 68	420,642: 59	672,601: 27	127,761: 08	321,236: 79	448,997: 87
1936	280,894: 30	415,156: 87	696,051: 17	150,173: 69	311,797: 94	461,971: 63
1937	284,939: 54	363,386: 25	648,325: 79	126,793: 24	253,194: 46	379,987: 70

N:o 72.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

Tabell, som utvisar hur hela kostnadssumman fördelas på invånare och skattekronor.

År	Brutto-kostnaden	Netto-kostnaden	Antal kyrkoskrivna invånare	Antal skattekronor	Nettokostnad fördelad på antal invånare	Nettokostnad fördelad på antal skatte-kronor
1915	131,663: 86	128,388: 10	21,941	129,804	5: 85	1: 01
1916	142,643: 11	136,186: 73	23,237	145,280	5: 86	1: 07
1917	187,093: 13	186,484: 25	24,403	197,761	7: 66	1: 08
1918	305,117: 73	300,574: 70	25,408	379,490	11: 83	1: 26
1919	406,146: 06	392,046: 46	28,571	419,136	13: 71	1: 07
1920	496,717: 08	476,775: 66	30,633	565,794	15: 56	0: 84
1921	511,015: 70	487,693: 56	30,662	454,494	16: 66	1: 13
1922	569,510: 21	529,230: 84	30,377	294,147	18: 75	1: 94
1923	636,568: 71	554,208: 95	30,021	222,748	21: 20	2: 48
1924	662,214: 15	512,081: 55	29,920	222,740	17: 11	2: 29
1925	679,372: 54	530,207: 88	29,215	245,128	18: 15	2: 16
1926	638,461: 03	488,285: 07	29,058	277,758	16: 80	1: 76
1927	648,905: 66	480,945: 43	29,119	281,858	16: 52	1: 78
1928	656,899: 95	484,862: 70	29,578	294,721	16: 39	1: 64
1929	670,000: 16	497,302: 25	29,969	324,948	16: 60	1: 53
1930	695,664: 67	489,465: 59	30,394	362,516	16: 10	1: 35
1931	684,731: 08	481,862: 09	30,649	375,128	15: 72	1: 28
1932	707,009: 63	490,552: 88	30,914	356,952	15: 87	1: 37
1933	727,675: 03	500,443: 92	31,229	348,096	16: 02	1: 44
1934	684,515: 02	449,253: 95	31,794	220,206	14: 13	1: 40
1935	672,601: 27	448,997: 87	32,613	379,313	13: 77	1: 18
1936	696,051: 17	461,971: 63	33,879	450,777	13: 64	1: 02
1937	648,325: 79	379,987: 70	35,378	541,956	10: 74	0: 70

N:o 72. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.*

Tablå över Fattigvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1937.

DEBET:

Tillgångar vid årets början:

Fastigheter		1.224.900: —	
Inventarier		75.000: —	
Utlånade fondmedel		169.322: 32	
Aktier i Byggnads A.-Bol. Mimer		2.000: —	
Fordringar av främm. kommuner och staten		16.272: 40	
Fordringar av Landstinget		62.460: 84	
Fattigvårdens andel av innestående medel hos A.-Bol. Jordbrukarebanken		6.189: 22	
Konto för skillnad mellan debet och kredit (Fattigvårdsstyrelsens andel)		3.412: 89	
Kontant i kassan (fattigvårdens andel)		4.000: —	
Socialregistret		2.142: 35	1.565.700: 02

Inkomster under året:

Yttre fattigvården:

Uttaxerade medel från Drätselkammaren		379.987: 70	
Ersättning av Landstinget enl. 40—42 §§ fattigvårdslagen	25.892: 21		
Ersättning av statsmedel	9.386: 70		
Återbetalning av enskilda, pensioner och sjukkassor för utg. fattigvård	57.486: 37		
Diverse inkomster	5.913: 82		
Pensionärshemmet	5.765: 68		
Drottninggatan 22	1.344: 41		
Socialregistret	4.402: 60	110.191: 79	

Ålderdomshemmet:

Vårdavgifter av främm. kommuner, enskilda, landstinget och staten	95.015: 75		
Diverse inkomster	53.930: 55		
Särsk. anslag för komplettering av värmeanläggningen	5.200: —		
Särsk. anslag för inredning av rum och thékök	4.000: —	158.146: 30	648.325: 79

Värdeökningar under året:

Värdeökningar, som motsvaras av kapitalavbetalningar å andelar i stadens obligationslån och amorteringslån samt inköpta inventarier å fattigvårdsbyrån och barnavårdsmännens exp.			42.816: 40
		Transport	2.256.842: 21

	Transport	2.256.842: 21
Skulder vid årets slut		
Fondmedel	170.827: 77	
Obligationslån	768.876: 25	
Restaureringslånet av år 1929	17.279: 21	
Av Drätselkammaren förskotterade medel	38.084: 37	995.067: 60
	Summa Kronor	3.251.909: 81

KREDIT:

Skulder vid årets början:

Fondmedel	170.133: 74	
Obligationslån	797.233: 88	
Restaureringslånet av år 1929	29.024: 98	
Postgiro	83: 43	
Av Drätselkammaren förskotterade medel	58.383: 52	1.054.859: 55

Utgifter under året:

Yttre fattigvården:

Understödskostnader	176.817: 65	
Anstaltsvård	73.108: 82	
Kommunalt bidrag u. k. f.	4.429: 98	
Andra fattigvårdskostnader	51.384: 36	
Diverse utgifter	9.727: 66	
Förebyggande fattigvård: Diakonissornas anslag	10.000: —	
Löner och arvoden	27.749: 50	
Pensionärshemmet	5.765: 68	
Socialregistret	4.402: 60	363.386: 25

Ålderdomshemmet:

Hushållet	54.937: 31	
Bränsle, lyse och vatten	24.226: 78	
Renhållning	10.942: 61	
Beklädnad	5.656: 51	
Sjukvård	5.495: 59	
Underhåll och anskaffning av inventarier	4.731: 54	
Förbrukningsartiklar	425: 04	
Begravningskostnader	1.825: —	
Diverse omkostnader	5.556: 61	
Transport	113.796:99	1.418.245: 80

N:o 72.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1937.

	Transport	113.796:99	1.418.245: 80
Underhåll av fastigheten		29.068: 57	
Räntor och amorteringar		78.488: 55	
Underhåll av trädgård och planteringar		3.801: 50	
Löner och arvoden		44.488: 79	
Pensioner		2.413: 50	
Stall och hönshus		3.278: 77	
Tvättinrättningen		9.602: 87	284.939: 54

Värdeminskning under året:

Värdeminskning genom rivning av Lundby fattigstuga	400: —

Tillgångar vid årets slut:

Fastigheter	1.220.000: —	
Inventarier	76.500: —	
Utlånade fondmedel	171.950: 22	
Fordringar av främmande kommuner och staten	11.063: 36	
Fordringar av Landstinget	54.557: 87	
Fattigvårdens andel av innestående medel hos A.-Bol. Jordbrukarbanken	1.800: —	
Konto för skillnad mellan debet och kredit, fattigvårdsstyrelsens del	2.600: —	
Innestående å postgiro	5.302: 65	
Kontant i kassan	4.550: 37	1.548.324: 47
	Summa Kronor	3.251.909: 81

Under fattigvårdens förvaltning stående fonder:

	Behållning vid årets början Kr.	Under året: Inkomster Kr.	Under året: Utgifter Kr.	Behållning den 31/12 1937 Kr.
Malmströmska fonden	10,002: —	300: —	180: —	10,122: —
Beate Louise Vougts fond	10,000: —	300: —	279: —	10,021: —
Anders Nordlövs fond	529: 35	13: 23		542: 58
P. Bilchiers fond	974: 67	24: 37		999: 04
Hedda Hoffmans fond	774: 44	19: 40	12: 94	780: 90
Sofia E. Sjöbergs fond	4,822: 57	130: 56	100: —	4,853: 13
Anna Sjöbergs fond	315: 53	9: 45		324: 98
Alexander Mossbergs fond	574: 15	15: 97	10: —	580: 12
Ulrika Godenius fond	2,006: 33	60: —	66: 33	2,000: —
Johanna Hellströms fond	2,527: 19	75: 81	89: —	2,514: —
Anna H. Almströms fond	4,096: —	122: —	195: —	4,023: —
Regina Möllers fond	5,052: 83	151: 50	160: —	5,044: 33
Ulrika Kat. Anderssons fond	504: 26	12: 96	12: 96	504: 26
C. G. Vretmans o. h. h. fond	3,987: 45	98: 42	50: —	4,035: 87
Joh. Gust. Berglunds fond	118,457: 50	3,461: 42	3,036: 75	118,882: 17
Fanny Johanssons fond	5,000: —	100: 61		5,100: 61
Johanna Mat. Janssons fond	484: 04	12: 10	8: —	488: 14
Summa kronor	170,108: 31	4,907: 80	4,199: 98	170,816: 13

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 73.

Lönenämndens och drätselkammarens skrivelse ang. förtidspensionering av en befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till stadsfullmäktige av den 6 innevarande maj har drätselnotarien Eric Plantin anhållit om förtidspension från och med den 1 instundande juli på grund av sjukdom.

Drätselkammaren har i skrivelse till stadsfullmäktige av den 12 innevarande maj, som till lönenämnden för förberedande utlåtande överlämnats, hemställt att fullmäktige ville bifalla ansökningen.

Lönenämnden får i ärendet anföra följande.

Jämlikt det för stadens befattningshavare gällande pensionsreglementet inträder rätt för befattningshavare att vid avgång från tjänst på grund av sjukdom, som han icke bevisligen ådragit sig vid utövningen av sin tjänst, uppbära pension, då han till följd av sjukdomen under mer än tre fjärdedelar av ett år varit och av den myndighet, på vilken det ankommer att utse efterträdare, efter inhämtat läkarutlåtande anses för framtiden oförmögen att sköta sin tjänst.

Av handlingarna bifogat läkarintyg framgår, att Plantin lider av sjukdom i nervsystemet. Efter inhämtande av detta läkarintyg har drätselkammaren funnit, att Plantin måste anses oförmögen att för framtiden sköta sin tjänst.

Såvitt handlingarna utvisa saknas anledning antaga att drätselnotarien Plantin ådragit sig sjukdomen under utövning av sin tjänst.

Drätselnotarien Plantin har väl ej under hela den i reglementet avsedda tiden tre fjärdedelar av ett år varit fullständigt arbetsoförmögen, ehuru sjukdomen tidvis vållat honom betydande avbräck i arbetet. Emellertid har drätselkammaren den 5 innevarande maj ansett påkallat att meddela Plantin tjänstledighet tillsvidare på grund av sjukdom.

Ehuru sålunda det i reglementet uppställda villkoret om minst ¾ års arbetsoförmåga för rätt att uppbära förtidspension på grund av sjukdom ej kan anses helt uppfyllt i fråga om drätselnotarien Plantin, har drätselkammaren dock funnit hans fall så närliggande de med stadgandet direkt avsedda, att en likartad behandling kunnat förordas. Lönenämnden har för sin del icke något att erinra emot detta betraktelsesätt.

Vidkommande storleken av den pension, som bör tillkomma drätselnotarien Plantin vid bifall till hans ansökan, är att framhålla följande.

Drätselnotarien Plantin, som är född den 14 september 1887, har varit anställd i stadens tjänst sedan oktober månad år 1916. Han äger sålunda den

N:o 73. *Ang. förtidspensionering av en befattningshavare.*

1 nästkommande juli tillgodoräkna sig en tjänstetid av 21 hela år. Enligt reglementet skall full pension utgå med ett årligt belopp av 4.929 kronor och avkortad pension, beräknad från och med den 1 nästkommande juli, med 21/30 av full pension eller sålunda uträknat 3.450 kronor per år.

Under hänvisning till ovanstående får lönenämnden hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att bevilja drätselnotarien Eric Plantin förtidspension på grund av sjukdom från och med den 1 juli 1938 med tillämpning av motsvarande bestämmelser i det för stadens befattningshavare gällande pensionsreglementet; samt

att bestämma pensionen till 3.450 kronor årligen.

Västerås den 19 maj 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till drätselkammaren av den 6 innevarande maj har drätselnotarien Eric Plantin hemställt om förtidspension på grund av sjukdom från och med den 1 instundande juli.

Drätselkammaren får i ärendet anföra följande.

Drätselnotarien Plantin har sedan många år lidit av sjukdom i nervsystemet, som under tidvis återkommande perioder vållat honom betydande avbräck i arbetet. Dessa sjukdomsyttringar hava under senare åren alltmera tilltagit i styrka. Efter inhämtat läkarutlåtande finner drätselkammaren numera uppenbart, att sjukdomen måste anses för framtiden bestående och sålunda göra Plantin oförmögen att vidare sköta sin tjänst. På grund härav har drätselkammaren den 5 innevarande maj meddelat Plantin tjänstledighet tillsvidare på grund av sjukdom.

Enligt det för stadens befattningshavare gällande pensionsreglementet inträder rätt för befattningshavare att erhålla förtidspension på grund av sjukdom, då han till följd av sjukdomen eller eljest till följd av nedsatt arbetsförmåga under mer än tre fjärdedelar av ett år varit och av den myndighet, på vilken det ankommer att utse efterträdare, efter inhämtat läkareutlåtande anses för framtiden oförmögen att sköta sin tjänst.

Väl har drätselnotarien Plantin ej på grund av sin sjukdom varit helt

N:o 73.
Ang. förtidspensionering av en befattningshavare.

arbetsoförmögen under den i stadgandet angivna tidsperioden tre fjärdedelar av ett år, men drätselkammaren har det oaktat funnit hans fall vara så närliggande de med stadgandet direkt åsyftade, att en därmed likartad behandling bör kunna komma i fråga. Drätselkammaren har dock ej själv velat fatta på drätselkammaren ankommande beslut i frågan utan ansett att densamma borde hänskjutas till stadsfullmäktige för prövning och avgörande. Med åberopande härav får drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att bevilja drätselnotarien Eric Plantin förtidspension på grund av sjukdom från och med den 1 juli 1938 med tillämpning av motsvarande bestämmelser i det för stadens befattningshavare gällande pensionsreglementet.

Västerås den 12 maj 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Härmed får jag vördsamt på för drätselkammaren kända omständigheter anhålla om förtidspension från och med 1. nästkommande juli och därvid anhålla att såsom tjänsteår för erhållande av den sökta pensionen måtte beräknas den tid, varunder jag varit i stadens tjänst anställd eller från och med ingången av oktober månad 1916.

Västerås den 6 maj 1938.

Eric Plantin.

Kaptenen Eric Plantin lider av sjukdom i nervsystemet, och är denna sjukdom av periodisk natur. Sjukdomstillfällena hava senare åren återkommit allt tätare och för honom vållat stort avbräck i möjligheten att fullgöra tjänsten. Då någon utsikt till botande icke torde föreligga, utan sjukdomen snarare med sannolikhet vara för all framtid bestående, torde det för såväl honom själv som för hans arbetsgivare vara bäst, att han begagnar sig av möjligheten att erhålla s. k. förtidspensionering, vilket allt härmed på begäran intygas.

Västerås 13.5.38.

Gunnar Wingren,
leg. läkare.

N:o 74.

Drätselkammarens skrivelse ang. nybyggnadsförbud för kvarter invid Köpmangatan och en del av Vasagatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 18 nästlidne maj har byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att fullmäktige måtte hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning om ~~förlängning av~~ nybyggnadsförbud~~et~~ för kvarteren Kettil, Klas, Knut, Leif, Lennart, Leo, Loke och Nimrod samt ~~om förbud mot nybyggnad inom~~ kvarteren Karl och Lovisa, ~~i båda fallen~~ intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om ifrågasatt ändring av stadsplanen för denna del av staden, dock ej längre än till den 1 januari 1939; och får drätselkammaren efter i ärendet verkställd utredning för sin del tillstyrka bifall till byggnadsnämndens ovannämnda hemställan.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta,

> *att* hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning ~~dels om förlängning av~~ nybyggnadsförbud~~et~~ för kvarteren Kettil, Klas, Knut, Leif, Lennart, Leo, Loke ~~och~~ Nimrod, ~~dels ock om förbud mot nybyggnad inom kvarteren~~ Karl och Lovisa, ~~i båda fallen~~ för tiden intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om ifrågasatt ändring av stadsplanen för berörda del av staden, dock högst intill den 1 januari 1939.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På framställning av byggnadsnämnden beslöto stadsfullmäktige den 25 november 1937 att hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning om förlängning av då rådande byggnadsförbud för kvarteren Knut, Lennart och Nimrod samt förbud mot nybyggnad inom kvarteren Kettil, Klas,

N:o 74.
Ang. nybyggnadsförbud för kvarter invid Köpmangatan och en del av Vasagatan.

Leif, Leo och Loke, i båda fallen för tiden intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om ifrågasatt ändring av stadsplanen i berörda del av staden, dock högst intill den 9 juli 1938. Något beslut i detta ärende har emellertid ännu icke avhörts.

Efter det byggnadsnämnden hos stadsfullmäktige begärde nämnda förbud, har nämnden efter varandra framlagt och kungjort två olika förslag till stadsplan och stadsplanebestämmelser för ifrågavarande stadsdel. Till följd av att förslagen inneburit stora ändringar i den nuvarande stadsplanen och att förslagen beröra dyrbar kvartersmark, hava från vederbörande fastighetsägares sida inkommit en del erinringar och anmärkningar mot förslagen. Byggnadsnämnden håller för närvarande på att i detalj utarbeta ett tredje förslag, som i princip godkänts av drätselkammaren och stadsplanekommittén. Detta förslag avser att omfatta, förutom de här förut berörda kvarteren, bland annat även kvarteren Karl och Lovisa.

Då det byggnadsförbud, som tidigare rått, utgått den 9 januari 1938 samt det för genomförande av stadsplaneändringen är önskvärt att sådant förbud ånyo kommer till stånd får byggnadsnämnden hemställa

att stadsfullmäktige ville hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning om förbud mot nybyggnad inom kvarteren Karl, Kettil, Klas, Knut, Leif, Lennart, Leo, Loke, Lovisa och Nimrod intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om ifrågasatt ändring av stadsplanen för berörda del av staden, dock högst till den 1 januari 1939.

Västerås den 18 maj 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

CARL HENNING.

/Martin Lindheimer.

N:o 75.

Drätselkammarens skrivelse ang. nybyggnadsförbud för ett område öster om järnvägslinjen till Tillberga.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 18 nästlidne maj har byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att fullmäktige måtte hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning om förbud mot nybyggnad inom ett område, som begränsas av Tegnérgatan, Malmabergsgatan, Frejagatan, Vargbogatan, Sigtunagatan, Utmarksgatan, stadsägan nr 2102, en linje österut 40 meter norr om Stockholmsvägen till stadsgränsen, stadsgränsen mot Skiljebo, södra gränsen till stadsägan nr 2239 B, södra och västra gränserna till Sommarro, Pilgatan samt järnvägen till Tegnérgatan, vilket område angivits å en skrivelsen bifogad plankarta, intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om stadsplan för berörda del av staden, dock högst intill den 1 juli 1939; och får drätselkammaren efter i ärendet verkställd utredning för sin del tillstyrka bifall till byggnadsnämndens ovannämnda hemställan.

Drätselkammaren hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte besluta,

att hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning om förbud mot nybyggnad för ett område, som begränsas av Tegnérgatan, Malmabergsgatan, Frejagatan, Vargbogatan, Sigtunagatan, Utmarksgatan, stadsägan nr 2102, en linje österut 40 meter norr om Stockholmsvägen till stadsgränsen, stadsgränsen mot Skiljebo, södra gränsen till stadsägan nr 2239 B, södra och västra gränserna till Sommarro, Pilgatan samt järnvägen till Tegnérgatan intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om antagande av stadsplan för berörda del av staden, dock högst till den 1 juli 1939.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 75.

Ang. nybyggnadsförbud för ett område öster om järnvägslinjen till Tillberga.

Byggnadsnämnden har för avsikt att inom den närmaste tiden utarbeta förslag till stadsplan och stadsplanebestämmelser för ett område, som begränsas av Tegnérgatan, Malmabergsgatan, Frejagatan, Vargbogatan, Sigtunagatan, Utmarksgatan, stadsägan nr 2102, en linje österut 40 meter norr Stockholmsvägen till stadsgränsen, stadsgränsen mot Skiljebo, södra gränsen till stadsägan nr 2239 B, södra och västra gränserna till Sommarro, Pilgatan samt järnvägen till Tegnérgatan, vilket område närmare finnes angivet å bifogade plan.

I anledning härav får byggnadsnämnden hemställa

att stadsfullmäktige ville hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning om förbud mot nybyggnad för ett område, som begränsas av Tegnérgatan, Malmabergsgatan, Frejagatan, Vargbogatan, Sigtunagatan, Utmarksgatan, stadsägan nr 2102, en linje österut 40 meter norr Stockholmsvägen till stadsgränsen, stadsgränsen mot Skiljebo, södra gränsen till stadsägan nr 2239 B, södra och västra gränserna till Sommarro, Pilgatan samt järnvägen till Tegnérgatan intill dess stadsfullmäktige fattat beslut om ifrågasatt stadsplan för berörda del av staden, dock högst till den 1 juli 1939.

Västerås den 18 maj 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

CARL HENNING.

/Martin Lindheimer.

N:o 76.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i delar av Tråddragargatan och Målargatan m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 3 nästlidne maj har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om ett anslag å 17.600 kronor för bestridande av på staden ankommande utgifter för anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Tråddragargatan och Målargatan samt en närmast öster om Målargatan gående gata.

Drätselkammaren har för sin del intet att erinra emot att de föreslagna ledningsarbetena nu komma till utförande på sätt vatten- och gasverksstyrelsen föreslagit. Likaså synes det drätselkammaren, i likhet med vatten- och gasverksstyrelsen, lämpligt, att kostnaderna bestridas med medel ur tekniska verkens amorteringsfond.

Drätselkammaren får alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta,

att för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Tråddragargatan och Målargatan samt en närmast öster om Målargatan belägen gata i huvudsaklig överensstämmelse med vatten- och gasverksstyrelsens i ärendet uppgjorda förslag ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 17.600 kronor; samt

att beloppet ifråga, 17.600 kronor, skall utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 76.

Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i delar av Tråddragargatan och Målargatan m. m.

I skrivelse till vatten- och gasverksstyrelsen har byggmästaren C. A. Fridlund gjort hemställan om utdragning av stadens allmänna ledningar för vatten, avlopp och gas till stadsägorna 2382, 2382 A till 2382 G och har herr Fridlund samtidigt lämnat en förbindelse rörande omedelbar inbetalning av anslutningsavgifterna tillika med garantier i ekonomiskt hänseende för det fall bebyggelsen ej skulle bliva av tilltänkt omfattning.

I föreliggande fall erforderliga ledningar måste dragas i Tråddragar- och Målargatorna jämte en öster om sistnämnda och ungefär parallellt med denna gående gata. Anläggningskostnaderna äro beräknade till 27.300 och enskilda bidraget till 9.700 kr. Stadens andel bliver då 17.600 kr. Då beräknad anslutning är tillräcklig för anläggningens ekonomiska bärighet och sökanden i detta fall ställt erforderliga garantier, hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av 17.600 kr. för utbyggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Tråddragar- och Målargatorna jämte en närmast öster om Målargatan gående gata.

Västerås den 3 maj 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 77.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av ytterligare ett område av Östra utmarken till Kungl. Vattenfallsstyrelsen för transformatorstation.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kungl. Vattenfallsstyrelsen har anhållit att få inköpa ytterligare ett markområde av Östra utmarken, beläget vid Andersborg och enligt upprättad karta innehållande 0,90 hektar skogsmark. Tidigare har Kungl. Vattenfallsstyrelsen hemställt, att få inköpa ett å Östra utmarken beläget 10,08 hektar stort markområde, vilken framställning av stadsfullmäktige bifallits den 31 sistlidne mars (se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar nr 40). Det nu avsedda området om 0,90 hektar är avsett att i södra delen utöka det större området.

Enligt av jägmästaren E. Nyblom uppgjord värdering är markvärdet å det nu avsedda området 450 kronor samt värdet av kvarstående skog 1.366 kronor. Med tillämpning av samma grunder som vid beräkningen av köpeskillingen för det större området synes köpeskillingen för det nu avsedda området kunna bestämmas till 2.000 kronor.

Liksom i fråga om det större området gäller beträffande det för upplåtelse nu avsedda området om 0.90 hektar att detsamma är beläget å del av stadens donationsjord å Östra utmarken, beträffande vilken staden icke äger att utan Kungl. Maj:ts medgivande verkställa försäljning.

Under hänvisning till det anförda får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för en köpeskilling av 2.000 kronor och på villkor i övrigt varom drätselkammaren må besluta till Kungl. Vattenfallsstyrelsen försälja ett område om 0.90 hektar av stadens donationsjord å Östra utmarken; samt

att uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd till ifrågavarande försäljning.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 78.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomtmark vid Eriksgatan och Västmannagatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt en för reglering av stadsägan nr 121 jämte angränsande tomtområde uppgjord plan skall stadsägan nr 121 tilläggas cirka 215 kvadratmeter av staden tillhörig gatumark. Vidare skall intill stadsägan nr 121 bildas en ny tomt i hörnet av Eriks- och Västmannagatorna genom sammanläggning av cirka 840 kvadratmeter av staden tillhörig gatumark och cirka 112 kvadratmeter av staden tillhöriga stadsägorna n:ris 98, 99 och 100 N med angränsande cirka 363 kvadratmeter av stadsägan nr 121.

I skrivelse till drätselkammaren av den 20 nästlidne maj har O. Nilsson — under åberopande att han erhållit utfästelse från ägaren till stadsägan nr 121 att få inköpa den del av sagda stadsäga, som enligt vad ovan anförts skall ingå i den nybildade tomten — hemställt om tillstånd att få inköpa den staden tillhöriga mark, som tillika skall ingå i den nya tomten.

Med åberopande härav får drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* bemyndiga drätselkammaren att för pris och på villkor som drätselkammaren kan finna för staden antagliga försälja de staden tillhöriga markområden, som enligt i ärendet åberopad regleringsplan skola ingå i stadsägan nr 121 och en intill denna stadsäga angränsande, nybildad tomt.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 79.

Drätselkammarens skrivelse ang. fortsatt understöd åt Västerås Teateraktiebolag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 14 nästlidne maj har Västerås Teateraktiebolag hemställt, att för innevarande år från staden komma i åtnjutande av understöd till belopp motsvarande under samma år till stadskassan inflytande nöjesskatt från föreställningar å teatern; och får drätselkammaren i anledning därav anföra följande.

Såsom av bolagets skrivelse i ärendet framgår har staden allt sedan år 1929 lämnat bolaget understöd för verksamheten. Under de två första åren har detta understöd utgått i form av kontant bidrag och därefter till och med sistförflutet år i form av restitution av till staden inbetalade nöjesskattemedel.

Av den vid framställningen fogade berättelsen över bolagets verksamhet under år 1937 framgår, att rörelsen under samma år efter sedvanliga avskrivningar å fastighet och inventarier lämnat en vinst å cirka 7.000 kronor. Härigenom har den balanserade förlusten helt kunnat täckas och bolaget dessutom för sistförflutna år kunnat redovisa ett vinstöverskott å cirka 5.500 kronor. Vinsten skulle hava blivit större, därest ej cirka 6.000 kronor måst nedläggas på en nödvändig yttre reparation av teaterbyggnaden.

I styrelseberättelsen har vidare framhållits, att en synnerligen önskvärd inre restaurering av teatern är av förhållandena påkallad.

Av den utredning, som drätselkammaren verkställt i ärendet, har framgått, att restitution av nöjesskatten även för innevarande år är önskvärd för att ytterligare stärka bolagets ställning och för att bereda bolaget möjlighet att genomföra den planerade restaureringen av teaterbyggnadens lokaler.

Under år 1935 har den nöjesskatt, som av bolaget till staden inbetalts och därefter av staden restituerats uppgått till sammanlagt 10.619 kronor 65 öre. Motsvarande belopp för år 1936 utgjorde 13.302 kronor 10 öre och för år 1937 12.433 kronor 90 öre.

Därest förevarande framställning bifalles, erfordras härför intet särskilt anslag. Vid uppgörandet av budgetförslaget för innevarande år räknade nämligen drätselkammaren med, att framställning i föreliggande hänseende skulle göras för samma år och beräknade alltså stadens inkomst av nöjesskattemedlen med hänsyn härtill.

Enär ifrågavarande understöd är avsett för bolagets verksamhet och för att stärka bolagets ekonomiska ställning, bör vid anslagets beviljande fogas det villkoret, att utdelning till aktieägare må ske först sedan allt av staden under året erhållet bidrag återbetalts.

Med stöd av vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

N:o 79.
Ang. fortsatt understöd åt Västerås Teateraktiebolag.

att för år 1938 bevilja Västerås Teateraktiebolag ett understöd i form av restitution av till staden under samma år från föreställningar å teatern erlagda nöjesskattemedel och till belopp motsvarande högst vad sålunda till staden under nämnda år erlagts; samt

att vad bolaget sålunda under berörda år i understöd från staden erhållit skall till fullo återgäldas, innan utdelning till aktieägare i bolaget må ske.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Under åberopande av tidigare gjorda framställningar, senast den 3 april 1937, på grund av vilka Västerås stad under en följd av år beviljat Västerås Teateraktiebolag understöd, utgående under åren 1929 och 1930 direkt från stadskassan med 5.000 kronor årligen och under de därpå följande åren till och med år 1937 i form av överlämnande till bolaget av den nöjesskatt, som influtit från tillställningar å teatern, får bolaget vördsamt hemställa, att drätselkammaren ville föreslå stadsfullmäktige att för ytterligare stärkande av bolagets ekonomi även för år 1938 bevilja bolaget ett understöd motsvarande under samma år till stadskassan inflytande nöjesskatt från föreställningar å teatern.

Bolaget åberopar till upplysning om sin ställning den avgivna styrelseberättelsen för år 1937 samt får därutöver meddela, att bolaget under år 1937 verkställt en grundlig yttre reparation av teaterbyggnaden, som dragit en kostnad av i runt tal 7.000 kronor, samt att därutöver förestå högst betydliga kostnader, preliminärt beräknade till omkring 125.000 kronor, för en inre restaurering av byggnaden, omfattande, förutom egentliga byggnadsarbeten, så gott som fullständig omläggning av värme- och ventilationssystemet och de elektriska ledningarna med apparater och armatur, nya stolar m. m. Även om efter en dylik restaurering ökade inkomster, särskilt av uthyrningen för biografändamål kunna påräknas, är dock kostnaden för ombyggnadsarbetena av den storleksordning, att bolaget nödgas ännu några år framåt räkna med stadens bistånd i ungefärligen samma omfattning som under de senaste åren för att icke bolagets ekonomiska ställning skall äventyras. Bolaget är givetvis villigt att såsom villkor för det begärda understödet såsom förlidet år

N:o 79. *Ang. fortsatt understöd åt Västerås Teateraktiebolag.*

underkasta sig att återgälda understödet, innan utdelning till aktieägarne i bolaget må ske.

Västerås den 14 maj 1938.

Västerås Teateraktiebolag:

AXEL SUNDSTRÖM.

Till Delägarne i Västerås Teater A.-Bol.

Härmed får styrelsen överlämna berättelse över bolagets verksamhet år 1937.

Verksamheten har under redogörelseåret bedrivits i ungefär samma omfattning som under år 1936. Skandinaviska Biograf A.-Bol. har under filmsäsongerna förhyrt teatern på oförändrade villkor för biografföreställningar med undantag av 26 dagar, vilka disponerats på följande sätt:

för egentliga teaterföreställningar	.....	11 dagar
„ revyföreställningar	.....	10 „
„ andra ändamål	.....	5 „

Dessutom har teatern under ett flertal förmiddagar upplåtits för skolbiograf utan hyresavgift, varvid biografens maskineri kostnadsfritt ställts till förfogande.

Till följd av från Västerås stad erhållet understöd motsvarande den nöjesskatt, som influtit från föreställningar å teatern, har årets rörelse efter sedvanliga avskrivningar å fastighet och inventarier resulterat i en vinst något över 7.000 kronor. Härigenom har den balanserade förlusten helt täckts och ett vinstöverskott å omkring 5.500 kronor uppkommit. Vinsten skulle hava blivit större, därest ej cirka 6.000 kronor måst nedläggas på en nödvändig yttre reparation av teaterbyggnaden.

Önskvärt är emellertid, att bolaget under det år, som ännu återstår, innan kontraktet med Skand. Biograf A.-B. utgår, finge använda den från teatern influtna nöjesskatten för att ytterligare stärka bolagets ställning, och för att bolaget må kunna utföra en synnerligen önskvärd inre restaurering av teatern. Om bolagets önskan i detta hänseende vinner beaktande från stadens sida, bör bolaget underkasta sig det villkoret, att de belopp i understöd, som bolaget erhållit från staden, skola återgäldas, innan utdelning till aktieägarne får äga rum.

Resultatet av bolagets ekonomiska verksamhet framgår av följande

Vinst- och förlusträkning:

Inkomster:

Teaterhyror	.....	2.570: —
Biografhyror	.....	10.000: —

N:o 79.
Ang. fortsatt understöd åt Västerås Teateraktiebolag.

Garderober	1.260: 75	
Foajén	120: 85	
Belysning	71: 15	
Västerås stads understöd, motsvarande nöjesskatten	12.433: 90	26.456: 65
	Kronor	26.456: 65

Utgifter:

Balanserad förlust			1.800: 24
Omkostnader		4.954: 43	
Räntor		3.670: —	
Fastighetens underhåll		7.307: 86	
Biljettsatser		208: —	
Avskrivningar: å fastigheten	2.000: —		
å inventarierna	1.000: —	3.000: —	19.140: 29
Årets vinst		7.316: 36	
— Balanserad förlust		1.800: 24	5.516: 12
		Kronor	26.456: 65

Bolagets ekonomiska ställning vid redogörelseårets slut framgår av följande

Balansräkning:

Tillgångar:

Kassabehållning och banktillgodohavanden	14.016: 12
Teaterfastigheten	220.000: —
Inventarier	4.000: —
Kronor	238.016: 12

Skulder:

Västerås stads sparbank, fast lån	124.000: —
Aktiekapitalet	108.500: —
Disponibla vinstmedel	5.516: 12
Kronor	238.016: 12

Styrelsen föreslår, att bolagsstämman måtte besluta:
att fastställa balansräkningen och
att tillgängliga vinstmedel disponeras sålunda:

till reservfonden avsättas	600: —
å vinst- och förlusträkningen lämnas kvarstående	4.916: 12
Kronor	5.516: 12

Västerås i mars 1938.

Axel Sundström.

Johan Svensson. *Martin Jonsson.*

Fritz Eklund. *Einar Keijser.*

Hjalmar Thyresson. *Theofil Öberg.*

Rätt avskrivet intyga:

I. Österberg. Irma Edling.

N:o 80.

Drätselkammarens skrivelse ang. understöd åt Västerås Simsällskap till förbättring av simbad i Svartån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 14 nästlidne maj har Västerås Simsällskap hemställt om ett anslag å 500 kronor till förbättrande av det bad, som Simsällskapet under sistförflutna år anlagt i Svartån å ägorna till Hovdesta gård.

Efter verkställd utredning i ärendet får drätselkammaren anföra följande.

Badhuset vid gamla hamnen är som bekant allt fortfarande öppet för allmänheten men besöksfrekvensen har på grund av kända förhållanden i fråga om vattnets beskaffenhet allt mera nedgått. Det kan dock förväntas att dessa förhållanden bliva bättre efter reningsverkets tillkomst.

Å Östra holmen hava arbeten igångsatts för beredande av bättre badmöjligheter för allmänheten. Några anordningar för sport- och tävlingssimning, under vilka former Simsällskapet väl huvudsakligen bedriver simidrotten, hava emellertid ännu ej påtänkts.

Med hänsyn sålunda till de nu föreliggande inskränkta badmöjligheterna anser sig drätselkammaren ej vilja motsätta sig Simsällskapets ansökan om bidrag till badet i Svartån. Enligt inhämtade upplysningar är detta beläget cirka 300 meter norr om Hovdestalunds kyrkogård.

Med åberopande härav och då Simsällskapets ekonomi är sådan, att sällskapet icke med egna medel kan bestrida hela kostnaderna för påtänkta förbättringsarbeten vid badet i Svartån, får drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja Västerås Simsällskap ett anslag å 500 kronor såsom bidrag till kostnaderna för förbättringsarbete å Simsällskapets bad i Svartån å Hovdesta gårds ägor; samt

att beloppet ifråga, 500 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Västerås den 14 maj 1938.

N:o 80.

Ang. understöd åt Västerås Simsällskap till förbättring av simbad i Svartån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Simidrotten är med säkerhet den idrott, som, rätt utövad, mer än någon annan stärker hela organismen.

Dessutom kan en god simmare i händelse av drunkningstillbud rädda såväl sig själv som andra från drunkningsdöden.

Simidrotten har alltså en mycket stor uppgift att fylla i ett samhälle och borde utövas av varje frisk människa.

Västerås Simsällskap har till syfte att befrämja simkunnigheten samt utbilda goda simmare och livräddare.

För detta sitt ändamål behövs givetvis ordentliga simbanor och simanordningar efter nutida krav.

Sådana (utomhusbanor) finnas som bekant inte i vårt samhälle. Då det dessutom ser ut som om inga dylika skulle iordningställas av Västerås stads myndigheter under den kommande sommaren se vi oss nödsakade att ytterligare försöka förbättra det bad, som vi själva föregående år byggde i Svartån å Hovdesta gårds ägor, för att även i fortsättningen kunna utöva vår hälsobringande idrott.

Då emellertid vår ekonomiska ställning är mycket svag och under åberopande av vad som ovan anförts får Västerås Simsällskap vördsamt anhålla

att Stadsfullmäktige i Västerås måtte till Västerås Simsällskap och dess verksamhet anslå ett belopp av 500 kronor eller annat möjligt belopp såsom bidrag till förbättrande av badet i Svartån.

I hopp om full förståelse från Stadsfullmäktige och en snabb behandling av frågan ha vi äran teckna

Högaktningsfullt

för Västerås Simsällskap:

Rob. Keijser,
ordf.

Gösta Eriksson,
sekr.

N:o 81.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av en stensättningsmaskin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 31 nästlidne maj har byggnadschefen föreslagit att staden skulle inköpa ytterligare en stensättningsmaskin för användande vid stadens gatuarbeten.

Drätselkammaren får i ärendet anföra följande.

Erfarenheterna från begagnandet av en tidigare inköpt stensättningsmaskin av Svedala fabrikat har visat, att maskinen gör god nytta vid gatuarbetena. Då gatuarbetena numera ökat i sådan grad, att behov av ytterligare en stensättningsmaskin inträtt, anser sig drätselkammaren kunna förorda inköp av ytterligare en sådan maskin. För inköp bör lämpligen ifrågakomma en maskin av Svedala fabrikat, som betingar ett pris av ungefärligen 3.500 kronor.

Med åberopande härav får drätselkammaren sålunda hemställa, att fullmäktige ville besluta

att för inköp av en stensättningsmaskin av Svedala fabrikat för stadens gatuarbeten ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag å 3.500 kronor; samt

att beloppet ifråga, 3.500 kronor, skall förskotteras av tillgängliga medel samt därefter amorteras genom påförande efter hand å respektive gatuarbeten.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan några år tillbaka har en stensättningsmaskin av Svedala fabrikat begagnats vid gatuarbetena. Den har visat sig vara ett gott redskap. När därför nu ytterligare en stensättningsmaskin erfordras för gatuarbetenas med-

hinnande får jag föreslå att ännu en sådan av Svedala fabrikat får inköpas. Priset torde bliva i det närmaste 3.500 kronor. Användbart, konkurrerande fabrikat finnes ej. **N:o 81.** *Ang. inköp av en stensättningsmaskin.*

Västerås den 31 maj 1938.

Gösta Smitt.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1938 Den 30 juni XII

N:o 82.

Lönenämndens utredning och förslag i anledning av översyn av lönestaten för stadens befattningshavare och drätselkammarens yttrande i anledning därav.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige uppdrogo den 28 januari 1937 åt lönenämnden att efter inhämtande av uppgifter inkomma med yttrande rörande nuvarande lönestatens läge i förhållande till löneställningen för olika befattningshavaregrupper i med Västerås jämförbara städer.

I skrivelse till stadsfullmäktige av den 29 sistlidne april, som till drätselkammaren för förberedande utlåtande överlämnats, har lönenämnden efter verkställd utredning avgivit yttrande.

Drätselkammaren får i ärendet anföra följande.

I sina direktiv för lönenämnden hava stadsfullmäktige anbefallt en jämförelse med löneställningen i andra städer. Med anledning därav har lönenämnden införskaffat ett omfattande jämförelsematerial, varav drätselkammaren beretts tillfälle att taga del. Såvitt drätselkammaren kan finna, har lönenämnden låtit resultatet av jämförelsen komma till uttryck i det av lönenämnden framlagda förslaget om uppflyttning av vissa befattningar på ett sätt, som icke kan föranleda några mera vägande anmärkningar. Drätselkammaren vill dock i detta sammanhang framhålla, att en jämförelse med lönerna i andra städer i vissa fall kan bliva missvisande, därest lönerna i dessa andra städer från början satts högre än i Västerås med tanke på att få mera kvalificerade befattningshavare.

I likhet med lönenämnden finner drätselkammaren att den inträdda standardförbättringen påkallar en höjning av vissa befattningshavares löner och detta i trots av nedgången i levnadskostnaderna sedan nuvarande lönestatens antagande år 1929.

Vad angår det av lönenämnden framlagda förslaget om uppflyttning av ett antal befattningar så kan väl i fråga om enstaka befattningar förslaget diskuteras men i stort sett måste det, enligt drätselkammarens bedömande, anses tillfredsställande. I fråga om ett par befattningar vill dock drätselkammaren avgiva särskilt yttrande, ehuru utan ändringsyrkande i lönenämndens förslag.

I fråga om byggnadschefsbefattningen har lönenämnden såsom skäl för befattningens kvarstående vid oförändrad lönegrupp åberopat, att omorganisation av tjänsten är under övervägande. Drätselkammaren får häremot erinra, att omorganisationen redan såtillvida genomförts, att en särskild stadsingenjörs-

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

tjänst inrättats. Med hänsyn emellertid till den avlastning, som därigenom skett i byggnadschefens arbetsuppgifter kan drätselkammaren ansluta sig till lönenämndens förslag.

I fråga om exekutionsbiträdena har lönenämnden framhållit, att dessa tjänster äro förenade med sportelinkomster. Även stadsfogdetjänsten är förenad med sportler. Emellertid har under kommittéarbetet med omorganisation av magistraten och rådhusrätten beslutats, att alla sportler för hithörande befattningshavare skola borttagas ävensom att befattningshavarna skola förbjudas innehava bisysslor. För vinnande av enhetlig behandling i förevarande avseende av stadsfogde- och exekutionsbiträdesbefattningarna torde det vara påkallat, att sportlerna borttagas även från dessa befattningar samt att förbud mot bisysslor utsträckes även till dessa. Drätselkammaren har därför ansett lämpligt att i detta sammanhang hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville uppdraga åt lönenämnden att vidtaga den härför erforderliga utredningen.

I sitt framlagda förslag har lönenämnden hemställt, att de förhöjda lönerna skulle tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 1938. Häremot har drätselkammaren icke något att erinra, dock att enligt drätselkammarens förmenande den retroaktiva tillämpningen endast bör ifrågakomma för de befattningshavare, som vid stadsfullmäktiges beslut härutinnan äro i stadens tjänst anställda.

Med hänvisning till ovanstående får drätselkammaren sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna de av lönenämnden framlagda förslagen om uppflyttningar av å stadens lönestat upptagna befattningar;

att de föreslagna uppflyttningarna skola vinna retroaktiv tillämpning från och med den 1 januari 1938 för de befattningshavare, som äro i stadens tjänst anställda vid stadsfullmäktiges beslut i ärendet;

att för täckande av kostnaderna för genomförande under innevarande år av de sålunda föreslagna uppflyttningarna, förslagsvis beräknade till 49.800 kronor, anvisa medel ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter;

att i lönestaten upptaga en ny befattning såsom kvinnligt kontorsbiträde av III klass med inplacering i lönestatens 15. lönegrupp;

att förbehålla sig rätt att framdeles vid en nedgång av levnadskostnadsindex under nuvarande läge vidtaga en av omständighe-

terna betingad nedsättning i de beslutade löneförhöjningarna; **N:o 82.** *Ang. översyn av lönestaten.*

att bemyndiga lönenämnden att med Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avdelningar n:ris 116 och 144 upptaga förhandlingar om förslag till nytt arbets- och löneavtal, avsett att sedermera underställas stadsfullmäktige för prövning och godkännande; samt

att uppdraga åt lönenämnden att verkställa utredning och inkomma med förslag om borttagande av sportelinkomsterna för stadsfogde- och exekutionsbiträdesbefattningarna ävensom införande av förbud för dessa befattningshavare att innehava bisysslor.

Västerås den 2 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige uppdrogo 28 januari 1937 åt lönenämnden att efter inhämtande av uppgifter inkomma med yttrande rörande lönestatens läge i förhållande till löneställningen för olika befattningshavaregrupper i med Västerås jämförbara städer.

I samband med det sålunda beslutade uppdraget återremitterade stadsfullmäktige till lönenämnden framställningar om uppflyttning av vaktmästarebefattningen vid folkskolorna från lönegrupp 25 till lönegrupp 27, om uppflyttning av befattningen såsom hälsovårdstillsyningsman från lönegrupp 26 till lönegrupp 27 och om förbättrade löneförmåner för polispersonalen, innefattande sistnämnda två framställningar tillika begäran om beklädnadsförmåner för hälsovårdstillsyningsmännen och poliskommissarien samt höjning av beklädnadsbidraget till befattningshavarna vid polisverket. (Se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar 1937 n:ris 17—19).

Till lönenämnden har därjämte för yttrande överlämnats tvenne i skrivelse till stadsfullmäktige av den 5 mars 1937 av hamnstyrelsen gjorda framställningar, dels att härvarande hamnkaptensbefattning måtte från och med den 1 juli 1937 inplaceras i 41 lönegruppen av stadens lönestat, dels ock att titeln kranmaskinistförman måtte utbytas mot titeln kranmästare, samt att kran-

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

mästarebefattningen måtte från och med den 1 juli 1937 inplaceras i lönestatens 29 lönegrupp.

Från vatten- och gasverksstyrelsen har vidare till lönenämnden för prövning överlämnats tre särskilda framställningar från föreståndaren för tekniska verken, ingenjören G. Geston, samt kamreraren John Jonsson och assistenten F. Heimer om ökade löneförmåner.

Ytterligare har brandchefen Olof Clarholm i skrivelse till brandstyrelsen av den 17 november 1937, som av brandstyrelsen till lönenämnden överlämnats, anhållit att beklädnadsbidrag måtte tilläggas brandchefen och vice brandchefen.

Slutligen hava än vidare ett antal skrivelser till lönenämnden inkommit om förbättrade löneförmåner för ett flertal av stadens ordinarie befattningshavare.

Lönenämnden har i samband med företagandet av den av stadsfullmäktige beslutade utredningen prövat samtliga ovannämnda framställningar och skrivelser. Däremot har lönenämnden för undvikande i görligaste mån av tidsutdräkt med utredningens slutförande ej ansett sig kunna i detta sammanhang yttra sig över väckta frågor om uppförande å ordinarie stat av vissa i stadens tjänst anställda befattningshavare.

I enlighet med stadsfullmäktiges direktiv har lönenämnden från de kommunala myndigheterna i ett antal med Västerås närmast jämförbara städer införskaffat uppgifter om löneställningen för befattningshavarna i dessa städer. Sålunda hava uppgifter infordrats från Borås, Eskilstuna, Gävle, Hälsingborg, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Karlstad, Landskrona, Linköping, Lund, Norrköping, Sundsvall, Uppsala och Örebro. De städer, som på detta sätt utvalts, äro till folkmängden dels något större, dels något mindre än Västerås. I en del av dessa städer saknas motsvarighet till vissa i Västerås anställda befattningshavare och i andra fall äro tjänstgöringsförhållandena så olika, att en jämförelse ej befunnits befogad.

Det i denna ordning hopbragta jämförelsematerialet har emellertid måst behandlas med en viss varsamhet, enär organisationen av kommunalförvaltningen i de olika städerna ingalunda är ensartad och fördenskull de åliggande, som åvila befattningshavarna i de olika städerna mycket mångskiftande och ofta av helt olika beskaffenhet. Detta gäller särskilt de högre befattningarna. I enstaka fall hava olikheterna i befattningshavarnas uppgifter varit så stora, att en direkt jämförelse icke ansetts kunna giva ett riktigt resultat.

Vid en på grundval av de anskaffade uppgifterna och med iakttagande av angivna varsamhetshänsyn verkställd jämförelse har framgått, att lönenivån för de ordinarie befattningshavarna i Västerås i flertalet fall ligger något under medeltalet av för motsvarande befattningar i de övriga städerna utgående lönerna. Men exempel finnas ock på befattningshavarelöner i Västerås, som ligga väl till i jämförelse med andra städer.

Med utgångspunkt från det sålunda vunna resultatet har lönenämnden ansett sig böra närmare belysa de olika synpunkter, som enligt lönenämndens förmenande böra vara vägledande vid den av stadsfullmäktige anbefallda översynen av befattningshavarelönerna i Västerås.

Lönenämnden vill då till en början erinra om att det nu gällande löneschemat med lönestatens uppdelning i 64 fasta lönegrupper vid dess antagande

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

år 1929 efterträdde ett äldre system med fasta grundlöner och därå utgående på visst sätt beräknade rörliga tillägg. Det ansågs därvid såsom en vägande fördel för staden att få övergå till enbart fasta löner. Den lönesättning, som då skedde genom den nu gällande lönestatens antagande, har i stort sett alltjämt gällande kraft. Endast i fråga om enstaka befattningar hava förändringar ägt rum, varjämte genom olika stadsfullmäktigebeslut särskilda förmåner av olika slag tillagts vissa befattningar eller grupper av befattningar. Det har ansetts lämpligt att i en förteckning sammanföra de huvudsakliga förändringar i lönestaten, som sålunda verkställts efter dess antagande år 1929 (se Bil. 1).

Ehuru lönestaten såsom nämnts i stort sett lämnats orubbad sedan 1929, hava under denna tidrymd på olika områden inträffat för lönesättningsfrågor viktiga förändringar.

Sålunda har en nedgång av socialstyrelsens levnadskostnadsindex ägt rum från 170 vid tiden för lönestatens antagande till 165 för andra kvartalet år 1938. Denna sänkning har emellertid icke följt någon jämnt nedåtgående kurva, utan ett bottenläge nåddes under åren 1933 och 1934 med en nedgång ända till 153, varefter en tämligen jämn uppgång inträffat intill sista kvartalet år 1937. Under sista kvartalet år 1937 samt första och andra kvartalen år 1938 har emellertid uppgången avstannat och levnadskostnadsindex oförändrat kvarstått i 165. Till närmare belysande av växlingarna i socialstyrelsens kvartalsvis fastställda levnadskostnadsindex hava indextalen från och med år 1929 sammanförts i nedanstående tabell.

1929	1 jan.	170	1934	1 jan.	153
	1 april	171		1 april	153
	1 juli	169		1 juli	155
	1 okt.	170		1 okt.	155
1930	1 jan.	167	1935	1 jan.	155
	1 april	165		1 april	155
	1 juli	164		1 juli	156
	1 okt.	163		1 okt.	157
1931	1 jan.	161	1936	1 jan.	158
	1 april	160		1 april	158
	1 juli	158		1 juli	158
	1 okt.	158		1 okt.	157
1932	1 jan.	157	1937	1 jan.	158
	1 april	157		1 april	161
	1 juli	156		1 juli	162
	1 okt.	156		1 okt.	165
1933	1 jan.	154	1938	1 jan.	165
	1 april	153		1 april	165
	1 juli	153			
	1 okt.	154			

Någon som helst anledning att på grund av den förändring, som levnadskostnaderna genomgått under tiden efter år 1929, nu verkställa höjningar av lönerna föreligger alltså ej. Det oaktat hava i åtskilliga framställningar om

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

förhöjda löner åberopats fördyrade levnadskostnader, vilket alltså måste bero på bristande kännedom om verkliga förhållandena.

Nedgången i levnadskostnaderna sedan år 1929 har i den fria marknaden medfört, att löntagarna åtminstone en gång under denna period fått vidkännas en av nedgången betingad sänkning i lönerna. Någon motsvarande sänkning har, såsom nyss påpekats, icke skett för de å lönestaten uppförda befattningshavarna i Västerås. Den nämnda nedsättningen av lönerna i fria marknaden har följts av en höjning i samband med de senaste årens avtalsförhandlingar. Med dessa fakta för ögonen måste det anses missvisande att, såsom i åtskilliga framställningar om förhöjda löneförmåner skett, åberopa de i den fria marknaden senast genomförda löneförhöjningarnas procentuella storlek såsom grund för yrkande om motsvarande höjningar av de kommunala befattningshavarelönerna.

Emellertid har utvecklingen, särskilt under senare år, medfört att på alla områden, icke minst genom den stora sociala välfärdspolitiken, ökade krav starkt gjort sig gällande åsyftande en höjning av den allmänna levnadsstandarden, och därvid hava ock ökade behov å den allmänna livsföringen framkommit, som slutligen utmynnat i krav på bättre lönevillkor.

Genom det nu anförda anser sig lönenämnden hava lämnat en såvitt möjligt allsidig redogörelse för de synpunkter, som varit vägledande för lönenämnden vid översynen av lönestaten. I detta sammanhang synes vara befogat att gentemot den i vissa framställningar om ökade löner använda metoden att åberopa de med en befattning förenade arbetsuppgifterna såsom i och för sig skäl för påyrkade löneförbättringar framhålla, dels att en sådan hänvisning till befattningshavarens tjänsteåligganden endast kan anses hava ett visst berättigande i nu förevarande avseende i den mån nya eller förändrade arbetsuppgifter tillkommit, dels att en uppräkning av arbetsuppgifterna för allenast en del befattningshavare med utelämnande av en sådan uppräkning för andra kan verka rent av missvisande.

Vid övervägande av de ovan i huvudsak återgivna synpunkterna har lönenämnden funnit en efter omständigheterna lämpligt avpassad höjning av vissa befattningshavares löner vara av förhållandena påkallad. Dock anser sig nämnden icke kunna helt bortse från, att ett visst samband bör upprätthållas med förändringen i levnadskostnaderna på så sätt, att förbehåll göres, varigenom stadsfullmäktige tillförsäkra sig rätt att vid en allmännare nedgång av levnadskostnaderna verkställa en efter nedgången avpassad sänkning av de nu förhöjda lönerna.

Vid den praktiska utformningen av löneförhöjningarna har lönenämnden haft att välja mellan i stort sett följande tre olika tillvägagångssätt, nämligen:

Alt. I. Omgruppering av befattningarna inom ramen av nu gällande löneschema.

Alt. II. Införande av ytterligare ett ålderstillägg i varje lönegrupp i vissa fall i samband med omgruppering enligt alt. I.

Alt. III. Införande av rörliga tillägg ävenledes i vissa fall i samband med omgruppering enligt alt. I.

Vid bedömandet av de olika metoderna har lönenämnden funnit, att användandet av alternativ II skulle komma att gynna framförallt de äldre befattningshavarna samt att ett genomförande av den uti alternativ III innefattade om-

läggningen måste förutsätta medverkan från befattningshavarna. Däremot har lönenämnden funnit, att tillvägagångssättet enligt alternativ I är för ändamålet väl lämpat. Då det dessutom står i god samklang med de principer, som lågo till grund för införandet år 1929 av enbart fasta löner, har lönenämnden beslutat anlita förevarande metod. Översynen har i följd härav tillgått så, att de med varje särskild befattning förenade lönerna prövats och reglering därefter vidtagits i den mån så befunnits påkallat genom uppflyttning av befattningarna en eller flera lönegrupper. I enlighet härmed har lönenämnden utarbetat nedanstående förslag till omgruppering av befattningarna. Utarbetandet av detta förslag hade försiggått i två etapper. Först har upprättats ett preliminärt förslag, som utskickats för yttrande till stadens samtliga styrelser och nämnder ävensom de löntagarorganisationer, vilkas medlemmar beröras av detsamma. Sedan dessa yttranden inkommit har lönenämnden tagit under omprövning de yrkanden och ändringsförslag, som därvid framkommit, och har därunder i vissa fall funnit skäl tillmötesgå desamma. Det preliminära förslaget har därefter justerats för att slutligen framläggas på sätt nedan närmare framgår. **N:o 82.** *Ang. översyn av lönestaten.*

Före upprättandet av det preliminära förslaget har lönenämnden genom förhandlingar med vederbörande löntagarorganisationer sökt utröna de i nu förevarande avseende föreliggande önskemålen. I fråga om en av dessa organisationer, nämligen Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avdelningar n:ris 116 och 144 gälla särskilda förhållanden genom att mellan staden och förbundet upprättats ett särskilt arbets- och löneavtal av den 4 maj 1931 gällande de till förbundet anslutna befattningshavarna. Detta avtal har numera av förbundet uppsagts till upphörande från och med den 1 januari 1938, varvid förbundet samtidigt hemställt om förhandlingar rörande nytt avtal. Lönenämnden har vid sina förhandlingar med förbundet utfäst sig, att i samband med framläggande av förslaget till ändringar i lönestaten hos stadsfullmäktige hemställa om bemyndigande att med förbundet förhandla om nytt arbets- och löneavtal, avsett att sedermera underställas stadsfullmäktige för prövning och godkännande. Emot den sålunda gjorda utfästelsen har drätseldirektör Öberg, som deltagit i lönenämndens förhandlingar, anmält avvikande mening under förmenande, att stadens ordinarie befattningshavare icke borde omfattas av ett arbets- och löneavtal slutet i kollektivavtalets form, utan att för nämnda befattningshavare lönestaten jämte till densamma hörande tjänstgöringsreglemente ensamt bör vara normgivande.

Den av kommunalarbetareförbundet verkställda uppsägningen av arbets- och löneavtalet delgavs lönenämnden i synnerligen god tid före avtalstidens utgång. Som lönenämnden emellertid prövade lämpligt att upptaga de nya lönebestämmelserna för förbundets medlemmar i ett sammanhang med övriga löneförändringar i lönestaten samt dessa förändringar i lönestaten icke kunde tänkas bliva framlagda för stadsfullmäktige förrän åtskillig tid förflutit efter avtalstidens utgång, har lönenämnden gentemot förbundet tillika utfäst sig att hos stadsfullmäktige göra förslag om retroaktiv tillämpning av de nya lönerna för förbundets medlemmar från och med den 1 januari 1938. För vinnande av full rättvisa i förhållande till stadens övriga ordinarie befattningshavare samt med hänsyn till att den av stadsfullmäktige beslutade utredningen utan befattningshavarnas förvållande dragit långt ut på tiden, har nämnden tillika funnit

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

lämpligt föreslå, att samtliga förhöjda löner skola retroaktivt tillämpas från den 1 januari 1938.

Lönehöjningar i lönestaten hava föreslagits för de flesta av befattningarna. I det mindretal fall, där lönerna lämnats oförändrade, hava orsakerna i huvudsak varit antingen att befattningen ifråga redan med nu utgående lön är väl tillgodosedd eller att befattningen är av rent personlig natur eller att omorganisation berörande befattningen är under övervägande.

I samband med verkställandet av nu förevarande utredning har lönenämnden funnit förhållandena i stadens kommunala förvaltning påkalla inrättandet av en ny ordinarie befattningshavaregrupp, nämligen kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av III klass med placering i 15 lönegruppen av lönestaten. Den sålunda föreslagna inplaceringen har skett för att vinna samma relation mellan denna befattning och kvinnliga kontorsbiträdesbefattningen av II klass, som föreligger mellan sistnämnda befattning och kvinnliga kontorsbiträdesbefattningen av I klass.

En faktor, som för bedömande av det nu föreliggande förslaget har sin givna betydelse, är storleken av den kostnadsökning, som de av lönenämnden antagna uppflyttningarna förorsakar staden. Kostnadsökningen för år 1938 för genomförande av nedanstående förslag om förbättrade löneförmåner för stadens ordinarie befattningshavare belöper sig, därest lönerna komma att tillämpas retroaktivt från den 1 januari 1938, till ett belopp av c:a 49.800 kronor. Som en jämförelse kan nämnas, att genomförandet av den nu gällande lönestaten medförde en kostnadsökning för staden för år 1929 av omkring 30.000 kronor.

Efter denna allmänna motivering övergår lönenämnden så till behandling av de särskilda befattningarna. För det stora flertalet av dessa torde den allmänna motiveringen kunna utgöra tillräcklig vägledning i fråga om de grunder, som varit bestämmande vid lönenämndens förslag. Nämnden inskränker sig därför till att här närmare beröra endast sådana befattningar eller slag av befattningar, rörande vilka mera ingående motiveringar i anledning av framkomna ändringsförslag ansetts böra ifrågakomma eller ock eljest alldeles särskilda förhållanden föreligga. Befattningarna upptagas här såvitt möjligt i den ordning, vari de förekomma i lönestaten.

Befattningarna såsom kokerska och tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet hade i nämndens preliminära förslag uppflyttats en lönegrupp eller till 2. lönegruppen. Svenska Kommunalarbetareförbundet liksom ock fattigvårdsstyrelsen hava påyrkat uppflyttning av dessa befattningar ytterligare en lönegrupp eller sålunda till 3. lönegruppen. Vid övervägandet av de synpunkter, som framhållits i dessa yttranden, har lönenämnden ansett sig kunna föreslå stadsfullmäktige en uppflyttning av befattningarna till 3. lönegruppen.

Sjuksköterska vid ålderdomshemmet och föreståndarinna vid barnhemmet ävensom samtliga stadssjuksköterskor hava uppflyttats en lönegrupp. Vad angår stadssjuksköterskorna så har lönenämnden vid sin prövning av dessa befattningshavares föreslagna placering även haft sin uppmärksamhet riktad på den utbildning, som för tjänsten erfordras, ävensom det ansvar, som är med tjänstens utövande förenat. Lönenämnden vill även i detta sammanhang påpeka, att stadssjuksköterskorna med undantag av sköterskorna för mindre bemedlade hava rätt till extra ersättning för sina sjukbesök och att dessa

ersättningar anses giva befattningshavarna ett ej obetydligt tillskott till deras löneförmåner. Vad åter slutligen angår hälsovårdsnämndens förslag om en omläggning av lönemetoderna för stadssjuksköterskorna i gemen vill lönenämnden framhålla det olämpliga i att en sådan omläggning nu äger rum, enär enligt vad till nämndens kännedom kommit förslag om överflyttning på landstinget av distriktssjuksköterskeväsendet — även i städerna — är under utarbetande.

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Skolsköterskan vid folkskolorna uppfördes på ordinarie stat från och med den 1 januari 1937 och inplacerades då i 14. lönegruppen. Lönenämnden hade i sitt preliminära förslag låtit denna befattning kvarstå i nämnda lönegrupp med tanke på att tjänsten så nyligen reglerats. Emellertid har nämnden vid omprövning av folkskolestyrelsens yttrande i fråga om denna tjänst funnit de till stöd för en uppflyttning av befattningen anförda synpunkterna värda ett visst beaktande och har därför i så måtto tillmötesgått folkskolestyrelsens ändringsförslag, att befattningen föreslagits uppflyttad en lönegrupp eller sålunda till 15. lönegruppen.

Befattningarna såsom manliga kontorsbiträden av I och II klass hava ansetts böra uppflyttas en lönegrupp. Svenska Kommunalarbetareförbundet har i fråga om befattningen såsom manligt kontorsbiträde av I klass uppdragit en jämförelse med vaktmästarebefattningen. Lönenämnden anser emellertid en sådan jämförelse föga motiverad med tanke på olikheterna i befattningshavarnas arbetsuppgifter.

Eldarna å varmbadhuset, ålderdomshemmet och stadshotellet, vilka tidigare synas hava varit för lågt placerade, hava även i fortsättningen likställts genom uppflyttning två lönegrupper till 22. lönegruppen.

Maskinisten vid vattenledningsverket hade av lönenämnden i det preliminära förslaget inplacerats i oförändrad lönegrupp men har sedermera efter framställning från vatten- och gasverksstyrelsen och under beaktande av vissa i Svenska Kommunalarbetareförbundets skrivelse anförda skäl ansetts böra komma i åtnjutande av förhöjning i löneförmånerna med en lönegrupp och sålunda inplacerats i 24. lönegruppen.

Exekutionsbiträdena hava föreslagits kvarstå i oförändrad lönegrupp. Lönenämnden vill i samband därmed hänvisa till att dessa befattningar äro förenade med sportelinkomster, som torde giva ett icke obetydligt tillägg till de fasta lönerna. Dessa sportler växla väl från tid till annan — särskilt finnes anledning antaga, att indrivningsavgifterna för skatterestantier nedgå under goda tider — men frånsett dessa växlingar synes med ett visst fog kunna sägas, att inkomsterna av sportler öka i mån av tillväxten i stadens befolkning.

Poliskonstaplarna hava enligt lönenämndens förslag uppflyttats två lönegrupper och hava därigenom vunnit en rättvisare ställning i förhållande till andra städer. Härjämte har lönenämnden vid denna uppflyttning beaktat, att fordringarna på poliskonstaplarnas utbildning numera betydligt skärpts genom införande av genomgång av polisskola såsom ett obligatoriskt villkor för vinnande av anställning såsom ordinarie polisman.

Brandmännen hava uppflyttats en lönegrupp. Efter denna uppflyttning komma brandmännens löner att ligga mycket väl till i förhållande till andra städer. Svenska Kommunalarbetareförbundet har i sitt yttrande påyrkat en likställdhet mellan brandmännen och polismännen. Häremot vill nämnden

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

allenast hänvisa till vad nyss anförts i fråga om de skärpta kraven på polismännens utbildning, vilken omständighet torde göra, att likställighetskravet saknar grund.

Vaktmästarebefattningarna, som redan nu ligga rätt väl till i jämförelse med andra städer, hava vunnit lika behandling genom förslag om uppflyttning från lönegrupp 25 till lönegrupp 26. I ett flertal framställningar har påyrkats likställighet mellan vaktmästare och poliskonstaplar. Samma skäl, som lönenämnden nyss anfört gentemot likställdhet mellan brandmän och poliskonstaplar, torde med enahanda styrka kunna göras gällande även mot den här ifrågasatta likställdheten mellan vaktmästare och poliskonstaplar.

I fråga om renhållningsarbetare anser lönenämnden icke något skäl föreligga att på sätt Svenska Kommunalarbetareförbundet i sitt yttrande gör gällande vidtaga någon åtskillnad mellan dem som utföra chaufförsarbete och de övriga arbetarna.

Trädgårdsmästaren har uppflyttats en lönegrupp. Jämförelsen med andra städer giver vid handen att befattningen efter denna uppflyttning ligger väl till i förhållande till andra städer.

Förmansbefattningarna hava vid de nu föreslagna uppflyttningarna behandlats olika, enär skiljaktigheterna i arbetsuppgifternas art och beskaffenhet ävensom det med tjänsterna förenade ansvaret ansetts påkalla ett sådant särskiljande. Lönenämnden har sålunda stannat vid förslag om att mätareavläsareförman, förman vid grustaget, arbetsförman vid drätselkammaren samt arbetsförman vid vattenverket uppflyttas en lönegrupp under det övriga förmansbefattningar uppflyttas två lönegrupper.

Verkmästare vid drätselkammaren har uppflyttats från 30. till 33. lönegruppen med hänsyn till att denne befattningshavare redan från början, enligt vad erfarenheten givit vid handen, placerats för lågt.

Befattningen såsom biträdande ingenjör vid tekniska verken inrättades från och med den 1 januari 1936 och tillkom av särskild anledning såsom en rent personlig tjänst åt nuvarande befattningshavaren. Lönenämnden har därför ej funnit skäl att nu vidtaga någon ändring i löneförmånerna för denna befattning.

I fråga om befattningarna såsom brandchef, vice brandchef och poliskommissarie hava i den ordning, som ovan angivits, framställningar gjorts om att dessa befattningar skulle tilläggas beklädnadsförmåner. Lönenämnden har emellertid ej funnit skäl biträda dessa framställningar utan anser, att befattningshavarna få tillräcklig kompensation genom den nedan föreslagna uppflyttningen av befattningarna. Vad beträffar brandchefsbefattningen, så har denna föreslagits uppflyttad ej mindre än tre lönegrupper. Detta har sin huvudsakliga grund däri, att befattningen tidigare varit mycket lågt avlönad, måhända till en del beroende därpå att den föregående befattningshavaren icke innehade den för tjänsten erforderliga formella utbildningen.

Befattningen såsom biträdande vice värd skall enligt förslaget kvarstå i samma lönegrupp som tidigare, enär befattningen inrättats såsom en rent personlig tjänst, gällande endast nuvarande befattningshavaren.

Byggnadschefs- och stadsfiskalsbefattningarna hava ej föreslagits uppflyttade med tanke på att omorganisation av dessa tjänster är under övervägande.

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

Rådmans- och assessorstjänsterna äro för närvarande beroende av pågående utredning angående omorganisation av rådhusrätten och magistraten, som väntas bliva slutförd under loppet av innevarande år. Med hänsyn därtill har lönenämnden icke velat föregripa organisationsarbetet genom att nu framlägga förslag angående befattningarnas omgruppering. Dessutom synes en sådan åtgärd vara mindre motiverad med tanke på att lönenämndens översyn icke avser att reglera lönerna blott för något år, vilket skulle bliva fallet, därest förslag nu skulle göras om befattningarnas uppflyttning. Lönenämnden har därför funnit övervägande skäl tala för att befattningarna i avvaktan på omorganisation böra kvarstå i oförändrad lönegrupp.

Stadsträdgårdsmästaren har uppflyttats en lönegrupp och kommer därigenom att ligga väl till i jämförelse med andra städer.

Hamnkaptensbefattningen har uppflyttats två lönegrupper med hänsyn särskilt till att tjänsten under senare år blivit belastad med allt mera ökat arbete.

Kamreraren vid tekniska verken har enligt lönenämndens nedanstående förslag uppflyttats två lönegrupper. Emot detta beslut har nämndens vice ordförande, herr Bäckman, samt ledamot, herr Norrman, reserverat sig under yrkande, att uppflyttningen borde begränsas till en lönegrupp.

Kronouppbördskassören har föreslagits uppflyttad två lönegrupper efter jämförelse med andra städer.

Fattigvårdssysslomannen har enligt förslaget uppflyttats en lönegrupp, vilket icke ansetts vara betingat så mycket av en jämförelse med löneställning i andra städer som fastmera av hänsynen till ökat arbete för tjänsteinnehavaren genom den under de senare åren skedda utvidgningen av fattigvårdsväsendet.

Jordbruksförvaltaren är redan genom nu utgående lön väl betald i betraktande av de med tjänsten förenade arbetsuppgifternas beskaffenhet och art samt det ansvar som är med tjänstens utövande förenat.

Stadsingenjörsbefattningen har hittills varit mycket lågt avlönad i jämförelse med andra städer och med hänsyn till det synnerligen omfattande och viktiga arbete, som åligger befattningshavaren, varför en uppflyttning tre lönegrupper ansetts fullt befogad.

I fråga om chefen för tekniska verken har en löneförbättring ansetts befogad med hänsyn till den under senare åren skedda expansionen å tekniska verkens arbetsområden. Lönenämnden har i nedan angivna förslag hemställt om befattningens uppflyttning en lönegrupp, varemot dock nämndens ordförande herr Henning samt nämndens ledamot herr Engdahl anmält avvikande mening under yrkande att befattningen i stället borde kvarstå i nuvarande lönegrupp samt nuvarande befattningshavaren tilldelas ett personligt lönetillägg å 800 kronor per år.

Under åberopande av det anförda får lönenämnden lämna förslag om uppflyttningar av nedan nämnda å lönestaten upptagna befattningar, varvid avses att nu utgående antal ålderstillägg ävensom personliga lönetillägg eller andra förmåner icke skola genom uppflyttningarna rubbas. Lönenämnden får sålunda föreslå

1. att kokerska vid ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 1 till lönegrupp 3;

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

2. att tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 1 till lönegrupp 3;
3. att sjuksköterska vid ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 5 till lönegrupp 6;
4. att föreståndarinnan vid barnhemmet uppflyttas från lönegrupp 5 till lönegrupp 6;
5. att stadssjuksköterska för mindre bemedlade uppflyttas från lönegrupp 5 till lönegrupp 6;
6. att husmoder vid ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 6 till lönegrupp 7;
7. att stadssjuksköterska uppflyttas från lönegrupp 8 till lönegrupp 9;
8. att biljettförsäljerska vid varmbadhuset uppflyttas från lönegrupp 11 till lönegrupp 12;
9. att skolsköterska vid folkskolorna uppflyttas från lönegrupp 14 till lönegrupp 15;
10. att kvinnligt kontorsbiträde av II klass uppflyttas från lönegrupp 17 till lönegrupp 18;
11. att manligt kontorsbiträde av II klass uppflyttas från lönegrupp 19 till lönegrupp 20;
12. att badare i varmbadhuset uppflyttas från lönegrupp 19 till lönegrupp 20;
13. att kvinnligt kontorsbiträde av I klass uppflyttas från lönegrupp 20 till lönegrupp 21;
14. att eldare i varmbadhuset uppflyttas från lönegrupp 20 till lönegrupp 22;
15. att eldare å ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 20 till lönegrupp 22;
16. att eldare i stadshotellet uppflyttas från lönegrupp 20 till lönegrupp 22;
17. att sjukvårdare vid ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
18. att körkarl vid drätselkammaren uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
19. att kvinnlig barnavårdsman uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
20. att barnavårdsinspektris och barnavårdssköterska uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
21. att extra brandman uppflyttas från lönegrupp 22 till lönegrupp 23;
22. att mätareavläsare vid tekniska verken uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 25;
23. att maskinist vid vattenledningsverket uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 24;
24. att maskinist vid varmbadhuset uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 25;
25. att extra poliskonstapel uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 24;
26. att renhållningsarbetare uppflyttas från lönegrupp 23 till lönegrupp 24;
27. att manligt kontorsbiträde av I klass uppflyttas från lönegrupp 24 till lönegrupp 25;
28. att brandman uppflyttas från lönegrupp 24 till lönegrupp 25;
29. att maskinist vid ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 24 till lönegrupp 25;

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

30. att vaktmästare och eldare vid Herrgärds-, Djäknebergs- och Korsängsskolorna och vaktmästare vid folkskolans expedition uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
31. att vaktmästare vid ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
32. att rådhusvaktmästare uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
33. att stadsvaktmästare uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
34. att mätareavläsareförman uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
35. att maskinist vid elektricitetsverket uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
36. att renhållningsförman uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 27;
37. att förrådsförman vid drätselkammarens förråd uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 27;
38. att poliskonstapel uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 27;
39. att gasverkseldare uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
40. att vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
41. att ångbåtsmaskinist uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
42. att förman vid grustaget uppflyttas från lönegrupp 25 till lönegrupp 26;
43. att trädgårdsmästare uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 27;
44. att hälsovårdstillsyningsman uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 27;
45. att mätarejusterareförman vid gasverket uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 28;
46. att mätarejusterareförman vid elektricitetsverket uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 28;
47. att brandförman uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 27;
48. att kassörskan vid stadskamrerarekontoret uppflyttas från lönegrupp 26 till lönegrupp 27;
49. att arbetsförman vid drätselkammaren uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
50. att rörnätsförman uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
51. att kranmaskinistförman uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
52. att montörförman vid elektricitetsverket uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
53. att bokhållare vid tekniska verken uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
54. att förrådsförman vid tekniska verken uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
55. att fattigvårdstillsyningsman uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
56. att bokhållare hos lantegendomsnämnden uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
57. att biträdande överkonstapel uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
58. att kriminalkonstapel uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 29;
59. att arbetsförman vid vattenverket uppflyttas från lönegrupp 27 till lönegrupp 28;
60. att stadsbokhållare uppflyttas från lönegrupp 29 till lönegrupp 31;

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

61. att brandmästare uppflyttas från lönegrupp 29 till lönegrupp 30;
62. att polisöverkonstapel uppflyttas från lönegrupp 29 till lönegrupp 31;
63. att kassören vid tekniska verken uppflyttas från lönegrupp 29 till lönegrupp 31;
64. att förste hälsovårdstillsyningsman uppflyttas från lönegrupp 30 till lönegrupp 31;
65. att gasmästare uppflyttas från lönegrupp 30 till lönegrupp 31;
66. att ångbåtsbefälhavare uppflyttas från lönegrupp 30 till lönegrupp 31;
67. att verkmästare vid drätselkammaren uppflyttas från lönegrupp 30 till lönegrupp 33;
68. att kriminalöverkonstapel uppflyttas från lönegrupp 31 till lönegrupp 32;
69. att barnavårdsföreståndare uppflyttas från lönegrupp 33 till lönegrupp 34;
70. att föreståndare för ålderdomshemmet uppflyttas från lönegrupp 36 till lönegrupp 37;
71. att vice brandchef uppflyttas från lönegrupp 36 till lönegrupp 37;
72. att stadsträdgårdsmästare uppflyttas från lönegrupp 37 till lönegrupp 38;
73. att poliskommissarie uppflyttas från lönegrupp 38 till lönegrupp 39;
74. att hamnkapten uppflyttas från lönegrupp 39 till lönegrupp 41;
75. att andre stadsläkare uppflyttas från lönegrupp 40 till lönegrupp 41;
76. att assistent vid vatten-, avlopps- och gasverket uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 43;
77. att assistent vid elektricitetsverket uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 43;
78. att kamrer vid tekniska verken uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 43;
79. att brandchef uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 44;
80. att kronouppbördskassör uppflyttas från lönegrupp 41 till lönegrupp 43;
81. att förste stadsläkare uppflyttas från lönegrupp 43 till lönegrupp 44;
82. att fattigvårdssyssloman uppflyttas från lönegrupp 44 till lönegrupp 45;
83. att stadskamrer uppflyttas från lönegrupp 47 till lönegrupp 48;
84. att stadsingenjör uppflyttas från lönegrupp 48 till lönegrupp 51;
85. att folkskoleinspektör uppflyttas från lönegrupp 49 till lönegrupp 50;
86. att stadsombudsman uppflyttas från lönegrupp 49 till lönegrupp 51;
87. att chef för stadens tekniska verk uppflyttas från lönegrupp 53 till löngrupp 54; samt
88. att drätseldirektör uppflyttas från lönegrupp 60 till lönegrupp 61.

Sedan lönenämnden härmed lämnat den av stadsfullmäktige anbefallda redogörelsen i ärendet och framställt därav föranledda förslag vill nämnden hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att godkänna de framlagda förslagen om uppflyttningar av ovan angivna å stadens lönestat upptagna befattningar;

att de föreslagna uppflyttningarna skola tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 1938;

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

att anvisa medel för täckning av den kostnadsökning, utgörande förslagsvis 49.800 kronor, som för år 1938 föranledes av de föreslagna uppflyttningarna;

att i lönestaten upptaga en ny befattning såsom kvinnliga kontorsbiträde av III klass med inplacering i lönestatens 15. lönegrupp;

att förbehålla sig rätt att framdeles vid en nedgång av levnadskostnadsindex under nuvarande läge vidtaga en av omständigheterna betingad nedsättning i de beslutade löneförhöjningarna; samt

att bemyndiga lönenömnden att med Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avdelningar n:ris 116 och 144 upptaga förhandlingar om förslag till nytt arbets- och löneavtal, avsett att underställas stadsfullmäktige för prövning och godkännande.

Västerås den 29 april 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Eric Ericsson.

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

Befattning	Stfms beslut	Beslutets innehåll
Kokerska vid ålderdomshemmet	22/12 1930	Tillagd fritt vivre utom den kontanta lönen.
Tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet	22/12 1930	D:o D:o
Skolsköterska vid folkskolan	24/9 1936	Upptagen i lönestaten.
Kvinnlig barnavårdsman	27/3 1930 26/11 1931	D:o D:o
Barnavårdsinspektris och sköterska	27/3 1930 26/11 1931	D:o D:o
Vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån	19/12 1935	Uppflyttad från lönegrupp 16 till lönegrupp 25. (Gäller nuvarande bef.-havare. Utför även andra göromål.)
Brandförman	30/10 1930	Uppflyttad från lönegrupp 25 till lönegrupp 26. (Före uppflyttningen benämndes befattningen 2:dre förman vid brandverket.)
Gasverkseldare	27/3 1930	Upptagen i lönestaten.
Ångbåtsmaskinist	28/1 1937	D:o
Förman vid grustaget	28/1 1937	D:o
Kassör vid tekniska verkens kontor	30/5 1930	Uppflyttad från lönegrupp 26 till lönegrupp 29. (Före uppflyttningen kvinnlig befattningshavare.)
Kriminalkonstapel	24/9 1936	Uppflyttad från lönegrupp 26 till lönegrupp 27.
Bitr. överkonstapel	24/9 1936	Införd i lönestaten 21/12 1931. 24/9 1936 uppflyttad från lönegrupp 26 till lönegrupp 27.
Bokhållare hos lantegendomsnämnden	22/12 1930	Upptagen i lönestaten. Nuvarande innehavaren Kjellberg personligt lönetillägg å 400 kr.
Brandmästare	24/9 1936	Tilldelad beklädnadsförmån. Enl. beslut 30/10 1930 omändrades befattningens titel från förste brandmästare till brandmästare.
Gasmästare	27/8 1931	Uppflyttad från lönegrupp 29 till lönegrupp 30.

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

Befattning	Stfms beslut	Beslutets innehåll
Verkmästare vid drätselkammaren	28/1 1937	Upptagen i lönestaten.
Ångbåtsbefälhavare	28/1 1937	D:o
Barnavårdsföreståndare	27/3 1930 26/11 1931	D:o
Bitr. ingenjör vid tekniska verken	19/12 1935	D:o Ing. G. Lönnqvist pers. lönetillägg 1.200 kr.
Vice brandchef	30/5 1930	Nedflyttad från 37 lönegruppen till 36 lönegruppen.
Bitr. vice värd (Eriksson)	30/5 1930	Upptagen i lönestaten.
Andre stadsläkare	21/6 1933	Uppflyttad från 34 lönegruppen till 40 lönegruppen.
Kronouppbördskassör	28/1 1932	Upptagen i lönestaten. Sportler av landstingsmedel och debetsedelslösen inlevereras till stadskassan.
Stadsfogde	30/6 1932	Upptagen i lönestaten. Enl. Stfms beslut den 30/6 1932, som fastställts av Kungl. Maj:t den 2 dec. 1932, skall stadsfogden av sportlerna i tjänsten till stadskassan inleverera årligen kr. 5.540: — samt själv avlöna skrivbiträden och på vissa villkor bibehålla ett förutvarande biträde. Staden håller tjänstelokal.
Förste stadsläkare	21/6 1933	Uppflyttad från 37 lönegruppen till 43 lönegruppen.
Borgmästare	26/6 1930	Upptagen i lönestaten.
Stadsingenjör	21/6 1934	D:o.

Till Lönenämnden i Västerås.

Drätselkammaren får härmed återställa av lönenämnden upprättat förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare, vilka lyda under drätselkammaren; och får drätselkammaren efter granskning av förslaget anföra följande.

Enligt drätselkammarens förmenande har verkmästaren vid drätselkammaren placerats allt för oförmånligt i jämförelse med övriga befattningshavare.

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

I övrigt har drätselkammaren för närvarande icke något ytterligare att i anledning av förslaget anföra men vill drätselkammaren vid blivande prövning av förslag till ny lönestat för samtliga stadens ordinarie befattningshavare underkasta nu föreliggande förslag förnyad granskning och avgiva det utlåtande, vartill sagda granskning kan föranleda.

Västerås den 7 april 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Västerås stads Lönenämnd.

Magistraten i Västerås får härmed återställa av lönenämnden upprättat förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare, vilka lyda under Magistraten, och får Magistraten i ärendet anföra följande.

Stadsvaktmästaren har enligt för närvarande gällande löneregleмente samma ställning som en poliskonstapel. Denna likställighet har åstadkommits fullt avsiktligt och någon anledning att ändra stadsvaktmästarens ställning i förhållande till en poliskonstapels finnes enligt Magistratens förmenande icke. Magistraten vill framhålla, att stadsvaktmästaren, sedan tjänsten vid förre stadsvaktmästaren Berglunds avgång besatts med ny innehavare, erhållit avsevärt vidsträcktare tjänstgöring än tidigare, särskilt beträffande kvällstjänstgöring i anledning av sammanträden med mera. Magistraten finner sålunda intet skäl föreligga, som bör föranleda till att stadsvaktmästaren gives en lägre lön än en poliskonstapel.

Magistraten har i övrigt icke funnit något att erinra mot lönenämndens förslag.

Västerås rådhus den 13 april 1938.

På magistratens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

Ivar Ahlström.

Till Västerås stads Lönenämnd.

Vid nu pågående allmän reglering av lönerna för befattningshavarna i Västerås har en höjning av lönerna, att tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 1938, föreslagits för stadens befattningshavare i allmänhet, dock

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

icke enligt vad som kommit till magistratens i staden kännedom, för befattningshavarna vid magistraten och rådhusrätten. Som motivering för att dessa icke skulle komma i åtnjutande av någon motsvarande höjning av lönerna skulle hava anförts, att en omorganisation av magistraten och rådhusrätten för närvarande påginge.

Då anledning icke torde förefinnas att av nämnda orsak behandla de vid magistraten anställda befattningshavarna annorlunda än övriga stadens tjänstemän, får magistraten hemställa, att motsvarande förmåner, som avses skola komma stadens befattningshavare i allmänhet till del, jämväl måtte tillerkännas innehavarna av rådmanstjänsterna.

Västerås rådhus den 9 maj 1938.

På magistratens vägnar:

THORWALD BERGQUIST.

/Ivar Ahlström.

Till Lönenämnden i Västerås.

Med återställande av lönenämndens förslag till nya löner för den i lönestaten upptagna personalen vid tekniska verken får styrelsen meddela, att styrelsen ej har någon annan erinran mot förslaget än att maskinisten vid stadens vattenverk, K. Eriksson, som är inrangerad i lönegruppen 23, bör uppflyttas till lönegruppen 24, med bibehållande av 4:de lönegraden.

Västerås den 9 april 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av att hamnstyrelsen här nedan föreslår stadsfullmäktige att besluta om hamnkaptensbefattningens inplacering i högre lönegrupp, får styrelsen lämna följande utredning angående denna befattning samt föreslå såsom i det följande anföres.

1921 års löneregleringskommitté anför den 25 april 1921 beträffande *hamnkaptensbefattningen* följande (Stfm. handlingar 30/1921):

"Denna befattning finnes icke upptagen i 1908 års lönestat. Motsvarande befattningshavare, i allmänhet benämnd hamnfogde, i stadsfullmäktiges handlingar hamnuppbördsman, åtnjöt i denna sin egenskap enligt 1909 års budget

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

i lön 1.200 kronor jämte ett ålderstillägg å 300 kronor samt 6 % provision å hamnens beräknade inkomster, förslagsvis 1.320 kronor, eller sammanlagt 2.820 kronor. Därjämte uppbar han såsom hamnordningsman ett arvode av 150 kronor. Tjänstevillkoren voro emellertid då sådana, att hamnuppbördsmannen hade tillfälle att bereda sig inkomster av privat natur i anslutning till hamnrörelsen, såsom genom kranuthyrning och speditionsverksamhet. Från och med år 1910 tilldelades hamnordningsmannen ett andra ålderstillägg å 300 kronor.

På framställning av hamnstyrelsen beslöto stadsfullmäktige vid fastställandet av 1920 års stat den 30 december 1919 en omorganisation av ifrågavarande befattning att träda i tillämpning den 1 april 1920 och förändrades därvid titeln till hamnkapten. Lönen bestämdes till 4.000 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg. Ålderstillägg omnämndes varken i förslaget eller i stadsfullmäktiges beslut. Instruktion för hamnkaptenen antogs av stadsfullmäktige den 29 mars 1920, vilken innebar sådan förändring av förutvarande förhållanden, att hamnkaptenen icke kan bereda sig några extra inkomster av det slag, som ovan omnämnts i fråga om hamnuppbördsmannen. Den förra löneregleringskommittén upptog hamnkaptensbefattningen i sitt förslag till provisorisk lönestat för år 1920 och uppförde för densamma såsom för övriga befattningar på ordinarie stat två ålderstillägg. Det sammanlagda avlöningsbeloppet, inklusive dyrtidstillägg, i första lönegraden skulle enligt detta förslag utgöra kronor 8.474: 96, därvid kommittén såsom för en del andra nyreglerade tjänster, verkställt reducering i det belopp, som skulle erhållas genom full kompensation med 140 % tillägg å den förut fastställda lönen. Den av stadsfullmäktige antagna provisoriska lönestaten för år 1920 reducerade emellertid avlöningssumman till kronor 7.478: 40, eller den förut bestämda lönen å 4.000 kronor med statens dåvarande dyrtidstillägg. Drätselkammaren, vars förslag härutinnan av stadsfullmäktige antogs, motiverade denna nedsättning därmed, att det gällde en helt nyligen anställd befattningshavare, varför det icke ansågs lämpligt att redan då företaga någon löneförhöjning efter de grunder, som föreslogos för övriga befattningshavare.

Kommitterade hava upptagit ifrågavarande befattning i den 31:sta lönegruppen. Något skäl att icke tilldela befattningen ålderstillägg såsom övriga tjänstemän förefinnes icke. Grundlönen i grupp 31 understiger visserligen med icke mindre än 700 kronor den av stadsfullmäktige vid befattningens inrättande beslutade lönen, men inberäknat dyrtidstillägg efter samma indextal, som gällde vid 1920 års början, ger denna lönegrupp en inkomst, kronor 7.720: 20, som ej obetydligt överstiger den för år 1920 bestämda. Förhållandet är ett slående bevis för riktigheten av den förra löneregleringskommitténs påstående, att vederbörande vid regleringar under kristiden låtit förleda sig av den höga prisnivån, att sätta allt för höga grundlöner. En tillämpning av den för hamnkaptenen först bestämda grundlönen skulle medföra befattningens inrymmande i 36:te gruppen, som skulle medföra en sammanlagd avlöningssumma av ej mindre än 9.169 kronor, en alltför hög och säkerligen icke avsedd stegring i denne befattningshavares löneförmåner."

Stadsfullmäktige beslutade den 27 juni samma år att uppföra hamnkaptensbefattningen på ordinarie stat med rätt till ålderstillägg. Befattningen inplacerades i dåvarande lönestats 31. lönegrupp med lön och tjänstgöringspengar upp-

gående till 3.300 kronor och ett dyrtidstillägg beräknat efter indextalet 259 till 4.420 kronor 20 öre, alltså sammanlagt 7.720 kronor 20 öre. Ålderstillläggen voro tre à 189 kronor, med en ordinarie slutlön alltså av 3.867 kronor. **N:o 82.** *Ang. översyn av lönestaten.*

Vid löneregleringen 1929 beslöto stadsfullmäktige den 16 december angivna år att placera hamnkaptensbefattningen i lönestatens 39. lönegrupp med en begynnelselön av 6.000 kronor med tre ålderstillägg à 327 kronor och en slutlön alltså av 6.981 kronor. Lönenämnden anförde i sitt förslag den 28 juni 1929 beträffande inplaceringen inga särskilda motiv utan hänvisade i likhet med för flertalet andra befattningar till sin allmänna motivering (Stadsfullmäktiges handlingar den 29 augusti 1929 nr 46/1929).

Redan den 21 maj 1929 hade emellertid hamnstyrelsen på grund av uppkommen ledighet av befattningen utannonserat densamma till ansökan ledig med lön efter 1921 års lönestat och angavs begynnelselönen i annonsen med dyrtidstillägg efter indextalet 171 uppgå till sammanlagt 5.700 kronor per år.

Den 1 augusti 1929 tillträdde därefter nuvarande hamnkaptenen Filip Carlsson sin befattning.

I skrivelse till hamnstyrelsen den 8 oktober 1936 har nu hamnkaptenen hemställt, att hamnstyrelsen ville föreslå stadsfullmäktige att hamnkaptensbefattningen måtte från och med den 1/1 1937 tillföras den 41. lönegruppen, vilket skulle innebära, att grundlönen skulle höjas från 6.000 kronor till 6.540 kronor och slutlönen från 6.981 kronor till 7.584 kronor.

Styrelsen vitsordar att det är otvivelaktigt att hamnrörelsen ökat högst betydligt under hamnkaptenen Carlssons tjänstetid och att hamnkaptenens ansvar ökat samt att fordringarna på hans arbete och kompetens blivit mer omfattande sedan år 1929 genom den skedda ansvällningen av hamnrörelsen.

I sådant avseende får styrelsen anföra följande.

1929 voro hamninkomsterna 177.476 kronor och över hamnen skeppades en godskvantitet av 206.458 lastton. Motsvarande siffror *1935* äro 317.102 kronor och 360.509 ton samt *1936* 326.100 kronor och 410.039 lastton. Beträffande 1936 års inkomster torde i detta sammanhang böra erinras om att den obetydliga inkomstökningen jämförd med den rätt betydliga lasttonsökningen samma år får tillskrivas den gjorda sänkningen av avgifterna i nya hamntaxan.

Kranbeståndet var 1929 9 st. kranar, därav 3 gruskranar, 4 mindre kranar och 2 moderna större kranar. År 1937 är hamnen utrustad med 2 gruskranar, 3 mindre kranar och 5 moderna större kranar, jämte malmtransportanordning. Den underlydande personalen har från 1929, då den utgjorde 3 anställda, ökats till 8 anställda 1937.

Bogserbåten Thor har sedan 1929 tillförts hamnförvaltningen.

Ehuru jämförelse mellan hamnkaptenslöner i andra städer knappast har något värde vid bedömandet av här föreliggande fråga, då arbetsförhållandena ofta icke äro jämförbara i olika hamnar anser sig styrelsen, även om den föreliggande frågan bör ses ur rent lokala synpunkter, dock böra lämna en jämförelse mellan lön och registerton i härvarande samt en sydsvensk och en nordsvensk hamn.

	Slutlön	Nettoreg.-ton 1935
Västerås	6.981	498.000
Karlskrona	7.896	375.000
Hudiksvall	7.840	374.000

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Hamnkaptenen är även hamnkassör, med daglig redovisningsskyldighet till stadskassan.

Med hänvisning till det anförda får hamnstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta, att hamnkaptensbefattningen från och med den 1 juli 1937 skall inplaceras i 41. lönegruppen av stadens lönestat.

Västerås den 5 mars 1937.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

/Eric Plantin.

Till Hamnstyrelsen.

Undertecknad, som anställdes i Västerås stads tjänst den 1 augusti 1929 som hamnkapten, får härmed vördsamt hemställa att styrelsen ville föreslå stadsfullmäktige att ifrågavarande befattning, som nu är inplacerad i 39:de lönegruppen av stadens lönestat, fr. o. m. den 1/1 1937 tillföres den 41:sta lönegruppen.

Som motiv härför får jag anföra följande:

Med hamnkaptensbefattningen följer ock skyldighet att vara hamnkassör.

Vid min anställning uppgingo hamninkomsterna till kr. 177.476: — och godskvantiteten som skeppades över hamnen till 206.458 ton. Under år 1935 voro motsvarande siffror kr. 317.102: — och 360.509 ton. Hamnen var år 1929 utrustad med 9 staden tillhöriga kranar, därav dock 3 st. vanliga s. k. gruskranar och 4 mindre kranar, samt 2 moderna större kranar. Under år 1937 blir hamnen utrustad med 2 gruskranar, 3 mindre kranar och ej mindre än 5 moderna större sådana jämte malmtransportanordning. Ökning av underlydande personal har givetvis skett i samma omfattning. År 1929 voro anställda 1 förman och 2 ordinarie kranmaskinister. Vid 1935 års utgång voro anställda 1 förman och 6 kranmaskinister, vartill kommer en ökning under år 1936 av ytterligare 2 kranmaskinister, varjämte extrapersonal i stor omfattning måste anlitas. Slutligen har bogserbåten "Thor" med dess personal tillförts hamnförvaltningen.

Genom dessa upplysningar har jag önskat för styrelsen framhålla i vilken stor omfattning arbetsbördan i min befattning under åren ökat och till sist velat erinra om att den starkt ökade trafiken på djuphamnen under dessa år i betydlig grad genom det tidsödande överinseendet därstädes varit starkt bidragande orsak härtill.

Vidare tillåter jag mig lämna en jämförelse mellan lön och nettoton härstädes och två i storleksordning något mindre hamnar, en sydsvensk och en nordsvensk.

	Slutlön	Nettoton 1935
Västerås	6.981: —	498.000
Karlskrona	7.896: —	375.000
Hudiksvall	7.840: —	374.000

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

Härav framgår att hamnkaptensbefattningen i de två angivna städerna, oaktat deras rörelse är mindre, är avlönad med cirka 900: — kr. mer om året än härstädes.

Orsaken till att jag tillåtit mig föreslå 41:sta lönegruppen är den, att i denna är placerad en annan chefsbefattning nämligen brandchefstjänsten.

Med hänsyn sålunda till att under de sista 7 åren hamnkaptenens arbetsbörda ökats i avsevärd omfattning och därmed följt större ansvar för den chefsställning, som hamnkaptenen intager vid hamnförvaltningen, får jag under åberopande av det anförda vördsamt hemställa, att hamnstyrelsen ville föreslå stadsfullmäktige att hamnkaptensbefattningen från och med den 1 januari 1937 placeras i 41:sta lönegraden av stadens lönestat.

Västerås den 8 oktober 1936.

C. F. CARLSSON.

Rätt avskrivet intyga:

Eric Plantin. *Irma Edling.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av att hamnstyrelsen här nedan föreslår stadsfullmäktige att besluta om kranmaskinistförmansbefattningens inplacering i högre lönegrupp, får styrelsen lämna följande utredning angående denna befattning samt föreslå såsom i det följande anföres.

1921 års löneregleringskommitté anför beträffande *kranmaskinistförmansbefattningen* följande:

"Vid avlämnandet av sitt förslag till hamnens budget för år 1921 föreslog hamnstyrelsen inrättandet av en maskinistförmansbefattning för hamnkranarnas skötsel och drift. Innehavaren av denna befattning skulle vara utbildad på såväl det elektriska som på det mekaniska området och hava skyldighet, utom att sköta en kran, att utöva uppsikt över övriga kranskötare och verkställa mindre reparationer å kranarna samt under vintern sysselsättas med arbeten för kranarnas underhåll. Någon lönestat för denna befattning föreslogs icke av hamnstyrelsen men upptogs i budgetförslaget en lön av 2.700 kronor jämte dyrtidstillägg — beräknat efter för år 1920 gällande system — av 2.397 kronor eller tillhopa 5.097 kronor. Stadsfullmäktige beslöto i anledning av nämnda framställning på förslag av drätselkammaren bemyndiga hamnstyrelsen att för kranmaskineriernas skötsel tillsätta en maskinistförman, vilkens lön sedermera skulle definitivt bestämmas i samband med den allmänna löneregleringen. Kommitterade hava sig också bekant, att hamnstyrelsen vid befattningens tillsättande gjort sådant förbehåll i fråga om avlöningen, att kommitterade äro fullt obundna av det i hamnens stat uppförda lönebeloppet. Kommitterade hava emellertid

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

på grund av att befattningen är alldeles nyinrättad och med hänsyn till svårigheten att ännu överblicka befattningshavarens arbetsförhållanden, icke ansett sig för närvarande och intill dess någon erfarenhet rörande tjänstens utövning vunnits kunna förorda befattningens uppförande på fast stat, utan föreslå, att avlöning tillsvidare utgår såsom sådan i 18:de lönegruppens 1:sta lönegrad, där i allmänhet förmanstjänsterna inrymts. Den sammanlagda avlöningssumman är här med indextalet 259 något mindre än 5.097 kronor, men ger med det i början av innevarande år gällande indextal 271 i det närmaste 5.000 kronor. Kommitterade anse sig emellertid icke kunna upptaga denna tjänst i högre avlöning än övriga förmän."

Stadsfullmäktige beslutade den 27 juni samma år "att för befattningen som kranmaskinistförman, vilken för närvarande *icke skulle uppföras på ordinarie stat* men vars nuvarande innehavare skulle få tillgodoräkna sig tjänstgöring på extra stat i händelse befattningen framdeles komme att uppföras på ordinarie stat skulle utgå avlöning efter 18. gruppens 1. lönegrad". Lönen i denna lönegrupps 1. lönegrad var 1.830 kronor med ett dyrtidstillägg efter indextalet 259 å 2.909 kronor 70 öre eller sammanlagt 4.739 kronor 70 öre.

Den 26 mars 1925 beslutade stadsfullmäktige *uppföra kranmaskinistförmansbefattningen å ordinarie stat* med avlöning enligt lönestatens 18. lönegrupp.

Vid löneregleringen 1929 förelåg förslag från lönenämnden att drätselkammarens förmän, rörnätsförmannen och kranmaskinistförmannen i lönehänseende skulle tillföras lönestatens 26. lönegrupp. Den 16 december 1929 beslöto stadsfullmäktige i enlighet med ett av drätselkammaren ingivet ändringsförslag att förmansbefattningarna skulle tillföras 27. lönegruppen i lönestaten.

I anledning av att befattningshavarna hade beretts tillfälle yttra sig i frågan hade maskinistförmannen framhållit, att hans befattning i den nya lönestaten borde placeras i grupp 29 och som motivering anfört, att han hade flerårig kostsam yrkesutbildning, att han vore skyldig att utan särskild ersättning utföra övertids- och söndagsarbete vid hamnens tillsyn och kranreparationer, samt att hamnens fortgående utvidgning med nya arbetsmaskiner och därmed sammanhängande utökning av personal även hade medfört ökat arbete.

Begynnelselönen i 27 lönegruppen är 3.540 kronor, tre ålderstillägg å 243 kronor och slutlönen alltså 4.269 kronor.

Den nuvarande befattningshavaren A. E. Engström, som tillträdde tjänsten redan den 21 april 1921, har den 8 oktober 1936 hos hamnstyrelsen hemställt, att styrelsen ville föreslå stadsfullmäktige, att befattningen från och med den 1/1 1937 tillföres 30. lönegruppen, vilket skulle innebära, att grundlönen skulle höjas från 3.540 kronor till 3.990 kronor och slutlönen från 4.269 kronor till 4.773 kronor.

I sådant avseende får styrelsen anföra följande.

Under förmannens närmaste inseende ligga kranmaskinerier till ett värde, som överstiger en miljon kronor, vadan hans stora ansvar gentemot arbetsgivaren är påtagligt. Kranmaskineriet, som vid förmannens anställande 1921 utgjordes av tre maskindrivna svängkranar och två gruskranar, kommer 1937 att bestå av två gruskranar, tre mindre kranar och fem moderna större kranar.

Till en början deltog förmannen i krankörningen, som ju ända till år 1925, då djuphamnen tillkom, var av enklare art, men sedermera fick mer kvalificerad betoning. Under år 1927 upphörde förmannen att regelbundet deltaga i kran-

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

körningen, då nämligen hamnens förste ordinarie maskinist angivna år anställdes. Antalet ordinarie maskinister är nu 8. Förmannens uppdrag är av övervakande art, varjämte bör framhållas befattningshavarens kunskap beträffande reparation av kranar och motorer. Han tjänstgör nu för tiden endast någon enstaka gång som kranförare.

Antalet krantimmar i djuphamnen har från 1929 till 1935 stigit från 2.201 till 3.858.

Förmannen tjänstgör numera även som hamnservis, samt under semester eller sjukdom som vikarie för hamnkaptenen och utför även eljes en hel del andra administrativa uppdrag.

Styrelsen anser att även om man bortser från tiden före 1929 förmannens ansvar stigit i hög grad och att större kompetens bland annat för vissa administrativa uppdrags utförande fordras av honom nu än tidigare för att hans arbete skall kunna fullgöras på sätt som hamnrörelsen kräver.

Vid bestämmande av lön för ett visst uppdrag borde rätteligen icke sådan frågas avgörande påverkas av rent personliga förhållanden, vad tjänsteinnehavaren beträffar, men kan styrelsen i detta avseende knappast förbigå att omnämna, att den nuvarande innehavaren av förmansbefattningen uppnått 53 års ålder och skall enligt nu gällande pensionsreglemente avgå med pension vid 60 års ålder. Staden skulle sålunda ytterligare endast under 7 år kunna utnyttja befattningshavarens arbetsförmåga.

I annan skrivelse till stadsfullmäktige har styrelsen emellertid föreslagit stadsfullmäktige sådan ändring i pensionsreglementet att förmannen skall avgå med pension först vid 65 års ålder och därvid som skäl anfört att vid pensionsreglementets uppgörande och fastställande vederbörande myndigheter mindre haft sin uppmärksamhet fäst på förmannens övervakande arbete utan mera på det förhållandet att han, om också ej regelbundet, vore kranförare, och som sådan ansågs knappast i den senare befattningen vara fullt arbetsför efter 60 års ålder. Såsom ovan är belyst är numera förmannens arbete av övervakande art och föreligger enligt styrelsens uppfattning intet hinder för att han i likhet med flertalet stadens befattningshavare kvarstår i tjänst till 65 års ålder.

Styrelsen kan emellertid icke tillstyrka förmannens framställning om befattningens inplacering i 30. lönegruppen, utan anser att avlöningen i 29. lönegruppen utgör full ersättning för det med tjänsten förenade arbetet.

Genom den av styrelsen föreslagna förändringen kommer dock den nuvarande innehavaren av befattningen, som åtnjuter lön i 4. lönegraden, att erhålla en med 336 kronor om året förhöjd lön.

Då den gängse benämningen för här ifrågavarande befattning i andra hamnar är kranmästare föreslår styrelsen att stadsfullmäktige ville utbyta titeln kranmaskinistförman mot kranmästare.

Styrelsen hemställer alltså, att stadsfullmäktige ville besluta,

dels att titeln kranmaskinistförman utbytes mot titeln kranmästare, *dels ock* att kranmästarebefattningen skall från och med

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

den 1 juli 1937 inplaceras i lönestatens 29. lönegrupp.

Västerås den 5 mars 1937.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

/Eric Plantin.

Utdrag av protokoll, hållet vid Hamnstyrelsens i Västerås sammanträde den 19 april 1938.

§ 49.

Med skrivelse den 28 mars 1938 hade lönenämnden överlämnat av nämnden upprättat förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare, vilka lydde under hamnstyrelsen och därigenom berett styrelsen tillfälle att senast den 14 april till lönenämnden inkomma med yttrande över ifrågavarande förslag.

Av förslaget framgick att hamnkaptenen, som hade en nuvarande avlöning i grupp 39: III med 6.654 kronor föreslagits i lönegrupp 41: III med 7.246 kronor, att manligt kontorsbiträde, som hade en nuvarande avlöning i grupp 24: II av 3.345 kronor föreslagits i lönegrupp 25: II med 3.471 kronor, att ångbåtsbefälhavaren, som hade en nuvarande avlöning i grupp 30: IV med 4.773 kronor föreslagits i lönegrupp 31: IV med 5.001 kronor, att ångbåtsmaskinisten, som hade en nuvarande avlöning i grupp 25: III med 3.702 kronor föreslagits i lönegrupp 26: III med 3.864 kronor samt att kranmaskinistförmannen, som hade en nuvarande avlöning i 27: IV med 4.269 kronor föreslagits i lönegrupp 29: IV med 4.605 kronor.

Sekreteraren erinrade om, att hamnstyrelsen i skrivelse till stadsfullmäktige den 5 mars 1937 begärt lönereglering för hamnkaptenen med placering för honom i 41. lönegruppen samt för kranmaskinisten, som hamnstyrelsen även ansåg borde benämnas kranmästare i 29. lönegruppen.

Vid diskussion av lönenämndens föreliggande förslag beslöt hamnstyrelsen till en början att beträffande lönen för kranmaskinistförman, manligt kontorsbiträde av 1. klass, ångbåtsbefälhavare och ångbåtsmaskinist förklara, att styrelsen för närvarande icke hade någon erinran att göra mot lönenämndens förslag.

Beträffande den föreslagna lönen för hamnkaptenen uppstod en livlig diskussion, varunder bland annat påpekades, att om man utginge från, att det föreliggande löneförslaget skulle utgöra en allmän revision av stadens befattningshavares löner, hamnkaptenen, med hänsyn till det ansvar och det arbete, som numera åvilade honom, syntes hava blivit i knappaste laget tillgodosedd.

Sedan diskussionen förklarats avslutad beslöt hamnstyrelsen emellertid förklara, att styrelsen icke hade någon erinran att göra emot det framlagda förslaget. **N:o 82.** *Ang. översyn av lönestaten.*

Slutligen förklarade sig styrelsen vilja för närvarande avstå från önskemålet om, att kranmaskinistförmannens titel ändrades till kranmästare.

Justerat den 21/4 1938

Carl Hellström.

Som ovan

In fidem:

Eric Plantin.

Utdrag av protokoll, hållet vid byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 6 april 1938.

§ *208.*

Till byggnadsnämnden hade Västerås stads lönenämnd med skrivelse den 28 mars 1938 överlämnat sitt förslag till lönestat för befattningshavare lydande under byggnadsnämnden.

Byggnadsnämnden beslöt uttala, att nämnden för sin del icke hade något att erinra mot förslaget.

Som ovan

In fidem:

Bertil Sandegren.

Utdrag av protokoll, hållet vid hälsovårdsnämndens i Västerås sammanträde den 21 april 1938.

§ *90.*

Med skrivelse den 28 mars 1938 hade lönenämnden överlämnat av nämnden upprättat förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare, vilka lydde under nämnden, och berett nämnden tillfälle att till lönenämnden inkomma med yttrande över samma förslag.

Efter tagen del därav och sedan inom nämnden dessutom föredragits en

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

från Sveriges Kommunaltjänstemannaförbunds avdelning nr 65 i Västerås inkommen avskrift av avdelningens skrivelse i lönefrågan till lönenämnden den 4 april 1938 ävensom en till hälsovårdsnämnden från Svensk Sjuksköterskeförenings lokalavdelning för Västmanlands län den 9 april inlämnad skrivelse rörande stadssjuksköterskornas löner, fattade nämnden följande beslut.

Beträffande de föreslagna lönerna för förste och andre stadsläkarna ansåg sig nämnden endast böra hänvisa till vad dessa tjänstemäns organisation — Västerås tjänstemannasällskap — anfört.

Beträffande förste hälsovårdstillsyningsmannen ansåg sig nämnden böra påpeka, att denne under förste stadsläkaren vore att anse såsom föreståndare för hälsovårdsnämndens byrå och hade ansvaret för den övriga hälsovårdspersonalens arbete.

I anledning härav beslöt hälsovårdsnämnden föreslå, att förste hälsovårdstillsyningsmannen placerades i lönegrupp 32: IV.

Vad anginge hälsovårdstillsyningsmännen hade dessas arbete tidigare ansetts vara värt lön i en lönegrupp högre än poliskonstapels, varvid ock vore att märka, att tillsyningsmannen icke åtnjöte beklädnadsbidrag, för närvarande uppgående till 235 kronor.

Nämnden, som hade kännedom om de föreslagna lönerna för poliskonstaplarna, kunde icke finna annat än att den av lönenämnden därigenom skedda värderingen av hälsovårdstillsyningsmännens arbete vore otillfredsställande och ville nämnden på grund härav föreslå, att tillsyningsmännen placerades i lönegrupp 28: IV.

Vad vidare anginge stadssjuksköterskorna har hälsovårdsnämnden som bekant länge haft den uppfattningen, att stadssjuksköterskornas löner vore alldeles för lågt satta, vilket bekräftades av den ovan åberopade skrivelsen från sjuksköterskornas organisation, vilken skrivelse nämnden med hänsyn till, att lönenämnden icke fört några förhandlingar med sjuksköterskornas organisation, beslöt att foga till detta protokoll.

För egen del ville nämnden föreslå, att samtliga stadssjuksköterskor placerades i lönegrupp 22 utan rätt att själv behålla uppburna patientavgifter, vilka skulle tillfalla stadskassan.

Hälsovårdsnämnden beslöt vidare att i samband härmed återställa de till nämnden överlämnade handlingarna rörande förbättring av stadssjuksköterskornas löneförmåner samt beredande av möjlighet för dem att erhålla höjning av tjänstepensionsunderlaget med påpekande att den i hälsovårdsnämndens skrivelse av den 10 januari 1938 i bilaga 2 föreslagna lönen nära anslöte sig till den lön, som nämnden på grund av remissen föreslagit.

Vad slutligen anginge lönen för vaktmästaren vid köttbesiktningsbyrån hade hälsovårdsnämnden intet att däremot erinra.

Som ovan

In fidem:

Eric Plantin.

Till Västerås stads hälsovårdsnämnd.

N:o 82.

Ang. översyn av lönestaten.

Med anledning av att frågan om löneförmåner för sjuksköterskor, anställda av Västerås stad — f. n. 4 befattningshavare — är under utredning, får Svensk Sjuksköterskeförenings lokalavdelning för Västmanlands län härmed vördsamt anföra följande.

För beräkning av en befattningshavaregrupps löneställning äro två av de viktigaste faktorerna den erforderliga utbildningen samt den grad av ansvar, som är förenad med arbetet. För inträde i sjuksköterskeskola fordras, att sökanden styrker sig äga tillfredsställande allmänbildning och kunskapsförutsättningar för att kunna tillgodogöra sig undervisningen vid skolan, vitsordade genom realexamen, avgångsbetyg från flickskola med normalskolekompetens, folkhögskolekurs eller på annat sätt, som av skolstyrelsen godkännes. Aspirant har att före antagandet genomgå en praktisk provtjänstgöring på 2—3 månader. Samtliga sjuksköterskeskolor sträcka sig över en utbildningstid av minst 3 år med perioder av omväxlande teoretiska kurser och praktisk tjänstgöring. Avgiften till sjuksköterskeskolorna varierar från kostnadsfritt till 600: — kronor. Under kursens senare del erhåller elev arvode, varierande med en summa från 360: — kronor till 900: — kronor. Ytligt sett är utbildningen för en sjuksköterska mycket billig — hon erhåller under utbildningstiden fritt vivre — men då man tager i betraktande, att hon under de 3 åren — med undantag av korta läsperioder och semestrar — utför full tjänstgöring å sjukhus, härmed ersättande en annars erforderlig befattningshavare, blir den realiter ej särskilt billig. Jämför man med en småskollärarinna fordras för inträde i 2-årigt småskoleseminarium redogörelse för de studier, hon före inträdesprövningen bedrivit, om ej real- eller studentexamen avlagts eller hon förvärvat normalskolekompetens. Före antagandet till elev vid småskoleseminarium har aspirant att undergå prövning ifråga om kunskaper i fastställda ämnen. För en folkskollärarinna fordras för inträde i folkskoleseminariers fyraåriga linje avgångsbetyg från folkskolan eller senast erhållna betyg från annan läroanstalt samt skall aspirant genomgå prövning ifråga om kunskaper i fastställda ämnen. Undervisningen vid seminarierna är kostnadsfri. Man kan sålunda enligt vårt förmenande mycket väl anse en sjuksköterskas utbildning jämförbar med en lärarinnas.

Med avseende på ansvar i arbetet förefaller det oss som en sjuksköterskas med uppgift icke endast att utföra läkarens ordinationer ifråga om patientens behandling utan även att själv handlägga, organisera och kontrollera patienternas dagliga vård, instruera och kontrollera henne underställd sjukvårdspersonal och patienter såväl i fråga om arbete som allmän och personlig hygien väl går att jämföra med den ställning en lärarinna i detta avseende innehar. Senare tiders händelser ha ock på ett frappant sätt visat det ansvar, som i själva verket lägges på en sjuksköterska.

Det är en allmänt känd sak, att en sjuksköterska, jämförd med en befattningshavare med likvärdig utbildning och ansvar i arbetet för närvarande i Sverige innehar en mycket dålig löneställning.

En sjuksköterska, anställda av några städer av ungefär samma eller mindre storleksordning än Västerås, erhåller f. n. löneförmåner enligt följande:

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

	Begynnelselön	Slutlön	Övriga förmåner
Jönköping			
Stadssjuksköterska	2.200: —	3.200: —	Vid tjänstgöring dagtraktam. med 1: 25 kr.
Karlstad			
Stadssjuksköterska	2.580: —	3.174: —	
Linköping			
Stadssjuksköterska	2.460: —	3.180: —	

Ev. dyrtidstillägg inräknat i ovanstående summor.

Sjuksköterskor på liknande arbetsområden, anställda av Stockholm och Göteborg, erhålla löneförmåner enligt följande:

	Begynnelselön	Slutlön
Stockholm		
Stadssjuksköterska		
Översköterska vid sinnessjukhus	3.550: —	4.580: —
Dispensärassistenter	4.052: —	5.161: —
Bostadsinspektionen:		
Assistenter (2:a klass)	4.303: —	5.451: —

Familjepensionsavgiften är dragen från och 10 % rörligt tillägg ingår i ovanstående summor.

	Begynnelselön	Slutlön
Göteborg		
Avdelningssköterska å sinnessjukhus	2.820: —	3.840: —
Dispensärsköterskor	3.120: —	4.200: —

Enligt riksdagens beslut 1937 äro små- och folkskollärarinnor placerade i det allmänna civila lönereglementet — småskollärarinnor med fulltidstjänstgöring i lönegrad B 9 och folkskollärarinnor med fulltidstjänst i lönegrad B 17. Av nedanstående framgår löneförmånerna för lärarinnor, boende på 3 olika dyrorter (provisoriskt dyrortstillägg m. m. utfört enligt ovanstående):

	A	F	I
Småskollärarinnor (B 9)			
Begynnelselön	2.824: —	3.474: —	3.871: —
Slutlön	3.303: —	4.124: —	4.493: —

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

	A	F	I
Folkskollärarinnor (B 17)			
Begynnelselön	4.276: —	5.199: —	5.706: —
Slutlön	5.302: —	6.428: —	7.019: —

Sedan 1936 års lönekommitté fullbordat sitt uppdrag ifråga om förslag till revision av de allmänna bestämmelserna i allmänna civila löneregelementet, kommer kommittén även att granska och framlägga förslag ifråga om befattningshavaregruppernas inplacering. Svensk Sjuksköterskeförening har till Konungen ingivit framställning, att såväl sinnessjuksköterskor som övriga sjuksköterskor i detta reglemente måtte inplaceras i likhet med småskollärarinnor i B 9 samt husmödrar i B 15.

Av ovanstående redogörelse torde framgå, att Svensk Sjuksköterskeförening anser, att en sjuksköterska bör ha en löneställning åtminstone i jämnhöjd med en småskollärarinnas. Det är för kårens goda rekrytering av stor vikt, att även detta yrke erhåller den löneställning, som det på grund av utbildning och arbetsuppgift är berättigat till.

Med åberopande av ovanstående får Svensk Sjuksköterskeförenings lokalavdelning för Västmanlands län härmed vördsamt anhålla om att sjuksköterskor, anställda av Västerås stad, måtte erhålla löneförmåner enligt följande:

	Begynnelselön	Slutlön
Sjuksköterska	3.474: —	4.124: —

Norberg den 9 april 1938.

För Svensk Sjuksköterskeförenings lokalavdelning för Västmanlands län:

CARIN EEK,
ordförande,
adr. Lasarettet, Norberg.

Hildur Landberg,
sekreterare,
adr. Lasarettet, Västerås.

Till Västerås stads Lönenämnd.

Sedan barnavårdsnämnden beretts tillfälle till yttrande i vederbörliga delar över lönenämndens förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare, får nämnden, som lämnat under nämnden lydande befattningshavare tillfälle att var för sig taga del av och yttra sig över förslaget, i ärendet anföra.

Det ansvarsfulla arbete, som åvilar samtliga här ifrågavarande befattningshavare, synes motivera bättre löneförmåner än vad förslaget innebär, detta så mycket mer, som arbetsbördan avsevärt ökat i och med den nya och utvidgade

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

barnavårdslagstiftningen. Med uttalande av detta allmänna önskemål vill nämnden därjämte hemställa, att den kvinnliga barnavårdsmannen uppflyttas i 24. lönegruppens II lönegrad samt barnavårdssystern i samma lönegrupps III lönegrad.

Västerås den 14 april 1938.

För barnavårdsnämnden:

EM. GRANÉR.

/Axel Norén.

Till Lönenämnden i Västerås.

Sedan lönenämnden genom dess sekreterare till brandstyrelsen för yttrande överlämnat ett av nämnden upprättat förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare, vilka lydde under brandstyrelsen, får styrelsen efter granskning av förslaget förklara sig icke hava något att erinra emot detsamma.

Västerås den 29 mars 1938.

För brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

/Paul Grante.

Till Västerås stads Lönenämnd.

Fattigvårdsstyrelsen, som beretts tillfälle att inkomma med yttrande över av lönenämnden upprättat förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare, får härmed i vad sagda förslag berör under styrelsen lydande befattningar anföra följande:

Befattningshavarna hava lämnats tillfälle att taga del av förslaget och yttra sig var för sig i tillämpliga delar. I den mån framställda erinringar ansetts befogade, ha dessa givits utrymme i styrelsens nedan uttalade synpunkter.

Mera allmänt kan uttalas önskvärdheten utav, att samtliga här ifrågavarande tjänster erhållit förmånligare placering, företrädesvis på grund därav, att *dels* lönerna härstädes ursprungligen torde vara lågt satta, *dels* emedan den allmänna lönenivån avsevärt stigit sedan senaste löneregleringen samt *dels,* enär fullt likvärdiga tjänster i en del med Västerås i storlekshänseende jämförliga städer äro bättre avlönade, än vad förslaget innebär.

Under rubriken anmärkningar har i förslaget upptagits vissa arvoden, härflytande från arbetsuppgifter vid sidan av vederbörande tjänst. Fattigvårds-

styrelsen vill härutinnan erinra, att dessa arvoden, av vilka en del bestämmas för ett år i sänder, borde vara löneregleringen ovidkommande. **N:o 82.** *Ang. översyn av lönestaten.*

Beträffande särskilt nedan angivna tjänster vill fattigvårdsstyrelsen anföra:

Tjänster å Fattigvårdsbyrån:

Ifråga om *Sysslomannatjänsten* hänvisas till fattigvårdsstyrelsens yttrande, intaget i stadsfullmäktiges handlingar den 27 juni 1921, sid. 368, samt skrivelse, intagen i samma handlingar den 16 dec. 1929, sid. 465. Sedan dess ha tjänsteåliggandena vidgats med bland annat förläggandet av socialregistret samt handläggningen av samtliga mantalsskrivningsmål till fattigvårdsbyrån.

Ordinarie tillsyningsmannatjänsten har numera tillagts arbetsuppgifter av mera krävande och ansvarsfull natur. Sålunda har innehavaren av befattningen att, förutom mottagning av hjälpsökande och upprättandet av utredningshandlingar samt förandet av fattigvårdsstatistiken, jämväl att i viss utsträckning vikariera för sysslomannen vid dennes semester eller eljest vid förfall för denne. På grund härav föreslås, att tjänsten erhåller karaktären av förste tillsyningsmannabefattning och inplaceras i lägst 29 lönegruppen av lönestaten.

Kontorsbiträdet av I klass, som alltsedan dagen för anställningen tjänstgör såsom kassörska och bokförerska m. m., har vid upprepade tillfällen av fattigvårdsstyrelsen föreslagits till erhållande av löneförmåner, som mera överensstämma med tjänstens krav och ansvar. Då dessa framställningar icke bifallits men det bör vara rättvist och rimligt, att tjänsten förenas med avsevärt bättre löneförmåner, hemställes, att befattningen inplaceras i lägst 22 lönegruppen.

Kontorsbiträdet av II klass har att, förutom maskinskrivning, ombesörja en hel del registreringsarbeten m. m., som kräva mera speciella kvalifikationer, varför det synes väl motiverat, att tjänsten inrymmes i lägst 19 lönegruppen.

Befattningar vid Ålderdomshemmet:

Vaktmästaren har att, utöver de vanliga vaktmästaresysslorna, jämväl tjänstgöra som arbetsledare för en mer eller mindre svårhanterligt klientel. Han har därjämte att vid semestrar och dylikt jämte sin egen tjänst vikariera för övriga manliga befattningshavare vid ålderdomshemmet. Befattningshavaren har även att i avsevärd utsträckning utföra kvällstjänstgöring. På grund härav föreslås tjänsten placerad i 27 lönegruppen.

Maskinist- och eldarebefattningarna föreslås, med åberopande av tjänstgöringens art, att i lönehänseende bliva jämnställda med motsvarande befattningar i stadens övriga verk och inrättningar.

Vårdaretjänsten inrymmer, förutom egentligt vårdarbete, jämväl en hel del andra arbeten såsom distribuering av tvätt från tvättinrättningen, ledning och övervakning av sinnessjuka i förekommande arbeten m. m. På grund härav synes skäligt, att tjänsten inrymmes i 25 lönegruppen.

Kokerske- och tvättföreståndarinnetjänsterna äro av den maktpåliggande och ansvarsfulla karaktär, att fattigvårdsstyrelsen anser sig böra föreslå dessa tjänsters inplacering i 3 lönegruppen. Ifråga om innehavarinnan av kokerske-tjänsten kan erinras, att hon, före sin anställning som kokerska för omkring 2 år sedan, innehaft anställning under cirka 18 år som biträde vid ålderdoms-

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

hemmet, samt att hon i kokersketjänsten erhåller avlöning efter 1:sta lönegraden, vilket, efter antaget kollektivavtal med ålderdomshemmets biträden, innebär att hon kommer att stå på ungefär samma lönenivå som sagda biträden i högsta lönegraden. Då detta knappast kan innebära en rättvis avvägning av förhållandet mellan lön och ansvar, föreslås dessutom, att kokerskan uppflyttas i högre lönegrad inom den föreslagna lönegruppen.

Västerås den 14 april 1938.

För fattigvårdsstyrelsen:

ERNST ENOCHSSON.

/*Axel Norén.*

Till Västerås stads Lönenämnd.

Sedan lönenämnden berett folkskolestyrelsen tillfälle att inkomma med yttrande över förslaget till ny lönestat för vissa under folkskolestyrelsen lydande befattningshavare får styrelsen i ärendet anföra följande:

Beträffande skolsköterskan kan styrelsen ej annat än uttala sin synnerliga förvåning över att någon förbättring av hennes förut låga avlöning ej ifrågasatts. Rättvisligen borde väl en skolsköterska med hänsyn till såväl utbildning som arbetsansvar böra jämställas med småskollärarinna, men medan denna har en begynnelselön av 3.499 kr. och en slutlön av 4.046 kr. är skolsköterskans resp. 2.040 och 2.535. Vid en eventuell utökning av läsåret till 39 veckor ökas lönen ytterligare för småskollärarinnan, vilket däremot icke blir fallet för sköterskan.

Det bör även framhållas, att arbetet för den sistnämnde undan för undan ökat, vilket ju också var att förutse. Att ombesörja kontinuerlig ljusbehandling åt ett 70-tal barn, göra tuberkulin- och urinprov, väga och mäta mer än 700 barn, besöka 100-tals hem för att ge råd och hjälp, vartill jämte mycket annat kommer daglig mottagning med ett besökarantal under senaste läsåret av 1.385 barn för behandling och omläggningar av olika slag, allt detta blir ett samlat arbete av aktningsvärda mått.

Med hänsyn till skolsysterns förut låga lönegruppsplacering samt hennes krävande och ansvarsfulla arbete föreslår styrelsen henne uppflyttad till 16:e lönegruppen med en begynnelselön av 2.220 och en slutlön av 2.751 kr.

Skol- och expeditionsvaktmästarna ha av lönenämnden uppflyttats från 25:e till 26:e lönegruppen. Styrelsen erkänner tacksamt denna förbättring men anser dock att en något förmånligare placering varit önskvärd. Tidigare intogo ifrågavarande befattningshavare samma löneställning som arbetsförman för att därefter bli likställda med poliskonstapel. En fortgående relativ försämring ifråga om lönevillkor har sålunda blivit vaktmästarnas lott. Styrelsen hållter dock bestämt före, att sakliga skäl icke ge stöd för en sådan ordning. Skolvaktmästarna ha en lång och krävande arbetsdag, som tidvis börjar mycket tidigt och aldrig riktigt slutar förr än sent. Med deras tjänst är som bekant även förenad eldning för såväl uppvärmning som skolbad, vartill kommer städning i viss

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

utsträckning och allmän tillsyn av skolfastigheten, övervakning av i skolan under frukostrasten kvarvarande barn m. m. Det är ett arbete, som kräver både kunnighet, gott omdöme och auktoritet, utan tvivel mera ansvarsfullt än vaktmästares i allmänhet.

Beträffande expeditionsvaktmästaren har styrelsen tidigare haft anledning påpeka, att hans arbete icke är en vaktmästares utan ett expeditionsbiträdes med nog så krävande uppgifter. Styrelsen hemställer, att de vid skolan anställda vaktmästarna placeras i 27:e lönegruppen.

Västerås den 13/4 1938.

På folkskolestyrelsens vägnar:

RICH. SÖDERQUIST.

/Em. Granér.

Utdrag av protokoll, hållet vid badhusstyrelsens sammanträde den 8 april 1938.

§ 5.

Från Västerås stads lönenämnd hade ankommit en den 28 mars 1938 dagtecknad skrivelse med förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare vilka lyda under badhusstyrelsen för att styrelsen skulle beredas tillfälle att till lönenämnden inkomma med yttrande över samma förslag.

Styrelsen hade intet att erinra emot det uppgjorda förslaget, varom lönenämnden skulle genom protokollsutdrag underrättas.

In fidem

B. Falk.

Utdrag av protokoll, hållet vid planteringsnämndens i Västerås sammanträde den 22 april 1938.

§ 2.

Med skrivelse den 28 sistlidne mars hade lönenämnden överlämnat av nämnden upprättat förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare, vilka lydde under planteringsnämnden och därmed berett nämnden tillfälle att till lönenämnden inkomma med yttrande över samma förslag.

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Av förslaget inhämtades att stadsträdgårdsmästaren, som nu innehade lön i lönegrupp 37 föreslagits till lönegrupp 38 och att trädgårdsmästaren, som åtnjöte lön enligt lönegrupp 26, föreslagits till lön enligt lönegrupp 27.

Planteringsnämnden ville, beträffande stadsträdgårdsmästartjänsten framhålla, att staden sedan 1929 års löneregleringen varit stadd i en mycket stark utveckling och att särskilt de senaste åren stadsplanearbetet varit av särskilt omfattande art och i sin tur åstadkommit att planteringsarbetet inom vidsträckta områden kommit att ställa speciella krav på ledaren därav.

Av det föreliggande förslaget till löneregleringen för stadens befattningshavare synes framgå, att lönenämnden haft för avsikt att mer än hittills i lönehänseende markera chefsposterna här i staden.

I anseende till dessa två anförda omständigheter får planteringsnämnden hemställa, att stadsträdgårdsmästarebefattningen placeras i 39. lönegruppen med den nuvarande befattningshavaren i IV lönegraden.

Trädgårdsmästarebefattningen hade hittills varit placerad i den 26. lönegruppen och alltså en lönegrupp under den grupp i vilken förmansbefattningarna vid drätselkammarens arbeten vore inplacerade.

Planteringsnämnden har länge haft sin uppmärksamhet riktad på detta förhållande och varit betänkt på att vidtaga åtgärder för att söka sådan rättelse i detta fall, att trädgårdsmästarebefattningen bleve placerad i 27. lönegruppen eller rättare sagt jämställdes med drätselkammarens förmansbefattningar. Förhållandet är nämligen att en trädgårdsman för att kunna erhålla en trädgårdsmästarebefattning i en stad av Västerås storlek måste genomgå statens trädgårdsskola, i vilken icke vinnes inträde utan 5-årig praktisk utövning av yrket. Förutbildningen för denna befattningshavare är lång och trädgårdsskoleutbildningen av kvalificerad art.

I anledning härav får planteringsnämnden hemställa, att trädgårdsmästarebefattningen placeras i 28. lönegruppen med nuvarande befattningshavare i IV lönegraden.

Som ovan

In fidem:

Eric Plantin.

Utdrag av protokoll, hållet vid lantegendomsnämndens i Västerås sammanträde den 22 april 1938.

§ *34.*

Med skrivelse den 28 sistlidne mars hade lönenämnden överlämnat av nämnden upprättat förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare, vilka lydde under lantegendomsnämnden och därmed berett

lantegendomsnämnden tillfälle att till lönenämnden inkomma med yttrande över samma förslag. **N:o 82.** *Ang. översyn av lönestaten.*

Av förslaget inhämtades att förvaltaren, som nu innehade lön enligt grupp 45: IV föreslagits till samma löneförmån, att bokhållaren, som nu innehade lön enligt grupp 27: IV föreslagits till lön enligt 28: IV jämte tidigare åtnjutet personligt lönetillägg å 400 kronor, att renhållningsförmannen som åtnjöte lön enligt 25: IV föreslagits till lön enligt 26: IV, att renhållningsarbetarna som nu åtnjöte lön enligt grupp 23, föreslagits till lön enligt grupp 24.

Beträffande den omständigheten att förvaltaren icke föreslagits till löneförbättring, ville lantegendomsnämnden inför den allmänna löneförhöjning, som så gott som undantagslöst föreslagits, men som ej innefattade förvaltarens löneförmåner, ifrågasätta, huruvida det ej kunde anses skäligt att denna befattning, som ej endast innefattade lantbruket utan även stadens renhållning även borde bliva föremål för reglering uppåt med en lönegrupp.

Bokhållarebefattningen hade av nämnden föreslagits inplacerad i 28. lönegruppen efter att tidigare hava tillhört den 27.

Lantegendomnämnden ville framhålla, att nämnden ansåge de arbetsuppgifter och det ansvar, som vore förenade med bokhållartjänsten redan tidigare vore för knappt uppskattade i lönehänseende, varför nämnden i anseende till den nu förevarande allmänna regleringen av stadens befattningshavares löner hemställde, att bokhållarebefattningen placerades i den 29. lönegruppen, med den nuvarande befattningshavaren i IV. lönegraden. Det hittills utgående personliga lönetillägget å 400 kronor bör bibehållas.

Mot de föreslagna lönerna åt renhållningsförmannen och renhållningsarbetarna hade lantegendomsnämnden ingen erinran att göra.

Som ovan

In fidem

Eric Plantin.

Till Lönenämnden i Västerås.

Med skrivelse den 28 sistlidne mars har lönenämnden överlämnat av nämnden upprättat förslag till ny lönestat för sådana stadens ordinarie befattningshavare, vilka lyda under polisnämnden, och berett nämnden tillfälle att till lönenämnden inkomma med yttrande över samma förslag.

Polisnämnden får i ärendet anföra följande.

Med hänsyn till att poliskommissarien för närvarande har rätt betungande uppgifter, torde den för honom föreslagna lönen vara väl knappt tillmätt, men inom närliggande tid kan förväntas omorganisation, som kan tänkas medföra inskränkande av såväl uppgifter som ansvar. Polisnämnden vill med hänsyn härtill förorda sådan ändring i lönenämndens förslag i denna del att provisoriskt och till dess sådan omorganisation kan komma att ske, poliskommissarien tillerkännes någon ytterligare förbättring, som lämpligen torde kunna utgå i form av bidrag till beklädnad — för närvarande 235 kronor.

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Mot detta nämndens beslut att förorda förhöjning i någon form av den föreslagna lönen för poliskommissarien hava reservationer anförts av nämndens ledamöter herrar Östlund och Gustafsson.

Mot de föreslagna lönerna åt stadsfiskalen, polisöverkonstaplarna, biträdande överkonstaplarna, kriminalkonstaplarna, poliskonstaplarna samt extra poliskonstaplarna har nämnden ingen erinran att göra.

Nämnden har ej heller någon erinran att göra beträffande den föreslagna lönen åt kriminalöverkonstapeln, men har redan nu velat bringa till lönenämndens kännedom att polisnämnden kommer att, sedan den nya lönestaten börjat att tillämpas, föreslå, att kriminalöverkonstapeln tilldelas ett extra ålderstillägg.

Västerås den 20 april 1938.

För polisnämnden:

THEOFIL ÖBERG.

/Eric Plantin.

Till Västerås stads Lönenämnd.

I skrivelse den 28 mars 1938 har lönenämnden överlämnat ett förslag till ny lönestat för den befattningshavare, som lyder under styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning.

Styrelsen, som behandlat saken vid sammanträde den 28 dennes, har intet att erinra mot det framlagda förslaget.

Beträffande frågan om inrättandet av vissa ordinarie befattningar vid skolorna önskar styrelsen framhålla önskvärdheten av att denna angelägenhet, som länge varit aktuell, snarast upptages till behandling.

Styrelsen vill även erinra om att till lönenämnden hänvisats frågan om höjning av rektorsarvodet vid yrkesskolorna från 1/1 1938.

Västerås den 29 mars 1938.

THEOFIL ÖBERG.
Styrelsens ordförande.

Till Västerås stads Lönenämnd.

Västerås stads tjänstemannasällskap får härmed avgiva följande yttrande över lönenämndens förslag till löneregler för sällskapet tillhöriga tjänstemän.

När 1929 års löneregler genomfördes sattes lönerna för tjänstemännen lågt i förhållande till motsvarande befattningshavare i med Västerås jämförliga städer. Stadens ekonomi ansågs då ej kunna bära en kraftigare förhöjning av befattningshavarnas avlöningar. Under de år, som sedan dess förflutit, ha åt-

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

skilliga av tjänstemännen, särskilt de högre, erfarit, att deras kolleger i jämförliga städer erhållit betydligt bättre förmåner. Några framställningar från Västerås stads tjänstemän om löneförbättring ha inlämnats, men flertalet av befattningshavarna ha haft en känsla av att vederbörande kommunala myndigheter velat hålla igen av ekonomiska skäl. Då dylika skäl numera bortfallit och Västerås stads ekonomi torde vara minst lika god som jämförliga städers, hade stadens tjänstemän hoppats, att deras lojalitet under de gångna åren skulle uppmuntras med en löneförhöjning i den utsträckning, att de ej skulle känna sig underbetalda i förhållande till i avseende å tjänsteförhållanden och ansvar jämnställda befattningshavare i exempelvis grannstäderna Uppsala, Eskilstuna och Örebro.

En granskning av det föreliggande förslaget visar, att lönenämnden vidtagit en mera schematisk uppflyttning en lönegrad över hela skalan och i en del fall, där de jämförande siffrorna från andra städer visat särskilt stora skiljaktigheter, uppflyttat vederbörande ytterligare.

Att fullt rättvist jämföra tjänstemän med samma titel och ställning i olika städer möter ibland stora svårigheter då tjänsteansvaret och arbetsförhållandena, särskilt beträffande de tekniskt betonade tjänsterna, skifta på olika orter. Sällskapet sätter dock ifråga, huruvida icke en grundligare prövning av de särskilda befattningshavarnas arbetsuppgifter skulle visat berättigandet av de framställda önskningarna om löneförbättring. Detta gäller särskilt några högre och äldre tjänstemän.

Sällskapet har bemärkt vissa anteckningar i marginalen rörande arvoden för uppdrag i stadens tjänst. Då dessa uppdrag i allmänhet givits vederbörande tjänsteman på grund av hans personliga lämplighet för uppgiften ifråga och ej äro att betrakta som lönefyllnad eller med nödvändighet sammanhänga med hans tjänst, är sällskapet av den bestämda uppfattningen, att dessa arvodesbelopp icke böra medtagas vid bedömande av den avlöning, som vederbörande skall erhålla för sin tjänst. Dessutom hava dessa från stadens olika kassor utgående eller för tillvaratagande av stadens intressen erhållna arvoden icke konsekvent upptagits.

Sällskapet hoppas, att lönenämnden ville beakta de nu framförda synpunkterna vid en förnyad prövning av tjänstemännens framställda önskemål

Slutligen vill sällskapet uttala sin tillfredsställelse över lönenämndens förslag, att löneförhöjningarna skola beräknas retroaktivt från 1 januari 1938.

Västerås den 12 april 1938.

För Västerås stads Tjänstemannasällskap:

GERH. GESTON.

/Anders Follmer.

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

Stockholm den 14 april 1938.

Till Västerås stads Lönenämnd,

Västerås.

I skrivelse av den 28 sistlidne mars mottogo vi lönenämndens förslag till lönestat för de av stadens befattningshavare, som genom vår avd. 65 äro anslutna till vårt förbund och få vi över förslaget avgiva följande yttrande.

Förbundsstyrelsen har med tillfredsställelse erfarit, att förslaget avses skola gälla retroaktivt fr. o. m. 1 januari innevarande år. Emellertid vill styrelsen framhålla, att denna avsikt — självklar i och för sig — synes vara en av de få punkter i förslaget, där lönenämnden velat tillmötesgå befattningshavarnas önskemål.

Det förhållandet, att det rörliga tillägget inarbetades i de fasta lönerna vid en tidpunkt, då levnadskostnadsindex var högre än under därefter följande år och intill dags dato, anse vi icke innebära tillräckliga motiv för lönenämndens i stort sett negativa inställning till vår lokalavdelnings, enligt vår mening, berättigade hemställan om en rättvisare avvägning av lönenivån. Berättigad både vid en jämförelse med den kommunala lönesättningen av i dag och med det allmänna ekonomiska läget för närvarande.

Med erfarenhet från vårt lands övriga städer och vid företagen undersökning å förbundets expedition visar det sig dessutom, att den tekniska delen av Västerås kommunala förvaltning är uppbyggd efter principer, som man mera sällan möter inom vårt land.

Vi hålla före, att lönenämnden bort taga en avsevärd hänsyn till detta förhållande vid behandlingen av vår lokalavdelnings löneförslag rörande de befattningar, som tillhöra stadens s. k. tekniska verk.

Även om principen vid en löneregleringbör vara den, att det är befattningarna, som skola åsättas ett visst lönevärde, anse vi, att de rent lokala arbetsförhållandena i Västerås och den stramare arbetsfördelningen därstädes böra kompenseras på sätt som avdelningen föreslagit rörande dessa tjänster.

Beträffande befattningarna av s. k. kameral natur har förbundsstyrelsen med tillfredsställelse konstaterat lönenämndens förslag till en rättvisare placering av dessa. Förslaget innebär dock icke enligt vår mening full rättvisa. Det är också att märka, att Västerås lönestat upptager 64 lönegrupper. Detta stora antal innebär också en avvikelse mot vad i allmänhet är brukligt i våra städer. Stockholm t. ex. har 27 grupper och 5 för s. k. förordnade högre tjänster, Örebro 25, Linköping 35, Jönköping 29 för att nämna några exempel jämförbara med Västerås. En förflyttning från en lägre till en högre lönegrupp enligt Västeråssystemet innebär därför en ganska ringa löneökning genom den lilla löneskillnaden, som förefinnes mellan de olika grupperna. Vi hålla före, att lönenämnden mycket väl kunnat framlägga ett förslag, som mer än det nuvarande tillgodoser befattningshavarnas intressen.

De långa tidsintervallerna mellan löneregleringarna i Västerås hava också medfört en viss underkompensation under långa tidsperioder, varför lönenämnden nu haft ett lämpligt tillfälle att visa stadens befattningshavare samma

förståelse, som deras kolleger glädjande nog fått erfara på många andra platser i vårt land vid de senaste årens löneregleringar. **N:o 82.** *Ang. översyn av lönestaten.*

Vi kunna icke finna någon anledning till, att icke Västerås stad i egenskap av arbetsgivare skall visa samma förståelse för sina anställda, och uttala den förhoppningen, att lönenämnden skall finna möjligheter till en justering av det nu framlagda förslaget och i enlighet med de synpunkter, som angivas i vår lokalavdelnings skrivelse av den 4 april 1938, vilka synpunkter förbundsstyrelsen vill till alla delar biträda. Vi få även hemställa, att förhandlingar upptagas härom.

Högaktningsfullt

Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund.

Enl. uppdrag

Folke Bergholtz.
Ombudsman.

Till Lönenämnden, Västerås.

Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, avdelning 65, Västerås, har emottagit Lönenämndens förslag till lönestat för Västerås stads befattningshavare tillhörande vårt förbund, vilket härmed tacksamt erkännes.

Vid granskning av detsamma finna vi, att förslaget är ofullständigt, i det att ingenting är nämnt om vårt förslag till ändrade och tydligare bestämmelser angående läkarevård och semester. Ej heller har Lönenämnden yttrat sig över vårt förslag till löneförmåner och anställningsvillkor för personal upptagen på icke ordinarie stat.

Om så skulle vara förhållandet, att den extra personalens lönevillkor ligger utanför Lönenämndens befogenhet att söka reglera eller om det är Lönenämndens avsikt att till respektive styrelser och nämnder utan kommentarer remittera våra skrivelser, evad de beröra den extra personalens lönevillkor, anhålla vi om klart besked härom, för att kunna vända oss till rätt forum beträffande denna extra personal.

Vad förslaget i sin helhet beträffar finna vi att Lönenämnden, trots skriftligen och muntligen framhållna fakta om lönevillkoren för befattningshavare i andra med Västerås jämförbara städer, där löneregleringredan genomförts, i alltför ringa mån beaktat, vad vi sålunda anfört, och lämnat ett förslag, som ingalunda fyller varken våra anspråk eller vad som kan kallas rätt och billigt med hänsyn till de nuvarande låga lönerna och de höjda livsmedelsprisen.

Om man sammanfattar den av Lönenämnden föreslagna regleringen av lönerna för samtliga till vårt förbund anslutna befattningshavare, finner man, att Lönenämndens förslag innebär en höjning av de nuvarande lönerna med endast 4,63 %. Jämför den inom åtskilliga industrier företagna höjningen med

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

8,33 % för dessas tjänstemän. En så ringa höjning som 4,63 % innebär för de lägsta lönegrupperna endast 3,76 % eller kr. 7: 50 per månad och för samtliga i genomsnitt kr. 17:10 per månad.

Det torde stå klart för envar, att om befattningshavarna veta med sig, att de äro lågt avlönade och att de rena hushållsavgifterna stigit med mer än 20 %, så äro de ej hjälpta eller tillfredsställda med en så ringa höjning som kr. 7: 50 eller 17: 10 per månad. Man kan klart och tydligt fastslå att 4,63 % höjning icke motsvarar mer än c:a hälften av ökningen i hushållsutgifterna under de senaste åren och ingen eller föga reglering av nuvarande låga löner.

Vi tillåta oss härmed anföra några exempel:

1) För fyra av våra medlemmar har Lönenämnden föreslagit oförändrade löner, nämligen för 3 exekutionsbiträden och en biträdande ingenjör vid tekniska verken. Härtill få vi anföra, att man får förutsätta, att dessa befattningshavares löner tidigare varit skäliga och att ingen av dem åtnjutit en oskäligt hög lön, samt att levnadsomkostnaderna stigit för dessa personer lika väl som för övriga befattningshavare, varför även de böra få åtnjuta förbättrade lönevillkor.

2) Beträffande polisverkets personal så torde det vara allmänt känt även för Lönenämnden, att denna personal i Västerås i alla år varit sämre avlönad än i andra jämförbara städer. Den av Lönenämnden föreslagna höjningen med två grupper är otillräcklig. Den genomsnittliga lönen för polismän i 10 städer, därav 8 städer i samma dyrortsgrupp som Västerås samt i Eskilstuna och Hälsingborg, är c:a 200 kronor högre än Lönenämndens förslag. Vi kunna icke förstå varför en tjänst så likartad som polismännens i olika städer, skall betalas sämre i Västerås än på andra håll. Lönenämndens förslag kunna vi icke godkänna.

3) Montörförmannens vid elektricitetsverket löneförmåner hava av Lönenämnden föreslagits till 4.605 kronor, vilket är alltför litet med kännedom om, att av de montörer, för vilka han är förman och vilkas arbete han leder, har en c:a 60 kronor högre avlöning och 8 st. över 4.200 kr. för år 1937. Och eftersom elektrikernas avtal är uppsagt, har man för innevarande år att emotse en höjning av dessa löneförmåner, så att desamma komma att uppgå till samma eller högre belopp än montörförmannens. Ett dylikt förhållande anse vi oriktigt och kunna vi givetvis icke godkänna.

4) För biträdande överkonstapel har Lönenämnden föreslagit en lön av 4.605 kr. För samma befattningar i Norrköping, Borås, Uppsala och Mölndal, vilka städer alla liksom Västerås tillhöra dyrortsgrupp F, är genomsnittliga lönen över 4.800 kronor. Alltså är regleringen även i detta fall otillräcklig.

5) För hälsovårdstillsyningsmännen har Lönenämnden föreslagit lönegrupp 27. Den ene av dem har tillåtits avancera från polisman till hälsovårdstillsyningsman, vilket avsågs vara en befordran. Nu hava dessa befattningshavare satts i samma av Lönenämnden föreslagna lönegrupp som polismännen. Med stöd av vad vi anfört om den otillräckliga regleringen för dessa senare, anse vi, att hälsovårdstillsyningsmännen böra uppföras i samma lönegrupp som kriminalpolismännen såsom i 1929 års stat var fallet.

6) Gasmästarebefattningen vid Tekniska verken har Lönenämnden föreslagit att placeras i 31:a lönegruppen med en slutlön av kr. 5.001: —. Vatten- och Gasverksstyrelsen har den 4 november 1930 föreslagit befattningens place-

N:o 82.
Ang. översyn av lönestaten.

ring i 32 lönegruppen. Och detta redan för 8 år sedan. Motsvarande befattningar i Gävle, Hälsingborg, Uppsala och Örebro betalas med respektive kr. 6.029: —, 5.700: —, 6.600: — och 6.934: —. Vid dessa verk ägna sig en chef och en driftsingenjör helt åt gasverkets drift. I Västerås är förhållandena, som bekant, annorlunda, så att gasmästarens arbete och ansvar är betydligt större. Vårt förbund har begärt, att befattningen skulle placeras i 34 lönegruppen, motsvarande en slutlön av kr. 5.685: —. Alltså en relativt blygsam lön jämfört med här anförda exempel, vilkas medeltal är kr. 6.318: —. Vi hava alltså all anledning att vidhålla vårt tidigare förslag om denna befattnings placering i 34:de lönegruppen.

7) Bokhållarebefattningen vid tekniska verken har av Lönenämnden föreslagits i grupp 28. Vi hålla före att Lönenämnden oriktigt bedömt värdet av denna befattning och önska vi här meddela, att Föreståndaren för tekniska verken, understödd av Kamreraren, anser, att denna befattning kräver en man med snabb uppfattning och gott omdöme och att befattningen bör givas en avsevärt bättre placering, än vad som skett.

8) För kassören vid Tekniska verken har Lönenämnden föreslagit en lön av 4.734 kr. enligt grupp 31: III. Motsvarande slutlön är 5.001 kr. I tio städer jämförbara med Västerås är genomsnittliga slutlönen för denna befattning 6.428 kr. Här föreligger återigen ett tydligt bevis för de oskäligt låga lönerna för Västerås befattningshavare. Vårt förbund har begärt att denna befattning skulle uppföras i grupp 34 (slutlön 5.685 kr.). Alltså en blygsam begäran. Lönenämndens förslag kunna vi givetvis icke godkänna.

9) Rådhusvaktmästaren har hittills i lönehänseende varit jämställd med polismännen, d. v. s. han har varit placerad i grupp 25. Nu har lönenämnden föreslagit en uppflyttning av polismännen i grupp 27, vilket var synnerligen välbetänkt, ehuru otillräckligt, men rådhusvaktmästaren har endast blivit uppflyttad *en* lönegrupp. Vi hemställa, att han alltjämt får räknas i samma grupp som polismännen och sålunda uppflyttas ytterligare ett par grupper.

10) Beträffande assistenten vid elektricitetsverket hava vi såväl skriftligen som muntligt framhållit, att vid de nyreglerade befattningarna i Jönköping och Örebro hava assistentbefattningarna avlönats med slutlöner motsvarande något över lönegrupp 45 och att arbete och ansvar för dessa befattningshavare dels är uppdelat på flera personer, dels äro dessa underordnade chefer, som själva äro elektriker och dels även hava ett färre antal kommunala verk att svara för, varav följer att assistentbefattningen i Västerås jämförd med dessa är mera maktpåliggande, varför vi begärt uppflyttning till lönegrupp 45. Lönenämnden har föreslagit lönegrupp 43. Med stöd av ovanstående få vi alltså vidhålla att assistentbefattningen placeras i lönegrupp 45.

11) Beträffande stadskassörska vid drätselkammaren har Lönenämnden föreslagit lönegrupp 27. Vårt förbund har föreslagit befattningens uppförande i lönegrupp 34 för att komma i nivå med vad som betalas till dylika befattningshavare i andra städer. Vid förhandlingarna framhölls av Lönenämnden att stadskassörskan icke skulle ansvara självständigt för kassan. Vi hålla före att så likväl är fallet och vilja vi såsom bevis anföra, att staden tagit en ansvarsförsäkring på 10.000 kr. för befattningshavaren ifråga.

Ännu flera exempel skulle kunna anföras, men anse vi de ovan nämnda exemplen fullt tydliga och markerade och eftersom vårt till Lönenämnden läm-

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

nade förslag innebär en enligt vår mening rättvis nivellering i lönehänseende mellan de olika befattningarna, få vi härmed förklara, att vi icke kunna godkänna lönenämndens förslag utan vidhålla vi vårt tidigare avgivna förslag och anhålla att bliva kallade till nya förhandlingar.

Västerås den 4 april 1938.

För Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund avdelning 65 Västerås:

Styrelsen.

FOLKE HEIMER.

/Helge Lundborg.

Till Västerås stads Lönenämnd,

Västerås.

Angående lönefrågan för till undertecknad organisation anslutna befattningshavare hos Västerås stad.

I överensstämmelse med överenskommelse vid senaste förhandlingar rörande rubricerade ärende får undertecknad organisation härmed översända skrivelse, avsedd att medfölja lönenämndens handlingar i rubricerade ärende till stadsfullmäktige.

Stockholm den 19 april 1938.

Svenska Kommunalarbetareförbundet

Thure Andersson.

Västerås den 21 april 1938.

Västerås Kommunalarbetares Samorganisation

Sven Westling.

För Sv. Kommunalarbetareförbundets avd. n:r 116, Västerås:

Ernst Johansson.

Ernst Andersson.

Helge Hjorth.

För Sv. Kommunalarbetareförbundets avd. n:r 144, Västerås:

Teodor Bergqvist.

A. G. Westlin.

Erik Nilsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 82.

Ang. översyn av lönestaten.

Ang.: Framställningen om förbättrade löneförmåner m. m. för hos Västerås stad anställda befattningshavare, anslutna till undertecknad organisation.

Den 4 maj 1931 undertecknades, efter stadsfullmäktiges godkännande det senast gällande arbets- och löneavtalet rörande Västerås stads till Svenska Kommunalarbetareförbundet anslutna befattningshavare. Detta avtal gällde — utom beträffande lönerna vilka fastställdes utgå retroaktivt från och med den 1 jan. 1929 — från och med den 1 jan. 1930 och tills vidare med *tre månaders uppsägningstid.* I omskrivna avtals uppsägningsbestämmelser finnes fastställt följande: "Varder avtalet helt eller delvis uppsagt skola förhandlingar om nytt avtal upptagas senast en månad före utgången av det bestående avtalet."

Den lönestat, som senast varit fastställd för Västerås stads befattningshavare har alltså gällt sedan den 1 jan. 1929. Under denna tidrymd — framförallt under de senare åren — ha befattningshavare och arbetare, anställda hos såväl städer som i privat tjänst, fått sina löner reglerade uppåt, varigenom dessas levnadsstandard förbättrats vilket måste anses både skäligt och nödvändigt.

Västerås stads befattningshavare, anslutna till undertecknad organisation, har även ansett det skäligt och nödvändigt att få sina löner förbättrade så att de motsvara lönerna för jämställda befattningshavare på andra platser och så att en skälig standardförbättring kom till stånd.

Den 5 juli 1937 uppsades därför av Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avd. n:ris 73, 116 och 144 det mellan nämnda organisationer och Västerås stads lönenämnd den 4 maj 1931 undertecknade löne- och arbetsavtalet till upphörande från och med utgången av år 1937.

Samtidigt bifogades nytt förslag till avtal för de befattningshavare vid stadens förvaltning, vilka voro anslutna till Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avd. n:ris 116 och 144 samt anhölls om förhandlingars upptagande för träffande av nytt avtal.

Avskrift av det till avtalsförslaget bifogade lönestatsförslaget bifogas (Bil. I).

Avtalet uppsades, som av det ovan anförda framgår, i mycket god tid — nära sex i stället för föreskrivna tre månader före den avsedda utlöpningstiden — för att förhandlingar om nytt avtal och därmed också om förbättrade löneförmåner skulle hinna slutföras i så god tid att stadsfullmäktige skulle hinna godkänna de nya bestämmelserna före den 1 januari 1938.

På grund av att stadsfullmäktige redan före avtalsuppsägningen fattat beslut om att lönenämnden skulle företaga en allmän utredning om lönerna för alla vid stadens förvaltning på lönestat anställda befattningshavare, var lönenämnden ej villig att upptaga förhandlingar för de till Svenska Kommunalarbetareförbundet anslutna befattningshavarna inom den i avtalet stipulerade tiden. Lönenämndens skäl därför framfördes sedermera i en skrivelse till Svenska Kommunalarbetareförbundet och bifölls av undertecknad organisation det begärda uppskovet med förhandlingars upptagande. När parterna sedan första gången träffades vid förhandlingsbordet den 20 jan. 1938 meddelade

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

lönenämnden, att den enligt sin instruktion icke ansåg sig äga befogenhet att förhandla om ett löne- och arbetsavtal.

Från organisationens sida ansågs att nämnden ägde sådan befogenhet, alldenstund stadsfullmäktige vid ett tidigare tillfälle givit lönenämnden uppdrag att träffa dylikt avtal, samt då sådant avtal varit gällande alltsedan 1921. För att frågan om avtalsförhandlingar icke skulle fördröja lönefrågans behandling fränträdde organisationens representanter sin uppfattning och vid förhandlingarna den 20 jan. 1938 enades parterna om, att lönenämnden samtidigt med inlämnande till stadsfullmäktige av det för samtliga befattningshavare utarbetade lönestatsförslaget även skulle begära bemyndigande att underhandla om ett nytt arbets- och löneavtal för de till Svenska Kommunalarbetareförbundet anslutna befattningshavarna.

Förhandlingar om enbart lönerna hava sedan förts, den 2 febr. 1938 och senast den 4 april samma år. Vid sistnämnda underhandlingssammanträde framlade lönenämnden ett förslag till lönestat för de grupper som vårt den 5 juli 1937 inlämnade avtalsförslag omfattade. Lönenämndens förslag kunde emellertid icke av organisationens representanter godkännas, enär det i allt för hög grad avvek från det förslag som inlämnats och vilket av organisationen ansågs fullt berättigat.

Trots att organisationens representanter ansåg de ursprungligen begärda löneförbättringarna skäliga och väl motiverade, gingo de med på en del eftergifter för att om möjligt söka uppnå ett resultat som såväl lönenämnden som organisationens representanter skulle kunna förorda för sina uppdragsgivare. Förslaget om ett fjärde ålderstillägg fränträddes, och i en del fall modifierades de begärda uppflyttningarna.

Något resultat uppnåddes emellertid ej, ty lönenämnden fasthöll bestämt vid sitt framlagda förslag. Då organisationens representanter ansågo att de motiv som från deras sida framförts, för de berättigade krav som voro upptagna i dess förslag, borde få komma till stadsfullmäktiges kännedom före lönestatens fastställande, hemställdes det vid förhandlingarna den 4 april 1938 att de motiveringar och erinringar som framförts från organisationens representanter skulle medtagas i handlingarna till stadsfullmäktige.

Lönenämnden medgav detta och skulle de synpunkter och förslag, som framförts från organisationens sida avfattas skriftligt och insändas till lönenämnden för vidare befordran till stadsfullmäktige.

Åberopande omskrivna överenskommelse få vi anföra följande angående de begärda löneförbättringarna för olika befattningshavare och grupper av dylika anslutna till undertecknad organisation.

Organisationen har som redan tidigare antytts ansett en allmän löneförbättring för samtliga befattningshavare väl befogad och därvid stannat vid en allmän uppflyttning av två lönegrupper, dessutom föreslås en del justeringar varigenom det för en del befattningshavare begäres uppflyttning mer än två lönegrupper. Vid de senaste förhandlingarna framhölls det från lönenämndens sida att det icke kunde från dess sida medgivas större uppflyttning för någon befattningshavare än två lönegrupper men nämnden har dock föreslagit uppflyttning av mer än två grupper för vissa befattningshavare. Något särskilt skäl torde därför icke föreligga varför icke befattningshavare anslutna till

undertecknad organisation skulle kunna uppflyttas mer än två lönegrupper för att få en enligt vårt förmenande rättvis placering. N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Vi övergå härefter till de särskilda motiveringarna för den begärda placeringen av befattningshavarna eller grupper av dylika var för sig och följes därvid den uppställning som finnes i lönenämndens till organisationens representanter överlämnade förslag till lönestat för Västerås stads befattningshavare tillhörande avd. n:ris 116 och 144 av Svenska Kommunalarbetareförbundet.

Tvättföreståndarinnan och kokerskan vid ålderdomshemmet ha först under de senare åren inplacerats i lönestaten och därvid satts så lågt som i första lönegruppen.

Som framgår av det förslag organisationen ursprungligen inlämnade hade dessa båda befattningshavare däri placerats i femte lönegruppen, vilket med hänsyn till deras arbetsuppgifter ansågs skäligt. Lönenämnden har föreslagit att dessa befattningshavare skulle uppflyttas en lönegrupp och alltså placeras i andra lönegruppen, vilket från befattningshavarnas och deras organisations sida anses för lågt.

Vid förhandlingarna den 4 april 1938 vidhölls det från lönenämndens sida att dessa befattningshavare icke kunde placeras i högre lönegrupp än vad förslaget innebar. Organisationens representanter framhöllo att den begärda uppflyttningen var motiverad, men för att söka uppnå enighet föreslogs att tvättföreståndarinnan och kokerskan skulle uppflyttas till fjärde lönegruppen, men detta förslag ansåg lönenämnden sig icke kunna bifalla.

Vi anse att även de kvinnliga befattningshavarnas arbete bör värdesättas, gör man detta kommer man säkerligen till den uppfattningen att en placering av de ifrågavarande tvenne kvinnliga befattningshavarna vid ålderdomshemmet i fjärde lönegruppen vore väl befogat, men för att så långt det är möjligt tillmötesgå stadens representanter har organisationen vid förnyad omprövning för detta tillfälle för tvättföreståndarinnan och kokerskan vid ålderdomshemmet stannat vid den såsom synnerligen skäligt ansedda allmänna uppflyttningen av två lönegrupper och att dessa båda befattningshavare alltså måtte placeras i tredje lönegruppen.

Körkarlarna vid drätselkammaren föreslås erhålla den allmänna löneförbättringen som ernås genom uppflyttning av två lönegrupper och att dessa befattningshavare alltså placeras i tjugufjärde lönegruppen.

Eldare vid stadshotellet anses hitintills ha varit allt för lågt placerade varför denna befattningshavare bör erhålla större löneförbättring än vad som ernås genom den föreslagna allmänna uppflyttningen av två lönegrupper. I denna befattningshavares åligganden ingår bland annat att sköta eldningen av fyra pannor, daglig tillsyn av ledningar för värme, varmt och kallt vatten samt avlopp, reparation och underhåll i stadshotellet (under sommartiden samma tillsyn i stadsparken), tillsyn av gården och rensning av avloppsbrunnar och att ständigt stå till pass för att biträda med diverse handräckningsarbete. Hans tjänst får i många fall utföras under tid då andra arbetare och befattningshavare äro fria och han kan jämställas med skiftarbetare men därtill

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

kommer att han alltid måste vara till hands och aldrig kan vara fri mer än de fyra fridagar han har per månad.

Med hänvisning till eldarens vid stadshotellet tjänst anses det väl motiverat att han uppflyttas fyra lönegrupper och alltså placeras i tjugufjärde lönegruppen.

Eldare vid varmbadhuset, denna befattningshavares huvudsysselsättning är eldning av två högtrycksångpannor, lämpning av kol samt skötsel i övrigt av apparatur, varmvattensberedning, pannrengöring samt i övrigt förekommande arbeten, skötsel av kloreringsfiltret o. s. v. Det måste anses skäligt att även denna befattningshavare uppflyttas fyra lönegrupper och alltså placeras i tjugufjärde lönegruppen.

Renhållningsarbetare föreslås erhålla den allmänna uppflyttningen av två lönegrupper. Dessas arbete är mycket ansträngande och av sådan natur att det bör avlönas högre än vad hitintills varit fallet, vidare anses det skäligt att chaufförerna vid renhållningsverket — med det ansvar de ha — böra uppflyttas ytterligare en lönegrupp. Renhållningsarbetare i allmänhet föreslås således i tjugufemte och chaufför vid renhållningsverket i tjugusjätte lönegruppen.

Brandman har av lönenämnden föreslagits uppflyttad en lönegrupp, det anses dock skäligt att dessa befattningshavare erhålla en uppflyttning av minst två lönegrupper.

Såväl dag som natt måste dessa befattningshavare vara fullt beredda till ett ofta mycket livsfarligt arbete. Vid detta arbetes utförande finnas vid de flesta tillfällen inga möjligheter att förutberäkna och skydda sig mot de faror som hota. (Brandkårerna lyda som bekant ej heller under lagen om arbetarskydd.) Brandmännen få ej heller såsom allmänheten många gånger föreställer sig, mellan utryckningarna endast ligga hemma och vila. Vid Västerås brandkår bedrives arbeten av olika slag under alla vardagar. Utryckningarnas antal hava också år från år ökats. Medlen och metoderna att bekämpa eldsvådorna äro också underkastade förändringar. Handhavandet av vår tids brandredskap, med dess maskinella inslag, kräver att brandmannen i mycket hög grad har ett levande intresse för det yrke han valt. Ty endast om han snabbt och säkert kan använda den material, som han har till sitt förfogande, kan han i farans stund göra den insats, som övriga medborgare fordra av honom. Tjänsten kräver också full hälsa och vigör, vilket medför att brandmännen tidigare än andra yrkesgrupper måste pensioneras, ja även förtidspensioneras, och i följd därav hänvisas till att relativt tidigt få sin levnadsstandard sänkt. Ägnar man sedan endast en stunds allvarlig tanke åt vad dessa befattningshavare betyder för samhället och dess medborgare måste man utan minsta tvekan medgiva att de i lönehänseende borde jämställas med en annan av samhällets skyddskårer, nämligen poliskåren. En annan orsak, som även talar för detta, är det förhållandet, att brandmän och polismän tidigare vid något tillfälle varit jämställda i lönehänseende i Västerås. Vi hava oss även bekant att så är för närvarande förhållandet i bl. a. Örebro.

I Västerås ha poliskonstaplarna på sista tiden varit placerade i en löne-

grupp högre än brandmännen. Enligt uppgift föreslår lönenämnden att poliskonstaplarna skola uppflyttas två lönegrupper, men för brandmännen har nämnden stannat vid uppflyttning av en grupp. Vi anse som ovan anförts fullt berättigat att brandmännen placeras i samma lönegrupp som poliskonstaplarna men ha dock trots detta stannat vid att för detta tillfälle begära brandmännens uppflyttande två grupper, alltså placerade i tjugusjätte lönegruppen.

Extra brandman föreslås såsom hitintills placerad i lönestaten, dock en grupp lägre än de ordinarie brandmännen, alltså i tjugufemte lönegruppen.

Ambulansvikarie vid brandkåren.

Alltsedan slutet av år 1929 har vid Västerås stads brandkår varit uppställd en ambulansautomobil tillhörig Västmanlands läns landsting. Då åtagandet att sköta och betjäna denna ambulansbil givetvis komme att medföra en utökning av arbetet vid brandkåren och även minska den tillgängliga utryckningsstyrkan vid eldsvådor anställdes redan från början av brandstyrelsen en man som s. k. "ambulansvikarie". Något antagningsbevis, arbetsavtal elller annan skriftlig handling, som styrkt denne befattningshavares löneförmåner eller övriga anställningsvillkor har aldrig upprättats trots att den anställde i vissa fall tjänstgjort under synnerligen lång tid innan fast anställning erhållits. Då dessutom denne mans arbetsuppgifter, ansvar och skyldigheter både till art och omfattning kunna jämställas med övriga brandmäns, anses det rimligt att han även komme i åtnjutande av de för brandman bestämda förmånerna.

Brandstyrelsens åtagande att handhava nämnda ambulansautomobil var enligt uppgift den första tiden endast avsett som ett provisorium. Men nu snart nio år därefter torde man väl knappast med övertygelse kunna påstå detsamma.

Efter vederbörlig provtjänstgöring (ett år) borde alltså "ambulansvikarien" vinna anställning som ordinarie brandman och upptagas i stadens lönestat. Det hemställes därför att den s. k. ambulansvikarien under första tjänsteåret (provtjänståret) erhåller samma förmåner som extra brandman och att denna befattningshavare därefter likställes med ordinarie brandman och placeras i tjugusjätte lönegruppen.

De nu på lönestat anställda brandmännen, vilka tidigare innehaft "ambulansvikarietjänst", böra vid beräknandet av tjänsteår för erhållande av pension få tillgodoräkna sig all den tjänstetid de utan avbrott varit anställda såsom ambulansvikarier eller annan därmed jämförlig tjänst vid brandverket.

Manligt kontorsbiträde av första klass å byggnadskontoret har enligt vårt förmenande varit alldeles för lågt placerad i lönehänseende, en orättvisa som nu bör tillrättaläggas, varför han föreslås uppflyttas flera lönegrupper än vad som betingas av den föreslagna allmänna uppflyttningen.

Hans arbete, som är helt självständigt, består i kontroll av alla fakturor, ackordsavräkningar, försäljningar, rapporter m. m. Utskrivande av alla avlöningslistor, bokföringsåtgärder, rapporter etc. Följande av drkm:s och

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

stadsfm:s olika beslut, marknadspriserna i och för inköp och införande i prisbok m. m. Uppgörande av statistik, tablåer m. m. Infordrande av offerter. Uppsättandet av alla skrivelser etc. Tj.-görande såsom vice värd vid dennes semester samt alla andra å ett kontor förekommande arbeten.

En jämförelse med andra befattningshavare ger tydligt vid handen att första kontorsbiträdesbefattningarna varit alldeles för lågt avlönade. Vaktmästaren t. ex. har varit och föreslås även nu av lönenämnden placerad i högre lönegrupp än första kontorsbiträde, vilket väl icke kan vara skäligt. Med det kvalificerade arbete som utföres av förste kontorsbiträdena anses det rättvist att dessa placeras i tjugusjunde lönegruppen.

Detta gäller i allmänna drag samtliga första kontorsbiträden. Å *Hamnkontoret* anställt kontorsbiträde av första klass har enligt egen uppgift följande huvuduppgifter att utföra vid skötandet av sin tjänst:

1.) *Stora varuboken och djuphamnsjournalen.*
Inskaffning av varuuppgifter samt debitering och taxering av allt gods som ankommer till eller avgår från äldre hamnen och djuphamnen med icke reguljära fartyg, samt införa vikt, mått och mängd jämte hamnavgifter därför, vilket införes i därför avsedda kolumner.

Vid månadens slut göra sammandrag å såväl gods som avgifter och införa dessa i resp. statistik- och redovisningsböcker.

2.) *Kranjournalerna.*
Uträkning och debitering av alla avgifter, som betalas per ackord i äldre hamnen och djuphamnen, jämte inskrivning av desamma i journalen.

I denna journal införas båtägarnas namn och adress, båtplatsens nummer samt båtens beskaffenhet (motorbåt, segelbåt eller roddbåt) varjämte avgiften för båtplatsen införes.

Dessutom utskrivning av numrerade kvitton för båtplatsen i två exemplar, av vilka det ena behålles å hamnkontoret och det andra överlämnas till resp. båtägare. Kontorsbiträdet handhar uppbörden för båtplatserna samt redovisar avgifterna till hamnkapten.

4.) *Bogserbåten "Thor".*
Bokföring av alla inkomster och utgifter för fartyget. Förandet av avlöningsbok samt uträkning och litterering av avlöningslistor för besättningen.

5.) *Avlöningsjournal.*
Införing av kranförarnas och annan tillfällig personals tider, uträkning av avlöning jämte litterering därav i resp. journaler för båda hamnarna, utskrivning av avlöningslistor, samt föring av övertidsjournal jämte dithörande kortsystem.

6.) *Fartygsjournalerna.*
Införing och kontrollering av upplagshyror för båda hamnarna. Införing och kontrollering av kranhyror i djuphamnen. Införing av hamnavgifter för varor med reguljära fartyg.

7.) *Inventarielistor.* **N:o 82.**

Bokföring över inventarierna på hamnkontoren, verkstäderna och kranarna i äldre hamnen och djuphamnen, jämte uppsikt över hamnkontorets inventarier och nyanskaffningar. *Ang. översyn av lönestaten.*

8.) Kontrollering av alla utgående räkningar.

9.) Förandet av alla utgående hamninkomster.

10.) Deltaga i förekommande utredningar.

11.) Utföra maskinskrivning när så påfordras.

12.) Utföra alla månadsavslut av samtliga journaler.

13.) Utföra årsavslutning av alla debiterade avgifter för båda hamnarna samt därtill hörande uppställningar.

14.) Vid hamnkaptenens frånvaro vid semester o. dyl. sköta kassan jämte övriga inre arbeten i samband därmed.

15.) Uppgörande av diagram.

Utförandet av ovanstående arbetsuppgifter motivera väl, enligt vår uppfattning, att denna befattningshavare placeras i tjugusjunde lönegruppen.

Å *Tekniska verken* består manligt kontorsbiträdes av första klass huvudsakliga arbete i förande av följande böcker.

Försäljningsboken.

Kontrollering, sortering och numrering av försäljningsräkningar, inskrivning i försäljningsboken, införande i avräkning på resp. konton. Summering och avslutning månadsvis av förs.-boken med fördelning till olika konton.

Inköpsboken.

(Endast ett fåtal inköpsräkningar ingår f. n. i avräkn.) Lika förfaringssätt som försäljn.-räkn. med undantag av kontrollering. De övriga inköpsräkningarna sammanföras till ett reversal vid varje utbetalningstillfälle varvid fakt. fördelas på resp. konton.

Avräkningarna.

Införande av under Div. pers. konto förekommande kassaposter från debet- och kreditkassorna, postgiromemorialen och driftjournalen samt ovan nämnda försäljnings- och inköpsräkningar; upprättande av månadsbalanser; utskrivning månadsvis av kravbrev över oguldna avgifter. Vid årets slut summering, saldering och avslutning av avräkningskontona för bokslutet. Vid årsskiftet uträkning av räntan för oguldna ledningsavgifter.

Dessutom på ett affärskontor förekommande göromål såsom betjänande allmänheten med upplysningar m. m.

Det kan i detta sammanhang framhållas att enligt mångas åsikt som äro insatta i förhållandena, borde denna tjänst avlönas efter bokhållarlön, men har organisationen stannat vid att föreslå även denna befattningshavare placerad i tjugusjunde lönegruppen.

Maskinist vid vattenledningsverket.

Föreslås uppflyttning två lönegrupper, hans arbete består i att se till och reparera maskineriet samt passa detsamma både söndag och vardag. Tillsynen

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

av apparater och maskiner förekommer även om natten i många fall. Han har därför ingen regelbunden arbetstid. Under den tid som vattenverket har varit automatiserat har han ej haft någon fridag. Lönenämnden har framhållit att denna befattning troligen kommer att indragas vid nuvarande befattningshavares avgång från tjänsten, även om så kommer att ske anse vi det dock vara en gärd av rättvisa att den nuvarande innehavaren av befattningen uppflyttas i tjugufemte lönegruppen.

Maskinisten vid varmbadhuset.

Denna befattningshavare har på grund av att badmästarebefattningen indragits fått sina arbetsuppgifter i rätt stor utsträckning utökade, varför det anses skäligt att han erhåller en större uppflyttning än den i allmänhet föreslagna.

Den anläggning nämnda befattningshavare har att sköta är, framhålles det, nära 30 år gammal varför det tarvas dagliga reparationer och tillsyn. Arbetslokalerna äro rätt så osunda varför fönster och dörrar måste stå öppna och kan var och en förstå, att arbete i dessa lokaler vid en temperatur av plus 30° C icke är av det angenämaste slaget. När badmästarebefattningen indrogs blev maskinisten anmodad att sköta om kemikalierna till stora simbassängen, vilket fordrar noga tillsyn och skötsel vilket är ett merarbete, men det är inte nog med det, förut då det fanns en badmästare, utförde han en del småarbeten men nu är det maskinisten som skall vara till hands alltid. Med hänvisning till det anförda torde det vara väl motiverat att maskinisten vid varmbadhuset placeras i tjugusjunde lönegruppen.

Maskinist vid el. verket.

Dessa befattningshavare föreslås den allmänna uppflyttningen av två lönegrupper. Maskinisternas arbetsuppgifter äro de vanligen förekommande, de ha att tillse och reglera spänningen å likströmsnätet samt igångsätta, infasa och stoppa generatorerna allt efter belastningens storlek. Vattenverkets drift fordrar mycken tillsyn med igångsättandet och stoppandet av pumparna allt efter vattenförbrukningen och belastningen på nätet. Allt fordrar en mycket noggrann tillsyn, detta gäller även mätare och registreringsapparater.

Maskinisterna ha även att elda värmepannorna för värme till kontoret och el. verket. Maskinmästaren har att tillse och övervaka allt och öva noggrann tillsyn över att allt skötes på ett för verket tillfredsställande sätt, när den maskinist, som har skift, är upptagen av reparationer och andra extra arbeten har maskinmästaren att övertaga dennes vakttjänstgöring.

För dessa befattningshavare tillkommer att de hava ständigt skiftarbete och såväl natt- som sön- och helgdagsarbete.

Det föreslås att maskinisterna måtte placeras i tjugusjunde lönegruppen och att maskinmästaren liksom hitintills dessutom erhålla ett personligt lönetillägg à 800 kr. per år för denna sin befattning.

Ångbåtsmaskinist å bogserbåten Thor.

Innehavaren av denna befattning har avlagt maskinistexamen vari ingår såväl teoretisk som praktisk yrkesutbildning. I hans tjänst ingår jämväl skötsel av ångpannor å sön- och helgdagar varför han ständigt är bunden av

tjänsten, detta gäller även å nätterna då hans arbete är av sådan natur att han vid många tillfällen måste tjänstgöra nattetid. N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Nyligen avslutat avtal för personal vid bogserbåtar har enligt uppgift medfört en löneförbättring av 15 %. Av det anförda torde framgå att begäran om att ångbåtsmaskinisten å bogserbåten Thor skall placeras i tjugusjunde lönegruppen är väl motiverad.

Mätareavläsare vid tekniska verket.

Dessa befattningshavare ha tidigare varit mycket lågt placerade, detta har även i någon mån beaktats av lönenämnden då den föreslagit att dessa befattningshavare skulle uppflyttas två lönegrupper, men detta kan icke anses tillfyllest med den tjänstgöring och det ansvar de ha. De få utöver avläsning även tömma automater varför de även i viss mån måste betraktas som inkasserare. Genom att många abonnenter arbeta hela dagarna få avläsarna lov att besöka efter den ordinarie arbetstidens slut eller före arbetstidens början på morgnarna, vilket medför längre arbetstid för avläsarna. Vi anse det väl motiverat att dessa befattningshavare uppflyttas från tjugutredje till tjugusjunde lönegruppen.

Gasverkseldare.

Dessa befattningshavare hava skiftarbete och ha således sitt arbete förlagt till såväl natt- som sön- och helgdagar. De hava även ett mycket ansvarsfullt arbete med skötsel av verket samt tillsyn av apparater m. m. För dessa befattningshavare föreslås den allmänt föreslagna uppflyttningen av två lönegrupper, alltså från tjugufemte till tjugusjunde lönegruppen.

Brandförman.

För denna befattningshavaregrupp hänvisas till den allmänna motiveringen som tidigare i denna skrivelse finnes angiven för brandmännen, och föreslås att brandförmännen placeras i tjuguåttonde lönegruppen.

Arbetsförman vid drätselkammaren.

Vid löneregleringen 1931 ansågs det skäligt att dessa befattningshavare placerades i samma lönegrupp som förmän vid tekniska verket, nu har lönenämnden föreslagit arbetsförmännen vid drätselkammaren i en lägre lönegrupp än vissa förmän vid tekniska verken vilket vi anse oriktigt och som stöd för denna vår uppfattning få vi å denna grupps vägnar anföra följande: Då man vid pågående förhandling om löne- och anställningsvillkor för ovannämnda grupper av befattningshavare velat göra gällande att tekniska verkens förmän i de olika branscherna skulle vara mer överhopade med arbeten än vid byggnadskontoret är detta ej med verkligheten överensstämmande. På grund av stadens snabba utveckling under senare år må det väl stå klart för varje omdömesgill person att arbetsuppgifterna öka i lika hög grad för samtliga institutioner. Det är ju särskilt gatunätet i stadens utkanter som växer i allt snabbare takt år efter år. Vid tekniska verken har man sedan många år ansett det nödvändigt att ställa automobil till förmännens förfogande, då däremot vid byggnadskontoret man alltjämt är hänvisad till velocipeden som fortskaffningsmedel.

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Det är väl ej längre till arbetsplatserna då ledningar skall anläggas i gatorna än då dessa skall byggas. Vad kvalifikationen beträffar torde denna grupp av befattningshavare vara jämställd på var sitt område. Det är årtiondens praktiska verksamhet på olika områden som skapat dessa.

Det förtjänar i detta sammanhang att påpekas den omständigheten att vid byggnadskontoret för några år sedan vid en förmans avgång denna befattning indrogs och dennes arbete lades på de kvarstående trots att arbetsuppgifterna år efter år ökats.

Under föregående år omlades tidrapporteringen vid byggnadskontorets arbeten med införande av nya arbetsböcker. Om man därvid visserligen åstadkommit en minskning av (den obetalda) övertiden på kontoret vissa kvällar i veckan så har detta arbete nu i stället förlagts till hemmet där arbetsförman efter varje slutad arbetsdag i två exemplar skall bokföra vad varje man i arbetslaget arbetat med under dagens lopp och fördela denna tid på olika arbetskonton samt kontrollera att dessa tidsuppgifter stämma. Då det ofta förekommer att samma arbetare sysselsättes på flera arbeten om dagen och förmannen, bortsett från detta, som regel har att övervaka tre och fyra arbetsplatser betyder detta ett övertidsarbete om en och en halv timme per arbetsdag. Detta undvikes vid tekniska verken där ett annat system tillämpas.

Vi anse att även drätselkammarens arbetsförmän böra placeras i tjugunionde lönegruppen.

Kranmaskinistförman.

För denna befattningshavare har lönenämnden bifallit organisationens hemställan om att han måtte placeras i tjugunionde lönegruppen. Nuvarande innehavaren av denna befattning har dock redan år 1936 hos hamnstyrelsen hemställt att bliva placerad i trettionde lönegruppen. Avskrift av denna hemställan bifogas, se Bil. II.

På grund av den utökade arbetstid denna befattningshavare fått sedan en längre tid tillbaka och jämväl på grund av hans ökade arbetsuppgifter, hemställes att hans uppflyttning från tjugusjunde till tjugunionde lönegruppen måtte räknas retroaktivt från och med den 1 juli 1937.

Mätarejusterareförman vid gasverket har sig ålagt att leda och fördela arbete vid justering och uppsättning av samtliga vatten- och gasmätare varav finnes 2.500 st. vattenmätare och 9.200 st. gasmätare. Dessutom handhaves avsyning och tillsyn av alla rörinstallationer som utföras inom staden av en avsynare som sorterar under förmannen, avhjälpande av uppkomna fel på inomhusinstallationer jämte förbrukningsapparater såsom gasspisar, gasbadkaminer, gaseldade tvättmaskiner och apparater av alla förekommande slag, för dessa arbetens utförande finnes 9 man. Gasgatubelysningen med 2 st. lykttändare sorterar också under samma förman, samt 2 st. snickare som har att utföra allt snickeriarbete vid tekniska verken, tillsammans 13 man att leda och fördela arbetet ibland.

Till förmannens bostad finnes tjänstetelefon till vilken allmänheten är hänvisad vid fel uppkomna efter den ordinarie arbetstidens slut, då ingen felmontör finnes avdelad för tjänstgöring utom ordinarie arbetstiden blir det för för-

mannen ej så stor sammanhängande fritid. Hans placering i den föreslagna tjugunionde lönegruppen är således mycket väl motiverad. N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Det må framhållas att *förrådsförmannen vid drätselkammarens förråd* var före 1929 års lönereglering i lönehänseende jämställd med övriga förmän.

Genom den omorganisation som skedde vid årsskiftet så ökades arbetet i avsevärd grad, och har det blivit ganska påfrestande för nerverna och minnet.

Till arbetet hör ju, att värdera alla både till och ifrån arbetsplatsen inkommande verktyg, så att kostnaderna för dess slitning må bli någotsånär rättvist fördelade på varje arbetsplats.

Arbetets art och ansvar är — om han söker göra sitt bästa — så pass jämförbart med övriga förmäns att inordnandet i samma lönegrupp är väl motiverat, varför han föreslås uppflyttad till tjugunionde lönegruppen.

Arbetsförmannen vid Malma grusgrop.

Vad beträffar förmannen vid stadens grustag har denna befattning alltsedan den tillsattes som extra förman, räknats till samma lönegrupp som förmännen i övrigt men utan åtnjutande av ålderstillägg. Han övervakar visserligen endast en arbetsplats men denna är så långt belägen från staden, att han varje dag nödgas förse sig med matsäck för dagen. Detta borde berättiga till dagtraktamente, men detta förekommer ej. Han har även ekonomiskt ansvar genom att upptaga avgifter för försålt grus och annat material. Hans placering i en lägre lönegrupp förefaller därför synnerligen omotiverad, varför han föreslås uppflyttad till tjugunionde lönegruppen.

Renhållningsförmannen har hitintills varit placerad så lågt som i tjugufemte lönegruppen, vilket måste anses vara orättvist med hänsyn till hans arbetsuppgifter och arbetstid. Då det synes ha varit oklart vari hans arbetsuppgifter bestå, ha vi ansett detta böra noggrant angivas. Hans huvudsakliga arbetsuppgifter och arbetstid framgår av följande: Att föra dagsverkslistor samt rapporter över bilarna. Ha översikt över körböckerna. Öva tillsyn över åkdon, maskiner och stall. Uppsikt över soptippen med minst ett besök varje dag. Kl. 6.30 måste han vara på samlingsplatsen vid stallet för utskrivning av hämtningskvitton och fördelning av budningslistor och arbete, samt ombyte av eventuellt skadad handredskap, för att vara färdig kl. 7 då arbetet börjar. Därefter till fabriken cirka 1½ timme för diverse göromål och tillsyn. Därifrån ut på de olika områdena, som äro mycket spridda, för att övervaka hämtningen och tillse att soptunnorna äro hela och innehållet torrt. Vid ev. anmälningar om skadegörelse, som uppkommit vid hämtning (till exempel på grindar, stolpar, husknutar, gräsmattor m. m.) utforska när och hur det tillgått. Middag kl. 11.30 till 12.45, då han åter måste vara på samlingsplatsen för ev. tillägg eller ändringar i dagsprogrammet. Kl. 1 em. börjar arbetet och pågår enligt samma ordning som på förmiddagen till omkring kl. 4 em., då det åter fordras en stunds arbete och tillsyn i fabriken. Omkring kl. 4.45 em. skall han vara på kontoret vid Kristiansborg för att redovisa influtna pengar för dagen samt uttaga hämtningslistor till följande dag, och oftast blir det ej klart förrän kl. 5.30 em. Av ovanstående framgår, att hans placering i tjugunionde lönegruppen, alltså i samma lönegrupp som övriga förmän, icke är omotiverad.

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Brandmästare. För dessa befattningshavare hänvisas till den allmänna motiveringen, som tidigare i denna skrivelse framförts rörande brandmännens arbetsförhållanden, därtill kan även tilläggas, att vid jämförelse med motsvarande befattningshavare i andra städer så är brandmästarna i Västerås lågt avlönade även vid bifall till vårt förslag, om att de måtte uppflyttas till trettioförsta lönegruppen.

Arbetsförman vid tekniska verken. Denne befattningshavare har av lönenämnden föreslagits en grupp lägre i lönehänseende än de övriga förmännen vid verket, vilket vi anse vara oriktigt med hänsyn till hans arbetsuppgifter, vilka vi här nedan i huvudsak redogöra för.

Han har att skriva tid för samtliga anställda arbetare, vilka sommartid uppgå till 100—110 man. (Den ordinarie arbetsstyrkan är 70 man.) Se till att alla transporter med 8 bilar och 4 hästskjutsar utföras för tekniska verken till de olika arbetsplatserna. Får utdela alla förskott och avlöningar till samtliga arbetare. Tillse att alla gator bli iordningställda efter ledningsarbetenas utförande, samt uppmätning av stensättning m. m. Övervakning av 4 st. luftkompressorer, motorpumpar och bilar. De tider, då rörnätsförmannen har semester eller vid dennes sjukdom eller tjänstledighet, får arbetsförmannen även vikariera för denne. Därtill kommer, att han icke erhåller någon övertidsersättning för det sön-, helg- och nattarbete, som ofta förekommer. Vi anse framställningen om denne befattningshavares jämställande med övriga förmän vid tekniska verken välmotiverad och föreslå, att han måtte placeras i tjugunionde lönegruppen.

Verkmästare vid drätselkammaren. Beträffande verkmästaren vid byggnadskontoret har denne placerats åtskilliga lönegrader lägre än företrädaren, fastän hans omfattande arbetsuppgifter många gånger närmar sig bristningsgränsen för vad en person kan prestera.

Det är ej många dagar han kan åtnjuta en ordentlig måltidsrast och får ofta vid hemkomsten expediera och mottaga en mängd telefonsamtal. Detta bestyrkes av den omständigheten, att hans bostadstelefon på grund av ökad belastning uppförts i en högre samtalsgrupp, vilket han ej åtnjuter någon ersättning för. Man kan även utan överdrift säga, att han i praktisk yrkeskunnighet är minst jämställd med företrädaren men i teoretiskt hänseende överlägsen, därigenom att verkmästaren genomgått byggmästareskola. Den placering som begärts för honom måste därför betraktas som synnerligen hovsam. Lönenämndens benägenhet att undervärdera ifrågavarande befattningshavare är ej ägnat att skapa arbetsglädje och en känsla av att vara förstådd i strävan att göra det bästa möjliga av tjänsten. Det kan tvärtom skapa olust och bekymmer hos vederbörande och resultatet kan icke bliva fördelaktigt för någondera parten. Vi anse, att verkmästaren vid drätselkammaren bör placeras i trettiotredje lönegruppen eller om detta icke kan bifallas i trettioandra lönegruppen, men att han i det senare fallet omedelbart måtte få räkna sig tillgodo minst ett ålderstillägg.

Ångbåtsbefälhavare på bogserbåten Thor.

Denna befattningshavare har föreslagits uppflyttning två grupper, vilket

måste anses väl befogat med hänsyn dels till de allmänna löneförbättringar, som tillkommit för motsvarande befattningshavare hos andra arbetsgivare, dels också med hänsyn till ifrågavarande befattningshavares tjänst. Hans arbetstid är ej reglerad, utom å de dagar, då inga båtar väntas in i Västerås hamn, under vilka dagar arbete förekommer ombord å bogserbåten mellan kl. 7 och 17. Ångbåtsbefälhavaren måste alltid passa de tider, då bogseringen skall utföras i hamnen för såväl ut- som ingående båtar, detta oavsett om det är natt eller dag, söcken- eller helgdag. **N:o 82.** *Ang. översyn av lönestaten.*

Endast under en månad av året ligger bogserbåten i regel upplagd, nämligen under den tid pannrengöring måste förekomma. Detta sker i regel under februari eller mars månad och har befattningshavarna som äro anställda å båten att uttaga sin semester under denna tid. De kunna alltså aldrig erhålla semester sommartiden, vilket är en stor olägenhet. Enligt ångbåtsbefälhavarens egna uppgifter har han under 14 års anställning icke under någon sommar haft någon söndag ledig och ej heller någon semester förlagd till sommartiden. Vi anse, att ångbåtsbefälhavarens placering i trettioandra lönegruppen är väl motiverad.

Vaktmästare å köttbesiktningsbyrån ha vi ansett bör placeras i samma lönegrupp som hälsovårdstillsyningsmännen, vilka av lönenämnden föreslagits placerade i tjugusjunde lönegruppen. Som motiv därför utöver de allmänna synpunkterna kan framhållas, att vaktmästaren har att utföra samma arbete som hälsovårdstillsyningsmännen, varför dessa befattningshavare bör likställas i lönehänseende. Då det vid förhandlingarna rått oklarhet om, vilka arbetsuppgifter, som åvila vaktmästaren, få vi härmed meddela följande av honom själv lämnade uppgifter därom.

Hans arbetstid börjar måndag, tisdag, torsdag och fredag 6.30 fm. Efter besiktningens slut städning av hallen och kontorsrummen. Onsdag är byrån öppen 5—6 em. Under den kalla årstiden skötsel av värmepannan minst 2 gånger dagligen, på 8 månader av året är han alltså inte helt ledig någon helgdag. Efter arbetet vid byrån är han hälsovårdstillsyningsman och har tillsyn av ett distrikt, och sedan den 1 april 1937 har han att utföra all desinfektion i staden.

Då vaktmästaren som av ovanstående framgår tillika är hälsovårdstillsyningsman, synes det vara riktigt att framställningen om hans placering i samma lönegrupp som hälsovårdstillsyningsmännen bifalles.

Utöver de här ovan för varje befattningshavaregrupp anförda motiveringarna få vi även såsom allmänna skäl anföra, att de ringa löneökningar som av lönenämnden föreslagits för de befattningshavaregrupper det här gäller icke kunna anses stå i proportion till vad många andra löntagare inom landet erhållit vid de senaste årens lönerörelser. En så obetydlig ökning av lönerna som de av nämnden föreslagna medför dessutom att de lägre befattningshavarna, vilka det här gäller, vid den allra minsta stegring av levnadskostnaderna ovillkorligen bliva nödsakade att ånyo begära löneförbättring för att kunna uppehålla en nöjaktig levnadsstandard.

Med hänvisning till vad här ovan anförts få vi vördsammast hemställa att stadsfullmäktige med frånträdande av lönenämndens förslag i de fall detsamma icke sammanfaller med vår hemställan, måtte besluta bifalla följande

N:o 82. förslag till placering i lönegrupper av de befattningshavare som tillhöra under-
Ang. översyn av lönestaten. tecknad organisation och för vilka vi således har att föra talan:

att *Tvättföreståndarinnan och kokerskan vid ålderdomshemmet* placeras i 3:dje lönegruppen;
att *Körkarlar vid drätselkammaren* placeras i 24:de lönegruppen;
att *Eldare vid stadshotellet* placeras i 24:de lönegruppen;
att *Eldare vid varmbadhuset* placeras i 24:de lönegruppen;
att *Renhållningsarbetare* placeras i 25:te lönegruppen;
att *Chaufför vid renhållningsverket* placeras i 26:te lönegruppen;
att *Brandman* placeras i 26:te lönegruppen;
att *Extra brandman* placeras i 25:te lönegruppen;
att *Ambulansförare (s. k. ambulansvikarie)* efter ett års provtjänstgöring — under vilken tid han åtnjuter samma löne- och andra förmåner som extra brandman — uppföres i lönestaten och erhåller samma förmåner som brandman och således placeras i 26:te lönegruppen;
att *Manligt kontorsbiträde av första klass å byggnadskontoret* placeras i 27:de lönegruppen;
att *Manligt kontorsbiträde av första klass å tekniska verkens kontor* placeras i 27:de lönegruppen.
att *Manligt kontorsbiträde å Hamnkontoret* placeras i 27:de lönegruppen;
att *Maskinist vid vattenledningsverket* placeras i 25:te lönegruppen;
att *Maskinist vid varmbadhuset* placeras i 27:de lönegruppen;
att *Maskinist vid el. verket* placeras i 27:de lönegruppen och att maskinmästaren som hitintills därutöver erhåller ett personligt lönetillägg à 800 kr pr år;
att *Ångbåtsmaskinisten å bogserbåten Thor* placeras i 27:de lönegruppen;
att *Mätareavläsare vid tekniska verken* placeras i 27:de lönegruppen.
att *Gasverkseldare* placeras i 27:de lönegruppen;
att *Brandförman* placeras i 28:de lönegruppen;
att *Arbetsförman vid drätselkammaren* placeras i 29:de lönegruppen;
att *Arbetsförman vid tekniska verken* placeras i 29:de lönegruppen;
att *Kranmaskinistförman* placeras i 29:de lönegruppen och att den förhöjda lönen för denna befattningshavare måtte utgå retroaktivt från och med den 1 juli 1937;
att *Mätarejusteringsförman vid gasverket* placeras i 29:de lönegruppen;
att *Förrådsförmannen vid drätselkammarens förråd* placeras i 29:de lönegruppen;
att *Arbetsförman vid Malma grusgrop* placeras i 29:de lönegruppen;
att *Renhållningsförman* placeras i 29:de lönegruppen;
att *Brandmästare* placeras i 31:sta lönegruppen;
att *Verkmästare vid drätselkammaren* placeras i 33:dje lönegruppen eller om detta icke kan bifallas, att han placeras i 32:dra lönegruppen och att han i så fall äger rätt att från den 1 jan. 1938 tillgodoräkna sig ett ålderstillägg;
att *Ångbåtsbefälhavare på bogserbåten Thor* placeras i 32:dra lönegruppen;
att *Vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån* placeras i samma lönegrupp som hälsovårdstillsyningsmännen, dock i varje fall icke lägre än i 27:de lönegruppen, samt

att där icke annorlunda här ovan hemställts, de löneförbättringar som av stadsfullmäktige beslutas, måtte få retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1938. N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Stockholm den 19 april 1938.

Svenska Kommunalarbetareförbundet

Thure Andersson.

Västerås den 21 april 1938.

För Västerås kommunalarbetares samorganisation

Sven Westling.

För Sv. Kommunalarbetareförbundets avd. n:r 116, Västerås:

Ernst Johansson.

Ernst Andersson.

Helge Hjorth.

För Sv. Kommunalarbetareförbundets avd. n:r 144, Västerås:

Teodor Bergqvist.

Erik Nilsson.

A. G. Westlin.

Till Lönenämnden i Västerås.

Polisföreningen "Kamraterna" härstädes, lokalavdelning av Svenska Polisförbundet, som lämnats tillfälle att yttra sig över Lönenämndens förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare, evad förslaget avser befattningshavare vid härvarande poliskår, får med anledning därav vördsamt anföra följande:

Föreningen, som med stor tacksamhet tagit del av det av Lönenämnden uppgjorda löneförslaget, finner dock fortfarande att den i skrivelserna av den 13 oktober 1936 och den 2 april 1937 framförda begäran om att samtliga befattningshavare vid poliskåren måtte uppflyttas tre lönegrupper varit såväl rimlig som väl motiverad, särskilt med avseende på de fordringar som efter gällande polislag ställes på polismännen och den tjänstgöring de ha att fullgöra, vilket utförligt motiverats i förenämnda skrivelse av den 2 april 1937.

Poliskommissarien, som personligen ansett sig missgynnad i det föreliggande löneförslaget, har till föreningen inlämnat nedanstående skrivelse, vilken föreningen beslutat skulle här in extenso intagas:

"Beträffande lönen för poliskommissarie i Västerås har Lönenämnden föreslagit en höjning av en lönegrupp. Denna höjning synes vara oskäligt låg och oproportionell vid jämförelse med lön för motsvarande befattningshavare i de städer, vilka torde hava legat till grund för förslag till höjning för andra befattningshavare.

N:o 82. *Ang. översyn av lönestaten.*

Någon skillnad i arbetsuppgifter för poliskommissarien i Västerås i förhållande till motsvarande befattning i jämförda städer synes icke kunna hava motiverat förslaget. Väl är poliskommissarie i en del andra städer föreståndare för såväl ordnings- som kriminalpolisavdelning, men i ett stort antal städer som jämförts, är poliskommissarien föreståndare för endast ordningsavdelning. I Västerås är poliskommissarien föreståndare för dels ordningsavdelningen och dels ordonnansavdelningen, där ett stort antal ärenden handläggas, vilka i vissa andra städer åvila kriminalavdelningen. Beträffande förvaltningsförhållanden handhar poliskommissarien i Västerås även i viss utsträckning kriminalavdelningen. Dessutom bestrider poliskommissarien i Västerås befattningen som luftskyddschef, vilken befattning eljest i regel åvilar polismästare eller polischef. Vidare är i Västerås bland annat handläggandet och avgörandet av ärenden, som skola överlämnas till allmänne åklagaren, ålagt poliskommissarien enbart, i motsats till vad fallet är i vissa städer, där polismästare finnes.

Enär andra befattningshavare, vilka anställts senare än nuvarande poliskommissarien i Västerås, vid nu föreslagen höjning icke blivit lidande av det förhållandet, att de nyligen tillträtt befattningen, synes ej heller någon sådan personlig synpunkt hava utgjort ledning vid föreslående av löneförhöjning evad det gäller poliskommissarie.

På grund av vad ovan och i övrigt i ärendet anförts får jag vördsamt hemställa, att beträffande poliskommissarie i Västerås, lönen för densamme måtte höjas med dels tre lönegrupper och dels beklädnadsbidrag med belopp, som kan anses skäligt."

Västerås den 8 april 1938.

För polisföreningen "Kamraterna", lokalavdelning av Svenska Polisförbundet:

GUSTAV PERSSON.
Ordförande.

/Enok Svalberg.
Sekreterare.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1938 Den 30 juni XIII

N:o 83.

Drätselkammarens m. fl. skrivelser ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige tillsatte den 24 februari 1938 en kommitté för utredning av frågan rörande omorganisation av befattningarna vid rådhusrätten och magistraten och i samband därmed stående frågor.

Efter verkställd utredning har kommittén i skrivelse till stadsfullmäktige av den 31 nästlidne maj, som till drätselkammaren för förberedande utlåtande överlämnats, avgivit betänkande och inkommit med förslag.

Efter verkställd beredning får drätselkammaren i ärendet anföra följande.

I likhet med kommittén finner drätselkammaren tidpunkten för en omorganisation i enlighet med kommitténs förslag vara väl vald med tanke på att till hösten icke mindre än tre befattningar vid rådhusrätten och magistraten stå vakanta.

Det av kommittén framlagda förslaget att magistraten i fortsättningen skall bestå av en borgmästare och tre lagfarna rådmän ävensom att en polismästaretjänst skall inrättas och förenas med stadsfiskalstjänsten finner drätselkammaren, såvitt på kammarens bedömande kan ankomma, välbetänkt. Drätselkammaren har genomgått och granskat det av kommittén uppgjorda förslaget till arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten samt lönestat för stadsfiskalen och polismästaren ävensom instruktion för polismästaren och har härvid icke funnit anledning att göra några erinringar emot förslaget i dessa delar. Likaså har drätselkammaren genomgått de vid betänkandet fogade ekonomiska kalkylerna och har därvid endast funnit anledning påpeka, att kommittén vid uppgörandet av tablån över omorganisationens ekonomiska konsekvenser för staden räknat med slutlöner enligt den föreslagna lönestaten. Emellertid komma ifråga om åtminstone tre befattningar begynnelselöner till en början att tillämpas, varför det ekonomiska resultatet av omorganisationen åtminstone till en början kommer att ställa sig åtskilligt gynnsammare för staden än tablån utvisar.

Såsom ovan framhållits har kommittén föreslagit inrättandet av en polismästaretjänst, som skulle förenas med stadsfiskalsbefattningen. Genomförandet av förslaget i denna del har dock gjorts beroende av stadsfiskalen E. V. Peterssons avgång från stadsfiskalstjänsten. Vid kommittébetänkandets uppgörande hade en av kommittén förutsatt uppgörelse med stadsfiskal Petersson om avgång från tjänst redan den 1 januari 1939 ännu icke kunnat åstadkommas. Sedermera har emellertid kommittén i skrivelse till stadsfullmäktige av

N:o 83. *Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.*

den 13 innevarande juni meddelat, att uppgörelse träffats med stadsfiskal Petersson, ävensom gjort framställning om härav betingade beslut. Sedan ifrågavarande skrivelse till drätselkammaren för beredning överlämnats, får drätselkammaren tillika i detta sammanhang yttra sig om detta tillägg till kommitténs betänkande.

Frågan om stadsfiskal Peterssons avgång från tjänst står i sådant sammanhang med genomförandet av omorganisationsförslaget i dess helhet, framförallt i fråga om indragningen av assessorstjänsten vid magistraten och överflyttande av åtskilliga av magistratens arbetsuppgifter på den nye befattningshavare, som skall efterträda stadsfiskal Petersson, att det måste anses som en vägande fördel för staden att i ett sammanhang få samtliga av omorganisationen berörda frågor genomförda. Då härtill kommer, att polischefsskapet, såsom förhållandena nu ligga till, måste ordnas ju förr desto hellre samt stadsfiskal Peterssons föreslagna avgång medgiver att staden redan vid nästkommande årsskifte kan erhålla en polismästare, har drätselkammaren icke tvekat att hos stadsfullmäktige tillstyrka den av kommittérade åvägabragta preliminära uppgörelsen med stadsfiskal Petersson. De kostnader, som staden ådrager sig genom godtagande av denna uppgörelse, böra icke enligt drätselkammarens förmenande få anses hindra uppgörelsen, då så vägande fördelar för staden, som nyss angivits, vinnas genom stadsfiskal Peterssons förtida avgång. I sammanhang härmed vill drätselkammaren ock hänvisa till ovannämnda påpekande, att de ekonomiska konsekvenserna av omorganisationens genomförande i dess helhet under de första åren ställa sig betydligt gynnsammare än enligt kommitténs tablå.

Med åberopande härav får drätselkammaren sålunda hos stadsfullmäktige tillstyrka, att fullmäktige ville besluta

att antaga och godkänna i ärendet upprättat förslag till ny arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Västerås;

att borgmästaren Thorwald Bergquist skall, från och med den dag då han övergår å den nya lönestaten, åtnjuta ett personligt lönetillägg av 3.000 kronor per år;

att tredje rådmannen Gunnar Hedenström, under förutsättning att han förklarat sig villig att övergå å den nya lönestaten och godkänt de för dess tillämpning stadgade villkor och bestämmelser, från och med den dag berörda arbetsordning och lönestat träder i kraft, skall med placering i 4. lönegraden äga tillträda befattningen såsom civilrådman, skolande för sådant fall det i 15 § av arbetsordningen och lönestaten stadgade förbudet för befattningshavare vid rådhus-

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

rätten och magistraten att tillika innehava avlönad befattning i enskild tjänst under en tid av tre år från nämnda dag icke tillämpas å den av rådmannen Hedenström innehavda befattningen såsom ombudsman hos Västmanlands läns sparbank;

att vid stadsfiskalen E. V. Peterssons avgång från stadsfiskalstjänsten såsom polismyndighet i Västerås inrätta en poliskammare med polismästare såsom ende ledamot;

att godkänna i ärendet uppgjort förslag till lönestat för stadsfiskalen och polismästaren i Västerås;

att antaga i ärendet uppgjort förslag till instruktion för polismästaren i Västerås;

att hos Kungl. Maj:t göra framställning om stadfästelse av samtliga här förut angivna beslut;

att tillförbinda staden, att, därest stadsfiskalen Petersson avgår från sin befattning med 1938 års utgång, och på sätt han förbundit sig avstår från på tiden därefter belöpande sportler, tilldela honom avlöning på övergångsstat till dess han uppnår pensionsåldern med 700 kronor per månad under år 1939 och 650 kronor per månad för återstående tid;

att förklara stadsfiskalen Petersson berättigad att vid erhållande av pension såsom tjänsteår tillgodoräkna sig även den tid han åtnjutit avlöning på övergångsstat; samt

att hos Kungl. Maj:t anhålla om medgivande att stadsfiskalsbefattningen i Västerås må, sedan stadsfullmäktiges beslut om inrättande av en poliskammare i Västerås vunnit stadfästelse, återbesättas med ordinarie innehavare.

Västerås den 16 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan kommittén för utredning av frågan om omorganisation av magistraten och rådhusrätten i Västerås i sitt till stadsfullmäktige avgivna betänkande bland annat föreslagit inrättande av en polismästaretjänst, som skulle förenas med stadsfiskalsbefattningen, så har nu kommittén i skrivelse till stadsfullmäktige av den 13 innevarande juni lämnat meddelande och framlagt förslag med anledning av att preliminär uppgörelse träffats med stadsfiskal Petersson om avgång från den av honom innehavda stadsfiskalsbefattningen redan den 1 januari 1939. Ifrågavarande skrivelse, som till lönenämnden för förberedande utlåtande överlämnats, föranleder nämnden till följande yttrande.

Otvivelaktigt torde det vara en vägande fördel för staden att redan den 1 januari 1939 kunna få en polismästare anställd härstädes. Frågan om stadsfiskal Peterssons förtida avgång från tjänst synes även äga sådan anknytning till omorganisationsförslaget i dess helhet, att dess gynnsamma genomförande påfordrar en lösning av samtliga i samband därmed stående frågor i ett sammanhang. Emot dessa synpunkter måste dock, enligt lönenämndens förmenande, vägas hänsynen till de kostnader, som staden ådrager sig genom att godtaga den preliminära uppgörelsen med stadsfiskal Petersson. Lönenämnden har fördenskull låtit verkställa beräkning över merkostnaderna för staden vid stadsfiskal Peterssons avgång från tjänst den 1 januari 1939 jämfört med om han kvarstår i tjänst till uppnådd pensionsålder, som inträffar den 1 april 1942, och har därvid funnit att merkostnaderna ungefärligen motsvara lönen till den nye befattningshavaren såsom stadsfiskal och polismästare. Dessa merkostnader torde dock till viss del uppvägas av besparingar i utgifter, som säkerligen komma att nödvändiggöras, därest åtskilliga av magistratens arbetsuppgifter icke skulle kunna omedelbart överflyttas på polismästaren i samband med omorganisationens genomförande i övrigt. Den av lönenämnden verkställda kostnadsberäkningen torde även få behandlas med en viss varsamhet med tanke på andra inverkande omständigheter, som torde vara svåra att på sakens nuvarande ståndpunkt siffermässigt fixera.

Med hänsyn till de rätt avsevärda kostnader, som i varje fall måste anses förenade med den ifrågasatta uppgörelsen med stadsfiskal Petersson, är det med tvekan, som lönenämnden tillstyrker förslaget. Bidragande till denna lönenämndens tveksamhet äro ock de kända förhållanden, som aktualiserat frågan om stadsfiskal Peterssons förtida avgång.

Lönenämnden får sålunda förklara sig icke hava något att erinra emot att stadsfullmäktige besluta i enlighet med kommitténs ifrågavarande tilläggsförslag.

Västerås den 16 juni 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Kommittén för utredning av frågan om omorganisation av magistraten och rådhusrätten i Västerås har i sitt till stadsfullmäktige avgivna betänkande, bl. a. föreslagit inrättande av en polismästaretjänst, som skulle förenas med stadsfiskalsbefattningen, men samtidigt meddelat, att denna även polisväsendet berörande del av omorganisationen icke kunde sättas i verket, så länge den nuvarande stadsfiskalen kvarstode i tjänst, ävensom att försök att genom överenskommelse med stadsfiskalen Petersson få denna angelägenhet ordnad så, att stadsfiskalen Petersson med innevarande års utgång lämnade sin befattning och inginge på övergångsstat icke lett till resultat, i följd varav med genomförandet i praktiken av denna del av omorganisationen måste tillsvidare få anstå.

Sedan betänkandet avgivits har dock efter ytterligare förhandlingar stadsfiskalen Pettersson i enlighet med en till kommittén avlämnad förbindelse förklarat sig villig avgå från tjänsten med innevarande års utgång under följande villkor:

Från och med den 1 januari 1939 och intill dess befattningshavaren inträder i pensionsåldern utgår till honom från stadskassan lön på övergångsstat med 700 kronor per månad under år 1939 och med 650 kronor per månad under återstående tid.

Vid inträde i pensionsåldern erhåller befattningshavaren samma pension, som han skolat erhålla, om han kvarstått i tjänsteutövning till uppnådd pensionsålder.

Med lämnandet av tjänsten den 1 januari 1939 avstår befattningshavaren till Västerås stad alla med stadsfiskalsbefattningen förenade sportler, i den mån de ej härflyta från honom tillkommande andel i böter, som utdömts före den 1 januari 1939, vilka, även om de inflyta efter nämnda tid, skola tillfalla honom.

Kommittén hade väl utgått ifrån, att en för staden något fördelaktigare uppgörelse borde kunnat åstadkommas än att stadsfiskalen Petersson, såsom enligt hans förbindelse skulle bliva fallet, skulle intill dess han inträder i pensionsåldern eller den 1 april 1942, utan att tjänstgöra, åtnjuta näranog oavkortade löneförmåner. Som emellertid en förmånligare uppgörelse under hand ej synes vara möjlig och en reglering tvångsvis av ifrågavarande angelägenhet ej är genomförbar samt då det i övrigt, på sätt kommittén i sitt huvudbetänkande framhållit, är synnerligen önskvärt, att även nu förevarande del av omorganisationen snarast möjligt kommer i tillämpning, tvekar kommittén ej att förorda en uppgörelse enligt den förbindelse stadsfiskalen Petersson avgivit.

Enligt ett Kungl. brev den 15 juni 1935 får ej stadsfiskalstjänst återbesättas utan Kungl. Maj:ts särskilda tillstånd. Det torde därför vara lämpligt, att framställning om sådant tillstånd beslutas i nu förevarande sammanhang.

Kommittén får på grund av det anförda såsom tillägg till sitt förut avgivna förslag beträffande omorganisation av magistraten och rådhusrätten hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

att tillförbinda staden, att, därest stadsfiskalen Petersson avgår från sin befattning med 1938 års utgång, och på sätt han förbundit sig avstår från på tiden därefter belöpande sportler, tilldela honom avlöning på övergångsstat till dess han uppnår pensionsåldern med 700 kronor per månad under år 1939 och 650 kronor per månad för återstående tid;

att förklara stadsfiskalen Petersson berättigad att vid erhållande av pension såsom tjänsteår tillgodoräkna sig även den tid han åtnjutit avlöning på övergångsstat;

samt att hos Kungl. Maj:t anhålla om medgivande att stadsfiskalsbefattningen i Västerås må, sedan stadsfullmäktiges beslut om inrättande av en poliskammare i Västerås vunnit stadfästelse, återbesättas med ordinarie innehavare.

Västerås den 13 juni 1938.

EINAR KEIJSER.

/Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige tillsatte den 24 februari 1938 en kommitté för utredning av frågan rörande omorganisation av befattningarna vid rådhusrätten och magistraten och i samband därmed stående frågor.

Efter verkställd utredning har kommittén i skrivelse till stadsfullmäktige av den 31 nästlidne maj, som till lönenämnden för förberedande utlåtande överlämnats, avgivit betänkande och inkommit med förslag.

Lönenämnden får nu i ärendet anföra följande.

Tidpunkten för en omorganisation av rådhusrätten och magistraten synes vara väl vald med tanke på att icke mindre än tre befattningar stå vakanta till hösten.

Det av kommittén framlagda förslaget om att magistraten i fortsättningen skall bestå av en borgmästare och tre lagfarna rådmän synes välbetänkt. Vad angår den föreslagna arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten har lönenämnden, såvitt på nämndens bedömande kan ankomma, icke någon erinran att framställa. De föreslagna lönerna för borgmästare och rådmän synas efter lönenämndens bedömande icke böra föranleda någon invändning. Lönen till borgmästaren är ju satt med beaktande av hans hittillsvarande inkomster av tjänsten. Rådmanslönerna synas vara väl avvägda med tanke på kravet att

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

en domare bör beredas en sådan ekonomisk grundval, att han i sin domaregärning kan uppträda med erforderlig självständighet gentemot den rättssökande allmänheten och icke heller skall behöva åtaga sig mindre lämpliga bisysslor för att uppnå en standardmässig inkomst. Med de föreslagna lönerna föreligger en fullgod grund för det av kommittén föreslagna förbudet för befattningshavarna att innehava bisysslor. I fråga om en befattningshavare, nämligen rådman Hedenström, har föreslagits en övergångstid på tre år för tillämpningen av detta förbud i fråga om dennes syssla såsom ombudsman hos Västmanlands läns sparbank. Lönenämnden har häremot icke något att erinra.

Enligt kommitténs förslag skall en ny befattning såsom stadsfiskal och polismästare inrättas. Kommittén har tänkt sig att denna befattning skall inplaceras i 50. lönegruppen av stadens lönestat. I den mån på lönenämnden kan ankomma att pröva lämpligheten av inrättandet av denna nya tjänst, synes icke några anmärkningar kunna riktas mot förslaget i denna del. Befattningens inplacering i 50. lönegruppen synes innebära en lämplig avvägning av lönen.

Uti 17 och 18 §§ i förslaget till arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten samt uti 5 och 6 §§ i förslaget till lönestat för stadsfiskalen och polismästaren har stadgats, att för befattningshavarna skola i tillämpliga delar gälla allmänna villkor och bestämmelser i den för stadens ordinarie befattningshavare fastställda lönestaten ävensom att befattningarna skola upptagas i pensionsstaten för Västerås stads ordinarie befattningshavare. Lönenämnden biträder i denna del kommitténs förslag.

Av kommittén har föreslagits bestämmelser i fråga om semester, som tillägga borgmästaren en och en halv månads semester årligen, rådmännen en månads semester årligen samt efter fyllda 50 år och viss tids tjänstgöring en och en halv månads semester årligen samt slutligen stadsfiskalen och polismästaren en månads semester årligen. Inom lönenämnden har en viss tveksamhet gjort sig gällande i fråga om lämpligheten av att utsträcka rådmännens semester, på sätt förslaget innefattar, till en och en halv månad. Ledamoten herr Engdahl har härvid vidhållit sin under kommittéarbetet uttalade reservation emot kommitténs beslut i denna del. Lönenämndens övriga ledamöter hava emellertid särskilt med hänsyn till den fastställda semestertiden för borgmästaren och rådande semesterbestämmelser för underrättsdomare å landet ävensom den av stadsfullmäktige beslutade utsträckta semestertiden för stadens tjänsteläkare anslutit sig till kommitténs förslag. Dock vill lönenämnden redan nu framhålla, att lönenämnden i annat sammanhang ämnar inkomma med förslag till stadsfullmäktige om vissa bestämmelser angående beräkning av den semestertid, som är fastställd för stadens ordinarie befattningshavare.

Genom den av kommittén föreslagna löneregleringen skola alla från befattningarna inflytande sportelinkomster indragas till stadskassan. Genom denna anordning får staden övertaga kostnaderna för avlöningen av erforderliga skrivbiträden. Kommittén har tänkt sig att frågan om dessa biträdens anställnings- och löneförhållanden skola lösas efter samma grunder, som gälla för biträdena hos stadens övriga myndigheter. Kommittén har härvid beräknat, att ett av biträdena skall placeras såsom kvinnligt kontorsbiträde av I klass och de övriga såsom biträden av II klass. Som dessa frågor emellertid

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

ej äro avsedda att vinna sin slutliga lösning i samband med framläggandet av omorganisationsförslaget beträffande magistraten och rådhusrätten, saknar lönenämnden anledning att i detta sammanhang närmare behandla detta avsnitt av kommitténs betänkande. Nämnden vill dock hava upplyst, att nämnden i skrivelse till stadsfullmäktige av den 29 sistlidne april gjort framställning om inrättandet av en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av III klass. Därest stadsfullmäktige bifalla denna framställning, synes vid den blivande regleringen av kontorsbiträdesbefattningarna vid rådhusrätten och magistraten böra övervägas, huruvida icke en eller flera kvinnliga kontorsbiträdesbefattningar av III klass kunna komma ifråga. Härigenom skulle en önskvärd anordning för de anställda kontorsbiträdenas avancemang genom de olika klasserna vinnas.

Vad kommitténs betänkande och förslag i övrigt innehålla föranleder icke till något lönenämndens vidare yttrande.

Med hänvisning till ovanstående får lönenämnden sålunda hos stadsfullmäktige tillstyrka, att fullmäktige ville besluta

att antaga och godkänna i ärendet uppgjort förslag till ny arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Västerås;

att borgmästaren Thorwald Bergquist skall, från och med den dag då han övergår å den nya lönestaten, åtnjuta ett personligt lönetillägg av 3.000 kronor per år;

att tredje rådmannen Gunnar Hedenström, under förutsättning att han förklarat sig villig att övergå å den nya lönestaten och godkänt de för dess tillämpning stadgade villkor och bestämmelser, från och med den dag berörda arbetsordning och lönestat träder i kraft, skall med placering i 4. lönegraden äga tillträda befattningen såsom civilrådman, skolande för sådant fall det i 15 § av arbetsordningen och lönestaten stadgade förbudet för befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten att tillika innehava avlönad befattning i enskild tjänst under en tid av tre år från nämnda dag icke tillämpas å den av rådmannen Hedenström innehavda befattningen såsom ombudsman hos Västmanlands läns sparbank;

att vid stadsfiskalen E. V. Peterssons avgång från stadsfiskalstjänsten såsom polismyndighet i Västerås inrätta en poliskammare med polismästare såsom ende ledamot;

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

att godkänna i ärendet uppgjort förslag till lönestat för stadsfiskalen och polismästaren i Västerås;

att antaga i ärendet uppgjort förslag till instruktion för polismästaren i Västerås; samt

att hos Kungl. Maj:t göra framställning om stadfästelse av samtliga här förut angivna beslut.

Västerås den 9 juni 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse den 21 februari 1938 har Magistraten, som på anförda skäl funnit tiden vara inne att i ett sammanhang till prövning och avgörande upptaga frågan rörande omorganisation av samtliga befattningar vid Rådhusrätten och Magistraten ävensom att till omprövning upptaga frågan om chefskapet för poliskåren, under antagande, att berörda frågor inom loppet av innevarande år skulle kunna bringas till en lösning, hos Stadsfullmäktige hemställt, att Stadsfullmäktige måtte, *dels* hos Kungl. Maj:t anhålla om tillstånd att med åtgärder för återbesättande med ordinarie innehavare av befattningen såsom brottmålsrådman, tillika notarius publicus, låta anstå till årets utgång, *dels ock* tillsätta en kommitté för utredande av frågan rörande omorganisation av befattningarna vid Rådhusrätten och Magistraten och i samband därmed stående frågor.

Med anledning härav hava Stadsfullmäktige jämlikt beslut den 24 i samma månad dels hos Kungl. Maj:t gjort framställning om anstånd som nyss sagts, och dels tillsatt en kommitté, bestående av följande personer, nämligen borgmästaren Thorwald Bergquist, förmannen Karl Engdahl, kontorschefen Einar Keijser, inköpschefen John Lundgren och advokaten J. Ruben Nyman, med uppdrag att verkställa den i ärendet omförmälda utredningen.

Kungl. Maj:t har sedermera medgivit förberörda anstånd.

Efter verkställd utredning får kommittén till fullgörande av sitt uppdrag härmed överlämna förslag till organisation av Rådhusrätten och Magistraten samt till lösning av i samband därmed stående frågor.

De bestämmelser kommittén funnit erforderliga innehållas i bilagda förslag till dels arbetsordning och lönestat för Rådhusrätten och Magistraten (Bil. I), dels lönestat för stadsfiskalen och polismästaren (Bil. II), dels ock instruktion för polismästaren (Bil. III).

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Till motivering av vad kommittén sålunda föreslagit anföres följande.

En kortfattad redogörelse för Rådhusrättens och Magistratens nuvarande organisation torde till en början här vara på sin plats.

Gällande särskilda bestämmelser för Rådhusrätten och Magistraten i Västerås återfinnas i Kungl. Brev den 18 november 1921 ang. fastställelse å ny arbetsordning för Rådhusrätten och Magistraten ävensom lönestat för rådmännen och stadsnotarien, Kungl. Brev den 27 januari 1933 ang. fastställelse å ändring i arbetsordningen samt två särskilda Kungl. Brev den 20 mars 1931 ang. fastställelse å ny lönestat samt pensionsreglemente, det ena för borgmästaren och det andra för övriga befattningshavare.

Enligt dessa bestämmelser består Rådhusrätten och Magistraten av borgmästare och tre rådmän, nämligen en civilrådman, en brottmålsrådman och en tredje rådman. Därjämte är vid Rådhusrätten och Magistraten anställd en stadsnotarie eller, som han numera benämnes, assessor. Samtliga dessa befattningshavare skola vara lagfarna. Rådhusrätten arbetar dels samfällt för handläggning av organisatoriska ärenden, avgivande av utlåtanden m. m., dels ock på två avdelningar. Första avdelningen, som består av borgmästaren, civilrådmannen och brottmålsrådmannen, handlägger civila mål och ärenden samt sådana brottmål, som omförmälas i 23 kap. strafflagen, d. v. s. konkursförbrytelser, eller däri talan om ansvar icke föres, däri inbegripet de s. k. familjemålen, d. v. s. mål rörande äktenskaps- och hemskillnad, fastställande av faderskap och underhåll m. m. ävensom förrättar syner och besiktningar. Andra avdelningen, som består av borgmästaren, brottmålsrådmannen och tredje rådmannen, handlägger övriga brottmål. Mellan befattningshavarna äro göromålen fördelade så, att det i huvudsak tillkommer borgmästaren att vara ordförande i Rådhusrätten och Magistraten, att vara inskrivningsdomare samt att vara polischef, civilrådmannen att föra domboken i civila mål och ärenden samt protokollen i boupptecknings- och förmynderskaps- med flera likaledes civila ärenden samt att vara konkursdomare, brottmålsrådmannen att föra domboken i brottmål, utom mål ang. häktade, däri inbegripet de s. k. familjemålen, samt att vara notarius publicus, tredje rådmannen att föra domboken i mål angående häktade ävensom att föra protokoll och handhava expeditionen i överexekutorsärenden samt vara lagsökningsdomare samt slutligen assessorn att föra diarium och protokoll i magistratsärenden ävensom handelsregistret, att ombesörja magistratens expedition och brevväxling samt att vid förfall tjänstgöra i rådhusrätten.

Befattningshavarna avlönas för närvarande dels med fast lön ur stadskassan och dels genom de å befattningen inflytande sportlerna. Befattningshavarna hava att själva avlöna erforderliga biträden för renskrivning och andra kansligöromål, varemot staden bekostar nödig skrivmaterial o. d. De fasta lönerna utgöra för borgmästaren, civilrådmannen och brottmålsrådmannen i första lönegraden 9.000 kronor och i fjärde lönegraden 10.368 kronor, för tredje rådmannen 8.220 resp. 9.480 kronor samt för assessorn 7.830 resp. 9.036 kronor. Sportlerna uppgå till växlande belopp. Genomsnittet av behållna sportler för tioårsperioden 1928—1937 utgör för borgmästaren 15.682 kronor, för civilrådmannen 4.979 kronor, för brottmålsrådmannen 4.196 kronor, för tredje rådmannen 445 kronor och för assessorn 1.015 kronor.

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Befattningshavarna äro enligt gällande bestämmelser oförhindrade att antaga och innehava bisysslor vid sidan om tjänsten.

För befattningshavarna gälla i övrigt allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av stadens lönestater ävensom pensionsreglementet för stadens befattningshavare.

Som Magistraten i sin inledningsvis omnämnda skrivelse anfört, föreligger nu den situationen, att i slutet av innevarande år icke mindre än tre befattningar vid Rådhusrätten och Magistraten stå vakanta, nämligen civilrådmans-, brottmålsrådmans- och assessorsbefattningarna. Intet hinder för omorganisation möter sålunda av hänsyn till innehavare av dessa befattningar. Kommittén har funnit detta för en omorganisation gynnsamma utgångsläge motivera ett försök att nu på en gång på ett rationellt sätt gestalta Rådhusrättens och Magistratens organisation och lösa de frågor, som därmed stå i samband. En omorganisation, som innebär ändring i borgmästarens och tredje rådmannens villkor lär visserligen fordra samtycke från dessa befattningshavare. Vad borgmästaren beträffar gäller det här huvudsakligen lönefrågan, i fråga om tredje rådmannen främst rätten att innehava befattning vid sidan om tjänsten. För borgmästaren, vilken själv såsom ledamot deltagit i kommitténs arbete, har en acceptabel lösning föreslagits. För tredje rådmannen lär den föreslagna organisationen i sig innebära sådana fördelar, att samtycke från dennes sida, därest viss övergångstid medgives honom, torde kunna förväntas.

De mera betydande ändringar i den gällande organisationen, som av kommittén föreslås, äro följande.

Borgmästaren befrias från polischefskapet.

För sådant ändamål inrättas en polismästartjänst, som förenas med stadsfiskalstjänsten.

I magistratens ställe träder såsom polismyndighet en poliskammare med polismästaren såsom ende ledamot och ensam beslutande.

Antalet befattningshavare i Rådhusrätten och Magistraten inskränkes från fem till fyra, nämligen borgmästare och tre rådmän.

Sportlerna indragas till stadskassan och befattningshavarna avlönas helt med fasta löner.

Befattningshavarnas obegränsade rätt att antaga och innehava befattningar och uppdrag utom tjänsten i Rådhusrätten och Magistraten inskränkes väsentligt.

I samband med sportlernas indragande övertager staden kostnaden för erforderliga skrivbiträden.

Vad först beträffar polischefskapet, synes den nuvarande anordningen icke stå i överensstämmelse med vissa på senare tid antagna allmänna grunder för organisation av polisväsendet i riket över huvud.

(Se härom K. Instr. för landsfogdarna den 24 april 1936 samt två Kungl. Kungörelser den 15 maj samma år ang. chefskapet över befattningshavare vid polisväsendet i vissa städer och om vissa städers undantagande från området för landsfogdens polisverksamhet, de sistnämnda S. F. S. nr 180 och 181/1936. Jämför även K. Instr. för landsfiskalerna och K. Instr. för stadsfiskalerna).

Dessa grunder innebära, att åklagar- och polisväsendet i görligaste mån

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

sammankopplats och hithörande uppgifter förenats hos samma befattningshavare.

Sålunda skall i varje län finnas en landsfogde såsom överåklagare och länspolischef. Under honom lyda såsom distriktsåklagare landsfiskaler och stadsfiskaler, vilka tillika var inom sitt distrikt skola vara polischefer. Landsfogdens verksamhetsområde skall vara länet. Vissa städer, däribland Västerås, hava emellertid tillsvidare undantagits från området för landsfogdens polisverksamhet och bryta sålunda ramen för den antagna organisationen. Anledningen härtill lärer för Västerås' och jämförliga städers vidkommande huvudsakligen vara, att med borgmästares tjänsteställning i övrigt icke kan anses förenligt, att han såsom polischef underställes landsfogden. Landsfogden är likväl överåklagare även i dessa städer. Följden blir, att landsfogden, som i sistnämnda egenskap har att utföra åtal rörande alla i staden begångna grövre brott, i dessa, där sådant vore av särskild betydelse, saknar laglig möjlighet att leda eller inverka på polisutredningen. Ett sådant förhållande har i olika sammanhang framhållits som en allvarlig olägenhet.

Polischefskapets förening med borgmästarebefattningen synes även i och för sig vara en olämplig anordning.

De personer, som kunna ifrågakomma till borgmästarebefattningen, sakna nämligen regelmässigt särskild utbildning för och erfarenhet av polisverksamhet. Borgmästares viktigaste uppgift är ordförandeskapet i Rådhusrätten och avgörande vid tillsättningen är och måste vara vederbörandes kvalifikationer för denna uppgift. De göromål, som åligga polischef, hava icke något sakligt samband med en borgmästares övriga åligganden och utgöra icke någon väsentlig del av borgmästares arbetsbörda. Polisen utgör numera här i staden en kår på ett femtiotal man och har att ingripa på de mest skilda områden inom samhällslivet. Polischefen har givetvis bland annat att tillse, att den underlydande personalen behörigen fullgör sina åligganden och att densamma jämväl erhåller nödig undervisning rörande tjänstens olika göromål. Chefskapet för polisen lär därför i en stad av Västerås' storlek få anses vara en uppgift av sådan vikt och med sådana krav på utövaren av detta chefskap, att särskild utbildning och erfarenhet hos denne bör fordras.

På grund av vad sålunda anförts har kommittén funnit angeläget, att polischefskapet överflyttas från borgmästaren till stadsfiskalen.

Denna överflyttning kan tillgå antingen så, att Kungl. Maj:t, på sätt genom K. K. 15/5 1936 (S. F. S. nr 180) skett i fråga om ett flertal städer, föreskriver, att chefskapet över polisen skall tillkomma stadsfiskalen, eller så att en polismästartjänst inrättas, som därefter förenas med stadsfiskalstjänsten till en befattning. Polismästare är jämlikt K. Polisreglementet 26/4 1925 polischef. Med det senare alternativet kunna vissa ytterligare fördelar vinnas, varför detta blir att föredraga. Därigenom erhåller till en början stadsfiskalen en tjänsteställning, som bättre motsvarar de ökade krav på självständighet och auktoritet, som måste ställas på honom såsom polischef. Denna förbättrade tjänsteställning måste givetvis motsvaras av höjda avlöningsförmåner och medför på detta håll en ökad kostnad för staden. Denna kostnadsökning kompenseras emellertid fullt ut genom en besparing på annat håll, nämligen i och med en genom polismästartjänstens inrättande möjliggjord inskränkning i organisationen av Rådhusrätten och Magistraten. Genom inrättande av en polis-

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

mästartjänst övergår å denna befattningshavare vissa uppgifter, som eljest åvila Magistraten. Polismästartjänsten kan även kombineras med poliskammarinstitutionen sålunda, att en poliskammare inrättas med polismästaren såsom ende ledamot och ensam beslutande. Exempel på en sådan organisation finnas i Örebro och Borås, förslag därtill föreligger i Jönköping och även för Karlstads vidkommande lära planer i samma riktning vara under övervägande. Inrättandet av en så organiserad poliskammare medför, utan att densamma innebär någon ökad kostnad, att omfattningen av de göromål, som från Magistraten övergå å polismästaren, blir väsentligt större, i det poliskammare, där sådan finnes, jämlikt ett flertal författningar, vilka medföra åtskilligt arbete för myndigheterna, träder i Magistratens ställe som polismyndighet. De viktigaste grupperna av de ärenden. om vilkas överförande från Magistraten till poliskammaren här är fråga, hava upptagits i bilagda förteckning, Bil. IV.

Behandlingen av dessa ärenden tillgår för närvarande i regel så, att handlingarna efter diarieföring hos Magistraten, då Magistraten icke har tillgång till det primärmaterial, som erfordras för ärendenas avgörande och saknar egna betjänte, remitteras till stadsfiskalen eller poliskommissarien för yttrande, utredning eller verkställighet och redovisning åter till Magistraten eller i mera sällan förekommande fall direkt till sökanden. I regel återkommer ärendet sålunda efter någon tid till Magistraten, för att, i fall då Magistratens beslut eller annan åtgärd erfordras, föredragas och avgöras i Magistraten in pleno eller i annat fall genom Magistratens försorg vidarebefordras till den det vederbör. För att icke dessa ärenden alltför mycket skola inkräkta på och splittra arbetstiden för Magistratens ledamöter upptagas de i regel till avgörande av Magistraten vid sammanträden två gånger i veckan.

Dessa ärenden äro i allmänhet av enkel natur, deras avgörande innebär icke någon svårighet, skilda meningar kunna mera sällan tänkas uppstå och de lämpa sig därför väl att avgöras av en enda person. Den nuvarande ordningen för deras behandling är opraktisk och tidsödande samt medför mera arbete än ärendenas vikt och beskaffenhet fordrar.

Polismästaren kommer att hava direkt kännedom om ett flertal förhållanden och omständigheter, som här äro av betydelse, och om vilka Magistraten endast kan förvärva kunskap i andra hand, varjämte erforderliga utredningar kunna göras av polismästaren omedelbart underställd personal utan att ärendena lämna hans befattning samt ärendena därefter omedelbart av honom avgöras eller bringas till en avslutning. Åtskillig diarieföring, försändning av handlingar och dylikt med förty åtföljande onödigt arbete och dröjsmål skulle undvikas. Genom överflyttande å polismästaren vinnes en betydande förenkling i behandlingen av ifrågavarande ärenden och åstadkommes med mindre arbete ett snabbare avgörande. Med hänsyn till ärendenas genomgående karaktär av ordningsfrågor synes det även principiellt riktigast, att de handläggas av polischefen och icke av Magistraten såsom en från denne helt skild myndighet med huvudsakligen andra uppgifter.

Ett sådant överförande av åtskilliga uppgifter från Magistraten till en poliskammare innebär därjämte en sådan avlastning av Magistratens och särskilt assessorns arbetsbörda, att antalet befattningshavare vid Rådhusrätten och Magistraten, som nedan vidare utvecklas, torde kunna minskas med en

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

från fem till fyra. Härigenom vunnes en besparing för staden, som är större än kostnadsökningen för polismästartjänstens inrättande.

Rådhusrätten och Magistraten består enligt nu gällande organisation av fem ledamöter.

Det är givetvis i och för sig önskvärt, att Rådhusrätten och Magistraten icke innesluter flera befattningar än som under normala förhållanden oundgängligen erfordras för arbetets fullgörande och behöriga fortgång.

Vid övervägande av det lämpligaste antalet befattningshavare har en organisation med borgmästare och tre rådmän synts kommittén såsom den för Västerås vidkommande i och för sig lyckligaste. Borgmästarens ställning är given i sig själv i och med ordförandeskapet i Rådhusrätten och Magistraten och därav härflytande göromål. Det synes därjämte lämpligt, att borgmästaren är inskrivningsdomare och ägodelningsdomare, två självständiga uppgifter, vilka äro väl förenliga med hans ställning i övrigt. Övriga göromål låta sig enklast och i betraktande av det sakliga sambandet dem emellan naturligast uppdelas i tre huvudgrupper, nämligen civila mål och ärenden, brottmål och vad därmed sammanhänger samt magistratsärenden och liknande. Det synes lämpligt att organisationen av Rådhusrätten och Magistraten i sina huvuddrag ansluter sig till denna uppdelning sålunda, att varje grupp av göromål i stort sett ombesörjes av en och samma befattningshavare. Därest arbetsbördan å någon av befattningarna efter sådan uppdelning blir i jämförelse med de andra oproportionerligt stor eller i och för sig alltför betungande, finnes möjlighet att med vissa mindre grupper göromål av blandad beskaffenhet eller av jämförelsevis fristående karaktär åstadkomma en önskad utjämning.

Att avgöra huruvida omfattningen av arbetet i Rådhusrätten och Magistraten medger en sådan begränsning av det nuvarande antalet befattningshavare, som ovan ifrågasatts, är givetvis för en utomstående icke lätt.

För jämförelse med andra städer har kommittén av tillgängliga statistiska uppgifter låtit sammanställa en tabell över antalet mål och ärenden vid rådhusrätterna ävensom överexekutorsärenden i Västerås och vissa jämförliga städer, upptagande jämväl antalet lagfarna befattningshavare (Bil. V).

Denna sammanställning utvisar, att Rådhusrätten i Västerås endast ifråga om antalet brottmål samt den mindre betydande samlingsgruppen "andra ärenden" ligger över medeltalet men såväl i civila mål som sammanlagda antalet mål ävensom överexekutorsärenden under genomsnittet.

I denna jämförelse hava de egentliga magistratsärendena i brist på uppgifter icke kunnat medtagas. Det kan även invändas, att icke antalet mål och ärenden utan dessas mer eller mindre svåra beskaffenhet i sista hand blir avgörande för myckenheten av det arbete de kräva. Då anledning emellertid ej förekommit till antagande, att Västerås i dessa hänseenden skulle intaga någon särställning, synes den gjorda jämförelsen kunna anses giva i varje fall visst stöd åt den uppfattningen, att en organisation med borgmästare och tre rådmän icke skulle mindre väl motsvara behovet här i Västerås än i exempelvis Borås och Uppsala.

Arbetsförhållandena i Rådhusrätten och Magistraten torde, vad rådmännen och assessorn beträffar, för närvarande gestalta sig på ungefär följande sätt.

Brottmålsrådmannen är den ojämförligt mest arbetstyngde befattnings-

havaren och lär få anses vara i behov av lättnad i arbetsbördan. Sedan kristiden under och närmast efter världskriget med dess avsevärt stegrade allmänna brottslighet efterträtts av i detta hänseende mera normala tider, har i stället den allt intensivare motortrafiken och därav följande trafikmål inneburit en stark ökning av brottmålens antal.

Under kristiden ansågs brottmålsrådmannens arbetsbörda påkalla inrättandet av tredje rådmanstjänsten för överförande, efter fördelning, som åt samfällda Rådhusrätten överlämnades att bestämma, till tredje rådmannen av lämplig del av protokollföringsskyldigheten i brottmål. Av skäl, sammanhängande med sportelsystemet, vilka här icke finnes anledning att närmare utveckla, kom emellertid endast en obetydlig del av målen att överflyttas å tredje rådmannen, och brottmålsrådmannen bibehölls vid sina göromål i stort sett i samma utsträckning som tidigare. Brottmålsrådmannen tjänstgör å Rådhusrättens båda avdelningar och har protokollsskyldighet även i en icke ringa grupp till brottmål hänförda men till sin egentliga natur civila mål, de så kallade familjemålen. Han är därjämte notarius publicus.

Civila mål under civilrådmannens befattning förekomma vid denna Rådhusrätt i jämförelsevis liten omfattning. Detta förhållande torde framför allt sammanhänga med den tilltagande användningen av skiljemannainstitutet för slitande av rättstvister samt en ökad allmän benägenhet att hellre förlika en tvist genom rättskunniga ombud än att draga den inför domstol. Tredje rådmanstjänstens inrättande innebar på sin tid även en lättnad för civilrådmannen, i det därvid till denna befattning överfördes överexekutorsärendena.

Vad tredje rådmannen beträffar har, som nyss sagts, överförandet å denne av göromål från brottmålsrådmannen icke ägt rum i den omfattning, som ursprungligen varit avsedd. Endast ifråga om mål angående häktade har tredje rådmannen övertagit brottmålsrådmannens skyldigheter. Sådana förekomma i normala tider icke i särdeles stor omfattning samt ej regelbundet utan endast sporadiskt. Överexekutorsärenden förekomma blott i tider av ekonomisk tillbakagång och depression i mera avsevärt antal, i normala tider mindre ofta och äro då i regel av enkel beskaffenhet. Slutligen har det närmaste chefskapet över polispersonalen, vilket ursprungligen under magistratens och borgmästarens tillsyn uppdrogs åt tredje rådmannen, efter det allmänna polisreglementets tillkomst år 1925 ansetts icke böra av honom utövas utan övergått å borgmästaren.

Assessorn får anses fullt sysselsatt. Dock skulle, synes det, åtskilligt av hans arbete, t. ex. diarieföringen av magistratsärendena, utan risk eller olägenhet kunna, givetvis under assessorns tillsyn och ansvar, anförtros åt ett någorlunda kvalificerat kanslibiträde, och assessorn därigenom erhålla tid att ägna sig åt mera kvalificerade uppgifter.

Med den minskning i Magistratens arbete som inrättandet av en poliskammare innebär, och därest en arbetsfördelning genomföres, som mer än den nuvarande ger varje befattningshavare lika och jämn sysselsättning och sålunda medger ett bättre utnyttjande av arbetskraften, lärer det icke behöva befaras, att en inskränkning av antalet befattningshavare från fem till fyra skall medföra, att dessa oskäligt betungas.

Berörda minskning i Magistratens arbetsbörda faller så gott som uteslutande å assessorstjänsten. Givetvis återstår huvudparten av dennes göromål,

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

men hans åligganden torde dock därefter kunna överföras å tredje rådmannen, om denne i gengäld befrias från överexekutorsärendena, vilka kunna överflyttas å civilrådmannen, med vilkens övriga huvuduppgifter de förete ett nära sakligt samband. Assessorstjänsten synes sålunda kunna indragas. För att bereda brottmålsrådmannen skälig lättnad i dennes, även efter nu angivna omflyttningar av göromål, jämförelsevis större arbetsbörda torde åliggandet att vara notarius publicus böra överföras å tredje rådmannen, som ändå på grund av sin befattning med magistratsärendena i större utsträckning än övriga rådmän måste vara å rådhuset tillgänglig för besökande allmänhet, samt protokollsföringsskyldigheten i de s. k. familjemålen med hänsyn till dessas egentliga karaktär av civila mål läggas å civilrådmannen. Efter brottmålsrådmannens befriande från familjemålen och därest alla brottmål hänföras till Rådhusrättens andra avdelning, är brottmålsrådmannens närvaro i Rådhusrättens första avdelning icke längre direkt påkallad, varför tredje rådmannen, utan protokollföringsskyldighet, kan inträda som ledamot å första avdelningen i brottmålsrådmannens ställe.

På grund av vad sålunda anförts föreslår kommittén alltså, att för polischefskapets överflyttande från borgmästaren inrättas en polismästartjänst, att denna förenas med stadsfiskalstjänsten samt att såsom polismyndighet i magistratens ställe inrättas en poliskammare med polismästaren såsom ende ledamot och ensam beslutande.

I fråga om Rådhusrättens organisation föreslår kommittén vidare, att assessorstjänsten, efter överförande av de med denna förenade åliggandena till tredje rådmannen, indrages samt att med bibehållande å borgmästaren av denne förut tillkommande uppgifter, övriga göromål efter deras naturliga uppdelning i civila mål och ärenden, brottmål samt magistratsärenden fördelas å rådmännen på sådant sätt, att en så jämn fördelning som möjligt erhålles. De huvudsakliga omgrupperingar av göromål, som för vinnande av en sådan fördelning bliva erforderliga, har kommittén nyss angivit.

Tredje rådmannen, som härefter i fråga om omfattningen av honom åvilande göromål blir likställd med övriga rådmän, torde med hänsyn till arten av hans viktigaste och speciella åligganden böra benämnas magistratsrådman.

Rådhusrätten och Magistraten föreslås sålunda skola bestå av borgmästare och tre rådmän, nämligen en civilrådman, en brottmålsrådman och en magistratsrådman.

Rörande förslagets närmare utformning i organisatoriskt avseende hänvisar kommittén, såvitt angår Rådhusrätten och Magistraten, till den föreslagna arbetsordningens text. De väsentliga ändringar, som vidtagits i jämförelse med tidigare gällande arbetsordning dels föranledas av assessorstjänstens upphörande, dels åsyfta att genomföra en jämnare arbetsfördelning rådmännen emellan. Därjämte har meddelats ett nytt stadgande om en daglig obligatorisk expeditionstid av två timmar.

Angående utformningen av polismästartjänstens och poliskammarens organisation torde ett par påpekanden böra göras.

I poliskammarens genom särskilda stadganden i ett flertal lagar och författningar bestämda kompetensområde synas vissa inskränkningar påkallade.

Sålunda är det uppenbart, att poliskammaren med den föreslagna organisa-

tionen icke bör utöva den domsrätt, som eljest på grund av särskilda stadganden tillkommer den.

I huvudsak samma skäl torde föranleda, att vidare från poliskammarens kompetensområde undantages den myndighet i fråga om lösdrivares behandling, särskilt ådömande av tvångsarbete, som poliskammare eljest i Konungens Befallningshavandes ställe utövar.

Ärenden angående tillstånd till yrkesmässig trafik och vad därmed sammanhänger torde slutligen ävenledes vara för vederbörande av sådan vikt, att de icke böra tillkomma poliskammaren utan förbehållas magistratens avgörande.

Å andra sidan synes i visst avseende en utvidgning av poliskammarens befogenhet vara motiverad.

Enligt 1 och 2 §§ Ordningsstadgan för rikets städer åligger det, även där poliskammare finnes, magistraten att utfärda vissa föreskrifter och tillstånd, som dels äro av typisk ordningsnatur, dels hava avseende å trafiken. Då övriga bestämmelser av liknande art meddelas av poliskammaren, synes det önskvärt för vinnande av enhetlighet på detta område, att även dessa föreskrifter och tillstånd utfärdas av poliskammaren.

Beträffande sättet för tillsättande av polismästare har i instruktionen för polismästaren i Uppsala och Borås stadgats, att polismästaren tillsättes av länsstyrelsen. Då stadsfiskal enligt lag utnämnes av Justitiekanslern, uppstår härigenom en kompetenskonflikt. Denna konflikt har i nämnda städer lösts på så sätt, att två särskilda tjänster inrättats med alternativa lönestater för det fall, att tjänsterna förenades hos samma person. Genom att tjänsterna tillsättas av olika myndigheter uppkommer emellertid den olägenheten, att myndigheterna kunna stanna i olika beslut och att tjänsterna på grund härav tillsättas med olika innehavare. En liknande situation skulle även kunna tänkas uppkomma genom att stadsfiskalen av Justitiekanslern skildes från stadsfiskalstjänsten. Denna olägenhet torde visserligen ur praktisk synpunkt icke hava större betydelse, då vid olika beslut av myndigheterna, frågan om tjänsternas tillsättande givetvis komme att lösas genom överklagande av besluten. Lämpligaste lösningen torde emellertid vara, att i lönestaten för stadsfiskalen stadgas, att stadsfiskalen i denna egenskap jämväl skall vara polismästare med de åligganden, som enligt särskild instruktion tillkommer denne. Härigenom vinnes även en avsevärd förenkling av instruktion och lönestat för stadsfiskal och polismästare. Några betänkligheter mot en sådan anordning synas icke föreligga, i all synnerhet som det av statsmakterna förutsatts, att stadsfiskalen skall vara polischef samt den viktigaste av polismästarens uppgifter är just polischefskapet.

Beträffande sättet för befattningshavarnas avlöning torde man numera vara allmänt ense om att det hittills delvis tillämpade sportelsystemet är en föråldrad och olämplig form för avlöning.

Kommittén föreslår därför, att sportlerna såväl å befattningarna vid Rådhusrätten och Magistraten som å stadsfiskalstjänsten indragas till stadskassan samt att avlöningarna härefter utgå uteslutande i form av fasta löner.

Till ledning vid lönesättningen har över borgmästarens, rådmännens och assessorns sportler för de sista tio åren 1928—1937 med stöd av vissa hos magistraten i koncept förvarade, årligen till Statistiska Centralbyrån av vederbörande befattningshavare avgivna uppgifter sammanställts bilagda tabell, Bil.

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

VI. Stadsfiskalens sportler hava under samma tid enligt av stadsfiskalen Petersson lämnade uppgifter uppgått till i genomsnitt 1.561 kronor om året. Vidare har införskaffats uppgifter från fjorton, med Västerås närmast jämförliga städer, vilka uppgifter sammanställts i bilagda tabell, Bil. VII.

Kommittén har den uppfattningen, att domarebefattningar böra vara i och för sig väl avlönade, för beredande åt befattningshavarna av den självständiga och tryggade ställning, som här mer än eljest är av nöden. Det är även ett beaktansvärt önskemål, att lönerna böra sättas i jämförelse med motsvarande löner i andra städer så högt, att befattningarna framstå såsom eftersträvansvärda och därmed locka de mest kvalificerade sökande.

Med beaktande av dessa synpunkter och med ledning av de införskaffade uppgifterna från andra städer har kommittén, under hänsynstagande jämväl till den allmänna lönenivån för stadens befattningshavare i övrigt, funnit de löner, som föreslås i bilagda lönestater, innebära en lämplig avvägning.

Magistratsrådmannen har i lönehänseende satts två lönegrupper under de övriga rådmännen. Denna åtskillnad finner kommittén motiverad av hänsyn till önskvärdheten av en möjlighet till befordran inom Rådhusrätten och Magistraten. Denna möjlighet kommer att verka såsom en sporre för befattningshavaren att på bästa sätt sköta sin tjänst i förhoppning att vid inträffad ledighet å någon av de övriga rådmanstjänsterna vinna befordran till denna. Då det torde kunna förväntas, att en sådan befordran kommer att äga rum, därest icke särskilda omständigheter tala däremot, kommer i regel magistratsrådmannen att övergå å den lediga högre avlönade befattningen och magistratsrådmannens tjänst att tillsättas med i stadens tjänst icke förut prövad person. Denna befattning ger härigenom möjlighet till prövning av vederbörandes lämplighet för de högre befattningarna.

Därest sålunda de av befattningarna härflytande inkomsterna indragas till stadskassan, synes staden å andra sidan böra vidkännas alla de med tjänsternas fullgörande förenade utgifterna och sålunda övertaga kostnaderna för erforderliga biträden för renskrivning och övriga kansligöromål. Frågorna om dessa biträdens anställning, avlöning och pensionering torde böra lösas efter samma grunder, som gälla för biträden vid stadens övriga myndigheter. Kommittén har beräknat, att vid Rådhusrätten och Magistraten komma att erfordras ett kvinnligt kontorsbiträde av I klass och tre kvinnliga kontorsbiträden av II klass samt vid stadsfiskalens och polismästarens expedition möjligen ett kvinnligt kontorsbiträde av II klass. Biträdena vid Rådhusrätten och Magistraten synas böra organiseras i ett gemensamt kansli och icke tilldelas de enskilda befattningshavarna, vilket icke hindrar, att en var befattningshavare företrädesvis anlitar samma biträde.

Genom stadens övertagande av kostnaden för biträdena vinnes den fördelen, att dessa, i den mån arbetet vid Rådhusrätten och Magistraten medger, vid behov synes kunna anlitas för uppgifter å annat håll inom stadens förvaltning.

Biträdena vinna genom anställning i stadens tjänst ökad säkerhet och trygghet mot tillförne, och det synes icke ur vägen, att staden medverkar till en sådan förbättring av deras ställning.

Befattningshavarna i Rådhusrätten och Magistraten hava såsom domare en sådan ställning, att det synes kommittén icke böra tillåtas dem att vid sidan

om tjänsten i Rådhusrätten och Magistraten innehava vilka som helst andra befattningar och uppdrag eller utom tjänsten driva privat verksamhet av vad slag som helst.

Befattningar i enskild tjänst, såsom ombudsmannaskap i bank eller bolag eller liknande sysslor, försäkringsagenturer m. m., eller över huvud alla befattningar, i vilka befattningshavaren är verksam för tillgodoseende av enskildas intressen, kunna i vissa fall på grund av därav föranlett laga jäv hindra honom från att deltaga i handläggningen och avgörandet av mål eller ärende, däri hans enskilde arbetsgivare är part eller eljest har del, och även i fall, där laga jäv ej föreligger, inverka menligt på hans självständighet och oberoende i tjänsteutövningen eller rubba den allmänna tilltron till hans opartiskhet.

Detsamma gäller i mer eller mindre grad om tillfälliga uppdrag, som utföras för enskildas räkning, såsom t. ex. förrättande av boupptecknings, inkasseringar o. d.

Kommittén anser därför att alla sådana bisysslor böra helt förbjudas.

Därmed är icke avsett att lägga hinder i vägen för befattningshavare att åtaga sig uppdrag av anhöriga eller andra närstående, där uppdragets anförtroende åt befattningshavaren är föranlett av det personliga förhållandet mellan denne och uppdragsgivaren, även om i ett sådant fall ersättning skulle utgå. Antagandet av sådana uppdrag som t. ex. ledamotskap i styrelsen för bank, bolag eller stiftelse, vilka, även om ersättning därför utgår, mera äro att betrakta som förtroendeuppdrag, föranledda av önskan att till företaget knyta en allmänt känd och aktad persons namn eller fördelen av tillgång till befattningshavarens omdöme och erfarenhet, och som icke äro förenade med någon egentlig verksamhet i företagets tjänst, synes även böra stå varje befattningshavare fritt. Icke heller skiljemannauppdrag torde böra omfattas av förbudet. Det gäller här en lagligen reglerad, på sitt sätt dömande verksamhet, för vilken befattningshavarna i Rådhusrätten genom sin utbildning och erfarenhet hava särskilda förutsättningar, och det framstår därför som ett samhällsintresse, att befattningshavarna skola kunna anlitas för sådana uppdrag.

Vad angår befattningar i allmän tjänst, t. ex. att vara krigsdomare eller auditör, kan ett förenande av sådan befattning med tjänsten i Rådhusrätten och Magistraten icke vara till men för befattningshavarens självständighet eller opartiskhet utan tvärtom måhända vara till nytta både för befattningshavaren, som därigenom erhåller vidgad erfarenhet och därmed ökad duglighet för sin uppgift, och för det allmänna, som i befattningen i fråga kan utnyttja en tillgänglig och eljest lämplig arbetskraft. Dock torde för varje särskilt fall, då antagande av sådan allmän befattning kommer ifråga, en prövning äga rum, att det utan hinder för tjänstgöringen i Rådhusrätten och Magistraten kan ske. Denna prövning synes böra ske genom en offentlig myndighet, som är utrustad med erforderlig sakkunskap för frågans bedömande och tillräcklig auktoritet. Kommittén har i valet mellan Konungens Befallningshavande och Kungl. Hovrätten såsom de myndigheter, vilka närmast kunna ifrågakomma, stannat för den sistnämnda som den för ändamålet mest lämpliga. Magistraten torde i saken böra höras.

Vad slutligen beträffar offentliga uppdrag av mera tillfällig natur, såsom riksdagsmannauppdrag, ledamotskap i eller tjänster vid statliga eller kommunala kommittéer, styrelser, nämnder m. m., torde, även om de äro förenade med

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

arvoden eller annan inkomst, det ligga i sakens natur, att mottagandet av sådana uppdrag icke kan eller bör förbjudas eller göras beroende av prövning.

För stadsfiskalen och polismästaren synes i fråga om förbud mot bisysslor i tillämpliga delar gälla samma synpunkter, som anförts beträffande befattningshavarna vid Rådhusrätten och Magistraten.

Formuleringen av förbuden har lämpats efter de olika förhållanden, som råda å sistnämnda befattningar och å stadsfiskals- och polismästartjänsten.

Lösningen av frågan om bisysslor inverkar givetvis även på lönesättningen för befattningshavarna på det sätt, att löner av samma höjd icke kunna anses erforderliga, därest befattningshavarna äga möjlighet att vid sidan om tjänsten förskaffa sig avsevärda inkomster.

Borgmästaren åtnjuter enligt gällande bestämmelser semester under en och en halv månad årligen, övriga befattningshavare vid Rådhusrätten och Magistraten under en månad. Detta överensstämmer vad rådmännen och assessorn beträffar med vad i allmänhet gäller för stadens högre befattningshavare. Rådmansbefattningarna äro emellertid, ehuru rådmännen väljas och avlönas av staden, till sin egentliga natur statliga ämbeten. Det synes därför skäligt att rådmännen i förevarande hänseende jämföras med närmast likställda ämbets- eller tjänstemän inom den civila statsförvaltningen, såsom t. ex. häradshövdingar och assessorsbefattningar vid länsstyrelserna. Dessa åtnjuta, vissa befattningshavare först efter uppnådda 45 års ålder, årligen en och en halv månads eller fyrtiofem dagars semester. Full likställighet med dessa har kommittén icke funnit nödvändigt att genomföra men föreslår jämväl med hänsyn till det vid högre levnadsålder ökade behovet av semesterledighet såsom skäligt, att rådmännen efter uppnådda femtio års ålder och fem tjänsteår skola äga rätt till förlängd semester av en och en halv månad.

Mot kommitténs förslag i vad detsamma innebär en ökning av rådmännens semester har förmannen Karl Engdahl reserverat sig under uttalande, att han icke kunde tillstyrka längre semester för rådmännen än som för stadens högre befattningshavare i allmänhet vore gällande.

För stadsfiskalen och polismästaren har kommittén funnit en månads semester som förut tillfyllest.

Kommittén har härmed avslutat motiveringen av sitt förslag i sig självt.

För förslagets genomförande erfordras emellertid vissa åtgärder, vilka kommittén härefter vill närmare ange.

Den föreslagna lönestaten innebär för borgmästarens vidkommande en väsentlig minskning i dennes inkomster av tjänsten. Dessa utgöras för närvarande av dels fast lön, i första lönegraden 9.000 kronor och i fjärde lönegraden 10.368 kronor, dels ock behållna sportler till växlande belopp, vilka under de sista tio åren uppgått till i genomsnitt 15.682 kronor om året (räknat för de tjugu sista åren i genomsnitt 14.402 kronor), eller sålunda sammanlagda löneförmåner i första lönegraden 24.682 (23.402) kronor och i fjärde lönegraden 26.050 (24.770) kronor. Enligt den föreslagna lönestaten skulle efter sportlernas indragning till borgmästaren utgå allenast fast lön, i första lönegraden 18.000 kronor och i fjärde 21.000 kronor.

För att bereda den nuvarande innehavaren av borgmästarbefattningen vid övergång å den föreslagna lönestaten ersättning för förlusten av sportlerna föreslår kommittén att till honom från och med dagen för övergången skall

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

ur stadskassan utgå ett personligt lönetillägg å 3.000 kronor om året. Ehuru även med detta lönetillägg borgmästarens lön innebär en minskning i honom förut tillkommande löneförmåner, har borgmästaren Bergquist förklarat sig beredd att under förutsättning av angivna personliga tillägg övergå å den föreslagna nya lönestaten.

Nuvarande tredje rådmannen, rådmannen Hedenström, torde, under förutsättning att han övergår å den nya lönestaten, böra tillåtas att i och med att den nya organisationen träder i tillämpning övergå å civilrådmanstjänsten och därvid placeras i fjärde lönegraden. För avveckling av den av rådmannen Hedenström nu innehavda befattningen såsom ombudsman i Westmanlands Läns Sparbank torde böra medgivas honom en övergångstid, under vilken det i 15 § av förslaget till arbetsordning och lönestat för Rådhusrätten och Magistraten stadgade förbudet för befattningshavare att tillika innehava avlönad befattning i enskild tjänst icke skall äga tillämpning å rådmannen Hedenströms innehav av denna ombudsmannabefattning. Övergångstiden har kommittén förslagsvis satt till tre år, efter vilken tid rådmannen Hedenström sålunda skall vara skyldig att frånträda ifrågavarande befattning.

Rådmannen Hedenström lär icke vara skyldig att utan sitt samtycke övergå å den nya lönestaten och sålunda underkasta sig nyssberörda förbud.

Han är däremot enligt de jämväl för honom gällande allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestat underkastad de instruktioner rörande hans tjänstgöring eller ändringar däri, som i vederbörlig ordning bliva beslutade.

Kommittén har därför anledning antaga att rådmannen Hedenström skall finna med sin fördel förenligt att på nyss angivna villkor övergå på den nya lönestaten.

Därest rådmannen Hedenström skulle motsätta sig övergången, lärer den föreslagna nya arbetsordningen för Rådhusrätten och Magistraten få anses innebära, att assessorstjänsten indragits och de med denna förenade åliggandena överförts å tredje rådmansbefattningen, vilken sålunda, ehuru med ändrad tjänstgöringsskyldighet motsvarar magistratsrådmansbefattningen. Rådmannen Hedenström torde därför vara skyldig att vid kvarstående å nu gällande lönestat bestrida magistratsrådmanstjänsten.

Kommitténs förslag kunna därför även för denna händelse oförändrade vidhållas.

Det vore givetvis synnerligen önskvärt om det av kommittén nu framlagda förslaget kunde på en gång i sin helhet genomföras.

Den föreslagna organisationen av polisväsendet kan emellertid icke sättas i verket så länge den nuvarande innehavaren av stadsfiskalstjänsten kvarstår i tjänst. Kommittén har därför under hand genom förhandlingar med stadsfiskalen Petersson sökt utröna, huruvida denne kunde vara villig att på för staden antagbara villkor lämna sin befattning och ingå på övergångsstat. Då så icke synes vara fallet, måste med genomförandet i praktiken av den för polisväsendet föreslagna organisationen tillsvidare anstå i avbidan på att stadsfiskalstjänsten blir vakant. Stadsfiskalen Petersson är skyldig att på grund av uppnådd pensionsålder avgå med utgången av mars månad 1942. De för organisationen erforderliga bestämmelserna, lönestat för stadsfiskalen och polismästaren samt instruktion för polismästaren, torde med hänsyn till frågans

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

nära samband med den för Rådhusrätten och Magistraten föreslagna organisationen emellertid böra antagas och fastställas samtidigt med bestämmelserna för denna, samt ikraftträdandet genom en tilläggsbestämmelse till lönestaten uppskjutas till den dag, då nyutsedd ordinarie innehavare tillträder stadsfiskals- och polismästartjänsten.

Den föreslagna organisationen för Rådhusrätten och Magistraten synes likväl snarast möjligt böra bringas i tillämpning. Befattningarna vid Rådhusrätten och Magistraten kunna icke lämnas vakanta i avbidan på vakans å stadsfiskalstjänsten, och därest det förhandenvarande gynnsamma tillfället till en omorganisation av Rådhusrätten och Magistraten efter rationella grunder försittes och befattningarna tillsättas med ordinarie innehavare, lär därmed fastslagna förhållanden senare icke utan stora svårigheter kunna ändras.

Kommittén beräknar, att arbetsordning och lönestat för Rådhusrätten och Magistraten skall kunna träda i kraft den 1 januari 1939.

Någon minskning i Magistratens arbetsbörda kommer då icke omedelbart att äga rum. Det kan därför måhända visa sig nödvändigt att för beredande av lättnad åt magistratsrådmannen ställa någon extra hjälpkraft till hans och Magistratens förfogande. Behovet härav låter sig i förväg svårligen bedömas. Kommittén föreslår, att denna fråga lämnas öppen, till dess det nya systemet under någon tid hunnit prövas i praktiken. Härunder kommer att visa sig, i vad mån behov ax extra hjälp föreligger och vilka anordningar, som kunna vara lämpliga för behovets fyllande. Kommittén har här endast velat anmärka förhållandet, då särskild kostnad för staden kan tänkas härigenom uppkomma. Borgmästaren måste därjämte tills vidare fortfarande vara polischef. Särskilt stadgande härom synes icke erforderligt vid det förhållande, att i stad, där polismästare ej finnes, polischefskapet jämlikt K. Polisreglementet 26/4 1925 i första hand tillkommer borgmästaren.

De ekonomiska konsekvenserna för staden av kommitténs förslag, sedan dessa helt genomförts, framgå av bifogade tablå. Bil. VIII.

Under åberopande av vad sålunda anförts får kommittén härmed hemställa, att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta

att antaga och godkänna härvid såsom Bil. I fogade förslag till ny arbetsordning och lönestat för Rådhusrätten och Magistraten i Västerås;

att borgmästaren Thorwald Bergquist skall, från och med den dag då han övergår å den nya lönestaten, åtnjuta ett personligt tillägg till lönen av 3.000 kronor om året;

att tredje rådmannen Gunnar Hedenström, under förutsättning att han förklarat sig villig att övergå å den nya lönestaten och godkänt de för dess tillämpning stadgade villkor och bestämmelser, från och med den dag berörda arbetsordning och lönestat trä-

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

der i kraft, skall med placering i fjärde lönegraden äga tillträda befattningen såsom civilrådman, skolande för sådant fall det i 15 § av arbetsordningen och lönestaten stadgade förbudet för befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten att tillika innehava avlönad befattning i enskild tjänst under en tid av tre år från nämnda dag icke tillämpas å den av rådmannen Hedenström innehavda befattningen såsom ombudsman hos Westmanlands Läns Sparbank;

att vid stadsfiskalen E. V. Peterssons avgång från stadsfiskalstjänsten såsom polismyndighet i Västerås inrätta en poliskammare med polismästare såsom ende ledamot;

att godkänna härvid såsom Bil. II fogade förslag till lönestat för stadsfiskalen och polismästaren i Västerås;

att antaga härvid såsom Bil. III fogade förslag till instruktion för polismästaren i Västerås; samt

att hos Kungl. Maj:t göra framställning om fastställelse av samtliga här förut angivna beslut.

Västerås den 31 maj 1938.

På kommitténs vägnar:

EINAR KEIJSER.

/Bertil Sandegren.

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Bil. I.

FÖRSLAG

till

ARBETSORDNING OCH LÖNESTAT

för Rådhusrätten och Magistraten i Västerås.

Organisation.

§ 1.

I Västerås skola finnas en borgmästare och tre lagfarna rådmän, nämligen en civilrådman, en brottmålsrådman och en magistratsrådman.

I fråga om val och utnämnande av borgmästare och rådmän lände i sådant hänseende i allmänhet givna bestämmelser till efterrättelse.

§ 2.

Rådhusrätten arbetar dels samfällt och dels på två avdelningar.

Samfällda rådhusrätten utgöres av borgmästaren och rådmännen.

Å första avdelningen tjänstgöra borgmästaren, civilrådmannen och magistratsrådmannen.

Å andra avdelningen tjänstgöra borgmästaren, brottmålsrådmannen och magistratsrådmannen.

§ 3.

Magistraten utgöres av borgmästaren och rådmännen.

Vid val, vilkas förrättande är eller kan bliva magistraten ålagt, äger magistraten, därest den finner sådant nödigt, förorda lämpliga personer att vid valförrättningen såsom ledamöter biträda magistraten, dock ej vid val till riksdagens andra kammare, om vilka val gäller vad i lagen om val till riksdagen är stadgat.

§ 4.

Mellan samfällda rådhusrätten och rådhusrättens avdelningar fördelas arbetet sålunda:

Samfällda rådhusrätten tillkommer — utöver vad enligt lag eller författningar må åligga den:

att bestämma tiden för avdelningarnas ordinarie sammanträden, där sådant icke är i lag stadgat;

att avgöra till rätten hänskjutna frågor om måls eller ärendes upptagande vid ena eller andra avdelningen, när mellan avdelningarna uppstår skiljaktiga meningar därom, samt angående tillämpning i övrigt av de i denna stadga meddelade föreskrifter, i vad desamma angå rådhusrätten, varvid klagan över rättens beslut icke är tillåten;

att avgiva utlåtanden, som av högre myndighet från rådhusrätten in-

fordrats och icke avse vidtagen eller underlåten domaråtgärd av avdelning; samt

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

att utfärda tjänstgöringsbetyg för rådhusrättens tjänstemän och betjänte.

Första avdelningen handlägger och avgör tvistemål samt alla andra mål och ärenden, vilka icke enligt vad här nedan sägs tillkomma andra avdelningen, ävensom förrättar de syner och besiktningar, som det enligt lag åligger rådhusrätten att verkställa.

Andra avdelningen handlägger och avgör brottmål samt ärenden, vilka med sådana mål hava särskilt samband; dock att första avdelningen äger upptaga åtal angående bruten rättegångsfrid och dylika mindre brott, vilka inför den avdelningen förekommit.

Arbetsordning.

§ 5.

Mellan borgmästaren och rådmännen fördelas göromålen sålunda, att det åligger:

Borgmästaren:

— utöver vad enligt lag eller författningar må tillkomma honom —

att vara ordförande i samfällda rådhusrätten, å rådhusrättens särskilda avdelningar och i magistraten samt att i sådan egenskap hava tillsyn över arbetets behöriga fortgång;

att öppna och fördela till rådhusrätten och magistraten ankommande post;

att uppsätta förslag till utlåtanden, som av samfällda rådhusrätten eller magistraten skola avgivas till högre myndighet;

att granska och på samfällda rådhusrättens och magistratens vägnar underskriva alla därifrån utgående skrivelser och utlåtanden;

att vara inskrivningsdomare;

att vara ägodelningsdomare;

att föra spannmålspantregistret och meddela därå grundade bevis;

att utfärda vederhäftighetsbevis och andra bevis, varom i lag eller här nedan ej annorlunda stadgas;

att förrätta borgerlig vigsel samt däröver föra protokoll.

Civilrådmannen:

att vara ledamot av samfällda rådhusrätten och magistraten samt av rådhusrättens första avdelning;

att jämväl tjänstgöra å andra avdelningen vid förfall för ledamot å denna;

att utfärda stämningar i mål, som skola handläggas å första avdelningen samt föra liggare över de å denna avdelning nyinstämda mål samt uppskjutna mål och ärenden;

att uppsätta och expediera rådhusrättens dombok och protokoll i alla å första avdelningen förekommande mål och ärenden med tillhörande saköreslängd samt att i dessa mål och ärenden uppsätta förslag til rådhusrättens utslag och beslut;

att föra stadgade förteckningar över nämnda mål och ärenden;

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

att mottaga vad samt däröver meddela bevis;

att föra rådhusrättens förmynderskapsbok och i första hand tillse, att den rådhusrätten åliggande vårdnaden om förmynderskap och godmanskap varder behörigen fullgjord;

att vara konkursdomare;

att vara lagsökningsdomare;

att beträffande de mål, i fråga om vilka för honom föreligger skyldighet att föra dombok, jämväl verkställa vederbörliga anteckningar i boken över de personer, som vid rådhusrätten åtnjuta fri rättegång;

att rekvirera, förvalta och redovisa erforderliga förskott av allmänna medel till utgifter för fri rättegång; samt

att föra protokollet hos magistraten som överexekutor och ombesörja all därav följande expedition samt föra överexekutors dagbok.

Brottmålsrådmannen:

att vara ledamot av samfällda rådhusrätten och magistraten samt rådhusrättens andra avdelning;

att jämväl tjänstgöra å första avdelningen vid förfall för ledamot å denna;

att utfärda stämningar i mål, som skola handläggas å andra avdelningen, samt föra liggare över mål, vari stämning av honom utfärdats, ävensom över de å andra avdelningen uppskjutna mål och ärenden;

att uppsätta och expediera rådhusrättens dombok i alla å andra avdelningen förekommande mål och ärenden med undantag av mål angående häktade med tillhörande saköreslängd samt att i dessa mål och ärenden uppsätta förslag till rådhusrättens utslag och beslut;

att i första rummet tillse, att den rådhusrätten åliggande vårdnaden om övervakningen över villkorligt dömda varder behörigen fullgjord, att föra härför nödiga anteckningar samt att utfärda övervakningsböcker;

att beträffande de mål, i fråga om vilka för honom föreligger skyldighet att föra dombok, jämväl verkställa vederbörliga anteckningar i boken över de personer, som vid rådhusrätten åtnjuta fri rättegång; samt

att i rådhusrättens ställe upptaga mål om förvandling av böter.

Magistratsrådmannen:

att vara ledamot av samfällda rådhusrätten, rådhusrättens särskilda avdelningar och magistraten;

att föra samfällda rådhusrättens protokoll;

att uppsätta och expediera rådhusrättens dombok i mål angående häktade med tillhörande saköreslängd samt att i dessa mål uppsätta förslag till rådhusrättens utslag;

att uppsätta och expediera magistratens protokoll samt föra magistratens diarium i magistratsärenden;

att uppsätta förslag till magistratens kungörelser, resolutioner, utlåtanden, yttranden och skrivelser, såvitt sådan skyldighet icke enligt vad ovan stadgats åligger borgmästaren, samt såsom kontrasignant åt borgmästaren underskriva ävensom expediera dem;

att vara notarius publicus;

att föra protokoll vid syner och besiktningar, värderingar och andra förrättningar, som utom rådhusrättens och magistratens sammanträden skola verkställas, samt i rådhusrätten eller magistraten föredraga dessa ärenden;

att föra handelsregistret;

att upprätta de statistiska och andra uppgifter, som skola av magistraten avgivas;

att hava vård om rådhusrättens och magistratens arkiv samt meddela avskrifter av där förvarade handlingar; samt

att i första hand utöva magistraten åliggande tillsyn över stadsfogdens förvaltning.

§ 6.

Varje expeditionshavande är dessutom skyldig:

att uppsätta och expediera alla de skrivelser, statistiska och andra uppgifter, kallelser, kungörelser. förordnanden, bevis och annat dylikt, som härflyta från de av honom förda protokoll, liggare, förteckningar, diarier eller register eller däråå grundas;

att noga vårda och vid varje års början ordna och till arkivet inlämna konceptprotokoll för det sistförflutna året ävensom de under samma år inkomna handlingar, vilka icke påkalla vidare åtgärder, i den mån nämnda protokoll och handlingar icke anses tillsvidare böra vara tillgängliga å vederbörande expeditionslokal;

att meddela avskrifter av de handlingar och protokoll, vilka icke blivit till arkivet inlämnade; samt

att ombesörja renovationer av de av honom förda protokoll, som skola till överrätt insändas, samt insända dessa.

§ 7.

Göromål, som icke här ovan blivit särskild ledamot tillagda, ävensom nytillkommande göromål fördelas på sätt magistraten finner lämpligt, och äger magistraten att, för beredande av erforderlig lättnad i arbetet för viss ledamot eller då särskilda omständigheter eljest kunna därtill föranleda, föreskriva de jämkningar i gällande fördelning, som prövas lämpliga.

§ 8.

Vid laga förfall eller tillfälligt hinder för borgmästaren att utöva sitt ämbete, skall han, därest ej särskilt förordnande av vederbörande hovrätt enligt författningarna kräves eller magistraten av särskilda skäl annorlunda förordnar, företrädas av den av civil- och brottmålsrådmännen, som är till tjänsteåren äldst; dock att som ordförande skall tjänstgöra, å rådhusrättens första avdelning och i magistraten såsom överexekutor civilrådmannen samt å rådhusrättens andra avdelning brottmålsrådmannen, därvid magistratsrådmannen har att fullgöra dessa eljest åliggande protokollsskyldighet och därmed sammanhängande göromål.

Ledighet för rådman beviljas av magistraten. Är rådman genom uppehållande av annan tjänst inom rådhusrätten eller magistraten hindrad att förrätta sin egen tjänst, ävensom vid ledighet eller förfall för rådman förordnar

N:o 83. *Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.*

magistraten, huru tjänsten under tiden skall uppehållas, dock att, där fråga är om förordnande under längre tid än sammanlagt en månad årligen samt hovrätten ej för särskilt fall annat medgiver, må förordnas allenast den, som innehaft förordnande såsom fiskal i hovrätt och som av hovrätten funnits skickad att erhålla fortsatt domareförordnande eller ock är ordinarie befattningshavare vid rådhusrätten.

§ 9.

Borgmästare och rådmän skola, såvida ej hinder möter på grund av tjänstegöromål, som ej tåla uppskov, minst två timmar varje söckendag på av magistraten bestämd och offentligen anslagen tid vara att träffa å sina ämbetslokaler.

§ 10.

Ordinarie befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller den jämkning i åligganden, som kan varda i vederbörlig ordning bestämd.

Ordinarie befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten, som hädanefter utnämnes eller övergår på ny avlöningsstat, är skyldig att i samband med en allmän omorganisation av underrätterna eller magistraterna övergå till annan jämställd eller högre tjänst vid underrätt eller till annan jämställd eller högre administrativ befattning i Västerås, allt i enlighet med vad vid sådan omorganisation kan bliva i lag stadgat. Vid övergång till annan tjänst må dock minskning icke ske i de avlöningsförmåner, som äro befattningshavaren tillförsäkrade, och skall, då fråga är om förflyttning till annan ort, ersättning för flyttningskostnaden utgå.

§ 11.

Vid inträffande ledighet å endera av civilrådmans- eller brottmålsrådmansbefattningarna äge innehavaren av den andra av dessa befattningar, att om han så önskar, övergå å den ledigblivna befattningen.

Lönestat.

§ 12.

För borgmästaren och rådmännen skall i anslutning till lönestaten för stadens övriga befattningshavare gälla följande lönestat:

Löne-grupp	Befattningshavare	Begynnelselön	3 ålderstillägg à	2:dra lönegraden	3:dje lönegraden	4:de lönegraden	Anmärkn.
55	Magistratsrådman	11.730: —	582: —	12.312: —	12.894: —	13.476: —	
57	Civilrådman Brottmålsrådman	12.600: —	624: —	13.224: —	13.848: —	14.472: —	
—	Borgmästare	18.000: —	1.000: —	19.000: —	20.000: —	21.000: —	

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

§ 13.

Alla av befattningarna vid rådhusrätten och magistraten härflytande sportler, av vad slag de vara må, däri inbegripet stämpelprovision och provision för exekutiva auktioner, tillfalla stadens kassa och skola av vederbörande befattningshavare redovisas i den ordning magistraten efter förslag av drätselkammaren bestämmer.

§ 14.

Behövliga biträden för renskrivning och andra kansligöromål avlönas av staden, som ock bekostar all erforderlig skrivmaterial och dylikt.

§ 15.

Ordinarie befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten må icke tillika innehava med fast lön eller provision avlönad befattning i enskild tjänst eller mot ersättning tillhandagå allmänheten med utförande av juridiska eller därmed jämförliga uppdrag och må ej heller, med mindre Kungl. Hovrätten efter magistratens hörande finner det utan hinder för tjänstgöringen i rådhusrätten och magistraten kunna ske, med sin tjänst förena annan avlönad befattning i allmän tjänst.

§ 16.

En var befattningshavare äge årligen åtnjuta semester å tid, som magistraten bestämmer, borgmästaren under en och en halv månad samt rådmännen intill det år, under vilket de fylla femtio år, under en månad samt därefter under förutsättning av uppnådda fem tjänsteår under en och en halv månad.

§ 17.

Därjämte skola för borgmästaren och rådmännen i tillämpliga delar gälla allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestater av åren 1921 och 1929.

§ 18.

Borgmästare och rådmän skola upptagas i pensionsstaten för Västerås stads befattningshavare och skall det av stadsfullmäktige den 16 december 1929 antagna pensionsreglemente å dem äga tillämpning.

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Bil. II.

FÖRSLAG

till

Lönestat för stadsfiskalen och polismästaren i Västerås.

§ 1.

Stadsfiskalen i Västerås skall tillika vara polismästare i staden med de åligganden, som enligt särskild instruktion i denna egenskap åvila honom.

I övrigt äger stadsfiskalen icke utan Justitiekanslersämbetets efter magistratens hörande meddelade tillstånd med sin tjänst förena annan avlönad befattning.

Befattningshavaren må ej åtaga sig uppdrag:

att själv eller genom annan förrätta auktioner;

att vara Rättens ombudsman eller förvaltare i konkurs;

att vara enskild parts rättegångsombud eller rättegångsbiträde annorledes än i samband med utförande av tjänstetalan och där det kan ske utan eftersättande av befattningshavaren åvilande tjänsteplikter; och må befattningshavaren, där han åtager sig dylikt uppdrag, icke betinga sig eller mottaga gottgörelse för detsamma.

Befattningshavaren vare ock förbjudet att bedriva advokatverksamhet eller inkasseringsrörelse.

§ 2.

För befattningen skall i anslutning till lönestaten för stadens övriga befattningshavare gälla följande lönestat:

Lönegrupp	Befattningshavare	Begynnelselön	3 ålderstillägg à	2:dra lönegraden	3:dje lönegraden	4:de lönegraden	Anmärkn.
50	Stadsfiskal och polismästare	9.780: —	492: —	10.272: —	10.764: —	11.256: —	

§ 3.

Rätt till andel i böter, vite eller skadestånd eller i förbruten egendom, dess värde eller dylikt skall icke tillkomma stadsfiskalen utan skall sådan andel i stället tillfalla stadens kassa.

Jämväl övriga, å befattningen inflytande sportler skola inlevereras till stadskassan på sätt drätselkammaren närmare bestämmer.

§ 4.

Befattningshavaren äge utan avdrag å honom tillkommande avlöningsförmåner årligen åtnjuta semester under en månad.

§ 5.

Därjämte skola för befattningshavaren i tillämpliga delar gälla allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestater av åren 1921 och 1929.

§ 6.

Befattningshavaren skall upptagas i pensionsstaten för Västerås stads befattningshavare och skall det av stadsfullmäktige den 16 december 1929 antagna pensionsreglemente å honom äga tillämpning.

§ 7.

Befattningshavaren skall vara underkastad den förändrade eller vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som framdeles kan bliva i vederbörlig ordning bestämd.

De här ovan meddelade bestämmelserna skola träda i tillämpning den dag, då nyutsedd ordinarie innehavare tillträder befattningen.

Bil. III.

FÖRSLAG

till

Instruktion för polismästaren i Västerås.

§ 1.

Polismyndighet i Västerås är en poliskammare med polismästaren såsom ensam ledamot och beslutande.

Poliskammaren äger icke utöva domsrätt och skall följaktligen, där i lag eller författning stadgas, att vissa mål skola handläggas av poliskammare, dylikt stadgande icke äga tillämpning å poliskammaren i Västerås.

Ej heller skall vad i 16 § lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling stadgas därom att poliskammare utövar den myndighet ifråga om lösdrivares behandling, som enligt nämnda lag tillkommer Konungens Befallningshavande, tillämpas beträffande poliskammaren i Västerås.

Magistraten skall i poliskammarens ställe fortfarande taga den befattning med frågor rörande yrkesmässig automobiltrafik, som enligt särskilda föreskrifter om sådan trafik i Kungl. Motorfordonsförordningen den 20 juni 1930 tillkommer polismyndighet i stad.

Föreskrifter och tillstånd, som enligt 1 och 2 §§ Kungl. Ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868 meddelas av magistraten, skola däremot meddelas av poliskammaren i magistratens ställe.

N:o 83.

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

§ 2.

Det åligger polismästaren att omsorgsfullt vårda sig om upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, verkställande av spaning och annan undersökning angående brott ävensom den verksamhet i övrigt, som på grund av särskilda stadganden eller hävdvunnet bruk åligger stadens polis. Polismästaren skall följa förundersökningen angående de brott, vilka polismyndigheten har att utreda, samt därvid lämna de anvisningar och vidtaga de åtgärder, som må vara erforderliga.

§ 3.

Polismästaren är chef för stadens poliskår.

§ 4.

Polismästaren har att tillse, att den underlydande personalen noggrant fullgör sina åligganden samt att densamma erhåller nödig undervisning rörande dess olika tjänstegöromål.

§ 5.

I överensstämmelse med vad här ovan under § 2 sagts åligger det polismästaren bland annat:

1) att, om folkmängd samlar sig tillhopa och stör lugnet eller allmänna ordningen samt icke åtskiljes på uppmaning av tillstädeskommande polistjänsteman, ofördröjligen efter därom mottagen underrättelse infinna sig å stället samt vidtaga de lagliga åtgärder, som till ordningens upprätthållande finnas påkallade;

2) att hava tillsyn över utlänningar samt tillse att anlända resande behörigen anmälas och registreras;

3) att övervaka att trafiken å allmänna platser behörigen ordnas;

4) att tillse att ordning, snygghet och givna föreskrifter noga iakttagas å stadens gator och torg, i hamnen samt å planteringar och andra allmänna platser ävensom å allmänna förlustelseställen och utskänkningslokaler;

5) att tillse, att de, som bedriva omnibusrörelse eller annan yrkesmässig trafik, ävensom stadsbud och andra, som efter fastställd taxa betjäna allmänheten, ställa sig meddelade föreskrifter till efterrättelse;

6) att vidtaga de åtgärder ifråga om hälso-, fattig- och barnavård ävensom ifråga om stadens brandväsende, som på polismyndigheten ankommer; samt

7) att, då han finner utfärdande av nya eller ändring i gällande polisstadganden, trafik- och ordningsföreskrifter av behovet påkallat, därom göra framställning hos vederbörande myndighet.

§ 6.

Det åligger polismästaren, då han därom anmodas, att närvara vid magistratens sammanträden samt att till magistraten avgiva förslag till föreskrifter och påbud i enlighet med vägtrafikstadgan och ordningstadgan för rikets städer samt till de i sistnämnda stadga omförmälda reglementen och taxor.

§ 7.

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Polismästaren skall å tid, magistraten bestämmer, minst 2 timmar varje söckendag vara för allmänheten tillgänglig å sitt tjänsterum, såvida ej hinder härför möter av viktiga tjänstegöromål.

§ 8.

Vid varje års slut skall polismästaren till anteckning i magistratens protokoll anmäla den av honom verkställda fördelningen emellan polispersonalen av de andelar i böter, som enligt ordningsstadgan för rikets städer eller eljest blivit ställda till polismyndighetens förfogande för uppmuntran av nitisk verksamhet i polisens tjänst.

§ 9.

Polismästaren är underkastad den förändrade eller vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som framdeles kan bliva bestämd.

Bil. IV.

Uppgift å de viktigaste grupperna av ärenden, vilka genom inrättande av poliskammare överflyttas från magistraten:

1. Ärenden, som jämlikt Ordningsstadgan för rikets städer 24 mars 1868 tillkomma polismyndighet. Hit höra tillstånd till och anmälning av offentliga tillställningar, samt tillstånd till stensprängning, skottlossning, fyrverkeri och upptagande av is. Åtskilliga ärenden enligt ordningsstadgan tillhöra dock magistraten som sådan.
2. Ärenden rörande tillstånd för utlänning att giva offentlig föreställning och om bevillningsavgift för sådana föreställningar.
3. Ärenden rörande tillstånd till biografföreställningar och tillsyn över biografer och filmföreställningar.
4. Ärenden, vilka enligt K. F. 18 juni 1937 ang. försäljning av rusdrycker, K. F. 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka och K. F. 8 maj 1925 ang. försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker tillhöra magistrats handläggning (yttranden i hithörande frågor, mottagande av anmälningar m. m.).
5. Yttranden i ärenden ang. tillstånd till handel med vissa begagnade föremål och pantlånerörelse.
6. Yttranden över ansökningar om tillstånd att förvärva eller innehava skjutvapen och ammunition.
7. Ärenden enligt motorfordonsförordningen. Hit höra tillstånd till yrkesmässig trafik, godkännande av fordon m. m.
8. Ärenden enligt vägtrafikstadgan, däribland utfärdande av trafikföreskrifter

jämte åtskilliga andra mera sällan förekommande.

Härtill komma handräckningar och utredningar i fattigvårds- och barnavårdsärenden, verkställighet av delgivningar av föreläggande, resolutioner, beslut och utslag samt andra verkställighetsåtgärder, som åvila poilsmyndighet.

Bilaga V.

Tabell över antalet mål och ärenden.

Städer	Folkmängd 31/12 1936	Antal litterata befattn.-havare	Civila mål		Krim. mål		Summa mål		Lagfartsärenden	Övriga inskrivn. ärenden	Inskrivn. ärenden pr 1000 innev.	Andra ärenden utom konkurs-ärenden	Överexekut.-ärenden
			Antal	Per 1000 innev.	Antal	Per 1000 innev.	Antal	Per 1000 innev.					
Borås		4	502	11,9	1.023	24,2	1.525	36,1	539	1.537	49,0	696	330
Örebro		6	470	12,1	1.102	28,4	1.572	40,5	348	3.133	89,1	726	234
Gävle		6	439	11,1	1.520	32,3	1.959	43,4	264	2.395	64,4	712	220
Eskilstuna		4	237	6,8	661	19,8	898	26,6	270	1.278	47,5	514	59
Uppsala		4	369	11,3	1.020	31,1	1.389	42,4	183	2.060	67,4	724	160
Jönköping		4	438	13,3	698	21,3	1.136	34,6	392	2.630	85,0	700	171
Västerås	33.834	5	299	9,3	913	28,5	1.212	37,8	369	2.727	96,4	610	127
Linköping		5	373	11,6	671	21,6	1.044	33,2	336	4.113	137,1	630	176
Karlskrona		4	474	17,1	387	13,9	861	31,0	173	2.006	77,7	473	352
Karlstad		4	393	16,1	1.145	45,5	1.538	61,6	316	1.421	69,8	401	120
Halmstad		4	206	8,1	573	22,6	779	30,7	378	1.879	88,1	444	105
Lund		5	252	9,8	547	21,2	799	31,0	223	2.430	102,9	645	146
Kalmar		3	217	13,0	771	37,5	988	50,5	216	998	58,9	402	122
Landskrona		4	233	12,2	494	25,8	727	38,0	133	784	47,9	368	59
Sundsvall		5	641	34,7	1.193	63,6	1.834	98,3	174	777	51,6	440	94
Medeltal (exkl. Sundsvall)	30.977		369 (350)	13,2 (11,7)	848 (823)	29,1 (26,7)	1.217 (1.173)	42,4 (38,4)	287	2.011	75,5	566	165

Bilaga VI.

Sportelinkomster för befattningshavarna vid rådhusrätten och magistraten i Västerås 1928—1937.

År	Borgmästaren			Civilrådmannen			Brottmålsrådmannen			Tredje rådmannen			Assessorn		
	S:ma sportler	Utgifter	Behållna sportler	S:ma sportler	Utgifter	Behållna sportler	S:ma sportler	Utgifter	Behållna sportler	S:ma sportler	Utgifter	Behållna sportler	S:ma sportler	Utgifter	Behållna sportler
1928	18.371	6.275	12.096	6.717	4.170	2.547	6.146	1.935	4.211	731	465	266	1.160	830	330
1929	20.570	5.400	15.170	7.136	2.655	4.481	6.483	2.025	4.458	539	420	119	1 675	830	845
1930	21.178	5.700	15.478	9.688	2.998	6.690	7.512	2.189	5.323	1.593	455	1.138	1.615	830	785
1931	18.408	5.490	12.918	7.640	3.120	4.520	7.522	2.200[2])	5.322[2])	328	450	— 122	1.872	792	1.080
1932	16.032	5.430	10.602	8.285	3.120	5.165	8.973	2.350	6.623	575	594	— 19	1.850	600	1.250
1933	16.681	4.493	12.188	9.134	3.140	5.994	7.659	2.930	4.729	1.638	329	1,309	1.662	600	1.062
1934	17.877	3.975	13.902	8.502	2.975	5.527	5.520	2.400	3.120	1.348	323	1.025	1.519	660	856
1935	28.653[1])	4.775	23.878[1])	7.253	3.098	4.155	4.796	2.400	2.396	405	322	83	1.824	740	1.084
1936	25.350[1])	4.500	20.850[1])	8.178	3.135	5.043	5.402	2.568	2.834	615	355	260	1.915	756	1.159
1937	24.240[1])	4.500	19.740[1])	8.802	3.125	5.677	5.396	2.443	2.953	712	315	397	2.550	850	1.700
Medeltal 1928—1937	20.736	5.053	15.682	8.133	3.153	4.979	6.540	2.344	4.196	848	402	445	1.764	748	1.015

[1]) Ingår ersättning för förlorad lösen av inteckningsförnyelser 4.350.
[2]) Ej exakt.

N:o 83. *Bil. VII.*

Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Uppgifter rörande befattningshavarnas löneinkomster vid rådhusrätterna och magistraterna i Västerås och jämförliga städer.

Stad med folkmängd 31/12 36	Borgmästare Grundl.	Slutl.	Ant.	Rådmän Grundl.	Slutl.	Polism. o. stf. Grundl.	Slutl.
		eft. 15 år					
Borås (45.032)	20.000	—23.000	3	11.000	—14.000	9.000	—10.200
Borgm., 3 rådm., polism.—stf.							
Lön fastst. 1930.							
Dyrtidstillägg utgå ej.							
Samtliga sportler redovisas till stadskassan.							
Befattningshavarna betala ⅓ av erforderliga pensionsavgifter.							
		eft. 10 år					
Örebro (39.791)	19.707	—21.848	3	13.304	—15.906	11.903	—14.244
Borgm., 3 rådm., assessor, stadsnot., polism.—stf.	(inkl. dtt 3.207	—3.348)		(3.304	—3.906) plus vissa sportler	(1.903	—2.244)
Lön fastst. f. borgm. 1935 f. rådm. 1920 f. polism. 1932							
Assessor 10.703 (2.703)—12.653 (3.153), stadsnot. 6.803 (1.803)—8.104 (2.104).							
Dyrtidstilläggen beräknade vid det av Kungl. Maj:t fastställda tal för levnadskostnadsökningen = 65.							
Tillkommer för rådmännen och stadsnot. (ej för borgm. o. ass.) vissa sportler, näml. lösen för bevis samt stämpelprovision. Uppgift om belopp saknas. Jfr dock nedan Gävle; förmånen avser i stort sett samma sportler, som där behållas av civ., mag. och brm.							
Avgår pensionsavgift för borgm. 840, rådm. o. polism. 700—840.							
Alla biträden bekostas av staden.							
		eft. 10 år					
Gävle (39.573)	17.437	—19.437	1 civ.	11.100	—13.065		
Borgm., 5 rådm., varav en tillika polism.	(incl. dtt 3.437	—3.437		(incl. dtt 2.600	—3.065		
Lön fast. 1935, civr. 1937	o. sp. 1937 1.000)			o. sp. v. löneregl. beräkn. t. 1.000)			
			1 mag	10.945	—12.910		
				(incl. dtt 2.445	—2.910		
				o. sp. v. löneregl. beräkn. t. 1.500)			

Stad med folkmängd 31/12 36	Borgmästare Grundl.	Slutl.	Rådmän Ant.	Grundl.	Slutl.	Polism. o. stf. Grundl.	Slutl.
			1 brm	12.945—14.910 (incl. dtt 2.445—2.910 o. sp. 1937 c:a 3.500)			
			1 inskr	12.453—14.418 (inkl. dtt 2.600—3.065 o. sp. 1937 2.353)			
			1 pm	11.325—13.290 (incl. dtt 2.600—3.065 o. sp. 1937 1.225)			

Dyrtidstilläggen äro de som för närvarande utgå. Beräkningsgrund ej uppgiven.

Borgm., brm. och pm. behålla sportler å sina expeditioner, övriga avstå större delen.

Biträden åt civ., brm., mag. och pm. bekostas av staden, 2 ord. och 2 extra, övriga till icke uppgivet antal avlönas av vederb. befattningshavare.

Pensionsavgifter utgå icke.

	eft. 15 år			
Eskilstuna (36.801)	16.000—19.000	2	13.000—16.000	
Borgm. och 3 rådmän, varav en tillika polism.	plus stplprov.	1 mag	11.000—14.000 plus obetydl. sp.	
Lön fastst. 1921				

Dyrtidstillägg utgå ej.

Tillkommer för borgm. stämpelprovision,
för magr. ers. för besök vid notarialprotester.

Alla biträden bekostas av staden.

Pension utan avgift utgår med 9.000 f. borgm.
6.000 f. rådm.

Familjepension betalas helt av vederb. befattningshav.

	eft. 10 år			
Uppsala (35.212)	15.800—17.000	1 civ	10.500—11.700 plus vissa sp., i pens.-häns. ber. t. 2.100	9.900—11.100
Borgm., 3 rådm., polism.-stf.				
Lön fast. 1933.				
		1 brm	12.600—13.800	

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Stad med folkmängd 31/12 36	Borgmästare Grundl.	Slutl.	Rådmän Ant.	Grundl.	Slutl.	Polism. o. stf. Grundl.	Slutl.
			1 mag	10.000	—11.200		

Dyrtidstillägg utgå ej.
Tillkommer vissa sportler, huvudsakl. bevis på begäran, samt provision för uppbörd av stämpelpappermedel. Uppgift om belopp saknas i annan mån än vad som framgår av löneuppgiften rörande civilrådmannen.
Alla biträden bekostas av staden.
Egen pension utgår utan avgift.
Familjepension betalas helt av befattningshavaren.

		efter 15 år					
Jönköping (33.940)	14.000	—17.000	1	10.000	—11.500	9.500	—11.300
Borgm. tillika polischef, 3 rådmän.				plus stplprovision		(förslag)	
Polism.-stadsf. föreslagen.			2	10.000	—11.500		
Lön fastst. 1927 (23?).							

Dyrtidstillägg utgå ej.
Alla biträden betalas av staden.
Pensionsavgift = 4 % av egen pension eller 240, återstoden betalar staden.
Egen pension 6.000, änka 2.000.

Västerås (33.834)	24.682	—26.050	1	13.979	—15.347		
			1	13.196	—14.564		
			1	8.665	— 9.925		

Här ingå sportler beräknade till genomsnittet för åren 1928—1937, se särsk. tabell.
Assessorn 8.845—10.051.
Nödiga biträden bekostas av vederb. befattningshavare.

		efter 12 år					
Linköping (33.576)	15.120	—18.720	3	10.500	—13.044		
Borgm. tillika polischef, 3 rådmän, 1 stadsnotarie.							
Lön fastst. 1937.							

Dyrtidstillägg utgå ej.
För den till tjänsteåren äldste rådmannen tillkommer särsk. ersättning för ordförandeskap i rådhusrätten första, tredje och ev. femte torsd. i varje månad, 25 kr. varje dag eller minst 650 kr. om året.
Stämpelprov. behålles (borgm. och civr.), tillsvidare även provision å ex. försälj:r, borgm. hälften, magrådm. en fjärdedel.
Stadsnot. 7.980—9.948.
Biträden för rådmän och stadsnot. bekostas av staden, borgm. åtnjuter särsk. anslag för ändamålet med 600 kr.
Pensionsavgift utgår ej, pensionsbestämmelserna under omarbetning.

Stad med folkmängd 31/12 36	Borgmästare Grundl.	Slutl.	Ant.	Rådmän Grundl.	Slutl.	Polism. o. stf. Grundl.	Slutl.
	efter 15 år						
Karlskrona (28.214)	14.186	16.346	3	10.556	12.332		
Borgm., 3 rådm., varav en tillika polischef, 1 stadsnotarie.	(incl. dtt 866	1.021)		(incl. dtt 756	882)		

Dyrtidstillägg beräknade efter socialstyrelsens levnadskostnadsindex = 166, tillägget ändras ej för index 161—171.
Inga sportler. Stadsnot. arvode 5.400 utan dyrtidstillägg.
Pensionsavgift för borgm. 576, för rådm. 498. Pension egen och familje-. Biträden betalas av staden.

	efter 6 år			efter 10 år			
Karlstad (27.081)	17.000	19.000	2	11.000	12.000		
Borgm., 2 rådm., 1 stadsnot.							
Stadsf.-polisch. (antagligen kommer poliskammare att inrättas).							
Lön fastst. f. borgm. 1938, övriga?							

Dyrtidstillägg lära ej utgå.
Stadsnot. 8.000—9.000.
Inga sportler.
Staden bekostar alla biträden.
Om pensionsförh. saknas uppgift.

				efter 9 år			
Halmstad (26.394)	21.240	21.240	3	12.814	14.726		
Borgm. tillika polischef, 3 rådmän.	(incl. dtt 3.240	3.240)		(incl. dtt 1.954	2.246)		
Lön enl. förslag.							

Dyrtidstillägg = 15 % vid levnadskostnadsindex 158 med ökning 1 % för 2 indexenheter eller sålunda 18 % vid nu gällande index = 165.
Inga sportler.
Alla biträden bekostas av staden.
Befattningshavarna pensionsförsäkrade i S. K. P., betala ⅓ av pensionsavg.
Pensionen enl. förslag 60 % av grundlön och ålderstillägg, tillkommer dtt. liksom på lönerna.

	efter 9 år						
Lund (26.199)	16.800	19.800	2	12.800	15.800		
Borg., 3 rådm., varav en tillika polisch., 1 stadsnot.	(incl. dtt 1.800	1.800)		(incl. dtt 1.800	1.800 plus stplprov.)		

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Stad med folkmängd 31/12 36	Borgmästare Grundl.	Slutl.	Ant.	Rådmän Grundl.	Slutl.	Polism. o. stf. Grundl.	Slutl.
Mag. må vid behov antaga e. o. stadsnotarier.							
Lön fastst. 1921 (24).			1	13.800	—16.800		
			pm				
				1.800	— 1.800		

Dyrtidstilläggen beräknade vid ett av Kungl. Maj:t fastställt tal för levnadskostnadsökningen = 65 (dtt utgår ej å högre lön än 12.000).
Stämpelprovision behålles, övriga sportler redovisas till stadskassan.
Stadsnot. 8.398—10.900 (incl. dtt 1.398—1.800).
Alla biträden bekostas av staden.
Pensionsavgift: borgm. och en rådman 540, övriga 495—540.

	efter 9 år				
Kalmar (20.916)	16.416—18.468	1	11.422	—12.964	
Borgm., 2 rådmän, varav	(incl. dtt				
en tillika utan ers. sekr.	2.016— 2.268)		(1.402	— 1.504)	
i ByggnN och HälsovN.		1	10.328	—11.970	
Polischef är stadsf.-poliskommissarie.			(1.268	— 1.470)	
Lön fastst. 1937.					

Dyrtidstillägg enligt bestämmelserna för statens reglerade verk = 14 %.
Sportler torde icke utgå, uttryckl. uppgift saknas.
Biträden betalas av staden.
Uppgift om pensionsavgift saknas.

Landskrona (19.611)	16.994	1	4.605		
Borgm., tillika polischef, 2	(incl. dtt 2.994)		(incl. dtt 855)		+ alla sportler
rådmän, 1 stadsnotarie.		1	5.794		
När lönerna fastställts framgår ej av handl.			(incl. dtt 1.044)		

Dyrtidstilläggen utgå efter särskilda grunder i anslutning till levnadskostnadsindex. Här angivna siffror äro de som beräknats i stadens lönestat 1938.
Stadsnot. 7.164 incl. dtt 1.264.
Samtliga befattningshavare åtnjuta sportler, borgm. för överexekutorsärenden m. m. och notarius publicusärenden. Om sportlernas belopp har uppgift icke lämnats. I pensionshänseende ha lönerna emellertid beräknats till högsta pensionsunderlaget 10.000.
Biträden bekostas av staden.
Pensionsavgift med 5 % av pensionsunderlaget.

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

Stad med folkmängd 31/12 36	Borgmästare Grundl.	Slutl.	Ant.	Rådmän Grundl.	Slutl.	Polism. o. stf. Grundl.	Slutl.
	efter 10 år						
Sundsvall (18.484)	18.810—19.950		2	9.690—10.830			
Borgm. tillika polischef, 3 rådmän, 1 stadsnotarie.	(incl. dtt 2.310— 2.450			(1.190— 1.330)			
			1	8.664— 9.804			
				(1.064— 1.204)			

Dyrtidstillägg enligt bestämmelserna för statens reglerade verk = 14 %.
Inga sportler.
Stadsnot. 7.752—8.664 (incl. dtt 952—1.064).
Biträden betalas av staden.
Provisorisk pensionsavgift.
Bisysslor tillåtna efter magistratens prövning.

Sammandrag.

	Borgmästare	Ant.	Rådmän	
Borås (45.032)	20.000—21.848	3	11.000—14.000	
Örebro (39.791)	19.707—21.848	3	13.304—15.906	Rådmän vissa sp. Ass. o. stadsnot.
Gävle (39.573)	17.437—19.437	1	11.100—13.065	
		1	10.945—12.910	
		1	12.945—14.910	
		1	12.453—14.418	
		1	11.325—13.290	
Eskilstuna (36.801) ..	16.000—19.000	2	13.000—16.000	Borgm. stplprov.
		1	11.000—14.000	
Uppsala (35.212)	15.800—17.000	1	10.500—11.700	Vissa sportler,
		1	12.600—13.800	minst 2.100
		1	10.000—11.200	
Jönköping (33.940) ..	14.000—17.000	1	10.000—11.500	stplprov.
		2	10.000—11.500	
Västerås (33.834) ..	24.682—26.050	1	13.979—15.437	Incl. sportler
		1	13.196—14.564	Assessor
		1	8.665— 9.925	
Linköping (33.576) ..	15.120—18.720	3	10.500—13.044	Stadsnot. Vissa sportler o. visst tillägg
Karlskrona (28.214)..	14.186—16.346	3	10.556—12.332	
Karlstad (27.081) ..	17.000—19.000	2	11.000—12.000	Stadsnot.
Halmstad (26.394) ..	21.240—21.240	3	12.814—14.726	
Lund (26.199)	16.800—19.800	2	12.800—15.800	stplprov.
		1	13.800—16.800	Stadsnot.
Kalmar (20.916)	16.416—18.468	1	11.422—12.964	
		1	10.328—11.970	

N:o 83.
Ang. omorganisation av magistraten och rådhusrätten m. m.

	Borgmästare	Ant.	Rådmän	
Landskrona (19.611)				
Sundsvall (18.484) ..	18.810—19.950	2	9.690—10.830	Stadsnot.
		1	8.664— 9.804	
Medeltal (30.977)			11.392—13.274	

Bil. VIII.

Tablå över omorganisationens ekonomiska konsekvenser för staden.

Besparingar och inkomster:

Slutlön enligt gällande lönestat:

Borgmästare	10.368	
Civilrådman	10.368	
Brottmålsrådman ..	10.368	
Tredje rådman	9.480	
Assessor	9.036	
Stadsfiskal	6.447	56.067

Indragna sportler: *)

Å borgmästaretj. ..	20.736	
„ civilrådmanstj. ..	8.133	
„ brottmålsrådmanstjänsten	6.540	
„ tredje rådmanstj.	848	
„ assessorstj.	1.764	
„ stadsfiskalstj.**)	1.072	39.093
Summa		95.160

Utgifter:

Slutlön enligt föreslagen lönestat:

Borgmästare	24.000	
Civilrådman	14.472	
Brottmålsrådman ..	14.472	
Magistratsrådman ..	13.476	
Stadsf.-polismäst. ..	11.256	
1 biträde, I kl.	3.243	
4 biträden, II kl.	11.436	92.355
Saldo staden till godo.....		2.805
Summa		95.160

*) Beräknade efter medeltal för åren 1928—1937.

**) Vid nuvarande tjänsteinnehavarens avgång upphör ersättning av statsverket för mistade bötesandelar, 489 kr.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 84.

Drätselkammarens skrivelse ang. breddning och förbättring av en del av Hållgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

En del fastighetsägare vid Hållgatan hava gjort framställning till drätselkammaren om vidtagande av åtgärder för förbättring av ifrågavarande gatas östra sida.

Efter remiss till byggnadschefen har denne uppgjort förslag till åtgärder, som lämpligen böra komma till utförande för förbättring och breddning av Hållgatans östra sida å sträckningen mellan Eriksgatan och Stallhagsgatan. Kostnaderna härför hava beräknats till 11.800 kronor.

Drätselkammaren får för sin del anföra följande.

Drätselkammaren vitsordar, att de av byggnadschefen föreslagna förbättringsarbetena snarast böra komma till utförande. Kostnaderna härför komma dock ej att i sin helhet stanna å staden, enär fastighetsägarna efter gatan äro skyldiga att enligt gällande bestämmelser deltaga i kostnaderna i vad de avse gatans breddning.

Med hänvisning härtill får drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att för utförande av förbättringsarbeten å Hållgatans östra sida mellan Eriksgatan och Stallhagsgatan i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet uppgjort förslag ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag å 11.800 kronor; samt

att beloppet ifråga, 11.800 kronor, skall förskotteras av tillgängliga medel och därefter slutligen täckas på sätt stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren komma att besluta.

Västerås den 16 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 85.

Drätselkammarens skrivelse ang. inredning av ett ritkontor å rådhusets vind.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med stadsfullmäktiges beslut den 28 sistlidne april angående tillsättande tillsvidare av en assistent åt drätseldirektören bemyndigade fullmäktige drätselkammaren att till arbetsplats åt befattningshavaren upplåta ett rum ovanför drätseldirektörens tjänstelokal, som nu användes såsom ritrum för stadsplanearbetet.

Då drätselkammaren framlade förslag om att få använda ifrågavarande rum för arbetslokal åt assistenten, hade drätselkammaren tänkt sig att nya och förbättrade lokalutrymmen skulle kunna beredas stadsingenjörskontoret genom inredning av ett nytt ritrum å annan del av rådhusets vind. Ritningar härför hava på drätselkammarens begäran uppgjorts, varjämte byggnadschefen beräknat kostnaderna för iordningställande av det nya ritrummet till 9.600 kronor.

Då tillsättande av assistentbefattningen kan förväntas ske inom närmaste tiden, torde det vara nödvändigt att lokalfrågan bringas till sin lösning. Drätselkammaren får därför hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att för iordningsställande av ett nytt ritrum för stadsplanearbetet å rådhusets vind i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet upprättat förslag ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag å 9.600 kronor; samt

att beloppet ifråga, 9.600 kronor, skall utgå ur innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 16 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 86.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffning av en ny malmskopa för brokranen vid djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till stadsfullmäktige av den 18 nästlidne maj har hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt om ett anslag å 14.585 kronor för inköp av en ny malmskopa för Djuphamnen.

Drätselkammaren får för sin del tillstyrka bifall till framställningen och sålunda hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att för anskaffande av en ny malmskopa för Djuphamnen ställa till hamnstyrelsens förfogande ett anslag å 14.585 kronor; samt

att beloppet ifråga, 14.585 kronor, skall i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel från Djuphamnens inkomster och därefter slutligen täckas i samband med uppgörandet av hamnstyrelsens budgetförslag för nästkommande år.

Västerås den 16 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid djuphamnen pågår en intensiv utlastning av malm och arbetet bedrives såväl dag som natt. Denna intensitet i utlastningen ställer stora krav på materielens beskaffenhet.

Den stora malmskopan, som varit i bruk under snart tio år, har vid flera tillfällen visat sig mindre tillförlitlig. Den har ofta reparerats under sista tiden och dessa reparationer, som tagit flera timmar i anspråk, hava endast genom lyckliga tillfälligheter icke åstadkommit rubbningar i trafiken vid djuphamnen.

Hamnstyrelsen har funnit, att det för undanrödjande av dessa osäkerhetsmoment är nödvändigt att låta anskaffa en ny malmskopa, varvid den gamla skulle få tjäna såsom reserv.

N:o 86.
Ang. anskaffning av en ny malmskopa för brokranen vid djuphamnen.

Hamnstyrelsen har därför låtit infordra anbud å ny malmskopa och stannat för ett anbud å 14.585 kronor.

På grund av vad ovan anförts får hamnstyrelsen alltså hemställa,

att stadsfullmäktige ville besluta att till hamnstyrelsens förfogande ställa ett anslag å 14.585 kronor för inköp av en ny malmskopa.

Västerås den 18 maj 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

O. Lundvall.

N:o 87.

Drätselkammarens skrivelse ang. förbättring av arbetarebostäderna vid stadens lantbruk.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till stadsfullmäktige av den 4 sistlidne april har lantegendomsnämnden under hänvisning till bestämmelserna i gällande kollektivavtal med lantarbetarna i fråga om beskaffenheten av till arbetare upplåten bostad hemställt om ett anslag å förslagsvis 25.000 kronor för försättande av bostäderna vid stadens lantbruk i avtalsenligt skick.

Drätselkammaren får för sin del tillstyrka bifall till framställningen och sålunda hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att för försättande av stadens lantarbetarbostäder i avtalsenligt skick ställa till lantegendomsnämndens förfogande ett anslag å förslagsvis 25.000 kronor; samt

att beloppet ifråga, 25.000 kronor, skall i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel och därefter slutligen täckas på sätt

stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren komma att framdeles besluta.

N:o 87.
Ang. förbättring av arbetarebostäderna vid stadens lantbruk.

Västerås den 16 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under år 1937 hava en del förarbeten för reparationer och tillbyggnader av stadens lantarbetarebostäder skett. Men dessa äro ännu icke i sådant skick, att de uppfylla bestämmelserna i gällande avtal, där det heter: "Till arbetare upplåten bostad skall vara sund och i övrigt i gott skick, samt kunna hållas väl uppvärmd. Familjebostad skall bestå av två rum och kök eller 1 rum och kök med tillsammans en golvyta av minst 35 kvm. och därutöver nödiga garderobs- eller vindsutrymmen för förvaring av kläder. Såsom golvyta anses icke det utrymme, som upptages av garderober, skafferier eller andra därmed jämförliga byggnadsanordningar, vilka upptaga golvytan till mer än 1.5 meter höjd över golvet. Där sådant bostadsutrymme ej beredes, ersättes bristande utrymme med 10 kronor pr år och felande fullt 3-tal kvm. golvyta. Anspråk på ersättning för felande golvyta kan, för att vinna beaktande, endast göras gällande för löpande tjänsteår och utbetalas ersättningen i efterskott."

För att försätta bostäderna i sådant skick att de kunna anses överensstämma med gällande avtal, har lantegendomsnämnden beräknat att kostnaderna skulle belöpa sig till ungefär 25.000 kronor, vilket belopp förslagsvis skulle gäldas av 1937 års vinstmedel från stadens lantbruk.

På grund av vad ovan anförts får lantegendomsnämnden hemställa,

att stadsfullmäktige ville för bestridandet av kostnaderna för att försätta stadens lantarbetarebostäder i tids- och avtalsenligt skick anvisa 25.000 kronor.

Västerås den 4 april 1938.

För lantegendomsnämnden:

HENRIK WELIN-BERGER.

O. Lundvall.

N:o 88.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av en jordbrukstraktor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till stadsfullmäktige av den 4 sistlidne april har lantegendomsnämnden på anförda skäl hemställt om ett anslag å förslagsvis 6.000 kronor för inköp av en ny traktor för lantbruksdriften vid stadens lantbruk å Kristiansborg och Malma. Nyanskaffningen av ifrågavarande traktor skulle ske i samband med utbyte av en vid Malma gård stationerad avancetraktor.

Drätselkammaren får för sin del tillstyrka bifall till framställningen och sålunda hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville besluta

att för inköp av en ny traktor för driften vid stadens lantbruk å Kristiansborg och Malma ställa till lantegendomsnämndens förfogande ett anslag å förslagsvis 6.000 kronor; samt

att beloppet ifråga, 6.000 kronor, skall i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel och därefter slutligen täckas på sätt stadsfullmäktige efter förslag av drätselkammaren komma att besluta.

Västerås den 16 juni 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För rationalisering av driften vid stadens lantbruk hava vissa åtgärder vidtagits för sambruk vid Kristiansborg och Nordanby. Staden har en traktor vid Nordanby och en vid Malma gård. För skötseln av jordbruket vid Nordanby och Kristiansborg räcker icke den vid Nordanby stationerade traktorn till utan måste man använda även den vid Malma gård. Denna senare, som inköptes år 1927, är en avancetraktor. Den är nu ganska sliten. För att kunna använda en vid Malma gård stationerad traktor vid Nordanby och Kristiansborg är det nödvändigt, att den är mer lättransportabel än vad en

avancetraktor är. Lantegendomsnämnden har därför tänkt sig utbyta den vid Malma gård befintliga avancetraktorn mot en traktor av lättare typ. Kostnaden för utbyte av avancetraktorn mot ny av lättare typ har förslagsvis beräknats till 6.000 kronor, och har nämnden tänkt sig att detta belopp skulle kunna gäldas ur 1937 års vinstmedel från stadens lantbruk. **N:o 88.** *Ang. inköp av en jordbruks-traktor.*

På grund av vad ovan anförts får lantegendomsnämnden hemställa,

att stadsfullmäktige måtte anvisa ett förslagsanslag å 6.000 kronor för inköp av en ny traktor för lantbruksdriften vid Kristiansborg och Malma i enlighet med i ärendet uppgjort förslag.

Västerås den 4 april 1938.

För lantegendomsnämnden:

HENRIK WELIN-BERGER.

O. Lundvall.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 89.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Knutsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige den 28 nästlidne juni har vatten- och gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt om ett anslag å 13.800 kronor för anläggande av nya ledningar för avlopp, vatten och gas i Knutsgatan, för avlopp i södra delen av gatan och för vatten- och gasledningar i gatans hela sträckning mellan Kopparbergsvägen och Engelbrektsgatan, varvid styrelsen tillika föreslagit, att anslaget ifråga skulle utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, får härmed tillstyrka styrelsens framställning samt sålunda föreslå stadsfullmäktige besluta

att för nedläggande av ledningar för avlopp, vatten och gas i Knutsgatan på sätt vatten- och gasverksstyrelsen föreslagit ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 13.800 kronor;

samt att ifrågavarande anslag, 13.800 kronor, skall utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 21 juli 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då avloppet i södra delen av Knutsgatan ligger på så ringa djup under marken — detsamma anlades för lång tid tillbaka och gatan har senare vid något tillfälle avschaktats — att tillfredsställande avledning från nybyggen ej mer kan ordnas, bör detsamma ersättas med en ny ledning på sådant djup,

N:o 89.
Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i en del av Knutsgatan.

som numera erfordras. Även vatten- och gasledningarna äro av hög ålder och små dimensioner, nämligen resp. 4″ och 2″ och fylla ej mer behovet — det dåliga gastrycket utgör en ständig källa till klagomål —, varför även dessa ledningar böra utbytas mot nya och grövre, i detta fall i gatans hela sträckning mellan Kopparbergsvägen och Engelbrektsgatan. Detta kommer också att medföra bättre matning till bostadshusen å och omkring gamla idrottsplatsen, vilka på grund av sin storlek kräva kraftig frammatning av gas, varjämte en önskvärd cirkulation för vatten och gas erhålles.

Efter avdrag för anslutningen till en nu pågående nybyggnad erfordras till ledningsanläggningen 13.800 kr. Staden torde sedermera genom anslutningsavgifter kunna påräkna återbäring av en del av dessa kostnader.

På grund av det anförda hemställer vatten- och gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av13.800 kr. för anläggande av nya ledningar för avlopp, vatten och gas i Knutsgatan, för avlopp i södra delen av gatan, för vatten- och gasledningar i gatans hela sträckning mellan Kopparbergsvägen och Engelbrektsgatan.

Västerås den 28 juni 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 90.

Drätselkammarens skrivelse ang. förvärv av mark för framdragning av Borrargatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För framdragande av Borrargatan till Hemdalsvägen erfordras att staden förvärvar ett mindre markområde av stadsägan n:r 1967 om cirka 37 kvadratmeter. Ägaren av förenämnda stadsäga har i skrivelse till drätselkammaren erbjudit staden att inköpa för gatureglerингen erforderlig mark för ett pris av 5 kronor pr kvadratmeter. Drätselkammaren, som finner det erbjudna priset skäligt, får hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 5 kronor pr kvadratmeter förvärva för Borrargatans reglering erforderlig mark;

samt att härför erforderligt anslag utgår av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 21 juli 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Eric Ericsson.

N:o 91.

Drätselkammarens m. fl. förberedande yttranden över befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 sistlidne april hava stadsfullmäktige för förberedande utlåtande till barnavårdsnämnden, folkskolestyrelsen och drätselkammaren överlämnat befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan. Sedan yttranden inkommit från barnavårdsnämnden och folkskolestyrelsen har drätselkammaren denna dag förehaft ärendet till behandling och får med anledning härav anföra.

Betänkandet, som utmynnar i förslag till, å ena sidan förordning angående tillhandahållande i vissa fall av näringsmedel åt kvinnor och barn samt angående tillhandahållande i vissa fall av läkemedel åt skolbarn, samt, å andra sidan, kungörelse angående statsbidrag till skolbarnsbespisning, finnes i sina huvudsakliga delar refererat i barnavårdsnämndens och folkskolestyrelsens yttranden, på grund varav drätselkammaren saknar anledning att här lämna någon ytterligare redogörelse för betänkandets innehåll.

Vidkommande först förslaget om tillhandahållande av näringsmedel åt kvinnor och barn samt läkemedel åt skolbarn har drätselkammaren funnit sig kunna i huvudsak instämma uti barnavårdsnämndens yttrande. Drätselkammaren har nämligen ej heller övertygats om lämpligheten eller behovet av att de skyddsfödoämnen och läkemedel, som skola utlämnas till vederbörande, böra tillhandahållas på det allmännas bekostnad utan prövning av behovet i varje särskilt fall. Enligt drätselkammarens förmenande torde en dylik samhällelig hjälpåtgärd böra begränsas till de fall, då vederbörande på grund av ekonomisk oförmåga icke äro i stånd att tillgodose sina nu förevarande behov, varemot i de fall, då ekonomisk förmåga förefinnes men risk föreligger för att en felaktigt sammansatt föda på grund av okunnighet om olika födoämnens näringsvärde skall komma till användning, det samhälleliga ingripandet bör utmynna i en effektiv propaganda och upplysningsverksamhet för näringshygienens fordringar på en riktigt sammansatt föda. På sätt barnavårdsnämnden anfört finner även drätselkammaren, att de åtgärder, som i övrigt kunna vara påkallade för förverkligande av betänkandets syften i här förevarande avseenden, och som lämpligen kunna anstå, böra avgöras i samband med ordnandet av socialvården i dess helhet.

Beträffande härefter förslaget till skolbarnsbespisning vill drätselkammaren erinra om, att befolkningskommissionen utgått ifrån att skolmåltiden skall göras tillgänglig för alla barn, oavsett föräldrarnas ekonomiska villkor. Även om en dylik princip måhända kan hava sitt berättigande å landsbygden samt i från kringliggande landsbygd inkorporerade delar av städer, där praktiskt taget alla skolbarn intaga ett av dagens huvudmål i form av medförd matsäck, kan drätselkammaren för sin del icke ansluta sig till kommissionens

förslag härutinnan, i varje fall icke beträffande städernas skolbarn, av vilka de flesta torde ha tillfälle att under frukostrasten intaga måltid i hemmet. Drätselkammaren finner visserligen förslaget om anordnande av skolmåltider i princip vara välbetänkt, men anser att en behovsprövning bör äga rum så, att måltid endast skall tillkomma de barn, som ur näringssynpunkt verkligen äro i behov av en ändamålsenlig och ur näringsfysiologisk synpunkt riktigt sammansatt måltid oavsett om ifrågavarande behov har sin grund i brist på medel hos föräldrarna, sjuklighet hos barnen eller andra orsaker.

N:o 91.
Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

Drätselkammaren kan slutligen icke underlåta att med några ord beröra kommissionens kostnadsberäkning. Den genomsnittliga matkostnaden pr barn och dag har sålunda av kommissionen beräknats uppgå till något över 25 öre, vartill kommer arbetskostnad med ett genomsnittligt belopp av 10 öre pr barn och dag. Det kan, enligt drätselkammarens förmenande, med fog ifrågasättas om en skolmåltid av den kvalitet, kommissionen förutsätter, kan erhållas för den beräknade kostnaden.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att såsom eget yttrande över befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan åberopa vad drätselkammaren härovan anfört.

Västerås den 4 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av infordrat förberedande yttrande över befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan, får barnavårdsnämnden i vad betänkandet avser förslag till förordning angående tillhandahållande i vissa fall av näringsmedel åt kvinnor och barn anföra.

Ur motiveringen till förslaget kan i sammanträngd form anföras följande:

Inledningsvis framhålles hurusom såväl kvantitativa som kvalitativa brister i näringen äro i särskild grad skadliga för hälsotillståndet och utvecklingen under i synnerhet de tidigaste barnaåren. Även näringsbrister hos havande och ammande kvinnor kunna innebära hälsorisker.

De brister, som föreligga ifråga om försörjningsmedel, kunna anses orsakade av två omständigheter, nämligen: 1) fattigdom och 2) okunnighet. Då orsakerna till bristerna är fattigdom, måste samhället träda stödjande emellan och då fråga är om bristande insikter måste upplysnings- och uppfostrareverksamhet ordnas. Oftast äro båda dessa huvudorsaker nära sammanvävda med

N:o 91. *Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.*

varandra, varför åtgärderna böra samordnas. I första rummet böra åtgärder vidtagas till förmån för familjerna och barnen. Det har nämligen bl. a. konstaterats ifråga om näringsstandarden, att de vanligaste och mest allvarliga bristerna påträffas hos familjer med barn, i synnerhet hos de barnrika.

Kommissionen redogör vidare för de näringshygieniska utgångspunkterna. Den meningen har tidigare varit rådande, att i fråga om näringen, denna åtminstone under normala tider uppnått en fullt tillfredsställande standard i de flesta västeuropeiska länder. Denna uppfattning har emellertid, genom nyare undersökningar, visat sig oriktig. Ett flertal exempel härpå anföras i betänkandet. Särskilt förhållandena i Norrlands ödebygder illustrera detta. Det är icke längre tillräckligt med bara kolhydrater, fett och äggvita. Den nyare forskningen på vitaminområdet har givit vid handen vikten utav att även tillföra kroppen vissa salter och vitaminer. Detta har förändrat hela problemet och hävdvunna kostvanor. Flera tabeller uppvisa olika näringsmedels värde ur näringssynpunkt.

Ett speciellt avsnitt i betänkandet ägnas åt näringsstandarden i Sverige. Enligt gjorda beräkningar tvingas familjer med smärre inkomster att hålla sina utgifter för livsmedel uppe i mycket höga tal. Barnlösa familjer i städerna utgiva för sådant ändamål 27 % av inkomsten under det att familjer med 3 barn utgiva 35 %. Procentsiffran för barnrika stadsfamiljer med en inkomst, understigande 3.000:— kronor, utgör 46 och för sådana familjer inom lant- och skogsarbetareklassen med under 1.500:— kr. i inkomst 59 %. I förhållande till familjens storlek äro ändock de absoluta livsmedelskostnaderna betydligt mindre i barnrika familjer än i barnfattiga och barnlösa familjer. Detta innebär även försämring av näringen i och med ökat barnantal, i det att kosten blir enformigare och mera vitaminfattig i dessa sistnämnda än andra familjer. Verkställda utredningar giva vid handen, att en mindre tillfredsställande näringsstandard föreligger.

Efter att ha erinrat om, att genomförandet av hithörande förslag måste, med hänsyn till den inre marknaden, föranleda övervägande angående den nuvarande jordbrukspolitikens lämplighet, framhåller kommissionen, att de föreslagna åtgärderna äro att anse såsom investering i folkets och närmast det uppväxande släktets hälsa samt livs- och arbetsduglighet.

Den överproduktion av livsmedel, som nu med stora kostnader avlägsnas från hemmamarknaden, skulle för åtgärdernas genomförande komma väl till pass och de rätta kostnaderna för dessa åtgärder bleve därför icke på långt när så stora, som statens och kommunernas budgeter komma att giva uttryck åt.

Härefter gives en närmare motivering till de framlagda förslagen. Sålunda är det av stor vikt, att havande och ammande kvinnor samt barn i spädbarns-, förskole- och skolåldern erhålla en tillfredsställande näringsstandard. Mellan småbarnsdödlighet och inkomstklassen förefinnes ett intimt samband. Såsom exempel framhålles, att i inkomstklassen under 4.000: — kronor utgjorde dödligheten åren 1918—1922 i första levnadsåret 48,9 pro mille. Denna siffra sjunker allt efter inkomsten till 14,3 pro mille i familjer, där inkomsten är minst 10.000: — kronor. Om spädbarnsdödligheten skulle kunna sänkas till denna nivå, skulle omkring 3.000 barn kunna räddas årligen. Det kan nämligen icke påvisas, att den högre dödlighetssiffran orsakats av arvsbiologiskt sämre egenskaper.

N:o 91.
Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

I syfte att åstadkomma bättre förhållanden i anförda avseenden föreslår kommissionen en förordning enligt vilken havande och ammande kvinnor samt spädbarn och andra barn, som icke uppnått skolåldern, skola kostnadsfritt erhålla skyddsfödoämnen och vitamin- och mineralämnesrika läkemedel. För erhållande härav skall emellertid behovet härav intygas av läkare å mödrahjälpscentral, barnavårdscentral och liknande institutioner, varefter barnavårdsnämnden i den kommun, där kvinnan eller barnet stadigvarande vistas, har att tilldela den behövande näringsmedelskort, mot vilkas avlämnande skyddsfödoämnen eller preparat erhållas. Någon behovsprövning har icke ansetts böra föregå beviljandet av sådana kort. Ersättning föreslås utgå av statsmedel till huvudparten av barnavårdsnämndernas kostnader. Kommissionen uppskattar antalet fall, där behov av ifrågavarande hjälp skulle föreligga till 40.000 och kostnaderna till mellan 2½ och 3 miljoner kronor per år.

Enär de åtgärder, som föreslås, inte kunna anses garantera en tillfredsställande näringsstandard för folket i sin helhet, utan endast vissa grupper, ha en del andra förslag diskuterats såsom rabattering av vissa livsmedel för en del befolkningsgrupper m. m. De uppslag, som härvid framkommit, anbefallas av kommissionen till vidare undersökning i samband med en kommande allmän utredning om jordbrukspolitiken.

Frågan om en tillfredsställande näringsstandard är emellertid icke endast beroende av inkomstförhållandena utan även av okunnigheten, varför ytterligare utredning och upplysningsverksamhet är av behovet påkallad.

De syften, som kommissionen genom sitt ifrågavarande förslag vill gagna, äro helt visst behjärtansvärda i den mån bristen på näringsmedel är föranledd av alltför knappa ekonomiska förutsättningar. Härom råder säkerligen icke mer än en mening särskilt bland dem, som ha social insikt och socialt ansvar. Förslaget synes emellertid avse att näringsmedel skola tillhandahållas alla, som enligt läkareordination äro i behov därav, oavsett om detta behov har sin grund i bristande tillgång på medel eller i okunnighet om matvarors olika näringsvärde.

Men även om man hyser de allra varmaste sympatier för förslagets syfte, så måste man ändock ställa sig mycket betänksam ifråga om principen att göra hjälpen tillgänglig för alla, utan behovsprövning. Att således nödgas utdela hjälp i denna form, i fall upplysning vore den enda förnuftiga och ändamålsenliga hjälpen måste vara ägnat att skapa betänkligheter av skilda slag. Främst kan framhållas, att statens av växlande konjunkturer avhängiga ekonomiska förutsättningar kunna företrädesvis i kritiska situationer äventyra möjligheterna till hjälp till i verklig mening behövande. Åtgärder syftande till hjälp åt havande och ammande kvinnor, spädbarn och andra barn, som icke nått skolåldern, synes därför böra hänföra sig till ett faktiskt föreliggande behov, oavsett om de hjälpbehövande äro att hänföra till barnrika familjer eller ej.

Det bör i detta sammanhang erinras om, att under den sista tiden antagits en hel rad av lagar och förordningar i syfte att befordra och stödja hithörande syftemål. Sålunda kan bl. a. framhållas, att statsbidrag utgå till mödra- och barnavård, bosättningslån och bidragsförskott samt helt av statsmedel till moderskapspenning, mödrahjälp och barnbidrag m. m. Att under sådana förhållanden anordna ytterligare hjälpformer efter delvis nya linjer synes vara ägnat att skapa än större villervalla och decentralisation på socialvårdsområdet än nöden kräver. Det förekommer ofta, att en och samma familj samtidigt är

N:o 91.
Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

föremål för bidrag av moderskapspenning, mödrahjälp, bidragsförskott, barnbidrag, fattigvård och samhällsvård. För var och en av dessa olika former av hjälp skall verkställas olika utredningar med ty åtföljande förhör med sökanden. Bortsett från det tidsödande dubbelarbete, som härav föranledes, och det virrvarr, som förvaltningstekniskt uppstår, må man väl icke förtänka om en sökande, som blir föremål för alla dessa olika åtgärder, irriteras därav och löper fara att tappa viljan och förmågan att stå på egna ben.

Åtgärder med ifrågavarande syfte äro icke heller så trängande, som kommissionen synes göra gällande, utan borde utan risk kunna anstå till avgörande i ett större sammanhang och efter mera enhetliga principer.

Barnavårdsnämnden behjärtar sålunda tillfullo, att de samhällets medlemmar, som äro i behov av hjälp, erhålla sådan i erforderlig utsträckning, och är också angelägen, att här ifrågavarande kategorier samhällsmedborgare erhålla effektiv hjälp, såväl i förebyggande som understödjande syfte, men anser, att båda dessa syften kunna nås på en enklare och även mindre kostsam väg. Såsom medverkande till förverkligandet av det förebyggande syftet äro de av 1937 års riksdag beslutade mödra- och spädbarnscentralerna, som efter hand komma att inrättas i hela riket, att hälsa med särskild tillfredsställelse.

Med vad sålunda anförts har nämnden, med principiellt gillande av syftet med kommissionens förslag, velat framhålla

att hjälp av ifrågavarande slag bör utgå endast då behov därav prövas föreligga;

att till förebyggande av undernäring av andra orsaker än medellöshet, en effektiv undervisning och upplysningsverksamhet i första hand anordnas; samt

att de åtgärder, som i övrigt sålunda kunna vara påkallade för ifrågavarande syftens förverkligande och kunna anstå, avgöras i samband med ordnandet av socialvården i sin helhet.

Västerås den 13 juni 1938.

För barnavårdsnämnden:

AGNES SÖDERQVIST.
Tjg. ordf.

/Axel Norén.

N:o 91.
Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

Utdrag ur protokoll vid folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 10 juni 1938.

§ 112.

Sedan stadsfullmäktige till folkskolestyrelsen för avgivande av yttrande remitterat Befolkningskommissionens betänkande rörande förslag till skolbarnsbespisning hade styrelsen uppdragit åt särskilda kommitterade, bestående av herr ordföranden, fru Berg och folkskolinspektören att utarbeta förslag till utlåtande. Kommittén meddelade, att den ej kunnat ena sig om ett gemensamt förslag, varför tvenne sådana förelades styrelsen, det ena avgivet av herr ordf. och fru Berg, det andra av folkskolinspektören.

Sedan de båda förslagen till utlåtande föredragits, beslöt styrelsen efter det votering begärts med 6 röster mot 4 godkänna folkskolinspektörens förslag.

Mot beslutet reserverade sig fru Berg, samt herrar Hellblom, Sund och D. Johansson. Herr Hellblom anhöll därjämte, att även herr ordförandens och fru Bergs yttrande skulle överlämnas till stadsfullmäktige.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan

Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige till folkskolestyrelsen med begäran om deras yttrande remitterat Befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan får styrelsen beträffande kap. VII i sagda betänkande, som avser förslag om anordnande av skolmåltider anföra följande:

Kommissionen framhåller, att det beträffande barn i skolåldern föreligger större möjligheter än ifråga om övriga mindre barn, att på ett praktiskt tillfredsställande sätt ordna en verksamhet, som tryggar deras näringsstandard. Då skolbarnen kunna erbjudas ett av dagens huvudmål i skolan, vinnes full säkerhet för att hjälpen verkligen kommer barnen tillgodo, liksom att måltiden får den sammansättning, som ur näringshygieniska synpunkter är den förmånligaste.

Riksdagen har också behjärtat behovet av en utsträckt skolbarnsbespisning och för ändamålet anvisat 200.000 kr. i bidrag till skoldistrikt på landsbygden, där behov av bespisning genom det allmännas försorg på grund av arbetslöshet eller annan därmed jämförlig omständighet yppade sig.

Som allmän motivering för införande av skolmåltid framhålles, att skolarbetet samt vägen till och från skolan ta i anspråk en så betydande del av

N:o 91.
Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

dagen, att barnen under denna tid äro i behov av en huvudmåltid. Då ett stort antal barn företrädesvis på landsbygden ha så lång skolväg, att detta mål ej kan intas i hemmet, nödgas de ha med sig matsäck. Särskilt för dessa barn har man ej tillräcklig garanti för att barnens näringsbehov blir tillgodosett. För övrigt har skolmåltiden i allmänhet till uppgift att säkra skolbarnens behov av tillräcklig och lämplig näring.

För vinnande av detta syfte bör skolmåltiden göras tillgänglig för alla barn oavsett föräldrarnas ekonomiska villkor.

Skolmåltiden bör vara avgiftsfri. Därest så ej bleve fallet, skulle måhända många hem dra sig för att låta barnen äta i skolan av kostnadsskäl. Barnen böra dock ej åläggas att deltaga i bespisningen.

Enligt kommissionens uppfattning bör bespisningen till att börja med beredas endast barn i skolor, för vilka skolplikt föreligger, nämligen folkskolan och den som helgdagsskola organiserade fortsättningsskolan. När skolmåltidsorganisationen en gång blivit mera allmänt genomförd i dessa skolor, bör dock tiden vara inne att upptaga frågan, huruvida icke även läroverk och liknande undervisningsanstalter skola inbegripas i ifrågavarande organisation.

Vid organiserandet av en statsunderstödd skolbarnsbespisning måste hänsyn tagas till skilda förhållanden, som råda i olika skoldistrikt. Det betecknas nämligen som ett önskemål, att organisationen anpassas efter de lokala förutsättningarna och behoven. Stor frihet bör därför lämnas de enskilda kommunerna att efter deras speciella förhållanden ordna skolmåltiden, blott vissa minimikrav uppfyllas. Det framhålles som föga lämpligt att utan hänsyn till om förutsättningar härför förefinnas eller ej, omedelbart genomföra en fullständig skolmåltidsorganisation. Ekonomiska skäl tala också för att organisationen genomföres etappvis, t. ex. i samband med tillgodoseendet av övriga skolans byggnadsbehov. Kommissionen förutsätter därför, att anordnandet av skolbarnsbespisningen till en början göres beroende av kommunalt initiativ, samt att statsanslaget för ändamålet under första året så begränsas, att det blott räcker för en femtedel av skolbarnen i landet. Organisationen bör därefter utbyggas ända tills allmän skolbarnsbespisning är genomförd.

Inom flertalet skoldistrikt i landet torde måltidsrasten i folkskolorna vara förlagd efter andra eller tredje undervisningstimmen, d. v. s. mellan kl. 10 fm. och 12 m. Kommissionen förutsätter, att måltidsrasten kommer att förläggas inom denna tid. Det framhålles som särskilt önskvärt, att riklig tid anslås för intagande av måltiden, så att detta kan ske utan jäkt.

Ifråga om skolmåltidens sammansättning hänvisar kommissionen till en hel serie av matordningar för skolmåltiden, som bifogats betänkandet. Rent principiellt framhålles, att måltiden, som bör ha karaktären av ett huvudmål, skall ha till uppgift att neutralisera de mycket vanliga av fattigdom eller okunnighet förorsakade bristerna i den kost, som barnen erhåller i hemmen, liksom syftet också bör vara att nedbringa familjernas — särskilt de barnrikas — kostnader för barnen. Kommissionen har räknat med att skolmåltiden kommer att motsvara 50 % av barnens dagsbehov av skyddsfödoämnen, dock att dagsbehovet av C-vitamin synes böra till större delen och behovet av A-vitamin helt täckas genom skolmåltiden.

Kommissionen framhåller, att, bortsett från själva finansieringen av reformen, anskaffningen av erforderliga lokaler för bespisningen kommer att

N:o 91.
Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

vålla de största svårigheterna. Emellertid förutsättes att nya lokaler, omfattande kök och matsalar, icke skola bli erforderliga överallt, åtminstone ej på landsbygden och i mindre samhällen. Som ett för framtiden oeftergivligt krav vid nybyggnad av skolhus måste dock uppställas, att i skolan åvägabringas anordningar, som möjliggöra, att samtliga barn före skolmåltidens intagande kunna åläggas att tvätta händerna. Beträffande kostnaderna för bespisningslokaler utgår kommissionen ifrån att statsbidrag efter särskild prövning härtill må kunna utgå med trefjärdedelar av kostnaderna, därest dessa överstiga 5.000 kr. och eljest med hälften.

Matlagning, servering och diskning beräknas draga en kostnad uppgående till en tredjedel av råvarukostnaden. Beträffande det praktiska ordnandet av dessa arbetsuppgifter kunna olika sätt erbjuda sig. Kommissionen betecknar det som en lockande tanke, att barnen själva finge i viss utsträckning delta i dessa göromål, även om någon nämnvärd besparing ej därav vore att förvänta. Där ett större antal barn skola delta i bespisningen, anses dock denna utväg ej tänkbar. Betryggande anordningar böra vidtagas för motverkande av smittorisk i samband med bespisningen. Det bör sålunda genom läkarundersökning tillses, att personalen icke är smittoförande samt vidare, att barnen icke heller utsättas för smitta från sjuka kamrater.

Kommissionen föreslår, att vederbörande länsstyrelse skall fungera som såväl utbetalande som bidragsbeviljande organ beträffande statsbidrag till bespisning. Ansökan om sådant bidrag skall åtföljas av yttrande från skolresp. tjänsteläkare. Själva det lokala anordnandet av skolmåltiden ankommer på skolstyrelsen. Den dagliga kontrollen utföres i första hand av lärarna. Det uttalas vidare som lämpligt, att skolstyrelsen uppdrager översynen av verksamheten vid varje skola åt en eller flera personer inom eller utom skolstyrelsen.

Kontroll över de kommunala organens verksamhet bör ske ur tre olika synpunkter, den hygieniska, den pedagogiska och den ekonomiska. Den hygieniska kontrollen tillkommer vederbörande skollärare eller tjänsteläkare. I denna kontroll bör bl. a. ingå granskning av kostens sammansättning. Den pedagogiska kontrollen, som bör utföras av vederbörande folkskoleinspektör, avser att tillse, att skolmåltiden på lämpligt sätt inpassas i skolarbetet. Den ekonomiska kontrollen tillkommer länsstyrelserna. Vid medelsrekvisition ha skoldistrikten att lämna uppgifter om verksamhetens såväl materiella som ekonomiska sida, vilka uppgifter böra vara ägnade att möjliggöra ett allmänt bedömande av hur ekonomien blivit skött.

Någon exakt beräkning av den totala kostnaden för skolbarnsbespisningen anser kommissionen sig ej kunna åstadkomma. Vissa kostnader ha dock fixerats. Sålunda beräknas den genomsnittliga matkostnaden pr barn och dag komma att uppgå till något över 25 öre samt arbetskostnaden till ett genomsnittsbelopp av 10 öre för barn och dag. Bortsett från utgifterna för lokaler och inventarier, som därvid ej medräknats, skulle med nuvarande priser totalkostnaden pr barn och dag uppgå till drygt 35 öre. Antalet folkskolebarn under läsåret 1939—1940 uppgår till c:a 550.000, vartill kommer fortsättningsskolans 164.000 lärjungar. Totalkostnaden vid en fullt genomförd skolbespisning bortsett från lokalkostnader uppskattas till 34 miljoner kr. pr år.

Rörande fördelningen av kostnaderna mellan stat och kommun för skol-

N:o 91.
Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

barnsbespisningen föreslår kommissionen att staten skall bidraga med 25 öre pr dag och barn, när måltiden under flertalet av veckans dagar utgöres av lagad mat. Utgöres skolmåltiden under högst hälften av veckans läsdagar av s. k. Oslofrukost eller eljest av icke lagad mat föreslås statsbidraget att utgå med 20 öre. Ifråga om norrlandslänen och Kopparbergs län bör dock statsbidraget utgå med 5 öre högre belopp än det ovannämnda, alltså med resp. 30 och 25 öre pr barn och dag. Dessutom förutsätter kommissionen, att särskilda byggnadsbidrag skall utgå enligt de grunder, som eljest gälla för statsbidrag till skolbyggnader.

Med anledning av Befolkningskommissionens förslag till skolbarnsbespisning önskar folkskolestyrelsen framhålla den utan tvivel stora betydelse, som en tillräcklig och ur näringshygienisk synpunkt lämpligt sammansatt kost har för det uppväxande släktet. Glädjande nog ha förhållandena i båda de nämnda hänseendena avsevärt förbättrats, åtminstone så långt erfarenheterna härstädes ge vid handen. Barnen se i största allmänhet välnärda ut, och såväl skolläkaren som skolsköterskan ha vitsordat, att de också äro det. Att därav dra den slutsatsen, att allt är väl beställt beträffande skolungdomens näringsförhållanden skulle dock helt visst vara förhastat. De gynnsamma erfarenheter, som här åberopats, torde väl i ej ringa mån vara att tillskriva den skolbarnsbespisning, som, låt vara i begränsad omfattning, sedan lång tid tillbaka funnits anordnad. Där sådan bespisning ej alls förekommer, vilket i stor utsträckning torde vara fallet på landsbygden, kan det helt säkert tänkas, att behov finns av förbättrade förhållanden på förevarande område, detta så mycket mer som skolbarnen på landsbygden i betydande utsträckning ha så lång skolväg, att de nödgas anlita matsäck.

Då emellertid befolkningskommissionens förslag avser, att bespisning i skolan skall tillhandahållas samtliga barn i folkskolan liksom i fortsättningsskola med heldagsundervisning, oavsett om behov härav föreligger eller ej, synes detta vara att tillgripa större våld än nöden kräver. Syftemålet är väl att trygga barnens behov av tillräcklig och lämplig näring. Härvidlag bör dock åt behovssynpunkten ges en ej blott ekonomisk motivering. Där behov finns, bör detta tillgodoses, oavsett om behovet har sin grund i fattigdom, lång skolväg, sjuklighet eller andra orsaker.

Genom en sådan begränsning undvikas de stora praktiska svårigheter, som en allmän barnbespisning skulle föra med sig, varjämte det allmännas kostnader komme att hållas inom rimliga gränser. Särskilt bleve lokalfrågan vid en allmän bespisning utomordentligt svårlöst. Därest sådana anordningar skola träffas, att barnen beredas möjlighet att samtidigt inta skolmåltiden, måste stora och kostbara byggnader uppföras. Skola barnen åter äta i etapper, torde det ej kunna undvikas, att en del få gå och vänta på sin tur, vilket t. ex. vid otjänlig väderlek kan bli förenat med olägenheter. Skall skolmåltiden fylla sin uppgift bör den tillhandahållas barnen, då de bäst behöva den.

Befolkningskommissionens betonande av den betydelse, som en ur näringshygienisk synpunkt lämpligt sammansatt kost har för barnen, önskar styrelsen understryka. För befordrande av detta önskemål torde en praktisk upplysningsverksamhet, avsedd för hemmen, vara att rekommendera.

Styrelsen anser sålunda principen med skolbarnsbespisning vara betydelsefull och behjärtansvärd men håller före, att syftet med densamma bör vara

att tillgodose ett verkligt behov. Hålles ej detta syftemål klart i sikte, är det fara värt, att det förment bästa blir det godas fiende.

Västerås den 9/6 1938.

Em. Granér.

N:o 91.
Ang. befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan.

Till Stadsfullmäktige.

I det till skolstyrelsen hänskjutna betänkandet framhåller befolkningskommissionen önskvärdheten av ett successivt införande av gemensam skolmåltid och att som slutmål denna blir allmän.

Inom en del skoldistrikt har barnbespisning i viss utsträckning redan tillämpats. Detta är dock huvudsakligast i stadsdistriktet.

På grund av de längre skolvägarna är dock säkerligen behovet av gemensam skolmåltid större på landsbygden. Kommissionen tar också sikte på detta och anser därför att dess behov först bör tillgodoses. Kommissionen beräknar dagkostnaden till 35 öre per dag och barn, varav staten anses böra tillskjuta 25 öre och kom. 10 öre. För norrlandslänen beräknas kostnaden 5 öre högre. Till dessa kostnader kommer lokaler och utrustning.

I fråga om lokaler har kommissionen tänkt sig statsbidrag i likhet med vad som utgår till skolbyggnader.

Det är givet att dessa önskemåls realiserande blir en ekonomisk belastning för såväl stat som kommuner, och kommissionen har därför ställt frågan på lång sikt. Sålunda har man ansett, att där nybyggnader erfordras bör de lösas i samband med nya skolbyggen. Då staten kommer att bära tyngsta bördan är ju risken för frågans forcerande ganska liten.

Påpekas bör också att kommissionen förutsätter att ingen ålägges att deltaga i den gemensamma måltiden.

Då styrelsen anser att det önskemål som kommissionen vill komma fram till, har stor betydelse såväl ur social synpunkt som ifråga om folkhälsan, vill skolstyrelsen för sin del tillstyrka kommissionens förslag.

Ebba Berg. *Rick. Söderqvist.*

N:o 92.

Drätselkammarens m. fl. förberedande yttranden över befolkningskommissionens betänkande ang. barnbeklädnadsbidrag m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 sistlidne april hava stadsfullmäktige till barnavårdsnämnden och drätselkammaren för yttrande remitterat befolkningskommissionens betänkande angående barnbeklädnadsbidrag m. m. Sedan numera barnavårdsnämnden avgivit infordrat yttrande har drätselkammaren förehaft ärendet till behandling och får med anledning därav anföra.

Betänkandets innehåll framgår av det referat, som återfinnes i barnavårdsnämndens yttrande, på grund varav drätselkammaren saknar anledning att här närmare redogöra därför. Drätselkammaren, som finner sig kunna till fullo instämma uti de synpunkter, som barnavårdsnämnden i sitt ovanberörda yttrande framhållit, vill till en början erinra därom, att frågan om beklädnadshjälp till behövande skolpliktiga barn redan finnes i viss mån reglerad i bestämmelserna av år 1921 och 1918 för rikets folk- och fortsättningsskolor. Därest en utökad hjälp i enlighet med kommissionens förslag skulle genomföras komme otvivelaktigt, på sätt barnavårdsnämnden framhållit, en icke önskvärd ytterligare splittring i den samhälleliga hjälpverksamheten att uppstå. Det kan därför ifrågasättas, om icke med avgörandet av här ifrågavarande spörsmål lämpligen borde anstå och att avgörandet skedde i samband med lösandet av frågan om socialvården i dess helhet, som nu är föremål för utredning. Mot den av kommissionen föreslagna inkomstberäkningen för avgörande av frågan om behörighet att komma i åtnjutande av beklädnadsbidrag kunna befogade anmärkningar göras. Metoden att såsom utgångspunkt härför taga föräldrarnas taxerade inkomst för föregående år får anses alltför schematisk, låt vara att samma system redan nu tillämpas ifråga om barnbidrag, och metoden kommer säkerligen att i många fall leda till orättvisa på grund av sin oförmåga att ansluta sig till det aktuella hjälpbehovet.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige ville såsom eget yttrande över befolkningskommissionens betänkande angående barnbeklädnadsbidrag m. m. åberopa innehållet i drätselkammarens ovanskrivna utlåtande.

Västerås den 4 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 92.

Ang. barnbeklädnadsbidrag m. m.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 28 sistlidne april, får barnavårdsnämnden härmed avgiva förberedande utlåtande över befolkningskommissionens betänkande angående barnbeklädnadsbidrag m. m.

I syfte att erhålla en lämplig bakgrund åt begärt utlåtande vill nämnden först giva ett kort referat av innehållet i befolkningskommissionens betänkande.

I kapitel 5 har befolkningskommissionen genom en principiell jämförelse mellan kontanta barnbidrag och profylaktisk socialpolitik för barn sökt att klargöra sin principiella ståndpunkt angående möjligheterna att ernå barnkostnadsutjämning genom differentiering av arbetslön efter barnantal, *dels* att genomföra en allmän barnpensionering, grundad på försäkringsavgifter, samt *dels* utbyggnad av i lagen den 18 juni 1937 föreskrivna barnbidragsverksamheten för bl. a. änkors barn till att omfatta jämväl vissa barn i bestående äktenskap och änklingars barn m. fl.

Vad beträffar frågan om lönedifferentiering efter barnantal har kommissionen uttalat sig emot en lösning av barnhjälpsfrågan efter denna linje, bl. a. *dels* på grund av svårigheten att genomföra en lönedifferentiering, som omfattar alla yrkes- och inkomstgrupper, och *dels,* enär en sådan princip icke läte sig anpassas, bl. a. ur arbetsmarknads- och produktionskostnadssynpunkt.

Ifråga om barnhjälp genom en allmän barnpensionering med avgifter, så avrådes denna linje främst därför, att avgiftsbetalning skulle proportionsvis tyngre drabba de inkomstfattiga familjerna samt att kontantformen måste komma till användning, vilket icke vore tillfredsställande för ifrågavarande hjälpbehov.

Vad beträffar utvidgningen av socialförsäkringen till barnförsäkringsområdet kunde befaras, att ett beträdande av denna väg komme att innebära ett konkurrensmoment, som förhindrade utvecklingen av vissa andra sociala försäkringsgrenar.

Efter en utredning om vad en kontant barnbidragsverksamhet skulle kosta samt framhållandet av, att kommissionens arbete syftar såväl befolkningskvantitativt som befolkningskvalitativt, i första hand det senare, betonas, att denna kvalitetsförbättring måste man ytterst söka ernå genom förbättring av de bostadshygieniska, näringshygieniska och andra förhållanden, under vilka barnen uppväxa i hemmen. Barnhjälpen måste betraktas såsom medel för denna miljöförbättring och frågan om barnhjälpen måste bedömas ur synpunkten av hjälpformens ändamålsenlighet för barnen.

Ur denna avgörande synpunkt äger naturahjälpen bestämda fördelar framför kontanthjälpen. Bl. a. vinnes genom naturahjälp bättre garantier för, att hjälpen verkligen kommer barnen tillgodo på ett lämpligare sätt än kontanthjälp i allmänhet gör, enär penningunderstöd alltför lätt sugas upp i den allmänna familjebudgeten och därigenom icke i samma grad och på avsett sätt komma barnen till del. Naturahjälpen är därför förmånligare för alla barn. Socialpolitiskt sett är den nödvändig för vissa föräldrar, som sakna vilja eller förmåga att främja barnens bästa. I sådana fall kan kontanthjälp vara rent av farlig i det att sådana mindre önskvärda föräldrar i högre grad än de förtänksamma föräldrarna därigenom stimuleras till barnalstring.

Beklädnadskontot kräver en betydande del av arbetsinkomsten. I arbetare-

N:o 92.
Ang. barnbeklädnadsbidrag m. m.

och hem av medelklasstyp med 2 à 3 barn cirka 12 %. Otillräckliga och olämpliga kläder och skodon kunna utsätta barn för sådana yttre påverkningar, som kunna leda till sjuklighet. Vanan vid hela och rena kläder ger stöd åt den allmänna personliga hygienen för framtiden. I den barnavårdande socialpolitiken har därför beklädnadsfrågan betydande profylaktisk räckvidd.

Ur sociologisk synpunkt framträder bland annat klädedräktens splittrande eller sammanhållande förmåga.

Ifråga om barn i en syskonkrets eller bland lekkamraterna och i skolan gäller detsamma. Trasiga, smutsiga eller lappade och urväxta kläder sätta uppenbar stämpel på fattiga föräldrars barn och väcker lätt en underlägsenhetskänsla i förhållande till ekonomiskt välbeställda föräldrars barn. Att kläderna på detta sätt framkalla en allt för tidig påminnelse om klasskillnad samt en ogrundad och fördomsfull föreställning om underklass och överklass är beklagligt.

Om de obemedlade föräldrarna kunde sättas i stånd att åtminstone en gång om året förse sina barn med nya kläder och skodon, skulle en känsla av likställdhet mellan barnen åstadkommas och fördjupas. Kläderna skulle i fattiga hem av mödrarna lättare hållas hela och rena och den personliga hygienen erhålla ett värdefullt stöd.

Efter att hava erinrat om att det nu tillkommer fattigvården och ifråga om skolbarn folkskolestyrelsen att ombesörja barnbeklädnad, understryker kommissionen det psykologiskt lämpliga och riktiga i att beklädnadshjälpen befrias från fattigvårdskaraktär. Därigenom bortfaller ett ingalunda oväsentligt hinder för att hjälpen skall tagas i anspråk i den utsträckning, varav behov med all säkerhet föreligger.

I samband härmed betonas att, ehuru hjälpbehovet är särskilt trängande i de barnrika familjerna, så föreligger ur samhällets synpunkt lika starkt intresse att hjälpa medellösa och mindre bemedlade familjer med 1—2 barn. Av såväl befolkningspolitiska som socialpolitiska skäl är det motiverat, att barnhjälpen innefattar alla behövande barn, oavsett familjens storlek. Det kan annars lätt hända, att den ökade försörjningsbörda, som kan inträda med första barnet, gör, att föräldrarna söka undvika ytterligare tillökning i familjen.

Kommissionen betonar vidare nödvändigheten utav, att barnen förses med erforderlig underbeklädnad och fotbeklädnad. Särskilt på landsbygden med de ofta långa skolvägarna är det dåligt beställt i detta avseende. Anpassning till årstiderna är också önskvärd.

Ifråga om de föreslagna bidragen till beklädnad framhåller kommissionen, att dessa skola tjäna såsom grund till maximala bidrag. För en fullständig utrustning härutinnan skulle krävas åtskilligt större belopp. Kommissionen räknar därför med, att bidrag skola kunna åstadkommas av de understödda familjerna själva eller med hjälp av supplementära understöd från annat håll.

Ifråga om beklädnadsbidragens storlek har kommissionen föreslagit att dessa få uppgå till högst 65:— kronor pr år för barn i åldern 7—16 år och 45:— kronor pr år för barn, som ej fyllt 7 år.

Berättigade till detta bidrag äro barn till föräldrar, vars senaste statliga inkomst- och förmögenhetstaxering icke överstiger 900:— kronor i ortsgrupp 1, 1.125:— kr. i ortsgrupp 2 och 1.350:— kr. i ortsgrupp 3. Överstiger inkom-

N:o 92.
Ang. barnbeklädnadsbidrag m. m.

sten sagda belopp minskas beklädnadsbidraget med tre tiondedelar av den överskjutande delen av årsinkomsten.

Verksamheten beräknas omfatta cirka 470.000 barn och kosta 22 miljoner kronor, varav 80 à 90 % avses stanna på statsverket och resten på kommunerna.

Ett särskilt ansökningsförfarande både vid beviljande av beklädnadsbidrag samt ifråga om ersättning av statsmedel är föreskrivet. Ansökan skall göras hos barnavårdsnämnden i den kommun, där barnets fader eller, under vissa förhållanden, moder senast blivit mantalsskriven. Denna barnavårdsnämnd skall också utgiva bidraget.

Då ifrågavarande hjälpverksamhet av kommissionen synes ligga i linje med kvinnlig erfarenhet, har föreslagits, att nämndens ledamöter ökas med ytterligare en kvinna, så att antalet ledamöter i nämnden ökas från minst 6 till minst 7.

Utgående ifrån att det förut angivna barnbeklädnadsbidraget icke täcker alla föreliggande behov, har kommissionen föreslagit en ordning, varigenom barnrik familj beredes möjlighet att erhålla kontanthjälp eller hjälp in natura utan fattigvårdskaraktär. Med barnrik familj förstås familj med mer än tre minderåriga hemmaboende barn. Hjälpen avses att utgå genom fattigvårdsstyrelsen i form av familjeunderstöd i sådana fall, där behov enligt 1 § i lagen om fattigvården föreligger. Denna hjälpform får icke förekomma, när barnbidrag eller bidragsförskott utgår. Ifråga om hemortsrätt, hemortsrättssamhällenas ersättningsskyldighet och hjälpens inverkan på hemortsrättsförvärv, skola fattigvårdslagens bestämmelser gälla. Hjälptagaren skulle dock vara befriad från återbetalningsskyldighet, därest icke fattigvårdsstyrelse finner sådan böra ifrågakomma. Kostnaden föreslås att med hälften eller högre i de fall, Kungl. Maj:t bestämmer, gäldas av statsmedel. Kostnaderna för denna understödsverksamhet beräknas belöpa sig på 10 miljoner kronor pr år.

Slutligen bör meddelas, att kommissionen avsett att hela detta förslag skulle utgöra en provisorisk lösning i avbidan på socialvårdsutredningens förslag rörande ordnandet av samhällets olika hjälpformer. Kommissionen har dock ansett, att med lösandet av ifrågavarande angelägenheter icke bör anstå intill dess socialvårdsutredningen blir färdig.

Efter denna kortfattade orientering vill barnavårdsnämnden anföra några synpunkter på de föreliggande lagförslagen.

Full enighet råder säkerligen därom, att alla de åtgärder, som äro ekonomiskt eller eljest möjliga och välbetänkta, böra från samhällets sida vidtagas i syfte att främja de ekonomiskt sämst lottade barnens bästa. I sådant syfte har också från samhällets sida under särskilt senare tid stora uppoffringar gjorts. Barnavårdsnämnden tror sig kunna omvittna, att i stort sett beklädnadsfrågan väl tillfredsställes såväl kvalitativt som kvantitativt genom nuvarande hjälpåtgärder. Och i den mån det brister härutinnan är denna brist i åtskilliga fall att tillskriva oförmåga i fråga om handhavandet.

Redan nu är den samhälleliga hjälpverksamheten så månggrenad och splittrad, att det vållar stora svårigheter att sammanhålla de olika grenarna, så att det hela icke äventyras. Därav föranledes även onödigt mer arbete, dualism mellan hjälpgrenarna och missnöje bland hjälpklientelet. Det är därför långt ifråga önskligt, att ytterligare splittring och irritation åstadkommes

N:o 92.
Ang. barnbeklädnadsbidrag m. m.

genom tillskapandet av nya hjälpgrenar. Ur denna synpunkt synes det välbetänkt att icke någon särbestämmelse i denna detalj komme till stånd, utan att frågan finge anstå och avgöras i sitt sammanhang, då socialvårdsfrågan sannolikt i hela sin utsträckning får sin lösning genom den pågående socialvårdsutredningen. Ett planlöst sönderstyckande av hjälpverksamheten kan icke gagna men väl skada.

I likhet med lagen om bidragsförskott åt vissa barn har förslaget till förordning angående beklädnadsbidrag till barn schematisk natur, i det att till grund för bestämmande av behörighet till sådant bidrag lägges föräldrarnas senast taxerade inkomst. Detta innebär att den, som under ett föregående år haft en årsinkomst överstigande det i förordningen i respektive ortsgrupp angivna maximibeloppet, men vid ansökningstillfället saknar inkomst och medel, icke kan erhålla beklädnadsbidrag, varemot den, som under ett föregående år haft inkomst understigande detta belopp, men nu har god inkomst, ändock har rätt till sådant bidrag.

Sålunda skulle å ena sidan hjälp kunna vara utesluten, där sådan uppenbarligen behöves, och å andra sidan rätt till hjälp förefinnes, utan att behov därav vore för handen. En hjälpform, som så illa ansluter sig till det faktiska behovet, torde knappast kunna bliva tillfredsställande och är i varje fall ägnad att åstadkomma inkonsekvens och oreda inom den kommunala hjälpverksamheten.

I detta sammanhang bör erinras, att uteslutna från hjälp, enligt förslaget, äro de, som åtnjuta barnbidrag och bidragsförskott, vilket icke tillfredsställer rättmätiga anspråk på effektiviteten av hjälpen. Fattigvård och barnavård har ju nu att lämna utfyllnad för ifrågavarande ändamål i de fall, barnbidragen och bidragsförskottet icke förslår och detta skulle även bli förhållandet i fortsättningen.

Det kan också ifrågasättas, huruvida de föreslagna hjälpåtgärderna äro ägnade att medverka till uppnåendet av det syfte, befolkningskommissionen närmast avser att tjäna, nämligen ökad nativitet.

Ifråga om förslaget om supplementära understöd till vissa barnrika familjer kan i huvudsak åberopas vad som anförts rörande barnbeklädnadsbidragen.

Slutligen kan framhållas, att det måste anses angeläget både ur samhällets och den enskilde hjälpbehövandes synpunkt att frågan om här avsedda hjälpbehov på lämpligt sätt och i den mån, det prövas påkallat, erhåller en tillfredsställande lösning. Men denna lösning synes böra påskyndas och ske efter enhetliga linjer i sammanhang med den pågående översynen och omorganisationen av socialvården i sin helhet.

Västerås den 25 maj 1938.

För barnavårdsnämnden:

AGNES SÖDERQVIST.
Tjg. ordf.

/Axel Norén.

N:o 93.

Drätselkammarens skrivelse ang. yttrande över sakkunnigebetänkande rörande byggnadsindustrien i Sverige.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 sistlidne april hava stadsfullmäktige till drätselkammaren för förberedande utlåtande remitterat 1934 års byggnadsindustrisakkunnigas utredning och betänkande rörande byggnadsindustrien i Sverige. Drätselkammaren får med anledning härav anföra följande.

Betänkandet, som är synnerligen omfattande — det upptager icke mindre än 1.173 sidor — har i första hand velat åstadkomma en allmän utredning av byggnadsindustriens omfattning och struktur. Att här lämna en någorlunda uttömmande redogörelse för huvudsakliga innehållet i betänkandet torde, med hänsyn till att betänkandet icke egentligen utmynnar i några positiva förslag och i betraktande av att åtskilliga delar av detsamma sakna direkt kommunalt intresse, icke vara påkallat. Det må här endast nämnas, att de sakkunniga haft ett flertal spörsmål, berörande byggnadsindustrien och densamma närstående grenar, uppe till undersökning och behandling, såsom frågan om byggnadsarbetenas bedrivande året runt, fardagsfrågan, frågan om planläggning av den statliga och kommunala byggnadsverksamheten, åtgärder för reglering och underlättande av fastighets- och byggnadskrediten, utredning angående tomtpriser och tomtpolitik samt frågan om en central kontroll över de kommunala arbetena, i vilket sistnämnda hänseende särskilt märkes, att, enligt de sakkunnigas mening, det centrala arbetet med planläggning av statens och kommunernas byggnadsarbeten i konjunktur- och säsongutjämnande syfte bör åvila ett statligt organ, förslagsvis byggnadsstyrelsen, där en särskild byggnadssocial byrå skulle inrättas.

Drätselkammaren, som på grund av betänkandets vidlyftighet och den därmed förenade svårigheten att överblicka dess innebörd och konsekvenser ävensom med hänsyn därtill att betänkandet, såsom ovan framhållits, icke utmynnar i några egentliga positiva förslag, finner sig förhindrad att avgiva ett uttömmande yttrande över detsamma, får med hänvisning härtill hemställa

att stadsfullmäktige ville förklara sig avstå från att avgiva infordrat yttrande över 1934 års byggnadsindustrisakkunnigas utredning och betänkande rörande byggnadsindustrien i Sverige.

Västerås den 4 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 94.

Drätselkammarens skrivelse ang. asfaltering av vissa delar av Tegnérgatan, Munkgatan och Engelbrektsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den år från år alltmera ökade trafiken å våra gator och vägar, särskilt den tyngre genomfartstrafiken, har medfört, att numera helt andra krav ställas på beskaffenheten av städernas och landsbygdens trafikleder än för endast ett tiotal år tillbaka i tiden. Kravet på permanentbeläggning i en eller annan form av i första hand de viktigare trafiklederna gör sig starkt gällande och torde icke heller kunna bestridas. Den många gånger dryga engångskostnad, som härigenom föranledes, kompenseras i de flesta fall av ett betydligt billigare underhåll. Hand i hand med den ökade trafiken och dess krav på bättre trafikleder har utvecklingen å vägbeläggningsteknikens område gått. Numera finnas sålunda ett flertal olika metoder att välja på ifråga om permanentbeläggning av gator och vägar. Inom Västerås stad har i huvudsak sättning med smågatsten eller storgatsten kommit till användning samt under senare tid även utläggning av varmasfalt eller indränkning med samma material. En metod, som i ett flertal städer med goda resultat kommit till användning, nämligen utläggning av kall s. k. Essenasfalt, har här i staden icke försökts. I avsikt att studera sistnämnda metod hava i slutet av nästlidne juli månad en del representanter för härvarande drätselkammare på inbjudan av Aktiebolaget Gatu- och Vägbeläggningsämnen i Göteborg företagit en resa till Göteborg och Borås, där för närvarande pågå större gatubeläggningsarbeten med Essenasfalt. De iakttagelser, som därvid gjorts, hava givit deltagarna i resan den bestämda uppfattningen, att den ifrågavarande beläggningsmetoden vore enkel att utföra, lämnade ett gott resultat samt ställde sig jämförelsevis billig. Kostnaden för utläggning av Essenasfalt belöper sig till mellan 4 och 5 kronor pr kvadratmeter, beroende på tjockleken av det beläggningslager, som utlägges. En fördel med den ifrågavarande metoden är även att några särskilda maskiner icke erfordras för arbetets utförande.

Drätselkammaren, som tagit del av de erfarenheter, som gjorts under den ovannämnda resan, anser sig i avvaktan på uppgörande av en blivande större plan för gatuarbeten, böra föreslå att redan under innevarande år vissa gator iordningställas med tillämpning av den ovanskrivna metoden. Såsom härför lämpliga har drätselkammaren funnit följande gator vara, nämligen 1) Tegnérgatan mellan Kopparbergsvägen och Malmabergsgatan, 2) Munkgatans norra körbana mellan Fiskartorget och Vasagatan samt 3) Engelbrektsgatan och del av Zimmermansgatan mellan Norra Ringvägen och Kristiansborgsallén. Kostnaden för iordningställande av nämnda gator har beräknats till cirka 70.000 kronor. Anslag för arbetena torde lämpligen böra förskotteras av stadskassan och sedermera täckas på sätt drätselkammaren kan finna skäligt föreslå. Drätselkammaren vill slutligen nämna, att, därest beläggningsarbeten med

N:o 94.
Ang. asfaltering av vissa delar av Tegnérgatan, Munkgatan och Engelbrektsgatan.

Essenasfalt komma till utförande, Aktiebolaget Gatu- och Vägbeläggningsämnen erbjudit sig att ställa en i arbetsmetoden erfaren verkmästare till förfogande för att upplära förmän och arbetare här i staden samt övervaka arbetet.

Med hänvisning til ovanstående får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att låta på sätt drätselkammaren härovan föreslagit iordningställa Tegnérgatan mellan Kopparbergsvägen och Malmabergsgatan, Munkgatans norra körbana mellan Fiskartorget och Vasagatan samt Engelbrektsgatan och del av Zimmermansgatan mellan Norra Ringvägen och Kristiansborgsallén och härför ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag av 70.000 kronor;

samt att ifrågavarande anslag, 70.000 kronor, må av tillgängliga medel förskotteras av stadskassan och sedermera täckas på sätt drätselkammaren kan komma att föreslå i samband med uppgörande av budgeten för nästkommande år.

Västerås den 4 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 95.

Drätselkammarens yttrande och förslag ang. utökning och förbättring av lekplatser för barn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti en vid stadsfullmäktiges sammanträde den 28 oktober 1937 väckt motion hava fruarna Anna Vestberg och Ebba Holmström hemställt om utökning av antalet lekplatser för barn inom staden samt utökning och förbättring av å de befintliga lekplanerna förefintliga lek- och gymnastikredskap. Ärendet har av stadsfullmäktige remitterats till planteringsnämnden och drätselkammaren för förberedande behandling.

N:o 95.

Ang. utökning och förbättring av lekplatser för barn.

Uti skrivelse den 22 april innevarande år, vilken här bifogas, har planteringsnämnden hemställt om ett anslag med 5.000 kronor för iordningställande av lekplatserna vid Utanbygatan och i Vasaparken ävensom inrättande av nya lekplatser vid Odentorget, utmed Floragatan väster om flickläroverket, invid Djuphamnsvägen, nordväst om järnvägsviadukten samt å ett område mellan Nedre Hyttvägen i öster och ridhuset i väster samt Stohagsvägen i norr och järnvägen i söder. Nämnden har däremot på anförda skäl icke funnit sig kunna tillstyrka i motionen angivna förslag att inrätta lekplatser i Stallhagen och å Mariaberget.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, ansluter sig till planteringsnämndens förslag utom i vad detsamma avser inrättande av en lekplats invid Djuphamnsvägen nordväst om järnvägsviadukten. I samband härmed vill drätselkammaren även föreslå, att å Odentorget invid Malmabergsgatan anlägges en plaskdamm, varom förslag framställdes av planteringsnämnden i dess förslag till utgifts- och inkomststat för innevarande år men icke då föranledde till att medel upptogs i staten. Kostnaden för en dylik anordning har beräknats uppgå till 5.000 kronor.

Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för komplettering av anordningarna å lekplatserna vid Utanbygatan och i Vasaparken samt för inrättande av nya lekplatser vid Odentorget, invid Floragatan väster om flickläroverket, samt å ett område mellan Nedre Hyttvägen i öster, ridhuset i väster, Stohagsvägen i norr och järnvägen i söder ävensom för anordnande av en plaskdamm å lekplatsen vid Odentorget anvisa 10.000 kronor;

samt att ifrågavarande anslag, 10.000 kronor, må av tillgängliga medel förskotteras av stadskassan och, på sätt drätselkammaren sedermera kan komma att föreslå, slutligt täckas i staten nästkommande år.

Västerås den 4 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava vid sitt sammanträde den 28 oktober 1937, § 216, till planteringsnämnden överlämnat för förberedande behandling en av fruarna

Vestberg och Holmström väckt motion angående utökning av lekplatserna för barn inom stadens parker. **N:o 95.** *Ang. utökning och förbättring av lekplatser för barn.*

Efter att hava tagit del av handlingarna i ärendet får planteringsnämnden anföra följande.

Nämnden tillstyrker att lekplatser inrättas å de av motionärerna föreslagna platserna vid Utanbygatan, i Vasaparken och vid Odentorget. Men nämnden finner, att Stallhagen icke bör upplåtas såsom lekplats för barn. Stallhagen är nämligen en utsikts- och viloplats avsedd för äldre personer. Under arbetarnas måltidstimma söka dessa sig dit. Stallhagen brukar ävenledes upplåtas för andaktsstunder. Ej heller anser sig nämnden kunna tillstyrka inrättandet av permanent lekplats å Mariaberget, enär detta område bör reserveras för flickläroverkets behov.

Utöver de av motionärerna föreslagna platserna vill nämnden föreslå dels området väster om flickläroverket och utmed Floragatan, vilket område bör besås med gräs, dels ett område vid Djuphamnsvägen, nordväst om järnvägsviadukten, dels ock ett område mellan Nedre Hyttvägen i öster och ridhuset i väster samt Stohagsvägen i norr och järnvägen i söder.

Beträffande lekredskap vill nämnden förorda enkla och hållbara sådana.

Till bestridande av kostnaderna för lekplatsernas iordningställande och förseende med redskap har nämnden funnit ett belopp av 5.000 kronor vara erforderligt.

Västerås den 22 april 1938.

För planteringsnämnden:

AND. PERS.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det torde numera stå klart för de flesta ansvarskännande medborgare att det uppväxande släktets fostran och vård ej endast är en föräldrarnas sak utan även en samhällelig uppgift. I denna det allmännas strävan ha såväl staten som kommunerna tagit del. För att bereda barnen tillfälle till hälsobringande lek och kroppsövningar utomhus — i sol och frisk luft — har i ett flertal samhällen ordnats med lekplaner, försedda med lämplig lek- och gymnastikredskap.

Även i Västerås finnas dylika lekplatser. De äro dock alldeles för få i en stad av Västerås storlek samt därjämte inte heller tillräckligt utrustade. Vi hemställa därför att stadsfullmäktige till behandling ville upptaga frågan om en utökning av dessa.

Enligt vår mening bör vid Utanbygatan tillkomma s. k. klätterräck, bommar och balansbom, i Vasaparken "karusell" och balansbom samt i Stallhagen gungställningar. Som nya lekplatser föreslås Mariaberget med karusell, gungställningar, sandlåda och bommar samt Odenplanen med sandlåda, bommar, balansbom och klätterräck.

N:o 95. *Ang. utökning och förbättring av lekplatser för barn.*

Då det är vår övertygelse, att mycket skulle kunna vinnas med dessa anordningar till nytta och glädje för det uppväxande släktet, föreslå vi sålunda,

att stadsfullmäktige ville uppdraga åt drätselkammaren och planteringsnämnden att inkomma med förslag i ärendet under beaktande av vad som härovan anförts.

Västerås den 26 oktober 1937.

Anna Vestberg. *Ebba Holmström.*

N:o 96.

Drätselkammarens skrivelse ang. borgen å lån för Västerås Teateraktiebolag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 4 innevarande augusti, som här bifogas, har Västerås Teateraktiebolag meddelat, att de tidigare förutskickade arbetena med en inre restaurering av teaterbyggnaden för en beräknad kostnad av 125.000 kronor blivit igångsatta och beräknades vara avslutade till omkring den 1 nästkommande oktober. Bolaget, som endast disponerar 24.000 kronor av egna kontanta medel för ifrågavarande arbetens utförande, har tänkt sig att lånevägen anskaffa ytterligare erforderliga 101.000 kronor mot inteckningssäkerhet och borgen av staden, samt hemställt, att drätselkammaren ville med bifall för sin del till bolagets framställning vidtaga de åtgärder, som erfordrades för genomförande av den i bolagets skrivelse angivna finansieringsplanen.

Vid sin förberedande behandling av ärendet har drätselkammaren uppmärksammat, att stadsfullmäktige genom beslut, antecknat under § 106 i fullmäktiges protokoll för den 22 juni 1925, beslutat bemyndiga drätselkammaren att å stadens vägnar teckna borgen för lån åt bolaget å 50.000 kronor mot säkerhet av inteckningar i bolagets fastighet till samma belopp, liggande närmast efter 100.000 kronor, ävensom att ifrågavarande borgensansvar efter nedbringande av den ursprungliga låneskulden numera endast gällde för ett kapitalbelopp av 24.000 kronor. Med hänsyn till att staden sålunda tidigare på liknande sätt biträtt bolaget och med vitsordande av behovet av de pågående arbetena i teaterbyggnaden anser drätselkammaren, att staden icke heller nu bör undandraga sig att på angivet sätt bistå bolaget och har drätselkammaren för sin del intet att erinra emot bifall till bolagets framställning. Drätselkammaren får på grund härav hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att å stadens vägnar teckna borgen för Västerås Tea-

teraktiebolag å lån åt bolaget för inre om- **N:o 96.**
byggnad av teatern å sammanlagt högst *Ang. borgen å*
101.000 kronor mot säkerhet i inteckningar i *lån för Västerås*
bolagets fastighet på sätt i bolagets skrivelse *Teateraktie-*
till drätselkammaren angives. *bolag.*

Västerås den 4 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I sin av stadsfullmäktige den 30 sistlidne juni bifallna framställning om understöd i form av restituerad nöjesskatt för år 1938 har Västerås Teater Aktiebolag meddelat sin avsikt att under innevarande sommar verkställa en inre restaurering av teatern för en angiven kostnad av i runt tal 125.000 kronor. Arbetena härmed hava också igångsatts och beräknas vara avslutade till omkring den 1 nästkommande oktober. För anskaffande av erforderliga medel härtill behöver bolaget till avsevärd del anlita lånevägen. Bolagets egna kontanta medel, som kunna disponeras för ändamålet, uppgå nämligen endast till omkring 24.000 kronor. Ett belopp av intill 101.000 kronor skulle därför behöva upplånas. Bolagets nuvarande skulder uppgå, såsom av den jämväl till stadsfullmäktige överlämnade senaste styrelseberättelsen, framgår, till 124.000 kronor, varav 100.000 kronor mot första inteckning och 24.000 kronor mot andra inteckning och stadens borgen. Sistnämnda lån har ursprungligen varit uppe i 50.000 kronor men har efter hand nedbetalats till nämnda belopp 24.000 kronor. Bolaget vågar såsom vid tidigare behov av kapitalanskaffning räkna med stadens understöd även för anskaffande av det nu erforderliga kapitalet. Detta skulle enligt bolagets önskan ske på det sätt, att lånet å 24.000 kronor höjes mot förutvarande säkerhet — andra inteckning och stadens borgen — till ursprungliga beloppet 50.000 kronor samt att staden ikläder sig borgen för ett ytterligare lån å högst 75.000 kronor mot tredje inteckning å detta belopp, och vill bolaget hemställa att drätselkammaren ville med bifall för sin del till denna framställning vidtaga de åtgärder, som erfordras för genomförandet av angivna finansieringsplan.

Västerås den 4 augusti 1938.

Västerås Teateraktiebolag.

AXEL SUNDSTRÖM.

N:o 97.

Drätselkammarens skrivelse ang. överlåtelse till landstinget av mark för Centrallasarettet och Sanatoriet, förvärv av mark från Sanatoriet för trafikled samt ändring i avtal om bidrag för vårdkostnad vid lasarettets barnbördsavdelning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren den 15 november 1937 har landstingets förvaltningsutskott, efter av landstinget erhållet bemyndigande, hemställt om underhandlingar med drätselkammaren för reglering av markförhållandena vid lasarettet och sanatoriet. Landstinget har nämligen behov av att förvärva vissa områden för tryggandet av landstingets behov av mark för utvidgning av sjukhusanläggningarna och för uppförande av bostäder åt sjukhuspersonalen. I syfte att tillgodose nämnda behov hava underhandlingar förts mellan delegerade för landstingets förvaltningsutskott och drätselkammaren, varvid preliminär överenskommelse träffats av i huvudsak följande innehåll.

Staden överlåter till landstinget *dels* ett område norr om sanatorietomten och öster om tomten för Centrallasarettet med en areal av cirka 8,2 hektar och avsett att disponeras för utvidgning av sjukhusanläggningarna *dels* tvenne områden på ömse sidor om lasarettsvägen mellan Vargboområdet, lasarettstomten, sanatorietomten och Stockholmsvägen med en sammanlagd areal av cirka 3,5 hektar, å vilka områden avsikten är att uppföra bostadshus för sjukhuspersonalen, varvid köpeskillingen för det förstnämnda området beräknas efter cirka 50 öre pr kvadratmeter och för de sistnämnda efter cirka 1 krona 50 öre pr kvadratmeter, så att sammanlagda köpesumman, med hänsyn tagen till nedannämnda överlåtelse till staden, bestämmes till 92.500 kronor. Landstinget å sin sida överlåter utan särskild ersättning till staden den mark av sanatorietomten, som erfordras för utläggning av en 24 meter bred trafikled utmed och inom tomtens östra gräns, vilket område får disponeras av landstinget, intill dess omnämnda trafikled kommer att utläggas. Landstinget frikallas från framtida skyldighet att utgiva gatumarksersättning och gatukostnadsbidrag beträffande den nämnda trafikleden såväl vid sanatorietomten som invid det norr därom förvärvade området. Indelning av det för personalbostäder avsedda området och i anslutning därtill av områden, som förut innehavas av landstinget, skall ske i samförstånd med stadens myndigheter. Av indelningen betingade trafikleder anläggas av landstinget och underhållas därefter av staden. Därest i överensstämmelse med indelningen någon del av området avses för parkanläggning och för sådant ändamål av landstinget iordningsställes, skall underhållet av anläggningen, under förutsättning att den göres för allmänheten tillgänglig, övertagas av staden.

Beträffande erläggandet av den överenskomna köpeskillingen har avtalats,

N:o 97.
Ang. överlåtelse till landstinget av mark för Centrallasarettet m. m.

att densamma av landstinget skall erläggas under loppet av 25 år med en efter 3 % ränta beräknad årlig annuitet av 5.312 kronor genom avräkning från och med 1938 års början med motsvarande belopp å det årliga bidrag, som staden enligt tidigare uppgörelse med landstinget har att utgiva såsom andel i driftskostnaden för barnbördsavdelningen vid Centrallasarettet. Nämnda andel uppgick för år 1937 till omkring 13.300 kronor. I sammanhang härmed har avtalats, att återstoden av berörda driftskostnadsbidrag, cirka 8.000 kronor, minskas från och med 1938 års ingång *dels* med beräknat statsbidrag till barnbördsavdelningens drift, 4.200 kronor, *dels* med ett ytterligare belopp av 1.300 kronor, vilket sistnämnda belopp av landstinget avskrives såsom utjämning. Stadens kontanta årliga bidrag till driftskostnaden för barnbördsavdelningen skulle sålunda utgöra 2.500 kronor under återstoden av avtalstiden, som sammanfaller med den tid, amorteringen av köpeskillingen pågår. Slutligen har överenskommits, att det sålunda träffade avtalet skulle gälla såsom uppgjort vid 1938 års början, från och med vilken tidpunkt de å ömse sidor överlåtna områdena skulle anses tillträdda.

Drätselkammaren finner sig kunna i huvudsakliga delar biträda det av delegerade träffade preliminära avtalet. Visserligen kan tyckas, att den avtalade köpeskillingen är väl låg, men därvid får ej förglömmas, att det här icke är fråga om överlåtande av ett markområde till en privat exploatör utan till en samhällelig institution för tillgodoseende av allmännyttiga ändamål. Ej heller må vid bedömande av frågan underskattas den nytta och fördel för Västerås stad och dess invånare, som ligger i förekomsten inom staden av en modern sjukvårdsinrättning. I betraktande härav finner sig drätselkammaren kunna tillstyrka en försäljning till avtalat pris. I fråga om övriga köpevillkor har drätselkammaren ingen annan erinran än att i avtalet bör inryckas en bestämmelse om att, i händelse ändrade grunder för statsbidraget till barnbördsavdelningen och den enskildes vårdavgift uppkomma, jämkning av stadens här ovan fixerade årliga bidrag till driftskostnaderna vid barnbördsavdelningen skall äga rum.

Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för sin del godkänna förslaget till överenskommelse mellan Västerås stad och landstinget angående överlåtelse och förvärv av mark m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med det preliminärt träffade avtalet och med iakttagande av vad drätselkammaren därom anfört; samt

att bemyndiga drätselkammaren att i övrigt vidtaga alla de åtgärder, som från stadens sida kunna påkallas för genomförande av ifrågavarande överenskommelse.

Västerås den 11 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 98.

Drätselkammarens skrivelse ang. bidrag till utbyggnad av idrottsplatsen Arosvallen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti en den 2 innevarande augusti dagtecknad, till drätselkammaren ställd skrivelse har styrelsen för Föreningen Västerås Nya Idrottsplats u. p. a. hemställt om ytterligare anslag av staden för färdigställandet av den nya träningsplatsen på Arosvallen. Föreningen har därvid åberopat, att det belopp av 15.000 kronor, som år 1936 erhölls av tipsmedel, nu i det närmaste vore förbrukat, samt att kostnaden för träningsplatsens färdigställande av Riksidrottsförbundets idrottsplatskommitté beräknats till 53.000 kronor, vilket överensstämmer med de av styrelsen själv kalkylerade kostnaderna. Föreningen har under innevarande år gjort framställning om bidrag av tipsmedel med 50.000 kronor, men med hänsyn till att som villkor för erhållande av dylika medel uppställts, att bidrag ej må lämnas med större belopp än vederbörande hemkommun tillskjutit, räknar styrelsen icke med att erhålla mer än hälften av beloppet och har med anledning härav i sin ovannämnda skrivelse anhållit om ett anslag av staden med 25.000 kronor.

Drätselkammaren vill till en början erinra om att staden tidigare anslagit 23.000 kronor för nedläggande av kulvert i Persbobäcken, vilket arbete var nödvändigt för anläggandet av träningsplanen. Med det belopp av 15.000 kronor, som tidigare erhållits av tipsmedel och den beräknade kostnaden, 53.000 kronor, för arbetets färdigställande, kommer alltså träningsplanen att i färdigt skick draga en kostnad av 91.000 kronor. Med iakttagande av de principer för utbetalande av bidrag av tipsmedel, som synas gälla, skulle staden sålunda böra bidraga med sammanlagt 45.500 kronor eller alltså med ytterligare 22.500 kronor. Det må här även erinras om att staden utan kostnad ställt mark till förfogande för anläggande av träningsplanen.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för färdigställande av träningsplanen å Arosvallen ställa till idrottsplatsstyrelsens förfogande ett anslag av högst 22.500 kronor, under förutsättning dock att av tipsmedel erhålles ytterligare anslag med så stort belopp, att sammanlagda bidraget av tipsmedel uppgår till det belopp staden genom ovannämnda anslag om 22.500 kronor och tidigare anslag tillskjutit; samt

att under angivna villkor beloppet må av drätselkammaren i mån av behov förskot-

N:o 98.
Ang. bidrag till utbyggnad av idrottsplatsen Arosvallen.

teras av tillgängliga medel och efter förslag av kammaren slutligt täckas i staten för nästkommande år.

Västerås den 11 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

TRANSUMT.

Västerås den 2 augusti 1938.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Arbetena med färdigställandet av den nya träningsplanen på Arosvallen har av brist på medel i år ännu ej kunnat påbörjas. Det belopp av Kr. 15.000: —, som år 1936 erhölls av s. k. tipsmedel är förbrukat så när som på något tusental kronor, varför svårigheter att få anläggningen fullbordad nu uppstått för styrelsen för Föreningen Västerås Nya Idrottsplats, som handhar arbetet.

För att få en exakt kostnadsberäkning över de kvarvarande arbetena för planens fullständiga färdigställande, har styrelsen anmodat Riksidrottsförbundets idrottsplatskommitté i Stockholm att verkställa denna beräkning och har nämnda kommitté efter fullgjort uppdrag kommit till en summa av 53.000 kr., vilket precis överensstämmer med de av styrelsen själv kalkylerade kostnaderna.

Hänvändelse har även i år gjorts till Riksidrottsförbundet med begäran om s. k. tipsmedel till arbetets återupptagande. Ansökningsbeloppet är 50.000 kr., eller hela det belopp, som erfordras för arbetets avslutande, vilket belopp styrelsen emellertid för sin del ej tror sig kunna erhålla. Däremot har styrelsen gott hopp om att kunna erhålla hälften av detta belopp, förutsatt att Västerås stad bidrager med den andra hälften, eller 25.000 kr. Riksidrottsförbundet har nämligen uppsatt som villkor, att anslag till idrottsplats eller dyl. ej lämnas till storlek större än vad hemkommunen tillskjutit.

Då styrelsen ej har andra möjligheter till förfogande vid anskaffande av medel för berörda arbetens fullbordande hemställes därför vördsamt om att Drätselkammaren för färdigställandet av den nya träningsplanen beviljar ett anslag av 25.000 kr.

— —

Föreningen Västerås Nya Idrottsplats
u. p. a.

IVAR BEHRING.
Ordf.

Carl-Anton Andersson.
Sekr.

Rätt transumerat, intyga

Ingrid Österberg. *Irma Edling.*

N:o 99.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av nya vatten-, avlopps- och gasledningar i Snickaregatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse av den 28 sistlidne juni har vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om anslag med 4.500 kronor ur tekniska verkens amorteringsfond för nedläggande av nya ledningar för vatten, avlopp och gas i Snickaregatan.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, tillstyrker framställningen på de av styrelsen i dess skrivelse anförda skälen och efter undersökning av att anslutningsmedel för helt eller delvis täckande av kostnaden icke finnas tillgängliga, och får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för omläggning av vatten-, avlopps- och gasledningarna i Snickaregatans sträckning mellan Kopparbergsvägen och Sturegatan anvisa ett anslag av 4.500 kronor att utgå av tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 11 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För att sedermera ej behöva rubba Snickaregatan, vilken under innevarande sommar skall iordningställas, bör samtidigt med detta arbete nya ledningar för vatten, avlopp och gas nedläggas. Dels äro nuvarande ledningar på grund av ålder till stor del bristfälliga samt därjämte av för små dimensioner och dels skulle de komma att ligga på alltför ringa djup, då nämligen gatuplanet i samband med gatans omläggning skall sänkas ganska avsevärt. Styrelsen har därför redan måst gå i författning om utbyte av de äldre ledningarna mot nya av större dimensioner och lagda på erforderligt djup. Kostnaderna äro beräknade till kr. 4.500: —.

På grund av det anförda hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville för omläggning av vatten-, avlopps- och gasledningarna i

N:o 99.
Ang. anläggning av nya vatten-, avlopps- och gasledningar i Snickaregatan.

Snickaregatans sträckning mellan Kopparbergsvägen och Sturegatan anvisa ett anslag av 4.500 kr. att utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 28 juni 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 100.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppförande av en oljekaj vid djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse den 1 nästlidne juli, som här bifogas, har hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt om ett förslagsanslag av 87.000 kronor för uppförande av en oljehamn öster om djuphamnen i avsikt att kunna möjliggöra lossning av olja till vissa av hamnstyrelsen utarrenderade områden, där oljeupplag skola anordnas.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, finner framställningen befogad med hänsyn till föreliggande förhållanden och de hyresbelopp, som avtalats, och får för sin del tillstyrka bifall till densamma.

Drätselkammaren får därför hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för anordnande, på sätt hamnstyrelsen föreslagit, av en oljehamn öster om djuphamnen ställa till styrelsens förfogande ett förslagsanslag av 87.000 kronor; samt

att ifrågavarande anslag, 87.000 kronor, må i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas på sätt stadsfullmäktige på förslag av drätselkammaren i samband med uppgörande av budgeten för nästkommande år komma att besluta.

Västerås den 11 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 100.

Ang. uppförande av en oljekaj vid djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen har efter framställning från Svensk-Engelska Mineralolje Aktiebolaget och Svenska Petroleum Aktiebolaget Standard beslutat att för en tid av 25 år och mot ett årligt hyresbelopp av sammanlagt 11.368 kronor till nämnda bolag upplåta tvenne områden vid djuphamnen, å vilka områden bolagen skola förvara eldfarliga oljor av första och andra klass ävensom icke eldfarliga oljor. För att möjliggöra lossning av olja till dessa nederlag är det nödvändigt att förlägga en särskild oljehamn på östra sidan av djuphamnen.

För närvarande har staden som bekant en s. k. bensinkaj i äldre hamnen i omedelbar närhet av de stora varumagasinen. Denna kaj har ett djup av fyra meter. Om den frigöres från oljetransporterna kommer den att i större omfattning än hitintills att kunna användas för styckebods- och massgodstrafiken, vilken ökat betydligt under sista tiden.

Den nya kajen vid djuphamnen, som kommer att utsättas för stora påfrestningar genom den isbrytning, som måste äga rum vintertid, har hamnstyrelsen ansett böra utföras med användande av järnspånt. Hamnen måste utföras för fartyg med 72 meters längd, 5 meters vattendjup och 8 meters bredd. Den längd kajen bör få har av hamnstyrelsen beräknats till 90 m.

Byggandet av en 90 m. lång järnspåntkaj har av byggnadschefen kostnadsberäknats till 87.000 kronor.

Omläggningen av oljedistributionen kommer att medföra en betydande ökning av hamninkomsterna eller med cirka 16.000 à 17.000 kronor om året.

Men icke blott ekonomiskt kommer förslaget om inrättande av särskild oljehamn att vara fördelaktigt. Även ur brandskyddssynpunkt innebär förslaget en stor fördel, då man för dessa eldfarliga varor erhåller ett särskilt område med egen hamn.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får hamnstyrelsen hemställa,

att stadsfullmäktige ville besluta att för uppförande av en oljehamn öster om djuphamnen till hamnstyrelsens förfogande ställa ett förslagsanslag å 87.000 kronor att förslagsvis utgå ur lånemedel.

Västerås den 1 juli 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

O. Lundvall.

N:o 101.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordningar för ökat malmupplagsutrymme vid djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse av den 1 nästlidne juli, som här bifogas, har hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt om ett förslagsanslag av 20.000 kronor dels för en i anledning av utökat utrymme för malmupplag i djuphamnen föranledd förlängning av spåret och elektriska ledningen för kybelvagnen sam stödjemuren för malm dels ock för bestridande av kostnaderna för anskaffande av 200 meter flyttbara träskärmar att uppsättas mellan malmupplagen i djuphamnen samt mellan upplagen, vägarna och järnvägsspåren.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, får för sin del tillstyrka bifall till framställningen och sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att, i enlighet med hamnstyrelsens framställning, för förlängning av spåret och elektriska ledningen för kybelvagnen samt stödjemuren för malm i djuphamnen ävensom för anskaffande av 200 meter flyttbara träskärmar för malmupplagen därstädes ställa till styrelsens förfogande ett anslag av 20.000 kronor; samt

att ifrågavarande anslag, 20.000 kronor, må i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas på sätt stadsfullmäktige på förslag av drätselkammaren i samband med uppgörande av budgeten för nästkommande år komma att besluta.

Västerås den 11 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 101.

Ang. anordningar för ökat malmupplagsutrymme vid djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen har sedan många år animerat transitering av malm över Västerås djuphamn, vilket resultat i en ständig ökning av utskeppningen.

Ett av malmbolagen har nu meddelat, att det till hösten detta år behöver ökat utrymme vid djuphamnen för ett malmupplag å 9.000 ton. Hamnstyrelsen har ordnat med erforderligt utrymme härför.

En följd av det ökade behovet av utrymme för malmupplag har blivit, att spåret och elektriska ledningen för kybelvagnen samt stödjemuren för malm måste förlängas med 20 meter. Kostnaden härför har av tjänsteförrättande byggnadschefen beräknats till 4.900 kronor.

Hamnstyrelsen har även ansett det vara nödvändigt att anskaffa ytterligare 200 meter flyttbara träskärmar att uppsättas mellan de olika malmupplagen å djuphamnens område ävensom mellan upplagen och vägarna samt järnvägsspåren. Kostnaden för anskaffande av 200 meter träskärmar har beräknats till cirka 15.000 kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får hamnstyrelsen hemställa,

att stadsfullmäktige ville besluta att ställa ett förslagsanslag å 20.000 kronor till hamnstyrelsens förfogande dels för förlängning av spåret och elektriska ledningen för kybelvagnen samt stödjemuren för malm, dels ock för bestridande av kostnaderna för anskaffande av 200 meter skärmar att brukas för avskärmning av malmupplagen i djuphamnen.

Västerås den 1 juli 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

O. Lundvall.

N:o 102.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av en bilväg vid djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse den 1 nästlidne juli, som här bifogas, har hamnstyrelsen på anförda skäl anhållit om ett anslag av 5.500 kronor för anläggande av en bilväg inom östra delen av djuphamnsområdet.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, har tagit del av de skäl, som anförts för anskaffande av en bilväg, och finner sig kunna tillstyrka framställningen.

Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av i hamnstyrelsens skrivelse omförmäld bilväg ställa till hamnstyrelsens förfogande ett anslag av 5.500 kronor; samt

att ifrågavarande anslag, 5.500 kronor, i mån av behov får förskotteras av tillgängliga medel och sedermera slutligt täckas på sätt stadsfullmäktige på förslag av drätselkammaren komma att besluta.

Västerås den 11 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av framställning från enskild person om hamnstyrelsens tillstånd att å djuphamnsområdet uppsätta en bilväg har hamnstyrelsen låtit verkställa undersökning om behovet av en dylik väg inom djuphamnsområdet ävensom kostnaden för anläggning av densamma.

Från djuphamnens trafikanter har inhämtats, att ett mycket stort behov av en bilväg förefinnes; för närvarande måste man vid vägning köra till våg, som ligger i annan del av staden. Trafikanterna hava uttalat sig för att

N:o 102.
Ang. anläggning av en bilvåg vid djuphamnen.

anläggningen måtte utföras och drivas genom hamnstyrelsens försorg och icke av enskild företagare.

Vad beträffar kostnaderna för anläggningen har hamnstyrelsen på grundval av infordrade anbud å en 15-tons bilvåg och efter verkställda beräkningar av gjutnings- och andra arbeten funnit, att kostnaderna torde komma att uppgå till 5.500 kronor.

På grund av behovet av en bilvåg inom djuphamnsområdet och då denna enligt vad som med största sannolikhet kan beräknas kommer att visa sig ekonomiskt fördelaktig, har hamnstyrelsen ansett, att bilvåg bör anordnas genom hamnstyrelsens försorg och förläggas till plats inom östra delen av djuphamnsområdet. Skötseln av vågen och upptagande av den avgift, som sedermera kommer att fastställas, bör kunna utföras utan ökning av hamnpersonalen.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får hamnstyrelsen hemställa,

> *att* stadsfullmäktige måtte besluta att ställa ett förslagsanslag å 5.500 kronor till hamnstyrelsens förfogande för anläggning av en bilvåg inom östra delen av djuphamnsområdet.

Västerås den 1 juli 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

O. Lundvall.

N:o 103.

Drätselkammarens skrivelse ang. stadsplaneändring beträffande kvarteret Fjalar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 10 innevarande augusti har byggnadsnämnden hemställt, att fullmäktige måtte antaga vid skrivelsen fogat genom byggnadsnämndens försorg upprättat förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Fjalar. . . . .

Drätselkammaren, som verkställt granskning av det upprättade förslaget, har för sin del intet att erinra emot detsamma och hemställer därför, att stadsfullmäktige måtte besluta

att antaga byggnadsnämndens ifrågavarande förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Fjalar; samt

att uppdraga åt byggnadsnämnden att i vederbörlig ordning underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Västerås den 11 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjèlvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsarkitekten och stadsingenjören upprättat, den 4 maj 1938 dagtecknat förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Fjalar med anhållan, att stadsfullmäktige ville antaga förslaget. Utdrag av byggnadsnämndens protokoll bifogas.

Västerås den 10 augusti 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Bertil Sandegren.

N:o 103.
Ang. stadsplaneändring betr. kv. Fjalar.

BESKRIVNING

till

Förslag till jämkning av stadsplanen för kvarteret Fjalar i Västerås stad.

Förslaget avser sådan ändring av nu gällande stadsplanebestämmelser att en bebyggelse utefter Norra Ringvägen tillåtes i stället för de mot denna snedställda lamellerna.

Den för området gällande stadsplanen med stadsplanebestämmelser har fastställts genom Kungl. brev den 22 maj 1936.

Följande stadsplanebestämmelser för området föreslås till fastställelse med upphävande av förut gällande bestämmelser.

§ 1.

Områdets användning.

Med S betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål.

Byggnadsnämnden må dock medgiva inredning av mindre garage och lokaler för handel.

§ 2.

Byggnadssätt.

Med S betecknat område får bebyggas endast med hus, som med varandra sammanbyggas.

§ 3.

Gård.

Med prickning betecknat område får icke bebyggas.

§ 4.

Fönster till bonings- och arbetsrum.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område betecknad med punktprickning, får emot nämnda område förses med fönster.

§ 5.

Hushöjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel) än siffran i romben angiver.

§ 6.

Våningsantal.

Å med III betecknat område får byggnad uppföras med högst tre (3) våningar.

§ 7.

Takfall.

Tak å byggnad, som uppföres med högsta tillåtna våningsantal, får givas en lutning mot horisontalplanet av minst tjugotre (23) grader och högst trettio (30) grader.

§ 8.

Byggnadsmaterial.

Å med III betecknat område skall byggnad uppföras av sten.

§ 9.

Undantag.

Där byggnadsnämnden prövar sådant av arkitektoniska skäl eller eljest nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser kunna medgivas beträffande gränser mellan olika bestämmelseområden samt från vad ovan stadgats angående hushöjd, våningsantal och taklutning.

Västerås den 4 maj 1938.

F. Schiött. *Sven Ahlbom.*

N:o 104.

Drätselkammarens skrivelse ang. stadsplaneändring beträffande kvarteret Konrad m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 10 innevarande augusti har byggnadsnämnden hemställt, att fullmäktige måtte antaga vid skrivelsen fogat genom byggnadsnämndens försorg upprättat förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Konrad samt till jämkning av gatuhöjderna för delar av Timmermansgatan, Karlsgatan och Östermalmsgatan.

Drätselkammaren, som verkställt granskning av de upprättade förslagen, har för sin del intet att erinra emot desamma och hemställer därför, att stadsfullmäktige måtte besluta

att antaga byggnadsnämndens ifrågavarande förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Konrad samt till jämkning av gatuhöjderna för delar av Timmermansgatan, Karlsgatan och Östermalmsgatan; samt

N:o 104.
Ang. stadsplaneändring betr. kv. Konrad m. m.

att uppdraga åt byggnadsnämnden att i vederbörlig ordning underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Västerås den 11 augusti 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsarkitekten och stadsingenjören upprättat, den 11 maj 1938 dagtecknat förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Konrad samt till jämkning av gatuhöjderna för delar av Timmermansgatan, Karlsgatan och Östermalmsgatan med anhållan, att stadsfullmäktige ville antaga förslaget. Utdrag av byggnadsnämndens protokoll bifogas.

Västerås den 10 augusti 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Bertil Sandegren.

B E S K R I V N I N G

till

Förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Konrad samt förslag till jämkning av gatuhöjderna för delar av Timmermansgatan, Karlsgatan och Östermalmsgatan.

Förslaget avser sådan jämkning av gatuhöjderna att dessa komma att överensstämma med befintliga färdiga gator.

De föreslagna stadsplanebestämmelserna ansluta sig till befintlig ny bebyggelse å tomterna n:ris 1, 4 och 5 och provisoriska byggnadsföreskrifter samt avse att i kvarterets mitt möjliggöra uppförandet av en idrottshall.

De å kartan angivna höjderna +10.55, +9.65 och 9.45 i Kopparbergsvägen äro upptagna såsom ändringar i *Förslag till ändring av stadsplanen för kvar-*

N:o 104.
Ang. stadsplaneändring betr. kv. Konrad m. m.

teren Jonas, Jorund och Kol, upprättat den 5 januari 1938, vilket förslag ännu inte blivit fastställt.

Den för området gällande stadsplanen har fastställts genom Kungl. brev den 14 maj 1915.

Provisoriska byggnadsföreskrifter hava fastställts genom Kungl. brev den 25 januari 1935.

Följande stadsplanebestämmelser föreslås till fastställelse med upphävande av tidigare gällande bestämmelser.

§ 1.

Områdets användning.

Med S betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål. Byggnadsnämnden må dock medgiva inredning av kontor, mindre garage, samlingslokaler och lokaler för handel.

Med Y betecknat område får bebyggas endast för idrottsändamål. Bostäder få här icke inredas i större utsträckning än som erfordras för fastighetens skötsel och bevakning.

§ 2.

Byggnadssätt.

Med S betecknat område får bebyggas endast med hus, som med varandra sammanbyggas.

§ 3.

Gård.

Med punktprickning betecknat område får icke bebyggas.

Med ringprickning jämte siffra i romb betecknat område får icke bebyggas i vidare mån än att lokaler må anordnas under ett gårdsplan, som må förläggas på högst den höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), som siffran i romben angiver.

§ 4.

Fönster till bonings- och arbetsrum.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med punktprickning, får mot nämnda område förses med fönster.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med ringprickning, får mot nämnda område förses med fönster ovan den byggnadshöjd, som för samma område finnes föreskriven.

§ 5.

Hushöjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), än siffran i romben angiver.

Å med siffra i rektangel betecknat område får byggnads taknock icke för-

N:o 104. *Ang. stadsplaneändring betr. kv. Konrad m. m.*

läggas på större höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), än siffran i rektangeln angiver.

Å siffra i romb, siffra i rektangel jämte ordet "båge" och vinkel med gradtal betecknat område får taket givas sådan utformning, att i den å kartan med pilar angivna riktningen taket utformas som båge med en anfangsvinkel mot horisontalplanet, utgående från närmaste lägre taknock, av högst fyrtiofem grader (45 °) och med hjässan förlagd på högst den höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), som siffran i romben och rektangeln angiver.

§ 6.

Våningsantal.

Å med III eller II betecknat område får byggnad uppföras med högst tre (3) eller två (2) våningar.

Å områden, där särskilt våningantal icke angivits, må efter byggnadsnämndens prövning byggnad uppföras med det antal våningar, den tillåtna hushöjden medgiver.

§ 7.

Takfall.

Å med III betecknat område får tak å byggnad givas en lutning mot horisontalplanet av högst trettio (30°) grader.

§ 8.

Byggnadsmaterial.

Å med Y och III betecknat område skall byggnad uppföras av sten.

§ 9.

Undantag.

Där byggnadsnämnden prövar sådant av arkitektoniska skäl eller eljest nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser kunna medgivas beträffande gränser mellan olika bestämmelseområden samt från vad ovan stadgats angående hushöjd, våningsantal och taklutning.

Västerås den 11 maj 1938.

F. Schiött. *Sven Ahlbom.*

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 105.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och gasverksstyrelsen har i skrivelse den 8 nästlidne augusti på anförda skäl hemställt om ett anslag å 25.000 kronor av lånemedel för anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, får för sin del tillstyrka bifall till framställningen. Då tekniska verkens amorteringsfond för närvarande saknar medel att bestrida utgiften, synes densamma böra täckas av lånemedel. Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett anslag å 25.000 kronor;

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om nådigt tillstånd att få bestrida ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån; samt

att bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet.

Västerås den 1 september 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 105.

Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Från fastighetsägarna utmed norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan har framställning gjorts till vatten- och gasverksstyrelsen om framdragande av ledningar för vatten, avlopp och gas. I framställningar har påpekats, att vissa sanitära olägenheter råda inom ifrågavarande område, i det att dels avloppsvattnet utsläppes i öppna diken, dels infiltreras till befintliga dricksvattenbrunnar, vilka brunnar därjämte sina under den varma årstiden.

Uppgjorda kostnadsberäkningar utvisa, att anläggningskostnaden för ledningar för vatten, avlopp och gas — avloppsledningar framdragas från befintlig slutpunkt i Skerikesvägen dels till stadsägan 709—710 B i Drottninggatan, dels till stadsägan 674 i Lustigkullagatan, dels även till stadsägan 681 i Djäknebergsgatan; vatten- och gasledningarna framdragas från nuvarande ändpunkt i Lustigkullagatan till stadsägan 709—710 B i Drottninggatan — belöpa sig till 45.200 kr. Enskilda bidraget utgör 20.200 kr., varför stadens andel uppgår till 25.000 kr. Då anläggningen bliver för staden ekonomiskt bärande får styrelsen hemställa

att stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett anslag av 25.000 kr. för anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i norra delarna av Drottninggatan, Lustigkullagatan och Djäknebergsgatan.

Västerås den 8 augusti 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Folke Heimer.

N:o 106.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Jakobsbergsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och gasverksstyrelsen har i skrivelse den 8 nästlidne augusti på anförda skäl hemställt om ett anslag å 5.000 kronor av lånemedel för anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Jakobsbergsgatan från ledningarnas nuvarande slutpunkt vid Pilbogatan till stadsägorna 630—634.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, får för sin del tillstyrka bifall till framställningen. Då tekniska verkens amorteringsfond för närvarande saknar medel att bestrida utgiften, synes densamma böra täckas av lånemedel. Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för nedläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Jakobsbergsgatan på sätt vatten- och gasverksstyrelsen föreslagit ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 5.000 kronor;

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om nådigt tillstånd att få bestrida ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån; samt

att bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet.

Västerås den 1 september 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Från fastighetsägare vid Jakobsbergsgatan, närmare bestämt för stadsägorna 630—634, har framställning gjorts till vatten- och gasverksstyrelsen om framdragande av ledningar för vatten, avlopp och gas.

N:o 106.

Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Jakobsbergsgatan.

Anläggningskostnaden är beräknad till 15.000 kr. Enskilda bidraget beløper sig till 10.000 kr., varför stadens andel utgör 5.000 kr. Som inkomsterna från anläggningen bliva för staden ekonomiskt tillfredsställande hemställer styrelsen

att Stadsfullmäktige ville besluta om anläggande av ledningar för vatten, avlopp och gas i Jakobsbergsgatan från ledningarnas nuvarande slutpunkt vid Pilbogatan till stadsägorna 630—634 och för detta ändamål anvisa 5.000 kr. att utgå av lånemedel.

Västerås den 8 augusti 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Folke Heimer.

N:o 107.

Drätselkammarens skrivelse ang. köp av fastigheten n:o 1 i kvarteret Heimer.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren den 1 sistlidne juni hava delegerade för drätselkammaren och bibliotekskommittén, med förmälan att delegerade övervägt möjligheterna för förläggande av en blivande byggnad för folk- och landsbibliotek till de av staden ägda tomterna 2 och 3 i kvarteret Heimer, belägna utmed Vasagatan och Domkyrkoesplanaden, på anförda skäl hemställt, att drätselkammaren ville taga i övervägande att förvärva jämväl tomten n:r 1 i samma kvarter för tryggande av ett tillräckligt stort område för den blivande biblioteksbyggnaden. Delegerade hava därvid anfört, att det troligen skulle stöta på svårigheter att å tomterna 2 och 3 uppföra en tillräckligt stor biblioteksbyggnad, samt framhållit önskvärdheten av att byggnaden kunde helt friläggas och omgivas av parkanläggning. Med full insikt om att kostnaden för ett förvärv av tomt n:r 1 visserligen skulle bliva rätt avsevärd och komma att fördyra biblioteksbyggnaden hava dock delegerade förordat ett förvärv och därvid framhållit, att hela inköpssumman icke lämpligen kunde läggas å biblioteket, enär inom en snar framtid det torde bliva nödvändigt att utlägga Östra Kyrkogatan till dess bredd enligt stadsplanen. En dylik gatureglering skulle då nödvändiggöra, antingen att avtal träffades med tomtägaren att borttaga den å gatumark belägna byggnaden eller ock en inlösen av tomten i dess helhet.

N:o 107.
Ang. köp av fastigheten n:o 1 i kv. Heimer.

Drätselkammaren, som förehaft detta ärende, får anföra följande.

Tomten n:r 1 i kvarteret Heimer äges av domkyrkoorganisten Herman Lindqvist och innehåller i areal 1.572,2 kvadratmeter. Fastigheten är taxerad för 125.000 kronor, därav markvärde 35.000 kronor och byggnadsvärde 90.000 kronor, samt avkastar för närvarande c:a 10.000 kronor brutto, varvid dock må märkas, att den av fastighetsägaren själv bebodda lägenheten upptagits till det vid taxeringen uppskattade värdet av 2.800 kronor. Ifrågavarande lägenhet torde vid uthyrning kunna inbringa högre hyra. Fastigheten är intecknad för sammanlagt 92.500 kronor. Efter underhandlingar, som förts mellan drätselkammaren och fastighetsägaren, har denne förklarat sig villig att försälja fastigheten till Västerås stad för en köpeskilling av 140.000 kronor med tillträde den 1 januari 1939. Drätselkammaren finner för sin del priset antagligt och, då kammaren även delar delegerades synpunkter ifråga om angelägenheten av att staden förvärvar fastigheten, vill kammaren för sin del tillstyrka ett förvärv för angivet pris.

Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 140.000 kronor och på de villkor i övrigt, som drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, inköpa tomten n:r 1 i kvarteret Heimer;

att köpesumman skall utgå av reserverade köpeskillingsmedel; samt

att uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga alla de åtgärder, som från stadens sida kunna bliva erforderliga för köpets avslutande.

Västerås den 1 september 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 108.

Drätselkammarens skrivelse ang. återbesättande av en ledig kontorsbiträdestjänst.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 1 januari innevarande år avled kontorsbiträdet av I klass å stadskansliet, fröken Emelie Bergström. Den efter henne ledigblivna befattningen här därefter uppehållits på förordnande. Då de stadskansliet åvilande arbetsuppgifterna äro av sådan omfattning, att befattningen icke kan indragas, anser drätselkammaren, att befattningen snarast möjligt bör besättas med ordinarie innehavare. Tjänsten är enligt stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1938 uppförd i 21 lönegruppen av stadens lönestat.

Drätselkammaren får med hänvisning till vad sålunda anförts hemställa om stadsfullmäktiges bemyndigande att med ordinarie innehavare återbesätta befattningen som kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskansliet.

Västerås den 1 september 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 1 innevarande september har drätselkammaren på anförda skäl hemställt om bemyndigande att med ordinarie innehavare få återbesätta den genom fröken Emelie Bergströms död ledigblivna befattningen såsom kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskansliet. Lönenämnden, som förehaft ärendet till förberedande behandling, får, då tjänsten ifråga icke lämpligen synes kunna indragas, tillstyrka drätselkammarens ovanberörda framställning.

Västerås den 5 september 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

Thjelvar Hedberg.

N:o 109.

Drätselkammarens skrivelse ang. ökning av stadens polisstyrka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden i Västerås har i en den 2 maj 1938 dagtecknad skrivelse hemställt om utökning av polispersonalen här i staden med en biträdande överkonstapel och två poliskonstaplar. Framställningen ifråga har varit föremål för drätselkammarens behandling redan tidigare, varvid emellertid, med hänsyn till den då pågående utredningen angående omorganisation av magistraten och därmed sammanhängande spörsmål, ansågs motiverat, att framställningen före berörda utrednings slutförande icke förelades stadsfullmäktige. Sedan stadsfullmäktige numera fattat beslut i frågan får drätselkammaren överlämna polisnämndens framställning och därvid anföra.

I likhet med polisnämnden finner drätselkammaren behov föreligga av en utökning av polispersonalen på sätt nämnden föreslagit. Då behovet, enligt vad som upplysts, är trängande, anser drätselkammaren, att med frågans avgörande icke bör anstå till dess den blivande polismästaren blivit tillsatt, varmed på grund av skilda omständigheter torde dröja till senare hälften av första halvåret 1939, utan att utökningen av polisstyrkan får ske från och med 1939 års ingång. Drätselkammaren vill påpeka, att den av polisnämnden angivna kostnaden kommer att något ökas på grund av stadsfullmäktiges i juni månad fattade beslut om löneregleringen för stadens befattningshavare. Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1939 skola vid stadens poliskår inrättas ytterligare en biträdande överkonstapelsbefattning och två poliskonstapelsbefattningar; samt

att för avlöning av dessa befattningshavare och för beklädnadsersättning åt dem upptaga erforderligt anslag i 1939 års stat.

Västerås den 15 september 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 109.
Ang. ökning av stadens polisstyrka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I det yttrande, varmed polisnämnden överlämnade sitt förslag till budget för polisväsendet för år 1937, meddelade polisnämnden, att polischefen, med åberopande av en framställning från poliskommissarien, hemställt, att poliskåren utöver den ökning, som föranleddes av förstärkning av statspolisavdelningen härstädes och varom stadsfullmäktige fattade beslut den 21 december 1936, måtte ytterligare ökas i viss omfattning samt att nämnden efter verkställd utredning framdeles ville inkomma med särskilt yttrande i berörda fråga.

Poliskommissarien hade härutinnan hemställt om poliskårens utökning med en överkonstapel, en biträdande överkonstapel och fem poliskonstaplar. Polischefen hade för sin del förordat, att ökningen skulle avse en biträdande överkonstapel och två poliskonstaplar. Polischefen har i motiveringen till sin framställning, som återfinnes å sid. 602 i stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1936, i huvudsak framhållit, att den för verksamheten i staden tillgängliga polisstyrkan ej på lång tid ökats, oaktat stadens folkmängd och tättbebyggda område vuxit, att en särskild ordonnansavdelning måst inrättas och att denna dragit en del personal från den egentliga bevakningstjänsten, att klagomål avhörts från skilda delar av staden om bristande polisbevakning samt att antalet ordningspoliser i förhållande till folkmängden vore mindre i Västerås än i flera jämförbara städer.

För att bilda sig en uppfattning om behovet av poliskårens utökning har polisnämnden införskaffat yttranden från byggnadsföreningarna i stadens ytterområden och uppgift om poliskårernas styrka i ett antal medelstora svenska städer. Svaren från byggnadsföreningarna gå i skilda riktningar. De visa dock, att i flera av ytterområdena en mera effektiv polisbevakning anses önskvärd. Utredningen rörande poliskårens styrka i förhållande till folkmängden bestyrker också polischefens uttalande i detta avseende. För egen del har polisnämnden såväl med stöd av den verkställda utredningen som på grund av egna iakttagelser och erfarenheter kommit till den uppfattningen att polischefens framställning är väl motiverad. Att härutinnan gå längre än vad polischefen föreslagit finner dock polisnämnden, trots stadens tillväxt efter den tid då framställningen gjordes, ej för närvarande vara av behovet påkallat. Polisnämnden anser vidare att utökningen av polisstyrkan bör komma till stånd så snart som möjligt eller vid nästa halvårsskifte.

Enligt nu gällande lönestat och stadsfullmäktiges beslut rörande beklädnadsersättning för innevarande år skulle kostnaderna för staden i följd av den föreslagna utökningen av poliskåren för senare halvåret 1938 belöpa sig till kronor 5.362:50.

På grund av det sålunda anförda får polisnämnden hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att från och med den 1 juli 1938 skola vid stadens poliskår inrättas ytterligare en biträdande överkonstapelsbefattning och två poliskonstapelsbefattningar,

samt för avlöning av dessa befattningshavare och för beklädnadsersättning åt dessa

ställa erforderligt anslag till nämndens förfogande. N:o 109. *Ang. ökning av stadens polisstyrka.*

Västerås den 2 maj 1938.

För polisnämnden:

THEOFIL ÖBERG.

N:o 110.

Drätselkammarens skrivelse ang. understöd åt en städerska.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 5 innevarande september har lönenämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja städerskan vid tekniska verken, fru Selma Broberg, ett årligt pensionsunderstöd med 300 kronor, att utgå från och med månaden efter den, under vilken fru Broberg slutat sin tjänst.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, får på de av lönenämnden anförda skälen tillstyrka stadsfullmäktige att bifalla, vad lönenämnden föreslagit.

Västerås den 15 september 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till vatten- och gasverksstyrelsen, vilken av styrelsen med eget yttrande överlämnats till lönenämnden, har städerskan Selma Broberg anhållit att hon måtte vid sin avgång från tjänsten tillerkännas ett årligt pensionsunderstöd. Lönenämnden, som förehaft ärendet till förberedande behandling, får med anledning härav anföra.

Av handlingarna i ärendet framgår, att fru Broberg, som är född den 12 maj 1873 och gift med gasverksarbetaren Karl Albert Broberg, varit anställd såsom städerska å kontoret vid tekniska verken sedan den 1 maj 1909. Under

N:o 110. *Ang. understöd åt en städerska.*

de senaste åtta åren har hennes medelinkomst pr år utgjort 579 kronor. Med hänsyn till den långa tid som sökanden utfört arbete för stadens räkning och de vitsord, som av vatten- och gasverksstyrelsen lämnats henne, anser sig lönenämnden kunna tillstyrka, att hon beviljas ett årligt pensionsunderstöd, vilket lämpligen bör bestämmas till det belopp, som vid beviljande av folkpension räknas såsom privilegierad inkomst, eller 300 kronor. Lönenämnden får därför hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja fru Selma Broberg ett årligt pensionsunderstöd av 300 kronor att utgå från och med månaden efter den, under vilken hon avgår från sin tjänst.

Västerås den 5 september 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

Thjelvar Hedberg.

Till Lönenämnden i Västerås.

Härmed får vatten- och gasverksstyrelsen till Lönenämndens prövning överlämna en från städerskan Selma Broberg inkommen ansökan om pensionsunderstöd. Fru Broberg har sedan den 1 maj 1909 oavbrutet tjänstgjort såsom städerska å kontoret vid stadens tekniska verk.

Såsom närslutna åldersbetyg utvisar, är hon född den 12 maj 1873 och har sålunda i år fyllt 65 år, ävenså att hon är gift med gasverksarbetaren Karl Albert Broberg, född den 13 november 1879 och anställd i verkens tjänst den 24 juli 1910.

Hennes löneförmåner hava under de senaste åren motsvarat:

1931	.....	Kr. 600:—
1932	.....	„ 600:—
1933	.....	„ 600:—
1934	.....	„ 552:—
1935	.....	„ 570:—
1936	.....	„ 570:—
1937	.....	„ 570:—
1938	.....	lika.

Fru Broberg har städse varit skötsam och fullgjort sina arbeten till styrelsens belåtenhet.

Västerås den 29 juni 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Eskil Hagland.

Till Vatten- och Gasverksstyrelsen, Västerås.

N:o 110.

Ang. understöd åt en städerska.

Undertecknad, som varit anställd vid Tekniska verken som städerska från den 1 maj 1909, vilken befattning jag tänker lämna den 1 juli i år, får härmed vördsamt hos Styrelsen göra framställning om ett pensionsunderstöd kunde beviljas mig. Jag är född den 12 maj 1873 och har således fyllt 65 år.

Västerås den 1 juni 1938.

Selma Broberg.

N:o 111.

Drätselkammarens skrivelse ang. anstånd med avskedstagande för civilrådmannen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktiges sekreterare till drätselkammaren för förberedande yttrande överlämnat en av Magistraten tillstyrkt framställning från civilrådmannen J. W. Ödman om rätt att, trots i gällande pensionsreglemente stadgad skyldighet att tidigare avgå, få kvarstå i tjänst till den 1 januari 1939, får drätselkammaren såsom yttrande över framställningen för sin del tillstyrka bifall till densamma.

Västerås den 15 september 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med skrivelse av den 2 innevarande september, vilken av stadsfullmäktiges sekreterare remitterats till lönenämnden och drätselkammaren, har Magistraten med tillstyrkande överlämnat en framställning från civilrådmannen J. W. Ödman om rätt att kvarstå i tjänst till den 1 januari 1939, oaktat att han enligt gällande pensionsbestämmelser är skyldig att avgå från tjänsten den 1 nästkommande december.

N:o 111. *Ang. anstånd med avskedstagande för civilrådmannen.*

Lönenämnden får på de av Magistraten i dess skrivelse anförda skälen tillstyrka bifall till framställningen.

Västerås den 5 september 1938.

För lönenämnden:

CARL HENNING.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Civilrådmannen J. W. Ödmans bilagda, till Stadsfullmäktige ställda skrivelse med hemställan att få kvarstå i sin tjänst till den 1 januari 1939 överlämnas härmed och då med hänsyn till den beslutade omorganisationen av rådhusrätten och magistraten, vilken beräknas kunna träda i tillämpning från och med nämnda dag, synes lämpligt att rådmannen Ödman till dess kvarstår i tjänsten, får magistraten med upplysning att rådmannen Ödman är född den 22 november 1871, tillstyrka bifall till hans framställning.

Västerås rådhus den 2 september 1938.

På magistratens vägnar:

THORWALD BERGQUIST.

/Bertil Sandegren.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknad, som enligt det för stadens befattningshavande gällande pensionsreglemente är pliktig att avgå från sin befattning som civilrådman den 1 december 1938, får härmed vördsamt, under åberopande av 4 § i sagde reglemente, hemställa att få kvarstå i tjänsten till den 1 januari 1939.

Västerås den 29 augusti 1938.

J. W. Ödman.

N:o 112.

Drätselkammarens skrivelse ang. ett understöd från Hallanderska donationsfonden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 5 september 1938 har ingenjören J. W. Hallander anhållit, att jämväl under 1939 komma i åtnjutande av understöd ur Maria Hallanders donationsfond under åberopande av att hans ekonomiska ställning icke förbättrats sedan senaste understödet beviljades. Drätselkammaren, som förehaft ärendet, vill i detta sammanhang erinra om att stadsfullmäktige tidigare på förslag av drätselkammaren beviljat ingenjör Hallander understöd ur fonden, nämligen för senare halvåret 1936 med 400 kronor och för ett vart av åren 1937 och 1938 med 800 kronor. Drätselkammaren har såsom skäl för sina förslag i ärendet tidigare anfört, att ingenjör Hallander vore brorson och närmaste arvinge till testator och att stadsfullmäktige i sådana fall, där nära släktingar till testator varit i stort behov av ekonomisk hjälp, beviljat understöd, även om beslut härom icke stått i full överensstämmelse med de testamentariska föreskrifterna.

Med hänsyn till vad sålunda tidigare i ärendet förekommit och då sökandens ekonomiska villkor icke synas hava förbättrats, sedan understöd senast tilldelades honom, finner sig drätselkammaren föranlåten föreslå stadsfullmäktige att jämväl för år 1939 tilldela sökanden understöd med samma belopp som utgått under 1938.

Drätselkammaren hemställer sålunda, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att av avkastningen av Maria Hallanders donationsfond tilldela ingenjören J. W. Hallander ett understöd för år 1939 med 800 kronor att utbetalas kvartalsvis två månader i efterskott.

Västerås den 15 september 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 113.

Drätselkammarens skrivelse ang. medverkan till New York-utställningen 1939.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren, vilken skrivelse härmed överlämnas till stadsfullmäktige, har Svenska Stadsförbundet fäst drätselkammarens uppmärksamhet på det uppslag, som bestyrelsen för Sveriges deltagande i New York-Utställningen 1939 framfört, nämligen, att bl. a. svenska städer skulle äga att å den svenska avdelningens område å utställningen mot en avgift av 250 kronor få reserverat en yta, som vore avsedd att täckas av en kalksten med stadens vapen och namn. Drätselkammaren vill för sin del icke motsätta sig, att Västerås stad på angivet sätt deltager vid utställningen, och får därför hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att med bestyrelsen för Sveriges deltagande i New York-Utställningen 1939 överenskomma om reserverande för stadens räkning av en yta, avsedd att täckas med en kalkstensplatta med stadens vapen och namn.

Västerås den 15 september 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

Thjelvar Hedberg.

Drätselkammaren, Västerås.

Bestyrelsen för Sveriges deltagande i New York-Utställningen 1939 har fäst Svenska stadsförbundets uppmärksamhet på ett inslag i utställningen, för vilket man vill intressera samtliga landets städer.

Man planerar överförandet till Amerika av ett stycke genuin svensk mark, lagom stort att täcka det kringbyggda gårdsutrymmet på den svenska avdelningen. Besökarna skulle därigenom i bokstavlig bemärkelse komma att befinna sig på svensk grund, likt passagerarna på en svensk båt i främmande hamn. Grunden skulle här utgöras av svensk kalksten av den sort, som använts till så många outslitliga golv i svenska slott, herrgårdar och kyrkor.

N:o 113.
Ang. medverkan till New York-utställningen 1939.

I den stora kalkstensytan mellan paviljongernas väggar och gårdens grönska skulle ungefär var fjärde stenplatta i låg relief eller gravyr bära namn, märken eller korta texter till erinran om svenska institutioner, företag eller föreningar.

"Sweden Square" skulle golvet kallas och bestyrelsen avser att i Amerika söka vinna anklang för en framtida värdig användning av golvet i någon officiell byggnad eller park.

För varje dekorerad sten (ytan minst 60×60 cm.) beräknas ett pris av 250 kr.

Bestyrelsen har nu tänkt sig, att städerna skulle kunna intresseras för uppslaget. Den reserverade ytan skulle för deras del då täckas av stadens vapen och namn. För det ovan nämnda avgiftsbeloppet skulle kommissariatet självt ombesörja alla erforderliga arbeten.

Förslaget diskuterades vid sammanträde med stadsförbundets styrelse den 3 innevarande september och sympati uttalades därvid för själva tanken.

Förbundet har härmed velat fästa Eder uppmärksamhet på saken, men förutsätter att vidare förhandlingar föras direkt med kommissariatet. Ett avgörande är emellertid *mycket brådskande,* varför en snabb behandling av ärendet vore önskvärd.

"Sweden Square Kommissariatet" är beläget Sveavägen 90, Stockholm, tel. 23 14 70 och handhaves av herr E. Scharping.

Stockholm i september 1938.

Svenska stadsförbundet.

HENNING KARLSON.

N:o 114.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av elektriska ledningar till en del lägenheter vid vägen Vallby-Bäckby.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och gasverksstyrelsen har i skrivelse den 6 september 1938 hemställt, att stadsfullmäktige ville av innevarande års driftsmedel vid elektricitetsverket anvisa 6.600 kronor för utdragning av elektriska ledningar till vissa i styrelsens skrivelse omförmälda lägenheter i S:t Ilians socken under villkor att abonnenterna utöver strömavgifter erlägga en fast avgift med till en början 5 kronor per abonnent och kvartal, vilken avgift skulle efter styrelsens beprövande kunna minskas i mån av ökad anslutning till ifrågavarande ledningar.

Vid sin behandling av ärendet har drätselkammaren visserligen beaktat, att anläggningen icke blir för staden bärande, men med hänsyn till att ett tillmötesgående av framställningen i detta fall måste anses synnerligen behjärtansvärt och, enligt vad som meddelats drätselkammaren, icke gärna kan bliva prejudicierande för framtiden, finner sig drätselkammaren böra tillstyrka framställningen. Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla vatten- och gasverksstyrelsens framställning.

Västerås den 15 september 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ägarna av lägenheterna Johannesberg, Lövhagen, Nybygget, Lustigkulla, Kilen, Veganäs, Källtorp, Fridhem, Erikslund och Eriksberg, hava till vatten- och gasverksstyrelsen ingivit ansökan om anslutning av sina lägenheter till stadens elektriska ledningsnät.

Vid planläggningen av erforderliga ledningar för dessa lägenheter, vilka äro belägna invid landsvägen mellan Vallby och Bäckby i S:t Ilians socken, har det visat sig lämpligast att från befintlig ledning vid Vallby utdraga en högspänningsledning till lägenheten Lustigkulla och där uppställa en transformator samt från denna åt tvenne håll utmed landsvägen framdraga ledningar för lågspänning till samtliga 10 lägenheter.

N:o 114.
Ang. anläggning av elektriska ledningar till en del lägenheter vid vägen Vallby—Bäckby.

Anläggningskostnaden är beräknad till 8.600 kr. och anslutningsavgifterna uppgå till 2.000 kr. Stadens utlägg skulle alltså bliva 6.600 kr. Då i ifrågavarande fall ränta och amortering endast kan erhållas å en obetydlig del av stadens utlägg eller omkring 700 kr., föreslår styrelsen för att kunna tillmötesgå framställningen, vilket i ett fall som detta måste anses såsom behjärtansvärt, att staden å övriga beloppet tillsvidare endast räknar ränta efter den procentsats, till vilken penningar nu kunna upplånas eller omkring 3 %. Denna beräkningsgrund skulle tillämpas intill dess densamma på grund av ökad anslutning och därmed följande bättre ekonomi för anläggningen kan bortfalla och skulle för att i lindrigaste mån anstränga abonnenternas ekonomi utgå med 5 kr. per abonnent och kvartal och upptagas i räkningarna för elektrisk ström. I den mån abonnentantalet ökar och mera anslutning sker, minskas avgiften för att, som styrelsen hoppas, snart nog kunna helt bortfalla.

Erforderliga medel kunna utgå av elverkets driftkostnader för innevarande år, å vilka uppstår ett för täckande av denna utgift, 6.600 kr., tillräckligt stort överskott.

På grund av ovanstående hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville av innevarande års driftmedel vid elektricitetsverket anvisa ett belopp av 6.600 kr. för utdragning av elektriska ledningar till vissa lägenheter i S:t Ilians socken, under villkor att abonnenterna till staden erlägga utöver strömavgifter enligt taxa en fast avgift med till en början 5 kr. per abonnent och kvartal, vilken avgift må kunna efter styrelsens beprövande minskas i mån av ökad anslutning till ifrågavarande ledningar.

Västerås den 6 september 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

N:o 115.

Beredningsutskottets skrivelse ang. val av en del kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 30 sistlidne juni på därom gjord framställning entledigat ingenjören N. Ramqvist från de kommunala uppdrag, som av honom på grund av stadsfullmäktiges val innehades, samt anmodat beredningsutskottet att upprätta förslag till fyllnadsval, får beredningsutskottet till fullgörande av nämnda uppdrag härmed framlägga följande förslag.

Suppleant i beredningsutskottet.

Beredningsutskottet får anmäla, att suppleant i utskottet bör utses efter ingenjör Ramqvist för återstoden av innevarande år, och torde förslag till efterträdare i enlighet med rådande praxis böra framställas i stadsfullmäktige.

Ledamot av folkskolestyrelsen intill utgången av 1939.

Beredningsutskottet får till ny ledamot föreslå hittillsvarande suppleanten, bokhandlaren Ivar Wennberg. Till suppleant i herr Wennbergs ställe föreslås häradsskrivaren O. Lewrö.

Suppleant i polisnämnden intill utgången av 1941.

Beredningsutskottet får till suppleant efter ingenjör Ramqvist föreslå häradsskrivaren O. Lewrö.

Suppleant i styrelsen för Västerås Idrottshall Förening u. p. a. intill utgången av 1939.

Såsom ny suppleant föreslås civilingenjören Hugo Trangius.

Ledamot av Arbetslöshetskommittén.

Till ny ledamot för återstoden av innevarande år vill beredningsutskottet föreslå hittillsvarande suppleanten, ingenjör G. H. Zanders. Till suppleant i herr Zanders' ställe föreslås inköpschefen John A. Lundgren.

Västerås den 14 september 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

Thjelvar Hedberg.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 116.

Kungl. Maj:ts beslut ang. tillstånd för staden att försälja donationsjord till K. Vattenfallsstyrelsen.

(Avskrift.)

Till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Sedan statens vattenfallsverk hos drätselkammaren i Västerås anhållit att för uppförande av ett ställverk få inköpa två intill varandra liggande områden av stadsägan n:r 2234 å den av donationsjords natur varande Östra utmarken i staden, det ena med en areal av 10.08 hektar och utmärkt med röda begränsningslinjer å en av Gösta Smitt åren 1920—1922 upprättad registerkarta över Västerås, blad 5, samt det andra med en areal av cirka 0.90 hektar och betecknat med gröna begränsningslinjer å kopia av en av Carl Henning den 25 april 1938 upprättad karta, beslöto stadsfullmäktige i staden vid sammanträden den 31 mars och den 30 juni 1938 bemyndiga drätselkammaren att för en köpeskilling av respektive 12.000 kronor och 2.000 kronor och på de villkor i övrigt, varom drätselkammaren ägde besluta, försälja ifrågavarande områden till vattenfallsstyrelsen.

I särskilda av länsstyrelsen i Västmanlands län med skrivelser den 3 juni och den 13 juli 1938 jämte yttranden av magistraten i staden överlämnade skrifter har staden hemställt om medgivande att till vattenfallsstyrelsen försälja omförmälda områden.

Häröver har kammarkollegiet den 21 juli 1938 avgivit utlåtande.

Kungl. Maj:t förklarar hinder från Kungl. Maj:ts och kronans sida icke möta mot ifrågavarande försäljningar.

Såsom villkor härför föreskriver Kungl. Maj:t, att köpeskillingarna skola läggas till den fond, som jämlikt brevet den 19 augusti 1914 angående tillstånd för staden Västerås att avhända sig vissa områden av stadens donationsjord och senare beslut bildats av medel, vilka influtit vid försäljning av sådan jord, för att förvaltas och disponeras i enlighet med de för fonden i nyssnämnda brev meddelade bestämmelserna.

Detta får jag, på nådig befallning, meddela till kännedom. Avskrifter av denna ämbetsskrivelse tillställas kammarkollegiet, stadsfullmäktige och magistraten till kännedom. Stockholm den 22 september 1938.

GUSTAV MÖLLER.

/Gunnar Corin.

Bestyrkes
å tjänstens vägnar:
Sten-Eric Heinrici.

N:o 117.

Drätselkammarens skrivelse ang. markbyte för reglering av Hülphersgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nuvarande Hülphersgatan, som utgår från Krutkällarevägen, slutar blint vid östra gränsen för stadsägorna 1745 och 1731. För framdragande av gatan till Allégatans fortsättning mellan Katrinelundsvägen och Tegelvretsgatan har uppgjorts ett förslag, innebärande samtidigt en breddning av Hülphersgatan till 6 meter från nuvarande 4 meter. Förslagets realiserande nödvändiggör bl. a. att staden förvärvar erforderlig gatumark från stadsägan 1731 till en areal av cirka 160 kvadratmeter. Av Hülphersgatan enligt tidigare planerade sträckning skulle cirka 50 kvadratmeter mark komma att tilläggas stadsägan 1745. Drätselkammaren har träffat preliminärt avtal med ägaren av stadsägorna 1731 och 1745 om avstående till staden av erforderlig mark mot att markägaren av staden skulle erhålla ovannämnda areal av Hülphersgatans gamla sträckning. Någon mellanavgift skall icke å någondera sidan erläggas.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa om stadsfullmäktiges bemyndigande att på ovannämnda villkor få träffa uppgörelse om markbyte i samband med Hülphersgatans reglering.

Västerås den 6 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 118.

Drätselkammarens skrivelse ang. konvertering av ett amorteringslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom nådigt beslut den 31 oktober 1919 har Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad rätt att för gäldande av vissa tidigare beslutade utgifter å tillhopa 2.590.050 kronor 25 öre upplägga ett obligationslån å tre miljoner kronor att genom årliga avbetalningar gäldas under loppet av högst fyrtio år från

N:o 118.
Ang. konvertering av ett amorteringslån

det någon del av de till lånet hörande obligationer blivit avyttrad, varjämte Kungl. Maj:t förordnat, att omedelbart finge försäljas obligationer till ett belopp av två miljoner fyrahundratiotusen kronor. Genom särskilda Kungl. brev under åren 1920, 1921 och 1922 har staden härefter medgivits rätt att till gäldande av ytterligare beslutade utgifter få avyttra återstående beloppet av omförmälda obligationslån. 1919 års obligationslån, som löpte med sex procents ränta, har från och med den 1 september 1929 konverterats och löper numera med en räntesats av fem procent. I det lånekontrakt, som den 27 februari 1929 upprättades mellan drätselkammaren och ett bankkonsortium angående uppläggande av det nya obligationslånet har staden medgivits rätt att från och med år 1939 efter uppsägning återbetala hela återstående lånebeloppet. Uppsägning skall vara verkställd senast den 1 december 1938. Låneskulden utgör för närvarande två miljoner tvåhundraåttioniotusen kronor.

Drätselkammaren har velat begagna tillfället att genom en konvertering av lånet komma i åtnjutande av lägre ränta och har för den skull beslutat uppsäga lånet till inbetalning. Kammaren har däremot ännu ej definitivt tagit ställning till, huruvida även i fortsättningen obligationslånets form skall tillämpas eller ett reverslån uppläggas för återstående lånetid. För att emellertid därvidlag hava fria händer anser kammaren, att Konungens tillstånd bör sökas att vid konverteringen av nu löpande obligationslån få upptaga ett reverslån å återstående lånebelopp. Nu gällande tillstånd innefattar nämligen endast rätt att upplåna medel genom uppläggande av obligationslån. Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra framställning om rätt för staden att för inlösen av återstående del av 1919 års obligationslån, 2.289.000 kronor, upptaga ett obligations- eller reverslån å samma belopp att återbetalas under tiden intill den 1 september 1959; samt

att uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga alla övriga för det nya lånets upptagande och utkvitterande nödiga åtgärder.

Västerås den 6 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 119.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till mjölkpropaganda.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti en till stadsfullmäktige ställd, den 30 nästlidne september dagtecknad skrivelse har meddelats, att Föreningen Mjölkpropagandan har för avsikt att under tiden 14—23 innevarande oktober anordna en Mjölkvecka i Västerås för att bedriva upplysning om mjölkens betydelse som näringsmedel och stimulera till ökad konsumtion av mjölk. Den för ändamålet tillsatta lokalstyrelsen har i berörda skrivelse hemställt om ett anslag med 300 kronor såsom bidrag till Mjölkveckans finansiering.

Drätselkammaren, som upptagit framställningen till behandling, anser sig böra tillstyrka att det begärda anslaget beviljas och vill framhålla, att, enligt vad av skrivelsen framgår, totalkostnaden för propagandaverksamheten beräknats till 4.300 kronor.

Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att av innevarande års förslagsanslag anvisa ett belopp av 300 kronor såsom bidrag till finansieringen av den här i staden anordnade mjölkveckan.

Västerås den 6 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 120.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordnande av bekvämlighetsinrättningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Inom drätselkammaren har på därtill given anledning behandlats frågan om en utökning av antalet av de inom staden befintliga urinoirerna, vilka med hänsyn till stadens storlek och utbredning måste anses vara för få. Drätsel-

N:o 120.
Ang. anordnande av bekvämlighetsinrättningar.

kammaren har på grund härav låtit verkställa en utredning, vilken resulterat i förslag om att på följande platser nya urinoirer skola inrättas, nämligen: 1) nedom Oxbacken i sydvästra hörnet av korsningen mellan Stora gatan och Hållgatan, söder om den där uppställda tidningskiosken, en 3-båsig urinoir; 2) ovan Oxbacken på den gröna triangeln norr om Köpingsvägen, där denna övergår i Stora gatan, en 3-båsig urinoir; 3) bredvid planen framför Tekniska skolan å planteringen, där Östermalmsgatan mynnar ut, en 2-båsig urinoir; 4) i trakten av Kreatursplatsen, en 6-båsig urinoir; 5) vid Arosvallen utmed södra staketet, en 3-båsig urinoir; samt 6) i närheten av Elbafärjornas tilläggsplats, en 4-båsig urinoir. Dessutom har föreslagits, att en till- och ombyggnad sker av Elbafärjornas biljettkiosk, så att i denna byggnad även kunna inrymmas tvenne vattenklosetter, en för män och en för kvinnor. Det har därvid även anförts, att den nuvarande biljettkiosken i varje fall är för liten och måste utvidgas. Kostnaden för samtliga dessa anordningar, inklusive installation av erforderliga ledningar, har beräknats till cirka 28.000 kronor.

Drätselkammaren vill för sin del ansluta sig till det framlagda förslaget, även om någon jämkning av de föreslagna platserna skulle befinnas erforderlig vid arbetets utförande. Givetvis kommer, därest stadsfullmäktige godtaga förslaget, samarbete att äga rum med byggnadsnämnden för bestämmande av de ur alla synpunkter lämpligaste platserna. De urinoirer, som äro föreslagna, bestå av en ny modell av tilltalande utseende och äro försedda med torfitinredning, vilket medför att inrättningen förblir luktfri och hygienisk. Kostnaden torde lämpligen böra uttaxeras i 1939 års stat.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att ställa till drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag av 28.000 kronor för anskaffande och uppsättande av urinoirer och vattenklosetter i huvudsaklig överensstämmelse med härovan framförda förslag; samt

att ifrågavarande anslag må förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas av uttaxerade medel i 1939 års stat.

Västerås den 6 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 121.

Magistratens skrivelse ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.

Till Stadsfullmäktige.

Bilagda revisionsberättelse jämte redogörelse samt av magistraten införskaffade yttranden får magistraten härmed överlämna för besluts fattande. Västerås rådhus den 17 oktober 1938.

På magistratens vägnar:

THORWALD BERGQUIST.

/Bertil Sandegren.

Till Magistraten i Västerås.

Undertecknade, som i enlighet med gällande reglemente för Västerås stads revision utsetts att granska stadens räkenskaper och förvaltning för år 1937, få härmed vördsamt avgiva följande

REVISIONSBERÄTTELSE.

Till stadsrevisionen har med magistratens skrivelse den 23 april 1938 överlämnats redogörelse över Västerås stads räkenskaper för år 1937, innefattande jämväl särskilda redogörelser för fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens, folkskolans, lärlings- och yrkesskolans, vatten-, gas- och elektricitetsverkens, järnvägsmedelsfondens, donationsjordsfondens, gasverksfondens och Västerås stads pensionsfonds räkenskaper. Dessutom har stadsrevisionen haft tillgängliga de särskilda styrelsernas och nämndernas protokoll och till stadsfullmäktige avgivna berättelser.

Med ledning av desas handlingar och av stadsfullmäktiges protokoll har det till granskning anmälda eller eljest tillgängliga räkenskapsmaterialet genomgåtts; och har stadsrevisionen därvid i enlighet med bemyndigande i reglementets § 3 anlitat biträde av auktoriserade revisorn Ingemar Aae.

Räkenskaperna hava under det löpande året varit föremål för siffergranskning av särskilt utsedda personer, av vilkas granskningsresultat stadsrevisionen tagit del.

Kassa- och banktillgodohavanden hava vid upprepade tillfällen inventerats av revisorer och siffergranskare.

Stadens innehav av obligationer, aktier och reverser hava i samband med bokslutsgranskningen genomgåtts.

Stadens försäkringshandlingar hava särskilt granskats. **N:o 121.**

Drätselkammarens redogörelse för stadens ekonomiska ställning per ultimo december 1937 vitsordas såsom överensstämmande med räkenskaperna. *Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.*

Revisorerna vilja emellertid ifrågasätta, huruvida icke en lämpligare och klarare uppställning av räkenskapssammandraget skulle kunna erhållas. Sålunda bör, såsom framhölls redan i föregående års revisionsberättelse, ur redogörelsen över stadens tillgångar och skulder alla interna mellanhavanden elimineras. Vidare bör en omläggning ske beträffande redovisningen av vissa utgifter och anslag, som balanseras över flera år.

Den nuvarande redovisningsmetoden medgiver icke anställandet av jämförelser mellan anslag och verklig kostnad endast på grundval av det upprättade bokslutet. Sådana jämförelser tillhöra emellertid enligt revisorernas mening den kommunala redovisningens viktigaste uppgifter. Därför böra, om en omläggning icke lämpligen kan ske, sådana jämförelser upprättas vid sidan av bokslutet för samtliga förvaltningsgrenar med egen bokföring och icke, såsom nu sker, enbart för tekniska verken.

En annan följd av det nuvarande redovisningssystemet är, att balanserade kostnader och anslag i balansräkningen uppföras såsom fordringar respektive skulder, ehuru de icke äro fordringar och skulder i egentlig mening, utan underskott eller överskott, som balanserats för att täckas respektive disponeras i särskild ordning. Dessa balansposter hava sammanförts under samma rubriker i balansräkningen som verkliga fordringar och skulder och förekomma även under flera olika rubriker, vilket är olämpligt och lätt kan leda till sådan dubbelredovisning av tillgångar, som i föregående års revisionsberättelse påtalades beträffande muddringsarbetena i äldre hamnen. Riktigast synes vara att under rubriken "kapital" förutom den allmänna kapitalbehållningen redovisa dels reserver för särskilda ändamål och dels såsom avdragspost utgifter att täckas enligt framtida beslut.

I balansräkningen den 31/12 1937 kvarstår ett antal äldre balansposter, representerande rena underskott eller överskott på sådana konton, som redan länge varit avslutade. Det kan anses försvarligt i vissa fall, att beslut om täckning av utgifter uppskjutes i avvaktan på arbetets slutförande. Det är mera svårt att förstå, varför utgifter balanseras år från år efter arbetets slutförande, utan att något beslut om täckning kommer till stånd. Likaså är det svårförståeligt, varför överskott på redan avslutade arbeten år från år balanseras under samma beteckningar. Sådana överskott äro disponibla och böra upptagas i budgeten som inkomst i likhet med vad som sker med det allmänna budgetöverskottet.

I detta sammanhang påpekas följande felaktigheter, som tydligen uppkommit genom rent förbiseende. Under rubriken "Reserverade medel" har reservering gjorts dubbelt för triangelmätning, varigenom kr. 16,575: 83 felaktigt krediterats för detta ändamål. Denna felföring skall korrigeras 1938 genom en överföring av detta belopp till det allmänna budgetöverskottet för 1937. Den 30/8 1934 anslogs kr. 5.000: — för inköp av tröskverk för lantbruket. Dessa kr. 5.000: — skulle enligt beslutet gäldas under 5 år med kr. 1.000: — varje år. Emellertid upptogs hela det då kvarstående beloppet som utgift 1936. Trots detta har i såväl 1937 års som 1938 års budget felaktigt uppförts kr. 1.000: — som utgift.

N:o 121.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.

Angående den interna kassakontrollen hos stadens olika förvaltningar har Stadsrevisionen genom sitt sakkunniga biträde låtit verkställa en undersökning, vilken utmynnat i åtskilliga förslag till omläggning och förbättring. Stadsrevisionen avstår emellertid från att i detta sammanhang utförligare beröra denna angelägenhet, enär, efter vad Stadsrevisionen erfarit, drätselkammaren innevarande år på förslag av sina särskilda delegerade för tillsyn över utanordnings- och räkenskapsväsendet föranstaltat om en granskning och utredning av stadens räkenskaps- och kassaväsen under medverkan av samma person, som nu tjänstgör som Stadsrevisionens sakkunniga biträde. Stadsrevisionen förutsätter, att denna granskning skall komma att omfatta icke blott drätselkammarens egen förvaltning, utan stadens samtliga förvaltningsgrenar, och uttalar den förhoppningen, att de synpunkter och önskemål, som framförts i denna och tidigare revisionsberättelser, därvid skola vinna beaktande.

Stadsrevisionen erinrar särskilt om det i föregående års revisionsberättelse framförda önskemålet om uppläggandet av en gemensam fastighetsbok för stadens alla fastigheter med noggranna anteckningar om åtkomst, gravationer, brandförsäkringar m. m. Att den nuvarande ordningen icke är tillfredsställande, framgår bl. a. därav, att vid årets revision åtskilliga fastighetsförvärv uppmärksammats, som icke föranlett avstyckning och lagfart, och att exempelvis avtal om byte av fast egendom icke medfört anteckning i drätselkammarens fastighetsbok, som endast synes taga hänsyn till sådana transaktioner, som passerat kassan.

I detta sammanhang må ock framhållas lämpligheten av att drätselkammarens kamrerarekontor övertager förvaringen av samtliga brandförsäkringshandlingar och ansvarar för försäkringsavtalens upprätthållande. Det kan för övrigt ifrågasättas, om icke hela förvaltningen av stadens fastigheter, oavsett till vilket ändamål de upplåtits, borde samlas hos en myndighet och då naturligtvis hos drätselkammaren. Ett sådant arrangemang borde, enligt Stadsrevisionens mening, icke träda de intressen för nära, som olika nämnder och styrelser inom sina förvaltningsområden hava att bevaka.

För de till staden donerade fonder, vilka förvaltas av olika nämnder och styrelser i enlighet med donationsbestämmelserna och var för sig bokföras hos den grenförvaltning, som lyder under ifrågavarande nämnd eller styrelse, föreslår Stadsrevisionen en gemensam bokföring hos drätselkammaren. En sådan ordning skulle bl. a. underlätta en rationell placering av fondernas medel och behövde icke inkräkta på den dispositionsrätt över fondernas avkastning, som kan vara fastslagen i donationsbestämmelserna. Det förefaller Stadsrevisionen opraktiskt och osmidigt, att även de fonder, om vilka inga placeringsföreskrifter lämnats i donationsbreven, skola var för sig placeras i vissa specifika tillgångar. Detta medför bl. a. en ojämn fördelning av avkastningen å de olika fonderna. För övrigt har uppmärksammats, att fondmedel i vissa fall icke placerats på förmånligaste sätt. Sålunda äro c:a 90.000 kronor av Maria Hallanders donationsfond placerade på bankräkning med 2 % ränta. Även fattigvårdens fonder äro i viss utsträckning placerade å bankräkningar med lägre ränta än sparbankernas inlåningsränta.

I fråga om fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens räkenskaper har Stadsrevisionen särskilt uppmärksammat mellanhavandena med landstinget

N:o 121.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.

beträffande dess bidragsskyldighet i enlighet med 40 och 41 §§ i lagen om fattigvård samt 63 § i lagen om samhällets barnavård. För år 1937 inbalanseras oguldna krav på landstinget för fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden till ett sammanlagt belopp av kr. 79.847: 95, i vilket belopp 1936 års debiteringar ingå med kr. 51.310: 85, under det att skillnadsbeloppet kr. 21.539: 68 hänför sig till tidigare år. Under år 1937 uppkomna och uppdebiterade krav utgöra tillhopa kr. 43.826: 97, under det att landstingets konto krediterats kr. 40.696: —, varav kr. 25.000: — angivas vara inbetalt i avräkning på 1935 års krav och kr. 15.000: — i avräkning utan närmare angivande av året. Utgående balansräkningen upptager följaktligen såsom krav å landstinget sammanlagt kr. 82.978: 92. De ifrågavarande kraven hava författningsenligt delgivits landstinget i specificerat skick före utgången av året efter det kostnaden uppkommit och borde kunna föranleda granskning och slutlig reglering från landstingets sida allra senast före utgången av det därpå följande året. Så har emellertid icke skett. Någon fullständig reglering av de ifrågavarande kraven har icke skett sedan landstinget år 1936 slutreglerade kraven för år 1934. Därefter har endast verkställts inbetalningar à conto, vilka emellertid icke varit tillräckliga för att förhindra, att stadens fordran å landstinget i trots av minskade krav för det senaste året stigit till nära dubbla beloppet av ett års debitering. Stadsrevisionen finner denna ordning otillfredsställande och förmenar att fattigvårdsstyrelsen med stöd av lag och författning bort kunna bättre tillvarataga stadens rätt gentemot landstinget. Vidare önskar Stadsrevisionen framhålla nödvändigheten av att i fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens böcker de olika årens mellanhavanden med landstinget hållas noggrannt i sär till dess slutreglering skett.

De iakttagelser, som gjorts under årets granskning av fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens förvaltning, hava bibragt Stadsrevisionen den uppfattningen, att fattigvårdssysslomannen, vars huvuduppgift är socialvården, icke längre bör betungas med bokföring och kassagöromål. Såväl bokföringen som kassarörelsen torde utan avvaktande av mera vittgående utredningar om centralisering av stadens ekonomiska förvaltning kunna överflyttas till drätselkammarens kamrerarekontor, där utbetalning av understöd kan ske efter anvisningar från fattigvårdssysslomannen och hans medhjälpare.

En annan angelägenhet av organisatorisk art, som tarvar uppmärksamhet, är en förbättrad diarieförning vid stadens olika expeditioner. Diarierna böra enligt Stadsrevisionens mening så inrättas, att alla inkomna ärenden kunna redovisas, oavsett om de befinna sig i ett förberedande stadium eller redan varit föremål för handläggning i nämnd eller styrelse. Härav följer, att även remisser till sido- eller underordnade tjänsteställen skola antecknas i diarium. Särskilt lämpligt förefaller det vara att hos stadsombudsmannen, som är alla förvaltningsgrenars gemensamma juridiska biträde, upplägga icke blott ett diarium över indrivningsuppdrag, utan ett fullständigt diarium över alla av denne tjänsteman handlagda ärenden, inklusive fastighetsförsäljningar och dylika angelägenheter, och så inrättat, att mottagandet eller utlämnandet av värdehandlingar med dess hjälp kan kontrolleras.

Stadsrevisionen tillstyrker stadsfullmäktige att bevilja ansvarsfrihet för 1937 års förvaltning åt drätselkammaren och stadens övriga förvaltningsorgan.

I revisionen av folkskolestyrelsens förvaltning och folkskolans räkenskaper

N:o 121. *Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.*

har undertecknad Bergquist på grund av ledamotskap i den nämnda styrelsen icke deltagit.

Västerås den 27 augusti 1938.

Thure Bergquist.

Gösta Lundberg. *H. Öjve.* *Erik Genell.*

Erik Ekeroth. *Karl Engdahl.* *J. Häggström.*

Till Magistraten i Västerås.

Sedan Magistraten genom resolution den 6 nästlidne september till drätselkammaren för yttrande remitterat stadsrevisorernas för innevarande år avgivna berättelse, får drätselkammaren, såvitt i berättelsen kammarens verksamhet gjorts till föremål för erinran, härmed anföra följande.

Revisorerna hava ifrågasatt, om icke en lämpligare och klarare uppställning av räkenskapssammandraget skulle kunna erhållas samt framhållit en del nackdelar, som äro förbundna med det nu tillämpade systemet. Drätselkammaren vill i detta sammanhang påpeka, att revisorernas uttalande, att jämförelser mellan anslag och verklig kostnad endast på grundval av det upprättade bokslutet icke äro möjliga, enligt vad kammaren under hand inhämtat, icke, såsom av ordalydelsen synes framgå, avser i budgeten upptagna anslag, utan under året av stadsfullmäktige beviljade anslag för olika ändamål. De i budgeten upptagna anslagen äro uppförda i en särskild fördelningsbok, av vilken den verkliga förbrukningen vid varje tidpunkt kan avläsas. Övriga under året beviljade anslag föras givetvis å särskilda konti, av vilka den verkliga förbrukningen framgår. Vid den nu pågående utredningen angående omläggning av stadens räkenskapsväsende kommer nu behandlade spörsmål ävensom de av revisorerna i övrigt påtalade nackdelarna med nuvarande redovisningssystem att bliva föremål för beaktande.

Beträffande de av revisorerna påtalade felföringarna av tvenne anslagsposter hava dessa redan tidigare observerats och skola bliva föremål för rättelse.

Vad revisorerna anfört ifråga om uppläggande av en gemensam fastighetsbok för stadens samtliga fastigheter vill drätselkammaren taga under övervägande, varemot kammaren för närvarande icke anser sig böra taga initiativet till ett överförande av förvaltningen av stadens samtliga fastigheter under drätselkammaren. Frågan härom torde i varje fall icke kunna lösas annat än efter överläggning och i samråd med övriga myndigheter, vilka nu handhava fastighetsförvaltning.

Vidkommande förvaltningen av de till staden donerade fonderna har drätselkammaren principiellt intet att erinra emot en gemensam bokföring hos drätselkammaren, i den mån så låter sig göra med hänsyn till bestämmelserna i donationsbreven. Likaså vill drätselkammaren understryka fördelarna av en gemensam placering av fondmedel på förmånligaste sätt, såvitt icke placeringsföreskrifter i donationsurkunderna lägga hinder härför. Svårigheterna att under

N:o 121.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.

nuvarande tider placera penningmedel säkert och samtidigt förmånligt äro dock alltför allmänt kända för att här behöva närmare beröras. I detta sammanhang vill drätselkammaren dock påpeka, att icke mindre än 884.238 kronor av fondmedel äro placerade i Västerås stads amorteringslån av år 1932 mot 5 procents ränta.

Revisorerna hava vidare förklarat sig anse, att fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens bokföring och kassarörelse böra kunna överflyttas till drätselkammarens kamrerarekontor. Förslaget kommer att beaktas vid den pågående utredningen angående omläggning av stadens räkenskapsväsende. Oavsett resultatet av denna utredning vill dock kammaren icke för närvarande förorda en dylik överflyttning med hänsyn till lokalfrågan. En samverkan måste nämligen alltid komma att äga rum mellan fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens expedition och kassakontoret, vilken med nuvarande lokalförhållanden icke gärna är möjlig. Ej heller kan det anses lämpligt, att understödstagare skulle tvingas besöka tvenne olika expeditioner och kanske å båda ställena behöva vänta längre eller kortare tid.

Vad slutligen angår revisorernas uttalade önskemål om en förbättrad diarieföring vill drätselkammaren upplysa om, att hos kammaren redan föres diarium över alla av drätselkammaren behandlade ärenden ävensom hos stadsombudsmannen ett särskilt indrivningsdiarium. Drätselkammaren vill emellertid taga under övervägande i vad mån en förbättring och utökning av diarieföringen är lämplig och möjlig att genomföra.

Västerås den 6 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Magistraten i Västerås.

Med anledning av stadsrevisorernas erinran i sin revisionsberättelse för 1937 rörande förbättrad diarieföring vid stadens olika expeditioner får vatten- och gasverksstyrelsen meddela, att styrelsen från den 1 januari 1939 har för avsikt av vid de under styrelsen lydande verken införa diarieföring i enlighet med revisorernas uttalande.

Västerås den 27 september 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 121.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan magistraten genom remiss anmodat hamnstyrelsen att avgiva yttrande över stadsrevisorernas berättelse för år 1937 angående förbättrad diarieförning vid stadens olika expeditioner, får hamnstyrelsen uttala, att diarium föres över alla till nämnden inkommande handlingar och på sätt som stadsrevisorerna åsyftat.

Västerås den 4 oktober 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

O. Lundvall.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan magistraten genom resolution den 6 september 1938 anmodat byggnadsnämnden att inkomma med yttrande i anledning av stadens revisorers för 1937 års förvaltning i sin revisionsberättelse gjorda erinringar angående diarieföringen av vid stadens myndigheter anhängiga ärenden får byggnadsnämnden anföra följande.

Över till byggnadsnämnden inkomna ärenden föres diarium inrättat fullt i överensstämmelse med de av stadsrevisorerna uttalade önskemålen.

Beträffande diarieföringen å stadsingenjörskontoret föras där av stadsingenjören i egenskap av mätningsman och fastighetsregisterförare diarier enligt av Kungl. Lantmäteristyrelsen godkända formulär. Hittills hava ärenden av annat slag än nu nämnts icke diarieförts å stadsingenjörskontoret, men kommer så hädanefter att ske. En stor del av dessa ärenden utgöras emellertid av muntliga förfrågningar, vilka ärenden icke torde behöva diarieföras.

Västerås den 7 september 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Martin Lindheimer.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan magistraten genom resolution den 6 innevarande september anmodat hälsovårdsnämnden att skyndsamt och före den 1 nästkommande oktober till magistraten inkomma med yttrande över stadsrevisorernas berättelse för år

1937 i vad den avsåge diarieförning vid stadens olika expeditioner, får hälsovårdsnämnden uttala, att diarium över alla till nämndens expedition inkommande ärenden föres, samt att man av diariet kan få reda på, om ärendet befinner sig i förberedande stadium eller varit föremål för handläggning av nämnden, ävensom att remisser till sido- eller underordnade tjänsteställen antecknas i nämndens diarium. **N:o 121.** *Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.*

Västerås den 15 september 1938.

För hälsovårdsnämnden:

THORWALD BERGQUIST.

O. Lundvall.

Till Magistraten i Västerås.

I anledning av revisorernas erinringar i sin berättelse över bl. a. fattigvårdens räkenskaper för år 1937, får fattigvårdsstyrelsen anföra.

Ifråga om revisorernas erinran rörande fattigvårdsstyrelsens mellanhavande med landstinget angående dess ersättningsskyldighet enl. 40—41 §§ i lagen om fattigvården, vitsordas riktigheten av, att fullständig reglering av ersättningskraven skett från landstingets sida senast för år 1934, trots att fattigvårdsstyrelsen genom sysslomannen gjort upprepade framställningar till landstinget om redovisning, vilket icke bort behövas, enär landstinget utan anmaning bör redovisa sökt ersättning. Att redovisning efter år 1934 uteblivit kan alltså icke läggas fattigvårdsstyrelsen till last, utan är helt beroende av landstingets uraktlåtenhet härutinnan.

Beträffande revisorernas, på anförda skäl, uttalade uppfattning, att fattigvårdens bokföring och kassagöromål borde överflyttas till drätselkammarens kamrerarekontor, kan anföras, att fattigvårdsstyrelsen icke har någon principiell invändning att göra häremot, men anser dock, att en sådan anordning icke lämpligen för närvarande låter sig genomföras på grund av nuvarande lokalförhållanden samt med hänsyn till förvaltningstekniska synpunkter. Under alla förhållanden måste utanordning av understöden ske å fattigvårds- och barnavårdsbyrån till hjälptagarne. Skulle dessa därefter begiva sig till drätselkontoret för att lyfta det utanordnade beloppet, kanske med längre eller kortare väntetid på båda ställena, torde enbart detta förhållande visa, att sådana olägenheter skulle uppstå, att med genomförandet av den av revisorerna föreslagna omläggningen bör anstå intill dess drätselkammarens och fattigvårdens expeditioner så samordnats, att samarbete uti ifrågavarande avseende utan olägenhet kan ordnas. Lägger man så härtill, att all avräkningsbokföring med såväl kommunens egna som andra kommuners hjälptagare, måste ske å fattigvårds- och barnavårdsbyrån samt att detta icke lämpligen kan göras enbart efter utanordning, utan först efter att faktisk utbetalning och bokning skett, bör därmed vara klart, att även betydande förvaltningstekniska olägenheter med det ifrågasatta överförandet av kassaförvaltningen under nuvarande förhållan-

N:o 121. *Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.*

den skulle uppstå. Det synes därför fattigvårdsstyrelsen ur flera synpunkter lämpligast, att med sådan omorganisation anstår till dess lokalfrågan ordnats så, att olägenheter av ifrågavarande slag äro uteslutna.

Fattigvårdsstyrelsen är dock villig att överlägga i frågan.

Beträffande den mera allmänt berörda angelägenheten av "en förbättrad diarieföring vid stadens olika expeditioner", torde det icke hava undgått revisorernas uppmärksamhet, att fattigvårds- och barnavårdsbyrån har en så fullständig diarieföring, som av förhållandena påkallas.

Västerås den 28 sept. 1938.

För fattigvårdsstyrelsen:

ERNST ENOCHSSON.
Ordförande.

/Axel Norén.

Transsumt av protokoll, fört vid Barnavårdsnämndens sammanträde den 12/9 1938.

§ 278.

Hade genom magistraten i och för barnavårdsnämndens yttrande i tillämpliga delar översänts revisorernas till magistraten ställda revisionsberättelse för bland annat barnavårdsnämndens räkenskaper för år 1937:

I anledning av de erinringar, som sålunda framställts, beslöt barnavårdsnämnden framhålla:

att beträffande mellanhavandet med landstinget, det visserligen äger sin riktighet, att fullständig reglering av de mot detsamma framställda kraven ägt rum senast för år 1934, men att ytterligare reglering icke skett, trots att barnavårdsnämnden, som i vederbörlig tid och ordning, ingivit ansökningar, genom sin sekreterare gjort upprepade framställningar till landstinget om redovisning, varför det icke kan läggas nämnden till last, att sådan redovisning uteblivit, utan måste försummelsen härutinnan helt tillskrivas landstinget; samt

att rörande den ifrågasatta överflyttningen av barnavårdens kassarörelse och bokföring till drätselkammarens kamrerarekontor, barnavårdsnämnden icke har någon principiell invändning att göra häremot, men finner dock sådan överflyttning av praktiska och organisatoriska skäl för närvarande icke kunna ske, förrän bland annat lokalfrågan för fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden ordnats i nära anslutning till stadens drätselkontor.

Som ovan.

In fidem:

Axel Norén.

Till Magistraten i Västerås.

N:o 121.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.

Genom resolution den 6 innevarande september har Magistraten till brandstyrelsen för skyndsamt yttrande översänt stadsrevisorernas berättelse för år 1937 i vad densamma innehåller revisorernas önskemål beträffande en förbättrad diarieföring. Brandstyrelsen har för sin del intet att erinra emot uppläggande av ett diarium över till brandstyrelsen inkomna ärenden och vill taga under övervägande att från och med nästa år upplägga ett dylikt diarium.

Västerås den 8 september 1938.

För brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

Thjelvar Hedberg.

Utdrag ur protokoll vid folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 7 oktober 1938.

§ 166.

Magistraten hade till folkskolestyrelsen överlämnat stadsrevisorernas berättelse för 1937 års förvaltning med anmodan att över densamma avgiva yttrande, och förklarade sig styrelsen ej hava något att erinra i anledning av ifrågavarande berättelse.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan.

Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

Utdrag ur protokoll, hållet vid badhusstyrelsens sammanträde den 26 september 1938.

§ 5.

För yttrande hade från magistraten till badhusstyrelsen remitterats utdrag av stadens revisorer i särskild berättelse för år 1937, däri revisorerna påpekat angelägenheten av förbättrad diarieföring vid stadens olika expeditioner.

N:o 121. *Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.*

Sedan handlingen blivit uppläst, uttalade styrelsen, att det fåtal ärenden som förekom inom styrelsens förvaltning icke direkt syntes erfordra ett särskilt diarium, men att ett sådant, om så ansågs nödvändigt, givetvis skulle uppläggas.

Som ovan.

In fidem

B. Falk.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan magistraten genom remiss anmodat planteringsnämnden att avgiva yttrande över stadsrevisorernas berättelse för år 1937 angående förbättrad diarieförning vid stadens olika expeditioner, får planteringsnämnden uttala, att diarium föres över alla till nämnden inkommande handlingar och på sätt som stadsrevisorerna åsyftat.

Västerås den 22 september 1938.

För planteringsnämnden:

AND. PERS.

O. Lundvall.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan magistraten genom remiss anmodat lantegendomsnämnden att avgiva yttrande över stadsrevisorernas berättelse för år 1937 angående förbättrad diarieförning vid stadens olika expeditioner, får lantegendomsnämnden uttala, att diarium föres över alla till nämnden inkommande handlingar och på sätt som stadsrevisorerna åsyftat.

Västerås den 23 september 1938.

För lantegendomsnämnden:

HENRIK WELIN-BERGER.

O. Lundvall.

Till Magistraten i Västerås.

N:o 121.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1937.

Sedan magistraten genom remiss anmodat nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över stadsrevisorernas berättelse för år 1937 angående förbättrad diarieförning vid stadens olika expeditioner, får nykterhetsnämnden uttala, att diarium föres över alla till nämnden inkommande handlingar och på sätt som stadsrevisorerna åsyftat.

Västerås den 19 september 1938.

För nykterhetsnämnden:

AXEL NORÉN.

O. Lundvall.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan magistraten anmodat polisnämnden att skyndsamt och före den 1 instundande oktober avgiva yttrande över stadsrevisorernas berättelse för år 1937 i vad den avsåge diarieföringen vid stadens olika expeditioner, får polisnämnden anföra, att diarium föres över nämndens alla ärenden och på sätt stadsrevisorerna åsyftat.

Västerås den 12 september 1938.

För polisnämnden:

THEOFIL ÖBERG.

O. Lundvall.

N:o 122.

Beredningsutskottets skrivelse ang. namngivning av gator å Sandgärdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid sammanträde den 5 innevarande oktober har byggnadsnämnden föreslagit stadsfullmäktige att antaga gatunamn för Sandgärdet. Byggnadsnämnden har därvid föreslagit, att nuvarande Metallvägen skulle benämnas Metallgatan, att de i riktningen norr—söder gående nya gatorna skulle från väster räknat benämnas Stålgatan och Tenngatan samt att de i riktningen väster—öster gående nya gatorna skulle norrifrån räknat erhålla namnen Valsverksgatan, Bruksgatan, Tubgatan, Profilgatan, Anodgatan och Degelgatan.

Beredningsutskottet, som förehaft ärendet till förberedande behandling, finner sig i stort sett kunna tillstyrka byggnadsnämndens förslag. Dock anser utskottet, att namnet Anodgatan såsom alltför speciellt, bör utbytas mot Kabelgatan.

Utskottet får sålunda tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att antaga de av byggnadsnämnden föreslagna gatunamnen för Sandgärdet med den ändring, att det föreslagna namnet Anodgatan utbytes mot Kabelgatan.

Mot ovannämnda beslut har beredningsutskottets ordförande låtit anteckna avvikande mening i det han för sin del förordat bifall till byggnadsnämndens förslag.

Västerås den 17 oktober 1938.

För beredningstuskottet:

ERNST JOHANSSON.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed överlämna karta över Sandgärdet med förslag till följande gatunamn i denna stadsdel: Bruksgatan, Valsverksgatan, Stålgatan, Tenngatan, Tubgatan, Profilgatan, Anodgatan och Degelgatan. Dessutom föreslås den nu befintliga Metallvägens namn ändrat till Metallgatan.

Ifrågavarande gatunamn anknyta till Aktiebolaget Svenska Metallverken

och dess verksamhet. Bolaget äger inom stadsdelen två kvarter, å vilka bolaget uppfört bostadshus åt sina arbetare, och tidigare har området i sin helhet tillhört bolaget. N:o 122. *Ang. namngivning av gator å Sandgärdet.*

Västerås den 5 oktober 1938.

För byggnadsnämnden:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Martin Lindheimer.

N:o 123.

Beredningsutskottets skrivelser ang. val av en del kommunala förtroendemän m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 14 nästlidne september har barnavårdsnämnden — med förmälan att suppleanten i nämnden, fru Anna Arvidsson, på grund av avflyttning från staden avsagt sig nämnda uppdrag — hemställt, att fru Arvidsson måtte entledigas från uppdraget, samt ny suppleant utses i hennes ställe. Vidare har ingenjören Theodor Arvidsson, likaledes på grund av avflyttning från staden, avsagt sig uppdraget som suppleant i hälsovårdsnämnden. Fru Arvidsson har valts till suppleant i barnavårdsnämnden för tiden t. o. m. år 1941 och ingenjör Arvidssons mandat som suppleant i hälsovårdsnämnden upphör med utgången av år 1939.

Beredningsutskottet får härmed föreslå stadsfullmäktige att bifalla de gjorda framställningarna om entledigande samt i de entledigades ställe utse

till suppleant i barnavårdsnämnden för tiden t. o. m. år 1941
fru Gutter Dawidsson,
samt till suppleant i hälsovårdsnämnden för tiden t. o. m. år 1939
barnavårdsombudet, fru Karin Ström.

Västerås den 17 oktober 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

Thjelvar Hedberg.

N:o 123.

Ang. val av en del kommunala förtroendemän m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti det av stadsfullmäktige den 27 augusti 1936 antagna reglementet för fröken Maria Hallanders donationsfond stadgas bland annat, att fullmäktige skola för utdelning av för understöd avsedd del av räntan av donationsmedlen utse en nämnd, bestående av fem personer, därav minst två kvinnor, med vidsträckt personkännedom. Ledamöterna i nämnden skola väljas för en tid av fyra år, dock att vid 1938 års utgång två ledamöter skola avgå efter inför stadsfullmäktige verkställd lottning. Till ledamöter i nämnden hava sedermera valts fru Ebba Berg, fru Alma Larsson, fröken Margit Karlsson, domprosten E. Enochsson samt redaktionssekreteraren Sven Strömblad.

Beredningsutskottet har velat påpeka ovannämnda bestämmelse i reglementet om utlottning av ledamöter i nämnden och får hemställa, att stadsfullmäktige ville verkställa den föreskrivna utlottningen. Utskottet kommer att i samband med avgivande av sitt förslag till val av kommunala förtroendemän föreslå efterträdare till de sålunda utlottade ledamöterna.

I samband härmed vill utskottet påpeka, att stadsfullmäktige icke utsett någon sammankallande ledamot i nämnden, och får med anledning härav föreslå, att dylik ledamot utses.

Västerås den 17 oktober 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

Thjelvar Hedberg.

N:o 124.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden har till fullföljande av det nämnden av stadsfullmäktige den 31 mars 1937 lämnade uppdraget låtit utarbeta förslag till ändring av stadsplanen samt förslag till stadsplanebestämmelser för stadens centralaste del. Förslaget, som uppgjorts av stadsingenjören och stadsarkitekten, berör kvarteren Lovisa, Karl, Kettil, Klas, Knut, Leif, Leo, Lennart, Loke, Manfred, Martin, Mats och Märta. Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 5 innevarande oktober har byggnadsnämnden med överlämnande av förslaget jämte till detsamma hörande beskrivning och karta ävensom inom anmärkningstiden inkomna erinringar hemställt, att stadsfullmäktige ville för sin del antaga förslaget samt uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Drätselkammaren har varit i tillfälle att granska förslaget och vill med anledning härav anföra.

Det föreliggande stadsplaneförslaget berör, som redan framhållits, stadens centralaste del och innefattar bl. a. en del gatubreddningar av icke ringa betydelse. Sålunda skall Stora gatan mellan Källgatan och Kopparbergsvägen breddas åt söder till 18 meters bredd och Vasagatan mellan Smedjegatan och Munkgatan breddas åt öster till likaledes 18 meters bredd, varjämte en mindre breddning av Hantverkargatan skall äga rum. Att märka är vidare, att förslaget innebär upptagande av arkader utefter Köpmangatans båda sidor för att sålunda kunna utan alltför stora ingripanden i möjligheterna att utnyttja den befintliga tomtmarken åstadkomma en välbehövlig breddning av körbanan. Drätselkammaren är fullt medveten om att dessa breddningar komma att bliva dyrbara att genomföra men de torde icke desto mindre vara nödvändiga. Drätselkammaren har redan på ett förberedande stadium haft tillfälle att taga del av det föreliggande stadsplaneförslaget och vill nu för sin del tillstyrka stadsfullmäktige att antaga detsamma. Uti det ursprungliga, den 1 juni 1938 dagtecknade förslaget, har med anledning av inkommen erinran en mindre jämkning företagits beträffande tomten n:r 1 i kvarteret Martin. Denna jämkning, som dagtecknats den 5 oktober 1938, har godkänts av vederbörande.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren sålunda tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att antaga byggnadsnämndens föreliggande förslag till ändring av stadsplanen samt förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteren Lovisa, Karl, Kettil, Klas, Knut, Leif,

N:o 124.
Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

Leo, Lennart, Loke, Manfred, Martin, Mats och Märta; samt

att uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Drätselkammaren vill slutligen bringa till stadsfullmäktiges kännedom, att kammaren i sitt beslut att tillstyrka stadsplaneförslaget icke varit enhällig, i det att ledamöterna av kammaren herrar Bäckman och Nyman reserverat sig mot beslutet under framhållande av att enligt deras mening arkader utmed Köpmangatans västra sida icke borde upptagas. Drätseldirektören Öberg har vidare anfört avvikande mening beträffande breddningen av Vasagatan och härutinnan hänfört sig till innehållet i bifogade skriftliga reservation.

Västerås den 13 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Emot det föreliggande förslaget till ändrad stadsplan för stadens centralaste del har jag velat anmäla min avvikande mening beträffande vidgning av Vasagatan mellan Smedjegatan och Munkgatan från enligt nu gällande stadsplan 10 meter till 18 meters bredd, och tillåter jag mig härmed angiva de huvudsakliga skäl, som därvid varit för mig bestämmande.

Jag vill då till en början erinra därom, att redan innan arbetet med förslagets utarbetande påbörjades drätselkammaren ansåg sig böra motsätta sig byggnadsnämndens förslag om byggnadsförbud för kvarteren invid Vasagatans östra sida. Nämnden angav då, att den avsåg att det blivande förslaget skulle upptaga en breddning av ifrågavarande del av gatan till 14 meter eller samma bredd, som gatan hade norr om Smedjegatan. Som stöd för sin ståndpunkt anförde drätselkammaren bland annat, att den då ifrågasatta regleringen kommer att medföra högst betydande kostnader för staden — en preliminär beräkning visade på ett belopp av omkring en miljon kronor — och att dessa kostnader ej stode i rimlig proportion till de fördelar, som tilläventyrs stode att vinna av gatuvidgningen.

Denna synpunkt äger enligt min mening allt fortfarande sitt berättigande och framträder så mycket starkare, då breddningen nu föreslås till ej mindre än 18 meter. Det har visserligen sagts, att vidgningens genomförande ej skulle ske inom närmaste tiden, utan komma till stånd först efter hand som vederbörande fastighetsägare funne med sin fördel förenligt att nybebygga sina tomter, samt att under sådant förhållande kostnaderna kunde avsevärt reduceras och i varje fall bliva fördelade på en lång följd av år. Med stöd av tidigare

N:o 124. *Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.*

erfarenheter är jag dock av den meningen, att om den föreslagna vidgningen beslutas, den ganska snart framtvingas i väsentliga delar och att kostnaderna snarare komma att betydligt överstiga den preliminärt beräknade summan än stanna därunder. Och även om staden som sådan till någon del kan få igen sina utgifter för marklösen och dylikt måste dessa kostnader läggas på de blivande nybyggnaderna och i avsevärd grad bidraga till att fördyra dessa. I sista hand komma de under alla förhållanden att drabba stadens invånare eller en del av dem.

Ser man å andra sidan på behovet av den föreslagna gatuvidgningen så kan jag icke finna detta vara övertygande ådagalagt genom de skäl som under diskussionen i denna sak framförts. Det förefaller mig som den mening, som utbildat sig till förmån för förslaget, i avsevärd mån grundar sig på ett allmänt intryck av den nu rådande trängseln på gatan, framförallt föranledd av den nuvarande blott 5 à 6 meter vida mynningen mot Smedjegatan. Det bör i detta hänseende icke förbises, att gatans bredd närmast söder om Smedjegatan även enligt nu gällande stadsplan skall i det närmaste fördubblas. Vasagatan tror jag icke är särskilt lämplig som genomgående huvudtrafikled, utan den bör bibehållas som huvudsakligen affärsgata, som den nu är, och i övrigt endast upptaga den lokala trafik, till vilken dess läge och trafikmöjligheter inbjuda. Huvudtrafikleden från norr, även sedan en del av Skultunavägens trafik tilläventyrs dragits till Vasagatans norra del, mot Stora gatan och järnvägens gods- och personstationer kan och bör allt fortfarande bliva Kopparbergsvägen och dess utmärkta förbindelse med Engelbrektsplan (Domkyrkoesplanaden). Den obetydliga omväg till personstationen — den skall ju också en gång flyttas österut — som härvid i en del fall blir nödvändig, betyder intet för automobiltrafiken. Och för dem som bebo fastigheterna vid Vasagatan söder om Engelbrektsplan är behovet av biltransport till och från personstationen mycket obetydlig. Härtill kommer också den omständigheten, att korsningen mellan Vasagatan och Stora gatan icke är lämplig för två huvudleder, enär Vasagatan närmast norr om Stora gatan ligger i så stark lutning, att vid vissa väderleksförhållanden stark risk för ofrivilliga trafikolyckor förefinnas.

Av anförda och andra skäl, som jag här måste förbigå, kan jag icke frångå den meningen, att tillräcklig anledning ej föreligger till ändring av Vasagatans bredd enligt nuvarande stadsplan.

De utgifter, som genom ett avstående från detta förslag skulle besparas stadskassan, vore bättre använda, om de lades ned på ett snabbare genomförande av Stora gatans vidgning, än vad staden eljes kan mäkta med.

Västerås den 13 oktober 1938.

Theofil Öberg.

N:o 124.

Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden har i anledning av uppdrag av stadsfullmäktige den 31 mars 1937 låtit upprätta förslag till ändring av stadsplanen samt förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteren Lovisa, Karl Kettil, Klas, Knut, Leif, Leo, Lennart, Loke, Manfred, Martin, Mats och Märta. Förslaget, som dagtecknats den 1 juni 1938, har uppgjorts av stadsingenjören Folke Schiött och stadsarkitekten Sven Ahlbom.

Förslaget avser sådan ändring av nu gällande stadsplan att

dels Stora gatan i sträckningen Källgatan—Kopparbergsvägen breddas åt söder från nuvarande 12.0 meter till 18.0 meters bredd,

dels Vasagatan i sträckningen Smedjegatan—Munkgatan breddas åt öster från nuvarande 10.0 meter till 18.0 meters bredd,

dels Hantverkargatan i sträckningen Torggatan—Vasagatan breddas åt norr från nuvarande c:a 6.5—7 meter till samma bredd, som för sträckningen Köpmangatan—Torggatan nu är fastställd, nämligen 9.0 meter,

dels Slottsgatans västra sida utanför tomten n:r 5 i kv. Märta jämkas något åt väster, och dess östra sida mellan Kungsgatan och Stora gatan bibehålles i nu befintligt läge med minskande av fastställd bredd 10 meter,

dels mindre utvidgningar erhållas av gatukorsen Köpmangatan—Stortorget, Torggatan—Stortorget, Smedjegatan—Vasagatan, Smedjegatan—Sturegatan, Hantverkargatan—Sturegatan, Hantverkargatan—Vasagatan, Hantverkargatan—Köpmangatan, Stora gatan—Källgatan, Stora gatan—Köpmangatan, Stora gatan—Vasagatan och Stora gatan—Kopparbergsvägen.

dels mindre jämkningar erhållas i nuvarande gatuhöjder för delar av Stora gatan, Munkgatan, Slottsgatan, Vasagatan och Sturegatan. De föreslagna stadsplanebestämmelserna ansluta sig till befintlig bebyggelse och provisoriska byggnadsföreskrifter.

Sålunda föreslås för *kvarteret Lovisa* ett bibehållande såsom kulturreservat av den äldre bebyggelsen utefter Kungsgatan, Svartån och Stora gatan samt mellan denna och Slottsgatan ett område att bebyggas för allmänt ändamål.

För *kvarteren Karl, Kettil och Leif* föreslås mot Köpmangatan skyldighet att av bottenvåningen för gångtrafik lämna tillgänglig en bredd av tre meter närmast gatan. Därmed avses att med bibehållande av gatans karaktär erhålla större rymlighet för den trafik, som ej naturligt kan ledas åt annat håll. Den föreslagna trevåningsbebyggelsen i kvarteren Kettil och Leif ansluter till befintliga byggnader i tre våningar å tomterna n:ris 2 och 3 i kvarteret Kettil och tomten n:r 3 i kvarteret Leif. Den i kvarteret Karl föreslagna gårdsöverbyggnaden motsvarar till sin höjd den befintliga, som i detta kvarter ej har samma kulturvärde som den i kvarteret Lovisa, men som med den senare ger en rumsverkan kring ån, som önskas bibehållen. I dessa kvarter liksom i

N:o 124.
Aug. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

kvarteren *Klas och Leo* medgives överbyggd gård i stor utsträckning med hänsyn till deras karaktär av kärnan i stadens affärscentrum. Gårdsöverbyggnad finnes redan å större delen av tomten n:r 2,3 i kvarteret Klas. Denna tomt är nybyggd till den höjd, som föreslås för kvarteret Klas utefter Smedjegatan. Då motliggande tomten, n:r 2 i kvarteret Isidor, är nybebyggd för uteslutande affärsändamål, torde ingen olägenhet uppstå av den föreslagna byggnadshöjden, vilken icke överstiger enligt äldre bestämmelser tillåten höjd, gatans bredd ökad med 1,5 meter.

Den föreslagna 4- och 5-våningsbebyggelsen i kvarteren Kettil och Klas föranledes av önskan att genom större byggnadshöjd stimulera intresset för denna länge planerade gatas förverkligande. Bebyggelsen i kvarteret Klas ansluter sig till planerade nybyggnader å samtliga tomter.

Den föreslagna gårdsöverbyggnaden i högre höjd i *kvarteret Knut* ansluter till befintlig byggnad å tomten n:r 2 med brandgavel åt tomten n:r 3 och med dyrbar fast inredning.

Den större utsträckningen av gårdsöverbyggnaden i västra delen av *kvarteret Lennart* ansluter sig till befintlig gårdsbebyggelse med dyrbar fast inredning.

Den föreslagna bebyggelsen med beteckningen S IV å tomten n:r 6 i *kvarteret Manfred* är befintlig och väntas oförändrad under överskådlig tid, varför samma höjd föreslagits även för tomten n:r 5 för att därmed dölja den befintliga fula brandgaveln i den gemensamma tomtgränsen.

Med ändring av tidigare från Kungl. byggnadsstyrelsen återremitterat förslag har bebyggelsen mot Munkgatan i *kvarteren Martin och Mats* sänkts från tre till två våningar, vilken höjd med tanke på nivåskillnaden mellan Stora gatan och Munkgatan och kvartersmarkens sluttning åt söder icke torde medföra några olägenheter, då undervåningarna sannolikt komma att helt utnyttjas för affärsändamål.

Bebyggelsen i *kv. Märta* ansluter sig till nuvarande utformning av bebyggelsen å tomten n:r 7, vilken avsetts böra bibehållas med hänsyn till de speciella ändamål, för vilka den är inredd. Bebyggelsen å tomten n:r 8 motiveras av önskan att dölja de nuvarande brandgavlarna å tomten n:r 7 och samtidigt giva en god övergång till bostadsområdet i kvarterets sydvästra del.

De å kartan angivna gatuhöjderna + 12.0 i hörnet Sturegatan—Snickargatan, + 9,65 i hörnet Snickargatan—Kopparbergsvägen och 9,45 i hörnet Timmermansgatan—Kopparbergsvägen hava upptagits såsom ändringar i *Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Jonas, Jorund och Kol,* upprättat den 5 januari 1938, vilket ännu ej blivit fastställt.

Stora gatan var i 1902 års stadsplan upptagen till en bredd av 18.0 meter. I 1915 års stadsplan minskades denna bredd till 12.0 meter. För delen Floragatan—Källgatan fastställdes år 1921 på nytt en bredd av 18.0 meter. Den nu föreslagna breddningen utgör ett fullföljande av den då påbörjade breddningen och en återgång till den i 1902 års stadsplan gällande gatubredden.

Vasagatan, som i 1902 års stadsplan upptogs till 14.0 meters bredd, men genom 1915 års stadsplan fastställdes till 10.0 meters bredd i den nu ifrågavarande sträckningen, har genom den redan tidigare gjorda utformningen av gatusystemet norr om Engelbrektsplan blivit en uppsamlingsgata för den norrifrån kommande stadstrafiken, vilken med denna utformning av gatunätet icke

N:o 124. *Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.*

går att avleda åt andra håll. Dessutom är Vasagatan i sin sträckning Smedjegatan—Stora gatan en typisk affärsgata, som kräver goda utrymmen för gångtrafiken. Med tanke på Köpmangatans ringa bredd är det lämpligt att räkna med Vasagatans förlängning ned till Södra Esplanaden. Då frågan om plats för nytt rådhus ännu ej blivit löst, har Vasagatan i breddat skick söder om Munkgatan icke medtagits i förslaget, då områdena däromkring måste lösas i samband med ett eventuellt rådhusbygge i denna trakt. Avsikten är emellertid att Vasagatan till 18 meters bredd skall framdragas till Trädgårdsgatan och givas körförbindelse genom Vasaparken till Södra Esplanaden och stationen.

Varken Stora gatan eller Vasagatan äro avsedda att i framtiden upptaga genomgångstrafik utan endast den inre stadstrafiken, vilken emellertid på grund av stadens utformning erhåller en viss koncentration i de båda riktningar, som dessa gator representera, och ej såsom genomgångstrafiken kan avlastas genom parallellgator.

I förslaget upptaget område omfattar stadens affärscentrum och torde med undantag för sydvästra delen av kvarteret Märta ej i större utsträckning bliva eftersökt såsom bostadsområde, vilket varit utslagsgivande för den föreslagna utformningen av stadsplanebestämmelserna.

Den gällande stadsplanen har fastställts:

för *kvarteren Kettil och Leif* genom Kungl. brev den 14 maj 1915 och den 3 september 1920 samt av Konungens befallningshavande den 27 september 1923;

för *kvarteren Klas och Leo* genom Kungl. brev den 14 maj 1915 och den 3 september 1920;

för *kvarteren Lovisa, Karl, Knut, Lennart, Loke, Manfred, Martin, Mats och Märta* genom Kungl. brev den 14 maj 1915.

För samtliga kvarter hava fastställts provisoriska byggnadsföreskrifter genom Kungl. brev den 25 januari 1935.

I ärendet hava erinringar avgivits av följande personer:

G. F. Olsson och Sigrid Wollert såsom ägare till tomten n:r 1 inom kvarteret Karl;

Fastighetsaktiebolaget Köpmangården såsom ägare till tomten n:r 2 B, Erland Nilsson såsom ägare till tomten n:r 2 samt Aktiebolaget Jordbrukarbanken såsom ägare till tomten n:r 3 A, allt i kvarteret Karl;

Sigfrid Holm såsom ägare till tomten n:r 4 inom kvarteret Kettil;

Axel Sundström såsom ägare till tomten n:r 1 inom kvarteret Knut;

Aktiebolaget Otto Lundius Bageri såsom ägare till tomten n:r 1 inom kvarteret Lennart;

S. Hallgren, Elsa Karlsson och Erik Johansson såsom ägare till tomten n:r 3 inom kvarteret Lennart;

Erik Sundström såsom ägare till tomten n:r 1 inom kvarteret Martin; samt

Aktiebolaget Otto Lundius Bageri såsom ägare till tomten n:r 8 inom kvarteret Märta.

Efter det erinringarna inkommit till byggnadsnämnden har Erik Ling, vilken förvärvat tomten n:r 8 inom kvarteret Märta, med tillträde den 1 januari 1939, instämt i vad Aktiebolaget Otto Lundius Bageri anfört beträffande nämnda fastighet.

Vad angår G. F. Olssons och Sigrid Wollerts erinringar vill byggnadsnämnden framhålla att nämnden icke ansett sig kunna föreslå högre bebyggelse

N:o 124.
Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

för ifrågavarande fastighet, som vetter mot Stortorget, så länge icke frågan om torgets bebyggande norr därom är löst. Det har bland annat ifrågasatts att på sistnämnda plats uppföra en allmän byggnad av mindre storleksordning. Om så kommer att ske, torde det icke vara lämpligt att uppföra byggnad å tomten n:r 1 inom kvarteret Karl till större höjd än förslaget medgiver.

Beträffande Fastighetsaktiebolaget Köpmangårdens, Erland Nilssons, Aktiebolaget Jordbrukarbankens och Sigfrid Holms anmärkningar vill byggnadsnämnden erinra att Köpmangatan är en av de livligaste trafikstråken i stadens centrum. Även efter en breddning av Vasagatan måste man räkna med att Köpmangatan för framtiden kommer att bliva mycket starkt trafikerad. De nuvarande trafiksvårigheterna i denna led torde vara stadsfullmäktige väl bekanta. För att råda bot på dessa svårigheter har byggnadsnämnden föreslagit att arkader skola upptagas efter gatans båda sidor, varigenom de nu befintliga trottoarerna i sin helhet skulle kunna utläggas till körbana. En breddning av körbanan torde under alla omständigheter vara nödvändig, ty den nuvarande bredden tillåter med nätt nöd att två omnibusar eller större lastautomobiler kunna mötas. Det föreliggande förslaget avser att — med aktgivande å nämnda trafikbehov — i minsta mån ingripa i fastighetsägarnas möjligheter att bebygga sina fastigheter.

En av förslagets huvudpunkter är att Vasagatan erhåller för trafiken erforderlig bredd. För att kunna genomföra en dylik breddning är det nödvändigt att taga i anspråk delar av Axel Sundströms fastighet tomten n:r 1 inom kvarteret Knut och Aktiebolaget Otto Lundius Bageris fastighet tomten n:r 1 inom kvarteret Lennart. Bolaget har genom förslaget beretts möjligheter att alltfort kunna bedriva sin rörelse på sin fastighet. Den del av den nuvarande fastigheten, varå bolagets dyrbaraste maskiner äro belägna, kommer enligt förslaget att ingå i den tomtmark, bolaget efter förslagets genomförande skulle äga behålla.

S. Hallgrens, Elsa Karlssons och Erik Johanssons erinringar torde icke förtjäna avseende, då den breddning av Sturegatan, varöver de klaga, redan är fastställd genom nu gällande stadsplan av år 1915.

Med anledning av Erik Sundströms erinringar har byggnadsnämnden företagit en jämkning av förslaget i vad det avser tomten n:r 1 i kvarteret Martin, vilken jämkning, som dagtecknats den 5 oktober 1938, godkänts av vederbörande.

Aktiebolaget Otto Lundius Bageris erinringar beträffande tomten n:r 8 inom kvarteret Märta, vilka biträtts av Erik Ling såsom blivande ägare till fastigheten, anser byggnadsnämnden icke motiverade utan vidhåller sitt förslag i denna del som det mest lämpliga.

Med överlämnande av karta i ärendet jämte tillhörande beskrivning samt inkomna yttranden får byggnadsnämnden hemställa

att Stadsfullmäktige ville antaga föreliggande förslag till ändring av stadsplanen samt förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteren Lovisa, Karl, Kettil, Klas, Knut, Leif, Leo, Lennart, Loke, Manfred, Martin, Mats och Märta ävensom uppdraga åt byggnads-

N:o 124.
Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

nämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Västerås den 5 oktober 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Martin Lindheimer.

BESKRIVNING

till

Förslag till ändring av stadsplanen samt förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteren Lovisa, Karl, Kettil, Klas, Knut, Leif, Leo, Lennart, Loke, Manfred, Martin, Mats och Märta i Västerås stad.

Förslaget avser sådan ändring av nu gällande stadsplan att

dels Stora gatan i sträckningen Källgatan—Kopparbergsvägen breddas åt söder från nuvarande 12,0 meter till 18,0 meters bredd,

dels Vasagatan i sträckningen Smedjegatan—Munkgatan breddas åt öster från nuvarande 10,0 meter till 18,0 meters bredd,

dels Hantverkargatan i sträckningen Torggatan—Vasagatan breddas åt norr från nuvarande c:a 6,5—7 meter till samma bredd, som för sträckningen Köpmangatan—Torggatan nu är fastställd, nämligen 9,0 meter,

dels Slottsgatans västra sida utanför tomten n:r 5 i kv. Märta jämkas något åt väster, och dess östra sida mellan Kungsgatan och Stora gatan bibehålles i nu befintligt läge med minskande av fastställd bredd 10 meter,

dels mindre utvidgningar erhållas av gatukorsen Köpmangatan—Stortorget, Torggatan—Stortorget, Smedjegatan—Vasagatan, Smedjegatan—Sturegatan, Hantverkargatan—Sturegatan, Hantverkargatan—Vasagatan, Hantverkargatan—Köpmangatan, Stora gatan—Källgatan, Stora gatan—Köpmangatan, Stora gatan—Vasagatan och Stora gatan—Kopparbergsvägen,

dels mindre jämkningar erhållas i nuvarande gatuhöjder för delar av Stora gatan, Munkgatan, Slottsgatan, Vasagatan och Sturegatan.

De föreslagna stadsplanebestämmelserna ansluta sig till befintlig bebyggelse och provisoriska byggnadsföreskrifter.

Sålunda föreslås för *kvarteret Lovisa* ett bibehållande såsom kulturreservat av den äldre bebyggelsen utefter Kungsgatan, Svartån och Stora gatan samt mellan denna och Slottsgatan ett område att bebyggas för allmänt ändamål.

För *kvarteren Karl, Kettil och Leif* föreslås mot Köpmangatan skyldighet att av bottenvåningen för gångtrafik lämna tillgänglig en bredd av tre meter närmast gatan. Därmed avses att med bibehållande av gatans karaktär erhålla större rymlighet för den trafik, som ej naturligt kan ledas åt annat håll. Den föreslagna trevåningsbebyggelsen i kvarteren Kettil och Leif ansluter till befintliga byggnader i tre våningar å tomterna n:ris 2 och 3 i kvarteret

N:o 124.
Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

Kettil och tomten n:r 3 i kvarteret Leif. Den i kvarteret Karl föreslagna gårdsöverbyggnaden motsvarar till sin höjd den befintliga, som i detta kvarter ej har samma kulturvärde som den i kvarteret Lovisa, men som med den senare ger en rumsverkan kring ån, som önskas bibehållen. I dessa kvarter liksom i kvarteren *Klas och Leo* medgives överbyggd gård i stor utsträckning med hänsyn till deras karaktär av kärnan i stadens affärscentrum. Gårdsöverbyggnad finnes redan å större delen av tomten n:r 2,3 i kvarteret Klas. Denna tomt är nybyggd till den höjd, som föreslås för kvarteret Klas utefter Smedjegatan. Då motliggande tomten, n:r 2 i kvarteret Isidor, är nybebyggd för uteslutande affärsändamål, torde ingen olägenhet uppstå av den föreslagna byggnadshöjden, vilken icke överstiger enligt äldre bestämmelser tillåten höjd, gatans bredd ökad med 1,5 meter.

Den föreslagna 4- och 5-våningsbebyggelsen i kvarteren Kettil och Klas föranledes av önskan att genom större byggnadshöjd stimulera intresset för denna länge planerade gatas förverkligande. Bebyggelsen i kvarteret Klas ansluter sig till planerade nybyggnader å samtliga tomter.

Den föreslagna gårdsöverbyggnaden i högre höjd i *kvarteret Knut* ansluter till befintlig byggnad å tomten n:r 2 med brandgavel åt tomten n:r 3 och med dyrbar fast inredning.

Den större utsträckningen av gårdsöverbyggnaden i västra delen av *kvarteret Lennart* ansluter sig till befintlig gårdsbebyggelse med dyrbar fast inredning.

Den föreslagna bebyggelsen med beteckningen S IV å tomten n:r 6 i *kvarteret Manfred* är befintlig och väntas oförändrad under överskådlig tid, varför samma höjd föreslagits även för tomten n:r 5 för att därmed dölja den befintliga fula brandgaveln i den gemensamma tomtgränsen.

Med ändring av tidigare från Kungl. byggnadsstyrelsen återremitterat förslag har bebyggelsen mot Munkgatan i *kvarteren Martin och Mats* sänkts från tre till två våningar, vilken höjd med tanke på nivåskillnaden mellan Stora gatan och Munkgatan och kvartersmarkens sluttning åt söder icke torde medföra några olägenheter, då undervåningarna sannolikt komma att helt utnyttjas för affärsändamål.

Bebyggelsen i *kv. Märta* ansluter sig till nuvarande utformning av bebyggelsen å tomten n:r 7, vilken avsetts böra bibehållas med hänsyn till de speciella ändamål, för vilka den är inredd. Bebyggelsen å tomten n:r 8 motiveras av önskan att dölja de nuvarande brandgavlarna å tomten n:r 7 och samtidigt giva en god övergång till bostadsområdet i kvarterets sydvästra del.

De å kartan angivna gatuhöjderna + 12,0 i hörnet Sturegatan—Snickargatan, + 9,65 i hörnet Snickargatan—Kopparbergsvägen och 9,45 i hörnet Timmermansgatan—Kopparbergsvägen hava upptagits såsom ändringar i *Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Jonas, Jorund och Kol,* upprättat den 5 januari 1938, vilket ännu ej blivit fastställt.

Stora gatan var i 1902 års stadsplan upptagen till en bredd av 18,0 meter. I 1915 års stadsplan minskades denna bredd till 12,0 meter. För delen Floragatan—Källgatan fastställdes år 1921 på nytt en bredd av 18,0 meter. Den nu föreslagna breddningen utgör ett fullföljande av den då påbörjade breddningen och en återgång till den i 1902 års stadsplan gällande gatubredden.

Vasagatan, som i 1902 års stadsplan upptogs till 14,0 meters bredd, men

N:o 124. *Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.*

genom 1915 års stadsplan fastställdes till 10,0 meters bredd i den nu ifrågavarande sträckningen, har genom den redan tidigare gjorda utformningen av gatusystemet norr om Engelbrektsplan blivit en uppsamlingsgata för den norrifrån kommande stadstrafiken, vilken med denna utformning av gatunätet icke går att avleda åt andra håll. Dessutom är Vasagatan i sin sträckning Smedjegatan—Stora gatan en typisk affärsgata, som kräver goda utrymmen för gångtrafiken. Med tanke på Köpmangatans ringa bredd är det lämpligt att räkna med Vasagatans förlängning ned till Södra Esplanaden. Då frågan om plats för nytt rådhus ännu ej blivit löst, har Vasagatan i breddat skick söder om Munkgatan icke medtagits i förslaget, då områdena däromkring måste lösas i samband med ett eventuellt rådhusbygge i denna trakt. Avsikten är emellertid att Vasagatan till 18 meters bredd skall framdragas till Trädgårdsgatan och givas körförbindelse genom Vasaparken till Södra Esplanaden och stationen.

Varken Stora gatan eller Vasagatan äro avsedda att i framtiden upptaga genomgångstrafik utan endast den inre stadstrafiken, vilken emellertid på grund av stadens utformning erhåller en viss koncentration i de båda riktningar, som dessa gator representera, och ej såsom genomgångstrafiken kan avlastas genom parallellgator.

I förslaget upptaget område omfattar stadens affärscentrum och torde med undantag för sydvästra delen av kvarteret Märta ej i större utsträckning bliva eftersökt såsom bostadsområde, vilket varit utslagsgivande för den föreslagna utformningen av stadsplanebestämmelserna.

Den gällande stadsplanen har fastställts:

för *kvarteren Kettil och Leif* genom Kungl. brev den 14 maj 1915 och den 3 september 1920 samt av Konungens befallningshavande den 27 september 1923;

för *kvarteren Klas och Leo* genom Kungl. brev den 14 maj 1915 och den 3 september 1920;

för *kvarteren Lovisa, Karl, Knut, Lennart, Loke, Manfred, Martin, Mats och Märta* genom Kungl. brev den 14 maj 1915.

För samtliga kvarter hava fastställts provisoriska byggnadsföreskrifter genom Kungl. brev den 25 januari 1935.

Följande stadsplanebestämmelser föreslås till fastställelse med upphävande av förut gällande bestämmelser.

§ 1.

Områdets användning.

Med A betecknat område får bebyggas endast för allmänt ändamål.

Med k betecknat område får i undervåningen inredas för affärs- och liknande ändamål. Bostäder får i undervåningen här ej inredas.

Med Kn betecknat område skall utgöra kulturreservat.

Med S betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål. Byggnadsnämnden må dock medgiva inredning av kontor, mindre garage, samlingslokaler och lokaler för handel.

Med W betecknat område skall bevaras såsom vattenområde och får utfyllning där ej företagas.

Med Wb betecknat område skall bevaras såsom vattenområde, och får utfyllning där ej företagas. Sådant område må på bro över vattnet hållas tillgängligt för allmän gångtrafik.

Med Z betecknat område skall i höjd med angränsande gata vara tillgängligt för körtrafik, varvid den fria höjden under ovanför varande byggnadspartier ej få understiga tre och en halv (3,5) meter.

N:o 124.
Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

§ 2.

Byggnadssätt.

Med S betecknat område får bebyggas endast med hus, som med varandra sammanbyggas.

§ 3.

Gård.

Med punktprickning betecknat område får icke bebyggas.

Med ringprickning jämte siffra i romb betecknat område får icke bebyggas i vidare mån än att lokaler må anordnas under ett gårdsplan, som må förläggas på högst den höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), som siffran i romben angiver.

§ 4.

Fönster till bonings- och arbetsrum.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med punktprickning, får mot nämnda område förses med fönster.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med ringprickning, får mot nämnda område förses med fönster ovan den byggnadshöjd, som för samma område finnes föreskriven.

§ 5.

Hushöjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), än siffran i romben angiver.

§ 6.

Våningsantal.

Å område, där våningsantal ej angivits, må byggnad efter byggnadsnämndens prövning uppföras med det antal våningar, som hushöjden medgiver.

Å med IV, III, II eller I betecknat område får byggnad uppföras med högst fyra (4), tre (3), två (2) eller en (1) våningar.

Å med k betecknat område får utöver angivet våningsantal anordnas undervåning.

§ 7.

Vindsinredning.

Å med v betecknat område får utöver angivet våningsantal hela vinden inredas.

§ 8.

Takfall.

Å med siffra i rektangel betecknat område får byggnads taknock förläggas på högst den höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), som siffran i rektangeln angiver.

N:o 124.
Ang. ändring av stadsplanen för stadens centralaste del.

Tak å byggnad, som uppföres med högsta tillåtna våningsantal, får givas en lutning mot horisontalplanet av högst 30 grader.

§ 9.

Byggnadsmaterial.

Å med IV, III, II och I betecknat område skall byggnad uppföras av sten.

§ 10.

Område tillgängligt för gångtrafik.

Med streckning betecknat område skall i höjd med angränsande gator vara tillgängligt för allmän gångtrafik, varvid den fria höjden under eventuellt utskjutande byggnadspartier ej får understiga tre och en halv (3,5) meter. Där sådan streckning angivits endast för byggnads hörn får byggnad här ej skjuta utanför en rät linje av minst tre (3) meters längd, bildande lika stora vinklar mot vardera gatulinjen eller en böjd linje där bågen får överskjuta nyssnämnda räta linje med högst trettio (30) centimeter.

§ 11.

Undantag.

Där byggnadsnämnden prövar sådant av arkitektoniska skäl eller eljest nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser kunna medgivas beträffande gränser mellan olika bestämmelseområden samt från vad ovan stadgats angående hushöjd, våningsantal och taklutning.

§ 12.

Övergångsbestämmelser.

I Köpmangatan å område, som skall hållas tillgängligt för gångtrafik, samt i Vasagatans östra sida, i Stora gatans södra sida och i Sturegatans västra sida å område, som skall utläggas till gata, må byggnadsnämnden medgiva provisorisk bebyggelse till den tidpunkt då områdets utnyttjande för i stadsplanen avsett ändamål kan genomföras i ett sammanhang för ett helt kvarter.

Västerås den 1 juni 1938.

F. Schiött. *Sven Ahlbom.*

N:o 125.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändring av stadsplanen för kvarteren Kleopatra och Klio.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse av den 5 innevarande oktober har byggnadsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville antaga av stadsingenjören och stadsarkitekten utarbetat, den 1 juni 1938 dagtecknat förslag till jämkning av stadsplanen samt stadsplanebestämmelser för kvarteren Kleopatra och Klio ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse. Uti skrivelsen har tillika anförts, att byggnadsnämnden på grund av inkomna erinringar ansett sig böra omarbeta ett ursprungligen i samband med det föreliggande förslaget upprättat förslag till jämkning av stadsplanen för kvarteret Lea.

Drätselkammaren har varit i tillfälle att granska det nu föreliggande förslaget beträffande kvarteren Kleopatra och Klio och har intet att erinra emot detsamma. På grund härav får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla vad byggnadsnämnden föreslagi.t.

Västerås den 13 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden har låtit utarbeta förslag till jämkning av stadsplanen samt förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteren Kleopatra, Klio och Lea. Förslaget, som är dagtecknat den 1 juni 1938, är upprättat av stadsingenjören Folke Schiött och stadsarkitekten Sven Ahlbom.

Förslaget avser jämkning av sydöstra hörnet av kvarteret Kleopatra samt nordvästra och sydvästra hörnen av kvarteret Lea.

De föreslagna stadsplanebestämmelserna ansluta sig
i kvarteret Kleopatra till befintlig bebyggelse,
i kvarteret Klio till befintlig bebyggelse mot Källgatan och Kungsgatan,
i kvarteret Lea till befintlig bebyggelse å tomten n:r 8.

N:o 125.
Ang. ändring av stadsplanen för kvarteren Kleopatra och Klio.

De å kartan angivna höjderna + 15.50 och + 15.20 i Stora gatan äro upptagna såsom ändringar i *Förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Mina* upprättat den 24 november 1937, vilket förslag ännu icke blivit fastställt.

Den för området gällande stadsplanen har fastställts genom Kungl. brev den 14 maj 1915.

Jämkning av gatuhöjderna i Hållgatan och Bondegatan har fastställts av Konungens Befallningshavande den 30 september 1936.

Provisoriska byggnadsföreskrifter hava fastställts genom Kungl. brev den 25 januari 1935.

Erinringar i ärendet hava inkommit från Selma Blomqvist som ägare till tomten nr 1, Tyra Laag som ägare till tomten nr 4 samt Alice Bergholm som ägare till tomterna nr 5, 6 och 7, allt inom kvarteret Lea. Erinringarna avse nämnda fastigheter.

I anledning av dessa erinringar har byggnadsnämnden icke ansett sig böra begära antagande av förslaget i vad det avser kvarteret Lea, utan har för avsikt att utarbeta nytt förslag för detta kvarter.

Som ägarna till en del fastigheter inom kvarteren Kleopatra och Klio uppgivit sig snarast vilja igångsätta byggnadsföretag å sina fastigheter, får byggnadsnämnden dock fullfölja förslaget beträffande nämnda kvarter.

Byggnadsnämnden får alltså hemställa

att Stadsfullmäktige ville antaga jämkning av stadsplanen samt stadsplanebestämmelser för kvarteren Kleopatra och Klio i enlighet med föreliggande förslag ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Västerås den 5 oktober 1938.

På Byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Martin Lindheimer.

BESKRIVNING

till

Förslag till jämkning av stadsplanen samt förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteren Kleopatra, Klio och Lea i Västerås stad.

Förslaget avser jämkning av sydöstra hörnet av kvarteret Kleopatra samt nordvästra och sydvästra hörnen av kvarteret Lea.

De föreslagna stadsplanebestämmelserna ansluta sig *i kvarteret Kleopatra* till befintlig bebyggelse,

i kvarteret Klio till befintlig bebyggelse mot Källgatan och Kungsgatan, *i kvarteret Lea till* befintlig bebyggelse å tomten n:r 8.

N:o 125.
Ang. ändring av stadsplanen för kvarteren Kleopatra och Klio.

De å kartan angivna höjderna + 15.50 och + 15.20 i Stora gatan äro upptagna såsom ändringar i *Förslag till stadsplanebestämmelser för kvarteret Mina* upprättat den 24 november 1937, vilket förslag ännu icke blivit fastställt.

Den för området gällande stadsplanen har fastställts genom Kungl. brev den 14 maj 1915.

Jämkning av gatuhöjderna i Hållgatan och Bondegatan har fastställts av Konungens Befallningshavande den 30 september 1936.

Provisoriska byggnadsföreskrifter hava fastställts genom Kungl. brev den 25 januari 1935.

Följande stadsplanebestämmelser föreslås till fastställelse med upphävande av tidigare gällande bestämmelser.

§ 1.

Områdets användning.

Med S betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål. Byggnadsnämnden må dock medgiva inredning av kontor, mindre garage, samlingslokaler och lokaler för handel.

Med k betecknat område får i undervåningen inredas för affärs- och liknande ändamål. Bostäder få i undervåningen här ej inredas.

§ 2.

Byggnadssätt.

Med S betecknat område får bebyggas endast med hus, som med varandra sammanbyggas.

§ 3.

Gård.

Med punktprickning betecknat område får icke bebyggas.

Med ringprickning jämte siffra i romb betecknat område får icke bebyggas i vidare mån än att lokaler må anordnas under ett gårdsplan, som må förläggas på högst den höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), som siffran i romben angiver.

§ 4.

Fönster till bonings- och arbetsrum.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med punktprickning, får mot nämnda område förses med fönster.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med ringprickning, får mot nämnda område förses med fönster ovan den byggnadshöjd, som för samma område finnes föreskriven.

§ 5.

Hushöjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad icke uppföras till större

N:o 125. *Ang. ändring av stadsplanen för kvarteren Kleopatra och Klio.*

höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel), än siffran i romben angiver.

§ 6.

Våningsantal.

Å med IV, III eller II betecknat område får byggnad uppföras med högst fyra (4), tre (3) eller två (2) våningar.

Å med k betecknat område får utöver angivet våningsantal anordnas undervåning.

§ 7.

Takfall.

Å med IV och III betecknat område får tak å byggnad, som uppföres med högsta tillåtna höjd , givas en lutning mot horisontalplanet av högst trettio grader (30°).

§ 8.

Byggnadsmaterial.

Å med IV och III betecknat område skall byggnad uppföras av sten.

§ 9.

Indragning av hörn i byggnad.

Med streckning betecknat område skall i höjd med angränsande gator vara tillgängligt för allmän gångtrafik, varvid den fria höjden under eventuellt utskjutande byggnadspartier ej får understiga tre och en halv (3,5) meter. Byggnad får här ej skjuta utanför en rät linje av minst tre (3) meters längd, bildande lika stora vinklar mot vardera gatulinjen eller en böjd linje, där bågen får överskjuta nyssnämnda räta linje med högst trettio (30) cm.

§ 10.

Undantag.

Där byggnadsnämnden prövar sådant av arkitektoniska skäl eller eljest nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser kunna medgivas beträffande gränser mellan olika bestämmelseområden samt från vad ovan stadgats angående hushöjd, våningsantal och taklutning.

Västerås den 1 juni 1938.

F. Schiött. *Sven Ahlbom.*

N:o 126.

Drätselkammarens skrivelse ang. belysning vid Svartåns västra sida söder om järnvägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 2 september 1938, vilken skrivelse här bifogas, har hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt om ett anslag av 1.550 kronor för anordnande av belysning utmed Svartåns västra sida söder om järnvägen.

Drätselkammaren, som förehaft ifrågavarande ärende till förberedande behandling, finner visserligen anläggningskostnaden väl hög, men vill icke motsätta sig bifall till framställningen, varvid kammaren dock förutsätter, att belysningen icke hålles tänd annat än å de tider av året, då verkligt behov därav föreligger. Kostnaden torde lämpligen böra påföras hamnstyrelsens stat för nästkommande år. Drätselkammaren får sålunda hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att för anordnande av belysning utmed Svartåns västra sida på sätt hamnstyrelsen föreslagit lämna styrelsen ett anslag å 1.550 kronor att förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas genom att för uttaxering upptagas i hamnstyrelsens utgiftsstat för nästkommande år.

Västerås den 13 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Från motorbåtsägare har gjorts framställning om anordnande av elektrisk belysning utmed västra sidan av Svartån nedanför järnvägen, enär det ofta under den mörka årstiden inträffat, att stölder av och åverkan å de båtar, som varit där förtöjda, skett. Det har även framhållits risken för olycksfall för trafikanterna.

Förslag till belysningsanordning har uppgjorts av elektricitetsverket. Detta förslag upptager uppsättande av en lampa söder om lokstallarna och fyra lam-

N:o 126. *Ang. belysning vid Svartåns västra sida söder om järnvägen.*

por utmed åns västra sida, två norr om och två söder om Västerås motorbåtsklubbs klubbhus. Kostnaden har beräknats till 1.700 kronor.

Hamnstyrelsen har för sin del funnit, att belysning bör anordnas utmed Svartåns västra sida söder om järnvägen till förekommande av stölder av och åverkan å båtarna. Emellertid finner hamnstyrelsen att uppsättandet av en lampa söder om lokstallarna bör hänföras till gatubelysning.

Kostnaden för uppsättande av två elektriska lampor norr om och två söder om Västerås motorbåtsklubbs klubbhus vid västra sidan av Svartån har kostnadsberäknats till 1.550 kronor.

Hamnstyrelsen får alltså för sin del hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att till hamnstyrelsens förfogande ställa ett anslag å 1.550 kronor för anordnande av elektrisk belysning utmed Svartåns västra sida nedanför lokstallarna med två lampor norr om och två lampor söder om Västerås motorbåtsklubbs klubbhus.

Västerås den 2 september 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

/O. Lundvall.

N:o 127.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till och inom Övre Vega.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och gasverksstyrelsen har i skrivelse av den 27 nästlidne september hemställt om ett anslag av 55 800 kronor av lånemedel för utdragning av ledningar för vatten, avlopp och gas till och inom byggnadsområdet Övre Vega. Drätselkammaren har haft ärendet under behandling och vill med anledning härav anföra. Utsträckning av de befintliga ledningarna till Övre Vega nödvändiggör nedläggande av ledningar uti Vasagatans fortsättning på en sträcka av cirka 340 meter. Någon bebyggelse förekommer här icke, och omedelbar nytta kan sålunda icke påräknas av denna ledningssträcka. Då emellertid staden äger marken, och ledningarna äro dimensionerade så, att de i framtiden kunna betjäna en blivande bebyggelse, finner sig drätselkammaren, med hänsyn jämväl därtill att räntabilitetskalkylerna med tecknad anslutning och be-

byggelse inom Övre Vega givit tillfredsställande resultat, kunna tillstyrka bifall till framställningen. Drätselkammaren hemställer sålunda att stadsfullmäktige ville besluta

N:o 127.
Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till och inom Övre Vega.

att för nedäggande av ledningar för vatten, avlopp och gas till och inom byggnadsområdet Övre Vega i enlighet med vatten- och gasverksstyrelsens föreliggande förslag anslå 65.800 kronor;

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om nådigt tillstånd att få bestrida ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån; samt

att bemyndiga drätselkammaren att i mån av behov förskottera beloppet av tillgängliga medel.

Västerås den 13 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Från fastighetsägare inom byggnadsområdet Övre Vega har vatten- och gasverksstyrelsen vid olika tillfällen fått mottaga framställningar om utdragande till området av ledningar för vatten, avlopp och gas. Med anledning härav hava utredningar tid efter annan blivit verkställda rörande ledningsanläggning för detta område, men har det visat sig, att en dylik ej blivit ekonomiskt bärande för staden. Först med nuvarande bebyggelse och tecknad anslutning ej blott till vatten- och avlopps- utan även till gasledningar hava räntabilitetskalkylerna givit tillfredsställande resultat. På grund härav framlägger styrelsen härmed förslag till utbyggnad av ledningar till berörda område. Ledningsutbyggnaden är avsedd att anknytas till ledningsnätens nuvarande slutpunkt i Vasagatan vid denna gatas korsning med Arosvägen och skola ledningarna dragas i Vasagatans fortsättning norr ut å en sträcka av cirka 340 met. för att därefter vika åt öster och fortsätta till och inom området. Då ledningsanläggningen i Vasagatan skall tjäna icke blott för Övre Vega utan även för andra områden i den mån ledningsutbyggnad sker, är för denna sträckning räknat med rör av grövre dimensioner, nämligen 18″ avlopp, 10″ vatten och 10″ gas. Hela anläggningskostnaden är beräknad till 109.000 kr. Enskilda bidraget uppgår till 43.200 och bliver alltså stadens andel i kostnaden 65.800 kronor.

N:o 127.
Ang. anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till och inom Övre Vega.

Under åberopande av det anförda hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett anslag av 65.800 kr. för utdragning av ledningar för vatten, avlopp och gas till och inom området Övre Vega med anknytning till ledningarnas nuvarande ändpunkt i Vasagatan.

Västerås den 27 september 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

N:o 128.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till Västerås luftskyddsförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås Luftskyddsförening har uti bifogade den 10 oktober 1938 dagtecknade skrivelse till drätselkammaren hemställt, att kammaren ville hos stadsfullmäktige utverka ett anslag om 1.000 kronor såsom bidrag till föreningens utgifter för verksamheten under innevarande höst. Föreningen har för avsikt att anordna kurser i brandskydd och sjukvård för att utbilda personal i det enskilda luftskyddets, hemskyddets, tjänst. Med hänsyn till det samhälleliga intresse, som måste anses förenat med tillskapandet av ett effektivt hemskydd, anser drätselkammaren motiverat, att staden lämnar föreningen det begärda anslaget, vilket i så fall bör utgå av årets förslagsanslag.

Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för stödjande av Västerås Luftskyddsförenings verksamhet under innevarande höst lämna föreningen ett anslag av 1.000 kronor att utgå av innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 13 oktober 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Drätselkammaren i Västerås stad.

N:o 128.
Ang. anslag till Västerås luftskyddsförening.

Vid 1937 års luftskyddslagstiftning ha statsmakterna förutsatt att den statliga verksamheten för luftskyddet skall kompletteras medelst en av frivilliga organisationer bedriven verksamhet, vilken i första hand skulle avse det enskilda luftskyddet — hemskyddet. För lösande av denna uppgift ha i ett stort antal luftskyddsorter inom landet luftskyddsföreningar bildats.

Sålunda bildades i nov. 1937 Västerås luftskyddsförening. Föreningen, vars behjärtansvärda syfte vunnit allmänhetens stora intresse, har hittills för bestridande av med verksamheten förenade kostnader enbart varit hänvisad till de medel, som inflyta genom medlemsavgifter. Då emellertid med hänsyn till ernående av största möjliga anslutning — årsavgiften måste sättas mycket låg, äro föreningens tillgångar alltför otillräckliga för bedrivande av en fortsatt utbildningsverksamhet.

Föreningen har hittills förutom propaganda och upplysningsverksamhet bedrivit utbildning av instruktörer och föregångsmän. Sålunda har under våren 42 hemskyddsledare utbildats. Nya kurser i brandskydd och sjukvård påbörjas i dagarna, och avses dessa i mån av anslutning fortsättas och kompletteras med utbildning av personal även för det allmänna luftskyddets behov.

Föreningens samtliga funktionärer och instruktörer åtnjuta ingen ersättning, under det att övnings- och instruktionsmateriel, annonser, försäkringar m. m. draga avsevärda kostnader. Ehuru dessa givetvis bli beroende av anslutningen till kurserna och sålunda ej i förväg kunna exakt fixeras ha utgifterna för det innevarande höst planerade utbildningsarbetet approximativt beräknats till kr. 2.500: —.

För att i önskvärd utsträckning kunna genomföra planlagd verksamhet har föreningen sett sig nödsakad söka ekonomiskt stöd av industrier, sparbanker och större affärsföretag inom staden.

Då det emellertid synes vara en sak av största vikt för samhället att i möjligaste mån skapa förutsättningar för innevånarnas trygghet vid ofred, har föreningen även vela rikta en framställning till Västerås stad att ekonomiskt stödja dess verksamhet och får sålunda hemställa att drätselkammaren måtte för innevarande år hos stadsfullmäktige utverka ett bidrag av kr. 1.000: —.

Västerås den 10 oktober 1938.

Alb. Lundkvist.
Ordförande i
Västerås luftskyddsförening.

Karl Bergström.
Sekreterare.

W. H. Petersén.
Ordförande i arbetsutskottet.

I min egenskap av luftskyddsnämndens ordförande har det beretts mig tillfälle att taga del av ovanstående ansökan, till vilken jag vill tillstyrka bifall.

Västerås den 11 oktober 1938.

Hugo Trangius.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 129.

Drätselkammarens skrivelse ang. skogsaccis för år 1938.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt bestämmelserna i lagen den 28 september 1928 om skogsaccis skall vid avverkning av skog till den kommun, inom vilken skogen är belägen, för det avverkade virket erläggas skogsaccis att utgå i förhållande till virkets genom taxering fastställda rotvärde. Skattesatsen, som i stad bestämmes av stadsfullmäktige, skall för 100 kronors rotvärde utgöra en fjärdedel av det belopp, som på en skattekrona i medeltal under de senast förflutna fem åren utdebiterats inom kommunen, varvid dock skattesatsen skall jämkas till närmast högre 5-tal ören.

Under de senaste fem åren har skattesatsen i staden utgjort i medeltal 7 kronor 28 öre per skattekrona. Med tillämpning av ovan angivna beräkningsgrund skulle alltså den skattesats, efter vilken skogsaccis för år 1938 skall utgå, komma att uppgå till 1 krona 85 öre.

Drätselkammaren får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa skattesatsen för skogsaccis för år 1938 till 1 krona 85 öre.

Västerås den 3 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

N:o 130.

Drätselkammarens skrivelse ang. bidrag till brandväsendet från Städernas Allmänna Brandstodsbolag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse av den 24 nästlidne oktober har Städernas Allmänna Brandstodsbolag meddelat, att bolagets styrelse i enlighet med bolagsstämmans bemyndigande beslutat lämna Västerås stad för innevarande år ett bidrag om 6.300 kronor till bestridande av kostnaderna för brandförsvaret inom staden.

Med anledning härav får drätselkammaren hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att med tacksamhet emottaga i ärendet omförmälda bidrag om 6.300 kronor, samt

att beloppet ifråga skall, på sätt drätselkammaren kommer att föreslå i samband med framläggandet av budgeten för nästkommande år, användas till täckande av kostnaden för inköp av brandverkets nya stegautomobil.

Västerås den 3 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Västerås Stadsfullmäktige,

Västerås.

Enligt beslut av Städernas Allmänna Brandstodsbolags bolagsstämma år 1931 har bolagets styrelse bemyndigats att tillsvidare för varje år lämna bidrag till bestridandet av kostnaderna för brandförsvaret i de orter, där bolaget och dess dotterbolag i någon större omfattning driva rörelse och vilka efter styrelsens beprövande äro därtill berättigade.

Styrelsen för Städernas Allmänna Brandstodsbolag har nu på grundval av bolagens sammanlagda ansvarssumma i Edert samhälle vid utgången av

N:o 130.
Ang. bidrag till brandväsendet från Städ. Allm. Brandstodsbolag.

nästföregående år samt inhämtade uppgifter angående samhällets egna utgifter för brandväsendet under innevarande år fastställt det Edert samhälle tillkommande bidraget till 6.300 kronor. Härom har styrelsen nu velat lämna Eder meddelande, på det att omförmälda bidrag må kunna upptagas i eller tagas i beräkning vid uppgörandet av inkomst- och utgiftsstaten för nästkommande år. Bidraget kommer att utbetalas i slutet av innevarande år.

Bolaget räknar med att de samhällen, vilka komma i åtnjutande av ifrågavarande bidrag, skola låta sig angeläget vara att beträffande sättet för ordnande av sitt brandförsvar i största möjliga omfattning tillmötesgå de önskemål och anvisningar, som meddelas av Kommittén för brandsläckningsväsendets ordnande i Sveriges städer och köpingar.

Styrelsen har icke velat föreskriva, på vad sätt samhällena skola handhava de lämnade bidragen, men har utgått från att de skola komma till användning för brandkårs- eller andra brandförsvarsutgifter och att bidragen alltså antingen skola upptagas såsom inkomst i brandstyrelsens stat eller fonderas för någon större nyanskaffning eller nyanläggning för brandkårens eller vattenledningens behov eller användas såsom annuitet å för sådant ändamål upptaget lån.

I sinom tid vore styrelsen tacksam erhålla meddelande om det sätt, varpå ifrågavarande bidrag disponerats, ävensom utdrag av utgifts- och inkomststaten för nästkommande år, avseende brandväsendet.

Stockholm den 24 oktober 1938.

STÄDERNAS ALLMÄNNA BRANDSTODSBOLAG.

Oläsligt namn.

/Sven Boye.

N:o 131.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av avlopps- och gasledningar i en del av Stora gatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 17 nästlidne oktober har vatten- och gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt om ett anslag av 12.200 kronor för fortsättande av avloppsledning i Stora gatan fram till Källgatan ävensom för framdragande av grövre gasledning i Stora gatan mellan Slottsgatan och Källgatan. Drätselkammaren, som förehaft ifrågavarande ärende till förberedande behandling, får tillstyrka bifall till framställningen och hemställer sålunda att stadsfullmäktige ville besluta

N:o 131.
Ang. anläggande av avlopps- och gasledningar i en del av Stora gatan.

att för framdragande av avloppsledning och gasledning i Stora gatan i huvudsaklig överensstämmelse med vatten- och gasverksstyrelsens föreliggande förslag ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 12.200 kronor,

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t anhålla om nådigt tillstånd för staden att bestrida ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån, samt

att bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet.

Västerås den 3 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid sammanträdet den 27 maj innevarande år beviljade Stadsfullmäktige ett anslag av 4.600 kr. till ledning för avlopp i Stora gatan mellan Slottsgatan och pågående nybyggnad inom kvarteret Livia. Som en förestående nybyggnad i sydvästra hörnet av Stora gatan och Källgatan skall byggas så djupt under marken, att nuvarande avlopp icke heller i detta fall ligger på tillräckligt djup, bliver det nödvändigt att fortsätta det under byggnad varande avloppet i Stora gatan till Källgatan. I samband med nu skedd avstängning av Stora gatan och för att ej senare återigen behöva uppriva densamma föreslår styrelsen, att därvarande gasledning av endast 3″ dimension ersättes med en grövre ledning av 8″ storlek. Kostnaderna för här berörda ledningar äro beräknade till 13.200 kr. I detta fall har man att räkna med kommande anslutningsavgifter för nybyggnader utefter Stora gatan. För nybyggnaden i hörnet av Stora gatan och Källgatan uppgår anslutningsavgiften till omkring 1.000 kr., varför nu erforderligt anslag utgör 12.200 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer styrelsen,

att stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa 12.200 kr. till dels fortsättning av avloppsledningen i Stora gatan till Källgatan

och dels framdragning av gasledning i Stora gatan mellan Slotts- och Källgatorna.

N:o 131.
Ang. anläggande av avlopps- och gasledningar i en del av Stora gatan.

Västerås den 17 oktober 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

N:o 132.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffandet av en ljuskopieringsmaskin för stadsingeniörskontoret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden har uti skrivelse av den 25 nästlidne oktober hemställt om anslag för anskaffande av en modern ljuskopieringsmaskin, varvid kostnaden för densamma med installation av nämnden beräknats till cirka 2.500 kronor. Drätselkammaren, som behandlat ärendet i fråga, vill på de av byggnadsnämnden i dess skrivelse anförda skälen tillstyrka framställningen. Erforderligt anslag torde därvid böra utgå av innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Drätselkammaren får sålunda hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av en ny ljuskopieringsmaskin ställa till byggnadsnämndens förfogande ett förslagsanslag å 2.500 kronor, samt

att beloppet ifråga, 2.500 kronor, må utgå av innevarande års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 3 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

N:o 132.

Ang. anskaffande av en ljuskopieringsmaskin för stadsingeniörskontoret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den ljuskopiering, som för löpande arbeten erfordras å stadsingenjörskontoret, har tidigare helt verkställts med kontoret tillhörig mindre ljuskopieringsapparat. För denna är emellertid formatet begränsat och har under de senare åren i stor utsträckning visat sig otillräckligt, varför kopiering av större ritningar har måst överlämnas till enskilda företag. Det är oftast av stor vikt för arbetet att kopior av ritningarna kunna erhållas utan dröjsmål vid alla tider och att originalet omedelbart bliver tillgängligt för vidare arbete.

Den nu använda apparaten är delvis sönder och behöver repareras, den är dessutom relativt tidsödande att arbeta med.

Byggnadsnämnden får därför hemställa, att stadsfullmäktige ville bevilja anslag för anskaffande av en modern ljuskopieringsmaskin. Anbud har erhållits från två olika firmor avseende svensk och tysk maskin. Med installation har byggnadsnämnden beräknat ifrågavarande ljuskopieringsmaskin till omkring 2.500 kronor.

Byggnadsnämnden förordar det av Svenska Kopieringsaktiebolaget avgivna anbudet rörande en apparat av 100 cm. bredd.

Det torde framhållas, att ljuskopiering för allmänheten av byggnadsnämndens arkivritningar sker i stor utsträckning mot vederbörlig avgift. Den nya maskinen bör lämpligen för större ritningar kunna utnyttjas även av stadens övriga verk.

Västerås den 25 oktober 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Martin Lindheimer.

N:o 133.

Drätselkammarens skrivelse ang. pensionsunderstöd åt en f. d. städerska.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige har förra städerskan Elin Eng hemställt om ett årligt pensionsunderstöd med belopp, som av stadsfullmäktige efter förslag av lönenämnden kunde komma att beslutas. Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, får meddela, att sökanden, som är född den 4 januari 1876, varit anställd såsom städerska vid rådhuset under tiden 1 december 1919—31 december 1936, att hennes avlöning utgjort

960 kronor per år samt att hon fullgjort sin tjänst till full belåtenhet. Med hänsyn till den jämförelsevis långa tjänstetiden och det sätt på vilket tjänsten fullgjorts, anser drätselkammaren starka skäl tala för att sökanden beviljas ett pensionsunderstöd, vilket lämpligen torde böra sättas till det vid beräkning av folkpension privilegierade inkomstbeloppet av 300 kronor. Drätselkammaren hemställer sålunda att stadsfullmäktige ville besluta **N:o 133.** *Ang. pensionsunderstöd åt en f. d. städerska.*

att bevilja förra städerskan Elin Eng ett årligt pensionsunderstöd av 300 kronor.

Västerås den 15 september 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan förra städerskan vid rådhuset Elin Eng uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 14 sistlidne september anhållit om ett årligt pensionsunderstöd, samt drätselkammaren vid sammanträde den 15 samma månad beslutat tillstyrka ett årligt pensionsunderstöd av 300 kronor, får lönenämnden, som förehaft ärendet till förberedande behandling, hemställa om bifall till vad drätselkammaren sålunda föreslagit.

Västerås den 2 november 1938.

För lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknad, som varit anställd som städerska vid Västerås rådhus sedan december månad 1919 samt slutade min anställning december månad 1936 på grund av sjukdom, anhåller härmed vördsamt om erhållande av understödspension med belopp som av stadsfullmäktige efter förslag av lönenämnden kan komma att beslutas.

Som skäl för denna min anhållan får jag framhålla dels min långa tjänstetid dels att jag numera på grund av sjukdom ej kan utföra något arbete.

Västerås den 14 september 1938.

Elin Eng.

N:o 134.

Lönenämndens meddelande ang. förhandlingar med Sv. Kommunalarbetareförbundet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med beslutet den 30 juni innevarande år om löneregler för stadens befattningshavare beslöto stadsfullmäktige bemyndiga lönenämnden att med Svenska Kommunalarbetareförbundet och dess avdelningar n:ris 116 och 144 upptaga förhandlingar om förslag till nytt arbets- och löneavtal, avsett att sedermera underställas stadsfullmäktige för prövning och godkännande. Med stöd av nämnda bemyndigande har lönenämnden sedermera den 21 och den 28 nästlidne oktober förhandlat med representanter för förbundet och dess ovan nämnda avdelningar. Som emellertid meningsskiljaktigheter i en del betydelsefulla frågor uppstått, har någon enighet icke kunnat uppnås vid dessa förhandlingar. Förhandlingarna hava av denna anledning tills vidare avbrutits.

Lönenämnden har härigenom velat bringa till stadsfullmäktiges kännedom vad sålunda i ärendet förekommit.

Västerås den 2 november 1938.

För lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

/Thjelvar Hedberg.

N:o 135.

Beredningsutskottets förslag ang. val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet får härmed överlämna följande förslag till val av kommunala förtroendemän, vilkas uppdrag upphöra med årsskiftet eller av annan anledning blivit vakanta.

DRÄTSELKAMMAREN.

Sedan ledamoten av drätselkammaren, arbetsförmedlingsföreståndaren Josef Widén, uti skrivelse, som kommit beredningsutskottet tillhanda, anhållit

om entledigande från uppdraget som ledamot av drätselkammaren, får beredningsutskottet föreslå att stadsfullmäktige, med bifall till herr Widéns anhållan om entledigande, till ledamot i drätselkammaren intill utgången av år 1939 måtte utse kassören Gösta Lundberg. **N:o 135.** *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

Hamnstyrelsen.

Med innevarande år utlöper uppdraget att vara ledamot i hamnstyrelsen för fastighetsarbetaren O. Håvberg samt uppdraget att vara suppleant för överingenjören C. Henning. Herr Henning har i särskild skrivelse avböjt återval.

Beredningsutskottet får hemställa, att stadsfullmäktige ville till ledamot i hamnstyrelsen för åren 1939—1943 återvälja fastighetsarbetaren O. Håvberg och till suppleant i styrelsen för åren 1939—1941 nyvälja direktören Mattias Pers.

Lönenämnden.

Överingenjören C. Henning har uti skrivelse till stadsfullmäktige anhållit om entledigande från ledamotskapet i lönenämnden; och får beredningsutskottet med anledning härav föreslå, att stadsfullmäktige, med bifall till herr Hennings anhållan om entledigande, måtte till ledamot i lönenämnden intill utgången av år 1939 nyvälja grosshandlaren Sam. Nyström.

Byggnadsnämnden.

Med innevarande års utgång utlöper mandatstiden för de av stadsfullmäktige valda ledamöterna och suppleanterna i byggnadsnämnden.

Beredningsutskottet hemställer med anledning härav, att stadsfullmäktige till ledamöter i byggnadsnämnden för åren 1939—1942 nyvälja civilingenjören Albert Andersson efter överingenjören C. Henning, som avböjt återval, samt återvälja de avgående ledamöterna byggmästaren Fritz Eklund, byggnadssnickaren David V. Johansson och brandchefen O. Clarholm och till suppleanter i nämnden för samma tid återvälja de avgående suppleanterna fabrikören Johan Svensson och byggnadssnickaren Axel Eriksson, och efter byggmästaren Törnblom och brandförmannen Ernst Johansson, vilka avböjt återval, nyvälja herrar byggnadssnickaren Fritz Nyberg och vice brandchefen O. G. F. Werngren.

Brandstyrelsen.

I tur att avgå ur brandstyrelsen äro ledamöterna fabrikören J. Keijser och tapetseraren C. Bäckman samt suppleanterna svetsaren Albin Gustafsson och ingenjören Valter Åkerman.

Beredningsutskottet föreslår, att stadsfullmäktige till ledamöter i brandstyrelsen för åren 1939—1942 nyvälja montören Arthur Lundell och byggnadssnickaren Fritz Nyberg samt till suppleanter för samma tid utse filaren Göte Juhlén och ingenjören Valter Åkerman.

Sakkunniga vid brandsyn.

Beredningsutskottet hemställer att stadsfullmäktige till sakkunniga vid brandsyn för år 1939 återvälja byggmästaren J. Albert Fredriksson och mura-

N:o 135. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

ren Martin Hellblom samt till suppleanter för dem kakelugnsmakaren Jonas Johansson och byggnadssnickaren A. N. Vretholm.

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

10:de distriktet.

Distriktschefen muraren Martin Hellblom, vilken är vald för åren 1938—1941, har anhållit om entledigande från uppdraget.

Beredningsutskottet föreslår att stadsfullmäktige, med bifall till avsägelsen, till ny distriktschef i herr Hellbloms ställe intill utgången av år 1941 utse nuvarande vice distriktschefen, fru Helga Gustafsson, till vice distriktschef i fru Gustafssons ställe för samma tid nuvarande vårdaren, lokeldaren Gunnar Lindgren, och till ny vårdare i herr Lindgrens ställe fru Maja Sillén.

Direktionen för ålderdomshemmets tuberkulosavdelning.

Med utgången av år 1938 utlöpa uppdragen att vara ledamöter för andre stadsläkaren C. Idar och domprosten Ernst Enochsson samt uppdraget att vara suppleant för praktiserande läkaren Josef Lundblad.

Beredningsutskottet hemställer, att stadsfullmäktige ville till ledamöter för åren 1939—1942 återvälja andre stadsläkaren C. Idar och domprosten Ernst Enochsson och till suppleant under samma tid praktiserande läkaren Josef Lundblad.

BADHUSSTYRELSEN.

I tur att avgå ur styrelsen äro ledamöterna, drätseldirektören T. Öberg, förste stadsläkaren Gustav Andrén och simläraren Tord Söderquist.

Beredningsutskottet föreslår, att stadsfullmäktige ville till ledamöter för åren 1939—1942 återvälja drätseldirektören T. Öberg, förste stadsläkaren Gustav Andrén och simläraren Tord Söderquist.

PLANTERINGSNÄMNDEN.

Ledamoten av nämnden, förmannen G. F. Lundberg, vilkens mandatstid utlöper 1939, har i skrivelse till beredningsutskottet anhållit om entledigande från uppdraget.

Beredningsutskottet hemställer, att stadsfullmäktige, med godkännande av avsägelsen, ville till ny ledamot i herr Lundbergs ställe för tiden intill 1939 års utgång utse förrådsvaktmästaren Ivar Engström.

LANTEGENDOMSNÄMNDEN.

Mandaten för samtliga ledamöter i nämnden upphöra med utgången av innevarande år. Nuvarande ledamöterna arbetsförmedlingsföreståndaren Josef

Widén, svarvaren B. A. Lundvall och förmannen G. F. Lundberg hava avböjt återval. **N:o 135.** *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

Beredningsutskottet får föreslå, att stadsfullmäktige till ledamöter i nämnden för åren 1939—1941 ville återvälja förutvarande ledamöterna, statens lantbruksingenjör H. Welin-Berger och godsägaren Johan Jansson samt nyvälja verkmästaren Gustaf Karlsson, smeden G. S. Berg och byggnadssnickaren Erik Lindström.

TAXERINGSNÄMNDERNA.

Beredningsutskottet får föreslå stadsfullmäktige besluta, att antalet av stadsfullmäktige valda ledamöter i envar av 1939 års taxeringsnämnder skall vara 3 med 3 suppleanter utom i 11. distriktet, där antalet sådana ledamöter bestämmes till 5 med lika antal suppleanter. Till ledamöter och suppleanter för år 1939 i de olika taxeringsnämnderna föreslås följande personer, och hemställes tillika, att stadsfullmäktige ville bestämma, att varje ledamot skall hava sin särskilda suppleant, och att vid förfall för ordinarie ledamot den suppleant skall inkallas, som här nedan finnes upptagen i det mot ledamotens svarande ordningsnumret.

1:a distriktet.

Ledamöter: Direktören Elow Eriksson, Bokföraren R. Söderquist, Fabrikören Otto Petersson.

Suppleanter: Köpmannen O. Maunsbach, Montören E. V. Larsson, Tapetseraren Gust. Lindström.

2:dra distriktet.

Ledamöter: Ingenjören Erik Kjörning, Bokförlagsföreståndaren R. V. Hult, Överpostiljonen J. E. Wirén.

Suppleanter: Köpmannen Sigfr. Holm, Gjutaren Axel Larsson, Linjeförmannen V. R. Brännström.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Sågverksägaren A. Norén, Byggnadssnickaren Fritz Nyberg, Handelsföreståndaren Axel Andersson.

Suppleanter: Verkstadsarbetaren Georg Karlsson, Förmannen Gunnar Larsson, Postassistenten Rudolf v. Hülphershausen.

4:de distriktet.

Handlanden Åberg och Löjtnanten Olsson hava avlidit, varjämte herrar Norstedt och Lindström avböjt återval.

Ledamöter: Handlanden Otto Jansson, Fanjunkaren K. A. Jansson, Byggnadssnickaren Karl Viktorsson.

Suppleanter: Förrådsvaktmästaren Ivar Engström, Förvaltaren David Hallborg, Apparatprovaren Ragnar Karlsson.

N:o 135.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

5:te distriktet.

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Verkstadsarbetaren C. A. Fröbom, Ingenjören Algot Svensson.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Hyvlaren Herman Thorén, Köpmannen Bror Edling.

6:te distriktet.

Ledamöter: Sekreteraren K. Sjöfält, Grosshandlaren Alb. Reutergårdh, Järnvägstjänstemannen Thure Bergquist.

Suppleanter: Skorstensfejarmästaren C. W. Karlsson, Kamreraren S. Holmblad, Byggnadsarbetaren J. E. Willebrand.

7:de distriktet.

Ledamöter: Köpmannen C. V. Tisell, Handelsföreståndaren C. E. Juhlin, Fastighetsarbetaren Erik Karlsson.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Folkskolläraren Edvin Sigroth, Snickaren Erik Lindström.

8:de distriktet.

Ledamöter: Matvaruhandlaren F. H. Berglind, Byggnadssnickaren K. J. Pettersson, Arkitekten V. Segerstedt.

Suppleanter: Skräddaren K. Torstensson, Svarvaren A. V. Adamsson, Blomsterhandlaren Karl Pettersson.

9:de distriktet:

Ledamöter: f. Slöjdläraren F. Brandt, Plåtarbetaren Emil Johansson, f. Guldsmeden C. E. Tengström.

Suppleanter: Folkskolläraren Elis Hedberg, Plåtslagaren J. V. Bergstrand, Ingenjören F. O. Berling.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Ingenjören Ferdinand Wahlberg, Förmannen C. F. Larsson.

Suppleanter: Verkmästaren V. Linde-Olsson, Målaremästaren O. Hansson, Plåtslagaren Olof Larsson.

11:te distriktet:

Ledamöter: Lokeldaren Ernst Larsson, Snickaren J. A. Johansson, Lindaren Fredr. Wetter, Lantbrukaren Jakob Pettersson, f. Lantbrukaren A. Engström.

Suppleanter: Lokomotiveldaren J. A. Löfstrand, Snickaren J. A. Grönberg, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren Herman Falk, Bankkamreraren Curt Möller.

Härjämte hemställer beredningsutskottet, att åt nämnden i detta distrikt

och närmast åt ledamoten herr Pettersson skall givas uppdraget att taga befattning med virkestaxering enligt § 81 i taxeringsförordningen med herr Falk som suppleant i detta särskilda uppdrag. **N:o 135.** *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

PENSIONSNÄMNDEN FÖR S:T ILIANS SOCKENS DISTRIKT.

Ledamoten av nämnden, muraren Martin Hellblom, vilkens mandat upphör med utgången av år 1941, har anhållit om entledigande från uppdraget.

Beredningsutskottet får föreslå, att stadsfullmäktige, med bifall till herr Hellbloms avsägelse, ville till ledamot i hans ställe för tiden intill utgången av år 1941 utse nuvarande suppleanten, förmannen Gunnar Pettersson samt till suppleant i herr Petterssons ställe för samma tid fru Anna Gelin.

NÄMNDEN ÖVER SUNDINSKA UNDERSTÖDSFONDERNA FÖR PAUVRES HONTEUX OCH MEDELKLASSEN SAMT ARBETSKLASSEN.

Då enligt gällande bestämmelser endast ledamöter av stadsfullmäktige kunna tillhöra nämnden, får beredningsutskottet föreslå, att till ny ledamot efter köpmannen Carl Hedberg vilken från den 1 januari 1939 icke längre tillhör stadsfullmäktige, måtte intill utgången av år 1939 utses skorstensfejarmästaren C. W. Karlsson.

NÄMNDEN ÖVER SUNDINSKA DONATIONSFONDEN FÖR VÄLGÖRANDE OCH ALLMÄNNYTTIGA ÄNDAMÅL.

I tur att avgå ur nämnden äro ledamöterna kaptenen G. Robsahm, kontorschefen Einar Keijser och folkskolläraren G. Leontein, varjämte köpmannen Carl Hedberg, vilkens mandat upphör med utgången av år 1939, från och med 1939 års ingång är obehörig att tillhöra nämnden, enär han då icke längre tillhör stadsfullmäktige.

Beredningsutskottet hemställer, att till ledamöter i nämnden för åren 1939 och 1940 måtte återväljas kaptenen G. Robsahm, kontorschefen Einar Keijser och folkskolläraren G. Leontein samt efter herr Hedberg för tiden intill 1939 års utgång nyväljas skorstensfejarmästaren C. W. Karlsson.

NÄMNDEN ÖVER ADOLF MOBERGS OCH HANS HUSTRUS GULDBRÖLLOPSFOND.

Till ledamöter i nämnden för åren 1939 och 1940 föreslår beredningsutskottet stadsfullmäktige återvälja nuvarande ledamöterna, måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och direktören Elow Eriksson, vilkas mandat upphöra med utgången av innevarande år.

NÄMNDEN ÖVER FRU JOHANNA FRYKLUNDS DONATIONSFOND.

Beredningsutskottet föreslår, att till ledamöter i nämnden för åren 1939 och 1940 återväljas från tjänstemannaklassen domprosten E. Enochsson, från

N:o 135. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

handlande- och hantverkareklassen fabrikören Arvid Svensson och handlanden Erik Sjöquist, samt från arbetsklassen nyväljes förrådsförmannen Th. Bergqvist efter järnsvarvaren C. O. Eng, som avböjt återval.

NÄMNDEN ÖVER WAHLBECKSKA VÄLGÖRENHETSFONDEN.

Uppdragen som ledamöter i nämnden utlöpa med innevarande års utgång för fru Ida Grönberg och fabrikören Johan Svensson.

Beredningsutskottet föreslår, att till ledamöter i nämnden för åren 1939 och 1940 utses fabrikören Johan Svensson och fru Anna Vestberg.

MARIA HALLANDERS DONATIONSFOND.

Sedan efter den av stadsfullmäktige den 27 oktober 1938 företagna utlottningen ledamöterna domprosten Ernst Enochsson och fru Alma Larsson förklarats skola avgå med utgången av innevarande år, får beredningsutskottet hemställa, att stadsfullmäktige ville till ledamöter för åren 1939—1942 återvälja domprosten Ernst Enochsson och fru Alma Larsson.

STYRELSEN FÖR VÄSTERÅS STADS SKOLOR FÖR YRKESUNDERVISNING.

Beredningsutskottet föreslår, att till ledamöter i styrelsen för åren 1939—1942 måtte återväljas överingenjören C. M. Schenström, förmannen C. F. Larsson och skorstensfejarmästaren C. W. Karlsson, vilkas mandat upphöra med utgången av innevarande år.

STYRELSEN FÖR VÄSTERÅS HÖGRE ELEMENTARLÄROVERK FÖR FLICKOR.

Vid halvårsskiftet 1938 har mandattiden utgått för de av stadsfullmäktige valda ledamöterna i styrelsen fru Agnes Söderquist och kaptenen G. Robsahm samt suppleanten, länsjägmästaren E. Nyblom.

Beredningsutskottet föreslår, att stadsfullmäktige ville för tiden till och med utgången av juni månad 1940 till ledamöter i styrelsen återvälja fru Agnes Söderquist och kaptenen G. Robsahm och till suppleant för samma tid länsjägmästaren E. Nyblom.

STYRELSEN FÖR VÄSTERÅS ARBETARINSTITUTS FÖRENING.

Mandaten för de av stadsfullmäktige valda ledamöterna upphöra med utgången av innevarande år, och får beredningsutskottet med anledning härav

hemställa, att stadsfullmäktige ville till ledamöter i styrelsen för åren 1939—1941 återvälja rektorn V. Hj. Thyresson och nyvälja kontoristen Mauritz Pettersson efter redaktören Strömblad, som avböjt återval. **N:o 135.** *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

REVISORER.

1) Av stadens räkenskaper.

Av nuvarande ledamöterna hava järnvägstjänstemannen Thure Bergquist och av suppleanterna bokföraren J. E. Vestling avböjt återval.

Beredningsutskottet föreslår, att till *ordinarie revisorer* av stadens räkenskaper för år 1939 måtte utses hovrättsnotarien Erik Genell, tjänstemannen E. Ekeroth, förmannen Karl Engdahl, kamreraren J. Häggström, kontoristen Einar Jonsson, metallarbetaren Martin Holmberg och direktören Valter Litzén, samt till *suppleanter* för dem kamreraren Rick. Landstätt, svarvaren Viktor Karlsson, kontoristen C. G. R. Sjöberg, kamreraren Fritz Lilliecreutz, bokföraren B. Sjöberg, tjänstemannen Gösta Holmén och järnvägstjänstemannen Hugo Svanlind.

Till sammankallande föreslås herr Genell.

2) Av Arbetareinstitutets räkenskaper.

Beredningsutskottet hemställer att till revisor för år 1939 återväljes ingenjören F. O. Berling och till hans suppleant kassören Gösta Lundberg.

3) Av Högre allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.

Beredningsutskottet hemställer att till revisorer av räkenskaperna för år 1939 återväljas verkmästaren Gustaf Karlsson och kaptenen G. Robsahm och till deras suppleant järnvägstjänstemannen Hugo Svanlind efter förutvarande suppleanten J. E. Vestling, som avböjt återval.

4) Av flickskolans räkenskaper.

Beredningsutskottet föreslår att till revisor för 1939 års räkenskaper återväljes folkskolläraren G. Leontein.

5) Av Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet.

Beredningsutskottet föreslår att till revisor av räkenskaperna för år 1939 återväljes posttjänstemannen E. L. Östlund och till hans suppleant kaptenen G. Robsahm.

6) Av Baptistkyrkans ungdomsförenings biblioteksverksamhet i Västerås.

Beredningsutskottet föreslår att till revisor av räkenskaperna för år 1939 återväljes posttjänstemannen E. L. Östlund och till hans suppleant kaptenen G. Robsahm.

IDROTTSPLATSSTYRELSEN.

Beredningsutskottet föreslår att till ledamöter i styrelsen för åren 1939 och 1940 återväljas redaktören Fritz Svanström, drätseldirektören T. Öberg

N:o 135. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

och lasarettsläkaren I. Behring samt till deras suppleanter för samma tid folkskolläraren Karl Nordlund, förrådsförmannen Hugo Fredriksson och kommunistern S. A. Sigland.

STYRELSEN FÖR VÄSTERÅS IDROTTSHALL FÖRENING U. P. A.

Till revisor av föreningens räkenskaper för år 1939 föreslår beredningsutskottet omval av tjänstemannen Gust. Lindén ävensom av dennes suppleant kontoristen Einar Jonsson.

VÄSTERÅS KAFÉ AKTIEBOLAG.

Beredningsutskottet hemställer, att till ledamöter i styrelsen för år 1939 måtte återväljas stuveriförmannen Carl Hellström, skorstensfejarmästaren C. W. Karlsson och kassören Gösta Lundberg samt till suppleanter för samma tid byggnadssnickaren David Johansson och förrådsförvaltaren John Beckman.

Till revisor av bolagets räkenskaper får beredningsutskottet föreslå omval av bokförlagsföreståndaren R. V. Hult och till suppleant för denne rektorn Hj. Thyresson.

ARBETSLÖSHETSKOMMITTÉN.

Beredningsutskottet hemställer, att till ledamöter i Arbetslöshetskommittén för år 1939 måtte utses studieledaren Gust. Sund, direktören K. R. Liljeblad, statens lantbruksingenjör H. Welin-Berger, muraren Martin Hellblom, förrådsförvaltaren John Beckman, hyvlaren Herman Thorén, förmannen Gunnar Larsson, filaren Viktor Persson och ingenjören G. H. Zanders, samt till suppleanter smidesmästaren F. H. Eriksson, redaktören E. Berg, metallarbetaren Erik Andersson, inköpschefen John Lundgren och metallarbetaren Vilhelm Berg.

Till revisorer av kommitténs med statsbidrag bedrivna verksamhet för år 1939 föreslås kassören Gösta Lundberg och kamreraren Harald Ivarsson samt till suppleant för dem kassören Harry Öjve.

TRAFIKKOMMITTÉN.

Sedan ledamoten av kommittén arbetsförmedlingsföreståndaren Josef Widén uti skrivelse, som kommit beredningsutskottet tillhanda, avsagt sig uppdraget, får beredningsutskottet föreslå, att stadsfullmäktige ville, med bifall till herr Widéns hemställan om entledigande, till ledamot i herr Widéns ställe utse chauffören John Eriksson.

BRANDSTODSKOMMITTÉN FÖR FAST EGENDOM.

Beredningsutskottet hemställer att till ledamöter i kommittén för år 1939 måtte återväljas byggmästaren Edvard Karlsson, byggmästaren J. A. Fredriksson, byggmästaren Axel Hammer och byggnadssnickaren David V. Johansson med byggmästaren Fritz Eklund och muraren Martin Hellblom som suppleanter.

OMBUD VID MANTALSSKRIVNING.

N:o 135.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Till ombud vid mantalsskrivning för år 1939 får beredningsutskottet föreslå omval av skrivaren Axel Andersson, snickeriförmannen Hugo Svensson, f. guldsmeden Emil Tengström och fattigvårdstillsyningsmannen Erik Johansson.

HUVUDMÄN I VÄSTERÅS STADS SPARBANK.

Beredningsutskottet hemställer att stadsfullmäktige till huvudmän i sparbanken för åren 1939—1943 ville utse måleriföreståndaren Albert Lundkvist, köpmannen Erik Sundström och byggmästaren Fritz Eklund.

SAKKUNNIGA ATT GÅ RÅDHUSRÄTTEN TILLHANDA VID UPPTAGANDE AV SJÖFÖRKLARING OCH SJÖFÖRHÖR.

Beredningsutskottet hemställer att stadsfullmäktige ville till sakkunniga under år 1939 föreslå hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, sjökaptenen G. Thorslund, ångbåtsbefälhavaren Nils Sander, maskiningenjören G. Wallenius och kaptenen Carl Wenström.

GODE MÄN VID MÄTNINGSFÖRRÄTTNINGAR.

Med anledning av en hemställan från magistraten om ökat antal gode män får beredningsutskottet föreslå att ytterligare två gode män utses intill utgången av år 1941 och att härtill väljas direktören Ulrik Celsing och byggnadssnickaren Erik Lindström.

Västerås den 9 november 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

Thjelvar Hedberg.

N:o 136.

Drätselkammarens skrivelse ang. om- och tillbyggnader för högre allmänna läroverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna av särskilda kommittérade verkställd utredning angående högre allmänna läroverkets lokalbehov och i samband därmed upprättat förslag till om- och tillbyggnad av de nuvarande läroverksbyggnaderna. Efter att hava tagit del av förslaget får drätselkammaren för sin del anföra.

Kommitterade hava i huvudsak fullföljt sitt arbete i enlighet med stadsfullmäktiges principbeslut av den 30 januari 1936. De ändringar uti det då framlagda och av stadsfullmäktige gillade preliminära förslaget, som av olika anledningar vidtagits, äro föremål för utförligt omnämnande i kommitténs betänkande. Det förslag till frågans lösande, som kommitténs majoritet stannat nat för, har varit föremål för ingående granskning av drätselkammaren och därvid vunnit kammarens fulla gillande. Ett förslag till om- och tillbyggnad av en äldre fastighet måste enligt sakens natur alltid vara behäftad med vissa brister och kan icke på samma sätt tillgodose det föreliggande behovet, som en för ändamålet uppförd nybyggnad. Drätselkammaren är även fullt medveten om att en nybyggnad ur flera synpunkter skulle lämna en bättre lösning, men kan av flera orsaker icke förorda en dylik. Den av reservanten inom kommittén förordade platsen å Djäkneberget anser drätselkammaren under inga förhållanden lämplig. Dels måste man räkna med att kostnaderna på grund av terrängförhållandena bliva åtskilligt högre än de av reservanten avgivna, och dels skulle genom förläggande av läroverket till Djäkneberget detta så gott som spolieras som friluftsområde för allmänheten, vilket väl knappast torde få anses stå i överensstämmelse med donators vilja. Reservantens sammankoppling av frågan om nybyggnad för läroverk på Djäkneberget med spörsmålet om de nuvarande läroverksbyggnadernas omändrande till lokaler för den kommunala förvaltningen måste, såsom drätselkammaren ser saken, inverka fördröjande på båda dessa frågors lösande. Då drätselkammaren sålunda anser sig böra förorda kommittémajoritetens förslag sker detta i den förvissningen, att läroverkets lokalfråga efter grundliga undersökningar nu skall vinna en länge väntad lösning. Drätselkammaren anser sig därvidlag böra förorda, att såväl den föreslagna förbindelsegången mellan huvudbyggnaden och gamla annexet som även de i förslaget upptagna, men ej i kostnadsberäkningen ingående luftskyddsrummen, som separat kostnadsberäknats till 78.000 kronor, komma till utförande. Beträffande dessa sistnämnda må framhållas, att de ej avses bliva bombsäkra men väl gas- och splittersäkra. Troligt är också, att ett icke oväsentligt statsbidrag kan erhållas för luftskyddsrummens anordnande.

N:o 136.
Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.

Totalkostnaden för om- och tillbyggnaden skulle med luftskyddsrum och med hänsyn till det av kommittén äskade anslaget komma att uppgå till cirka 1.375.000 kronor. För ändamålet hava av uttaxerade medel tidigare avsatts 400.000 kronor. Drätselkammaren anser att ytterligare anslag av skattemedel ej är motiverat, utan att för täckande av återstående kostnad ett amorteringslån bör upptagas.

Med hänvisning till ovanstående får drätselkammaren sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna det av kommittén framlagda förslaget till om- och tillbyggnad av läroverksbyggnaderna med förbindelsegång och luftskyddsrum i överensstämmelse med i ärendet uppgjorda ritningar;

att för ändamålet anslå förslagsvis 1.375.000 kronor att utgå med 1.000.000 kronor av lånemedel och återstoden av redan uttaxerade och för ändamålet reserverade medel;

att uppdraga åt drätselkammaren att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökning om tillstånd för staden att få bestrida nyssnämnda utgift om 1.000.000 kronor genom upptagande av amorteringslån; samt

att uppdraga åt den redan tillsatta kommittén att underställa byggnadsförslaget Kungl. Skolöverstyrelsen och Kungl. Byggnadsstyrelsen för granskning och godkännande samt att i egenskap av byggnadskommitté infordra och antaga entreprenadanbud och under byggnadstiden företräda staden ävensom ansöka om största möjliga statsbidrag till luftskyddsrummens anordnande.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 23 februari 1933 beslöto stadsfullmäktige att tillsätta en kommitté för utredning av frågan på vad sätt högre allmänna läroverkets ökade lokalbehov

N:o 136. *Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.*

i följd av läroverkets öppnande även för kvinnliga elever på realskolestadiet borde tillgodoses. Till ledamöter i denna kommitté utsågo stadsfullmäktige måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, sammankallande, överingenjören Oscar Hellman, rektorn Samuel Landtmanson, överingenjören Carl Henning och byggmästaren Fritz Eklund. Sedermera har herr Hellman avgått ur kommittén och efterträtts av direktören Erik Falk. Undertecknad Lundkvist har har fungerat som kommitténs ordförande. Såsom byggnadssakkunnig har kommittén anlitat förre stadsarkitekten Erik Hahr.

Efter ingående överväganden och prövning av olika vägar för lösning av frågan framlade kommittén den 8 januari 1936 ett preliminärt förslag till om- och tillbyggnad av det nuvarande läroverket.

I samband härmed lämnades av kommittén en redogörelse för stadens åtagande att tillhandahålla lokaler för högre samläroverk i Västerås. Kommittén erinrade om, att detta åtagande enligt läroverkskollegiets utredning finge anses innebära, att staden sörjde för tillgodoseende av läroverkets behov av följande nya lokaler, utöver nu befintliga, nämligen minst fem stora klassrum, en handarbetssal, en ny samlingssal, eventuellt ytterligare en gymnastiksal samt lokaler för undervisning i hushållsgöromål. Tillika erinrade kommittén om, att stadsfullmäktige vid sitt sammanträde den 21 juni 1933 förklarat, att stadens berörda åtagande avsett ett läroverk med inalles 23 klassavdelningar i överensstämmelse med föreskrifterna i Kungl. cirkuläret den 22 december 1927.

Med utgångspunkt ifrån dessa uttalanden och då stadens åtagande avsåge att för de 23 klassavdelningarna måste finnas tillräckligt stora klassrum men även reservutrymmen med hänsyn till den uppdelning på särskilda linjer (utom den stora uppdelningen på latin- och reallinjer), som förekommer på gymnasiestadiet, framhöll kommittén i sitt då avgivna förslag, att kommittén redan på tidigt stadium kommit till insikt om, att lokalutvidgningarna icke kunde stanna vid den ursprungliga beräkningen. I anledning härav hade kommittén i det preliminära förslaget tillgodosett ett under utredningens gång anmält behov av ökade lokaler för fysik- och kemiundervisning samt geografi- och biologiundervisning; särskild skrivsal och särskild sal för undervisning i kvinnlig slöjd ävensom skolköksutrymmen hade upptagits i kommitténs förslag. Likaså hade kommittén i förslaget upptagit inrättande av frukostrum och rum för s. k. håltimmar, särskilt rum för lärarinnorna och ett mindre biblioteksrum för lärarna. En fråga, som vållat kommittén besvär, hade varit frågan om ny högtidssal. Kommittén hade i detta hänseende haft trenne olika alternativ under övervägande. Emellertid hade kommittén enhälligt förordat en sådan lösning av denna fråga, att den nya högtidssalen förlades utefter Skolgatan genom utbyggande av huvudbyggnadens mittparti åt norr. I förslaget hade ingått sådan lösning av frågan om vaktmästarbostad att för ändamålet skulle uppföras en särskild byggnad invid Västra Kyrkogatan, även innefattande bostadslägenhet för en eldare.

Beträffande det närmare innehållet av kommitténs preliminära förslag får kommittén hänvisa till stadsfullmäktiges tryckta handlingar den 30 januari 1936 nr 5.

Kommittén vill emellertid icke underlåta att påpeka att i det då fram-

N:o 136.
Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.

lagda betänkandet framhållits, att kommittén under sitt föregående utredningsarbete haft under övervägande även andra förslag till lösning av läroverkets lokalbehov, för vilka kommittén i stora drag redogjort, och att det preliminära förslaget biträtts av samtliga kommitténs ledamöter.

Kostnaden för detta förslags genomförande var approximativt beräknad till 755.000 kronor.

Drätselkammaren tillstyrkte det av kommittén framlagda preliminära förslaget och stadsfullmäktige beslöto vid sitt sammanträde den 30 januari 1936 i enlighet härmed uttala sig för, att kommitténs fortsatta utredningsarbete borde fullföljas i huvudsaklig överenskommelse med det av kommittén förordade förslaget.

Det preliminära förslaget har, sedan det sålunda vunnit stadsfullmäktiges gillande, av kommittén närmare granskats och utformats. Huvud- och detaljritningar hava uppgjorts samt arbetsbeskrivning upprättats; dessutom har kommittén låtit verkställa detaljerad kostnadsberäkning.

Det av kommittén på så sätt utarbetade och härmed framlagda förslaget, som i huvudsak bygger på det preliminära, omfattar nybyggnad av en flygel mot väster, om- och tillbyggnad av nuvarande huvudbyggnaden samt ombyggnad av gamla annexet, alternativt förbunden genom en korridor med huvudbyggnaden ävensom en del förut ej avsedda ändringar i nya annexet. Frågan om ombyggnad av huvudtrappan är nu löst på ett annat sätt än enligt det tidigare förslaget. Denna trappförbindelse har nämligen förlagts till huvudbyggnadens norra del på ömse sidor om den nya högtidssalen. Den nu företagna fullständiga genomarbetningen av förslaget har haft till följd att ombyggnads- och reparationsarbeten blivit mera omfattande än tidigare. Det föreliggande förslaget upptager till skillnad från det preliminära icke någon särskild vaktmästarbostad, enär kommittén numera icke anser det vara erforderligt att låta uppföra ett dylikt bostadshus. Det torde nämligen vara möjligt att ordna lämplig lägenhet för vaktmästare inom fastighet i läroverkets omedelbara närhet. Den tidigare föreslagna vaktmästarbyggnaden skulle för övrigt inkräkta på det knappa skolplansutrymmet samt bliva svår att placera mellan den nya flygeln åt väster och biblioteksbyggnaderna.

Kommittén övergår härefter till en beskrivning av det nu framlagda förslaget.

1. Huvudbyggnaden.

En flygelbyggnad i två våningar med fem klassrum i vardera våningen jämte full källarvåning under hela byggnaden uppföres väster ut utmed Skolgatan och förbindes med huvudbyggnaden.

Huvudbyggnaden utbygges åt norr, varigenom vinnes en stor högtidssal rymmande 995 personer.

Den nuvarande ingången och hallen mot skolgården bibehållas. Trapporna förläggas emellertid till huvudbyggnadens norra sida på ömse sidor om högtidssalen.

Nuvarande aulan bibehålles såsom skrivsal.

Administrationslokalerna utvidgas; i anslutning till kollegierummet anordnas ett biblioteksrum för lärarna och dessutom ett lärarinnerum.

N:o 136.
Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.

Till källarvåningen i tillbyggnaden har förlagts slöjdsal för flickor och skolköksutrymmen med tillhörande matsal ävensom frukostrum dels för gossar och dels för flickor.

Central uppvärmningsanordning för samtliga läroverksbyggnaderna har förlagts till den nuvarande huvudbyggnadens källarvåning.

2. Gamla annexet.

Den nuvarande vaktmästarebostaden har tagits i anspråk för andra ändamål.

Hallen utanför byggnaden inbygges och förvandlas till ett s. k. håltimmerum.

Två nya större rum vinnas genom utbyggnad i husets nordvästra hörn.

3. Nya annexet.

Förslaget innebär icke någon ändring i byggnadens exteriör. På bekostnad av de nuvarande klassrummen hava de fysiska och kemiska institutionerna utvidgats.

Förslaget kommer att åt skolan ge följande lokaler:

a) en ny stor högtidssal med läktare och rymmande 995 personer,
b) 24 klassrum jämte 3 reservrum,
c) utvidgade lokaler för undervisning i geografi och biologi samt fysik och kemi,
d) lokaler för teckningsundervisningen,
e) rum för sångundervisningen,
f) skrivsal,
g) lokal för flickornas slöjd,
h) lokal för gossarnas slöjd,
i) håltimmerum,
j) administrationslokaler,
k) skolkök med matsal,
l) frukostrum för gossar,
m) frukostrum för flickor,
n) studierum,
o) museirum,
p) rum för samlingarna,
q) rum för växtodling,
r) toaletter för lärjungarna.

Dessutom kommer det att finnas kartrum, materielrum m. fl. utrymmen.

Vad beträffar byggnadskostnaderna hava dessa nu blivit andra och väsentligt högre än då det preliminära förslaget kostnadsberäknades.

Kostnadsberäkningen av det nu framlagda förslaget har verkställts av byggnadsaktiebolaget Paul Anderson i Västerås och slutar å 1 338 150 kronor, däri inberäknt förbindelsegången mellan huvudbyggnaden och gamla annexet (52 000 kronor).

N:o 136.
Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.

Såsom förklaring till den stora kostnadsskillnaden mellan det preliminära förslaget och det nu framlagda får kommittén framhålla följande.

Den allmänna ökningen av byggnadskostnaderna sedan år 1935 beräknas uppgå till cirka 15 proc.

Kostnaderna för det preliminära förslaget voro såsom ovan framhållits approximativa. Det förelåg nämligen då icke någon utarbetad arbetsbeskrivning och utan sådan är det omöjligt att verkställa en tillförlitlig kostnadsberäkning.

I det preliminära förslaget räknades det frånsett huvudtrappans omändring icke med annat än en ganska enkel och föga ingripande reparation av den nuvarande huvudbyggnaden, medan man i den föreliggande kostadsberäkningen räknat, utom andra förändringar, med en omfattande förstärkning och ombyggnad av bjälklagen. Det har emellertid ifråga om dessa arbeten, i vad de avse reparationer, varit omöjligt att bestämt bedöma omfattningen av desamma. Detta får bli en fråga som framdeles närmare måste utredas.

Utgår man, med 1935 års kostnadsberäkning som grund, från en allmän ökning av byggnadskostnaderna av 15 % sedan år 1935 och därtill lägger kostnaderna för arbeten, som nu tillkommit utöver det preliminära förslaget, beräknade efter samma grunder som nyss nämnts, torde man komma till en kostnadssumma, som icke väsentligt understiger den nu beräknade kostnaden.

I det preliminära förslaget lämnades frågan om huvudbyggnadens och gamla annexets sammanbindande medelst en korridor i kostnadshänseende helt åsido. I det föreliggande förslaget har denna korridor medtagits, men alternativt kan denna slopas; kostnaderna skulle i så fall kunna reduceras med cirka 52,000 kronor.

Kommittén vill ävenledes framhålla, att kostnaderna vid infordrande av anbud och närmare undersökning av behovet av reparationerna av bjälklagen m. m. kunna förväntas bliva lägre än beräkningen utvisar. Det är icke möjligt för kommittén att på frågans nuvarande ståndpunkt infordra anbud. Detta kan nämligen ske först sedan stadsfullmäktige fattat beslut i frågan samt skolöverstyrelsen och byggnadsstyrelsen därefter godkänt förslaget.

Vid förslagets uppgörande har kommittén även beaktat frågan om byggandet av särskilda skyddsrum i huvudbyggnaden, gamla och nya annexen. Enligt ett av arkitekten uppgjort förslag skulle dessa skyddsrum kunna rymma bortåt 700 personer. Kostnaden för skyddsrum har av byggnadsaktiebolaget Paul Anderson beräknats till 78.000 kronor, ett belopp, som dock icke ingår i ovan angivna kostnadssumma. Kommittén har nämligen icke ansett, att kostnaden för skyddsrum bör belasta anslaget till läroverksbyggnaden. Men hysa stadsfullmäktige den uppfattningen, att skyddsrum böra komma till utförande i detta sammanhang, kan sådant ske, därvid särskilt anslag för ändamålet bör upptagas.

Huvudsakligen på grund av kostnadsökningen men även ur andra synpunkter har en av kommitténs ledamöter, herr Henning, numera förklarat sig icke kunna ansluta sig till förslaget om om- och tillbyggnad av läroverksbyggnaderna. Herr Henning har i stället velat, att frågan om nybyggnad, som även tidigare varit på tal åter skulle upptagas till övervägande. Kommittén har också så tillvida ingått på en prövning av denna tanke, att kom-

N:o 136. *Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.*

mittén från andra orter, där nybyggnader under de senaste åren ägt rum, införskaffat uppgifter om byggnadskostnaderna, nämligen från Kalmar, Strängnäs och Bromma. Med ledning av de från dessa platser inhämtade uppgifterna samt kommitténs kostnadsberäkningar i vad de avse tillbyggnaden, har kommittén försökt att bilda sig en uppfattning om vad kostnaden för nybyggnad här i staden skulle uppgå till, därvid särskilt beaktats den prisstegring, som under de sista åren inträtt och de för Västerås speciellt höga byggnadskostnaderna.

Kommittén har därvid kommit till den uppfattningen att kostnaden, med begagnande av samma underlag för beräkning av kostnaden per volymenhet, som föreligger i byggnadsaktiebolaget Paul Andersons beräkning ifråga om rena tillbyggnader, komme att belöpa sig till minst dubbelt så mycket som en lösning av föreliggande byggnadsfråga enligt kommitténs förslag.

Herr Henning har tänkt sig förläggningen av en nybyggnad till Djäkneberget. Tanken på att förlägga läroverket till Djäkneberget är icke ny. Redan för många år sedan framfördes ett förslag härom av läroverkets dåvarande rektor, men tanken vann icke något som helst understöd utan fick förfalla. Detta berodde huvudsakligen på, att man ville bevara den unika del av stadsbilden, som Djäkneberget verkligen utgör. Måhända räknade man också med de stora kostnader, som ett förläggande av en läroverksbyggnad till just denna plats skulle medföra. Med hänsyn till nivåskillnaderna inom det föreslagna skolområdet skulle det erfordras omfattande sprängnings- och planeringsarbeten, vilka skulle bidraga till att öka kostnaderna i högre grad än om byggnaden förlades till annan för dylik byggnad lämplig plats.

Drätselkammaren avvisade i sitt över kommitténs preliminära förslag avgivna yttrande tanken på en nybyggnad med hänsyn till kostnaderna därför och denna drätselkammarens ståndpunkt godkändes av stadsfullmäktige. Även om det alltså från början till äventyrs legat inom ramen för kommitténs arbete att undersöka möjligheten av en nybyggnad för läroverket, så är det efter det preliminära förslagets framläggande och godkännande uppenbart, att kommittén icke har någon befogenhet att utan nya direktiv från stadsfullmäktige närmare undersöka ett eventuellt nybyggnadsprojekt. Oavsett detta är kommitténs flertal fortfarande av den uppfattningen, att frågan bör lösas efter den redan fastslagna och godkända linjen, även av den anledningen att en lösning efter nybyggnadslinjen skulle ytterligare för lång tid framåt förhala frågan, vilket kommitténs flertal icke anser sig kunna vara med om.

Något måste också anses ligga däri, att Västerås läroverk, Sveriges äldsta, får behålla sin traditionsbundna plats i domkyrkans omedelbara närhet.

Det föreliggande förslagets genomförande kommer att medföra en mindre jämkning av stadsplanen för kvarteret Halvdan, vartill förslag utarbetats av stadsarkitekten och stadsingenjören.

Enligt detta förslag torde den olägenhet, som möjligen kan anses bliva en följd av det obetydliga inkräktande å Skolgatans nuvarande område vid dess södra byggnadslinje, som förslaget medför, bliva helt undanröjd, i det att förslaget till och med kan giva framtida möjlighet till en avsevärt större vidgning av gatan än enligt gällande stadsplan.

N:o 136.
Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.

Läroverkskollegiet och läroverkets lokalstyrelse hava för sin del godkänt det nu framlagda förslaget till om- och tillbyggnad av läroverksbyggnaderna.

Under hand hava representanter för skolöverstyrelsen och byggnadsstyrelsen haft tillfälle att taga del av det föreliggande förslaget. Detta förslag har därvid vunnit nämnda representanters gillande. Den officiella granskningen kan däremot såsom tidigare framhållits icke äga rum förrän stadsfullmäktige fattat beslut i frågan.

På grund av vad ovan anförts får kommittén alltså hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta,

att godkänna det av kommittén härmed framlagda förslaget till om- och tillbyggnad av läroverksbyggnaderna i överensstämmelse med i ärendet uppgjorda ritningar,

att förklara sig beredda att för ändamålet anvisa ett belopp av förslagsvis 1,300,000 kronor,

samt att uppdraga åt kommittén att underställa förslaget Kungl. skolöverstyrelsen och Kungl. byggnadsstyrelsen för granskning och godkännande.

Emot kommitténs beslut till förslag om om- och tillbyggnad av läroverksbyggnaderna har ledamoten av kommittén herr Henning reserverat sig och härutinnan hänfört sig till innehållet i bifogade skriftliga reservation.

Västerås den 8 november 1938.

På kommitténs vägnar:

ALB. LUNDKVIST.

O. Lundvall.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknad, som icke kan dela kommitterades mening i läroverksbyggnadsfrågan, får härmed avgiva följande reservation.

Under den förberedande utredningen har jag i likhet med kommitténs övriga ledamöter varit besjälad av tanken, att läroverket skulle behållas kvar på den plats, där det av ålder hör hemma.

Det preliminära förslag, som i januari 1936 framlades för Stadsfullmäktige, utvisar också, att man för en skäligt tillmätt kostnad skulle kunna lösa byggnadsfrågan med behållande av den gamla platsen.

N:o 136.
Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.

Genom den fortsatta utredningen har emellertid frågan kommit i ett annat läge. Kravet på lokalutrymmen har svällt ut och givit åt företaget större mått, än som ursprungligen tänkts. Det befanns nödvändigt att tränga ut byggnaden på Skolgatans område, ett synnerligen betänkligt förhållande, då denna, vissa tider på dagen livligt trafikerade, gata ej tål vid en inknappning och man för övrigt i nuvarande stund inför trafikens alltmer ökade intensitet strävar att om möjligt öka gatornas bredd men inte gärna minska den. Såsom förslaget utformats i de slutgiltiga ritningarna skulle byggnaden sålunda komma att breda ut sig alltför otympligt på den nuvarande platsen.

En granskning av det slutligen utformade förslaget ger även vid handen, att det med avseende å den inre dispositionen lider av betänkliga brister.

Den nuvarande monumentala huvudtrappan har slopats och ersatts med tvenne till bakre delen av huvudbyggnaden förlagda trappor, vilka man når från huvudingången först efter att hava passerat ett 40 meter långt halvmörkt korridorsystem. Trapporna kunna visserligen bättre nås genom särskilda nya sidoingångar, men genom detta arrangement har huvudingången som sådan blivit överflödig, blivit ett rudiment, ett förhållande, som med hänsyn till byggnadens karaktär måste anses som ett arkitektoniskt missgrepp.

Ett genomgående drag hos den breddade huvudbyggnaden är den bristfälliga dagsbelysningen i korridorerna.

Beträffande de olika lokalernas storlek och form är särskilt att anteckna kollegierummets otillräcklighet och de gamla skolsalarnas olämpliga utformning. Kollegiesalen motsvarar i storlek endast 60 % av behovet.

Frågan om särskild gymnastiksal för flickor med tillhörande omklädnads- och toalettrum har ej lösts genom det framlagda förslaget. Samma gäller frågan om vaktmästarebostad. Kommittén har tänkt sig, att sådan skall anordnas i någon närliggande fastighet på andra sidan gatan.

Den ofta påpekade olägenheten med uppdelning av skolkomplexet i olika byggnader har endast delvis eliminerats.

Vad som emellertid gör en allramest betänksam, är kostnadsfrågan. I det preliminära förslag, som år 1936 framlades för Stadsfullmäktige, angavs kostnadssumman till 755.000 kronor, i vilken summa vaktmästarebostaden ingick med c:a 30.000 kronor. Således exkl. denna 725.000 kronor. Kostnaderna hava nu för motsvarande byggnad stigit till 1.338.150 kronor (med skyddsrum 1.416.150 kronor). Alltså nära fördubblats. Inför utsikten att för denna ansenliga kostnadssumma erhålla en i alla fall ofullständig läroverksbyggnad med delvis otidsenliga lokaler, en omodern och tungarbetad anläggning, dyrbar i underhåll och drift, kan man inte undgå att fråga sig, om icke läroverkets byggnadsfråga skulle gynnsammare lösas genom en nybyggnad. Förutsättningarna för en sådan lösning äro, att plats finnes tillgänglig och att byggnadskostnaderna bliva ekonomiskt försvarliga.

Platsfrågan behöver ej lägga hinder i vägen. I södra delen av Djäkneberget, i Biskopsgatans förlängning upp mot vattentornet bildar berget en platå, som utgör den vackraste byggnadsplats och som beträffande såväl läge som areal synnerligen väl lämpar sig för en läroverksbyggnad.

Djäkneberget har år 1866 av fabrikör Sundin donerats till skarpskyttekåren med villkor, att, om denna upplöstes, äganderätten skulle överflyttas på läroverket. Sedermera har skarpskyttekåren efter viss gottgörelse överflyttat

sin rätt på staden. Det kan icke vara ur vägen att i detta sammanhang erinra om nämnda donation, då ett användande av en del av Djäkneberget för en läroverksbyggnad kan anses stå i god samklang med donators vilja.

N:o 136.
Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.

Givetvis föreligga på frågans nuvarande stadium inga kostnadsuppgifter för ett nytt läroverk, men jag ber att för belysande av denna sida av ärendet få framlägga siffror och jämförande uppgifter för några på senare år byggda läroverk, nämligen det nya Brommaläroverket i Stockholm samt Kalmar och Strängnäs läroverk.

	Bromma	Kalmar	Strängnäs	Program för Västerås
Antal elever	850	700	500	750
„ platser i aulan.....	1050	690	350	900
„ klassrum	30	24	17	26
Färdigt år	1937	1933	1935	—
Kostnad	1,98 mill.	1,65 mill.	1,03 mill.	—

Med ledning av särskilt uppgifterna för Bromma, vilka avse en fullt modern skolbyggnad, uppförd för tvenne år sedan, men även av uppgifterna från Kalmar och Strängnäs, kan man approximativt fastslå byggnadskostnaden för nybyggnad i Västerås till 1,90 milj. kronor. Bromma-läroverket är c:a 10 % större än vad, som erfordras för Västerås. Å andra sidan hava byggnadskostnaderna under de senare åren något stegrats.

För en tilläggskostnad av c:a 600.000 kronor erhåller man således en ny, fullt modern skolbyggnad, motsvarande olika krav på ändamålsenlighet samt billigare i underhåll och drift än den tillbyggda. Man vinner dessutom att man har kvar det gamla byggnadskomplexet att använda för annat ändamål, varom mera nedan.

Man har påstått, att en nybyggnad skulle ytterligare förhala skolbyggnadsfrågan. Detta är knappast riktigt. Ett genomförande av tillbyggnadsförslaget torde, på grund av att det med hänsyn till skolarbetet måste ske i etapper, kräva avsevärt längre tid än uppförandet av en nybyggnad, sannolikt dubbla byggnadstiden. Den förlängda tid, som måste beräknas för ytterligare utredning för nybyggnad, torde mer än väl uppvägas av den kortare byggnadstiden.

Däremot är det påtagligt, att en tillbyggnad av gamla skolan skulle i hög grad störa och besvära skolarbetet. Med det kraftiga ingrepp i huvudbyggnadens stomme, som tillbyggnadsförslaget avser, torde det bliva omöjligt att träffa sådana anstalter, att ej kalkdamm och störande ljud tränga in och genera arbetet under lektionerna.

Huru tillgodogöra sig de gamla läroverksbyggnaderna, om en nybyggnad kommer till stånd?

Vi ha ännu frågan om kommunalförvaltningsbyggnad olöst. I Linköping, Jönköping och Kalmar har man efter nybyggnad för läroverket med lyckligt resultat apterat den gamla läroverksbyggnaden till förvaltningsbyggnad för staden.

N:o 136.

Ang. om- och tillbyggnader för h. allm. läroverket.

Vårt läroverks nuvarande byggnader kunna med fördel tillgodose det trängande behovet av tillräckliga och samlade lokaler för den kommunala förvaltningen.

Undertecknad, som här framlagt synpunkter helt avvikande från läroverkskommitténs förslag, får under åberopande av vad, som här framhållits hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta

att återremittera ärendet till läroverkskommittén med uppdrag att skyndsammast utreda nybyggnadsfrågan, samt

att uppdraga åt rådhusbyggnadskommittén att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande rörande de nuvarande läroverksbyggnadernas användande för den kommunala förvaltningen.

Västerås den 28 oktober 1938.

CARL HENNING.

N:o 137.

Drätselkammarens skrivelse ang. stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande områden m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 2 innevarande november har byggnadsnämnden med överlämnande av till ärendet hörande karta och beskrivning samt inkomna erinringar och yttranden hemställt, att stadsfullmäktige måtte antaga ett av stadsarkitekten och stadsingenjören upprättat, den 23 september 1938 dagtecknat förslag till stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla med angränsande områden samt förslag till ändring av stadsplanen för Djäkneberget och kvarteren Gertrud, Greta, Hanna, Herta, Ida, Idun, Kata, Karna, Kamilla, Kajsa, Karin, Kristina och Karola. Drätselkammaren får med anledning därav anföra.

Förslag till stadsplan och stadsplaneändringar för här berörda områden ha upprättats vid flera tillfällen under de senaste åren, innan slutgiltigt förslag nu kunnat föreläggas stadsfullmäktige. Drätselkammaren har under stadsplanearbetets gång varit i tillfälle att taga del av de vid olika tillfällen

N:o 137.
Ang. stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande områden m. m.

utarbetade förslagen och under hand gjort de erinringar mot desamma, som av förhållandena påkallats. I stort sett hava drätselkammarens synpunkter beaktats i det nu föreliggande förslaget. Det i förhållande till förslagets omfattning jämförelsevis ringa antalet erinringar, som gjorts mot detsamma, tyder även på att förslaget får anses väl avvägt. Drätselkammaren har sålunda för sin del inga erinringar att göra och får tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att antaga byggnadsnämndens föreliggande förslag till stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla med angränsande områden samt förslag till ändring av stadsplanen för Djäkneberget och kvarteren Gertrud, Greta, Hanna, Herta, Ida, Idun, Kata, Karna, Kamilla, Kajsa, Karin, Kristina och Karola; samt

att uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett efter nämndens uppdrag av stadsingenjören F. Schiött och stadsarkitekten S. Ahlbom upprättat, den 23 september 1938 dagtecknat förslag till stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla med angränsande områden samt förslag till ändring av stadsplanen för Djäkneberget och kvarteren Gertrud, Greta, Hanna, Herta, Ida, Idun, Kata, Karna, Kamilla, Kajsa, Karin, Kristina och Karola. Förslagets omfattning och närmare utformning framgår av bifogade karta och beskrivning.

Med detta förslag har byggnadsnämnden sökt bringa till lösning den sedan lång tid tillbaka aktuella frågan om uppgörande av stadsplan för de ifrågavarande områdena. Förslaget har föregåtts av tidigare förslag till styckningsplaner, två stadsplaneförslag den 2 februari och den 23 mars 1938, underhandlingar med ett flertal utav de av förslaget berörda fastighetsägarna samt demonstreringar av förslaget vid skilda tillfällen.

Stadsplaneläggningen har i hög grad försvårats därigenom att de områden, förslaget omfattar, till allra största delen redan äro bebyggda. Så långt ske kunnat har byggnadsnämnden därför sökt anpassa stadsplanen efter bestående förhållanden. Det har dock givetvis icke varit möjligt att tillmötesgå

N:o 137. *Ang. stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande områden m. m.*

samtliga fastighetsägares önskemål. Att byggnadsnämnden emellertid samtidigt med att stadsplanemässiga krav så långt möjligt varit blivit tillgodosedda även lyckats lösa stadsplanen på ett sätt som i stort sett tillfredsställer de flesta fastighetsägarna framgår därav att endast ägare till 26 utav de av förslaget berörda omkring 425 fastigheterna avgivit erinringar mot förslaget. Därjämte hava 13 fastighetsägare i särskilda yttranden uteslutande förbehållit sig rätt till ersättning vid stadsplanens genomförande i vad angår deras fastigheter samt 3 fastighetsägare haft allmänna reflexioner i anledning av stadsplaneförslaget.

Byggnadsnämnden anser sig kunna inskränka sig till att närmare bemöta endast två av de inkomna erinringarna nämligen dem från Västerås Missionsförsamling såsom ägare till stadsägan nr 651, 652, 680, och Ottilia Sund såsom ägare till stadsägan nr 763, i vad erinringen avser den å fastigheten befintliga brunnen.

Vad angår Västerås Missionsförsamlings erinran så vill byggnadsnämnden framhålla, att möjlighet finnes att anordna gångväg från stadsägan nr 651, 652, 680 norr om densamma över det för allmän plantering avsedda området.

Beträffande Ottilia Sunds erinringar angående brunnen å hennes fastighet så torde brunnen, även om densamma kommer att ligga å gatumark, kunna bibehållas och pumpledning anordnas till fastigheten.

Såväl gentemot de nu särskilt nämnda erinringarna som erinringarna i övrigt vill byggnadsnämnden framhålla att nämnden anser förslaget innebära den mest lämpliga och ändamålsenliga lösningen av stadsplanen.

Med överlämnande av karta i ärendet jämte därtill hörande beskrivning samt inkomna erinringar och yttranden får byggnadsnämnden hemställa

att stadsfullmäktige ville antaga föreliggande förslag till stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla med angränsande områden samt förslag till ändring av stadsplanen för Djäkneberget och kvarteren Gertrud, Greta. Hanna, Herta, Ida, Idun, Kata, Karna, Kamilla, Kajsa, Karin, Kristina och Karola ävensom uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa vederbörande beslut därom för fastställelse.

Västerås den 2 november 1938.

På Byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Martin Lindheimer.

N:o 137.

Ang. stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande områden m. m.

BESKRIVNING

till

förslag till stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla med angränsande områden samt förslag till ändring av stadsplanen för Djäkneberget och kvarteren Gertrud, Greta, Hanna, Herta, Ida, Idun, Kata, Karna, Kamilla, Kajsa, Karin, Karola och Kristina i Västerås.

Förslaget omfattar största delen av området Jakobsberg, området Lustigkulla, fem kvarter söder om Hammarbygatan samt av förut stadsplanelagt område Djäkneberget och kvarteren Gertrud, Greta, Hanna, Herta, Ida, Idun, Kata, Karna, Kamilla, Kajsa, Karin, Karola och Kristina.

Området Jakobsberg och kvarteret söder därom mellan Kronvägen och Solvägen blev enligt Kungl. brev den 21 december 1917 inkorporerat med Västerås stad från och med den 1 januari 1918.

Redan vid tiden för inkorporeringen voro de i förslaget ingående markområdena utom stadsplanen i huvudsak bebyggda i samma omfattning som nu.

Med hänsyn till områdets karaktär och de fastighetsvärden den befintliga bebyggelsen representerar måste stadsplaneringsarbetet till stor del bliva ett konfirmerande av befintliga förhållanden även på sådana punkter, där en rationell stadsplanering på ett tidigare stadium skulle givit en helt annan utformning av planen. På ett par punkter har emellertid mera genomgripande förändringar föreslagits, där detta med hänsyn till bebyggelsen, trafiken och avloppsförhållanden ansetts nödvändigt. Sålunda har Kronvägen i dess västra del helt omlagts i för trafiken och avloppsförhållanden lämpligare sträckning. I sitt nuvarande läge slutar Kronvägen i väster mot ett bergsparti, vilket omöjliggör en fortsättning. Då möjlighet till förbindelse med markområdena västerut måste säkerställas, har Kronvägen flyttats norrut till sådant läge att den mellan två bergspartier kan erhålla önskad fortsättning.

Götgatan har mellan Kronvägen och Drottninggatan givits en delvis ny sträckning, med hänsyn till dels bättre trafikföring, dels bättre bevarande av de naturliga terrängformationerna omkring Jakobsbergs gård, dels önskan att skapa en centralpunkt för Jakobsberg genom en mindre platsbildning.

I hörnet av Köpingsvägen och Västmannagatan samt Kristinagatan och Jakobsbergsgatan hava mera genomgripande förändringar föreslagits, dels för att skapa en rymlig fördelningsplats för trafiken från Köpingshållet i den punkt, där trafikmöjligheter finnas i alla riktningar, dels för att giva stadsdelen Jakobsberg en bekväm anslutning till det befintliga gatusystemet i den äldre delen av staden.

Infarten norrifrån över Skerike, som för närvarande i huvudsak över Skerikesbron införes i Västra Kyrkogatan, förelås i en framtid inledd på en uteslutande för trafik avsedd ny gata i östra sluttningen av Jakobsbergshöjden och Djäkneberget. I sträckningen Drottninggatan—Skenvretsgatan föreslås för denna nya väg tillsvidare ett markreservat, då anslutningen norrifrån vid Drottninggatan måste lösas i samband med ett större område norr därom, vilket ej kunnat medtagas i föreliggande förslag. För att giva en tydlig bild av den

N:o 137. *Ang. stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande områden m. m.*

nya infartsleden och dess anslutningar har i stadsplanen angivits även den sträckning, som tillsvidare är avsedd att utgöra markreservat, varvid använts beteckningar, vilka enligt den å kartan och nedan angivna beskrivningen angiva, att området icke är avsett att fastställas. I sträckningen Skenvretsgatan —Biskopsgatan föreslås den nya vägen till omedelbart fastställande med hänsyn till önskemålet att genom en körbar bro i stället för den nuvarande Skarpskyttebron erhålla förbindelse mellan områdena väster om Svartån och Norra Ringvägen, varigenom en avsevärd trafikavlastning skulle erhållas för de äldre områdena och trånga gatorna kring Domkyrkan och Stortorget.

Mileniigatan föreslås flyttad åt söder för att bereda möjlighet till utvidgning norrut av den nuvarande skoltomten. Den nya Mileniigatan föreslås förlängd österut till Djäknebergsgatans förlängning.

För större delen av det förut icke stadsplanelagda området föreslås öppen bebyggelse i två våningar, delvis med begränsat lägenhetsantal, delvis med större byggnadsenheter. För ett område längst norrut beläget i och norr om ett högt skogsområde med utsikt åt nordost och öster över Svartådalen föreslås friliggande trevåningshus.

I anslutning till den föreslagna nya infartsvägen norr om Biskopsgatan föreslås ändringar för kvarteren Hanna och Herta samt av Bryggerigatan, som i detta sammanhang föreslås ändrad till återvändsgata, varigenom en del därav lägges till industriområdena på båda sidor om densamma men med rätt för staden att där nedlägga och underhålla ledningar. Det bostadsområde i södra delen av kvarteret Herta, som i Kungl. Maj:ts beslut den 2 september 1938 undantagits från fastställelse, har med minskat våningsantal medtagits.

Det i kvarteret mellan Götgatan och Grindstuvägen väster om Drottninggatan angivna parkområdet är avsett till lekplats.

Den för del av området gällande stadsplanen har fastställts genom Kungl. brev den 14 maj 1915.

För kvarteret Greta har stadsplaneändring fastställts av Konungens Befallningshavande den 27 augusti 1932.

För kvarteret Karola har stadsplaneändring fastställts av Konungens Befallningshavande den 1 mars 1930.

För kvarteren Hanna och Herta har stadsplaneändring fastställts genom Kungl. brev den 2 september 1938.

För kvarteren Gertrud, Greta, Ida och Kata hava särskilda bestämmelser med avseende å sättet för byggnadstomternas användande fastställts genom Kungl. brev den 14 maj 1915.

För samtliga kvarter utom Gertrud, Greta, Ida, Kata, Hanna och Herta gälla provisoriska byggnadsföreskrifter fastställda genom Kungl. brev den 25 januari 1935.

Följande stadsplanebestämmelser föreslås till fastställelse med upphävande av tidigare gällande bestämmelser.

§ *1.*

Områdets användning.

Med A betecknat område får bebyggas endast för allmänt ändamål.

Med B och Ö betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål.

N:o 137.
Ang. stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande områden m. m.

Byggnadsnämnden äger dock medgiva inredning av lokaler för handel och hantverk ävensom uppförande av mindre gårdsbyggnad för mindre hantverk och dylikt samt garage för det antal motorfordon, som kan anses motsvara de å tomten boendes privata behov.

Med S betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål. Byggnadsnämnden äger dock medgiva inredning av samlingslokaler, mindre garage samt lokaler för handel och mindre hantverk.

Å med D betecknat område få anordningar ej vidtagas, som förhindra underjordiska allmänna ledningars framdragande och underhåll.

Med G betecknat område får bebyggas endast för garageändamål.

Med JB betecknat område får bebyggas endast för bryggeriändamål eller annan liknande industri av sådan karaktär, att den icke genom buller, rök, lukt eller på annat sätt kan verka störande för angränsande bostadsbebyggelse eller parkområden. Bostäder må jämväl här inredas och bostadshus här uppföras för till industriföretaget hörande personal, dock endast i den mån byggnadsnämnden för varje särskilt fall och efter hälsovårdsnämndens hörande prövar detta kunde ske utan olägenhet för de boendes hälsa och trevnad och under förutsättning att från industribebyggelsen friliggande bostadshus förlägges på ett avstånd från denna av minst 12 meter med högst två våningar och en största byggnadshöjd av 7.6 meter.

Med L betecknat område får bebyggas endast med samlingslokaler. Bostäder må dock här inredas, ehuru icke i större utsträckning än som erfordras för egendomens skötsel och bevakning.

Med T inom parentes betecknat område är avsett som reservat för framtida trafikändamål. Området är icke avsett att fastställas.

Med W betecknat område skall bevaras som vattenområde, och får utfyllning där ej företagas.

Med Wb betecknat område skall bevaras som vattenområde och får utfyllning där ej företagas. Sådant område må på bro över vattnet hållas tillgängligt för allmän gatutrafik.

Byggnadssätt. § 2.

Med S betecknat område får bebyggas endast med hus, som med varandra sammanbyggas eller förläggas i å stadsplanekartan angivna grupper.

Med Ö eller Öa betecknat område får endast bebyggas med hus, som uppföras fristående.

Med B betecknat område får bebyggas endast med hus, som uppföras fristående eller ock två med varandra sammanbyggda i tomtgräns.

Med korsprickning betecknat område får bebyggas endast med uthus, garage och dylik mindre byggnad. Sådan byggnad får dock icke uppföras med mindre byggnadsnämnden i varje särskilt fall prövar detta vara förenligt med ett prydligt och ändamålsenligt bebyggande av kvarteret.

Gård. § 3.

Med prickning betecknat område får icke bebyggas.

Å med Ö eller Öa betecknat område skola av tomts areal minst fyra femtedelar (4/5) lämnas obebyggda.

N:o 137.
Ang. stadsplan för delar av Jakobsberg och Lustigkulla samt stadsplaneändring för vissa därtill gränsande områden m. m.

Å med Öa betecknat område får byggnads bottenyta ej överstiga en areal av etthundratjugo (120) kvadratmeter. Byggnadsnämnden må dock kunna medgiva undantag härifrån, om byggnad uppföres med endast en våning eller inrymmer endast en lägenhet.

§ 4.

Byggnads läge å tomt.

Huvudbyggnad å med Ö eller Öa betecknat område skall förläggas, om dess höjd överstiger fem (5) meter, på minst sex (6) meters avstånd från grannes tomtgräns och, om byggnad är lägre, på minst fyra och en halv (4,5) meters avstånd därifrån.

Avståndet mellan boningshus å samma tomt skall vara minst tolv (12) meter, byggnadsnämnden dock obetaget att i särskilda fall medgiva undantag därifrån.

Huvudbyggnad å med Ö, Öa eller B betecknat område må, där byggnadernas minsta inbördes avstånd är genom stadsplanelinjer fixerat, förläggas närmare tomtgräns än sex meter, dock icke på mindre avstånd från tomtgräns än tre (3) meter.

§ 5.

Fönster till bonings- och arbetsrum.

Byggnad, som förlägges i gräns mot eller indraget från område, betecknat med punktprickning, får mot nämnda område förses med fönster.

§ 6.

Hushöjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad icke upföras till större höjd i meter över stadens nollplan (Stockholms slusströskel) än siffran i romben angiver.

Å med II betecknat område får, där ej annat genom å kartan angiven hushöjd bestämmes, byggnad uppföras till en höjd av högst sju och sex tiondels (7,6) meter.

§ 7.

Våningsantal.

Å med III eller II betecknat område får byggnad uppföras med högst tre (3) eller två (2) våningar.

Å områden, där särskilt våningsantal icke angivits, må efter byggnadsnämndens prövning byggnad uppföras med det antal våningar, den tillåtna hushöjden medgiver.

I byggnad får vindsbjälklagets golv ej förläggas högre än den medgivna hushöjden.

§ 8.

Antal bostadslägenheter.

Inom område betecknat med $Ö_1$ får byggnad inrymma högst en (1) bostadslägenhet.

Inom område betecknat med Öa får byggnad inrymma högst två (2) bostadslägenheter.

§ 9.

Vindsinredning.

I byggnad, som uppföres med två våningar, får vind inredas med bonings- och arbetsrum till högst en tredjedel (1/3) av vindsbottnens yta.

I byggnad, som uppföres med endast en våning, må vind helt inredas med bonings- och arbetsrum.

§ 10.

Takfall.

Tak å byggnad, som uppföres med högsta tillåtna våningsantal, får givas en lutning mot horisontalplanet av högst trettio (30) grader.

Å byggnad, som uppföres med endast en våning, må tak givas brantare lutning.

§ 11.

Byggnadsmaterial.

Å med A, J_B eller III betecknat område skall byggnad uppföras av sten.

§ 12.

Indragning av hörn å byggnad.

Med streckning betecknat område skall i höjd med angränsande gator vara tillgängligt för allmän gångtrafik, varvid den fria höjden under eventuellt utskjutande byggnadspartier ej får understiga tre och en halv (3,5) meter.

Byggnad får här ej skjuta utanför en rät linje av minst tre (3) meters längd, bildande lika stora vinklar mot vardera gatulinjen eller en böjd linje, där bågen får överskjuta nyssnämnda räta linje med högst trettio (30) centimeter.

§ 13.

Undantag.

Där byggnadsnämnden prövar sådant av arkitektoniska skäl eller eljest nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser kunna medgivas beträffande gränser mellan olika bestämmelseområden samt från vad ovan stadgats angående hushöjd, våningsantal och taklutning.

Å med punktprickning betecknat område tillhörande fastigheter med tillåten bebyggelse betecknad med B eller S, må för fastighetens behov kunna anordnas garage i en våning, där detta av byggnadsnämnden i varje särskilt fall prövas lämpligt och väl kunna inpassas i kvarterets bebyggelse i övrigt.

Västerås den 23 september 1938.

F. Schiött. *Sven Ahlbom.*

N:o 138.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändring av kvartersnamn vid Mariaberget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden har uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 2 innevarande november på anförda skäl hemställt om fullmäktiges beslut, att de områden i nordöstra delen av Mariaberget, som nu hava kvartersnamnen Maria och Malvina, icke längre skola bära kvartersnamn, samt att i stället kvartersnamnet Maria skall åsättas det område, varå Elementarläroverket för flickor nu är uppfört, och kvartersnamnet Malvina det område, till vilket nämnda läroverks gymnastikhus är förlagt.

Drätselkammaren, som icke har något att erinra emot förslaget, får tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bifalla vad byggnadsnämnden sålunda föreslagit.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt av stadsfullmäktige tidigare fattat beslut har i nordöstra delen av Mariaberget ett område åsatts kvartersnamnet Maria och ett annat kvartersnamnet Malvina. Å områdena hava förut funnits byggnader, men dessa äro numera nedrivna. Genom den av Kungl. Maj:t den 14 oktober 1938 fastställda ändringen av stadsplanen för bland annat Mariaberget har bestämts att ifrågavarande kvartersområden skola ingå i Mariaberget och att de icke få bebyggas. Under sådana omständigheter synas skäl ej föreligga för att områdena längre skola hava särskilda kvartersnamn. De nämnda namnen kunna i stället med fördel överflyttas på två andra områden å Mariaberget, vilka enligt förutnämnda stadsplan må bebyggas och vilka sakna namn, nämligen de områden, å vilka Elementarläroverket för flickor och det till detta hörande gymnastikhuset äro uppförda.

Byggnadsnämnden får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att de områden, vilka nu hava kvartersnamnen Maria och Malvina, icke längre skola bära kvartersnamn, samt

att i stället kvartersnamnet Maria åsättes det område, varå Elementarläroverket för flickor nu är uppfört, och kvartersnamnet Malvina det område, till vilket detta läroverks gymnastikhus är förlagt.

N:o 138. *Ang. ändring av kvartersnamn vid Mariaberget.*

Västerås den 2 november 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Martin Lindheimer.

N:o 139.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till råttutrotning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna bifogade framställning från hälsovårdsnämnden om anslag till bestridande av stadens andel i kostnaderna för en allmän råttutrotning inom stadens centrala delar under innevarande år samt, med tillstyrkande av bifall till framställningen, hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för ändamålet ställa till hälsovårdsnämndens förfogande ett förslagsanslag om 1.000 kronor att utgå av det i årets stat upptagna förslagsanslaget för oförutsedda utgifter.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

N:o 139.
Ang. anslag till rått-utrotning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt hälsovårdsstadgans bestämmelser åligger det hälsovårdsnämnd att, där så prövas av behovet påkallat och särskilda omständigheter ej till annat föranleda, meddela föreskrift om vidtagande av erforderliga åtgärder för utrotande av råttor och möss.

I Västerås har det icke sedan år 1931 verkställts någon allmän råttutrotning.

På grund av riklig förekomst av råttor inom stadens centrala delar har hälsovårdsnämnden funnit, att behovet av en allmän utrotning av råttor nu är påkallat inom denna del av staden, för vilken utrotning det genom hälsovårdsnämndens försorg kommer att uppgöras en särskild plan.

Nämnden har ansett det vara lämpligt, att kostnaderna för en systematisk råttutrotning fördelas lika mellan staden och fastighetsägarna såsom skett i en del andra städer.

Enligt verkställd beräkning skulle kostnaderna enligt nämnda fördelning av desamma för stadens vidkommande uppgå till ungefär 1.000 kronor.

På grund av vad ovan anförts får hälsovårdsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta,

att till hälsovårdsnämndens förfogande ställa ett förslagsanslag å 1.000 kronor till bestridande av stadens andel uti kostnaderna för verkställandet av en allmän råttutrotning inom stadens centrala delar under innevarande år.

Västerås den 17 oktober 1938.

För hälsovårdsnämnden:

THORWALD BERGQUIST.

O. Lundvall.

N:o 140.

Drätselkammarens skrivelse ang. gäldande av anslag till en bokföringsmaskin för tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 24 februari innevarande år beviljat anslag med 6.975 kronor för inköp av en bokföringsmaskin till tekniska verken samt uppdragit åt drätselkammaren att sedermera inkomma med för-

N:o 140.

Ang. gäldande av anslag till en bokföringsmaskin för tekniska verken.

slag till slutlig täckning av beloppet, har vatten- och gasverksstyrelsen i skrivelse till drätselkammaren föreslagit, att beloppet ifråga måtte täckas av 1938 års inkomster vid verken, vilket syntes kunna ske utan att årets beräknade vinst skulle komma att minskas.

Drätselkammaren, som anser formellt riktigast, att kostnaden för bokföringsmaskinen ingår som utgift i verkens räkenskaper för innevarande år, får med anledning härav föreslå stadsfullmäktige besluta

> *att* det av stadsfullmäktige den 24 februari 1938 beviljade anslaget om 6.975 kronor för inköp av en bokföringsmaskin till tekniska verken täckes på så sätt, att kostnaden må belasta verkens utgifter för år 1938.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vid sammanträdet den 24 februari i år beviljade stadsfullmäktige anslag till en bokföringsmaskin vid tekniska verken med 6.975 kr. Drätselkammaren erhöll samtidigt i uppdrag att sedermera ingiva förslag till stadsfullmäktige rörande på vad sätt denna utgift skulle gäldas. Med anledning härav tillåter sig vatten- och gasverksstyrelsen föreslå, att beloppet täckes av 1938 års inkomster vid verken, vilket synes kunna ske utan att den beräknade vinsten minskas.

Västerås den 31 oktober 1938.

För vatten- och gasverksstyrelsen:

O. M. HELLBLOM,

v. ordförande.

Gerh. Geston.

N:o 141.

Drätselkammarens skrivelse ang. nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid Malma.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med förmälan att lantarbetarbostäderna vid Malma äro i sådant skick, att en del av dem måste ersättas med ett nytt bostadshus och andra undergå en fullständig renovering, har lantegendomsnämnden uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 18 nästlidne oktober hemställt om ett förslagsanslag av 30.000 kronor för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande nybyggnads- och reparationsarbeten.

Drätselkammaren, som förehaft ifrågavarande ärende till förberedande behandling, får tillstyrka framställningen och hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för uppförande av en ny lantarbetarbostad vid Malma och reparation av därstädes befintliga bostadshus i enlighet med lantegendomsnämndens förslag ställa till nämndens förfogande ett förslagsanslag å 30.000 kronor; samt

att bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet ifråga, vilket skall bliva föremål för slutlig täckning efter förslag av drätselkammaren i samband med framläggandet av budgeten för nästkommande år.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På framställning av lantegendomsnämnden beslöto stadsfullmäktige den 30 juni i år att för försättande av stadens lantarbetarebostäder i avtalsenligt skick till lantegendomsnämndens förfogande ställa ett anslag å förslagsvis

N:o 141.
Ang. nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid Malma.

25.000 kronor. Nämnda summa har nämnden tänkt sig använda för uppförande av en ny lantarbetarbostad vid Nordanby, då nämnden ämnar lägga jordbruket vid Kristiansborg i sambruk med det vid Nordanby. Med utgångspunkt från kostnaderna för uppförande av lantarbetarbostad vid Bjärby torde hela det av stadsfullmäktige beslutade anslaget å 25.000 kronor komma att tagas i anspråk för uppförande av ny lantarbetarbostad vid Nordanby.

Nämnden har emellertid funnit, att det även är trängande behov av att sätta lantarbetarbostäderna vid Malma i sådant skick, att de kunna motsvara de krav, som man enligt nutida uppfattning måste ställa å bostäder. En del av bostäderna vid Malma äro av sådan beskaffenhet, att de icke lämpa sig för reparation, medan andra åter torde efter omfattande renovering kunna försättas i gott skick. Nämnden föreslår att såsom ersättning för de sämsta bostäderna låta uppföra ett nytt bostadshus för två eller tre familjer och att låta övriga bostadshus genomgå fullständig renovering. Enligt verkställda preliminära beräkningar torde kostnaderna härför belöpa sig på ungefär 30.000 kronor.

På grund av vad ovan anförts får lantegendomsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för uppförande av en ny lantarbetarbostad vid Malma och reparation av därstädes befintliga bostadshus, vilka icke komma att ersättas av nybyggnad, till lantegendomsnämndens förfogande ställa ett förslagsanslag å 30.000 kronor.

Västerås den 18 oktober 1938.

För lantegendomsnämnden:

HENRIK WELIN-BERGER.

O. Lundvall.

N:o 142.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag för nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid Bjärby.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 25 november 1937 lämnat lantegendomsnämnden ett anslag å 22.500 kronor för uppförande av nya arbetarbostäder vid Bjärby, reparation av gårdens huvudbyggnad och torpet vid Sör-

N:o 142. *Ang. tilläggsanslag för nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid Bjärby.*

ängen, har nämnden i skrivelse den 18 nästlidne oktober anmält, att anslaget överskridits med inalles 5.565 kronor samt lämnat en redogörelse för anledningarna härtill ävensom hemställt om tilläggsanslag å nyssnämnda belopp.

Drätselkammaren får med anledning härav föreslå stadsfullmäktige besluta

att för täckande av uppkommen brist i det av stadsfullmäktige tidigare beviljade anslaget å 22.500 kronor till uppförande av nybyggnad för lantarbetarbostäder vid Bjärby m. m. lämna lantegendomsnämnden ett tilläggsanslag av 5.565 kronor; samt

att bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet, vilket skall bliva föremål för slutlig täckning efter förslag av drätselkammaren i samband med framläggandet av budgeten för nästkommande år.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 25 november 1937 beslöto stadsfullmäktige i enlighet med lantegendomsnämndens förslag att till nämndens förfogande ställa ett anslag å 22.500 kronor för uppförande av en nybyggnad för arbetarbostäder vid Bjärby, reparation av gårdens huvudbyggnad och torpet vid Sörängen.

I sitt förslag till användning av ovannämnda anslag hade nämnden beräknat kostnaderna för uppförandet av ett nytt bostadshus vid Bjärby till 18.000 kronor, för reparation av huvudbyggnaden därstädes (s. k. Vita huset) till 1.000 kronor och för reparation av torpet vid Sörängen till 3.500 kronor.

Den beräknade kostnaden för nya lantarbetarebostaden vid Bjärby visade sig icke kunna hållas. Sedan lantegendomsnämnden infordrat anbud, antog nämnden ett anbud å 20.875 kronor. Kostnaderna för ritningar uppgingo till 400 kronor. Enär den först tilltänkta byggnadsplatsen måste överges, blev det nödvändigt att låta uppföra ny vedbod och nytt svinhus; kostnaderna härför belöpte sig å 2.700 kronor. Dessutom tillkom kostnaderna för vatten- och avloppsledning 600 kronor. Sammanlagda kostnaderna för den nya lantarbetarbostaden uppgå alltså till 24.575 kronor, vadan bristen uti det beräknade anslaget uppgår till 6.575 kronor.

Vid nyutarrendering av Bjärby bestämdes i arrendekontraktet, att det

s. k. Vita huset skulle ställas till arrendatorns förfogande med villkor, att arrendatorn skulle vidmakthålla fastigheten. Det för denna fastighet beräknade reparationsanslaget. 1.000 kronor, behövde alltså icke tagas i anspråk för sitt ändamål. N:o 142. *Ang. tilläggsanslag för nybyggnad och reparation av lantarbetarebostäder vid Bjärby.*

Reparationerna av torpet vid Sörängen hava uppgått till 3.490 kronor mot beräknade 3.500 kronor.

Bristen uti det av stadsfullmäktige den 25 november 1937 beslutade anslaget uppgår alltså inalles till 5.565 kronor.

På grund av vad ovan anförts får lantegendomsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att för täckande av uppkommen brist i det av stadsfullmäktige beviljade anslaget å 22.500 kronor till uppförande av nybyggnad för lantarbetarbostäder vid Bjärby m. m. ställa ett belopp av 5.565 kronor till lantegendomsnämndens förfogande.

Västerås den 18 oktober 1938.

För lantegendomsnämnden:

HENRIK WELIN-BERGER.

O. Lundvall.

N:o 143.

Drätselkammarens anslag till diverse byggnadskostnader m. m. vid Bjärby.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 18 nästlidne oktober har lantegendomsnämnden på i skrivelsen anförda skäl hemställt om ett anslag å 6.300 kronor till anläggande av vattenledning till arrendatorsbostad och ladugård samt avloppsledning från och värmeledningsinstallation uti arrendatorsbostaden vid Bjärby, till ersättning åt arrendatorn enligt syneutlåtande samt stadens del av kostnaden för synen, till förstärkningsarbeten å ladugården vid Bjärby samt till upptagande av en brunn jämte anordnande av vattenledning och pump vid Sörängen.

Drätselkammaren får för sin del tillstyrka framställningen och hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

N:o 143.
Ang. anslag till diverse byggnadskostnader m. m. vid Bjärby.

att till bestridande av de i lantegendomsnämndens skrivelse omförmälda kostnaderna ställa till nämndens förfogande ett anslag av 6 300 kronor; samt

att bemyndiga drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera beloppet, vilket skall bliva föremål för slutlig täckning efter förslag av drätselkammaren i samband med framläggandet av budgeten för nästkommande år.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enär arrendatorn av Bjärby klagat över, att brunnen, som låge i närheten av ladugården, vid riklig nederbörd förorenats, så att man icke kunnat använda sig av vattnet i densamma, beslöt nämnden att i samband med uppförande av ny arbetarbostad från en befintlig borrbrunn låta framdraga en vattenledning till arbetarbostaden, ladugården och arrendatorbostaden jämte avloppsledning från arbetar- och arrendatorsbostäderna under villkor att arrendatorn utförde arbetet medan staden bekostade materielen. Kostnaderna för stadens del belöpte sig å 1.600 kronor, varav 1.000 föllo å arrendatorsbostaden och ladugården.

Vid till- och avträdessyn å Bjärby konstaterades, att arrendatorn enligt synenämndens protokoll hade ett tiligodohavande å 1.375 kronor 15 öre. Härtill kommer stadens andel i kostnaderna för syneförrättningen 200 kronor.

Arrendatorn å Bjärby har vid såväl tidigare syn som den nu senast hållna fritagits från varje ansvar för ladugårdens felaktiga konstruktion. Vid företagen besiktning på ort och ställe har nämnden efter samråd med byggnadssakkunnig person ansett det vara erforderligt att verkställa vissa förstärkningsarbeten å nämnda ladugård. Dessa arbeten hava kostnadsberäknats till 1.500 kronor.

Utom de vid till- och avträdessynen å Bjärby i syneinstrumentet fastställda bristerna hade arrendatorn gjort anspråk på att av staden erhålla gottgörelse för minskad avkastning p ågrund av dålig hävd av jorden vid arrendatorns tillträde 1932 å tillhopa 2.493 kronor 94 öre. Vid uppgörelse med arrendatorn angående detta fordringsanspråk, har arrendatorn genom skriftlig förbindelse förbundit sig att avstå från nämnda fordran; därest staden läte

N:o 143.
Ang. anslag till diverse byggnadskostnader m. m. vid Bjärby.

installera värmeanläggning i arrendatorsbostaden. Med hänsyn till att slippa tvista om det av arrendatorn framställda kravet, har det synts lantegendomsnämnden lämpligt att medgiva arrendatorn att få å nämndens bekostnad inlägga värmeledning i arrendatorsbostaden mot att han avstode från sin förmenta fordran; värmeanläggningen kommer att förhöja byggnadens värde och då det kan anses vara skäligt, att arrendatorn har samma möjligheter för uppvärmning som lantarbetarna, har nämnden velat ingå å denna form av uppgörelse. Enligt infordrat anbud skulle kostnaden för värmeanläggning utgöra 1.425 kronor..

Vid Sörängen har det konstaterats, att brunnen icke håller tillräckligt med vatten och dessutom vid riklig nederbörd förorenas av tillströmmande dagvatten. Med anledning härav anser nämnden, att det föreligger behov av att ny brunn anlägges vid Sörängen samt att en ledning från brunnen drages till en pump, som skulle placeras vid bostadshuset. Kostnaden härför har beräknats till 800 kronor.

På grund av vad ovan anförts får lantegendomsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta,

att dels till bestridande av kostnaderna för vattenledning till arrendatorsbostaden och ladugården samt avloppsledning från och värmeledningsinstallation uti arrendatorsbostaden vid Bjärby, dels till ersättning åt arrendatorn å Bjärby för dennes tillgodohavande enligt syneutlåtande, dels till gäldande av stadens kostnader för syn å Bjärby, dels till vissa förstärkningsarbeten å ladugården vid Bjärby och dels till upptagande av en brunn jämte anordnande av vattenledning och pump vid Sörängen till lantegendomsnämndens förfogande ställa ett anslag å 6.300 kronor.

Västerås den 18 oktober 1938.

För lantegendomsnämnden:

HENRIK WELIN-BERGER.

O. Lundvall.

N:o 144.

Drätselkammarens skrivelse ang. nya elektriska ledningar och transformatorutbyggnader för djuphamnen och Västra Förstaden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och gasverksstyrelsen har i skrivelse till stadsfullmäktige av den 1 innevarande november hemställt om ett anslag å 110.500 kronor av lånemedel för nedläggande av ny högspänningsjordkabel till djuphamnen, en förbindelsekabel mellan transformatorstationerna vid Stohagsvägen och norra änden av Ragvaldsbacke samt utbyggnad av transformatorstationerna vid djuphamnen och Stohagsvägen jämte ställverket i elektricitetsverket. Uti skrivelsen har utförligt redogjorts för de förhållanden, som nödvändiggöra ifrågavarande arbeten, varjämte sträckningen av den föreslagna jordkabeln angivits.

Drätselkammaren får efter förberedande behandling av ifrågavarande ärende tillstyrka framställningen och sålunda hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för utförande av de i vatten- och gasverksstyrelsens skrivelse omförmälda arbeten ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 110.500 kronor att utgå av lånemedel och i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel; samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om rätt för staden att täcka ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och gasverksstyrelsen får härmed framlägga förslag till nedläggning av en ny jordkabel för högspänning till djuphamnen, förbindelsekabel mel-

N:o 144.
Ang. nya elektriska ledningar och transformatorutbyggnader för djuphamnen och Västra Förstaden.

lan transformatorstationerna vid Stohagsvägen och norra änden av Ragvaldsbacke samt utökning av transformatoranläggningen i stationen vid djuphamnen jämte erforderlig tillbyggnad av ställverket i elektricitetsverket och en mindre utökning av apparatanläggningen i transformatorstationen vid Stohagsvägen.

Djuphamnen och Västra förstaden matas för närvarande genom en högspänningskabel, som utgår från elektricitetsverket och har en area av 3×50 i sträckningen till transformatorstationen vid Ragvaldsbacke och därefter 3×25 kvmm. till djuphamnen. Denna kabel, som anlades år 1927, är nu överbelastad, vilket också är fallet med transformatorstationen vid djuphamnen. År 1927 motsvarade anslutningen vid djuphamnen 185 hkr., men 10 år senare hade den ökat till ej mindre än 1.030 hkr. och på samma sätt förhåller det sig med belastningsökningen inom Västra förstaden. Inom den närmaste tiden har man att emotse ytterligare belastning från djuphamnens krananläggningar, vartill kommer den fortlöpande allmänna ökningen av belastningen ej blott vid djuphamnen utan också inom de närmast belägna områden, som matas från djuphamnens transformatorstation, samt Västra förstaden. Bland annat kommer ett kraftbelopp av c:a 130 hkr. att erfordras vid anläggningar, som nu äro under utförande invid djuphamnen för två oljefirmor.

Djuphamnens transformatorstation är utrustad med två transformatorer, den ena för 500 och den andra för 70 kVA. Den senare skulle utbytas mot en på 500 kVA, varjämte en mindre transformator på 30 kVA skulle uppställas för tillgodoseende av belysningen. Det för centrala staden befintliga ställverket i elektricitetsverket måste utökas med två fack jämte oljebrytare och andra apparater och i transformatorstationen vid Stohagsvägen skulle inbyggas ett kapslat ställverk.

Den nya jordkabeln med arean 3×150 kvmm skall stå i direkt förbindelse med Statens kraftverk. Kabel finnes dock redan anlagd mellan detta och stadens nya reningsverk, som sålunda bliver utgångspunkten för den nu planerade kabeln, vars sträckning bliver Kungsängen, Södra Esplanaden, Vasaparken till elektricitetsverket, vidare genom Vasaparken, Hamngatan, norra sidan utefter järnvägen, genom Parkvägen, Eriksgatan, Stohags- och Djuphamnsvägarna. Kostnaderna för hela anläggningen äro beräknade till 110.500 kronor. Efter utbyggnad med den här föreslagna kabeln kan verket tillgodose en omkring 3 gånger så stor anslutning som den nuvarande.

I detta sammanhang vill styrelsen meddela, att matning av växelström till norra delarna av staden ävensom till Jakobsberg samt Lundby och S:t Ilians socknar sker genom en från Statens kraftverk utgående kabel, som i sträckningen kraftverket, Loviseberg och Keijsers fabrik vid Norra Ringvägen har en area av 3×35 och mellan sistnämnda punkt och Jakobsberg 3×10 kvmm. samt att även denna kabel är hårt belastad och inom den närmaste tiden måste förstärkas. Den nya kabeln bör då framdragas till stationen vid Ragvaldsbacke för att därigenom bereda tillfälle till matning från två håll och en jämnare fördelning av belastningarna.

Då nuvarande anläggningar äro otillräckliga för att kunna tillgodose behovet av elektrisk energi vid djuphamnen och Västra förstaden hemställer vatten- och gasverksstyrelsen,

N:o 144.
Ang. nya elektriska ledningar och transformatorutbyggnader för djuphamnen och Västra Förstaden.

att stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett anslag av 110 500 kr. för anläggande av en högspänningsjordkabel av 3×150 mm. dimension i angiven sträckning till djuphamnen med utgångspunkt vid stadens nya reningsverk å Kungsängen ävensom en förbindelsekabel mellan transformatorstationen vid Stohagsvägen och norra änden av Ragvaldsbacke samt utbyggnad av transformatorstationerna vid djuphamnen och Stohagsvägen jämte ställverket i elektricitetsverket på sätt i det föregående anförts.

Västerås den 1 november 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

O. M. HELLBLOM,

v. ordf.

Gerh. Geston.

N:o 145.

Drätselkammarens skrivelse ang. ny transformatorstation å Jakobsberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till att den nuvarande transformatorstationen vid Drottninggatan inom Jakobsberg icke är tillräcklig för att tillhandahålla byggnadsområdet elektrisk ström av exakt spänning har vatten- och gasverksstyrelsen uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 1 innevarande november anhållit om ett anslag av lånemedel om 12.900 kronor för anläggande av en ny underjordisk transformatorstation i Kronvägen med tillhörande ledningar ävensom utbyggnad av apparatanläggningen i den nuvarande stationen.

Drätselkammaren har förberedelsevis behandlat ärendet och tillstyrker för sin del framställningen, varvid kammaren förutsätter, att vid den nya transformatorstationens anläggande vederbörlig hänsyn tages till det förslag till stadsplan för Jakobsberg, som är avsett att föreläggas stadsfullmäktige för godkännande. Drätselkammaren hemställer sålunda, att stadsfullmäktige ville besluta

att för anläggande på sätt vatten- och gasverksstyrelsen föreslagit av en ny underjordisk transformatorstation i Kronvägen med tillhörande ledningar och utbyggnad av apparaturen i nuvarande transformatorstationen ställa till styrelsens förfogande ett anslag av 12.900 kronor att utgå av lånemedel och i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel; samt

N:o 145. *Ang. ny transformatorstation å Jakobsberg.*

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om rätt för staden att täcka ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Inom Jakobsberg finnes för närvarande endast en transformatorstation, belägen vid Drottninggatan. Denna station på 100 kVA är numera fullbelastad. Som bekant omfattar Jakobsberg ett vidsträckt område, som delvis äger tät bebyggelse. För att kunna tillhandahålla elektrisk ström av exakt spänning bliver det nödvändigt att anlägga ännu en transformatorstation för 100 kVA, som skulle placeras vid Kronvägen, nära Götgatan, där lämplig plats kan beredas. Liksom föregående stationer skulle även denna förläggas under jord, med användande av en isolerad plåtcylinder. Kostnaderna för stationen med tillhörande ledningar ävensom en del utbyggnader i gamla stationen äro beräknade till 12.900 kronor.

På grund av det anförda hemställer styrelsen,

att stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett anslag av 12.900 kr. till anläggande dels av en underjordisk transformatorstation för 100 kVA i Kronvägen och dels diverse för stationens inkoppling till ledningsnätet erforderliga ledningar ävensom utbygg-

N:o 145.
Ang. ny transformatorstation å Jakobsberg.

nad av apparatanläggningen i den nuvarande stationen.

Västerås den 1 november 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

O. M. HELLBLOM,

v. ordf.

Gerh. Geston.

N:o 146.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag för utbyggnad av gasverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige tidigare beviljat ett anslag av lånemedel å 197.000 kronor för utökning av gasverkets ugnsystem med tillhörande byggnader, har vatten- och gasverksstyrelsen uti här bifogade skrivelse hemställt om ett tilläggsanslag å 9.000 kronor för anordnande av större utrymmen uti de ännu icke uppförda byggnaderna för arbetspersonal och verkstad.

Drätselkammaren tillstyrker för sin del framställningen och hemställer, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för ändamålet ställa till vatten- och gasverksstyrelsens förfogande ett tilläggsanslag å 9.000 kronor att utgå av lånemedel och i mån av behov förskotteras av tillgängliga medel; samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om rätt för staden att täcka ifrågavarande utgift genom upptagande av amorteringslån.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 146.

Ang. tilläggsanslag för utbyggnad av gasverket.

För utökning av gasverkets ugnssystem med tillhörande byggnader för arbetspersonal och verkstad m. m. beviljade stadsfullmäktige år 1936 ett anslag av 197.000 kronor att utgå av lånemedel. Ugnsutbyggnaden med en därtill hörande bunkeranläggning är sedan någon tid tillbaka färdig och även tagen i bruk. Däremot återstår utförandet av övriga anläggningar. Vid upprättande av detaljritningar för dessa har det visat sig önskvärt att ordna med större utrymmen än som från början var tänkt, särskilt med avseende på omklädnings-, bad- och matrum för arbetspersonalen. Men även för verkstaden bör större utrymme beredas, enär denna på grund av sitt nära läge till reningsverket bör kunna tjäna även för detta verk.

Enligt nu upprättade förslag och ritningar erfordras ett tilläggsanslag av 9.000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer styrelsen,

att stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett tilläggsanslag av 9.000 kronor till byggnad för arbetspersonal och verkstad m. m. vid gasverket.

Västerås den 1 november 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

O. M. HELLBLOM,
v. ordf.

Gerh. Geston.

N:o 147.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffning av en del inventarier för tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 7 innevarande november har vatten- och gasverksstyrelsen framlagt förslag till en del nyanskaffningar vid tekniska verken och i sådant hänseende äskat medel för inköp av dels en mekanisk stege för gatubelysningen, dels en ny lastbil och en ny skåpbil, dels slutligen en slamsugningstank för tömmande av gatubrunnarna i staden. Sammanlagda kostnaden för dessa nyanskaffningar har beräknats till 15.000 kronor och har föreslagits uppdelad på verkens drift och nyanläggningar med lika andelar under ett vart av åren 1938, 1939 och 1940.

N:o 147.
Ang. anskaffning av en del inventarier för tekniska verken.

Drätselkammaren finner samtliga föreslagna nyanskaffningar väl motiverade och har ingen erinran att göra annat än mot den föreslagna finansieringen, där kammaren anser oriktigt att taga i anspråk årets vinstmedel, vilka ännu icke äro till beloppet kända. En uppdelning enligt styrelsens förslag på åren 1939, 1940 och 1941 vill drätselkammaren däremot tillstyrka.

Drätselkammaren hemställer sålunda, att stadsfullmäktige ville besluta

att för bestridande av kostnaden för de i vatten- och gasverksstyrelsens skrivelse omförmälda nyanskaffningarna ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 15.000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel och slutligt täckas genom att uppdelas på verkens drift och nyanläggningar och med lika andelar påföras dessa konti under ett vart av åren 1939, 1940 och 1941.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och gasverksstyrelsen får härmed framlägga förslag rörande en del nyanskaffningar vid tekniska verken.

För tillsyn av elektriska gatubelysningen, som numera omfattar cirka 1 000 lampor, användes en stegvagn, utrustad med 2 järnskodda kärrhjul och avsedd att skjutas för hand samt fordrar en betjäning av 2 man. Detta transportmedel går för långsamt och ställer sig för dyrt. Numera finnas mekaniska förlängningsstegar, som monteras på ett bilflak. Denna anordning, vid vilken samma man kan sköta såväl bil som stege, medför stor tidsbesparing och hindrar i minsta möjliga mån gatutrafiken. Kostnaden för en mekanisk stege belöper sig på 850 kronor.

Verkens lastbil som anskaffades 1931 och numera är så pass använd, att den ej mer lämpar sig för tung trafik, kan dock fortfarande användas för nyssnämnda mekaniska förlängningsstege, vilken sålunda skulle apteras på denna bil. I stället för den gamla bilen skulle en ny lastbil anskaffas och är kostnaden för en dylik beräknad till 4.500 kronor.

En för elektricitetsverket år 1932 anskaffad skåpbil är numera i ett sådant skick, att den kräver stora underhållskostnader. Densamma bör utbytas mot en ny bil. Mellanavgiften är beräknad till 3.950 kronor.

I stadens gator uppsatta rännstensbrunnar, avsedda för regnvatten, måste

N:o 147.
Ang. anskaffning av en del inventarier för tekniska verken.

med korta mellanrum tömmas från sand, gatsmuts och löv etc., som regnvattnet spolar med i dem. Tömningen av brunnarna sker för hand genom en för detta ändamål konstruerad skopa och innehållet uppsamlas i en behållare, placerad på en 2-hjulig hästkärra. I stället för detta tillvägagångssätt använder man sig numera av en s. k. slamsugningstank, som kan placeras på en vanlig lastbil och är utrustad med en av en motor driven rotationskompressor. Uppsugningen av innehållet i brunnen sker genom ett rör som sänkes ned i densamma. Kapaciteten per dag motsvarar 90 till 130 brunnar mot nu endast omkring 35 st. Tanken, som är försedd med en på gångjärn svängbar bakgavel, kan givas en lutande ställning i och för bekväm och hastig tömning vilken också kan verkställas genom rotationspumpen. Från en i tanken inbyggd vattenbehållare kunna brunnarna också spolas. Tanken kan givetvis också användas för tömning av brunnar och behållare för andra ändamål. Intresse föreligger också från enskilda företag att vid tillfällen få hyra densamma. Anskaffningskostnaden för en dylik tank belöper sig på 5 700 kronor. Upprättade kalkyler utvisa att densamma medför en årlig besparing av cirka 2.000 kronor.

Här berörda anskaffningar belöpa sig tillsammans på 15.000 kronor. Dylika kostnader pläga föras dels på verkens drift och dels på nyanläggningar samt fördelas t. ex. på 3 år. Början bör ske redan innevarande år, vilket torde kunna göras utan att rubba beräknad vinst.

Under åberopande av det här anförda hemställer styrelsen,

att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag av 15.000 kronor för inköp av en mekanisk stege för gatubelysningen, en lastbil och en skåpbil jämte en slamsugningstank samt besluta, att kostnaderna skola uppdelas på verkens drift och nyanläggningar med lika andelar på vartdera av åren 1938, 1939 och 1940.

Västerås den 7 november 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

O. M. HELLBLOM,

v. ordf.

Gerh. Geston.

N:o 148.

Drätselkammarens skrivelse ang. höjning av arvodet för kassören vid köttbesiktningsbyrån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige vid behandlingen av budgeten för år 1938 till lönenämnden remitterat frågan om höjning av arvodet till kassören vid köttbesiktningsbyrån från 1.000 till 1.200 kronor samt hälsovårdsnämnden jämväl i sitt statförslag för 1939 upptagit sistnämnda belopp, har lönenämnden i skrivelse till stadsfullmäktige av den 2 innevarande november föreslagit fullmäktige, att tillerkänna kassören vid köttbesiktningsbyrån ett årligt arvode av 1.200 kronor att utgå retroaktivt från den 1 januari 1938.

Drätselkammaren får, efter att hava tagit del av lönenämndens förslag, hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla vad lönenämnden föreslagit; samt

att arvodesförhöjningen för innevarande år, 200 kronor, skall utgå av årets förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid uppgörande av budget för år 1938 hade hälsovårdsnämnden föreslagit en höjning av det till kassören vid köttbesiktningsbyrån utgående arvodet med 200 kronor, eller från 1.000 kronor till 1.200 kronor. Vid budgetens behandling den 20 december 1937 beslöto stadsfullmäktige remittera denna fråga till lönenämnden för yttrande, och skulle i avbidan på slutlig prövning av frågan arvodet för år 1938 upptagas utan berörda höjning av 200 kronor. Uti sitt förslag till stat för 1939 har hälsovårdsnämnden likaledes upptagit ett till 1.200 kronor förhöjt arvode till kassören, under hänvisning till att arbetets art och omfattning syntes hälsovårdsnämnden motivera den föreslagna höjningen.

N:o 148.
Ang. höjning av arvodet för kassören vid köttbesiktningsbyrån.

Arvodet till kassören vid köttbesiktningsbyrån, som tidigare utgjort 2.800 kronor, sänktes i 1935 års budget till 1.000 kronor med anledning av det minskade arbetet, som å stadens köttbesiktningsbyrå uppkom genom att Andelsslakteriet började sin verksamhet. Givetvis har kassören numera betydligt lindrigare arbete än tidigare, men minskningen i arbetsbördan står icke i direkt proportion till nedgången i antalet besiktigade djurkroppar. Det synes därför lönenämnden skäligt, att arvodet till kassören bestämmes till 1.200 kronor, samt att han får åtnjuta detta arvode jämväl under 1938.

Lönenämnden får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att tillerkänna kassören vid köttbesiktningsbyrån ett årligt arvode av 1.200 kronor att utgå retroaktivt från den 1 januari 1938.

Västerås den 2 november 1938.

För lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

Thjelvar Hedberg.

N:o 149.

Drätselkammarens skrivelse ang. provisorisk löneförbättring för en del lärare vid tekniska skolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av att den hos lönenämnden anhängiga frågan om reglering av avlönings- och pensionsförmåner för vissa lärare vid stadens skolor för yrkesundervisning ännu icke kunnat föreläggas stadsfullmäktige för definitivt beslut, har styrelsen för yrkesskolorna uti skrivelse till lönenämnden av den 14 nästlidne oktober hemställt, att lönenämnden ville föreslå en provisorisk löneförhöjning att tillämpas retroaktivt från den 1 januari 1938. Lönenämnden har med anledning härav yttrat sig i skrivelse till stadsfullmäktige av den 2 innevarande november och däri, med hänsyn till ett av nämnden tidigare under utredningens gång preliminärt fattat beslut angående inplacering av ifrågavarande befattningshavare i stadens lönestat, hemställt, att stadsfullmäktige ville tillerkänna de av den blivande regleringen berörda lärarna, nämligen ingenjörerna Sigfrieds, Bäckström och Centervall samt slöjdläraren Carlsson, vissa i skrivelsen närmare angivna lönetillägg att utgå tills vidare under år

N:o 149. *Ang. provisorisk löneförbättring för en del lärare vid tekniska skolan.*

1939. Nämnden har tillika på anförda skäl hemställt, att retroaktiv beräkning skall äga rum från den 1 oktober 1938.

Drätselkammaren finner med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst skäligt, att ifrågavarande lärare komma i åtnjutande av de av lönenämnden föreslagna provisoriska avlöningsförbättringarna. Med retroaktiv beräkning från den 1 oktober 1938 skulle för ändamålet erfordras ett tilläggsanslag av 1.017 kronor 75 öre för innevarande år.

Drätselkammaren hemställer sålunda att stadsfullmäktige måtte besluta

att bifalla lönenämndens förslag i ärendet; samt

att till täckande av kostnaderna för lönetilläggen under innevarande år anvisa ett belopp av 1 017 kronor 75 öre av årets förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning har uti en den 14 nästlidne oktober dagtecknad, till lönenämnden ställd skrivelse, vilken här bifogas, föreslagit, att nu utgående löner till vissa lärare vid yrkesskolorna måtte med retroaktiv verkan från den 1 januari 1938 provisoriskt höjas till vissa i skrivelsen angivna belopp.

Lönenämnden får med anledning härav anföra. Alltsedan 1936 har lönenämnden haft under behandling frågan om reglering av vissa lärartjänster vid stadens skolor för yrkesundervisning. Omfattande utredningar hava givit vid handen, att fyra ordinarie lärarbefattningar böra inrättas, nämligen dels en befattning, huvudsakligen avseende undervisning vid lärlingsskolans kurser för inträdessökande till teknisk fackskola och vid yrkesskolans kurser i elektroteknik och kurser för elektriska installatörer, dels två lärarbefattningar, huvudsakligen avseende undervisning vid lärlingsskolans avdelning och kurser för hantverk och industri och förberedande kurser för inträdessökande till teknisk fackskola, vid verkstadsskolan för elektromekaniker och i begränsad utsträckning vid yrkesskolans kurser och dels en lärarbefattning, huvudsakligen avseende undervisning vid verkstadsskolan för snickare. Ifrågavarande befattningar uppehållas för närvarande, den förstnämnda av ingenjör Sigfrieds mot en årlig lön av 6.885 kronor, de båda mellersta av ingenjörerna Centervall och

N:o 149.

Ang. provisorisk löneförbättring för en del lärare vid tekniska skolan.

Bäckström mot en årslön för envar av 5.400 kronor, och den sistnämnda av slöjdläraren Carlsson mot en årslön av 4 320 kronor. Lönenämnden har för sin del principiellt beslutat föreslå ifrågavarande befattningars uppförande på ordinarie stat, varvid nämnden funnit den av ingenjör Sigfrieds innehavda befattningen böra uppföras i 43 lönegruppen av stadens lönestat, de av ingenjörerna Bäckström och Centervall innehavda befattningarna i 39 lönegruppen och den av slöjdläraren Carlsson innehavda befattningen i 32 lönegruppen. Med hänsyn till den tid befattningshavarna varit hos staden anställda böra de tre förstnämnda äga åtnjuta lön i sista lönegraden av vederbörande lönegrupp, varemot slöjdläraren Carlsson, som anställdes den 4 februari 1932, skulle få åtnjuta ett ålderstillägg t. o. m. år 1938 samt två ålderstillägg fr. o. m. år 1939. I samband med ovannämnda förslag har lönenämnden haft under övervägande att ordna pensioneringen för de ifrågavarande befattningshavandena genom anslutning till Statens Pensionsanstalt. Lönenämnden har därför hos Statens Pensionsanstalt anhållit om upplysning om kostnaderna och villkoren för sagda befattningshavares pensionering men har ännu icke erhållit de begärda uppgifterna. Av denna anledning har frågan om slutgiltig reglering av dessa befattningshavares anställningsförhållanden ännu icke kunnat förelägges stadsfullmäktige. Vid övervägande av den föreliggande framställningen från styrelsen för yrkesskolorna har lönenämnden funnit starka skäl tala för, att de ovannämnda lärarna vid skolorna i avvaktan på den slutliga regleringen av deras lönefråga komma i åtnjutande av en provisorisk avlöningsförbättring. De nya löner för dessa befattningshavare, som lönenämnden ansett skäliga, innebära dock en så pass kraftig löneökning i förhållande till nu utgående löner, att nämnden icke anser motiverat, att de tillämpas retroaktivt för hela år 1938. För att emellertid giva befattningshavarna en viss kompensation för den tid de fått vänta på löneregleringen, vill nämnden föreslå, att de nya lönerna tillerkännas dem retroaktivt från den 1 oktober 1938. Efter avdrag av vederbörliga pensionsavgifter skulle årslönerna till befattningshavarna bliva följande: Ingenjör Sigfrieds lönegrupp 43:4 8.007 kronor, ingenjörerna Bäckström och Centervall lönegrupp 39:4 vardera 6.771 kronor samt slöjdlärare Carlsson lönegrupp 32, lönegrad 2 och 3 respektive 4.527 kronor och 4 800 kronor. Lönenämnden får med hänvisning till vad sålunda anförts hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att tillerkänna ingenjör Sigfrieds en årlig lön av 8.007 kronor,

att tillerkänna envar av ingenjörerna Bäckström och Centervall en årlig lön av 6.771 kronor,

att tillerkänna slöjdläraren Carlsson en årlig lön av 4.800 kronor,

att ifrågavarande löner skola såsom provisorisk löneförbättring utgå tills vidare under år 1939 intill dess en blivande slutgiltig löne-

N:o 149.
Ang. provisorisk löneförbättring för en del lärare vid tekniska skolan.

reglering för de ifrågavarande lärarna trätt i tillämpning, samt

att ingenjörerna Sigfrieds, Bäckström och Centervall må åtnjuta ifrågavarande löner retroaktivt från den 1 oktober 1938 och slöjdläraren Carlsson må för sista kvartalet 1938 åtnjuta avlöning, beräknad efter en årslön av 4.527 kronor.

Västerås den 2 november 1938.

För lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

/Thjelvar Hedberg.

Till Lönenämnden i Västerås.

De lärare vid Västerås stads skolor för yrkesundervisning för vilka hos stadsfullmäktige lönereglering begärts i skrivelse den 20 januari 1936 och om vilka styrelsen yttrat sig i skrivelse till lönenämnden den 28 oktober 1937 med anledning av att avlöningarna reglerats vid folkskolor och läroverk, vänta fortfarande på att deras avlönings- och pensionsregleringsfråga skall ordnas. Under tiden komma de, på ett undantag när, i åtnjutande av väsentligt lägre avlöning, än vad de enligt styrelsens uppfattning äro berättigade till.

Efter vad styrelsen under hand försport, lär också lönenämnden redan i våras ha fattat förberedande beslut beträffande de ifrågavarande lärarnas löner, ehuru saken blivit bordlagd i avvaktan på en begärd utredning från Statens pensionsanstalt. När denna utredning erhålles, återstår också en hel del åtgärder, innan frågan blir definitivt färdig. Bl. a. beräknar styrelsen att få yttra sig över det förslag, som kommer att framställas.

Som det emellertid enligt styrelsens uppfattning är uppenbart oriktigt, att lärarna under väntetiden icke erhålla sina löner reglerade och som det varit styrelsens uppfattning att lönerna böra regleras från 1 januari 1938, vilken uppfattning även synes ha företrätts inom lönenämnden, föreslår styrelsen för yrkesskolorna härmed, att en provisorisk justering av de ifrågavarande lärarnas löner göras, så att lärarna från den 1 januari 1938 komma ungefär i den löneställning, de minst kunna beräknas bliva placerade vid en stundande definitiv lönereglering.

För den skull föreslår styrelsen, att nu utgående löner, med retroaktiv

verkan från den 1 januari 1938, tills vidare provisoriskt justeras så, att beloppen bli de av lönenämnden i skrivelse den 15 juni 1938 till Statens pensionsanstalt nämnda, minskade med familjepensionsavdragen. De nu utgående årsavlöningarna äro: för ingenjör Sigfrieds 6.885: — kronor, för ingenjörerna Bäckström och Centervall 5.400: — kronor och för yrkeslärare Carlsson 4.320: — kronor.

N:o 149. *Ang. provisorisk löneförbättring för en del lärare vid tekniska skolan.*

Slutligen vill styrelsen betona, att detta förslag framföres, för att, trots det oförutsedda dröjsmålet, en möjlig provisorisk förbättring i de nämnda lärarnas ställning skall erhållas, men att styrelsen därmed icke anser sig vara bunden med hänsyn till slutgiltigt ställningstagande beträffande ifrågavarande lärares löner.

Västerås den 14 oktober 1938.

THEOFIL ÖBERG.

Styrelsens ordförande.

/Folke Ericsson.

N:o 150.

Drätselkammarens skrivelse ang. lönetillägg för slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid folkskolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av framställningar från de hos stadens folkskolor anställda slöjdlärarna och slöjdlärarinnorna om bättre löneförmåner har folkskolestyrelsen i skrivelse till lönenämnden av den 21 nästlidne oktober föreslagit, att en var av de ifrågavarande befattningshavarna skulle från och med den 1 januari 1939 erhålla provisoriskt lönetillägg med 300 kronor per år. Lönenämnden har i skrivelse till stadsfullmäktige av den 2 innevarande november avstyrkt bifall till framställningen under åberopande bland annat av att provisoriska lönetillägg genom stadsfullmäktiges beslut den 24 februari detta år tillerkänts de nu ifrågavarande befattningshavarna och under hänvisning till drätselkammarens uttalande i samband med behandlingen av frågan om dessa lönetillägg. Lönenämnden har i samband härmed erinrat om att de provisoriska lönetillägg, som tillerkänts skolkökslärarinnorna från den 1 januari 1938, begränsats till att avse nämnda år samt hemställt, att nämnda tillägg finge utgå jämväl under 1939.

Drätselkammaren, som tagit del av folkskolestyrelsens och lönenämndens ovan berörda skrivelser, ansluter sig i alla delar till de av lönenämnden fram-

N:o 150. *Ang. lönetillägg för slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid folkskolan.*

förda synpunkterna och får sålunda jämväl för sin del avstyrka bifall till folkskolestyrelsens framställning.

Drätselkammaren hemställer sålunda, att stadsfullmäktige ville besluta

att tillsvidare under år 1939 tilldela vid stadens folkskolor anställda slöjdlärare och slöjdlärarinnor samt skolköksläraringar samma provisoriska lönetillägg, varom stadsfullmäktige fattade beslut den 24 februari 1938.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti en till lönenämnden ställd, den 21 nästlidne oktober dagtecknad skrivelse har folkskolestyrelsen på i skrivelsen anförda skäl hemställt, att slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid stadens folkskolor måtte från och med den 1 januari 1939 tills vidare tillerkännas ett provisoriskt lönetillägg av 300 kronor per år.

Lönenämnden, som förehaft ärendet till behandling, får erinra om att stadsfullmäktige genom beslut den 24 februari innevarande år tilldelat envar hos staden anställd slöjdlärare provisoriskt lönetillägg med 300 kronor för år samt envar hos staden anställd slöjdlärarinna provisoriskt lönetillägg med 546 kronor per år att utgå fr. o. m. den 1 januari 1938 tills vidare under samma år. Ifrågavarande beslut fattades i enlighet med drätselkammarens förslag, vari bland annat framhölls, att de av kammaren föreslagna och de av stadsfullmäktige genom ovannämnda beslut godkända löneökningarna vore så avvägda, att löneförmånerna även efter en eventuell utökning av lästiden i stadens folkskolor måste anses fullt skäliga, varför den av regleringen berörda personalen icke kunde påräkna någon ytterligare förhöjning under angivna förhållanden. Sedan tiden för fattande av stadsfullmäktiges ovan berörda beslut har visserligen småskollärarinnornas lön på grund av lästidens förlängning höjts, så at den nu överstiger den till slöjdlärarinnorna utgående lönen, men lönenämnden anser för sin del nämnda förhållande icke vara tillräcklig anledning att ytterligare höja slöjdlärarinnornas löneförmåner. Slöjdlärarna torde jämväl få anses för närvarande kompenserade genom de lönetillägg av 300 kr., som nyligen tilldelats dem. Då därtill kommer, att en statlig reglering av samtliga övningslärares löner förväntas, finner lönenämnden för sin del anledning saknas att bifalla folkskolestyrelsens föreliggande framställning. Lönenämnden får i detta sammanhang erinra om att det provisoriska lönetillägg, som tiller-

känts skolkökslärarinnorna från den 1 januari innevarande år, bestämdes att utgå tills vidare under 1938, på grund varav stadsfullmäktige nu torde böra besluta om ifrågavarande lönetillägg jämväl under 1939. **N:o 150.** *Ang. lönetillägg för slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid folkskolan.*

Lönenämnden får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige — med avslag å folkskolestyrelsens hemställan om ytterligare lönetillägg till slöjdlärare och slöjdlärarinnor — måtte besluta

att tillsvidare under 1939 tilldela vid stadens folkskolor anställda slöjdlärare och slöjdlärarinnor samt skolkökslärarinnor samma provisoriska lönetillägg, varom stadsfullmäktige fattade beslut den 24 februari 1938.

Västerås den 2 november 1938.

För lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

/Thjelvar Hedberg.

Till Lönenämnden i Västerås.

Slöjdlärarna och slöjdlärarinnorna vid Västerås folkskolor ha var för sig till folkskolestyrelsen inlämnat skrivelser med anhållan om bättre löneförmåner; slöjdlärarna med hemställan att den förut gällande löneparitetén med folkskollärarinna måtte vinna fortsatt tillämpning med retroaktiv verkan från den 1/1 1938; slöjdlärarinnorna med anhållan att från den 1/1 1939 bli uppflyttade i högre lönegrad.

Styrelsen, som ingående behandlat ärendet, hade erhållit upplysning om att i ett antal städer lärarna i övningsämne inplacerats i det för lärarna i läs- och skrivämne gällande lönesystemet, varvid i något fall slöjdlärarna jämställts med folkskollärarinna. I Eskilstuna har slöjdlärare och skolkökslärarinna placerats i lönegrad B 14 samt löneklass 14—18 resp. 14—17 och småskollärarinna i lönegrad B 9 och löneklass 9—12.

Även om åtskilligt talar för att det tillkrånglade och på en massa svårbedömbara faktorer grundade lönesystem, som alltjämt tillämpas för lärare i övningsämne, borde ersättas av det system, som gäller för övriga lärare, finner sig styrelsen ej nu böra framlägga förslag härom. Den provisoriska löneförbättring, som tillerkändes manliga och kvinnliga lärare i slöjd fr. o. m. 1/1 1938 synes dock vara otillräcklig i jämförelse med de löneförmåner, som annorstädes beviljats nämnda lärare. Det torde också böra påpekas, att medan slöjdlärarinna tidigare uppbar 100 kr. jämte dyrtidstillägg därå utöver småskollärarinnas lön, slöjdlärarinna numera har en avlöning som för de olika lönegraderna understiger småskollärarinnas med resp. 267, 225, 218 och 211 kr. Därtill kommer, att lärare i övningsämne få vidkännas den nackdelen att

N:o 150.
Ang. lönetillägg för slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid folkskolan.

bli uppflyttad i högre lönegrad efter 5-åriga tidsintervaller, medan dessa för övriga lärare äro 3-åriga. Styrelsen får fördenskull föreslå, att slöjdlärare och slöjdlärarinnor tillsvidare tillerkännas ett provisoriskt lönetillägg av 300 kr. fr. o. m. 1/1 1939.

Herr D. Johansson anhöll att få till protokollet anteckna att han på grund av ledamotskap i lönenämnden ej deltagit i behandlingen av denna fråga.

De förutnämnda skrivelserna från lärare och lärarinnor i slöjd bifogas.

Västerås den 21/10 1938.

På folkskolestyrelsens vägnar:

RICH. SÖDERQUIST.

Em. Granér.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Sedan folkskolans övriga lärare genom inplacerandet i det statliga lönesystemet erhållit förbättrade löneförmåner ingingo undertecknade, slöjdlärare vid Västerås folkskolor, till Folkskolestyrelsen med hemställan, att även vi måtte erhålla sådan förbättring av våra löneförhållanden, som skulle innefattas i bibehållandet av den för oss gällande likställigheten i lönehänseende med folkskollärarinna. Denna vår begäran avslogs av Folkskolestyrelsen, som ansåg, att lönepariteten med folkskollärarinna i fortsättningen ej torde kunna bibehållas. I stället erhöllo vi en avsevärt mindre löneökning.

Då vi icke kunna vara tillnärmelsevis tillfreds med denna lösning av frågan se vi oss nödsakade att härmed hos Folkskolestyrelsen förnya vår framställning.

Den löneökning, vi blevo tillerkända, utgjordes av ett för alla lönegrader lika belopp av 300 kronor, å vilket inget dyrtidstillägg utgår. Vi beviljades ej ens förmånen att för uppflyttning i högre lönegrad få räkna kortare tidsintervaller än förut, vilket var en av förbättringarna i lönehänseende för folkskolans övriga lärare. Sedan vi tillerkänts ovan angivna lönetillägg, utökades dessutom lästiden till 39 veckor per år, vilket i realiteten avsevärt minskar värdet av detsamma. Om denna ökning av lästiden genomförts med bibehållande av förutvarande lönebestämmelser för folkskolans olika lärarekategorier, skulle vi nämligen automatiskt ha erhållit en ersättning för övertidsläsning av i runt tal 150 till 180 kronor, beroende på vilken lönegrad vederbörande lärare tillhört. Detta innebär, att den reella löneökningen endast utgör, i lägsta lönegraden 150 och i högsta lönegraden 120 kronor eller omkring 4,3 % i lägsta och 2,9 % i högsta lönegraden å den egentliga lönen. Medräknas även dyrtidstillägget i förutvarande lönebelopp, blir den procentuella ökningen givetvis ännu lägre.

I de flesta större och medelstora städer synas lönerna för manlig slöjdlärare ha varit lika med folkskollärarinnas, i en del fall (t. ex. Stockholm

N:o 150.
Ang. lönetillägg för slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid folkskolan.

och Göteborg) något högre. Å respektive orter anställda slöjdlärare ha ansett att denna relation, som stödjes av löneregleringsbestämmelserna, även i fortsättningen borde bibehållas, samt gjort framställningar härom. I flera fall, där ärendet hunnit slutbehandlas, ha dessa framställningar enligt autentiska uppgifter från vederbörande folkskolinspektörer eller överlärare bifallits. Sålunda ha t. ex. slöjdlärarna i Sala, Djursholm, Huddinge och Eskilstuna erhållit samma löneförmåner som utgå till folkskollärarinna enligt nya löneregleringen. I andra fall tyda nämnda uppgifter på, att denna löneberäkning kommer att genomföras på flera andra platser. I Örebro föreligger ett av folkskolestyrelsen utarbetat förslag till reglering av lönerna för samtliga facklärare, i vilket begynnelselönen för manlig slöjdlärare föreslås till 4,920 och slutlönen till 6,398 kronor. Dessutom är i flera fall tjänstgöringstiden per vecka lägre än i Västerås. I Örebro föreslås en tjänstgöringstid per vecka av lägst 30 och högst 34 timmar (för tillsyningslärare lägst 28 och högst 30 timmar).

I vår förra skrivelse framhöllo vi, att vi emotsågo en snar statlig reglering av våra löner. Senare erhållna upplysningar ge emellertid vid handen, att ej ens någon utredning om facklärarnas löner ännu påbörjats, ehuru slöjdlärarnas Riksförbund gjort energiska framställningar härom, och trots vissa utfästelser från vederbörligt håll. Skulle vi ej erhålla en av de kommunala myndigheterna genomförd förbättring av våra lönevillkor, torde vi alltså under avsevärd tid komma att förbli missgynnade i lönehänseende.

Vi ha därför ansett oss böra ingå med en direkt hemställan till Folkskolestyrelsen, utan att beträffande ovan nämnda löneregleringsbestämmelse om löneparitet med folkskollärarinna hänvända oss till Slöjdlärarnas riksförbund eller vidtaga andra liknande åtgärder, då vi förmoda att det även är Folkskolestyrelsens mening, att vi ej böra vara sämre ställda i lönehänseende än slöjdlärarna i vissa andra, med Västerås i storlekshänseende jämförbara eller ännu mindre städer.

Med stöd av vad ovan anförts, hemställa vi därför härmed vördsamt, att Folkskolestyrelsen måtte besluta, att den för oss förut gällande löneparitetен med folkskollärarinna även i fortsättningen må bibehållas, samt att den därav följande löneförbättringen för oss erhåller retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1938.

Västerås den 19/9 1938.

G. Ljungberg. *Edv. Abramsson.*

A. Karlsson. *Robert Hjelm.*

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

År 1909 blev bestämt att 3:e klass gossar skulle deltaga i den kvinnliga slöjden. Därigenom blev antalet slöjdande barn mycket stort. Varje slöjdlärarinna fick 8 grupper med ett timantal av 4 pr grupp. För lärarinnan blev

N:o 150. *Ang. lönetillägg för slöjdlärare och slöjdlärarinnor vid folkskolan.*

antalet veckotimmar 32. Detta timantal översteg folkskollärarnas med 2 timmar och småskollärarinnas med 5—7 timmar per vecka. För dessa övertimmar erhöllo slöjdlärarinnorna 100 kr. pr år över småskollärarinnornas. Under senare år har timantalet växlat pr vecka mellan 30—32, beroende på att 1 timme borttogs från 7:e klass och lades till skolköksundervisningen. Ställningen blev då sådan att de som hava 2 grupper 7:e få 30 timmar (4 lärarinnor), 1 grupp 7:e få 31 timmar (4 lärarinnor), och den som ej har någon 7:e 32 tim. i veckan. Denna uppdelning har gjort att de som haft 30 tim. ha arbetat 204 dagar, 5 tim. eller 1,020 tim., med 31 tim., 210 dagar 1,054 tim., med 32 tim. pr vecka 217 dagar, 1,088 timmar. Därtill kom att varje grupp skulle ha 136 timmar, fast statsanslaget ej utgick för mer än 128 timmar under senare år. För att på 36½ vecka få ut 136 timmar pr grupp har varit ganska besvärligt. Lov i den utsträckning folkskolans lärare haft, har ej gått, ty det är svårare när arbetet är fördelat på 2 dagar i veckan. När så barnantalet pr lärarinna är 100 och däröver och varje barn kräver sin individuella undervisning blir vårt arbete ganska krävande. Vi framhålla även, att materialet ej är fritt i flickslöjden. Där får ju barnen i den egentliga folkskolan till största delen betala detsamma, varför den största noggrannhet och tillsyn måste ägnas barnen såväl vid tillklippningen som utförandet av deras arbete. Redovisning över de influtna medlen tillkommer också.

För vårt arbete ha vi, som ovanstående sagts, erhållit småskollärarinnas lön och 100 kr. däröver till och med år 1937, så kom år 1938, då småskollärarinnorna erhöllo lön efter 8:e lönegraden och slöjdlärarinnorna likställdes med dem. De 100 kr. för vår längre tjänstgöring togs bort efter att utgått i nära 30 år. Det blev en stor besvikelse för oss, men ännu större blev den när 39 veckor infördes från och med innevarande läsår och småskollärarinnorna kommo i lönegrad 9, och vi fingo kvarstå i 8:e. 214 arbetsdagar med 5 tim. pr dag skola även vi ha, fast vår lön med över 200 kr. understiger småskollärarinnas och äro de lägst avlönade inom Västerås folkskolors lärarkår. Det är beklagligt att vår arbete skall vara så litet uppskattat i jämförelse med den andra grenen av husligt arbete, fast kostnader och tiden för utbildning mycket överstiger skolkökslärarinnas och arbetet fullt ut lika krävande.

Till sist vilja vi med stöd av ovanstående vördsamt anhålla att vi, i avvaktan på Riksdagens beslut från 1 jan. 1939 uppflyttas i högre lönegrad och att Folkskolestyrelsen godhetsfullt ville hos stadsfullmäktige framlägga och tillstyrka vår begäran.

Västerås den 3 oktober 1938.

Slöjdlärarinnorna vid Västerås folkskolor.

N:o 151.

Drätselkammarens skrivelse ang. höjning av arvodet för bostadsinspektrisen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan hälsovårdsnämnden, som i sitt statförslag för år 1939 föreslagit höjning av arvodet till t. f. bostadsinspektrisen från 3.300 till 3.540 kronor, hemställt, att lönenämnden ville till stadsfullmäktige yttra sig häröver, samt lönenämnden uti skrivelse av den 2 innevarande november på anförda skäl avstyrkt den ifrågasatta höjningen av arvodet, får drätselkammaren, under åberopande av de av lönenämnden anförda omständigheterna, härmed jämväl för sin del avstyrka förslaget samt hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att i 1939 års stat upptaga arvodet till t. f. bostadsinspektrisen till 3.300 kronor.

Västerås den 10 november 1938.

För drätselkammaren:

FRITZ EKLUND.

/*Thjelvar Hedberg.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till lönenämnden av den 17 nästlidne oktober har hälsovårdsnämnden på anförda skäl hemställt, att lönenämnden ville till stadsfullmäktige yttra sig över hälsovårdsnämndens förslag att i utgifts- och inkomststaten för år 1939 höja arvodet till t. f. bostadsinspektrisen Stina Ralfe från nuvarande 3.300 kronor till 3 540 kronor.

Lönenämnden, som förehaft ifrågavarande ärende till behandling, anser sig icke kunna tillstyrka hälsovårdsnämndens föreliggande framställning, då befattningshavaren så sent som den 1 januari innevarande år erhöll en förhöjning av arvodet med 300 kronor. Nämnden vill jämväl erinra om, att den tidigare inplaceringen av befattningen som bostadsinspektris i lönegrupp 26 endast gällde den dåvarande innehavaren av befattningen.

Lönenämnden får sålunda hemställa, att stadsfullmäktige — med avslag å hälsovårdsnämndens föreliggande framställning — ville besluta

N:o 151.
Ang. höjning av arvodet för bostads-inspektrisen.

att i 1939 års stat upptaga arvodet till t. f. bostadsinspektrisen till 3.300 kronor.

Västerås den 2 november 1938

För lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

/Thjelvar Hedberg.

Till Lönenämnden i Västerås.

Hälsovårdsnämnden har i sitt till stadsfullmäktige avlämnade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1939 föreslagit, att det till t. f. bostadsinspektrisen Stina Ralfe utgående arvodet måtte höjas från 3.300 kronor till 3.540 kronor.

Fröken Ralfe, som anställdes såsom t. f. bostadsinspektris från och med den 8 november 1937 mot ett årligt arvode av 3.000 kronor, fick detta höjt från och med den 1 januari 1938 till 3.300 kronor.

Med hänsyn till pågående utredning om bostadsinspektionens ordnande har nämnden icke ansett sig nu böra föreslå befattningens uppförande å ordinarie stat, men i betraktande av det omfattande, krävande och ansvarsfulla arbete, som åvilar t. f. bostadsinspektrisen har nämnden ansett sig böra föreslå, att hennes arvode bör utgå med samma belopp som för ordinarie befattningshavare i 27: I eller med 3.540 kronor.

Hälsovårdsnämnden får alltså hemställa, att lönenämnden måtte till stadsfullmäktige yttra sig över detta hälsovårdsnämndens förslag om höjning av arvodet från 3.300 kronor till 3.540 kronor åt t .f. bostadsinspektrisen.

Västerås den 17 oktober 1938.

För Hälsovårdsnämnden:

THORWALD BERGQUIST.

O. Lundvall.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1938 Den 19 december XIX

N:o 152.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stad år 1939.

Behållning från sist avslutade räkenskapsår, 1937 ..... Kronor 329.560: 39

1 A. Räntor och lånekostnader samt aktier.

UTGIFTER:

a)	Amorteringslån: Räntor enligt plan, se Bil. 1	15.430.994: 27		585.897: 80
b)	Andra lån och skulder:			
	1. Sundinska Beklädnadsfonden à 5 %	5.000: —	250: —	
	2. Järnvägsmedelsfonden à 3 %	612.787: 58	18.383: 63	
	3. Ränta å tillfälliga lån: Västerås stads Pensionsfond à 3 %	265.000: —	7.950: —	26.583: 63
c)	Lånekostnader: Provisioner			225: —
			Kronor	612.706: 43

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

INKOMSTER:

a) Amorteringslån:				
1. Räntor enligt plan, se Bil. 2	8.940.752: 84		336.989: 74	
2. Kyrkorådet:				
Lån av stadskassan à 4 %	29.000: —	1.160: —		
1934 års lån à 3,8 %	24.000: —	912: —	2.072: —	
3. Å utlämnade lån till bostadsbyggare, upptagna från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond, förslagsvis	434.191: 43		18.566: 10	357.627: 84
b) Andra lån och skulder:				
Ränta:				
Å landstingets lån 3 % å kr	89.963: —		2.698: 89	
Å kostnad för förbättringsarbeten i äldre hamnen vid Arosbygdens magasin à 3 %	169.095: 70		5.072: 87	
Å kostnad för ökad hamnutrustning à 4 %	100.307: 62		4.012: 30	
Å lån ur Lundby kommuns magasinsfond à 4 %	1.000: —		40: —	
Å till fattigvårdsstyrelsen förskotterade medel för restaurering av huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund enligt amorteringsplan, resterande kostnader	4.940: 39		197: 62	
Å till Malma grustag förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader à 4 %	44.020: 65		1.760: 83	
Å rörliga medel			15.000: —	28.782: 51
c) Aktier:				
Utdelning å aktier:				
I Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs A.-B. 99.000: — à 5 %				4.950: — 391.360: 35
Överskjutande utgifter				221.346: 08
				Kronor 612.706: 43

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

UTGIFTER:

a) Amorteringslån:			
Amorteringar enligt plan, se Bil. 1	15.430.994: 27		740.875: 19
Kronor	15.430.994: 27		740.875: 19

INKOMSTER:

a) Amorteringslån:				
1. Amorteringar enligt plan, se Bil. 2	8.940.752: 84		388.077: 30	
2. Kyrkorådet:				
Lån av stadskassan à 4 %	29.000: —	2.000: —		
1934 års lån à 3,8 %	24.000: —	2.000: —	4.000: —	
3. Å utlämnade lån till bostadsbyggare, upptagna från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond, förslagsvis	434.191: 43		14.073: 48	406.150: 78
Överskjutande utgifter				334.724: 41
Kronor	9.427.944: 27			740.875: 19

2. Fattigvård.

UTGIFTER:

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag			648.969: 62
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Ökad utgift för ränta och amortering å lån	1.838: 37		
Avgår:			
Å lön till I kl. kontorsbiträde		621: —	1.217: 37	650.186: 99
Kronor				650.186: 99

INKOMSTER:

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag	245.234: —
Överskjutande utgifter	404.952: 99
Kronor	650.186: 99

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

3. Barnavård.

UTGIFTER:

Enligt Barnavårdsnämndens förslag		131.696: —
	Kronor	131.696: —

INKOMSTER:

Enligt Barnavårdsnämndens förslag		53.300: —
Överskjutande utgifter		78.396: —
	Kronor	131.696: —

4 A. Folkskola.

UTGIFTER:

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		995.681: 57	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Föreslaget nytt lönetillägg åt slöjdlärare och slöjdlärarinnor	3.900: —		
Å pensioner, förslagsvis	7.500: —	11.400: —	984.281: 57
		Kronor	984.281: 57

INKOMSTER:

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		537.757: —
Överskjutande utgifter		446.524: 57
	Kronor	984.281: 57

4 B. Fortsättningsskola.

UTGIFTER:

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		15.250: —
	Kronor	15.250: —

INKOMSTER:

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		7.800: —
Överskjutande utgifter		7.450: —
	Kronor	15.250: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

4 C. Högre Folkskola.

UTGIFTER:

Enligt styrelsens förslag		33.823: 50
	Kronor	33.823: 50

INKOMSTER:

Enligt styrelsens förslag		23.365: —
Överskjutande utgifter		10.458: 50
	Kronor	33.823: 50

4 D. Allmänt läroverk.

UTGIFTER:

a)	Underhåll av fastighet inkl. kostnader för seminariet		3.000: —
b)	Löner och arvoden:		
	1. Hyresbidrag för rektor, förslagsvis	2.500: —	
	2. Arvode för simundervisning (28/6 1918)	430: —	2.930: —
c)	Övriga utgifter:		
	Ersättning till varmbadhuset för skolbad		450: —
		Kronor	6.380: —

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

UTGIFTER:

a)	Högre Flickskolan:		
	1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stfms beslut den 28/8 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan: 5½ % å 30.000: — eller 1.650: —, förslagsvis	2.500: —	
	2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345: —	
	3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hwasser (28/12 1920), förslagsvis	850: —	
	4. Ersättning för skolbad till varmbadhuset	450: —	
	5. Anslag till nedsättning av terminsavgifter (31/5 1935), förslagsvis	10.300: —	14.445: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

b) Arbetareinstitutet:
1. Anslag till föreläsningsverksamhet ..... 3.000: —
2. Anslag till bibliotek ..... 17.500: — 20.500: —

c) Lärlings- och yrkesskolan (läsåret 1939—1940):
Enligt styrelsens förslag ..... 100.950: —

d) Elektrotekniska fackskolan:
1. Hyresbidrag för rektor, förslagsvis ..... 2.000: —

Kronor 137.895: —

INKOMSTER:

c) Lärlings- och yrkesskolan (läsåret 1939—1940):
Enligt styrelsens förslag ..... 59.020: —
Överskjutande utgifter:
Lärlings- och yrkesskolan ..... 41.930: —
I övrigt ..... 36.945: — 78.875: —

Kronor 137.895: —

5. Hälso- och sjukvård.

UTGIFTER:

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag ..... 66.438: —
Enligt Drätselkammarens förslag:
Tillkommer:
Å stadens bidrag till driftskostnader för Centrallasarettets barnbördsavdelning ..... 5.312: — 71.750: —
Avgår:
Anslaget till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten ..... 4.000: —

67.750: —

5 B. Bostadsinspektionen.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag ..... 3.995: —

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag ..... 18.889: —

5 D. Polikliniken för könssjuka.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag ..... 1.400: —

Kronor 92.034: —

INKOMSTER:

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		3.550: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	18.889: —	22.439: —
Överskjutande utgifter		69.595: —
	Kronor	92.034: —

6. Gator, vägor, planteringar och dylikt.

UTGIFTER:

6 A. Gatuläggning.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator		40.000: —	
2. Särskilda gatuarbeten:			
Breddning och förbättring av en del av Hållgatan (30/6 1938)	11.800: —		
Asfaltering av delar av Tegnér-, Munk- och Engelbrektsgatorna (28/8 1938)	70.000: —		
Diverse arbeten enligt framdeles upprättad plan	318.200: —	400.000: —	440.000: —

6 B. Vägar.

1. Underhåll av vägar		75.000: —

6 C. Planteringar.

Enligt Planteringsnämndens förslag		117.160: 60	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
För utökning och förbättring av lekplatser (25/8 1938)	10.000: —		
Tilläggsanslag för växthusbyggnaderna vid Myggbo (30/4 1936)	19.126: 86	29.126: 86	146.287: 46

6 D. Gatubelysning.

a) Gasbelysning		8.300: —	
b) Elektrisk belysning	73.000: —		
Avgår för belysning vid hamnen	840: —	72.160: —	
c) Anskaffning av nya gatulyktor		37.730: —	
d) Till oförutsedda belysningsanläggningar		5.000: —	123.190: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

6 E. Gaturenhållning.

1. Renhållning (vinterunderhåll och vattning m. m.)	35.000: —	
3. För sopning å allmänna platser	4.368: —	39.368: —
	Kronor	823.845: 46

INKOMSTER:

6 A. Gatuläggning.

Årligt bidrag till omläggning av del av Stora gatan (A.-B. Yngwe Swenson) (29/3 1928)	300: —	
Till gäldande av särskilda gatuarbeten av ordinarie automobilskattemedel	40.000: —	
Avgifter för torgplatser	4.000: —	
Bidrag av omnibustrafiken	4.000: —	
Gatukostnadsbidrag, förslagsvis	20.000: —	68.300: —

6 B. Vägar.

Av ordinarie automobilskattemedel:	
Till allmänna vägar	40.000: —

6 C. Planteringar.

Enligt Planteringsnämndens förslag	12.500: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å ersättning för vård av Slottsparken	750: —	11.750: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Avgift från skolkassan för renhållning vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	1.000: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1.800: —	2.800: —
		122.850: —
Överskjutande utgifter		700.995: 46
	Kronor	823.845: 46

7. Avloppsledningar.

UTGIFTER:

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	215.000: —
Kronor	215.000: —

INKOMSTER:

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		116.000: —
Överskjutande utgifter		99.000: —
	Kronor	215.000: —

8. Hamnen.

UTGIFTER:

8 A. och B. Den äldre hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag		188.105: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
För anordnande av belysning å västra Svartåstranden (27/10 1938)	1.550: —		
Ränta å kostnad för förbättringsarbeten i äldre hamnen vid Arosbygdens magasin 3 % å kr. 169.095: 70	5.072: 87		
	6.622: 87		
Avgår:			
Å anslag för ombyggnad av kajer	6.622: 87	—: —	188.105: —

8 C. och D. Djuphamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag		213.068: —
	Kronor	401.173: —

INKOMSTER:

8 A. och B. Den äldre hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag	188.105: —

8 C. och D. Djuphamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag		213.068: —
	Kronor	401.173: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

10. Renhållningsverk och Svingård.

UTGIFTER:

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	135.664: 71	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Å anslag till revisionskostnader	150: —	135.814: 71

10 B. Svingård.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		37.000: —
	Kronor	172.814: 71

INKOMSTER:

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		61.500: —

10 B. Svingård.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		37.000: —
		98.500: —
Överskjutande utgifter för Renhållningsverket		74.314: 71
	Kronor	172.814: 71

11. Vattenledningsverk.

UTGIFTER:

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	314.900: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Föreslagen avsättning till förnyelsefond	50.000: —	264.900: —
Överskjutande inkomster		107.100: —
	Kronor	372.000: —

INKOMSTER:

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		372.000: —
	Kronor	372.000: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

12. Gasverk.

UTGIFTER:

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	627.900: —
Överskjutande inkomster	46.600: —
Kronor	674.500: —

INKOMSTER:

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	674.500: —
Kronor	674.500: —

13. Elektricitetsverk.

UTGIFTER:

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	872.300: —
Överskjutande inkomster	282.900: —
Kronor	1.155.200: —

INKOMSTER:

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	1.155.200: —
Kronor	1.155.200: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

UTGIFTER:

17 A. Kallbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag	2.650: —

17 B. Varmbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag	67.000: —

17 D. Båttrafik.

Enligt bilaga	22.425: —

17 F. Grustag.

Enligt bilaga	40.505: 83
Kronor	132.580: 83

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

INKOMSTER:

17 A. Kallbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag		300: —

17 B. Varmbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag		67.000: —

17 D. Båttrafik.

Enligt bilaga		17.150: —

17 F. Grustag.

Enligt bilaga		40.505: 83
		124.955: 83
Överskjutande utgifter:		
för Kallbadhuset	2.350: —	
för Båttrafiken	5.275: —	7.625: —
	Kronor	132.580: 83

18. Brandväsen.

UTGIFTER:

Enligt Brandstyrelsens förslag	162.098: 25	
Avgår:		
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Å anslag till nyanskaffning av brandbil	136: 61	161.961: 64
	Kronor	161.961: 64

INKOMSTER:

Enligt Brandstyrelsens förslag	15.410: —
Överskjutande utgifter	146.551: 64
Kronor	161.961: 64

20. Fastighetsförvaltning.

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

UTGIFTER:

20 A. Egendomar inom stadsplan.

a)	Rådhuset:		
	1. Underhåll av fastigheten	1.500: —	
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier	500: —	
	3. Brandförsäkringspremier m. m.	175: —	2.175: —
b)	Polis- och Brandstationen:		
	1. Underhåll av fastigheten	2.000: —	
	2. Brandförsäkringspremier och vatten-avgifter	700: —	
	4. Gaturenhållning	600: —	
	5. Sotning	100: —	3.400: —
c)	Stadshotellet:		
	2. Underhåll av fastigheten och inventarier	5.000: —	
	3. Kostnader för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren)	17.000: —	
	4. Skatter	4.500: —	
	5. Brandförsäkringspremier m. m.	500: —	
	6. Renhållning	1.200: —	
	7. Sotning	350: —	
	8. Vattenavgift	1.500: —	30.050: —
d)	Sundinska huset:		
	1. Underhåll av fastigheten	3.000: —	
	2. Skatter	300: —	
	3. Brandförsäkringspremier	75: —	
	4. Renhållning	400: —	
	5. Sotning	50: —	
	6. Vattenavgift	200: —	
	7. Hyra, avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden (30/9 1920)	8.000: —	12.025: —
e)	Tullhuset:		
	1. Underhåll av fastighet och inventarier ..	300: —	
	2. Vattenavgift och sotning	100: —	
	3. Försäkringspremier	75: —	475: —
f)	Paviljong i Stadsparken:		
	1. Underhåll av fastigheten	2.000: —	
	2. Skatter	1.100: —	

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

3. Brand- och glasförsäkringspremier	300: —		
4. Sotning och renhållning	200: —	3.600: —	
g) Gårds- och tomtfastigheter:			
1. Underhåll av fastigheter	36.000: —		
2. Skatter	11.000: —		
3. Brandförsäkringspremier	2.500: —		
4. Renhållning	8.000: —		
5. Sotning	1.700: —		
6. Vattenavgifter m. m.	5.500: —		
8. Lön till biträdande v. värd, 36: IV	6.180: —	70.880: —	
h) Hamnmagasinen:			
1. Underhåll av fastigheterna	1.000: —		
2. Skatter	1.500: —		
3. Brandförsäkringsavgifter	100: —	2.600: —	
i) Hamnplanen och materialgården:			
1. Underhåll av förrådsbyggnader och grusning av magasinsgatorna m. m.	2.000: —		
2. Justering av spår m. m.	2.000: —	4.000: —	
j) Hamnpaviljongen:			
1. Underhåll av fastigheten	300: —		
2. Skatter	150: —		
3. Brandförsäkringspremier	50: —		
4. Vatten och sotning	25: —	525: —	
l) Hamnförvaltningsbyggnad:			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Brandförsäkringspremier och utskylder	50: —		
3. Vattenavgift och sotning	50: —	200: —	
k) Kabinettet:			
1. Underhåll av fastigheten	150: —		
2. Löner och arvoden	2.000: —		
4. Brandförsäkringspremier	30: —		
5. Vattenavgift	50: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	400: —	2.630: —	
m) Omnibustrafikstationen:			
1. Underhåll av fastigheten	200: —		
2. Brandförsäkringspremier	50: —		
3. Övriga utgifter	200: —	450: —	133.010: —

20 B. Lantegendomar under eget bruk. **N:o 152.**

		Budgetförslag 1939.
Enligt Lantegendomsnämndens förslag	130.601: —	

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a) Egendomarna Carlsberg och Stensborg:			
1. Underhåll av fastigheterna		500: —	
2. Skatter		1.000: —	1.500: —
Egendomen Emaus:			
Underhåll av fastigheter m. m.		1.560: —	
Skatter		300: —	1.860: —
b) Hästholmarna:			
1. Underhåll av fastigheter och bryggor ..		5.000: —	
3. Skatter		600: —	
4. Brandförsäkringspremier		300: —	
5. Diverse utgifter		100: —	
6. Ordningsman, arvode, förslagsvis		1.100: —	7.100: —
c) Diverse jordägor:			
1. Skatter		5.000: —	
2. Arrenden och avgälder:			
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegångstaxa	45: —		
S. k. Falkenbergska tomten	200: —		
3. Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegångstaxa enl. Kungl. brevet den 21/11 1873	45: —		
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegångstaxa enl. Kungl. brevet den 21/11 1873	25: —		
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	100: —		
Vasaparken, utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegångstaxa	580: —		
Upplåten mark enl. Kungl. brevet den 29/9 1900 av:			
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Koppar-			

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

	bergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet, utgörande lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegångstaxa	226: —		
	2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97,2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångstaxa	10: —	1.231: —	
	4. Mark av Lustigkulls- och Skenvretarna (koloniträdgårdar)		200: —	
	5. Arrende för biskopsängarna (koloniträdgårdar)		450: —	6.881: —
d)	Övriga utgifter:			
	1. Omkostnader för kreaturstorg och tivoliplats		1.000: —	
	2. Avstjälpningsplatserna: Underhåll och tillsyn		10.000: —	11.000: —
e)	Björnön:			
	1. Underhåll av fastigheter och bryggor....		500: —	
	2. Löner och arvoden: Tillsyningsman, arvode		2.500: —	
	3. Brandförsäkringspremier		250: —	
	4. Skatter		600: —	
	5. Amortering å köpeskilling t. o. m. 1953 (20/12 1937 § 289)		12.000: —	15.850: — 44.191:—

20 D. Skogar.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	4.475: —
	312.277: —
Överskjutande inkomster	198.000: 69
Kronor	510.277: 69

INKOMSTER:

20 A. Egendomar inom stadsplan.

c)	Stadshotellet:		
	Hyresinkomster:		
	1. Västerås Hotell A.-B.	32.000: —	
	D:o, tilläggshyra	3.550: —	35.550: —

	Västerås System A.-B. m. fl.	15.000: —	
	Sällskapet	2.250: —	
	Upplands Ensk. Bank	5.000: —	
	Frisör Gösta Ståhl	1.400: —	
2.	Avgifter för festvåningens användande	1.500: —	
	Hyresgästernas andel i kostnaden för vattenavgifter	400: —	
	Hyresgästernas andel i kostnaden för uppvärmning	15.500: —	76.600: —
d)	Sundinska huset:		
	Hyresinkomster		13.395: —
e)	Tullhuset:		
	Hyra för bostadslägenhet		600: —
f)	Paviljongen i Stadsparken:		
	Hyresinkomster (7 % å byggnadskostnaden)		16.000: —
g)	Gårds- och tomtfastigheter:		
	Hyror och arrenden för gårdar och tomter enl. Bil.	144.000: —	
	För pensionärshemmet	4.500: —	148.500: —
h)	Hamnmagasinen:		
	Hyresinkomster:		
	A.-B. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1	6.000: —	
	Arosbygdens Lantmannaförbund, magasin n:r 2	6.000: —	
	A.-B. Hakon Swenson, magasin n:r 3	3.887: 50	
	A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3 2.200: —		
	A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3 1.500: —	3.700: —	
	Norlings Agenturaffär, magasin n:r 3	674: —	
	Vatten- och Gasverksstyrelsen	112: 50	20.374: —
i)	Hamnplanen:		
	Platshyror av:		
	Hygrell & C:o 562: 50		
	D:o 525: —	1.087: 50	
	Västerås Nya Murbruksaktiebol. 1.295: —		
	Västerås Nya Murbruksaktiebol. 833: —	2.128: —	
	Kafferosteriet Pyramiden	650: —	
	Järnh. Axel Sundström	812: 50	
	Tekniska Byggnadsbyrån	367: 50	
	Grossh. H. Nordenhaag 495: —		
	Grossh. H. Nordenhaag 1.930: —	2.425: —	

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

Västerås Nya Murbruks A.-B.		478: —	
Vatten- och Gasverksstyrelsen		1.050: —	
Svensk-Engelska Mineralolje A.-B.		843: 75	
Järnh. Eric Sundström		562: 50	
Järnh. Bröderna Larsson		735: —	
Allm. Svenska El. A.B.	5.667: —		
D:o	207: —		
D:o, för magasinstomt	525: —	6.399: —	
Arosbygdens Lantmannaförbund		180: —	
J. Aug. Andersson		700: —	
Arrende för 6 tomter å Sjöhatten:			
Konsumtionsfören. Västerås m. o. n:r 1, 1:sta raden	233: 80		
Centralföreningen, n:r 2, 1:sta raden	230: 50		
A.-B. Hakon Swenson, n:r 3, 1:sta raden	316: 80		
A.-B. Hakon Swenson, n:r 1, 2:dra raden	291: —		
A.-B. Västeråsfoder i likvidation, n:r 2, 2:dra raden	292: 30		
A.-B. Nissen & C:o, n:r 3, 2:dra raden	235: 40	1.599: 80	
A.-B. Västeråsspedition		25: —	
Tomt av f. d. Vedgården, förslagsvis		500: —	
Svenska Petroleum A.-B. Standard, ett mindre magasin		100: —	
A.-B. Rudhe & C:o, mark för tankanläggning		25: —	
A.-B. Hakon Swenson, mark för tankanläggning		25: —	20.693: 55
j) Hamnpaviljongen:			
Hyresinkomster:			
Västerås Spedition		2.250: —	
Hamnkaféet		750: —	
Västerås—Torshälla Ångbåts A.-B.		500: —	3.500: —
l) Hamnförvaltningsbyggnad:			
Hyresinkomster			3.900: —
k) Kabinettet:			
Inkomster			1.800: —
m) Omnibustrafikstationen:			
Hyra för stationen		3.100: —	
D:o för varuskjul		180: —	3.280: — 308.642: 55

20 B. Lantegendomar under eget bruk. N:o 152.

		Budgetförslag 1939.
Enligt Lantegendomsnämndens förslag	130.601: —	

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a)	Egendomen Carlsberg:		
	Del av Carlsberg (stadens lantbruk)	200: —	
	Arrende för ett markområde (Knut Albin Andersson)	5: —	205: —
a 1.	Egendomen Bjärby:		
	Arrendeavgift (Arrendator Alfr. Lundkvist)		2.400: —
a 2.	Egendomen Emaus:		
	Hyra för bostäder, trädgård och garage..	2.450: —	
	Arrende (stadens lantbruk)	600: —	3.050: —
a 3.	Björnön:		
	Arrenden och skogsprodukter		5.000: —
b)	Hästholmarna:		
	Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba	6.850: —	
	Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen	2.000: —	8.850: —
c)	Diverse jordägor:		
1.	Östra utmarken:		
	Arrende för följande lägenheter:		
	Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanby utmarksjord (Nordanby gård)	3.500: —	
	Gustavsslätt (G. Boholm) till 1946	235: —	
	Andersborg (G. Andersson) till 1943	400: —	
	Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)	280: —	
	Kristiansborg (stadens lantbruk)	2.400: —	
	Hovdestalund (F. Johansson) till 1950....	875: —	
	Malma gård (stadens lantbruk)	3.500: —	11.190: —
2.	Västra utmarken:		
	Arrende:		
	Stensborg, växthus och en del jord (R. Eriksson)	2.500: —	
	Stensborg, övrig mark och hus (Fru Anna Sörlin) ..... 1.200: —		
	Ett område (Ridhuset) ..... 200: —	1.400: —	

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

	Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget:			
	Fru Eriksson, Ekeby	10: —		
	Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:			
	J. A. Thilén ..... 5: —			
	Rob. Pettersson ..... 5: —	10: —		
	Ett till Hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område t. o. m. 1949	25: —		
	Område av Gästgivarevreten i Gamla Stohagsjorden:			
	Gustafsson, Kölsta	570: —		
	Ett område intill Mälardalen:			
	Registrator N. Filling	25: —		
	Ett område för båthus:			
	Västerås Kanotförening	10: —		
	J. Ruben Nyman	10: —		
	H. Wernekinck	10: —	670: —	4.570: —
d)	Viksäng:			
	Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944:			
	Fru Eva Larsson		20: —	
	Axel Gustafsson		100: —	
	Disp. O. Johansson m. fl.		51: —	
	Västerås Metodistförsamling		20: —	
	Dir. A. Sundström		40: —	
	Västerås Baptistförsamling		35: —	
	Änkefru Lydia Ström		20: —	
	Västerås Kyrkliga Ungdomsförbund		25: —	
	Kapten H. Slettengrens sterbhus		75: —	386: —
e)	Diverse arrenden:			
	Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman)		60: —	
	Koloniträdgårdar vid Lustigkulla		175: 64	
	Koloniträdgårdar vid Biskopsängarna		500: —	
	Mark av Kungsängen (lantbruket)		200: —	
	Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)		369: 70	
	Kraftledningskabel i stadens mark (Svenska Metallverken)		72: 40	
	Jordkabelledning i stadens mark (H. Nordenhaag)		14: —	
	A.-B. Naftasyndikat		300: —	
	Blåsbo Tennisplaneförening		100: —	
	Diverse mindre områden		1.000: —	
	O. Hellman, jaktarrende		100: —	2.891: 74

f) Arrende för fiskevatten:			
Västerås-fjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50: —		
Vid Hästholmarna jämte fiskarestugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskearrenden (G. O. Sabel m. fl.)	30: —	230: —	
g) Hyresmedel:			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget (Erik Sundström och Nitroglycerin A.-B.)	20: —		
Hyra för mark vid Lillån (Vega)	20: —		
Upplag å Munk- och Kungsängen (Telegrafverket)	100: —		
P. J. Walléns isupplag (210 kvm. à 50 öre)	105: —		
Mjölkcentralen (270 kvm. à 50 öre)	135: —		
Mjölkcentralen (208 kvm. à 50 öre)	104: —		
K. Larssons isupplag (100 kvm. à 50 öre)	50: —		
Hyra för serveringspaviljong å Djäkneberget, förslagsvis	1.000: —		
Markhyra för vattenkiosken i Vasaparken	800: —		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan (A.-B. Vintervägen)	200: —		
Karuseller och skjutbanor m. m.	4.000: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3.000: —		
Hyra för reningsverkstomt	3.000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2.800: —		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus (Karlsson)	500: —		
Myggbo Sågbolag (879 kvm. à 60 öre)	527: 40		
Avgift för grustäkt	500: —		
Hyra för svingårdsanläggningen vid Malma	5.000: —		
Försäljningskiosk vid Stora gatan i Ringvägen (Elna Bergman)	200: —		
Hyra för köttbesiktningsbyrån	3.000: —	25.161: 40	63.934: 14

20 D. Skogar.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	7.100: —
Kronor	510.277: 69

N:o 152.
Budget förslag 1939.

21. Magistrat och Rådhusrätt.

UTGIFTER:

Enligt Magistratens förslag	96.479: —
Kronor	96.479: —

INKOMSTER:

Enligt Magistratens förslag	38.000: —
Överskjutande utgifter	58.479: —
Kronor	96.479: —

22. Kronouppbörds- och Exekutionsväsen.

UTGIFTER:

Enligt Magistratens förslag	66.067: —
Kronor	66.067: —

INKOMSTER:

Enligt Magistratens förslag	19.540: —
Överskjutande utgifter	46.527: —
Kronor	66.067: —

23. Polisväsen och fångvård.

UTGIFTER:

Enligt Polisnämndens förslag	332.761: —
Kronor	332.761: —

INKOMSTER:

Enligt Polisnämndens förslag	43.838: 50
Överskjutande utgifter	288.922: 50
Kronor	332.761: —

26. Allmän pensionsförsäkring.

Enligt pensionsnämndens förslag	95.875: —
Kronor	95.875: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

UTGIFTER:

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier		3.500: —
b)	Löner och arvoden:		
	Drätseldirektören, 61: IV	16.680: —	
	Byggnadschefen, 55: IV	13.476: —	
	Stadsombudsmannen, 51: I	10.170: —	
	Drätselnotarien, 41: I	6.540: —	
	Assistent åt Drätseldirektören	7.200: —	
	Stadskamreraren, 48: IV	10.368: —	
	Stadsbokhållaren, 31: IV	5.001: —	
	Stadskassörskan, 27: IV	4.269: —	
	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass å drätseldirektörskontoret, 21: I	2.760: —	
	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret, 21: IV	3.381: —	
	Manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret, 20: IV	3.243: —	
	Manligt kontorsbiträde av I klass å byggnadskontoret, 25: III	3.702: —	
	Verkmästare, 33: I	4.620: —	
	2 arbetsförmän: (Westholm, Johansson), 28: IV à 4.437: —	8.874: —	
	1 arbetsförman: (Lindvall), 28: II	3.939: —	
	Förrådsförman, 27: III	4.026: —	
	Rådhusvaktmästaren, 26: IV	4.101: —	
	1 körkarl: (Persson), 23: IV	3.657: —	
	1 körkarl: (Gustavsson), 23: III	3.438: —	
	1 körkarl: (Bergkvist), 23: I	3.000: —	
	Extra biträden å ombudsmannaexpeditionen och stadskamrerarekontoret jämte vikariatersättningar, förslagsvis	11.000: —	
	Tekniskt biträde åt byggnadschefen	5.880: —	
	Tillfälligt sekreterarebiträde å stadskansliet..	1.800: —	
	Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode.....	1.320: —	
	Revisionskostnader	4.200: —	
	Läkarearvode för förmän, rådhusvaktmästaren, körkarlar och skrivbiträden	100: —	146.745: —
	Arvode till:		
	Stadsfullmäktiges ordförande	300: —	
	Drätselkammarens d:o	800: —	1.100: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

b) Pensioner och understöd:

f. Stadsinsp. P. V. Johansson		3.696: —
f. Förrådsförm. C. J. Barklund		2.556: —
f. Förman J. V. Råberg		1.400: —
f. Arbetaren V. Ehrnström		1.302: —
f. Grovarbet. H. Hansson		1.347: —
f. Grovarbet. J .R. Svangren		1.464: —
f. Grovarbet. E. A. Tibbling		762: —
f. Grovarbet. J. V. Karlsson		1.041: —
f. Grovarbet. K. A. Bergvall		1.464: —
f. Träarbet. J. E. Pettersson		1.041: —
Änkefru Södergren	376: —	
Dyrtidstillägg, förslagsvis 50 %	188: —	564: —
f. Skrivbiträdet Amelie Presto-Ström		400: —
f. Grovarbet. A. T. Svensson		1.170: —
Änkefru Siri Tenow (fr. 1/5, 3 barn)		3.268: —
f. Byggmäst. Alb. Andersson		3.029: —
Änkefru Ida Nygren-Andersson		705: —
f. Grovarbet. H. Södergren		1.053: —
f. Kranmaskinisten J. V. Åsberg		1.497: —
f. Förman C. H. Pettersson		2.775: —
f. Eldaren A. Vidfors		2.109: —
f. Drätselnotarien Eric Plantin		3.450: —
Änkefru Anna Axelsson		840: — 36.933: —

d) Renhållning:

Rådhuset och annexet	3.000: —

e) Belysning:

Rådhuset och annexet	600: —

f) Uppvärmning:

Rådhuset och annexet	1.500: —

g) Övriga utgifter:

1) Tryck- och annonskostnader		12.000: —
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		3.000: —
3. Olycksfallsförsäkringspremier		100: —
4. Premie för inbrotts- och garantiförsäkring		203: 75
5. Telefonavgifter för ledningar till:		
Stadsfullmäktiges ordf.	70: —	
Drätselkammarens ordf.	70: —	
Drätseldirektörens exp. o. bostad	230: —	
Stadsombudsmannens exp. och bostad	180: —	
Drätselnotariens exp. och bostad	250: —	
Byggnadschefens exp. och bostad	180: —	

Stadskamrerarekontoret	230: —			
Stadskamrerarens bostad	70: —			
Arbetskontoret	110: —			
Verkmäst. J. Anderssons bostad	70: —			
Arbetsförman Westholm	70: —			
Arbetsförman Johansson	70: —			
Arbetsförman Lindvall	70: —			
Rådhusvaktmästaren	70: —			
Förrådet	180: —			
Samtalsavgifter	250: —	2.170: —		
6. Hyra för lokaler i rådhusets annex		2.400: —		
7. Distribution av debetsedlar m. m.		800: —		
8. Diverse och oförutsedda utgifter		1.000: —	21.673: 75	
h) Stallet:				
1. Utfodring och skötsel av 4 hästar		3.500: —		
2. Hästskoning och hästförsäkring		700: —		
Underhåll av körredskap		800: —	5.000: —	220.051: 75

27 B. Byggnadsnämnd.

Enligt Byggnadsnämndens förslag		59.954: —

27 C. Automobiler.

a) Underhåll och reparationer	4.000: —	
b) Löner och arvoden:		
2 bilförare, förslagsvis	7.500: —	
c) Driftkostnader:		
Bensin, smörjoljor m. m.	6.500: —	
d) Diverse utgifter:		
Diverse, såsom skatter m. m.	2.000: —	
e) Inköp av ny lastautomobil enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29/4 1937 kr. 15.350: —, 2:dra årets avbetalning	6.000: —	26.000: —
	Kronor	306.005: 75

INKOMSTER:

27 B. Byggnadsnämnd.

Enligt Byggnadsnämndens förslag		20.000: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar		26.000: —
Överskjutande utgifter:		
för Stadsfullmäktige och Drätselkammare	220.051: 75	
„ Byggnadsnämnden	39.954: —	260.005: 75
	Kronor	306.005: 75

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a) Sociala ändamål:		
1. Arbetsstugan (29/12 1910) utöver bidrag från Sundinska fonden 1.000 kr.	2.000: —	
2. Barnkrubban (28/12 1918)	3.500: —	
3. Barnhemmet för flickor (28/12 1918) att utgå från Sundinska fonden 500 kr.	500: —	
4. Natthärbärget utöver bidrag av Sundinska fonden 600 kr.	400: —	
5. Västmanlands läns arbetsförmedling (30/9 1907, 29/12 1920 och 17/12 1934)	3.000: —	
8. Barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)	1.400: —	
10. Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916, 28/12 1918)	1.200: —	
11. Frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)	2.800: - -	
12. Erkända sjukkassor i Västerås (21/6 och 17/12 1934, förslagsvis	14.625: —	
15. Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)	3.000: —	
16. Nykterhetsnämnden	3.900: —	
17. Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)	3.000: —	
18. Västerås skollovskolonier	11.000: —	
19. Västerås Gymnastikförening	1.800: —	
21. Västmanlands Fornminnesförening	3.000: —	
22. Västerås Konstförening (30/4 1931 till 1/10 1941)	2.500: —	
23. Kristliga föreningens för unge män studie- och sociala verksamhet (19/12 1935)	1.000: —	
24. Västerås Bildningsorganisationers samarbetskommitté för musikundervisning	1.000: —	59.625: —
c) Luftskyddsnämnden:		
Enligt framställning		4.005: —
b) Taxeringsnämnderna:		
1. Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimme, högst 10 kr. pr dag, förslagsvis	2.000: —	
2. Biträde åt ordförandena	700: —	

3.	Lyse och städning av byrålokal	60: —	
4.	Annonser, högst	100: —	
5.	Skrivmaterial och diverse	150: —	
6.	Arvode till taxeringsassistent, förslagsvis	7.000: —	
7.	Telefon och skrivmaterial till d:o	200: —	10.210: —
c)	Diverse utgifter:		
1.	Premie för olycksfallsförsäkring av drätselkammarens *arbetare*	*4.000:* —	
2.	Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	7.000: —	
3.	Årsavgift till Svenska stadsförbundet à 6 kr. för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	2.294: 50	
5.	Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 61 ex. à 12 kr. (26/10 1911)	732: —	
6.	Representationsanslag (19/12 1912)	2.000: —	
7.	Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	1.500: —	
9.	Anslag till utsättning av smörbord	250: —	
12.	Svenska städernas förhandlingsorganisation, årsavgift	582: 45	
14.	Byggnads A.-B. Mimer för garanterad utdelning år 1938	12.698: 91	31.057: 86
d)	Diverse engångsutgifter o. d.:		
1.	Fortsatta restaureringsarbeten i Stadshotellet	50.000: —	
2.	Restaurering av polis- och brandstationsbyggnaden samt påbörjandet av nybyggnad för densamma (4:de året)	100.000: —	
3.	Resterande kostnader för paviljong i Stadsparken	3.774: 55	
4.	Uppförande av nytt pensionärshem (27/5 1938)	110.000: —	
5.	För anordnande av badplatser vid Östra holmen (20/12 1937)	65.000: —	
6.	Tilläggsanslag för reparation av arbetarebostad m. m. vid Bjärby	5.565: —	
7.	Förbättringsarbeten å byggnader vid Bjärby (24/11 1938)	6.300: —	
8.	Förbättring av arbetarebostäder å lantegendomarna (30/6 1938) (24/11 1938)	30.000: —	
9.	Inköp av en jordbrukstraktor (30/6 1938)	6.000: —	
10.	Bidrag till utbyggnad av Arosvallen (25/8 1938)	22.500: —	
11.	Anordnande av bekvämlighetsinrättningar (27/10 1938) 28.000: — varifrån avgår reserverade medel från år 1937 5.000: —	23.000: —	
12.	Anslag till avskrivning av fordringar	125.000: —	
13.	Rådhuskommitténs utredningskostnader	10.000: —	
14.	Bibliotekskommitténs utredningskostnader	5.000: —	

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

15.	Anslag till biblioteksbyggnad	75.000: —	
16.	Tilläggsanslag för inköp och reparation av ångfärja	12.279: 35	649.418: 90
		Kronor	754.316: 76

INKOMSTER:

b. Taxeringsnämnderna:		
Beräknat statsbidrag		1.500: —
Överskjutande utgifter		752.816: 76
	Kronor	754.316: 76

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Årets förslagsanslag		159.732: 46
	Kronor	159.732: 46

30. Allmänna bidrag av staten.

Källarfrihetsmedel		349: 89
	Kronor	349: 89

31. Diverse inkomster.

a)	Bötesmedel	700: —	
b)	Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	200: —	
c)	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4.000: —	
d)	Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	30: —	
e)	Vågavgifter från köttbesiktningsbyrån	1.000: —	
f)	Överskott å förrådsrörelsen	2.000: —	
g)	D:o å äldre anslagsmedel	9.954: 28	17.884: 28
		Kronor	17.884: 28

32. Skatter och liknande avgifter.

UTGIFTER:

För restitution m. m. av nöjesskatt		25.000: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

För restitution av kommunalutskylder, förslagsvis	40.000: —	
Avsättning till allmän fond (Skatteutjämningsfond)	200.000: —	265.000: —
Överskjutande inkomster		3.367.152: 58
	Kronor	3.632.152: 58

INKOMSTER:

a)	Hundskatt à 25 kr. pr hund	14.000: —	
b)	Bevillningsavgifter från offentliga föreställningar, artistskatt	500: —	
c)	Skogsaccis	500: —	
d)	Utdebitering för år 1938 à 6: 59 å 544.016: 06 skattekronor 3.585.065: 84		
	varifrån avgår beräknad avkortning.... 200.000: —	3.385.065: 84	
e)	Kommunal progressivskatt	157.000: —	
f)	Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter å stadens grund för all framtid	86: 74	
g)	Nöjesskatt	75.000: —	3.632.152: 58
		Kronor	3.632.152: 58

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

Sammandrag av Utgifts- och Inkomststaten för år 1939.

		Utgifter:	Inkomster:	Överskjutande Inkomster:	Överskjutande Utgifter:
Behållning från sist avslutade räkenskapsår			329,560: 39	329,560: 39	
1 a.	Räntor m. m.	612,706: 43	391,360: 35		221,346: 08
1 b.	Kapitalavbetalningar å lån	740,875: 19	406,150: 78		334,724: 41
2.	Fattigvård	650,186: 99	245,234: —		404,952: 99
3.	Barnavård	131,696: —	53,300: —		78,396: —
4 a.	Folkskola	984,281: 57	537,757: —		446,524: 57
4 b.	Fortsättningsskola	15,250: —	7,800: —		7,450: —
4 c.	Högre Folkskola	33,823: 50	23,365: —		10,458: 50
4 d.	Allmänt läroverk	6,380: —			6,380: —
4 e.	Andra undervisnings- och bildningsanstalter	137,895: —	59,020: —		78,875: —
5.	Hälso- och sjukvård	92,034: —	22,439: —		69,595: —
6.	Gator, vägar, planteringar o. dyl.	823,845: 46	122,850: —		700,995: 46
7.	Avloppsledningar	215,000: —	116,000: —		99,000: —
8.	Hamnar	401,173: —	401,173: —		
10.	Renhållningsverk och svingård	172,814: 71	98,500: —		74,314: 71
11.	Vattenledningsverk	264,900: —	372,000: —	107,100: —	
12.	Gasverk	627,900: —	674,500: —	46,600: —	
13.	Elektricitetsverk	872,300: —	1,155,200: —	282,900: —	
17.	Andra kommunens affärsföretag	132,580: 83	124,955: 83		7,625: —
18.	Brandväsen	161,961: 64	15,410: —		146,551: 64
20.	Fastighetsförvaltning	312,277: —	510,277: 69	198,000: 69	
21.	Magistrat och rådhusrätt	96,479: —	38,000: —		58,479: —
22.	Kronouppbörds- och exekutionsväsen	66,067: —	19,540: —		46,527: —
23.	Polisväsen och fångvård	332,761: —	43,838: 50		288,922: 50
26.	Allm. pensionsförsäkringen	95,875: —			95,875: —
27.	Övriga förvaltningskostnader	306,005: 75	46,000: —		260,005: 75
28.	Anslag och bidrag till diverse ändamål	754,316: 76	1,500: —		752,816: 76
29.	Oförutsedda utgifter	159,732: 46			159,732: 46
30.	Allmänna bidrag av staten		349: 89	349: 89	
31.	Diverse inkomster		17,884: 28	17,884: 28	
32.	Skatter och liknande avgifter	265,000: —	3,632,152: 58	3,367,152: 58	
	Kronor	9,466,118: 29	9,466,118: 29	4,349,547: 83	4,349,547: 83

Kapitalavbetalningar och räntor å fonderade lån.

Lånets n:r	Långivare:	Amorteringstid:	Ränteterminer	Ursprungligt lånebelopp:	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot %	Ränta för år 1939	Anteckningar
*2	Obligationslån av år 1929	30 år	1/3	2,744,000: —	2,289,000: —	64,000: — + 22,000: —	5	114,450: — — 35,000: —	Förutvarande 1919 års obl.-lån å kr. 3,000,000: —. Lånet skall konverteras den 1/3 1939.
	Kungl. Pensionsstyrelsen (Pensionsförsäkringsfonden)								
3	År 1916	40 år	31/12	250,000: —	167,782: 57	6,104: 52	4,75	7,969: 67	Slutamorterat den 31/12 1956
4	„ 1917	40 år	31/12	250,000: —	173,610: 27	5,827: 70	4,75	8,246: 49	„ „ 31/12 1957
5	„ 1918	40 år	30/6	350,000: —	250,843: 35	7,788: 80	4,75	11,915: 06	„ „ 30/6 1958
6	„ 1918	40 år	30/6	350,000: —	257,469: 67	7,583: 07	5,25	13,517: 16	„ „ 30/6 1958
7	„ 1920	40 år	31/12	210,000: —	168,063: 46	3,873: 11	6	10,083: 81	„ „ 31/12 1960
	Kungl. Statskontoret (Bostadslånefonden)								
8	År 1920	34 år	31/12	162,000: —	88,558: 85	4,054: 01	4	3,542: 35	Slutamorterat den 31/12 1954
9	„ 1921	34 år	31/12	74,240: —	40,658: 02	1,714: 19	4	1,626: 32	„ „ 31/12 1955
10	„ 1925	30 år	31/12	30,000: —	22,238: 98	803: 69	4	889: 56	„ „ 31/12 1957
11	„ 1926	30 år	31/12	37,800: —	29,006: 46	974: 09	4	1,160: 26	„ „ 31/12 1958
12	„ 1927	30 år	31/12	48,191: 37	20,947: 53	655: 24	4	837: 90	„ „ 31/12 1959
13	„ 1928	30 år	31/12	65,800: —	47,813: 41	1,396: 09	4	1,912: 54	„ „ 31/12 1960
14	„ 1929	30 år	31/12	39,825: —	30,459: 54	831: 82	4	1,218: 38	„ „ 31/12 1961
15	„ 1930	30 år	31/12	70,000: —	51,083: 17	1,307: 05	4	2,043: 33	„ „ 31/12 1962
16	„ 1931	30 år	31/12	20,475: —	18,030: 63	432: 94	4	721: 23	„ „ 31/12 1963
	Svenska Arbetarnas Allmänna Sjuk- och Begravningskassa								
17	År 1937 (År 1926).....	20 år	30/6 31/12	162,137: 80	150,181: 96	6,270: 89	3,25	4,880: 92	Slutamorterat den 31/12 1956 Förutvarande 1926 års lån å kr. 200,000: —

Lånets n:r	Långivare:	Amorteringstid:	Ränteterminer	Ursprungligt lånebelopp:	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot %:	Ränta för år 1939	Anteckningar
18	Sveriges Allmänna Understödsförening. År 1937 (år 1926).....	20 år	30/6 31/12	162,137: 80	150,181: 96	6,270: 89	3,25	4,880: 92	Slutamorterat den 31/12 1956 Förutvarande 1926 års lån å kr. 200,000: —
19	Städernas Allm. Brandstodsbolag År 1926...	30 år	30/6 31/12	319,663: 33	243,081: 57	8,640: 37	5	12,154: 08	Slutamorterat den 31/12 1956
29	Kungl. Postsparbanken År 1931	25 år	30/6 30/12	881,000: —	670,614: 78	32,820: 15	4,5	30,177: 66	Slutamorterat den 31/12 1955 Förutvarande 1916 års obl.-lån å kr. 1,095,000: —
30	Kungl. Postsparbanken År 1932	25 år	30/6 31/12	663,000: —	566,905: 44	18,841: 58	4,85	27,038: 01	Slutamorterat den 30/6 1957
31	Västmanlands läns Landsting. År 1932	25 år	1/4 1/10	250,000: —	214,374: 98	7,018: 76	5	10,543: 28	„ „ 1/4 1957
32	Fonder under Drätselkammarens förvaltning År 1932	25 år	30/6 31/12	1,000,000: —	857,499: 92	28,075: 04	5	42,173: 12	Slutamorterat den 30/6 1957
33-38	Försäkringsaktiebolaget Skandia År 1933	29 år	1/6 1/12	500,000: —	452,364: 90	10,850: 90	4,5	20,112: 26	Slutamorterat den 1/6 1962. Förutvarande 1922 års obligationslån å kr. 2,000,000: —
39	Livförsäkringsbolaget Framtiden År 1933	29 år	1/6 1/12	100,000: —	90,472: 98	2,170: 18	4,5	4,022: 45	D:o D.o

Lånets n:r	Långivare:	Amorteringstid:	Ränteterminer	Ursprungligt lånebelopp:	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot %:	Ränta för år 1939	Anteckningar
40	Svenska Lifförsäkringsbolaget År 1933	29 år	1/6 1/12	500,000: —	452,364: 82	10,850: 90	4,5	20,112: 25	Slutamorterat den 1/6 1962. Förutvarande 1922 års obligationslån å kr. 2,000,000: —
41-42	Svenska Personal-Pensionskassan År 1933	29 år	1/6 1/12	200,000: —	180,945: 96	4,340: 36	4,5	8,044: 90	D:o D:o
43-44	Brand- och Lifförsäkrings A.-B. Skåne År 1933	29 år	1/6 1/12	200,000: —	180,945: 96	4,340: 36	4,5	8,044: 90	D:o D:o
45	Kinda Härads Sparbank, Kisa År 1933	29 år	1/6 1/12	50,000: —	45,236: 49	1,085: 09	4,5	2,011: 23	D:o D:o
46	Livränte- och Kapitalförsäkringsanstalten för Östergötlands län och stift År 1933	29 år	1/6 1/12	50,000: —	45,236: 49	1,085: 09	4,5	2,011: 23	D:o D:o
47-49	Stockholms Sjukhem År 1933	29 år	1/6 1/12	165,000: —	149,280: 39	3,580: 79	4,5	6,637: 05	D:o D:o
50	Kungl. Pensionsstyrelsen (Pensionsförsäkringsfonden) År 1934	20 år	30/6	812,000: —	693,612: 02	32,422: 77	3,75	26,010: 45	Slutamorterat den 30/6 1954. Förutvarande 1924 års obligationslån å kr. 1,000,000: —

Lånets n:r	Långivare:	Amorteringstid:	Räntetermiter	Ursprungligt lånebelopp:	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot %:	Ränta för år 1939	Anteckningar
51	Städernas Allmänna Brandstodsbolag År 1934	16 år	1/4	1,844,000: —	1,480,508: 68	99,666: 67	3,8	56,259: 33	Slutamorterat den 1/4 1950. Förutvarande 1910 års obligationslån å kr. 3,000,000: —
52	År 1935	13 år	1/8	1,050,000: —	780,538: 89	74,058: 98	3,9	30,441: 02	Slutamorterat den 1/8 1947. Förutvarande 1907 års obligationslån å kr. 2,000,000: —
53	Kungl. Postsparbanken År 1935	25 år	1/6	596,700: —	546,113: 68	17,883: 80	3	16,383: 41	Slutamorterat den 1/6 1960
54	Wahlbeckska fonden År 1935	7 år	1/8	90,000: —	53,694: 59	12,835: 06	3	1,610: 84	Slutamorterat den 1/8 1942. Förutvarande 1902 års obl.-lån å kr. 2,000,000: —
55	Västerås stads Fattigvårdsstyrelse, Berglundska m. fl. fonder År 1935	7 år	1/8	125,000: —	74,575: 83	17,826: 48	3	2,237: 27	D:o D:o
56	Västerås stads fonder År 1935	7 år	1/8	76,000: —	45,342: 11	10,838: 50	3	1,360: 26	D:o D:o
57	Västmanlands läns Sparbank. År 1935	7 år	1/8	316,000: —	188,527: 70	45,065: 33	3	5,655: 83	D:o D:o
59	Kungl. Postsparbanken År 1936	25 år	30/12	1,686,500: —	1,591,405: 60	49,625: 36	2,9	46,150: 76	Slutamorterat den 30/12 1961 Förutvarande 1902 års obl.-lån å kr. 2,000,000: —

Lånets n:r	Långivare:	Amorteringstid:	Ränteterminer	Ursprungligt lånebelopp:	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot %:	Ränta för år 1939	Anteckningar
60	Riksförsäkringsanstalten År 1938	25 år	30/6 31/12	1,089,500: —	1,059,705: 50	30,695: 04	3	31,562: 66	Slutamorterat den 31/12 1962 Skuldförbindelse av den 31/12 1937.
61	Kopparbergs läns Sparbank. År 1938.....	9 1/2 år	30/6 30/12	309,805: 50	309,805: 50	27,840: —	2,6	7,693: 02	Slutamorterat den 30/6 1948. Förutvarande 1928 års lån å kr. 500,000: —.
62	Svenska Livförsäkringsbolaget. År 1938 ...	9 1/2 år	30/6 30/12	87,984: 88	87,984: 88	7,860: —	2,75	2,311: 51	Slutamorterat den 30/6 1948. Förutvarande 1928 års lån å kr. 142,000: —.
63	Bollnäs Sparbank År 1938	9 1/2 år	30/6 30/12	15,490: 12	15,490: 12	1,382: 65	2,5	369: 97	D:o D:o kr. 25,000: —.
64	Gävle stads Sparbank År 1938	9 1/2 år	30/6 30/12	61,961: 10	61,961: 10	5,481: 08	2,7	1,598: 95	D:o D:o kr. 100,000: —.
65	Kungl. Postsparbanken År 1938	9 1/2 år	30/6 30/12	309,805: 80	309,805: 80	27,653: 26	2,5	7,399: 48	D:o D:o kr. 500,000: —.
66	Prästerskapets Änke- & Pupillkassa		30/6 31/12	24,000: —	5,758: 99	1,051: 60	4,5	247: 46	Slutamorterat den 30/12 1943
67	Västmanlands läns Sparbank	31 år	31/12	15,000: —	6,099: 14	793: 03	3	182: 97	Slutamorterat den 30/12 1945. Lån n:r 535 S.
68	Västmanlands läns Sparbank	29 år	31/12	40,000: —	14,809: 63	2,307: 91	3	444: 29	Slutamorterat den 30/12 1944. Lån n:r 627 S.
			Kronor	18,455,017: 70	15,430,994: 27	718,875: 19	4,03	620,897: 80	
			* Genom konvertering av 1929 års lån			+ 22,000: —		— 35,000: —	
					Summa	740,875: 19		585,897: 80	

Bil. Litt. 1 A och B a 2.

Stadens verks och inrättningars andelar i stadens fonderade lån.

	Amorteringstid:	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot %	Ränta för år 1939	Anteckningar
2. Fattigvården:							
1929 års lån	30 år	228,583: 34	190,905: 83	5,312: 61	5	9,545: 29	Förutvarande 1919 års obl.-lån
1933 års lån	29 år	340,645: —	308,191: 70	7,392: 59	4,5	13,868: 63	„ 1922 „
1934 års lån	20 år	50,831: 20	43,420: 16	2,029: 65	3,75	1,628: 26	„ 1924 „
1935 års lån	7 år	7,679: 25	4,581: 48	1,095: 16	3	137: 44	„ 1902 „
1938 års lån	9 1/2 år	192,079: 62	192,079: 62	17,083: 57	2,58	4,735: 28	„ 1928 års lån
	Kronor	819,818: 41	739,178: 79	32,913: 58	4,05	29,914: 90	
4. A. Folkskolan:							
1929 års lån	30 år	137,200: —	114,584: 85	3,188: 76	5	5,729: 24	Förutvarande 1919 års obl.-lån
1931 års lån	25 år	19,040: —	15,253: 20	616: 50	4,5	686: 39	„ 1916 „
1932 års lån	25 år	109,295: 11	93,453: 98	3,106: 02	4,85	4,532: 52	
1933 års lån	29 år	57,362: 50	51,897: 54	1,244: 87	4,5	2,335: 39	„ 1922 „
1934 års lån	20 år	16,240: —	13,872: 26	648: 45	3,75	520: 21	„ 1924 „
1934 års lån	16 år	203,480: —	163,369: 79	10,997: 93	3,8	6,208: 05	„ 1910 „
1935 års lån	13 år	20,200: —	15,016: 09	1,424: 75	3,9	585: 63	„ 1907 „
1935 års lån	7 år	65,252: —	38,929: 77	9,305: 71	3	1,167: 89	„ 1902 „
1935 års lån	25 år	168,000: —	153,757: 50	5,035: 15	3	4,612: 73	
Prästerskapets Änke- och Pupillkassa		24,000: —	5,758: 99	1,051: 60	4,5	247: 46	
Västmanlands läns Sparbank	31 år	15,000: —	6,099: 14	793: 03	3	182: 97	
Västmanlands läns Sparbank	29 år	40,000: —	14,809: 63	2,307: 91	3	444: 29	
	Kronor	875,069: 61	686,802: 74	39,720: 68	3,97	27,252: 77	
8 A. Hamnen:							
För nya hamnbyggnaden:							
1929 års lån	30 år	137,200: —	114,584: 85	3,188: 76	5	5,729: 24	Förutvarande 1919 års obl.-lån
1931 års lån	25 år	90,911: —	72,830: 03	2,943: 60	4,5	3,277: 35	„ 1916 „

	Amorteringstid:	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot %	Ränta för år 1939	Anteckningar
1935 års lån	13 år	80,150: —	59,581: 15	5,653: 17	3,9	2,323: 66	Förutvarande 1907 års obl.-lån
1938 års lån	9 1/2 år	113,636: 84	113,636: 84	10,106: 82	2,58	2,801: 46	„ 1928 „
	Kronor	421,897: 84	360,632: 87	21,892: 35	3,92	14,131: 71	
8 C. Djuphamnen.:							
1926 års lån	20 år	217,995: 59	204,480: 43	7,268: 52	5	10,224: 02	
1926/1937 års lån	20 år	324,275: 60	300,363: 93	12,541: 79	3,25	9,761: 83	
1932 års lån	25 år	827,000: —	709,152: 43	23,218: 03	5	35,457: 62	
1934 års lån	20 år	310,902: 17	265,573: 33	12,414: 15	3,75	9,959: —	Förutvarande 1924 års obl.-lån
1935 års lån	25 år	22,700: —	20,775: 57	680: 34	3	623: 27	
1936 års lån	25 år	435,975: 20	411,392: 47	12,828: 59	2,9	11,930: 38	
1938 års lån	25 år	6,250: —	6.079: 09	170: 91	3	186: 23	
	Kronor	2,145,098: 56	1,917,817: 25	69,122: 33	4,07	78,142: 35	
11, 12 och 13. Vatten- och Gasverksstyrelsen:							
1926 års lån	30 år	84,900: —	64,560: 15	2,294: 85	5	3,228: 01	
1929 års lån	30 år	584,644: 50	487,613: 66	13,651: 28	5	13,651: 28	Förutvarande 1919 års obl.-lån
1931 års lån	25 år	346,608: —	277,672: 09	11,222: 84	4,5	12,495: 24	„ 1916 „
1932 års lån	25 år	553,704: 89	473,451: 44	15,735: 57	4,85	22,962: 39	
1932 års lån	25 år	422,295: 11	362,117: 95	11,855: 95	5	18,105: 90	
1933 års lån	29 år	398,007: 50	360,089: 24	8,637: 46	4,5	16,204: 02	„ 1922 „
1934 års lån	20 år	150,220: —	128,318: 29	5,998: 19	3,75	4,811: 94	„ 1924 „
1934 års lån	16 år	681,790: —	547,394: 89	36,850: 15	3,8	20,801: 01	„ 1910 „
1935 års lån	13 år	363,110: —	269,925: 24	25,611: —	3,9	10,527: 08	„ 1907 „
1935 års lån	7 år	20,340: —	12,134: 99	2,900: 72	3	364: 05	„ 1902 „
1935 års lån	25 år	166,000: —	151,927: 04	4,975: 22	3	4,557: 81	
1936 års lån	25 år	1,250.530: —	1,180,018: 05	36,796: 92	2,9	34,220: 52	
1938 års lån	25 år	583,250: —	567,299: 88	16,432: 21	3	16,896: 67	
1938 års lån	9 1/2 år	353,798: 28	353,798: 28	31,466: —	2,58	8,722: 09	„ 1928 „
	Kronor	5,959,198: 28	5,236,321: 19	224,428: 36	3,58	187,548: 01	

	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot %	Ränta för år 1939	Anteckningar
Sammandrag:						
2. Fattigvården	819,818: 41	739,178: 79	32,913: 58	4,05	29,914: 90	
4. A. Folkskolan	875,069: 61	686,802: 74	39,720: 68	3,97	27,252: 77	
8. A. Hamnen	421,897: 84	360,632: 87	21,892: 35	3,92	14.131: 71	
8. C. Djuphamnen	2,145,098: 56	1,917,817: 25	69,122: 33	4,07	78,142: 35	
11. 12 och 13 Vatten- och Gasverksstyrelsen	5,959,198: 28	5,236,321: 19	224,428: 36	3,58	187,548: 01	
Kronor	10,221,082: 70	8,940,752: 84	388,077: 30	3,77	336,989: 74	

Bil. Litt. 2. **N:o 152.**
Budgetförslag 1939. Fattigvården.

Utdrag ur protokoll, fört vid fattigvårdsstyrelsens sammanträde den 27/9 1938.

§ 130.

Beslöt fattigvårdsstyrelsen avgiva följande

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stads fattigvård för år 1939.

UTGIFTER:

A. Yttre fattigvården:

a)	Löner och arvoden:		
	1) Sysslomannen, 45: IV	9.036: —	
	2) Tillsyningsman, 28: III	4.188: —	
	3) Tillsyningsman, extra	3.690: —	
	4) Kontorsbiträde, I kl., 21: IV .. 3.381: —		
	Arvode som kassörska ..... 500: —	3.881: —	
	5) Socialregistret, anslag till arvode	3,000: —	
	6) Kontorsbiträde, II kl., 18: IV	2.967: —	
	7) Extra kontorsbiträde	2,100: —	
	8) Arvode till ordföranden	500: —	
	9) Revisionskostnader	1.500: —	
	10) Fröken Elin Isaksson, pension	1.347: —	32.209: —
b)	Understödskostnader:		
	1) Ordinarie understöd	90.000: —	
	2) Tillfälliga understöd	48.000: —	
	3) Understöd in natura	39:000: —	177.000: —
c)	Anstaltsvård:		
	1) Hospitalsvård	46.000: —	
	2) Lasarettsvård	4.000: —	
	3) Sanatorievård	4.000: —	
	4) Andra sjukvårdskostnader	25.000: —	79.000: —

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Fattigvård den.

d)	Kommunalt bidrag utan karaktär av fattigvård:		
	1) Yrkesutbildning	2.000: —	
	2) Kommunalt pensionstillskott	13.500: —	15.500: —
e)	Andra fattigvårdskostnader:		
	1) Återbetalning till främm. kommuner för utgiven fattigvård	45.000: —	
	2) Medikamenter	5.000: —	
	3) Begravningskostnader	1.000: —	51.000: —
f)	Diverse utgifter:		
	1) Hyra för fattigvårdsbyrån	3.700: —	
	2) Trycksaker och skrivmaterial	2.000: —	
	3) Trycksaker och skrivmaterial för Socialregistret	400: —	
	4) Städning, bränsle och lyse	1.700: —	
	5) Telefoner till:		
	Fattigvårdsbyrån (2 tel.) 330: —		
	Fattigv.-syssl. bost. 110: —		
	Fattigv.-tills.-m. bost. 70: —		
	Fattigv.-st. ordf. bost. 70: —		
	Diakonissan 70: —		
	Socialregistret 70: —		
	Samtalsavgifter 200: —	920: —	
	6) Brandförsäkrings- och olycksfallsavg.	270: —	
	7) Stämpelkostnader	75: —	
	8) Årsavgifter till Sv. Fattigvårds- o. Barnavårdsförbundet	95: —	
	9) Årsavgift till Västmanl. läns fattigvårds- och barnavårdsförbund	165: —	
	10) Resekostnader, annonser och div. utgifter	400: —	
	11) Hyra till Drätselkammaren för magasin	500: —	
	12) Anslag till Hjälpbyrån	1.000: —	11.225: —
g)	Förebyggande fattigvård:		
	1) Anslag till diakonissornas verksamhet		10.000: —
h)	Pensionärshemmet:		
	1) Hyra för fastigheten	4,500: —	
	2) Koks, vatten och lyse	700: —	
	3) Gårdskarlsarvode, försäkringspremier, renhållning och diverse utgifter	600: —	5.800: —
i)	Oförutsedda utgifter		1.000: — 382.734: —

B. Ålderdomshemmet:

j)	Underhåll av fastigheter:		
	1) Reparation av hemmets byggnader	7.000: —	
	2) Brandförsäkringspremier	700: —	
	3) Värdet av utförda arbeten	5.000: —	12.700: —
k)	Underhåll och anskaffning av inventarier:		
	1) Linne och sängkläder	2.500: —	
	2) Underhåll och anskaffning av möbler och husgeråd	4.000: —	
	3) Anskaffning av glas, porslin och köksattiralj	1.000: —	
	4) Värdet av utförda arbeten	500: —	8.000: —
l)	Löner och arvoden:		
	1) Föreståndaren, 37: IV ..... 6.447: —		
	med avdrag för naturaförmåner 1.180: —	5.267: —	
	2) Vaktmästaren, 26: IV ..... 4.101: —		
	med avdrag för naturaförmåner 640: —	3.461: —	
	3) Maskinisten, 25: IV ..... 3.933: —		
	med avdrag för naturaförmåner 525: —	3.408: —	
	4) Eldaren, 22: III ..... 3.306: —		
	med avdrag för naturaförmåner 525: —	2.781: —	
	5) Husmodern, 7: IV	1.779: —	
	6) Vårdare, 23: IV ..... 3.657: —		
	med avdrag för naturaförmåner 525: —	3.132: —	
	7) Två sjuksköterskor, 6: IV, à 1.671: —	3.342: —	
	8) En sjuksköterska, 6: II	1.437: —	
	9) Två sjuksköterskor, 6: I, à 1.320: —	2.640: —	
	10) En kokerska, 3: II	1.149: —	
	11) En tvättföreståndarinna, 3: IV	1.347: —	
	12) Nio biträden à 840: —	7.560: —	
	13) Ett biträde	775: —	
	14) Ett biträde	745: —	
	15) Två biträden à 720: —	1.440: —	
	16) Ett biträde	715: —	
	17) Ett biträde	680: —	
	18) Ett biträde	670: —	
	19) För extra söndagshjälp	180: —	
	20) Semester och sjukvikarier	2.500: —	
	21) Predikantarvode	500: —	
	22) Organistarvode	100: —	
	23) Semesterpengar till personalen	1.780: —	47.388: —

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Fattigvården.

m)	Pensioner:			
	1) Pension till föreståndare Larssons änka	527: —		
	Dyrtidstillägg 50 %	263: 50	790: 50	
	2) Pension till vaktmästare Lundbergs änka	500: —		
	Dyrtidstillägg 50 %	250: —	750: —	
	3) Pension till kokerskan Elin Andersson		873: —	2,413: 50
n)	Hushållet:			
	1) Inköp av förnödenheter		50.000: —	
	2) Produkter från hönsgården		1.200: —	
	3) Produkter från trädgården		3.000: —	
	4) Värdet av utförda arbeten i köket		800: —	55.000: —
o)	Bränsle, lyse och vatten:			
	1) 400 ton ångkol à 30: —		12.000: —	
	2) Gas		2.000: —	
	3) Vattenavgifter		5.000: —	
	4) Belysningsström		3.600: —	
	5) Kraftström		300: —	22.900: —
p)	Renhållning:			
	1) Såpa, tvål och tvättpulver		1.500 :—	
	2) Torvmull och sophämtning		400: —	
	3) Värdet av utförd tvätt		6.500: —	
	4) Värdet av arbeten i övrigt		1.600: —	10.000: —
q)	Beklädnad:			
	1) Gång- och underkläder samt skodon		3.300: —	
	2) Värdet av utförda arbeten		2.500: —	5.800: —
r)	Sjukvård:			
	1) Sjukvårdsartiklar och medicin		5.500: —	
	2) Sjuktransporter m. m.		450: —	
	3) Sjukvård för personalen		500: —	6.450: —
s)	Förbrukningsartiklar:			
	1) Skrivmaterial och tryckning		300: —	
	2) Diverse förbrukningsartiklar		700: —	1.000: —
t)	Begravningskostnader			1,400: —

u) Diverse omkostnader:			
1) Flitpengar till pens.	3.500: —		
2) Del av folkpensioner till pensionärerna	4.500: —	8.000: —	
3) Telefon till:			
Föreståndaren exp.	278: —		
Sjukhuset	274: —		
Samtalsavgifter	70: —	622: —	
4) Inköp av böcker för biblioteket		150: —	
5) Stämpelkostnader		80: —	
6) Pren. av tidningar m. m.		150: —	
7) Avgift till Riksförs.-anst.		130: —	
8) Diverse utgifter		1.000: —	10.132: —
v) Räntor och amorteringar:			
1929 års lån: (kvarv. sk. 190.905: 83)			
ränta	9.545: 29		
amortering	5.312: 61	14.857: 90	
1928/1938 års lån: (kvarv. sk. 192.079: 62)			
ränta	4.758: 66		
amortering	15.271: 23	20.029: 89	
1933 års lån: (kvarv. sk. 308.191: 70)			
ränta	13.868: 63		
amortering	7.392: 59	21.261: 22	
1934 års lån: (kvar. sk. 43.420: 16)			
ränta	1.628: 26		
amortering	2.029: 65	3.657: 91	
1935 års lån: (kvarv. sk. 4.581: 48)			
ränta	137: 44		
amortering	1.095: 16	1.232: 60	
Resterande del av restaureringslånet 1928 för ålderdomshemmets huvudbyggnad	4.940: 39		
Ränta	148: 21	5.088: 60	66.128: 12
x) Underhåll av trädgård och planteringar:			
1) Kontanta kostnader för planteringar		500: —	
2) Kalk och gödning		400: —	
3) Utsäde, fröer m. m.		200: —	
4) Arrende för trädgårdsjord		200: —	
5) Kommunalskatt		207: —	
6) Värdet av utförda arbeten		4.000: —	5.507: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Fattigvården.*

y)	**Stall och hönshus:**			
	1) Diverse utgifter för stallet	150: —		
	2) Diverse utgifter för hönsgården	1.000: —		
	3) Bensin och underhåll av bilen	650: —		
	4) Skatt och försäkringar för bilen	337: —		
	5) Värdet av produkter	100: —		
	6) Värdet av utförda arbeten	500: —	2.737: —	
z)	Tvättinrättningen:			
	1) Kraftström	500: —		
	2) Vatten	1.000: —		
	3) Tvättmedel	2.000: —		
	4) Reparationer och ersättning av förbrukade maskiner m. m.	480: —		
	5) Diverse omkostnader	200: —		
	6) Värdet av utförda arbeten	3.500: —	7.680: —	
å)	Oförutsedda utgifter		1.000: —	266.235: 62
			Summa Kronor	648.969: 62

INKOMSTER:

A. Yttre fattigvården:

a)	Ersättning av Landstinget enligt 40—42 §§ i lagen om fattigvården för:			
	1) Hospitalsvård	16.000: —		
	2) Lasarettsvård	3.000: —		
	3) Sanatorievård	1.500: —		
	4) Andra sjukvårdskostnader	4.500: —		
	5) Vårdkostnader till andra kommuner	2.000: —	27.000: —	
b)	Inkomst av statsbidrag		10.000: —	
c)	Återbetalning av enskilda, pensioner och sjukkassor:			
	1) Återbetalning av enskilda för utgiven fattigvård	21.000: —		
	2) Inkomst av pensioner o. sjukkassor m. m.	35.000: —	56.000: —	
d)	Diverse inkomster:			
	1) Diverse inkomster	500: —		
	2) Barnavårdsnämndens bidrag med ¼ av kostnad för hyra, städning, bränsle och telefon m. m.	2.180: —		

3) Barnavårdsnämndens bidrag med ¼ av lönerna för kassörska och biträden jämte div. andra utgifter	1.979: —		
4) Inkomst av försålda bohag	700: —	5.359: —	
e) Pensionärshemmet:			
1) Värdet av hyror att debiteras fattigvårdens understödskostnader		5.800: —	104.159: —

B. Ålderdomshemmet:

f) Vårdavgifter:			
1) Ersättning av främmande kommuner	12.000: —		
2) Ersättning av enskilda	22.000: —		
3) Ersättning av Landstinget enl. 41 § fattigvårdslagen	1.000: —		
4) Ersättning av Landstinget för tuberkulosavdelningen	2.000: —		
5) Ersättning av Staten för tuberkulosavdelningen	6.000: —		
6) Ersättning av statsmedel för vissa personer	3.000: —		
7) Inkomst av pensioner	48.000: —	94.000: —	
g) Diverse inkomster:			
1) Inkomst av arbeten 1.500: —			
Värdet av å hemmet utförda arbeten 18.400: —	19.900: —		
2) Värdet av produkter från trädgården för hushållet	3.000: —		
3) Inkomst av trädgårdsprodukter	400: —		
4) Inkomst av hönsgården 200: —			
Produkter till hushållet 1.500: —	1.700: —		
5) Inkomst av tvättinrättningen 15.000: —			
Värdet av åt hemmet utförd tvätt 6.500: —	21.500: —		
6) Anslag av staten för biblioteket	75: —		
7) Hyra av polisväsendet för bårhus	300: —		
8) Diverse ej specificerade inkomster	200: —	47.075: —	141.075: —
			245.234: —
Att uttaxera			403.735: 62
		Summa Kronor	648.969: 62

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Fattigvården.*

I anslutning till förestående förslag till utgifts- och inkomststat får fattigvårdsstyrelsen som motivering rörande förändring i anslagskraven, jämfört med innevarande år, anföra följande:

YTTRE FATTIGVÅRDEN.

Löner och arvoden ha upptagits i enlighet med stadsfullmäktiges beslut i löne- och arvodesfrågor.

Det under understödskostnader till ordinarie understöd upptagna beloppet har föreslagits sänkt med 15.000 kronor dels på grund av höjda folkpensioner och dels på grund av de nyinförda hjälpformerna barnbidrag och bidragsförskott. Möjligen skulle någon ytterligare sänkning ha kunnat äga rum, men då styrelsen ännu saknar erfarenhet av i vad utsträckning dessa hjälpformer inverka i reducerande riktning på fattigvårdsbehovet samt utgifterna för hithörande ändamål under år 1937 uppgingo till omkring det föreslagna beloppet, har det ansetts lämpligt att stanna vid den föreslagna summan.

Någon minskning av anslagen till understöd in natura och tillfälliga understöd synes icke kunna ske.

Beträffande under rubriken anstaltsvård upptagna anslagen för lasarettsvård och andra sjukvårdskostnader ha dessa kunnat föreslås minskade med respektive 1.500 och 3.000 kr.

Anslaget till kommunalt bidrag utan karaktär av fattigvård har upptagits oförändrat, oaktat att anslaget härför under innevarande år icke torde åtgå till hälften. Styrelsen ämnar nämligen att inom ramen av fastställda bestämmelser tilldela hjälp i denna form i större utsträckning än hittills.

Under andra fattigvårdskostnader upptagna anslagsäskandet för återbetalning till främmande kommuner för utgiven fattigvård har sänkts med 17.000 kronor av samma anledning, som beträffande anslaget för ordinarie understöd.

Under diverse utgifter har anslaget till städning, bränsle och lyse begärts förhöjt med 250 kr., enär tidigare anslag för detta ändamål visat sig otillräckliga. Anslaget till samtalsavgifter har begärts förhöjt med 50 kronor av samma skäl.

Anslaget till oförutsedda utgifter har, med hänsyn till statens omfattning, begärts förhöjt från 500 till 1.000 kronor.

ÅLDERDOMSHEMMET.

Till underhåll av fastigheter har upptagits förslag om ett med 1.000 kr. sänkt anslag. Förslag om större sänkning har icke kunnat göras, enär fattigvårdsstyrelsen beräknar att även under budgetåret verkställa en del erforderliga reparationer i hemmets fastigheter.

Anslaget för underhåll och anskaffning av inventarier har begärts förhöjt med 400 kronor, företrädesvis föranlett bl. a. *dels* därav, att styrelsen ämnar att successivt införa matkärl av rostfritt stål samt *dels* låta inreda förrådsrum med mjöl- och grynbehållare m. m.

Löner och arvoden ha upptagits i enlighet med stadsfullmäktiges tidigare beslut.

Till semester- och sjukvikarier föreslås ett med 80 kr. förhöjt anslag, enär

tidigare anslag härför varit otillräckliga. Semesterpengar till personalen har föreslagits förhöjt med 60 kr., enär tidigare anslag härför varit otillräckligt på grund av gällande kollektivavtal.

För hushållet har begärts förhöjning av anslaget med 2.000 kronor. Styrelsen ämnar att införa en något, med hänsyn till moderna krav, förbättrad utspisningsstat.

Beklädnadsanslaget har begärts förhöjt med 500 kronor, enär behov av nyinköp av kläder och skodon föreligger i betydande omfattning.

Sjukvårdsanslaget har kunnat sänkas med 300 kronor och anslaget för förbrukningsartiklar med 100 kronor.

Under rubriken diverse omkostnader har i motsats till vad tidigare skett intagits den del av folkpensionerna, som utgå till vårdtagarna. Bland inkomsterna har därför upptagits en motsvarande förhöjning av beloppet för inkomst av pensioner. Till kostnader för telefoner har upptagits ett mot den verkliga kostnaden svarande förhöjt belopp. Därjämte har upptagits erforderligt belopp till avgift till riksförsäkringsanstalten för hemmets personal.

Anslaget till trädgård och planteringar har begärts förhöjt med 100 kronor, enär inköp av kalk och gödningsämnen är nödvändigt.

Inkomsterna

för yttre fattigvården ha beräknats höjda med 300 kr. och
för ålderdomshemmet med 10.500 kronor.

Som ovan

In fidem:

Axel Norén.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Barnavårdsnämnden.

Bil. Litt. 3.

Utdrag av protokoll, fört vid Barnavårdsnämndens sammanträde den 12 sept. 1938.

§ 276.

Beslöt barnavårdsnämnden att till stadsfullmäktige avgiva följande

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stads barnavårdsnämnd för år 1939.

UTGIFTER:

a)	Utackorderade barn:			
	1. Barns omhändertagande för samhällsvård		20,000: —	
	2. För skyddsuppfostran i enskilda hem		4,500: —	
	3. För barn intagna å skyddshem		4,000: —	28,500: —
	4. Bidragsförskott			37,000: —
b)	Anstalts- och sjukvård:			
	1. Lasarettsvård		600: —	
	2. Sanatorievård		1,600: —	
	3. Vanföre- och sinnesslövård		4,800: —	
	4. Poliklinisk sjukvård m. m.		500: —	
	5. Vård å anstalter för svårfostrade barn		800: —	
	6. Medikamenter		200: —	
	7. Begravningskostnader		100: —	8,600: —
c)	Återbetalning till främm. kommuner			10,800: —
d)	Löner och arvoden:			
	1. Föreståndaren, 34 : III	5,400: —		
	2. Kvinnlig barnavårdsman, 23 : III	3,438: —		
	3. Barnavårdssyster, 23 : III	3,438: —		
	4. Extra barnavårdssyster (arvode)	2,700: —		
	5. Läkare, arvode	800: —	15,776: —	
	6. Del i löner, utgående å fattigvårdens stat		1,979: —	
	7. Div. arvoden, inspekt. kostn. och extra arb.-kraft i anledn. av bidr. försk.-lagen samt förordn. om mödrahjälp		5,000: —	22,755: —

e)	Pension:			
	Pension till f. d. föreståndarinnan Maria Emelia Hellström (fr. Statens pensionskassa utgår 360: — kr.)			984: —
f)	Diverse utgifter:			
	1. Del i hyra för lokal		1,700: —	
	2. Del i kostnader för städning, bränsle och lyse		480: —	
	3. Tryck, annonser och postporto m. m.		800: —	
	4. Telefoner:			
	Barnavårdsbyrån	180: —		
	Föreståndarens bostad	70: —		
	Barnavårdscentralen	70: —		
	Barnavårdsmannens bostad	70: —		
	Samtalsavgifter	140: —	530: —	
	5. Stämpelkostnader för utslag i barnavårdsmål		100: —	
	6. Avgift till Riksförsäkringsanstalten och läkarevård m. m. för anställd personal		125: —	
	7. Tidskrifter, föredrag och resor m. m.		425: —	
	8. Diverse		250: —	4,410: —
g)	Barnavårdscentralen:			
	1. Tvätt		100: —	
	2. Trycksaker		100: —	
	3. Bussbiljetter och skjutsar		350: —	
	4. Sjukvårdsartiklar		50: —	600: —
h)	Årsavgift till länets fattigvårds- och Barnavårdsförbund			165: —
i)	Barnhemmet Sommarro:			
	1. Hushållet		5,000: —	
	2. Löner:			
	Föreståndarinnan 5 : II	1,437: —		
	Två biträden	1,455: —		
	Semestervikarier för föreståndarinnan och biträden samt extra för eldning	250: —	3,142: —	
	3. Beklädnad		2,000: —	
	4. Bränsle, lyse och vatten		1,700: —	
	5. Hyra för fastigheten		2,500: —	
	6. Underhåll av inventarier		2,200: —	
	7. Telefon		110: —	
	8. Tvätt		480: —	
	9. Tandvård och medicin		100: —	
	10. Förbrukningsartiklar och div, utgifter		650: —	17,882: —
			Kronor	131,696: —

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Barnavårdsnämnden.

INKOMSTER:

a)	Återbetalning av Landstinget för utgivna vårdkostnader å lasarett, sanatoriet och sinnesslöanstalter	4,500: —	
b)	Ersättning av enskilda för utg. uppfostringsbidrag	17,000: —	
c)	Statsbidrag enl. § 67 i barnavårdslagen	2,000: —	
d)	Inkomst av avgifter vid barnavårdscentralen	800: —	
e)	Barnhemmet, vårdavgifter av staten, främmande barnavårdsnämnder och enskilda	2,000: —	
f)	Ersättning av staten för bidragsförskott	27,000: —	53,300: —
	Överskjutande utgifter		78,396: —
		Kronor	131,696: —

I anslutning till den sålunda föreslagna utgifts- och inkomststaten skulle, i de fall ändring i jämförelse med innevarande års stat företagits, anföras.

Ifråga om anslaget för samhällsvård har detsamma kunnat föreslås nedsatt, enär ytterligare ett belopp av 2.000 kr. beräknas kunna överföras och utgå i form av bidragsförskott.

Anslaget för vård å skyddshem har nedsatts med 7.500 kronor, enär skyddshemmen numera av barnavårdsnämnd uttaga endast den del, eller 300 kr. pr år och barn, som skall stanna på nämnden. Motsvarande inkomstminskning har måst göras.

Anslaget för innevarande år till bidragsförskott enligt lagen om förskottering av underhållsbidrag till barn har beräknats alldeles för lågt. Kostnaden synes uppgå till minst 36.000 kronor, varav ¾ skall ersättas av statsmedel. I motsats till vad förut var fallet har nämnden i förestående statförslag upptagit hela det beräknade kostnadsbeloppet för detta ändamål samt såsom inkomst upptagit det belopp med vilket staten har att lämna bidrag.

Anslaget för återbetalning till främmande kommuner har beräknats med hänsyn till, att lagen om bidragsförskott även på denna punkt kommer att verka i reducerande riktning.

Den kvinnliga barnavårdsmannen har uppnått sådant antal tjänsteår, att hon äger behörighet till uppflyttning i 3:dje lönegraden, varför anslag till avlöning upptagits i enlighet härmed samt särskild framställning i ärendet gjorts hos lönenämnden. Lönerna i övrigt ha upptagits i enlighet med stadsfullmäktiges beslut.

Beträffande barnavårdscentralen har, i anledning av ny lagstiftning på området, underhandling med delegerade från landstingets distriktsvårdsstyrelse förts om landstingets övertagande av denna verksamhet, varvid preliminär överenskommelse träffats, utan angivande av tidpunkten för eventuellt övertagande. Skulle detta ske med ingången av år 1939, vilket dock är osannolikt, skulle lönen för barnavårdssystern och arvodena för läkaren och extra barnavårdssystern bortfalla.

I anledning av det merarbete, som föranledes hos barnavårdsnämnden av lagen om bidragsförskott och förordningen om mödrahjälp, måste extra kvalificerad hjälp anställas, varför barnavårdsnämnden nödgats att begära anslaget för diverse arvoden och inspektionskostnader förhöjt med 2.000 kr.

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Barnavårdsnämnden.

Anslaget under rubriken Diverse utgifter för samtalsavgifter har begärts förhöjt med 60 kr., enär anslagen för detta ändamål under flera år tidigare varit för lågt beräknat.

För tidskrifter, föredrag och resor m. m. samt diverse utgifter har begärts förhöjda anslag, enär tidigare års anslag härför varit otillräckliga till bestridande av hithörande erforderliga kostnader.

Till bestridande av kostnaden för tvätt till barnavårdscentralen har begärts ett med 50 kr. förhöjt anslag.

Under förutsättningar, som i det föregående angivits, kan även anslaget för barnavårdscentralen i sin helhet utgå ur staten.

Lönerna vid barnhemmet hava upptagits i enlighet med stadsfullmäktiges beslut och gällande avtal.

Till underhåll av inventarier har även i år upptagits ett belopp av 2.200 kr., enär ännu dels reparationer och dels nyanskaffning av ytterligare inventarier såsom sängar och sängkläder äro oundgängligen nödvändiga.

Inkomsterna hava beräknats 22.500 kr. högre än för innevarande år.

Denna § förklarades omedelbart justerad.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som ovan

In fidem:

Axel Norén.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Folkskolan.

Bil. Litt. 4 A—C.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås folkskolestyrelse får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för 1939 samt i anslutning härtill lämna följande motivering till viktigare förändringar i anslagsäskandena.

1. Under innevarande år har Herrgärdsskolan fått en ny värmeanläggning, varigenom den tidigare uppvärmningen med varmluft ersatts med varmvattenssystem. Till följd av håltagning i väggarna för framdragning av ledningar samt igenmurning av de förutvarande stora ventilerna för intagning av varmluft ha de förut nedrökta lokalerna ytterligare skamfilats. Styrelsen begär fördenskull anslag till invändig ommålning av skolan.

De gamla elektriska ljusledningarna behöva omläggas och ersättas med kuloledning. I samband härmed föreslås även ny och ändamålsenligare armatur.

Vid Korsängsskolan föreslås inrättandet av en urinoir i gossarnas w. c. i stället för den olämpligt belägna och ohygieniska urinoir, som nu finnes. Bland övriga arbeten därstädes är särskilt att nämna reparation av vaktmästarbostaden.

I flickornas slöjdsalar i Djäknebergsskolan föreslås att linoleummattor inläggas, varjämte reparation av skolans w.c.-anläggningar erfordras, ävensom järnstaket på norra sidan av gymnastikhuset i stället för det fallfärdiga träplanket därstädes.

Nedre våningen i Skepparbacksskolan är i stort behov av ommålning, varjämte järnstaket föreslås uppsatt utefter Hållgatan i stället för den nära nog utgådda hagtornshäcken.

I Mariabergsskolan erfordras invändig ommålning, nya elektriska ljusledningar samt ny armatur.

De hygieniska förhållandena i Hwasserska gården göra det i hög grad önskvärt att få linoleummattor inlagda därstädes, och vid Lundby kyrkskola erfordras ny värmepanna samt diverse reparationer.

2. Höjningen av anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier motiveras med behovet av nya skolbänkar samt reparation av äldre.

3. Slöjdlärarna och slöjdlärarinnorna hade var för sig till folkskolestyrelsen inlämnat skrivelser med anhållan om bättre löneförmåner; slöjdlärarna med hemställan att den förut gällande lönepariteten med folkskollärarinna måtte vinna tillämpning med retroaktiv verkan fr. o. m. 1/1 1938; slöjdlärarinnorna med anhållan att från den 1/1 1939 uppflyttas i högre lönegrad.

Styrelsen, som ingående behandlat ärendet, hade erhållit upplysning om att i ett antal städer lärarna i övningsämne inplacerats i det för lärarna i läs- och skrivämne gällande lönesystemet, varvid i något fall slöjdlärarna jämställts med folkskollärarinna. I Eskilstuna har slöjdlärare och skolköksläraринna placerats i lönegrad B 14 samt löneklass 14—18 resp. 14—17 och småskollärarinna i lönegrad B 9 och löneklass 9—12.

Även om åtskilligt talar för att det tillkrånglade och på en massa svårbedömbara faktorer grundade lönesystem, som alltjämt tillämpas för lärarna

i övningsämne, borde ersättas av det system, som gäller för övriga lärare, finner sig styrelsen ej nu böra framlägga förslag härom. Den provisoriska löneförbättring, som tillerkändes manliga och kvinnliga lärare i slöjd fr. o. m. 1/1 1938 synes dock vara otillräcklig i jämförelse med de löneförmåner, som annorstädes beviljats nämnda lärare. Det torde också böra påpekas, att medan slöjdlärarinna tidigare uppbar 100 kr. jämte dyrtidstillägg därå utöver småskollärarinnas lön, slöjdlärarinna numera har en avlöning som för de olika lönegraderna understiger småskollärarinnas med resp. 267, 225, 218 och 211 kr. Därtill kommer, att lärare i övningsämne få vidkännas den nackdelen att bli uppflyttade i högre lönegrad efter 5-åriga tidsintervaller, medan dessa för övriga lärare äro 3-åriga. Styrelsen får fördenskull föreslå att slöjdlärare och slöjdlärarinnor tillsvidare tillerkännas ett provisoriskt lönetillägg av 300 kr. fr. o. m. 1/1 1939.

Herr D. Johansson anhöll att få till protokollet antecknat, att han på grund av ledamotskap i lönenämnden ej deltagit i behandlingen av denna fråga.

4. För de lärare, som under innevarande år antingen redan avgått eller vid slutet av året komma att avgå med pension, har anslag till personlig pensionsfyllnad upptagits i staten i enlighet med Kungl. Maj:ts kungörelse den 26/11 1937 (n:r 901).

5. Arbetet med utvidgning av skolträdgården vid Herrgärdsskolan, vilket arbete påbörjats i år, har ej hunnit slutföras, på grund av att uthusen ej ännu kunnat rivas. Till nämnda arbetes avslutning beräknas åtgå 800 kr.

6. Den 4/9 1937 avlät folkskolestyrelsen en skrivelse till stadsfullmäktige med hemställan, att biträdet på tandkliniken måtte fr. o. m. 1/1 1938 uppföras på ord. stat med placering i 12:e lönegruppen samt med rätt att för uppflyttning i högre lönegrad få tillgodoräkna sig antalet tjänsteår utöver 5. Ett bifall till denna framställning skulle ha medfört, att biträdets avlöning nu uppgått till 2.166 kr. Sedan nämnda förslag avlämnades har riksdagen fattat beslut om skoltandvårdens omorganisation. Förslaget om biträdets ordinarie anställning bör därför få vila, men en förbättring beträffande avlöningen, som utgått med samma belopp sedan 1/10 1926, anser styrelsen vara i hög grad motiverad och föreslår fördenskull ett personligt lönetillägg av 300 kr.

7. En ny anslagspost, upptagen under rubriken "Diverse arvoden" (4 Ab 5), är anslag till specialbehandling av ögon-, näs- och halssjukdomar samt stamning. Rätt många barn lida av nämnda sjukdomssymptom. Därest det sjuka barnet kommer under behandling av specialist på ett någorlunda tidigt stadium av sjukdomen, kan hopp finnas om tillfrisknande. Som exempel härför må anföras, att tvenne barn, som på grund av starkt nedsatt hörsel måst deltaga i undervisningen för hörselsvaga barn, blivit återställda efter behandling av specialist denna termin.

8. Anslaget till skurning föreslås höjt, företrädesvis på grund av framlagt förslag om att skolan skall direkt bekosta skurningen i samtliga folkskolor. Tidigare ha vaktmästarna vid skolorna inom f. d. Lundby och S:t Ilians kommuner svarat för denna utgift.

9. På grund av att antalet i barnbespisningen deltagande barn ökat med c:a 50 sedan förra året, har anslaget till bespisningen beräknats bli otillräckligt, varför höjning föreslagits.

För övrigt ha några smärre höjningar gjorts å anslagen till förbrukningS-

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Folkskolan.*

artiklar för tandkliniken, trycknings- och annonskostnader samt renhållning av gårdar.

10. I Rosenlunds skola föreslås telefon indragen. Tidigare har expeditionen kunnat nå förbindelse med skolan genom småskollärarinnans privata telefon, men sedan hon ej längre bebor sin bostad i skolan, är denna möjlighet stängd.

11. Beträffande statens inkomstsida må endast påpekas, att hyresmedlen ökat med 1,260 kr., utgörande den ersättning för bostad och bränsle folkskollärare Vallander kommer att erlägga för bostaden i Jakobsbergs skola fr. o. m. 1/1 1939, från vilken tidpunkt han efter uppnådd pensionsålder förhyrt lägenheten ifråga.

12. Ifråga om fortsättningsskolan föreslås en mindre höjning av anslaget till materiel till förråden samt diverse utgifter. Nämnda post har nämligen att bestrida de understöd, som enligt § 28 i folkskolestadgan skola användas till underlättande av skolgången för mindre bemedlade barn.

Västerås den 15/10 1938.

På folkskolestyrelsens vägnar:

RICH. SÖDERQUIST.

Em. Granér.

Föreslagna reparationer i Västerås folkskolor att utföras under år 1939.

Herrgärdsskolan:

Skolhuset ommålas invändigt	26.500: —	
I naturkunnighetssalen pålägges linoleummatta på certusunderlagsmassa	675: —	
Möblerna i kollegierummet putsas och omklädas	475: —	
Elektriska ljusledningarna omläggas i lärosalarna och tamburerna	5.700: —	
Ny armatur uppmonteras	2.750: —	
Håltagning och efterlagning	500: —	36.600: —

Korsängsskolan:

Möblerna i lärorummen putsas och omklädas	342: —	
I gossarnas w. c. inrättas en urinoir	3.000: —	
Vaktmästarebostaden omändras och repareras	1.400: —	
„ ommålas	800: —	5.542: —

Djäknebergsskolan:		
I flickslöjdsalarna pålägges linoleummattor å certusunderlagsmassa	800: —	
W. c.-avdelningarna omputsas med sikaputs	550: —	
Ett smitt järnstaket uppsättes utefter vägen til Djäkneberget	802: 50	2.152: 50
Skepparbacksskolan:		
Elektriska ljusledningarna i 2 lärosalar och tambur ersättas med kuloledningar	216: —	
Nedre våningen ommålas	3.900: —	
Ett smitt järnstaket uppsättes utefter Hållgatan	1.925: —	6.041: —
Lärarebostaden vid Västgötegatan 11:		
Elektriska ljusledningarna i herr Krantz lägenhet och i fröken Frömans sal ersättas med kuloledn.	135: —	
I herr Krantz lägenhet repareras, ommålas och tapetseras 2 rum	500: —	
I fröken Frömans lägenhet ommålas och tapetseras salen	200: —	835: —
Mariabergsskolan:		
Elektriska ljusledningarna ersättas med kuloledningar	665: —	
Ny elektrisk armatur uppmonteras	265: —	
Skolan ommålas invändigt	2.690: —	3.620: —
Hwasserska skolan:		
I skolsalarna och tamburerna samt i skolkökets matsal pålägges linoleummattor på certusunderlag, cirka 200 kvmtr à 10 kr.		2.000: —
Lundby kyrkskola:		
Fru Billbys bostadsrum, 1 rum, kök och tambur repareras, ommålas och tapetseras samt trappuppgången ommålas	1.050: —	
Herr Segerströms sängkammare omtapetseras	75: —	
Nya ytterdörrar till tvättstugan samt tröskel av cement insättas	65: —	
En ny värmepanna inmonteras	900: —	2.090: —
		58.880: 50
Till under året uppkommande brister och oförutsedda utgifter		1.119:50
	Summa kronor	60.000: —

Rätt avskrivet betygar:

Em. Granér.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Folkskolan.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås Folkskolor år 1939.

UTGIFTER:

4 A. Den egentliga folkskolan.

a)	1. Underhåll och reparationer av fastigheter		60.000: —	
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier		5.000: —	65.000: —
b)	Löner och arvoden:			
	1. Folkskoleinspektören, 50: IV		11.256: —	
	2. Folkskollärare:			
	27 ord. lärare: (Vasberg, N. Granér, Krantz, Leontein, Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Pihlsjö, Vallström, Carlvik, Stenvall, Hedberg, Sigroth, S. Granér, Magnusson, Jäderlund, Engmark, Lindgren, Grejer, Skoglund, Nordlund, Elowsson, Gustavsson, Silén, Eriksson, Runsten, Sandahl), lön i 21 löneklassen à kr. 6.342: —	171.234: —		
	1 ord. lärare: (Karlsson), lön i 21 F lönegraden (bostad o. bränsle in natura)	5.082: —		
	2 ord. lärare: (Segerström, Söderholm), lön i 21 C lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 4.800: —	9.600: —		
	1 ord. lärare: (Andersson) lön i 19:de löneklassen	5.622: —		
	1 ord lärare (ej tillsatt) lön för ½ år i 17:de löneklassen	2.451: —		
	1 vak. vik. tiden 10/1—8/6, lön	2.247: —		
	1 e. o. lärare: (Jacobsson) lön i 16:e löneklassen	4.572: —	200.808: —	
	3. Folkskollärarinnor:			
	25 ord. lärarinnor: (Hellman, Maunsbach, Bolin, F. Bostrand, E. Bostrand, Ahlstedt, Eriksson, Engström, Sigroth, Pettersson, Karlsson, Sjöberg, E. Eriksson, Emanuelsson, Granér, Kraft, Ekroth, Schelin, Sandahl, Nordkvist, Vickman, Nordin, Boström, Åhman, K.			

Eriksson) lön i 18:de F löneklassen à kr. 5.262: —	131.550: —		
1 ord. lärarinna: (Thorell) lön i 18:de C löneklassen à kr.	4.740: —		
1 ord. lärarinna: (G. Andersson) lön i 18:de F löneklassen (bostad och bränsle in natura)	4.314: —		
1 ord. lärarinna: (Rydin) lön i 17:de F löneklassen à kr.	4.902: —		
1 ord. lärarinna: (Daniels) lön i 16:de F löneklassen à kr.	4.572: —		
1 e. o. lärarinna: (Holmer) lön i 14:de F löneklassen à kr.	4.092: —		
2 e. o. lärarinnor: (Åkesson, Westholm) lön i 12:te F löneklassen à kr. 3.756:—	7.512: —		
1 ord. lärarinna (ej tillsatt) lön för ½ år i 15:e F löneklassen	2.166: —		
1 vak. vik. tiden 10/1—8/6 lön	2.061: —	165.909: —	
4. Småskollärarinnor:			
26 ord lärarinnor: (Ahlström, Granath, Vahlberg, Ellen Svensson, Almberg, Sjöholm, Lagrelius, T. Söderholm, Boije-Carlvik, S. Söderholm, M. Carlsson, Sjölund, S. Linder, H. Hedlund, Ringdahl, Bergström, Källbäck, Jäderlund, G. Persson, H. Svensson, Norman, A. Söderholm, L. Pettersson, Thunell, Werner, Norell) lön i 12:te F löneklassen à kr. 3.756: —	97.656: —		
2 ord. lärarinnor: (Nilsson, Larsson) lön i 12:te F löneklassen (bostad och bränsle in natura) à kr. 3.138: —	6.276: —		
2 ord. lärarinnor: (Billby, E. Pettersson) lön i 12:te C löneklassen (bostad och bränsle in natura) à kr. 2.910: —	5.820: —		
1 ord. lärarinna: (Sjögren) lön i 11:te F löneklassen à kr.	3.576: —		
1 e. o. lärarinna (André) lön i 7:e F löneklassen à kr.	2.946: —		
1 ord. lärarinna (ej tillsatt) lön i 9:e F löneklassen à kr.	3.246: —		
2 ord. lärarinnor (ej tillsatta) lön för ½ år i 9:de F löneklassen à kr. 1.623: —	3.246: —		
2 vak. vik. tiden 10/1—8/6, lön à kr. 1.534: —	3.068: —	125.834: —	

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Folkskolan.

3.	Lärare i slöjd och huslig ekonomi:		
	1 lärare i slöjd: (Karlsson) lön i 4:de lönegraden	4.747: —	
	1 lärare i slöjd: (Ljungberg) lön i 3:dje lönegraden	4.532: —	
	1 lärare i slöjd: (Abramsson) lön i 2:dra lönegraden	4.318: —	
	1 lärare i slöjd: (Hjelm) lön i 1:sta lönegraden	4.103: —	
	3 lärarinnor i slöjd: (Lindkvist, Vahlström, Palmén) lön i 4:de lönegraden à kr. 3.513: —	10.539: —	
	3 lärarinnor i slöjd: (Gudmunsson, Eriksson, Svedin) lön i 3:dje lönegraden à kr. 3.352: —	10.056: —	
	1 lärarinna i slöjd: (Engström) lön i 2:dra lönegraden	3.191: —	
	1 lärarinna i slöjd: (Haake) lön i 1:sta lönegraden	3.030: —	
	1 e. o. lärarinna i slöjd: (Eriksson) lön	2.768: —	
	1 timlärarinna i slöjd, lön förslagsvis	1.384: —	
	2 lärarinnor i huslig ekonomi: (Granér, Karlsson) lön i 4:de lönegraden à kr. 4.213: —	8.426: —	
	1 timlärarinna i huslig ekonomi, lön förslagsvis	2.890: —	59.984: —
4.	Skolsköterska, 15: I		2.130: —
5.	Dyrtidstillägg, förslagsvis		71.000: —
6.	Diverse undervisningsarvoden:		
	För undervisning i slöjd för gossar	5.400: —	
	Vikariearvode, förslagsvis	6.000: —	
	Privatläsning	600: —	
	Undervisning för hörselsvaga barn	672: —	
	För extra undervisning i sång	300: —	12.972: —
7.	Vaktmästare och städerskor:		
	Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, Sahlkvist, Ekström (bostad och bränsle in natura), 26: IV à kr. 3.226: —	9.678: —	
	Pettersson (bostad och bränsle in natura), 26: III	2.989: —	
	Arvoden för övriga vaktmästarebestyr och städning, förslagsvis	13.600: —	
	Läkarearvode för vaktmästare m. fl. på ord. stat	160: —	

Tilläggshyra för två vaktmästarebostäder i fastigheten Engelbrektsgatan 16	550: —	26.977: —	
8. Diverse arvoden:			
Till skolläkaren	1.400: —		
Till sjukgymnastik	1.250: —		
Till simläraren	1.708: —		
Till simlärarinnan	1.386: —		
Till 3 tillsyningslärare à 500 kr., 1 à 400 kr., 1 à 150 kr., 1 à 100 kr.	2.150: —		
Till 1 tillsyningslärare i slöjd för gossar	500: —		
Till 1 tillsyningslärare i slöjd för flickor	500: —		
Till skrivbiträde å folkskoleexpeditionen..	850: —		
Till bibliotekarie för lärjungebiblioteket	300: —		
V. värd för skolans fastigheter	1.400: —		
Specialbehandling av ögon-, näs- och halssjukdomar samt stamning	2.000: —	13.444: —	690.314: —
g) Pensioner och understöd:			
F. småskollärarinnan J. Kjellin	600: —		
F. slöjdläraren J. F. Brandt	535: —		
F. folkskolläraren M. Næslund 154: 96			
F. folkskolläraren M. Vallander.... 154: 96	309: 92		
F. slöjdläraren Hammarsten, f. folkskollärarinnorna S. Hammarskiöld, E. Fröman, Bohman, Persson, Svanholm, Svanbohm, Fernkvist, Kolmodin, f. slöjdlärarinnorna Vahlbäck, Hahr, f. småskollärarinnorna Bergh, Lennmalm, A. S. Eriksson, E. Karlsson, Svedin, Lundeberg, f. skolköksl ärarinnan Tunell	13.063: —		
F. vaktmäst. Fr. Andersson	2.301: —		
F. vaktmäst. K. G. Lönnborgs änka	200: —		
Änkan E. Gustavsson.....	480: —		
F. simlärarinnan Ebba Stål	500: —		
F. städerskan Vilh:a Torell	888: —		
F. småskollärarinnorna Norling, Elin Svensson, v. Essen à kr. 168: 40	505: 20	19.382: 12	
Dyrtidstillägg till pensionärer		375: —	19.757: 12
h) Premie för olycksfallsförsäkring			700: —
i) Skolträdgårdarna:			
1. Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader ..... 500: —			
Arvode till trädgårdsläraren.... 1.000: —	1.500: —		

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Folkskolan.

Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)		600: —	2.100: —
2. Herrgärdsskolan:			
Omkostnader	650: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1.000: —	1.650: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och nya skolbyggnaden i kv. Folke (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)		600: —	
Engångskostnad för utvidgning av trädgården		800: —	3.050: —
3. Korsängsskolan:			
Omkostnader	650: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1.000: —	1.650: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)		750: —	2.400: —
4. Hammarby m. fl. skolor:			
Hammarby skola:			
Omkostnader	300: —		
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	550: —	
Omkostnader vid Jakobsbergsskolan		150: —	
Omkostnader vid Lundby skola		150: —	
Omkostnader vid Rosenlunds skola		150: —	1.000: — 8.550: —
j) Fri undervisningsmaterial till skolbarnen:			
1. Material i läs- och skrivämnen			18.500: —
2. Slöjdmaterial för gossar			3.500: —
3. Slöjdmaterial för flickor			5.000: —
4. Förbrukningsartiklar för skolköken			3.000: — 30.000: —
k) Undervisningsmaterial till skolornas förråd			4.000: —
m) Tandklinik:			
1. Lokalhyra			600: —
2. Tandläkare, arvode			9.000: —
3. Tandläkareassistent, arvode			7.500: —
4. Arvode till biträde, reservationsvis			2.100: —
5. Förbrukningsartiklar			2.500: —
6. Eldning och renhållning			550: — 22.250: —
n) Trycknings- och annonskostnader			2.700: —

o)	Lärare- och lärjungebiblioteken:		
	Lärarepersonalens bibliotek	400: —	
	Lärjungebiblioteket	1.150: —	1.550: —
p)	Skolresor:		
	Bidrag till skolresor för lärjungarna	1.000: —	
	Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärare	500: —	1.500: —
r)	Skomakerislöjd		2.400: —
s)	Vatten, värme och belysning:		
	1. Vattenavgifter	5.000: —	
	2. Uppvärmning	28.500: —	
	3. Belysning	5.000: —	38.500: —
t)	Skolbad:		
	Avlöning till baderskor	1.000: —	
	Handdukstvätt och tvål	900: —	
	Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad	3.150: —	5.050: —
u)	Renhållning:		
	1. Skurning och rengörning	8.000: —	
	2. Renhållning av gårdar samt gata vid Hammarby skola	1.600: —	
	3. Renhållning av gatorna utanför Herrgärds-, Korsängs-, Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna	1.000: —	
	4. Sotning	500: —	11.100: —
v)	Diverse utgifter:		
	1. Brandstodsavgifter	1.000: —	
	2. Telefonavgifter till:		
	Djäknebergsskolan	151: 40	
	Skepparbacksskolan	110: —	
	Herrgärdsskolan	157: 40	
	Folkskoleinspektörens exp.	110: —	
	Skolläkarens mottagningsrum	110: —	
	Folkskoleinspektörens bostad	70: —	
	Korsängsskolan	221: 40	
	Lundby skola	82: —	
	Hammarby skola	110: —	
	Jakobsbergs skola	110: —	
	Rosenlunds skola	75: —	
	Tandkliniken	110: —	

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Folkskolan.

V. värden för skolans fastigheter	70: —		
5 tillsyningslärare à 70 kr.	350: —		
Folkskolestyrelsens ordförande	70: —		
Skolsköterskans bostad	70: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis	119: 80	2.097: —	
3. Postavgifter, förslagsvis		240: —	
4. Smärre reparationer av material och inventarier		3.000: —	
5. Barnbespisning, förslagsvis		9.500: —	
6. Bidrag till bekostnad av lärjungarnas skolgång		5.000: —	
7. Hyra för lokaler i Hwasserska gården		2.000: —	
8. Skatter		800: —	
9. Arvode till ordföranden		200: —	
10. Oförutsedda utgifter		1.500: —	25.337: —

Utgifter för ränta och amortering:

	Resterande lånebelopp:	Ränta:	
y) Räntor:			
1. Obligationslån:			
1929—1939 års lån à 5 %	114.584: 85	5.729: 24	
2. Andra amorteringslån:			
Kungl. Postsparbanken, 1931 års lån à 4,5 %	15.253: 20	686: 39	
Kungl. Postsparbanken, 1932 års lån à 4,85 %	93.453: 98	4.532: 52	
Prästerskapets Änke- och Pupillkassa à 4,5 %	5.758: 99	247: 46	
Västmanlands läns Sparbank à 3 %	14.809: 63	444: 29	
Västmanlands läns Sparbank à 3 %	6.099: 14	182: 97	
1933 års lån à 4,5 %	51.897: 54	2.335: 39	
1934 års lån à 3,75 %	13.872: 26	520: 21	
1934 års lån à 3,8 %	163.369: 79	6.208: 05	
1935 års lån à 3,9 %	15.016: 09	585: 63	
1935 års lån à 3 %	38.929: 77	1.167: 89	
1935 års lån à 3 %	153.757: 50	4.612: 73	27.252: 77

z) Kapitalavbetalningar:		
1. Obligationslån:		
1929—1939 års lån à 5 %	114.584: 85	3.188: 76
2. Andra amorteringslån:		
Kungl. Postsparbanken, 1931 års lån à 4,5 %	15.253: 20	616: 50
Kungl. Postsparbanken, 1932 års lån à 4,85 %	93.453: 98	3.106: 02
Prästerskapets Änke- och Pupillkassa	5.758: 99	1.051: 60
Västmanlands läns Sparbank	14.809: 63	2.307: 91

Västmanlands läns Sparbank	6.099: 14	793: 03	
1933 års lån à 4,5 %	51.897: 54	1.244: 87	
1934 års lån à 3,75 %	13.872: 36	648: 45	
1934 års lån à 3,8 %	163.369: 79	10.997: 93	
1935 års lån à 3,9 %	15.016: 09	1.424: 75	
1935 års lån à 3 %	38.929: 77	9.305: 71	
1935 års lån à 3 %	153.757: 50	5.035: 15	39.720: 68
		Utgifter summa kronor	995.681: 57

INKOMSTER:

a) Statsbidrag:

1. Till folkskolan:

28 ord. lärare à 5.082:	142.296: —	
2 ord. lärare à 4.800: —	9.600: —	
1 ord. lärare à	4.362: —	
1 ord. lärare (½ år) à	1.821: —	
1 e. o. lärare à	3.954: —	
1 vak. vik. lärare (10/1—8/6) à	1.922: —	
26 ord. lärarinnor à 4.314: —	112.164: —	
1 ord. lärarinna à	4.056: —	
1 ord. lärarinna à	3.954: —	
1 ord. lärarinna à	3.624: —	
1 e. o. lärarinna à	3.474: —	
2 e. o. lärarinnor à 3.138: —	6.276: —	
1 ord. lärarinna (½ år)	1.692: —	
1 vak. vik. (10/1—8/6)	1.736: —	300.931: —

2. Till småskolan:

28 ord. lärarinnor à 3.138: —	87.864: —	
2 ord. lärarinnor à 2.910: —	5.820: —	
1 ord. lärarinna à	2.958: —	
1 ord. lärarinna à	2.628: —	
2 ord. lärarinnor (½ år) à 1.314: —	2.628: —	
1 e. o. lärarinna	2.328: —	
2 vak. vik. (10/1—8/6) à 1.209: —	2.418: —	106.644: —

3. Till slöjdundervisningen:

För gossar	7.200: —	
För flickor	10.400: —	17.600: —

4. Provisorisk avlöningsförbättring till slöjdlärare samt slöjd- och skolkökslärarinnor ..... 3.000: —
5. Till undervisning i huslig ekonomi:
   17 kurser à 255: — ..... 4.335: —
6. Dyrtidstillägg ..... 67.400: —
7. Till lärjungebiblioteket ..... 400: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Folkskolan.

8 a.	Byggnadsbidrag för redan befintliga undervisningslokaler	5.400: —		
b.	Hyresbidrag	600: —		
c.	Underhålls- och materiellbidrag	5.925: —		
d.	Tjänstebostadsbidrag	12.000: —	23.925: —	524.235: —
b)	Övriga inkomster:			
1.	Barnbespisning, anslag från Wahlbeckska fonden		2.000: —	
2.	Arrendemedel:			
	För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden		37: —	
3.	Hyresmedel:			
	För bostäder till lärare m. fl.	7.785: —		
	För uthyrning av skollokaler	300: —	8.085: —	
4.	Diverse inkomster av försålda slöjdmaterialier och mjölk, terminsavgifter m. m.		3.400: —	13.522: —
				537.757: —
Överskjutande utgifter				457.924: 57
			Kronor	995.681: 57

4 B. Fortsättningsskolan.

UTGIFTER:

Lärarearvoden	11.500: —	
Föreståndarearvode	600: —	12.100: —
Fri undervisningsmaterial till skolans lärjungar		2.000: —
Tryck- och annonskostnader		100: —
Städning och renhållning		350: —
Material till förråden samt diverse utgifter		700: —
	Kronor	15.250: —

INKOMSTER:

Statsbidrag till lärarearvoden	7.800: —
Överskjutande utgifter	7.450: —
Kronor	15.250: —

Bil. Litt. 4 C. N:o 152.
Budgetförslag 1939. Folkskolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås högre folkskola får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för skolan för år 1939 och i anslutning härtill anföra följande:

Innevarande års riksdag har genomfört ny löneregleringför bl. a. högre folkskolans lärarpersonal. Denna löneregleringnödvändiggör självfallet en betydande omarbetning av gällande statsbidrags- och löneförfattningar. Då dessa författningar ännu ej utkommit, har styrelsen vid uppgörandet av lönestaten nödgats bygga på de uppgifter, som kunnat erhållas ur den Kungl. propositionen hörande löneregleringen samt riksdagens skrivelse i ärendet. Under sådana förhållanden är det möjligt, att det uppgjorda förslaget ej är i allo exakt, då en del detaljfrågor besvaras först av de nya författningarna.

Enligt riksdagens beslut skola ord. lärare vid högre folkskola hänföras till lönegrad B 21 i civilförvaltningens lönesystem. Av lön och provisorisk avlöningsförstärkning kommer statsbidrag att utgå med 75 %. Arvodet till timlärare utgör för veckotimme: i läsämne 177 kr., i gymnastik 148 kr. och i slöjd 126 kr. Rektorsarvodet som beräknats utgå med 960 kr., skall fastställas av Kungl. Maj:t. Dyrtidstillägget utgår helt av statsmedel.

Till trycknings- och annonskostnader föreslås höjning, på grund av att det anslag, som tidigare utgått, ej visat sig tillräckligt.

Västerås den 15/10 1938.

På styrelsens vägnar:

FOLKE ERICSSON.

/Em. Granér.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Folkskolan.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Högre Folkskolan år 1939.

4 C. Högre Folkskolan.

UTGIFTER:

a)	Undervisningsmaterial		1.000: —
b)	1. Löner och arvoden:		
	Arvode till skolans rektor	960: —	
	1 ord. lärare: (Karlfors) lön i 24:e löneklassen	7.572: —	
	1 ord. lärare: (Rydén) lön i 22:a löneklassen	6.732: —	
	1 ord. lärarinna: (Gerland) lön i 23:e löneklassen	7.122: —	
	Arvode till timlärare och sjukvikarier	3.500: —	
	Dyrtidstillägg	3.800: —	
	Arvode till bibliotekarie	150: —	29.836: —
	2. Pensioner:		
	F. ämneslärare I. Fröier		1.380: —
c)	Tryckning- och annonskostnader		450: —
d)	Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607: 50
e)	Biblioteket		400: —
f)	Skolläkare		150: —
		Kronor	33.823: 50

INKOMSTER:

Statsbidrag till avlöningar		19.415: —
Statsbidrag till dyrtidstillägg		3.800: —
Statsbidrag till bibliotek		150: —
		23.365: —
Överskjutande utgifter		10.458: 50
	Kronor	33.823: 50

Bil. Litt. 4 E a 1.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Undervisningsändamål.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed får Styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige måtte liksom föregående år bevilja medel för att möjliggöra en nedsättning av terminsavgifterna för eleverna i den 7-åriga flickskolans fem lägre klasser till samma belopp, som utgår i härvarande högre allmänna läroverks realskola.

Innevarande hösttermin utgör det av stadsfullmäktige beviljade anslaget 5.155: 25 kr. För läsårets kommande vårtermin liksom för höstterminen 1939 torde samma anslagssummor erfordras.

Styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor anhåller således

att stadsfullmäktige måtte — i likhet med sitt beslut under föregående år — nu bevilja flickskolan under kalenderåret 1939 en summa av förslagsvis 10.300 kr. för ovan angivna syfte.

Västerås den 10 oktober 1938.

Å styrelsens för Västerås högre elementarläroverk för flickor vägnar:

HJALMAR THYRESSON.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Undervisningsändamål.

Bil. Litt. 4 E b 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till närslutna inkomst- och utgiftsstat får Västerås arbetarinstituts styrelse härmed vördsamt anhålla om ett anslag av Tre tusen (3.000) kronor för uppehållande av institutets föreläsningsverksamhet under år 1939.

Västerås den 14 juni 1938.

Å Västerås Arbetarinstituts styrelses vägnar:

AND. PERS.
Ordförande.

/Georg Leontein.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med Västerås arbetarinstituts styrelse den 14 juni 1938.

---

§ 5.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för föreläsningsverksamheten under år 1939.

Inkomster:

Beräknat anslag av Västerås stad	3.000: —
Beräknat statsbidrag	650: —
Beräknat anslag från S. V. B.	150: —
Beräknade medlemsavgifter	600: —
Beräknade inträdesavgifter	800: —
Kronor	5.200: —

UTGIFTER:

Föreläsningsarvoden	2.000: —
Lokalhyra	2.000: —
Arvode till vaktmästare, skötare av film- och skioptikonapparat samt till föreståndaren	700: —

N:o 152.

Annonser och trycksaker	450: —	*Budgetförslag 1939. Undervisningsändamål.*
Diverse utgifter	50: —	
Kronor	5.200: —	

Västerås som ovan

Georg Leontein.

Rätt ur protokollet, betygar:

Georg Leontein.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Undervisningsändamål.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige måtte för år 1939 bevilja institutet ett anslag av 17.500 kronor för uppehållande av institutets biblioteksverksamhet.

Under år 1937 utlämnades från biblioteket 100.547 boklån till 4.431 låntagare. Dessa siffror utvisa en minskning från föregående år med 2.460 boklån och 127 låntagare.

Det är tydligen inte möjligt att vidare utveckla bok- och läsintresset inom de lokaler, som biblioteket nu har till sitt förfogande. Trängseln och svårigheterna har styrelsen vid sina framställningar sedan flera år betecknat som olidliga. Vad som alldeles särskilt måste beklagas är, att den mängd av studieintresserade ungdomar, som besöka biblioteket, inte ha någon möjlighet att göra sig ordentlig nytta av den rikhaltiga facklitteratur, som biblioteket har i läsrummen. Dessa måste nämligen i allt större omfattning tagas i bruk för den vanliga utlåningslitteraturen.

Bibliotekets lokalsvårigheter torde väl nu vara så kända, att ett närmare ordande därom ej är nödvändigt. Styrelsens varma förhoppning är, att det förslag, som helt nyligen överlämnats till utredningsdelegationen, måtte snarast bliva förverkligat. Styrelsen är nämligen övertygad om, att dessa bibliotekslokaler skulle bli av allra största betydelse för hela vår stads befolkning, enkannerligen dess ungdom.

Med stöd av vad sålunda anförts får styrelsen vördsamt anhålla, att institutet för år 1939 kommer i åtnjutande av det anslag, varom ovan anhållits.

Västerås den 26 oktober 1938.

Å Västerås arbetarinstituts styrelses vägnar:

AND. PERS.

/Georg Leontein.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Undervisningsändamål.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde med Västerås Arbetarinstituts styrelse den 26 okt. 1938.

§ 1.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för biblioteket under år 1939.

INKOMSTER:

Beräknat anslag från Västerås stad	17.500: —
Beräknat statsbidrag	6.000: —
Kronor	23.500: —

UTGIFTER:

Avlöningar	12.780: —
Inköp av litteratur	3.500: —
Inbindning och reparation av böcker	2.500: —
Lokalhyra	2.400: —
Bränsle och lyse	750: —
Extra hjälp i biblioteket	800: —
Renhållning, eldning och extra vakthållning	400: —
Trycksaker och diverse utgifter	370: —
Kronor	23.500: —

Västerås som ovan.

Georg Leontein.

Rätt ur protokollet, betygar:

Georg Leontein.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Yrkesundervisningen.

Bil. Litt. 4 E c.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning får härmed vördsamt framlägga förslag till stat för skolorna för läsåret 1939—1940.

I förhållande till innevarande läsårs stat ha, utom beträffande posterna "Övriga lärararvoden" och "Beräknade statsunderstöd åt rektor och övriga lärare" inga eller endast obetydliga förändringar företagits.

I första hand har styrelsen beräknat utgifterna under rubriken "Övriga lärararvoden" till 55.000 kronor mot 54.450 kronor innevarande år. Styrelsen planerar, att med detta anslag undervisningen skall kunna bedrivas i samma utsträckning som innevarande läsår, även om en del justeringar av lärarinnearvoden visa sig ofrånkomliga såsom en följd av förbättrade avlöningsförhållanden för motsvarande befattningshavare vid andra undervisningsanstalter. Dessutom beräknar styrelsen, att anslaget bör höjas med förslagsvis 5.000 kronor för täckande av väntade merkostnader i samband med reglering av de fyra manliga lärarbefattningar vid skolorna, varom förslag föreligger hos stadsfullmäktige sedan den 20 januari 1936. Inkomsten i statsbidrag till lärarlöner har styrelsen ansett sig böra beräkna till 27.000 kronor, vilket är något mindre än för innevarande år.

Anslaget till "Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell", liksom motsvarande statsbidrag, föreslås något höjt; föregående års belopp har visat sig väl knappt tilltaget. Administrationskostnaderna ökas något, emedan kontorsbiträdet vid skolorna uppflyttats från lönegrupp 17 till lönegrupp 18. Bidraget till fru Lundahl och hennes barn minskas, emedan ett av barnen fyllt 18 år.

Från staden beräknas i statförslaget för läsåret 1939—1940 ett anslag av 41.930 kronor.

Med stöd av det framlagda budgetförslaget, och emedan styrelsen räknar med att detsamma lämpligen kan ligga till grund för anslagsberäkningen även för instundande kalenderår, anhåller styrelsen härmed vördsamt, att statens anslag till skolorna för yrkesundervisning för år 1939 likaledes beräknas till 41.930 kronor.

Västerås den 17 oktober 1938.

THEOFIL ÖBERG.
Styrelsens ordförande.

/Folke Ericsson.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Tekniska skolan läsåret 1939—1940.

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Yrkesundervisningen.

4 E. c. Tekniska skolan.

UTGIFTER:

1.	Rektorsarvode	3,000: —	
2.	Övriga lärararvoden	60,000: —	63,000: —
2 a)	Pension åt f. slöjdläraren A. Svenson	2,985: —	
	Avgår bidrag härtill från Zimmermanska fonden	1,000: —	1,985: —
2 b)	Understöd åt fru Lundahl och hennes barn	1,699: 92	
	Avgår bidrag härtill från Zimmermanska fonden	849: 96	849: 96
3.	Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	4,000: —	
4.	Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	3,000: —	7,000: —
5.	Bibliotekskostnader		640: —
6.	Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen	10,000: —	
7.	Arbetspremier till lärjungarna för produktivt arbete	1,000: —	11,000: —
8.	Andra premier samt stipendier		200: —
9.	Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		11,000: —
10.	Administrationskostnader (utom rektorsarvode) kvinnligt kontorsbiträde av II klass 18: 3		2,778: —
11.	Övriga utgifter		2,497: 04
		Kronor	100,950: —

INKOMSTER:

1.	Beräknade statsunderstöd:		
A.	a) till avlöning åt rektor och övriga lärare	27,000: —	
	b) till inköp av stadigvarande undervisvingsmateriell	2,000: —	
	c) till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,500: —	30,500: —
B.	Till bibliotek		320: —
2.	Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000: —
4.	Av föreningar eller enskilda anvisade eller påräknade understöd		1,000: —
5.	Avkastning av donationer och fonder		200: —
6.	Lärjungeavgifter		12,000: —
7.	Säljbar produktion		11,000: —
			59,020: —
Av kommunen			41,930: —
		Kronor	100,950: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Hälsovårdsnämnden.

Bil. Litt. 5 A, B, C och D.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1939 och därvid anföra följande.

Lönerna hava upptagits i enlighet med stadsfullmäktiges beslut innevarande år. Det avtal, som funnits mellan hälsovårdsnämnden och epidemisjukhuset angående stadssjuksköterskornas för obemedlade inackordering å sjukhuset har blivit uppsagt till den 1 januari 1939. Bostäderna behöva av sjukhuset disponeras för annat ändamål. Följden blir, att dessa två sjuksköterskor själva måste hyra bostad och betala sin kost. För närvarande ligger avlöningsfrågan för sjuksköterskorna hos lönenämnden för behandling. Hälsovårdsnämnden har upptagit ersättningen för bostad och kost till de båda stadssjuksköterskorna för obemedlade till samma belopp som förut i avvaktan på lönenämndens förslag. Nämnden har ansett, att samtliga stadssjuksköterskor skola erhålla ersättning för hållande av cykel. Dessutom har nämnden upptagit 45 kronor till vardera av stadssjuksköterskorna såsom skälig ersättning för begagnande av omnibuss under den kallare årstiden, då man icke kan begära att de skola använda sig av cykel. Under rubriken "Diverse utgifter" har på grund av förutnämnda ändrade bostadsförhållanden upptagits ersättning för bostadstelefon åt ytterligare två sjuksköterskor.

På grund av den mellan landstinget och staden träffade överenskommelsen har stadens bidrag till driftskostnaderna vid centrallasarettets barnbördsavdelning bestämts skola utgöra 2.500 kronor.

Hälsovårdsnämnden har med hänsyn till det omfattande, krävande och ansvarsfulla arbete, som åvilar t. f. bostadsinspektrisen, ansett sig böra föreslå att det till henne utgående arvodet bör utgå med samma belopp som för ordinarie befattningshavare i 27: I eller med 3.540 kronor och har hälsovårdsnämnden i särskild skrivelse hemställt om lönenämndens yttrande över detta förslag. Med hänsyn till pågående utredning om bostadsinspektionens ordnande har nämnden icke ansett sig böra föreslå befattningens uppförande å ordinarie stat. — Även till t. f. bostadsinspektrisen har nämnden upptagit ersättning för bussresor.

Beträffande köttbesiktningsbyrån har hälsovårdsnämnden upptagit arvodet till kassören till 1.200 kronor. Redan i 1938 års stat föreslog nämnden höjning av arvodet från 1.000 till 1.200 kronor. Vid stadsfullmäktiges behandling av statförslaget beslöto stadsfullmäktige remittera frågan om arvodets höjning till lönenämnden för yttrande. Vid hälsovårdsnämndens sammanträde den 15 september 1938 beslöt nämnden hemställa hos lönenämnden om ärendets snara behandling, men har lönenämnden ännu icke behandlat frågan. Hälsovårdsnämnden anser fortfarande, att en höjning av kassörens arvode är väl motiverad med hänsyn till arbetets art och omfattning.

Inkomsterna hava beräknats till ungefär samma belopp som i 1938 års stat.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer hälsovårdsnämnden,

att stadsfullmäktige måtte godkänna det uppgjorda förslaget till utgifts- och inkomststat för hälsovårdsnämnden under år 1939. N:o 152. *Budgetförslag 1939. Hälsovårdsnämnden.*

Västerås den 17 oktober 1938.

För hälsovårdsnämnden:

THORWALD BERGQUIST.

/O. Lundvall.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Hälsovårdsnämnden år 1939.

5. Hälso- och sjukvård.

UTGIFTER:

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

b) 1. Löner och arvoden:

1:ste stadsläkaren, 44: II	7,824: —
2:dre stadsläkaren, 41: IV	7,584: —
Arvode till sundhetsinspektören (statsanslag)	600: —
Ersättning till vikarier för tjänsteläkare	1,200: —
1:ste tillsyningsmannen, 31: IV	5,001: —
Två tillsyningsmän, 27: IV à 4,269: —	8,538: —
En stadssjukköterska, 9: II	1,725: —
En stadssjuksköterska, 9: IV	1,995: —
Två stadssjuksköterskor för mindre bemedlade, 6: IV à 1,671: —	3,342: —
(Avgifter till statens pensionskassa erlägges av varje sköterska med 55: — kr. för varje år.)	
Kost och bostad för två stadssjuksköterskor	1,340: —
Kostpengar under semester, 60 dagar à 2 kr. pr dag	120: —
Ersättning till köttbesiktningsbyrån för det arbete byråns vaktmästare förrättar för allmänna hälsovården	2,601: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Hälsovårdsnämnden.

	Ersättning till 3 tillsyningsmän, en vaktmästare och 4 stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped à 30 kronor		240: —		
	Ersättning till 4 stadssjuksköterskor för bussresor under tiden 1/1—15/5 och 1/10—31/12 à 45 kr.		180: —		42,290: —
2.	Pensioner:				
	f. stadsläkare C. Thunström.....		3,850: —		
	f. stadssjuksköterskan Anna Ekström, stadens del i tjänstepension (lönenämnden 1933)	786: —			
	Stadens del i pensionsförbättring, förslagsvis.....	138: —			
	Stadens del i dyrtidstillägg, förslagsvis	144: —	1,068: —		
	f. Hälsovårdstillsyningsman C. A. Holtz änka		800: —		5,718: —
c)	Diverse utgifter:				
2.	Kostnader för skyddskoppsympning.....		150: —		
3.	Telefoner till:				
	1:ste stadsläkarens bostad	70: —			
	2:dre stadsläkarens bostad.....	70: —			
	4 stadssjuksköterskors bostäder. .	280: —			
	Hälsovårdsnämndens byrå.....	110: —			
	1:ste tillsyningsmannens bostad...	70: —			
	Två tillsyningsmäns bostäder ...	140: —			
	Samtalsavgifter, förslagsvis.....	40: —	780: —		
4.	Desinfektionskostnader		300: —		
5.	Tryck- och annonskostnader		400: —		
6.	Diverse, häri inräknat inköp av matvaror, analysavgifter m. m.		1,500: —		
7.	Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)	4,000: —			
	Lokalhyra till d:o	600: —	4,600: —		
9.	Ambulansautomobilen:				
	Drift- och underhållskostnader...	700: —			
	Ersättning till brandkåren för skötsel och underhåll.	3,000: —	3,700: —		
10.	Premier för olycksfallsförsäkring.....		100: —		
11.	Hälsovårdsnämndens byrå, hyra	300: —			
	Städning, eldning och belysning	500: —	800: —		
12.	Stadens ersättning till Centrallasarettets barnbördsavdelning:				
	Fast årsavgift	3,600: —			
	Bidrag till driftskostnader, enligt avtal (Stfm. 25/8 1938, n:r 97).....	2,500: —	6,100: —	18,430: —	66,438: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Hälsovårdsnämnden.

5 B. Bostadsinspektionen.

b) 1.	Löner och arvoden:			
	Bostadsinspektrisen, förslagsvis		3,540: —	
	Ersättning för hållande av velociped		30: —	
	Ersättning för bussresor under tiden $^{1}/_{1}$—$^{15}/_{5}$ och $^{1}/_{10}$—$^{31}/_{12}$		45: —	3,615: —
e)	Övriga utgifter:			
	Tryck, annonser och diverse		50: —	
	Telefon till byrån	110: —		
	Telefon till bostadsinspektrisens bostad	70: —	180: —	
	Städning och eldning		150: —	380: — 3,995: —

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

1.	Avlöning till besiktningsveterinärer:			
	1. besiktningsveterinären		3,000: —	
	2. besiktningsveterinären		500: —	3,500: —
2.	Avlöning till mikroskopister			1,200: —
3.	Avlöning till kassör			1,200: —
4.	a) Avlöning till vaktmästare, 26: IV			4,101: —
	b) Avlöning till vikarie för vaktmästaren under semester m. m.			300: —
5.	Pensionsavgifter, vaktmästaren			117: —
6.	Lokalhyra			3,000: —
9.	Bränsle			250: —
10.	Vatten, lyse och kraft			170: —
11.	Städning och renhållning			150: —
12.	Telefon			200: —
13.	Skrivmaterial och tryckningskostnader			90: —
14.	Försäkringspremier			50: —
18.	Pension till f. d. 1:ste besiktningsveterinären			4,461: —
19.	Diverse utgifter			100: — 18,889: —

5 D. Polikliniken för könssjuka.

Värme, belysning och städning	600: —	
Lokalhyra	600: —	
Diverse	200: —	1,400: —
	Kronor	90,732: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Hälsovårdsnämnden.

INKOMSTER:

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1.	Statsbidrag åt sundhetsinspektör	600: —	
2.	Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	1,000: —	
3.	Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	950: —	
4.	Protokollslösen	1,000: —	3,550: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktningsavgifter	16,288: —	
Ersättning från allmänna hälsovården för det arbete byråns vaktmästare uträttar för dess räkning	2,601: —	18,889: —
		22,439: —
Överskjutande utgifter		68,283: —
	Kronor	90,722: —

Bil. Litt. 6 C. **N:o 152.**

Budgetförslag 1939. Planteringsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Planteringsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stads planteringar år 1939.

I anslutning härtill får planteringsnämnden anföra följande.

I fråga om underhåll av redskap har nämnden funnit det vara motiverat att höja anslaget med 100 kronor i jämförelse med 1938 års, enär underhållet enligt vad stadsträdgårdsmästaren beräknat under nästkommande år torde på grund av ökade arbetslöner och höjda materialpriser uppgå till högre belopp än som upptagits i innevarande års stat.

Lönerna till stadsträdgårdsmästaren och trädgårdsmästarna hava upptagits i enlighet med av stadsfullmäktige innevarande år beslutade höjningar.

På grund av höjda löner åt trädgårdsarbetarna har anslaget höjts med 500 kronor.

Under pensioner hava i enlighet med lönenämndens beslut tillkommit pensioner åt änkefru Anna Teresia Eriksson och hennes son Karl Gunnar, till vilken sistnämnde pension torde utgå endast till och med den 6 oktober 1939, med tillhopa 705 kronor 60 öre.

Beträffande anslagen till skötsel och underhåll av parker m. m. hava nästan samtliga dessa anslag på grund av ökade arbetslöner höjts; anslaget för körslor till planteringarna har visat sig otillräckligt; på grund jämväl av under innevarande år höjda timlöner för körslor har nämnden ansett sig böra föreslå en ökning av nämnda post i jämförelse med det i årets stat upptagna beloppet med 2.000 kronor, eller från 7.000 till 9.000 kronor. Höjningen av anslaget till växthus och drivbänkar, bränsle m. m. från 5.000 till 6.000 kronor har synts erforderligt på grund av ökad förbrukning av koks och ved. Anslaget till brandförsäkringspremier och telefonavgifter har på grund av ökade telefonavgifter måst höjas från 600 kronor till 750 kronor. På grund av förut omnämnda höjning av löner har nämnden ansett sig böra föreslå en höjning av anslaget till ersättning åt timavlönade arbetare under semester från 2.000 till 2.500 kronor. Anslaget till underhåll av lekplatser har föreslagits höjt från 500 till 1.000 kronor, enär lekplatserna genom stadsfullmäktiges beslut innevarande år väsentligt utvidgats.

Under rubriken extra utgifter hava upptagits fyra poster:

1. Till fortsatta anläggningsarbeten vid stadsträdgården har stadsträdgårdsmästaren beräknat ett belopp av 3.500 kronor för år 1939. Nämnden har efter övervägande funnit detta anslag vara erforderligt.

2. För att bättre utnyttja vedens bränslevärde vid eldning i växthusen är det av vikt att veden är torr. I gamla stadsträdgården vid Kopparbergsvägen fanns ett skjul för förvaring av planteringsjord, något sådant finns icke vid Myggbo. Nämnden har funnit det nödvändigt att låta uppföra ett skjul

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Planteringsnämnden.

för förvaring av ved och planteringsjord. Uppförandet av ett dylikt skjul har av stadens byggnadschef kostnadsberäknats till 4.700 kronor. Nämnden har icke ansett sig hava skäl att frångå denna kostnadsberäkning, ehuru nämnden hyser den uppfattningen, att byggnaden torde kunna uppföras för billigare kostnad, men då verkställigheten av stadsfullmäktiges beslut i denna fråga torde ankomma på drätselkammaren, har nämnden icke anledning att närmare ingå på denna sida av saken.

3. I enlighet med stadsträdgårdsmästarens förslag har nämnden föreslagit anläggning av en gångstig å östra delen av berget vid Fågelsången. Detta område är för närvarande otillgängligt för äldre personer, enär någon gångstig saknas där. Området är emellertid en härlig vilo- och utsiktsplats samt är det enda friluftsreservat allmänheten å Blåsboområdet har tillgång till. Nämnden har funnit det önskvärt att ordna med en gångstig upp till och runt området. Den har beräknats draga en kostnad av 800 kronor.

4. Området i hörnet mellan Malmabergs- och Tråddragargatorna har nämnden ansett böra iordningställas. Kostnaderna för fyllning, planering och iordningställande för plantering beräknas till 600 kronor.

I fråga om inkomsterna har ersättningen från kyrkkassan upptagits till 5.500 kronor mot 5.100 kronor för innevarande år. Nämnden har i skrivelse till kyrkorådet hemställt om nämnda höjning av ersättningen.

Planteringsnämnden hemställer alltså,

att stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för planteringsnämnden under år 1939.

Västerås den 22 september 1938.

För Planteringsnämnden:

AND. PERS.

/O. Lundvall.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Planteringar år 1939.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Planterings-nämnden.

6 C. Planteringar.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier:			
	1. Anskaffning av redskap		500: —	
	2. Underhåll av redskap		1,300: —	
	3. Målning av soffor		500: —	2,300: —
b)	1. Löner och arvoden:			
	Stadsträdgårdsmästaren, 38: IV	6,714: —		
	Trädgårdsmästaren, 28: IV	4,437: —		
	Trädgårdsarbetare i växthusen	7,500: —		
	Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1939	1,050: —	19,701: —	
	2. Pensioner:			
	f. trädgårdsarb. K. V. Andersson	936: —		
	f. trädgårdsarb. J. Nordström	996: —		
	f. trädgårdsarb. A. G. Hellberg	1,287: —		
	f. trädgårdsmäst. C. A. Hagström	1,170: —		
	Änkefru Anna T. Eriksson m. son Karl Gunnar	705: 60	5,094: 60	24,795: 60
c)	Skötsel och underhåll:			
	1. Vasaparken inkl. parken vid Aseas kontor		8,500: —	
	2. Stadsparken		2,250: —	
	3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	5,500: —		
	Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket, Tekniska skolan, Utanbygatan, Skarpskytteplanteringen, Åstigen, Hammarbytorg samt diverse mindre platser, som av planteringsnämnden underhållas	14,000: —	19,500: —	
	4. Rudbecksparken		1,000: —	
	5. Djäkneberget		5,500: —	
	6. Stallhagen, Mariaberget, Käringberget och Ragvaldsbacke		4,500: —	
	7. Elba, Östra och Västra holmarna samt Kattskär		5,500: —	
	8. Botaniska Trädgården vid Högre Allm. läroverket		1,000: —	
	9. Slottsparken		1,000: —	
	10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar		3,000: —	
	11. Körslor till alla planteringar		9,000: —	
	12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.		6,000: —	

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Planteringsnämnden.

14.	Grus till alla planteringar	3,000: —	
15.	Tillsyn av fåglar i Svartån	1,000: —	
16.	Brandförsäkringspremier och telefonavgifter	750: —	
17.	Olycksfallsförsäkringspremier, läkarevård och medicin	2,000: —	
18.	Årsavgift till hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —	
19.	Ersättning till timavlönade arbetare under semester	2,500: —	
20.	Kostnad för parkvakt	1,400: —	
21.	Underhåll av plantskola	1,000: —	
22.	Underhåll av lekplatser	1,000: —	
23.	Oförutsedda utgifter	1,000: —	80,465: —
d)	Extra utgifter:		
1.	Fortsättning av anläggningarna vid stadsträdgården	3,500: —	
2.	Uppförande av ett ved- och jordskjul vid Myggbo	4,700: —	
3.	Anläggning av en gångväg vid Fågelsången	800: —	
4.	För iordningställande av nedre delen i hörnet av Malmabergs- och Tråddragargatorna	600: —	9,600: —
		Kronor	117,160: 60

INKOMSTER:

Ersättning från Kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	5,500: —	
Anslag för vård av Slottsparken	1,000: —	
Försäljningsmedel och dekorationer	4,000: —	
Ersättning från Asea för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	
Försäljning av ved och diverse	1,500: —	12,500: —
Överskjutande utgifter		104,660: 60
	Kronor	117,160: 60

Bil. Litt. A och B. N:o 152.

Budgetförslag 1939. Hamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1939 beträffande äldre hamnen och därvid anföra följande.

Beträffande anslagen till underhåll och reparationer har anslaget till grusning å hamnen ansetts kunna sänkas från 300 till 200 kronor, medan anslaget till hamnskjulen höjts från 100 till 200 kronor, vilken höjning betingas av nödvändigheten att under nästkommande år låta måla några av skjulen.

Beträffande anslag hänförliga till "Löner och arvoden" har hamnkaptenen genom stadsfullmäktiges beslut uppflyttats från 39: III till 41: III. I särskild skrivelse till lönenämnden har emellertid hamnstyrelsen till uppflyttning i 41: IV anmält hamnkaptenen. Det manliga kontorsbiträdet har enligt stadsfullmäktiges beslut upptagits i 25: II.

De under rubriken "Övriga utgifter" upptagna anslagen hava i en del fall måst höjas. Sedan hamnkontoret inflyttat i nya lokaler har hyran höjts med 50 kronor, ökat antal telefoner har krävt höjning av detta anslag samt anslaget för städning och upvärmning, vilken senare hädanefter skall verkställas genom hamnens försorg, hava betingat höjning av detta anslag från 350 kronor till 800 kronor. Ökad belysning vid hamnen har föranlett hamnstyrelsen att föreslå en höjning av detta anslag med 200 kronor. Anslaget till renhållning har upptagits till verkliga utgiftens storlek. Enär anslaget till oförutsedda utgifter visat sig otillräckligt, har hamnstyrelsen föreslagit en höjning av detsamma från 800 till 1.000 kronor.

Under rubriken "Bogserbåten Thor" hava ångbåtsbefälhavarens och maskinistens löner upptagits i enlighet med stadsfullmäktiges beslut innevarande år. Ökning av antalet besättningsmän och höjning av till dem utgående löner hava betingat höjning av detta anslag.

Enär medelräntan för stadens samtliga lån beräknats till något över fyra procent, har räntefoten å oguldet belopp, 100.307 kronor 62 öre, under rubriken "Hamnmaskiner" höjts från förutvarande tre till fyra procent. Lönen till kranmaskinistförman har i enlighet med stadsfullmäktiges beslut upptagits i 29: IV. Här har tillkommit ett nytt anslag, nämligen arvode för kranbesiktning. Nya och skärpta bestämmelser angående besiktning av kranarna, vilka bestämmelser träda i kraft den 1 november detta år, hava betingat upptagande för detta ändamål av ett belopp å 1.000 kronor. Driftkostnaderna hava upptagits till verkligt belopp liksom anslaget till diverse utgifter.

Inkomsterna hava i stort sett upptagits till samma belopp som under innevarande år.

Förslagets resultat är, att budgetens regleringskonto "Anslag för ombyggnad av kajer" kan tillföras ett belopp av 24.600 kronor 23 öre.

Hamnstyrelsen hemställer alltså,

att stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Hamnen.

hamnstyrelsen under år 1939 beträffande äldre hamnen.

Västerås den 14 oktober 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

O. Lundvall.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås äldre hamn år 1939.

UTGIFTER:

8 A. Den egentliga hamnen.

Nyanläggningar:

1.	Förbättringsarbeten i gamla hamnen (stadsfullmäktiges beslut den 21/6 1934 och 25/2 1937, kronor 187,884: 11,) att amorteras på 10 år, 2:dra årets amortering		18,788: 41
a)	Underhåll och reparationer:		
1 a.	Kajer, dykdalber, båtbryggor, fyrar och sjömärken	8,000: —	
1 b.	Anslag för ombyggnad av kajer (28/12 1928)	24,600; 23	
1 c.	1939 års amortering av muddring i Lillån m. m. (25/4 1935) 26,300: — att amorteras på 10 år, 4:de årets amortering	2,630: —	
2.	Grusning å hamnen	200: —	
3.	Hamnskjulen	200: —	
4.	Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	100: —	
5.	Drift och underhåll av motorbåten	500: —	36,230: 23
b)	Löner och arvoden:		
	Hamnkapten, 41: IV	7,584: —	
	Manligt kontorsbiträde, 25: II	3,471: —	
	Tillfälligt biträde å hamnkontoret, förslagsvis ...	2,500: —	
	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)	4,000: —	

Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor 7 % å uppbörden		2,310: —	19,865: —
c) Övriga utgifter:			
1. Hamnkontoret:			
Hyra för lokal		1,450: —	
Skrivmaterial och tryck		500: —	
Telefonavgifter för ledningar till:			
Hamnkontoret	412: —		
Hamnkaptenens bostad ...	70: —		
Kranmaskinistförmannens bostad	70: —		
Befälhavaren å bogserbåten Thor	70: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis	75: —	697: —	
Städning o. uppvärmning		800: —	3,447: —
2. Belysning å hamnen			2,500: —
3. Renhållning å hamnen			1,900: —
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet och föreningen för Inre Vattenvägar			225: —
5. Olycksfallsersättning till F. Svanström			48: —
6. Premie för olycksfalls- och ansvarsförsäkring			1,100: —
7. Brandförsäkringspremier			120: —
8. Bogserbåten Thor för isbrytning			2,000: —
9. Oförutsedda utgifter			1,000: — 12,340: —
d) 1. Räntor:			
Hamnbyggnaden:			
(Enligt av Stadsfullmäktige den 22 dec. 1920 godkänd plan)			
Andel i obligationslån och amorteringslån:			
		Resterande lånebelopp:	Ränta:
1929 års lån à 5 %		114,584: 85	5,729: 24
1931 års lån à 4,5 %		72,830: 03	3,277: 35
1935 års lån à 3,9 %		59,581: 25	2,323: 66
1938 års lån à 3 %		113,636: 84	2,801: 46 14,131: 71

d) 2. Kapitalavbetalningar å lån:				
	Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Amort.	
1929 års lån à 5 %	137,200: —	114,584: 85	3,188: 76	
1931 års lån à 4,5 %	90,911: —	72,830: 03	2,943: 60	
1935 års lån à 3,9 %	80,150: —	59,581: 15	5,653: 17	
1938 års lån à 3 %	183,400: —	113,636: 84	10,106: 82	21,892: 35

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Hamnen.

f)	Bogserbåten Thor:			
	Ångbåtsbefälhavare, 31:IV (Stadsfullmäktiges beslut 28/1 1937. Lönenämndens beslut 22/12 1936) ...	5,001: —		
	Ångbåtsmaskinist, 26: III (Stadsfullmäktiges beslut 28/1 1937. Lönenämndens beslut 22/12 1936) ...	3,864: —		
	Besättningsmän	3,400: —		
	Driftutgifter.....	5,000: —		
	Sjöförsäkring	875: —	18,140: —	141,387: 70

B. Hamnmaskiner.

a)	1935 års nyanskaffningar:			
	5:te årets amortering av kostnader för ökad kranutrustning å östra kajen (30/8 1934) (10 år)	19,000: —		
	1 års ränta à 4 % å oguldet belopp kronor 100,307:62	4,012: 30	23,012: 30	
b)	Löner och arvoden:			
	En kranmaskinistförman 29: IV	4,605: —		
	Kranskötare, förslagsvis	9,000: —		
	Arvode för kranbesiktning	1,000: —	14,605: —	
c)	Driftskostnader:			
	Strömförbrukning för kranar		3,600: —	
	Elektr. ström till verkstaden			
d)	Underhåll och reparationer		5,000: —	
e)	Diverse utgifter, förslagsvis		500: —	46,717: 30
			Kronor	188,105: —

INKOMSTER:

8 A. Den egentliga hamnen.

f)	Hamnavgifter för varor av:			
	1. Ångfartyg i regelbunden trafik	33,000: —		
	2. Andra fartyg	62,000: —	95,000: —	
g)	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. Ångfartyg	16,000: —		
	2. Segelfartyg	3,000: —		
	3. Pråmar	3,000: —	22,000: —	
i)	Uthyrning av båtplatser		9,200: —	
k)	Uthyrning av upplagsplatser i hamnen		3,000: —	

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Hamnen.

l)	Uthyrning av varuskjul		2,155: —	
n)	Uthyrning av mark för oljemagasin		8,300: —	
o)	Bogserbåten Thor:			
	Bogsering m. m.	14,000: —		
	Isbrytning	4,000: —	18,000: —	
p)	Motorbåten		200: —	
r)	Diverse inkomster		100: —	157,955: —

8 B. Hamnmaskiner.

f)	Kranhyror		30,000: —	
g)	Markhyra för kran n:r III		150: —	30,150: —
			Kronor	188,105: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Djuphamnen.

Bil. Litt. 8 C och D.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för stadens djuphamn för år 1938 och i anledning därav anföra följande.

Beträffande utgifterna har anslaget till underhåll av kajer m. m. ansetts böra höjas från 2.000 till 3.000 kronor, enär anslaget visat sig otillräckligt. Även anslaget till grusning har visat sig icke täcka verkliga kostnaden och har därför höjts från 200 till 300 kronor. På grund av ökad belysning inom djuphamnsområdet har anslaget för detta ändamål höjts med 900 kronor. Telefonavgiften till hamnkontoret har under innevarande år höjts till den föreslagna summan.

Avlöning till kranskötare har höjts från 18.000 till 20.000 kronor huvudsakligen på grund av höjda avtalslöner. I likhet med statförslaget för äldre hamnen har även för djuphamnens del upptagits arvode till kranbesiktning. Strömförbrukningen för kranmaskinerna har på grund av den ökade trafiken ansetts böra höjas från 7.500 till 9.000 kronor. Anslaget till diverse utgifter har med ledning av innevarande års kostnad höjts från omkring 500 kronor till 1.000 kronor.

Beträffande inkomsterna hava hamnavgifter för varor beräknats öka med 2.000 kronor, vilket även avgifterna för ångfartyg beräknats göra. På grund av nya avtal med malmexportörerna har hyran för upplagsplatsen beräknats uppgå till 15.000 kronor. Under innevarande år har till två oljebolag uthyrts mark vid djuphamnen för oljeupplag och uppgår årliga hyresbeloppet därför till 11.368 kronor.

Under innevarande år har verkställts nyanskaffningar av skärmar för malmupplagen, malmskopa och bilvåg enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1938, § 13, den 30 juni 1938, § 113, samt den 25 augusti 1938, §§ 137 och 138. Hamnstyrelsen har ansett, att kostnaderna härför, tillhopa 63.085 kronor, böra betalas under loppet av förslagsvis fem år och att under 1939 härför avsättes beräknade överskottet, 13.528 kronor 32 öre.

Jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1938, § 136, ställdes till hamnstyrelsens förfogande ett anslag å 87.000 kronor till byggande av en oljekaj. Hamnstyrelsen föreslår att beloppet täckes genom lånemedel.

Hamnstyrelsen hemställer alltså,

att stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för hamnstyrelsen för år 1938 beträffande djuphamnen.

Västerås den 14 oktober 1938.

För hamnstyrelsen:

CARL HELLSTRÖM.

O. Lundvall.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Djuphamnen.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stads djuphamn år 1939.

UTGIFTER:

8 C. Den egentliga hamnen.

a) Underhåll och reparationer:

1.	Underhåll av kajer, byggnader, moringar och sjömärken	3,000: —	
2.	Underhåll av järnvägsspår	3,000: —	
3.	Anskaffning och underhåll av inventarier	100: —	
4.	Grusning å hamnen	300: —	6,400: —

b) 1938 års nyanskaffningar:

I.	Årets amortering av kostnaderna för anskaffning av skärmar, för malmupplagen, malmskopa och bilvåg (stfs. beslut $^{27}/_{1}$-38, § 13, $^{30}/_{6}$-38, § 113 och $^{25}/_{8}$-38, § 137—138), tillhopa 63,085 kronor	13,528: 32

c) Övriga utgifter:

1.	Belysning, inklusive fyrlampa	2,200: —	
2.	Premie för olycksfallsförsäkring	400: —	
3.	Invaliditetsersättning till f. stuveriarbetaren C. E. T. Holm (Kungl. maj:ts dom $^{15}/_{5}$ 1931)	525: —	
4.	Telefonavgift till hamnkontoret med anknytning till vakt	250: —	
5.	Skjutsar till djuphamnen m. m.	500: —	
6.	Bogserbåten Thor för isbrytning	2,000: —	
7.	Diverse och oförutsedda utgifter	1,000: —	6,875: —

d) 1. Räntor:

Andel i stadens lån:	Resterande lånebelopp:	Ränta:	
1926 års lån à 5 %	204,480: 43	10,224: 02	
1926 års lån à 3,25 %	300,363: 93	9,761: 83	
1932 års lån à 5 %	709,152: 43	35,457: 62	
1934 års lån à 3,75 %	265,573: 33	9,959: —	
1935 års lån à 3 %	20,775: 57	623: 27	
1936 års lån à 2,9 %	411,392: 47	11,930: 38	
1938 års lån à förslagsvis 3 % (stfms beslut $^{21}/_{8}$ 1937, vipparmskranskopa)	6,079: 09	186: 23	78,142: 35

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Djuphamnen.

d) 2.	Kapitalavbetalningar:	Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amorter.		
	1926 års lån à 5 %	217,995: 59	204,480: 43	7,268: 52		
	1926 års lån à 3,25 %	324,275: 60	300,363: 93	12,541: 79		
	1932 års lån à 5 %	827,000: —	709,152: 43	23,218: 03		
	1934 års lån à 3,75 %	310,902: 17	265,573: 33	12,414: 15		
	1935 års lån à 3 %	22,700: —	20,775: 57	680: 34		
	1936 års lån à 2,9 %	435,975: 20	411,392: 47	12,828: 59		
	1938 års lån à 3 %	6,250: —	6,079: 09	170: 91	69,122: 33	174,068: —

8 D. Hamnmaskiner.

a) Underhåll och reparationer:

Underhåll av kranmaskiner ..... 8,000: —

b) Löner och arvoden:

Avlöning till kranskötare ..... 20,000: —

Arvode för kranbesiktning ..... 1,000: — 21,000: —

c) Driftskostnader:

Strömförbrukning för kranmaskiner ..... 9,000: —

d) Övriga utgifter:

Diverse ..... 1,000: — 39,000: —

Kronor 213,068: —

INKOMSTER:

8 C. Den egentliga hamnen.

f) Hamnavgifter för varor ..... 43,000: —

g) Hamnavgifter för fartyg:

1. Ångfartyg..... 35,000: —
2. Pråmar..... 2,000: — 37,000: —

k) Hyror:

1. Upplagsplatser ..... 15,000: —
2. Hamnarbetarnas lokal ..... 700: —
3. Markhyra för oljeupplag ..... 11,368: — 27,068: — 107,068: —

8 D. Hamnmaskiner.

f) Kranhyror .. .. 106,000: —

Kronor 213,068: —

Bil. Litt. 7, 11—13.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1939 får vatten- och gasverksstyrelsen anföra följande.

Uppflyttning med en lönegrad har under förutsättning av lönenämndens bifall företagits i följande fall, nämligen verkens kassör, ett kontorsbiträde, en avläsare och två maskinister i elektricitetsverket.

Som staden i en nära framtid torde ha att räkna med betydande utgifter för utvidgningar vid vattenverket, har styrelsen i budgeten för detta verk insatt ett belopp av 50.000 kronor till en förnyelsefond.

Med avseende på ränta och amortering för reningsverket hava stadsfullmäktige vid sammanträde den 20 december 1937 godkänt en härför av styrelsen upprättad plan, efter vilken dessa utgifter beräknats för 1939. Vid fastställandet av annuiteten för innevarande år fanns denna plan sålunda ej att tillgå, utan beräkning skedde efter en viss procentsats på det för verket anvisade anslaget. Detta gör att ränta och amortering för innevarande år upptagits till ett högre belopp än för 1939.

Såsom framgår av budgetförslaget har i detsamma upptagits en inkomst för reningsverket av 8.000 kronor av till gasverket levererad gas. Samma belopp är även upptaget bland gasverkets utgifter.

För nya serviser och diverse mindre anläggningar hemställer styrelsen att för 1939 få anvisat ett anslag av 40 000 kronor samt därjämte liksom för innevarande år för samma ändamål få använda det överskott, som uppstår genom inflytande anslutningsavgifter i de fall, där ledningar redan finnas anlagda och några nya anslag för dylika ej erfordras.

Liksom för innevarande år har styrelsen i en särskild förteckning upptagit förslag till nya gatulyktor med därtill lämnade korta motiveringar i en del fall, där förslagen äro av större omfattning. Såsom förteckningen utvisar belöpa sig kostnaderna på 90.880 kronor, varav 37.730 kronor föreslås att utgå av uttaxerade medel och 53.150 kronor att påföras kontot övergång till växelström. I samband med nedläggning av kablar för gatubelysning bör för undvikande av dubbel grävning kablar i vissa fall även nedläggas för allmän distribution av växelström och tillkomma på grund härav följande kostnader:

	i samband med arbetena under punkt 2 kr.	5.000: —
	„ 7 „	39.000: —
och	„ 8 „	18.000: —
	Summa kronor	62.000: —

I punkterna 2 och 8 upptagna kostnader avse endast kabelanläggningar, varemot kostnaderna enligt punkt 7 även inkludera ombyggnad av inomhusinstallationerna till växelström. Sistnämnda anläggning omfattar de tätt bebyggda kvarteren Kåre, Ivar, Josef, Högne, Hubert och Konrad, vilka nu matas

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.*

med likström. Då likströmsnätet inom denna stadsdel numera är överbelastat och för att i god tid tillse att belastningen av verkets likströmsmaskineri till följd av ständig ökning ej överstiger dess kapacitet, böra dessa kvarter nu överföras till växelström.

Under åberopande av det anförda hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta,

att för kommande utvidgningar vid stadens vattenverk av vattenverkets inkomster år 1939 avsätta 50.000 kronor till en förnyelsefond,

att till serviser och diverse mindre anläggningar av tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett förslagsanslag av 40.000 kronor ävensom bemyndiga styrelsen att för samma ändamål använda eventuellt överskott å anslutningsavgifter, för avslutade och redovisade ledningsanläggningar,

att för utbyggnad av gatubelysningen enligt närslutna plan anvisa dels 37.730 kronor av uttaxerade medel och dels 53.150 kronor att påföras kostnaderna för övergång till växelström och bestridas genom elektricitetsverkets inkomster genom en viss årlig avskrivning,

att för fortsatt övergång till allmän distribution av växelström anvisa 62.000 kronor att bestridas på samma sätt som i näst föregående punkt anförts, därav 5.000 kronor till kablar i Ny- och Utanbygatorna, 39.000 kronor till kablar för kvarteren Kåre, Ivar, Josef, Högne, Hubert och Konrad jämte ombyggnad av inomhusinstallationerna inom dessa kvarter och 18.000 kronor till kablar i Västmanna-, Flora-, Västra Bergs-, Gustafs- och Svantegatorna samt

att i övrigt godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1939.

Västerås den 11 oktober 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/Gerh. Geston.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.

FÖRSLAG

till

Inkomst- och utgiftsstat för Vatten- och Avloppsledningss- samt Gas- och Elektricitetsverken för år 1939.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner och arvoden:			
Föreståndaren, 54: IV		13,032: —	
Assistenten vid vatten-, avloppsledningss- och gasverken, 43: I		7,140: —	
Assistenten vid elektricitetsverket, 43: IV		8,256: —	
Biträdande ingeniör, 34: IV	5,685: —		
personligt lönetillägg	1,200: —	6,885: —	
Kamreraren, 43: IV		8,256: —	
Kassören, 31: IV		5,001: —	
Förrådsförmannen, 29: IV		4,605: —	
Bokhållaren, 28: IV		4,437: —	
Kontorsbiträde, manligt 1 kl., 25: IV		3,933: —	
Kontorsbiträde, kvinnligt 1 „ 21: III		3,174: —	
„ 2 „ 18: III		2,778: —	
„ 2 „ 18: II		2,589: —	
„ 2 „ 18: I		2,400: —	
Avläsareförmannen, 26: IV		4,101: —	
Avläsare, 3 st. à 3,933: —, 25: IV		11,799: —	
Avläsare, 25: III		3,702: —	
Arvode åt ordföranden		500: —	
Dagtraktamente åt styrelser och kommittéer		100: —	
Ritbiträde		3,000: —	
Revisionskostnader		3,650: —	
Springpojkar		2,880: —	
Extra kontorshjälp		14,720: —	116,938: —
Pensionärer:			
Eriksson, A. H.		1,944: —	
Boholm, Hilma		636: —	
Lönnqvist, Augusta		900: —	
Gustafsson, C. G.		1,944: —	
Johansson Anna		570: —	
Hellström, Judit		786: —	
Jansson, K. W.		2,994: —	
Tersmeden, Greta		2,667: —	
Jonsson, C. F.		1,959: —	
Johansson, K.		1,302: —	
Johansson, C. J.		996: —	

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.

Karlsson, Gerh.	996: —	
Andersson, A. G.	879: —	
Falk, J. A.	1,365: —	
Eriksson, J. E.	1,107: —	
Löf, Anna Ch.	600: —	
Hedqvist, Aug.	2,049: —	
Klingvall, Hulda	1,125: —	
Andersson, G.	2,775: —	
Pettersson, P. A.	1,968: —	
Eriksson, Arvida	840: —	
Gustafsson, Anna	700: —	
Persson, J. A.	879: —	
Boberg, H. G.	3,399: —	
Pettersson, B. L.	714: —	
Bursell, Thea	1,008: —	
Andersson, Gustaf	1,404: —	
Karlsson, K. V.	1,560: —	
Eriksson, Elin	500: —	
Lindqvist, J. F.	996: —	
Broberg, Selma	300: —	41,862: —
	Kronor	158,800: —

Härav påföres:

Vattenverket	19,000: —
Avloppsledningarna	12,700: —
Gasverket	39,500; —
Elektricitetsverket	81,300: —
Installationsarbeten	6,300: —
Kronor	158,800: —

Diverse utgifter:

Läkare och sjukvård	3,300: —	
Avlöning vid sjukdom och olycksfall	8,000: —	
Medicin	1,100: —	12,400: —
Olycksfallsförsäkringsavgift		8,000: —
Kontorsmaterial och trycksaker	9,500: —	
Porto och annonser	1,700: —	11,200: —

Telefonavgifter:

Föreståndarens exp. och bostad	220: —
Kamrerarens exp. och bostad	160: —
Kassan	70: —
Assistenternas exp. och bostäder	420: —
Förrådet	220: —
Förmännens exp. och bostäder	620: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.

Elektricitetsverket och maskinmästarens bostad	140: —	
Vattenverket	230: —	
Gasverket	220: —	
Elektriska montörerna	490: —	
	2,790: —	
Samtalsavgifter	1,410: —	4,200: —
Kontor och förråd:		
Renhållning och städning	3,800: —	
Uppvärmning	1,200: —	
Belysning	600: —	5,600: —
Kontors- och förrådsbyggnader:		
Försäkringar	450: —	
Underhållskostnader	4,500: —	
Anskaffande och underhåll av inventarier och verktyg	4,800: —	
Resor och diverse	1,950: —	11,700: —
	Kronor	53,100: —
Härav påföres:		
Vattenverket		6,400: —
Avloppsledningarna		4,200: —
Gasverket		13,300: —
Elektricitetsverket		27,100: —
Installationsarbeten		2,100: —
	Kronor	53,100: —

VATTENVERKET.

INKOMSTER:

Inkomster för vatten		369,000: —
Skötsel och underhåll av brandposter		1,200: —
Installationer och hyror		1,800: —
	Kronor	372,000: —

UTGIFTER:

Kraftström, smörjoljor m. m.	34,000: —	
Tillsyn av ledningsnätet	4,600: —	
Tillsyn av installationer	2,000: —	
Ombyte av mätare	1,500: —	
Renhållning, uppvärmning, belysning	900: —	43,000: —

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.

Underhållskostnader:

Byggnader		1,500: —	
Maskiner och elektrisk utrustning		600: —	
Ledningsnät och brandposter		36,000: —	
Mätare		6,000: —	
Verktyg och inventarier		4,000: —	48,100: —

Avlöningar:

Förvaltningen		19,000: —	
Maskinisten, 24 : IV		3,795: —	
Rörnätsförmannen, 29 : IV		4,605: —	
Arbetsförmannen, 28 : II		3,939: —	
Ersättningspersonal		661: —	
		32,000: —	
Avgår:			
Värdet av maskinistens naturaförmåner	700: —		
Avloppsledningarnas och gasverkets andel i lön till förmännen	5,700: —	6,400: —	25,600: —

Diverse utgifter:

Förvaltningen	6,400: —	
Brandförsäkringar	200: —	
Utskylder	5,300: —	
Avgifter till Hamre och Hesslö	375: —	
Analyser och skjutsar m. m.	1,700: —	
Avskrivning av fordringar	325: —	14,300: —

Räntor och amortering: Enligt särskild plan ($^{30}/_{11}$ 1911):

Räntor	58,700: —	
Amortering	60,200: —	
Avsättning till förnyelsefond för vattenverket	50,000: —	168,900: —
Inköp av mätare		15,000: —
	Kronor	314,900: —
Överskjutande inkomster		57,100: —
	Kronor	372,000: —

AVLOPPSLEDNINGARNA.

UTGIFTER:

Driftskostnader:

Kraftström till driften i reningsverket och pumpstationen i S. Esplanaden	16,500: —	
Spolning av ledningar, rensning av brunnar	7,700: —	

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Gasverks-styrelsen.

Muddring framför utloppen i Svartån och Mälaren	6,500: —	
Bortfraktning av avfall från reningsverket och pumpstationen i Södra Esplanaden	7,000: —	37,700: —
Underhållskostnader:		
Byggnader	400: —	
Maskiner	700: —	
Ledningsnät och brunnar	18,000: —	
Verktyg	2,400: —	21,500: —
Avlöningar:		
Förvaltningen	12,700: —	
Andel i avlöning till förmännen för rörnäten	2,900: —	
Avlöning till driftpersonal i reningsverket	13,900: —	
Tillsyn av driften i pumpstationen	2,500: —	32,000: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen	4,200: —	
Hyra för reningsverkstomten	3,000: —	7,200: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	61,300: —	
Amortering	55,300: —	116,600: —
	Kronor	215,000: —

INKOMSTER:

Avgifter för cirka 7,200 vattenklosetter	108,000: —	
Gas till gasverket	8,000: —	116,000: —
Överskjutande utgifter		99,000: —
	Kronor	215,000: —

GASVERKET.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	8,300: —
Enskild gasförbrukning	453,000: —
Koks och tjära	211,800: —
Installationsarbeten	1,400: —
Kronor	674,500: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.*

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Kokskol	268,000: —	
Gas från reningsverket	8,000: —	
Kraftström	5,000: —	
Smörjoljor m. m.	1,000: —	
Reningsmassa	1,900: —	
Vatten	6,000: —	
Apparatdrift och ombyte av reningsmassa	3,000: —	
Tillsyn av ledningsnätet	1,600: —	
Tillsyn av installationer	2,200: —	
Ombyte av mätare	2,000: —	
Gatubelysningen	1,200: —	
Renhållning, städning, uppvärmning, belysning	2,700: —	302,600: —
Underhållskostnader:		
Byggnader och transportanläggningar	9,000: —	
Ugnar och apparater m. m.	13,000: —	
Ledningsnät	11,000: —	
Mätare	7,200: —	
Gatubelysning	1,200: —	
Verktyg och inventarier	4,500: —	
Avsättning för ommurning av ugnarna	10,500: —	56,400: —
Avlöningar:		
Fövaltningen	39,500: —	
Gasmästaren 31 : IV	5,001: —	
Justerareförmannen, 28 : IV	4,437: —	
Gasverkseldarna, 26 : IV, 7 st. à 4,101: —	28,707: —	
Ersättningspersonal vid semester och sjukdom	3,795: —	
Biträde på kontoret	1,500: —	
Andel i avlöning till förmän	2,800: —	
	85,740: —	
Avgår:		
Värdet av gasmästarens naturaförmåner	840: —	84,900: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen	13,300: —	
Brandförsäkringar	900: —	
Utskylder	9,500: —	
Bränsle till kontor och gasmästarebostad	300: —	
Analyser, skjutsar, föreningsavgifter	2,000: —	
Utställning m. m.	1,500: —	
Avskrivning av fordringar	1,000: —	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten	2,800: —	
Omkostnader för gaspoletter	1,200: —	32,500: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.

Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911):		
Räntor	45,800: —	
Amortering	75,700: —	121,500: —
Inköp av mätare		30,000: —
		627,900: —
Överskjutande inkomster		46,600: —
	Kronor	674,500: —

ELEKTRICITETSVERKET.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen		73,000: —
Enskild belysnings- och kraftström		1,080,900: —
Installationer		1,300: —
	Kronor	1,155,200: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Energiavgift till statens kraftverk	349,400: —	
Oljor, vatten, svavelsyra	500: —	
Tillsyn av ledningsnät och transformatorer	1,500: —	
Tillsyn av installationer	4,100: —	
Ombyte av mätare	5,000: —	
Gatubelysning	22,000: —	
Renhållning, uppvärmning, belysning	2,600: —	385,100: —
Underhållskostnader:		
Byggnader inkl. transformatorhus	4,000: —	
Maskiner, transformatorer och instrumentering	4,000: —	
Jord- och luftledningsnäten	70,000: —	
Mätare	15,000: —	
Gatubelysning	7,000: —	
Verktyg och inventarier	7,500: —	
Omläggning inom vissa områden till växelström	60,000: —	167,500: —
Avlöningar och pensioner:		
Förvaltningen	81,300: —	
Maskinmästaren, 26: IV 4,101: —		
personligt lönetillägg 800: —	4,901: —	
Maskinist, 26: IV	4,101: —	

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Gasverks-styrelsen.

Maskinister, 26: III, 2 st. à 3,864: —		7,728: —	
Montörförmannen, 29: IV		4,605: —	
Justerareförmannen, 28: IV		4,437: —	
Ersättningspersonal		2,728: —	109,800: —
Turbinstationen:			
Arrende för vattenfallet i Svartån		3,000: —	
Tillsyn av maskiner och reglering av dammluckor		1,400: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll		1,000: —	5,400: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen		27,100: —	
Brandförsäkringar		500: —	
Utskylder		25,800: —	
Skjutsar, föreningsavgifter m. m.		3,500: —	
Utställning m. m.		3,000: —	
Avskrivning av fordringar		1,500: —	
Amortering av motorfordon		1,500: —	
Hyra till Statens Kraftverk m. fl. för elektr. utrustning		1,800: —	64,700: —
Räntor och amortering:			
Enl. särskild plan (30/11 1911)			
Räntor: elektricitetsverket	40,400: —		
turbinhuset	800: —	41,200: —	
Amortering: elektricitetsverket	62,900: —		
turbinhuset	700: —	63,600: —	104,800: —
Inköp av mätare			35,000: —
			872,300: —
Överskjutande inkomster			282,900: —
			Kronor 1,155,200: —

Västerås den 11 oktober 1938.

På vatten- och gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

/*Gerh. Geston.*

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.

Förslag till utökning av elektriska gatubelysningen år 1938.

	Antal lampor				Anläggningskostn. Kr.	Att utgå av:		Årlig kostnad resp. ökad kostnad Kr.
	200 vatt		300 vatt			uttaxerade medel Kr.	överg. till växelström Kr.	
	nattbr. A	aft.-br. B	nattbr. A	aft.-br. B				
1. Västgöte-, Käll- och Slottsgatorna			7	7	2,200	2,200		752
2. Ny-, Herrgärds- och Rudbecksgatorna, Rudbecksparken och Utanbygatan			6	13	7,000	3,000	4,000	678
3. Repslagar-, Hammarby- och Lantvärnsgatorna samt Västmannagatan (norra delen)	9		3		2,200	1,200	1,000	519
4. Hamnesplanaden			2	2	2,500	1,000	1,500	186
5. Västra Svartåstranden		1			150	150		50
6. Stadsparken, Fiskartorget			1	8	7,000	2,300	4,700	479
7. Kopparbergsvägen, Utanby-, Östermalms-, Timmermans-, Knuts-, Karls- och Allégatorna			20	24	24,000	9,000	15,000	1,694
8. Flora-, Västmanna-, Västra Bergs-, Gustavs-, Svante-, Eriks-, Villa- och Stallhagsgatorna			10	26	27,000	7,500	19,500	1,030
9. Munkgatan				2	130	130		120
10. Blåsbovägen	2				160	160		160
11. Lindsborgs- och Gurksaltargatorna.....	3				240	240		240
12. Drottning- och Åsgatorna.....	3				240	240		240
13. Bondegatan			1	1	1,400	800	600	93
14. Stockholmsvägen	—5		12		5,050	3,300	1,750	800
15. Norra Ringvägen	5	8	2		4,000	4,000		1,080
16. Skarpskyttebron och Bryggerigatan.....			2	1	2,000	900	1,100	260
17. Håll- och Biskopsgatorna.....			1	7	5,000	1,300	3,700	219
18. Gymnastikgränd				1	450	150	300	60
19. Föreningsgatan (längst i norr).....	1				80	80		80
20. I korsningen mellan Djäknegatan och Djäknegränd			1		80	80		100
	18	9	68	92	90,880	37,730	53,150	8840

Summa 187

Ovanstående förteckning omfattar ett 20-tal förslag. I det efterföljande lämnas en kortare beskrivning över de större bland dessa. Som ett allmänt omdöme gäller, att på de platser, där belysning, gas eller elektrisk, redan finnes denna måste anses vara både otillräcklig och otidsenlig, emedan i flertalet fall avståndet mellan ljuspunkterna är för stort. Lampa upphängd på bärlina innebär, att lampan är placerad mitt över körbanan, men däremot vid sidan av denna, när den placeras på stolpe. Siffrorna till vänster motsvara punkterna i förteckningen.

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.*

1) Nuvarande gasbelysning i Västgöte- och Källgatorna, bestående av 5 st. gaslyktor utbytas mot 12 st. elektriska lampor på bärlinor. Elektriska belysningen i Slottsgatan utökas med 2 st. lampor. Här bibehållas nuvarande stolpar. Kablar för gatubelysningen finnas redan nedlagda.

2) Förslaget omfattar 19 st. elektriska lampor varav 2 st. i Rudbecksparken, som nu saknar belysning. Med undantag för parken samt Herrgårds- och Rudbecksgatorna skola lamporna upphängas på bärlinor. 9 st. gaslyktor slopas. Belysningskablar finnas till huvudsakligaste del redan nedlagda, vilket skett isamband med dragning av dylika för allmän distribution.

3) Här finnas elektriska luftledningar, vilket gör att utökningen kräver en jämförelsevis ringa kostnad. Hammarbygatan utgör trafikled för busslinje, varför lamporna skulle placeras något tätare på denna gata. I detta fall slopas 6 st. gaslyktor, som ersättas med 12 st. elektriska lampor.

4) På västra sidan utefter Hamngatan mellan järnvägen och hamnen föreslås 4 st. lampor på stolpar. 2 st. gaslyktor slopas.

6) Belysningen i Stadsparken utgöres av endast 4 st. gaslyktor. Belägen i stadens centrum och omgiven av bättre upplysta platser bör även Stadsparken erhålla en starkare och mera tilltalande belysning, varför här föreslagits 7 st. elektriska lampor på s. k. parkstolpar i likhet med belysningen i Vasaparken. Vid Fiskartorgets västra sida bör belysningen utökas med 2 elektriska lampor. Dessa och de förutvarande 2 st. utrustas med parkstolpar, som placeras i trottoarkanten. Enhetlig belysning utefter Fiskartorgets trädrad och Stadsparken torde innebära en god förbättring.

7) Nuvarande belysning består av 17 st. gaslyktor och 6 st. el. lampor. Delvis saknas belysning och delvis överskuggas densamma av träd, t. ex. i Kopparbergsvägens sträckning mellan Knutsgatan och Östra Ringvägen. Nya förslaget omfattar 44 st. elektriska lampor på bärlinor.

8) Här skola 19 st. gaslyktor utbytas mot 36 st. elektriska lampor. Då bebyggelse delvis endast finnes på ena sidan av gatan, äro lamporna avsedda att placeras på stolpar.

14) På Stockholmsvägen mellan Pilgatan och Lasarettsvägen äro lampavstånden alltför stora och placeringen är ej lämplig på alla ställen, sedan körbanan numera förändrats. Trafiken är som bekant av betydande omfattning. Här finnas 5 st. elektriska lampor och 7 st. skulle tillkomma, varjämte en del äldre skulle omflyttas och ljusstyrkan ökas.

15) Belysningen består av endast 3 st. elektriska lampor placerade på norra sidan av Norra Ringvägen. Sedan nu dubbla körbanor utlagts och plantering ordnats mellan dem har Ringvägen blivit en icke obetydlig trafikled, som tarvar bättre belysning av båda körbanorna. Här föreslås 15 st. nya lampor placerade på bärlina mitt över körbanorna.

16) Vid Skarpskyttebron finnes nu endast en elektrisk lampa vid dess östra brofäste. Såväl tillfartsvägen från Skultunavägen som västra brofästet skuggas av rik grönska. Här föreslås att den nuvarande anordningen ersättes med 3 st. elektriska lampor på s. k. parkstolpar, en vid vardera brofästet och en på östra tillfartsvägen.

På Bryggerigatan mitt för Gamla Bryggeriet finnes ett mörkt prång norrifrån skuggat av ett träd. Här föreslås en elektrisk lampa på bärlina.

17) På norra delen av Hållgatan och västra delen av Biskopsgatan med

en sammanlagd längd av 420 meter finnas nu endast 2 elektriska lampor i korsningar med andra gator samt 4 st. gaslyktor. Härför föreslås att gasbelysningen ersättes med 8 st. elektriska lampor, vilka på Hållgatan kunna placeras på härlinor och på Biskopsgatan på rörstolpar av vedertagen typ.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Gasverksstyrelsen.

Västerås den 11 oktober 1938.

Gerh. Geston.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Lantegendomsnämnden.

Bil. Litt. A och B samt 20 B och D.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för renhållningsverket, svingården, lantbruket och skogarna för år 1939 och i anslutning därtill anföra följande.

Renhållningsverket.

Lönerna hava upptagits i enlighet med stadsfullmäktiges beslut innevarande år. Under innevarande år har tillkommit pension åt förmannen K. A. Fransson med 1.758 kronor enligt lönenämndens beslut den 5 september 1938, § 62. I jämförelse med innevarande års stat hava ersättningarna till extra arbetare och för gatusopning höjts från 31.000 till 33.500 kronor på grund av höjda avtalslöner och behovet av ytterligare arbetskraft. Anslaget till belysning och värme i fabriken och kontoret samt städning har till följd av höjda kolpriser höjts från förutvarande 800 till 1.000 kronor.

Inkomsterna av hämtningsavgifter hava föreslagits höjda från 48.000 till 50.000 kronor. En justering har vidtagits av anslaget "Uppsamling av svinmat i staden" från 3.000 till 5.000 kronor, vilken post återfinnes under svingården såsom utgift och vilken i 1938 års budget upptogs till 7.000 kronor, men i 1939 års stat sänkts till 5.000 kronor, enär tendensen går i den riktningen, att svinmaten minskar på grund av att flera restauranger och matserveringar själva låta avhämta sin svinmat.

Svingården.

Bland utgifterna har "Uppsamlingen av svinmat i staden" på grund av ovan anförda skäl sänkts från 7.000 till 5.000 kronor.

Inkomster av försäljning av fläsk torde icke kunna beräknas högre än 37.000 kronor.

Lantbruket.

Ifråga om arrendet för Kristiansborg har verkställts den uppdelningen, att arrendet för Kristiansborg upptagits till 2.437 kronor och för Emaus till 600 kronor. — Avlöningarna till arbetare, bokhållare och förvaltare hava på grund av innevarande års höjningar upptagits till 65.000 kronor. På grund av lönenämndens beslut den 5 september 1938, § 74, har kördrängen K. J. Svahn tillerkänts förtidspension med 864 kronor om året.

Vid beräkningen av nästa års inkomster har förvaltaren ansett sig böra föreslå en höjning av posten diverse jordbruksprodukter från 93.787 till 98.601 kronor och av den från ladugården från 14.000 till 16.000 kronor, till vilka beräkningar nämnden anslutit sig. Hyra för potatislotter har nedgått från 250 till 200 kronor.

Skogen.

Såväl utgifter som inkomster hava praktiskt taget beräknats i likhet med vad som var fallet i innevarande års stat.

På grund av vad ovan anförts får lantegendomsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för lantegendomsnämnden för år 1939.

Västerås den 6 oktober 1938.

För lantegendomsnämnden:

HENRIK WELIN-BERGER.

O. Lundvall.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stads lantegendomsnämnd år 1939.

Renhållningsverket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier:			
	1. Inköp och underhåll av kärl		5,000: —	
	2. Inköp och underhåll av inventarier		1,500: —	
	3. Beklädnadspersedlar		1,200: —	7,700: —
b)	Löner och arvoden:			
	1. Förvaltarens lön 45 : IV		9,036: —	
	2. Bokhållarens lön 28 : IV	4,437: —		
	Personligt lönetillägg	400: —	4,837: —	
	Revisionskostnader		400: —	
			14,273: —	
	Av ovanstående påföres renhållningsverket hälften		7,136: 50	

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Lantegendomsnämnden.

Kontorsbiträden			3,100: —	
En förman, lön 27 : I, vakant			3,540: —	
Fem renhållningsarbetare: Forslund, Westlin, Kihlgren, Persson och Karlsson, lön 24 : IV à 3,795: —			18,975: —	
Två renhållningsarbetare: Stärling och Johansson, lön 24 : III à 3,570: —			7,140: —	
Två renhållningsarbetare: A. Persson, M. Jansson, lön 24 : II à 3,345: —			6,690: —	
Tre renhållningsarbetare: T. Jansson, H. Westlin och en vakant, lön 24 : I à 3,345: —			9,360: —	55,941: 50
2. Pensioner:				
K. J. Jansson		1,450: —		
Dyrtidstillägg		917: 40	2,367: 40	
G. Karlsson		1,300: 65		
Dyrtidstillägg		858: 26	2,158: 91	
O. Eriksson $^{25}/_{30}$ av 2,379: —			1,982: 50	
E. Lundin $^{28}/_{30}$ av 2,379: —			2,220: 40	
E. Dahl $^{19}/_{30}$ av 2,379: —		1,506: —		
Avgår livränta fr. Riksf.-anst.		1,200: —	306: —	
Änkan Anna Jansson			786: —	
Änkan Hanna Sunesson			732: —	
Änkan Lovisa Andersson			732: —	
f. d. kontorsbiträdet Elisabet Eriksson			2,055: —	
f. d. förman K. A. Fransson			1,758: —	15,098: 21
3. Extra arbetare och gatusopning				33,500: —
4. Kostnader för arbetarnes semester				2,700: — 107,239: 71
c) Inköp av torvmull				2,500: —
d) Stallet:				
1. Utfodring				2,200: —
2. Hästskoning				450: —
3. Underhåll av seldon, täcken och presenningar				450: —
4. Försäkring av hästar				75: —
5. Hyra för stall och vagnslider				700: — 3,875: —
e) Övriga utgifter:				
1. Hyra för kontor				1,000: —
2. Olycksfallsförsäkring				900: —
3. Kontorsböcker och skrivmateriel				500: —
4. Brandförsäkringsavgift				150: —
5. Belysning och värme i fabriken och kontoret samt städning				1,000: —
6. Underhåll av fabriken				800: —

7.	Telefonavgifter för ledningar till:			
	Kristiansborgs kontor	224: —		
	Renhållningsverkets kontor	142: —		
	Fabriken	70: —		
	Samtalsavgift, förslagsvis	64: —	500: —	
8.	Läkare, veterinär, medicin och sjukvårdsavgifter		500: —	
9.	Drivkraft för blandmaskin		800: —	
10.	Driftkostnad och underhåll av 4 bilar		7,500: —	
11.	Div. utgifter		700: —	14,350: —
			Kronor	135,664: 71

INKOMSTER:

a)	Försäljning av stallströ och sopor		2,000: —
b)	Försäljning av torvmullspudrett		2,500: —
c)	Försäljning av torvmull		300: —
d)	Hämtningsavgifter		50,000: —
e)	Transport av svinmat till Malma		1,500: —
f)	Uppsamling av svinmat i staden, förslagsvis		5,000: —
g)	Diverse		200: —
		Kronor	61,500: —
	Överskjutande utgifter		74,164: 71
		Kronor	135,664: 71

10 B. Svingården.

UTGIFTER:

a)	Kraftfoder, förslagsvis		14,000: —
b)	Inköp av grisar, förslagsvis		3,000: —
c)	Avlöningar		3,000: —
d)	Transport av svinmat och övriga körningar		3,000: —
e)	Ved, lyse, reparationer och diverse		3,000: —
f)	Hyra till Malma gård för ladugården i ursprungligt skick m. fl. byggnader, rastgårdar m. m.		1,000: —
g)	Hyra för svingårdsanläggningen, motsvarande 5 % å anläggningskostnaden		5,000: —
h)	Uppsamling av svinmat i staden, förslagsvis		5,000: —
		Kronor	37,000: —

INKOMSTER:

	Försäljning av fläsk		37,000: —
		Kronor	37,000: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Lantegendoms-nämnden.

20 B. Lantbruket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning av inventarier			2,000: —
b)	Driftkostnad:			
1.	Arrende för Nordanby	1,500: —		
2.	Arrende för Kungsängen	200: —		
3.	Arrende för del av Östra Utmarken	2,000: —		
4.	Arrende för Malma	3,500: —		
5.	a) Arrende för Kristiansborg	2,437: —		
	b) Arrende för Emaus	600: —		
6.	Arrende för del av Carlsberg	200: —	10,437: —	
7.	Avlöningar till arbetare, bokhållare o. förvaltare	67,300: —		
	Avgår naturaförmåner till bokhållare och förvaltare	2,300: —	65,000: —	
8.	Pension till K. J. Svahn 19/30 av 1,365: —		864: —	76,301: —
c)	Produkter av egen skörd samt inköpt:			
1.	Till utsäde:			
	Nordanby	3,000: —		
	Malma	3,000: —		
	Kristiansborg och Emaus	1,500: —	7,500: —	
2.	Till stallet:			
	Nordanby	2,230: —		
	Malma	3,180: —		
	Kristiansborg och Emaus	1,890: —	7,300: —	
3.	Till ladugården		7,600: —	22,400: —
d)	Underhåll och reparationer:			
1.	Underhåll av seldon		900: —	
2.	Underhåll av fordon och redskap		3,000: —	
3.	Underhåll av hus		3,000: —	6,900: —
e)	Övriga utgifter:			
1.	Hästskoning		700: —	
2.	Häst- och brandförsäkring		800: —	
3.	Driftkostnad för 2 traktorer		2,500: —	
4.	Komposter, pudrett och konstgödsel		5,000: —	
5.	Läkare, veterinär, medicin och sjukvård		700: —	
6.	Skatter		3,000: —	
7.	Avverkningskostnad för ved		750: —	
8.	Elektrisk ström		2,500: —	
9.	Hägnadskostnader		500: —	
10.	Telefonavgifter för ledningar till			
	Nordanby, Malma och Emaus	252: 80		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	47: 20	300: —	

11.	Olycksfallsförsäkring	750: —	
12.	Diverse utgifter (skördegarn, presstråd, hösalt, vatten m. m.)	4,000: —	21,500: —
f)	Grundförbättringar:		
1.	Dikning, stensprängning och kalkning		1,500: —
		Kronor	130,601: —

INKOMSTER:

a)	Diverse jordbruksprodukter:		
	Nordanby	44,901: —	
	Malma	35,200: —	
	Kristiansborg—Emaus	18,500: —	98,601: —
b)	Från ladugården		16,000: —
c)	Körningar och andra utförda arbeten		11,000: —
d)	Trädgården vid Malma		800: —
e)	Hyror		3,000: —
f)	Hyra för potatislotter		200: —
g)	Försäljning av djur		1,000: —
		Kronor	130,601: —

20 D. Skogarna.

UTGIFTER:

a)	Löner och arvoden:			
	Skogvaktaren, pension $^{29}/_{30}$ av 2,556: —		2,470: 80	
	Jägmästarearvode	350: —		
	Bevakning och tillsyn	550: —	900: —	3,370: 80
b)	Övriga utgifter:			
1.	Hägnadskostnader		100: —	
2.	Utskylder		600: —	
3.	Dikning		200: —	
5.	Diverse utgifter		204: 20	1,104: 20
			Kronor	4,475: —
	Överskjutande inkomster			2,625: —
			Kronor	7,100: —

INKOMSTER:

Rotvärde å diverse virke		7,050: —
Hyra för benupplag		50: —
	Kronor	7,100: —

N:o 152.

Budgetförslag 1939.

Lantegendomsnämnden.

Sammandrag:

	Utgifter:	Inkomster:	Brist:	Överskott:
Renhållningsverket	135,664: 71	61,500: —	74,164: 71	—
Svingården	37.000: —	37,000: —	—	—
Lantbruket	130,601: —	130,601: —	—	—
Skogarna	4,475: —	7,I00: —	—	2,625: —
Kronor	307,740: 71	236,201: —	74,164: 71	2,625: —
Överskjutande utgifter	—	71,539: 71	—	—
Kronor	307,740: 71	307,740: 71	75,164: 71	2,625: —

Bil. 17 A och B.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Badhusstyrelsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för stadens kall- och varmbadhus för år 1939.

Beträffande det nu upprättade förslaget får styrelsen anföra följande.

A. *KALLBADHUSET.*

Badfrekvensen i kallbadhuset, som år efter år allt mer minskats, har under sistlidna sommar varit synnerligen dålig. Härtill kan den kyliga väderleken under försommaren ha varit en bidragande orsak. Under juni månad var vattnets temperatur högst 17 grader, under juli i medeltal c:a 19 grader och först i slutet av månaden hade uppnåtts en temperatur av 23 grader. I augusti var gradantalet uppe i 25 à 26 grader. Badbesökande var högst den 12 augusti med 116 personer.

De badandes antal har varit:	Betalande	1511
Fribad för gossar	1018	
„ „ flickor	329	1347
	Summa badande	2858

Baddagar har varit 62 och medeltal badande per dag 46.

I badavgifter har influtit kronor 271: 65.

Med anledning av förestående redogörelse ifrågasätter styrelsen, huruvida det kan vara lämpligt fortsätta driften i kallbadhuset.

B. *VARMBADHUSET.*

Avlöningar: I enlighet med stadsfullmäktiges beslut i protokoll av den 30 sistlidne juni har detta anslag höjts med 798 kronor.

Anskaffning och underhåll av linne: Styrelsen anser, att linneförrådet under kommande år icke behöver förnyas, varför nu endast upptagits för diverse reparationer ett belopp av kronor 200 och har härigenom uppstått en besparing av 1.800 kronor å detta anslags konto.

Slutligen får styrelsen framhålla, att det nu uppgjorda förslaget är lika med för innevarande år fastställda med undantag av, att detta förslag balanserar med kronor 67.000 mot i innevarande års stat upptagna 68.000 kronor.

Västerås den 26 sept. 1938.

Å badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

/B. Falk.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Badhusstyrelsen.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stads Badhus år 1939.

UTGIFTER:

17 A. Kallbadhus.

a)	Avlöningar:			
	En biljettförsäljerska och bitr. simlärarinna		500: —	
	En biträdande simlärare		300: —	
	Arvode till kontrollanten		200: —	1,000: —
b)	Övriga utgifter:			
	1. Annonser ock trycksaker		50: —	
	2. Isväckning och diverse arbeten		1,500: —	
	3. Brandförsäkringspremier		60: —	
	4. Oförutsedda utgifter		40: —	1,650: —
			Kronor	2,650: —

17 B. Varmbadhus.

	Andel i obligationslån:			
	Ränta	4,810: 25		
	Amortering	8,355: 54	13,165: 79	
a)	Tillbyggnad av varmbadhuset:			
	Att amorteras på 5 år, 4:de året (31/10 1935)			5,000: —
b)	1. Löner och arvoden:			
	Maskinisten, 25: IV		3,933: —	
	Eldaren, 22: IV	3,519: —		
	Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	555: —	2,964: —	
	Biljettförsäljerskan, 12: IV		2,319: —	
	Badaren, 20: IV		3,243: —	
	En baderska, lön	1,350: —		
	Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	880: —	470: —	
	En baderska, lön	1,350: —		
	Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	880: —	470: —	
	Två baderskor, lön à 1,350: —		2,700: —	
	En vakt i simhallen, lön		1,785: —	
	En vakt i folkbadet, lön		1,785: —	

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Badhusstyrelsen.

	Två tvätterskor, lön à kr. 1,785: —	3,570: —	
	Provisioner, förslagsvis	4,500: —	
	Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp	1,500: —	
	Arvode till kontrollanten	900: —	30,139: —
b)	2. Pensioner och understöd:		
	Pension åt f. maskinisten C. J. Söderlund	1,428: --	
	Understöd åt f. baderskan Henny Tärnlund	300: —	
	Understöd åt f. badmästaren John Söderström	1,800: —	3,528: —
c)	Övriga utgifter:		
	1. Bränsle	12,000: —	
	2. Elektrisk belysning och kraftström	1,600: —	
	3. Anskaffning och underhåll av inventarier	800: —	
	4. Anskaffning och underhåll av linne	200: —	
	5. Underhåll av fastigheten	4,000: —	
	6. Underhåll av pannor och ledningar	2,500: —	
	7. Tvätt, extra hjälp	400: —	
	8. Renhållning och städning	150: —	
	9. Skriv- och trycksaker	600: —	
	10. Telefon i badhuset 220: —		
	Samtalsavgifter 20: —	240: —	
	11. Läkarearvode och sjukvård	200: —	
	12. Brandförsäkringspremier	160: —	
	13. Olycksfallsförsäkringspremier	160: —	
	14. Förbrukningsartiklar	4,500: —	
	15. Utskylder	500: —	
	16. Oförutsedda utgifter	323: —	28,333: -
		Kronor	67,000: —

INKOMSTER:

17 A. Kallbadhus.

1.	Badavgifter	300: —
	Kronor	300: —

17 B. Varmbadhus.

1.	Badavgifter	62,950: —
2.	Ersättning för simundervisningsbad	4,050: —
	Kronor	67,000: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Båttrafiken.

Bil. Litt. 17 D.

FÖRSLAG
till
Utgifts- och inkomststat för Båttrafiken år 1939.

17 D. Båttrafik.

UTGIFTER:

a)	Underhåll och reparationer		1.500: —
b)	Löner och arvoden:		
	Befälhavare	4.800: —	
	Maskinist	3.900: —	
	Övrigt befäl, förslagsvis	3.625: —	
	Besättningsmän	2.600: —	
	Pollettförsäljare	650: —	
	Extra betjäning sön- och helgdagar	600: —	16.175: —
c)	Anskaffning och underhåll av inventarier		300: —
d)	Driftskostnader:		
	Smörjoljor, fotogen och trassel m. m.	500: —	
	Bränsle	3.000: —	3.500: —
e)	Övriga utgifter:		
	1. Försäkringsavgifter	750: —	
	2. Diverse	200: —	950: —
		Kronor	22.425: —

INKOMSTER:

1.	Persontrafik	17.000: —	
2.	Godstrafik	150: —	17.150: —
Överskjutande utgifter			5.275: —
		Kronor	22.425: —

Bil. Litt. 17 F. **N:o 152.**
Budgetförslag 1939. Grustaget.

FÖRSLAG
till
Utgifts- och inkomststat för Grustaget år 1939.

17 F. Grustag.

UTGIFTER:

a) Underhåll av väg till grustaget			1.000: —
b) Egentliga driftkostnader:			
1. Avlöningar:			
Förman, 26: I	3.390: —		
Arbetare, förslagsvis	20.000: —	23.390: —	
2. Underhåll och reparationer av maskiner	6.000: —		
3. El. strömförbrukning	4.000: —	10.000: —	33.390: —
c) Räntor:			
Ränta å av Drätselkammaren förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader, varav d. 1/1 1939 återstår kronor 44.020: 65 à 4 %			1.760: 83
d) Kapitalavbetalningar:			
9:de årets amortering å av Drätselkammaren förskotterade anläggningskostnader, utöver inköpssumman för maskiner till grustaget, varav d. 31/12 1938 återstår kronor 33.195: 21, förslagsvis		1.500: —	
6:te årets amortering å inköpssumman kr. 23.545: 44 à 10 % för maskin till grustaget, varav den 31/12 1938 återstår kr. 10.825: 44		2.355: —	3.855: —
e) Övriga utgifter:			
Avgälld för grustäkt 5 % å taxeringsvärdet kr. 10.000: —			500: —
		Kronor	40.505: 83

INKOMSTER:

Inkomster av grusförsäljning		40.505: 83
	Kronor	40.505: 83

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Brandväsendet

Bil. Litt. 18.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för stadens brandväsende för år 1939 och därvid anföra följande:

I jämförelse med innevarande års budget utvisar utgifts- och inkomstförslaget för år 1939 en ökning, huvudsakligen beroende på brandstyrelsens förslag till finansiering av den nyinköpta stegbilen. Vid sammanträde den 28 april 1938, då beslut fattades om inköp av stegbilen, beslöts att härför anslå 42.000 kronor att i första hand utgå av fonderade gåvomedel från Städernas Allmänna Brandstodsbolag, uppgående till kr. 18.366: 64. Återstående kostnad skulle täckas på sätt som sedermera skulle komma att föreslås. Sedan nu bilen ifråga blivit levererad, har kostnaden visat sig uppgå till något hundratal kronor lägre, än det beviljade anslaget. Brandstyrelsen föreslår, att av återstående kostnad 17.300 kronor uttaxeras i 1939 års stat och resten täckes av det förväntade, men ännu icke till beloppet kända bidraget från brandstodsbolaget för innevarande år. Löner och arvoden sluta å en högre summa än för innevarande år, beroende på den under året beslutade löneregleringen samt intjänade ålderstillägg. Anslaget till semestervikarier har höjts från nuvarande kr. 1.050 till kr. 2.000. Anledningen härtill är den, att hittills under semestertiden två vikarier varit anställda, men har brandstyrelsen för avsikt att i fortsättningen anställa tre semestervikarier. Då under så gott som hela semestertiden tre man samtidigt åtnjutit semester, har det hittills tillämpade systemet inneburit en försvagning av brandberedskapen under en stor del av året, vilket förhållande brandstyrelsen i fortsättningen velat undvika. En ytterligare bidragande orsak till anslagspostens höjning är det förhållandet, att en semestervikarie, som tjänstgjort ett år och sedermera återkommer, ansetts böra under de följande åren hava något högre avlöning. Posten skumsläckningsmateriel är ny och motiveras av önskvärdheten av att kunna anordna övningar med skumsläckningsredskapen. Likaså har under rubriken Diverse utgifter upptagits ett nytt anslag om 250 kronor för komplettering och underhåll av rökskyddsmateriel, vilken anslagspost icke ansetts böra hänföras till nyanskaffningar.

På inkomstsidan hava vissa nedsättningar företagits beträffande inkomsterna från verkstäderna, beroende därpå, att endast ett fåtal av de nuvarande brandmännen äro verkliga yrkesmän. Av denna anledning har det synts brandstyrelsen motiverat, att icke räkna med fullt så höga inkomstsiffror i förevarande avseende som tidigare.

Med stöd av vad sålunda anförts får brandstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att godkänna föreliggande förslag till utgifts- och inkomststat för stadens brandväsende för år 1939.

Västerås den 14 oktober 1938.

För brandstyrelsen:

JOH. SVENSSON.

/Thjelvar Hedberg.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Brandväsendet år 1939.

18. Brandväsendet.

UTGIFTER:

a) Nyanskaffningar:

300 m. högtrycksslang med kopplingar	975: —	
1 brandposthuvud, 2 strålrör, 1 grenrör	244: —	
1 slangkärra	250: —	
1 syrgasapparat	470: —	
1 Magirus-stegbil enl. stfm:s beslut 28/4 1938 för beräknad kostnad av 42,000 kr. att täckas i första hand av fonderade gåvomedel kr. 18,366: 64. Återstående kostnad föreslås täckt genom uttaxering med 17,300 kr. och resten av innevarande års förväntade bidrag från Städernas Brandstodsbolag	17,300: —	19,239: —

b) 1. Löner och arvoden:

Brandchefen, 44: IV	8,592: —	
vice Brandchef, 37: I	5,520: —	
2 Brandmästare, 30: IV	9,546: —	
3 Brandförmän, (Thorgren, E. Johansson, E. V. Nystrand), 27: IV à 4,269: —	12,807: —	
12 Brandmän (Rask, Junggren, Karlsson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Lundberg, E. H. Andersson, Törning, Schenning, K. S. Johansson, Hjort), 25: IV à 3,933: —	47,196: —	
1 Brandman (Thor), 25: III	3,702: —	
3 Brandmän (Danielsson, Medin, Hellström), 25: II à 3,471: —	10,413: —	
1 Brandman (Larsson), 25: I	3,240: —	
Arvode till verkstadsförman	250: —	101,266: —
Avgår samtliga befattningshavares bostadsförmåner, värderade till		12,270: 25 88,995: 75

b) 2. Pensioner:

f. Brandchefen C. G. Sjökvist	2,000: —
f. Brandförman K. A. Lövstrand	2,400: —
f. Brandförman J. R. Andersson	2,490: —
f. Brandman K. E. Pettersson	1,893: —
f. Tornväktaren C. E. Eriksson (30/3 1922)	150: —
Dyrtidstillägg till Eriksson, förslagsvis	90: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Brandväsendet

	f. Brandchefen A. Danielssons änka (27/11 1930)	700: —	
	f. Brandman G. A. Lindberg	1,974: —	
	f. Brandman R. A. Ferngren	2,139: —	13,836: —
d)	Belysning och kraftström		2,000: —
e)	Uppvärmning		2,000: —
f)	Diverse utgifter:		
	1. Olycksfallsförsäkring av personalen	840: —	
	2. Anslag till reserv vid sjukdomsfall	500: —	
	3. Trycksaker och skrivmaterial	400: —	
	4. Tvätt och renhållning	300: —	
	5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	500: —	
	6. Underhåll av brandredskapen	1,400: —	
	7. Underhåll av inventarier i brandstationen och verkstäderna	500: —	
	8. Telefon- och samtalsavgifter	700: —	
	9. Försäkringsavgifter för material och inventarier	300: —	
	10. Läkare- och sjukvård	400: —	
	11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	800: —	
	12. Löner till skorstensfejaremästare	50: —	
	13. Oförutsedda utgifter	200: —	
	14. Beklädnad à 190: — kr. för 22 man	4,180: —	
	15. Anslag till semestervikarier	2,000: —	
	16. Anslag till gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarier, förstörda kläder m. m.	800: —	
	17. Anslag för teknisk utbildning av personal	300: —	
	18. Hyra att erläggas till staden för bostäder i staden tillhöriga gårdar	5,832: 50	
	19. Nettovärdet av å verkstäderna utförda arbeten för brandverket	1,800: —	
	Skumsläckningsmateriel	300: —	
	Komplettering och underhåll av rökskyddsmateriel	250: —	22,352: 50
h)	Borgarbrandkåren:		
	1 chef	300: —	
	3 förmän à 200 kr.	600: —	
	2 maskinister à 150: — kr.	300: —	
	1 eldare à 100: — kr.	100: —	
	33 man à 75: — kr.	2,475: —	
	Övningar och eldsvådor	1,200: —	
	Kol och underhåll av ångsprutan	100: —	5,075: —
l)	Brandsynekostnader:	100: —	
	Arvode till skorstensfejarmästare för eldstadsbesiktningar (stadsf. beslut 27/1 1927)	400: —	500: —

m)	Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna		1,200: —
n)	Verkstäderna:		
	Materialkostnader för:		
	1. Smidesverkstaden	1,800: —	
	2. Snickarverkstaden	900: —	
	3. Skräddareverkstaden	100: —	
	4. Skomakareverkstaden	600: —	
	5. Arbeten till brandverket	500: —	3,900: —
o)	Kostnad för skötsel enligt avtal av landstingets ambulansautomobil		3,000: —
		Kronor	162,098: 25

INKOMSTER:

n)	Verkstäderna:		
	1. Smidesverkstaden	4,000: —	
	2. Snickareverkstaden	2,200: —	
	3. Skräddareverkstaden	100: —	
	4. Skomakeriverkstaden	500: —	
	5. Diverse inkomster	300: —	
	6. Bruttovärdet av åt brandverket utförda arbeten	2,000: —	9,100: —
o)	Ersättning för skötsel av landstingets ambulansautomobil		3,000: —
p)	Ersättning för skötsel och underhåll av hälsovårdsnämndens ambulansautomobil		3,000: —
q)	Ersättning för eldning åt polisen		100: —
r)	Ersättning för tillsyn och skötsel av enskilda brandskåp och automatiska brandalarmanläggningar		210: —
		Kronor	15,410: —
Överskjutande utgifter			146,688: 25
		Kronor	162,098: 25

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Gårdar och tomter.

Bil. Litt. 20 A. g.

FÖRSLAGSVIS

beräknade inkomster för stadens gårdar och tomter år 1939.

Taxeringsvärde:		Bokf.-värde kronor:	Inkomst kronor:
52.000: —	Västra kv. 109 (Irma 2—3)	60.000: —	4.400: —
45.000: —	„ „ 112 (Kraka 1)	40.000: —	2.650: —
52.000: —	„ „ 133	55.000: —	4.675: —
153.000: —	„ „ 147 (Lovisa 2)	180.000: —	14.160: —
17.000: —	Västermalm 35 (Kata 9)	10.400: —	500: —
25.000: —	Fridsborg (St. äg. 560)	20.000: —	2.025: —
116.000: —	Norra kv. 1 (Johan 1)	100.000: —	18.110: —
60.000: —	„ „ 2 (Johan 2)	60.000: —	5.425: —
65.000: —	„ „ 3—4 (Jarl 3)	55.000: —	6.155: —
13.000: —	„ „ 5 (Johan 3)	12.000: —	280: —
17.000: —	„ „ 6 (Jakob 2)	15.000: —	1.550: —
52.000: —	„ „ 21 (Jesper 5)	60.000: —	5.437: 50
130.000: —	„ „ 30 (Hake 1)	130.000: —	7.470: —
125.000: —	„ „ 33 (Heimer 1)	140.000: —	10.000: —
12.000: —	Kristinedal (St. äg. 22)	12.000: —	860: —
120.000: —	Gude n:r 5	115.000: —	10.875: —
16.000: —	Valsborg 5 (St. äg. 1597)	12.800: —	1.330: —
100.000: —	Södra kv. 110 (Nestor 2)	125.000: —	10.480: —
60.000: —	„ „ 111 (Nestor 5)	40.000: —	2.780: —
75.000: —	„ „ 112 A (Nestor 4)	100.000: —	5.526: 35
75.000: —	„ „ 121—122 (Oden 2—3)	72.500: —	3.095: —
40.000: —	Kungsängen n:r 1	40.000: —	3.870: —
35.000: —	Kungsängen n:r 7	35.000: —	3.645: —
27.000: —	Myggbo 8 (St.-äg. 2008)	35.000: —	1.675: —
27.000: —	„ 9 (St.-äg. 2005—2006)	30.000: —	2.676: —
19.500: —	„ 10 a och 12	36.000: —	1.125: —
40.000: —	Sommarro n:r 8 (St.-äg. 2045)	46.000: —	2.500: —
15.000: —	Klockartorp A-B	4.900: —	1.150: —
10.000: —	Njord 1 & 6 (A.-B. Vintervägen)	5.000: —	500: —
70.000: —	f. d. Seminariet (Ingrid 1)	60.000: —	500: —
83.000: —	Förutvarande Västerås skeppsvarv (St.-äg. 2293—2290 A)	65.000: —	2.825: —
	Mark för bensinstation (Svenska Petroleum-A.-B. Standard		3.000: —
	Ett område av Mariaberget (Dir. G. Bolander)		10: —
	Mark av lägenheten Nyro (Fru Gerda Rudhe)		25: —

Taxeringsvärde:		Bokf.-värde kronor:	Inkomst kronor:
	Ett område intill Nylund (Ing. H. Bager)....		10: —
	Mark av Flodinska jorden (Fru Gulli Högbom)		10: —
	Ett område utefter Svartån inom kvart. Irma 2 (H. Gustafsson)		10: —
	Mark för bensinstation (Svenska Gulf Oil Comp. A.-B.)		3.000: —
	Mark av kvart. Heimer (Blomsterhandl. Karl Pettersson)		100: —
	Platshyra för utgreningsstolpe vid Lorens 9 (Telegrafverket)		15: —
	Hyra för skylttavlor: (Selma Karlström)		15: —
1.746.500		Kronor 1.771.600	144.444: 85

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 13 oktober 1938.

OSCAR ANDERSSON.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Magistratens förslag.

Bil. Litt. 21 och 22.

Till Drätselkammaren.

Magistraten får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för magistraten och rådhusrätten samt för kronouppbörds- och exekutionsväsendet för år 1939 och därtill anföra följande.

A. *Beträffande magistraten och rådhusrätten.*

Löner och arvoden hava upptagits i enlighet med det av stadsfullmäktige den 30 juni 1938 antagna, för närvarande på Kungl. Maj:ts prövning beroende förslaget till omorganisation av magistraten och rådhusrätten.

Civilrådmannen Ödman kommer med innevarande års utgång på grund av uppnådd pensionsålder att avgå från sin befattning och har i statförslaget upptagits honom reglementsenligt tillkommande pension.

Anslagen för tillfälliga biträden och för tryck- och annonskostnader, vilka för innevarande år med hänsyn till infallande val av landstingsmän samt stads- och kyrkofullmäktige höjts med resp. 2.000 kr. till 3.000 kr. och 500 kr. till 2.500 kr., hava åter nedsatts till resp. 1.000 och 2.000 kronor.

Enligt nyssnämnda förslag till omorganisation av magistraten och rådhusrätten skola sportlerna å hithörande befattningar indragas till stadskassan. Dessa sportler hava i statförslaget upptagits till belopp, som motsvarar medeltalet per år för tioårs-perioden 1928—1937, avrundat till jämna hundratal kronor.

B. *Beträffande kronouppbörds- och exekutionsväsen:*

Magistraten får hemställa om ett särskilt anslag å 450 kronor för inköp av en skrivmaskin för kronouppbördsverket och åberopar härutinnan vad kronokassören i bilagda skrivelse anfört.

I samtidigt härmed till lönenämnden avlåten skrivelse har Magistraten anhållit om uppflyttning av kronokassören med en lönegrad. Anslaget för kronokassörens lön har upptagits i enlighet härmed.

För avlönande av extra och tillfälliga biträden å kronouppbördskontoret har kronokassören anhållit om ett från 3.500 till 4.000 kronor förhöjt anslag. Under åberopande av vad kronokassören i sin bilagda skrivelse härutinnan anfört biträder Magistraten berörda anhållan och har i statförslaget upptagit anslaget i enlighet härmed.

Stadsfogden har anmärkt behovet av ytterligare en telefon för exekutorerna till en beräknad kostnad av 90 kronor om året. Till exekutorernas tjänsterum finnes för närvarande allenast en telefonledning. För att bereda allmänheten en framkomstmöjlighet, då denna ledning, som ofta synes vara fallet, är blockerad av annat samtal, får ytterligare en telefonledning anses vara av behovet påkallad. Anslaget för telefonavgifter för ledningar till exekutorerna har förty upptagits med ett från 280 till 370 kronor förhöjt belopp.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Magistratens förslag.

Slutligen anmärkes att samtliga löner upptagits i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1938 angående löneförbättring åt en del av stadens befattningshavare.

I övrigt hava anslagen upptagits till samma belopp som för innevarande år.

Västerås rådhus den 8 oktober 1938.

På magistratens vägnar:

THORWALD BERGQUIST.

/Bertil Sandegren.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Magistrat och Rådhusrätt år 1939.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier		1.000: —
b)	Löner och arvoden:		
	Borgmästaren, III	23.000: —	
	Civilrådmannen, 57: IV	14.472: —	
	Brottmålsrådmannen, 57: I	12.600: —	
	Magistratsrådmannen, 55: I	11.730: —	
	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass, 21: I	2.760: —	
	3 kvinnliga kontorsbiträden av II klass, 18: I à 2.400	7.200: —	
	Stadsvaktmästaren, 26: I	3.390: —	
	Anslag för beredande av semester åt borgmästaren och rådmännen, högst	2.200: —	
	Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1939	1.000: —	78.352: —
	2. Pensioner:		
	f. Stadsvaktmästaren P. Berglund	2.556: —	
	f. Civilrådmannen J. W. Ödman	7.011: —	9.567: —
c)	Renhållning		1.700: —
d)	Belysning		400: —
e)	Uppvärmning		1.000: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Magistratens förslag.*

f)	Övriga utgifter:				
1.	Tryck- och annonskostnader			2.000: —	
2.	Skrivmaterial och bokbinderiarbeten			1.200: —	
3.	Olycksfallsförsäkringspremier			30: —	
4.	Läkare- och sjukvård för stadsvaktmästaren			50: —	
5.	Telefonavgifter för ledningar till:				
	Borgmästarens ämbetsrum och bostad	230: —			
	Civilrådmannen	110: —			
	Brottmålsrådmannen	70: —			
	Magistratsrådmannen	110: —			
	Rådhusets tambur	290: —			
	Stadsvaktmästaren	70: —			
	Samtalsavgifter	200: —		1.080: —	4.360: —
g)	Oförutsedda utgifter				100: —
				Kronor	96.479: —

INKOMSTER:

Sportler	38.000: —
Överskjutande utgifter	58.479: —
Kronor	96.479: —

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Kronouppbörds- och exekutionsväsen år 1939.

UTGIFTER:

a)	1.	Anskaffning och underhåll av inventarier		300: —	
	2.	Särskild kostnad för inköp av skrivmaskin		450: —	750: —
b)	1.	Löner och arvoden:			
		Kronokassören, 43: III		7.884: —	
		Stadsfogden, 41: II		6.888: —	
		Kvinnligt kontorsbiträde av I klass å kronouppbördskontoret, 21: IV		3.381: —	
		Kvinnligt kontorsbiträde av II klass å kronouppbördskontoret, 18: IV		2.967: —	
		Kvinnligt kontorsbiträde av II klass å kronouppbördskontoret, 18: I		2.400: —	

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Magistratens förslag.

5 st. exekutorer (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundqvist), 23: IV à 3.657: —		18.285: —	
Extra och tillfälliga biträden å kronouppbördskontoret		4.000: —	
Extra biträden vid uppbörd		900: —	
Arvode till vikarie under semester åt kronouppbördskassören		210: —	
Arvode till vikarie under semester åt stadsfogden		210: —	
Arvode till mantalskrivningsombud		500: —	47.625: —
2. Pensioner:			
Pension åt f. stadsfogde E. Kumlin		6.207: —	
Pension åt f. kronouppbördskassören A. Eklundhs änka		1.755: —	7.962: —
c) Kronouppbördskontoret:			
1. Hyra för tjänstelokal i rådhusets annex		900: —	
2. Renhållning		650: —	
3. Belysning		100: —	
4. Uppvärmning		250: —	1.900: —
d) Stadsfogdekontoret:			
1. Kostnad för tjänstelokal		1.000: —	
2. Städning		300: —	
3. Belysning		50: —	1.350: —
e) Exekutorernas tjänsterum:			
1. Hyra		1.200: —	
2. Renhållning		500: —	
3. Belysning		100: —	
4. Uppvärmning		125: —	1.925: —
f) Övriga utgifter:			
1. Tryck- och annonskostnader		1.800: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		600: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremier		50: —	
4. Läkare och sjukvård för exekutorerna och ord. skrivbiträden		50: —	
5. Anslag till exekutorerna för hållande av velocipeder		150: —	
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	180: —		
Kronokassören	230: —		
Exekutorerna	370: —		
Samtalsavgifter	25: —	805: —	
7. Premier för kollektivförsäkring för uppbördsmedel ang. 5 st. exekutorer		150: —	
8. Distribuering av debetsedlar		850: —	4.455: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Magistratens förslag.*

g) Oförutsedda utgifter		100: —
	Kronor	66.067: —

INKOMSTER:

Debetsedelslösen och provision å debiterade landstingsmedel, förslagsvis	14.000: —	
Sportler från stadsfogdetjänsten	5.540: —	19.540: —
Överskjutande utgifter		46.527: —
	Kronor	66.067: —

Bil. Litt. 23. **N:o 152.**
Budgetförslag 1939. Polisen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed med bifogande av polischefens yttrande överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för polisväsen och fångvård för år 1939 och i anslutning därtill anföra följande.

I anledning av stadsfullmäktiges beslut om ökning av poliskåren har till anskaffning och underhåll av inventarier detta anslag i enlighet med polischefens förslag höjts med 300 kronor.

I fråga om löner och arvoden har nämnden upptagit lönerna i överensstämmelse med de av stadsfullmäktige innevarande år beslutade förbättringarna. Bland dessa poster har även uptagits lön åt polismästare och stadsfiskal i 50: I samt åt ytterligare en biträdande överkonstapel och två poliskonstaplar enligt stadsfullmäktiges beslut.

Beträffande kriminalöverkonstapeln har polisnämnden, som hos lönenämnden förordat uppflyttning i högre lönegrad för honom, upptagit honom i 39: III.

I särskild skrivelse till lönenämnden har polisnämnden till uppflyttning i 27: III anmält poliskonstaplarna n:r 2 Carlsson och n:r 7 Rydén samt till uppflyttning i 27: II poliskonstaplarna n:r 1 Forshäll och n:r 14 Andersson.

I enlighet med polischefens motivering har icke något anslag för vikarier för spritpolisen upptagits.

På av polischefen anförda grunder har vikariatersättningen för polisman, under dennes utbildningstid vid statens polisskola, föreslagits höjd från 800 till 1.200 kronor.

Anslaget till beklädnad har beräknats enligt stadsfullmäktiges innevarande år fattade beslut.

Under rubriken pensioner har upptagits ersättningen till stadsfiskalen E. V. Petersson å övergångsstat i enlighet med stadsfullmäktiges beslut.

I fråga om anslaget till städning av tjänstelokalerna har detta av nämnden ansetts böra på grund av ökning av lokalerna höjas från 1.600 till 1.850 kronor. Av samma anledning har nämnden funnit att belysnings- och uppvärmningsanslagen böra höjas till av nämnden upptagna belopp.

Beträffande övriga utgifter har anslaget till läkare- och sjukvård visat sig otillräckligt och nämnden har därför ansett sig böra förorda den av polischefen föreslagna höjningen. Anslaget till biltransporter har nämnden även funnit sig böra förorda höjt från 1.000 till 1.200 kronor.

Anslaget till förplägnad av anhållna har visat sig icke räcka till och har det därför höjts från 200 till 300 kronor. Av samma anledning har anslaget till oförutsedda utgifter höjts från 750 till 1 000 kronor.

Polisnämnden har i förslaget upptagit ett nytt anslag, nämligen årsavgift till Västmanlands läns polistekniska förening med 190 kronor. Nämnda förening, som började sin verksamhet i april månad innevarande år, har tillkommit för att öka kunskaperna, insikterna och färdigheterna hos polismännen, samt att stärka samarbetet mellan länets polismän ävensom i övrigt verka för höjandet av effektiviteten av polisväsendet i länet. För att stödja föreningen

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Polisen.*

i ekonomiskt avseende och följa föreningens verksamhet genom ombud har i föreningens stadgar intagits bestämmelse av innehåll att även polisdistrikt inom länet ägde ingå såsom medlem i föreningen. Årsavgiften för dylik medlem är bestämd till en grundavgift om 10 kronor och en tilläggsavgift av 5 kronor för varje fullt 1.000-tal av distriktets innevånare. Polisnämnden har funnit, att föreningens verksamhet är av den stora betydelse för polisväsendet inom länet, att den är värd det ekonomiska stöd, som staden ger genom sitt medlemskap i föreningen. Nämnden har på denna grund icke tvekat om att föreslå ett anslag för nämnda ändamål.

Beträffande ersättningen från statsverket för omkostnader för stats- och reservpolis hava beloppen omräknats med hänsyn till ökningen av lönerna till polispersonalen.

Bland inkomsterna hava också upptagits stadsfiskalens indragna sportler, som beräknats till 600 kronor.

Polisnämnden hemställer alltså,

att stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för polisväsen och fångvård under år 1939.

Västerås den 29 september 1938.

För polisnämnden:

THEOFIL ÖBERG.

O. Lundvall.

Till Polisnämnden i Västerås.

Med överlämnande av ett utav poliskommissarien till mig ingivet förslag till utgifts- och inkomststat för polisväsen och fångvård för år 1939 får jag angående anslagsbehov för nästkommande år för egen del anföra följande, därvid jag hänför mig till uppställningen i innevarande års stat.

Utgifter.

a) 1. Därest det framlagda förslaget om ökning av polisstyrkan med en biträdande överkonstapel och två poliskonstaplar genomföres, torde anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar böra höjas med 300 kronor.

a) 2. Anslag för inköp av velocipeder erfordras ej för år 1939.

b) Vid äskande av anslag till avlöningsförmåner bör uppmärksammas dels det under innevarande år fattade beslutet om ökning av vissa befattningshavares löner och dels det av stadsfullmäktige godkända förslaget om omorganisation av rådhusrätten och magistraten m. m., vilket — ehuru ej slutgiltigt fastställt — torde böra läggas till grund för statförslaget.

I anslutning härtill bör upptagas lön till polismästare och stadsfiskal enligt lönegrupp 50: I.

Poliskommissarien bör upptagas i lönegrupp 39: 1, kriminalöverkonstapeln, rörande vilken framställning föreligger om uppflyttning i högre löneklass, i lönegrupp 32: III, envar av de fem polisöverkonstaplarna i lönegrupp 31: IV samt envar av de två biträdande överkonstaplarna och de sex kriminalkonstaplarna i lönegrupp 29: IV. Därest förslaget om poliskårens utökning genomföres, torde avlöning böra upptagas till ytterligare en biträdande överkonstapel, därvid lönen med hänsyn till att en ordinarie konstapel i högsta löneklassen torde komma att befordras bör upptagas i lönegrupp 29: III. 24 poliskonstaplar böra upptagas i lönegrupp 27: IV, 2 konstaplar, n:r 2 Carlsson och n:r 7 Rydén, vilka under tre år åtnjutit lön enligt andra löneklassen, torde böra uppflyttas i lönegrupp 27: III, 8 konstaplar, däribland n:r 1 Forshäll och n:r 14 Andersson, vilka under tre år åtnjutit lön enligt första löneklassen, böra upptagas i lönegrupp 27: II, 4 konstaplar eller, därest utökning beslutas 6 konstaplar böra upptagas i lönegrupp 27: I och 3 extra konstaplar böra upptagas i lönegrupp 24: I.

Vikariatsersättning till vikarier för spritpolisen torde böra utgå, då anslag från statsverket för spritpolisens tjänstgöring utom staden icke erhållits i den utsträckning som tidigare varit fallet.

Beträffande anslaget till bidrag till en polismans utbildning vid polisskolans högre kurs är att märka, att enligt under innevarande år utfärdade nya bestämmelser ifrågavarande kurs, vilken hädanefter skall benämnas överkonstapelsklassen, utökats från att tidigare hava omfattat en tid av 19 arbetsveckor till numera högst 28 veckor. Då behov av kvalificerad personal alltjämt är stort samt städerna alltmera synas lämna bidrag till den högre utbildningen av polismän, får jag anhålla, att anslag utverkas för detta ändamål även för år 1939 samt att anslaget till vikariatsersättning med hänsyn till den ökade lästiden måtte höjas med 400 kronor till 1.200 kronor.

Anslaget till beklädnad torde enligt stadsfullmäktiges innevarande år fattade beslut böra beräknas efter 235 kronor per man och, därest förslaget om utökning av poliskåren bifalles, böra utövas att avse ytterligare 3 man.

c) Med hänsyn till förslaget om omorganisation av stadsfiskalstjänsten bör här upptagas lön till stadsfiskalen E. V. Petersson å övergångsstat med 8.400 kronor.

g) 3. Anslaget för läkar- och sjukvård synes behöva höjas till 1.000 kronor.

g) 7. Anslaget till biltransporter behöver ökas till 1.200 kronor.

g) 10. Anslaget för oförutsedda utgifter torde behöva ökas till 1.000 kronor.

I övrigt föreslås icke några ändringar beträffande utgifterna.

Inkomster.

De för statsverket utgående ersättningsbeloppen för omkostnader för stats- och reservpolis böra med hänsyn till den beslutade löneförhöjningen (och eventuellt den föreslagna utökningen) justeras.

Statsbidraget för spritpolisverksamheten torde böra utgå.

Å inkomstsidan böra upptagas indragna sportler å stadsfiskalstjänsten, förslagsvis beräknade till 600 kronor.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Polisen.

I övrigt torde inkomsterna böra upptagas till oförändrade belopp.

Västerås rådhus den 27 september 1938.

THORWALD BERGQUIST.
Polischef.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och inkomststat för Polisväsen och fångvård år 1939.

23. Polisväsen och fångvård.

UTGIFTER:

(8 % å 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen å kr. 50,000: — = 4,000)

a)	1. Anskaffning och underhåll av inventarier		2,800: —
b)	Löner och arvoden:		
	Polismästaren, 50: I (700×12)	9,780: —	
	Poliskommissarien, 39: I	6,000: —	
	Kriminalöverkonstapeln, 32: III, förslagsvis	4,956: —	
	5 polisöverkonstaplar (Andersson, Kling, H. Carlsson, Ström, Johansson), 31: IV à 5,001: —	25,005: —	
	2 biträdande överkonstaplar (Wass, Marthon), 29: IV à 4,605: —	9,210: —	
	1 bitr. överkonstapel, 29: I	3,840: —	
	6 kriminalkonstaplar (Söder, Sporre, Svensson, Dahlin, Eriksson, Lundkvist), 29: IV å 4,605: —	27,630: —	
	24 poliskonstaplar (3 Eriksson, 4 Persson, 5 Fält, 6 Johansson, 11 Gustavsson, 12 Brohmé, 13 Deander, 16 Carlsson, 17 Rosdahl, 18 Lundgren, 19 Morlin, 20 Björkman, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 25 Hising, 26 Andersson, 28 Svalberg, 27 Imberg, 29 Bertilsson, 32 Mårtensson, 33 Gustavsson, 34 Johansson, 35 Pettersson, 36 Ullberg), 27: IV à 4,269: —	102,456: —	
	2 poliskonstaplar (2 Carlsson, 7 Rydén), 27: III à 4,026: —	8,052: —	
	8 poliskonstaplar (1 Forshäll, 8 Rebermark, 9 Löfdahl, 10 Imberg, 15 Johansson, 14 Andersson, 24 Lundström, 31 Österberg), 27: II à 3,783: —	30,264: —	
	6 poliskonstaplar (22 Runfeldt, 30 Pettersson, 37 Karlsson, 38 Eriksson, 2 ej tillsatta), 27: I à 3,540: —	21,240: —	
	3 extra poliskonstaplar (39 Granath, 40 Weidfeldt, 41 Josefsson), 24: I à 3,120: —	9,360: —	

Vikariatersättning under semester för polispersonalen		3,000: —	
Ersättare för tre reservpolismän ($^{25}/_{1}$ 1934) à 300: —		900: —	
Extra anslag för 1939:			
Vikariatersättning	1,200: —		
Stipendium, förslagsvis	200: —	1,400: —	
Beklädnad till 5 överkonstaplar, 3 biträdande överkonstaplar,40 ordinarie och 3 extra poliskonstaplar, 51 man à förslagsvis 235 kr.	11,985: —		
Slitningsersättning åt 1 kriminalöverkonstapel och 6 kriminalkonstaplar à förslagsvis 235 kr.	1,645: —	13,630: —	276,723: —
c) Pensioner:			
Ersättning till stadsfiskal E. V. Petterson å övergångsstat (700×12)		8,400: —	
Överkonstapel Vretlöfs änka, pensionsersättning och dyrtidstillägg		600: —	
f. Poliskommissarien C. A. Linder		4,365: —	
f. Kriminalöverkonstapel E. Carlsson		3,252: —	
f. Överkonstapeln V. Karlsson		2,994: —	
f. Överkonstapeln P. E. Winroth		2,994: —	
f. Inspektionskonstapeln K. A. Eriksson		2,667: —	
f. bitr. Överkonstapeln Haake		2,667: —	
f. Kriminalkonstapeln G. K. Forslund		2,667: —	
f. Poliskonstapeln E. Kraft		2,385: —	
f. Poliskonstapeln Hj. Rosenberg		2,385: —	
f. Poliskonstapeln Persson		2,217: —	37,593: —
d) 1. Hyra för expeditionslokal åt statspolisen och ordonnansavdelning, inkl. värme		1,800: —	
2. Hyra för garage till statspolisens två automobiler		450: —	
3. Städning av tjänstelokalerna		1,850: —	4,100: —
e) Belysning			1,000: —
f) Uppvärmning:			
Bränsle inklusive ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna			2,000: —
g) Övriga utgifter:			
1. Premie för olycksfallsförsäkring		700: —	
2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,800: —	
3. Läkare- och sjukvård för poliskåren		1,000: —	
4. Telefonavgifter för ledningar till:			
Polisstationen	220: —		
Ordonnanspolisen	110: —		
Poliskommissariens tjänsterum	110: —		
Poliskommissariens bostad	70: —		
Kriminalpolisstationen, 2 ledningar	400: —		

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Polisen.

	Polismästarens tjänsterum	110: —		
	Polismästarens bostad	70: —		
	Kriminalöverkonstapelns bostad	70: —		
	2 kriminalkonstaplars bostäder	140: —		
	1 statskriminalkonstapels bostad	70: —		
	1 polisöverkonstapels (statspolisen) bostad	70: —		
	Statspolisavdelningen	160: —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	355: —	1,955: —	
6.	Fångars vård och förplägnad å straffängelset		100: —	
7.	Biltransporter		1,200: —	
8.	Förplägnad av anhållna		300: —	
9.	Hyra till Fattigvårdsstyrelsen för bårhus ($^{26}/_{6}$ 1930)		300: —	
	Årsavgift till Västmanlands läns polistekniska förening		190: —	
10.	Oförutsedda utgifter		1,000: —	8,545: —
			Kronor	332,761: —

INKOMSTER:

I. Ersättning av statsverket för omkostnader för statspolisen samt reservpolisen:

1.	Ersättning för avlöningskostnader $^{1}/_{5}$ av nettoavlöningen för 5 överkonstaplar	5,001: —		
	$^{1}/_{5}$ av nettoavlöningen för 6 kriminalkonstaplar	5,526: —		
	$^{5}/_{40}$ av nettoavlöningen för 40 konstaplar	20,251: 50	30,778: 50	
2.	Ersättning för pensioneringskostnader (enl. statens pensionsreglemente och pensionsstat), förslagsvis		4,400: —	
3.	Ersättning för beklädnadsersättning, 7 polismän à 235: —	1,645: —		
	Diverse, förslagsvis	100: —	1,745: —	
4.	Ersättning för läkare- och sjukvård m. m., förslagsvis	150: —		
	Olycksfallsförsäkringspremie, förslagsvis	75: —	225: —	
5.	Ersättning för garage, hyressumman för förhyrt garage för 2 automobiler		450: —	
6.	Hyresersättning för hyra för expeditionslokaler m. m.:			
	Expeditionslokaler	1,200: —		
	Städning och belysning	300: —		
	Telefonavgifter, förslagsvis	500: —		
	Diverse, förslagsvis	100: —	2,100: —	
7.	Stadens kostnader för avlöning till reservpolis $^{1}/_{6}$ av 6 poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden		3,540: —	
	Stadsfiskalens sportler		600: —	43,838: 50
	Överskjutande utgifter			288,922: 50
			Kronor	332,761: —

Bil. Litt. 27 B.

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Byggnadsnämnden.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1939 och därvid anföra följande.

Det intensiva stadsplanearbetet i förening med den livliga byggnadsverksamheten har medfört ytterligare ökning av en del kostnader såsom för inventariers anskaffning och underhåll, för besiktningar, hantlangning samt annonser.

I anledning härav hava följande anslag föreslagits höjda: anskaffning och underhåll av inventarier från 1.000 till 1.500, kostnader för besiktningar från 700 till 1.000, hantlangning med materiel från 6.000 till 8.000 samt annonskostnader från 600 till 800 kronor.

Genom beslut av stadsfullmäktige den 30 juni 1938 har stadsingenjören uppflyttats i lönegrupp 51.

I staten har upptagits semesterarvoden för stadsarkitekten och stadsingenjören i dennes egenskap av mätningsman med sammanlagt 600 kronor.

Förslagsanslaget till extra biträden har föreslagits ökat med 1.500 kronor för att bereda möjlighet till anställning av extra ritbiträden.

För påbörjande av upprättandet av den i 7 § byggnadsstadgan föreskrivna förteckningen över fastighetsägare åliggande förpliktelser att till staden utgiva bidrag till gatukostnad, har såsom förslagsanslag upptagits ett belopp av 1.000 kronor.

I övrigt äro utgifterna upptagna till samma belopp som i 1938 års stat.

Med hänsyn till de ökade inkomsterna under år 1938 och sedan ny taxa för stadsingenjörskontoret fastställts att tillämpas från och med den 1 oktober 1938 har byggnadsnämnden ansett sig kunna räkna med en inkomst för år 1939 av 20.000 kronor.

Västerås den 30 september 1938.

På byggnadsnämndens vägnar:

GUNNAR HEDENSTRÖM.

/Martin Lindheimer.

N:o 152.
Budget-förslag 1939. Byggnadsnämnden.

FÖRSLAG
till
Utgifts- och inkomststat för Byggnadsnämnden år 1939.

27 B. Byggnadsnämnd.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier		1,500: —
b)	Löner och arvoden:		
	Stadsarkitekten, arvode	8,000: —	
	Stadsingenjören, 51: II	10,680: —	
	Semesterarvoden för stadsingenjören och stadsarkitekten	600: —	
	Ett tekniskt biträde, arvode	5,000: —	
	Ett ritbiträde, arvode	3,600: —	
	Förslagsanslag till extra biträden	4,000: —	
	Extra biträde för stadsplanearbete	5,000: —	36,880: —
c)	Pensioner:		
	f. Biträdande stadsingenjören J. Eriksson	4,704: —	
	f. Stadsarkitekten E. Hahr	3,000: —	7,704: —
d)	Övriga utgifter:		
1.	Kostnader för besiktningar	1,000: —	
2.	Hantlangning med material	8,000: —	
3.	Telefonavgifter	370: —	
4.	Annonskostnader	800; —	
5.	Rit- och skrivmaterial o. dyl.	2,000: —	
6.	Lösen för resolutioner hos myndigheter samt diverse utgifter	700: —	
7.	Kostnad för upprättande av förteckning enl. byggnadsstadgans 7 § angående gatukostnad, förslagsanslag	1,000: —	13,870: —
		Kronor	59,954: —

INKOMSTER:

Avgifter för av stadsingenjören och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll		20,000: —
Överskjutande utgifter		39,954: —
	Kronor	59,954: —

Bil. Litt. 26.

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Pensionsnämnden.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Pensionsnämnderna i Västerås, S:t Ilian och Lundby få härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1939 och därtill anföra följande.

Arvodet till skrivbiträde har minskats från 3.000 kronor innevarande år till 2.700 kronor.

För eventuellt behov har i anslag till extra skrivhjälp begärts 200 kronor mot 900 kronor i år.

Jämlikt Kungl. Maj:ts instruktion för pensionsnämnderna skall ärende rörande sökt barnbidrag handläggas senast inom en månad från det ärendet ingivits. Bland annat i anledning därav har anslaget till dagtraktamenten åt ledamöterna i S:t Ilians och Lundby pensionsnämnder innevarade år överskridits och hava nämnderna för år 1939 ansett sig böra begära höjning av anslaget från 100 kronor till 200 kronor, fördelat med 100 kronor å vardera nämnden.

Enligt lagen om barnbidrag den 18 juni 1937, vilken trädde i kraft den 1 januari 1938, åligger det kommun att lämna tillskott till kostnaderna för barnbidrag. För Västerås del skall bidraget, då staden tillhör ortsgrupp 2, utgå med en femtedel av hela kostnaden. Vid förfrågan hos Kungl. Pensionsstyrelsen har stadens nu nämnda andel i kostnaderna för barnbidrag och stadens bidrag till tilläggspensioner för år 1939 sammanlagt beräknats uppgå till omkring 90.000 kronor. Huru stor del av denna post, som belöper på respektive tilläggspensioner och barnbidrag kunde icke uppgivas. Pensionsnämnderna hava ansett sig böra äska det av Kungl. Pensionsstyrelsen angivna beloppet. I utgiftsstaten för innevarande år har bidrag till tilläggspensioner upptagits till 60.000 kronor.

Anslaget till papper och blanketter samt diverse utgifter har under senare år väsentligen överskridits, varför detta föreslås höjt från 450 år 1938 till 750 kronor.

Den skrivmaskin, nämnderna förfoga över, är gammal och försliten, i anledning varav utbyte snarast möjligt bör ske för att kunna erhålla någon ersättning för den nuvarande. Enligt från Aktiebolaget Åtvidabergs Industrier inkommen offert kan i utbyte mot den gamla skrivmaskinen erhållas en ny sådan för 325 kronor.

I övrigt äro utgifterna upptagna till samma belopp som i den för år 1938 stater.

Med hänsyn till den förestående omorganisationen av rådhusrätten och magistraten är det ovisst huruvida pensionsnämndernas kansli efter omorganisationens genomförande kan inrymmas i de nuvarande, av magistraten disponerade lokalerna. Därest särskild lokal måste förhyras på annat håll anhålla pensionsnämnderna att få inkomma med särskild framställning i ärendet.

Västerås den 11 oktober 1938.

På pensionsnämndens vägnar:

MARTIN LINDHEIMER.

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Pensionsnämnden.

26. Folkpensionering och barnbidrag.

UTGIFTER.

A.	Löner och arvoden:		
1.	Arvode åt ordföranden, tillika sekreterare	900: —	
2.	Arvode åt skrivbiträde	2,700: —	
3.	Anslag till extra skrivhjälp	200: —	
4.	Dagtraktamenten åt pensionsnämndens för Västerås stads pensionsdistrikt ledamöter à 4 kronor per sammanträde, förslagsvis	400: —	
5.	Dagtraktamenten åt pensionsnämndens för S:t Ilians pensionsdistrikt ledamöter à 4 kronor per sammanträde, förslagsvis	100: —	
6.	Dagtraktamenten åt pensionsnämndens för Lundby pensionsdistrikt ledamöter à 4 kronor per sammanträde, förslagsvis	100: —	4,400: —
B.	Bidrag till tilläggspensioner och kostnader för barnbidrag, förslagsvis		90,000: —
C.	Övriga utgifter:		
1.	Papper och blanketter samt diverse utgifter, förslagsvis		750: —
2.	Annonser och kungörelser		100: —
3.	För läkarbetyg och läkarundersökningar, förslagsvis		300: —
4.	Särskild kostnad för inköp av skrivmaskin		325: —
		Kronor	95,875: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Nykterhetsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden får härmed överlämna följande förslag till budget för år 1939:

Ersättning till Föreningen Västerås samhjälp för övervakaren:		
Alkoholistvården	700:—	
Körkortsundersökningar	500:—	1.200:—
Alkoholistvård å anstalter, resor för inställande av personer, som frivilligt intagits å alkoholistanstalt, läkarundersökningar, protokollslösen m. m.		2.200:—
Anskaffning av kortregister, förslagsvis		400:—
Diverse oförutsedda utgifter		100:—
	Summa kronor	3.900:—

I anslutning till detta budgetförslag får nämnden anföra följande:

Med hänsyn till den nya lagstiftning, som beslutats, kommer det arbete, som åligger nykterhetsnämnd, att betydligt utvidgas och större krav kommer att ställas på nykterhetsnämnden än hittills. Med beaktande härav har nämnden ansett, att nämndens verksamhetsformer måste grundligt utredas. En delegation har av nämnden utsetts att verkställa denna utredning, vars resultat inom den närmaste tiden torde kunna förväntas.

I avvaktan på vad nämnda utredning kommer att resultera i, har nämnden beslutat att framlägga ett statförslag, vilket utom i vad det avser en nytillkommen post överensstämmer med det för innevarande år. Det nya anslagsäskandet avser inköp av ett kortregister, vilket nämnden ansett vara nödvändigt för att avhjälpa de brister, som förefinnas i det gamla, och för att underlätta nämndens arbete. Det är nämligen nödvändigt att upplägga, förutom ett aktregister över alla personer, som stå under nämndens övervakning eller på annat sätt äro föremål för en mera ingående behandling från nämndens sida, dels ett register över de personer, som anhållits för fylleri eller ådömts straff för brott mot spritlagstiftningen, dels ett över alla försäljningsställen och utminuteringslokaler, dels ock ett över de personer, som nämnden behandlat enligt motorfordonsförordningen. Kostnaderna för inköp av register ha beräknats till omkring 400 kronor.

På grund av vad ovan anförts får nykterhetsnämnden hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna det av nykterhetsnämnden framlagda förslaget till utgiftsstat för år 1939.

Västerås den 25 oktober 1938.

För nykterhetsnämnden:

C. W. KARLSSON.

/O. Lundvall.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Sundinska donationsfonden.

Bil. Litt. 28 a 1, 3 och 4.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål får härmed till stadsfullmäktige överlämna bilagda redogörelse över förvaltningen år 1938.

Härav framgår att utgifterna beräknas komma att täckas av inkomsterna.

Då några ökade inkomster ej kunna beräknas för år 1939 och någon nedgång i vedpriserna ej synes vara att förvänta samt nämnden är av den uppfattningen, att minskning av antalet vedunderstöd icke bör ifrågakomma, anser sig nämnden för år 1939 icke kunna påtaga sig större utgift för Arbetsstugan än 1.000 kronor eller samma belopp som innevarande år.

Nämnden får därför föreslå stadsfullmäktige att av Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål räntemedel bestridas i 1939 års stat följande allmänna anslag, nämligen:

till Natthärbärget	600: —
till Arbetsstugan	1.000: —
till Barnhemmet	500: —
Summa kronor	2.100: —

Västerås den 29 oktober 1938.

För nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål:

ALB. LUNDKVIST.

O. Lundvall.

Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

Tillgångar den 1 januari 1938:

Fordran av Västerås stad:		
mot 5 % ränta, andel i 1932 års lån, kapital		97.266: 17
mot 3 % ränta, andel i 1935 års lån, kapital		1.396: 63
mot gällande bankränta (3 %), kapital	11.337: 20	
ränta	15.438: 72	26.775: 92
Fondens fastighet, Västra kvarteret 146 (Lovisa 3)		60.000: —
Kronor		185.438: 72

N:o 152.

Budgetförslag 1939. Sundinska donationsfonden.

Inkomster under år 1938:

1938 års avgift för Sundinska husets övertagande av staden		8.000: —
1932 års lån:		
1:sta halvårets ränta å 97.266: 17 à 5 %	2.431: 65	
2:dra halvårets ränta å 94.324: 98 à 5 %	2.358: 12	4.789: 77
1935 års lån:		
1937 års ränta å 1.396: 63 à 3 %		41: 89
Västerås stads Drätselkammare:		
1:sta halvårets ränta å 26.775: 92 à 3 %	401: 64	
2:dra halvårets ränta å 29.717: 11 à 3 %	445: 76	
Ränta för tiden 1/8—31/12 å 263: 07 à 3 %	3: 29	850: 69
	Kronor	13.682: 35

Utgifter för tiden 1/1—25/10 1938:

Barnhemmet för flickor		500: —	
Natthärbärget		600: —	
Arbetsstugan		750: —	
Västerås stads renhållningsverk för ved		5.129: 78	
Sjukvårdsbidrag till:			
Emma Bergström	90: —		
Frans Stedt	60: —		
Erik Justus Eriksson	64: 75	214: 75	
Vidbecks Bokbinderi		7: —	
Annonser		15: 75	7.217: 28
Tillkommer för återstående del av året, förslagsvis			
Arbetsstugan		250: —	
Vedinköp		5.400: —	
Kontantbidrag		30: —	
Förvaltningskostnader		150: —	
Annonser		50: —	5.880: —
		Konor	13.097: 28

Västerås i stadskamrerarekontoret den 27 oktober 1938.

OSCAR ANDERSSON.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Luftskyddsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till bestridande av administrationskostnaderna för det civila luftskyddet i Västerås stad under år 1939 har luftskyddsnämnden beräknat att det skulle vara erforderligt med ett belopp av 4.005 kronor enligt följande specifikation:

Hyra för expeditionslokal	700: —
„ „ förrådslokal	300: —
Städning	120: —
Belysning	100: —
Trycksaker och skrivmateriel	200: —
Telefonavgift	110: —
Samtalsavgifter	75: —
Biträde å expeditionen	2.400: —
Summa kronor	4.005: —

Ovanstående beräkningar grunda sig på innevarande års utgifter. Det största anslaget "Biträde å expeditionen" måste med hänsyn till det omfattande arbetet för planläggningen av luftskyddet i staden icke anses vara för högt tilltaget. Luftskyddschefen har under innevarande år haft dylikt biträde och det torde även under hela år 1939 vara nödvändigt för arbetets rationella bedrivande.

På grund av vad sålunda anförts får luftskyddsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta,

att bevilja luftskyddsnämnden ett anslag å 4.005 kronor under år 1939 för bestridandet av kostnaderna för det civila luftskyddet i Västerås.

Västerås den 15 oktober 1938.

HUGO TRANGIUS.

O. Lundvall.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.

Till Magistraten och Stadsfullmäktige i Västerås.

Med ledning av de till drätselkammaren från stadens olika verk och inrättningar inkomna specialförslagen och med beaktande av stadsfullmäktiges tidigare fattade beslut om anslag för nästföljande år har drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stad för år 1939. Drätselkammaren får härmed överlämna förslaget och i anslutning därtill anföra följande.

Skatteunderlaget, som under de två senaste åren utvisat betydande ökningar, företer för innevarande år en synnerligen ringa ökning nämligen från 541.956: 96 skattekronor år 1937 till 544.016: 06 skattekronor. Ökningen utgör 2.059,1 skattekronor eller 0,38 procent. Dessa siffror giva dock icke en tillförlitlig bild av den verkliga ökningen i skatteunderlaget, ty idetta sammanhang må erinras om det betydande antal skattekronor, som under föregående år tillfördes staden genom beskattningen av en del av den till Asea från Ryssland influtna likviden, vilken icke kan betraktas som hörande till den normala årsvinsten. I realiteten har sålunda de rådande goda konjunkturerna medfört fortsatta ökade inkomster och höjt skatteunderlaget. Den kommunala progressivskatten måste dock, delvis av orsaker, som här ovan berörts, beräknas minskad med cirka 100.000 kronor.

Om sålunda, å ena sidan, utgångsläget för årets budgetarbete varit gynnsamt hava å andra sidan ökade anslagskrav i viss utsträckning framställts av de olika nämnderna och styrelserna. Drätselkammaren har i stort sett funnit kraven motiverade och har i största möjliga utsträckning sökt tillmötesgå de olika önskemålen.

Med hänsyn till det gynnsamma budgetläget har drätselkammaren ansett sig böra föreslå en fortsatt tillämpning av den i årets fastställda stat införda metoden att medelst lämpligt avpassad avsättning till skatteutjämningsfonden och en samtidigt företagen måttlig sänkning av skattesatsen skapa ett fastare underlag för dennas successiva nedförande till och bibehållande vid en nivå, som får anses önskvärd med hänsyn till bland annat införlivandet med staden av nya skatteobjekt. Kammaren föreslår sålunda, att i likhet med föregående år ett belopp av 200.000 kronor avsättes till skatteutjämningsfonden, motsvarande en utdebitering av cirka 37 öre per skattekrona.

Under det pågående budgetarbetet har drätselkammaren ägnat särskild uppmärksamhet åt det förhållandet, att tidigare beviljade anslag för gatuarbeten icke medgivit nybyggnad eller omläggning av gator i sådan omfattning, som den utökade trafiken och nybebyggelsen krävt. Drätselkammaren har därför, på sätt senare närmare skall utvecklas, funnit lämpligt föreslå stadsfullmäktige att för gatuarbeten under nästkommande år anvisa ett betydligt större anslag än tidigare.

Med beaktande av de sålunda angivna omständigheterna har drätselkammaren kunnat framlägga förslag till en sänkning av utdebiteringen med 24 öre per skattekrona till 6 kronor 59 öre mot nuvarande 6 kronor 83 öre, vilket, då

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

för den kyrkliga kommunens vidkommande beslutats en uttaxering av 61 öre per skattekrona, giver en sammanlagd uttaxering av 7 kronor 20 öre mot nuvarande 7 kronor 40 öre.

I fråga om statförslagets uppställning må följande anföras. En av drätselkammaren tillsatt kommitté för översyn av stadens bokförings- och kassaredovisningssystem har till kammaren inkommit med förslag till ny budgetuppställning, avser att från och med 1939 års ingång möjliggöra en enligt kommitténs mening önskvärd rationalisering av stadens räkenskapsväsende. Förslaget avser att införa de för stadens del nya begreppen skattestat samt fond- och lånestat, varjämte skarpt skiljes mellan, å ena sidan, kapitalökande och kapitalminskande poster, och, å andra sidan, löpande utgifter och inkomster. I en klass för sig ställas även de interna utgifterna och inkomsterna mellan stadens olika förvaltningar. Drätselkammaren ansluter sig för sin del till kommitténs förslag och överlämnar härmed till stadsfullmäktige den av kommittén verkställda utredningen samt ett av kommittén upprättat budgetförslag för 1939, uppställt på grundval av de olika nämndernas och styrelsernas till drätselkammaren ingivna specialstatförslag med av kammaren föreslagna ändringar. Drätselkammarens avsikt är, att stadsfullmäktige med ledning av de olika specialstatförslagen och drätselkammarens föreliggande betänkande, vilket ansluter sig till den nu tillämpade statuppställningen, skulle fastställa staten för 1939 i enlighet med den föreslagna nya uppställningen.

Det föreliggande statförslagets olika huvudtitlar behandlas här nedan var för sig och föranleda från drätselkammarens sida följande uttalanden:

Behållning.

Behållningen från senast avslutade räkenskapsår uppgår till 329.560: 39 kronor, vilket belopp upptagits i statförslaget mot 237.552: 82 kronor uti innevarande års stat.

Räntor och kapitalavbetalningar samt aktier.

Av de i årets stat upptagna amorteringslånen har under året 1928 års 5 % lån konverterats och placerats mot en genomsnittlig räntefot av 2,61 %. 1929 års obligationslån har vidare uppsagts till inbetalning den 1 mars 1939, och genom konverteringen beräknar drätselkammaren, att en minskning av ränteutgifterna för lånet om förslagsvis 35.000 kronor skall uppstå. Som en följd av konverteringen torde dock få upptagas en till 22.000 kronor beräknad ökning av amorteringen å lånet ifråga.

Till belysande av hur annuiteterna för stadens fasta upplåning fördela sig för de år, varunder skulden skall amorteras, har utarbetats bifogade tablå "Uppgift å Västerås stads låneskuld" samt en grafisk framställning däröver. Härtill må anmärkas, att genom ovan omförmälda konvertering av 1928 års lån medelräntan för stadens låneskuld per den 1 januari 1939 nedgått till 4,06 % mot för år 1938 4,26 %. Efter omläggning av 1929 års obligationslån och med inräknande jämväl av den nya upplåning, som av stadsfullmäktige beslutats intill den 24 november 1938, torde räntesatsen för den samlade låneskulden komma att i medeltal för år 1939 något understiga 3,75 %.

Bland ränteutgifterna har tidigare upptagits 3 % ränta å "Fonder under drätselkammarens förvaltning", beroende därpå, att de amorteringar, som skett å från fonder upplånat kapital av drätselkammaren disponerats som kassaförlag och krediterats ränta. Då behovet av kassaförlag torde kunna tillgodo-

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Drätselkammarens förslag.

ses på annat sätt, har drätselkammaren ansett lämpligt, att fonderna själva få sörja för förräntning av återbetalt kapital och låtit ifrågavarande räntepost utgå ur staten. Av åtgärden betingad minskning å inkomstsidan har ägt rum beträffande posten ränta å rörliga medel. Däremot har drätselkammaren ansett riktigt, att i ståten uppföres den ränta, som krediterats Västerås stads pensionsfond, och bland ränteutgifterna har därför upptagits ränta efter 3 % att tillgodoföras nämnda fond. Den ränta, som efter 4 ½ % hittills krediterats järnvägsmedelsfonden, har tidigare tillhandahållits Aktiebolaget Västeråsbanans Intressenter för förräntning och amortering av dess obligationslån. Efter konvertering av lånet under innevarande år har beloppet av ränta och amortering nedgått i sådan grad, att det för närvarande synes obehövligt att räntan å järnvägsmedelsfonden tillhandahålles bolaget. Drätselkammaren har emellertid ansett att fonden ändock bör tillgodoföras ränta att läggas till kapitalet och krediterat den sådan efter en räntefot av 3 %. Som Aktiebolaget Västeråsbanans Intressenter genom den ovan omförmälda konverteringen, enligt vad drätselkammaren inhämtat, ej heller har behov av den i årets stat krediterade räntan, får kammaren hemställa, att stadsfullmäktige med ändring av tidigare fattat beslut att tillhandahålla bolaget räntan, ville bestämma, att ifrågavarande ränta må läggas till järnvägsmedelsfonden.

Bland ränteinkomster har upptagits 3 % ränta å av stadskassan förskotterad, ännu icke gulden kostnad för förbättringsarbeten i äldre hamnen. Motsvarande summa har av drätselkammaren även införts å utgiftssidan i hamnens stat.

Med anledning av en från Aktiebolaget Arbetarbostäder inkommen framställning om anslag från staden med kr. 14.999: 25 för täckande av Västerås Masugns Aktiebolags kvarstående, oreglerade förlust har drätselkammaren i stället för direkt anslag för ändamålet ansett lämpligare, att i statförslaget icke upptaga såsom inkomst någon utdelning av aktier i Aktiebolaget Arbetarbostäder, ehuru bolagets ställning är sådan, att samma utdelning kan påräknas som innevarande år, utan låta bolaget använda vinsten till avskrivning av sin fordran hos masugnsbolaget.

Drätselkammaren hemställer om godkännande av här ovan omförmälda förslag.

Fattigvård.

Fattigvårdsstyrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för 1939 företer en minskning av de överskjutande utgifterna med närmare 50.000 kronor i jämförelse med årets stat, till stor del beroende på att nya hjälpfonder inrättats. I förslaget har fattigvårdsstyrelsen upptagit lön i 4. lönegraden till ett kvinnligt kontorsbiträde av I klass med 3.381 kronor. Enär befattningen besatts med ny innehavare under året, bör lön utgå i 1. lönegraden med 2.760 kronor. Drätselkammaren har därför i sitt statförslag minskat anslagsposten med 621 kronor. Pension till fröken Isaksson har under året beviljats av lönenämnden och uppförts med av nämnden fastställt belopp. Beträffande utgiftsposten "Del av folkpensioner till pensionärerna" må anföras, att densamma medtagits ur redovisningssynpunkt, och motsvarande höjning har å inkomstsidan företagits. Å utgiftssidan skall utöver fattigvårdsstyrelsens förslag tillkomma ökad utgift för ränta och amortering å lån med 1.838 kr. 37 öre.

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

Drätselkammaren har för övrigt intet att erinra emot fattigvårdsstyrelsens förslag till utgifts- och inkomststat samt hemställer om godkännande av detsamma med den av kammaren företagna justeringen.

Barnavårdsnämnd.

Barnavårdsnämndens statförslag företer den väsentliga olikheten mot årets stat, att å utgiftssidan upptagits bruttobeloppet av de för år 1939 beräknade bidragsförskotten och å inkomstsidan beräknat statsbidrag. Statförslaget slutar å en något högre summa än årets stat. Drätselkammaren har emellertid icke funnit anledning till erinran mot statförslaget utan hemställer om dess godkännande.

Folkskolan.

Det av folkskolestyrelsen i dess förslag till utgifts- och inkomststat upptagna från 30.400 kronor till 60.000 kronor förhöjda anslaget till underhåll och reparationer av fastigheter anser sig drätselkammaren med hänsyn till vad styrelsen därom anfört böra tillstyrka. Uti de föreslagna lönerna till slöjdlärare och slöjdlärarinnor har styrelsen inräknat provisoriskt lönetillägg med 300 kronor för en var dylik befattningshavare, varom särskild framställning gjorts hos stadsfullmäktige. Då stadsfullmäktige emellertid vid sammanträde den 24 innevarande november avslagit framställningen, har drätselkammaren i sitt förslag minskat ifrågavarande anslag med 3.900 kronor. För biträdet å tandkliniken har folkskolestyrelsen föreslagit ett personligt lönetillägg av 300 kronor, vilket drätselkammaren tillstyrker.

I särskild framställning till stadsfullmäktige, vilken för närvarande är beroende på lönenämndens prövning, har folkskolestyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige ville, enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts kungörelse den 26/11 1937, och med hänsyn till innehållet i stadsfullmäktiges principbeslut den 31/5 1928 rörande grunder för tilläggspension till lärare vid folk- och småskolor, bevilja manliga folkskollärare samt småskollärarinnor, vilka avgå med pension efter 1 juli 1938 och som före den 1 januari 1938 innehade ordinarie tjänst, i berörda kungörelse föreskriven personlig pensionsfyllnad. Anslag för dylik pensionsfyllnad har av styrelsen upptagits i staten. I anledning härav får drätselkammaren anföra. Folk- och småskollärare, som avgå efter den 1 juli 1938, erhålla pension från staten, baserad på de nyreglerade lönerna. Därvid kan förekomma, att den nya statliga pensionen bliver lägre än summan av den gamla statliga pensionen och eventuell kommunal tilläggspension. För sådant fall har ovanberörda Kungl. kungörelse föreskrivit, att lärare, som tjänstgjort som ordinarie före 1 januari 1938, skall av kommunen erhålla personlig pensionsfyllnad, motsvarande skillnaden. Förutsättningen härför får givetvis anses vara, att generella bestämmelser om kommunal tilläggspension funnits utfärdade. Frågan om huruvida stadsfullmäktiges ovanberörda principbeslut kan anses innebära utfästelse att under alla förhållanden utbetala kommunal tilläggspension har, enligt vad drätselkammaren inhämtat, ännu icke blivit av lönenämnden slutgiltigt utredd. I samband med denna fråga, förtjänar ett annat spörsmål att uppmärksammas. Tidigare pensionerade folk- och småskollärare, vilka åtnjutit den gamla statliga pensionen jämte kommunal tilläggspension, hava genom Kungl. kungörelsen den 17/6 1938 av staten blivit

tillerkända en viss pensionsförhöjning. Frågan om huruvida de nu utgående kommunala tilläggspensionerna böra minskas med de statliga pensionsförhöjningarna är, efter vad drätselkammaren har sig bekant, även föremål för utredning inom lönenämnden. Med hänsyn till de sålunda pågående utredningarna har drätselkammaren ansett sig böra minska folkskolestyrelsens under rubriken "Pensioner och understöd" upptagna utgifter med förslagsvis 7.500 kronor i avvaktan på att här berörda frågor vinna sin lösning, samt hemställer om godkännande härav. **N:o 152.** *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

Under titeln "Diverse arvoden" har folkskolestyrelsen slutligen upptagit anslag med 2.000 kronor för specialbehandling av ögon-, näs- och halssjukdomar samt stamning. Enligt upplysning har styrelsen avsett ett förslagsanslag till läkararvode åt specialist i den mån efter remiss från skolläkaren specialbehandling visar sig önskvärd. Drätselkammaren är medveten om fördelen av att en dylik specialbehandling står till buds men anser beteckningen av anslaget för svävande. Drätselkammaren hemställer, att anslaget upptages i staten under beteckningen: "Arvode till läkare för behandling av defekter i syn-, hörsel- och talorgan, förslagsvis 2.000 kronor". Om och när en särskild avdelning inrättas å Centrallasarettet för dessa sjukdomar, bör, enligt drätselkammarens mening, tagas under omprövning huruvida icke kostnaden för dylik specialbehandling bör utgå i annan ordning.

På grund av vad sålunda anförts rörande folkskolestyrelsens utgifts- och inkomststat hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte fastställa densamma med de ändringar däri, som av drätselkammaren föreslagits.

Fortsättningsskola.

Mot folkskolestyrelsens budgetförslag för fortsättningsskolan har drätselkammaren intet att erinra utan hemställer om dess godkännande.

Högre folkskola.

Såsom styrelsen för högre folkskolan anmärkt i sin motivering till statförslaget har under året löneregleringen genomförts för högre folkskolans lärarepersonal, men författningarna därom hava ännu icke utkommit i trycket. Mot den av styrelsen verkställda beräkningen av lönerna har drätselkammaren ingen erinran att göra. Mot förslaget i övrigt är intet annat att invända än att den reservationen bör göras, att den kommunala tilläggspensionen till f. ämnesläraren Fröier kan komma att minskas av skäl som anförts vid behandlingen av folkskolans statförslag.

Drätselkammaren får föreslå, att statförslaget godkännes med nämnda reservation.

Allmänt läroverk.

Statförslaget företer allenast den ändringen mot årets stat, att hyresbidraget till rektor upptagits till förslagsvis 2.500 kronor mot nu 2.800 kronor. Anledningen härtill är den, att staten numera sörjer för hyresersättnings utbetalande på det sätt, att den ingår i vederbörandes ordinarie lön och sedan i sin tur avkräver staden skälig ersättning på grund av stadens särskilda åtagande. Beloppet svarar mot vad drätselkammaren till länsstyrelsen föreslagit som skälig hyresersättning under beaktande av att i kommunens åtagan-

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

de att tillhandahålla rektor bostad eller hyresersättning ej ingår skyldighet att lämna fri uppvärmning eller ersättning därför.

Drätselkammaren hemställer om godkännande av statförslaget.

Högre flickskolan.

Drätselkammaren tillstyrker stadsfullmäktige dels att i enlighet med läroverksstyrelsens därom gjorda framställning bevilja anslag för 1939 med 10 300 kronor för möjliggörande i likhet med tidigare av nedsättning i terminsavgifterna för den sjuåriga flickskolans fem lägre klasser till de för allmänna läroverkets realskola bestämda beloppen dels ock att jämväl i övrigt godkänna statförslaget.

Arbetarinstitutet.

De av styrelsen för Västerås Arbetarinstitut äskade anslagen 3.000 kronor till föreläsningsverksamheten och 17.500 kronor för biblioteket, vilka äro desamma som för innevarande år, får drätselkammaren tillstyrka.

Lärlings- och yrkesskolan.

Med anmärkande av att det förhöjda rektorsarvodet är upptaget i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 27 maj 1938 och sedan stadsfullmäktige numera godkänt förslag om provisorisk löneförbättring för vissa lärare vid yrkesskolorna, får drätselkammaren hemställa om godkännande av det föreliggande förslaget till utgifts- och inkomststat för stadens skolor för yrkesundervisning.

Elektroteknisk fackskola.

Drätselkammaren hemställer att stadsfullmäktige i likhet med föregående år bevilja anslag med förslagsvis 2.000 kronor till hyresbidrag för rektor vid Elektrotekniska fackskolan.

Hälso- och sjukvård.

De av hälsovårdsnämnden föreslagna nya anslagen till ersättning för bussresor åt vissa befattningshavare tillstyrkas. Av nämnden föreslagen höjning med 240 kronor av arvodet till t. f. bostadsinspektrisen har av stadsfullmäktige bifallits den 24 november 1938, liksom även den föreslagna förhöjningen med 200 kronor av arvodet till kassören vid köttbesiktningsbyrån.

Från och med 1939 års ingång kommer landstinget att övertaga dispensärvården, på grund varav förutvarande anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos blir obehövligt. Då emellertid frågan om i vilken ordning lokal för verksamheten skall tillhandahållas ej är slutgiltigt löst, har drätselkammaren i sitt statförslag behållit anslaget å 600 kronor till lokalhyra men låtit anslaget å 4.000 kronor utgå.

Bidraget till driftskostnaderna vid Centrallasarettets barnbördsavdelning bör ökas med ytterligare 5.312 kronor. Genom den av stadsfullmäktige godkända överenskommelsen med landstinget angående överlåtelse av mark har stadgats, att köpeskillingen, 92.500 kronor, skall erläggas genom årlig avräkning under 25 år å driftskostnadsbidraget med den efter en räntefot av 3 % uträknade annuiteten 5.312 kronor. I fond- och lånestaten i det nya budget-

förslaget har den totala köpeskillingen uppdelats och tillförts donationsjordsfonden och reserverade köpeskillingsmedelsfonden i förhållande till de försålda arealernas natur och härför bekomna tomtpriser med resp. 85.000 kronor och 7.500 kronor. Den nämnda annuiteten å 5.312 kronor skall redovisas till stadens finansförvaltning och uppdelas mellan reserverade köpeskillingsmedel och donationsjordsfonden samt inkomst av räntor. Drätselkammaren har av denna anledning höjt anslaget med 5.312 kronor. N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

I övrigt har drätselkammaren intet att erinra emot ifrågavarande statförslag och hemställer, att stadsfullmäktige måtte godkänna detsamma med nu nämnda justeringar.

Gatuläggning.

Anslaget för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator har föreslagits höjt från 25.000 kronor till 40.000 kronor. Erfarenheten har nämligen utvisat, att anslaget hittills varit för knappt tilltaget.

Bland utgifterna för särskilda gatuarbeten har drätselkammaren till en början upptagit täckning för de av stadsfullmäktige anvisade anslagen dels den 30 juni 1938 för breddning och förbättring av en del av Hållgatan med 11.800 kronor, dels den 28 augusti 1938 för asfaltering av delar av Tegnér-, Munk- och Engelbrektsgatorna med 70.000 kronor.

Beträffande övriga större gatuarbeten under nästkommande år är drätselkammaren icke i tillfälle att nu framlägga en detaljerad plan. Inventering av de gator, som äro i behov av omläggning och permanentbehandling pågår. Drätselkammaren är i varje fall, såsom tidigare framhållits, övertygad om det ofrånkomliga i att ägna än större uppmärksamhet än tidigare åt stadens gator, och anser därför nödvändigt att höja anslaget för större gatuarbeten till 318.200 kronor, vilket bör anvisas i form av reservationsanslag. Drätselkammaren har för avsikt att sedermera för stadsfullmäktige framlägga förslag å de gatuarbeten, som under 1939 böra av anslaget gäldas. I detta sammanhang får drätselkammaren anmäla, att det i årets stat beräknade anslaget för förbättringen av stensättningen å delar av Stora gatan icke tagits i anspråk, och hemställer att anslaget må för avsett ändamål reserveras till nästkommande år.

I fråga om inkomstsidan märkes, att beräknat bidrag av ordinarie automobilskattemedel upptagits till allenast 40.000 kronor mot 100 000 kronor i årets stat. Anledningen är den, att nya bestämmelser för tilldelning av automobilskattemedel utfärdats att tillämpas från och med den 1 juli 1939, varigenom andra grunder för fördelningen av medlen föreskrivits.

I detta sammanhang vill drätselkammaren erinra om de för järnvägsövergång till nya hamnen reserverade medlen, vilka i 1937 års balansräkning uppförts med ett belopp av 55.231 kronor 5 öre. Dessa medel, som utgöra en del av den köpeskilling, som Asea erlagt för de enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 maj 1910 till bolaget försålda delarna av Munk- och Allégatorna, hava reserverats för en eventuell flyttning av en då föreslagen viadukt över järnvägen i Munkgatans förlängning samt under årens lopp tillförts ränta. Som medlen i fråga, på sätt ovan framhållits, utgöra del av köpeskilling, får drätselkammaren hemställa, att desamma redan under innevarande år överföras till "Reserverade köpeskillingsmedel".

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.

För underhåll av vägar yrkas samma anslag, som nu utgår, eller 75.000 kronor. Å inkomstsidan har bidraget av ordinarie automobilskattemedel av samma anledning, som ovan under gatuläggning berörts, nedsatts till 40.000 kronor.

Planteringar.

Uti planteringsnämndens förslag till utgiftsstat har drätselkammaren icke ansett sig böra göra några ändringar. Drätselkammaren tillstyrker sålunda jämväl de äskade anslagen till fortsättning av anläggningarna vid stadsträdgården, till uppförande av ett vedskjul vid Myggbo, till anläggning av gångväg vid Fågelsången samt till ordnande av nedre delen i hörnet av Malmabergs- och Tråddragargatorna om tillhopa 9.600 kronor. Dessutom får drätselkammaren föreslå, att ytterligare tvenne poster täckas av uttaxerade medel under år 1939 nämligen dels det av stadsfullmäktige den 25 augusti 1938 beviljade anslaget å 10.000 kronor till utökning och förbättring av lekplatser dels ock den merkostnad om 19.126 kronor 86 öre, som arbetet med iordningställande av stadsträdgård med växthusbyggnader vid Myggbo dragit utöver av fullmäktige tidigare beviljade anslag.

På inkomstsidan har drätselkammaren reducerat ersättningen för vård av Slottsparken från 1.000 kronor till 250 kronor. Byggnadsstyrelsen har för sin del velat lägga hela kostnaden för Slottsparkens underhåll å staden, enär densamma varit upplåten för allmänheten. Efter långvariga förhandlingar har emellertid överenskommelse träffats om ett till 250 kronor nedsatt bidrag.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer drätselkammaren om godkännande av statförslaget i dess av drätselkammaren justerade form.

Gatubelysning.

Utgifterna för gasbelysning ha i 1939 års stat kunnat minskas, beroende på ökad övergång till elektrisk gatubelysning. Anslaget till elektrisk belysning har som följd härav höjts. Enligt av vatten- och gasverksstyrelsen uppgjort förslag till anskaffning av nya gatulyktor erfordras härför ett anslag av 37.730 kronor av uttaxerade medel utöver det belopp om 53.150 kronor, som styrelsen föreslagit skola påföras kostnaderna för övergång till växelström. Drätselkammaren tillstyrker förslagen och föreslår, att anslaget får disponeras i enlighet med av styrelsen uppgjord och av drätselkammaren godkänd plan för gatubelysningsnätets utbyggnad. Drätselkammaren har emellertid ansett, att härutöver kan uppkomma behov av ytterligare utökning av gatubelysningsnätet och för nämnda ändamål upptagit ett anslag å 5.000 kronor, betecknat "Anslag till oförutsedda belysningsanläggningar".

Drätselkammaren hemställer om utgiftsförslagets godkännande.

Gaturenhållning.

Till gaturenhållning hava upptagits samma anslag som i årets stat.

Avloppsledningar.

Drätselkammaren har icke funnit anledning till erinran mot vatten- och gasverksstyrelsens i dess specialstat intagna förslag till utgifts- och inkomststat för avloppsledningarna och hemställer om förslagets godkännande.

Äldre hamnen.

Såsom tidigare framhållits har drätselkammaren som ränteinkomst upptagit 3 % ränta å ännu ogulden del av den förskotterade kostnaden för för-

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

bättringsarbeten i äldre hamnen med 5.072 kronor 87 öre. Motsvarande belopp har därför även uppförts å utgiftssidan i hamnens stat. Här har även i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1938 upptagits den å hamnen belöpande andelen av kostnaden för anordnande av belysning å västra Svartå-stranden med 1.550 kronor. Åtgärderna medföra, att hamnbudgetens regleringskonto "Anslag för ombyggnad av kajer" får minskas med 6.622 kronor 87 öre.

Som drätselkammaren i övrigt icke har något att erinra mot hamnstyrelsens statförslag, får kammaren hemställa om dess godkännande med ovan omförmälda justeringar.

Djuphamnen

I enlighet med hamnstyrelsens förslag tillstyrker drätselkammaren, att under året beviljade anslag om tillhopa 63.085 kronor för anskaffning av skärmar för malmupplagen, malmskopa och bilvåg må amorteras under fem år, och att i 1939 års stat må upptagas första amortering med 13 528 kronor 32 öre. Drätselkammaren får vidare, likaledes i enlighet med hamnstyrelsens förslag, tillstyrka, att det av stadsfullmäktige den 28 augusti 1938 beviljade anslaget om 87.000 kronor till byggande av en oljekaj täckes av lånemedel samt att drätselkammaren erhåller bemyndigande att underställa beslutet härom Kungl. Maj:t för prövning och fastställelse. Som drätselkammaren ej heller i övrigt har något att erinra emot hamnstyrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för djuphamnen får kammaren hemställa om dess godkännande i föreliggande skick.

Renhållningsverk och svingård

Emot lantegendomsnämndens föreliggande förslag till utgifts- och inkomststat för renhållningsverk och svingård har drätselkammaren endast den erinran, att bland utgifterna för renhållningsverket bör upptagas ytterligare 150 kronor i revisionskostnader, utgörande renhållningsverkets andel i kostnaden för anlitande av yrkesrevisor.

Drätselkammaren hemställer om godkännande av statförslaget med nämnda justering.

Tekniska verken.

Bland utgifterna för vattenledningsverket har av vatten- och gasverksstyrelsen upptagits 50.000 kronor för avsättning till en förnyelsefond för mötande av kommande utvidgningar vid vattenverket. Drätselkammaren anser emellertid icke motiverat att av driftsmedel göra avsättning för det ifrågavarande ändamålet utan föreslår, att anslaget utgår ur statförslaget och att utgifterna sålunda minskas med 50.000 kronor.

Vidkommande statförslagets övriga detaljer har drätselkammaren redan tidigare yttrat sig över förslaget till utökad gatubelysning och därav föranledda kostnaders gäldande, och får nu hemställa om godkännande av statförslaget i dess helhet med den av drätselkammaren verkställda justeringen.

I sin vid statförslaget fogade skrivelse har vatten- och gasverksstyrelsen äskat vissa ytterligare anslag, vilka dock ej påverka budgeten. Drätselkam-

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.

maren hemställer, att stadsfullmäktige måtte bevilja anslaget å 62 000 kronor för fortsatt övergång till allmän distribution av växelström ävensom till alla delar bifalla styrelsens förslag till täckning och disponering av ifrågavarande anslag. Vidkommande det av styrelsen äskade anslaget med 40.000 kronor till serviser och diverse mindre anläggningar att utgå av tekniska verkens amorteringsfond, kan drätselkammaren, vid det förhållandet, att ifrågavarande fond för närvarande saknar likvida medel ej biträda styrelsens förslag till täckning av anslaget. Drätselkammaren får i stället hemställa att anslaget beviljas att täckas av lånemedel, samt att drätselkammaren erhåller bemyndigande att underställa beslutet härom Kungl. Maj:t för prövning och fastställelse.

I samband med behandlingen av vatten- och gasverksstyrelsens statförslag har drätselkammaren även diskuterat en eventuell avveckling av tekniska verkens amorteringsfond. Denna fonds ursprungliga ändamål har varit att, sedan för tekniska verkens behov gjorda och i dess anläggningar investerade upplåningar slutamorterats i enlighet med verkens särskilda amorteringsplan, uppgjord med hänsyn till anläggningarnas livslängd, i fortsättningen sörja för lånens amortering i enlighet med den i samband med lånets upptagande fastställda amorteringsplanen. De skillnadsvärden, som årligen uppkommit genom att den större amorteringen upptagits som utgift i skattestaten, hava tillförts fonden. Härigenom har fonden vid vissa tillfällen tillförts betydande belopp. Dessa belopp ha emellertid på grund av budgetära hinder icke kunnat komma till användning för de avskrivningsändamål, vartill de varit avsedda, utan ha ånyo använts såsom anslagstäckning till nya byggnadsföretag. Likaledes ha anslag begärts och beviljats att täckas av fondmedel, utan att medel härför funnits, med resultat, att fonden för närvarande visar underskott. Härigenom har amorteringsfonden fått karaktär av låne- resp. skattereglerande fond.

Drätselkammaren anser med hänvisning till vad sålunda anförts önskvärt att amorteringsfonden likvideras om möjligt redan under år 1939. En bidragande anledning härtill är även den, att helt nytt system för avskrivning av stadens anläggningar och kapitalvärden torde komma att av kammaren i annat sammanhang föreslås, och att systemet är tänkt att tillämpas även i fråga om tekniska verkens anläggningar.

Andra kommunens affärsföretag.

Kall- och varmbadhus samt grustag

Emot de upprättade förslagen till utgifts- och inkomststat för kall- och varmbadhusen samt för grustaget har drätselkammaren intet att erinra och hemställer alltså, att stadsfullmäktige måtte godkänna desamma.

Båttrafik.

Trots den under innevarande år företagna sänkningen av biljettpriserna för resor med stadens båtar har drätselkammaren med stöd av under året vunna erfarenheter ansett sig kunna räkna med sådana inkomster, att ett underskott på allenast cirka 5 000 kronor behöver uppstå.

Under rubriken "Diverse engångsutgifter" har drätselkammaren upptagit

tilläggsanslag för inköp och reparation av ångfärja med 12.279 kronor 35 öre, med vilket belopp det av stadsfullmäktige uti årets stat beviljade anslaget om 35.000 kronor överskridits. N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

Drätselkammaren hemställer om godkännande av statförslaget.

Brandväsende.

Brandstyrelsens statförslag föranleder icke till annan erinran från drätselkammarens sida, än att drätselkammaren föreslår att hela kostnaden för inköp av en stegbil uppföres som bruttoutgift i staten och på inkomstsidan upptages dels redan fonderade gåvomedel från Städernas Allmänna Brandstodsbolag, dels innevarande års bidrag 6.300 kronor.

Med ovannämnda justering hemställes om godkännande av statförslaget.

Egendomar inom stadsplanen.

Drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för egendomar inom stadsplanen utvisar en minskning i utgifterna med cirka 3.000 kronor och ungefär motsvarande höjning av inkomsterna i jämförelse med årets stat. Underhållskostnaderna hava dock över lag fått höjas något, underhållskostnaderna för icke särskilt namngivna gårds- och tomtfastigheter med 4.000 kronor. Såsom underlag för beräkningarna har, liksom tidigare, legat särskilt syninstrument.

Arbetet med grundförstärkning av stadshotellet är nu slutfört. För fortsatta restaureringsarbeten i stadshotellet och i första hand för påbörjande av en modernisering av II och III klass restauranglokalerna äskar drätselkammaren anslag med 50.000 kronor, vilket belopp uppförts under rubriken "Diverse engångsutgifter". Till restaurering av polis- och brandstationsbyggnaden samt påbörjande av nybyggnad för densamma, för vilket ändamål tidigare avsatts tillhopa 300 000 kronor, har under samma rubrik upptagits ytterligare anslag med 100.000 kronor. Enär anslagen för uppförande av paviljong i Stadsparken överskridits med 3.774 kronor 55 öre får drätselkammaren hemställa om tilläggsanslag med nämnda belopp, vilket ävenledes upptagits under rubriken "Diverse engångsutgifter".

Lantegendomar under eget bruk.

Drätselkammaren föreslår, att stadsfullmäktige godkänna utgifts- och inkomststaten för lantegendomar under eget bruk i enlighet med lantegendomsnämndens förslag.

Under rubriken "Diverse engångsutgifter" har drätselkammaren upptagit täckning för vissa av stadsfullmäktige under året beviljade anslag, nämligen

Tilläggsanslag för reparation av arbetarbostad m. m. vid Bjärby	5 565: —
Förbättringsarbeten å byggnader vid Bjärby	6.300: —
Inköp av en jordbrukstraktor	6.000: —
Av anslagen för förbättring av arbetarbostäderna vid Nordanby och Malma, vilka beviljats med 25.000 kronor den 30/6 1938 och med 30.000 kronor den 24/11 1938 ett belopp av	30.000: —

med hemställan tillika, att återstående del av anslaget, 25.000

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

kronor, sedermera må bli föremål för täckning efter förslag från drätselkammaren.

Drätselkammaren hemställer om godkännande av vad sålunda föreslagits.

Jordar och andra fastigheter utom stadsplanen.

Förslaget till utgifts- och inkomststat för jordar och andra fastigheter utom stadsplanen har utökats med särskilt statförslag för Björnön, upptagande å utgiftssidan bland annat första årets amortering för inköp av Björnön med 12.000 kronor och arvode åt tillsyningsman med 2.500 kronor, samt såsom inkomst av arrenden och skogsprodukter ett belopp av 5.000 kronor. I övrigt hava inga anmärkningsvärda förändringar i statförslaget vidtagits, utan får drätselkammaren hemställa om godkännande av statförslaget i föreliggande skick.

Den 20 december 1937 beviljade stadsfullmäktige anslag med 48.600 kronor till anordnande av badplatser å Östra holmen att utgå av tillgängliga medel och slutligt täckas efter förslag av drätselkammaren. De arbeten, för vilka anslaget avsetts, hava hittills dragit en kostnad av cirka 54 000 kronor. Under nästkommande år anser drätselkammaren önskvärt att vidtaga ytterligare anordningar vid badplatserna och hemställer nu om ett anslag å 65.000 kronor för täckning av redan utförda och under nästkommande år planerade arbeten vid badplatserna å Östra holmen. Anslaget ifråga har upptagits under rubriken "Diverse engångsutgifter".

Skogar.

Mot lantegendomsnämndens förslag till utgifts- och inkomststat för stadens skogar har drätselkammaren intet att erinra utan hemställer om godkännande av detsamma i oförändrat skick.

Magistrat och rådhusrätt.

Förslaget till utgifts- och inkomststat för magistrat och rådhusrätt upptager på utgiftssidan de nya lönerna för rådhusrättens och magistratens ledamöter samt biträden enligt stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1938. Med anledning av civilrådmannen Ödmans avgång har honom tillkommande pension upptagits med 7.011 kronor. Drätselkammaren har visserligen haft under övervägande att låta ifrågavarande pension till någon del utgå av avkastningen från Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns reservfond, men stannat för att föreslå, att pensionsbeloppet i sin helhet uttaxeras. Fonden ifråga, som den 1 januari 1938 uppgick till kronor 92.766: 45, beräknas under år 1938 avkasta kronor 5 281: 72, och av fondens inkomster utgå för närvarande pensioner med ett sammanlagt årligt belopp av 4.017 kronor.

På statförslagets inkomstsida har upptagits staden tillkommande sportler med 38.000 kronor. Resultatet är en utgiftsminskning med cirka 10.000 kronor i jämförelse med innevarande års stat.

Drätselkammaren får hemställa om godkännande av statförslaget.

Kronouppbörds- och exekutionsväsende.

Statförslaget för kronouppbörds- och exekutionsväsende föranleder ingen

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Drätselkammarens förslag.

erinran från drätselkammarens sida utan torde av stadsfullmäktige böra fastställas i oförändrat skick.

Polisväsende och fångvård.

Polisnämndens förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år företer en utgiftsökning med i runt tal 40.000 kronor i jämförelse med innevarande års fastställda stat. För utgiftsökningarna har utförligt redogjorts i polisnämndens budgetskrivelse med tillhörande bilaga, på grund varav ytterligare redogörelse här torde vara överflödig. Drätselkammaren vill dock meddela, att de av polisnämnden omförmälda uppflyttningarna i högre lönegrad bifallits av lönenämnden.

Då drätselkammaren icke har några erinringar att göra mot statförslaget får kammaren hemställa om dess godkännande.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Den av pensionsnämnden föreslagna höjningen av anslagen till dagtraktamenten åt ledamöterna i S:t Ilians och Lundby distrikt föranleder ingen erinran från drätselkammarens sida, liksom ej heller föreslaget anslag för inköp av skrivmaskin. Den verkställda beräkningen av stadens bidrag till tilläggspensioner och barnbidrag vitsordas såsom överensstämmande med av pensionsstyrelsen härutinnan lämnade anvisningar. Drätselkammaren får därför föreslå stadsfullmäktige att godkänna det föreliggande förslaget till utgiftsstat för den allmänna pensionsförsäkringen.

Övriga förvaltningskostnader.

Stadsfullmäktige och drätselkammaren.

Utgiftsförslaget för stadsfullmäktige och drätselkammaren företer en ökning med i runt tal 16.000 kronor. Anledningen härtill är huvudsakligen de under året beslutade löneförhöjningarna, nytillkomna pensioner samt förslaget arvode till assistent åt drätseldirektören. Drätselkammaren har visserligen ännu icke tillsatt denna tjänst men frågan härom torde inom närmaste tiden bliva föremål för beslut. Övriga förändringar torde icke vara av sådan beskaffenhet, att de tarva särskilt omnämnande.

Drätselkammaren hemställer sålunda om godkännande av ifrågavarande förslag till utgiftsstat.

Byggnadsnämnden.

Uti byggnadsnämndens förslag till utgifts- och inkomststat hava höjningar föreslagits å åtskilliga anslag, varjämte tillkommit dels ett anslag för semesterarvode för stadsingenjören och stadsarkitekten och dels ett anslag för upprättande av förteckning enligt 7 § byggnadsstadgan. Drätselkammaren har för sin del intet att häremot erinra men vill påpeka, att stadsfullmäktige den 20 december 1937 för påbörjande av nyssnämnda förteckning lämnade byggnadsnämnden ett anslag å 500 kronor att utgå av tillgängliga medel och efter förslag av drätselkammaren bliva föremål för slutlig täckning. Då, enligt

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

vad drätselkammaren erfarit, anslaget ännu icke tagits i anspråk, får kammaren föreslå, att detsamma avföres. Då drätselkammaren ej heller har någon erinran att göra emot inkomstberäkningen, får kammaren hemställa om godkännande av byggnadsnämndens statförslag i föreliggande skick.

Automobiler

Statförslaget för automobiler överensstämmer i huvudsakliga delar med årets stat och torde av stadsfullmäktige böra godkännas i enlighet med drätselkammarens förslag.

Sociala ändamål.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville för år 1939 till sociala ändamål anvisa följande belopp, att, i den mån ej annat föreslås här nedan, gäldas av uttaxerade medel.

Till Arbetsstugans verksamhet
av Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål i enlighet med nämndens i bifogade protokollsutdrag av den 29 nästlidne oktober avgivna förslag ..... 1.000: —
samt av uttaxerade medel ..... 2.000: —

till Västerås Barnkrubbas understödsförening
i likhet med föregående år ..... 3.500: —

till Barnhemmet för flickor
av Sundinska fonden i enlighet med ovannämnda protokollsutdrag 500: —
samt av uttaxerade medel ..... 500: —

till Västerås Natthärbärge
av Sundinska fonden i enlighet med nämndens förslag ..... 600: —
samt av uttaxerade medel ..... 400: —

till Västmanlands läns Arbetsförmedling
såsom bidrag till anstaltens lokalhyra i likhet med föregående år 3.000: —

till Barnhemmet Sparvboet
i likhet med föregående år ..... 1.400: —

till Frälsningsarméns slumstation i Västerås
såsom hyresbidrag i likhet med föregående år ..... 1.200: —

till friluftS- och folkkonserter
att av drätselkammaren på lämpligt sätt fördelas i likhet med föregående år ..... 2.800: —

till i Västerås arbetande erkända sjukkassor:
I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 21 juni och 17 december 1934 har tidigare såsom bidrag till förvaltnings- och dylika kostnader beräknats 1 krona 50 öre för varje i Västerås mantals-

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.

skriven fullt försäkrad medlem. Emellertid torde omkostnaderna icke stiga i proportion till medlemsökningen, på grund varav drätselkammaren anser riktigare, att varje kassa erhåller ett för varje år med hänsyn till kassans medlemsantal och övriga inverkande omständigheter fixerat bidrag av staden. Vid fastställande av dessa bidrag har drätselkammaren beträffande Västerås Erkända sjukkassa och Sverige Träarbetares Erkända sjukkassa praktiskt taget räknat med bidrag om 1 krona 50 öre för varje i staden mantalsskriver fullt försäkrad medlem, varemot kammaren för Aseapersonalens erkända centralsjukkassa beräknat bidraget efter cirka 75 öre för varje sådan medlem. Orsaken till de olika beräkningsgrunderna i ena och andra fallet är den, att de båda förstnämnda sjukkassorna äro lokalavdelningar av en större centralsjukkassa och av denna anledning erhålla statsbidrag med allenast 1 krona 50 öre per medlem under det att den sistnämnda kassan själv utgör centralsjukkassa och i denna egenskap erhåller statsbidrag med 3 kronor per medlem. Drätselkammaren föreslår med anledning av vad sålunda anförts, att under år 1939 följande bidrag lämnas de olika sjukkassorna, nämligen

till Västerås Erkända sjukkassa	10.000: —	
till Sveriges Träarbetares Erkända sjukkassa	125: —	
till Aseapersonalens Erkända centralsjukkassa	4.500: —	
eller sålunda tillhopa		14.625: —
till Arosgårdens intressentförening i likhet med föregående år		3.000: —
till Nykterhetsnämnden att fördelas i enlighet med nämndens i bifogade skrivelse till stadsfullmäktige av den 25 nästlidne oktober avgivna förslag (höjt med 400 kronor)		3.900: —
till Arbetarnas bildningsförbunds lokalavdelning i Västerås såsom bidrag till kostnaderna för dess biblioteksverksamhet		3.000: —
till Föreningen Västerås skollovskolonier såsom bidrag till bestridandet av kostnaderna för koloniernas verksamhet i likhet med föregående år		11.000: —
till Västerås Gymnastikförening såsom bidrag till bestridandet av kostnaderna för föreningens verksamhet i likhet med föregående år		1.800: —
till Västmanlands Fornminnesförening i likhet med föregående år		3.000: —
till Kristliga Föreningen av Unge Män i Västerås såsom bidrag till kostnaderna för dess studie- och sociala verksamhet i likhet med föregående år		1.000: —

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

till Västerås Bildningsorganisationers samarbetskommitté för musikundervisning
såsom bidrag till bestridandet av kostnaderna för kommitténs verksamhet i likhet med innevarande år ..... 1.000: —

Luftskyddsnämnden.

Till bestridande av administrationskostnaderna för det civila luftskyddet i Västerås under 1939 har luftskyddsnämnden uti skrivelse den 15 nästlidne oktober äskat anslag med 4.005 kronor. Drätselkammaren tillstyrker att nämnden beviljas det begärda anslaget att fördelas i enlighet med nämndens i skrivelsen avgivna förslag.

Taxeringsnämnderna.

Beträffande utgiftsförslaget för taxeringsnämndernas verksamhet må anmärkas, att det särskilda anslaget till fastighetstaxeringsnämnder ej erfordras. Då åtgärden att anställa en särskild taxeringsassistent visat sig väl motiverad, får drätselkammaren föreslå, att jämväl under år 1939 en dylik befattningshavare må anställas och att anslaget till arvode, för att möjliggöra en eventuell anställning under 10 månader, förslagsvis sättes till 7.000 kronor.

Drätselkammaren får hemställa, att stadsfullmäktige ville godkänna utgiftsstaten för taxeringsnämnderna i enlighet med kammarens förslag.

Diverse utgifter.

Under denna rubrik har drätselkammaren på sedvanligt sätt upptagit dels smärre anslag till premier, årsavgifter, representationskostnader m. m. och dels vissa större anslag, vilka, i den mån de icke i det föregående redan berörts, angivas här nedan, nämligen

till Byggnads A.-B. Mimer
såsom bidrag till den av Västerås stad garanterade utdelningen till preferensaktieägarna för år 1937 ..... 12.698: 91

till bestridande av samtliga kostnader för *uppförande av ett pensionärshem å Sandgärdet* i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 27 maj 1938 ..... 110.000: —

till bestridande av *kostnaderna för utbyggnad av Arosvallen* i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1938 22.500: —

till bestridande av kostnaderna för *anordnande av nya bekvämlighetsinrättningar* i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1938 kronor 28.000, varifrån avgår av stadsfullmäktige år 1937 för ändamålet beviljat och reserverat men ännu icke i anspråk taget anslag å 5.000 kronor ..... 23.000: —

till *nybyggnad för bibliotek,* varom stadsfullmäktige framdeles kunna komma att fatta beslut ..... 75.000: —

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.

Vidkommande detta anslag må erinras om, att av nöjesskattemedel tidigare avsatts tillhopa 75.000 kronor till en byggnad för kulturella ändamål. Som förhållandena numera utvecklat sig torde väl få förutsättas, att dessa medel komma att tagas i anspråk för en blivande biblioteksbyggnad. Med denna utgångspunkt har drätselkammaren föreslagit, att ytterligare ett belopp om 75.000 kronor under år 1939 skall avsättas för detta ändamål. Beloppet är icke direkt föreslaget att utgå av nöjesskattemedel, men vid det förhållandet att nöjesskatten är beräknad till 75.000 kronor och restitution m. m. av nöjesskatt till 25.000 kronor, kan sägas, att nöjesskattens beräknade nettobelopp, 50.000 kronor, bidragit till beloppets täckning.

Till *Rådhuskommitténs utredningskostnader* ..... 10.000:—

till *Bibliotekskommitténs utredningskostnader* ..... 5.000:—

Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslag.

Anslaget för diverse och oförutsedda utgifter har av drätselkammaren beräknats till 159.732 kronor 46 öre. Motsvarande anslag för innevarande år uppgår till 130.365 kronor 72 öre. Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna denna åtgärd.

Allmänna bidrag av staten.

Under denna rubrik har drätselkammaren i likhet med föregående år upptagit källarfrihetsmedel med 349 kronor 89 öre.

Diverse inkomster.

Smärre höjningar och sänkningar hava vidtagits beträffande de under denna inkomsttitel uppförda sedvanliga posterna. Här hava dessutom uppförts vissa överskott å äldre reserverade anslag nämligen dels behållning å anslaget till uppförande av ekonomibyggnad vid Karlslund med 6.654 kronor 28 öre och dels behållning å anslaget för ordnande av en vidgad del i Stockholmsvägen vid Sommarro med 3.300 kronor.

Skatter och liknande avgifter.

I fråga om skatter och liknande avgifter har å utgiftssidan upptagits beräknad restitution m. m. av nöjesskatt med 25.000 kronor. För restitution av kommunalutskylder beräknas förslagsvis 40.000 kronor samt för avsättning till allmän fond eller skatteutjämningsfond i enlighet med vad tidigare framhållits 200.000 kronor.

Å inkomstsidan hava upptagits hundskatt, beräknad efter 25 kronor per hund, med 14.000 kronor, bevillningsavgifter från offentliga föreställningar och artistskatt med 500 kronor, skogsaccis med 500 kronor, utdebitering för år 1938 i enlighet med drätselkammarens inledningsvis omförmälda förslag, 3.585.065 kronor 84 öre, varifrån skall avgå beräknad avkortning med 200.000 kronor, kommunal progressivskatt i enlighet med inhämtade uppgifter med

N:o 152. *Budgetförslag 1939. Drätselkammarens förslag.*

157.000 kronor, tomtören från bebyggda och obebyggda tomter å stadens grund 86 kronor 74 öre samt nöjesskatt med 75.000 kronor.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte besluta

att ett belopp om 200.000 kronor att bestridas med uttaxerade medel och upptagas i nästkommande års utgiftsstat skall med stöd av bestämmelserna i lag den 12 juni 1936 om kommunal fondbildning avsättas till allmän fond eller skatteutjämningsfond;

att bestämma hundskatten för år 1939 till ett belopp av 25 kronor för varje hund;

att fastställa uttaxeringen för den borgerliga kommunens behov för år 1939 till 6 kronor 59 öre; samt

att godkänna drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1939 i dess helhet, samt, med godkännande av det samtidigt härmed överlämnade förslaget till ny budgetuppställning fastställa i nämnda förslag ingående skattestat samt fond- och lånestat för år 1939.

Västerås den 1 december 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Thjelvar Hedberg.

N:o 152.
Budgetförslag 1939.
Beredningsutskottets förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan till beredningsutskottet för yttrande överlämnats drätselkammarens budgetbetänkande samt kammarens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1939 ävensom av särskilda delegerade verkställd utredning angående omläggning av budget och räkenskapsväsen med därvid fogat förslag till budgetuppställning, får utskottet anföra följande.

Beredningsutskottet biträder till alla delar drätselkammarens förslag till budget för år 1939 och har ej heller funnit anledning till erinran emot det föreliggande förslaget till ny budgetuppställning, på grund varav utskottet tillstyrker stadsfullmäktige besluta

att godkänna förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1939 på sätt kammaren hemställt.

Västerås den 6 december 1938.

För beredningsutskottet:

ERNST JOHANSSON.

/Thjelvar Hedberg.

N:o 152.
Budgetförslag 1939. Magistratens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan drätselkammaren till magistraten överlämnat förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stad för år 1939 får magistraten härmed överlämna förslaget jämte därtill hörande handlingar till stadsfullmäktige för besluts fattande.

Västerås rådhus den 5 december 1938.

På magistratens vägnar:

THORWALD BERGQUIST.

/Martin Lindheimer.

Till Drätselkammaren.

Såsom ett första resultat av den utredning beträffande omläggning och centralisering av stadens räkenskaps- och kassaväsen, varmed drätselkammarens särskilda delegerade för dessa frågor, under medverkan av auktoriserade revisorn Aae, äro sysselsatta, få delegerade härmed framlägga 1939 års förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stad i den omarbetade form, vartill en enligt delegerades mening önskvärd rationalisering av räkenskapsväsendet föranleder. Härvid har lagts särskild vikt vid att budgeten erhåller en för de olika styrelserna och nämnderna enhetlig och överskådlig uppställning, att kapitalökande och kapitalminskande poster skiljas från löpande utgifter och inkomster, samt att de mellan stadsförvaltningarna inbördes redovisade poster, vilka icke beröra kassarörelsen, skola, friställda från andra budgetposter, särskilt angivas.

Vid utarbetandet av det förslag till omläggning av räkenskaperna som samtidigt framlägges och för vilket närmare redogöres i en här bifogad, av revisor Aae uppställd P. M. har, förutom nu angivna synpunkter, även tagits sikte på kravet av en översiktlig och fortlöpande redovisning över anslagsmedlens användning, samt på en korrekt och överskådligt upplagd redovisning av kapitaltillgångar, -skulder och fondmedel.

I den föreliggande förslagsstaten, som upptager dels en skattestat och dels en fond- och lånestat, ha samtliga specialstater omarbetats i anslutning till det tilltänkta omlagda räkenskapssystemet för att därigenom möjliggöra dettas införande fr. o. m. år 1939. Fullständig kontoplan med titelindelning och littereringsschema har i samband därmed upgjorts och tillämpats. Den väsentliga nyheten i skattestaten är den uppdelning, som skett mellan löpande och kapitalutgifter, resp. inkomster, vilka representera var för sig helt artskilda redovisningskomplex. Löpande utgifter och inkomster omsluta de medel, som under kommande år äro avsedda att förbrukas, varemot kapitalutgifter och -inkomster såsom bestående värden skola bilda underlaget för stadens kapitaltillväxt. Det är härvid av särskild vikt att den kapitalminskning, som årligen äger rum genom slitning av anläggningar och inventarier samt värdeförändringar av övriga kapitaltillgångar bliva på riktigt sätt redovisade i skattestaten. Delegerade ha också för avsikt att framdeles avgiva förslag till avskrivningsplan för anläggningar för driftsändamål, uppgjord med hänsyn till dessas aktuella värden och sannolika varaktighetstid samt slitning, oberoende alltså av den amorteringsplan, som gäller för i anläggningarna nedlagt lånekapital och kommer därvid även den med detta spörsmål sammanfallande frågan om stadens anspråk på förräntning av det i skilda förvaltningsgrenar nedlagda kapitalet, resp. fastställandet av en enhetlig räntesats härför att upptagas till behandling. I detta sammanhang kommer även att avlämnas förslag till åsättande av hyresvärden för sådana fastigheter och nyttigheter, som av staden upplåtits utan anspråk på ersättning för nyttigheternas värde-

N:o 152. *Budgetförslag 1939.*

minskning. Då dessa i och för sig betydande frågor visserligen icke komma att inverka på den totala skattestatens slutresultat, men väl på de olika förvaltningsgrenarnas interna resultatsredovisning och jämväl även på kapitalredovisningen, ha delegerade för avsikt att snarast underställa kammaren vidare förslag härom.

En nyhet i den nu framlagda förslagsstaten utgör den upprättade fond- och lånestaten. I stadens budgetuppställning har tidigare icke uppförts av stadsfullmäktige under löpande året beslutade anslag eller för kommande år föreliggande anslagsäskanden att täckas av lånemedel, och har så ej heller skett ifråga om fondmedelsanslag (bl. a. reserverade köpeskillingsmedel).

Å fond- och lånestaten har rekapitulerats vad som härutinnan förekommit under året, varvid emellertid må anmärkas, att fondstatens huvuduppgift är att fylla ett budgetärt ändamål för det kommande året. Fondstaten omsluter således icke blott redan beslutade anslag, för vilka täckning ännu ej anvisats eller slutgiltigt ordnats, utan även nya anslagsäskanden och förslag till dessas täckande, och slutligen även fondmedlen tillförda kapitaltillgångar.

Den omläggning av räkenskaperna för Västerås stad, som i anslutning till det nya budgetsystemet härmed föreslås till införande fr. o. m. år 1939 för samtliga förvaltningsorgan, som därav beröras, innebär icke ett samtidigt överförande av all räkenskapsföring till stadens centrala förvaltning, ehuru grunden härför är lagd. Möjligheterna till en sådan centralisering komma emellertid att bliva föremål för undersökning vid den fortsatta utredning, varmed delegerade äro sysselsatta, ehuru här icke kan förbises de praktiska svårigheter, som med nu rådande lokalförhållanden för stadens förvaltningar, uppställa sig.

Slutligen vilja delegerade förorda anskaffandet av en bokföringsmaskin för stadskamrerarekontoret. Detta motiveras ur såväl kontroll som arbetsbesparande synpunkter, och är dessutom en ofrånkomlig förutsättning för ett överförande från andra förvaltningsorgan av bokföringsarbetet till kamrerarekontoret, där hinder härför eljest ej förefinnes. Den för ifrågakommande arbetsuppgifter lämpligaste maskintypen är en National bokföringsmaskin, modell 30.611, till ett pris av netto kr. 12.500: --.

Västerås den 21 november 1938.

Josef Widén. *J. Lundgren.* *Carl Ericsson.*

N:o 152.
Budgetförslag 1939.

REGISTER

över

Förslag till Utgifts- och inkomststat för Västerås stad för år 1939.

	Sid.
Aktier	617
Allmänna bidrag av staten	644
Allmänna läroverket	621
Allmänna pensionsförsäkringen	638
Anslag och bidrag till diverse ändamål	642
Arbetareinstitutet	622
statförslag	684
Automobiler:	
Utgifter	641
Inkomster	642
Avloppsledningar	624
Statförslag	712
Barnavårdsnämnden	620
Statförslag	664
Beredningsutskottets budgetbetänkande	775
Bostadsinspektionen	622
Statförslag	693
Brandväsendet	628
Statförslag	732
Byggnadsnämnden	641
Statförslag	749
Båttrafiken:	
Utgifter	627
Inkomster	628
Statförslag	730
Diverse utgifter	642
Diverse inkomster	644
Drätselkammaren	639
Drätselkammarens budgetbetänkande	757
Fastighetsförvaltningen:	
Egendomar inom stadsplanen:	
Utgifter	629
Inkomster	632
Förslagsvis beräknade inkomster för stadens gårdar och tomter	736
Lantegendomar:	
Utgifter	631
Inkomster	635
Statförslag	724
Jordar och andra fastigheter utom stadsplan:	
Utgifter	631
Inkomster	635
Fattigvården	619
Statförslag	655
Flickskolan	621
Statförslag	683
Folkskolan	620
Statförslag	668
Förslagsanslaget	644
Gatuläggningen:	
Utgifter	623
Inkomster	624
Gatubelysningen	623
Gaturenhållningen:	
Utgifter	624
Inkomster	624

N:o 152
Budgetförslag 1939.

Sid.

Grustaget:
Utgifter 627
Inkomster 628
Statförslag 731

Hamnar 625
Statförslag 699, 704

Hälsovårdsnämnden 622
Statförslag 690

Högre folkskolan 621
Statförslag 681

Kallbadhuset 627
Statförslag 727

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet 638
Statförslag 740

Köttbesiktningsbyrån 622
Statförslag 693

Lantegendomsnämnden:
Statförslag 720

Luftskyddsnämnden 642
Statförslag 756

Lån:
Utgifter 619
Inkomster 619

Magistrat och rådhusrätt 638
Statförslag 738

Magistratens budgetbetänkande .. 776

Nykterhetsnämnden 642
Statförslag 753

Pensionsnämnden 751

Planteringar:
Utgifter 623
Inkomster 624
Statförslag 695

Sid.

Polikliniken för könssjuka 622
Statförslag 693

Polisväsendet och fångvård 638
Statförslag 743

Renhållningsverket 626
Statförslag 721

Rådhusrätt och Magistrat 638
Statförslag 738

Räntor:
Utgifter 617
Inkomster 618

Sammandrag av utgifts- och inkomststaten 646

Skatter 644

Skogar:
Utgifter 632
Inkomster 637

Sociala ändamål 642
Statförslag 754

Stadsfullmäktige 639

Svingården 626
Statförslag 723

Taxeringsnämnderna 642

Tekniska skolan 622
Statförslag 688

Varmbadhuset 627
Statförslag 727

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken 626
Statförslag 707

Vägar:
Utgifter 623
Inkomster 624

Ålderdomshemmet:
Statförslag 657

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri

N:o 153

UTGIFTS- OCH INKOMSTSTAT FÖR VÄSTERÅS STAD ÅR 1939

Omarbetad i enlighet med av Drätselkammaren föreslagna nya budget- och räkenskapsredovisningsmetoder

Fond- och lånestat för Västerås stad år 1939

	Utgifter		Inkomster	
1. Finansförvaltning.				
1 A. Lån och investeringar.				
51. Förskotterade medel för täckande av härnedan upptagna låneanslag				1,373,598: 72
1 B. Egna fonder.				
1. Avsättning till Reserverade köpeskillingsmedelsfonden				
Diverse fastighetsförsäljningar 1/1—30/9 1938	56,978: 13			
Försålda fastigheter vid Strömsholms våg	25,902: 93			
Behållning å anslag till järnvägsövergång till nya hamnen	55,231: 05			
Försäljning av fastighet till landstinget (Stfm. 25/8 1938) med avdrag av Donationsjordsfondens andel av försäljningssumman	7,500: —	145,612: 11		
2. Avsättning till Donationsjordsfonden				
Andel i försäljningssumman för till landstinget försåld fastighet (Stfm. 25/8 1938)	85,000: —			
Försäljning av två områden å Östra utmarken till K. Vattenfallsstyrelsen (Stfm. 31/3 och 30/6 1938)	14,000: —	99,000: —		
51. Disposition ur Reserverade köpeskillingsmedelsfonden				
Anslag enl. Stfm:s beslut (se nedan)			127,743: 52	
Diverse fastighetsutgifter 1/1—30/9 1938			37,312: 44	165,055: 96
52. Disposition ur Tekniska verkens amorteringsfond				
Återstående fondkapital 1/1 1938 med avdrag för under tidigare år beslutade anläggningar, som ej slutförts före 1/1 1938 samt med tillägg av beräknade avsättningar för åren 1938 och 1939				149,253: 63
Transport		244,612: 11		1,687,908: 31

Bgt 3

	Utgifter		Inkomster	
Transport		244,612: 11		1,687,908: 31
53. Förskotterade medel för täckande av brist i Tekniska verkens amorteringsfond				
Anslag ur fonden enl. Stfm:s beslut (se nedan)			191,355: —	
avgår: disponibla fondmedel (se ovan)			149,253: 63	42,101: 37
5. Undervisnings- och bildningsanstalter.				
5 E. Allmänt läroverk.				
Anslag ur lånemedel				
1. Om- och tillbyggnad av läroverksbyggnaden (Stfm. 24/11 1938)	1,375,000: —			
varifrån avgår reserverade medel	375,000: —	1,000,000: —		
9. Hamnar.				
Anslag ur lånemedel				
1. Uppförande av oljekaj vid djuphamnen (Stfm. 25/8 1938)		87,000: —		
14. Elektricitetsverk.				
Anslag ur lånemedel				
1. Nya elektriska ledningar och transformatorutbyggnader för djuphamnen och västra förstaden (Stfm. 24/11 1938)	110,500: —			
2. Ny transformatorstation å Jakobsberg (Stfm. 24/11 1938)	12,900: —			
Anslag ur Tekniska verkens amorteringsfond				
3. Transformatorstation och elektriska ledningar för bostadsområde vid Emaus- och Vijkmansgatorna (Stfm. 20/12 1937)	10,765: —			
4. Elektriska ledningar i delar av Stora gatan, Skepparbacken, Ö. och V. Kyrkogatorna samt Skolgatan (Stfm. 20/12 1937)	28,600: —			
5. Övertagande av leverans av elektrisk ström till Emaus gård (Stfm. 31/3 1938)	2,940: —			
6. Anläggande av transformatorstation vid Källgatan samt div. nya elektriska ledningar inom staden (Stfm. 31/3 1938)	62,500: —	228,205: —		
15. Avloppsledningar.				
Anslag ur Tekniska verkens amorteringsfond				
1. Ledningar i delar av Stora gatan och Källgatan (Stfm. 27/5 1938)		11,250: —		
Transport		1,571,067: 11		1,730,009: 68

Bgt 4

	Utgifter	Inkomster
Transport	1,571,067: 11	1,730,009: 68

16. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.

Anslag ur lånemedel

1. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i norra delarna av Drottning-, Lustigkulla- och Djäknebergsgatorna (Stfm. 29/9 1938)	25,000: —	
2. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Jakobsbergsgatan (Stfm. 29/9 1938)	5,000: —	
3. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till och inom Övre Vega (Stfm. 27/10 1938)	65,800: —	
4. Anläggning av avlopps- och gasledningar i del av Stora gatan (Stfm. 24/11 1938)	12,200: —	
5. Ledningsserviser och andra mindre ledningsutsträckningar under år 1939 Fa	40,000: —	

Anslag ur Tekniska verkens amorteringsfond

6. Anläggning av diverse nya vatten-, avlopps- och gasledningar (Stfm. 28/10 1937)	18,300: —	
7. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Blåsbovägen (Stfm. 31/3 1938)	3,500: —	
8. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Bergmarksgatan (Stfm. 27/5 1938)	8,800: —	
9. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Åsgatan (Stfm. 27/5 1938)	3,500: —	
10. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Frejaområdet (Stfm. 27/5 1938)	5,300: —	
11. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i delar av Tråddragar- och Målargatorna m. m. (Stfm. 30/6 1938)	17,600: —	
12. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i del av Kungsgatan (Stfm. 25/8 1938)	13,800: —	
13. Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Snickaregatan (Stfm. 25/8 1938)	4,500: —	223,300: —
Transport		1,794,367: 11 1,730,009: 68

Bgt 5

	Utgifter		Inkomster	
Transport		1,794,367: 11		1,730,009: 68

21. Fastighetsförvaltning.

21 A. Allmän fastighetsförvaltning.

Anslag ur Reserverade köpeskillingsmedelsfonden

1.	Köp av tomtfastighet inom Bjärby egendom (Stfm. 20/12 1937)	1,485: —		
2.	Köp av norra delen av Björnön (Stfm. 20/12 1937). Köpesumma kr. 250,000: —, avgår: att amorteras av uttaxerade medel under 15 år ..... kr. 180,000: —	70,000: —		
3.	Köp av mark för utläggning av Fogdegatan (Stfm. 24/2 1938)	490: —		
4.	Köp av mark för utläggning av Källgatan vid kv. Mina (Stfm. 31/3 1938)	675: —		
5.	Köp av mark för framdragning av Borrargatan (Stfm. 25/8 1938)	185: —		
6.	Köp av fastigheten nr 1 i kv. Heimer (Stfm. 29/9 1938). Köpesumma ..... kr. 140,000: — avgår: övertagen inteckningsskuld ..... kr. 85,091: 48	54,908: 52		
7.	Diverse fastighetsutgifter 1/1—30/9 1938. Gatuarbeten, rivning av byggnader m. m. .... kr. 34,533: 69 Utgifter för lagfart, gravationsbevis o. d. ..... kr. 2,778: 75	37,312: 44	165,055: 96	
Inkomster av försålda fastigheter att tillföras egna fonder				
51.	Diverse fastighetsförsäljningar 1/1—30/9 1938 med avdrag för utgifter i samband med försäljningen kr. 570: 75		56,978: 13	
52.	Försålda fastigheter vid Strömsholms våg		25,902: 93	
53.	Försäljning av fastighet till landstinget (Stfm. 25/8 1938 nr 97)		92,500: —	
54.	Försäljning av två områden å Östra utmarken av donationsjordsnatur till K. Vattenfallsstyrelsen (Stfm. 31/3 och 30/6 1938, K. M:ts tillstånd d. 22/9 1938) ...		14,000: —	189,381: 06
	Transport		1,959,423: 07	1,919,390: 74

Bgt 6

	Utgifter		Inkomster
Transport		1,959,423: 07	1,919,390: 74
30. Underskott och överskott från tidigare år.			
Underskott att täckas av lånemedel			
1. Diverse ledningsanläggningar för Tekniska verken, tilläggsanslag (Stfm. 27/5 1938)	6,198: 72		
2. Utbyggnad av gasverket, tilläggsanslag (Stfm. 24/11 1938)	9,000: —		
Underskott att täckas av Tekniska verkens amorteringsfond			
3. Diverse ledningsanläggningar, tilläggsanslag kr. 10,058: 89 (Stfm. 27/5 1938). Underskottet täckt av fonden år 1937	—: —	15,198: 72	
Överskott att tillföras Reserverade köpeskillingsmedelsfonden			
51. Behållning å anslag till järnvägsövergång till nya hamnen			55,231: 05
Summa		1,974,621: 79	1,974,621: 79

Skattestat för Västerås stad år 1939

Sammandrag av specialstater.

	sid. Bgt	Utgifter: Löpande utgifter	Utgifter: Kapitalökningar	Utgifter: Summa utgifter	Härav likvider mellan stadens förvaltningar	Inkomster: Löpande inkomster	Inkomster: Kapitalminskningar	Inkomster: Summa inkomster	Härav likvider mellan stadens förvaltningar	Överskjutande: Utgifter	Överskjutande: Inkomster
1. Finansförvaltning	9										
1 A. Lån och investeringar	9	586,372: 80	821,676: 92	1,408,049: 72		391,360: 35	538,037: 51	929,397: 86	807,611: 28	478,651: 86	
1 B. Egna fonder	11		226,333: 63	226,333: 63						226,333: 63	
1 C. Skatter och liknande avgifter (allmän kommunalskatt se nedan)	12	65,000: —		65,000: —		247,086: 74		247,086: 74			182,086: 74
2. Fattigvård	12										
2 A. Ålderdomshem	12	266,528: 60		266,528: 60	95,821: 10	144,470: —		144,470: —	32,895: —	122,058: 60	
2 B. Yttre fattigvård	15	382,113: —		382,113: —	16,000: —	104,159: —		104,159: —	9,959: —	277,954: —	
3. Barnavård	17										
3 A. Barnhem	17	17,882: —		17,882: —	2,500: —	2,000: —		2,000: —		15,882: —	
3 B. Yttre barnavård	18	113,814: —		113,814: —	4,159: —	51,300: —		51,300: —		62,514: —	
4. Alkoholistvård	19										
4 A. Nykterhetsnämnd	19	3,900: —		3,900: —						3,900: —	
5. Undervisnings- och bildningsanstalter	19										
5 A. Folkskola	19	984,281: 57		984,281: 57	73,723: 45	537,757: —		537,757: —	37: —	446,524: 57	
5 B. Fortsättningsskola	23	15,250: —		15,250: —		7,800: —		7,800: —		7,450: —	
5 C. Högre folkskola	24	33,823: 50		33,823: 50		23,365: —		23,365: —		10,458: 50	
5 D. Yrkesskola	24	100,950: —		100,950: —		59,020: —		59,020: —		41,930: —	
5 E. Allmänt läroverk	26	6,380: —		6,380: —	450: —					6,380: —	
5 F. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	26	58,445: —		58,445: —	450: —					58,445: —	
6. Hälso- och sjukvård	27										
6 A. Allmän hälso- och sjukvård	27	67,750: —		67,750: —	9,199: 89	3,550: —		3,550: —		64,200: —	
6 B. Bostadsinspektion	28	3,995: —		3,995: —						3,995: —	
6 C. Köttbesiktningsbyrå	28	18,889: —		18,889: —	3,000: —	18,889: —		18,889: —	2,601: —		
6 D. Poliklinik	29	1,400: —		1,400: —						1,400: —	
7. Gator, vägar, planteringar o. d.	29										
7 A. Gatuhållning	29	440,000: —		440,000: —		68,300: —		68,300: —		371,700: —	
7 B. Väghållning	30	75,000: —		75,000: —		40,000: —		40,000: —		35,000: —	
7 C. Planteringar	30	118,960: 60	8,200: —	127,160: 60		11,750: —		11,750: —		115,410: 60	
7 D. Gatubelysning	32	86,300: —	37,730: —	124,030: —	81,300: —	840: —		840: —	840: —	123,190: —	
7 E. Gaturenhållning	32	39,368: —		39,368: —		2,800: —		2,800: —	2,800: —	36,568: —	
9. Hamnar	33	397,173: —	63,085: —	460,258: —	254,410: 64	397,173: —		397,173: —		63,085: —	
11. Renhållningsverk och svingård	35										
11 A. Renhållningsverk	35	142,951: 21		142,951: 21	1,550: —	68,636: 50		68,636: 50	13,636: 50	74,314: 71	
11 B. Svingård	37	37,000: —		37,000: —	12,500: —	37,000: —		37,000: —			
12. Vattenledningsverk	37	259,100: —	15,000: —	274,100: —	147,800: —	381,200: —		381,200: —	7,600: —		107,100: —
13. Gasverk	39	601,540: —	30,000: —	631,540: —	191,540: —	678,140: —		678,140: —	9,140: —		46,600: —
	Transport	4,924,167: 28	1,202,025, 55	6,126,192: 83	894,404: 08	3,276,596: 59	538,037: 51	3,814,634: 10	887,119: 78	2,647,345: 47	335,786: 74

	sid. Bgt	Utgifter			Härav likvider mellan stadens förvaltningar	Inkomster			Härav likvider mellan stadens förvaltningar	Överskjutande	
		Löpande utgifter	Kapitalökningar	Summa utgifter		Löpande inkomster	Kapitalminskningar	Summa inkomster		Utgifter	Inkomster
Transport		4,924,167: 28	1,202,025: 55	6,126,192: 83	894,404: 08	3,276,596: 59	538,037: 51	3,814,634: 10	887,119: 78	2,647,345: 47	335,786: 74
14. Elektricitetsverk	40	840,100: —	35,000: —	875,100: —	219,000: —	1,158,000: —		1,158,000: —	73,000: —		282,900: —
15. Avloppsledningar	42	215,000: —		215,000: —	139,400: —	116,000: —		116,000: —	8,000: —	99,000: —	
16. Tekniska verkens gemensamma förvaltning	43	623,876: 37	49,823: 63	673,700: —	415,626: 37	673,700: —		673,700: —	673,700: —		
18. Andra kommunens affärsföretag	44										
18 A. Kallbadhus	44	2,650: —		2,650: —		300: —		300: —		2,350: —	
18 B. Varmbadhus	45	69,315: —		69,315: —	7,315: —	69,315: —		69,315: —	6,365: —		
18 C. Bekvämlighetsinrättningar	46	2,630: —	23,000: —	25,630: —		1,800: —		1,800: —		23,830: —	
18 D. Båttrafik	47	22,425: —		22,425: —		17,150: —		17,150: —		5,275: —	
18 E. Automobiler	47	26,000: —		26,000: —	6,000: —	26,000: —		26,000: —			
18 F. Grustag	48	40,505: 83		40,505: 83	6,115: 83	40,505: 83		40,505: 83			
19. Brandväsen	48	155,129: 50	43,769: 08	198,898: 58	21,102: 75	52,346: 94		52,346: 94	17,070: 25	146,551: 64	
21. Fastighetsförvaltning	50										
21 A. Allmän fastighetsförvaltning	50	285,980: —	285,000: —	570,980: —		370,776: 69		370,776: 69	54,382: 50	200,203: 31	
21 B. Lantegendomar under eget bruk	54	160,901: —	8,000: —	168,901: —	19,873: 50	132,901: —		132,901: —	4,300: —	36,000: —	
21 C. Skogar	55	4,475: —		4,475: —		7,100: —		7,100: —			2,625: —
22. Magistrat och Rådhusrätt	56	96,479: —		96,479: —		38,000: —		38,000: —		58,479: —	
23. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	56	66,067: —		66,067: —	2,100: —	19,540: —		19,540: —		46,527: —	
24. Polisväsen och fångvård	57	332,761: —		332,761: —	300: —	43,838: 50		43,838: 50		288,922: 50	
27. Allmän pensionsförsäkring	59	95,875: —		95,875: —						95,875: —	
28. Övrig förvaltning	59										
28 A. Stadsfullmäktige, drätselkammare och stadsrevision	59	29,640: —		29,640: —		5,700: —		5,700: —	5,700: —	23,940: —	
28 B. Stadskansli	60	78,159: —		78,159: —						78,159: —	
28 C. Stadskamrerarekontor	60	44,889: 75		44,889: 75	2,400: —	2,000: —		2,000: —	2,000: —	42,889: 75	
28 D. Byggnadschefs- och arbetskontor	61	89,957: —		89,957: —	2,000: —					89,957: —	
28 E. Byggnadsnämnd	62	59,954: —		59,954: —		20,000: —		20,000: —		39,954: —	
29. Diverse utgifter och inkomster	62										
29 A. Anslag till allmännyttiga ändamål	62	60,730: —		60,730: —						60,730: —	
29 B. Skattetaxering	63	10,210: —		10,210: —		1,500: —		1,500: —		8,710: —	
29 C. Medel till oförutsedda utgifter	63	159,732: 46		159,732: 46						159,732: 46	
29 D. Ofördelade utgifter och inkomster	64	154,054: 86		154,054: 86		8,279: 89		8,279: 89	4,000: —	145,774: 97	
		8,651,664: 05	1,646,618: 26	10,298,282: 31	1,735,637: 53	6,081,350: 44	538,037: 51	6,619,387: 95	1,735,637: 53	4,300,206: 10	621,311: 74
1 *C. Allmän kommunalskatt*						3,385,065: 84		3,385,065: 84			3,385,065: 84
30. *Underskott och överskott från tidigare år*	65	45,686: 15		45,686: 15		339,514: 67		339,514: 67			293,828: 52
Kronor		8,697,350: 20	1,646,618: 26	10,343,968: 46	1,735,637: 53	9,805,930: 95	538,037: 51	10,343,968: 46	1,735,637: 53	4,300,206: 10	4,300,206: 10

Specialstater

1. Finansförvaltning.

1 A. Lån och investeringar.

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Löpande utgifter.				
Låneräntor				
511. Låneräntor enligt plan (bilaga 1)		585,897: 80		
512. Övriga låneräntor				
Sundinska Beklädnadsfonden, 5 % å kr. 5,000: —.....	250: —			
Tillfälliga lån	—: —	250: —	586,147: 80	
Diverse utgifter				
711. Låneprovisioner			225: —	
			586,372: 80	
Kapitalökningar.				
831. Låneamorteringar enligt plan (bilaga 1)		740,875: 19		
832. Amorteringar å förskotterade medel för anslag att gäldas under flera år.				
Muddring i Lillån m. m., (Stfm. 25/4 1935 kr. 26,300: — att amorteras under 10 år; verklig kostnad kr. 32,099:30, varav kr. 8,700: — gäldats av Avloppsledningar enl. Stfm. 19/12 1935) 4:e årets amortering.....	2,630: —			
Förbättringsarbeten i äldre hamnen (Stfm. 21/6 1934 och 25/2 1937, kr. 187,884: 11 att amorteras under 10 år) 2:a årets amortering	18,788: 41			
Ökad kranutrustning (Stfm. 30/8 1934, kr. 190,000: — att amorteras under 10 år, verklig kostnad kr. 195,427: 67) 6:e årets amortering	19,000: —			
Anskaffning av skärmar för malmupplagen, malmskopa och bilvåg (Stfm. 27/1, 30/6 och 25/8 1938 kr. 63,085: —) 1:a årets amortering Fa	13,528: 32			
Tillbyggnad av varmbadhuset (Stfm. 31/10 1935 kr. 25,000: — att amorteras under 5 år, verklig kostnad kr. 34,059: 72) 4:e årets amortering	5,000: —			
Transport	58,946: 73	740,875: 19	586,372: 80	

Bgt 10

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
	Transport	58,946: 73	740,875: 19	586,372: 80	
	Anskaffning av ny lastautomobil (Stfm. 29/4 1937 kr. 15,350: —, verklig kostnad kr. 15,150: —) 2:a årets amortering	6,000: —			
	Inköp av maskiner för grustaget (resterande del 31/12 1938 kr. 33,195: 21) 9:e årets amortering Fa	1,500: —			
	Inköp av maskin för grustaget (verklig kostnad kr. 23,545: 44 att amorteras på 10 år, resterande del 31/12 1938 kr. 10,825: 44) 6:e årets amortering	2,355: —	68,801: 73		
833.	1:a årets amortering å del av köpeskilling för Björnön (Stfm. 20/12 1937 kr. 180,000: — att amorteras på 15 år)		12,000: —	821,676: 92	
	Summa utgifter			1,408,049: 72	—: —

Löpande inkomster.

Räntor och utdelningar

971.	Andelar i stadens låneräntor				
	Stadens förvaltningars andelar enligt plan (bilaga 2)	336,989: 74			336,989: 74
	Kyrkorådets andel i 1934 års lån	912: —	337,901: 74		
972.	Räntor å utlämnade bostadslån		18,566: 10		
973.	Räntor å övriga utlämnade lån				
	Landstinget, 3 % ränta å resterande köpeskilling, kr. 89,963: —	2,698: 89			2,698: 89
	Kyrkorådet, 4 % å kr. 29,000: —	1,160: —	3,858: 89		
974.	Räntor å till stadens förvaltningar förskotterade medel				
	Förbättringsarbeten i äldre hamnen vid Arosbygdens magasin, 3 % å kr. 169,095: 70	5,072: 87			
	Ökad kranutrustning, 4 % å kr. 100,307: 62	4,012: 30			
	Restaurering av huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund enligt plan	197: 62			
	Anläggningskostnader vid Malma grustag, 4 % å kr. 44,020: 65	1,760: 83	11,043: 62		11,043: 62
975.	Räntor å rörliga medel		15,040: —		
976.	Utdelningar å aktier		4,950: —	391,360: 35	
	Transport			391,360: 35	350,732: 25

Bgt 11

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			391,360: 35	350,732: 25
Kapitalminskningar.				
981. Andelar i stadens låneamorteringar				
Stadens förvaltningars andelar enligt plan (bilaga 2)	388,077: 30			388,077: 30
Kyrkorådets andel i 1934 års lån ..	2,000: —	390,077: 30		
982. Andelar i amorteringar å förskotterade medel				
Hamnar	53,946: 73			
Varmbadhus	5,000: —			
Automobiler	6,000: —			
Grustag	3,855: —	68,801: 73		68,801: 73
983. Amorteringar å utlämnade bostadslån ..		14,073: 48		
984. Amorteringar å övriga utlämnade lån				
Kyrkorådet		2,000: —		
985. Förskotterade medel för anslag att gäldas under flera år				
Anskaffning av skärmar för malmupplagen, malmskopa och bilvåg (Stfm. 27/1 1938, 30/6 1938 och 25/8 1938)	63,085: —			
Anskaffning av en del inventarier för tekniska verken (Stfm. 24/11 1938 att amorteras på 3 år fr. o. m. år 1939) kr. 15,000: —. (Anslaget är upptaget i Tekniska verkens stater 1939 till $^1/_3$ och ingår i diverse anslag för underhåll av inventarier och för nyanläggningar.)	—: —	63,085: —	538,037: 51	
Summa inkomster			929,397: 86	807,611: 28

1 B. Egna fonder.

Kapitalökningar.				
840. Avsättningar till fonder				
Avsättning till Järnvägsmedelsfonden, utgörande 3 % ränta å fondkapitalet, kr. 612,787: 58		18,383: 63		
Avsättning till Västerås stads Pensionsfond, 3 % å kr. 265,000: — Fa ..		7,950: —		
Avsättning till allmän fond (Skatteutjämningsfond)		200,000: —		
Avsättning till Tekniska verkens amorteringsfond (se under "16, Tekniska verkens gemensamma förvaltning") .		—: —	226,333: 63	
Summa utgifter			226,333: 63	—: —

Bgt 12

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar

1 C. Skatter och liknande avgifter.

Löpande utgifter.

Diverse utgifter

711. Restitution av kommunalutskylder ...	40,000: —		
712. Restitution av nöjesskatt	23,000: —		
713. Kostnader för nöjesskattekontroll	2,000: —	65,000: —	
Summa utgifter		65,000: —	—: —

Löpande inkomster.

961. Hundskatt à kr. 25: — pr hund	14,000: —		
962. Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)	500: —		
963. Skogsaccis.....	500: —		
964. Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter å stadens grund för all framtid	86: 74		
965. Nöjesskatt	75,000: —		
966. Kommunal progressivskatt	157,000: —	247,086: 74	
969. Allmän kommunalskatt: 544,016 skattekronor och 6 skatteören à 6: 59	3,585,065: 84		
varifrån avgår beräknad avkortning	200,000: —	3,385,065: 84	
Summa inkomster		3,632,152: 58	—: —

2. Fattigvård.

2 A. Ålderdomshem.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111. Löner enligt lönestat (bilaga 3)		42,328: —		
112. Vikarier och extrahjälp.....		2,680: —		
113. Semesterpengar		1,780: —		
114. Diverse arvoden				
Arvode till predikant	500: —			
Arvode till organist	100: —	600: —		
121. Pensioner enligt pensionsstat (bilaga 4)		2,413: 50		
191. Olycksfallsförsäkring		130: —		
192. Personalens sjukvård		500: —		
193. Personalens bostadsförmåner enl. lönestat (bilaga 3)		3,395: —	53,826: 50	3,395: —
Transport			53,826: 50	3,395: —

Bgt 13

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			53,826: 50	3,395: —
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		300: —		
241. Telefon		622: —		
290. Övriga administrationskostnader				
Stämpelkostnader		80: —	1,002: —	
Driftskostnader				
311. Värdet av pensionärernas arbeten				
Tvättinrättning	3,500: —			
Trädgård	4,000: —			
Stall och hönsgård	500: —	8,000: —		8,000: —
321. Tvättmedel för tvättinrättning		2,000: —		
322. Utsäde och gödningsämnen för trädgård		600: —		
323. Förbrukning av egna produkter i stall och hönsgård		100: —		100: —
331. Kraftström för tvättinrättning		500: —		
332. Vattenavgifter för tvättinrättning		1,000: —		
341. Driftskostnader för bil		987: —		
351. Arrende för trädgårdsjord		200: —		200: —
391. Övriga kostnader för tvättinrättning		200: —		
392. Övriga kostnader för trädgård		500: —		
393. Övriga kostnader för stall och hönsgård		1,150: —	15,237: —	
Underhåll av byggnader				
411. Reparationer				
Värdet av pensionärernas arbeten	5,000: —			5,000: —
Övriga reparationskostnader	7,000: —	12,000: —		
419. Brandförsäkring		600: —	12,600: —	
Underhåll av maskiner och inventarier				
421. Maskiner i tvättinrättningen		480: —		
422. Linne och sängkläder		2,500: —		
423. Möbler		4,000: —		
424. Glas, porslin och köksattiralj		1,000: —		
425. Värdet av pensionärernas arbeten		500: —		500: —
429. Brandförsäkring		100: —	8,580: —	
Räntor och amorteringar				
531. Andel i stadens låneräntor enligt plan (bilaga 2)		29,914: 90		29,914: 90
532. Ränta å av finansförvaltningen förskotterade medel till restaurering av huvudbyggnad		197: 62		197: 62
540. Andel i stadens låneamorteringar enligt plan (bilaga 2)		32,913: 58	63,026: 10	32,913: 58
Transport			154,271: 60	80,221: 10

Bgt 14

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			154,271: 60	80,221: 10
Sjukvård och begravningskostnader				
631. Sjukvård		5,950: —		
632. Begravningskostnader		1,400: —	7,350: —	
Hushåll, tvätt och beklädnad				
641. Hushåll				
Varuinköp	50,000: —			
Produkter från hemmets trädgård och hönsgård	4,200: —			4,200: —
Värdet av pensionärernas arbeten	800: —	55,000: —		800: —
642. Tvätt och rengöring				
Tvätt	6,500: —			6,500: —
Rengöringsmedel	1,500: —	8,000: —		
643. Beklädnad				
Varuinköp	3,300: —			
Värdet av pensionärernas arbeten	2,500: —	5,800: —	68,800: —	2,500: —
Lokalkostnader				
651. Renhållning				
Torvmull och sophämtning	400: —			
Värdet av pensionärernas arbeten	1,600: —	2,000: —		1,600: —
652. Bränsle, lyse och vatten		22,900: —	24,900: —	
Diverse utgifter				
711. Diverse förbrukningsartiklar		700: —		
712. Flitpengar		3,500: —		
713. Del av folkpensioner till pensionärerna		4,500: —		
714. Böcker och tidningar		300: —		
720. Utskylder		207: —		
790. Oförutsedda utgifter		2,000: —	11,207: —	
Summa utgifter			266,528: 60	95,821: 10

Löpande inkomster.

Försäljning och utförda arbeten				
911. Produkter från trädgården				
Försäljning	400: —			
Förbrukning i hushållet	3,000: —	3,400: —		3,000: —
912. Produkter från hönsgården				
Försäljning	400: —			
Förbrukning i hushållet	1,300: —	1,700: —		1,300: —
913. Tvättinrättningen				
Tvätt för enskilda	15,000: —			
Tvätt för hemmet	6,500: —	21,500: —		6.500: —
Transport		26,600: —		10,800: —

Bgt 15

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		26,600: —		10,800: —
914. Pensionärernas arbeten				
Arbeten för enskilda	1,500: —			
Arbeten för hemmet	18,400: —	19,900: —	46,500: —	18,400: —
Hyror				
931. Hyra av polisväsendet för bårhus		300: —		300: —
932. Personalens bostadsförmåner		3,395: —	3,695: —	3,395: —
Bidrag och ersättningar				
941. Vårdavgifter, ersatta av främmande kommuner		12,000: —		
942. Vårdavgifter, ersatta av enskilda		22,000: —		
943. Vårdavgifter, ersatta av landstinget enligt 41 § i fattigvårdslagen		1,000: —		
944. Vårdavgifter, ersatta av landstinget för tuberkulosavdelningen		2,000: —		
945. Vårdavgifter, ersatta av staten för tuberkulosavdelningen		6.000: —		
946. Vårdavgifter, ersatta av staten för vissa personer		3,000: —		
947. Vårdavgifter, ersatta ur pensioner		48,000: —		
948. Statsbidrag till bibliotek		75: —	94,075: —	
Övriga inkomster				
990. Diverse inkomster			200: —	
Summa inkomster			144,470: —	32,895: —

2 B. Yttre fattigvård.

Löpande utgifter.

Personalkostnader				
111. Löner enligt lönestat (bilaga 3)		28,241: —		
112. Diverse arvoden				
Arvode till ordförande	500: —			
Andel i revisionsarvoden	1,500: —	2,000: —		1,500: —
121. Pensioner enligt pensionsstat (bilaga 4)		1,347: —		
191. Olycksfallsförsäkring		100: —	31,688: —	
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		1,400: —		
220. Annonsering och trycksaker		1,200: —		
230. Resor och transporter		200: —		
240. Post och telefon		920: —		
251. Hyror				
Fattigvårdsbyrån	3,700: —			
Magasin	500: —	4,200: —		4,200: —
Transport		7,920: —	31,688: —	5,700: —

Bgt 16

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		7,920: —	31,688: —	5,700: —
252. Städning, bränsle och lyse		1,700: —		
290. Övriga administrationskostnader				
Föreningsavgifter	260: —			
Stämpelavgifter	75: —	335: —	9,955: —	
Underhållskostnader				
421. Underhåll av inventarier		300: —		
422. Brandförsäkring av inventarier		170: —	470: —	
Understöd med karaktär av fattigvård				
611. Ordinarie understöd		90,000: —		
612. Tillfälliga understöd		48,000: —		
613. Understöd in natura				
Värdet av hyror i pensionärshemmet	5,800: —			5,800: —
Övriga	33,200: —	39,000: —		
614. Ersättning till främmande kommuner för utgiven fattigvård		45,000: —	222,000: —	
Understöd utan karaktär av fattigvård				
614. Bidrag till yrkesutbildning		2,000: —		
615. Kommunalt pensionstillskott		13,500: —	15,500: —	
Anstaltsvård				
621. Hospitalsvård		46,000: —		
622. Lasarettsvård		4,000: —		
623. Sanatorievård		4,000: —	54,000: —	
Sjukvård och begravningskostnader				
631. Sjukvård		25,000: —		
632. Medicin		5,000: —		
633. Begravningskostnader		1,000: —	31,000: —	
Pensionärshem				
651. Hyra		4,500: —		4,500: —
652. Bränsle, lyse och vatten		700: —		
653. Övriga kostnader		600: —	5,800: —	
Övriga sociala utgifter				
691. Diakoniverksamhet		10,000: —		
692. Hjäpbyrån		1,000: —	11,000: —	
Diverse utgifter				
790. Oförutsedda utgifter			700: —	
Summa utgifter			382,113: —	16,000: —

Bgt 17

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Löpande inkomster.				
Hyror				
931. Värdet av hyror i pensionärshemmet .			5,800: —	5,800: —
Bidrag och ersättningar				
941. Statsbidrag		10,000: —		
942. Landstingsbidrag				
Hospitalsvård	16,000: —			
Lasarettsvård	3,000: —			
Sanatorievård	1,500: —			
Andra sjukvårdskostnader	4,500: —			
Vårdkostnader till främmande kommuner	2,000: —	27,000: —		
943. Ersättning av enskilda		21,000: —		
944. Ersättning av pensioner och sjukkassor		35,000: —	93,000: —	
Övriga inkomster				
991. Barnavårdsnämndens andel i personal- och administrationskostnader		4,159: —		4,159: —
992. Diverse inkomster		1,200: —	5,359: —	
Summa inkomster			104,159: —	9,959: —

3. Barnavård.

3 A. Barnhem.

Löpande utgifter				
Personalkostnader				
111. Löner enligt lönestat (bilaga 3)		2,892: —		
112. Vikarieersättning och extra löner		250: —	3,142: —	
Administrationskostnader				
241. Telefon			110: —	
Underhållskostnader				
420. Underhåll av inventarier			2,200: —	
Sjukvård				
631. Tandvård och medicin			100: —	
Hushåll, tvätt och beklädnad				
641. Hushåll		5,000: —		
642. Tvätt		480: —		
643. Beklädnad		2,000: —	7,480: —	
Lokalkostnader				
651. Hyra		2,500: —		2,500: —
652. Bränsle, lyse och vatten		1,700: —	4,200: —	
Diverse utgifter				
711. Förbrukningsartiklar och diverse kostnader			650: —	
Summa utgifter			17,882: —	2,500: —

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Löpande inkomster.			
Avgifter			
951. Vårdavgifter av staten, främmande kommuner och enskilda		2,000: —	
Summa inkomster		2,000: —	—: —

3 B. Yttre barnavård.

Löpande utgifter.

Personalkostnader				
111. Löner enligt lönestat (bilaga 3)		14,976: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Läkarearvode	800: —			
Diverse arvoden och inspektionskostnader	5,000: —			
Andel i fattigvårdens löner	1,979: —	7,779: —		1,979: —
121. Pensioner enligt pensionsstat (bilaga 4)		984: —		
191. Olycksfallsförsäkring och sjukvårdskostnader		125: —	23,864: —	
Administrationskostnader				
220. Annonsering och trycksaker		800: —		
230. Resor och transporter		400: —		
241. Telefon		530: —		
250. Lokalkostnader				
Andel i fattigvårdens lokalkostnader		2,180: —		2,180: —
290. Övriga administrationskostnader				
Föreningsavgifter	165: —			
Stämpelavgifter	100: —			
Tidskrifter	25: —			
Diverse	250: —	540: —	4,450: —	
Utackorderingskostnader				
611. Utackordering i enskilda hem		20,000: —		
612. Skyddsuppfostran i enskilda hem		4,500: —		
613. Utackordering i skyddshem		4,000: —	28,500: —	
Övriga bidrag				
614. Förskottsbidrag		37,000: —		
615. Ersättning till främmande kommuner för omhändertagna barn		10,800: —	47,800: —	
Anstaltsvård				
621. Lasarettsvård		600: —		
622. Sanatorievård		1,600: —		
623. Vanföre- och sinnesslövård		4,800: —		
624. Vård å anstalter för svårfostrade barn		800: —	7,800: —	
Transport			112,414: —	4,159: —

Bgt 19

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			112,414: —	4,159: —
Sjukvård och begravningskostnader				
631. Sjukvård		500: —		
632. Medicin		200: —		
633. Begravningskostnader		100: —	800: —	
Barnavårdscentralen				
691. Resor och transporter		350: —		
692. Övriga kostnader				
Tvätt	100: —			
Trycksaker	100: —			
Sjukvårdsartiklar	50: —	250: —	600: —	
Summa utgifter			113,814: —	4,159: —

Löpande inkomster.

Bidrag och ersättningar			
941. Ersättning av staten för förskottsbidrag	27,000: —		
942. Statsbidrag enl. 67 § i barnavårdslagen	2,000: —		
943. Landstingsbidrag	4,500: —		
944. Ersättning av enskilda för uppfostringsbidrag	17,000: —	50,500: —	
Avgifter			
951. Barnavårdscentralens avgifter		800: —	
Summa inkomster		51,300: —	—: —

4. Alkoholistvård.

4 A. Nykterhetsnämnd.

Löpande utgifter.

110. Löner och arvoden		1,000: —	
620. Anstaltsvård		2,500: —	
700. Diverse utgifter		400: —	
Summa utgifter		3,900: —	—: —

5. Undervisnings- och bildningsanstalter.

5 A. Folkskola.

Löpande utgifter.

Personalkostnader			
111. Lärarelöner enl. lönestat (bilaga 3)			
Löner	548,635: —		
Dyrtidstillägg Fa	71,000: —	619,635: —	
Transport		619,635: —	

Bgt 20

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		619,635: —		
112. Andra löner enl. lönestat (bilaga 3) ...		26,053: —		
113. Övriga arvoden				
Undervisning i slöjd för gossar.....	5,400: —			
Undervisning för hörselsvaga barn..	672: —			
Extra undervisning i sång	300: —			
Privatläsning	600: —			
Vikariearvoden Fa	6,000: —			
Tillsyningslärare: 5 à 500: —, 1 à 400: —, 1 à 150: —, 1 à 100: —	3,150: —			
Skrivbiträde å expeditionen	850: —			
Bibliotekarie å lärjungebiblioteket ...	300: —			
Ordförande-arvode	200: —			
Vice värd för fastigheterna	1,400: —	18,872: —		
121. Pensioner enligt pensionsstat (bilaga 4)				
Pensioner	11,882: 12			
Dyrtidstillägg.....	375: —	12,257: 12		
191. Olycksfallsförsäkring		700: —		
192. Personalens sjukvård				
Läkarearvode för vaktmästare m. fl. på ord. stat		160: —		
193. Tilläggshyra för två vaktmästarebostäder		550: —	678,227: 12	
Administrationskostnader				
220. Annonsering och trycksaker.....		2,700: —		
241. Post		240: —		
242. Telefon		2,097: —	5,037: —	
Underhållskostnader				
410. Underhåll av byggnader		60,000: —		
420. Underhåll av inventarier		8,000: —		
491. Brandförsäkring		1,000: —	69,000: —	
Räntor och amorteringar				
530. Andel i stadens låneräntor enl. plan (bilaga 2)		27,252: 77		27,252: 77
540. Andel i stadens låneamorteringar enl. plan (bilaga 2)		39,720: 68	66,973: 45	39,720: 68
Sjukvård				
631. Diverse arvoden				
Skolläkare.....		1,400: —		
Arvode till läkare för behandling av defekter i syn-, hörsel- och talorgan, förslagsvis		2,000: —		
Sjukgymnastik.....		1,250: —	4,650: —	
Transport			823,887: 57	66,973: 45

Bgt 21

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			823,887: 57	66,973: 45
Tandvård				
636. Lokalkostnader för tandklinik				
Hyra	600:—			600: —
Eldning och renhållning	550: —	1,150: —		
637. Arvoden				
Tandläkare	9,000: —			
Tandläkareassistent	7,500: —			
Biträde	2,100: —	18,600: —		
638. Förbrukningsartiklar		2,500: —	22,250: —	
Lokalkostnader				
651. Lokalhyra				
Lokaler i Hwasserska gården		2,000: —		2,000: —
652. Städning		13,600: —		
653. Skurning och rengöring		8,000: —		
654. Renhållning				
Renhållning vid Hammarby skola	1,600: —			
Övrig renhållning	1,000: —	2,600: —		1,000: —
655. Sotning		500: —		
656. Uppvärmning		28,500: —		
657. Belysning		5,000: —		
658. Vatten		5,000: —	65,200: —	
Fri undervisningsmaterial till skolbarnen				
661. Material i läs- och skrivämnen		18,500: —		
662. Slöjdmaterial för gossar		3,500: —		
663. Slöjdmaterial för flickor		5,000: —		
664. Material i skolköken		3,000: —	30,000: —	
Övrig undervisningsmaterial				
666. Material till skolornas förråd		4,000: —		
667. Lärarepersonalens bibliotek		400: —		
668. Lärjungebiblioteket		1,150: —		
669. Skomakerislöjd		2,400: —	7,950: —	
Skoldrädgårdar				
671. Västgötegatan				
Omkostnader	500: —			
Arvode till trädgårdslärare	1,000: —			
Vård av planteringar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna	600: —	2,100: —		
672. Herrgärdsskolan				
Omkostnader	650: —			
Arvode till trädgårdslärare	1,000: —			
Vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och nya skolbyggnaden i kv. Folke	600: —			
Transport	2,250: —	2,100: —	949,287: 57	70,573: 45

Bgt 22

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	2,250: —	2,100: —	949,287: 57	70,573: 45
Engångskostnad för utvidgning av trädgården	800: —	3,050: —		
673. Korsängsskolan				
Omkostnader	650: —			
Arvode till trädgårdslärare	1,000: —			
Vård av skolgård och park	750: —	2,400: —		
674. Hammarbyskolan				
Omkostnader	300: —			
Arvode till trädgårdslärare	250: —	550: —		
675. Jakobsbergsskolan				
Omkostnader		150: —		
676. Lundby skola				
Omkostnader		150: —		
677. Rosenlunds skola				
Omkostnader		150: —	8,550: —	
Simundervisning				
681. Arvoden				
Simlärare	1,708: —			
Simlärarinna	1,386: —			
Baderskor	1,000: —	4,094: —		
682. Övriga kostnader				
Ersättning till varmbadhuset	3,150: —			3,150: —
Handdukar och tvål	900: —	4,050: —	8,144: —	
Bidrag till diverse ändamål				
691. Bidrag till lärarnas studieresor och fortbildningskurser		500: —		
692. Bidrag till lärjungarnas skolresor		1,000: —		
693. Bidrag till barnbespisning Fa		9,500: —		
694. Bidrag till bekostnad av lärjungarnas skolgång		5,000: —	16,000: —	
Diverse utgifter				
720. Utskylder		800: —		
790. Oförutsedda utgifter		1,500: —	2,300: —	
Summa utgifter			984,281: 57	73,723: 45

Löpande inkomster.

Försäljnings- och hyresinkomster				
911. Slöjdmaterial för flickor		1,700: —		
912. Skomakerislöjd		1,000: —		
913. Skolkök		300: —		
930. Hyror och arrenden				
Lärarebostäder	7,785: —			
Jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön	37: —	7,822: —	10,822: —	37: —
Transport			10,822: —	37: —

Bgt 23

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			10,822: —	37: —
Statsbidrag				
941. Bidrag till lärarelöner				
Löner	407,575: —			
Dyrtidstillägg	67,400: —	474,975: —		
942. Bidrag till andra löner				
Slöjdundervisning för gossar	7,200: —			
Slöjdundervisning för flickor	10,400: —			
Provisorisk avlöningsförbättring till slöjdlärare samt slöjd- och skolkökslärarinnor	3,000: —			
Undervisning i huslig ekonomi för 17 kurser à 255: —	4,335: —	24,935: —		
943. Bidrag till lärjungebibliotek		400: —		
944. Byggnadsbidrag för redan befintliga undervisningslokaler		5,400: —		
945. Hyresbidrag		600: —		
946. Underhålls- och materialbidrag		5,925: —		
947. Tjänstebostadsbidrag		12,000: —	524,235: —	
Övriga bidrag				
948. Anslag från Wahlbeckska fonden till barnbespisning			2,000: —	
Avgifter				
951. Terminsavgifter		400: —		
952. Avgifter för tennisspelning		300: —	700: —	
Summa inkomster			537,757: —	37: —

5 B. Fortsättningsskola.

Löpande utgifter.

110. Löner och arvoden				
Lärarearvoden		11,500: —		
Föreståndarearvode		600: —	12,100: —	
220. Annonsering och trycksaker			100: —	
650. Lokalkostnader				
Städning och renhållning			350: —	
Undervisningskostnader				
661. Fri undervisningsmaterial		2,000: —		
662. Material till förråden		600: —		
670. Övriga undervisningskostnader		100: —	2,700: —	
Summa utgifter			15,250: —	—: —

Bgt 24

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Löpande inkomster.			
941. Statsbidrag			
Lärarearvoden		7,800: —	
Summa inkomster		7,800: —	—: —

5 C. Högre folkskola.

Löpande utgifter.

Personalkostnader			
111. Lärarelöner enligt lönestat (bilaga 3)			
Löner.....	21,426: —		
Dyrtidstillägg Fa	3,800: —	25,226: —	
112. Övriga arvoden			
Rektor.....	960: —		
Timlärare och sjukvikarier	3,500: —		
Bibliotekarie	150: —	4,610: —	
121. Pensioner enligt pensionsstat (bilaga 4)		1,380: —	
122. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare.....		607: 50	31,823: 50
Övriga utgifter			
220. Annonsering och trycksaker.....		450: —	
631. Skolläkare.....		150: —	
661. Undervisningsmaterial		1,000: —	
662. Bibliotek		400: —	2,000:—
Summa utgifter			33,823: 50 —: —

Löpande inkomster.

Statsbidrag			
941. Bidrag till avlöningar		19,415: —	
942. Bidrag till dyrtidstillägg		3,800: —	
943. Bidrag till bibliotek		150: —	23,365: —
Summa inkomster			23,365: — —: —

5 D. Yrkesskola.

Löpande utgifter.

Personalkostnader			
111. Lärarearvoden			
Rektorsarvode	3,000: —		
Övriga lärarearvoden	60,000: —	63,000: —	
Transport		63,000: —	

Bgt 25

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		63,000: —		
112. Övriga arvoden				
Kontorsbiträde	2,778: —			
Diversepersonal	3,500: —	6,278: —		
121. Pensioner		2,834: 96		
191. Olycksfallsförsäkring		110: —	72,222: 96	
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		400: —		
220. Annonsering och trycksaker		1,500: —		
240. Post och telefon		250: —		
290. Övriga administrationskostnader		117: 04	2,267: 04	
Underhållskostnader				
411. Underhåll av byggnader och fast inredning		2,000: —		
412. Brandförsäkring		120: —	2,120: —	
Lokalkostnader				
651. Bränsle, lyse och vatten		4,600: —		
652. Övriga lokalkostnader		900: —	5,500: —	
Undervisningsmaterial				
661. Stadigvarande undervisningsmaterial		4,000: —		
662. Förbrukningsmaterial		3,000: —		
663. Bibliotek		640: —		
664. Produktionsmaterial		10,000: —	17,640: —	
Premier och stipendier				
671. Arbetspremier		1,000: —		
672. Övriga premier och stipendier		200: —	1,200: —	
Summa utgifter			100,950: —	—: —

Löpande inkomster.

Försäljning				
911. Försäljning av elevernas produkter			11,000: —	
Bidrag				
941. Statsbidrag				
Lärarearvoden	27,000: —			
Stadigvarande undervisningsmaterial	2,000: —			
Förbrukningsmaterial	1,500: —			
Bibliotek	320: —	30,820: —		
942. Landstingsbidrag		4,000: —		
943. Bidrag av föreningar och enskilda		1,000: —		
944. Bidrag av donationer och fonder för premier och stipendier		200: —	36,020: —	
Transport			47,020: —	

Bgt 26

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		47,020: —	
Avgifter			
951. Lärjungeavgifter		12,000: —	
Summa inkomster		59,020: —	—: —

5 E. Allmänt läroverk.

Löpande utgifter.

410. Underhåll av fastighet		3,000: —	
671. Skolbad		450: —	450: —
681. Arvode för simundervisning		430: —	
691. Hyresbidrag för rektor Fa		2,500: —	
Summa utgifter		6,380: —	450: —

5 F. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

Löpande utgifter.

Högre Flickskolan				
100. Personalkostnader				
Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering Fa	2,500: —			
Arvode för simundervisning	345: —			
Fyllnadspension till fröken Hildur Hwasser Fa.	850: —	3,695: —		
671. Skolbad		450: —		450: —
672. Anslag till nedsättning av terminsavgifter Fa		10,300: —	14,445: —	
Diverse bildningsanstalter				
691. Arbetareinstitutet				
Föreläsningsverksamhet	3,000: —			
Bibliotek	17,500: —	20,500: —		
692. Elektrotekniska fackskolan				
Hyresbidrag för rektor Fa.		2,000: —		
693. Arosgården		3,000: —		
694. Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet		3,000: —		
695. Föreningen Västerås Skollovskolonier		11,000: —		
696. Västerås Konstförening		2,500: —		
697. Kristliga föreningens för unge män studie- och sociala verksamhet		1,000: —		
698. Västerås Bildningsorganisationers samarbetskommitté för musikundervisning		1,000: —	44,000: —	
Summa utgifter			58,445: —	450: —

Bgt 27

		Detalj	Summa	Härav likvider förvaltningar förvaltningar

6. Hälso- och sjukvård.

6 A. Allmän hälso- och sjukvård.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111. Löner enligt lönestat (bilaga 3)		36,009: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Sundhetsinspektör	600: —			
Vikarier för tjänsteläkare	1,200: —			
Två stadssjuksköterskor, kost och bostad	1,340: —			
Två stadssjuksköterskor, kostpengar under semester	120: —			
Andel i köttbesiktningsbyråns lön till vaktmästare	2,601: —	5,861: —		2,601: —
121. Pensioner enligt pensionsstat (bilaga 4)		5,436: —		
122. Övriga pensionskostnader				
Tilläggspensioner för stadssjuksköterskor (bilaga 4)		282: —		
191. Olycksfallsförsäkring		100: —	47,688: —	

Administrationskostnader

220. Annonsering och trycksaker		400: —		
230. Resor och transporter				
Ersättningar för hållande av velocipeder samt bussresor		420: —		
241. Telefon		780: —		
250. Lokalkostnader				
Hyra för hälsovårdsnämndens byrå	300: —			300: —
Bränsle, lyse och städning	500: —	800: —	2,400: —	

Driftskostnader för ambulansautomobilen

391. Ersättning till brandkåren för skötsel och underhåll		3,000: —		3,000: —
392. Övriga driftskostnader		700: —	3,700: —	

Övriga utgifter

691. Skyddskoppsympning		150: —		
692. Desinfektion		300: —		
693. Analyser		1,500: —		
694. Bidrag till Västerås stads förening mot tuberkulos				
Lokalhyra för dispensärverksamheten		600: —		600: —
Transport		2,550: —	53,788: —	6,501: —

Bgt 28

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		2,550: —	53,788: —	6,501: —
695. Bidrag till Centrallasarettets barnbördsavdelning				
Fast årsavgift	3,600: —			
Bidrag till driftskostnader (Stfm. 25/8 1938 nr 97. Härav avräknas kr. 5,312: — enl. avtal med landstinget mot annuitet å köpeskilling varav 2,698: 89 utgör ränteinkomst i staten)	7,812: —	11,412: —	13,962: —	2,698: 89
Summa utgifter			67,750: —	9,199: 89

Löpande inkomster.

Bidrag			
941. Statsbidrag för sundhetsinspektör	600: —		
942. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	950: —	1,550: —	
Avgifter			
951. Ambulansutryckningar	1,000: —		
952. Protokollslösen	1,000: —	2,000: —	
Summa inkomster		3,550: —	—: —

6 B. Bostadsinspektion.

Löpande utgifter.

110. Löner och arvoden		
Bostadsinspektris Fa	3,540: —	
220. Annonsering och trycksaker	50: —	
230. Resor och transporter		
Ersättning för hållande av velociped samt bussresor	75: —	
241. Telefon	180: —	
251. Eldning och städning	150: —	
Summa utgifter	3,995: —	—: —

6 C. Köttbesiktningsbyrå.

Löpande utgifter.

Personalkostnader			
111. Löner enligt lönestat (bilaga 3)		4,101: —	
112. Övriga löner och arvoden			
1:e besiktningsveterinären	3,000: —		
2:e besiktningsveterinären	500: —		
Transport	3,500: —	4,101: —	

Bgt 29

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	3,500: —	4,101: —		
Mikroskopister	1,200: —			
Kassör	1,200: —			
Semestervikarie för vaktmästare	300: —	6,200: —		
121. Pensioner enligt pensionsstat (bilaga 4)		4,461: —		
122. Övriga pensionskostnader				
Avgift för vaktmästarens familjepensionering		117: —		
191. Olycksfallsförsäkring		30: —	14,909: —	
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		90: —		
241. Telefon		200: —		
251. Bränsle, lyse, kraftström och vatten		420: —		
252. Övriga lokalkostnader				
Lokalhyra	3,000: —			3,000: —
Städning och renhållning	150: —	3,150: —		
290. Övriga administrationskostnader		100: —	3,960: —	
Underhållskostnader				
421. Brandförsäkring av inventarier			20: —	
Summa utgifter			18,889: —	3,000: —

Löpande inkomster.

951. Besiktningsavgifter			16,288: —	
991. Allmänna hälsovårdens andel i vaktmästarens lön			2,601: —	2,601: —
Summa inkomster			18,889: —	2,601: —

6 D. Poliklinik.

Löpande utgifter.

650. Lokalkostnader				
Hyra		600: —		
Värme, lyse och städning		600: —	1,200: —	
690. Övriga utgifter			200: —	
Summa utgifter			1,400: —	—:—

7. Gator, vägar, planteringar o. d.

7 A. Gatuhållning.

Löpande utgifter.

Underhåll av gator				
431. Mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator			40,000: —	
Transport			40,000: —	

Bgt 30

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		40,000: —	
Nyanläggning av gator			
461. Breddning och förbättring av Hållgatan (Stfm. 30/6 1938)	11,800: —		
462. Asfaltering av Tegnér-, Munk- och Engelbrektsgatorna (Stfm. 28/8 1938)	70,000: —		
463. Anslag till övriga anläggningsarbeten .	318,200: —	400,000: —	
Summa utgifter		440,000: —	—: —

Löpande inkomster.

Bidrag			
941. Bidrag av automobilskattemedel	40,000: —		
942. Gatukostnadsbidrag Fa	20,000: —		
943. Bidrag av omnibustrafiken.....	4,000: —		
944. Bidrag av enskilda Aktiebolaget Yngwe Swenson till omläggning av del i Stora gatan.....	300: —	64,300: —	
Avgifter			
951. Torgplatsavgifter.....		4,000: —	
Summa inkomster		68,300: —	—: —

7 B. Väghållning.

Löpande utgifter.

Underhåll av vägar			
431. Allmänna vägar		75,000: —	
Summa utgifter		75,000: —	

Löpande inkomster.

Bidrag			
941. Bidrag av automobilskattemedel		40,000: —	
Summa inkomster		40,000: —	—: —

7 C. Planteringar.

Löpande utgifter.

Personalkostnader			
111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		11,151: —	
112. Övriga löner och arvoden			
Trädgårdskonsulent	1,050: —		
Trädgårdsarbetare i växthusen	7,500: —	8,550: —	
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4) .		5,094: 60	
191. Olycksfallsförsäkring		1,000: —	
192. Personalens sjukvård		1,000: —	26,795: 60
Transport			26,795: 60

Bgt 31

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		26,795: 60	
Administrationskostnader			
241. Telefon	500: —		
290. Övriga administrationskostnader Föreningsavgifter	65: —	565: —	
Underhåll av inventarier			
421. Anskaffning av redskap	500: —		
422. Underhåll av redskap	1,300: —		
423. Målning av soffor	500: —		
429. Brandförsäkring	250: —	2,550: —	
Underhåll av planteringar, gemensamma kostnader			
431. Gräsfrö och lökväxter	3,000: —		
432. Grus	3,000: —		
433. Bränsle	4,000: —		
434. Växthus och drivbänkar	2,000: —		
435. Plantskola	1,000: —		
436. Körslor	9,000: —		
437. Parkvakt	1,400: —		
438. Lekplatser	1,000: —		
439. Semesterersättning till timavlönade arbetare	2,500: —	26,900: —	
Underhåll av planteringar, direkta kostnader			
441. Vasaparken inkl. parken vid Aseas kontor	8,500: —		
442. Stadsparken	2,250: —		
443. Kyrkogårdarna samt planteringarna vid Domkyrkan	5,500: —		
444. Planteringar utmed Hamngatan, esplanader, H. allm. läroverket, Tekniska skolan, Utanbygatan, Skarpskyttebron, Åstigen, Hammarby torg samt div. mindre platser	14,000: —		
445. Rudbecksparken	1,000: —		
446. Djäkneberget	5,500: —		
447. Stallhagen, Mariaberget, Käringberget och Ragvaldsbacke	4,500: —		
448. Elba, Ö. och V. holmarna samt Kattskär	5,500: —		
449. Botaniska trädgården	1,000: —		
450. Slottsparken	1,000: —		
451. Tillsyn av fåglar i Svartån	1,000: —	49,750: —	
Nyanläggning av planteringar			
461. Gångväg vid Fågelsången	800: —		
462. Iordningställande av plantering vid Malmabergs- och Tråddragargatorna	600: —		
Transport	1,400: —	106,560: 60	

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	1,400: —	106,560: 60	
463. Utökning och förbättring av lekplatser (Stfm. 25/8 1938)	10,000: —	11,400: —	
Diverse utgifter			
790. Oförutsedda utgifter		1,000: —	
		118,960: 60	
Kapitalökningar.			
811. Fortsättning av anläggningarna vid Stadsträdgården	3,500: —		
812. Nybyggnad av ved- och jordskjul	4,700: —	8,200: —	
Summa utgifter		127,160: 60	—: —
Löpande inkomster.			
Försäljning			
911. Blommor och dekorationer	4,000: —		
912. Ved och diverse	1,500: —	5,500: —	
Ersättning för skötsel och vård			
941. Kyrkogårdarna och planteringarna vid Domkyrkan	5,500: —		
942. Slottsparken	250: —		
943. Planteringen framför Aseas kontorsbyggnad	500: —	6,250: —	
Summa inkomster		11,750: —	—: —

7 D. Gatubelysning.

Löpande utgifter.			
391. Gasbelysning		8,300: —	8,300: —
392. Elektrisk belysning		73,000: —	73,000: —
411. Oförutsedda belysningsanläggningar Ra		5,000: —	
		86,300: —	81,300: —
Kapitalökningar.			
821. Anskaffning av nya gatulyktor		37,730: —	
Summa utgifter		124,030: —	81,300: —
Löpande inkomster.			
991. Hamnars andel i elektrisk gatubelysning		840: —	840: —
Summa inkomster		840: —	840: —

Bgt 33

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
7 E. Gaturenhållning.			
Löpande utgifter.			
391. Sopning å allmänna platser		4,368: —	
392. Övriga renhållningskostnader		35,000: —	
Summa utgifter		39,368: —	—: —
Löpande inkomster.			
951. Avgifter för renhållning			
Folkskolan	1,000: —		
Hamnar	1,800: —	2,800: —	2,800: —
Summa inkomster		2,800: —	2,800: —
9. Hamnar.			
Löpande utgifter.			
Personalkostnader			
111. Löner enligt lönestat (bilaga 3)	24,525: —		
112. Övriga löner och arvoden			
Extra kontorsbiträde Fa ..... 2,500: —			
Arvoden för kranbesiktning ..... 2,000: —	4,500: —		
191. Olycksfallsförsäkring			
Äldre hamnen ..... 500: —			
Djuphamnen ..... 400: —	900: —		
192. Olycksfallsersättningar			
F. Svanström ..... 48: —			
C. E. T. Holm för invaliditet ..... 525: —	573: —	30,498: —	
Administrationskostnader			
210. Kontorskostnader	200: —		
220. Annonsering och trycksaker	300: —		
230. Resor och transporter	500: —		
241. Telefon	947: —		
250. Lokalkostnader			
Hyra för hamnkontor ..... 1,450: —			1,450: —
Värme och städning ..... 800: —	2,250: —		
291. Andel i stadens allmänna förvaltningskostnader	4,000: —		4,000: —
292. Provision å hamnavgiftsuppbörden ..	2,310: —		
293. Övriga administrationskostnader			
Ansvarsförsäkring ..... 600: —			
Föreningsavgifter ..... 225: —	825: —	11,332: —	
Driftskostnader			
311. Kranskötare, äldre hamnen	9.000: —		
312. Kranskötare, djuphamnen	20,000: —		
313. Besättningsmän, bogserbåten	3,400: —		
Transport	32,400: —	41,830: —	5,450: —

Bgt 34

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		32,400: —	41,830: —	5,450: —
351. Belysning				
Gatubelysning	840: —			840: —
Övrig belysning, inkl. fyrlampa	3,860: —	4,700: —		
352. Renhållning		1,800: —		1,800: —
391. Övriga driftskostnader, kranar i äldre hamnen		3,600: —		
392. Övriga driftskostnader, kranar i djuphamnen		9,000: —		
393. Övriga driftskostnader, bogserbåten		5,000: —		
394. Driftskostnader, motorbåten		500: —	57,000: —	
Underhåll av hamnanläggningar				
411. Byggnader, kajer, bryggor, fyrar och sjömärken		11,000: —		
412. Hamnskjul		200: —		
413. Järnvägsspår		3,000: —		
414. Grusning		500: —		
415. Anordnande av belysning å västra Svartåstranden (Stfm. 27/10 1938)		1,550: —		
416. Allmänt anslag för ombyggnad av kajer enligt Stfm. 28/12 1928		17,977: 36	34,227: 36	
Underhåll av maskiner och inventarier				
421. Hamnmaskiner, äldre hamnen		5,000: —		
422. Hamnmaskiner, djuphamnen		8,000: —		
423. Övriga inventarier		200: —	13,200: —	
Övriga underhållskostnader				
491. Brandförsäkring		120: —		
492. Sjöförsäkring		875: —	995: —	
Räntor och amorteringar				
531. Andel i stadens låneräntor enl. plan (bilaga 2)		92,274: 06		
532. Ränta å av finansförvaltningen förskotterade medel				
Förbättringsarbeten i äldre hamnen vid Arosbygdens magasin, 3 % å kr. 169,095: 70	5,072: 87			
Ökad kranutrustning, 4 % å kr. 100,307: 62	4,012: 30	9,085: 17		
541. Andel i stadens låneamorteringar enl. plan (bilaga 2)		91,014: 68		
542. Andel i finansförvaltningens amorteringar å förskotterade medel		53,946: 73	246,320: 64	246,320: 64
Diverse utgifter				
790. Oförutsedda utgifter			3,600: —	
Transport			397,173: —	254,410: 64

Bgt 35

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
	Transport		397,173: —	254,410: 64
	Kapitalökningar.			
821.	Anskaffning av skärmar för malmupplagen, malmskopa och bilvåg täckes av förskotterade medel enl. Stfm. 27/1 1938, 30/6 1938 och 25/8 1938. (Härav amorteras 1939 kr. 13,528: 32. Se under "Finansförvaltning".)		63,085: —	
	Summa utgifter		460,258: —	254,410: 64
	Löpande inkomster.			
	Hyror			
931.	Båtplatser.....	9,200: —		
932.	Upplagsplatser	18,000: —		
933.	Varuskjul	2,155: —		
934.	Markhyror för oljeupplag	19,668: —		
935.	Kranhyror, äldre hamnen.....	30,000; —		
936.	Kranhyror, djuphamnen	106,000: —		
937.	Övriga hyror			
	Markhyra för kran nr III ..... 150: —			
	Hamnarbetarnas lokal ..... 700: —	850: —	185,873: —	
	Hamnavgifter för varor			
951.	Ångfartyg i regelbunden trafik	33,000: —		
952.	Andra fartyg	105,000: —	138,000: —	
	Hamnavgifter för fartyg			
953.	Ångfartyg	51,000: —		
954.	Segelfartyg	3,000: —		
955.	Pråmar	5,000: —	59,000: —	
	Andra avgifter			
956.	Bogsering	14,000: —		
957.	Motorbåtstransporter	200: —	14,200: —	
	Övriga inkomster			
991.	Diverse inkomster		100: —	
	Summa inkomster		397,173: —	—: —

11. Renhållningsverk och svingård.

11 A. Renhållningsverk.

Löpande utgifter.

	Personalkostnader		
111.	Löner enl. lönestat (bilaga 3)	59,578: —	
	Transport	59,578: —	

Bgt 36

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		59,578: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Kontorsbiträden	3,100: —			
Semesterersättningar till arbetare	2,700: —			
Andel i revisionsarvoden	550: —	6,350: —		550: —
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4)		15,098: 21		
191. Olycksfallsförsäkring		900: —		
192. Personalens sjukvård		200: —	82,126: 21	
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		500: —		
241. Telefon		500: —		
250. Lokalkostnader				
Hyra för kontor	1,000: —			1,000: —
Värme, lyse och städning för kontor	500: —	1,500: —	2,500: —	
Driftskostnader				
311. Extra arbetare och gatusopning		33,500: —		
321. Torvmull		2,500: —		
331. Kraftström		800: —		
350. Lokalkostnader				
Hyra för stall och vagnslider	700: —			
Värme, lyse och städning i fabrik	500: —	1,200: —		
391. Bensin och smörjoljor för bilar		5,000: —		
392. Utfodring av hästar		2,200: —	45,200: —	
Underhållskostnader				
411. Fabriksbyggnad		800: —		
421. Hästar och fordon				
Hästskoning	450: —			
Veterinärkostnader	300: —			
Seldon, täcken och presenningar	450: —	1,200: —		
422. Automobiler		2,500: —		
423. Kärl		5,000: —		
424. Beklädnadspersedlar		1,200: —		
425. Övriga inventarier		1,500: —		
491. Brandförsäkring		150: —		
492. Hästförsäkring		75: —	12,425: —	
Diverse utgifter				
790. Oförutsedda utgifter			700: —	
Summa utgifter			142,951: 21	1,550: —

Löpande inkomster.

Försäljning				
911. Stallströ och sopor		2,000: —		
912. Torvmullspudrett		2,500: —		
913. Torvmull		300: —	4,800: —	
Transport			4,800: —	

Bgt 37

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			4,800: —	
Utförda arbeten				
921. Uppsamling och transport av svinmat			6,500: —	6,500: —
Avgifter				
951. Hämtningsavgifter			50,000: —	
Övriga inkomster				
991. Lantbrukets andel i löner och arvoden		7,136: 50		7,136: 50
992. Diverse inkomster		200: —	7,336: 50	
Summa inkomster			68,636: 50	13,636: 50

11 B. Svingård.

Löpande utgifter.

Driftskostnader				
310. Arbetareavlöningar		3,000: —		
321. Inköp av grisar		3,000: —		
322. Kraftfoder		14,000: —		
323. Uppsamling och transport av svinmat		6,500: —		6,500: —
341. Körningar		1,500: —		
351. Hyra				
Ladugården m. fl. byggnader	1,000: —			
Svingården	5,000: —	6,000: —		6,000: —
352. Bränsle och lyse		1,500: —	35,500: —	
Underhållskostnader				
420. Underhåll av inventarier			1,500: —	
Summa utgifter			37,000: —	12,500: —

Löpande inkomster.

911. Försäljning av fläsk			37,000: —	
Summa inkomster			37,000: —	—: —

12. Vattenledningsverk.

Löpande utgifter.

Personalkostnader				
101. Andel i gemensamma kostnader		23,850: —		23,850: —
102. Direkta kostnader				
Löner enl. lönestat (bilaga 3)	11,639: —			
Ersättningspersonal	661: —			
Maskinistens bostadsförmåner	700: —	13,000: —	36,850: —	700: —
Transport			36,850: —	24,550: —

Bgt 38

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		36,850: —	24,550: —
Administrationskostnader			
201. Andel i gemensamma kostnader		3,050: —	3,050: —
Driftskostnader			
311. Tillsyn av ledningsnät.....	4,600: —		
312. Tillsyn av installationer	2,000: —		
313. Ombyte av mätare	1,500: —		
331. Kraftström	24,000: —		
332. Smörjoljor och diverse	10,000: —		
333. Avgifter till Hamre och Hesslö	375: —		
351. Värme, lyse och renhållning	900: —		
391. Skjutsar	700: —		
392. Analyser	1,000: —	45,075: —	
Underhållskostnader			
411. Byggnader	1,500: —		
412. Ledningsnät och brandposter	36,000: —		
421. Maskiner och elektrisk utrustning	600: —		
422. Verktyg och inventarier	4,000: —		
423. Mätare.....	6,000: —		
491. Andel av gemensamma kostnader.....	1,300: —		1,300: —
492. Brandförsäkring	200: —	49,600: —	
Räntor och amorteringar			
530. Räntor enl. särskild plan	58,700: —		
540. Amortering enl. särskild plan	60,200: —	118,900: —	118,900: —
Diverse utgifter			
711. Kundförluster	325: —		
720. Utskylder	5,300: —	5,625: —	
		259,100: —	147,800: —
Kapitalökningar.			
821. Inköp av mätare		15,000: —	
Summa utgifter		274,100: —	147,800: —
Löpande inkomster.			
Utförda arbeten			
921. Installationer efter avdrag av direkta kostnader	4,100: —		
922. Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —	5,300: —	1,200: —
Hyror			
931. Maskinistens bostadsförmåner	700: —		700: —
932. Övriga hyror	500: —	1,200: —	
Avgifter			
951. Vattenavgifter		369,000: —	
Transport		375,500: —	1,900: —

Bgt 39

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		375,500: —	1,900: —
Övriga inkomster			
991. Avloppsledningarnas och gasverkets andel i förmanslöner		5,700: —	5,700: —
Summa inkomster		381,200: —	7,600: —

13. Gasverk.

Löpande utgifter.

Personalkostnader				
101. Andel i gemensamma kostnader		47,000: —		47,000: —
102. Direkta kostnader				
Löner enl. lönestat (bilaga 3)	37,305: —			
Kontorsbiträde	1,500: —			
Ersättningspersonal	3,795: —			
Andel i vattenledningsverkets avlöningar till rörnätsförmän	2,800: —			2,800: —
Gasmästarens bostadsförmåner	840: —	46,240: —	93,240: —	840: —
Administrationskostnader				
201. Andel i gemensamma kostnader		6,050: —		6,050: —
202. Gaspoletter		1,200: —		
203. Bränsle till kontor och gasmästarbostad		300: —		
204. Övriga direkta kostnader				
Föreningsavgifter		200: —	7,750: —	
Driftskostnader				
311. Tillsyn av ledningsnät.....		1,600: —		
312. Tillsyn av installationer		2,200: —		
313. Ombyte av mätare		2,000: —		
314. Apparatdrift och ombyte av reningsmassa		3,000: —		
315. Tillsyn av gatubelysningen		1,200: —		
321. Gaskol		268,000: —		
322. Gas från reningsverket		8,000: —		8,000: —
323. Reningsmassa		1,900: —		
324. Vatten		6,000: —		
331. Kraftström		5,000: —		
332. Smörjoljor och diverse		1,000: —		
351. Värme, lyse, städning och renhållning		2,700: —		
352. Hyra för gasverkstomt		2,800: —		2,800: —
391. Skjutsar		800: —		
392. Analyser		1,000: —	307,200: —	
Underhållskostnader				
411. Byggnader och transportanläggningar .		9,000: —		
412. Ledningsnät		11,000: —		
Transport		20,000: —	408,190 :—	67,490: —

Bgt 40

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	20,000: —	408,190: —	67,490: —
413. Gatubelysning	1,200: —		
421. Ugnar och apparater, ordinarie underhåll	13,000: —		
422. Mätare	7,200: —		
423. Verktyg och övriga inventarier	4,500: —		
424. Ommurning av ugnar	10,500: —		
491. Andel i gemensamma kostnader	2,550: —		2,550: —
492. Brandförsäkring	900: —	59,850: —	
Räntor och amorteringar			
530. Räntor enl. särskild plan	45,800: —		
540. Amorteringar enl. särskild plan	75,700: —	121,500: —	121,500: —
Diverse utgifter			
711. Kundförluster	1,000: —		
712. Utställningskostnader	1,500: —		
720. Utskylder	9,500: —	12,000: —	
		601,540: —	191,540: —
Kapitalökningar.			
821. Inköp av mätare		30,000: —	
Summa utgifter		631,540: —	191,540: —
Löpande inkomster.			
Försäljning			
911. Koks och tjära		211,800: —	
Utförda arbeten			
921. Installationer efter avdrag av direkta kostnader		4,200: —	
Hyror			
931. Gasmästarens bostadsförmåner		840: —	840: —
Avgifter			
951. Enskild gasförbrukning	453,000: —		
952. Allmänna belysningen	8,300: —	461,300: —	8,300: —
Summa inkomster		678,140: —	9,140: —

14. Elektricitetsverk.

Löpande utgifter.

Personalkostnader			
101. Andel i gemensamma kostnader	94,050: —		94,050: —
Transport	94,050: —		94,050: —

Bgt 41

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		94,050: —		94,050: —
102. Direkta kostnader				
Löner enl. lönestat (bilaga 3)	25,772: —			
Ersättningspersonal	2,728: —	28,500: —	122,550: —	
Administrationskostnader				
201. Andel i gemensamma kostnader		12,050: —		12,050: —
202. Direkta kostnader				
Föreningsavgifter		500: —	12,550: —	
Driftskostnader				
311. Tillsyn av ledningsnät och transformatorer		1,500: —		
312. Tillsyn av installationer		4,100: —		
313. Ombyte av mätare		5,000: —		
314. Tillsyn av maskiner i turbinhuset och reglering av dammluckor		1,400: —		
315. Tillsyn av gatubelysningen		22,000: —		
321. Oljor, vatten och svavelsyra		500: —		
331. Energiavgift till statens kraftverk		349,400: —		
332. Hyra för elektrisk utrustning		1,800: —		
333. Arrende för vattenfall		3,000: —		3,000: —
351. Värme, lyse och renhållning		2,600: —		
391. Skjutsar och diverse		3,000: —	394,300: —	
Underhållskostnader				
411. Byggnader inklusive transformatorhus		4,000: —		
412. Jord- och luftledningsnäten		70,000: —		
413. Gatubelysning		7,000: —		
114. Omläggning till växelström		60,000: —		
415. Turbinstationen		1,000: —		
421. Maskiner, transformatorer och instrumentering.....		4,000: —		
422. Mätare.....		15,000: —		
423. Vertyg och övriga inventarier.....		7,500: —		
491. Andel i gemensamma kostnader		5,100: —		5,100: —
492. Brandförsäkring		500: —	174,100: —	
Räntor och amorteringar				
530. Räntor enl. särskild plan		41,200: —		41,200: —
541. Amorteringar enl. särskild plan		63,600: —		63,600: —
542. Amortering av motorfordon		1,500: —	106,300: —	
Diverse utgifter				
711. Kundförluster		1,500: —		
712. Utställningskostnader.....		3,000: —		
720. Utskylder		25,800: —	30,300: —	
Transport			840,100: —	219,000: —

Bgt 42

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		840,100: —	219,000: —
Kapitalökningar.			
821. Inköp av mätare		35,000: —	
Summa utgifter		875,100: —	219,000: —
Löpande inkomster.			
Utförda arbeten			
921. Installationer efter avdrag av direkta kostnader		4,100: —	
Avgifter			
951. Enskild strömförbrukning	1,080,900: —		
952. Allmänna belysningen	73,000: —	1,153,900: —	73,000: —
Summa inkomster		1,158,000: —	73,000: —

15. Avloppsledningar.

Löpande utgifter.			
Personalkostnader			
101. Andel i gemensamma kostnader	14,300: —		14,300: —
102. Andel i vattenledningsverkets avlöningar till rörnätsförmän	2,900: —	17,200: —	2,900: —
Administrationskostnader			
201. Andel i gemensamma kostnader		1,800: —	1,800: —
Driftskostnader			
311. Driftspersonal i reningsverket	13,900: —		
312. Tillsyn av driften i pumpstationen ...	2,500: —		
313. Tillsyn av ledningar och brunnar	7,700: —		
331. Kraftström	16,500: —		
332. Muddring	6,500: —		
333. Bortfraktning av avfall.....	7,000: —		
351. Hyra för reningsverkstomt.....	3,000: —	57,100: —	3,000: —
Underhållskostnader			
411. Byggnader	400: —		
412. Ledningsnät och brunnar	18,000: —		
421. Maskiner	700: —		
422. Verktyg.....	2,400: —		
491. Andel av gemensamma kostnader	800: —	22,300: —	800: —
Räntor och amorteringar			
530. Räntor enl. särskild plan	61,300: —		
540. Amorteringar enl. särskild plan	55,300: —	116,600: —	116,600: —
Summa utgifter		215,000: —	139,400: —

Bgt 43

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Löpande inkomster.				
Avgifter				
951. W.C.-avgifter		108,000: —		
952. Avgift från gasverket för levererad gas		8,000: —	116,000: —	8,000: —
Summa inkomster			116,000: —	8,000: —

16. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.

Löpande utgifter.

Personalkostnader				
111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		92,088: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Ordförandearvode	500: —			
Andel i revisionsarvoden	3,650: —			3,650: —
Ritbiträde	3,000: —			
Extra kontorshjälp	14,720: —			
Avlöningar vid sjukdom och olycksfall	8,000: —			
Springpojkar	2,880: —	32,750: —		
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4)		41,862: —		
191. Olycksfallsförsäkring		8,000: —		
192. Läkare- och sjukvård		3,300: —		
193. Medicin		1,100: —		
194. Övriga personalkostnader				
Dagtraktamente för styrelser och kommittéer		100: —	179,200: —	
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		3,000: —		
220. Annonsering och trycksaker		7,500: —		
230. Resor och transporter		1,950: —		
241. Telefon		4,200: —		
242. Post		700: —		
251. Renhållning och städning		3,800: —		
252. Uppvärmning		1,200: —		
253. Belysning		600: —	22,950: —	
Underhållskostnader				
410. Underhåll av byggnader		4.500: —		
420. Underhåll av inventarier		4,800: —		
491. Brandförsäkring		450: —	9,750: —	
Räntor och amorteringar				
530. Andel av stadens låneräntor enl. plan (bilaga 2)		187,548: 01		
540. Andel av stadens låneamorteringar enl. plan (bilaga 2)		224,428: 36	411,976: 37	411,976: 37
Transport			623,876: 37	415,626: 37

Bgt 44

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
	Transport		623,876: 37	415,626: 37
	Kapitalökningar.			
841.	Beräknad avsättning till Tekniska verkens amorteringsfond, utgörande skillnad mellan verkens och finansförvaltningens låneannuiteter		49,823: 63	
	Summa utgifter		673,700: —	415,626: 37
	Löpande inkomster.			
	Fördelning av gemensamma utgifter			
991.	Andelar i personalkostnader			
	Avloppsledningar	14,300: —		
	Vattenledningsverk	23,850: —		
	Gasverk	47,000: —		
	Elektricitetsverk	94,050: —	179,200: —	
992.	Andelar i administrationskostnader			
	Avloppsledningar	1,800: —		
	Vattenledningsverk	3,050: —		
	Gasverk	6,050: —		
	Elektricitetsverk	12,050: —	22,950: —	
993.	Andelar i underhållskostnader			
	Avloppsledningar	800: —		
	Vattenledningsverk	1,300: —		
	Gasverk	2,550: —		
	Elektricitetsverk	5,100: —	9,750: —	
994.	Andelar i räntor och amorteringar (jämte avsättning till amorteringsfond)			
	Avloppsledningar	116,600: —		
	Vattenledningsverk	118,900: —		
	Gasverk	121,500: —		
	Elektricitetsverk	104,800: —	461,800: —	673,700: — 673,700: —
	Summa inkomster		673,700: —	673,700: —

18. Andra kommunens affärsföretag.

18 A. Kallbadhus.

Löpande utgifter.

110.	Löner och arvoden			
	Biljettförsäljerska och bitr. simlärarinna	500: —		
	Bitr. simlärare	300: —		
	Kontrollant	200: —	1,000: —	
	Transport		1,000: —	

Bgt 45

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		1,000: —	
220. Annonsering och trycksaker		50: —	
411. Underhåll av badhusbyggnaden Isväckning och diverse arbeten		1,500: —	
491. Brandförsäkring		60: —	
790. Oförutsedda utgifter		40: —	
Summa utgifter		2,650: —	—: —

Löpande inkomster.

951. Badavgifter		300: —	
Summa inkomster		300: —	—: —

18 B. Varmbadhus.

Löpande utgifter.

Personalkostnader				
111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		23,239: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Vikarier och extra hjälp	1,500: —			
Kontrollant	900: —	2,400: —		
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4)		3,528: —		
191. Olycksfallsförsäkring		160: —		
192. Sjukvård		200: —		
193. Bostadsförmåner		2,315: —	31,842: —	2,315: —
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		100: —		
220. Annonsering och trycksaker		500: —		
241. Telefon		240: —		
291. Provisioner		4,500: —	5,340: —	
Driftskostnader				
321. Förbrukningsmaterial		4,500: —		
331. Kraftström		1,000: —		
332. Bränsle		12,000: —		
333. Tvätt, extra hjälp		400: —		
351. Lyse, städning och renhållning		750: —	18,650: —	
Underhållskostnader				
411. Badhusbyggnaden		4,000: —		
412. Pannor och ledningar		2,500: —		
421. Inventarier		800: —		
422. Linne		200: —		
491. Brandförsäkring		160: —	7,660: —	
Transport			63,492: —	2,315: —

Bgt 46

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			63,492: —	2,315: —
Räntor och amorteringar				
530. Andel i stadens låneräntor	4,810: 25			
541. Andel i stadens låneamorteringar	8,355: 54			
542. Andel i finansförvaltningens amorteringar å förskotterade medel	5,000: —		5,000: —	5,000: —
	18,165: 79			
Diverse utgifter				
720. Utskylder		500: —		
790. Oförutsedda utgifter		323: —	823: —	
Summa utgifter			69,315: —	7,315: —

Löpande inkomster.

931. Personalens bostadsförmåner	2,315: —	2,315: —	
951. Badavgifter	62,950: —		
952. Simundervisningsbad	4,050: —	4,050: —	
Summa inkomster	69,315: —	6,365: —	

18 C. Bekvämlighetsinrättningar.

Löpande utgifter.

110. Löner och arvoden	2,000: —		
350. Lokalkostnader			
Bränsle, lyse och diverse	400: —		
391. Vattenavgift	50: —		
411. Underhåll av kabinettet	150: —		
491. Brandförsäkring	30: —		
	2,630: —		

Kapitalökningar.

811. Anordnande av bekvämlighetsinrättningar (Stfm. 27/10 1938)		28,000: —	
varifrån avgår reserverade medel från år 1937		·/. 5,000: —	23,000: —
Summa utgifter			25,630: — — : —

Löpande inkomster.

950. Avgifter	1,800: —		
Summa inkomster	1,800: —		— : —

Bgt 47

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
18 D. Båttrafik.				
Löpande utgifter.				
Personalkostnader				
111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		8,700: —		
112. Övriga löner				
Övrigt befäl Fa	3,625: —			
Besättningsmän	2,600: —			
Polettförsäljare	650: —			
Extra betjäning sön- och helgdagar	600: —	7,475: —	16,175: —	
Driftskostnader				
331. Bränsle		3,000: —		
332. Smörjoljor, fotogen och diverse		500: —	3,500: —	
Underhållskostnader				
421. Underhåll av fartyg		1,500: —		
422. Underhåll av inventarier		300: —		
491. Försäkring		750: —	2,550: —	
Diverse utgifter				
710. Diverse kostnader			200: —	
Summa utgifter			22,425: —	—: —
Löpande inkomster.				
Avgifter				
951. Persontrafik		17,000: —		
952. Godstrafik		150: —	17,150: —	
Summa inkomster			17,150: —	—: —
18 E. Automobiler.				
Löpande utgifter.				
110. Löner och arvoden				
2 bilförare Fa			7,500: —	
331. Bensin och smörjoljor			6,500: —	
421. Underhåll av automobiler			4,000: —	
491. Bilskatt och försäkring			2,000: —	
541. Andel i finansförvaltningens amorteringar å förskotterade medel			6,000: —	6,000: —
Summa utgifter			26,000: —	6,000: —
Löpande inkomster.				
921. Körningar			26,000: —	
Summa inkomster			26,000: —	—: —

Bgt 48

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar

18 F. Grustag.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111. Löner enl. lönestat (bilaga 3) ..... 3,390: —

Driftskostnader

310. Arbetareavlöningar ..... 20,000: —
331. Elektrisk ström ..... 4,000: —
332. Avgäld för grustäkt ..... 500: — 24,500: — 500: —

Underhållskostnader

421. Underhåll av maskiner ..... 6,000: —
431. Underhåll av väg till grustaget ..... 1,000: — 7,000: —

Räntor och amorteringar

531. Ränta å av finansförvaltningen förskotterade medel
Anläggningskostnader, 4 % å kr. 44,020: 65 ..... 1,760: 83
541. Andel i finansförvaltningens amorteringar å förskotterade medel ..... 3,855: — 5,615: 83 5,615: 83

Summa utgifter 40,505: 83 6,115: 83

Löpande inkomster.

911. Försäljning av grus ..... 40,505: 83 —: —

Summa inkomster 40,505: 83 —: —

19. Brandväsen.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)
Kontant lön..... 88,745: 75
Bostadsförmåner ..... 12,270: 25 101,016: — 12,270: 25
112. Övriga löner och arvoden
Verkstadsförman ..... 250: —
Sjukvikarier ..... 500: —
Semestervikarier ..... 2,000: —
Skorstensfejaremästare (varav för eldstadsbesiktningar kr. 400: —) ... 450: —
Borgarbrandkårens personal
Chef ..... 300: —
Förmän ..... 600: —

Transport 900: — 3,200: — 101,016: — 12,270: 25

Bgt 49

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	900: —	3,200: —	101,016: —	12,270: 25
Maskinister	300: —			
Eldare	100: —			
Manskap	2,475: —	3,775: —	6,975: —	
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4)			13,836: —	
191. Olycksfallsförsäkring			840: —	
192. Sjukvård			400: —	
193. Beklädnad			4,980: —	
194. Teknisk utbildning			300: —	128,347: —
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader			150: —	
220. Annonsering och trycksaker			250: —	
241. Telefon			700: —	1,100: —
Material för verkstäderna				
321. Smidesverkstaden			1,800: —	
322. Snickareverkstaden			900: —	
323. Skräddareverkstaden			100: —	
324. Skomakareverkstaden			600: —	
325. Arbeten för brandverket			500: —	3,900: —
Övriga driftskostnader				
326. Bensin och smörjoljor			800: —	
327. Skumsläckningsmaterial			300: —	
328. Rökskyddsmaterial			250: —	
331. Kraftström			1,500: —	
332. Kol till borgarbrandkårens ångspruta			50: —	
351. Hyra av bostäder för personalen			5,832: 50	5,832: 50
352. Värme			2,000: —	
353. Lyse			500: —	
354. Tvätt och städning			300: —	
391. Verkstadsarbeten			1,800: —	1,800: —
392. Brandsynekostnader			100: —	
393. Borgarbrandkårens övningar och eldsvådor			1,200: —	14,632: 50
Underhållskostnader				
411. Brandtelegraf och ringledningar			500: —	
412. Brandposter (ersättning till vattenledningsverket)			1,200: —	1,200: —
421. Brandredskap			1,400: —	
422. Borgarbrandkårens ångspruta			50: —	
423. Landstingets ambulansautomobil			3,000: —	
424. Övriga inventarier			500: —	
491. Brandförsäkring			300: —	6,950: —
Diverse utgifter				
790. Oförutsedda utgifter				200: —
Transport			155,129: 50	21,102 75

Bgt 50

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport			155,139: 50	21,102: 75
Kapitalökningar.				
821. Anskaffning av diverse inventarier				
300 m. högtrycksslang med kopplingar	975: —			
1 brandposthuvud, 2 strålrör, 1 grenrör	244: —			
1 slangkärra	250: —			
1 syrgasapparat	470: —	1,939: —		
822. Anskaffning av en Magirusstegbil (Stfm. 28/4 1938 kr. 42,000: —)		41,830: 08	43,769: 08	
Summa utgifter			198,898: 58	21,102: 75
Löpande inkomster.				
Verkstadsarbeten				
921. Smidesverkstaden		4,000: —		
922. Snickareverkstaden		2,200: —		
923. Skräddareverkstaden		100: —		
924. Skomakareverkstaden		500: —		
925. Diverse arbeten				
Brandverket	1,800: —			1,800: —
Övriga	500: —	2,300: —	9,100: —	
Övriga arbeten				
926. Skötsel av ambulansautomobilen				
Landstinget	3,000: —			
Hälsovårdsnämnden	3,000: —	6,000: —		3,000: —
927. Eldning åt polisen		100: —		
928. Skötsel av brandalarmanläggningar		210: —	6,310: —	
Hyror				
931. Personalens bostadsförmåner			12,270: 25	12,270: 25
Bidrag				
941. Städernas Allmänna Brandstodsbolag för nyanskaffningar (reserverat från tidigare år)			24,666: 69	
Summa inkomster			52,346: 94	17,070: 25

21. Fastighetsförvaltning.

21 A. Allmän fastighetsförvaltning.

Löpande utgifter.

a) *Diverse fastigheter*		
111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)	6,180: —	
351. Renhållning	8,000: —	
352. Sotning	1,700: —	
Transport	15,880: —	

Bgt 51

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	15,880: —		
353. Vatten och diverse	5,500: —		
354. Arrenden och avgälder	1,881: —		
411. Underhåll av byggnader	36,000: —		
412. Underhåll av kreaturstorg och tivoliplats	1,000: —		
413. Underhåll av avstjälpningsplatser	10,000: —		
491. Brandförsäkring	2,500: —		
720. Utskylder	16,000: —	88,761: —	
b) *Rådhus*			
411. Underhåll av byggnaden	1,500: —		
420. Underhåll av inventarier	500: —		
491. Brandförsäkring	175: —	2,175: —	
c) *Polis- och brandstation*			
351. Renhållning	600: —		
352. Sotning	100: —		
353. Vatten	500: —		
411. Underhåll av byggnaden	2,000: —		
491. Brandförsäkring	200: —	3,400: —	
d) *Stadshotell*			
121. Pension enl. pensionsstat (bilaga 4)	2,109: —		
351. Renhållning	1,200: —		
352. Sotning	350: —		
353. Vatten	1,500: —		
354. Värme (inklusive lön och bostad för eldare)	17,000: —		
411. Underhåll av byggnaden	2,500: —		
412. Restaureringsarbeten	50,000: —		
420. Underhåll av inventarier	2,500: —		
491. Brandförsäkring	500: —		
720. Utskylder	4,500: —	82,159: —	
e) *Sundinska huset*			
351. Renhållning	400: —		
352. Sotning	50: —		
353. Vatten	200: —		
355. Hyra till Sundinska fonden	8,000: —		
411. Underhåll av byggnaden	3,000: —		
491. Brandförsäkring	75: —		
720. Utskylder	300: —	12,025: —	
f) *Tullhus*			
352. Sotning	50: —		
353. Vatten	50: —		
411. Underhåll av byggnaden	200: —		
420. Underhåll av inventarier	100: —		
491. Brandförsäkring	75: —	475: —	
Transport		188,995: —	

Bgt 52

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		188,995: —	
g) *Paviljong i Stadsparken*			
351. Renhållning	100: —		
352. Sotning	100: —		
411. Underhåll av byggnaden	2,000: —		
491. Brand- och glasförsäkring	300: —		
720. Utskylder	1,100: —	3,600: —	
h) *Hamnfastigheter*			
352. Sotning	40: —		
353. Vatten	35: —		
411. Underhåll av byggnader	2,400: —		
412. Underhåll av järnvägsspår	2,000: —		
431. Underhåll av magasinsgator	1,000: —		
491. Brandförsäkring	170: —		
720. Utskylder	1,680: —	7,325: —	
i) *Omnibustrafikstation*			
350. Lokalkostnader	200: —		
411. Underhåll av byggnaden	200: —		
491. Brandförsäkring	50: —	450: —	
j) *Carlsberg, Stensborg, Bjärby och Emaus*			
411. Underhåll av byggnader (ordinarie anslag)	2,060: —		
412. Förbättringsarbeten å byggnader vid Bjärby (Stfm. 24/11 1938)	6,300: —		
720. Utskylder	1,300: —	9,660: —	
k) *Björnön*			
111. Arvode till ordningsman	2,500: —		
411. Underhåll av byggnader	500: —		
491. Brandförsäkring	250: —		
720. Utskylder	600: —	3,850: —	
l) *Hästholmarna*			
111. Arvode till ordningsman Fa	1,100: —		
350. Lokalkostnader	100: —		
411. Underhåll av byggnader	5,000: —		
412. Anordnande av badplatser vid Östra holmen (Stfm. 20/12 1937)	65,000: —		
491. Brandförsäkring	300: —		
720. Utskylder	600: —	72,100: —	
		285,980: —	—: —
Kapitalökningar.			
811. Restaurering och nybyggnad av polis- och brandstationsbyggnaden	100,000: —		
Transport	100,000: —	285,980: —	

Bgt 53

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	100,000: —	285,980: —	
812. Uppförande av nytt pensionärshem (Stfm. 27/5 1938)	110,000: —		
813. Uppförande av biblioteksbyggnad	75,000: —	285,000: —	
Summa utgifter		570,980: —	—: —

Löpande inkomster.

a) *Diverse fastigheter*			
930. Hyror och arrenden			
Stadens förvaltningar	51,532: 50		51,532: 50
Övriga	141,396: 64	192,929: 14	
d) *Stadshotell*			
931. Hyror	59,200: —		
932. Avgifter för vatten och värme	15,900: —		
933. Uthyrning av festvåning	1,500: —	76,600: —	
e) *Sundinska huset*			
931. Hyror			
Stadens förvaltningar	600: —		600: —
Övriga	12,795: —	13,395: —	
f) *Tullhus*			
931. Bostadshyror		600: —	
g) *Paviljong i Stadsparken*			
931. Hyror		16,000: —	
h) *Hamnfastigheter*			
930. Hyror och arrenden			
Stadens förvaltningar	1,450: —		1,450: —
Övriga	47,017: 55	48,467: 55	
i) *Omnibustrafikstation*			
931. Hyror		3,280: —	
j) *Carlsberg, Stensborg, Bjärby och Emaus*			
930. Hyror och arrenden			
Stadens förvaltningar	800: —		800: —
Övriga	4,855: —	5,655: —	
k) *Björnön*			
932. Arrenden och skogsprodukter		5,000: —	
l) *Hästholmarna*			
931. Hyror		8,850: —	
Summa inkomster		370,776: 69	54,382: 50

Bgt 54

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
21 B. Lantegendomar under eget bruk.				
Löpande utgifter.				
Personalkostnader				
101. Andel i renhållningsverkets kostnader.		7,136: 50		7,136: 50
102. Direkta kostnader				
Pension enl. pensionsstat (bilaga 4)	864: —			
Olycksfallsförsäkring	750: —			
Sjukvård	300: —			
Bostadsförmåner till förvaltare och bokhållare	2,300: —	4,214: —	11,350: 50	2,300: —
Administrationskostnader				
241. Telefon			300: —	
Driftskostnader				
310. Arbetareavlöningar		57,863: 50		
321. Utsäde		7,500: —		
322. Fodervaror till ladugården		7,600: —		
323. Gödsel		5,000: —		
324. Förbrukningsmaterial		4,000: —		
331. Elektrisk ström		2,500: —		
332. Ved, avverkningskostnad		750: —		
333. Driftskostnad för traktorer		2,500: —		
351. Arrenden		10,437: —		10,437: —
391. Utfodring av hästar		7,300: —	105,450: 50	
Underhållskostnader				
411. Byggnader (ordinarie anslag)		3,000: —		
412. Hägnader		500: —		
413. Grundförbättringar		1,500: —		
414. Förbättring av arbetarebostäder (Stfm. 30/6 och 24/11 1938)		30,000: —		
421. Hästar				
Hästskoning	700: —			
Veterinärkostnad	400: —	1,100: —		
422. Seldon		900: —		
423. Fordon och redskap		3,000: —		
491. Brand- och hästförsäkring		800: —	40,800: —	
Diverse utgifter				
720. Utskylder			3,000: —	
			160,901: —	19,873: 50
Kapitalökningar.				
821. Anskaffning av inventarier (ordinarie)		2,000: —		
822. Inköp av jordbrukstraktor (Stfm. 30/6 1938)		6,000: —	8,000: —	
Summa utgifter			168,901: —	19,873: 50

Bgt 55

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Löpande inkomster.				
Försäljning				
911. Jordbruksprodukter, Nordanby		44,901: —		
912. Jordbruksprodukter, Malma		35,200: —		
913. Jordbruksprodukter, Kristiansborg-Emaus		18,500: —		
914. Mejeriprodukter.....		16,000: —		
915. Djur.....		1,000: —		
916. Trädgårdsprodukter		800: —	116,401: —	
Utförda arbeten				
921. Körningar och diverse arbeten			11,000: —	
Hyror och arrenden				
931. Hyror				
Renhållningsverk och svingård	2,000: —			2,000: —
Bostadsförmåner	2,300: —			2,300: —
Övriga hyror	1,000: —	5,300: —		
932. Arrenden				
Potatislotter		200: —	5,500: —	
Summa inkomster			132,901: —	4,300: —

21 C. Skogar.

Löpande utgifter				
Personalkostnader				
110. Löner och arvoden				
Jägmästare	350: —			
Bevakning och tillsyn	550: —	900: —		
121. Pension enl. pensionsstat (bilaga 4)...		2,470: 80	3,370: 80	
Underhållskostnader				
411. Hägnader		100: —		
412. Dikning		200: —		
413. Diverse underhåll		204: 20	504: 20	
Diverse utgifter				
720. Utskylder			600: —	
Summa utgifter			4,475: —	—:—
Löpande inkomster.				
911. Avverkning, beräknad efter rotvärde .			7,050: —	
931. Hyra för benupplag			50: —	
Summa inkomster			7,100: —	—:—

Bgt 56

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar

22. Magistrat och rådhusrätt.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111.	Löner enl. lönestat (bilaga 3)	75,152: —		
112.	Övriga löner och arvoden			
	Anslag för beredande av semester åt borgmästare och rådmännen Fah	2,200: —		
	Tillfälliga biträden	1,000: —	3,200: —	
121.	Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4) .	9,567: —		
191.	Olycksfallsförsäkring	30: —		
192.	Sjukvård (för stadsvaktmästaren)	50: —	87,999: —	

Administrationskostnader

210.	Kontorskostnader	1,200: —		
220.	Annonsering och trycksaker.....	2,000: —		
241.	Telefon	1,080: —		
251.	Värme	1,000: —		
252.	Lyse.....	400: —		
253.	Renhållning	1,700: —	7,380: —	

Underhållskostnader

420.	Inventarier		1,000: —	

Diverse utgifter

790.	Oförutsedda utgifter		100: —	
	Summa utgifter		96,479: —	—: —

Löpande inkomster.

951.	Sportler		38,000: —	
	Summa inkomster		38,000: —	—: —

23. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111.	Löner enl. lönestat (bilaga 3)	41,805: —		
112.	Löner och arvoden			
	Extra biträden å kronouppbördskontoret	4,000: —		
	Extra biträden vid uppbörd	900: —		
	Semestervikarier för kronouppbördskassör och stadsfogde	420: —		
	Mantalsskrivningsombud	500: —	5,820: —	
	Transport		47,625: —	

Bgt 57

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		47,625: —		
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4) .		7,962: —		
191. Olycksfallsförsäkring		50: —		
192. Sjukvård för exekutorer och ord. skrivbiträden		50: —	55,687: —	
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		600: —		
220. Annonsering och trycksaker.....		1,800: —		
231. Ersättning till exekutorerna för hållande av velocipeder		150: —		
241. Telefon		805: —		
251. Lokalhyra				
Kronouppbördskontoret.....	900: —			900: —
Exekutorernas tjänsterum	1,200: —			1,200: —
Stadsfogdekontoret	1,000: —	3,100: —		
252. Värme		375: —		
253. Lyse.....		250: —		
254. Städning och renhållning		1,450: —		
291. Distribution av debetsedlar		850: —		
292. Kollektivförsäkring av uppbördsmedel		150: —	9,530: —	
Underhållskostnader				
421. Inventarier (ordinarie anslag)		300: —		
422. Inköp av skrivmaskin		450: —	750: —	
Diverse utgifter				
790. Oförutsedda utgifter			100: —	
Summa utgifter			66,067: —	2,100: —

Löpande inkomster.

Avgifter				
951. Debetsedelslösen och provision å landstingsmedel		14,000: —		
952. Stadsfogdens sportler		5,540: —	19,540: —	
Summa inkomster			19,540: —	—: —

24. Polisväsen och fångvård.

Löpande utgifter.

Personalkostnader				
111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		257,793: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Semestervikarier (ordinarie anslag)..	3,000: —			
Semestervikarier (extra anslag)	1,200: —			
Ersättare för tre reservpolismän....	900: —	5,100: —		
Transport		262,893: —		

Bgt 58

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport		262,893: —		
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4) .		37,593: —		
191. Olycksfallsförsäkring		700: —		
192. Sjukvård		1,000: —		
193. Beklädnad och slitningsersättning		13,630: —		
194. Stipendium Fa		200: —	316,016: —	
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		800: —		
220. Annonsering och trycksaker.....		1,000: —		
231. Biltransporter		1,200: —		
241. Telefon		1,955: —		
251. Lokalhyror				
Expeditionslokal för statspolisen och ordonnansavdelningen	1,800: —			
Garage.....	450: —			
Bårhus	300: —	2,550: —		300: —
252. Värme		2,000: —		
253. Lyse.....		1,000: —		
254. Städning		1,850: —		
291. Föreningsavgifter		190: —	12,545: —	
Underhållskostnader				
420. Inventarier			2,800: —	
Kostnader för vård och förplägnad				
691. Fångar å straffängelset		100: —		
692. Anhållna		300: —	400: —	
Diverse utgifter				
790. Oförutsedda utgifter			1,000: —	
Summa utgifter			332,761: —	300: —

Löpande inkomster.

Statsbidrag för stats- och reservpolisen				
941. Avlöning av statspolis.....		30,778: 50		
942. Avlöning av reservpolis		3,540: —		
943. Pensioneringskostnader Fa		4,400: —		
944. Beklädnad och diverse		1,745: —		
945. Olycksfallsförsäkring och sjukvård Fa		225: —		
946. Lokalkostnader, telefon och diverse ..		2,550: —	43,238: 50	
Avgifter				
951. Stadsfiskalens sportler			600: —	
Summa inkomster			43,838: 50	—: —

Bgt 59

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar

27. Allmän pensionsförsäkring.

Löpande utgifter.

110. Löner och arvoden			
Ordförande, tillika sekreterare	900: —		
Skrivbiträden	2,900: —		
Dagtraktamenten för ledamöter i pensionsnämnder	600: —	4,400: —	
221. Annonser och kungörelser		100: —	
222. Trycksaker och diverse		750: —	
291. Läkareundersökningar		300: —	
421. Inköp av skrivmaskin		325: —	
611. Tilläggspensioner och barnbidrag		90,000: —	
Summa utgifter		95,875: —	—: —

28. Övrig förvaltning.

28 A. Stadsfullmäktige, Drätselkammare och Stadsrevision.

Löpande utgifter.

Personalkostnader			
110. Löner och arvoden			
Stadsfullmäktiges ordförande	300: —		
Drätselkammarens ordförande	800: —		
Revisionsarvoden	9,900: —	11,000: —	
Administrationskostnader			
231. Resor och mindre utredningar	1,500: —		
232. Representation	2,000: —		
241. Telefon	140: —		
291. Rådhuskommitténs utredningskostnader	10,000: —		
292. Bibliotekskommitténs utredningskostnader	5,000: —	18,640: —	
Summa utgifter		29,640: —	—: —

Löpande inkomster.

991. Andelar i revisionsarvoden			
Fattigvård	1,500: —		
Renhållningsverk	550: —		
Tekniska verk	3,650: —	5,700: —	5,700: —
Summa inkomster		5,700: —	5,700: —

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar

28 B. Stadskansli.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		47,451: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Vikarier och extra biträden å ombudsmannaexpeditionen	5,500: —			
Tillfälligt sekreterarebiträde	1,800: —			
Vaktmästarebiträde	1,320: —	8,620: —		
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4)		6,718: —		
191. Olycksfallsförsäkring		20: —		
192. Sjukvård (för vaktmästare och skrivbiträden)		20: —	62,829: —	

Administrationskostnader

210. Kontorskostnader		500: —		
220. Annonsering och trycksaker		10,000: —		
241. Telefon		880: —		
242. Post		200: —		
251. Värme		750: —		
252. Lyse		300: —		
253. Städning		1,500: —	14,130: —	

Underhållskostnader

420. Inventarier			1,000: —	

Diverse utgifter

790. Oförutsedda utgifter			200: —	
	Summa utgifter		78,159: —	—: —

28 C. Stadskamrerarekontor.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		26,262: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Vikarier och extra biträden		5,500: —		
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4)		964: —		
191. Olycksfallsförsäkring		30: —		
192. Sjukvård (för skrivbiträden)		30: —	32,786: —	

Administrationskostnader

210. Kontorskostnader		2,000: —		
220. Annonsering och trycksaker		1,500: —		
241. Telefon		350: —		
	Transport	3,850: —	32,786: —	

Bgt 61

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	3,850: —	32,786: —	
242. Post	600: —		
251. Lokalhyra	2,400: —		2,400: —
252. Värme	750: —		
253. Lyse	300: —		
254. Städning	1,500: —		
291. Inbrotts- och garantiförsäkring	203: 75	9,603: 75	
Underhållskostnader			
420. Inventarier		2,000: —	
Diverse utgifter			
790. Oförutsedda utgifter		500: —	
Summa utgifter		44,889: 75	2,400: —

Löpande inkomster.

991. Byggnadschefs- och arbetskontorets andel i lokalkostnader		2,000: —	2,000: —
Summa inkomster		2,000: —	2,000: —

28 D. Byggnadschefs- och arbetskontor.

Löpande utgifter.

Personalkostnader				
111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		48,732: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Tekniskt biträde till byggnadschefen		5,880: —		
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4)		25,645: —		
191. Olycksfallsförsäkring		50: —		
192. Sjukvård		50: —	80,357: —	
Administrationskostnader				
210. Kontorskostnader		500: —		
220. Annonsering och trycksaker		500: —		
241. Telefon		800: —		
250. Andel i stadskamrerarekontorets lokalkostnader		2,000: —	3,800: —	2,000: —
Underhållskostnader				
421. Inventarier		500: —		
422. Hästar				
Utfodring och skötsel	3,500: —			
Hästskoning och försäkring	700: —	4,200: —		
423. Körredskap		800: —	5,500: —	
Diverse utgifter				
790. Oförutsedda utgifter			300: —	
Summa utgifter			89,957: —	2,000: —

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar

28 E. Byggnadsnämnd.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111. Löner enl. lönestat (bilaga 3)		10,680: —		
112. Övriga löner och arvoden				
Stadsarkitekt	8,000: —			
Tekniskt biträde	5,000: —			
Ritbiträde.....	3,600: —			
Extra biträden Fa	4,000: —			
Biträde för stadsplanearbete	5,000: —			
Semesterarvoden för stadsingenjör och stadsarkitekt	600: —	26,200: —		
121. Pensioner enl. pensionsstat (bilaga 4) .		7,704: —	44,584: —	
Administrationskostnader				
211. Rit- och skrivmaterial.....		2,000: —		
221. Annonser		800: —		
241. Telefon		370: —		
261. Besiktningar.....		1,000: —		
262. Hantlangning med material		8,000: —		
263. Upprättande av förteckning angående gatukostnad (enl. byggnadsstadgans 7 §) Fa		1,000: —		
291. Resolutioner och diverse kostnader...		700: —	13,870: —	
Underhållskostnader				
420. Inventarier			1,500: —	
Summa utgifter			59,954: —	—: —

Löpande inkomster.

Avgifter

951. Förrättningar		18,000: —		
952. Protokollslösen		2,000: —	20,000: —	
Summa inkomster			20,000: —	—: —

29. Diverse utgifter och inkomster.

29 A. Anslag till allmännyttiga ändamål.

Löpande utgifter.

691. Fasta anslag				
Arbetsstugan (29/12 1910) utöver bidrag från Sundinska fonden 1,000 kr.		2,000: —		
Barnkrubban (28/12 1918)		3,500: —		
Transport		5,500: —		

Bgt 63

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar
Transport	5,500: —		
Barnhemmet för flickor (28/12 1918) utöver bidrag från Sundinska fonden 500 kr.	500: —		
Natthärbärget, utöver bidrag av Sundinska fonden 600 kr.	400: —		
Västmanlands läns arbetsförmedling (30/9 1907, 29/12 1920 och 17/12 1934)	3,000: —		
Barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)	1,400: —		
Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916, 28/12 1918)	1,200: —		
Västerås Gymnastikförening	1,800: —		
Västmanlands Fornminnesförening	3,000: —	16,800: —	
692. Frilufts- och folkkonserter Fa		2,800: —	
693. Erkända sjukkassor i Västerås (21/6 och 17/12 1934) Fa		14,625: —	
694. Luftskyddsnämnden Fa		4,005: —	
695. Utbyggnad av Arosvallen (Stfm. 25/8 1938)		22,500: —	
Summa utgifter		60,730: —	—: —

29 B. Skattetaxering.

Löpande utgifter.

110. Löner och arvoden			
Taxeringsassistent Fa	7,000: —		
Biträde åt ordförandena	700: —	7,700: —	
210. Kontorskostnader		250: —	
231. Traktamentsersättningar		2,000: —	
221. Annonser Fah		100: —	
241. Telefon		100: —	
250. Lokalkostnader			
Lyse och städning		60: —	
Summa utgifter		10,210: —	—: —

Löpande inkomster.

941. Statsbidrag Fa		1,500: —	
Summa inkomster		1,500: —	—: —

29 C. Medel till oförutsedda utgifter.

Löpande utgifter.

790. Förslagsanslag till oförutsedda utgifter		159,732: 46	
Summa utgifter		159,732: 46	—: —

Bgt 64

		Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar

29 D. Ofördelade utgifter och inkomster.

Löpande utgifter.

Personalkostnader

111. Arvode för utsättning av bord på salutorg		250: —		
121. Pension enl. pensionsstat (bilaga 4)		1,497: —		
191. Olycksfallsförsäkring av drätselkammarens arbetare		4,000: —		
192. Sjukvård och sjukavlöning till drätselkammarens arbetare		7,000: —	12,747: —	

Administrationskostnader

291. Föreningsavgifter				
Svenska stadsförbundet	2,294: 50			
Svenska städernas förhandlingsorganisation	582: 45	2,876: 95		
292. Övriga administrationskostnader				
Svenska stadsförbundets tidskrift		732: —	3,608: 95	
Diverse utgifter				
731. Byggnads A.-B. Mimer för garanterad utdelning för år 1938		12,698: 91		
732. Förluster å fordringar		125,000: —	137,698: 91	
Summa utgifter			154,054: 86	—: —

Löpande inkomster.

Bidrag

941. Källarfrihetsmedel			349: 89	
Avgifter				
951. Registreringsavgifter för handelsfirmor		200: —		
952. Vågavgifter från köttbesiktningsbyrån		1,000: —	1,200: —	
Övriga inkomster				
991. Bötesmedel		700: —		
992. Hamnens andel i stadens allmänna förvaltningskostnader		4,000: —		4,000: —
993. Överskott å förrådsrörelsen		2,000: —		
999. Diverse inkomster				
Försäljning av trycksaker, uthyrning av maskiner m. m.		30: —	6,730: —	
Summa inkomster			8,279: 89	4,000: —

Bgt 65

	Detalj	Summa	Härav likvider mellan stadens förvaltningar

30. Underskott och överskott från tidigare år.

Löpande utgifter.

B. Underskott å reserverade anslag			
Restaurering av huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund, tilläggsanslag för täckande av skillnaden mellan verklig kostnad, kr. 104,940: 39, och anslag enl. Stfm:s beslut 29/3 1928, kr. 100,000: —	4,940: 39		
Nybyggnad av växthus, tilläggsanslag (Stfm. 30/4 1936)	19,126: 86		
Inköp och reparation av ångfärja (tilläggsanslag)	12,279: 35		
Reparation av arbetarebostad vid Bjärby (tilläggsanslag)	5,565: —		
Nybyggnad av paviljong i stadsparken (tilläggsanslag)	3,774: 55	45,686: 15	
Summa utgifter		45,686: 15	—: —

Löpande inkomster.

A. Allmänt överskott från år 1937		329,560: 39	
B. Överskott å reserverade anslag			
Behållning å anslag för uppförande av ekonomibyggnad vid Karlslund	6,654: 28		
Behållning å anslag för ordnande av en vidgad del i Stockholmsvägen vid Sommarro	3,300: —	9,954: 28	
Summa inkomster		339,514: 67	—: —

Bgt 66

Uppgift

å Västerås stads låneskuld den 1 januari 1939, samt årliga annuiteter däråå intill år 1964.

År	Lånebelopp vid årets början	Räntesats	Ränta	Amortering	Summa Annuitet
1939	15,430,994: 27	4.02	620,897: 80	718,875: 19	1,339,772: 99
1940	14,712,119: 08	4.03	593,466: 38	744,780: 41	1,338,246: 79
1941	13,967,338: 67	4.05	564,991: 24	773,016: 71	1,338,007: 95
1942	13,194,321: 96	4.06	535,381: 27	801,148: 10	1,336,529: 37
1943	12,393,173: 86	4.07	504,650: 39	733,831: 43	1,238,481: 82
1944	11,659,342: 43	4.08	475,646: 88	760,557: 40	1,236,204: 28
1945	10,898,785: 03	4.09	445,530: 38	786,979: 02	1,232,509: 40
1946	10,111,806: 01	4.10	414,294: 61	815,906: 31	1,230,200: 92
1947	9,295,899: 70	4.11	381,853: 39	847,802: 94	1,229,656: 33
1948	8,448,096: 76	4.12	348,085: 92	775,286: 70	1,123,372: 62
1949	7,672,810: 06	4.15	318,236: 65	715,205: 51	1,033,442: 16
1950	6,957,604: 55	4.14	288,324: 14	744,831: 55	1,033,155: 69
1951	6,212,773: —	4.14	257,124: 80	618,483: 13	875,607: 93
1952	5,594,289: 87	4.12	230,572: 66	644,137: 11	874,709: 77
1953	4,950,152: 76	4.10	202,874: 46	670,606: 73	873,481: 19
1954	4,279,546: 03	4.07	173,993: 85	698,009: 45	872,003: 30
1955	3,581,536: 58	4.02	143,889: 22	661,145: 97	805,035: 19
1956	2,920,390: 61	3.94	114,971: 06	637,501: 52	752,472: 58
1957	2,282,889: 09	3.81	87,081: 92	607,792: 08	694,874: —
1958	1,675,097: 01	3.80	63,722: 70	483,602: 91	547,325: 61
1959	1,191,494: 10	3.64	43,382: 69	460,815: 13	504,197: 82
1960	730,678: 97	3.32	24,280: 52	299,830: 92	324,111: 44
1961	430,848: 05	3.09	13,331: 94	259,148: 50	272,480: 44
1962	171,699: 55	3.69	3,961: 06	170,589: 46	174,550: 52
1963	1,110: 09	4.00	44: 40	1,110: 09	1,154: 49
	Medel %	4.06			
	Summa Kronor		6,850,590: 33	15,430,994: 27	22,281,584: 60

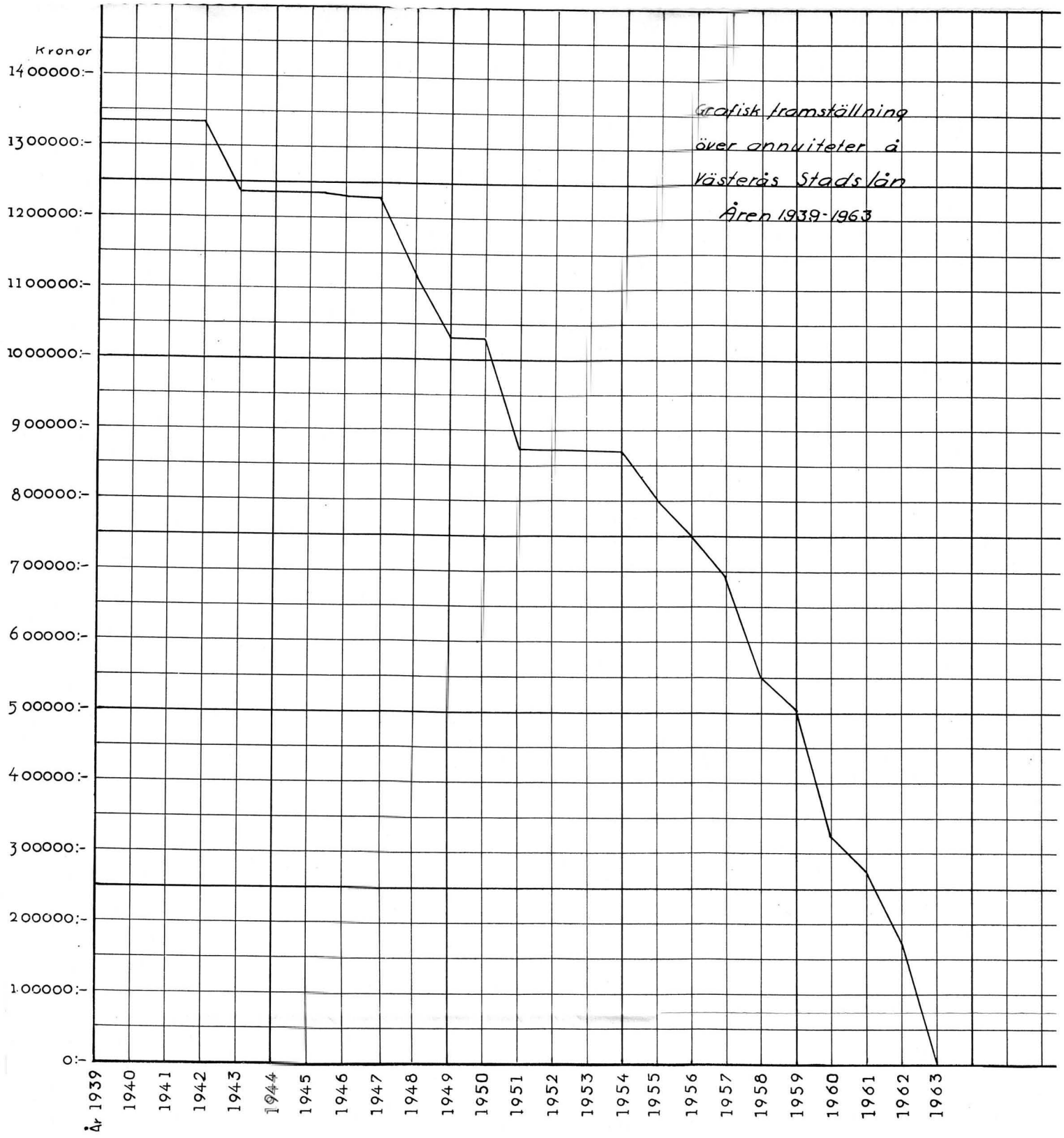
Kronor
1400000:-
1300000:-
1200000:-
1100000:-
1000000:-
900000:-
800000:-
700000:-
600000:-
500000:-
400000:-
300000:-
200000:-
100000:-
0:-
År 1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
Grafisk framställning
över annuiteter å
Västerås Stads lån
Åren 1939-1963

Kapitalavbetalningar och räntor å fonderade lån.

Lånets nr	Långivare	Amorteringstid	Räntetermin	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp d. 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Slutamorterat den	Konverteringsrätt	Anteckningar
2[1])	Obligationslån av år 1929	30 år	1/3	2,744,000: —	2,289,000: —	64,000: — (+22,000:—)	5 %	114,450:— (−35,000: —)	1/9 1959	1/3 1939	Förutv. 1919 års obl.lån å 3,000,000: —
	Kungl. Pensionsstyrelsen (Pensionsf. fonden)										
3	År 1916	40 år	31/12	250,000: —	167,782: 57	6,104: 52	4.75 %	7,969: 67	31/12 1956	Ej konv.rätt	
4	År 1917	40 år	31/12	250,000: —	173,610: 27	5,827: 70	4.75 %	8,246: 49	31/12 1957	D:o	
5	År 1918	40 år	30/6	350,000: —	250,843: 35	7,788: 80	4.75 %	11,915: 06	30/6 1958	D:o	
6	År 1918	40 år	30/6	350,000: —	257,469: 67	7,583: 07	5.25 %	13,517: 16	30/6 1958	D:o	
7	År 1920	40 år	31/12	210,000: —	168,063: 46	3,873: 11	6 %	10,083: 81	31/12 1960	D:o	
	Kungl. Statskontoret (Bostadslånefonden)										
8	År 1920	34 år	31/12	162,000: —	88,558: 85	4,054: 01	4 %	3,542: 35	31/12 1954	Rätt till omedelbar inlösen.	
9	År 1921	34 år	31/12	74,240: —	40,658: 02	1,714: 19	4 %	1,626: 32	31/12 1955	D:o	
10	År 1925	30 år	31/12	30,000: —	22,238: 98	803: 69	4 %	889: 56	31/12 1957	D:o	
11	År 1926	30 år	31/12	37,800: —	29,006: 46	974: 09	4 %	1,160: 26	31/12 1958	D:o	
12	År 1927	30 år	31/12	48,191: 37	20,947: 53	655: 24	4 %	837: 90	31/12 1959	D:o	
13	År 1928	30 år	31/12	65,800: —	47,813: 41	1,396: 09	4 %	1,912: 54	31/12 1960	D:o	
14	År 1929	30 år	31/12	39,825: —	30,459: 54	831: 82	4 %	1,218: 38	31/12 1961	D:o	
			Transport	4,611,856: 37	3,586,452: 11	105,606: 33		177,369: 50			

Lånets nr	Långivare	Amorteringstid	Ränteterminer	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp d. 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Slutamorterat den	Konverteringsrätt	Anteckningar
		Transport		4,611,856: 37	3,586,452: 11	105,606: 33		177,369: 50			
15	År 1930	30 år	31/12	70,000: —	51,083: 17	1,307: 05	4 %	2,043: 33	31/12 1962	Rätt till omedelbar inlösen.	
16	År 1931	30 år	31/12	20,475: —	18,030: 63	432: 94	4 %	721: 23	31/12 1963	D:o	
	Svenska Arbetarnas Allmänna Sjuk- och Begravningskassa										
17	År 1937 (År 1926)	20 år	30/6 31/12	162,137: 80	150,181: 96	6,270: 89	3.25 %	4,880: 92	31/12 1956	1/1 1947	Förutv. 1926 års lån å 200,000: —
18	Sveriges Allmänna Understödsförening										
	År 1937 (År 1926)	20 år	30/6 31/12	162,137: 80	150,181: 96	6,270: 89	3.25 %	4,880: 92	31/12 1956	1/1 1947	Förutv. 1926 års lån å 200,000: —
	Städernas Allm Brandstodsbolag										
19	År 1926	30 år	30/6 31/12	319,663: 33	243,081: 57	8,640: 37	5 %	12,154: 08	31/12 1956	Ej konv.rätt	
	Kungl. Postsparbanken										
29	År 1931	25 år	30/6 30/12	881,000: —	670,614: 78	32,820: 15	4.5 %	30,177: 66	31/12 1955	Ej konv.rätt	Förutv. 1916 års obl.lån å 1,095,000: —
		Transport		6,227,270: 30	4,869,626: 18	161,348: 62		232,227: 64			

Lånets nr	Långivare	Amorteringstid	Räntetermin	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp d. 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Slutamorterat den	Konverteringsrätt	Anteckningar
		Transport		6,227,270: 30	4,869,626: 18	161,348: 62		232,227: 64			
30	Kungl. Postsparbanken										
	År 1932	25 år	30/6								
			31/12	663,000: —	566,905: 44	18,841: 58	4.85 %	27,038: 01	30/6 1957	1/7 1942	
31	Västmanlands läns Landsting										
	År 1932	25 år	1/4								
			1/10	250,000: —	214,374: 98	7,018: 76	5 %	10,543: 28	1/4 1957	Ej konv.rätt	
	Fonder under Drätselkammarens förvaltning										
32	År 1932	25 år	30/6								
			31/12	1,000,000: —	857,499: 92	28,075: 04	5 %	42,173: 12	30/6 1957	1/7 1942	
33—38	Försäkringsaktiebolaget Skandia										
	År 1933	29 år	1/6								
			1/12	500,000: —	452,364: 90	10,850: 90	4.5 %	20,112: 26	1/6 1962	1/6 1943	Förutv. 1922 års obl.lån å 2,000,000: —
	Livförsäkringsbolaget Framtiden										
39	År 1933	29 år	1/6								
			1/12	100,000: —	90,472: 98	2,170: 18	4,5 %	4,022: 45	1/6 1962	1/6 1943	Förutv. 1922 års obl.lån å 2,000,000: —
		Transport		8,740,270: 30	7,051,244: 40	228,305: 08		336,116: 76			

Lånets nr	Långivare	Amorteringstid	Räntetermin	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp d. 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Slutamorterat den	Konverteringsrätt	Anteckningar
		Transport		8,740,270: 30	7,051,244: 40	228,305: 08		336,116: 76			
40	Svenska Lifförsäkringsbolaget År 1933	29 år	1/6 1/12	500,000: —	452,364: 82	10,850: 90	4.5 %	20,112: 25	1/6 1962	1/6 1943	Förutv. 1922 års obl.lån å 2,000,000: —
41—42	Svenska Personal-Pensionskassan År 1933	29 år	1/6 1/12	200,000: —	180,945: 96	4,340: 36	4.5 %	8,044: 90	1/6 1962	1/6 1943	Förutv. 1922 års obl.lån å 2,000,000: —
43—44	Brand-och Lifförsäkrings A.B. Skåne År 1933	29 år	1/6 1/12	200,000: —	180,945: 96	4,340: 36	4.5 %	8,044: 90	1/6 1962	1/6 1943	Förutv. 1922 års obl.lån å 2,000,000 —
45	Kinda Härads Sparbank Kisa År 1933	29 år	1/6 1/12	50,000: —	45,236: 49	1,085: 09	4.5 %	2,011: 23	1/6 1962	1/6 1943	Förutv. 1922 års obl.lån å 2,000,000: —
		Transport		9,690,270: 30	7,910,737: 63	248,921: 79		374,330: 04			

Lånets nr	Långivare	Amorteringstid	Räntetermin	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp d. 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Slutamorterat den	Konverteringsrätt	Anteckningar
		Transport		9,690,270, 30	7,910,737: 63	248,921: 79		374,330: 04			
46	Livränte- och Kapitalförsäkringsanstalten för Östergötlands län och stift År 1933	29 år	1/6 1/12	50,000: —	45,236: 49	1,085: 09	4.5 %	2,011: 23	1/6 1962	1/6 1943	Förutv. 1922 års obl.lån å 2,000,000: —
47—49	Stockholms Sjukhem År 1933	29 år	1/6 1/12	165,000: —	149,280: 39	3,580: 79	4.5 %	6,637: 05	1/6 1962	1/6 1943	Förutv. 1922 års obl.lån å 2,000,000: —
50	Kungl. Pensionsstyrelsen (Pensionsförsäkringsfonden) År 1934	20 år	30/6	812,000: —	693,612: 02	32,422: 77	3.75%	26,010: 45	30/6 1954	30/6 1944	Förutv. 1924 års obl.lån å 1,000,000: —
51	Städernas Allmänna Brandstodsbolag År 1934	16 år	1/4	1,844,000: —	1,480,508: 68	99,666: 67	3.8 %	56,259: 33	1/4 1950	1/10 1944	Förutv. 1910 års obl.lån å 3,000,000: —
		Transport		12,561,270: 30	10,279,375:21	385,677: 11		465,248: 10			

Lånets nr	Långivare	Amorteringstid	Räntetermin	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp d. 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Slutamorterat den	Konverteringsrätt	Anteckningar
		Transport		12,561,270: 30	10,279,375: 21	385,677: 11		465,248: 10			
	Städernas Allmänna Brandstodsbolag										
52	År 1935	13 år	1/8	1,050,000: —	780,538: 89	74,058: 98	3.9 %	30,441: 02	1/8 1947	1/8 1944	Förutv. 1907 års obl.lån å 2,000,000: —
53	Kungl. Postsparbanken										
	År 1935	25 år	1/6	596,700: —	546,113: 68	17,883: 80	3 %	16,383: 41	1/6 1960	1/12 1944	
54	Wahlbeckska fonden										
	År 1935	7 år	1/8	90,000: —	53,694: 59	12,835: 06	3 %	1,610: 84	1/8 1942	Ej konv.rätt	Förutv. 1902 års obl.lån å 2,000,000: —
55	Västerås stads Fattigvårdsstyrelse, Berglundska m. fl. fonder										
	År 1935	7 år	1/8	125,000: —	74,575: 83	17,826: 48	3 %	2,237: 27	1/8 1942	Ej konv. rätt	Förutv. 1902 års obl.lån å 2,000,000: —
56	Västerås stads fonder										
	År 1935	7 år	1/8	76,000: —	45,342: 11	10,838: 50	3 %	1,360: 26	1/8 1942	Ej konv.rätt	Förutv. 1902 års obl.lån å 2,000,000: —
57	Västmanlands läns Sparbank										
	År 1935	7 år	1/8	316,000: —	188,527: 70	45,065: 33	3 %	5,655: 83	1/8 1942	Ej konv.rätt	Förutv. 1902 års obl.lån å 2,000,000: —
		Transport		14,814,970: 30	11,968,168: 01	564,185: 26		522,936: 73			

Lånets nr	Långivare	Amorteringstid	Räntetermin	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp d. 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Slutamorterat den	Konverteringsrätt	Anteckningar
			Transport	14,814,970: 30	11,968,168: 01	564,185: 26		522,936: 73			
59	Kungl. Postsparbanken										
	År 1936	25 år	30/12	1,686,500: —	1,591,405: 60	49,625: 36	2.9 %	46,150: 76	30/12 1961	30/6 1951	Förutv. 1902 års obl.lån å 2,000,000: —
60	Riksförsäkringsanstalten										
	År 1938	25 år	30/6								
			31/12	1,089,500: —	1,059,705: 50	30,695: 04	3 %	31,562: 66	31/12 1962	31/12 1947	Skuldförbindelse av d. 31/12 1937.
61	Kopparbergs läns Sparbank										
	År 1938	9 ½ år	30/6								
			31/12	309,805: 50	309,805: 50	27,840: —	2.6 %	7,693: 02	30/6 1948	Ej konv.rätt	Förutv. 1928 års lån å 500,000: —
62	Svenska Livförsäkringsbolaget										
	År 1938	9 ½ år	30/6								
			30/12	87,984: 88	87,984: 88	7,860: —	2.75%	2,311: 51	30/6 1948	Ej konv.rätt	Förutv. 1928 års lån å 142,000: —
63	Bollnäs Sparbank										
	År 1938	9 ½ år	30/6								
			30/12	15,490: 12	15,490: 12	1,382: 65	2.5 %	369: 97	30/6 1948	Ej konv. rätt	Förutv. 1928 års lån å 25,000: —
			Transport	18,004,250: 80	15,032,559: 61	681,588: 31		611,024: 65			

Lånets nr	Långivare	Amorteringstid	Räntetermin	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp d. 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Slutamorrat den	Konverteringsrätt	Anteckningar
			Transport	18,004,250: 80	15,032,559: 61	681,588: 31		611,024: 65			
64	Gävle stads Sparbank										
	År 1938	9½ år	30/6								
			30/12	61,961: 10	61,961: 10	5,481: 08	2.7 %	1,598: 95	30/6 1948	Ej konv.rätt	Förutv. 1928 års lån å 100,000: —
65	Kungl. Postsparbanken										
	År 1938	9½ år	30/6								
			30/12	309,805: 80	309,805: 80	27,653: 26	2.5 %	7,399: 48	30/6 1948	Ej konv.rätt	Förutv. 1928 års lån å 500,000: —
66	Prästerskapets Änke & Pupillkassa		30/6								
			31/12	24,000: —	5,758: 99	1,051: 60	4.5 %	247: 46	30/12 1943	Ej konv.rätt	
67	Västmanlands läns Sparbank										
		31 år	31/12	15,000: —	6,099: 14	793: 03	3 %	182: 97	30/12 1945	Ej konv.rätt	Lån nr 535 S.
68	Västmanlands läns Sparbank	29 år	31/12	40,000: —	14,809: 63	2,307: 91	3 %	444: 29	30/12 1944	Ej konv.rätt	Lån nr 627 S.
			Kronor	18,455,017: 70	15,430,994: 27	718,875: 19	4.03%	620,897: 80			
			[1]) Genom konvertering av 1929 års lån +	22,000: —		—		35,000: —			
			Summa	740,875: 19				585,897: 80			

Stadens verks och inrättningars andelar i stadens fonderade lån.

	Amorteringstid	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Anteckningar
2 A. Ålderdomshem.							
1929 års lån	30 år	228,583: 34	190,905: 83	5,312: 61	5 %	9,545: 29	Förutvarande 1919 års obl.lån
1933 d:o	29 år	340,645: —	308,191: 70	7,392: 59	4.5 %	13,868: 63	d:o 1922 d:o
1934 d:o	20 år	50,831: 20	43,420: 16	2,029: 65	3.75 %	1,628: 26	d:o 1924 d:o
1935 d:o	7 år	7,679: 25	4,581: 48	1,095: 16	3 %	137: 44	d:o 1902 d:o
1938 d:o	9 ½ år	192,079: 62	192,079: 62	17,083: 57	2.58 %	4,735: 28	d:o 1928 års lån
Kronor		819,818: 41	739,178: 79	32,913: 58	4.05 %	29,914: 90	
5 A. Folkskola.							
1929 års lån	30 år	137,200: —	114,584: 85	3,188: 76	5 %	5,729: 24	Förutvarande 1919 års obl.lån
1931 d:o	25 år	19,040: —	15,253: 20	616: 50	4.5 %	686: 39	d:o 1916 d:o
1932 d:o	25 år	109,295: 11	93,453: 98	3,106: 02	4.85 %	4,532: 52	
1933 d:o	29 år	57,362: 50	51,897: 54	1,244: 87	4.5 %	2,335: 39	Förutvarande 1922 års obl.lån
1934 d:o	20 år	16,240: —	13,872: 26	648: 45	3.75 %	520: 21	d:o 1924 d:o
1934 d:o	16 år	203,480: —	163,369: 79	10,997: 93	3.8 %	6,208: 05	d:o 1910 d:o
1935 d:o	13 år	20,200: —	15,016: 09	1,424: 75	3.9 %	585: 63	d:o 1907 d:o
1935 d:o	7 år	65,252: —	38,929: 77	9,305: 71	3 %	1,167: 89	d:o 1902 d:o
1935 d:o	25 år	168,000: —	153,757: 50	5,035: 15	3 %	4,612: 73	
Prästerskapets Änke- & Pupillkassa		24,000: —	5,758: 99	1,051: 60	4.5 %	247: 46	
Västmanlands läns Sparbank	31 år	15,000: —	6,099: 14	793: 03	3 %	182: 97	
Västmanlands läns Sparbank	29 år	40,000: —	14,809: 63	2,307: 91	3 %	444: 29	
Kronor		875,069: 61	686,802: 74	39,720: 68	3.97 %	27,252: 77	

	Amorteringstid	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Anteckningar
9. Hamnar.							
För nya hamnbyggnaden							
1929 års lån	30 år	137,200: —	114,584: 85	3,188: 76	5 %	5,729: 24	Förutvarande 1919 års obl.lån
1931 d:o	25 år	90,911: —	72,830: 03	2,943: 60	4.5 %	3,277: 35	d:o 1916 d:o
1935 d:o	13 år	80,150: —	59,581: 15	5,653: 17	3.9 %	2,323: 66	d:o 1907 d:o
1938 d:o	9 ½ år	113,636: 84	113,636: 84	10,106: 82	2.58 %	2,801: 46	d:o 1928 års lån
För djuphamnen							
1926 års lån	20 år	217,995: 59	204,480: 43	7,268: 52	5 %	10,224: 02	
1926/1937 års lån	20 år	324,275: 60	300,363: 93	12,541: 79	3.25 %	9,761: 83	
1932 års lån	25 år	827,000: —	709,152: 43	23,218: 03	5 %	35,457: 62	
1934 d:o	20 år	310,902: 17	265,573: 33	12,414: 15	3.75 %	9,959: —	Förutvarande 1924 års obl.lån
1935 d:o	25 år	22,700: —	20,775: 57	680: 34	3 %	623: 27	
1936 d:o	25 år	435,975: 20	411,392: 47	12,828: 59	2.9 %	11,930: 38	
1938 d:o	25 år	6,250: —	6,079: 09	170: 91	3 %	186: 23	
Kronor		2,566,996: 40	2,278,450: 12	91,014: 68	4.05 %	92,274: 06	
12. 13. 14. 15. 16. Tekniska verk.							
1926 års lån	30 år	84,900: —	64,560: 15	2,294: 85	5 %	3,228: 01	
1929 d:o	30 år	584,644: 50	487,613: 66	13,651: 28	5 %	13,651: 28	Förutvarande 1919 års obl.lån
1931 d:o	25 år	346,608: —	277,672: 09	11,222: 84	4.5 %	12,495: 24	d:o 1916 d:o
1932 d:o	25 år	553,704: 89	473,451: 44	15,735: 57	4.85 %	22,962: 39	
1932 d:o	25 år	422,295: 11	362,117: 95	11,855: 95	5 %	18,105: 90	
1933 d:o	29 år	398,007: 50	360,089: 24	8,637: 46	4.5 %	16,204: 02	Förutvarande 1922 års obl.lån
1934 d:o	20 år	150,220: —	128,318: 29	5,998: 19	3.75 %	4,811: 94	d:o 1924 d:o
1934 d:o	16 år	681,790: —	547,394: 89	36,850: 15	3.8 %	20,801: 01	d:o 1910 d:o
1935 d:o	13 år	363,110: —	269,925: 24	25,611: —	3.9 %	10,527: 08	d:o 1907 d:o
1935 d:o	7 år	20,340: —	12,134: 99	2,900: 72	3 %	364: 05	d:o 1902 d:o
1935 d:o	25 år	166,000: —	151,927: 04	4,975: 22	3 %	4,557: 81	
1936 d:o	25 år	1,250,530: —	1,180,018: 05	36,796: 92	2.9 %	34,220: 52	
Transport		5,022,150: —	4,315,223: 03	176,530: 15		161,929: 25	

	Amorteringstid	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp den 1/1 1939	Amortering år 1939	Räntefot	Ränta för år 1939	Anteckningar
Transport		5,022,150: —	4,315,223: 03	176,530: 15		161,929: 25	
1938 års lån	25 år	583,250: —	567,299: 88	16,432: 21	3 %	16,896: 67	
1938 d:o	9 ½ år	353,798: 28	353,798: 28	31,466: —	2.58 %	8,722: 09	Förutvarande 1928 års lån
Kronor		5,959,198: 28	5,236,321: 19	224,428: 36	3.58 %	187,548: 01	

Sammandrag.

2 A. Ålderdomshem.....		819,818: 41	739,178: 79	32,913: 58	4.05 %	29,914: 90	
5 A. Folkskola		875,069: 61	686,802: 74	39,720: 68	3.97 %	27,252: 77	
9 Hamnar		2,566,996: 40	2,278,450: 12	91,014: 68	4.05 %	92,274: 06	
12. 13. 14. 15. 16. Tekniska verk		5,959,198: 28	5,236,321: 19	224,428: 36	3.58 %	187,548: 01	
Kronor		10,221,082: 70	8,940,752: 84	388,077: 30	3.77 %	336,989: 74	

Lönestat för år 1939.

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Begynnelse-lön	Ålderstillägg 1:sta	Ålderstillägg 2:dra	Ålderstillägg 3:dje	Summa kronor	Avgår natura-förmåner	Kontant lön kronor
		2. Fattigvård.							
		2 A. Ålderdomshem.							
37	IV	Föreståndare	5,520: —	309: —	309: —	309: —	6,447: —	1,180: —	5,267: —
26	IV	Vaktmästare	3,390: —	237: —	237: —	237: —	4,101: —	640: —	3,461: —
25	IV	Maskinist	3,240: —	231: —	231: —	231: —	3,933: —	525: —	3,408: —
22	III	Eldare	2,880: —	213: —	213: —		3,306: —	525: —	2,781: —
7	IV	Husmoder	1,410: —	123: —	123: —	123: —	1,779: —		1,779: —
23	IV	Vådare	3,000: —	219: —	219: —	219: —	3,657: —	525: —	3,132: —
6	IV	Två sjuksköterskor à 1,671: —	2,640: —	234: —	234: —	234: —	3,342: —		3,342: —
6	II	En sjuksköterska	1,320: —	117: —			1,437: —		1,437: —
6	I	Två sjuksköterskor à 1,320: —	2,640: —				2,640: —		2,640: —
3	II	En kokerska	1,050: —	99: —			1,149: —		1,149: —
3	IV	En tvättföreståndarinna	1,050: —	99: —	99: —	99: —	1,347: —		1,347: —
		Nio biträden à 840: —	7,560: —				7,560: —		7,560: —
		Ett biträde	775: —				775: —		775: —
		Ett biträde	745: —				745: —		745: —
		Två biträden à 720: —	1,440: —				1,440: —		1,440: —
		Ett biträde	715: —				715: —		715: —
		Ett biträde	680: —				680: —		680: —
		Ett biträde	670: —				670: —		670: —
		Kronor	40,725: —	1,881: —	1,665: —	1,452: —	45,723: —	3,395: —	42,328: —
		2 B. Yttre fattigvård.							
45	IV	Syssloman	7,830: —	402: —	402: —	402: —	9,036: —		9,036: —
28	III	Tillsyningsman	3,690: —	249: —	249: —		4,188: —		4,188: —
		Tillsyningsman, extra	3,690: —				3,690: —		3,690: —
21	I	Kontorsbiträde, I kl. 2,760: —							
		Arvode som kassörska 500: —	3,260: —				3,260: —		3,260: —
		Transport	18,470: —	651: —	651: —	402: —	20,174: —		20,174: —

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Begyn-nelse-lön	Ålderstillägg			Summa kronor	Avgår natura förmåner	Kontant lön kronor
				1:sta	2:dra	3:dje			
		Transport	18,470: —	651: —	651: —	402: —	20,174: —		20,174: —
		Socialregistret, anslag till arvode	3,000: —				3,000: —		3,000: —
18	IV	Kontorsbiträde, II kl.	2,400: —	189: —	189: —	189: —	2,967: —		2,967: —
		Extra kontorsbiträde	2,100: —				2,100: —		2,100: —
		Kronor	25,970: —	840: —	840: —	591: —	28,241: —		28,241: —
		3. Barnavård.							
		3 A. Barnhem.							
6	II	Föreståndarinna	1,320: —	117: —			1,437: —		1,437: —
		Två biträden	1,455: —				1,455: —		1,455: —
		Kronor	2,775: —	117: —			2,892: —		2,892: —
		3 B. Yttre barnavård.							
34	III	Föreståndare	4,830: —	285: —	285: —		5,400: —		5,400: —
23	III	Kvinnlig barnavårdsman	3,000: —	219: —	219: —		3,438: —		3,438: —
23	III	Barnavårdssyster	3,000: —	219: —	219: —		3,438: —		3,438: —
		Extra barnavårdssyster, arvode	2,700: —				2,700: —		2,700: —
		Kronor	13,530: —	723: —	723: —		14,976: —		14,976: —
Löne-klass:		**5. Undervisnings- och bildningsanstalter.**	Brutto lön:						
		5 A. Folkskola.							
21-F		27 ord. lärare à 6,342: —	171,234: —				171,234: —		171,234: —
21-F		1 ord. lärare (Karlsson)	6,342: —				6,342: —	1,260: —	5,082: —
21-C		2 ord. lärare (Segerström, Söderholm) à 5,712: —	11,424: —				11,424: —	1,824: —	9,600: —
19-F		1 ord. lärare (Andersson)	5,622: —				5,622: —		5,622: —
		Transport	194,622: —				194,622: —	3,084: —	191,538: —

Löne-klass	Löne-grad	Befattningshavare	Brutto lön				Summa kronor	Avgår natura förmåner	Kontant lön kronor
		Transport	194,622: —				194,622: —	3,084: —	191,538: —
17-F		1 ord. lärare (ej tillsatt) lön för ½ år	2,451: —				2,451: —		2,451: —
		1 vakansvikarie tiden 10/1—8/6	2,247: —				2,247: —		2,247: —
16-F		1 e. o. lärare (Jacobsson)	4,572: —				4,572: —		4,572: —
18-F		25 ord. lärarinnor à 5,262: —	131,550: —				131,550: —		131,550: —
18-C		1 ord. lärarinna (Thorell)	4,740: —				4,740: —		4,740: —
18-F		1 ord. lärarinna (G. Andersson)	5,262: —				5,262: —	948: —	4,314: —
17-F		1 ord. lärarinna (Rydin)	4,902: —				4,902: —		4,902: —
16-F		1 ord. lärarinna (Daniels)	4,572: —				4,572: —		4,572: —
14-F		1 e. o. lärarinna (Holmer)	4,092: —				4,092: —		4,092: —
12-F		2 e. o. lärarinnor (Åkesson, Westholm) à 3,756: —	7,512: —				7,512: —		7,512: —
15-F		1 ord. lärarinna (ej tillsatt) lön för ½ år	2,166: —				2,166: —		2,166: —
		1 vak. vikarie tiden 10/1—8/6	2,061: —				2,061: —		2,061: —
12-F		26 ord. lärarinnor à 3,756: —	97,656: —				97,656: —		97,656: —
12-F		2 ord. lärarinnor (Nilsson, Larsson) à 3,756: —	7,512: —				7,512: —	1,236: —	6,276: —
12-C		2 ord. lärarinnor (Billby, Pettersson) à 3,360: —	6,720: —				6,720: —	900: —	5,820: —
11-F		1 ord. lärarinna (Sjögren)	3,576: —				3,576: —		3,576: —
7-F		1 e. o. lärarinna (André)	2,946: —				2,946: —		2,946: —
9-F		1 ord. lärarinna (ej tillsatt)	3,246: —				3,246: —		3,246: —
9-F		2 ord. lärarinnor (ej tillsatta) lön för ½ år à 1,623: —	3,246: —				3,246: —		3,246: —
		2 vak. vikarier tiden 10/1—8/6 à 1,534: —	3,068: —				3,068: —		3,068: —
	IV	1 lärare i slöjd (Karlsson)*	4,747: —				4,747: —		4,747: —
	III	1 lärare i slöjd (Ljungberg)*	4,532: —				4,532: —		4,532: —
	II	1 lärare i slöjd (Abramsson)*	4,318: —				4,318: —		4,318: —
	I	1 lärare i slöjd (Hjelm)*	4,103: —				4,103: —		4,103: —
		Transport	516,419: —				516,419: —	6,168: —	510,251: —

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Brutto lön	Ålderstillägg 1:sta	Ålderstillägg 2:dra	Ålderstillägg 3:dje	Summa kronor	Avgår naturaförmåner	Kontant lön kronor
		Transport	516,419: —				516,419: —	6,168: —	510,251: —
	IV	3 lärarinnor i slöjd (Lindkvist, Vahlström, Palmén) à 3,513: —*	10,539: —				10,539: —		10,539: —
	III	3 lärarinnor i slöjd (Gudmundsson, Eriksson, Svedin) à 3,352: —* ...	10,056: —				10,056: —		10,056: —
	II	1 lärarinna i slöjd (Engström)*	3,191: —				3,191: —		3,191: —
	I	1 lärarinna i slöjd (Haake)*	3,030: —				3,030: —		3,030: —
		1 e. o. lärarinna i slöjd (Eriksson)* ...	2,768: —				2,768: —		2,768: —
		1 timlärarinna i slöjd, förslagsvis	1,384: —				1,384: —		1,384: —
	IV	2 lärarinnor i huslig ekonomi (Granér, Karlsson) à 4,213: —	8,426: —				8,426: —		8,426: —
		1 timlärarinna i huslig ekonomi, förslagsvis	2,890: —				2,890: —		2,890: —
		Kronor	558,703: —				558,703: —	6,168: —	552,535: —
		*Avgår föreslaget nytt lönetillägg åt slöjdlärare och slöjdlärarinnor à 300: —					3,900: —		3,900: —
		Kronor					554,803: —		548,635: —
		Dyrtidstillägg					71,000: —		71,000: —
		Kronor					625,803: —		619,635: —
		5 A. Folkskola.	Begynnelselön						
50	IV	Folkskoleinspektör	9,780: —	492: —	492: —	492: —	11,256: —		11,256: —
15	I	Skolsköterska	2,130: —				2,130: —		2,130: —
26	IV	Tre vaktmästare à 4,101: —	10,170: —	711: —	711: —	711: —	12,303: —	2,625: —	9,678: —
26	III	En vaktmästare	3,390: —	237: —	237: —		3,864: —	875: —	2,989: —
		Kronor	25,470: —	1,440: —	1,440: —	1,203: —	29,553: —	3,500: —	26,053: —

Löne-klass	Löne-grad	Befattningshavare:	Brutto lön	Ålderstillägg 1:sta	Ålderstillägg 2:dra	Ålderstillägg 3:dje	Summa kronor	Avgår natura förmåner	Kontant lön kronor
		5 c. Högre folkskola.							
24		1 ord. lärare (Karlfors)	7,572: —				7,572: —		7,572: —
22		1 ord. lärare (Rydén)	6,732: —				6,732: —		6,732: —
23		1 ord. lärarinna (Gerland)	7,122: —				7,122: —		7,122: —
		Kronor	21,426: —				21,426: —		21,426: —
		Dyrtidstillägg							3,800: —
		Kronor							25,226: —
Löne-grupp:	Löne-grad:	**6. Hälso- och sjukvård.**	Begynnelselön:						
		6 A. Allmän hälso- och sjukvård.							
44	II	1:ste stadsläkaren	7,440: —	384: —			7,824: —		7,824: —
41	IV	2:dre stadsläkaren	6,540: —	348: —	348: —	348: —	7,584: —		7,584: —
31	IV	1:ste hälsovårdstillsyningsman	4,200: —	267: —	267: —	267: —	5,001: —		5,001: —
27	IV	2 tillsyningsmän à 4,269: —	7,080: —	486: —	486: —	486: —	8,538: —		8,538: —
9	IV	En stadssjuksköterska	1,590: —	135: —	135: —	135: —	1,995: —		1,995: —
9	II	En stadssjuksköterska	1,590: —	135: —			1,725: —		1,725: —
6	IV	Två stadssjuksköterskor för mindre bemedlade à 1,671: —	2,640: —	234: —	234: —	234: —	3,342: —		3,342: —
		Kronor	31,080: —	1,989: —	1,470: —	1,470: —	36,009: —		36,009: —
		6 C. Köttbesiktningsbyrå.							
26	IV	En vaktmästare	3,390: —	237: —	237: —	237: —	4,101: —		4,101: —
		Kronor	3,390: —	237: —	237: —	237: —	4,101: —		4,101: —
		7. Gator, vägar, planteringar o. d.							
		7 C. Planteringar.							
38	IV	Stadsträdgårdsmästare	5,760: —	318: —	318: —	318: —	6,714: —		6,714: —
28	IV	Trädgårdsmästare	3,690: —	249: —	249: —	249: —	4,437: —		4,437: —
		Kronor	9,450: —	567: —	567: —	567: —	11,151: —		11,151: —

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Begynnelselön	Ålderstillägg 1:sta	Ålderstillägg 2:dra	Ålderstillägg 3:dje	Summa kronor	Avgår naturaförmåner	Kontant lön kronor
		9. Hamnar.							
41	IV	Hamnkapten	6,540: —	348: —	348: —	348: —	7,584: —		7,584: —
25	II	Manligt kontorsbiträde	3,240: —	231: —			3,471: —		3,471: —
31	IV	Ångbåtsbefälhavare	4,200: —	267: —	267: —	267: —	5,001: —		5,001: —
26	III	Ångbåtsmaskinist	3,390: —	237: —	237: —		3,864: —		3,864: —
29	IV	Kranmaskinistförman	3,840: —	255: —	255: —	255: —	4,605: —		4,605: —
		Kronor	21,210: —	1,338: —	1,107: —	870: —	24,525: —		24,525: —
		11. Renhållningsverk och svingård.							
		11 A. Renhållningsverk.							
45	IV	Förvaltaren	7,830: —	402: —	402: —	402: —	9,036: —		9,036: —
28	IV	Bokhållaren 3,690: —							
		Personligt lönetillägg 400: —	4,090: —	249: —	249: —	249: —	4,837: —		4,837: —
27	I	En förman	3,540: —				3,540: —		3,540: —
24	IV	Fem renhållningsarbetare à 3,795: —	15,600: —	1,125: —	1,125: —	1,125: —	18,975: —		18,975: —
24	III	Två renhållningsarbetare à 3,570· —	6,240: —	450: —	450: —		7,140: —		7,140: —
24	II	Två renhållningsarbetare à 3,345: —	6,240: —	450: —			6,690: —		6,690: —
24	I	Tre renhållningsarbetare à 3,120: —	9,360: —				9,360: —		9,360: —
		Kronor	52,900: —	2,676: —	2,226: —	1,776: —	59,578: —		59,578: —
		12. Vattenledningsverk.							
24	IV	Maskinist	3,120: —	225: —	225: —	225: —	3,795: —	700: —	3,095: —
29	IV	Rörnätsförman	3,840: —	255: —	255: —	255: —	4,605: —		4,605: —
28	II	Arbetsförman	3,690: —	249: —			3,939: —		3,939: —
		Kronor	10,650: —	729: —	480: —	480:—	12,339: —	700: —	11,639: —

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Begynnelselön	Ålderstillägg 1:sta	Ålderstillägg 2:dra	Ålderstillägg 3:dje	Summa kronor	Avgår naturaförmåner	Kontant lön kronor
		13. Gasverk.							
31	IV	Gasmästare	4,200: —	267: —	267: —	267: —	5,001: —	840: —	4,161: —
28	IV	Justerareförman	3,690: —	249: —	249: —	249: —	4,437: —		4,437: —
26	IV	7 st. gasverkseldare à 4,101: —	23,730: —	1,659: —	1,659: —	1,659: —	28,707: —		28,707: —
		Kronor	31,620: —	2,175: —	2,175: —	2,175: —	38,145: —	840: —	37,305: —
		14. Elektricitetsverk.							
26	IV	Maskinmästare 3,390: —							
		personligt lönetillägg 800: —	4,190: —	237: —	237: —	237: —	4,901: —		4,901: —
26	IV	Maskinist	3,390: —	237: —	237: —	237: —	4,101: —		4,101: —
26	III	Två maskinister à 3,864: —	6,780: —	474: —	474: —		7,728: —		7,728: —
29	IV	Motorförman	3,840: —	255: —	255: —	255: —	4,605: —		4,605: —
28	IV	Justerareförman	3,690: —	249: —	249: —	249: —	4,437: —		4,437: —
		Kronor	21,890: —	1,452: —	1,452: —	978: —	25,772: —		25,772: —
		16. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.							
54	IV	Föreståndaren	11,340: —	564: —	564: —	564: —	13,032: —		13,032: —
43	I	Assistenten vid vatten, avloppsled-nings- och gasverken	7,140: —				7,140: —		7,140: —
43	IV	Assistenten vid elektricitetsverket	7,140: —	372: —	372: —	372: —	8,256: —		8,256: —
34	IV	Biträdande ingenjör 4,830: —							
		personligt lönetillägg 1,200: —	6,030: —	285: —	285: —	285: —	6,885: —		6,885: —
43	IV	Kamreraren	7,140: —	372: —	372: —	372: —	8,256: —		8,256: —
31	IV	Kassören	4,200: —	267: —	267: —	267: —	5,001: —		5,001: —
29	IV	Förrådsförmannen	3,840: —	255: —	255: —	255: —	4,605: —		4,605: —
28	IV	Bokhållaren	3,690: —	249: —	249: —	249: —	4,437: —		4,437: —
		Transport	50,520: —	2,364: —	2,364: —	2,364: —	57,612: —		57,612: —

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Begynnelselön	Ålderstillägg 1:sta	Ålderstillägg 2:dra	Ålderstillägg 3:dje	Summa kronor	Avgår naturaförmåner	Kontant lön kronor
		Transport	50,520: —	2,364: —	2,364: —	2,364: —	57,612: —		57,612: —
25	IV	Manligt kontorsbiträde av I kl.	3,240: —	231: —	231: —	231: —	3,933: —		3,933: —
21	III	Kvinnligt ,, ... av I kl.	2,760: —	207: —	207: —		3,174: —		3,174: —
18	III	,, ,, av II kl.	2,400: —	189: —	189: —		2,778: —		2,778: —
18	II	,, ,, av II kl.	2,400: —	189: —			2,589: —		2,589: —
18	I	,, ,, av II kl.	2,400: —				2,400: —		2,400: —
26	IV	Avläsareförmannen	3,390: —	237: —	237: —	237: —	4,101: —		4,101: —
25	IV	Tre avläsare à 3,933: —	9,720: —	693: —	693: —	693: —	11,799: —		11,799: —
25	III	En avläsare	3,240: —	231: —	231: —		3,702: —		3,702: —
		Kronor	80,070: —	4,341: —	4,152: —	3,525: —	92,088: —		92,088: —
		18. Andra kommunens affärsföretag.							
		18 B. Varmbadhus.							
25	IV	Maskinist	3,240: —	231: —	231: —	231: —	3,933: —		3,933: —
22	IV	Eldare	2,880: —	213: —	213: —	213: —	3,519: —	555: —	2,964: —
12	IV	Biljettförsäljerska	1,860: —	153: —	153: —	153: —	2,319: —		2,319: —
20	IV	Badare	2,640: —	201: —	201: —	201: —	3,243: —		3,243: —
		En baderska	1,350: —				1,350: —	880: —	470: —
		En baderska	1,350: —				1,350: —	880: —	470: —
		Två baderskor à 1,350: —	2,700: —				2,700: —		2,700: —
		En vakt i simhallen	1,785: —				1,785: —		1,785: —
		En vakt i folkbadet	1,785: —				1,785: —		1,785: —
		Två tvätterskor à 1,785: —	3,570: —				3,570: —		3,570: —
		Kronor	23,160: —	798: —	798: —	798: —	25,554: —	2,315: —	23,239: —
		18 D. Båttrafik.							
		Befälhavare	4,800: —				4,800: —		4,800: —
		Maskinist	3,900: —				3,900: —		3,900: —
		Kronor	8,700: —				8,700: —		8,700: —

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Begyn-nelse lön	Ålderstillägg			Summa kronor	Avgår natura-förmåner	Kontant lön kronor
				1:sta	2:dra	3:dje			
		18 F. Grustag.							
26	I	Förman	3,390: —				3,390: —		3,390: —
		Kronor	3,390: —				3,390: —		3,390: —
		19. Brandväsen.							
44	IV	Brandchef	7,440: —	384: —	384: —	384: —	8,592: —		8,592: —
37	I	vice Brandchef	5,520: —				5,520: —		5,520: —
30	IV	Två brandmästare à 4,773: —	7,980: —	522: —	522: —	522: —	9,546: —		9,546: —
27	IV	Tre brandförmän à 4,269: —	10,620: —	729: —	729: —	729: —	12,807: —		12,807: —
25	IV	Tolv brandmän à 3,933: —	38,880: —	2,772: —	2,772: —	2,772: —	47,196: —		47,196: —
25	III	En brandman	3,240: —	231: —	231: —		3,702: —		3,702: —
25	II	Tre brandmän à 3,471: —	9,720: —	693: —			10,413: —		10,413: —
25	I	En brandman	3,240: —				3,240: —		3,240: —
		Kronor	86,640: —	5,331: —	4,638: —	4,407: —	101,016: —		101,016: —[1]
		21. Fastighetsförvaltning.							
		21 A. Allmän fastighetsförvaltning.							
36	IV	Vice värd	5,280: —	300: —	300: —	300: —	6,180: —		6,180: —
		Kronor	5,280: —	300: —	300: —	300: —	6,180: —		6,180: —
		22. Magistrat och rådhusrätt.							
	III	Borgmästaren 18,000: —							
		personl. lönetillägg 3,000: —	21,000: —	1,000: —	1,000: —		23,000: —		23,000: —
57	IV	Civilrådman	12,600: —	624: —	624: —	624: —	14,472: —		14,472: —
57	I	Brottmålsrådman	12,600: —				12,600: —		12,600: —
55	I	Magistratsrådman	11,730: —				11,730: —		11,730: —
		Transport	57,930: —	1,624: —	1,624: —	624: —	61,802: —		61,802: —

[1] Häri ingår bostadsförmåner med Kr.12,270: 25

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Begynnelselön	Ålderstillägg 1:sta	Ålderstillägg 2:dra	Ålderstillägg 3:dje	Summa kronor	Avgår natura förmåner	Kontant lön kronor
		Transport	57,930: —	1,624: —	1,624: —	624: —	61,802: —		61,802: —
21	I	Kvinnligt kontorsbiträde av I kl.	2,760: —				2,760: —		2,760: —
18	I	Tre kvinnliga kontorsbiträden av II kl. à 2,400: —	7,200: —				7,200: —		7,200: —
26	I	Stadsvaktmästare	3,390: —				3,390: —		3,390: —
		Kronor	71,280: —	1,624: —	1,624: —	624: —	75,152: —		75,152: —
		23. Kronouppbörds- och Exekutionsväsen.							
43	III	Kronokassören	7,140: —	372: —	372: —		7,884: —		7,884: —
41	II	Stadsfogden	6,540: —	348: —			6,888: —		6,888: —
21	IV	Kvinnligt kontorsbiträde av I kl....	2,760: —	207: —	207: —	207: —	3,381: —		3,381: —
18	IV	» » » II » ...	2,400: —	189: —	189: —	189: —	2,967: —		2,967: —
18	I	» » » II » ...	2,400: —				2,400: —		2,400: —
23	IV	Fem exekutorer à 3,657: —	15,000: —	1,095: —	1,095: —	1,095: —	18,285: —		18,285: —
		Kronor	36,240: —	2,211: —	1,863: —	1,491: —	41,805: —		41,805: —
		24. Polisväsen och Fångvård.							
50	I	Polismästare	9,780: —				9,780: —		9,780: —
39	I	Poliskommissarie	6,000: —				6,000: —		6,000: —
32	III	Kriminalöverkonstapel	4,410: —	273: —	273: —		4,956: —		4,956: —
31	IV	5 polisöverkonstaplar à 5,001: —	21,000: —	1,335: —	1,335: —	1,335: —	25,005: —		25,005: —
29	IV	2 bitr. överkonstaplar à 4,605: — ...	7,680: —	510: —	510: —	510: —	9,210: —		9,210: —
29	I	1 bitr. överkonstapel	3,840: —				3,840: —		3,840: —
29	IV	6 kriminalkonstaplar à 4,605: —	23,040: —	1,530: —	1,530: —	1,530: —	27,630: —		27,630: —
27	IV	24 poliskonstaplar à 4,269: —	84,960: —	5,832: —	5,832: —	5,832: —	102,456: —		102,456: —
27	III	2 poliskonstaplar à 4,026: —	7,080: —	486: —	486: —		8,052: —		8,052: —
27	II	8 poliskonstaplar à 3,783: —	28,320: —	1,944: —			30,264: —		30,264: —
27	I	6 poliskonstaplar à 3,540: —	21,240: —				21,240: —		21,240: —
24	I	3 extra poliskonstaplar à 3,120: —	9,360: —				9,360: —		9,360: —
		Kronor	226,710: —	11,910: —	9,966: —	9,207: —	257,793: —		257,793: —

Löne-grupp	Löne-grad	Befattningshavare	Begynnelselön	Ålderstillägg 1:sta	Ålderstillägg 2:dra	Ålderstillägg 3:dje	Summa kronor	Avgår natura förmåner	Kontant lön kronor
		28. Övrig förvaltning.							
		28 B. Stadskansli.							
61	IV	Drätseldirektör	14,520: —	720: —	720: —	720: —	16,680: —		16,680: —
51	I	Stadsombudsman	10,170: —				10,170: —		10,170: —
41	I	Drätselnotarien	6,540: —				6,540: —		6,540: —
21	I	Kvinnligt kontorsbiträde	2,760: —				2,760: —		2,760: —
		Assistent åt Drätseldirektören	7,200: —				7,200: —		7,200: —
26	IV	Rådhusvaktmästaren	3,390: —	237: —	237: —	237: —	4,101: —		4,101: —
		Kronor	44,580: —	957: —	957: —	957: —	47,451: —		47,451: —
		28 C. Stadskamrerarekontor.							
48	IV	Stadskamrer	9,000: —	456: —	456: —	456: —	10,368: —		10,368: —
31	IV	Stadsbokhållare	4,200: —	267: —	267: —	267: —	5,001: —		5,001: —
27	IV	Stadskassörska	3,540: —	243: —	243: —	243: —	4,269: —		4,269: —
21	IV	Kvinnligt kontorsbiträde av I kl.	2,760: —	207: —	207: —	207: —	3,381: —		3,381: —
20	IV	Manligt kontorsbiträde av II kl.	2,640: —	201: —	201: —	201: —	3,243: —		3,243: —
		Kronor	22,140: —	1,374: —	1,374: —	1,374: —	26,262: —		26,262: —
		28 D. Byggnadschefs- och arbetskontor.							
55	IV	Byggnadschef	11,730: —	582: —	582: —	582: —	13,476: —		13,476: —
25	III	Manligt kontorsbiträde av I kl.	3,240: —	231: —	231: —		3,702: —		3,702: —
33	I	Verkmästare	4,620: —				4,620: —		4,620: —
28	IV	2 arbetsförmän à 4,437: —	7,380: —	498: —	498: —	498: —	8,874: —		8,874: —
28	II	1 arbetsförman	3,690: —	249: —			3,939: —		3,939: —
27	III	Förrådsförman	3,540: —	243: —	243: —		4,026: —		4,026: —
23	IV	1 körkarl	3,000: —	219: —	219: —	219: —	3,657: —		3,657: —
23	III	1 körkarl	3,000: —	219: —	219: —		3,438: —		3,438: —
23	I	1 körkarl	3,000: —				3,000: —		3,000: —
		Kronor	43,200: —	2,241: —	1,992: —	1,299: —	48,732: —		48,732: —
		28 E. Byggnadsnämnd.							
51	II	Stadsingenjör	10,170: —	510: —			10,680: —		10,680: —
		Kronor	10,170: —	510: —			10,680: —		10,680: —

Sammandrag av Västerås stads lönestat för år 1939.

	Kronor	Avgår naturaförmåner	Kronor	Anteckningar
2. Fattigvård.				
2 A. Ålderdomshem	45,723: —	3,395: —	42,328: —	
2 B. Yttre fattigvård	28,241: —		28,241: —	
3. Barnavård.				
3 A. Barnhem	2,892: —		2,892: —	
3 B. Yttre barnavård	14,976: —		14,976: —	
5. Undervisnings- och bildningsanstalter.				
5 A. Folkskola	625,803: —	6,168: —	619,635: —	
5 A. Folkskola	29,553: —	3,500: —	26,053: —	
5 C. Högre folkskola	25,226: —		25,226: —	
6. Hälso- och sjukvård.				
6 A. Allmän hälso- och sjukvård	36,009: —		36,009: —	
6 C. Köttbesiktningsbyrå	4,101: —		4,101: —	
7. Gator, vägar, planteringar o. d.				
7 C. Planteringar	11,151: —		11,151: —	
9. Hamnar.	24,525: —		24,525: —	
11. Renhållningsverk och svingård.				
11 A. Renhållningsverk	59,578: —		59,578: —	
12. Vattenledningsverk	12,339: —	700: —	11,639: —	
13. Gasverk	38,145: —	840: —	37,305: —	
14. Elektricitetsverk	25,772: —		25,772: —	
16. Tekniska verkens gemensamma förvaltning	92,088: —		92,088: —	
18. B. Varmbadhus	25,554: —	2,315: —	23,239: —	
Transport	920,117: —	13,763: —	906,354: —	

Bgt 90

	Kronor:	Avgår naturaförmåner:	Kronor:	Anteckningar
Transport	920,117: —	13,763: —	906,354: —	
18. D. Båttrafik	8,700: —		8,700: —	
18. F. Grustag	3,390: —		3,390: —	
19. Brandväsen	101,016: —	12,270: 25	88,745: 75	
21. Fastighetsförvaltning.				
21 A. Allmän fastighetsförvaltning	6,180: —		6,180: —	
22. Magistrat och rådhusrätt	75,152: —		75,152: —	
23. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	41,805: —		41,805: —	
24. Polisväsen och fångvård	257,793: —		257,793: —	
28. Övrig förvaltning.				
28 B. Stadskansli	47,451: —		47,451: —	
28 C. Stadskamrerarekontor	26,262: —		26,262: —	
28 D. Byggnadschefs- och arbetskontor	48,732: —		48,732: —	
28 E. Byggnadsnämnd	10,680: —		10,680: —	
Kronor	1,728,837: —	29,188: 25	1,699,648: 75	

Bgt 91

Bil. 4 till skattestatens specialstater.

Pensionsstat för år 1939.

Pension från		Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor	Anteckningar
	2. Fattigvård.			
	2 A. Ålderdomshem.			
1/2 1929	Föreståndare Larssons änka	790: 50[1]		[1] Därav dyrtidstillägg, förslagsvis 263: 50
1/1 1921	Vaktmästare Lundbergs änka	750: —[2]		[2] Därav dyrtidstillägg, förslagsvis 250: —
1/5 1935	f. d. Kokerskan Elin Andersson	873: —	2,413: 50	
	2 B. Yttre fattigvård.			
1/11 1938	Fröken Elin Isaksson		1,347: —	
	3. Barnavård.			
	3 B. Yttre barnavård.			
1/2 1935	f. d. Föreståndarskan Maria Emelia Hellström		984: —	
	5. Undervisnings- och bildningsanstalter.			
	5 A. Folkskola.			
1/7 1936	f. d. Slöjdlärare J. F. Brandt	860: 16[3]		[3] Därav dyrtidstillägg, förslagsvis 325: 16
1/1 1939	,, Folkskollärare J. Naeslund	154: 96		
1/1 1939	,, ,, M. Wallander	154: 96		
1/7 1935	,, Slöjdlärare A. Hammarsten	769: —		
1/7 1927	,, Folkskollärarinnan S. Hammarskiöld	822: 32		
1/2 1931	,, ,, E. Fröman ..	953: 28		
1/9 1927	,, ,, Unda Bohman	822: 32		
1/7 1928	,, ,, Elin Persson..	685: 28		
1/5 1928	,, ,, Beda Svanholm	822: 32		
1/1 1929	,, ,, Maria Svanbohm	822: 32		
1/7 1934	,, ,, Elin Fernquist	924: —		
1/12 1934	,, ,, Ester Kolmodin	923: —		
1/10 1928	,, Slöjdlärarinnan Emma Vahlbäck	554: 84		
1/9 1933	,, ,, Elin Hahr	492: —		
1/1 1914	,, Småskollärarinnan Jenny Kjellin.	725: —[4]		[4]Därav dyrtidstillägg, förslagsvis 125: —
1/4 1928	,, ,, Olga Bergh ..	554: 84		
1/7 1929	,, ,, Anna Lennmalm	554: —		
	Transport	11,594: 60	4,744: 50	

Bgt 92

Pension från		Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor	Anteckningar
	Transport	11,594: 60	4,744: 50	
1/3 1932	f. d. Småskollärarinnan Anna S. Eriksson	673: 32		
1/5 1932	,, ,, Ester Karlsson	673: 32		
1/9 1934	,, ,, Maria Svedin .	651: —		
1/9 1936	,, ,, Ina Lundeberg	633: —		
	,, ,, Olga Norling	168: 40		
	,, ,, Elin Svensson.	168: 40		
	,, ,, v. Essen	168: 40		
1/12 1931	f. d. Skolkökslärarinnan Anna Tunell	604: 68		
1/10 1931	,, Vaktmästare Fr. Andersson	2,301: —		
1/1 1905	,, ,, K. L. Lönnborgs änka	253: —[1]		[1] Därav dyrtidstillägg, förslagsvis 53: —
18/9 1929	Änkan E. Gustavsson	480: —		
1/1 1937	f. d. Simlärarinnan Ebba Stål	500: —		
1/1 1938	,, Städerskan Vilh:a Torell	888: —		
		19,757: 12		
	Beräknat avdrag i anledning av statlig pensionsförhöjning	7,500: —	12,257: 12	
	5 C. Högre folkskola.			
1/5 1936	f. d. Ämneslärare Isidor Fröier		1,380: —	
	5 D. Yrkesskola.			
1/7 1932	f. d. Slöjdläraren Anders Svensson ...	2,985: —		
1/2 1934	Ingenjör Lundahls änka	1,699: 92		
		4,684: 92		
	Avgår bidrag från Zimmermanska fonden	1,849: 96	2,834: 96	
	5. F. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.			
	Högre flickskolan.			
1/1 1921	f. d. Lärarinnan Hildur Hwasser, förslagsvis		850: —	
	6. Hälso- och sjukvård.			
	6 A. Allmän hälso- och sjukvård.			
1/10 1933	f. d. Stadsläkaren C. Thunström	3,850: —		
1/1 1933	,, Stadssjuksköterskan Anna Ekström	1,068: —		
1/3 1933	,, Hälsotills.man C. A. Holtz Änka	800: —	5,718: —	
	Transport		27,784: 58	

Pension från		Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor	Anteckningar
	Transport		27,784: 58	
	6 C. Köttbesiktningsbyrå.			
1/11 1933	f. d. Föreståndaren M. Jonsson		4,461: —	
	7. Gator, vägar, planteringar o. d.			
	7 C. Planteringar.			
1/12 1930	f. d. Trädgårdsarbetaren K. V. Andersson.....	936: —		
1/12 1930	,, ,, J. Nordström	996: —		
1/1 1930	,, ,, A. G. Hellberg	1,287: —		
1/11 1937	,, ,, C. A. Hagström	1,170: —		
1/4 1938	Änkefru Anna T. Eriksson med son Karl Gunnar	705: 60	5,094: 60	
	11. Renhållningsverk och svingård.			
	11 A. Renhållningsverk.			
1/1 1928	f. d. Förman K. J. Jansson	2,367: 40		
1/9 1938	,, ,, K. A. Fransson	1,758: —		
1/10 1924	,, Renhållningsarbetaren G. Karlsson	2,158: 91		
1/1 1933	,, ,, O. Eriksson	1,982: 50		
1/5 1933	,, ,, E. Dahl ..	306: —		
1/9 1931	Änkan Anna Jansson	786: —		
1/7 1933	,, Hanna Sunesson	732: —		
1/5 1934	,, Lovisa Andersson	732: —		
1/8 1934	f. d. Skrivbiträde Elisabet Eriksson ..	2,055: —		
1/1 1936	,, Renhållningsarbetaren E. S. Lundin	2,220: 40	15,098: 21	
	16. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.			
30/10 1919	f. d. Gasverkseldaren A. H. Eriksson.	1,944: —		
22/2 1923	Änkan Hilma Boholm	636: —		
28/3 1923	,, Augusta Lönnquist	900: —		
22/6 1925	f. d. Gasverkseldaren C. G. Gustavsson	1,944: —		
28/3 1929	Änkan Anna Johansson	570: —		
24/1 1930	,, Judit Hellström	786: —		
24/1 1930	f. d. Gasmästare K. V. Jansson	2,994: —		
17/3 1930	,, Kassörska Greta Tersmeden	2,667: —		
14/2 1930	f. d. Maskinist C. F. Jonsson	1,959: —		
10/11 1930	,, Rörmontör K. Johansson	1,302: —		
10/11 1930	,, Grovarbetare C. J. Johansson ...	996: —		
	Transport	16,698: —	52,438: 39	

Pension från		Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor	Anteckningar
	Transport	16,698: —	52,438: 39	
10/11 1930	f. d. Grovarbetaren Gerhard Karlsson ..	996: —		
17/11 1931	,, ,, A. G. Andersson ...	879: —		
17/11 1931	,, Rörläggare J. A. Falk	1,365: —		
17/11 1931	,, ,, J. E. Eriksson	1,107: —		
23/2 1933	Änkan Anna Ch. Löf	600: —		
29/4 1933	f. d. Rörmontör Aug. Hedquist	2,049: —		
29/6 1933	,, Kontorsbiträde Hulda Klingvall .	1,125: —		
1/11 1933	,, Maskinist G. Andersson	2,775: —		
1/10 1933	,, Vårdaren av vattenborgen P. A. Pettersson	1,968: —		
1/1 1935	Änkan Arvida Eriksson[1]	940: —		
1/3 1935	,, Anna Gustavsson	700: —		
19/6 1935	f. d. Lykttändare J. A. Persson	879: —		
1/7 1935	,, Maskinmästare H. G. Boberg ...	3,399: —		
21/7 1935	,, Lykttändare B. L. Pettersson ...	714: —		
7/11 1935	Änkan Thea Bursell	1,008: —		
1/2 1936	Gustav Andersson	1,404: —		
1/7 1936	K. W. Karlsson	1,560: —		
1/8 1937	Elin Eriksson	500: —		
1/8 1937	J. F. Lundqvist	996: —		
1/7 1938	Selma Broberg	300: —	41,962: —	[1] Härav Kr. 100: — ej upptaget i staten
	18. Andra kommunens affärsföretag.			
	18 B. Varmbadhus.			
1/1 1931	f. d. Maskinist C. J. Söderlund	1,428: —		
1/7 1930	,, Baderskan Henny Tärnlund	300: —		
1/6 1932	,, Badmästaren John Söderström ..	1,800: —	3,528: —	
	19. Brandväsen.			
1/1 1918	f. d. Brandchefen C. G. Sjökvist	2,000: —		
1/6 1933	,, Brandförman K. A. Lövstrand ...	2,400: —		
1/4 1933	,, ,, J. R. Andersson ...	2,490: —		
1/10 1930	,, Brandman K. E. Pettersson	1,893: —		
1/1 1900	,, Tornväktaren C. E. Eriksson	240: —		
27/11 1930	,, Brandchefen G. A. Danielssons änka	700: —		
1/1 1936	,, Brandmannen G. A. Lindberg ...	1,974: —		
1/3 1937	,, ,, R. A. Ferngren ...	2,139: —	13,836: —	
	Transport		111,764: 39	

Pension från			Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor	Anteckningar
		Transport		111,764: 39	
		21. Fastighetsförvaltning.			
		21 A. Allmän fastighetsförvaltning.			
		d. Stadshotell.			
1/1	1937	f. d. Eldaren A. Vidfors	2,109: —		
		21 B. Lantegendomar under eget bruk.			
1/7	1938	f. d. Lantarbetaren K. J. Svahn	864: —		
		21 C. Skogar.			
1/1	1931	f. d. Stadsskogvaktare C. A. Lindkvist	2,472: —[1]	5,445: —	[1] Häri ingår Kr. 1: 20 ej upptaget i staten
		22. Magistrat och rådhusrätt.			
1/1	1939	f. d. Civilrådmannen J. V. Ödman	7,011: —		
1/3	1937	,, Stadsvaktmästare P. Berglund ..	2,556: —		
1/9	1932	,, Assessor H. Cronholms änka ..... 1,860: —			
1/3	1938	,, Brottmålsrådman V. Åsbergs änka ..... 2,157: —			
				9,567: —	
		Kronor 4,017: —[2]			[2] Pension från Magistratens Ämbets & Tj.-mäns Reservfond
		23. Kronouppbörds- och Exekutionsväsen.			
1/1	1931	f. d. Stadsfogde E. Kumlin	6,207: —		
1/8	1931	,, Kronouppbördskassör Ax. Eklundhs änka	1,755: —	7,962: —	
		24. Polisväsen och fångvård.			
1/1	1939	Stadsfiskal E. V. Pettersson	8,400: —[3]		[3] På övergångsstat enligt Stadsfullmäktiges beslut 30/6 1938.
1/1	1919	Överkonstapel Vretlöfs änka	600: —		
1/1	1936	f. d. Poliskommissarie C. A. Linder ...	4,365: —		
1/2	1935	,, Krim.överkonst. E. Carlsson	3,252: —		
1/4	1934	,, Överkonstapel V. Karlsson	2,994: —		
1/6	1932	,, ,, P. E. Winroth ...	2,994: —		
1/1	1930	,, Inspektionskonstapel K. A. Eriksson	2,667: —		
1/7	1934	,, bitr. Överkonstapel G. Haake ...	2,667: —		
1/9	1932	,, Krim.konstapel G. K. Forslund ..	2,667: —		
		Transport	30,606: —	134,738: 39	

Bgt 96

Pension från		Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor	Anteckningar
	Transport	30,606: —	134,738: 39	
1/1 1932	f. d. Poliskonstapel E. Kraft	2,385: —		
1/5 1934	,, ,, Hj. Rosenberg ...	2,385: —		
1/7 1936	,, ,, J. E. Persson	2,217: —	37,593: —	
	28. Övrig förvaltning.			
	28 B. Stadskansli.			
1/7 1938	f. d. Drätselnotarie E. Plantin	3,450: —		
1/9 1936	Änkefru Siri Tenow	3,268: —	6,718: —	
	28 C. Stadskamrerarekontor.			
1/1 1928	Änkefru K. Södergren	564: —		
1/1 1925	f. d. Skrivbiträde Amelie Presto-Ström	400: —	964: —	
	28 D. Byggnadschefs- och arbetskontor.			
1/4 1931	f. d. Stadsinspektor P. V. Johansson	3,696: —		
1/4 1931	,, Förrådsförman C. J. Barklund ...	2,556: —		
1/2 1934	,, Arbetsförman J. V. Råberg	1,400: —		
1/7 1930	,, Arbetaren V. Ehrnström	1,302: —		
1/1 1931	,, Grovarbetaren H. Hansson	1,347: —		
1/1 1932	,, ,, J. R. Svangren ..	1,464: —		
1/1 1932	,, ,, E. A. Tibbling ...	762: —		
1/1 1932	,, ,, J. V. Karlsson ...	1,041: —		
1/1 1934	,, ,, K. A. Bergvall	1,464: —		
1/12 1930	,, Träarbetaren J. E. Pettersson ...	1,041: —		
1/1 1935	,, Grovarbetaren A. T. Svensson ...	1,170: —		
1/7 1936	,, Byggmästaren Albert Andersson	3,029: —		
1/9 1936	Änkan Ida Nygren-Andersson	705: —		
1/12 1936	f. d. Komm.arbetaren Herman Södergren	1,053: —		
1/2 1937	f. d. Förman C. H. Pettersson	2,775: —		
1/6 1937	Änkefru Anna Axelsson	840: —	25,645: —	
	28 E. Byggnadsnämnd.			
1/1 1932	f. d. bitr. Stadsingenjör J. Eriksson ..	4,704: —		
1/1 1936	,, Stadsarkitekten E. Hahr	3,000: —	7,704: —	
	29. Diverse utgifter och inkomster.			
	29. D. Ofördelade utgifter och inkomster.			
1/11 1936	f. d. Kranmaskinisten J. V. Åsberg ..		1,497: —	
	Kronor		214,859: 39	

Anslagsbeteckningar.

FASTA ANSLAG (utan särskild beteckning) utgå med bestämt belopp och få icke överskridas eller reserveras.

FÖRSLAGSANSLAG (Fa) få överskridas men icke reserveras.

FÖRSLAGSANSLAG HÖGST (Fa h) få varken överskridas eller reserveras.

RESERVATIONSANSLAG (Ra) få reserveras och överskridas.

RESERVATIONSANSLAG HÖGST (Ra h) få reserveras men ej överskridas.

REGISTER

över

Utgifts- och inkomststat för Västerås stad

år 1939

sid. Bgt

Affärsföretag, andra kommunens 44
Alkoholistvård 19
Allmänt läroverk 3, 26
Allmännyttiga ändamål, anslag till 62
Anslagsbeteckningar 97
Automobiler 47
Avloppsledningar 3, 42

Barnavård 17
„ , yttre 18, 79, 91
Barnhem 17, 79
Bekvämlighetsinrättningar 46
Bostadsinspektion 28
Brandväsen 48, 86, 94
Byggnadschefs- och arbetskontor 61, 88, 96
Byggnadsnämnd 62, 88, 96
Båttrafik 47, 85

Diverse utgifter och inkomster 62
Drätselkammare 59

Elektricitetsverk 3, 40, 84

Fastighetsförvaltning, allmän 5, 50, 86, 95
Fattigvård 12
„ , yttre 15, 78, 91
Finansförvaltning 2, 9
Folkskola 19, 75, 79, 91
Fonder, egna 2, 11
Fond- och lånestat 2
Fortsättningsskola 23
Förslagsanslag till oförutsedda utgifter 63

Gasverk 39, 84
Gatubelysning 32
Gatuhållning 29
Gaturenhållning 33
Grustag 48, 86

Hamnar 3, 33, 76, 83
Hälso- och sjukvård, allmän 27, 82, 92
Högre folkskola 24, 82, 92

Kallbadhus 44
Kronouppbörds- och exekutionsväsen 56, 87, 95
Köttbesiktningsbyrå 28, 82, 93

sid. Bgt

Lantegendomar under eget bruk 54, 95
Lån och investeringar 2, 9
„ , kapitalavbetalningar och räntor 67
„ , stadens verks och inrättningars andelar.. 75
Låneskuld, uppgift å (jämte grafisk framställning) 66
Lönestat 78
„ , sammandrag 89

Magistrat och rådhusrätt 56, 86, 95

Nykterhetsnämnd 19

Ofördelade utgifter och inkomster 64, 96
Oförutsedda utgifter, medel till 63

Pensionsförsäkring, allmän 59
Pensionsstat 91
Planteringar 30, 82, 93
Poliklinik 29
Polisväsen och fångvård 57, 87, 95

Renhållningsverk 35, 83, 93

Skatter och liknande avgifter 12
Skattestat, sammandrag 7
„ specialstater 9
Skattetaxering 63
Skogar 55, 95
Stadsfullmäktige 59
Stadskamrerarekontor 60, 88, 96
Stadskansli 60, 88, 96
Stadsrevision 59
Svingård 37

Tekniska verkens gemensamma förvaltning 4, 43, 76, 84, 93
Underskott från tidigare år 6, 65
Undervisnings- och bildningsanstalter 19
Undervisnings- och bildningsanstalter, andra 26, 92

Varmbadhus 45, 85, 94
Vattenledningsverk 37, 83
Väghållning 30

Yrkesskola 24, 92

Ålderdomshem 12, 75, 78, 91

Överskott från tidigare år 6, 65

Victor Pettersons Bokindustriaktiebolag, Stockholm 1938

N:o 154.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomtmark inom kv. Lorens.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Inom kvarteret Lorens äger Västerås stad i hörnet av Kopparbergsvägen och Stora gatan samt norr därom utmed Kopparbergsvägen viss mark, utgörande efter breddningen av Kopparbergsvägen återstoden av tomterna n:ris 8 och 9 inom nämnda kvarter, nämligen 224,6 kvadratmeter av tomten nr. 8 och 515,9 kvadratmeter av tomten nr. 9. Ifrågavarande mark är enligt fastställd tomtindelning avsedd att sammanläggas med de öster därom belägna tomterna n:ris 6 och 7 och bilda de nya tomterna n:ris 11 och 12. Som spekulant å stadens mark anmält sig och möjlighet finnes att förena såväl stadens nuvarande mark som tomtmarken öster därom i en ägares hand, har drätselkammaren ansett önskvärt att erhålla försäljningsbemyndigande för stadens ifrågavarande tomtmark, allrahelst som utsikter synas förefinnas att de nybildade tomterna bliva bebyggda inom en snar framtid.

Med anledning härav får drätselkammaren hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att till pris och på villkor, som drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, försälja återstoden av tomterna n:ris 8 och 9 i kvarteret Lorens.

Västerås den 1 december 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Thjelvar Hedberg.

N:o 155.

Drätselkammarens skrivelse ang. köp av fastigheten n:o 2 i kv. Ida.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom erbjudande av ägarna har Västerås stad beretts möjlighet att förvärva fastigheten tomten nr. 2 i kvarteret Ida. Ifrågavarande fastighet, som är belägen i hörnet av Kristinagatan och Floragatan, gränsande i norr till Pilbo, är bebyggt med ett bostadshus, som helt är beläget å gatumark. Genom förvärv av tomten skulle möjlighet beredas att, då så anses lämpligt, i fortsättningen utlägga Kristinagatan till dess i stadsplanen fastställda bredd.

Tomten nr. 2 i kvarteret Ida innehåller 886 kvadratmeter och är åsatt ett taxeringsvärde av 18.000 kronor, därav markvärde 10.500 kronor och byggnadsvärde 7.500 kronor. Fastigheten äges av änkefru Ida Kristina Lyster och hennes dotter Sigrid Lovisa Qvist, vilka erbjudit staden att inköpa fastigheten för en köpeskilling av 19.000 kronor. Av tomtarealen beräknas drygt en tredjedel åtgå till gatumark och återstoden skulle tilläggas den bredvidliggande fastigheten Pilbo. Drätselkammaren anser det vara med stadens intressen förenligt att, när tillfälle nu erbjudes, inköpa fastigheten och finner även den begärda köpeskillingen skälig. Preliminärt köpekontrakt har därför, under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande, upprättats.

Under åberopande av vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren ej mindre att för 19.000 kronor för stadens räkning förvärva tomten nr. 2 i kvarteret Ida än även att till pris och på villkor, som kammaren kan finna vara för staden antagliga, försälja den del av tomten, som ej skall utläggas till gata;

att köpeskillingen, 19.000 kronor, skall utgå av reserverade köpeskillingsmedel; samt

att uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga alla de åtgärder, som från stadens sida kunna bliva erforderliga för köpets avslutande.

Västerås den 1 december 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Thjelvar Hedberg.

N:o 156.

Drätselkammarens förberedande yttrande över pensionärbostadssakkunnigas betänkande.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom resolution den 29 nästlidne november har länsstyrelsen lämnat stadsfullmäktige tillfälle avgiva yttrande över 1938 års pensionärsbostadssakkunnigas betänkande rörande statsbidrag till anordnande av bostäder åt åldringar och änkor i s. k. pensionärshem. Drätselkammaren, som haft ärendet under förberedande behandling, får med anledning härav anföra.

De sakkunniga hava föreslagit, att statsbidrag under de villkor, för vilka nedan närmare skall redogöras, må kunna utgå till anordnande av pensionärshem. Berättigade att erhålla bostad i pensionärshem äro i första hand personer, som uppnått 60 års ålder och vilkas årsinkomst ej förväntas komma att överstiga vissa maximibelopp, bestämda med hänsyn till indelningen i ortsgrupper i lagen om folkpensionering. För Västerås vidkommande skulle maximiinkomsten utgöra 1.100 kronor. Personer, i fråga om vilka skäligen kan antagas, att de, även för den händelse, att de erhölle bostad hyresfritt, för sin försörjning i övrigt stadigvarande eller mera regelbundet komme att åtnjuta fattigvård, skola icke vara behöriga åtnjuta bostad i pensionärshem. Kommunens åtagande skall bestå i att tillhandahålla tomt- och gatumark samt framdraga erforderliga ledningar för vatten, avlopp, gas och elektricitet till tomtgränsen. Vissa bestämmelser om lägenheternas standard och storlek äro givna. Sålunda skall en lägenhet, avsedd för en person, innehålla ett rum och kokvrå eller kök samt hava en golvyta av minst 20 kvadratmeter, en lägenhet avsedd för två eller tre personer innehålla ett rum och kök eller kokvrå och hava en golvyta av minst 25 kvadratmeter samt en lägenhet, avsedd för fyra eller flera personer innehålla två rum och kök eller kokvrå med en golvyta av minst 35 kvadratmeter. För de nu nämnda olika lägenhetstyperna må årshyran i den ortsgrupp Västerås tillhör högst uppgå till resp. 180 kronor, 270 kronor och 315 kronor, inberäknat vatten och värme. Statsbidraget till pensionärshemmens anordnande har föreslagits utgå med vissa procent av byggnadskostnaderna, varvid procentsatsen varierar mellan 10 och 50 procent, beroende på medeltalet av uttaxeringen under de senaste fem åren i vederbörande kommun av kommunal-, landstings- och vägskatt och så utformat, att kommun med låg medeluttaxering erhåller procentuellt mindre statsbidrag än kommun med hög uttaxering. För Västerås skulle, enligt förslaget, statsbidraget komma att utgöra 12 eller möjligen 14 procent av byggnadskostnaderna.

Med den erfarenhet drätselkammaren har kan kammaren vitsorda, att behov förefinnes av pensionärshem för det klientel, som omfattas av de sakkunnigas förslag. Drätselkammaren har därför i princip intet att erinra emot förslagets grundtanke. Emot det föreslagna urvalet av hjälpklientelet samt

N:o 156. *Ang. pensionärsbostadssakkunnigas betänkande.*

utformningen av bostadshjälpen synas befogade anmärkningar icke kunna framställas. Däremot anser sig drätselkammaren icke utan vidare kunna förorda den föreslagna hyressättningen samt fördelningen av kostnaden mellan stat och kommun. Drätselkammaren anser sålunda principen om statsbidrag, graderad efter vederbörande kommuns uttaxering, icke vara ägnad att, åtminstone i kommuner med någorlunda normal och jämn uttaxering, stimulera till byggande av pensionärshem. Principen innebär i själva verket en förtäckt form av skatteutjämning mellan kommunerna, vilken skatteutjämning, enligt kammarens förmenande, rätteligen bör ske i annan ordning. Det riktiga synes vara, att statsbidraget, oberoende av uttaxeringens storlek, bestämmes till en viss procent av byggnadskostnaderna, lika för samtliga kommuner, och av sådan storlek, att bidraget verkligen kan stimulera till en bebyggelse. Behovet av ett ordentligt tilltaget statsbidrag motiveras även av de inskränkningar i friheten att uttaga årshyra samt de åtaganden i övrigt, som enligt förslaget åläggas kommunen.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att såsom eget yttrande över föreliggande betänkande rörande statsbidrag till anordnande av bostäder åt åldringar och änkor i s. k. pensionärshem åberopa vad drätselkammaren härovan anfört.

Västerås den 1 december 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Thjelvar Hedberg.

N:o 157.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändrade bestämmelser rörande kommunala pensionstillskott.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige av den 28 nästlidne november har fattigvårdsstyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige ville, i stället för nu gällande, av stadsfullmäktige den 27 september 1928 antagna bestämmelser angående beviljande av kommunala pensionstillskott antaga ett av fattigvårdsstyrelsen utarbetat och i dess omförmälda skrivelse intaget förslag till nya dylika bestämmelser.

Drätselkammaren, som förehaft ärendet till förberedande behandling, har för sin del intet att erinra emot fattigvårdsstyrelsens förslag och får därför tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bifalla vad fattigvårdsstyrelsen sålunda föreslagit.

Västerås den 2 december 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Thjelvar Hedberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige på förslag av fattigvårdsstyrelsen den 27 sept. 1928 under § 197 i sitt protokoll antagit vissa till lag om kommunala pensionstillskott m. m. den 14 juni 1918 kompletterande bestämmelser, ha dessa bestämmelser befunnits något för snäva i sin utformning, varför de lagt formellt hinder i vägen för beviljande av kommunalt pensionstillskott utan karaktär av fattigvård i en del sådana fall, där detta varit motiverat och önskvärt.

På grund härav får fattigvårdsstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige måtte, i stället för sålunda hittills gällande bestämmelser, antaga följande förslag till bestämmelser att gälla fr. o. m. december månad 1938:

"Kommunalt pensionstillskott utan karaktär av fattigvård beviljas av fattigvårdsstyrelsen åt personer, som jämlikt lag om kommunala pensionstillskott m. m. den 18 juni 1937 samt nedan angivna särskilda villkor, prövas förtjänta därav.

N:o 157.

Ang. ändrade bestämmelser rörande kommunala pensionstillskott.

För erhållande av sådant pensionstillskott skall sökanden:

1) I fattigvårdshänseende äga hemortsrätt i Västerås,
2) leva i sådana förhållanden, som påkalla fattigvård,
3) vara i saknad av anhöriga, som äro pliktiga och i stånd att lämna erforderlig försörjning, samt
4) vara känd för ett ordentligt levnadssätt.

Västerås den 28 november 1938.

För fattigvårdsstyrelsen:

GÖSTA SJÖBERG,
v. ordförande.

/Axel Norén.

N:o 158.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av en bokföringsmaskin för stadskamrerarekontoret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse till drätselkammaren av den 21 nästlidne november hava drätselkammarens delegerade för utredning av frågan om omläggning och centralisering av stadens räkenskaps- och kassaväsen, i samband med framläggande av förslag till ny budgetuppställning, förordat anskaffandet av en bokföringsmaskin för stadskamrerarekontoret. Drätselkammaren har uti sitt budgetbetänkande tillstyrkt det av delegerade framlagda statförslaget i dess omarbetade form. Då den omläggning av räkenskaps- och kassaväsendet, vartill den ofrånkomliga grunden lagts genom budgetens omarbetning, är avsedd att genomföras från och med 1939 års ingång samt en bokföringsmaskin härför synes, icke minst ur kontroll- och arbetsbesparande synpunkt, vara synnerligen önskvärd, får drätselkammaren för sin del tillstyrka inköp av en dylik. En lämplig maskintyp har, såsom delegerade framhållit, offererats till ett pris av 12.500 kronor. Det för inköpet erforderliga beloppet synes lämpligen böra utgå av förslagsanslaget för oförutsedda utgifter i 1939 års stat I samband härmed vill drätselkammaren anmäla, att utredningen angående omläggning av budget och räkenskaper hittills dragit och i fortsättningen beräknas draga en del kostnader, för vilka drätselkammaren sedermera kommer att hos stadsfullmäktige äska anslag.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för inköp av en bokföringsmaskin för stadskamrerarekontoret ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag å 12.500 kronor; samt

N:o 158.
Ang. inköp av en bokföringsmaskin för stadskamrerarekontoret.

att berörda anslag må utgå av 1939 års förslagsanslag för oförutsedda utgifter.

Västerås den 1 december 1938.

För drätselkammaren:

HENRIK WELIN-BERGER.

/Thjelvar Hedberg.

Västerås 1938, Vestmanlands Läns Tidnings A.-B:s tryckeri